

Topa Yōg Tappet

New Testament in Maxakalí (BR:mbl:Maxakalí)

Topa Yōg Tappet

New Testament in Maxakalí (BR:mbl:Maxakalí)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maxakalí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Maxakalí

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Contents

MĀTEO	1
MĀ'AK	56
NOK	90
YOĀM	150
'AT	196
HŌMĀN	247
1 KONĪN	272
2 KONĪN	295
GAT	311
'EPEX	320
PINIPĒN	329
KONOXĒN	335
1 TEXANŌN	340
2 TEXANŌN	345
1 TĪMŌN	348
2 TĪMŌN	355
TIT	360
PINĒM	363
'EMEO	365
TIAK	384
1 PET	390
2 PET	398
1 YOĀM	403
2 YOĀM	409
3 YOĀM	410
YOT	411
APOKALIPSE	413

MĀTEO TE HĀM'ĀPAK MAX'AX'ĀKTUX

Yeyox Kunnix yōg mōnāyxop

¹ Yeyox Kunnix yōg mōnāyxop xohix xop te tik hittap Namix hā' mōkputox, ha mōnāyxop hittap 'Amanām hā' mōkputox.

² 'Amanām te 'Iyak mūg tak, ha 'Iyak te Yako mūg tak, ha Yonah mūg tak, xi' taknōy xop mūg tak. ³ Ha Yonah te Pet mūg tak, xix Yet mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Tām. Ha Pet te 'Exnōg mūg tak, ha 'Anām mūg tak, ⁴ ha 'Āmīnānap mūg tak, ha Nāy mūg tak, ha Xanmōm mūg tak, ⁵ ha Moax mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Hap. Ha Moax te 'Omet mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Hot, ha 'Omet te Yexe mūg tak, ⁶ ha Namix mūg tak. Yā hōmā Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix xat.

Ha Namix te 'Onit xetut mūg, ha Xanomām put, ⁷ ha Homo'ām mūg tak, ha 'Amit mūg tak, ha 'Axa mūg tak, ⁸ ha Yoxapah mūg tak, ha Yonām mūg tak, ha 'Oyit mūg tak, ⁹ ha Yotām mūg tak, ha 'Akax mūg tak, ha 'Eyekit mūg tak, ¹⁰ ha Mānāxex mūg tak, ha 'Āmōm mūg tak, ha Yoyit mūg tak, ¹¹ ha Yekōnīn mūg tak, xi' taknōy xop mūg tak, 'Īhā puknōg xop te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mōgāhā', nūy hām puknōg ha' mōgā', tu hāpxexka Maminōn tu' mōgāhā', pu tu pi'.

¹² Tu Maminōn tu' pip, 'Īhā Yekōnīn te Xanatit mūg tak, ha Yonomameo mūg tak, ¹³ ha 'Amiot mūg tak, ha 'Enitkīy mūg tak, ha 'Ayoh mūg tak, ¹⁴ ha Xanok mūg tak, ha 'Akīy mūg tak, ha 'Eniot mūg tak, ¹⁵ ha Mātā mūg tak, ha Yako mūg tak, ¹⁶ ha Yoye mūg tak, ha Mānix mūtik yāytaha', ha' put Yeyox 'āxet'ax Kunnix.

¹⁷ Kaxīy 'Amanām mōkputox te homik-tok put, ha tehomik-tok put, ha tehomik-tok put, tu mōktu xohix te 14, tu mōktu Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat, ha tehomik-tok put xohix te 14, tu mōktu 'Iyaet yōg tikmū'ūn te hāpxexka Maminōn tu' mōg, ha mōkputox nōy xohix te 14 kamah, ha mōktu Yeyox Kunnix mūg tut te' put.

Yeyox mūg tut te' put

¹⁸ Tu' put hā xīy: Tute yāytap-tup Yoye mūtik, pa nōm mūtik nōm 'ohnāg 'Īhā Topa Koxuk tek-tok putnāhā'. ¹⁹ Ha Mānix te yāy kutok xuk, ha Yoye te' yūmmūg, yā hāmyok mīy, tu' yīy 'ohnāg, tu hāmpē'paxex, hu: "Pūyā tikmū'ūn Mānix kummuk 'āktux hok!" Kaxīy. Tu' xaptop tu' nīm putup, ²⁰ tu hāmpē'paxex, 'Īhā pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, Yoye mō'yōn 'Īhā' nūn, tu' yōtkup tu hām'āktux, hu:

—Yoye, 'āmūn yā Namix hā 'āmōkputox, hu 'ākuxanōg hok, nūy Mānix mūy, nūy nū mūtik yāytax. Yā' max Mānix, ha Topa Koxuk tek-tok putnāp-tup, ²¹ hak-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mīy putup Yeyox, ha yāy yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit putup, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'.

²² Topa te hāpxopmā ka'ok, yā hōmā tik te Topa pupi hām'āktux tikmū'ūn pu', yīy: ²³ "Ūn hok yūm tek-tok xuk putup, hak-tok 'āxet'ax te: 'Ēmānēo." Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: "Topa te yūmūg mūtik tihī'." Kaxīy. Tu ta tu' kux. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Mānix te yāy kutok xuk nōmhā.

²⁴ Ha Yoye yāy koxak, tu' yīpkox pip, tu Mānix mūg, ²⁵ pa nōm mūtik nōm 'ohnāg, mōktuk-tok put, ha Yoye te' xuxet'ax mīy Yeyox.

2

Tik puknōg xop te hāmyūmmūg nūn

¹ Yeyox mūg tut te' put kōmēn Menēg tu', yā hāpxexka Yonex yōg kōmēn, ha 'Enot te hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix xat, 'īhā Mānix tek-tok put, ha tik puknōg xop te hāmyūmmūg nūn, māyōn xupep'ax ha' nūn, tu māyōnnāg xop yūmmūg, tu Yenoyanēn ha' nūn, tu' nūn tu nūktu mōxaha', ² nūy kaxxop pit xax, tu' yīkopit, hu:

—Pi'yā' xip tik te tikmū'ūn xat'ax kutok? Yā' tut te' put nōmhā, pu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat. Hāptox tukmūg tihi', tu kaxxop yōg māyōnnāg pēnāhā pepi pexkox tu', tu māyōn xupep'ax ha māyōnnāg pēnāhā', tuk nūn tu nūktu nūk-tettex kaxxop pu'. Kaxīy.

³ Ha 'Enot te' xupak, tu' xutīgāhā', xix Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix xutīgāhā', ⁴ yīy 'Enot te 'āmānex xexka xop xānāhā', xix hāmyūmmūg xop xānāhā', pu yāy tu nūnnāy, tu ta' nūn tu nūktu mōxaha', ha 'Enot te:

—Tep mūn 'āktux Topa yōg tappet te'? Pi'yā' xip putup 'ūtut 'īhāk-tok put, Topa te nōm yāy kutnāhā'? Kaxīy.

⁵ Ha:

—Kōmēn Menēg kopa' put putup, hāpxexka Yonex tu'. Yā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu kaxxop nā'ax 'āktux, hu:

⁶ “Menēg mūn kōmēn kutōgnāg, pa Topa te' xexkānāp-tup, 'ūyāy kutnā'ax yōg kōmēn hah, yīy Topa te kōmēn xexkānāp-tup, ha yāy kutnā'ax te yōgnū tikmū'ūn xat max putup, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat putup.” Kaxīy.

⁷ Ha ta 'Enot te tik xop xānāhā', nōm tik te hāmyūmmūg xop te hāptox tu' nūn, ha' xānāhā', pu nū', ha' xaptop tu' nūn, pu tikmū'ūn 'ūpēnā hok, ha 'Enot te' yīkopit, hu:

—Hām 'ūm 'īhā 'āxop te nō māyōnnāg pēnāhā'? Kaxīy.

Ha' xuktux, ⁸ yīy 'Enot te mō'pok Menēg hah, tu:

—Mōy kaxxop pit xax, nūy xipi', nūy nūy 'ā' xuktux, 'ūyīy kama nūk xup kaxxop keppah. Kaxīy.

⁹ Tu hām'āktux kux, ha ta tik xop mōg, tu ta' mōg putat hā, tu mōktu Menēg tu' mōxaha', tu māyōnnāg pēnāhā' 'ūxeheh. Hōmā māyōnnāg te māyōn xupep'ax tu' xip hāmōgnōy tu', yā hōnhā pepi' xip, tu tik keppa' mōg, nūy tik xop mōgā', tu mōktu mīptut tu' xupep, ha kaxxop pit xip, yīy māyōnnāg hup, tu' xup pepi' tu pexkox yokama' xup, ¹⁰ ha tik xop kuxa hittup xexkah, māyōnnāg pēnāhā tu' kuxa hittup, ¹¹ tu mīptut hā' mōxakux, tu kaxxop pēnāhā', 'ūtut Mānix mūtik tihi', yīy nūktettex kaxxop keppah, tu' kuxa te' yēy. Hak-nāy tu hāpxop max popmāhā', ha takat xexkah, yā pipkup yānām 'āta popmāhā', xix hāpxop puk haxnāg tu' hōm xix mīxux hep 'ūhaxnāg mīha tu' hōm.

¹² Tu mō'yōn 'īhā Topa te' yōtkup hā hāmyūmmūgāhā', puyīy 'Enot ha putpu' mōg hok, yīy ta' mōg, putat nōy hā' mōg, tu mōktu yāy yōg hām tu' mōxaha'.

Hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'

¹³ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te Yoye ha' mōg, 'īhā mō'yōn, tu' yōtkup hā hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyok, nūy 'āknīhā xihip. 'Āk-tok put, xi' tut mōgā', nūy hāpxexka 'Eyit tu mōy 'āmōxān, nūy nō te nox pi', ha mōktu 'āte xa hām'āktux. Yā 'Enot te kaxxop xak, 'ūp-tex putup tu'. Kaxīy.

¹⁴ Yīy Yoye yok, tu kaxxop put, xi' tut mōgāhā', tu hāpxexka 'Eyit 'ūnūpa tu' mōg 'īhā 'āmnīy, ¹⁵ tu' ti ka'ok, ha mōktu 'Enot tu' xok. Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu Yeyox 'āktux, hu: “'Ātek kutok xānāhā', 'īhā hāpxexka 'Eyit ta tu' xip.” Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox nox xip hāpxexka 'Eyit kopa nōmhā'.

'Enot te xonat xop xat pu kakxop kix

¹⁶ Ha ta 'Enot te' hip, tu tik puknōg te hāmyūmmūg xop hip, pa 'ap nūn'ah, tu yā mō'āmā'. Yīy 'Enot gāy xexkah, tu' xat, pu kōmēn yōg kakxop pit xohix xexka kix, nūy kakxop yōg hāmyāxatamuk 2 xohix kix Menēg kopah, xix kōmēn kūnāpa' pip kakxop pit kix. Yā hōmā, hāmyāxatamuk 2 'ihā tik puknōg te hāmyūmmūg xop te māyōnnāg pēnāhā', hu' nūn, nūy kakxop xax, yīy 'Enot te' xat, pu kakxop pit kutōgnāg xohix kix, nūy kakxop puxet putex. ¹⁷ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix xexka 'ihā, tik hittap Yenemīn te Topa pupi hām'āktux, nūy tappet tu kax'āmi', yīy:

¹⁸ “Kōmēn Hāmā yōg tikmū'ūn potaha', yā Haket potaha', 'ūk-tok xak tu', tu' kuxa teknōg, 'ūk-tok xakix hah.”
Kaxīy.

Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā' xat'ax gāy te kakxop kix nōmhā'.

Yāy yōg hām tu' putpu' nūn

¹⁹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'Enot xok, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'Eyit ha' mōg, tu Yoye ha' mōg, tu hām'āktux 'ihā Yoye mō'yōn, 'ūyōtkup hā hām'āktux, ²⁰ hu:

—Āpu, 'āyok, kakxop put, xi' tut mōgā', nūy 'Iyaet yōg hām ha putpu mōg. Yā tik kummuk xok, nōm te kakxop xak, nūy putex. Yīy mōg. Kaxīy.

²¹ Ha Yoye yok, tu kakxop put, xi' tut mōgāhā', ha ta' mōg 'Iyaet ha', tu' mōg tu mōktu' mōxaha', ²² ha tikmū'ūn te hāmyūmmūgāhā', tu 'Enot kutok 'Akenap 'āktux, ha Yonex yōg tikmū'ūn xat, yāy tak yānān tu' xat, yīy Yoye kuxānōg, pa Topa te hāmyūmmūgāhā', 'ihā mō'yōn, 'ūyōtkup hā hāmyūmmūgāhā', yīy Yoye mōg hāpxexka Ganinet tu', xix kakxop mōg, xi' tut mōg, ²³ nūy

tu ti ka'ok kōmēn Nāyane kopah. Yā hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu Yeyox 'āktux, hu: “Tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy putup, tu Nāyane yōg tik 'āxet'ax putup.” 'Ūkux. Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox xip ka'ok kōmēn Nāyane tu' nōmhā'.

3

Yoām te Topa pupi hām'āktux

¹ Hāpxip 'ihā Yoām tep-tox pix, tu hāpxexka Yonex yōg hām panip xexka ha' mōg, nūy Topa pupi hām'āktux, ² tu:

—Mā', yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Yā hōnhā Topa te 'āxat nūnte' Kaxīy.

³ Yā hōmā tik hittap 'Iyait te Yoām 'āktux, 'ihā Topa pupi hām'āktux, yīy:

“Tik xip hām panip xexka tu', tu' yīy ka'ok, tu:

‘Āpu, Topa yōg putat max mīy, nūy Topa pu putat kohe tu' yoa'.”

'Ūkux. Kaxīy.

⁴ Yoām te kāmēn xeh hā topixxax mīy, nūy tu xokxop xax hāg-nāy hīy, tu kunit māhā', xix puk hep xup. ⁵ Ha ta kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix nūn, xix hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn, xix tikmū'ūn te kōnāg xexka Yohnām yīka' pip, tu' nūn, ⁶ ha Yoām te tikmū'ūn xohip-tox pix, 'ihā tikmū'ūn te yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, tu yāyhāhup tu hām'āktux, nūy nōm kuxyā'.

⁷ Ha Paniye xop nūn kamah, xix Xanoxeo xop nūn, puyīy Yoām kamap-tox pix. Pa Yoām te:

—Āxop kummuk xop te kāyāk-tok putuk! Piyā 'āxat, xayīy 'ōg hāpkummuk mīy'ax tu kux, puyīy Topa 'āha gāy hok, nūy 'ākummugā hok? ⁸ Āpu hāpxopmā max, pu tikmū'ūn xohix xate yāyhāhup yūmmūg. ⁹ Hām'āktux hok, hu: “Yā mōnāyxop 'Amanām yā yūmū'ā hā mōnāyxop xe'e',

'a Topa te 'ūgkummugāp-tup'ah,"
Kaxīy. 'Ūxuktux hok! Yā Topa mūn
ka'ok, tu mīkax xap hā 'Amanām
mōkputox mīy'ax. ¹⁰ Tikmū'ūn te
mīm kup kummuk xak, kupuk hā'
xak, tu kuxap hā mō'hap, pu tu
nōg, ha kaxīy Topa te tikmū'ūn
kummuk kix putup, tu' nōa'. ¹¹ 'Āte
'āp-tox pix, tu kōnāg hā 'āp-tox
pix, xa yāyhāhup, nūy hāpkummuk
mīy hok 'ūxeheh, pa tik puxet tek
pe' nūn putup, tu' ka'ok, ha tak
pu'uk. 'Ap max'ah 'āte nō pataxax
tat, yāk mūn kutōgnāg. Hamūn
te Topa Koxuk xa mō'kutnāp-tup
puyīy 'ākuxa ka'ogā', nūy 'ākuxa
kummuk tupmā'. ¹² Yā pēnēn
paha', nūy xuxnāg xetox xap mōy
mīxux kopah, nūy xap xix mīptut
kopah, 'ihā mīxux naknāg mō'hap
kuxap tu', ha kaxīy Topa te yāy
yōg tikmū'ūn xex max, pa' yīpkox
'ohnāg xop xūygāp-tup, kuxap hā'
puk putuk nō xūygāp-tup, ha' xūy
xuxix tapax 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

Yoām te Yeyox putox pix

¹³ Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox
mōg, tu ta hāpxexka Ganinet tu' xip,
tu kōnāg xexka Yohnām ha' mōg, pu
Yoām putox pix, ¹⁴ pa Yoām te:

—'Āmhok! Kaxīy hok! Pak mūn
putox pix 'ūyānān tu'! 'Āxexka, hak
mūn kutōgnāg. Teptu xatek xat, 'ūg
'āp-tox pix? Kaxīy.

¹⁵ Ha Yeyox te:

—Topa te 'āp-tup, xak putox pix.
Yā puxi'. Kaxīy.

Ha: —Ya hamūn. Kaxīy. Tup-tox
pix.

¹⁶ Ha' pix kux, 'ihā Yeyox te kōnāg
kox tu' xupep, ha pexkox xōn, ha
Yeyox te Topa Koxuk pēnāhā', ha
ta tu' yīxohoh kuxxuxtut putuk,
tu mōktu Yeyox putox tonnok, tu
yīmū' xip, ¹⁷ ha ta Topa yīy, tu
hām'āktux pexkox tu', hu:

—Nūhū 'ūgkutok pit. 'Āte nōm
mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hit-
tupmāhā'! Kaxīy.

4

*Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit
puyīy hāpkummuk mīy*

¹ Ha Topa Koxuk te Yeyox
mōgāhā hām panip tu', ha
Hāmāyāgnāg te Yeyox xapit, puyīy
hāpkummuk mīy. ² Yā 'āmnīy xohix
te 40 hā 'ap xit'ah Yeyox, ha putup
tep-tex, ³ yīy Hāmgāyāgnāg te' yīka
xupep, tu:

—Pax xa yā Topak-tok, 'āpu' xat,
pu nūhū mīkaxxap yāyhā pām xe'e',
xayī' mā'. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te tikmū'ūn
xat, pu pām puxet hā tu hi ka'ok
hok, pāyā' xat, pu Topa yōg
hām'āktux hā tikmū'ūn kuxa hi
ka'ok. Kaxīy.

⁵ Ha Hāmgāyāgnāg te kōmēn
Yenoyanēn ha' mōgāhā', yā Topa
yōg kōmēn, ha Topa pet xexka tu'
mōgāhā', pu' pet tox xanep yīmū
'āti', ⁶ ha:

—Pax xa Topak-tok, xa nūy
nūhāy hām tu'. Yā Topa yōg tappet
te:

“Topa te pexkox yōg xop nū'pok
putup, nūy 'āpēnā max,
tu 'ātat putup, 'ūyīm hā 'ātat putup,
ka mīkaxxap 'āpata xūy.”

'Ūkux. Kaxīy.

⁷ Ha:

—Pa Topa yōg tappet te
hām'āktux kamah, hu: “'Ōgnū Topa
hā hāpkutex'ex hā gāyā hok.” Kaxīy.

⁸ Ha Hāmgāyāgnāg te' mōgāhā
yīktix tox xanep yīmū', tu hām
xexka max xohix tu' mūg, tu
hāpxopmā'ax max xohix tu' mūg,
⁹ tu:

—Pēnā'! 'Ūgmūn pu nū'āxup,
kopxix xa' hōm hāpxop xohix.
Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Ākmūn'ah. Mōg, nūy 'āpep. Yā
Topa yōg tappet te: “Topap-xehnāg
pu nū'āxup, nūy 'ākuxa' yēy.” Kaxīy.

11 Yīy Hāmġāyāgnāg te' nīm, ha pexkox yōg nū'pok xop nūn, nūy Yeyox pēnā max.

Yeyox te hāpxopmā kōnāmāhā'

12 Ha ta' nūn xonat xop, tu Yoām mūg, tu kanet hā mō'tat, ha Yeyox te' yūmmūg, tu hāpxexka Ganinet tu' mōg, 13 tu kōmēn Nāyane nīm, nūy kōmēn Kapānān tu' xip, ha kōnāg xexka Ganinet te' yīka' xup, yā' xip hāpxexka Yemonōm xix Nāptanix tu'. 14 Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'Ihā Topa te hām'āktux, ha tik hittap 'Iyait te nōm pupi hām'āktux, tu tap-pet tu kax'āmi', nūy tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā', nūy Yeyox xip'ax 'āktux. Yā Topa yōg hām'āktux hit-tap hā Yeyox te kōmēn Kapānān tu' nox xip, yīy:

15 “Yemonōn yōg hahām, xix Nāptanix yōg hahām, yā kōnāg xexka kux tu' pip, tu kōnāg xexka Yohnām xat-apa' pip, nō'ōm puknōg yōg Ganinet.

16 Yā' puknōg xop te hāpkoxtap kopa' pip, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu kuyānām xexka pēnāp-tup, puyīy hāptupmā', puyī' puknōg xop hāmyūmmūg, ha kuyānām te hāpkoxtap tu māp-tup, nūy nōm puknōg xop kuxa hit-tupmā'.” Ūkux. Kaxīy.

17 Ha Yeyox te hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap, hu:

—Āpu, yāyhāhup, tu 'ōg hāpxopmā'ax kummuk kux! Yā hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. Āpu 'īpkox pi'! Kaxīy.

Yeyox te tik te 4 xānāhā'

18 Āmnīy 'ūm 'ihā Yeyox te hāpkumep, tu kōnāg xexka Ganinet yōg hāpkux tu' hāpkumep, 'ihā tik taknōy 2 pēnāhā', ha mām xuk, tu' xuxet'ax Xīmām, yā' xuxet'ax nōy te: Pet, xi' taknōy 'āxet'ax 'Ānene', tu

mō tut panip yōn, tu mām xuk pax, 19 ha Yeyox te:

—Āpu, 'ūkpe mōg 'ūg 'āyūmmūgā', xayīy tikmū'ūn tuk ha nūnnā'. Kaxīy.

20 Yīy tut panip nīm, nūy Yeyox mūtik hāpkumep.

21 Ha' mōg 'ihā tik taknōy 2 nōy pēnāhā', ha' xuxet'ax Tiak, xi' taknōy 'āxet'ax Yoām, yā Yemeneo kutok, tu yāy tak yōg mīpkox kopa' mām, nūy tut panip mīy. Ha Yeyox te' xapit, puyīy nū mūtik hāpkumep, 22 ha hāpxip 'ohnāg 'ihā' mōg, tu yāy tak nīm, xix mīpkox nīm, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha Yeyox pe' mōg.

Yeyox te hāmyūmmūgāhā xix hit-tupmāhā'

23 Ha Yeyox te hāpkumep punethok, tu ta Ganinet yōg hāpxexka xohix hā hāpkumep, tu Topa pet xohix kopa hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix Topa te tikmū'ūn xat'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pakut xop hittupmāhā', 24 ha hāpxexka Xit yōg tikmū'ūn xohix te' xupak, hu' pakut xop tat Yeyox hah, yā hāmpakut xohix te tikmū'ūn pakutnāhā', xix yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha nōm tikmū'ūn te yāy pu xu'ux xop tat, xix hāpkumep hok xop tat, ha Yeyox te' xohix hittupmāhā'. 25 Ha tikmū'ūn xohix punethok te' pe' mōg, yā Ganinet yōg tikmū'ūn, xix kōmēn te 10 yōg tikmū'ūn, xix Yenoyanēn yōg tikmū'ūn, xix Yonex yōg, xix Yohnām xatapa' pip xop. Yā' xohix te Yeyox pe' mōg.

5

Yeyox te hām'āktux yīktix yīmū'

1 Jesus te tikmū'ūn xohix pēnāhā', tu yīktix tu' mōg, tu mōktu pepi' xip, tu' yūm. Ha yāy yōg tik xop te' yīka' mām, 2 ha hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

3 —'Ūkuxa hittup'ax tikmũ'ün kuxa kopa' hok xop.

Yã Topa te nôm tikmũ'ün xat xe'e', hu' kuxa hittupmãhã'.

4 —'Ūkuxa hittup'ax tikmũ'ün pota punethok xop.

Yã Topa te' kuxa hittupmãp-tup.

5 —'Ūkuxa hittup'ax tikmũ'ün te yã kutõgnãg pe'paxex.

Yã Topa te nôm pu hãm'ãktux xex, tu' xaxok 'ohnãg, yĩy pexkox yõg hãpxop pop putup.

6 —'Ūkuxa hittup'ax tikmũ'ün yĩpkox pip xop, nôm te' xak, nũy Topa pu' yĩpkox pi', tu hãmyok mĩy putup xũy.

Yã Topa te' kuxa mãmãmãhã'.

7 —'Ūkuxa hittup'ax tikmũ'ün te' nõy kuxa ka'.

Yã Topa te nôm tikmũ'ün kuxa ka'.

8 —'Ūkuxa hittup'ax tikmũ'ün kuxa tup xop.

Yã nôm te Topa pãnãp-tup.

9 —'Ūkuxa hittup'ax tikmũ'ün te yãykix kuxyãhã'.

Yã 'õm te Topa hãk-tok xe'e'.

10 —'Ūkuxa hittup'ax tikmũ'ün xũy, nôm tikmũ'ün xũy nũy hãpxopmã max.

Yã Topa te' xexkãnãp-tup 'ĩhã' hep xop xohix xat.

11 —'Åkuxa hittup'ax 'ĩhã' gãyxop te 'ãxũygãhã', xix 'ãmãnõg, xix 'ãkte'ex kummuk, xix 'ãkupex, 'ũkpe 'ãmõg hah. 12 'Åkuxa hittup'ax, yã Topa te xa popmãp-tup pexkox yõg hãpxop xohix. Yã hõmã tik gãy xop te Topa yõg tik hittap xop xũygãhã', tu' pupi hãm'ãktux xop xũygãhã kamah, 'ãmũn putuk.

Yeyox te 'ãmot xuxpex 'ãktux xix kuyãnãm

13 —'Åmot xuxpex te' xit'ax xuxpexgãhã', ha xogyĩn kutnat, puyĩy tuk-tox hok. Ha kaxĩy 'ãxop te Topa hã' puknõg xop pu hãmmaxnãhã'. Pax pu 'ãmot ku'uk kummuk hãk-tox, puxix tikmũ'ün xep-tup nõg,

nũy hãptopa putyõn, ha' xohix te' tonnok.

14 —Kuyãnãm te hãptupmãhã', ha kaxĩy 'ãxop te tikmũ'ün pu Topa pupi hãm'ãktux, tu' kuxa hittupmãhã'. Tikmũ'ün xohix te kãmẽn pãnãhã', yã kãmẽn te yĩktix yĩmũ' pip. 15 Piyã kuyãnãm tat'ax paha', nũy nõ manax kopa' yũm, tu mõ'nĩy? 'Ap yũm'ah, pãyã mĩmpe yĩmũ' yũm, puyĩy mĩptut xohix tupmã', puyĩy tikmũ'ün nõ hãmpẽnã max. 16 Ha kaxĩy 'ãxop te tikmũ'ün pu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, pu tu hittup, ha kaxĩy 'ãxop te hãpxopmã max, pu tikmũ'ün pẽnã', nũy 'Åtak Topa pu hãm'ãktux, hu: "Yã 'ãmax xe'ẽgnãg"! Kaxĩy.

Tu Topa yõg xat'ax 'ãktux

17 —'Ūpe'ãpaxeh hok, hu: "Yeyox nũn, nũy Mõyyex yõg xat'ax nõa'." Kaxĩy. 'Åmhok. 'Aknũn'ah 'ũg tik hittap xop yõg hãm'ãktux nõa', nôm hittap xop te Topa pupi hãm'ãktux, 'ap nõãp-tup'ah, pak nũn nũy hãm'ãktux yũmmũgã max.

18 'Ūxaxok hok. Yã' xat'ax xip ka'ok, tu' nõg 'ohnãg. Yã Topa yõg tikmũ'ün te' xuktux putup mõ'kuma' mõg. Yã kax'ãmi'ax kutõgnãg xut 'ohnãg, 'ĩhã pexkox xip, 'ĩhã' xip hahãm. 'Ūnõg 'ohnãg. 19 Yĩy tikmũ'ün yĩpkox pip 'ohnãg Topa yõg xat'ax pu', xi' nõy yũmmũgã'ax, pu' yĩpkox hok, puxix 'õm kutõgnãg. Yã Topa te nôm kutõgnãg 'ãktux putup 'ĩhã yã yõg tikmũ'ün xat. 'A xexkãnãp-tup'ah. Pa tikmũ'ün yĩpkox pip, tu' nõy yũmmũgã'ax, pu yĩpkox pi', puxix Topa xexka 'ãktux putup, 'ĩhã yã yõg tikmũ'ün xat. 20 Yĩy hãpxopmã max Topa pu', tu 'ãyĩpkox pip pax Topa pu', puyĩy Topa 'ãxop pu pexkox xõn, 'ĩhã yã yõg tikmũ'ün xat, nũy: Mõnãy! Kaxĩy. Pa hãmuyũmmũg xop yĩpkox 'ohnãg xop, xix Paniye xop te' mõxakux 'ohnãg.

Tu tep-tup nõg 'åktux

21 —Tik hittap te mõnåxop pu håm'åktux, tu' xat, hu: “Ûp-tex hok. Tikmũ'ũn te' nõy putex, puxi' mõgå tik pa te håmyũmmũg keppah, puyi' yõg håpkummuk mĩy'ax kopit.” Kaxiý. 22 Pa 'åte 'åxat, hu: Tikmũ'ũn te' nõy hå' gåy, puxix tik pa te håmyũmmũg kopit. Ha tikmũ'ũn te' nõy pu håm'åktux, hu: “Åkummuk,” kaxiý, puxix tik xexka xop håpkummuk mĩy'ax kopit. Ha tikmũ'ũn te' nõy putup nõg, hu nõm pu hupmåhå', hu: “Åp-tox kummuk!” kaxiý, puxix nõm mõgå Håmgåyågnåg Pet hah. 23 Åmõg Topa pet hah, nõy Topa pu håpxop mõ'hap, nõy tu' haxyå', tu håmpe'paxex, hu: “Hamũn, 'ũgnõy gåy, tute 'å tu' gåy,” kaxiý. 24 Åpu, 'õg håpxop mõ'hap'ax nĩm, nõy mõg mõ'ka'ok 'ånõy hah, pu 'ånõy mũtik yåyhå 'åxape 'ũxeheh, hak-nåy tu 'õg håpxop mõ'hap Topa pu'.

25 —Tikmũ'ũn te xa tu' gåy, xix 'åkupex, tu 'åmõgå'ax tik pa te håmyũmmũg hah, 'åpu nõ mũtik yåyhå 'åxape, ka 'åmõgå tik pa te håmyũmmũg hah, ha' xat pu 'åmũy, nõy kanet kopa mõ'åtat. 26 Pax xa kanet kopa 'åxip, hu ta 'åxupa hok, tu mõktu tayũmak xexka hå pago, xayiy 'åpep.

Õnõy hå' xupxet 'åktux

27 —Åxop te Topa yõg xat'ax yũmmũg, ha: “Ånõy hå xupxet hok!” Kaxiý. 28 Pa 'åte 'åxat, hu: 'Õn 'åpa hå pẽnå hok, nõy 'ũn putup hok. Tikmũ'ũn te 'ũn pẽnåhå' puxi' kuxa kopa' xonnix. 29 Pax xa 'åpa xe'e xa håpxopmå kummugå', 'åpu 'åpa xut, nõy putyõn. Yå' max 'åpap-xet, ha ta' kummuk, xa Håmgåyågnåg Pet ha 'åmõg. 30 Pax xa 'åyim xe'e xa håpxopmå kummugå', 'åpu 'åyim xax mĩkax hå, nõy putyõn. Yå' max 'åyim puxet, ha ta' kummuk xa Håmgåyågnåg Pet ha 'åmõg.

Tik te yåy xetut nĩm 'åktux

31 —Tikmũ'ũn te 'åxat kamah, hu: “Tik te' xetut nĩm putup, puxix tap-pet mĩy, pu tu' nĩm.” Kaxiý. 32 Pa 'åte 'åxat xe'e': Åxetut nĩm hok. Pẽyå' xetut te tik nõy mũtik xonnix, 'ũtux hok pu nĩm, påyå' xetut te tik nõy mũtik xonnix hok, 'ũtux hok pu nĩm hok, ka tik nõy mũy, nõy nõ mũtik tu' xonnix. Yå tik te' nõy xetut mũg, tu nõm hå' xupxet, yå håpkummuk mĩy.

Tute håm'åktux xex'ax 'åktux

33 —Mõnåxop hittap te Topa yõg håm'åktux 'åpak, hu 'åxat, hu: “Xate Topa pu håm'åktux xex, 'åpu' xaxok hok, nõy mĩy.” Kaxiý. 34 Pa 'åte: Topa 'åxet'ax 'åktux hok 'ĩhå håm'åktux xex, xix pexkox 'åktux hok. Pexkox yå Topa xip'ax xe'egnåg hah, 35 xix håm xexka 'åktux hok, 'ĩhå håm'åktux xex. Yå håm xexka xohix Topa yõg, yå' yõg håptonnok'ax. Ha Yenoyanẽn 'åktux hok. Yå Topa te' xat xe'egnåg, yå' yõg kõmẽn xe'e', 36 xix 'åxe 'åktux hok, 'ĩhå håm'åktux xex. Pi'yå' yåy xe yåyhå yåm-nok, xip-niý? 'Ap yåyhå yå yũmmũg'ah, yiý 'åxe 'åktux hok, 'ĩhå håm'åktux xex. 37 Hu håm'åktux kutõgnåg, hu: “Åmhok,” kaxiý, xix: “Hamũn,” kaxiý. Puxi'. Yå Håmgåyågnåg mũn te tikmũ'ũn yũmmũgåhå, pu håm'åktux tox. Håm'åktux tox hok!

Õnõy pu håpkummuk hå' yånån

'åktux
38 —Tikmũ'ũn te: “Yå' max tikmũ'ũn kummuk pu håpkummugå 'ũyånån tu', nõy tu pago.” Kaxiý. 39 Pa 'åte: Tikmũ'ũn kummuk pu håpkummugå hok, nõy tu pago hok, pa tik te 'åpayĩn kix, 'åpu' tux hok pu 'åpayĩn någ nõy kix kamah. 40 Tikmũ'ũn te 'õg topixxax xut, 'åpu 'õg kayak tu' hõm kamah, ha tu paxmõg. 41 Xonat puknõg te 'åxat, xayiy 'ũyõg håpxop putux tat, 'åpu' tat. Ha 'åxat pu kinõm puxet hå' tat, 'åpu kinõm 2 hå' tat. 42 Tikmũ'ũn

te hāpxop 'ūm xak, nūy ta putpu xa' hōm, 'āpu tu' hōm. Tikmū'ūn te' hok xak hāpxop 'ūm, 'āpu tu' hok hōm.

Āhā' puknōg xop putup pax

⁴³ —Tikmū'ūn te: “Āxapep-tup pax, pa' puknōg xi' gāy xop putup hok.” Kaxīy. ⁴⁴ Pa 'āte': Gāy xop putup pax, xi' puknōg xop, xix Topa tu' xax, pu nōm hā hāmmxnā', ⁴⁵ xa 'āxop yāyhā Topa hā 'āk-tok xop xe'e'. Yā Topa te māyōn xat, pu' hep xop xohix pu hā hāmmxnā', yā hāpxopmā kummuk xop pu' mīy, xix hāpxopmā max xop pu' mīy kamah. Tute tex nū'kutnāhā' hep xop xohix pu. Yā tikmū'ūn te hāmyok mīy xop pu nū'kutnāhā', xix tikmū'ūn te hāpkohe' mīy xop pu tex nū'kutnāhā kamah. ⁴⁶ Āxop te 'āxapep-tup xix tikmū'ūn gāy xop putup nōg, puxix Topa xa pexkox yōg hāpxop 'ūm hōm hok. Yā tik kummuk xop te gohet pupi tayūmak pop, tute yāy xape xop mūn putup pax, xi' puknōg xop putup nōg. ⁴⁷ Āxop te 'āxape xop mūtik hām'āktux puxehnāg, ha ta' puknōg xop te yāy xape mūtik hām'āktux kamah, nōm xop te Topa hā' puknōg xop.

⁴⁸ —Āpu hāpxopmā max xe'ēgnāg, nūy 'Ātak Topa putuk, ha pexkox kopa' xip, tu hāpxopmā max xe'ēgnāg mō'kuma' mōg.

6

Ānōy pu hāmmxnāhā'

¹ —Ōg pa 'āti! Hāpxopmā max hok, nūy mō'āmā hok, puyīy tikmū'ūn pēnā'. 'Āmhok. Pa Topa pu hāpxopmā max xe'e, puyīy Topa pēnā'. Pāyā xate' mīy puyīy tikmū'ūn pēnā', puxix Topa yūmūg Tak xa pexkox yōg hāpxop 'ūm hōm putup hok.

² —Xate tikmū'ūn hok xop pu hāpxop hok hōm, 'āpu 'īy hok. Yā mō'āmā'ax xop pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu yāy yōg

hāpxopmā max'ax 'āktux, tu Topa pet kopa hām'āktux, xix kōmēn kopa hām'āktux, pu tikmū'ūn hāpxopmā'ax yūmmūg, tu: “Yā tik max, 'ōhōm!” Kaxīy. Yā Topa tep-tup nōg, tu: “Puxi!” Kaxīy. Tu pexkox yōg hāpxop 'ap hōm putup'ah, mō'āmā pax xop pu' hōm putup'ah. ³ Xate tikmū'ūn hok hā nō teheh, 'āpu hām'āktux hok, pu tikmū'ūn 'ūm yūmmūg hok, pu 'āxape xe'e yūmmūg hok. ⁴ Tikmū'ūn 'ūm pu' xuktux hok, puxix Topa xa pexkox yōg hāpxop hōm. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā'.

Tute Topa pu hām'āktux 'āktux

⁵ —Tikmū'ūn te mō'āmā, yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu Topa pu hām'āktux hitop, tu kōmēn yōg putat hā' xuktux, xix Topa pet kopa' xuktux, pu tikmū'ūn pēnā', nūy tu: “Ūmax nō'ōm! Yā Topa pu hām'āktux pax!” Kaxīy. Pāyā yā' koit. ⁶ Pa 'āpet ha mōg, nūy mōhāmyīnnīn, nūy 'āp-xehnāg hā 'ōg 'Ātak Topa pu hām'āktux, 'īhā xate nōm pēnā 'ohnāg, ha' xupak, tu xa' hōm pexkox yōg hāpxop. Yā Topa 'ōg 'Ātak te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā'.

⁷ —Topa pu 'āp-xehnāg hā hām'āktux, tu hām'āktux 'āhīynāg hok, 'ūpuknōg xop putuk. Nōm te Topa pu hām'āktux tox, tu hām'āktux 'āhīynāg, puyīy Topa' xupax. ⁸ Kaxīy mīy hok! Topa yā 'ōg 'Ātak, tu hāmyūmmūg xe'ēgnāg, tu xatep-tup yūmmūg tap. ⁹ Yīy Topa pu hām'āktux kaxīy, hu:

“Yūmūg 'Ātak, nōm te pexkox tu' xip, pūyā' xohix kuxa' yēy 'ākeppah, tu 'āmax xe'ēgnāg 'āktux.

¹⁰ Pūyā tikmū'ūn xohix 'ōg xat'ax pu' yīpkox pi' nūhū hāhām tu'.

Yā pexkox yōg xop xohix yīpkox pip nōmhā.

11 'Āmnīy xohix 'īhāk mū'ā hāpxop
'ūm nū'kutnā', 'ūyī' mā',

12 hak mū yōg hāpkummuk mīy'ax
xaxogā', pu tu kux.

Tikmū'ūn tek mūg kummugāhā',
hak mū'āte nōm mīy'ax xax-
ogāhā kamah, ha' kux.

13 'Ūtux hok puk mūg kopit hok,
'ūgmū'ā hāpxopmā kummuk
hok, pak mūg ka'ōgā', 'ūyīy
hāpxopmā max.

Yā 'āxexka xe'ēgnāg, hu tikmū'ūn
xohix xat, xix hāpxop xohix
xat, ha' xat kuxyā 'ohnāg,
'āka'ok xe'ēgnāg hah, xix
'āmax xe'ēgnāg kamah.
Hamūn."

14 —'Ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax
xaxogā', puxix 'Ātak Topa 'ōg
hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 15 pa
'ānōy yōg mīy'ax xaxogā hok, puxix
Topa 'ōg mīy'ax xaxogā 'ohnāg.

'Āxit hok nūy Topa pu hām'āktux

16 —'Āxit hok nūy Topa pu
hām'āktux, hu ta 'āpa hittup.
Tikmū'ūn te mō'āmā', yā' pa max,
pāyā' kuxa kummuk, tu' xit hok
'īhā pa kummuk, puyīy tikmū'ūn pa
kummuk pēnā', tu' xit hok yūmmūg,
pa Topa te nōm xop pu pexkox yōg
hāpxop hōm 'ohnāg. 17 'Āxit hok, nūy
Topa pu hām'āktux, 'āpu 'āpayīn pix,
xix 'āxe yoa', 18 puyīy tikmū'ūn 'āxit
hok yūmmūg hok. Yā 'Ātak Topa
puxehnāg te' yūmmūg, ha tikmū'ūn
te Topa pēnā hok, ha hāpxopmā'ax
xohix pēnāhā', tu xa pexkox yōg
hāpxop hōm putup.

Pexkox yōg hāpxop 'āktux

19 —Hāpxop xohix pop hok, xix
tayūmak xexka pop hok, nūy yāy
tu nū'xok, tu mōktu 'ōg tayūmak
xohix nūnte hām xexka tu'. Yā'
kut te' māhā', hak-nox, ha' nōg,
ha tik kummuk te' nōy yōg hāpxop
hā' xupxet, xix 'ōg tayūmak hā'
xupxet'ax, yīy pop hok, 20 pa
pexkox yōg hāpxop pop, tik 'ūm te

nōm hāpxop hā' xupxet hok, xik-
nox 'ohnāg. 21 Tikmū'ūn kuxa te
yāy yōg hāpxop xak, yīy pexkox yōg
hāpxop xax, puyīy 'ākuxa hittupmā'.

Kuyānām 'āktux

22 —Kuyānām te tikmū'ūn pa
putuk, tu hāptupmāhā', ha tikmū'ūn
te hāmpēnā max. 'Ūpa max, puxix
nōmhā hāmpēnā max kamah.
23 'Ūpa kummuk, puxix hāmpēnā
kummuk. Pax xa 'āpa hok, puxix
hāmpēnā 'ohnāg. Yā 'āmnīy koxtap
pax!

Tute 'ūptexop xexka 'āktux

24 —Tikmū'ūn te' xuxyā 2 pu hām
hok. Yā' xuxyāp-xet putup nōg, tu
ta' nōy putup pax. Kaxīy tikmū'ūn
te Topa pu hām hok 'īhā tayūmak
xak pax.

25 —Yīy 'āte xa hām'āktux, hu:
Xutigā hok, nūy tu: "Ātep-tep
mā'ax?" Kaxīy. Xix: "Ātep-tep
mūn xo'op'ax?" Kaxīy. Xix: "Pi'a
'āte mō'tat'ax?" Kaxīy. Yūmmūg,
Tikmū'ūn yīn max hāmāxap, hak-
nāy tu hāpxop xit'ax xix topixxax.
26 Putuxnāg pēnā', ha' topaha'. 'Ap
hāpxop xap xok'ah, xix hāpxop ta
nūnnā 'ohnāg, tu' pet kopa' xex
'ohnāg, pa 'Ātak Topa te pexkox tu'
xip, tu pēnānā' xip, puyīy putuxnāg
xit. Pi'yā Topa tep-tup? Yā Topa
te tikmū'ūn putup xexkah, tu
putuxnāg xop putup kutōgnāg.
27 Pax pu tikmū'ūn 'ūm yāykuxop
xexkah, puxi' xutigā'ax hā' hi tox
'ohnāg.

28 —Teptu hāmp'e'āpaxex, hu:
"Tep tek mō'tat'ax?" Kaxīy. Pēnā
mīnnut. 'Ūtuk max, tu' hām
'ohnāg, tu topixxax xap 'ohnāg yāy
pu', 29 pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux:
Mōnāyxop hittap Xanomām yā'
xexkah, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn
xohix xat, tup-texop xexkah, tu
topixxax max mō'tat, pa Xanomām
xax 'ānuk max, ha mīnnut xax 'ānuk
māynāg. 30 Yā Topa te mīnnut xop
xax mīy, xix mīxux xop xax, ha

hõnhã' xip, tu hãptup 'ihã' tap, ha kuxap hã mõ'xut, ha' nõg, yïy Topa te xa topixxax mõ'tatnãhã kamah, pa 'äkuxa mãm pu'uk Topa kopah. ³¹ Yïy yã xutigã hok, nÿy 'ãxit'ax xax hok, nÿy xo'op'ax xax hok, nÿy topixxax xax hok. 'Ãmhok. Kaxïy hok. ³² 'Ûpuknõg xop te Topa yÿmmÿg 'ohnãg, hu' yãykuxop punethok, pa Topa yã 'ãxop hã 'Ãtak, tu pexkox tu' xip, tu 'ãpẽnãnã' xip, nÿy xa hãpxop xohix mõ'pok, ³³ yïy Topa xax hãmãxap, tu nõm pu 'ãyïpkox pi', nÿy nõ xat'ax mÿy, ha xa' popmãp-tup hãpxop xohix. ³⁴ Yïy xutigã hok 'ihã hãptup pe'ãpaxex. Yã hãptup mõ'nãp-tup, ha xate hãpxop xak putup punethok, nÿy yãykuxop. Pa hõnhã yã yãykuxop punethok. Yã' puxi'.

7

'Ûnõy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux kummuk

¹ Tikmũ'ün nõy yõg hãpxopmã'ax kopit hok, nÿy nõ kummuk 'ãktux hok, ka Topa 'õg hãpxopmã'ax kopit, nÿy 'ãkummuk 'ãktux kamah. ² 'Ãxop te 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kopit, ha kaxïy Topa te 'ãkopit putup; 'õg panat hã 'ãnõy pu hãpxop xap hãmenex, puxix nõm panat hã xa hãmenex hãpxop xap kamah 'üyãnãn tu'. 'Ãnõy puk-tõgnãg hõm, puxix xa' hõm 'ãk-tõgnãg kamah. 'Ãnõy pu punethok hõm, puxix xa' hõm punethok 'üyãnãn tu'. ³ Xate 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kummuk pẽnãhã'. Teptu xate pẽnã hok yã yõg hãpxopmã'ax kummuk? ⁴ Xate 'ãnõy pu hãm'ãktux, hu: "Nãy, tux hok 'ü xa hãmyÿmmÿgã'," kaxïy, 'ihã 'ãpa te hãmyÿmmÿg 'ohnãg. ⁵ 'Ãpa te hãmyÿmmÿg 'ohnãg, yã mõ'ãmã'. Yã yõg hãpxopmã kummuk kux hãmãxap, xayïy kunãy tu 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kummuk kuxyã'.

⁶ —Topa yõg hãpxop max hõm hok kokex putuk xop pu', ka gãy ha 'ãp-top. 'Õg kupxat xap max hõm hok xapup putuk xop pu', ka' gãy ha nõm tonnok. Kaxïy Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux hok hãmgãy xop pu', ka 'ãp-tex 'ügãy tu'.

Topa mÿn max

⁷ —Topa tu' xax, puxix xa' hõm. 'Ûxax, hu ta' xipi', hãptopa 'ãxip, tu' xãnã', puxix xa' xõn. ⁸ Tikmũ'ün te ta tu' kax, puxi' pop, ha tikmũ'ün te' xak, puxi' xipi', ha Topa te hãpxõn putup 'ihã tikmũ'ün te hãptopa xãnãhã', hu: "Hãpxõn!" Kaxïy. ⁹ 'Ãk-tok te pãm xak. 'Ok hõm putup mïkaxxap, nÿy tu yãnãn? 'Ãmhok! ¹⁰ 'Ãk-tok te mãm xak. 'Ok hõm putup kãyã gãy, nÿy tu yãnãn? 'Ãmhok. 'Ap yãnãn putup'ah. ¹¹ Tikmũ'ün kuxa kummuk, tu hãpxopmã kummuk, pak-tok putup pax, tu tu hãpxop max hõm, ha 'Ãtak Topa kuxa max xe'ëgnãg, tu pexkox tu' xip, tu' yãy kutok xop pu hãpxop max xe'e popmãhã', 'ihãk-tok xop te ta tu' kax, pu' popmã'.

¹² —Xatep-tup tikmũ'ün xa hãmmaxnã', yïy nõm pu hãpxopmã max hãmãxap. Yã Mõyyex te' xat, xix tik xop hittap te yÿmũ'ã hãmyÿmmÿgãhã'.

Tute putat 2 'ãktux

¹³⁻¹⁴ —Hãmpak'ax yïkox kutõgnãg hã mõy mõnãy. Ha ta' xip hãmpak'ax yïkox xexkah, 'üyõg putat te Topa yõg putat xakgãhã', ha tikmũ'ün punethok te putat xexka hã' mõg, yïy mõnãy hok, pak-tõgnãg nõm hãmpak'ax yïkox hã mõnãy, nÿy Topa yõg putat xe'e hã mõg, xayïy 'ãhi xe'ëgnãg mõkuma mõg.

Tute tik xop te mõ'ãmã'ax 'ãktux

¹⁵ —'Õg pa 'ãti! Yã tik xop te mõ'ãmã', tu Topa pupi hãm'ãktux xop putuk, pãyã hamũn'ah. Yã' koit. 'Ûpa te kahnẽn pa putuk, pãyã' kuxa kopa kokex gãynãm

putuk. ¹⁶ Tu hām'āktux max, pa hāpxopmā kummuk. Xate tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', nūy tikmū'ūn yūmmūg. Mīm kup te xāpxox taha', pāyā 'a xupxak ta'ah, xix gōyap ta'ah. ¹⁷⁻¹⁸ Kaxīy mīm kup max xohix te mīnta max taha', 'ap kummuk 'ūm ta'ah, ha mīm kup kummuk te mīnta kummuk taha', 'ap max mūn ta'ah, ¹⁹ ha tikmū'ūn te' kup kummuk xak, pu hām tu nāy, pu kuxap hā mō'xut, ha' nū' nī' nūy nōg. ²⁰ Ha kaxīy 'āxop te tik te mō'āmā'ax pēnāhā', tu' yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy yōg hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg.

Tikmū'ūn te Yeyox pu' yīpkox pip

²¹ —Tikmū'ūn tek xānāhā', hu 'ātu: “Yāyā', Yāyā',” kaxīy, pa 'ūyāg yīpkox 'ohnāg, ha yōgnū 'Ātak Topah, tu pexkox tu' xip, tu nōm yīpkox hok xop xat putup 'ohnāg. Pa tikmū'ūn yāg yīpkox pi', puxix Topa nōm xat. ²² Yā' yōg hāptup xe'e mō'nā'ax, 'hā tikmū'ūn punethok te: “Yāyā', Yāyā', 'ūgmū'āte 'āxuxet'ax 'āktux nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kuxa kopah, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn puxet te' mīy hok,” kaxīy, ²³ kopxix hām'āktux putup, nūy tu nōy yānān, hu: “Āte 'āyūmmūg 'ohnāg. Mōy, mōg, nūy 'āpep, 'āte 'āp-tup'ah, 'āxop te hāpxopmā kummuk punethok hah.” Kaxīy.

Tute mīptut mīy'ax 'āktux

²⁴ —Tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pi', puxix ta tu hāmyūmmūg, yā tik pet max putuk, ha mīkaxxap xexka yīmū' yā' pet, ²⁵ ha tex gāy mō'yūm, tu' xupep, tu yā kōnāg xet, ha 'āmuuh gāy te mō'koux xexkah, pa mīptut yūm ka'ok mīkaxxap xexka hā.

²⁶ —Ha tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox 'ohnāg, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tik pet

kummuk putuk, ha 'āmot yīmū' yā' pet. ²⁷ Ha tex gāy ka'ok, ha mīptut te 'āmot tu mō'yūm, tu' pu'uk, tu yāy koxyōy, tu nū'nānām. Ta tu' kux.

Yeyox te hām'āktux ka'ok

²⁸ Tu hām'āktux kux, ha tikmū'ūn kuxānōg. Yā hām'āktux ka'ok hā Yeyox te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. ²⁹ Tik te hāmyūmmūg xop te hām'āktux pu'uk, pāyā Yeyox mūn te hām'āktux ka'ok, 'ūxat tu'.

8

Yeyox te tik xax kunutnām tapmāhā'

¹ Yeyox te yīktix tu' yīxohoh, 'hā tikmū'ūn xohix punethok te' pe' mōg, ² ha tik pakut nūn, tu' xax kunut, tu Yeyox keppa' kopaxux hā' nāhā', tu tu nū' xup, tu:

—Yāyā', 'ok xatek putup 'ūg hit-tupmā'? Kaxīy.

³ Ha Yeyox mō'yīm kutit, tu tik 'āpit, tu:

—Hamūn. 'Āte 'āp-tup. 'Āhittup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'hā tik xax max xupep, ⁴ ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn pu 'āktux hok, pa 'āmānex ha mōg hāmāxap, pu 'āxax pēnā', nūy 'āhittup yūmmūg, hak-nāy tu Topa pu hāpxop mō'hap, pu tu hax. Yā hōmā mōnāy xop Mōyyex te hāpxop mō'hap xat, pu tikmū'ūn pu yāy hittup'ax yūmmūgā'. Kaxīy.

Yeyox te kāmānat hittupmāhā'

⁵ Tu ta' mōg, Yeyox mōg kōmēn Kapānān ha', tu' mōg tu mōktu' xupep, pa' xip tik te Hōm yōg gohet puknōg pu' hām, tu Yeyox ha' nūn, tu ta tu' xak, pu' yōg kāmānat hit-tupmā', ⁶ hu:

—Notot, yōgnū kāmānat tek pet tu' xip, tu pakut xexkah, tu hāpkumep hok. Yā' xūy xexkah. Kaxīy.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Ūgmōg, nūy nō' hittupmā'.
Kaxīy.

⁸ Ha gohet yōg tik te:

—'Āmhok! 'Āmōg hok! Nāy.
'Āxexkah, hakmūn kutōgnāg, yīk pet
ha mōg hok. 'Āpu, hāmpakut'ax xat,
pu kāmānat nīm, ha' hittupmāp-tup.
⁹ 'Ūgmūn yīpkox xip yōgnū xexka
xop pu', tu xonat xop xat 'ūyānān
tu', hakmūn pu yīpkox pip. 'Āte
xonat puxet xat, hu: "Mōg," kaxīy,
ha' mōg, ha xonat nōy xat, hu:
"Mā'," kaxīy, ha' nūn. Ha' nōy xat,
hu: "Mōy mīy!" kaxīy, ha' mīy.
Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te' xupak, tu' kuxa
hittup, tu tikmū'ūn te' pe' mōg pu
hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāp'xe'e 'āktux: Nūhū tik
kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, ha 'Iyaet
yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk,
yūmū yōg tikmū'ūn kuxa mām
pu'uk. ¹¹ 'Ūxaxok hok! Hāmpuknōg
xop nūn putup, tu hām xexka
xohix tu' nūn putup, nūy 'āmuk
xexka mā Yoneo xop mūtik, 'īhā
Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha
mōnāyxop hittap 'Amanām mūtik
xit putup, xix mōnāyxop hittap
'Iyak mūtik xit putup, xix mōnāyxop
hittap Yako mūtik xit putup, ¹² ha
Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mō'pok
putup hāptopa', tu' papuk putup,
hāpkoxtap kopa' pip putup, 'ūkuxa
mām 'ohnāg hah. Tu' xūy xekap-
tup, hu potaha hāptopa' pip tu'.
Kaxīy.

¹³ Tu gohet yōg tik pu hām'āktux,
hu:

—'Āpet ha mōg. 'Ākuxa yūm
ka'ok 'ūgmūn kopah, yīy Topa te 'ōg
kāmānat hittupmāhā'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā kāmānat hit-
tup.

*Yeyox te tikmū'ūn punethok hit-
tupmāhā'*

¹⁴ Ha ta' mōg Yeyox, tu Pet xetut
mūg tut ha' mōg, tu' mōg tu mōktu
mīptut tu' xupep, tu mō'nāhā', pa'

xetut mūg tut pip, 'ūpakut tu', tu'
xax pukpex, ¹⁵ ha Yeyox te 'ūn yīm
'āpit, ha' xuxi', ha' yok, tuk-nīhā'
xip, tu hāpxop xit'ax puk, ha nō' xit.

¹⁶ Ha 'āmāxak 'īhā tikmū'ūn te'
pakut xop nūnnāhā Yeyox hah,
puyīy yāmīy kummuk mōy, puyīy
hittupmā', tu' xat, tu' yīy'ax hā
yāmīy kummuk mōy, tu tikmū'ūn
pakut hittupmāhā'. ¹⁷ Hōmā,
hāmyāxatamuk xohix 'īhā, tik hittap
'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu
Topa yōg yāy'kutnā'ax 'āktux, yā
Yeyox 'āktux, tu: "Tik te yūmū
yōg hāmpakut hā' tot, tu yūmūg
xūy'ax hā' tot." Kaxīy. Yā Topa
yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te
tikmū'ūn hittupmāhā nōmhā'.

*Tikmū'ūn te Yeyox mūtik
hāpkumep*

¹⁸ Ta Yeyox te tikmū'ūn xohix
xexka pēnāhā', hu' xat, pu yāy tik
xop mōg, ha kōnāg xexka xak. ¹⁹ Ha
tik te hāmyūmmūg nūn, tu:

—Notot, 'āte 'āmūtik hāpkumep
putup. Yā hām 'ūm hā 'āmōg'ax,
kamak mōg'ax 'āpehe'. Kaxīy.

²⁰ Ha:

—Kokexmax hex te hāpkox kopa'
pet, ha putuxnāg te mīm yīk'pak tu'
pet, pak mūn Tikmū'ūn Kutok, 'ak
pet 'ūm xip'ah, nūy 'ūkpihi'. Kaxīy.

²¹ Ha ta tik nōy te Yeyox mūtik
hāpkumep, tu:

—Yāyā', tux hok 'ūktak nō hāpkot
hāmāxap. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

—'Ūgmūtik hāpkumep. Pūyā'
xakix xop 'ūxakix nōy xop nō 'āpkot.
Kaxīy.

Yeyox te 'āmuuh gāy 'āxi'

²³ Tu ta' mōg, tu mīpkox hā
mō'nāhā', nūy kōnāg xexka yīmū'
mōg, ha yāy yōg tik xop te nū
mūtik mōg. ²⁴ Hāpxip 'ohnāg 'īhā
kōnāg gāy, ha 'āmuuk gāy kamah, tu
mīpkox mō'yōn, ha yāy mahamnām
kōnāg yīmū', ha kōnāg te mīpkox hā
mō'yūm, pa Yeyox mō'yōn. ²⁵ Ha tik

xop te Yeyox yīkāgnāg hā' mōg, tu tuhuk, ha yāy koxak, ha:

—Yāyā! Mō'ōn hok, ka yūmūg xakix! Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—Teptu yā 'ākuxānōg? 'Ākuxa mām pu'ūgnāg 'ūgkopah! Kaxīy.

Tu' yok, tu 'āmuuh gāy tu' xat, xix kōnāg gāy tu' xat, pu tu xuxi', ha' xuxi'. ²⁷ Ha tik xop te' pēnā ka'ok, 'ūkuxānōg tu', tu:

—Tik 'ūm 'ōhōm? Yā 'āmuuh gāy xat, xix kōnāg gāy xat, ha' yīpkox pip, hu' xuxi'! Kaxīy.

Yeyox te yāmīy kummuk mōy

²⁸ Ha ta' mōg Yeyox, tu hāpxexka Ganat tu' mōg, tu' mōg Ganinet yōg kōnāg xexka xatapa', tu mōktu' xupep, pa tik 2 nūn, ha yāmīy kummuk tek-te'ex kummuk, yīy xukpot tu' tihi'. Ha yāmīy te' gāyāhā', yīy tikmū'ūn xohix te' yīpkutuk, tu xukpot yōg putat nōā'yēn, hu yīmmap hā' mōg. ²⁹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik yīy ka'ok, tu:

—Xate tep mūn putup? 'Āmūn yā Topak-tok. 'Ok nūn, nūy 'ūgmūg kummugā hāmāxap? Kaxīy.

³⁰ Ha ta' pip xapup, tu mīxux māhā', ³¹ ha yāmīy te:

—Pēyā xatekmūg mōy, 'āpu' xat 'ū xapup kopak mūg mōxakux. Kaxīy.

³² Ha:

—Mōg, nūy mōxakux. Kaxīy.

Ha' mōg, tu xapup xop hā' mōxakux, ha yīktix yīmū' pip, tu yīxo mō'ka'ok, tu kōnāg xexka tu' mōxaha', tu kōnāg hā' mōxakux, tu' xakix kōnāg xexka kopah.

³³ Ha tik xop te xapup pēnāhā', tu nū'paha', tu kōmēn ha' mōg, tu mōktu mōxaha' kōmēn tu', tu hām'āktux, tu yāmīy kummuk 'āktux, xix tik 2 'āktux, yāmīy te nōm gāyāhā'. ³⁴ Ha ta' nūn kōmēn yōg tikmū'ūn xohix, tu Yeyox ha' nūn, tu' pēnāhā', 'ihā tu' xak, pu nōm hāpxexka nīm, nūy mōg, ha' mōg.

9

Yeyox te tik te hāpkumep hok hit-tupmāhā'

¹ Ha ta mō'nāhā Yeyox, tu mīpkox hā mō'nāhā', tu kōnāg yīmū' mōg, tu' mōg, tu mōktu kōmēn Kapānān tu' xupep. ² Ha ta tikmū'ūn te tik nūnāhā', ha hāpkumep hok, yīy tikmū'ūn te tutpe hā mō'tat. Ha Yeyox te' pēnāhā', tu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok pēnāhā', tu tik te hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

—'Ūgnix 'āhittup. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā' pu tu kux. Kaxīy.

³ Ha tik xop te hāmyūmmūg 'ūm te:

—Nūhū tik te yāy 'āktux Topah! Yā' koit. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te tik xop yōg hāmpe'paxex yūmmūg, hu:

—Teptu 'āxop te hāpkummuk pe'āpaxex? ⁵ Piyā' ka'ok, pe hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax 'āktux, pe' yok nūy hāpkumep'ax 'āktux? ⁶ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa hāmyūmmūgāhā', xayīy hāmyūmmūg. Yā Topa te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax 'ūyīy hām xexka tu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'. Kaxīy.

Tu' yōkānām, tu tik te hāpkumep hok xat, hu:

—'Āyok, nūy 'āknīhāxip, tu tutpe pepi' xup, nūy 'āpet ha mōg. Kaxīy.

⁷ Ha' yok, tuknīhā' xip, tu yāy pet ha' mōg. ⁸ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu kuxānōg, tu Topa max 'āktux. Yā Topa te tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu' nōy hittupmā'!

Yeyox xix Māteo

⁹ Tu ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep, 'ihā tik nōy pēnāhā', ha tik te gohet puknōg pu' hām, nūy nōm pupi tayūmak pop, tu' xuxet'ax Māteo, tu gohet yōg petnāg kopa' xip, nūy tayūmak pop, ha Yeyox te:

—'Ūkpe mōg. Kaxīy.

Ha Māteo yok, tuknīhā' xip, tu ta' mōg Yeyox mūtik, ¹⁰ tu'yāy xip'ax

ha' mōg, nūy tu' xit, ha Yeyox te nōm mūtik mōg, tu' xit, 'ihā Māteo xape xop nūn, xix tik te nōm mūtik tayūmak pop nūn, xix tikmū'ūn kummuk nūn, tu Yeyox mūtik xit, xix 'ūyōg tik xop mūtik xit, ¹¹ ha Paniye xop te' pēnāhā', tu Yeyox yōg tik xop yīkopit, hu:

—Teptu 'ōgnū Notot xit tayūmak pop xop mūtik, xix tikmū'ūn kummuk mūtik xit? 'Ap max'ah. Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te' xupak, hu:

—Tikmū'ūn hittup te notot xak 'ohnāg, pa 'ūpakut xop te' xak. ¹³ Mōg, nūy Topa yōg tappet mō'kupix, nūy hāmyūmmūg, ha: “A 'ātep-tup'ah xokxop mō'hap 'ūg hax. 'Āmhok. Pa 'āte tikmū'ūn te hāpxopmā maxp-tup.” Kaxīy. Yāk nūn, nūy tikmū'ūn kummuk xānā', 'ūyīy tu hupmā', ha 'āte' xānā 'ohnāg tikmū'ūn te yāy max pe' paxex. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yoām yōg tik xop nūn, nōm tep-tox pix yōg tik xop nūn, tu Yeyox ha' nūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ūgmūg xit hok punethok, xix Paniye xop xit hok punethok. Teptu 'ōg tik xop xit hok'ah? Kaxīy.

¹⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik te yāytaha', tu 'āmuk xexka mīy, tu' xape xop xānāhā', puyīy nū mūtik tu hittup. 'Ok potaha 'ūxape xop 'ihā tik te yāyta'ax te nū mūtik xip? 'Ap pota'ah. Yā' hit-tup! Pa tik te yāyta'ax mōg, tu 'āmuk xexka kuxyāhā', ha nōmhā' xape xop hittup 'ohnāg. 'Ap xit putup'ah. 'Ūgmōg, puxik yōg tik xop xit hok kamah.

¹⁶ —Tikmū'ūn te topixxax kutut tu nō yāg xex, tu' xap, 'ap yāg tup xap'ah topixxax kutut tu', ka yāy pot. Kaxīy Yoām yōg tik xop te mōnāy xop yōg hāpxopmā'ax hit-tap tat, ha' yōg tik xop te yōgnū

hāpxopmā'ax tup tat. ¹⁷ Ha tikmū'ūn te xupyāg hep mīy, tu' xokxax kutut kopa' xuk 'ohnāg, ka nō xax kutut tu yāy pot, ha' hep te hām tu nū'nāhā', ha' nōg. 'Āmhok. Pa xupyāg hep tup xuk xokxax tup kopah, nūy ti ka'ok. Kaxīy Yoām yōg tik xop te hāpxopmā'ax hittap tat putup, tu nōm tup putup nōg. Kaxīy.

Yeyox te 'ūn xix kaxxop hex hit-tupmāhā'

¹⁸ Yeyox te hām'āktux 'ihā Yoneo xop yōg tik te' xat'ax nūn, tu nūktu' kopaxux hā' nāhā', tu:

—Hōnhāk-tok hex xok. Mā', nūy 'ūkpet ha mōg, nūy tu tukūm yīmū yīm xeh, nūy putpu' hīnnā'. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox mōg, ha ta tik pe' mōg, ha tik xop te nū mūtik mōg kamah.

²⁰ Ha 'ūn nūn, tu hāmyāxatamuk xohix te 12 hā' pakut, ha 'ūn yōg hāmpakut'ax hā' pakut, tu Yeyox xāmpa' xip, tu' xax kuxyā 'āpit, hu: ²¹ “Āte' xax 'āpit putup mō'ka'ok, 'ūghittupmā'.” Kaxīy.

²² Ha yōkānām, tu 'ūn pēnāhā', tu:

—'Ākuxānōg hok, Nixix! 'Āhittup, 'ākuxa yūm ka'ok tu'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā 'ūn hittup.

²³ Ha ta' mōg Yeyox, Yoneo xop yōg tik te' xat'ax pe' mōg, tu mōktu mōxa tik pet tu', tu' mōxakux, tu nō hāpkot yōg kax 'āpak, ha tikmū'ūn xohix te mīptut kopa' pip, ²⁴ ha Yeyox te:

—Mōg, nūy 'āpep hāptopa'. 'A kaxxop 'ūm xok'ah, yā mō'yōn! Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te nō yīxix, ²⁵ tu' mōg, 'ihā Yeyox te kaxxop hex pet ha mō'nāhā', tu' yīm mūg, ha' yok, tuknīha' xip, ²⁶ ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, tu' xe' xuktux hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn pu'.

Yeyox te tik pa hok 2 pa nāhā'

27 Ha ta' mōg Yeyox, tu putat hā' mōg, pa tik pa hok 2 tihi', tu' pe' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—'Āmūn yā mōnāyxop Namix mōkputox, yīk mūg kuxa ka'! Kaxīy.

28 Ha Yeyox te mīptut hā mō'nāhā', ha tik pa hok te' yīka' tihi', ha:

—'Ok 'ākuxa mām ka'ok 'ūgmūn kopah? 'Ok 'āhittupmā'ax 'āte'? Kaxīy.

Ha:

—Hamūn! Kaxīy.

29 Yīy Yeyox te' pa 'āpit, tu:

—Hāmpēnā'! 'Ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah. Yā' puxi'. Kaxīy.

30 Tu' pa maxnāhā', ha hāmpēnā max. Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn xop pu' xuktux hok! Kaxīy.

31 Pa tu ta' mōg, tu Yeyox 'āktux hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix pu'.

Yeyox te tik yīy hok yīgāhā'

32 Tu' mōg, 'īhā tikmū'ūn te tik yīy hok nūnnāhā', tu Yeyox ha' nūnnāhā', ha yāmīy kummuk te tik kummugāhā', pu tu yīy hok, 33 ha Yeyox te yāmīy xut, tu tu' mō'kutnāhā', tu' xat pu mōg, 'īhā tik yīy, tu hām'āktux. Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu:

—Tep te 'ūm nūhū'? Yā hōnhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnā hāmāxap. Hōmā 'ap pēnā'ah. Kaxīy.

34 Pa Paniye xop gāy, tu:

—Yā Hāmgāyāgnāg mūn te Yeyox ka'ogāhā pu yāmīy kummuk mōy. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn kuxa ka'

35 Ha ta Yeyox te hāpkumep, tu kōmēn xohix ha' mōg, xix xip tu xexka xohix ha' mōg, tu hāmyūmmūgāhā Topa pet kopah, tu hām'āpak max'ax 'āktux, xix Topa te tikmū'ūn xat'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pakut hittupmāhā', yā hāmpakut'ax xohix mōy, nūy nō tu hittupmā', 36 'īhā tikmū'ūn pēnāhā', tu' kuxa ka', 'ūp-xehnāg pip hah, tu kahnēn

xop putuk, tik te nōm pēnā 'ohnāg putuk, 37 yīy yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yā hāpxop ta punethok, puyīy pet ha yīkūy, nūy kopa nū' xok, pa tikmū'ūn kutōgnāg pip nūy nō yīkūy. 38 'Āpu, hāpxa xuxyā tu' xax, pu tikmū'ūn xānā', puyīy hāpxop ta nūnnā'. Kaxīy. Ha kaxīy Yeyox te tikmū'ūn 'āktux. Yā punethok te Topa xak, pāyā 'a' xipi yūmmūg'ah. 'Āpu Topa tu' xax, pu tik nū'pok, puyīy tikmū'ūn yūmmūgā max, nūy Topa ha mōgā'.

10

Yeyox yōg tik xop te 12

¹ Tu ta yāy yōg tik xop xānāhā', nūy mō'pok, tu yāy 'āxet'ax hōm pu yāmīy kummuk tu mōy, nūy tikmū'ūn pakut xohix hittupmā', ² ha tik xohix te 12 mō'pok, ha' xuxet'ax te: Xīmām, yā' xuxet'ax nōy Pet, xi' taknōy 'Ānene', xix Tiak, xi' taknōy Yoām. Yā Yemeneo kutok 2, ³ xix Pinip, xix Matōmēo, xix Tōmē, xix Māteo, nōm te gohet pupi tayūmak pop, xix 'Appeo kutok 'āxet'ax Tiak kamah, xix Tanep, ⁴ xix nōm tik te Yoneo xop xexkanāp-tup, tu' xuxet'ax Xīmām kamah, xix Yot 'Ixkanot, nōm te mō'āmā', nūy gāyxop mōgā Yeyox hah.

Yeyox te tik te 12 mō'pok

⁵ Ha Yeyox te mō'pok, tu:

—Hāmpuknōg xop ha 'āmōg hok, xix Xāmānit yōg kōmēn ha 'āmōg hok, ⁶ 'āmhok. Pa 'Iyaet yōg tikmū'ūn xax, yā Yōneo xop, yā kahnēn te hāmyūmmūg hok putuk nō'ōm, tikmū'ūn te nōm xaxok hah. 'Ūxax, nūy 'ūm pipi', ⁷ nūy hām'āpak māx'ax 'āktux, hu: "Hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, puyīy tu yīpkox pi'." Kaxīy. ⁸ Tikmū'ūn hittupmā', xi' xax kunut xop pu' xax tapmā', xix hāmpakut xop xohix tupmā'. Tikmū'ūn xakix xop hīnnā putpu', xix yāmīy kummuk

mõy tikmũ'ün kopah, pu tu hittup. Topa te xa' hok hittupmãhã, yïy tayũmak pop hok 'üyãñãn tu', 'ihã 'ãnõy hittupmã'. 9 Tayũmak xexka ta hok, 10 xix tut ta hok, nõy hãpxop xuk, xix topixxax punethok ta hok, xix pataxax, xi' kuptõy ta hok. 'Ãmhok. Tikmũ'ün hãm, puxix tu xit max, puxix tu' pip max kamah, yïy hãpxop punethok ta hok. Pũyã tikmũ'ün xa' popmã hãpxop xohix.

11 —Kõmën xix xip tu xexka ha mõxakux, 'ãpu tikmũ'ün max xax, xayïy 'üpet kopa 'ãpi', 'ãpihi nõy nox pi', 'ihã kõmën kopa hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu mõktu putpu 'ãmõg. 12 Tikmũ'ün pet ha mõxakux, 'ãpu' xuxyã pu hãm'ãktux, hu: “Pũyã tikmũ'ün kuxa mãm, nõm te 'ãpet kopa' pip,” Kaxïy. 13 Tikmũ'ün te 'ãxop pu: “Mõñãy, nõy pihi' nõnteh,” kaxïy, yïy ta' pi', ha nõm tikmũ'ün kuxa mãm putup. Pa tikmũ'ün te: “Mõñãy hok, pa mõg!” kaxïy, hu ta nõm tikmũ'ün kuxa mãm 'ohnãg. 14 Pëyã kõmën yõg tikmũ'ün 'ãp-tup nõg, tu 'ãxïnnã hok, 'ãpu mõy, tu hãpkõnõn xit 'ãpata tu', pu tikmũ'ün xohix pënã', nõy yümmüg. Yãp-tup nõg xop yïpkox 'ohnãg. 15 'Üxaxok hok: hãptup mõ'nãp-tup 'ihã Topa te' hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit, tu kõmën Xonõm yõg tikmũ'ün kuxa kap-tup, xix kõmën Gõmõg yõg tikmũ'ün kuxa kap-tup, pa tikmũ'ün yïpkox hok xop kuxa ka 'ohnãg.

Tute hãpkummugã'ax 'ãktux

16 —'Üg 'ãpax: 'Ãte mõ'ãpok tikmũ'ün gãy kopah. Pa mõxip, nõy hãmyümmüg, pu 'ãkix hok, nõy hãmgãy te kahnën kix putuk hok. Kãyã gãy xop te hãmyümmüg, xix kuxxuxtut gãy 'ohnãg. Xapi 'ãxop gãy hok kamah, pãyã hãmyümmüg, nõy hãpkummuk mïy hok. 17 'Õg pa 'ãti! Tikmũ'ün gãy te 'ãmüg

putup, nõy 'ãhïy, nõy 'ãmõgã tik pa te hãmyümmüg keppah, tu xikot hã 'ãkix putup Topa pet kopah. 18 Yã 'ãxop mõg 'ügmutik, yïy tikmũ'ün te 'ãmõgãp-tup gohenanok xop keppah, xix hãpxexka yõg tik te' xat'ax keppah, pu 'õg hãpxopmã'ax kopit, yïy 'ãxop te hãm'ãpak max 'ãktux putup 'üxat'ax xop pu', xi' puknõg xop pu'. 19 'Ãmõgã', 'ãpu 'ãxutigã hok, hu: “'Ãte putep 'ãktux'ax?” kaxïy, xix: “'Ãte hãm'ãktux 'üm 'ãktux'ax?” kaxïy. 'Ãxutigã hok. Hãpxip 'ihã Topa te xa hãm'ãktux yümmügãp-tup, xa hãm'ãktux. 20 Yã yãy yõg hãm'ãktux xa yümmügãp-tup, xayïy hãm'ãktux, tu 'õg 'Ãtak Topa Koxuk pupi hãm'ãktux.

21 —Ha tikmũ'ün punethok te yãy xape mõgãp-tup pu gãyxop tu kix, ha' tak xop tek-tok xop mõgãp-tup pu' kix, hak-tok xop te' tak mütik yãytukmïy putup, tu' kix putup, 22 yã tikmũ'ün xohix te 'ãp-tup nõg putup, 'ãmõg 'ügmutik hah, pa 'ãpu nõã' tot, ha mõktu' kux. Yã Topa te' gãyxop nõãp-tup, tu 'ãmõy putup hãpkummuk mïy xop kopah, xa mõg. 23 Tikmũ'ün te xa hãpkummugã', 'ãpu nõmãn, nõy kõmën nõy ha mõg. 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'A 'ãxop te hãm'ãktux kux putup'ah 'Iyaet yõg kõmën xohix kopa, 'ihãk nõn, 'a xate hãpxopmã kux putup'ah, 'ihãk nõn, 'ihã 'ügmun yã Tikmũ'ün Kutok nõn.

24 —Tik te hãmyümmügãhã', tu hãmyümmüg max, pa tik nõy te hãm'ãpak, tu hãmyümmüg kutõgnãg. Ha' xuxyã te' xat, hu' ka'ok, pa kãmãnat yïpkox pip, hu' pu'uk. 25 Yã' max tik te hãmyümmügã'ax yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu mõktu hãmyümmüg, nõy 'üyõg yümmügã'ax putuk. Ha kãmãnat max hãm, nõy mãynãg mïy, tu' xuxyã putuk. Pax pu' xuxyã yã Meyemo', puxix tu kummuk nãm, ha' yõg kãmãnat kummuk xexka

kamah.

²⁶ —Yīy tikmū'ūn yīpkutuk hok. Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xaptop, pa Topa te hāpxopmā xaptop'ax tu' mūg putup, puyī' xohi' pēnā'. ²⁷ 'Āte xa hām'āktux 'āmñīy 'īhā', nūy xe' xuktux hāptup 'īhā'. 'Āte 'āxop 'āp-xet pu hām'āktux, ha 'āxop te hām'āktux ka'ok putup, puyī' xohi' yūmmūg. ²⁸ Tikmū'ūn yīpkutuk hok. Yā 'āyīn putex'ax, pa 'ākoxuk putex hok. 'Āpu Topa yīpkutuk. Tute 'āyīn nōā'ax xix 'ākoxuk, nūy kuxap hā mō'hap Hāmġāyāgnāg Pet tu', ha 'āxūy xuxi 'ohnāg. ²⁹ Putuxnāg ta manat, yā tayūmak kutōgnāg hā hāmenax, pa Topa te nōm xop putup pax, tu' pēnā max, pu hām tu tu nā hok, ha' xaxok 'ohnāg, ³⁰ tu 'āxop mō'āyāy xe'ēgnāg, tu mō'āxe kupix, nūy 'āxe xohix te xīy yūmmūg, 'āp-tup pax tu'. ³¹ Yā Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy 'ākuxānōg hok!

Yeyox yūmmūg hok 'āktux

³² —Tikmū'ūn xohix te: “Ūgmūn yā Yeyox yōg,” kaxīy, puyīy tikmū'ūn xupax, kopxix 'Ātak Topa pu' yānān tu hām'āktux, nōm te pexkox tu' xip pu hām'āktux, hu: “Ōhōm yōgnū'.” Kaxīy. ³³ Pa tikmū'ūn te' nōy xop keppa hām'āktux, hu: “Ūgmūn 'ā Jesus yōg'ah,” kaxīy, kopxix 'Ātak Topa pu' yānān tu hām'āktux, yā yōg 'Ātak te pexkox tu' xip pu hām'āktux, hu: “Ōhōm 'ap yōg'ah.” Kaxīy.

Tute yāytukmīy 'āktux

³⁴ —'Ak nūn'ah, nūy 'ūhep xop xohix kuḡa māmā'. 'Āmhok. Pak nūn, hām tuk nūn, pu tikmū'ūn yāytukmīy, ³⁵ xik nūn puk-tok pit xop yāy tak xop mūtik yāytukmīy, xik nūn puk-tok hex xop yāy tut xop mūtik yāytukmīy, puk-tok xetut xop yāy yīpxox mūk tu mūtik yāytukmīy. ³⁶ Yā tikmū'ūn te yāy xape hā' puknōg, 'ūgāy tu'.

³⁷ —Tikmū'ūn te' tak putup pax hāmāxap, pe' tut putup pax hāmāxap, tuk-nāy tuk putup, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep hok. Ha tikmū'ūn tek-tok pit putup hāmāxap, pek-tok hex putup hāmāxap, tuk-nāy tuk putup, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep hok. ³⁸ Pa tikmū'ūn tek putup hāmāxap, nūy 'ūgmūtik xok, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep mō kuma' mōg. ³⁹ Tikmū'ūn xok 'ohnāg putup, puxix tu xok, ha tikmū'ūn te Topa tu' xok, puxix tu hi mōkuma' mōg.

Topa te hāpxopmā max hā' yānān

⁴⁰ —Tikmū'ūn te 'āp-tup, puxix 'ūkputup, ha Topap-tup kamah, nōm te nūgktnāhā'. ⁴¹ Tikmū'ūn te Topa yōg nū'kutnā'ax putup, Topa te nū'kutnāhā' puyīy yāy pupi hām'āktux, puxix pexkox yōg hāpxop pop, nū'kutnā'ax mūtik pop putup. Ha tikmū'ūn te tik max putup, 'ūmax hah, yā tik max xop mūtik pop putup pexkox yōg hāpxop.

⁴² —'Ūxaxok hok: Tikmū'ūn te Topa yōg tik kutōgnāg pu kōnāg tat, puyīy xo'op, tu' tat tik tek mūtik mōg hah, puxix pexkox yōg hāpxop pop xe'e. Tu ta tu' kux.

11

Yoām nōm tep-tox pix te Yeyox ha mō tik pok

¹ Tu hām'āktux kux, tu yāy yōg tik xop pu' xat kux, tu ta' mōg Yeyox, nūy hām'yūmmūgā', nūy kōmēn xohix yīkāgnāg hā hām'āktux. ² Ha ta' xip Yoām kanet kopah, Yoām nōm tep-tox pix, tu Kunnix 'āpak, hu yāy yōg tik xop mō'pok, ³ pu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ok 'āmūn yā Topa yōg yāykutnā'ax xe'e', pe tik nōy nūn? Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Putpu mōg, nūy Yoām pu hām'āktux, nūy hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg 'āktux, 'āte nōm

hāpxopmāhā'. Yā 'āxop te' pēnāhā', tu' xupak. ⁵ Hām'āktux te kaxīy: Tikmū'ūn pa hok te hāmpēnā max, xix hāpkumep hok xop te hāpkumep, xix yāy xax kunut xop xax tup, xix hām'āpak hok xop te hām'āpak max, xi' xakix xop te putpu' hi', xi' hok xop te hām'āpak max'ax 'āpak. ⁶ Yā tikmū'ūn kuxa hittup, nōm kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, tuk yīkopit 'ohnāg. Kaxīy.

⁷ Ha Yoām yōg tik xop mōg, 'ihā Yeyox te tikmū'ūn pu Yoām 'āktux, hu:

—'Āmōg hām panip xexka hah, nūy Yoām pēnā'. Tep-tep pēnāhā'? 'Ok mītkup pēnāhā', 'āmuuh te nōm mahap? ⁸ Tep-tep pēnāhā'? 'Ok pēnāhā tik te topixxax max tat? 'Āmhok! 'Ūptexop mūn te mīptut xexka tu' pip. ⁹ 'Āpu, 'āyīy: Xatep-tep pēnāhā'? 'Ok pēnāhā tik te Topa pupi hām'āktux? Hamūn! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yoām te Topa pupi hām'āktux xe'e'. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te Yoām 'āktux, yā Topa te Yoām 'āktux, hu: “'Āte mō tik kutnāhā', 'āte nōm mō'kutnāp-tup 'ākeppah, nūy 'ōg putat maxnā'.” Kaxīy. ¹¹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik xop hittap yā' xexka miāx, ha ta Yoām xexka xe'e'. Pāyā tikmū'ūn yīpkox pip xop xexka xe'ēgnāg. ¹² Hōmā Yoām te Topa yōg hām'āktux 'āktux, xix hōnhā', ha tikmū'ūn te hāpxopmā xe'ēgnāg, Topa te' ka'ogā hah, ha' yīpkox pip. ¹³ Yā tik xop te Topa pupi hām'āktux xop xohix te hām'āktux, tu Topa te tikmū'ūn xat 'āktux, ha Mōyyex yōg xat'ax te' xuktux kamah. ¹⁴ Ha Topa yōg tappet te mōnāyxop hittap 'Enit 'āktux, yā Topa pupi hām'āktux nō'ōm, yā Yoām xix 'Enit te yāy putuk, Topa te nōm nū'pok hah. ¹⁵ 'Āyīpkox pi', nūy hām'āpak.

¹⁶ —Hōnhā tikmū'ūn tep-tep putuk? Tute kaxxop putuk. Kaxxop te hāmnuhōg tu' mām, ha yā' yīy ka'ok 'ūnōy xop pu', hu:

¹⁷ “'Ūgmū'āte kāyāhā', yāyta'ax kāyā putuk, pa 'āxop te hāmyā 'ohnāg. Ha ta kāyāhā nō 'āpkot kāyā'ax putuk, pa 'āxop pota 'ohnāg.” Kaxīy.

¹⁸ Kaxīy Yoām tep-tox pix, tu' xit hok, xix xupyāg xo'op hok, ha' xohix te: “Yāmīy kummuk te nōm kopa' xip.” Kaxīy. Pāyā' koit. ¹⁹ Hak mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, tuk xit xi' xo'op, ha' xohix te: “Pēnā! 'Ōhōm xit xexka nām, xi' xo'op xexka nām, tu tik kummuk hā' xape, xix nōm xop te gohet pupi tayūmak pop hā' xape,” kaxīy. 'Ok max, pe' kummuk nō'ōm? Xate' yōg hāpxopmā'ax kopit, hu' yūmmūg. 'Ūkux. Kaxīy.

Kōmēn yōg tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg

²⁰ Tu ta xe kōmēn yōg tikmū'ūn 'āktux kummuk, ha kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pāyā hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, tu yāyhāhup 'ohnāg. Yīy Yeyox te:

²¹ —Kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn xūy putup, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn xūy putup. Tute hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, ha yāyhāhup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux. Pax pu kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn pēnā', pax pu kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn pēnā', puxix yāyhāhup, nūy xagok hā mō'tat, tu putok nū'xok yāy putox yīmū', puyī' xohix yāyhāhup yūmmūg. ²² 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: 'Āmnīy 'ūm mō'nāp-tup 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, xix kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pāyā kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg. ²³ Ha Kapānān yōg tikmū'ūn te

hãmp'e'paxex, hu: “Ûgmüg mög pexkox hah.” Kaxiy. Pãyã' mög 'ohnäg. Yã Hãmgãyãgnäg Pet ha' mög. Tu hãpxopmã'ax ka'ok xe'ëgnäg pënãhã', tikmũ'ün puxet te nôm mïy hok, pãyã' kuxa mãm 'ohnäg. Pax pu Xonõm yög tikmũ'ün hittap pënã', puxi' kuxa mãm ka'ok, nÿy kômën tu tu' pip nõmhã. ²⁴ Ûxaxok hok: 'Ämnïy 'üm mö'nãp-tup 'ihã Topa te' hep xop xohix yög hãpxopmã'ax kopit, tu Xonõm yög tikmũ'ün kuxa kap-tup, pa Kapãnãn yög tikmũ'ün kuxa ka 'ohnäg. Ûkux.

Tute tikmũ'ün xapit pu tu' kuxa mãm

²⁵ Ta xe Topa pu hãm'ãktux, hu: —'Ätak, 'ãmün yã pexkox hã 'ãxuxyã', xix hãm xexka hã 'ãxuxyã! 'Ämax, tu tikmũ'ün te hãmyümmüg hok xop yümmügãhã', puyiy hãmyümmüg, 'ihã tikmũ'ün te hãmyümmüg pu' xaptop, puyi' yümmüg hok. ²⁶ Hamün. Yã kaxiy xatep-tup. Kaxiy.

²⁷ Tu yãy yög tik xop pu hãm'ãktux, hu:

—Yõgnũ 'Ätak te 'ã' popmãhã' hãpxop xohix. Yãk tak puxehnäg tek-tok yümmüg, hak puxet te 'Ätak Topa yümmüg, nÿy tikmũ'ün pu hãmyümmügã'.

²⁸ —Mã', 'üg ha nũ', 'ihã 'ãteknög, 'ihã 'ög hãpxop xak hã' tot hok, ha 'äte 'äkuxa yümmãp-tup. ²⁹ Ûg pe mög, 'ũ xa hãmyümmügã', 'ügmün yãg max, tu yãy kutõgnäg pekpaxex, yiy 'äkuxa yüm putup, ³⁰ ha 'äte 'ãxat'ax, xayiy mïy, ha' ka'ok 'ohnäg yög xat'ax, yiy 'ãyïpkox xip, nÿy yõgnũ hãpxop xak'ax tat, hap-tux 'ohnäg. Ûkux. Kaxiy.

12

Yeyox te nit xap 'ãktux

¹ Ämnïy xohik-tõgnäg nõg, 'ihã nit xap, ha Yeyox te hãpkumep, tu ta hãpxa xexka xak, ha xuxnäg xetox

xap ta', ha tik xop te' pe' mög, tu' xap möy, nÿy mã', 'üp-tup te' kix hah, ² ha Paniye xop te' pënãhã', tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

—Pënã'! 'Ög tik xop te xuxnäg ta xetox xap möy, ha yümmüg yög xat'ax te' xat hok, pu' xut hok nit xap 'ihã'. Kaxiy.

³ Ha:

—'Ok mö'kupix Topa yög tappet? Hõmã putup te mõnãyxop hittap Namix putex, ha putup te' kix tik te nũ mütik mög, ⁴ yiy Topa pet xexka hã' mõxakux, tu pãm pop, nõm pãm te Topa keppa' pip pop, tu' mãhã', ha Topa te' xat hok, pu tikmũ'ün mã hok. Yã 'ãmãnex xop puxet te' mã'ax. ⁵ 'Ok mö'kupix hok xate'? Mõyyex te' xat, pu 'ãmãnex xop hãm nit xap 'ihã', Topa pet xexka kopa hãpxopmãhã', tu hãpxopmã max. ⁶ 'Äte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa pet xexkah, pak mün xexkah xe'ëgnäg. ⁷ 'A 'ãxop te hãmyümmüg'ah, tu Topa yög tappet mö'kupix, 'ihã hãmyümmüg 'ohnäg, ha: “Ätep-tup xa hãpxopmã max, pa hãpxop mö'hap'ax 'üyiy hax 'ätep-tup nõg.” Kaxiy. Pax xa 'ãxop nõm hãm'ãktux'ax yümmüg, puxix yög tik xop 'ühitop kopit 'ohnäg. ⁸ Yãkmün Tikmũ'ün Kutok, tu nit xap hãk xuxyã kamah. Ûkux. Kaxiy.

Tik yim nã hittupmãhã'

⁹ Tu ta' mög, tu Topa pet ha' mög, ¹⁰ pa tik xip, tu' yim nã', ha tikmũ'ün te Yeyox yög hãpxopmã'ax kopit putup, nÿy kupeh, nÿy nit xap 'ihã hãm hã' kupeh, hu' yïkopit, hu:

—'Ok yümmüg yög xat'ax te' xat, 'ok pe' xat hok, 'ühittupmã nit xap hã' Kaxiy.

¹¹ Ha:

—Tikmũ'ün yög kahnën puxet, tu nit xap 'ihã hãpkox kopa' nãhã', puxix tik xut, mö'ka'ok, ¹² ha kahnën kutõgnäg yã manat, ta tikmũ'ün xexkah, Topa te mö'yãy

xe'ëgnâg, tu te takat putuk. Yïy yümü yög xat'ax te' xat 'ü yümüg nöy hä tehet nit xap 'ihâ'. Kaxïy.

¹³ Tu tik yïm nïâa pu hãm'äktux, hu:

—' hu:

—'Äyïm koa'! Kaxïy

Ha' koa', tu' hittup, ha' yïm te' yïm nöy putuk.

¹⁴ Yïy ta' mög Paniye xop, tu yây mütik hãm'äktux, Yeyox putex putup tu'.

Topa te yây tik yäykutnâhâ'

¹⁵ Ha Yeyox te hãmyümmüg, hu ta' mög, ha tikmü'ün te' pe' mög, ha' pakut xop xohix hittupmâhâ', ¹⁶ tu' xat, pu tikmü'ün nöy pu' xuktux hok, nüy Yeyox 'äktux hok. ¹⁷ Hömâ 'Iyait te Topa pupi hãm'äktux, tu tappet tu kax'âmi', pu tikmü'ün mö'kupix, ha Yeyox 'äktux, yïy:

¹⁸ —Topa te hãm'äktux, hu: “Äte nühü tik yäykutnâhâ', nüy mö'kutnâ', tu mö'yây xe'ëgnâg, hak kuxa hittupmâhâ'.

Ügkoxuk te nöm kopa' xip putup, nüy 'ügmün'äktux, pu yögnü putat 'äktux 'ühep xop xohix pu', tu hãpxe'e 'äktux putup.

¹⁹ Tu hãm'äktux hä' nöy yänân putup 'ohnâg, tu' yïy ka'ok putup 'ohnâg, tu kômên yög putat hä hãm'äktux 'ähïynâg putup'ah.

²⁰ Tu tikmü'ün hok xop kuxa kap-tup, tu' pu'ügnâg xop mö'nïynâm putup, puyïy tu ka'ok, tu hãpxopmâ ka'ok putup, nüy tikmü'ün pu hãmmaxnâ mö'kuma' mög.

²¹ Ha' hep xohix xop kuxa mãm ka'ok 'ükopah, tu hãmmax hip.”

Ükux. Kaxïy.

Yeyox xix Meyemo

²² Ha ta' xip tik pa hok, ha' mögâhâ Yeyox hah, ha' yïy hok

kamah, yâ yãmïy kummuk te tik kopa' xip. Yeyox te' hittupmâhâ', ha hãmpênâhâ', tu hãm'äktux. ²³ Ha tikmü'ün xohix kuxânög, tu' yïkopit, hu:

—'Ok nû tik mönây xop Namix hä' mökputox? Kaxïy.

²⁴ Ha Paniye xop te' xupak, tu:

—Meyemo te yãmïy xop xohix xat, tu Yeyox ka'ogâhâ' pu yãmïy kummuk xop möy. Kaxïy.

²⁵ Pa Yeyox te nöm xop te hãmp'e'paxex yümmüg, hu:

—Hãpxexka yög tikmü'ün te yäytukmïy, puxix tu nög, xi' xape xop nög'ax, 'üyäytukmïy tu'. ²⁶ Pax pu Hãmgâyâgnâg xop yäytukmïy, tu yây möy, puxix tu nög kamah.

²⁷ Äxop te: Meyemo te Yeyox ka'ogâhâ' pu yãmïy kummuk möy. Kaxïy. Xate' koit. 'Ü 'üm te 'ög tik xop ka'ogâhâ' pu' möy? 'A' Meyemo'ah. Ha kaxïy 'üxohix te xate yâ' koit yümmüg. ²⁸ Pa Topa Koxuk tek ka'ogâhâ' 'ü yãmïy möy, xa 'äxop yümmüg. Yâ hönhâ Topa te tikmü'ün xat nün'te'.

²⁹ —Tik 'üm ka'ok xip, yïy tik te hãpxop hä' xupxet te' pet hä 'â mö'nâ'ah, nüy tu' xupxet. Pa tik ka'ok kïy, puxix hãpxop xohix hä tu xupxet, yïy 'äte Hãmgâyâgnâg kïy hãmâxap, nüy künây tu yãmïy kummuk möy tikmü'ün kopah.

³⁰ —Tik tek mütik mög hok, puxik tukmïy. Ha ta tik te 'ähâ te hok, puxik kummügâ', ³¹ yïy 'äte xa hãm'äktux xe'e': Tikmü'ün te Topa 'äktux kummuk, puxix Topa' xaxogâ pu tu kux, pa timü'ün te Topa Koxuk 'äktux kummuk, puxi' xaxogâ 'ohnâg, pu tu xip. ³² Tikmü'ün te Tikmü'ün Kutok 'äktux kummuk, puxix Topa' xaxogâ pu tu kux, pa tikmü'ün te Topa Koxuk 'äktux kummuk, puxi' xaxogâ 'ohnâg mö kuma' mög.

Mïpkup max xix mïnta max

³³ —Mïpkup max te mïnta ta max taha', ha ta mïpkup kummuk

te mīnta ta kummuk taha', yīy tikmū'ūn te mīnta pēnāhā', tu' kup yūmmūg kamah, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. ³⁴ 'Āxop yā kāyā gāy kutok xop! 'Ākummuk, hu hām'āktux kummuk. 'Ap hām'āktux max yūmmūg'ah. Tik kuxa kummuk, puxix tik hām'āktux kummuk, pa tik kuxa max, puxix tik hām'āktux max. ³⁵ Tikmū'ūn max te' kuxa max tu hāmmāx 'āktux, ha ta tikmū'ūn kummuk te' kuxa kummuk tu hāpkummuk 'āktux.

³⁶ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'īhā Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' yōg hām'āktux hitop kopit putup, 'ok pe yā' max, 'ok pe yā' kummuk. ³⁷ Yā 'ōg hām'āktux hā Topa te 'āxop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yūmmūg, 'ok pe 'āmax, 'ok pe 'ākummuk. Kaxīy.

Yoneo xexka xop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak

³⁸ Ha ta' pip tik te hāmyūmmūg xop, tu Yeyox pu hām'āktux, ha Paniye xop 'ūm te:

—'Ūgmū'āte 'āp-tup xa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn te nōm mīy hok, 'ūgmūg pēnā'. Kaxīy.

³⁹ Ha:

—Hōnhā tikmū'ūn kuxa kummuk, tu' mām 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah. 'Āxop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak, 'a' mīy 'ātep-tup'ah. 'Āxop te Topa yōg tappet mō'kupix, ha tik hittap Yōn 'āktux, nōm te Topa pupi hām'āktux, yīy 'āxop te mōnāyxop Yōn yōg hāpxopmā'ax puxet pēnāp-tup.

⁴⁰ Yōn te mām xexka tex kopa' xip, tu 'āmnīy tikoxyuk hā' kopa' xip, ha kaxīy 'ūgmūn te hāpkox kopak xip putup, yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu 'āmnīy tikoxyuk hā hāpkox kopak xip putup. ⁴¹ Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, ha Nīn yōg tikmū'ūn te 'āxop 'āktux'ax kummuk. Yā nōm te Yōn yōg

hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, tu yāyhāhup, nūy kuxyā hāpxopmā'ax kummuk, ha Yōn 'ūk-tōgnāg, ha tak mūn xexkah, pa xate yāyhāhup 'ohnāg. ⁴² Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'īhā hāpxexka Xamah yōg 'ūn tu yok, nōm te hāpxexka yōg tikmū'ūn hittap xat, tu' yok putup, nūy 'āxop kummuk 'āktux. Yā hāptox tu' nūn, nūy tik te' xat'ax hittap Xanomām pēnā', ha ta Xanomām 'ūk-tōgnāg, ha tak mūn xexka'.

Yāmīy kummuk te put pu' mōg

⁴³ —Yāmīy kummuk te tikmū'ūn 'ūm kopa' xip, tu' nīm, tu hām panip ha' mōg, tu' xak, nūy ta pihī'. 'Ūxip hok, ⁴⁴ puxix tute: “'Ūkpet ha putpuk mōg.” Kaxīy. Tu' mōg, tu mōktu tikmū'ūn tu' xupep, tu' mō'nāhā', ha' hok yūm, ha hāpkunut xit, ha mōktu yā' max, ⁴⁵ ha xe' mōg, tu yāmīy kummuk xop nōy xānāhā pu nū mūtik mōg, tu' tihi', yīy tikmū'ūn xūy xexkah. Ha kaxīy nōm tikmū'ūn kummuk xūy'ax nōmhā. Kaxīy.

Yeyox xape nūn

⁴⁶ Tu hām'āktux ha ta' tut nūn, xi' taknōy xop nūn, tu hāptopa' pip, tu' xak, nūy Yeyox mūtik hām'āktux, ⁴⁷ yīy tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pēnā'! 'Ātut xix 'ātaknōy xop te hāptopa' pip, nūy 'āmūtik hām'āktux. Kaxīy.

⁴⁸ Ha:

—Pi'yāk tut? Pi'yāk taknōy xik hex? Kaxīy.

⁴⁹ Tu tikmū'ūn te yāy mūtik hāpkumep xop pēnāhā', tu' yīm xix, tu:

—Pēnā'! Nū xop yāk tut, xik taknōy xop xe'e! ⁵⁰ Yā tikmū'ūn xohix te 'Ātak Topa pu' yīpkox pip, nōm te pexkox tu' xip, puxix yāk xape, tuk taknōy, xik hex, xik tut. Kaxīy.

13

Tik te hāpxop xap xok

¹ Hãpxip kutōgnāg 'Ihã Yeyox mōg hãptopa', tu kōnāg xexka ha' mōg, tu ta' mōg tu mōktu hãpkux tu' xupep, tu' yūm, tu tikmū'ūn yūmmūgāhã', ha tikmū'ūn te' xakot, nūy xupax.
² Yã' xohix xexkah, yīy Yeyox te mīpkox hã mō'nāhã', tu mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu mō'nāhã', tu' yūm, ha tikmū'ūn te yāykote' pip, tu' xakot hãpkux tu',
³ ha Yeyox te hãm'āktux'ax hã hãmyūmmūgāhã', nūy Topa yōg hãpxopmã'ax yūmmūgã', hu:

—Tik mōg, nūy hãpxop xap xok,
⁴ tu hãpxa xexka tu' xok, ha' yāg te putat yīka te tu' nāhã', ha putuxnāg te' mănām, ha' nōg.
⁵ Ha ta' yāg nōy te mīkax xap tu' nāhã', ha hãm xet kutōgnāg, tu mīkaxxap yīmū' pip, ha' xap xokax mō'ka'ok,
⁶ ha mãyōn xupep, tu' nakgāhã', 'üyīpxatit kutōgnāg pip tu' nakgāhã',
⁷ ha ta' yāg nōy te mīmyām xop kopa' nāhã', tu' tuk mīmyām xop mūtik, pa' xupep 'ohnāg, mīmyām kopa' pip tu', ha' nōg,
⁸ Ha ta' yāg te hãm max tu' nāhã', hu' tuk max, tu mōktu xexkah, tu' xap xohix xexka popmāhã', yã' xap puxet te 30 popmāhã', ha ta' xap nōy te 60 popmāhã', ha ta' xap nōy te 100 popmāhã', 'Ūkux. Kaxīy.

⁹ Tu xe hãm'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax, xa 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Teptu hãm'āktux'ax hã hãmyūmmūgāhã'.

¹⁰ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hãpkumep, tu' nūn, tu nūktu Yeyox yīka' pip, tu' yīkopit, tu:

—Teptu xate hãm'āktux'ax hã tikmū'ūn nōy pu hãmyūmmūgāhã'? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Topa te 'āxop pu hãmyūmmūgāhã', xayīy hãmyūmmūg. 'Ap nōy xop pu' xuktux'ah, tu yāy yōg tikmū'ūn xat, pa tikmū'ūn nōy te pexkox yōg hãpxopmã'ax yūmmūg'ah, yīy hãm'āktux'ax hã 'āte hãmyūmmūgāhã', nūy Topa yōg hãpxopmã'ax yūmmūgã'.
¹² Yã

'āxop te hãmyūmmūg tap, yīy xa 'ā 'ūm yūmmūgāp-tup, ha mōktu hãmyūmmūg xexkah, ha tikmū'ūn te hãmyūmmūg hok, tu hãpxaxok putup, tu mōktu hãmyūmmūg 'ohnāg.
¹³ Yīy 'āte hãm'āktux'ax hã hãmyūmmūgāhã' nūy Topa yōg hãpxopmã'ax yūmmūgã'. Yã pa mām, pāyã' pēnã 'ohnāg, tu hãm'āktux'ax 'āpak, pāyã' yūmmūg 'ohnāg.
¹⁴ Yīy tik hittap 'Iyait te Topa pupi hãm'āktux, tu:

“'Āxop te hãm'āpak, pāyã 'a hãm 'ūm 'āpak 'ohnāg,
 tu' pēnāhã', pāyã hãm 'ūm pēnã 'ohnāg.

¹⁵ Yã tikmū'ūn putox ka'ok, tu mō'yāy yīpkox yīmīn, nūy hãm'āpak hok,
 xi' pa kīy ka'ok, nūy hãmpēnã hok, ka hãmyūmmūg, xix yāyhāhup, ka Topa yōg putat hã' mōg 'ūxeheh.

Yã 'āte nōm hittupmã'ax, pāyãp-tup nōg.

Yã Topa te' xuktux tap.” Kaxīy.

¹⁶ Tu xe hãm'āktux, hu:

—Pa 'āxop kuxa hittup xop, hãmpēnã max tu', xix hãm'āpak max tu'!
¹⁷ 'Ūxaxok hok: Tik xop te Topa pupi hãm'āktux, pu tikmū'ūn yūmmūgã', tu' xak, nūy pexkox yōg hãpxop pēnã', 'āxop te nōm pēnāhã nōmhã, xix Topa yōg tikmū'ūn puñethok te' xak, nūy pēnã', nūy xupax, pāyã' pēnã 'ohnāg, xi' xupak 'ohnāg.

Yeyox te hãm'āktux'ax hã hãmyūmmūgāhã'

¹⁸ Yīy 'ūg 'ūm 'āpax, nūy yōg hãm'āktux 'ūm yūmmūg max, nūy yōg hãpxopmã'ax yūmmūg.

¹⁹ Hãpxop xap te putat kuxyã' nāhã', ha kaxīy tikmū'ūn te yōg hãm'āktux'ax 'āpak, ha 'āte Topa te tikmū'ūn xak'ax 'āktux, ha' xupak, pa hãmyūmmūg 'ohnāg. Hãmgāyāgnāg nūn, tu yōg hãm'āktux xaxogāhã', pu tikmū'ūn yīpkox pip hok.
²⁰ Ha ta hãpxop xap

yāg te mīkax xap tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa hittup. ²¹ Pa hāpxip kutōgnāg 'īhā' xūy, ha' gāy xop te' kummugāhā', yīy Topa yōg hām'āktux'ax xaxok mō'ka'ok, 'ūkuxa yūm pu'uk tu'. ²² Ha ta' yāg nōy te mīmyām xox xop kopa' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux 'āpak, pa hāpxip kutōgnāg 'īhā' yāykuxop punethok, ha tayūmak nōg, ha hām'āktux xaxok, ha' nōg. ²³ Ha' yāg nōy te hām max tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu hāmyūmmūg, tu' yīpkox pip, tu Topa yōg putat hā' mōg kuma' mōg. Tu ta tu' kux.

²⁴ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāpxop xap xuxnāg xetox xok, ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. ²⁵ 'Āmnīy 'ūm 'īhā' nūn tik gāy, tu' xap kummuk xok hāpxop xap max kotīnnāhā', tu' xok kux, tu' mōg, ²⁶ ha' xap xokax, tu' tuk, ha mīxux kummuk punethok te nōm max kotīnnāhā', ²⁷ yīy kāmānat xop te hāpxa xexka xuxyā xānāhā', tu: “Yāyā', xate hāpxop xap max xok nūhū hām tu'. Teptu' mām mīxux kummuk kamah?” Kaxīy.

²⁸ —Ha: “Yā tik gāy te' xap kummuk xok,” kaxīy.

—Ha: “Xatek mū putup 'ū mōy?” kaxīy.

²⁹ —Ha: “'Ūmōy hok, pūyā' pi', ka hāpxop mōy kamah mīxux kummuk mūtik. ³⁰ 'Ūtux hok pu tu' tuk, nūy mōy yā tu ta', 'īhā' 'āte' xat, pu mō' yāy pot, tu mīxux kummuk putyōn hāmāxap, nūy nō kuxap hā mō'xut, nūy xuxnāg ta xetox nūnnā', tuk pet kopa' xex.” Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Tute mōytat xap 'āktux

³¹ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', yā Topa te tikmū'ūn xat,

—Hāpxop xap mōytat yāk-tīgnāg, ha tik te' xap xok hām kopah, ³² ha' xokax, tu' tuk tu mōktu yā' kup xexkah, ha putuxnāg xop te' mūmmāg tu' pet. Kaxīy Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xat hāmāxap, ha tikmū'ūn nōy nā' mōg, tu mōktu tikmū'ūn xohix te Topa pu' yīpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Pām yōg tokatogā'ax 'āktux

³³ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—'Ūn te pām yōg tokatogā'ax paha', xix xuxnāg ta xetox xap kōnnōn, tu' yōg xox tix paha', nūy 'ūyōg kānēy 3 tu nōm kanop, tu mōktu 'ūpohot, ha' tokatogā'ax te' mōmmāhā', ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xat hāmāxap, ha' mōg, nūy nōy pu' xuktux, hak-nāy tu tikmū'ūn xohix xexka xat. 'Ūkux. Kaxīy.

Teptu Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'?

³⁴ Yā Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā' tikmū'ūn pu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āktux nōy hā' xuktux 'ohnāg. ³⁵ Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te hāmyūmmūgāhā', yā Topa yōg tappet hittap te' xuktux. Hōmā tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu Yeyox 'āktux, hu:

“'Āte yāy pupi hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy tikmū'ūn yūmmūgā', nūy hāpxopmā'ax hittap xop 'āktux, yā hōmā Topa te hām xexka xohix mīy xix hōnhā, ha tikmū'ūn te nōm hāpxopmā'ax ka'ok yūmmūg 'ohnāg.” Kaxīy

Yeyox te hām'āktux hā' yānān

³⁶ Ha ta Yeyox mōg, tu tikmū'ūn nīm, nūy yāy xip'ax ha' mōg, ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' yīgāhā' mōg, tu' yīkopit, hu:

—'Ūgmũ'ă hām'ăktux. Putep yūmmũgāhā xate', 'Īhā mīxux kummuk 'ăktux? Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te:

—'Ūgmũn yā Tikmũ'ūn Kutok Pit, tu tik putuk, nōm te hāpxop xap max xok, ³⁸ tu hāpxa xexka tu' xok, ha hām xexka putuk, ha hāpxop xap max te tikmũ'ūn max putuk, Topa te nōm xat, ha mīxux kummuk te Hāmgyāgnāg yōg tikmũ'ūn kummuk putuk, ³⁹ ha tik gāy te Hāmgyāgnāg mūn putuk. Yā tikmũ'ūn te hāpxop ta nūnnāhā', ha kaxīy hām xexka nōg putup, 'Īhā pexkox yōg nū'pok xop nūn, nūy mō'pot. ⁴⁰ Kāmānat xop te mīxux kummuk mōy, nūy kuxap kopa mō'pok, pu mō'xut, ha kaxīy pexkox yōg nū'pok xop te hāpxopmā kummuk xop mōy putup, nūy kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok. ⁴¹ 'Ūgmũn yā Tikmũ'ūn Kutok, tu pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy tikmũ'ūn kummuk xeh ya'oma', 'ūp-tup nōg tu', yā mō'pok putup, pu tu pip hok, 'Īhā 'āte yāy yōg tikmũ'ūn xat. Yā nōm kummuk xop te' nōy pu hāpkummuk yūmmũgāhā'. Yā' kummuk xop xohix te hāpxopmā kummuk ya'oma'mōg, ⁴² nūy kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok. Tu potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. ⁴³ Ha Topa yōg tikmũ'ūn xexkanāp-tup xe'ēgnāg, māyōn putuk, tu' yōg 'Ātak Topa mūtik pip putup pexkox tu'. 'Āxop te hām'āpax, 'āpu 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Tu hāpxop takat xexka 'ăktux

⁴⁴ Tu xe hām'ăktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmũgā', hu:

—Tik te hāpxaha 'Īhā hāpxop te takat xipihi hāpkox kopah, tu xe' xaptop, tu' kuxa hittup xexkah, hu' mōg mō'ka'ok, tuyāy hāpxop xohix hāmenex hāmāxap, nūy tayūmak punethok pop, tuk-nāy tu hāpxa pa yāy pu'. Ha kaxīy tikmũ'ūn te Topa yōg hām'ăktux 'āpak, tuyāy yōg

hāpxop xohix xaxok, 'ūhittup tu', nūy Topa pu tu' yīpkox pi'. Ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmũ'ūn xat. 'Ūkux.

Tute kupxat xap max 'ăktux

⁴⁵ Tu xe hām'ăktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmũgā', nūy tu tikmũ'ūn xat 'ăktux, hu:

—Tik te' xap max pop, yā kupxat xap max pop, nūy xe nōmenax, tayūmak xexka hā' nōy yānān, ⁴⁶ tu nōm xap max xipihi', hu' mōg, tu yāy yōg hāpxop xohix hāmenex, nūy tayūmak xexka pop, nūy ta tu' xap max pa'. Ha kaxīy tikmũ'ūn te hāpxop xohix xaxok, nūy Topap-xehnāg pu' yīpkox pi'. 'Ūkux.

Tute māpxamat 'ăktux

⁴⁷ —Topa te hāpxopmāhā', tuyāy yōg tikmũ'ūn xat hā kaxīy: Tikmũ'ūn te māpxamat kōnāg xexka kopah, tu mām xohix pop, ⁴⁸ ha nū'xip 'Īhā hāpkux ha' nūnnāhā', tu hām tu' mām, nūy mām mō'pot. Tu' yīy max ya'oma'mōg manax kopah, tu' yīy kummuk ya'oma'mōg kōnāg kopah. Ha kaxīy Topa te' hep xop xohix mō'pot putup, ⁴⁹ ha kaxīy mō'āgmũg xohix kux putup, 'Īhā pexkox nū'pok xop te' hep xop xohix mō'pot, ⁵⁰ tu' yīy kummuk xop ya'oma' mō'pok, tu kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok putup, ha potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. 'Ūkux. Kaxīy.

Tute hām'ăktux xe'e 'ăktux

⁵¹ Ha Yeyox te yāy yōg tikmũ'ūn yīkopit, hu:

—'Ok yūmmũg hāpxopmā'ax 'āte xa' xuktux? Kaxīy.

Ha:

—Yā 'āte' yūmmũg. Kaxīy.

⁵² Ha:

—Yā tik te hāmyūmmũg xop tek mūtik hāpkumep, nūy 'ūgmũn pux-ehnāg pu tu yīpkox pi', puxix mīptut xuxyā putuk, tu hāpxop kutut xex, yāy pet kopa' xex, xix hāpxop tup xex, nūy kūnāy tu' mōy. Kaxīy.

Yeyox te kômên Nâyane tu' xip

⁵³ Tu hãm'áktux kux, tu ta' mōg, ⁵⁴ tuyāy yōg kômên ha' mōg, tu' mōg tu mōktu' xupep, tu Topa pet kopa tikmũ'ün yümmügāhā', ha tikmũ'ün te hãm'āpak, tu' yēy, tu:

—Ok hāmyümmüg 'üm 'ōhōm? Tute xīy 'ōhōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? ⁵⁵ Yā Yoye kutok, nōm te mīmpe mīy'ax, ha' tut Mānix, ha' taknōy xop yümmũ'āte' yümmüg. 'Ūxohix te: Tiak, xix Yoye, xix Xīmām, xix Yot. ⁵⁶ Yā' hex xop nūnte 'āti kamah. 'Ū 'üm te Yeyox ka'ogāhā', pu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? Yā tikmũ'ün puxet te' mīy hok. 'İntu'. Kaxīy.

⁵⁷ Tup-tup nōg, yīy Yeyox te:

—Tik te Topa pupi hãm'áktux, yā hāpxexka yōg tikmũ'ün xohix te' xexka 'áktux, pāyā yāy xape xop tek-tōgnāg 'áktux, xix kômên yōg tikmũ'ün tek-tōgnāg 'áktux kamah. Kaxīy.

⁵⁸ Ap hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg'ah, tikmũ'ün 'üm kuxa mām 'ohnāg hah.

14

'Enot te Yoām putex, nōm tep-tox pix

¹ Hāpxip 'ihā 'Enot te hāpxexka Ganinet yōg tikmũ'ün hā gohenanok, tu nōm tikmũ'ün xat, ha tikmũ'ün te Yeyox 'áktux, ha 'Enot te' xupak, ² yīy kāmānat xop pu hãm'áktux, hu:

—Hamün! 'Ōhōm yā Yoām, nōm tep-tox pix! Yā' xok, pa' putpu' hi', hu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg nōmhā, tikmũ'ün te nōm mīy hok. Kaxīy.

³⁻⁴ Hōmā 'Enot te yāy taknōy Pinip xetut müg, ha' xuxet'ax 'Enonit, ha Yoām te' māmōg pax, tu: “Yāyta hok! Topa yōg xat'ax te' xat hok, pu yāy taknōy xetut müy hok!” Kaxīy. Ha 'Enot gāy, 'üyāyap-tup tu', hu' xat, pu xonat xop Yoām müy, ha' müg, tu' yīm kīy, tu kanet ha mō'tat, ha' kopa' xip.

⁵ Yā 'Enot tep-tex putup, pa Yoneo yōg tikmũ'ün yīpkutuk, tikmũ'ün te Yoām 'áktux max hah, tu: “Ōhōm te Topa pupi hãm'áktux!” Kaxīy. Tu' xexka pe'paxex. ⁶ 'Āmnīy puxet 'ihā 'Enot te 'ámuk xexka mīy, nūy yāy yōg hāmyāxatamuk xohix hā' hittup, ha 'Enonit kutok hex te hāmyāg, 'ūxexka xop keppa' hāmyāg, ⁷ ha 'Enot tep-tup pax, hu hãm'áktux xex, tu Topa 'āxet'ax 'áktux nūy hãm'áktux xeh 'ütuk tup hex pu', hu:

—Topa tek yümmüg, 'āte xa' hōm hāpxop xohix xatep-tup. Kaxīy.

⁸ Ha tuküm te' tut tu' xak, pu tu hāmyümmügā', ha' tut te hāmyümmügāhā', yīy putpu' nūn 'Enot keppah, tu:

—'Āte Yoām putox putup, tu nōm tat putup kånēy pet xax yīmü nōmhā'. Kaxīy.

⁹ Ha 'Enot kuxa hittup 'ohnāg, pāyā yāyhāhup, hãm'áktux xex tu', ¹⁰ hu' xat, pu Yoām putox xax, ¹¹ ha' xak, tu kånēy pet xax yīmü' yüm, tu' tuk tup hex pu' hōm, ha homi' tut pu' hōm. ¹² Ha Yoām yōg tik xop te' xokxax paha', tu' mōgāhā', tu mōktu nō hāpkot, tu hāpkot kux, 'ihā' mōg, nūy Yeyox pu' xuktux.

Yeyox te tikmũ'ün xīnnāhā'

¹³ Ha' xupak, tu ta' mōg, tu mīpkox hā mō'nāhā', nūy kōnāg yīmü' mōg, tu yāp-xehnāg mōg, hām panip ha' mōg, tu mōktu' xupep, pa tikmũ'ün te' yümmüg, tuyāy pip'ax nīm, tu hāmnak hā' pe' mōg, ¹⁴ ha Yeyox te mīpkox mōktu' xupep, tu ta tikmũ'ün pēnāhā', yā tikmũ'ün xohix xexkah, ha' kuxa ka', tu' pakut xop hittupmāhā'. ¹⁵ Ha 'āmāxak 'ihā' yōg tik xop nūn, tu Yeyox pu hãm'áktux, hu:

—Māyon mog, ha hām panip tu yümüg pip. 'Āpu tikmũ'ün mō'pok, pu' xip tu xexka ha mōg, nūy tu' xit'ax pop kômên tu'. Kaxīy.

¹⁶ Pa Yeyox te:

—'A' mōg putup'ah. 'Āpu, nōmhā xīnnā'. Kaxīy.

¹⁷ Ha:

—'Ūxit'ax yāk-tōgnāg: yā pām te 5 pip, xix mām 2 mām. Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—Paxnū'! Kaxīy.

¹⁹ Tu' xat pu tikmū'ūn te mīxux yīmū' mām, tu pām pop, xix māhām, tu pexkox tu' pēnāhā', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Āmax Topah. Xate tikmu'ūn xohix pu' xit'ax popmāhā'. Yā' puxi'! Kaxīy.

Tu pām koxip, tuyāy yōg tik xop pu' popmāhā', ha tikmū'ūn xohix xexka pu' popmāhā', ²⁰ ha' māhā', tu nō hi ka'ok, pāyā' pip xit'ax punethok, yīy tik xop te manax hā' tat, tu mōktu manax te 12 nū' tihigāhā', ²¹ ha tikmū'ūn xohix xexka te' māhā', tik xohix te 5.000 te' māhā', ha 'ūn xit kamah, xix kakxop, pāyā' 'ap tikmū'ūn te nōm mō'kupix'ah.

Yeyox te kōnāg xexka yīmū hāpkumep

²² Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox te' xat, pu yāy yōg tik xop mīpkox hā mōxakux, nūy tu mōg hāmāxap, nūy kōnāg xexka xak, 'īhā Yeyox te tikmū'ūn xat pu yāy pet ha mōg, ²³ ha' mōg, ha Yeyox te yīktix tu' mōg, tu mōktu yīmū' xip, tu Topa pu hām'āktux 'ūp-xehnāg hā, ha mōktu yā 'āmniy, hap-xet xip, ²⁴ 'īhā mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, tu kōnāg xexka kote' xup, ha 'āmuuh ka'ok, tu kōnāg mahapnām, ha' mōg putux, ²⁵ ha hāptup 'īhā māyōn xupep putup, 'īhā Yeyox te kōnāg xexka yīmū hāpkumep, ²⁶ ha tik xop te' pēnāhā', tu' kuxānōg xexkah, tu:

—Yā' koxuk 'ōhōm! Kaxīy.

Tu' yīy ka'ok, 'ūkuxānōg tu', ²⁷ 'īhā Yeyox te:

—'Ākuxānōg hok! Yākmūn xe'e'! 'Ūkyīpkutuk hok! Kaxīy.

²⁸ Yīy Pet te:

—'Āmūn xe'e', 'āpuk xat, 'ū kōnāg xexka yīmū hāpkumep kamah, nūy 'āhakmōg! Kaxīy.

²⁹ Ha:

—Mā'! Kaxīy.

Ha' mōg, pa 'āmuuh gāy te mō'ko'uk, ³⁰ yīy Pet te' yīpkutuk, tu kōnāg hā mō'nā'ax, hu' yīy ka'ok tu:

—Yāyā', 'ūkxut! Kaxīy.

³¹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yeyox yīm yok, tu Pet yīm tu' mūg, tu' xut, tu:

—'Ākuxa yīm pu'uk 'ūgkopah. Teptu 'ākuxa tek yīkopit, 'ākuxānōg tu'? Kaxīy.

³² Tu mīpkox hā' mōxakux, ha 'āmuuh kux, ³³ ha tik xop kuxa te' yēy, tu:

—'Āmūn yā Topak-tok xe'e'! Kaxīy.

Yeyox te hāpxexka Gēnēyane tu hāpxopmā'ax

³⁴ Tu kōnāg xexka xak, tu hāpkux tu' mōxaha', tu hāpxexka Gēnēyane tu' mōxaha', ³⁵ ha' yōg tikmū'ūn te Yeyox pēnāhā', tu' yūmmūg, tu' pakut xop xohix pu' xuktux, nōm te hāmhūmnāg tu' pip, ha' pakut xop nūnnāhā Yeyox hah, ³⁶ tu' xak, pu tux hok, pu topixxax 'āpit. Ha tikmū'ūn te' xupit, hu' hittup.

15

Yeyox te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax 'āktux

¹ Ha Paniye xop xix tik xop te hāmyūmmūg nūn, tu ta Yenoyanēn tu' nūn, nūy Yeyox mūtik hām'āktux, tu' yīkopit, hu:

² —Teptu 'ōg tik xexka xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok? 'Ap yāy yīm pix'ah, nūy kūnāy tu tu' xit, tu kaxīy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha:

—Teptu 'āxop te Topa yōg hām'āktux tu 'āyīpkox hok, pa mōnāyxop yōg hām'āktux tu 'āyīpkox pip? ⁴ Yā Topa te: "Ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu.'" Kaxīy. Tu xe: "Pūyā tu xok tik te' tak 'āktux

kummuk, xi' tut 'áktux kummuk." Kaxīy. ⁵ Pa 'āxop te tikmū'ūn yūmmūgāhā', hu: "Tikmū'ūn 'ūm yōg tayūmak pip, tu' tak 'ūm hā tu te hok, xi' tut hā tu te hok, nūy Topa pu' hōm, puxix hāpxopmā max, ⁶ 'īhā' tak, pe' tut hā te 'ohnāg. Kaxīy. Yā kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'áktux putup nōg, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax tat. ⁷ 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Yā tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'áktux, tu' āxop 'áktux, hu:

⁸ "Topa te hām'áktux, tu tikmū'ūn 'áktux, hu:

'Nūhū tikmū'ūn tek mūn 'áktux max, pāyā' kuxa tek nīm pax.

⁹ Tu yā hitop hā hām'áktux, nūy nūk-tetex 'ūgkeppah.

Yā Topa yōg hām'áktux xaxogāhā', nūy yāy yōg hām'áktux 'ūyānān tu hāmyūmmūgā'. Kaxīy. Tu ta tu' kux." Kaxīy.

Yeyox te' kuxa kummuk 'áktux

¹⁰ Tu xe tikmū'ūn xānāhā', hu:

—'Ūg 'āpax, nūy hāmyūmmūg:

¹¹ 'Ūxit'ax te tikmū'ūn kuxa kummugā 'ohnāg. 'Āmhok. Pa yāy yīy'ax te' kuxa kummugāhā'. Kaxīy.

¹² Ha tik xop te nū mūtik hāpkumep, tu' nūn, tu' yīkāgnāg hā' pip, tu:

—Yāyā', 'ok xate hāmyūmmūg?

Yā Paniye xop te 'ōg hām'áktux putup nōg, tu' gāy. Kaxīy.

¹³ Ha:

—Yōgnū 'Ātak te pexkox tu' xip, tu mīxux puknōg xohix mōy putup, nōm xok 'ohnāg tu'. ¹⁴ Pūyā' pī'! 'Ōm te' pa hok xop putuk, tu' nōy mōgāp-tup, pāyā hāmpēnā 'ohnāg, hāmyūmmūg 'ohnāg tu', hu' pēnā hok nōy mōgā', puxī' pēnā hok 2 te hāpkox kopa nā'. Kaxīy.

¹⁵ Ha Pet te:

—'Āpu hām'áktux 'ūgmū'a yūmmūgā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tikmū'ūn nōy putuk. ¹⁷ Hāpxop

te' yīkox hā mō'nāhā', tu' tex ha' mōg, ha mōktu mō'yōn, ha' kux, ¹⁸ pa' yīy'ax te' kuxa kopa pip hāpxopmā'ax 'áktux, tu' kummugāhā', ¹⁹ yā' kuxa kopa' pip hāpxopmā'ax te' nōy hā' xupxet, xi' nōy putex, xix hāpxopmā kummugāhā', yā hāmpē'paxex kummuk te' xupxetnāhā', xi' koitnāhā', xi' kupexyāhā'. ²⁰ Hā kaxīy 'ūkuxa kopa' pip hāpxopmā'ax te tikmū'ūn kummugāhā', pa tu yīm pix hok, nūy tu xit, yā hāpkummugā 'ohnāg. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Tu yā 'ūn puknōg 'áktux

²¹ Tu ta' mōg, tu kōmēn Tinok ha' mōg, xix kōmēn Xīnōm ha' mōg, ²² ha hāpxexka Kānā'āg yōg 'ūn xip, tu ta' nūn tu nūktu Yeyox yīka' xip, tu' yīy ka'ok, tu:

—Notot! Mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox xe'ēgnāg, tuk kuxa ka'! Yāmīy kummuk tek kutok hex kopa' xip, ha' xok putūmnāg. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox yīy 'ohnāg, yīy tik xop te' yīka' nūn, tu:

—'Āpu' xat, pu mōg. Yak mūk pe' nūn, tu' yīy ka'ok! Kaxīy.

²⁴ Ha:

—Topa te nūgkutnāhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn puxehnāg hah, nūy nōm tikmū'ūn xaxok xop xax. Kaxīy.

²⁵ Ha 'ūn te' kopaxux hā' nāhā' Yeyox keppah, tu:

—Notot, 'āhā 'ātehet! Kaxīy.

²⁶ Ha:

—'A' max'ah 'ūk-tok yōg xit'ax xut, nūy kokex pu mō'yōn. Kaxīy.

²⁷ Ha 'ūn te:

—Hamūn. 'Ap koit'ah, pāyā pāmnāg te hām tu' nāhā', 'īhā kaxxop xit, puxix kokex mā'. Kaxīy.

²⁸ Ha:

—Xok 'ūm, 'ākuxa yūm ka'ok xexka 'ūgkopah. Pūyā Topa' mīy xate nōm putup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā kaxxop hex hittup.

Yeyox te tikmū'ūn punethok hit-tupmāhā'

29 Ha ta' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka Ganinet ha' mōg, tu mōktu yīktix tu mō'kanīn, tu' yūm, 30 ha tikmū'ūn punethok te hāpkumep hok xop nūnnāhā', xi' pa hok xop, xi' yīy hok xop, xi' pakut xop xohix nūnnāhā', tu Yeyox keppa nū'xok, ha' xohix hittupmāhā'. 31 Ha tikmū'ūn te' yēy, 'hā hāpkumep hok xop te hāpkumep, xi' pa hok xop te hāmpēnāhā', xi' yīy hok xop te hām'āktux, ha' tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux, hu:

—Topah, yā 'āmax, 'āmūn yā 'Iyaet yōg Topah, tu tikmū'ūn hittupmāhā'. Kaxīy.

32 Yeyox te yāy yōg tik xop xānāhā', tu:

—'Āte tikmū'ūn kuxa ka'. Yā' pip 'āmnīy tikoxyuk hā, 'ap hāpxop 'ūm pip'ah, puyī' mā'. 'Āte' xat putup'ah, pu mōg, ka puāthaāt kopa' xakux, 'ūpu'uk tu'. Kaxīy.

33 Ha:

—Pi'yā' xip 'ūxit'ax xohix, puyīy tikmū'ūn xohix xīnnā'? Yā kōmēn tu hāptox tu' pip. Kaxīy.

34 Ha:

—'Ōg pām xohix te xīy? Kaxīy. Ha: —Pām xohix te 7, xix māhām. Kaxīy.

35 Ha Yeyox te tikmū'ūn xat, pu hām tu' māhām, ha' mām, 36 ha pām pop, xix māhām, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topah, yā 'āmax. Xatek mū'ā 'ūkxit'ax punethok hōm. Yā' puxī'. Kaxīy.

Tu pām koxip xix māhām, tu tik xop pu' popmāhā', pu tu tikmū'ūn xohix pu' nīm. 37 Ha' xohix te' māhā', tu' hi ka'ok. Yā' pip pām punethok, yīy tik xop te' xuk manax xohix te 7 kopah, ha nū' tihī'. 38 Yā tik xop te' māhā', 'ūxohix te 4.000, ha 'ūn te' māhā kāmah, xix kaxxop, 'ap nōm xop mō'kupix'ah.

39 Ha Yeyox te tikmū'ūn xat pu mōg, ha' mōg, ha Yeyox te mīpkox hā mō'nāhā', tu kōnāg yīmū' mōg, tu mōktu hāpxexka Māganāg tu' xupep.

16

Ūxexka xop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak

1 Paniye tik xop xix Xanoxeo tik xop te Yeyox ha' mōg, nūy nū mūtik hām'āktux, nūy yīkopit, tu ta tu' xak pu pexkox yōg hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pu' xexka xop hāmyūmmūg, nūy Topa Yeyox ka'ogā' yūmmūg, 2 pa Yeyox te:

—'Āmnīy hā 'āxop te: “Hāptup 'hā' max. Yā hōnhā pexkox xax 'āta'.” Kaxīy. 3 Tu hāptup 'hā pexkox pēnāhā, tu: “Tex tip-tup. Yā pexkox xax 'āta xim-nīy.” Kaxīy. 'Āxop te pexkox pēnāhā', xayīy yūmmūg, pa hōnhā Topa te hāpxopmā max xe'ēgnāg, ha 'āxop te' pēnāhā', tu hāmyūmmūg 'ohnāg. 4 Hōnhā' kummuk tikmū'ūn, tu' kuxa mām 'ohnāg. 'Āxop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xak, pa Yōn yōg hāpxopmā'ax puxehnāg pēnāp-tup. Kaxīy.

Tu' mōg, tu tikmū'ūn nīm.

Yeyox te Paniye xop xix Xanoxeo xop 'āktux

5 Ha tik te nū mūtik hāpkumep te mīpkox hā kōnāg yīmū' mōg, tu pām xaxok, tu' paxmōg 'ohnāg.

6 Ha Yeyox te:

—'Ōg pa 'āti', nūy Paniye xop yōg pām yōg tokatogā'ax pa hok, xix Xanoxeo xop yōg. Kaxīy.

7 Ha tik xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—Tu te' xuktux, yūmū'āte pām xaxok hah. Kaxīy.

8 Ha Yeyox te' xupak, tu' yīkopit, hu: Tep tu yāy tukmīy hām'āktux hā, pām xaxok tu'? 'Ākuxa mām pu'uk! 9 'Ok hāmyūmmūg hok? 'Ok xaxok? Yā 'āte pām te 5 koxip, nūy tik xohix te 5.000 xīnnā', 10 xix 'āte' koxip pām te 7, nūy tik xohix te 4.000 xīnnā'. 'Ok xate' xaxok? Manax xohix te xīy nū'tihī pām hā? 11 'Ok hāmyūmmūg hok xate'? 'A

pām 'āktux 'ohnāg. 'Ōg pa 'āti, nūy Paniye xop xix Xanoxeo xop yōg tokatogā'ax pa hok! Kaxīy.

¹² Ha tik xop te hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Paniye xop yōg hāmyūmmūgā'ax 'āktux, xix Xanoxeo yōg, tu pām xe'e 'āktux 'ohnāg.

Pet te Yeyox yā Kunnix 'āktux

¹³ Tu ta' mōg Yeyox, Pinip yōg kōmēn Xeyanet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu kōmēn kūnāpa' xip, ha' pip tik xop te nū mūtik hāpkumep xop, ha Yeyox te' yīkopit, hu:

—Tikmū'ūn tep-tep 'āktux 'ā'? 'Ū 'ūm Tikmū'ūn Kutok? Kaxīy.

¹⁴ Ha:

—Tikmū'ūn 'ūm te: “Ōhōm Yoām, nōm tep-tox pix,” kaxīy, ha ta' nōy te: “Ōhōm 'Enit,” kaxīy, ha ta' nōy te: “Ōhōm yā Yenemīn, 'ok pe tik nōy te Topa pupi hām'āktux,” Kaxīy.

¹⁵ Ha:

—Xix 'āxop? 'Āxop tep-tep 'āktux? 'Ū 'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

¹⁶ Ha Xīmām Pet te:

—Āmūn yā Kunnix, Topa yōg hāmyāyikutnā'ax, yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁷ Ha:

—Ākuxa hittup Xīmān, Yoām kutok. Yā tikmū'ūn te xa nōm tup yūmmūgā 'ohnāg. 'Āmhok, pa 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu xa hāmyūmmūgāhā', ¹⁸ yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āmūn Pet, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: Mīkaxxap. Kaxīy. Tikmū'ūn te mīkaxxap yīmū' pet, nūy mīptut ka'ogā', ha kaxīy 'āte 'ōg hām'āktux'ax hā tikmū'ūn kuxa māmāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop nōy nā' mōg, tu mōktu yā' xohix xexkah, ha yāmīy kummuk xop xohix te' kuxyā 'ohnāg, yā' pip ka'ok, tu nōāp-tup 'ohnāg. ¹⁹ 'Āte xa pipkup mōhāmyīnnīn'ax hōm putup, xayīy pexkox mō'yīnnīn xi' xōn, xayīy Topa mūtik xat. Xate' tux hok pu

mōnāy hām xexka hā, hu ta kama mō'nā pexkox hā. Xate' tux hok puyīy mōtutnā hok hām xexka hā, hu ta mō'nā hok kama pexkox hā. Kaxīy.

²⁰ Tu tik xop xat, puyīy tikmū'ūn pu hām'āktux hok, puyīy Topa Yeyox yāyikutnā yūmmūg hok.

Yeyox te yāy xok'ax 'āktux, xi' putpu' hi'ax 'āktux

²¹ Nōm 'āmnīy 'Ihā Yeyox te hām'āktux xe'e', 'ūyōg tik xop pu hām'āktux xe'e', hu:

—'Ūgmōg Yenoyanēn tu', ha 'ōnte Yoneo xexka xop tek xūyḡāp-tup, xix 'āmānex xexka xop tek xūyḡāp-tup, xix tik te hāmyūmmūg xop tek xūyḡāp-tup. 'Ūkxok putup, ha 'āmnīy tikoxyūk nōg, 'Ihā Topa tek hīnnāp-tup putpu'. Kaxīy.

²² Ha Pet te Yeyox xapit, tu' mōgāk-tōgnāg, nūy yā tup-xet hā hām'āktux, tu:

—Pūyā Topa 'ātux hok xa 'āxok hok! Kaxīy hok! Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te yōkānām, tu Pet mānōg, hu:

—Mōy, 'ūkxāmpa mōg, nūy 'āpep! Xate Hāmḡāyāgnāg! Xatek putup 'ūxax Topa yōg putat. Xate hāmpē'āpaxex tikmū'ūn putuk, pa Topa te hāmpē'paxex nōy. Kaxīy.

²⁴ Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn 'ūgmūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy pe tu paxex kutōgnāg, tu mōktu yā yāy putup'ax xaxok, kaxīy tute yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, 'ūgmūn putuk, tuk mūn mūtik hāpkumep.

²⁵ Tikmū'ūn te yāy xaxok hok, puxi' kuxa tu hi 'ohnāg, pāyā yāy xaxok pax, puxi' kuxa tu hip-tup mō kuma' mōg. ²⁶ 'Ok max tikmū'ūn putexop, tu hām xexka yōg tayūmak xohix xexka pop, pāyā' xok? 'A' max'ah. Yā' xok, tu tayūmak xohix xaxok, tu yā' hok xe'ēgnāg, ha tayūmak xohix te tikmū'ūn putpu hīnnā hok. ²⁷ Yāk mūn Tikmū'ūn

Kutok, tuk nūn putup putpu', 'Ūkxekap-tup 'Ātak Topa putuk, tu pexkox yōg nū'pok xop mūtik nūn putup, tu tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yūmmūg, 'ok pe hāpxopmā max 'ok pe hāpxopmā kummuk. ²⁸ Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn tihī, tu' xakix putup'ah 'ihāk nūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putpu', nūy 'ūhep xop xohix xat. 'Ūkux. Kaxīy.

17

Yeyox xix Mōyyex xix 'Enit

¹ Āmnīy te 6 nōg, 'ihā Yeyox te Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, pa' nōy xop mōgā hok, tu yīktix tox mō'kanīn, tu mōktu mōxaha', ² ha Yeyox tu' pēnāhā', ha' pa te yāyhā yānām putuk, māyōn yānām putuk, ha' yōg topixxax te yāyhām-nok, kūyānām putuk. ³ Ha tik tikoxyuk te mōnāyxop hittap Moyyex pēnāhā', xix mōnāyxop hittap 'Enit pēnāhā', ha Yeyox mūtik hām'āktux hā' nōy yānān. ⁴ Ha Pet te:

—Yāyā', yā' max yūmmūg pip nūnte! 'Ok xate putup, 'ūnūnteh 'āte 'āpet 3 mīy? 'Āpet puxet, xi' nōy mōnāyxop Mōyyex pet puxet, xi' nōy mōnāyxop 'Enit pet puxet. Kaxīy.

⁵ Pet te hām'āktux, 'ihā hāmōy xexka te kūyānām mō'nīy, ha ta Topa yīy, tu:

—'Ōhōm 'ūgkutok, 'āte 'ōm mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'. 'Ūxupax! Kaxīy.

⁶ Ha tik xop te Topa yīy'ax 'āpak, 'ihā' kuxānōg xexkah, tu hām tu' xakux, ha' kuxa te' yēy, ⁷ ha Yeyox nūn, tu nōm hā' xupit, tu:

—'Āpu, 'āyok, 'ākuxānōg hok. Kaxīy.

⁸ Ha' Ha' yok, tu' yōkānām, tu hāmpēnāhā', tu Yeyox puxet pēnāhā'.

⁹ Ha' xat, pu yīktix tu yīxox, ha ta' mōg, 'ihā Yeyox te' xat pu tikmū'ūn pu' xuktux hok. Yā Yeyox te' putpu' hī, 'ihā yāy tik xop te hāpxopmā'ax xohix 'āktux. ¹⁰ Yīy tik xop te' yīkopit, hu:

—Teptu tik xop te hāmyūmmūg te 'Ēnit 'āktux, tu nōm nūn putup hāmāxap 'āktux? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Hāmūn. Mōnāyxop 'Enit nūn hāmāxap, nūy Topa yōg hāmyāykutnā'ax keppa mōg, ¹² pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Mōnāyxop 'Ēnit nūn tap, 'ap tikmū'ūn te' yūmmūg'ah, tuk-tex'ex kummuk, tu Tikmū'ūn Kutok kute'ex kummuk putup kamah, hak xūy xekap-tup. Kaxīy.

¹³ Yīy tik xop te hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Yoām 'āktux, nōm tep-tox pix.

Yeyox te tik kutok hittupmāhā'

¹⁴ Ta putpu' mōg tikmū'ūn hah, tu' mōxaha', 'ihā tik te Yeyox ha' nūn, tu' kakak hā' nāhā', ¹⁵ tu:

—Yāyā', 'āpu xōnnū kuxa ka! 'Ūpakut, tu hām tu' nāhā', xix kuxap kopa' nāhā', xix kōnāg kopa' nāhā', tu yāy pu xu'ux, ha yīkonnop te' yīkox hā' xupep, 'ūyīy xax tu' xupep, ¹⁶ ha' nūnnāhā' 'ōg tik xop hah, pāyā' hittupmā yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āxop kummuk xop! 'Ākuxa mām 'ohnāg! Yā 'āmnīy xohix hā 'āte 'āxop hā' tot. Hām 'ūm hā' kux'ax? 'Āk-tok nūnnā'. Kaxīy. Ha' nūnnāhā'.

¹⁸ Ha Yeyox te' xat, ha yāmīy kummuk mōg, 'ihā tik tup hittup.

¹⁹ Ha tik xop te Yeyox yīka' nūn, tup-xet hā' pip, 'ihā' yīkopit, hu:

—Teptuk mū'āte yāmīy kummuk xut hok? Kaxīy.

²⁰ Ha:

—'Ākuxa mām pu'uk, hu' xut hok. 'Ūxaxok hok: Tikmū'ūn kuxa mām kutōgnāg, mīpkup mōydat xap kutīgnāg putuk, puxi' xat, pu yīktix

mõg, nŷy kõnāg xexka kopa yŷm, hu' yŷm'ax. Yā kaxīy 'āxop ka'ok, nŷy hāpxopmā ka'ok xohix. ²¹ Topa mŷtik hām'āktux pax, 'īhā xit hok, hu ta nŷ yāmīy kummuk papux. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux, tu yāy xok'ax 'āktux

²² Ha ta 'āmnīy 'ŷm 'īhā nōm tik xop te yāy tu nŷ'nāhā hāpxexka Ganinet tu', ha Yeyox te:

—Timŷ'ŷn te' gāyxop mōgāp-tup 'ŷghah, ²³ hak putex putup, yāk mŷn Tikmŷ'ŷn Kutok. 'Āmnīy tikoxyuk nōg putup, 'īhāk hip-tup putpu'. Kaxīy.

Ha tik xop kuxa hittup 'ohnāg.

Yeyox te Topa pet tu pago

²⁴ Tu ta' mōg kōmēn Kapānān tu', Yeyox mŷtik mōg, ha tik tihi', tu Topa pet pupi tayŷmak pop, tu Xīmām Pet yīkopit, hu:

—'Ok 'āxop xuxyā te Topa pet tu tayŷmak hā pago? Kaxīy.

²⁵ Ha:

—Yā' pago. Kaxīy.

Tu mīptut hā mō'nāhā', 'īhā Yeyox te hām'āktux hāmāxap, hu:

—Xīmām, xatep-tep mŷn pe'āpaxex? 'ŷ 'ŷm te gohet pu tayŷmak hā pago? 'Ok pe tikmŷ'ŷn, 'ok pe puknōg xop?

²⁶ Ha:

—Puknōg xop. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamŷn. Yīy tikmŷ'ŷn te pago hok, ²⁷ pa yŷmŷ'āte tikmŷ'ŷn gāyāp-tup'ah, yīy mōg, nŷy māpxamut. Yā mām te māxap mō'xuk, puxi' yīxok tu' xut'ax tayŷmak, nŷy Topa pet tu tayŷmak hā pago. Mōg, nŷy yŷmŷg pupi pago. Kaxīy.

18

Pi'yā tik xexka nām?

¹ Tu hām'āktux kux, 'īhā tik xop nŷn, tu Yeyox yīkopit, hu:

—'ŷ 'ŷm yā Topa yōg tikmŷ'ŷn xat'ax, 'īhā Topa te yāy yōg tikmŷ'ŷn xat? Kaxīy.

² Ha kaxxop xānāhā', tu tik xop keppa' nŷmnāhā', ³ tu:

—'ŷxaxok hok: 'Āxop kuxa te kaxxop kuxa putuk hok, hu ta pekkox hā mōxakux 'ohnāg, 'īhā Topa te yāy yōg tikmŷ'ŷn xat. ⁴ Topa yōg tikmŷ'ŷn xe'e kuxa te kaxxop kuxa putuk, tu yāy kutōgnāg pe'paxex, tu Topa pu' yīpkox pip, yā nŷ kaxxop putuk. ⁵ Ha tikmŷ'ŷn te kaxxop putup, 'ŷgmŷn putup tu', kopxik xip nōm tikmŷ'ŷn mŷtik kamah.

Hāpkummuk mŷy'ax hā' yāy pu hāpkummŷgāhā'

⁶ —Kaxxop kuxa mām ka'ok 'ŷgkopah, ha tikmŷ'ŷn te' mōgāhā', nŷy Topa yōg putat xax, puxix Topa te nōm tikmŷ'ŷn kummugāp-tup 'ŷyānān tu'. Yā' max māykok hīy, xix mīkaxxap putux, nŷy nō kõnāg kox kopa nŷ'xok, puyīy tu xok. ⁷ Yā' kummuk tikmŷ'ŷn te kaxxop mōgā kummuk! Topa te nōm tikmŷ'ŷn kummugāp-tup xe'e'!

⁸ —Pax xa 'āyīm 'ākummugā, xa hāpkummuk mŷy, pax xa 'āpata 'ākummŷgā', xa hāpkummuk mŷy, 'āpu kuyut, nŷy xak, nŷy putyōn. Yā' max pekkox hā mōnāy 'āyīm hok xix 'āpata hok hā. Pāyā' kummuk 'ŷnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āyīm 2, xix 'āpata 2. Yā nōm kuxap xok 'ohnāg. ⁹ Pax xa 'āpa 'ākummugā', xa hāpkummuk mŷy, 'āpu' xut, nŷy putyōn. Yā' max 'āpap-xet hā pekkox hā mōnāy, tu ta' kummuk 'āpa 2 hā Hāmgāyāgnāg Pet ha 'āmōg, ha 'āputyōn kuxap kopah. Yā nōm kuxap xok 'ohnāg.

Yeyox te kahnēn te yāyxaxogāhā' āktux

¹⁰—'ŷgpa 'āti'! Kaxxop pe'āpaxeh kutōgnāg hok. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'ŷyōg nŷ'kutnā'ax te 'āmnīy xohix hā 'Ātak Topa keppa' xip

pepkox tu'. ¹¹ Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, nūy tikmū'ūn kummuk xop xax, nūy pipi', puyīy tu kuxa hi xe'ēgnāg.

¹² —Āxop tep-tep pe'āpaxex? Tikmū'ūn yōg kahnēn xohix te 100, ha ta kahnēn puxet te yāy xaxok. Putep mūn mīy'ax 'ūxuxyā'? Tu kahnēn te 99 nīm, nūy kahnēn puxet xax. ¹³ Āte xa xe hāpxe'e 'āktux: 'Ūxipihi', 'īhā' xuxyā kuxa hittup xexka kahnēn puxet hā, tu' hittup kutōgnāg kahnēn te 99 hā. ¹⁴ Hā kaxīy 'Ātak Topa te pepkox tu' xip, tup-tup nōg, pu tikmū'ūn kutōgnāg yāy xaxok, kahnēn putuk, nūy hāpkummuk mīy.

¹⁵ —Ānōy te xa hāpkummugāhā', 'āpu, mōg, nūy hāpkummugā'ax yūmmūgā'. Āp-xet hā mōg, nūy nū mūtik hām'āktux. 'Ānōy yīpkox pip, puxix 'āmūn hā 'āxape 'ūxeheh. ¹⁶ 'Ānōy yīpkox hok, 'āpu mōg, 'ānōy puxet mūtik 'āmōg, nūy hāpkummugā'ax yūmmūgā', xa hām'āktux hā nōy yānān. Yā Topa tappet te: "Ok pe tikmū'ūn 2 tihī', 'ok pe tikmū'ūn 3 tihī', tu hām'āktux puxet, puxix tik pa te hāmyūmmūg kopit max, tu nōm tikmū'ūn hām'āktux puxet ha' kopit max." Kaxīy. ¹⁷ Pa tikmū'ūn yīpkox hok, 'āpu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop pu' xuktux. 'Ūkuxa mām ka'ok xop pu' yīpkox hok, puxix 'ōm 'āxop hā tu puknōg, 'āyuhuk putuk, xix tik te gohet puknōg pupi tayūmak pop putuk, yā' puknōg.

Tu' xat pu mīy, xi' xat hok puyīy mīy hok

¹⁸ —Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: 'Āxop te' xat hok pu mīy hok hām xexka tu', puxix Topa' xat hok pu mīy hok pepkox tu' kamah. 'Āxop te' xat pu mīy, puxix Topa' xat pu mīy kamah pepkox tu'.

¹⁹ —Āte kama xa hām'āktux, hu: Xatix te Topa ta tu' xak pu hāpxopmā', tup-tox puxet hā' xax,

xix kuxap-xet hā' xax, puxix 'Ātak Topa xip pepkox tu', tu hāpxopmāp-tup xa'. ²⁰ Yā tikmū'ūn 2 pe 3 te yāy tu' xakux, kopxik xip nōm tikmū'ūn mūtik. Kaxīy.

Kāmānat kummuk 'āktux

²¹ Ha ta Pet te Yeyox yīka' nūn, tu: —Yāyā', hāpkummuk mīy'ax xohix te xīy 'āte' xaxogā'ax, pu tu kux? Yāk taknōy tekummugāhā', tu xek kummugāhā', tu mōktu yā' xohix. Hām 'ūm hā 'āte' xaxogā kux'ax? 'Ok xaxogā'ax xohix te 7? Kaxīy.

²² Ha:

—Āmhok. 'Ūxaxogā 'ūxohix te 7, tu xe xaxogā 'ūxohix te 7, tu' xe xaxogā', tu mōktu xe xaxogā te homi' 70, yā' xohix te 490 xate xaxogāp-tup. ²³ Yā Topa te' xat kaxīy, yīy 'āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu: Hāpxexka yōg tik te' xat'ax, tu kāmānat xop xānāhā' pu nū', pu tayūmak te ta nemēn hā pago, ²⁴ yīy kāmānat puxet nūnnāhā', ha ta nemēn tayūmak xohix xexka punethok, ²⁵ pāyā' hok, 'ap xip'ah tayūmak, yīy tik te' xat'ax te' xat pu nōm kāmānat hāmenax, xi' xetut, xik-tok xop, xi' yōg hāpxop xohix, pu tu' hok hā' hām, nūy tayūmak xexka hā' yānān, nūy tu pago. ²⁶ Pa kāmānat kopaxux hā' nāhā', tu' xat'ax tu' xak, pu mīy hok, tu: "Ūgmūn hā tot, nūy 'ūghip, 'ū xa pago. Yā 'āte tayūmak xohix xexka hā xa pagop-tup. Kaxīy.

²⁷ —Ha' xat'ax te kāmānat kuxa ka', tu te ta nemēn'ax yōg tayūmak xaxogāhā', ha' mōg, ²⁸ pa kāmānat nōy pēnāhā', 'īhā' mōg, ha ta nemēn tayūmak kutōgnāg te 10 'ūnōy pu', yī' nōy māykok mūg, tu' nuhuk, tu: "Hōnhā 'ā' pago. 'Āte hōnhā yāy yōg tayūmak putup!" Kaxīy.

²⁹ —Ha' nōy te' kopaxux hā' nāhā', tu tu' xak, hu: "Ūgmūn hā' tot, nūy 'ūghip, xa pago, yā 'āte xa tayūmak xohix hā pagop-tup." Kaxīy

30 —Pap-tup nōg, tu' mōg, tu kanet hā mō'tat, tu' kopa' xix, puyīy tayūmak xohix hā pago. 31 Ha ta kāmānat xop te' pēnāhā', tup-tup nōg, tu' gāy, hu tik te' xat'ax ha' mōg, tu tu' xuktux, 32 ha' xat'ax te kāmānat kummuk xānāhā', tu:

—“Āxupkumīy, 'ākummuk! 'Āte 'ōg ta nemēn xaxogāhā', ha' kux, xate 'ā' xak hah, 33 pa 'ākummuk, tu 'ānōy kuxa ka 'okpa 'āte 'ākuxa ka'.” Kaxīy.

34 —Tu' gāy xexkah, tu' xat, pu kāy mōgā kanet hah, nūy nō kummugā kanet kopah, ha mōktu tayūmak xohix ta nemēn hā' pago. 'Ūkux. Kaxīy.

35 Tu hām'āktux kux, tu:

—Ha kaxīy 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu' pēnānā' xip. 'Āxop te 'ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hok, puxix Topa 'ōg kummuk mīy'ax xaxogā hok kamah. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

19

Yeyox te' yīpcox xop 'āktux, nōm te yāy xetut nīm

1 Tu hām'āktux kux, tu' mōg, tu hāpxexka Ganinet nīm, tu ta' mōg, tu mōktu hāpxexka Yonex tu' xupep, tu kōnāg xexka Yohnām xatapa' xip, 2 ha tikmū'ūn xohix te' pe' mōg, ha' pakut xop hittupmāhā', 3 ha Paniye yōg tik xop mōxaha kamah, tu' yīkopit, nūy hām'āktux 'ax hā' kupeh, hu' yīkopit, hu:

—'Ok yūmū yōg xat'ax te' tux hok, pu tik yāy xetut nīm? Kaxīy.

4 Ha:

—'Ok 'āxop te mō'kupix hok Topa yōg tappet? Ha kax'āmi', hu: “Topa te tik mīy hāmāxap, xik-nāy tu 'ūn mīy.” Kaxīy. 5 Ha Topa te: “Pūyā tik yāy tak nīm, xix yāy tut nīm, nūy tu' xetut mūy, nūy nū mūtik yāytax, ha yāyhā' yīn puxet.” Kaxīy. 6 Ha kaxīy Topa te yāyta tix hā' mīy yāp-xet, yā' yīpcox xī' xetut yāyhāp-xet. Yīy Topa

te' xat hok puyīy tu yāyxatat hok. Kaxīy.

7 Ha Paniye xop te:

—Teptu Mōyyex te' tux hok pu mōnāyxop tu xetut nīm? Teptu' tux hok pu' xetut pu tappet hōm hāmāxap, nūy kūnāy tu' nīm? Kaxīy.

8 Ha:

—Mōyyex te' tux hok 'āxop kuxa kummuk hah. Pa Topa te tik mīy xī' 'ūn, puyīy yāy mūtik nox tu ti ka'ok.

9 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūxetut xon-nix hok, ha' yīpcox te' nīm, puxix tik te hāpkummuk mīy, 'ūhūn nōy mūg tu'. Kaxīy.

10 Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Tik te yāy xetut nīm hok, puxi' max tu yāyta hok. Kaxīy.

11 Ha Yeyox te' yānān, hu:

—Topa te tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā'ah, pa' yāg kutōgnāg pu hāmyūmmūgāhā'. 12 Tik xop yāg te yāyta 'ohnāg. 'Ūtut te' put kaxīy hah, 'ap yāyta'ah. Ha tikmū'ūn yāg yāyhā 'Ennōk, hu' yāyta 'ohnāg. Ha' yāg kutōgnāg yāyta 'ohnāg, nūy Topa pu' yīpcox pi', Topa te' xat hah. Tikmū'ūn hām'āpax, puxi' yōg hām'āktux yūmmūg. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

13 Hāpxip kutōgnāg ha ta tikmū'ūn te kaxxop nūnnāhā', tu Yeyox ha' nūnnāhā', pu tup-tox yīmū' yīm nōm, nūy Topa pu hām'āktux kaxxop pupi', pa tik xop te' mānōg, tu' xat hok, pu Yeyox ha nūnnā hok, 14 yīy Yeyox te:

—'Ūtux hok pu kaxxop nūnnā', 'ūmānōg hok. Yā Topa te kaxxop kuxa tu' xat putup, puyī' yīpcox pi'. Ha' yīpcox pip xop xohix xat putup, nōm te kaxxop putuk tu hām'āpak. Kaxīy.

15 Tup-tox yīmū' yīm nōm, tu ta' mōg.

Tu tep-texop xexka 'āktux

16 'Āmmīy nōy 'īhā tik nūn, yā Yeyox ha' nūn, tu' yīkopit, hu:

—Notot, 'átep-tep mīy'ax, nūy tuk kuxa hi xe'ēgnāg mō' kumak mōg? 'Áte hāpxopmāhā hā xīy? Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te hām'áktux hā' yānān, hu:

—Teptuk yīkopit, nūy hāmmax 'ūm yūmmūg? Topap-xehnāg max. 'Āhi xe'ēgnāg putup, 'āpu, Topa yōg xat'ax pu 'āyīpkox xip. Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—'Ūxat'ax 'ūm? Kaxīy.

Ha:

—“Ūp-tex hok,” xix “‘ānōy hā' xupxet hok,” xix “‘ānōy yōg hāpxop hā' xupxet hok,” xix “koit hok,”
¹⁹ xix “ōg 'ātak pu 'īpkox pi', xix 'ātut pu 'īpkox pi',” xix “‘ānōy putup pax, xate yāy putup'ax putuk.” Kaxīy.

²⁰ Ha tik te:

—Yā 'āte' xat'ax xohix puk yīpkox xip tap. 'Ātep-tep mīy'ax homi', nūy hāpxopmā max? Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—Mōy, 'ōg hāpxop xohixnāg hāmenax hāmāxap, xayīy Topa hā 'āmax xe'ēgnāg, tu 'ōg tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu' nīm, xayīy pexkox yōg hāpxop pop 'ūyānān tu', nūy kūnāy tuk pe mōg. Kaxīy.

²² Ha tik te hām'āpak, tu' mōg, tu Yeyox nīm, 'ūkuxa hittup 'ohnāg tu'. Yā 'ūptexop xexkah, ²³ yīy Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'áktux, hu:

—'Ūptexop kutōgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, 'ūyōg xat'ax pu' yīpkox pip hok tu'. ²⁴ Yā xok xexka kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox ha mō'tat hok, ha tap-texop 'ūm te Topa pu' yīpkox pip hok kamah. Kaxīy.

²⁵ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep xop te' xupak, tu' yēy, tu:

—Yā kaxīy tikmū'ūn 'ūm mō'nā hok pexkox kopah! Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu:

—Hamūn. Tikmū'ūn 'ūm mō tu nā hok, pa Topa te' ka'ogā'ax pu mōnāy. Kaxīy.

²⁷ Ha Pet te:

—'Ūgmū'āte' xohix nīm, nūy 'āpek mōg. 'Ok mū'āte hāpxop 'ūm popmāp-tup 'ūyānān tu'? Kaxīy.

²⁸ Ha:

—'Áte xa hāpxe'e 'áktux: 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha 'āmnīy xe'e mō'nāp-tup, 'īhāk yūm putup, tik te' xat'ax yōg mīmpe max yīmūk yūm putup, nūy 'Iyaet xop te 12 yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, ha 'āxop mām putup kamah, mīmpe max te 12 yīmū 'āmām putup, nūy kama' kopit. ²⁹ Tikmū'ūn xohix tek mūn hā mīptut 'ūm nīm, xi' taknōy nīm, xi' hex nīm, xi' tutnōy nīm, xi' pit nīm, xi' tak nīm, xi' tut nīm, xix-tok nīm xix hām nīm, puxi' xohix pop, tu mōktu tehomip te 10 pop, tu' kuxa hip-tup xe'ēgnāg, ³⁰ pa tikmū'ūn te māxap yāyhā ka'ax putup, ha ta' ka'ax xop yāyhā māxap putup. Kaxīy.

20

Yeyox te kāmānat xop 'áktux

¹ Yeyox te hām'áktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu hāpxa xuxyā 'áktux, nūy Topa yāy yōg kāmānat pu pago 'áktux, tu hāmyūmmūgāhā', tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat yūmmūgāhā', hu:

—Tik yōg mīnta 'op kup punethok, ha' ta mīnta', yī' mōg hāptapkoa 'īhā', nūy kāmānat xop xax, nūy nō nūnnā', pu mīnta ta put, nūy nūnnā'. ² Yā 'āmnīy xohix 'īhā' mōg, tu tayūmak 'ānuk puxet hā' pago kāmānat pu', 'āmnīy puxet yōg tayūmak te takat hā' pago kāmānat pu', hu hōnhā' mōg kamah, nūy kāmānat xop xānā'. ³ Ha māyōn te pexkox puka' yūm 'īhā' mōg, tu' putpu' mōg, nūy kāmānat xop nōy xānā', pu nūy tu hām, ha kōmēn yōg hāmnuhnōg tu' tihī', yāmhok tu' pip, ⁴ yīy hāpxa xuxyā te: “Mōg, nūy 'āhām yōg hām tu', ha 'āte xa pago maxp-tup.” Kaxīy.

5 —Ha' mōg. Māyōn yāykote' yūm 'īhā' xuxyā mōg 'ūxeheh, xix māyōn he 'īhā' putpu' mōg, nūy kāmānat xop nōy xānā', pu nūy tu hām, tu nūn, 6 ha xe' mōg 'āmāxak 'īhā', tu kōmēn yōg hāmnuhnōg tu' mōg, tu tik xop nōy pēnāhā', ha yāmhok pip, yīy: “Tep tu 'āpip 'īhā māyōn mōg? 'E 'āhām 'ohnāg.” Kaxīy.

7 —Ha: “Yā tik tek mūk xānā 'ohnāg,” kaxīy. Ha' xuxyā te: “Mōy, nūy 'āhām kamah yōg hām tu', nūy mīnta nūnnā'.” Kaxīy.

8 —Āmnīy 'īhā' xuxyā te kāmānat te māxap xat, nōm te kāmānat xohix xat 'ūxuxyā pupi', yīy: Kāmānat xohix xop xānā', nūy tu pago. Kāmānat nōm hām ka'ax pu' pago hāmāxap, tuk-nāy tu kāmānat nōy xohix hām'ax pu' pago, tu mōktu kāmānat hām hāmāxap pu' pago 'ūka'ax hā.” Kaxīy.

9 —Ha kāmānat xop te 'āmāxak 'īhā' nūn, nūy tu hām. 'Ūxohix te tayūmak 'ānuk puxet paha', 10 yīy kāmānat xop te māxap hittup, tu' hipnām, nūy tayūmak xexka tu pop, pa' xohix te tayūmak 'ānuk puxet paha kamah. 11 Tu' paha', tu' gāy, tu' xuxyā pu hām'āktux, 12 hu: “Nū xop te ka'ax hā' nūn, nūy tu hām, tu 'ot puxet hā' hām, pak mūg hām xexkah, māyōn tox hāk mūg hām, ha māyōn pukpex tek mūg mō'hap koxūgnāg, 'īhāk mūg hām, pāyā yūmū'āte tayūmak kutōgnāg pop, nōm xop te' ka'ax hā' nūn putuk.” Kaxīy.

13 —Ha' xuxyā te: “Nāy. 'Ūg'āpax. 'Āte hāmyok mīy, 'ūyā tu 'āxop pu pago max. 'Āte 'āxānāhā', tu xa hām'āktux, tu tayūmak 'ānuk puxet hā pagop-tup, ha 'ānūn, tu 'āhām, nūy pa tayūmak, 14 hu pa 'ōgnū tayūmak, nūy ta 'āpet ha mōg. Yā 'āte kāmānat xohix pu tayūmak puxet hā pagop-tup, 'āxop pu pago putuk. 15 Yā tayūmak yōgnū', 'āte 'āxop xohix pu pagop-tup, 'āxop hā yāyputuk, 'ūyīy pago. 'Ok xate

'ānōy yīpkumīy, 'āte nōm xop ha hāmmaxnāhā', ha' yīpkumīy?” Kaxīy. 'Ūkux.

16 Yeyox te hām'āktux kux, tu: —Yā kaxīy tikmū'ūn te māxap xop yāyhāp-tup 'ūka'ax xop, ha ta tikmū'ūn ka'ax xop yāyhāp-tup hāmāxap xop, Kaxīy.

Yeyox te yāy xok'ax 'āktux 'ūxeheh

17 Tu putat hā pepi' mōg, nūy kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, yāy yōg tikmū'ūn mūtik mōg, ha nōm mōg putat tu', nūy tup-xet hā hām'āktux, 'īhā hāpkumep, tu:

18 —Pēnā'! Kōmēn Yenoyanēn ha yūmū mōg. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hak mōgāp-tup 'āmānex xexka xop hah, xix tik te hāmyūmmūg xop hah, ha tak putex putup, 19 tuk mōgāp-tup 'ūpuknōg xop hah, hak kute'ex kummuk putup, tuk kix putup, tuk xup putup mīpkupnix tu', nūy 'ūkputex, pa 'āmnīy tikoxyuk hā' nōg putup, 'īhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

Tiak xix Yoām mūg tut te Yeyox pu hām'āktux

20 Hāpxip kutōnāg ha ta Yemeneo xetut nūn, tuk-tok pit 2 nūnnāhā', tu Yeyox keppa nū' xup, nūy ta tu' xax, yīy Yeyox te:

21 —Xatep-tep putup? Kaxīy.

Ha:

—Āpu, hām'āktux xeh 'ūgmūtik, puk kutok pit puxet 'āyīm xe'e hā' yūm, xi' nōy 'āyīm xax hā' yūm, 'īhā xate yāyhā 'āxexka xe'ēgnāg, nūy tikmū'ūn xohix xat. Kaxīy.

22 Ha Yeyox te 'ūn kutok 2 pu hām'āktux, hu:

—Xate hāmyūmmūg 'ohnāg, tu 'ā' xak pu 'āxexkānā'. Tikmū'ūn te' hep kohāgnāg xo'op, ha kaxīy 'ūkxūy xexka putup. 'Ok xatix 'āxūy xexka hā' tot? Kaxīy.

Ha:

—'Ūgmū'āte nōā'tot. Kaxīy.

23 Yīy Yeyox te:

—Yā' xo'op putup hep xūy, hu 'āxūy putup, 'ūkxūy putuk, pa 'āte

yâykutnâ hok, xak yîm xe'e hâ yûm, xik yîm xax hâ yûm. Yôgnû 'Ătak te' yîmôgâtux, pu' mām. Kaxîy.

²⁴ Ha tik xop te 10 te hām'ăpak, hu' gây 'ûtaknôy 2 tu', ²⁵ yîy Yeyox te' xohix xânâhâ', pu' yîkahnâg nû', ha:

—Gohenanok xop te tikmû'ûn xat, ha' xexka xop te tikmû'ûn xat, ²⁶ pa 'ăxop kopa kaxîy mîy hok. 'Ămhok. Tikmû'ûn 'ûm te yây xexkânâp-tup, puxi' nôy hâ tu' tehet, 'üyôg kāmānat putuk, ²⁷ ha tikmû'ûn te yâyhâp-tup hāmāxap, puxi' nôy xop tu hok hâ' hām. ²⁸ 'Ûgmûn yâ Tikmû'ûn Kutok, pak nûn hok, puyîy tikmû'ûn 'ă' hâpxopmâ'. 'Ămhok. Yâk nûn 'ûhep xohix xop pu hâpxopmâ', nûy 'ûkxok, nûy tikmû'ûn kuxa kummuk xit, nûy kuxa max mō'tat 'üyânân tu'. Kaxîy.

Yeyox te tik pēnâ hok pu' pa max nâhâ'

²⁹ Tu hâpxip 'îhâ' mōg, tu kōmēn Yenikot nîm, ha tikmû'ûn xohix xexka te' pe' mōg, ³⁰ ha tik 2 pa hok mām, putat yîka te tu' mām, tu tikmû'ûn yîy 'ăpak, tu Yeyox nûn yûmmûg, hu' yîy ka'ok, tu:

—Notot, yâ mōnâyxop Namix hâ 'āmôkputox, 'ûg 'ûm kuxa ka! Kaxîy.

³¹ Ha tikmû'ûn te' mănôg, tu:

—'Ăhup, 'âyîy hok! Kaxîy. Pâyâ' yîy ka'ok 'ûxeheh, tu:

—Notot, yâ mōnâyxop Namix hâ 'āmôkputox, 'ûg 'ûm kuxa ka! Kaxîy.

³² Yîy Yeyox hup, tu tik pa hok xânâhâ', tu' yîkopit, hu:

—Xatep tek mûn putup, 'ûmîy xa? Kaxîy.

³³ Ha:

—Notot, 'ûgmûg 'ûm pa nâ', 'ûgmûg hâmpēnâ! Kaxîy.

³⁴ Ha Yeyox te' kuxa ka', tu' pa 'ăpit, ha hâpxip 'ôhnâg 'îhâ' pa', tu hâmpēnâhâ', tu Yeyox pe' mōg.

21

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' xupep

¹ Ha ta' mōg, tu mōktu kōmēn Yenoyanēn yîka' pip, 'îhâ' pip'ax Metpaye tu' mōxaha', ha yîktix 'Onimet yîka' yûm, tu' yôg tik 2 mō'kutnâhâ', pu' keppa mōg, ² tu' xat, hu:

—Mōg, nōm xip tu xexka ha mōg, tu mōktu mōxaha', ha yohmēn hex pēnâp-tup, hak-tok te nû mütik tihi', ha' mîm tu' hîy, ha mōy hîy'ax koa', nûy nûnnâ'. ³ Tikmû'ûn te xa' yîkopit, 'ăpu yîy, tu: “'Ûgmûg xuxyâ te yohmēn putup, tu' putpu' nûnnâp-tup,” kaxîy, ha 'ătux hok putup xa yohmēn 2 nûnnâ'. Kaxîy.

⁴ Ha hâpxopmâhâ', tu Topa yôg hām'ăktux hittap hâ yohmēn nûnnâhâ'. Hōmâ tik hittap te Topa pupi hām'ăktux, tu tappet tu kax'âmi', ⁵ hu:

“Pu, Xiâm yôg kōmēn kopa' pip xop pu hām'ăktux, hu:

Hōnhâ tik te tikmû'ûn xat'ax xupep,

tu yâk-tôgnâg, tu yohmēn yîmû' yûm,

tu yohmēn kutok yîmû' yûm.”

Kaxîy.

⁶ Ha ta tik xop mōg, tu Yeyox keppa' mōg, tu' xat'ax mîy,

⁷ tu yohmēn nûnnâhâ', xik-tok nûnnâhâ', tu yây kap xix yohmēn yîmû', pu Yeyox yîmû' yûm, ha' yûm,

⁸ ha tikmû'ûn xohix yây yôg kap mō'yôn hām tu', pu yohmēn mōy yîmû' mōg, ⁹ ha mōktu tikmû'ûn te' keppa' mōg, xix tikmû'ûn te' pe' mōg, yîy ka'ok, tu:

—Mōnâyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnâg! Pûyâ Topa xa hāmmaxnâ! Yâ xa' hōm yây 'ăxet'ax, xa nû! Yâ Topa mûn xexka xe'ēgnâg! Kaxîy.

—Mōnâyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnâg! Pûyâ Topa xa hāmmaxnâ! Yâ xa' hōm yây 'ăxet'ax, xa nû! Yâ Topa mûn xexka xe'ēgnâg! Kaxîy.

¹⁰ Tu kōmēn Yenoyanēn tu' mōxaha', 'îhâ tikmû'ûn xohix te' xupak, tu:

—Putep mûn mîy? 'Û 'ûm 'ôhōm? Kaxîy.

¹¹ Ha tikmû'ûn te' Yeyox mütik mōxaha, tu:

—Yā nō'ôm Yeyox, tu Topa pupi hām'āktux, yā hāpxexka yōg kōmēn Nāyane yōg tihih. Kaxīy.

Yeyox te Topa pet xexka hā mō'nāhā'

¹² Yeyox te Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn papuk, nōm te' kopa hāpxop hāmenax, tu tayūmak yānān'ax xop yōg mīmpe putxok, xix yāy yūm'ax putxok kamah, tu tik xop te putuxnāg hāmenax yōg yūm'ax putxok. ¹³ Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha: “Ūkpet xexka 'āxet'ax Topa pu hām'āktux'ax pet,” kaxīy, pa 'āxop te Topa pet xexka kummugāhā', ha yāyhā hāpxupxet pet! Kaxīy.

¹⁴ Ha tikmū'ūn pa hok xop nūn, xix tikmū'ūn te hāpkumep hok xop nūn, Topa pet xexka ha' nūn, puyīy Yeyox hittupmā', ha' hittupmāhā', ¹⁵ yīy 'āmānex xexka xop gāy, xix tik te hāmyūmmūg xop gāy, 'ihā Yeyox te hāpxopmā max xe'ēgnāg, ha' pēnāhā', ha kaxxop yīy ka'ok Topa pet xexka kopah, tu:

—Mōnāyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnāg! Kaxīy. Ha' xexka xop te' xupak.

¹⁶ Tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate kaxxop yīy 'ūm 'āpak? Kaxīy.

Ha:

—Yā 'āte' xupak. 'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Yā: “Topa te kaxxop pu hāmyūmmūgāhā', pu tu Topa 'āktux māynāg.” Kaxīy.

¹⁷ Tu ta' nīm, tu kōmēn nīm kamah, tu' pip'ax Metān ha' mōg, tu mōktu' pip'ax tu' xip 'āmnīy tox hā.

Yeyox te piget kup mānōg

¹⁸ Hāptup 'ihā' mōg, Yenoyanēn tu putpu' mōg, ha putup te Yeyox putex, ¹⁹ ha ta mīnta kup piget pēnāhā', ha putat puka' yūm, yī' mōg, pa mīnta 'ūm ta 'ohnāg, 'ūxux

puxet mō'tat, yīy Yeyox te' kup xat, hu:

—Mīnta 'ūm ta hok! Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā mīnta kup yā tāmnāg, ²⁰ ha tik xop te' pēnāhā', tu' kuxa te' yēy, tu:

—Yā' kup tāmnāg mō'ka'ok! Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ākuxa mām ka'ok xix yāy kuxa yīkopit hok, hu ta mīnta kup nakgā kamah, tu' xat'ax hā' nakgāhā', pāyāp-xet'ah. 'Āxop te yīktix xat'ax, pu 'āpep, nūy kōnāg xexka kopa mō'yāyikutnā', puxix mō'kutnā'. ²² 'Ākuxa mām ka'ok, puxix Topa xa' hōm hāpxop 'ūm 'āxop te ta tu 'ākax. Kaxīy.

Yeyox te' xat'ax

²³ Tu Topa pet xexka ha' mōg putpu', tu hāmyūmmūgāhā', 'ihā 'āmānex xexka xop nūn, xix Yoneo xexka xop nūn, tu Yeyox yīka' pip, tu' yīkopit, hu:

—Tep te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xayīy hāpxopmā ka'ok xix hāmyūmmūgā'? Kaxīy.

²⁴ Ha:

—'Āte 'āyīkopit'ax kamah, xa 'āxop hām'āktux 'ūyānān tu', kopxix xa hām'āktux, tup-tep te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, ha xa' xuktux. ²⁵ 'Āyīy! Tep te Yoām pu 'āxet'ax hōm, pu tup-tox pix? 'Ok pe Topa te tu' hōm? 'Ok pe tikmū'ūn te tu' hōm? Kaxīy.

Ha' xexka xop te yāy pu hām'āktux hā' nōy yānān, hu:

—Pax 'ū yūmū'āte: Topa te tu 'āxet'ax hōm,” kaxīy, puxi' yānān tu' yīkopit, hu: “Teptu 'ākuxa mām 'ohnāg Yoām kopah?” kaxīy. ²⁶ Pax 'ū yūmū'āte: “Tikmū'ūn te' xuxet'ax tu' hōm,” kaxīy, puxix tikmū'ūn gāy, ha yūmū'āte' yīpkutuk. Yā' xohix te Yoām pe'paxex 'ūxexkah, tu pe'paxex Yoām te Topa pupi hām'āktux. Kaxīy.

²⁷ Hu' yānān tu hām'āktux, hu:

—'Ap yūmmūg'ah 'āte'. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'A 'áte xa hām'áktux putup'ah kamah, tu yāy 'ūm 'áxet'ax 'ā' hōm 'áktux putup'ah. Kaxīy.

Tik kutok 2

²⁸ Tu xe hāmyūmmūgāhā hām'áktux'ax hā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Xatep tep pe'āpaxex? Tik kutok pit 2, tuk-tok hāmāxap xat, nūy: "Xōnnū', mōy nōmhā nūy yōgnū mīnta 'op yōg hāpxa'ax tu 'āhām." Kaxīy.

²⁹ —Hak-tok te māxap te: "Ap 'ūgmōg putup'ah." Kaxīy.

—Pa hāpxip kutōgnāg 'īhā yāyhāhup, tu' mōg.

³⁰ —Ha' tak tek-tok kuhñōy xat kamah, pu mōy tu hām, hak-tok te kuhmōy te: "Yāk mōg." Kaxīy.

—Pa' mōg 'ōhnāg. Kaxīy.

³¹ Tu hām'áktux kux, tu' xexka xop yīkopit, hu:

—'Ūk-tok te xīy te' tak pu' yīpkox xip? Kaxīy.

Ha:

—Yāk-tok te māxap. Kaxīy. Yīy Yeyox te:

—Gohet pupi tayūmak pop xop xi' xotit xop te Topa pu' yīpkox pip, pāyā 'āyīpkox 'ohnāg. ³² Yā Yoām tep-tox pix, tu 'ākeppa' mōg nūy xa Topa yōg putat mūg, ha 'ākuxa mām 'ōhnāg Yoām kopah, pāyā tayūmak pop xop xi' xotit xop kuxa mām ka'ok. Ha 'āxop te' yūmmūg, tu yāyhāhūp 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux, nūy 'ākuxa mām ka'ok Yoām kopah. Kaxīy.

Tute kāmānat kummuk 'áktux

³³ Tu xe:

—'Ūg 'āpax! Hām'áktux'ax nōy hā 'áte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax xa hāmyūmmūgā', hu: Tikmū'ūn te hāpxaha', tu mīnta 'op xok, tu hāmpak'ax hā' yīmmap, tu mīkaxxap xox tix hā' tat'ax mīy, pu tox hep 'op tonnok, nūy' hep xut, nūy ta hep xupyāg mīy, xix mīptut tox mīy, nūy hāpxa xexka pēnā', ha tikmū'ūn nōy pu' nīm, tayūmak

hā' nōy yānān tu', tu ta hāpkumep hāptox tu'. ³⁴ Ha ta hāmyāxatamuk 'īhā' xuxyā te kāmānat tikoxyuk nū'pok, pu tu' xuxyā yōg tayūmak nōm pupi pa'. ³⁵ Pa hāpxa xexka yōg kāmānat te' mūg, tup-xet kix, xi' nōy putex, xi' nōy mīkaxxap hā' tux. ³⁶ Hāpxip 'īhā' xuxyā te xe kāmānat xop nū'pok, tu ta kāmānat punethok nū'pok, pu tu' xuxyā pupi tayūmak pop, ha hāpxa xexka yōg kāmānat xop te xe hāpxopmā kummuk. ³⁷ Yīy hāpxip 'īhā' xuxyā te nū yāy kutok kutnāhā', tu hāmp'e'paxex, hu: "Yāk kutok xexka pe'paxex'ax, 'ap kum-mugāp-tup'ah." Kaxīy. ³⁸ Ha ta' nūn, pa hāpxa xexka yōg kāmānat te' pēnāhā', tu: "Yā' xuxyāk-tok xe'e! 'Āpu yūmūp-tex, nūy hāpxa xexka pa!" Kaxīy.

³⁹ —Tuk-tok mūg, tu hāpxa xexka kūnāpa ha' mōgāhā', tu' mōg, tup-tex, ha' xok. 'Ūkux. Kaxīy.

⁴⁰ Yeyox te' yīkopit, hu:

—Tep mūn mīy'ax 'ūxuxyā', 'īhā' putpu' nūn, nūy hāpxa xexka yōg kāmānat xop 'ūyānān tu' kum-mugā'? Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn te:

—Ya' kix'ax, nūy hāpxa xexka hōm tikmū'ūn nōy pu', pu tu' xuxyā pu hāpxa yōg tayūmak hā pago hāmyāxatamuk xohix 'īhā'. Kaxīy.

⁴² Yīy Yeyox te' xe' yīkopit, hu:

—'Ok 'āxop te' Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Ha: "Tikmū'ūn pet, tu mīm xexka putup nōg, pa hōnhā yāyhā mīptut māykup xix mīptut koxuk, yā mīm xexka xe'ēgnāg. Topa mūn te' xexkānāhā', ha yūmūg kuxa te' yēy." Kaxīy.

⁴³ Tu hām'áktux kux, tu:

—'Áte xa hāpxe'e 'áktux: 'A Topa te 'āxop 'ūm xat putup'ah, pāyā' nōy xat putup, nōm te Topa pu' yīpkox pip, tu hāpxopmā max. ⁴⁴ Tikmū'ūn te mīkaxxap hā' nā', puxix tu yāy koxyōy. Mīkaxxap te tikmū'ūn yīmū' nā', puxix yā' xohix koxyōynām. Kaxīy.

45 Ha 'āmānex xexka xop xix Paniye xop te Yeyox yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu hāmyūmmūg. Yā' xexka xop 'āktux 'ihā hām'āktux hā hāmyūmmūgāhā', 46 yī' gāy, tu' mūg putup, pa tikmū'ūn yīpkutuk, ha Yeyox yā' xexka pe'paxex, tu: “Yeyox te Topa pupi hām'āktux xe'e'.” Kaxīy.

22

Tik te' xat'ax te 'āmuk xexka mīy

1 Yeyox te xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa yā' hep xop xohix xānā' āktux, tu:

2 —Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip, ha kaxīy hāpxexka 'ūm yōg tik te' xat'ax te 'āmuk xexka mīy, 'ūk-tok pit te yāy tap-tup hah, 3 yī' tak te kāmānat mō'pok pu tikmū'ūn xānā', pāyā 'ap nūn putup'ah, 4 yī' kāmānat nōy mō'pok, pu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu: “Āte 'āmuk xexka mīy tap, tu mūnūytut tak kix, xix mūnūytut kutok kix, xa nū', nūy 'āxit!” Kaxīy.

5 —Pāyā tikmū'ūn tep-tup nōg, tu yāy kuxop punethok, tup-tup-nōg. 'Ūpxet te' yōg hāpxa xexka ha' mōg, xi' nōy te' yōg mēn ha' mōg, 6 ha tikmū'ūn nōy te kāmānat xop mūg, tu' kix kakixnāg, tu' kix ha mōktu' xakix. 7 Ha hāpxexka yōg tik te' xat'ax gāy xexkah, hu' xat, pu tu kummuk xop kix 'ūyānān tu', xi' yōg pip'ax mō'xut kuxap hā', pu tu nōg. 8 Ha' xat'ax te kāmānat xop xe xānāhā', tu: “Xōnnū te yāytaha', ha 'āte' mīy 'amuk xexka, tu tikmū'ūn xānāhā' put nū', pāyā' kummuk, tu' nūn 'ohnāg, 9 pa hōnhā mōg, putat hā mōg, nūy tikmū'ūn xohix xānā'.” Kaxīy.

10 —Ha putat hā' mōg, tu tikmū'ūn xohix xānāhā' put nū', tu tikmū'ūn max xānāhā', xix tikmū'ūn kummuk xānāhā', yā' xohix xānāhā', ha' xat'ax yōg mīptut max ha' mōg tikmū'ūn xohix, nūy

'āmuk xexka mā', ha mōktu mīptut xexka nū'xīmnāg. 11 Ha tik te' xat'ax xexka te hām'āta kox hā mō'nāhā', nūy nūy tikmū'ūn pēnā', tu tik puxet pēnāhā', 'a 'āmuk xexka yōg topixxax max mō'tat'ah. Yā mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ōhnāg, 12 yīy tik te' xat'ax te: “Tep te xīy hā mō'ānāhā', pa 'āmuk xexka yōg topixxax mō'tat hok?”

—Ha tik yīy kīy ka'ok, tu' yīy 'ōhnāg, 13 yīy tik te' xat'ax te kāmānat xat, tu: “'Ūyīm kīy, xi' kup kīy, tu' putyōn hāpkox tap kopah, ha' potap-tup, 'ūxūy xexka tu'.” Kaxīy. 'Ūkux.

14 Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Topa te tikmū'ūn punethok xānāhā', pak-tōgnāg hā yīmōgatux. Kaxīy.

Tik xop te' puknōg yōg gohet 'āktux

15 Ha Paniye xop mōg, tu yāy mūtik hām'āktux, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax hā' yīkopit, nūy tu' kummugā', 16 hu yāy tik xop nū'pok 'Enot xop mūtik, nūy Yeyox tu yīkopit. Yā tik xop pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu:

—Notot, yūmū'āte 'āyūmmūg, ha hāpxe'e 'āktux, tu hāmyūmmūgā max, pu tu tikmū'ūn Topa yōg hāmpu'ax yūmmūg. Yā tikmū'ūn 'ūm pu 'āyīpkox 'ohnāg, nūy hāpxopmā'ax hitop hā' kopit hok, yīy yūmū'āte 'āyīkopit, 17 hu: Xatep-tep mūn pe'āpaxex? 'Ok yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu tayūmak hā pago hok gohet puknōg pu'? 'Ok pe' xat pu pago? Xatep-tep mūn pe'āpaxex? Kaxīy.

18 Tu yā mō'āmā', pāyā Yeyox te' yūmmūg, hu:

—Āxop pa max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Tep tuk yīkopit putup xate'? 19 Paxnū tayūmak! Kaxīy.

Ha ta' paxnūn, tu tu' mūg, 20 yīy Yeyox te' yīkopit, hu:

—'Ūxuxet'ax nūhū tik koxuk? Kaxīy.

21 Ha:

—Yā' puknōg yōg gohet te tikmū'ūn xat'ax koxuk. Kaxīy.

Yīy Yeyox te:

—Gohet pu' hōm gohet yōg yā hāpxop, xix Topa pu' hōm Topa yōg hāpxop. Kaxīy.

22 Ha' xupak, tu' yēy, tu' yīkopit kux, tu ta' mōg.

Xanoxeo xop te put pu' hi'ax 'āktux

23 Hāpxip 'īhā Xanoxeo xop nūn, tu' kuxa mām 'ohnāg putpu' hi'ax kopah, tu nūktu Yeyox yīka' nūn, 24 tu:

—Notot, Mōyyex te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu: "Tik 'ūm xok, 'īhā' xetut tek-tok put hok, puxix tik taknōy xe' xetut mūy, nūy nū mūtik yāytax, pu ta tu tuk-tok put, pūyīk-tok 'ūyīpxox nōm te māxap yōg hāpxop pop." Kaxīy. 25 Yā yūmūg tikmū'ūn kopa' pip taknōy 'ūxohix te' 7 'axa', ha' taknōy nōm hāmāxap te yāytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnāg, ha' yīpxox xok, ha ta' taknōy tu' kuhmōy te' mūg, 26 tu nū mūtik yāytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnāg, ha' yīpxox xok kamah, ha' taknōy tu' kuhmōy te' mūg, tu nū mūtik yāytaha', ha mōktu' taknōy xohix te 7 te 'ūn mūtik yāytaha', tu' xok, ha' xetut tek-tok put 'ohnāg. 27 Yā 'ūn te ka'ax ha' xok kamah. 28 'Ūtaknōy 'ūm yā 'ūn hā' xetut xe'e'? Pax pu tikmū'ūn putpu hi, puxi' taknōy 'ūm 'ūxetut mūy? Yā' taknōy xohix te 'ūn mūtik yāytaha'. Yā yāyta xohix. Ta tu' kux. Kaxīy.

29 Ha Yeyox te' yānān hā hām'āktux, hu:

—'Āxop te yā yā pu mō'āmā', 'ap Topa yōg tappet 'ūm yūmmūg'ah, xix Topa yōg hāpka'ok'ax yūmmūg 'ohnāg. 30 'Ūxakix xop te' putpu' hip-tup, hu ta pexkox yōg nū'pok xop putuk, tu yā yāyta 'ohnāg. 31 'Āte yā xa putpu yāy hi'ax yūmmūgā'ax. 'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Yā

Topa te: 32 "Ūgmūn yā mōnāy xop 'Amanām yōg Topa, xix mōnāy xop 'Iyak yōg Topa, xix mōnāy xop Yako yōg Topah." Kaxīy. Yā' hi xop mūn hā Topah, pa' xakix xop 'ap hā Topa'ah. Kaxīy.

33 Ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ax 'āpak, tu' yēy.

Topa yōg xat'ax te māxap

34 Ha Paniye xop te hām'āpak kamah, tu yāy tu nū' nāhā', 'īhā hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Xanoxeo xop pu hām'āktux hā tu' hupmāhā', 35 ha Paniye xop yōg tik 'ūm te' xat'ax yūmmūg max, tu Yeyox yōg hāmyūmmūgā'ax yīkopit putup, hu:

36 —Notot, pi'yā' mūn 'ūxat'ax xohix hā' māxap? Kaxīy.

37 Ha:

—"Ōgnū Topa mūn putup pax, 'ākuxa xexka hāp-tup pax, xix 'āp-tox xexka hāp-tup pax." 38 Yā' xat'ax xohix hā' māxap. 39 Ha' xat'ax kūnāy tu te' nōy putuk, tu: "Ānōy putup pax, xate yāy putup pax putuk." Kaxīy. 40 Yā' xat'ax 2 te Mōyyex yōg xat'ax xohix yūmmūgāhā', ha tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu' yūmmūgāhā kamah. Kaxīy.

Yeyox te Topa yōg hāmyāy kutnā'ax 'āktux

41 Ha Paniye xop te yāykotīnnāhā', 'īhā Yeyox te' yīkopit, hu:

42 —'Āxop tep-tep mūn pe'āpaxex Topa yōg hāmyāy kutnā'ax tu'? Tik 'ūm mūn hā 'ūmōkputox 'ōhōm? Kaxīy.

Ha:

—Yā mōnāy xop hittap Namix hā' mōkputox. Kaxīy.

43 Ha xe' yīkopit, hu:

—Tep tu Topa Koxuk te mōnāy xop hittap Namix pu hāmyūmmūgāhā', puyīy Topa yōg hāmyāy kutnā'ax 'āktux, hu: "Ūkxuyā'." Kaxīy. 44 Yā Namix te: "Topa tek xuyā pu hām'āktux, hu: 'Yūhūm 'ūgyīm xe'e hā, 'īhā 'āte' gāyxop nōā'." "

Kaxīy. ⁴⁵ Yīy mōnāy xop Namix te hāmyāykutnā'ax pu: “‘Ūkxuxyā’.” Kaxīy. 'Ok yāykutnā'ax yā mōnāy xop Namix hā' mōkputox xe'e'? Kaxīy.

⁴⁶ 'Ap yānān tu hām'āktux yūmmūg'ah, hu' yēy, tu xep yīkopit 'ohnāg.

23

Yeyox xix Yoneo xexka xop

¹ Ha Yeyox te hām'āktux yāy mūtik hāpkumep xop pu', xix tikmū'ūn xohix pu', tu:

² —Tik xop te hāmyūmmūg, xix Paniye xop te Mōyyex yōg xat'ax yūmmūgāhā', ha Topa te yāy 'āxet'ax hōm puyīy hāmyūmmūgā',

³ yīy 'āyīpkox pi', nūy tu 'ūm hāpxopmā max, pāyā' xexka xop yōg hāpxopmā'ax hitop tat hok, 'ūyāy yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg hah. ⁴ Yā' xat, pu tikmū'ūn hāpxop putux tat, ha hā tu te 'ohnāg.

⁵ Tu hāpxopmāhā', pu tikmū'ūn pēnā', tu Topa yōg tappet tox kax'āmi', nūy kux tu' tat, xi' yīm kō'ō tu tu mō' tat. 'Ok 'āxop te' pēnā hok? Ha kayak xexka mō'tat,

⁶ tu 'āmuk xexka ha' mōg pax, tu yāy mām'ax max xak, nūy ta tu' mām, tu Topa pet kopa' xexka xop yōg mām'ax yīmū' mām. ⁷ Tup-tup tikmū'ūn te: “Notot!” , kaxīy, kōmēn kopah, nūy tu' xexkānā'.

⁸ Ūtux hok pu tikmū'ūn 'āxānā hok, hu: “Notot,” kaxīy. Yā 'āxop te 'ānōy hā yā 'āxape', hak mūn puxet te 'āxop yūmmūgāhā'.

⁹ Ūg 'Ātak xe'e te pekkox tu' xip, yīy hām tu' xip tik xānā hok, hu: “Ātak,” kaxīy.

¹⁰ Tu 'ānōy xānā hok, hu: “Yā yūmmūg xuxyā’,” kaxīy. Yā Kunnix mūn puxet 'āxop hā' xuxyā'. ¹¹ Tikmū'ūn te hāpxopmāhā', nūy tu' nōy hā tu tehet, puxix yā 'ākopa 'ūxexkah.

¹² Tikmū'ūn te yāy xexka pe'paxex, pūyā yāy yāyhāhup kutōgnāg, ha Topa te' xexkānāp-tup.

Yeyox te' xat hok pu mō'āmā hok

¹³ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa hitop tu max, pāyā 'ākux mūn kummuk. Tikmū'ūn kuxa te Topa xak, puyīy yōg putat hā mōg, pa 'āxop te' xat hok, pu mōg hok, 'hā kama 'āmōg 'ohnāg.

¹⁴ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa hitop tu max, pāyā 'āktux mūn kummuk. ¹⁵ Yā 'āxop te hāpkumep hāpxexka xohix tu', tu kōnāg xexka xohix mep, puyīy tikmū'ūn puxet 'ōg hāpxopmā'ax tat, tu' tat, puxix yā tu' kummuk xexkah, ha ta 'āxop kummuk miāx, nūy yā 'āxohix 'āpet Hāmgāyāgnāg mūtik.

¹⁶ —Yā 'ākuxānōg 'āpa hok xop, tu tikmū'ūn pa hok xop mōgāhā', yā tikmū'ūn yūmmūgā kummuk, tu: “Tikmū'ūn te Topa pet xexka 'āktux, nūy nōy pu hām'āktux xeh, puxix yā' hitop hā' xex, 'ap ta nemēn'ah. Yā' max tu' mīy hok. Pāyā tikmū'ūn te Topa pet xexka yōg pipkup yānām 'āta 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix hām'āktux xex ka'ok, tu ta nemēn. Pūyā tu' mīy,” kaxīy.

¹⁷ 'Āxop putox kummuk xix 'āpa hok! Pi'yā' mūn yā' xexkah, 'ok pe pipkup yānām 'āta', 'ok pe Topa pet xexkah? Yā' pet yā' xexkah!

¹⁸ 'Āxop te hāmyūmmūgāhā kamah, hu: “Tikmū'ūn te mīmpe pipkup mō'hap'ax 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix tu' hitop hā yā' xex, 'ap ta nemēn'ah. Pa tikmū'ūn te xokxop mō'hap'ax 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix tu ta nemēn, nūy tu' mīy.” , kaxīy.

¹⁹ 'Āpa hok xop! Pi'yā' mūn te māxap, 'ok pe xokxop mō'hap'ax, 'ok pe mīmpe mō'hap'ax, nūy Topa pu' haxyā'?

Yā mīmpe te māxap! ²⁰ Yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te mīmpe 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix xokxop mō'hap'ax xohix 'āktux, tikmū'ūn te mīmpe yīmū' mō'hap tu'. ²¹ Tikmū'ūn te Topa pet xexka 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix

kama Topa 'áktux, yâ' xip yây pet tu'. ²² Tikmũ'ün te pexkox 'áktux, nũy hãm'áktux xeh, puxix Topa xip'ax xe'ëgnâg 'áktux kamah, xix Topa mũn 'áktux, yâ' xip pexkox tu'.

²³ —Yâ 'ákuxânôg hãmyũmmũg xop xix Paniye xop! 'Áxop te Topa pu mĩxux kutĩgnâg popmãhã', 'üyâg te 9 'ôgnũ', tu' yâg puxet hõm Topa pu', tu mĩxux 'otãg yõg yâg hõm, xix mĩxux 'emanox yõg yâg hõm, xix mĩxux kãmĩn yõg yâg hõm Topa pu', tu yâ tu' hõm mãynâg, pâyã hãpxopmã max'ax xaxok, xix hãmyok mĩy'ax xaxok, xix hãmmaxnã'ax xaxok, xix 'âyĩpkox pip'ax Topa pu xate' xaxok. 'Ápu hãpxopmã max, xix hãpxop hõm Topa pu kamah, xayĩy hãpxopmã max xohix xaxok hok! ²⁴ 'Ápa hok xop te tikmũ'ün mögã kummuk! Tikmũ'ün te kumãyõynâg xut nũy putyõn, pâyã' xok xexka kãmẽn tãmãhã', ha kaxĩy 'áxop te hãpxopmã'ax kutĩgnâg mĩy mãynâg, pâyã hãpxopmã'ax max 'áxop te' xaxok!

²⁵ —Yâ 'ákuxânôg hãmyũmmũg xop xix Paniye xop! 'Ápa mũn max, pâyã 'ákuxa mũn kummuk! Yâ 'áxop te kãnëy pet xax pix, xix kãnëy xãm pix, pâyã kãnëy kox kopa yã' ïgã', ha kaxĩy 'ákuxa kummuk. Yâ 'áxop te 'ãnõy hã yĩpkumĩy, xi' yõg hãpxop hã' xupxet, xix 'ãnõy yõg hãpxop hã xupkumĩy kamah. ²⁶ Paniye pa hok 'áxop! Kãnëy kox pix hãmãxap, puxix tu xãm max kamah.

²⁷ —Yâ 'ákuxânôg hãmyũmmũg xop xix Paniye xop! 'Ápa mũn max, pâyã 'ákuxa mũn kummuk! Yâ' xukpot putuk, hãptopa mũn max, pâyã' kopa' xuk xokxax, xi' kup, yãk-tox xe'ëgnâg. ²⁸ Ha kaxĩy 'áxax max, pâyã 'ákuxa kopa 'ákummuk, yâ 'áxop te koit, tu hãpxopmã kummuk xohix.

Topa te'kuxa kummuk xop nõãp-tup

²⁹ —Yâ 'ákuxânôg hãmyũmmũg xop xix Paniy xop! 'Ápa mũn max, pâyã 'ákuxa mũn kummuk! 'Áxop te xukpot mãynâg 'áhã mĩy, nũy Topa pupi hãm'áktux xop no hãpkot, ha tik xop hittap te Topa pupi hãm'áktux, tu' max, ha 'áxop te xukpot maxnãhã', ³⁰ tu: "Pax 'ügmũg pip hõmã', 'ihã tik xop te Topa pupi hãm'áktux, kopxix tu mõnãyxop yõg hãpxopmã kummuk tat hok, nũy tu tik max xop kix. 'Ámhok!" kaxĩy. ³¹ Hamũn. 'Áxop yã mõnãyxop kummuk hã 'ãmõkputox, ha Topa pupi hãm'áktux xop kix, ³² ha 'áxop te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax kummuk tat, nũy tu' mĩy kamah. ³³ 'Áxop te kãyã gãynãm xop putuk, xix kãyã gãy hã 'ák-tok! Ha Topa te 'ákummugãp-tup 'üyãnãn tu', xa' xupmã' hok Hãmgãyãgnâg Pet tu'. ³⁴ 'Áte xa hãpxe'e 'áktux: 'Áte xa ha mõ'pok putup, tik te Topa pupi hãm'áktux xop, xix tik te hãmyũmmũg xop, xix tik te hãmyũmmũgã'ax xop, ha 'áxop te' yâg kix putup, xi' yâg xupmãp-tup mĩpkupnix tu', xi' yâg kix kakixnâg putup Topa pet kopah, tu kãmẽn xohix tu 'úpapak putup. ³⁵ Yiy Topa te 'áxüygãp-tup, xix 'õg mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax kummuk hã 'áxüygãp-tup. Ha mõnãyxop hittap max 'Ameo putex, hõmã, hãmyãxatamuk hittap 'Ihãp-tex, xix mõnãyxop Manakit kutok Yakanit putex, 'ihã Topa pet xix mĩmpe mõ'hãp'ax tu yãy kote' xip, tu hãpkummuk mĩy 'õhnâg, yiy Topa te 'áxüygãp-tup. ³⁶ 'Áte xa hãpxe'e 'áktux: Yã Topa te yã hõnhã' pip xop xüygãp-tup 'üyãnãn tu', nũy mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax kummuk hã pago. Kaxiy.

Yeyox te mõ tikmũ'ün yãy xe'ëgnâg

³⁷ Yeyox te hãm'áktux kux, tu kãmẽn Yenoyanèn yõg tikmũ'ün pu hãm'áktux, hu:

—'Ūg 'āpax! Topa te xa mō tik xop pok, pu xa Topa pupi hām'āktux, ha 'āxop te' kix, tu mīkaxxap hā' tux, pāyā 'āte mō'āyāy xe'ēgnāg. Xokakkak tek-tok xānāhā', nūy mō'tat yāy kaka', ha kaxīy 'āte tikmū'ūn xānāhā', pāyāk ha 'ānūn putup 'ohnāg! ³⁸ Yīy 'āpet hōgnāg putup. ³⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek pēnāp-tup 'ūxeheh, 'īhāk mūn 'āktux, hu: "Pūyā Topa tu hāmmaxnā! Yā tu yāy 'āxet'ax hōm pu nū!" Kaxīy

24

Yeyox te Topa pet xexka nōg'ax 'āktux

¹ Hāpxip 'īhā Yeyox te Topa pet xexka kopa' xupep, tu' nīm, tu ta' mōg, 'īhā yāy yōg tikmū'ūn mōxaha', tu' yīka' pip, tu tu' mūg Topa pet xexkah, ² yīy Yeyox te:

—'Ok 'āxop te' pēnāhā'? 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā' koxyōy putup Topa pet, tu mōktu yōg mīkaxxap xohix hām tu nū'nāp-tup. Kaxīy.

Yeyox te hāpkummugā'ax 'āktux

³ Hāpxip 'īhā Yeyox te yīktix 'Onimet yīmū' yūm, ha yāy yōg tikmū'ūn nūn, nūy yā tup-xet hā hām'āktux hā' nōy yānān, ha:

—Hām 'ūm hā Topa pet koxyōy putup? Hāpxopmā'ax 'ūm te xīy pēnā'ax, 'īhā' putpu 'ānūn, nūy hāpxopmā xe'ēgnāg xohix tu kuxyā'? Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—'Ōg pa mōxip, pu tikmū'ūn yā 'āmō'āmā hok! ⁵ Yā tik punethok nūn putup, tuk 'ūm 'āxet'ax 'āktux putup, nūy yā tu' koit, hu: "Ūgmūn yā Kunnix. Yā Topa tek mūn yāy kutnāhā', 'ūnū'." Kaxīy. Tu tikmū'ūn xohix mōgāp-tup kummuk. ⁶ Xate yāy kix'ax 'āpak putup, ha tikmū'ūn te xa yāy kix'ax 'āktux putup. Yā 'ākuxānōg hok. Ūyāy kix xexkap-tup, pāyā 'a hāmāxatamuk xohix xox putox'ah. ⁷ Ha hāpxexka

'ūm yōg xonat xop te hāpxexka nōy yōg xonat mūtik yāy kix putup, ha' hep xop te' hep xop nōy mūtik yāy kix putup, ha hām yāy nuhuk putup, xix hām hōgnāg, ha putup te tikmū'ūn kix putup. ⁸ Yā nōm xūy hāmāxap, tu 'ūn tek-tok put xūy putuk.

⁹ —Hak-nāy tu' gāy xop te 'āxop mūg putup, nūy 'ākix kakixnāg, tu' xat putup, pu 'ākix. Yā' xohix te 'āp-tup nōg 'ūgmūn hā. ¹⁰ Yīy tikmū'ūn punethok tek nīm putup, tu Topa yōg putat xak putup, tu yāy xape kummugāp-tup, 'ūp-tup 'ohnāg tu', ¹¹ 'īhā yā tik xop nūn, nōm te yā mō'āmā', nūy Topa pupi hām'āktux, pāyā' mō'āmā', yā yāy pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn punethok mōgāp-tup kummuk, tu yā' koit tu'. ¹² Ha tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk putup, tu mōktu hāpxopmā kummuk xexkah, yī' kuxa mām ka'ok xop kuxa teknōg, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu yā' nōy putup pax xaxok putup. ¹³ Pa tikmū'ūn te Topa yōg putat hā' mō kuma' mōg, puxix Topa' mōy hāpkummuk mīy'ax xop kopah, tu' hīnnāp-tup xe'ēgnāg. ¹⁴ Yīy hām'āpak max'ax 'āktux putup hām xexka xohix tu', puyī' hep xop xohix hām'āpax, nūy tu hām yūmmūg. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Ha hāmāxatamuk xohix xox putox mō'nā'ax. Kaxīy.

Tute hāpxūy xexka 'āktux

¹⁵ Tu xe hām'āktux, hu:

—Topa pet kopa' xip hām'āta yīkox 'āxet'ax Topa xip'ax. Hōmā mōnāy xop hittap Nanī'eo te Topa pupi hām'āktux, tu Topa yāy xip'ax 'āktux, tu yā hāpxop yāy 'īgā xexka 'āktux, ha Topa yāy xip'ax kopa' xip putup. (Pūyā tikmū'ūn mō'kupix, nūy hām yūmmūg.) ¹⁶ Tikmū'ūn te hāpxexka Yonex tu' pip, puxix yīktix tu nūmān. ¹⁷ Tikmū'ūn te mīptut pepi tu' pip, puxix tu nūmān, yā'

hok tu 'ánūmān, pāyā hāpxop 'ūm pa hok, nūy mōg mō'ka'ok. ¹⁸ Tikmū'ūn te hāpxa xexka tu' pip, puxix yāy pet ha tu mōg hok, nūy yāy xax pa'. Āmhok. ¹⁹ Ha 'ūn mūnōp xop xūy xexkap-tup, 'ok pek-tok xuk, 'ok pek-tok yāy yōgtat hep xo'opmāhā'. ²⁰ Topa tu' xax, xayīy hām 'āxi hok 'īhā 'ánūmān, nūy nit xap 'īhā 'ánūpa hok. ²¹ Yā' xūy xexka nām putup nit xap 'īhā', xix hām 'āxi 'īhā'. Hōmā Topa te hām xexka mīy, xix hōnhā, 'ūxūy kutōgnāg, pāyā nōm xūy xexkanām. ²² Yīy Topa te' xūy'ax yōg 'āmnīy xohix kuxyāhā', pu tikmū'ūn nōā'tot. Pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn yīmōgatux, pu tu kuxa hi xe'ēgnāg, yīy 'āmnīy xohix hā' kuxyāhā'.

²³—Tikmū'ūn 'ūm te xa: “'Ūpēnā'! Topa yōg hāmyāykutnā'ax xip!” kaxīy, xix: “Nāy, yā 'ōnte' xip!” kaxīy, 'āpu 'āyīpkox hok. ²⁴ Yā tik te mō'āmā'ax xop punethok nūn putup, tu Topa pupi hām'āktux 'ohnāg, xix yā hāmyāykutnā'ax 'ohnāg. Pāyā hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg putup, tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, tu' mīy pu tikmū'ūn pēnā', puyīy nō tikmū'ūn mōgā kummuk. Yā' xak, nūy Topa yōg tikmū'ūn mōgā kummuk kamah, mō'āmā'ax hā', puyīy Topa yōg putat xax. ²⁵ 'Ūg'āpax, nūy hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā'ax yūmmūg tap.

²⁶—Tikmū'ūn te: “'Ūpēnā'! Hām panip tu' xip!” kaxīy, 'īhā 'āmōg hok. Yā' koit. Xix: “'Ūpēnā'! Tute yāy xaptop 'ōnte'!” kaxīy, 'īhā 'āyīpkox hok. 'Āmōg hok. Yā' koit. ²⁷ Tex yānām te pexkox xexka tupmā mō'ka'ok, ha kaxīy 'ūgnūn putup, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn putup.

²⁸—Kuptap xop te yāy tu nū'nāhā', nūy xok yīn xakot. Kaxīy.

Tikmū'ūn Kutok nūn putup

²⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūxūy'ax yōg 'āmnīy xohix nōg putup, 'īhā māyōn xok putup, xix māyōnhex. Māyōnnāg xop te hām tu nū'nāp-tup, ha hāmnōgnōy yōg xexka xop yāynuhuknām putup, ³⁰ 'īhā tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnāp-tup pexkox tu', hak nūn'ax 'āktux. Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn. Ha Topa hā' gāy xop tek pēnāp-tup, hu 'ātu potap-tup, ha hāmgōy xexka kopak yīxop-tup, 'ūkxexka xe'ēgnāg tu', ³¹ ha mīxuxxop tut kāyāp-tup, ha yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy Topa yōg tikmū'ūn yīmōgatux'ax nūnnā', ha hām xexka tu' xexka xop xohix mōxap-tup, nūy yāy tu nūmnāy. Kaxīy.

Yeyox te piget kup 'āktux

³² Yeyox te xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', hu:

—Mīnta kup piget te xa hāmyūmmūgāhā', 'Ūmīxux xokax, yā mīxux puk 'īhā 'āxop te hāmyūmmūg. Yā hāmpukpex mō'nāp-tup. ³³ Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā'ax xexka pēnāhā', 'īhā hāmyūmmūg kamah. Yā' xūy'ax yōg 'āmnīy mō'nāp-tup. ³⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: Tikmū'ūn 'ūm pip nōmhā, 'ap xakix putup'ah, 'īhā nōm 'āmnīy mō'nāhā'. ³⁵ Pexkox te yāyxaxogā'ax, xix hām xexka te yāyxaxogā'ax, pāyā yōgnū hām'āktux xip ka'ok, tu' nōg 'ohnāg. Kaxīy.

Hām 'ūm hā Tikmū'ūn Kutok nūn putup

³⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āmnīy 'ūm 'īhāk nūn putup, yā 'Ātak Topa puxet te' yūmmūg. Pexkox yōg nū'pok xop te' yūmmūg 'ohnāg, xix mūn yā Topak-tok, pāyā 'ātep yūmmūg'ah kamah. ³⁷ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn putup, 'īhā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax. Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'īhā mōnāy xop

hittap Nõe xip, ³⁸ 'ihã tikmũ'ün hittap xit pax, xix yã' xo'op pax, xix yãyta pax, tu mõktu Nõe te mĩptut xexka hã mō'nãhã', nōm te kōnãg yĩmũ' mōg, ³⁹ ha tikmũ'ün te hãmyũmmũg 'ohnãg, tu' yĩpkox 'ohnãg, ha tex xexka nãhã', ha kōnãgkox xet xexkah, tu hãmnak hã' xupep, tu tikmũ'ün xohix kopugnãm, ha' xakix. Hã kaxĩy put-puk nũn putup, yãkmũn Tikmũ'ün Kutok, tuk nũn 'ihã ⁴⁰ tik 2 te hãpxa xexka tu' hãm, hap-xet mōgãp-tup, ha ta yã' nōy te nox xip. ⁴¹ 'Ūn 2 te xuxnãg xetox xap kōnōnnãhã', hap-xet mōgãp-tup, ha ta' nōy te' nox xip. ⁴² 'Ōg pa mōxip! Yãy 'üm pupi hãmpẽnã max. 'A 'ãxop te 'ãmnĩy 'üm yũmmũg'ah 'ihã 'ãxuxyã nũn. ⁴³ 'Ūxaxok hok. Pax pu tikmũ'ün te hãpxop hã' xupxet'ax nũn yũmmũg, puxix tu pẽnãnã' pi' kamah, puyĩy tu' xupxet hok. ⁴⁴ Yĩy 'ãxop pẽnãnã' pi' kamah. 'A' yũmmũg'ah 'ãmnĩy 'üm 'ihãk nũn. Yãk mũn Tikmũ'ün Kutok, tuk nũn putup, 'ihã yã 'ãxop tek hip 'ohnãg. Kaxĩy.

Kãmãnat max xix kãmãnat kummuk 'ãktux

⁴⁵ Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yōg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:

—Tep te kãmãnat max? Kãmãnat max yã tik te hãmyũmmũg, tu yã hãmyōk moy pax. Ha' xat, pu kãmãnat xop tu pẽnãnã' pi', nũy tu xĩnnã max. ⁴⁶ Ha' xuxyã nũn, 'ihã hãm max, yĩ' kuxa hittup. ⁴⁷ 'Áte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ūxuxyã te kãmãnat max xexkãnãp-tup, pu tu hãpxa xexka yōg hãpxop xohix pẽnã'. ⁴⁸ Pa kãmãnat kummuk te hãmp'e'paxex, hu: "Ak xuxyã nũn putup'ah," kaxĩy, ⁴⁹ tu yã hãpkute'ex kummuk, tu kãmãnat nōy kix, tu yã' xit xexkah, tu yã' xo'op xexkah, tu mōktu yã' paptux, tikmũ'ün paptux xop mütik. ⁵⁰ Ha' xuxyã nũn, ha ta kãmãnat te' hip 'ohnãg, tu yã' nũn yũmmũg 'ohnãg, ⁵¹ puxi' xuxyã gãy nãm, tu kãmãnat xũygã'ax 'üyãnãn

tu', tu' mōgã'ax, nũy tu kummugã tikmũ'ün kummuk mütik, nōm pa max, pãyã' kuxa kummuk. Ha' potap-tup, 'ũxũy xexka tu'. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

25

'Ūn te yãyta hok te' 10

¹ Yeyox te hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yōg hãpxopmã'ax yũmmũgã', tu 'ün tuk tup xop te yãyta hok 'ãktux, nũy tikmũ'ün pu hãmyũmmũgã', puyĩy tu' xuxyã nũn'ax hip, ha:

—Topa te yãy yōg tikmũ'ün xat putup hã kaxĩy. 'Ūn te yãyta hok te 10 te 'ãmuk xexka ha' mōg, 'ãmnĩy 'ihã' mōg, tu kuyãnãm tat'ax pop, nũy tik te yãyta'ax hip putat kopah, puyĩy tik yãyta'ax mōgã 'ãmuk xexka hah, ² ha ta 'ün te 5 pa te hãmyũmmũg 'ohnãg, ha ta 'ün te 5 pa te hãmyũmmũg, ³ ha 'ün xop pa te hãmyũmmũg 'ohnãg te kuyãnãm tat'ax pop, pãyã' hep tox xaxok, ⁴ pa' nōy xop te kãnēy tat kamah, ha yã' hep tox kopa' xup, nũy tat'ax hã' pux.

⁵ —'A tik te yãyta'ax 'üm nũn'ah, yĩy kũmĩm tetet' kix, ha mō'yōn putat pukah.

⁶ —'ãmnĩy kote 'ihã tikmũ'ün yĩy ka'ok, hu: "Tik te yãyta'ax nũn! Mã', yũmũ nũ mütik mōg!" Kaxĩy.

⁷ —Ha 'ün xop yãykokax mō'ka'ok, tu kuyãnãm mō'xup. ⁸ Ha 'ün pa te hãmyũmmũg 'ohnãg te' nōy xop pu hãm'ãktux, hu: "Á' hōm 'ōg hep tox, 'ũ mōy yãy yōg ta'ax hã' pux. Yãk mũ yōg kuyãnãm xakix." Kaxĩy.

⁹ —Ha:

—"Ak mũ'ãte xa popmãp-tup'ah. Yãk-tōgnãg 'üm hep tox. 'ãxop putup, mōy mōg kōmẽn hah, nũy 'üm pa'." Kaxĩy.

¹⁰ —Ha' mōg, tu' paha', 'ihã tik te yãyta'ax xupep. Ha 'ün pa te hãmyũmmũg te nũ mütik mōg 'ãmuk xexka hah, tu mōktu' mōxaha', tu' mōxakux, ha ta mō'yãy yĩnnĩn.

11 —Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'ūn xop nōy mōxaha 'ūyānān tu', tu hāptopa' pīp, tu' xānāhā', hu: "Yāyā', Yāyā', hāpxōn! Yāk mūg nūn!" Kaxīy.

12 —Ha tik te yāyta'ax te: "A 'āte 'āxop 'ūm yūmmūg'ah. Mōy, nūy 'āpep! Kaxīy. 'Ūkux.

13 Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Yīy 'āpa mōxip! Yā hām 'ūm hāk nūn 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat tikoxyuk 'āktux

14 Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy yūmūg hām max 'āktux, nūy Topa pu yūmūg hām max 'āktux, hu:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat kaxīy: Tik te hāpkumep putup, ha kāmānat xop xānāhā', pu hāpxa xexka pēnānā 'āti', 15 tu tu tayūmak popmāhā', tu tik te hāmyūmmūg xexka pu' hōm tayūmak te 5.000, tu' nōy te hāmyūmmūg miāx pu tayūmak te 2.000 hōm, tu tik te hāmyūmmūg kutōgnāg pu tayūmak te 1.000 puxet hōm, tu ta' mōg. 16 Ha kāmānat te 5.000 paha', tu' mōg, tu hāpxop hāmenax, tu mōktu tayūmak nōy te 5.000 paha'. 17 Ha kāmānat nōy te 2.000 paha', tu' mōg, tu hāpxop hāmenax, tu mōktu tayūmak nōy te 2.000 paha'. 18 Pa tik te 1.000 paha', tu' mōg, tu hāpkot, tu' xuxyā yōg tayūmak xaptop hām kopah.

19 —Hāpxip punethok tap 'īhā' xuxyā nūn, nūy ta yāy yōg tayūmak pop, 20 ha kāmānat te 5.000 paha', tu' nūn hāmāxap, tu tayūmak te 10.000 hōm 'ūxuxyā pu', tu: "Ūpēnā! Xate 'ā' hōm tayūmak te 5.000. 'Āte hāpxop nōy yānān hā tayūmak te 5.000 nōy paha'." Kaxīy.

21 —Ha: "Yā' max! 'Āhām max. Xate hāmyok mīy tayūmak kutōgnāg hā, yīy 'āte 'āxexkānāhā', xayīy hāpxop punethok pēnā max. 'Āpu yūmū'āte 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

22 —Ha kāmānat te 2.000 paha', tuk-nāy tu' nūn, tu: "Xate 'ā' hōm

tayūmak te 2.000. Yā 'āte hāpxop nōy yānān hā tayūmak te 2.000 nōy paha'. 'Ūpēnā!" Kaxīy.

23 —Ha' xuxyā te: "Yā' max! 'Āhām max! Tayūmak kutōgnāg hā xate hāmyok mīy, yīy 'āxexkānāhā', xayīy hāpxop 'ūm xexka pēnā max. 'Āpu yūmū'āte 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

24 —Ha kāmānat te 1.000 puxet paha', tu' nūn, tu: "Āte 'āyūmmūg. Xate 'ūm kuxa ka 'ohnāg. 'Ūnōy te hāpxop xap xok, ha xate' nūnnāhā', 25 yīy 'ūgkuxānōg, tu 'ōg tayūmak xaptop hāpkox hā mō'tat. 'Ūpēnā 'ōgnū tayūmak, nūy pa'." Kaxīy.

26 —Ha' xuxyā te: "Āhām kummuk, 'āteknōg tu'. Xatek yūmmūg, ha 'āte hāpxop xap xok 'okpa hāpxop ta nūnnāhā'. 27 Teptu xate tayūmak xex hok tayūmak xut'ax pet kopah? 'Ūyīy putpu nū', tu yōgnū tayūmak paha', 'ūnōg nōy nā' mōg, tu mōktu yā' kux." Kaxīy. Tu yōkāmā' tu kāmānat nōy pu' xat, hu:

28 —"Kāmānat kummuk yōg tayūmak xut, nūy kāmānat nōy pu' hōm, nōm te tayūmak te 10.000 pop. 29 Yā tikmū'ūn te punethok pop, puxix tu xe' pop, tu mōktu yā' xohix pop, pa tikmū'ūn te' pa hok, puxi' yōg hāpxop kutōgnāg xut kamah, pu tu' hok xip. 30 Yā kāmānat kummuk, tu' hitop hā' hām. 'Āpu, nōm mō'yōn hāptopa', puyīy hāpkoxtap kopa tu xip ka'ok. 'Ōnte potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. Kaxīy. 'Ūkux.

31 Yeyox te hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā kux, tu:

—Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu yā putpuk nūn putup, tu' xat xe'ēgnāg putup, 'īhāk nūn, ha pexkox yōg nū'pok xop te nū mūtik nūn putup, hāk yūm putup, nūy tu hep xop xohix xat. 32 Ha' hep xop xohix te yāy tu nū'nāp-tup 'ūgkeppah, ha 'āte tikmū'ūn yāy mō'pot putup. Yā kaxīy tik pēnā'ax te kahnēn mō'pot xix mot, 33 tu

kahnën mō'pot, pu tu yīm xe'e hā mō'xip, xix mot mō'pot, pu tu yīm xax hā mō'xip, ha 'āte' yīpkox pip xop mō'xip putup 'ūgyīm xe'e hā, tu yīpkox hok xop mō'xip putup 'ūgyīm xax hā, ³⁴ ha 'āte hām'āktux putup, tikmū'ūn tek yīm xe'e hā' pip pu hām'āktux putup, hu: "Mā'! 'Ōgnū 'Ātak te 'āxop ha hāmmaxnāhā'. Mā', nūy pexkox yōg hāpxop xohix pop. Yā Topa te xa' xex tap 'ihā hām xexka xip 'ohnāg. ³⁵ Yā 'āxop tek xīnnāhā 'ihā putup tek putex, tu 'ā' xo'opmāhā', 'ihā 'āte kōnāg tat xak, tuk xānāhā', 'ūxihip 'āpet kopa, 'ihā 'āte xa hak puknōg. ³⁶ 'Ak xax 'ūm xip'ah, ha 'ā 'āxax 'ūm hōm, 'ūyīy mōktat, tuk pakut, hak pēnā max. Kanet kopak xip, ha 'āxop 'ūg ha mōg, nūy mōy mōgnīynām." Kaxīy.

³⁷ —Ha tikmū'ūn max te: —Yāyā', hām 'ūm hāk mū'āte 'āpēnāhā', 'ihā putup te 'āp-tex, ha 'āxīnnāhā'? ³⁸ Hām 'ūm hā 'āmūn 'ūgmū'ā hā puknōg, ha 'āxānāhā', xa 'ūgmūg pet kopa xihip? Hām 'ūm hāk mū'āte xa topixxax 'ūm nīm, xa mō'tat? ³⁹ Hām 'ūm hā 'āpakut, hak mū'āte 'āpēnā max? Hām 'ūm hā kanet kopa 'āxip, hak mūg mōg, nūy mō'ānīynām?" Kaxīy.

⁴⁰ —Ha 'āte hām'āktux'ax hā' nōy yānān putup, tu: "Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek xape 'ūm kutīgnāg hā 'ā tehet, huk mūn yā 'ātehet kamah. Kaxīy.

⁴¹ —Tu tikmū'ūn kummuk pu hām'āktux putup, nōm tek yīm xax hā' pip, hu: "Mōy, nūy 'āpep! Yā Topa te xa hāpkummugāhā'. Mōg, pu kuxap xe'e mō'āhap mō kuma mōg. Topa te kuxap mīy tap nūy Hāmgyāgnāg xūygā', nūy 'ūyōg nū'pok xop kummuk xūygā'.

⁴² Ya putup tek putex, pak xīnnā 'ohnāg, ha 'āte kōnāg tat xak, pa 'ām xo'opmā 'ohnāg. ⁴³ 'Ūgmūn xa hāk puknōg, pa 'āxop te 'ūkxānā 'ohnāg, 'ūxihip 'āpet kopah. 'Ak xax 'ūm xip'ah, 'a 'āxax 'ūm nīm'ah, 'ū

mōktat. 'Ūkpakut, xix kanet kopak xip, pāyā 'āxop tek pēnā 'ohnāg." Kaxīy.

⁴⁴ —Yīy tikmū'ūn te: "Yāyā', hām 'ūm hāk mū'āte 'āpēnāhā', ha putup te 'āp-tex, ha xate kōnāg tat xak, xikmū'ā hā 'āpuknōg, xix 'āxax hok, xix 'āpakut, xix kanet kopa 'āxip, hak mū'āte xa hā te 'ohnāg?" Kaxīy.

⁴⁵ —Ha 'āte: "Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek xape kutīgnāg hā 'ā te 'ohnāg, hu tu 'ā te 'ohnāg kamah." Kaxīy. Tu ta tu' kux.

⁴⁶ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Tikmū'ūn kummuk xūy putup mō'kuma' mōg, ha' kuxyā 'ohnāg, pāyā tikmū'ūn max hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg, ha' kux 'ohnāg kamah. Kaxīy.

26

'Ūxexka xop te hāpxopmā kummuk 'āktux

¹ Yeyox te hāmyūmmūgā kux, tu ta yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

² —'Āxop te hāmyūmmūg, yā 'āmñīy 2 nōg, puxix tikmū'ūn 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, ha tikmū'ūn tek mōgāp-tup, nūy mīpkupnix tu Tikmū'ūn Kutok putex, yāk putex putup. Kaxīy.

³ Tu hām'āktux, 'ihā 'āmānex xexka xop yāy tu nū'nāhā', xi' xexka xop yāy tu nū'nāhā', tu ta 'āmānex xat'ax Kaxpax pet xexka kopa yāy tu nū'nāhā', ⁴ nūy hāmpe tu paxex, nūy putep te xīy Yeyox putex'ax yūmmūg, nūy xaptop hā' mūy, ⁵ tu:

—'Āmuk xexka mīy 'ihā 'ap putex putup'ah. Nāy, pu 'āmuk xexka tu kux, kopxi' xat, nūy 'ūp-tex, nūy ta tu tikmū'ūn gāyā hok. Kaxīy.

Yeyox te' pip'ax Metān tu' xip

⁶ Hāpxip 'ihā Yeyox te xip tu xexka Metān kopa' xip, tu Ximām pet kopa' xip, ha' xuxet'ax nōy te: 'Ūyāy xax kunut nām. Kaxīy. ⁷ Ha

'ún te nôm mō'nāhā', tu Yeyox yīka' mōg. Ha naxnāg 'anamax tat, ha' hep haxyā max xup, takat xexkah. Ha Yeyox xit 'īhā 'ún te' hep pux, yā Yeyox putox yīmū' pux. ⁸Ha' yōg tik xop te' pēnāhā', tu' gāy, tu' mānōg, hu:

—Teptu 'ún te' hep haxnāg xax-ogāhā'? Yā takat xexkah! ⁹ 'Ūyōg naxnāg hāmenax, puxix tayūmak xexka pa', nūy tu tikmū'ún hok xop pu' nīm. Kaxīy.

¹⁰ Pa Yeyox te hāmyūmmūg, tu:

—Teptu xate 'ún hā 'āgāy? Yā tute hāpxopmā māynāg!

¹¹ Hāmyāxatamuk xohix hā' hok xop te 'āmūtik pīp, pāyāk mūn'ah, ¹² yīy 'ún te' pux, nūy 'ūgyīn haxyā max, puyīy nō hāpkot. ¹³ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ún te hām'āpak max'ax 'āktux putup, tu hām xexka xohix tu' xuktux putup, yā kama 'ún yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup, nūy 'ún xaxogā hok. Kaxīy.

Yot te hāpkummugāhā'

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox yōg tik 'āxet'ax Yot 'Ixkanot mōg, nūy 'āmānex xexka xop mūtik hām'āktux, ¹⁵ tu:

—Tayūmak xohix te xīy 'ā' hōm putup, 'ūyīy 'āxop mōgā', xayīy Yeyox mūy? Kaxīy.

Ha' xexka xop te' yōg tayūmak mō'kupix, tu tayūmak te 30 xut, tu tu' hōm. ¹⁶ Yīy Yot mōg, tu hāmpē'paxex, tu' xak, nūy gāy xop mōgā', pu ta Yeyox mō'tat kanet hah.

Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy

¹⁷ 'Āmnīy nōg 'īhā Yoneo yōg tikmū'ún te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, tu pām tokatok hok māhā', ha 'āmnīy te māxap Yeyox yōg tik xop te Yeyox ha' mōg, tu' yīkopit, hu:

—Xatep-tep putup? Piyā' mīy'ax 'āmuk xexkah, nūy tu pām tokatok hok mā'āmnīy hā? Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—Kōmēn ha mōg, tu tik 'ūm xax, nūy tu' xax, hu: “'Ūgmūg xuxyā te' xat, 'ū xa hām'āktux, hu: Yā hōnhā yōgnū tik xop xik mūn te 'āmuk xexka mīy putup, tu 'āpet kopa 'āte' mīy putup.” Kaxīy.

¹⁹ Ha' yōg tik xop te hām'āpak, tu' mīy, tu 'āmuk xexka mīy tik pet kopah.

²⁰ Ha 'āmnīy hā Yeyox xix tik xop mām, 'āmuk tu' xakot, nūy tu xit, ²¹ tu' xit, 'īhā Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āp-xet 'ūm te' gāy xop mōgāp-tup 'ūghah. Kaxīy.

²² Ha tik xop kuxa hittup 'ohnāg, yā' xohix te yāy yīkopit, tik puxet hāmāxap te' yīkopit, hak-nāy tu' nōy, xi' nōy te' yīkopit, tu mōktu xohix, tu:

—'Ū 'ūm? Yāyā', xatep-tep pe'āpaxex? 'Ok 'ūgmūn tik kummuk? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Tik te' gāy xop mōgā'ax, tu pām xup kānēy pet xax kopah, 'ūgmūtik tu pām xup nōmhā. ²⁴ 'Ūkxok putup, yā Topa yōg tappet te hām'āktux tap, pāyā tik kummuk xūy putup, nōm tek kummugāp-tup! 'Ūgmūn yā Tikmū'ún Kutok, hak kummugāp-tup, yā hāpxopmā'ax kummuk. Pax pu' tut te nōm put hok, puxix hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

²⁵ Ha Yot te' yīkopit kamah, tik te' mōgā'ax kummuk te hāmyīkopit, hu:

—Yāyā', xatep-tep pe'āpaxex? 'Ok yākmūn tik kummuk? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Xate' xuktux. Kaxīy.

Yūmūg xuxyā xit'ax

²⁶ Ha' xit, 'īhā Yeyox te pām paha', tu Topa tu:

—'Āmax Topah! Xatek mū'ā hāpxop xit'ax hōm. Puxi'. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu tik xop pu' popmāhā', tu:

—'Ūpa', nūy mā'. Yāk yīn. Kaxīy.

27 Tuk-nây tu kânëy paha', tu Topa pu:

—'Ămax Topah! Xatek mŭ'ă' hep max hŏm, 'ŭ xo'op. Puxi'. Kaxĭy.

Tu yăy yŏg tik xop pu' hŏm, tu:

—'Ūpa', nŭy 'ăxop xohix xo'op. 28 Yăk hep 'ăta', ha yă' xohix pupi nŭ'năhă', pu Topa te hăpkummuk mŭy'ax xaxogă', pu tu kux. 'Ūghep 'ăta hă Topa te' pa'ax tup mŭy tikmŭ'ŭn mŭtik. 29 'Ăte xa hăpxe'e 'ăktux: 'Ăte mŭnta hep xupyăg xe' xo'op hok, păyă yŏgnŭ 'Ătak mŭtik 'ŭkti', kopxi' xo'op, 'ĭhă 'Ătak te yăy yŏg tikmŭ'ŭn xat xe'e'. Kaxĭy.

30 Ha Topa puk-tex, tuk-tex kux, tu ta' mŏg 'Onimet yŏg yĭktix hah.

Yeyox te Pet pu hăm'ăktux

31 Tu ta' mŏg, 'ĭhă Yeyox te tik mŭnŏm xop pu hăm'ăktux, hu:

—Hŏnhă 'ămnŭy 'ĭhă', 'ăxop xohix nŭ'pap-tup, tuk nŭm putup. Yă Topa yŏg tappet te hăm'ăktux tap, tu: "Ăte kahlen yŏg pĕnă'ax putex, yĭy kahnĕn nŭ'paha'." Kaxĭy. Yĭy hăm'ăktux hittap hă 'ăxop tek nŭm putup nŏmhă, 32 păyă putpuk hi', kopxix 'ăkeppak mŏg hăpxexka Ganinet hah. Kaxĭy.

33 Yĭy Pet te:

—'Ak mŭn'ah! 'Ăte 'ănĭm 'ohnăg. 'Ūnŏy xohix te 'ănĭm, kopxix 'ănĭm hok. Kaxĭy.

34 Ha Yeyox te Pet pu hăm'ăktux, hu:

—'Ūg 'ăpax, nŭy tu xaxok hok! 'Ăte xa hăpxe'e 'ăktux: Yă hŏnhă, 'ămnŭy 'ĭhă, xate koit putup, tuk yŭmmŭg hok 'ăktux, tu' xuktux putup tikoxyuk, 'ĭhă xokakkak tak xatap-xet. Kaxĭy.

35 Ha Pet te:

—'Ămhok! 'Ăte koit 'okpa 'ămŭtik 'ŭkxok! Păyă 'ăyŭmmŭg hok 'ăte hăm'ăktux 'ohnăg! Kaxĭy.

Ha tik xop xohix te:

—Ya hamŭn! Kaxĭy.

Yeyox te Topa pu hăm'ăktux Yetxĕm tu'

36 Ha ta' mŏg tu mŏktu Yetxĕm tu' mŏxaha', ha Yeyox te:

—Năy, măhăm, 'ĭhăk mŏg 'ăkeppah, nŭy Topa pu hăm'ăktux. Kaxĭy.

37 Tu Pet mŏgăhă nŭ mŭtik, xix Yemeneo kutok 2, tu' kuxa teknŏg, 'ŭxŭy xexka tu', 38 tu:

—'Ūgkuxa xŭy xexka tu mŏktuk kuxa teknŏg, tuk xok putŭmnăg. Nŭnte' tihĭ', nŭy pĕnănă 'ăti 'ŭgmŭtik. Kaxĭy.

39 Tu ta' keppa' mŏg kutŏgnăg, tu nŭ'xup hăm tu', tu Topa pu hăm'ăktux, hu:

—'Ătak, 'ŭkxŭy xexkah, 'ap hă' tot'ah. 'Ūktux hok 'ŭkxŭy hok, kopxik hittup. Păyăk tux hok 'ŭkxŭy, kopxik xŭy. 'Ăpuk xat, yăk yĭpkox xĭp 'ămŭn pu'. Kaxĭy.

40 Tu put pu' nŭn, tu tik tikoxyuk pĕnăhă', ha mŏ'yŏn, kŭmĭm te' kix hah, yĭy Pet pu hăm'ăktux, hu:

—'Ok 'ăxop te pĕnănă 'ăti hok, nŭy yăk mŭtik pĕnă kutŏgnăg? 41 Mŏ'ŏn hok, păyă Topa pu hăm'ăktux pax, xayĭy hăpkummuk mŭy hok. 'Ăkuxa te hăpxopmă maxp-tup, păyă 'ăyĭn pu'uk. Kaxĭy.

42 Tu xe' mŏg, tu:

—'Ătak, xatek putup 'ŭkxŭy, kopxik xŭy. Yăk yĭpkox xĭp. Kaxĭy.

43 Tu xe putpu' nŭn, ha tik xop mŏ'yŏn 'ŭxeheh, yă kŭmĭm xŭy xexkah, tu' pa xax mŏm. 44 Yĭy Yeyox xe' mŏg, tu Topa pu hăm'ăktux.

45 Tu putpu' nŭn tik xop hah, tu nŭktu' yĭkopit, hu:

—'Ok 'ŭm yăykoxak hok, 'ăteknŏg tu'? Hămpĕnă'! Yă hŏnhă' găy xop nŭn, nŭy 'ŭgmŭn yă Tikmŭ'ŭn Kutok mŭy, nŭy tikmŭ'ŭn kummuk mŏgă 'ŭghah. 46 'Ăyok, 'ăpu yŭmŭ mŏg. Yă tik kummuk nŭn nŏmhă. Kaxĭy.

'Ūgăy xop te Yeyox mŭg

⁴⁷ 'Ap hām'āktux kux'ah, 'ihā Yot nūn, yā Yeyox yōg tihik, tu tikmū'ūn punethok nūmnāhā', ha mīkax xexka taha', xix mīm kix'ax taha'. 'Āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te mō'pok. ⁴⁸ Yā Yot te' xexka xop pu hām'āktux tap, tu: "Āte tik puxet yāy kep ha' mūg putup, nūy tu 'āneo, xayī' mūy. 'Āte Yeyox mūn kep ha' mūg putup, xayī' pēnā', nūy mūy. Kaxīy. ⁴⁹ Tu' xupep, tu Yeyox ha' nūn, tu:

—Yāyā', pūyā Topa 'ākuxa yūmmā'! Kaxīy.

Tu yāykep ha' mūg. ⁵⁰ Ha Yeyox te:

—'Ūkxape', xate hāpxopmā'ax. Pūyā hāpxopmā mō'ka'ok, nūy ta tu kuxyā'. Kaxīy.

Ha' gāy xop te' mūg, tu' yīm kīy. ⁵¹ Pa tik puxet te Yeyox mūtik hāpkumep, tu mīkax xexka xut, tu 'āmanex xat'ax yōg kāmānat yīpkox xak, ⁵² ha Yeyox te:

—'Ōg mīkax mō'xix 'ūxax kopah. Yā tik te mīkax xexka hāp-tex, puxi' nōy putex mīkax xexka hā 'ūyānān tu'. ⁵³ 'Āte yāy yōg 'Ātak tu' xax, puxix nū'pok pexkox yōg xonat xop xohix, pu tu 'āhā tu tehet. ⁵⁴ Pa Topa yōg tappet te hām'āktux tap, yī' tux hok pu tu hāpxopmā nōmhā, nūy hām'āktux hittap hā hāpxopmā'. Kaxīy.

⁵⁵ Tut xexka xop yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Āxop nūn, tu mīkax xexka taha', xix mīm topnāg paha', nūy tuk mūy. 'Āxop tep-tep pe'āpaxex? 'Ok yākmūn tik kummuk, tik te hāpxop hā' xupxet putuk? Yā 'āmnīy xohix 'ihā Topa pet xexka kopak xip, nūy hāmyūmmūgā', ha 'āxop te 'ūgmūg 'ohnāg. ⁵⁶ Pāyā hōnhā Topa te' tux hok pu hāpxopmā kummuk, yā Topa pupi hām'āktux xop te tappet tu kax'āmi tap, yīy Topa yōg hām'āktux hittap hāk mūg nōmhā. Kaxīy.

Ha yāy yōg tik xop te hām'āpak, tu nū'paha'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yīkopit

⁵⁷ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūg, tu Kaxpax pet ha' mōgāhā', ha Kaxpax yā 'āmānex xop xat'ax, ha tik xop te hāmyūmmūg pip, xix Yoneo xexka xop nūn, tu yāy tu nū'nāhā Kaxpax pet kopah. ⁵⁸ Ha Pet te Yeyox pe' mōg, hāptox tu' pe' mōg, tu' pet yōg hāmnuknōg tu mōktu' xupep, tu mō'nāhā', tu mōktu' yūm xonat xop mūtik, nūy 'ūyōg hāpxopmā'ax pēnā', ⁵⁹ ha' xexka xop xak nūy Yeyox kupeh, nūy tup-tex, tu' koit'ax hā' kupex, ⁶⁰ pāyā tep tup-tex'ax 'ūm yūmmūg 'okpa tik punethok te koit, ha hām'āktux hā' nōy yānān punethok. Hāpxip 'ihā tik 2 te hām'āktux, ⁶¹ tu:

—Yeyox te yāy ka'ok'ax 'āktux, tu: "Āte Topa pet xexka koxyōy'ax, tu xe' pet'ax 'āmnīy tikoxyuk hā." Kaxīy.

⁶² Ha Kaxpax yok, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yā tik te 'ākupep. 'Ok xate yāy 'āktux hok, nūy yūmmūg yūmmūgā'? 'Ok pe tik te hāpxe'e 'āktux, 'ok pe yā xa' koit? Kaxīy.

⁶³ Pa Yeyox yīy 'ohnāg, yīy 'āmānex xop xat'ax te hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—Topa te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax 'ūyīy 'āyīkopit, hu 'āxat. 'Āyīy. 'Ok Topa xe'ēgnāg te 'āyāyikutnāhā'? 'Ok yā 'āmūn Topak-tok xe'e'? Kaxīy.

⁶⁴ Ha Yeyox te:

—Ya hamūn. Xate' xuktux. Pāyā 'āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop te Tikmū'ūn Kutok pēnāp-tup, ha Topa xe'ēgnāg yīm xe'e hak yūm putup pexkox tu', tuk yīxop-tup, hāmgōy xexka hāk yīxop-tup. Kaxīy.

⁶⁵ Ha 'āmānex xop xat'ax te yāy xax pot, nūy yāy kuxa xūy'ax tu' mūg, tu:

—Puxi! Yā Topa 'āktux kummuk pax 'ōhōm! 'Āxop te' xupak nōmhā.
 66 Hu putep 'āktux'ax? Kaxīy.

Ha:

—Yā hāpkummuk mīy xexka! Pūyā tu' xok! Kaxīy.

67 Tu mō yīy hep yōn, xi' payīn kix, 'īhā' yīkopit, 68 hu:

—'Āmūn yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax. 'Āpu, Topa pupi hām'āktux, nūy 'āyīy: 'Ū 'ūm te 'ākix? Kaxīy.

Pet te Yeyox yūmmūg hok 'āktux

69 Ha ta' xip Pet hāptopa', ha ta kāmānat hex te:

—'Āxip kama Ganinet yōg Yeyox mūtik. Kaxīy.

70 Ha:

—Xatep-tep mūn 'āktux? 'A 'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy.

71 Tu hāmyīkox tu' mōg, ha ta kāmānat hex nōy te' pēnāhā', tu xonat xop pu hām'āktux, hu:

—'Ōhōm xip Nāyane yōg Yeyox mūtik. Kaxīy.

72 Ha Pet te xe:

—'Ak mūn'ah. Topa tek yūmmūg. 'Ap 'ūkxip'ah. Yā 'āte 'a kāy yūmmūg'ah. Kaxīy.

73 Hāpxip kutōgnāg 'īhā tik xop te Pet yīka' nūn, tu:

—'Āyīy'ax te Ganinet xop yīy'ax putuk! Yā Yeyox mūtik xate hāpkumep. Kaxīy.

74 Yīy Pet te:

—Topa tek yūmmūg. 'Āte nōm kāy yūmmūg 'ohnāg. Pax 'ū koit 'āte', puxix Topa 'ūkxūyāgā'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā xokakkak tak xataha', 75 ha Pet te Yeyox yōg hām'āktux'ax xutigāhā', ha: "Xate yā koit putup 3, xate hām'āktux putup 'ūgyūmmūg hok te 3, 'īhā xokakkak tak xatap-xet." Kaxīy.

Tu ta' mōg, tu pota punethok.

27

Xonat xop te Yeyox mōgāhā Pinat keppah

1 Hāptup, māyōn te hāpkanet tu' xupep 'īhā', 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop xohix te yāy tu nū'nāhā', nūy Yeyox putex, 2 tu' kīy, tu Gohenanok Pinat ha' mōgāhā'.

Yot te yāy putex

3 Hōmā Yeyox yōg tik Yot te' mōgā kummuk, nūy tu tayūmak pa', tu' xexka xop yōg hāmp'e'paxex yūmmūg nōmhā, yā Yeyox putex putup, ha yāyhāhup xexkah, tu tayūmak te 30 paxmōg, nūy mōy putpu' hōm 'ūxexka xop pu', tu' xexka xop pu hām'āktux, 4 hu:

—'Āte hāpkummuk mīy 'īhā 'āxop mōgāhā tik max, xa tup-tex. Kaxīy.

Ha:

—Patīy! 'Āpu, yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat! Kaxīy.

5 Ha Yot te tayūmak hā putnū Topa pet xexka kopah, tu ta' mōg, tu yāy māy hīy, tu' xok xe'e'.

6 Ha 'āmānex xexka xop te tayūmak paha', tu:

—'Ap max'ah, yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu tayūmak hōm hok Topa pu'. Yā nūhū tayūmak tu tik putex. Yūmū'ātep-tep mūn mīy'ax? Kaxīy.

7 Hu tayūmak paha', tu 'Onet yōg hām xexka paha', puyī' xukpot mīy, pu tu' puknōg xop nō hāpkot. 8 Yīy tikmū'ūn te' xukpot 'āxet'ax, hu:

“'Ūhep 'āta'ax tu hahām.” Kaxīy. Yā hōmā 'ūxuxet'ax 'ūhep 'āta, xix hōnhā'.

9 Hōmā tik hittap Yen-emīn te Topa pupi hām'āktux, yīy: “Tikmū'ūn te tayūmak te 30 paha', tu te tik hāmenax tayūmak te 30 hā, 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te yā pagop-tup, 10 tu tayūmak hā' nōy yānān, nūy 'Onet yōg hām paha'. Yā Topa tek xat tap, yīy 'āte' mīy.” Kaxīy. Ha Topa yōg hām'āktux hit-tap hā' xexka xop te hām paha nōmhā.

Yeyox te Pinat keppa' xip

11 Ha Yeyox te Gohenanok Pinat keppa' xip, ha' yīkopit, hu:

—'Ok xate Yoneo yōg tikmū'ün xat xe'e'? Kaxīy.

Ha:

—Xate' xuktux. Kaxīy.

¹² Pāyā' yīy 'ohnāg 'īhā 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te' kupex, ¹³ yīy Pinat te:

—'Ok xate hām'āpak hok? Yā 'āxat'ax xop te 'ākupex! Kaxīy.

¹⁴ Pāyā 'ap yīy'ah, ha Gohenanok kuxa te' yēy.

Pinat te' xat, pu Yeyox putex

¹⁵ Hāmāxatamuk xohix 'īhā', 'āmūk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy 'īhā', Pinat te tik kummuk xut kanet kopah, tikmū'ün te ta tu' xak, ha' xut. ¹⁶ Ha tikmū'ün xohix te tik kummuk Mahamax yūmmūg, ¹⁷ tu yāy tu nū'nāhā Gohenanok pet tu', ha Pinat te tikmū'ün yīkopit, hu:

—'Āxop tep-tep putup? Piyā' mūn 'āte' xut'ax? 'Ok pe Mahamax xut'ax, 'ok pe Yeyox xut'ax? Yā' xuxet'ax nōy Kunnix. Kaxīy.

¹⁸ Ha' xexka xop te Yeyox yīpkumīy, tup-tex putup, ha Pinat te' yūmmūg. ¹⁹ Tu yāy yōg yūm'ax xexka yīmū' yūm, nūy tu' xat, nūy tu' yīkopit, ha yāy xetut te hām'āktux nū'kutnāhā', tu:

—Tik max koa pu mōg. Yā 'āmñiy kote 'īhāk yōnkup, tuk xūy xexkah nōm tik max hah. Yī' xut, pu mōg. Kaxīy.

²⁰ Ha 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te tikmū'ün hām'āktux hā' gāyāhā', puyīy tikmū'ün Pinat tu' xax pu Mahamax xut, nūy tu' xax, pu Yeyox putex. ²¹ Ha Gohenanok te:

—Tik 'üm 'āte' xut'ax pu mōg? Kaxīy.

Ha tikmū'ün te:

—'Āpu, Mahamax xut. Kaxīy.

²² Ha xe' yīkopit, hu:

—'Ātep-tep mūn mīy'ax Yeyox hā' Yā yāy 'āxet'ax nōy Kunnix. Kaxīy.

Ha:

—Mīpkupnix tup-tex! Kaxīy.

²³ Ha Pinat te xe' yīkopit, hu:

—'Ūyōg hāpkummuk mīy'ax 'üm texīy? Kaxīy.

Pāyā tikmū'ün yīy ka'ok, tu:

—Mīpkupnix tup-tex! Kaxīy.

²⁴ Yīy Pinat kuxa teknōg tikmū'ün gāy hah, tu' xat, pu kōnāg tat, pu tu' yīm pix tikmū'ün keppah, tu:

—'Āxop te tik max putex putup. 'Ak mūn'ah! 'Ap hāpkummuk 'üm mīy'ah. 'Āpu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat! Kaxīy.

²⁵ Ha' yānān, tu:

—Pūyā Topa 'ūgmūg kummugā 'ūyānān tu', xik mūk kutok xupep tup xop kummugā kamah! Kaxīy.

²⁶ Yīy Pinat te Mahamax xut tikmū'ün pu', tu' xat, pu tu Yeyox kix xikot hā, ha' mōgāhā', nūy mīkupnix tup-tex.

Xonat xop te Yeyox kute'ex kummuk

²⁷ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Pinat yōg xonat xop te Yeyox mōgāhā Gohenanok Pinat pet xexka hah, ha xonat xop te yāy tu nū'nāhā', tu Yeyox yīmmap hā' pip, ²⁸ tu Yeyox xax xut, tu kap 'āta hā mō'tat, ²⁹ tu mīmyām xox hā' kux xax mīy, tup-tox yīmū' yūm, tu mīm xahix Yeyox yīm xe'e kopa' hōm, tu nūktu nūktettex Yeyox keppah, nūy tuk-tex'ex kummuk, tu:

—Pūyā Yoneo xop tu xat mō'kuma' mōg' Kaxīy.

³⁰ Tu yāy yīy hep mō'yōn, nūy tu hupmā', tu mīm xahix paha', tu nōmp-tox hā' tak, ³¹ tuk-te'ex kummuk kux, tu kap xut, tu xe yāy xax hā mō'tat, tu' mōgāhā', nūy mīpkupnix tup-tex.

Yeyox te mīpkupnix tu' xup

³² Tu ta' mōg, 'īhā tik nūn, 'ūxuxet'ax Xīmām, yā Xīnēn yōg tihik, ha' xat, pu mīpkupnix tat, tu' taha'. ³³ Ha' mōg, tu mōktu' xip'ax tu' mōxaha', ha' xuxet'ax xut tu' tikmū'ün yīy'ax hā: "Ūp-tox kup." Kaxīy. ³⁴ Tu xupyāg kanop peo mūtik, tu Yeyox pu'

xo'opmāhā', ha yā xo'op kutōgnāg, tup-tup nōg. ³⁵ Ha xonat te Yeyox xup mīpkunix tu', tu' xax koxip, tu mō'xap yōn, nūy xonat puxet te' xax max pa', ³⁶ tu' mām, tu' pēnānā' pip, ³⁷ tu' mīmpehnāg yīmū kax'āmi', tu' mīpkunix tu' xup, nūy Yeyox yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūgā', ha: “Nūhū Yeyox, tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat.” Kaxīy. ³⁸ Ha tik kummuk 2 xup kamah, nūy mīpkunix tu' kix, ha hāpxop hā' xupxet pax. 'Ūp-xet te Yeyox yīm xe'e hā' xup, xi' nōy te' yīm xax hā' xup.

³⁹ Ha tikmū'ūn te putat hā' mōg, tu mōktu' pēnāhā', tuk-te'ex kummuk, tup-tox mahap, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu:

⁴⁰ —Kāy te yāy 'āktux ka'ok, nūy Topa pet xexka koxyōy, tuk-nāy tu' pet 'āmnīy 2 hā'! Paxpu Topak-tok xe'e, puxix tu' mīpkunix tu' yīxox, nūy yāy hā' tu' tehet, nūy tu' xok hok! Kaxīy. ⁴¹ Ha 'āmānex xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop, xix Yoneo xexka xop tek-te'ex kummuk kamah, tu:

⁴² —Hamūn te tikmū'ūn punethok mōy, pāyā yāy mūn xut yūmmūg'ah. 'Ok 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat xe'e'? Paxpu mīpkunix tu' yīxox, puxix 'ūgmū kuxa mām ka'ok 'ōm kopah! ⁴³ 'Ūkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu yā Topak-tok 'āktux. Nāy! 'Āpu yūmū' hip, puyīy Topa' xut nōmhā'! Kaxīy.

⁴⁴ Ha tik te hāpxupxet'ax 2 te hāpkute'ex kummuk kamah, tu hām'āktux kummuk.

⁴⁵ Māyōn te nūktu yāy kote' yūm, tu ta' xok, ha hām xexka xohix hāpkoxtap. ⁴⁶ Ha māyōn he tu ta' putpu' hi 'ūxeheh, ha Yeyox yīy ka'ok, tu:

—“Enix, 'Enix, nēmā xamatān!” Kaxīy. Tu tikmū'ūn yīy'ax hā: “Yā yōgnū Topah, tep texīy hā xatek nīm?” Kaxīy.

⁴⁷ Ha tikmū'ūn 'ūm te' xupak, tu:

—Yā 'Enit mūn xānāhā'! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tik mōg mō'ka'ok, tu hāpxop patok, 'ūhep xupyāg kummuk hā' patok, nūy Yeyox pu' xo'opmā', ⁴⁹ pa tikmū'ūn nōy te:

—Nāy! Pa nū 'Enit, puyī' xut! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox yīy ka'ok 'ūxeheh, tu' xok xe'e'.

⁵¹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Topa pet xexka yōg topixxax mō'yīnnīn'ax te yāy pot, 'ūxax pepi yāy pot hāmāxap, tu mōktu kakak yāy pot mōg. Ha hām yāynuhuk, ha mīkaxxap xexka yāy pot, ⁵² ha' xukpot te yāy xōn, ha Topa yōg tikmū'ūn xaxix hittap xop punethok te putpu' hi', ⁵³ tu hāpkox kopa' mōxaha', tu hāpkumep, ha Yeyox te putpu' hi, 'īhā' nōm xop te kōmēn Yenoyanēn hā' mōxakux, yā Topa yōg kōmēn, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā'.

⁵⁴ Hāpxexka Hōm yōg kapitām xip, yā' puknōg, xix xonat xop te pēnānā' pip, tu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg xohix pēnāhā', xix hām yāynuhuk pēnāhā', tu kuxānōg, tu:

—Yā hamūn yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

⁵⁵ Ha ta 'ūn xop te hāptox hā yā' pēnāhā', yā nōm te Yeyox mūtik hāpkumep tap, tu Ganinet tu' mōxaha', tu Yēyox hā' tehe'. ⁵⁶ 'Ūxohix te: Mānix Mānanēn, xix Mānix yā Tiak xix Yoye hā' tut, xix Yemeneo xetut, yāk-tok pit 2 te Yeyox yōg tik xop kopa' tihī'.

⁵⁷ Hāpxip kutōgnāg yā 'āmāxak, 'īhā Yoye nūn, tuptexop xexkah. Yā kōmēn 'Ānimātex yōg tihix, tu kama' mōg Yeyox pehe', ⁵⁸ tu' mōg, tu Pinat tu' xak, puyī' tux hok pu Yeyox xokxax hā hāpkot, ha' tux hok, ⁵⁹ yīy Yoye te' xokxax kīy topixxax xexkap-nok hā', yā' xax tūmnāg. ⁶⁰ Ha Yoye te yāy yōg mīkaxxap kox xexka hā mō'tat, tu nō kopa hāpkot, ha mīkaxxap putux yīkūy, nūy nō kox mō'yīnnīn, tu ta' mōg, ⁶¹ 'īhā Mānix Mānanēn xix

Mānix nōy mām, tu mīkaxxap kox xexka yīka' mām.

Xonat xop te' xukpot tu pēnānā' pip

⁶² Hāptup nōy yā nit xap, 'īhā 'āmānex xexka xop xix Paniye xop te yāy tu nū'nāhā Pinat mūtik, tu:

⁶³ —Gohenanok: hōmā kāy te koit pax, tu: “Āmnīy 3 nōg, 'īhā putpuk hip-tup.” Kaxīy. ⁶⁴ Yīy xa' xak, xa xonat xop mō'pok xukpot ha, 'āmniy 3 hā', ka' yōg tik xop te' xokxax xut, nūy nō tu' xupxet, nūy tikmū'ūn pu: “Yā' hi putpu!” Kaxīy. Yā' koit'ax xexka nō'ōm. Kaxīy.

⁶⁵ Ha Pinat te:

—Xonat xop mōgā pu pēnānā' pi', pu hāpxopmā kummuk hok. Kaxīy.

⁶⁶ Ha ta' mōg, tu puk hi hā mīkaxxap hāmyīnnīn'ax muk, puyīy tikmū'ūn yīkūy hok, nūy tu' xōn hok, ha xonat xop te' pēnānā' pip.

28

Yeyox te putpu' hi'

¹ Hāptup nōy yā ye nomīn, ha māyōn xupep 'īhā Mānix Mānanēn xix Mānix nōy mōg, mīkaxxap kox xexka ha' mōg, nūy pēnā'. ² Hāpxip 'ohnāg 'īhā hahām yāynuhuk, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, tu mīkaxxap xexka xut, nōm te mīkaxxap kox mō'yīnnīn, ha' xut, tu mīkaxxap yīmū' yūm. ³ Tu tex yānām putuk, yā topixxax tūmnāg ponnok, yā hām 'āxi yōg hāpxop xapxūy'ax putuk. ⁴ Ha xonat xop te yā yīpkutuk xexkah, tu' yāy pu xu'uxnām, tu' xakix kōmnāg, ⁵ ha nū'kutnā'ax te 'ūn xop pu hām'āktux, hu:

—Ākuxānōg hok! Āxop te Yeyox xak, nōm te mīpkupnix tu' xok. 'Āte' yūmmūg, ⁶ 'Ap xip'ah. Yā' hi putpu', tu xa hām'āktux tap. Mā', nūy pēnā! Yā hōmā' xip mīkaxxap xexka kox kopah, pāyā 'ap xip'ah nōmhā. ⁷ Yīy mōg mō'ka'ok, nūy tik xop pu hām'āktux, hu: “Yā putpu'

hi', tu 'ākeppa' mōg hāpxexka Ganinet hah. 'Ōnte 'āxop te' pēnā'ax.” Kaxīy. 'Āxutigā max, xayī' xaxok hok! Kaxīy.

⁸ Ha ta' mōg 'ūn xop, tu' mōg mō'ka'ok, tu kuxānōg, pāyā' kuxa hittup xexkah, tu tik xop ha' mōg, nūy tu' xuktux. ⁹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yeyox te 'ūn mūtik yā' tihī', tu:

—Pūyā Topa 'ākuxa māmā! Kaxīy.

Ha' yīkahnāg ha' mōg, tu tu nūktettex, tu' nōy pata mūg, tu' kuxa te' yēy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Ākuxānōg hok. Mōg, nūy mōy 'ūkxape xop pu hām'āktux, pu Ganinet ha mōg, nūy 'ūgmūn pēnā'. Kaxīy.

Xonat xop te xupmāhīy hā mō'āmā'

¹¹ Ha 'ūn xop mōg, ha xonat xop te kōmēn ha' mōg, nūy 'āmānex xexka xop pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix 'āktux. ¹² Yīy yāy tu nū'nāhā Yoneo xexka xop mūtik, nūy hāpxopmā'ax 'ūm te xīy 'āktux, tute tayūmak xexka popmāhā xonat xop pu', ¹³ tu' xat, hu:

—Mōg, nūy tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, nūy yā tu te mō'āmā', hu: “Yeyox yōg tik xop te' xokxax hā' xupxet 'āmniy koxtap hā, hak mūg mōkyōn.” Kaxīy. ¹⁴ Gohenanok te 'ōg hām'āktux 'āpax, kopxik mūg hām'āktux, puyīy 'āxop kummugā hok. Yā 'āxutigā hok! Kaxīy.

¹⁵ Ha xonat xop te tayūmak pop, tu' mōg, tu nōm hām'āktux'ax 'āktux 'ūxohix pu', yīy hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te' xuktux pax.

Tik xop te Yeyox pēnāhā'

¹⁶ Ha ta tik xop te Ganinet ha' mōg, tu mōktu yīktix tu' mōxaha', yā Yeyox te' xat tap, puyīy yīktix ha mōg, yī' mōg, ¹⁷ tu Yeyox pēnāhā', tu nūktettex, ha' kuxa te' yēy, pa tik

'ũm kuxa te yã yĩkopit. 'Ap mãm'ah,
 18 yĩ Yeyox te:

—Topa tek ka'ogãhã 'ũ xat
 pexkox tu', xix hãm xexka xohix
 tu xat. 19 'Ãmõg, nũy hep xop
 xohix ha 'ãmõy, nũy hãm yũmmũgã',
 puyĩ' yõgnũ tikmũ'ũn. 'Ãpup-tox
 pix kamah. Yã Topa te 'ãxop pu'
 hõm yã 'ãxet'ax, xa yõgnũ tikmũ'ũn
 putox pix, 20 tu hãm yũmmũgã',
 puyĩy tu yĩpkox pi' yõgnũ xat'ax
 pu'. 'Ûxaxok hok. Yã 'ãxop mũtik
 'ũkxip mõ'kumak mõg putup. Yã
 hãm yãxatamuk xohix xox putox 'hã
 'ãmũtik 'ũkpi'putup, nũy 'ãnĩm hok.
 Kaxĩy. Tu ta tu' kux.

MĀ'AK TE TOPA YŌG HĀM'ĀPAK MAX 'ĀKTUX

Yoām tep-tox pix, tu hām'āktux

¹ Nūhū, yā Yeyox Kunnix yōg hām'āpak max'ax, yā Topak-tok yōg. ² Hōmā 'ūhittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, hu Yeyox Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux, hu nō kax'āmīx tappet tu, hu:

“Topa te: 'Āte tik mōkutnāp-tup, puyīy 'ūg pupi hām'āktux, puyīy 'ākeppa mōg, puyīy xa hāmmāxnā'. ³ Tute hām'āktux ka'ok putup hām panip xexka tu', hu hām'āktux, hu: Yūmūg xuxyā nūn putup. 'Āpu yā tu hāmmāxnā'. 'Āpu yā hāmmax mīy.” Kaxīy.

⁴ Hāpxip 'ihā' nūn Yoām, nōm tep-tox pix. 'Ūnūn, tu nūktu' xupep hām panip xexka tu', tu tikmū'ūn putox pix, tu hām'āktux, hu:

—'Āpu yā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, ha 'āte 'āp-tox pix putup, puyīy Topa 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. Kaxīy.

⁵ Ha ta' nūn hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xohix xix kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix, nūy Yoām yōg hām'āktux 'āpax. 'Ūnūn xohix, nūktu' mōxaha', tu Yoām yōg hām'āktux 'āpak, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, ha Yoām tep-tox pix kōnāg kox Yohnām kopah. ⁶ Yoām te' tat topixxax, yā kāmēn xe hā' mīy, tu xokxax hāg-nāy hīy, tu kunit māhā', tu puk hep xup. ⁷ Yoām te:

—Hāpxip 'ihā' nōy tek pe' nūn putup. Yā' ka'ok nō'ōm, ha tak pu'uk. 'Ūxexka xop te' yōg pataxax ko'a, pu' max, pak pu'uk, hu yōg pataxax ko'a, pu' kummuk. ⁸ 'Āte 'āp-tox pix kōnāg hā, pa tute 'āxop

ha Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, nūy 'āxop ka'ogā'. Kaxīy.

Yoām te Yeyox putox pix

⁹ Ha ta' xip Yeyox kōmēn Nāyane tu' hāpxexka Ganinet kopah, tu ta' nūn, tu nūktu' xupep Yoām tu', ha Yoām te Yeyox putox pix kōnāg kox Yohnām kopah, ¹⁰ tup-tox pix kux, ha kōnāg kopa' xupep Yeyox, tu' pēnāhā', ha ta' pexkox xōn, ha ta' yīxohoh Topa Koxuk, yā kuxxuxtut putuk. 'Ūnūn, tu nūktu' Yeyox yīmū' xupep. ¹¹ Ha ta' pexkox kopa Topa te:

—Xōnnē', 'āte mō'āyāy xe'ēgnāg. Xatek kuxa hittupmāhā'. Kaxīy.

Hāmḡāyāgnāg te Yeyox xapit

¹² Hāpxip 'ihā Topa Koxuk te Yeyox mōkutnāhā hām panip xexka tu', ¹³ ha ta' mōg, tu' xip, ha Hāmḡāyāgnāg te Yeyox xapit, puyīy hāpkummuk mūn mīy, pa' mīy 'ohnāg, ha ta' pip xokxop ḡāy, pa pexkox yōg nū'pok xop te Yeyox pēnā max. Yā' xip Yeyox 'āmnīy xohix te' 40 hā.

Yeyox te hāpxopmā kōnāmāhā hāpxexka Ganinet tu'

¹⁴ Hāpxip ha ta' xonat te Yoām mūg, tu kanet ka'ok kopa' xix, 'ihā putpu' nūn Yeyox, tu nūktu' xupep hāpxexka Ganinet tu', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ¹⁵ tu:

—Hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pip putup. 'Āpu yā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. 'Āpu yā 'ākuxa mām Topa yōg hām'āktux kopah, puyīy Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

¹⁶ Ta' mōg Yeyox kōnāg xexka Ganinet kux tu', pa' pip tik tix, yā Xīmām Pet xix taknōy 'ūxuxet'ax 'Ānene', ha kōnāg xexka tu mō tut-panip yōn. Yā māpxexex putuk, hu mām xukpax. ¹⁷ Ha Yeyox te:

—Mā, nūy 'ūg pe mōg. 'Āxop te mām xuk, pa 'āte xa

hāmyūmmūgāp-tup, xayīy 'ūg ha tikmū'ūn nūnnā'. Kaxīy.

¹⁸ Ha tik te tutpanip nīm, tu ta' mōg Yeyox peheh,

¹⁹ tu' mōg, pa' pip tik tix nōy, yā Tiak xi' taknōy Yoām, yā Yemeneo kutok, tu mīpkox kopa' mām, tu tutpanip māynāg mīy, ²⁰ ha Yeyox te tik xānāhā', ha' tak nīm xix kāmānat xop nīm mīpkox kopah, tu Yeyox pe' mōg.

Tik kopa' xip yāmīy kummuk

²¹ Tu' mōg Yeyox xix yōg tihik, tu mōktu' mōxaha kōmēn Kapānām tu', tu' nox pip. Nit xap ha ta' mōg Yeyox, tu Yoneo xop yōg Topa pet hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', ²² ha tikmū'ūn te' xupak, tu hāmyūmmūg'ax putuppax. Yā Yeyox 'ūka'ok, tu hāmyūmmūg, tu hāmyūmmūgā max, 'ap tik te hāmyūmmūg xop putuk'ah.

²³ Ha ta' nūn tihik, ha' kopa' xip yāmīy kummuk, ha tik te hām'āktux ka'ok, hu:

²⁴ —Kōmēn Nāyane yōg Yeyox, putep mūn mīy putup? 'Ok 'ānūn, nūy 'ūkputex? 'Ate 'āyūmmūg. Topa te 'āyāyikutnāhā'! Kaxīy.

²⁵ Pa Yeyox te yāmīy kummuk xat, hu:

—Hām'āktux hok, nūy ta 'āpep! Kaxīy.

²⁶ Yāmīy kummuk te tik yāy nuhugāhā', tu hām'āktux ka'ok, tu ta hāptopa' xupep, ²⁷ ha tikmū'ūn kuxa te' yēy, tu' yīkopit, hu:

—Pute 'ūm? 'Ok tute hāpxop tup yūmmūgāhā'? Tute yāmīy kummuk xat, ha' yīpkox pip, nūy xupep. Kaxīy.

²⁸ Hāpxip kutōgnāg 'ihā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg hāpxexka Ganinet xexka tu', Yeyox te hāpxopmā max xe'ēgnāg.

Yeyox te Xīmām Pet xetut mūktut hittupmāhā'

²⁹ Tu ta' mōg Jesus xix Tiak xix Yoām, tu mōktu' mōxaha Xīmām Pet pet hā, yā 'Ānene pet kamah.

³⁰ 'Ūxip Xīmām Pet xetut mūktut, tu' pip, tu' xax pukpex, ha tikmū'ūn te nōm 'āktux mō'ka'ok, ³¹ ha ta' mōg Yeyox 'ūn yīkāgnāg, tu' nōy yīm mūg, tu' yīm xīnnāhā', ha' yūm, tu' xuxi', tu' nōy pu' hām mīptut kopah.

Yeyox te tikmū'ūn pakut xohix hittupmāhā'

³² 'Āmāxāgnāg, ha ta tikmū'ūn te' nūnnāhā tikmū'ūn pakut xohix xix yāmīy kummuk te tikmū'ūn kopa' pip xop nūnnāhā Yeyox tu' ³³ ha ta' nūn kōmēn yōg tikmū'ūn xohix xexka', tu nūktu mīptut yīkāgnāg tu' pip, nūy pēnā', ³⁴ ha Yeyox te tikmū'ūn pakut xohix hittupmāhā', tu hāmpakut xohix mōy, tu yāmīy kummuk xohix mōy, ha yāmīy kummuk xohix te Yeyox yūmmūg, yīy Yeyoy te nōm xat, pu hām'āktux hok.

Yeyox xip hāpxexka Ganinet tu'

³⁵ Hāptup nūn, ha ta Yeyox yāy koxak, tu ta' mōg, tu mōktu hām panip xexka tu' xupep, tu Topa pu hām'āktux, ³⁶ pa Xīmām Pet te Yeyox xak xi' xape xop te' xak punethok, ³⁷ tu' nūn, tu nūktu' xipihī', tu:

—Tikmū'ūn xohix te 'āxak. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Āpu yūmū mōg xiptuxexka xohix mōyāykohip, tu' tikmū'ūn nōy hah, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hato'a kamah. Yā 'ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn xohix pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Kaxīy.

³⁹ Tu ta' mōg, tu hāpkumep punethok hāpxexka Ganinet xexka tu', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux punethok Yoneo xop yōg Topa pet xohix kopah, tu yāmīy kummuk mōy.

Yeyox te tik xax kunutnām tapmāhā'

40 Ha ta' nūn tihik, tu' xax kunutnām, 'ūnūn, tu nūktu Yeyox yīkāgnāg 'ūkopaxux hā' xip, tu ta' xax, hu:

—'Āte' yūmmūg. Xatep-tup, nūy ta 'ūkxax tapmā yūmmūg. Kaxīy.

41 Ha' kuxa ka' punethok, tu' nōy yīmū yāy yīm xix, hu:

—Hamūn, 'ātep-tup. 'Āxax tap. Kaxīy.

42 Hāpxip 'ohnāg 'ihā' xax kunutnām tap. Yā' hittup.

43-44 Ha Yeyox te' xat ka'ok, hu:

—'Ūxupax. Tikmū'ūn pu nū hāpxopmā'ax 'āktux hok. Mōg 'āmānex hah, puyīy 'āxax pēnā'. 'Āpu 'āmānex pu hāpxop hōm, puyīy Topa pu nōm hōm, xayīy Mōyyex yōg xat'ax mīy. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg, 'āxax tap. Kaxīy.

Tu tik xat, pu mōg. 45 Ha ta' mōg tihik, tu' xohix pu hām'āktux kōnāmāhā', hu:

—Pēnā', Yeyox tek xax tapmāhā'. Kaxīy.

Hā kaxīy Yeyox te kōmēn xohix hā' mō'nā xaptop 'ohnāg. Yā tikmū'ūn te Yeyox yūmmūg, yīy ta' nox xip hām panip xexka tu', ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy Yeyox xax.

2

Yeyox te tik hāpkumep hok hit-tupmāhā'

1 'Āmnīy xohix nōg, 'ihā putpu' mōg Yeyox kōmēn Kapānām tu', tu nūktu mīptut hā mō'nāhā'. Pa hāpxip 'ihā tikmū'ūn te hām'āktux, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, 'ūxip Yeyox, 2 tu ta' nūn tikmū'ūn, yā yāytunū'nāhā 'ūxohix, ha mōktu mīptut hā nū'xīmnāg xix hāmyīkox yīka nū'xip kama hāptopah, ha Yeyox te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, 3 ha ta' nūn tik te' 4, tu tik hāpkumep hok nūnnāhā', yā tutpe hā mō'tat. 4 'Ūnūn pa' pip tikmū'ūn xohix, yīy ta' Yeyox ha' mōg 'ohnāg mīptut kopah, hu

ta pepi' mōg, tu mōktu mīptut yīmū' mām, tu hāpxax mōy Yeyox xuka', tu ta hām tu tutpe hā tik pakut xix Yeyox keppa', 5 ha Yeyox te' yūmmūg tik kuxa mām ka'ok. Yeyox te tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

—'Ūgnix, Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Kaxīy.

6 Ha ta' pip tik te hāmyūmmūg xop, tu' kuxa kopa' yīkopit, hu:

7 “Texīy hām'āktux? Tute Topa 'āktux kummuk! Tep te hāpkummuk mīy'ax xaxogā yūmmūg? Yā Topap-xehnāg te!” Kaxīy.

8 Pa Yeyox te tik yōg hāpe'paxex'ax yūmmūg, tu:

—Texīy 'ākuxa kopa 'āyīkopit?

9 Hām'āktux 'ūm yāyxat 'ohnāg? 'Ok pe tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu: “'Āte 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux,” kaxīy, 'ok pe hām'āktux, hu: “'Āpu 'āyīpxit, nūy pepix xhip, nūy 'ōg tutpe pepix xup, nūy ta mōg?” Kaxīy. 10 'Āte hāpxopmā putup, ha 'āxop te' pēnāp-tup, hu' yūmmūg, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax nūnte hām xexka tu'. Kaxīy.

Tu tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

11 —'Āpu 'āyīpxit, nūy pepi xhip, nūy 'ōg tutpe pepi' xup, nūy ta mōg yāy pet hah. Kaxīy.

12 Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik te hāpkumep hok yīpxit, nūy pepi' xip, nūy yāy yōg tutpe pepi' xup, tu ta' mōg, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu' kuxa te' yēy, tu Topa 'āktux max, hu:

—Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax nōy hā kaxīy pēnā 'ohnāg! Kaxīy.

Yeyox xix Nemi'

13 Ta xe' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep kōnāg xexka Ganinet tu', ha ta' nūn tikmū'ūn xohix Yeyox hah, ha' xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

14 Tu ta' mōg, pa' xip Nemi', yā 'Āppeo kutok, tu' yūm gohet pupi tayūmak pop'ax pet kopah, ha Yeyox te Nemi pu hām'āktux, hu:

—Mā, nūy 'ūkpe mōg. Kaxīy.

Nemi pepi' xip, tu ta pe' mōg, tu mōktu Nemi pet hā' mōxaha',¹⁵ ha hāpxip 'ihā' xit Yeyox xix yāy yōg tik xop xix gohet pupi tayūmak pop'ax xop xix hāpkummuk mīy'ax xop nōy,¹⁶ ha ta' nūn tik te hāmyūmmūg xop xix Paniye xop nūn, tu nūku' pēnāhā', Yeyox xit tik mūtik xix gohet pupi tayūmak pop'ax xop mūtik, tu Yeyox yōg tik xop pu' yīkopit, hu: —Teptu Yeyox xit 'ūkummuk xop mūtik? Kaxīy.

17 Ha Yeyox te' xupak, tu tik te hāmyūmmūg xop pu hām'āktux, hu:

—Nonot xop te' hittup xop hā te 'ohnāg, pa pakut xop hā tehet. Hā kaxīy 'ūgnūn, nūy hāpkūmmuk mīy'ax xop xānā', pa' max xop xānā 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

18 Ha ta' pip Yoām mūtik mōg xop xix Paniye xop, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux.

Ha ta' xip Yeyox, ha ta' nūn tikmū'ūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—Yoām mūtik mōg xop xit hok, nūy Topa pu hām'āktux xix Paniye xop te' kamah. Texīy 'ōg tik te' 12 xop xit hok 'ohnāg, nūy Topa pu hām'āktux? Kaxīy.

19 Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te yāyta pēnāhā', ha' xip tik te yāy tap-tup. 'Ok tikmū'ūn xit hok nōmhā'? 'Āmhok, yā' xit.²⁰ Nāy, pu tik te yāyta mōg, ha tikmū'ūn xit hok nōmhā'. Hā kaxīy 'ūkxip, 'ihā yāy yōg tik te' 12 xit hok 'ohnāg. Nāy, 'ūgmōg putup, 'ihā' xit hok putup. Kaxīy.

21 Tu Yeyox te xe:

—Tikmū'ūn te' xap 'ohnāg topixxax yāg tup, yā' pix 'ohnāg, xix topixxax kunox. Ka' xap, ha' pix, puxix yāg yāy nū'nā', ha topixxax yāy pot.²² Ha ta' pux

'ohnāg tikmū'ūn te xupyāg tup xokxax kox kutut kopah. Ka' pux, puxix xupyāg xokxax kox koxyōy, ha' xaxok xupyāg, ha' kummuk xokxax kox. Pa' pux xupyāg tup xokxax kox tup kopah, pu' max. Hā kaxīy tikmū'ūn te mōnāy xop yōg hāpxopmā'ax tat, xix kama yōgnū hāpxopmā'ax tat, pu' kummuk. Kaxīy.

Yeyox te 'āmnīy hām hok 'āktux

23 Nit xap, yā 'āmnīy hām hok, ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu mōktu xuxnāg ta xe tox yōg hām mep, tu xuxnāg ta xe tox mep, nūy mā',²⁴ ha ta' nūn Paniye xop tu' yīkopit, hu:

—Teptu 'ōg tik xop te' mep 'āmnīy hām hok 'ihā'? Yā' kummuk. Yūmū yōg xat'ax kax'āmi tappet tu', tu' xat, pu hām hok 'āmnīy hām hok 'ihā'. Kaxīy.

25 Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop te' mōkupix tappet tu'? Putep mūn mīy Namix? Yā putup tep-tex Namix xix yāy yōg tihik.²⁶ Namix mōg, tu mōktu Topa pet hā mō'nāhā', pa' mām pām, yā Topa keppa' mām, ha Namix te' pām pop tu' māhā', tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy mā', 'ihā 'āmānex yā 'Amit, tu 'āmānex xop xohix xat 'ūkax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu'. 'Ūxat, pu 'āmānex te nōm pām mā', pa' nōy mā hok, pa Namix te' māhā'. Kaxīy.

27 Ha Yeyox te xe:

—Topa te tikmū'ūn pu 'āmnīy hām hok mīy, pa 'ap 'āmnīy hām hok pu tikmū'ūn mīy'ah. Yā 'āmnīy hām hok te tikmū'ūn yōg kāmānat putuk, pa tikmū'ūn te 'āmnīy hām hok yōg kāmānat putuk 'ohnāg,²⁸ ha tak mūn Tikmū'ūn Kutok te' xat 'āmnīy hām hok yōg hāpxopmā'ax. Kaxīy.

3

Yeyox xix tik yīm te nū' yāy nūnnāhā'

¹ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu Yoneo xop yōg Topa pet hā xe mō'nāhā', pa' xip tihik, tu' yīm te nū' yāy nūnnāhā', ² ha ta' pip tikmū'ūn, tup-tup, nūy Yeyox hāpkummuk mīy pēnā' nit xap 'ihā', nūy hām'āktux, hu:

—Yeyox te' xat'ax mīy 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te tik pu hām'āktux, hu:

—Mā'. Kaxīy.

⁴ Tu ta tikmū'ūn pu hām'āktux hu:

—Putep xat Topa yōg xat'ax yōg tappet? Putep xat, puyīy tikmū'ūn hāpxopmā nit xap 'ihā', yā 'āmnīy hām hok 'ihā': 'ok pe hāpxopmā max, 'ok pe hāpxopmā kummuk? 'Ok pe tikmū'ūn hīnnāhā, 'ok pe tikmū'ūn nīm, puyīy xakix? Kaxīy.

Pa tikmū'ūn te hāmaāktux 'ohnāg.

⁵ Ha' gāy Yeyox, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tikmū'ūn te hāmīyūmmūg putup 'ohnāg hah.

Ta Yeyox te tik pu:

—'Āpu yā 'ūyoa 'āyīm. Kaxīy.

Ha' yoa', ha' yīm hittup.

⁶ Hāpxip ha ta' mōg Paniye xop, tu mōktu xat'ax xexka 'Enot yōg xop mūtik hām'āktux, tu hām'āktux texīy Yeyox putex putup.

Yeyox te pakut xop nōy hitupmāhā'

⁷ Ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka Ganinet kux tu'. Ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, yā hāpxexka Ganinet yōg xop, xix hāpxexka Yonex yōg, ⁸ xix kōmēn Yenoyanēn yōg, xix hāpxexka 'Inumēn yōg, xix kōnāg kox Yohnām kūnāpa yōg xop, xix kōmēn Tinok yōg, xix Tinok yīmap pip xop, xix kōmēn Xinōm yōg, xix Xinōm yīmap pip xop. Yā' xohix te Yeyox yōg hāpxopmā'ax 'āpak, hu' nūn, nūy Yeyox pēnā', ⁹ ha ta yāy yōg tik xop mō'pok Yeyox te, puyīy mīpkox nūnnā', puyīy tikmū'ūn xohix Yeyox mō'yōn hok. ¹⁰ Yā tikmū'ūn xohix hittupmāhā

Yeyox te', yīy ta tikmū'ūn pakut xohix nūn, nūy yāy mō'yōn, nūy Yeyox 'āpit, puyīy hittupmā'. ¹¹ Ha ta' pip tikmū'ūn, tu' kopa' pip yāmīy kummuk, tu' nūn, tu nūktu kup tomāhā Yeyox keppah, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmūn yā Topak-tok! Kaxīy.

¹² Pa Yeyox te yāmīy kummuk xat ka'ok, hu:

—Hām'āktux hok, yāg-mūn yā Topak-tok 'āktux hok. Kaxīy.

Yeyox te yāy yōg tik te 12 yīymōgātux

¹³ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu yīktix tu' pūnānep, tu' nōy xānāhā', ha ta' nūn, ¹⁴ ha Yeyox te tik te 12 yīmōgātux, puyīy Yeyox mūtik mōg, puyīy Yeyox tik mō'pok, puyīy tik Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, yā' xuxet'ax Yeyox yōg mō'pok xop. ¹⁵ Yeyox te nōm ka'ogāhā, pu yāmīy kummuk mōy. ¹⁶ Tik te 12 xop kopa' pip yā Xīmām, kama' xuxet'ax Pet, ¹⁷ xix Tiak xi' taknōy Yoām, yā Yemeneo kutok, yā Tiak xix Yoām 'āxet'ax nōy Motnēy, yā tikmū'ūn yīy'ax kopa yā' yāy no'ok kutok, ¹⁸ xix 'Ānene', xix Pinip, xix Matōmēo, xix Māteo, xix Tōmē', xix 'Appeo kutok Tiak, xix Tanep, xix Xīmām, yā tutep-tup, puyīy 'Iyaet xop yāyhā xexkah, ¹⁹ xix Yot 'Ixkanot, yā tute' gāy xop mōgāhā Yeyox hah, puyīy xūygā'.

Yeyox xix Hāmīgāyāgnāg

²⁰ Ha ta' nūn Yeyox, tu nūktu mīptut hā mō'nāhā', ha tikmū'ūn xohix nūn, ha Yeyox xit putup, pa yā' xit 'ohnāg, yā tikmū'ūn xohix pip. ²¹ Ha ta' nūn Yeyox xape xop, nūy Yeyox mōgā', yā' xupak tikmū'ūn te' xuktux Yeyox putox kummuk, ²² ha kōmēn Yenoyanēn yōg tik te hām yūmmūg xop te:

—Yeyox kopa' xip Meyemo', yā yāmīy kummuk xop yōg xat'ax, ha Meyemo te Yeyox ka'ogāhā', puyīy yāmīy kummuk mōy. Kaxīy.

23 Ha Yeyox te tikmū'ün xohix xānāhā', nūy hāmyūmmūgā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'. Tute:

—Texīy Hāmgāyāgnāg te tikmū'ün kopa yāy xut? ²⁴Hāpxexka yōg tikmū'ün te yāy pot, nūy yāy kix, tu hāpxip 'lhā' xakix 'ūxohix. ²⁵Ūxape xop te yāy pot, nūy yāy kix, tu hāpxip 'lhā' nōg 'ūxape xop. ²⁶Hā kaxīy Hāmgāyāgnāg xop te yāy pot, nūy yāy kix, puxix xakix 'ūxohix.

27 —Ūxupxet te hāpxop hā' xupxet putup mīptut kopah, pa' xip tik ka'ok mīptut kopah. Texīy hāpxop xupxet putup? Yā tik ka'ok poxīt hā' hīy hāmāxap, tu nōmhā' xupxet. Hā kaxīy 'āte Hāmgāyāgnāg hīy, nūy tikmū'ün kopa yāmīy kummuk mōy.

28 —Āpu 'ūxaxogā hok. Topa te tikmū'ün yōg hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogā yūmmūg, pu tu' kux. Tikmū'ün te Topa 'āktux kummuk, ha Topa te' xaxogā yūmmūg, pu tu' kux. ²⁹Pa tikmū'ün te Topa Koxuk 'āktux kummuk, ha Topa te' xaxogā yūmmūg 'ohnāg. Yā' xip 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax mōkuma' mōg, tu' kux 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰Hā kaxīy hām'āktux Yeyox. Hamūn, tikmū'ün te hām'āktux, 'ūxip yāmīy kummuk Yeyox kopah. Pa 'āmhok, yā Topa Koxuk te' kopa' xip.

Yeyox mūktut xi' taknōy xop

³¹Ha ta' nūn Yeyox mūktut xi' taknōy xop, tu nūktu hāptopa' pip, tu' nōy mō'kutnāhā', puyīy Yeyox xānā'. ³²Ha ta kopa' mām tikmū'ün Yeyox mūtik, tu hām'āktux, hu:

—Hāptopa' pip 'ātut xix 'ātaknōy xop, tu 'āxānāhā'. Kaxīy.

³³Ha:

—Tep-te 'ūktut putuk xik taknōy xop putuk? Kaxīy.

³⁴Tu' yāy yīmap xop pēnāhā', tu:

—Pēnā nūhū', yāg tut xik taknōy xop.

³⁵Nōm te' mīy Topa te nōm putup, yāg taknōy xop xik hex xik tut yāg xape xop. Kaxīy.

4

Hāpxopxap

¹Ta xe tikmū'ün pu hāmyūmmūgāhā Yeyox te kōnāg xexka Ganinet kux tu', ha ta' pip tikmū'ün xohix, yīy ta' mō'nāhā mīpkox hā, tu' yūm, ha' pip tikmū'ün hāmhūmnāg hām kux tu', ² ha Yeyox te hām'āktux'ax hā hāpxop xohix yūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', tu:

³—Ūgxupex, 'ūmōg tihik, nūy hāpxopxap mō'pok, ⁴tu hāpxopxap mō'pok, ha yāg te nū'nāhā putat kopah, ha ta' nūn putuxnāg, tu' xohix māhā', ⁵ha ta' yāg nōy te nū'nāhā hām kutōgnāg kopa mīkaxxap yīmū' yūm, tu hāpxip kutōgnāg 'lhā' xokax hām tūnēmnāg tu', ⁶pa māyōn xip, ha mō'hap, tu' nak, yā' yīpxatit kutōgnāg, hu' nak, ⁷ha ta' yāg nōy te nū'nāhā mīmyām kup kakak, tu' xokax, tu' tuk, ha mīmyām kup tuk, tu' nōy mō'nīy, ha' ta' ohnāg, ⁸ha ta' yāg nōy te nū'nāhā hām max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup puxet te mīnta te' ³⁰popmāhā', ha ta kup nōy ta' tu 60, ha ta kup nōy ta tu 100. Kaxīy.

⁹Tu xe:

—Āyīpkox pip, nūy ta 'āpu yā xupax. Kaxīy.

Yeyox te hāpxopxap 'āktux

¹⁰Ha ta' mōg tikmū'ün punethok, ha ta' yāg xip Yeyox mūtik xix Yeyox yōg tik te 12 xop mūtik, tu yāy tu nū'nāhā', nūy Yeyox mūtik hām'āktux, tu:

—Hāmyūmmūg'ax 'ūm yūmmūgāhā xate? Kaxīy.

¹¹Ha:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ün xat, ha' yīpkox pip? Topa te xa' mūg. Pa Topa te 'āxop kūnāpa pip xop pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, ¹²puyīy hāmpēnā',

pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy hām'āpak, pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax nīm hok, puyīy Topap-tuppax hok, puyīy Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hok, pu tu' kux 'ohnāg. Kaxīy.

¹³ Tu xe:

—'Āxop te hām'āktux'ax yūmmūg 'ohnāg. Texīy 'āxop kūnāpa pīp xop te nōm yūmmūg? Kaxīy.

¹⁴ Tu xe:

—Tik te hāpxopxap mō'pok. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha hāpxopxap te Topa yōg hām'āktux putuk, ¹⁵ ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā putat kopah, ha ta' nūn putuxnāg, tu' māhā'. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, pa Hāmġāyāgnāg nūn, tu Topa yōg hām'āktux'ax xut. ¹⁶ Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā hām kutōgnāg kopa mīkaxxap yīmū' yūm, tu' xokax, tu' nak mō'ka'ok 'ūyīpxatit kutōgnāg hah. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' kuxa hittup, ¹⁷ pa hāpxip 'īhā tikmū'ūn te' kuxa mām xop kute'ex kummuk, ha' kuxa mām kux. ¹⁸ Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā mīmyām kup kakak, tu' xokax, ha mīmyām te' nōy mō'nīy, ha' ta 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, ¹⁹ pa hām xexka yōg hāpxopmā'ax pe'paxex punethok, tu' ūp-texop xexkap-tup, tu hāpxop xohix putup, hu Topa yōg hām'āktux xaxok, tu hāpxopmā max mīy'ah. ²⁰ Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā hām max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup puxet te mīnta te' ³⁰ popmāhā', ha ta kup nōy ta' tu 60, ha ta kup nōy ta' tu 100. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa mām nōm kopah, tu hāpxopmā max punethok. Kaxīy.

Kuyānām

²¹ Tu Yeyox te xe:

—'Ok tikmū'ūn te kuyānām tat'ax xex manax kopah? 'Āmhok. 'Ok tikmū'ūn te kuyānām tat'ax xex mīmpe mō'yōn'ax kakak? 'Āmhok. Pa tikmū'ūn te kuyānām tat'ax yōg yūm'ax yīmū' xex, ha nōmhā kuyānām max, ha tikmū'ūn te hāpxop pēnāhā'. ²² Hā kaxīy tikmū'ūn te hāpxopmā xaptop hōnhā', ha tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, pa hāpxip 'īhā tikmū'ūn xohix te' pēnāp-tup. ²³ 'Āyīpkox pīp, nūy ta 'āpu yā xupax. Kaxīy.

²⁴ Ta Yeyox te xe:

—'Āpu 'ākuxa hā' xupax. Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit, puxix Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit, yā' yāy putuk, yā Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit xe'ēgnāg putup. ²⁵ Tikmū'ūn yōg hāpxop pīp, puxix hāpxop nōy pop putup. Tikmū'ūn yōg hāpxop kutōgnāg pīp, puxix nōm xaxok putup.

Hāpxopxap

²⁶ Tu Yeyox te xe:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pīp? Yā' putuk, tik te hāpxopxap mō'pok, ha' xokax, tu' tuk. ²⁷ Texīy 'ūxokax? Texīy 'ūtuk? Tik te' yūmmūg 'ohnāg. 'Āmnīy hā mō'yōn, tu hāptup hā hāpkumep, 'īhā' tuk. ²⁸ Hāpxopxap te hām hā' mōxaha', tu' xokax, tu' tuk, ha' tut pīp, ha' xap ta punethok. ²⁹ Yā' ta, ha tik te' mep kupukhe hā, tu' nūnnāhā'. Hā kaxīy Topa yōg tikmū'ūn xohix nōy nā' mōg, Topa te nōm xat. Kaxīy.

Mōydat xap

³⁰ Tu Yeyox te xe:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pīp? Texīy 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup? ³¹ Yā hāpxopxap putuk, yā mōydat xap putuk. Yā' kutōgnāg mōydat xap, pa hāpxopxap nōy xohix 'ūxexkah. ³² Tikmū'ūn te mōydat xap xok, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup tox, ha ta' kup nōy kutōgnāg, ha

mōyat kup māg xexkah, ha ta' nūn putuxnāg, tu yāy pet mīy mīm māg tu'. Hā kaxīy Topa yōg tikmū'ūn xop kutōgnāg hāmāxap, pa' xohix nōy nā'mōg tu mōktu' xohix. Kaxīy.

³³ Hā kaxīy Yeyox te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā punethok hām'āktux'ax hā, yīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg. ³⁴ Yā tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pa yāy yōg tik te 12 xop mūtik hām'āktux nōy, nūy hāmyūmmūgā'.

Yeyox te 'āmuuh xat xix kōnāg tot

³⁵ Āmnīy ha ta yāy yōg tik xop pu Yeyox te:

—'Āpu yūmū kōnāg xexka xak, nūy kūnāpa mōg. Kaxīy.

³⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te tikmū'ūn mō'pok hato'ah, ha' mōg, ha ta' mōg tihik Yeyox hah, tu yōg mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg Yeyox mūtik, ha ta mīpkox xape mōg kama nūmūtik, ³⁷ pa hāpxip 'ihā 'āmuuh xexka nūn, ha ta' nūn kōnāg tot xexka', tu nūktu mīpkox hā' mōxaha', ha mīpkox te kōnāg hā nū'xip, ³⁸ ha Yeyox mō'yōn mīpkox xahixpa tu', tup-tox tep-tox yūm'ax yīmū' yūm, ha Yeyox yōg tik xop te' nuhuk, ha' koxak, ha hām'āktux, hu:

—Yāyā, yūmūg xakix putup. 'Ok 'ūgmūg kuxa ka'? Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox yok, tu 'āmuuh xat xix kōnāg tot, puyīy tu xuxix, ha' xuxix, tu nū'yēy. ⁴⁰ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu yīkopit, hu:

—Texīy 'ākuxa nōg? 'Ok 'ākuxa mām 'ohnāg? Kaxīy.

⁴¹ Ha tik kuxanōg, tu:

—'Ū'ūm tihik? Yā tute 'āmuuh xat xix kōnāg tot, ha' xuxix, tu nū'yēy! Kaxīy.

5

Tik kopa' pip yāmīy kummuk

¹ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop mīpkox hā, tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka Ganinet kux tu' hāpxexka Yenax tu', ² tu mīpkox

nīm, tu ta' mōg, pa' xip tihik, ha tik kopa' pip yāmīy kummuk. ³ Yā tik pet yūm xukpot tu', ha' nūn. Yā' gāy, ha tikmū'ūn te' hīy yūmmūg 'ohnāg māxap hā. ⁴ Yā tikmū'ūn te' mūg punethok, nūy māxap hā' hīy 'ūyīm xi' pata', pa tik te' koxyōy 'ūxohix, tu' mōg. Yā tikmū'ūn te' hīy yūmmūg 'ohnāg. ⁵ Hāptup 'ihā' xip tihik yīktix tu' xix xukpot tu' xix 'āmnīy 'ihā kamah, tu' xahok ka'ok, tu yāy po'oxnām mīkaxxap hā. ⁶ Ta Yeyox pēnāhā hāptox tu, tu ta' nōy ha' nūn mō'ka'ok, nūktu Yeyox pu nū'xup, ⁷ tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yā Topa xexka xe'ēgnāg kutok, 'āte xa tatu' xak: 'Āpu yā 'ūgkummugā hok! Kaxīy.

⁸ Yā hamūn, Yeyox te: "Yāmīy kummuk, tik kopa 'āpep!" Kaxīy.

⁹ Tu Yeyox te:

—'Āxuxet'ax texīy? Kaxīy.

Ha:

—'Ūkxuxet'ax 'Ūxohix Xop, yā 'ūgmūgmūn punethok. Kaxīy.

¹⁰ Tu xe:

—'Āpu 'ūgmūg mō'pok hato'a hāptox tu'. Kaxīy.

¹¹ Ha ta' pip xapup xohix, tu' xit yīktix tu' hām'ūmnāg.

¹² Ha yāmīy kummuk te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūgmūg xat, 'ūyīy xapup hā mōxān' Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te' xat, ha tik nīm, tu ta' mōg, tu mōktu xapup hā' mōxaha'. Yā' xohix xapup, yā' xohix te' 2000 kōmnāg, tu ta' mōg mō'ka'ok, tu mō'yīyxoho', tu mōktu kōnāg xexka hā' mōxaha', tu' xakix xit hā.

¹⁴ Ha ta' nū'paha xapup pēnā'ax xop, tu nōm 'āktux kōmēn yōg tikmū'ūn pu xix hām panip yōg tikmū'ūn pu', ¹⁵ ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy hām pēnā', tu' nūn, tu nūktu Yeyox yīka' pip, tu tik pēnāhā', pa' pip'ah yāmīy kummuk tik kopah, ha tikmū'ūn kuxa te'

yēy. Yā tik yūm, tu' xax taha', tup-tox max. ¹⁶ Ha ta tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax xohix 'āktux nōm te tik pēnāhā xix xapup, ¹⁷ tu Yeyox pu tatu' xak, puyīy mōg hato'ah, ¹⁸ ha ta' mōg Yeyox, tu mīpkox hā mō'nāp-tup, ha tik nūn, tu:

—'Ūgmōg putup 'āmūtik. 'Ok max? Kaxīy.

¹⁹ Pa Yeyox te:

—'Āmhok. 'Āpu mōg yāy pet hah, nūy 'āxape xop pu' xuktux yūmūg xuxyā Topa te xa' mīy. Kaxīy.

²⁰ Ha ta' mōg tihik, tu mōktu hām'āktux Kōmēn te' 10 tu', xix kōmēn yīkak, yā' xuktux Yeyox te' mīy, ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax.

Yax te Yeyox xānāhā'

²¹ Ha ta' mōg Yeyox mīpkox hā, tu kōnāg xexka xak putpu', tu mōktu' xupep, ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy Yeyox pēnā', ²² ha ta' nūn tihik 'ūxuxet'ax Yax, yā Yoneo xop yōg Topa pet yōg tik xat'ax, 'ūnūn, tu nūktu Yeyox pata yīka' mōhāmniy, ²³ tu:

—'Ūk-tok hex xok putūmnāg. 'Āpu mōg, nūy 'ūyīmū 'āyīm nōm, puyīy xuxix, puyīy hi! Kaxīy.

²⁴ Ha ta' mōg Yeyox tik mūtik xix tikmū'ūn xohix mūtik. Yā tikmū'ūn xohīynāg, hu yāy mō'yōn.

Yeyox te 'ūn pakut hittupmāhā'

²⁵ Ha ta' nūn 'ūhūn, yā' pakut, yā 'ūn hep kux 'ohnāg hāmyāxatamuk xohix te' 12 hā. ²⁶ Yā nonot punethok te tu' popmāhā hehmēn, yīy tayūmak noa'. Yā' hittup 'ohnāg, pa' pakut xexka nōy nā' mōg. ²⁷ Tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'ūn te' xupak, tu ta' mōg, tu tikmū'ūn xohix kopa' mōg, tu Yeyox pe' mōg, tu' topixxax 'āpit. ²⁸ Yā 'ūn te hāmpē'paxex, hu: "Āte 'ūyōg topixxax 'āpit, kopxix hittup." Kaxīy. ²⁹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā' hep kux, ha 'ūn te' yūmmūg 'ūhittup xe'e', ³⁰ ha Yeyox te' yūmmūg yāy kopa' xupep hāpka'ok. Yeyox

yōkānām, tu tikmū'ūn pu' yīkopit, hu:

—'Ū'ūm te yōg topixxax 'āpit? Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox yōg tik te 12 xop te:

—Tikmū'ūn xohix te yāy mō'yōn 'āyīmap. Texīy xate' yīkopit? Kaxīy.

³² Pa Yeyox yōkānām, nūy pēnā nōm te' xupit,

³³ ha 'ūn te' yūmmūg, hu' nūn, tu nūktu Yeyox pata yīka mōhāmniy, tu' yīpkutuk, hu yāy puxu'ux, tu hāpxopmā xohix 'āktux. ³⁴ Ha Yeyox te:

—Tukūm, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, hu 'āhittup. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. Mōg! 'Āhittup! Kaxīy.

Yeyox xix Yax kutok

³⁵ Yeyox te 'ūn mūtik hām'āktux, ha ta' nūn Yax yōg kāmānat, yā Yax pet tu' nūn, nūktu:

—Yax, 'āk-tok hex xok. 'Āpu notot Yeyox xānā hok. Kaxīy.

³⁶ Pa Yeyox te nūmūtik hām'āktux 'ohnāg, pa Yax pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ākuxa nōg hok. 'Āpu 'ākuxa yūm ka'ok! Kaxīy.

³⁷ Yeyox te tikmū'ūn xohix xat, pu mōg hok yāy mūtik, pa' xat, pu mōg Pet xix Tiak xix Yoām, ³⁸ tu ta' mōg, tu mōktu Yax pet hā' mōxaha', pa' pip tikmū'ūn, tu' potaha', tu' xaho ka'ok, ³⁹ ha Yeyox te:

—Texīy 'āxop potaha', nūy xaho ka'ok? 'Ūk-tok hex xok tāmnāg 'ohnāg. Yā mō'yōn. Kaxīy.

⁴⁰ Ha tikmū'ūn yīxix, pa Yeyox te xohix xat, pu hāptopa mōg. Yā' mōg 'ūxohix. Ha ta' mōxaha Yeyox xix yāy yōg tik te' 3 xik-tok hex mūktak xi' tut 'ūk-tok hex yōg mīptut kox hā, ⁴¹ ha Yeyox tek-tok yīm mūg, tu:

—“Tanita kōmīy!” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yī'ax hā: “Nixix, 'āpu 'āk-nīhāxip!” Kaxīy.

⁴² Yā hāpxip 'ohnāg 'ihāk-tok hex yīpxit, nūy pepi' xip, nūy hāpkumep, ha tikmū'ūn te' yēy. Yāk-tok hex yōg hāmyāxatamuk xohix te 12,

43 ha Yeyox te tikmū'ūn xat, puyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux hok, tu' xat, puk-tok hex pu xit'ax hōm.

6

Yeyox xip Nāyane tu'

¹Tu ta' nūn putpuk Yeyox xix yāy yōg tik xop kōmēn Nāyane tu', tu nūktu kōmēn hā' mōxaha'. ²Nit xap 'ihā' mōg, tu mōktu Yoneo xop yōg Topa pet hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te' xupak, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu:

—Texīy tik te hāpxop xohix yūmmūg? Tep te tik pu hāmyūmmūgāhā'? Texīy tik te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? ³Yūmū'āte tik yūmmūg. Yā mīmpe mīy, yā Mānix kutok, yā taknōy 'ūxuxet'ax Tiak, xix Yoye', xix Yot, xix Xīmām. Yā' hex tihi nūnteh kamah. Kaxīy.

Yā tikmū'ūn te' yūmmūg putup'ah, Yeyox yā Topak-tok. ⁴Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn te yāy xape 'āpak 'ohnāg nōm te Topa pupi hām'āktux. Kaxīy.

⁵Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pa' mīy kutōgnāg. Yā' pakut xop yīmū' yīm xex, nūy hit-tupmā' yā 'a xohix'ah hittupmāhā' kōmēn Nāyane tu'. ⁶Yā tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg, ha Yeyox kuxa hittup 'ohnāg.

Yeyox yōg tik te 12 xop mōg

Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu xiptuxexka xohix yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā' kōmēn Nāyane yīkak. ⁷Tu ta' xānāhā' yāy yōg tik te 12 xop, ha' nūn, ha Yeyox te nōm ka'ogāhā', puyīy yāmīy kummuk mōy. Tute tik mō'pok, pu mōg 'ūtix tu pe' tix hā kaxīy, puyīy yāmīy kummuk mōy. ⁸Yeyox te:

—Hāpxop tat hok, yā xit'ax tat hok, xix tayūmak tat hok, pa mīm hām tonnognā 'āmōg. ⁹Āpu

pataxax tat. 'Āpu kāmīn puxehnāg mō'tat. Kaxīy. ¹⁰Tu xe:

—Āxop mōg putup, tu kōmēn hā 'āmōxap-tup, tu mīptut hā' 'āmōxap-tup. 'Āpu nox pi' mīptut puxet kopah, tu mōktu 'āmōg, tu kōmēn nīm. ¹¹Pa kōmēn yōg tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, tu hām'āktux'ax putup nōg, nūy ta mōg. 'Āpu nox pi' hok. 'Āxop te yāy pataxax tu hāpxut nuhuk putup, xayīy hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn. Kaxīy.

¹²Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Kaxīy.

¹³Tik te yāmīy kummuk mōy, tu tikmū'ūn punethok pakut putox pix heptox hā, tu nōm hittupmāhā'.

Yoām xok

¹⁴Ha ta' xip 'Enot, yā tikmū'ūn yōg xat'ax xexkah, tu nōm hāpxopmā'ax 'āpak, yā tikmū'ūn xohix te Yeyox yūmmūg, tu hām'āktux punethok. Tikmū'ūn yāg te:

—Yā' putpu' hi Yoām nōm tep-tox pix, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Kaxīy.

¹⁵Ha ta yāg te:

—Yā 'Enit. Kaxīy.

Ha ta yāg nōy te:

—Yā tute Topa pupi hām'āktux, yā Topa pupi hām'āktux xop hittap putuk. Kaxīy.

¹⁶Ha 'Enot te' xupak, tu:

—Yā Yoām nōm tep-tox pix. Hōmā 'āte' xat, pup-tox xax, ha' kuyut, pa hōnhā putpu' hi'! Kaxīy.

¹⁷Hamūn, hōmā 'Enot te' xat, puyīy xonat Yoām mūy, puyīy 'ūyīm hīy, puyīy kanet ka'ok kopa' xix. Texīy? Yā hōmā 'Enot xix 'Enonit te yāy taha', pa 'Enonit yā 'Enot taknōy Pinip xetut, ¹⁸yīy ta Yoām te 'Enot pu hām'āktux, hu: “Yā' max'ah. Topa yōg xat'ax kax'āmix tappet tu, tu' xat, xayīy yāyta hok 'ātaknōy xetut mūtik!” Kaxīy.

¹⁹Yīy ta' gāy 'Enonit, tu Yoām putup nōg, hup-tup, puyīy Yoām

putex. Pa 'āmhook, ²⁰ yā 'Enot te Yoām yīpkutuk, yā tute' yūmmūg yā' max xe'ēgnāg Yoām, ha Yoām putex putup'ah. Yoām te 'Enot pu hām'āktux punethok, ha 'Enot kuxa hittup 'ohnāg, pa 'Enot te 'nōy yōg hām'āktux'ax putuppax.

²¹ Pa hāpxip 'ihā 'Enot te yāy yōg hāmyāxatamuk yōg 'āmuk xexka mīy, ha ta' nūn gohet yōg xexka xop, yā' xat'ax xexka xop, xix xonat yōg xat'ax xop, xix hāpxexka Ganinet yōg xat'ax xop. ²² Ha ta' nūn 'Enonit kutok hex, nūktu' hāmyā max, ha 'Enot tep-tuppax xexka', yā hāmyā max. 'Enot tek-tok hex pu hām'āktux, hu:

—Xate putep-tup? 'Āte xa' hōm putup. Kaxīy.

²³ Tu xe hām'āktux xex, hu:

—Xate putep-tup? Yā 'āte xa popmāp-tup hāpxop xohix, tu mōktu yōg hāpxop xahix, yā' xahix yōgnū hāhām, xi' xahix yōgnū tikmū'ūn! Kaxīy.

²⁴ Ha ta' mōg 'ūk-tok hex, nūy tut mūtik hām'āktux, nūy yīkopit, ha' tut te:

—'Āpu tatu' xax Yoām putox nōm tep-tox pix. Kaxīy.

²⁵ Ha putpu' nūn 'ūxat'ax tu', tu:

—'Ā' hōm mō'ka'ok Yoām putox kănēpetxax yīmū' yūm! Kaxīy.

²⁶ Ha ta' kuxa hittup 'ohnāg 'Enot, pa yā hām'āktux xex tu Topa 'āxet'ax 'āktux ha tikmū'ūn xohix te' xupak, yīy ta' hōm putup, ²⁷ hu hāpxip 'ohnāg 'ihā xonat mō'kutnāhā', puyīy Yoām putox nūnnā', ha ta' mōg xonat kanet ka'ok tu', tu Yoām putox xak, ²⁸ tu kănēpetxax yīmū' nūnnāhā', tuk-tok hex pu' hōm, ha ta' mōg, tu' tut pu' hōm. ²⁹ Ha ta' yūmmūg Yoām mūtik mōg xop, tu ta' nūn, tu nūktu Yoām xokxax paha', tu ta' mōg, tu mōktu mīkaxxap kox kopa' xix xukpot tu'.

Yeyox te tikmū'ūn xohix pu' xit'ax popmāhā'

³⁰ Ha ta' nūn Yeyox yōg tik te 12 xop Yeyox hah, tu nūktu yāy yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux xix yōg hāmyūmmūg'ax xohix, ³¹ pa' pip tikmū'ūn xohix, tu xohix te hāpkumep, yīy ta' xit 'ohnāg Yeyox yōg tik xop, yā tikmū'ūn xohix pip. Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu yūmū mōg hām panip xexka tu', nūy hām hok. Kaxīy.

³² Tu ta' mōg, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg, tu kōnāg xak. ³³ Pa tikmū'ūn punethok te mōg'ax pēnāhā', yā' Yeyox pēnāhā xix tik xop. Ha ta' nūn xiptuxexka xohix yōg tikmū'ūn, tu pata hā' nūpaha hām kux tu', tu nūktu' mōxaha', tu' nōy hip. ³⁴ Ha ta' xupep mīpkox kōnāg xexka kux tu', ha Yeyox te' pēnāhā tikmū'ūn xohix, tu' kuxa ka'. Kahnēn yōg pēnā'ax xip'ah. Hā kaxīy tikmū'ūn putuk. Yā' hittup 'ohnāg, yīy' kuxa ka', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā hāpxop punethok.

³⁵ Māyōn mō'nāp-tup 'ihā' nūn Yeyox yōg tik xop, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Māyōn mō'nāp-tup, yā hām panip xexka nūnteh, yā xit'ax pip 'ohnāg. ³⁶ 'Āpu yā tikmū'ūn xat, pu mōg hāpxa'ax tu' xix xiptuxexka tu', puyīy xit'ax pop. Kaxīy.

³⁷ Pa Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pu xit'ax popmā'. Kaxīy.

Ha tik xop te:

—Texīy pām popmā tikmū'ūn xohix pu'. 'Ūyōg tayūmak xohix, yā tayūmak 'ānuk xohix te' 200, yā tayumak yānām ponnok. Kaxīy.

³⁸ Ha:

—Pām xohix texīy pip 'ōhnū'? Mōy pēnā' Kaxīy.

Tik mōg, tu putpu' nūn, tu:

—Yā pām te' 5 xix mām tix. Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat, puyīy xux yīmū' mām, puyīy yānōm xohix hā' mām, ⁴⁰ ha' yānōm hā'

mām, yā' yānōm kopa' mām xohix te' 100 xi' nōy kopa' mām xohix te' 50 hā kaxīy. ⁴¹ Ha Yeyox te' pām te' 5 pop xix mām tix, tu pekkox pēnāhā', tu:

—Topa, xate nū' popmāhā'. Yā 'āmax. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu popmā'. Tik te' popmāhā'. Ha ta mām tix koxip, tu' popmāhā kamah, ⁴² ha tikmū'ūn xohix te' māhā', tu mōktu xe xit putup'ah. Puxix. ⁴³ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu pām yāg pop xix mām yāg. Yā pām yāg hā nū'xip manax xohix te' 12 xix mām hā, ha' nūnnāhā'. ⁴⁴ Hamūn, yā' xohix te' pām māhā', yā' tik xohix te' 5000.

Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā

⁴⁵ Hāpxip 'īhā Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux hu:

—Āpu mīpkox hā mōxakux, nūy mōg kūnāpa hāpkux nōy tu' xiptux-exka Metxax tu', ha 'āte tikmū'ūn mō'pok putup. Kaxīy.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, ha ta' mōg Yeyox, tu yīktix yokoma', nūy Topa pu hām'āktux.

⁴⁷ Āmnīy 'īhā' pip Yeyox yōg tik xop mīpkox kopa kōnāg xexka kote', ha ta yāp-xehnāg xip Yeyox hāpkux tu', ⁴⁸ tu yāy yōg tik xop pēnāhā'. Tik te' mīpkox hā mōgāhā', pa yā mōg putux, yā 'āmuuh te ha' nūn. Hāmyāykuhmōy ha ta' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka yīmū' mōg pata hā, tu nōā' yēn putup.

⁴⁹ Ha tik te' pēnāhā yā Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā, ha hāmpē'paxex yā yāmīy putuk, tu' xahok. ⁵⁰ Yā' xohix te' pēnāhā', tu' yīpkutuk. Pa hāpxip 'īhā Yeyox te:

—Ākuxa nōg hok! Yāg mūn. Ūgyīpkutuk hok! Kaxīy.

⁵¹ Tu ta mīpkox hā mō'nāhā Yeyox, tu' xip yāy yōg tik xop mūtik, 'īhā' kux 'āmuuh. Ha tik xop kuxa te' yēy, ⁵² yā tik te' yūmmūg 'ohnāg

texīy Yeyox te tikmū'ūn te' 5000 xitnāhā', yā tik putox ka'ok.

Yeyox te tikmū'ūn hittupmāhā Yēnēyane tu'

⁵³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu kōnāg kox kux tu' mōxaha' hāpxexka Yēnēyane tu', tu mīpkox tutxit hā hīy kōnāg kux tu', ⁵⁴ tu ta' mōg, pa tikmū'ūn pip, tu Yeyox pēnāhā', ⁵⁵ tu ta' mōg, tu' pet xohix ha' xupaha', tu tikmū'ūn pakut tutpe hā' put nūn, tu nūktu Yeyox ha' nūnnāhā', ha Yeyox te nōm hittupmāhā'. ⁵⁶ Tu ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep xiptuxexka xohix tu' xix kōmēn xohix tu' xix yānōm xohix tu', pa' pip tikmū'ūn xohix, tu' nūnnāhā tikmū'ūn pakut, tu nūktu nāpet hām tu' xex, tu Yeyox tu' xak, pu tux, puyīy pakut xop Yeyox yōg topixxax kuyāg 'āpit, ha pakut xohix te' xupit, tu' hittup.

7

Yoneo xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat

¹ Ha ta' nūn Paniye xop xix tik te hāmyūmmūg xop, yā kōmēn Yenoyanēn tu' nūn, tu nūktu Yeyox ha yāy tu nū'nāhā'. ² Yā hōmā nōm te' pēnāhā Yeyox yōg tik xop xit 'ūyīm xut putūynāg hā, yā 'ap yīm pix'ah. Yā Paniye xop te' tikmū'ūn xat, pu yāy yīm pix. ³ Yā Yoneo xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat, ha Paniye xop te Yoneo xop kopa' xip, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat punethok, tu yāy yīm pix max, tu nōmhā' xit, ⁴ tu nāpet tu' nūnnāhā hāpxop, tu nōm pix 'ūxohix, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax nōy tat. Yā kōnāg xo'op'ax pix xix nax xix kanenām.

⁵ Tu ta' yīkopit Paniye xop te xix tik te hāmyūmmūg xop te', hu:

—Texīy 'ōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ohnāg, hu yāy yīm xut putūynāg hā' xit? Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Äpa max, pa yä 'äkuxa kummuk. Hömä 'Iyait te 'äxop 'äktux! Tute kax'ämi, hu: "Topa te: 'Tikmü'ün tek mün 'äktux max, pa yä' kuxa tek mün xak 'ohnäg. ⁷ Tikmü'ün tek mün pu nükettetex, pa yä' kummuk. Yä tikmü'ün te yäy yög hām'äktux'ax 'äktux, tu: Yä Topa yög xat'ax nühü.'" Kaxiy.

⁸ Tu Yeyox te xe:

—'Äxop te Topa yög xat'ax mīy 'ohnäg, nūy mōnāy^{xop} yög hāpxopmä'ax tat. Kaxiy.

⁹ Tu Yeyox te xe:

—'Äxop te Topa yög xat'ax nīm pax, nūy yäy yög xat'ax mīy. ¹⁰ Yä hōmā Mōyyex te' xat, hu: "Äpu 'ätak mō'yäy xe'ēgnäg, nūy nōm pu hāpxopmä max. 'Äpu 'ätut mō'yäy xe'ēgnäg, nūy nōm pu hāpxopmä max." Kaxiy. ¹¹ Pa 'äxop te tikmü'ün pu hāmyümmügāhā', hu: "Üxip tikmü'ün yög hāpxop, tu Topa pu' hōm, tu yäy 'ätak pu' hōm 'ohnäg xi' tut pu' hōm 'ohnäg. Nōmhā' max. ¹² Nōmhā' hōm hok." Kaxiy. ¹³ Pa 'ämhok, hām'äktux kummuk. Hā kaxiy 'äxop te Topa yög hām'äktux 'äpak 'ohnäg, pa yäy yög ham'äktux 'äpak, tu 'äk-tok pu nōm yümmügāhā', tu 'äxop te hāpxopmä kummuk nōy punethok hā kaxiy. Kaxiy.

Tepe te hām kummugāhā'?

¹⁴ Yeyox te xe tikmü'ün xānāhā', ha' nūn, ha hām'äktux, hu:

—'Äpu yög hām'äktux'ax 'äpax max, nūy hāmyümmüg: ¹⁵⁻¹⁶ Tikmü'ün hāptopa' pip hāpxop, tu tikmü'ün hā' mōxaha', tu kopa' pip nōmhā. Yä hāpxop te kaxiy te tikmü'ün kummugā 'ohnäg. Pa hāpxop pip tikmü'ün kopah tu' mōxaha', tu möktu hāptopa' pip. Yä hāpxop te kaxiy te tikmü'ün kummugāhā'. Kaxiy.

¹⁷ Tu ta' mōg Yeyox, tu möktu mīptut hā mō'nāhā', ha ta' nūn

Yeyox yög tik xop, nūy Yeyox yög hām'äktux'ax yīkopit, ¹⁸ ha Yeyox te:

—'Äxop te tikmü'ün xohix putuk, yä hāmyümmüg 'ohnäg. Hāpxop te hāptopa' pip, tu tikmü'ün yīkox hā' mōxaha', tu kopa' pip. Yä hāpxop te kaxiy te tikmü'ün kummugā 'ohnäg. ¹⁹ Yä' kuxa hā' mōxa 'ohnäg, pa yä' tex hā' mōxaha', tu hāpxip 'ihā' mōg hāptopah. Kaxiy. Yä Yeyox te' xuktux, yä' max xit'ax xohix.

²⁰ Yeyox te xe:

—Hāpxop 'üm te tikmü'ün kummugāhā'? Hāpxop 'üm te tikmü'ün kopa' pip, tu' mōxaha', tu' mōg hāptopah? ²¹ Yä' pip hāpxop kummuk tikmü'ün kuxa kopah, yä tikmü'ün te hāmpē'paxex kummuk, nūy hāpxop kummuk mīy, yä' xupxet, tu tikmü'ün putex, ²² tu' nōy hā' xupxet, tu' xupkümīy, tu hāpkummugā pax, yä' koit, tu hām kute'ex pax, tu' yīpkümīy, tu' mānōg kummuk, tu yäy xexka pe'paxex, tup-tox kummuk. ²³ Yä nōm xohix hāpxop kummuk te tikmü'ün kopa' pip, tu' mōxaha', tu möktu hāptopa' pip. Yä hāpxop te kaxiy te tikmü'ün kummugāhā'. Kaxiy.

Ün puknōg

²⁴ Tu ta' mōg Yeyox, tu möktu hāpxexka tu' mō'nāhā kōmēn Tinok yīkak, tu mīptut hā mō'nāhā', tu yäy xapto^p putup, pa 'ämhok, yä tikmü'ün xohix te' yümmüg. ²⁵ Ha ta' nūn 'ühün, hak-tok hex kopa' xip yāmīy kummuk. Yä tikmü'ün te Yeyox 'äktux, ha 'ün te' xupak, hu' nūn, tu nūktu' kopaxux hā' xip Yeyox yīkak. ²⁶ Yä 'ün puknōg, yä hāpxexka Xitpenīy yög, tu Yeyox tu' xak, puyīy yāmīy kummuk xut 'ük-tok hex kopah. ²⁷ Ha Yeyox te:

—Tikmü'ün tek-tok pu xit'ax hōm hāmāxap. 'Äp max'ah kaxxop yög xit'ax paha', tu kokex pu' hōm. Hā kaxiy Yoneo yög hāpxop hōm hok puknōg xop pu'. Kaxiy.

28 Pa 'ūn te:

—Yāyā, hamūn, pa kokex kutox te mīmpe xit'ax kaka' pip, ha kakxop yōg pām yāgnāg xaha', ha' māhā'. Kaxīy.

29 Ha Yeyox te:

—Xate hām'āktux max. 'Āpu mōg yāy pet hah. Xip'ah yāmīy kummuk 'āk-tok kopah. Yā' mōg. Kaxīy.

30 Tu ta' mōg 'ūhūn yāy pet hah, tu nūktu' xupep, pa' xip 'ūk-tok hex, tu mīmpe mō'yōn'ax yīmū' pip, ha yāmīy kummuk xip'ah 'ūkopah.

Tik yīpkox hok, tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg

31 Ha ta' xip Yeyox kōmēn Tinok yīkak, tu ta' mōg, tu kōmēn Xinōm hā' tep, tu Kōmēn te' 10 yōg hāpxexka tep, tu mōktu kōnāg xexka Ganinet tu' xupep. 32 Ha ta' nūn tikmū'ūn, tu' nūnnāhā tihik, yā' yīpkox hok, tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te Yeyox pu' xak, puyīy tik yīmū' yīm xex, puyīy hittupmā'. 33 Ha ta' mōg Yeyox xix tihik tikmū'ūn xohix kūnāpah. Yeyox te yāy yīpkutok hā' nōy yīpkox 'āpit, tu' yīynīn, tu' yīkox hep hā' nōy yōyxōg 'āpit yāy yīpkutok yā, 34 tu pexkox pēnāhā pepix, tu xit xut xexkah, tu:

—“Epatah!” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yī'ax hā: “Pu yā 'āyīpkox xōn, nūy hām'āpax!” Kaxīy. 35 Ha' yīpkox max, tu hām'āpak, ha' yōyxōg max, tu hām'āktux max.

36 Ha Yeyox te tikmū'ūn xat puyīy nōm 'āktux hok. Yeyox te' xat punethok hā kaxīy, pa tikmū'ūn te nōm 'āktux punethok, 37 ha tikmū'ūn te' xupak, tu' kuxa te' yēy, tu:

—Tik te hāpxopmā max xe'ēgnāg' Tute tik yīpkox hok xupakgāhā', tu tik te hām'āktux yūmmūg 'ohnāg xat, puyīy hām'āktux! Kaxīy.

8

Yeyox te tikmū'ūn te' 4,000 pu xit'ax popmāhā'

1 Hāpxip ha ta' yāy tu nū'nāhā tikmū'ūn xohix, tu yōg xit'ax pip'ah. Ha' xip Yeyox, tu yāy yōg tik te 12 xop xānāhā', tu:

2 —'Āte tikmū'ūn kuxa ka', yā 'āmīy tikoyuk hā' pip tikmū'ūn 'ūgmūtik, ta hōnhā 'ūyōg xit'ax 'ūm pip'ah. 3 'Ūmā hok, ha 'āte tikmū'ūn mō'pok 'ūpet hah, puxix xakux putat kopah, 'ūpu'uk tu'. Yā hāptox tu' nūn tikmū'ūn. Kaxīy.

4 Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Tep-te tikmū'ūn pu xit'ax hāmenex nūnte hām panip xexka tu'? Yā' pip'ah xit'ax. Yā tikmū'ūn xohix. Kaxīy.

5 Ha Yeyox te:

—Pām xohix texīy 'ōgnū? Kaxīy.

Ha:

—'Ūxohix te' 7. Kaxīy.

6 Ha tikmū'ūn xat, pu hām tu' mām, tu pām te' 7 pop, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Xate 'ūgmū'ā pām popmāhā'. 'Āmax. Kaxīy.

Yeyox te pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu popmā'. 7 Ha ta' pip māhām kama, yā' xohix'ah, ha Yeyox te Topa pu mām 'āktux, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu' popmā', 8 ha tikmū'ūn te' māhā', tu mōktu xe xit putup'ah, yā puxix, ha Yeyox yōg tik xop te' xit'ax yāgnāg yāy tu nū'xok manax te' 7 hā nū'xip. 9 Yā tikmū'ūn xohix te' 4.000 te' māhā pām xix māhām.

Ha ta tikmū'ūn mō'pok hato'a Yeyox te', 10 tu ta' mōg yāy yōg tik xop mūtik, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg tu mōktu' mōxaha hāpxexka Namānot tu'.

Peniye xop te Yeyox tu' xak, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg

11 Ha ta' nūn Paniye xop, tu Yeyox mūtik hām'āktux, tup-tup, puyīy Yeyox hām'āktux kummuk, hu ta tu' xak, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', puyīy tikmū'ūn yūmmūg Topa te Yeyox

ka'ogāhā', ¹² ha Yeyox te xit xut xexka, tu:

—Teptu tikmū'ūn te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak, puyīy tikmū'ūn pēnā'. 'Āte xa hām'āktux, 'āte xa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg putup'ah, xayīy pēnā'. Kaxīy.

¹³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg, tu kōnāg xexka xak.

Paniye xop yōg pām tokatokgā'ax xix 'Enot yōg

¹⁴ Ha Yeyox yōg tik xop yōg pām 'ūm xip'ah, yā' xaxok. Yā pām puxet xip mīpkox kopah, ¹⁵ ha Yeyox te:

—Pa 'ātitx. 'Ūkummuk Paniye xop yōg pām yōg tokatokgā'ax xix 'Enot yōg. Kaxīy.

Yā 'ap tokatokgā'ax 'āktux'ah, pa yā 'ūyōg hāmyūmmūgā'ax.

¹⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te yāy mūtik hām'āktux punethok, tu:

—Hamūn. Yūmū yōg pām 'ūm xip'ah, yīy ta nōm 'āktux. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te' xupak, tu:

—Teptu yāy mūtik hām'āktux pām 'ūm xip'ah? 'Ok 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg yōgnū hām'āktux? Texīy 'āp-tox ka'ok? ¹⁸ 'Āpa te hāmpēnā 'ohnāg, xix 'āyīpkox te hām'āpak 'ohnāg. 'Ok 'ūxutigāhā ¹⁹ 'āte pām te' 5 koxip, nūy tikmū'ūn te' 5.000 pu' popmā'? 'Ūmā kux, ha pām yāgnāg xe' pip, manax hā nū'xip. 'Āxop te manax xohix texīy pop? Kaxīy.

Ha':

—12. Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox te xe:

—'Āte pām te' 7 koxip, nūy tikmū'ūn te' 4.000 pu' popmā'. 'Ūmā kux, ha pām yāgnāg xe' pip, manax hā nū'xip. 'Āxop te manax xohix texīy pop? Kaxīy.

Ha':

—7. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop te hāmyūmmūg nōmhā'? Kaxīy.

Yeyox xix tik pa hok Metxax tu'

²² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu' mōxaha xiptuxexka Metxax tu', ha ta' nūn tikmū'ūn, tu tik pa hok nūnnāhā', tu Yeyox tu' xak, puyīy 'ūyīm xex tik yīmū', nūy hittupmā'. ²³ Ha Yeyox te' nōy yīm mūg, tu ta' mōg tik mūtik tikmū'ūn xohix kūnāpa', tu yīypu'īn tik pa kopah, tu nōy yīmū yāy yīm xex, tu: —'Ok hāpxop pēnāhā'? Kaxīy.

²⁴ Ha tik te hāmpēnāhā', tu:

—'Āte' pēnāhā tihik, pa yā mīm te hāpkumep putuk. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te xe yāy yīm xex tik pa yīmū', ha tik te hāmpēnā mō'ka'ok, tu hāmpēnā max xe'ēgnāg. Yā' hittup. ²⁶ Ha Yeyox te tik xat, pu' pet ha mōg, puyīy xiptuxexka tu mōg hok.

Pet te hām'āktux max

²⁷ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop tu xiptuxexka Pinip yōg Xeyanet tu'.

Yeyox te tik pu hām'āktux, hu:

—Putep xuktux tikmū'ūn? 'Ū'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

²⁸ Ha tik te:

—Yā' yāg te: “Yā Yoām, nōm tep-tox pix.” Kaxīy. Ha ta' yāg nōy te: “Yā 'Enit.” Kaxīy. Ha ta' yāg nōy te: “Yā nōm te Topa pupi hām'āktux.” Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Xix 'āxop, putep xuktux 'āxop, 'ū'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yā Topa te 'āyāyuktūnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te tik xat, puyīy nōm 'āktux hok.

Yeyox te' xuktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

³¹ Tu ta hām'āktux Yeyox te yāy yōg tik xop pu, tu:

—'Ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok, tuk xūy xexkap-tup, yā Yoneo xop yōg xexka xop tek putup nōg putup, xix 'āmānex xexka xop te', xix tik te hāmyūmmūg xop te', tu' nōy xat

putup, puyīy 'ūkputex. 'Ūkxok xe'e putup, pa 'āmnīy tikoyuk nōg, 'Īhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

³² Yā hām'āktux xe'e Yeyox te', ha Pet te:

—'Āmhok. Kaxīy hok! Kaxīy.

³³ Ha Yeyox yōkānām, nūy yāy yōg tik xop pēnā', nūy Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ōg hām'āktux'ax yā Hāmġāyāgnāg'Īhā' mōg Yeyox, tu Pet mōgāhā', yōg. 'Āpu 'ūkxāmpa mōg! Xate hāmpe'āpaxex, yā tikmū'ūn te hāmpe'paxex putuk, yā 'ap Topa te hāmpe'paxex putuk'ah. Kaxīy.

³⁴ Tu ta tikmū'ūn xānāhā Yeyox te, xix yāy yōg tik xop xānāhā', ha' nūn, ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy kutōgnāg pe'paxex, puxix yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, nūy 'āmnīy xohix hā' yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, nūy 'ūkxūy putuk, tuk mūn mūtik hāpkumep putup nōmhā'. ³⁵ Ha tikmū'ūn te' yāy xaxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnāg, pa tikmū'ūn xok 'ūgmūn hah, puxix tu hip-tup mōkuma' mōg, tu hi kux 'ohnāg. ³⁶ Teptu hām xexka yōg hāpxop xohix pop, pāyā' xok? 'Ūp-texop, tu' xok, tu hāpxop xohix xaxok, 'Ūxok tu', puxix' hok xe'ēgnāg. ³⁷ 'Ok max, pu tikmū'ūn putexop xexkah, tu hām xexka yōg tayūmak xohix xexka pop, pa' xok? 'A' max'ah. Yā' xok, tu tayūmak xohix xaxok, tu hok xe'ēgnāg, ha tayūmak xohix te tikmū'ūn putpu' hīmnā hok. ³⁸ Tikmū'ūn tek mūn hā yāyhāhup, xix yōgnū hām'āktux ha yāyhāhup, yā 'ūnōy xop pu yāyhāhup, hu: “Agmūn Yeyox yōg'ah.” Kaxīy. Kōpxix 'āte nōm hā yāyhāhup, 'ūyānān tu'. 'Ātak Topa pu 'āte nōm xop hā yāyhāhup, 'Īhāg nūn, tu: “'Ōhōm 'a' yōg'ah.” Kaxīy. 'Īhāg xexka xe'ēgnāg nūn 'ātak Topa putuk, xix pekkox yōg nū'pok xop putuk.

9

¹ Tu ta xe hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa hām'āktux, yā' pip tikmū'ūn nūnteh, tu xakix hāmāxap'ah, pa' pēnāp-tup hāmāxap Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'e putup, ha' yīpkox pip putup. Kaxīy.

Yeyox, xix Mōyyex, xix 'Enit

² Ta 'āmnīy xohix te' 6 nōg, 'Īhā' mōg Yeyox, tu Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, tu' nōy mōgā 'ohnāg, tu' mōg yīktix tox tu', tu' mōxaha', ha' xip Yeyox tik keppah, tu yāyhā kuyānām putuk, ³ ha' topixxax yāyhā 'ūmnok tūmnāg, tu yōg kuyānām pip. Yā tikmū'ūn te topixxax pix hā kaxīy yūmmūg 'ohnāg. ⁴ Ha tik tikoyuk te' pēnāhā 'Enit te Yeyox mūtik hām'āktux, xix Mōyyex te', ⁵ ha Pet te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, yā' max yūmūg pip nūnteh. 'Ūgmū'āte xa' mīy putup 'āpetnāg, yā 'ōgnū', xix Mōyyex yōg, xix 'Enit yōg. Kaxīy.

⁶ Yā' kuxa nōg tihik, yīy hām'āktux hitop Pet te'. ⁷ Hāpxip 'Īhā' nūn hāmġōy xexkah, nūktu kūyānām mō'nūy, ha Topa te hām'āktux hāmġōy xexka kopah, hu:

—Yā 'ūgkutok pit nō'ōm. 'Āte mō'yāy xe'ēgnāg. 'Āpu 'ūyōg hām'āktux 'āpax! Kaxīy.

⁸ Ha tik te yāy yīmap pēnāhā mō'ka'ok, pa Yeyox puxet pēnāhā'. Yā' nūy pip'ah.

⁹ Tu ta yīktix hā kukpa yīxohoh Yeyox xix tihik, ha Yeyox te:

—'Āpu hāmpēnā'ax 'āktux hok. Nāy. 'Ūgmūn Tikmū'ūn Kutok te putpuk hip-tup, ha nōmhā nōm 'āktux putup. Kaxīy.

¹⁰ Ha tik te nōm 'āktux 'ohnāg, pa yāy yīkopit, hu:

—Putep xuktux 'ūputpu' hip-tup? Kaxīy.

¹¹ Tu Yeyox pu yīkopit, hu:

—Teptu tik te hāmyūmmūg xop te hām'āktux 'Enit nūn putup hāmāxap? Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te:

—Hamūn, 'Enit nūn hāmāxap, nūy hāmaxnā'. Pa Topa tappet tu hām'āktux 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok xūy putup, ha tikmū'ūn tek putup nōg putup, ¹³ pa 'āte xa hām'āktux, hōmā yā' nūn 'Enit nūnteh, ha tikmū'ūn te' kute'ex kummuk pax. Yā hōmā Topa tappet tu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'Enit kute'ex kummuk putup. Kaxīy.

Yeyox te kaxxop hittupmāhā'

¹⁴ Ūpip Yeyox yōg tik xop, tu tik te hāmyūmmūg xop mūtik hām'āktux, ¹⁵ ha tikmū'ūn xohix pip 'ūyīmap, tu Yeyox pēnāhā', hu' nūn, nūy Yeyox mūtik hām'āktux. ¹⁶ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Putep 'āktux 'āxop yāy mūtik? Kaxīy.

¹⁷ Ha ta' xip tihik tikmū'ūn kopah, tu:

—Notot, 'āte yāy kutok pit nūnnāhā', yā' kopa' xip yāmīy kummuk, ha 'ūgkutok te hām'āktux yūmmūg 'ohnāg. ¹⁸ Yāmīy kūmmuk te' mūkpxax, tu hām tu mō'yōnpax, ha' yīkox hā' konnoppax, tu' xox hā' nōy nahatpax, hu' pu'uk 'ūgkutok. Ha 'āte yāy kutok nūnnāhā, puyīy 'ōgnū tik xop yāmīy kummuk xut, pa' xut yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—Yā tik kuxa mām kutōgnāg 'ūgkopah! 'Āmnīy xohix texīy hāg nox xip'ax 'āxop mūtik, xayīy 'ākuxa mām? 'Āmnīy xohix texīy hā 'āte 'ōg hāpkummuk hā tot putup? 'Āpu' nūnnā 'āk-tok. Kaxīy.

²⁰ Yā' nūnnāhā', ha yāmīy kummuk te Yeyox pēnāhā', tu kaxxop yāy nuhugā ka'ok, ha' nāhā', tu' yōkanām nā' mōg, tu' yīkox hā konnop. ²¹ Ha Yeyox te 'ātak pu hām'āktux, hu:

—Hāmyāxatamuk xohix texīy hā' kummuk hā kaxīy? Kaxīy.

Ha 'ātak te:

—Yā hōmā yā' pu'ūgnāg xix hōnhā'. ²² Yā yāmīy kummuk te mō nōy yōn punethok kuxap kopah, xix kōnāg kopah, nūy putex. Xate hāpxopmā yūmmūg, hu tak mū'ā teh. 'Āpu' 'ūgmūg kuxa ka'. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte xa hāpxopmā yūmmūg? 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok? Yā 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hāpxopmā xohix yūmmūg. Kaxīy.

²⁴ Ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Yā 'ūgkuxa yūm 'ākopah. 'Āpu 'ūgka'ogā', 'ūyīy 'ūgkuxa yūm ka'ok punethok. Kaxīy.

²⁵ Ha tikmū'ūn xohix yīnnāhā' tu' nūn, ha Yeyox te yāmīy kummuk xat, hu:

Yāmīy kummuk, xate' nōy yīpkox hogāhā'. Yāmīy kummuk, 'āpep, nūy putpu mōnā hok. Kaxīy.

²⁶ Ha yāmīy kummuk te hām'āktux ka'ok, tu kaxxop yāy nuhugā xexkah, tu ta' mōg, ha ta' pip kaxxop, ha tikmū'ūn te:

—Yā' xok. Kaxīy.

²⁷ Pa Yeyox te' nōy yīm hā' mūg, tu' yīm xīnnāhā', hak-nīhā' xip.

²⁸ Ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu mīptut hā mō'nāhā', ha Yeyox yōg tik xop te:

—Teptuk mū'āte yāmīy kummuk xut yūmmūg 'ohnāg?

²⁹ Ha:

—Tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux. Hā kaxīy nōm yāmīy kummuk xut. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

³⁰ Tu ta' mōg Yeyox yāy yōg tik xop mūtik, tu mōktu hāpxexka Ganninet tu hāpkumep. Yeyox te yāy xaptop putup, puyīy tikmū'ūn pēnā hok, ³¹ yā yāy yōg tik xop pu hāmyūmmūgāhā', tu:

—Tik te' gāy xop mōgāp-tup, puyīy 'ūgmūy, nūy 'ūkputex, yā

Tikmū'ūn Kutok putex, hak xok putup, pa 'āmnīy tikoyuk nōg 'lhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

³² Pa tik te Yeyox yōg hām'āktux yūmmūg 'ohnāg, pa' kuxa nōg, hu xe yīkopit 'ohnāg.

Tik 'ūm xexkanām

³³ Ta' mōg Yeyox yāy yōg tik xop mūtik, tu mōktu kōmēn Kapānām tu' mōxaha', tu mīptut hā' mōxaha'. Yeyox te tik te 12 xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop te putep yāy mūtik hām'āktux putat kopah? Kaxīy.

³⁴ Pa yā' yēy. Yā tik te hām'āktux, hu:

—Tik 'ūm xexkanām Yeyox yōg tik xop kopah? Kaxīy.

³⁵ Yeyox yūm, tu' xānāhā yāy yōg tik xop, ha' nūn, ha:

—'Ok xatep-tup, xayīy xexkah? 'Āpu yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy nōy pu 'āhām, yā' xohix yōg kāmānat. Kaxīy.

³⁶ Yeyox te kaxxop paha', tu tik xop kopa' xix, tu' nōy yīmū' yīm xex, tu:

³⁷ —Tikmū'ūn 'ūm te kaxxop te kaxīy putup, nūy kaxxop pēnā', 'ūkputuppax tu'. Yā nōm tek putup kamah. Tikmū'ūn 'ūm tek putup, yā Topap-tup kamah, yā nōm te nūgkutnāhā'. Kaxīy.

Tikmū'ūn te yūmūg hā' gāy 'ohnāg, puxix yūmūg hā' xape'

³⁸ Ha Yoām te:

—Yāyā', 'Ūgmū'āte' pēnāhā tihik, ha yāmīy kummuk mōy. Tute:

“Yeyox te 'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ūyīy yāmīy kummuk mōy. Yāmīy kummuk, 'āpep!” Kaxīy.

Hak mū'āte:

“Āmhok! 'Ūmōy hok!” Kaxīy.

Yā tik xip'ah 'ūgmūg xop kopah. Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox te:

—Kaxīy hok. Yā' max. 'Āte yāy 'āxet'ax hōm, puyīy yāmīy kummuk mōy, puxix tik 'ūgmūn 'āktux kummuk putup'ah. ⁴⁰ Yā yūmūg

hā' gāy 'ohnāg, puxix yūmūg hā xape tikmū'ūn. ⁴¹ 'Āpu 'ūxaxok hok, tikmū'ūn te xa kōnāg tat, 'ūkuxa mām 'ūgkopah tu', puxix Topa nōm hā maxnā'. Kaxīy.

Pa 'ātix. Hāpkummuk mīy hok

⁴² Tu xe:

—Tikmū'ūn 'ūm te' kuxyāhā kaxxop kutōgnāg kuxa yūm'ax 'ūgkopah. Yā' max, pu nōm kummuk xop xuknīkup tu mīkaxxap xexka hīy poxit hā, nūy kōnāg xexka kopa mō'yōn. ⁴³ Paxpu 'āyīm te 'ākummugā', xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy 'ūxak, nūy putyōn. Yā' max, pexkox hā mōnāy 'āyīm puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āyīm tix pip. Yā kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁴ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁵ Paxpu 'āpata te 'ākummugā, xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy 'ūxak, nūy putyōn. Yā' max, pexkox hā mōnāy 'āpata puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āpata tix pip. ⁴⁶ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁷ Paxpu 'āpa te 'ākummugā, xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu 'ūxut, nūy putyōn. Yā' max, Topa yōg xop hā mōnāy 'āpa puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āpa tix pip. ⁴⁸ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg.

⁴⁹ Kuxap te pipkup kopit, pe' max pe' kummuk. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ⁵⁰ Tikmū'ūn te' putyōn 'āmotxuxpex kummuk. Hā kaxīy Topa te hāpkummuk mīy xop putyōn putup. Pa 'āpu hāmmax mīy, nūy tikmū'ūn pu hāmmaxnā'. Kaxīy.

10

'Ok 'īpxox te' xetut nīm, pu' kummuk

¹ Tu ta' mōg Yeyox hāpxexka Yonex tu', tu kōnāg kox Yohnām

xak. Ha ta' yāy tu nū'nāhā tikmū'ūn xohix Yeyox yīmāp 'ūxeheh, ha xe tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. Yā Yeyox te hāmyūmmūgā pax. ² Ha ta' nūn Paniye xop, tup-tup, puyīy Yeyox koit, tu:

—Putep kax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu? Topa te putep xat? 'Ok xat, pu tik xetut nīm? Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—Mōyyex te putep xat? Kaxīy.

⁴ Ha:

—Mōyyex te' xat, pu tik tappet kax'āmi, nūy xetut nīm, puyīy xetut mōg. Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—Hamūn. Hōmā tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, yīy' xat'ax te kaxīy kax'āmi'. ⁶ Pa 'āmhok. Hōmā Topa te' mīy hāhām xix hāpxop xohix, 'ihā Topa yōg tappet te: “Topa te' mīy tihik xix 'ūhūn, ⁷ yīy ta tik te' tak nīm xi' tut, nūy xetut mūtik yāytax, ⁸ ha nōmhāp-xet. Yā' tix'ah 'īpxox xix xetut, yāp-xet. ⁹ Yā Topa te yāytagāhā', ha tikmū'ūn te nōm nīmmāhā', pu' kummuk. Kaxīy.

¹⁰ Ta' mōg Yeyox xix yāy yōg xop, tu nūktu mīptut hā' mōxaha', ha Yeyox yōg tik xop te:

—Putep xuktux hato'ah? Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te:

—'īpxox te' xetut nīm, nūy nōy mūy, yā hāpkummuk mīy. Yā' nōy hā' xupxet. ¹² Ha ta' xetut te 'īpxox nīm, nūy nōy mūy, hā hāpkummuk mīy. Yā' nōy hā' xupxet. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

¹³ Hāpxip 'ihā tikmū'ūn te kaxxop nūnnāhā Yeyox tu', puyīy Yeyox kakop pu hāmmāxā', pa Yeyox yōg tik xop te:

—'Āmhok, 'ūnūnnā hok. Kaxīy.

¹⁴ Pa Yeyox te' xupak, tup-tup nōg, tu:

—'Ūtux, puk ha nū' kaxxop. Hām'āktux hok, hu: “'Ūnūnnā hok.” Kaxīy. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip.

Yā nōm xop te kaxxop putuk. ¹⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Kaxxop yīpkox pip Topa xat'ax pu', ha Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yīpkox pip kamah, kaxxop putuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn kopa' pi'. Kaxīy.

¹⁶ Yeyox te kaxxop yīmū' yīm xex, tu kaxxop pu hāmmāxāhā'.

Tik 'ūp-texop xexka'

¹⁷ Tu ta xe' mōg Yeyox, tu' mōg kutōgnāg, ha ta nū'xupaha tihik, tu nūktu Yeyox keppa' kopaxux hā' xip, tu:

—Notot max, 'āte putep mūn mīy putup, nūy hi xe'ēgnāg mōkumakmōg, ha' kux 'ohnāg? Kaxīy.

¹⁸ Ha Yeyox te

—Teptu xate: “Notot max”? Kaxīy. Yā Topa 'ūmax, yāp-xet 'ūmax, ha ta' nōy max 'ohnāg. ¹⁹ Xate' yūmmūg Topa te' xat, hu: “Tikmū'ūn putex hok, 'ānōy hā xupxet hok, hām xupxet hok, 'ānōy hā kupex kummuk hok, koit hok, 'ōg 'ātak tu 'āyīpkox pi' xix 'ātut tu'.” Kaxīy.

²⁰ Ha tik te:

—Notot, 'āte' mīy xohix. Yā hōmā 'ūgmūn yā kaxxop xix hōnhā hā' mīy xohix. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te tik pēnāhā', tu mō'yāy xe'ēgnāg, tu:

—Xate hāpxopmā'ax puxet xip'ax hok. Mōg, nūy 'ōg hāpxop xohix hāmenex, nūy tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu' nīm, nūy pi' 'ōg hāpxop max xe'ēgnāg pexkox kopah, nūy nū', nūy 'ūkpe mōg. Kaxīy.

²² Yā tik te hām'āktux 'āpak, tu' yēy, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu ta' mōg nūpeheh. Yā 'ūp-texop xexkānām.

²³ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop te' yīmap pēnāhā', tu:

—Yā 'ūp-texop xexka kutīgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip hok tu'. Kaxīy.

²⁴ Ha Yeyox yōg tik xop te' yēy, ha Yeyox te:

—'Ūgnix mūnōm xop, yā tikmū'ūn kutīgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, nūy Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pi'. Yā hāpxopmā ka'ok.
 25 Xok xexka kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox hā mō'tat hok, ha tap-texop xexka xop te Topa yōg putat hā mōg 'ohnāg, tu Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip 'ohnāg.

26 Ha Yeyox yōg tik xop kuxa te' yēy, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ok Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit 'ohnāg? Kaxīy.

27 Ha Yeyox te' nōy pēnāhā, tu:

—Hamūn, Topa tep-texop xexka xop kuxa kummuk xit yūmmūg, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu', pa yā tikmū'ūn te kuxa kummuk xit yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

28 Ha Pet te:

—Xate' yūmmūg, 'ūgmū'āte yāy yōg hāpxop xohix nīm, nūy 'āpek mūg mōg. Kaxīy.

29 Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, tikmū'ūn te' yāy pet nīm, nūy 'ūkpe mōg, pe' taknōy nīm, pe' pit, pe' tutnōy, pe' hex, pe' tut, pe' tak, pek-tok, nūy 'ūkpe mōg, nūy 'ūkpupi hāpxopmā', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 30 Ha Topa te nōm pu popmāp-tup nūnte hām xexka tu', yā' popmāp-tup 'ūpet xohix te' 100, xi' taknōy 100, xi' pit 100, xi' tutnōy 100, xi' hex 100, xi' tut 100, xik-tok 100, xix hām te' 100, ha tikmū'ūn te nōm kute'ex kummuk xexkap-tup. Hāpxip 'īhā Topa te nōm hīnnāp-tup, puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. 31 Yā tikmū'ūn te māxap yāyhā ka'ax putup, ha ta ka'ax xop yāyhā māxap putup. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

32 Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu putat hā' mōg kōmēn Yenoyanēn tu', ha Yeyox yōg tik xop te Yeyox pe' mōg, ha tikmū'ūn te' pe' mōg kamah, ha Yeyox yōg tik xop kuxa te' yēy, ha tikmū'ūn kuxa

nōg, ha Yeyox te yāy yōg tik xop mōgāhā', tu tikmū'ūn nīm, tu:

33 —'Ūyūmmūg? Yūmūg mōg kōmēn Yenoyanēn tu', ha ta 'ōnte tik te 'āmānex xexka xop mōgāp-tup xix tik te hāmyūmmūg xop mōgāp-tup, puyīy 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok mūy, tu hām'āktux putup, hu:

—'Āpu 'ūp-tex! Kaxīy.

Tu puknōg xop puk hōm putup, 34 hak mūn 'āktux kummuk putup, tu' yīyupū'īn putup, tuk kix putup, tuk putex putup, hak xok putup. Pa 'āmnīy tikoyuk nōg putup, 'īhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

Tiak tep-tup hāpxop xix Yoām te'

35 Hāpxip 'īhā' nūn Yemeneo kutok Tiak xix Yoām, nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, 'ūgmū'ātep-tup, xayīy hāpxopmā'. Kaxīy.

36 Ha Yeyox te:

—Putep putup? Kaxīy.

37 Ha:

—Hāpxip 'īhā' āyūm putup 'ūxexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū', nūy yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Āpuk mūg xat, 'ū mām yāpxet 'āyīm xe'e ha xi' nōy 'āyīm xax ha 'ōnteh. Kaxīy.

38 Ha Yeyox te:

—'Āxop te' yūmmūg 'ohnāg 'āxop te nōm putup. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn tek xūyāp-tup, tuk kute'ex kūmmuk putup, tup-tex putup. 'Ok 'āxop te' xūy hā kaxīy tot kamah? Kaxīy.

39 Ha:

—Yā hamūn. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Yā hamūn. Tikmū'ūn te 'āxop xūyāp-tup, tu 'āxop kute'ex kummuk putup, tu 'āxop kix putup, 40 pa 'a 'āte' xat'ah, pa Topa te' xat, pu tikmū'ūn mām 'ūgyīm xe'e ha xix 'ūgyīm xax hah, yā 'ūnōy yōg xip'ax. Kaxīy.

41 Ha ta' xupak Yeyox yōg tik te 10 te', hu' gāy.

42 Ha Yeyox te yāy yōg tik xohix xānāhā', yīy ta' nūn. Yeyox te:

—'Āxop te' yūmmūg, 'ūxat'ax xop te' xat pax 'ūkuxa mām kūnāpa pip xop. ⁴³ Pa 'āxop kopa hā kaxīy yā' kummuk. 'Āpu Topa kopa kuxa mām xop xat pax hok. 'Ok xatep-tup, xayīy 'āxexka'? 'Āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn yōg kāmānat max putuk. ⁴⁴ 'Ok xatep-tup, xayīy 'āxexka'? 'Āpu tikmū'ūn xohix yōg kāmānat putuk. ⁴⁵ Yā 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok nūn nūnte hām xexka tu', nūy tikmū'ūn pu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn yōg kāmānat putuk. 'Ūgnūn, nūy tikmū'ūn pupik xok, nūy tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox xix Matimēo yā pa hok

⁴⁶ Tu ta' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenikot tu'. 'Ūpip kōmēn tu', tu ta' mōg kōmēn kūnāpa', ha ta' mōg tikmū'ūn xohix kamah, pa' xip tihik, yā pa hok, yā' xuxet'ax Matimēo, yā Timeo kutok. Tik yūm putat pukah, tu tayūmak xak, puyīy tikmū'ūn tayūmak nīm. ⁴⁷ Ha tikmū'ūn te hām'āktux Yeyox te kōmēn Nāyane tu' nūn, ha Matimēo te' xupak, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yā Namix mōkputox, 'āpu 'ūgmūn kuxa ka'! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tikmū'ūn te:

—'Āyīy hok! Kaxīy.

Pa tik yīy ka'ok nōy nā' mōg, hu:

—Namix mōkputox, 'āpu 'ūgmūn kuxa ka'! Kaxīy.

⁴⁹ Ha Yeyox hup, tu:

—'Āpu tik pa hok nūnnā'. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te tik pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa nōg hok. 'Āpu 'āyok. Tute 'āxānāhā', xa nū'! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Matimēo te yāy kayak putxok, tu pepi' xip, tu ta' mōg Yeyox hah, tu mōktu' xupep.

⁵¹ Ha Yeyox te:

—Putep putup, 'ū mīy? Kaxīy.

Ha:

—Notot, 'ātep-tup, 'ūyīy hāmpēnā 'ūxeheh. Kaxīy.

⁵² Ha Yeyox te:

—Mōg! 'Āpa hittup, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopa hah. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā Matimēo te xe hāmpēnāhā', tu ta' mōg Yeyox peheh.

11

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu'

¹ Ta xe' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu kōmēn Yenoyanēn yīka' pip yīktix 'Onimet Kup tu' xiptuxexka Metpaye yīka' xix xiptuxexka Metān yīka'. Ha Yeyox te yāy yōg xop xat, ² hu:

—Mōg xiptuxexka tu'. Xiptuxexka tu 'āmōxap-tup, pa' xip putup yomēnnāg, yā' hīy, yā tikmū'ūn te nōm yīmū' yūm 'ohnāg. 'Āpu 'ūko'a', nūy nūnnā'. ³ Ka tikmū'ūn te: “Teptu 'ūmōgāhā?” Kaxīy. Ha 'āxop te hām'āktux putup, hu: “Yā 'ūgmūg xuxyā tep-tup. Hāpxip 'īhā' nūnnāp-tup 'ūgmū'āte'.” Kaxīy.

⁴ Ha ta' mōg, pa' xip yomēnnāg, 'ūhīy hāmyīkox yīka'. Tik te' ko'a', ⁵ ha ta' nūn tikmū'ūn, tu:

—Teptu yomēn ko'a? Kaxīy.

⁶ Ha tik te:

—Yā 'ūgmūg xuxyā tep-tup. Hāpxip 'īhā' nūnnāp-tup 'ūgmū'āte'. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu yomēnnāg mōgā'. Kaxīy.

⁷ Ha ta' mōg tihik, tu yomēnnāg nūnnāhā Yeyox tu', tu yāy yōg kayak xex yomēnnāg yīmū', ha Yeyox te nōm yīmū' yūm. ⁸ Ha ta' tikmū'ūn xohix te putat yīmū yāy yōg kayak xatat ha' mōg, ha ta' tikmū'ūn xohix nōy te mīm tu' mep mīm māg, tu nōm putat yīmū' xatat ha' mōg. ⁹ Ha ta' mōg tikmū'ūn Yeyox keppah, ha ta' mōg tikmū'ūn nōy Yeyox peheh. 'Ūxohix te hām'āktux ka'ok, hu:

—Yā' max xe'ēgnāg Topah! Topa te nū'ākutnāhā', tu 'āka'ogāhā'!

¹⁰ Yā' max xe'ēgnāg, xate yāy yōg tikmū'ūn xat kōnāmāhā', hā yīpkox pip. Xate mōnāyxop Namix putuk, yā tikmū'ūn xat putup. Yā' max xe'ēgnāg Topah! Kaxīy.

¹¹ Ūnūn Yeyox, tu nūktu' xupep kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg, tu mōktu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu hāpxop xohix yīmap pēnāhā'. 'Āmāxak'ax ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu nūktu xiptuxexka Metān hā' moxaha'.

Piget kup

¹² Hāptup ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha Yeyox putup xūy, ¹³ pa hāptox tu' pēnāhā piget kup, hā yōg mīxux punethok, ha ta' mōg, nūy piget ta pēnā', tu' mōg, pa piget ta pēnā' ohnāg, yā mīxux pēnāhā', yā piget ta yōg mō'āgmūg'ah, ¹⁴ ha Yeyox te piget kup pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'ōg mīnta xe māp-tup'ah. Kaxīy.

Ha Yeyox yōg tik xop te' xupak.

Yeyox xip Topa pet xexka tu'

¹⁵ Ūnūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg Topa pet xexka tu', ha' nūn Yeyox, pa' pip tikmū'ūn, tu' nōmenex, tu' pop tayūmak Topa pet xexka kopah, ha Yeyox te' xohix papuk, ha ta' mōg hāptopah, ha ta' mām tikmū'ūn, tu tāyūmak nōy yānān, ha Yeyox te yōg mīmpe xit'ax putxok, ha ta' mām tikmū'ūn, tu kuxxuxtut hāmenex, ha Yeyox te yōg mīmpe yūm'ax putxok, ¹⁶ tu' xat, pu Topa pet xexka kopa hāpxop tat hok, ¹⁷ tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Topa yōg tappet tu' kax'āmi Topa yōg hām'āktux. Yā Topa te: “Ūkpet 'āxet'ax putup 'ūhep xop xohix yōg Topa pu hām'āktux'ax pet.” Kaxīy. Pa 'āxop te' mīy xupxet'ax pet, nūy yāy xaptop! Kaxīy.

¹⁸ Yā 'āmānex xexka xop te' xupak xix tik te hāmyūmmūg te', tu hāmp'e'paxex texīy Yeyox putex, pa' yīpkutuk, yā tikmū'ūn tep-tup pax Yeyox yōg hāmyūmmūg'ax.

¹⁹ 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop kōmēn kūnāpa'.

'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah

²⁰ Hāptup ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu piget kup yīka' mōg, tu' pēnāhā', yā' nak piget kup, yā' xexka 'ūnak, ²¹ ha Pet te' xutigāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, pēnā'. Hōmā xate piget kup mānōg, ha ta' hōnhā' nak. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

'Ākuxa mām Topa kopah, ²³ hu ta yīktix pu hām'āktux, hu: “Āpep, nūy mōg kōnāg xexka tu’”, kaxīy, puxix' mōg putup kōnāg xexka tu'. 'Ākuxa mām ka'ok Topa kopah, puxix mōg kōnāg xexka tu'. ²⁴ Yā 'āte xa hām'āktux: 'Āxop te Topa pu hām'āktux, nūy tatu hāpxop 'ūm xak. 'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah, nūy yūmmūg xe'e Topa te xa' popmāp-tup, ha Topa te xa' popmāp-tup 'ūxohix. ²⁵ 'Āxop te Topa pu hām'āktux. 'Āpu 'ūxaxogā', 'ūnōy te 'ākute'ex kummuk. 'Āpu 'ūxaxogā', putu' kux, ha ta pexkox tu Topa te' xaxogap-tup 'ōg hāpkummuk mīy'ax, putu' kux. ²⁶ Xate tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'ohnāg, puxix 'Ātak pexkox yōg te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'ohnāg. Kaxīy.

Tep-te Yeyox pu yāy 'āxet'ax hōm

²⁷ Ta' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg tu mōktu Topa pet xexka hā' mōxaha', ha ta' nūn 'āmānex xexka xop xix tik te hāmyūmmūg xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

28 —Tep-te xa yāy 'āxet'ax hōm, xayīy hāpxopmā nūhū'? Tep-te' xat, xayīy mīy? Kaxīy.

29 Ha Yeyox te:

—'Āte xa yīkopit kamah. 'Āxop te hām'āktux xe'e', koxix xa nōm 'āktux. 30 'Āpu hām'āktux: Tep-te Yoām pu yāy 'āxet'ax hōm, puyīy tikmū'ūn putox pix? 'Ok pe Topa te 'ok pe tikmū'ūn te'? Tep-te' xat? Kaxīy.

31 Ha yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Yūmū'āte hām'āktux yā Topah, puxix yīkopit putup, hu: "Teptu 'ākuxa mām 'ohnāg Yoām kopah?"

32 Pa yūmū'ate hām'āktux yā tikmū'ūn, puxix xok 'ūm? Kaxīy.

Yā nōm te tikmū'ūn yīpkutuk. Yā tikmū'ūn te hāmp'e'paxex Yoām te Topa pupi hām'āktux. 33 Ha:

—'Īntu', 'ap yūmmūg'ah 'ūgmū'āte'. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Tep-te 'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ūyīy hāpxopmā nūhū'? 'Āte xa nōm 'āktux putup'ah kamah. Kaxīy.

12

Kāmānat kummuk

1 Hāpxip 'īhā Yeyox te tikmū'ūn pu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik yōg mīnta 'op tox pip hām xa'ax xexka kopah, tu hām pak'ax mīy tu' yīmap, tu hep tat'ax xexka mīy, nūy nōm kopa xupyāg mīy, tu mīptut tox mīy, nūy nōm kopa tik xix, puyīy hāpxop xohix pēnā'. Tik te kāmānat pu' hōm hām xa'ax, puyīy pēnā', tu ta' mōg hatō'a'. 2 Hāpxip 'īhā mīnta yāy koxuk, ha hām xa'ax yōg xuxyā te tik nū'kutnāhā', puyīy mīnta yōg tayūmak pop, 3 ha ta' mōg, pa kāmānat te tik mūg, tu' kix, tu nū'kutnāhā', 'ūhok tat. 4 Ha hām xa'ax yōg xuxyā te xe tik nōy nū'kutnāhā', pa kāmānat xop te nōm hāpkute'ex kummuk kamah,

tu tik putox kix. 5 Ha hām xa'ax yōg xuxyā te tik nōy nū'kutnāhā', pa kāmānat xop tep-tex. Ha xe' punethok mō'pok, pa kāmānat xop te yāg kute'ex kummuk, tu' yāg kix, ha' xakix. 6 Nōmhā' xip yāp-xet, puyīy mō'kutnā', yā hām xa'ax yōg xuxyā kutok pit, ha hām xa'ax yōg xuxyā te hāmp'e'paxex hu: "Kāmānat tek-tok 'āpak putup." Kaxīy, tuk-tok nū'kutnāhā', 7 pa kāmānat xop te yāy mūtik hām'āktux, hu: "Yā hām xa'ax yōg xuxyāk-tok. 'Āpu yūmūp-tex, nūy pa hām xa'ax, nūy yūmū yōg hām xa'ax." Kaxīy.

8 —Kāmānat tek-tok mūg, tup-tex, tu xok-xax putyōn hām xa'ax nāpah. Kaxīy.

9 Tu Yexox te xe:

—Putep mūn mīy putup hām xa'ax yōg xuxyā nōmhā'? Yā' mōg putup, nūy kāmānat kix, ha' xakixp-tup, ha kāmānat nōy pu hām xa'ax hōm putup. 10 'Ok 'āxop te mō'kupix Topa yōg tappet tu'. Yā' kax'āmi, hu: "Mīptut mīy'ax te mīkaxxap paha', tu hāmp'e'paxex, yā' kūmmuk, tu' putyōn. Pa 'āmhok, yā' max xe'ēgnāg mīkaxxap, 11 Yā Topa te' mīy, yā' max xe'ēgnāg!" Kaxīy.

12 Ha ta' yūmmūg nōmhā Yoneo xop yōg xexka xop te', yā Yeyox te nōm xop 'āktux. Yā nōm tep-tup, nūy Yeyox kute'ex kummuk, pa 'āmhok, 'ūmīy 'ohnāg, yā tikmū'ūn yīpkutuk. Yā hāpxop mīy 'ohnāg, tu ta' mōg hatō'a'.

'Ok max gohet pu tayūmak pagok

13 Hāpxip 'īhā tik te nū'pok Paniye xop xix 'Enot xop, puyīy Yeyox koit'ax xak. 14 'Ūnūn tu nūktu:

—Notot, 'ūgmū'āte' yūmmūg xate hāpxe'e' āktux, tu tikmū'ūn yīpkutuk 'ohnāg. Xate' xexka xop yīpkutuk 'ohnāg, pa xate tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā Topa te nōm putup. 'Āpu hām'āktux: putep xuktux yūmū yōg Topa yōg tappet tu'. 'Ok pe' max gohet pu tayūmak tanemēn'ax pagok, yā Hōm xop

yōg xat'ax Xet pu pagok? 'Ok pe' kummuk? Kaxīy.

¹⁵ Pa Yeyox te' yūmmūg, tik pa max, pa yā' kuxa kummuk. Yeyox te:

—Teptu 'āxop te' xak 'āte' koit. Paxnū tayūmak 'ānuk, 'ū pēnā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha ta' mōg, tu putpu' nūnnāhā', ha Yeyox te:

—'Ū'ūm yōg 'āxet'ax kax'āmi tayūmak 'ānuk tu'? Xix 'ū'ūm yōg xumix xip tayūmak 'ānuk tu'?

Ha:

—Yā gohet yōg xat'ax Xet yōg. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āpu gohet yōg xat'ax pu gohet yōg xat'ax yōg hāpxop pagok. 'Āpu Topa pu Topa yōg hāpxop pagok kama. Kaxīy.

Ha' kuxa te' yēy.

Texīy tikmū'ūn te putpu' hix

¹⁸ Ha ta' nūn Xanuxeo xop, yā Xanuxeo xop te hāmpē'paxex tikmū'ūn putpu' hip-tup'ah. 'Ūnūn, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux hu:

¹⁹ —Notot, hōmā Mōyyex te yūmū'ā tappet kax'āmi, hu: “'Ūxok tihik, ha ta' xip xetut, pak-tok 'ūm xip'ah. Mōyyex te' xat, tik taknōy te xetut hokyūm mūtik yāytaha', pu' max, nūy nōy xok pu' pop kaxxop.

²⁰ Hōmā' pip 'ūtaknōy xohix te' 7. Tik māxap te 'ūn mūtik yāytaha', pak-tok 'ohnāg, tu' xok.

²¹ Ha' taknōy 'ūg-nāy tu te' yāytaha', tuk-tok put 'ohnāg, tu' xok, ha' taknōy yāykote hā kaxīy kama'. ²² Hā kaxīy 'ūxohix te' 7 te yāytaha 'ūn mūtik, 'ūk-tok 'ūm pop 'ohnāg, tu' xakix 'ūxohix. Hāpxip 'ihā' xok kama 'ūhūn. ²³ Hāpxip 'ihā Topa te tikmū'ūn xohix putpu' hīnnāp-tup, 'ū'ūm yōg xetut nōmhā'? Yā xohix te' 7 te yāytaha 'ūn mūtik! Kaxīy.

²⁴ Ha Yeyox te:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg! Texīy? Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg

Topa yōg tappet. 'Āxop te' yūmmūg 'ohnāg Topa 'ūka'ok xexka'. ²⁵ Yā xakix xop putpu' hip-tup. Topa yōg nū'pok xop te yāyta 'ohnāg pekkox tu'. Hā kaxīy tikmū'ūn te yāyta 'ohnāg pekkox tu'. ²⁶ Hōmā Mōyyex te' kax'āmi tappet tu', tu putpu' hīnnā'ax kax'āmi'. 'Ok 'āxop te nōm mōkupix 'ohnāg? Yā 'ūkax'āmi Topa te mīm pahok kup puk kopa Mōyyex pu hām'āktux, hu: “'Ūgmūn yā 'Amanām yōg Topah, xix 'Iyak yōg, xix Yako yōg.” Kaxīy. ²⁷ Hā kaxīy Topa te' xuktux 'ap xakix xop yōg Topa'ah, pa yā hi xop yōg. 'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Topa yōg xat'ax xexkanām

²⁸ Ha ta' xip tihik, tu' xip tik te hāmyūmmūg xop kopah, tu hām'āktux 'āpak, tu' yūmmūg Yeyox te hām'āktux max. Tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Topa te tikmū'ūn xat. Xat'ax 'ūm xexkanām? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Yā Topa te tikmū'ūn xat, hu: “'Iyaet xop, 'āpu 'ūxupax. Yūmmūg xuxyā yā yūmū yōg Topa yāp-xet, yā' nōy xip'ah. ³⁰ 'Āpu 'āxuxyā Topap-tuppax 'ākuxa xexka hā xix 'ākoxuk xexka hā xix 'āp-tox xexka hā xix 'ōg ka'ok'ax xexka hā.” Kaxīy. ³¹ Ha Topa te xe tikmū'ūn xat, yā xat'ax 'ūk-nāy tu'. Topa te: “'Āpu 'ānōy putup pax xate yāy putup pax putuk.” Kaxīy. Yā' xat'ax tix 'ūxexkanām, ha ta xat'ax nōy 'ūxexka'. Kaxīy.

³² Ha tik te:

—Notot, yā hām'āktux max! 'A' koit'ah. Yā' xip Topap-xet, ha ta' nōy 'ūm 'ap xip'ah. ³³ Yā' max yūmū'āte Topap-tuppax yāy kuxa xexka hā xix yāy putox xexka hā xix yāy ka'ok'ax xexka hā. Yā' max kama yūmū'āte yāy nōy putup pax yūmū'āte yāy putup pax putuk. Yā' max xexka yūmū'āte xat'ax tix mīy nō'ōm, ha ta' max miax

yūmū'āte xokxop mō'hap, nūy Topa pu haxyā'. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te' yūmmūg tik te hāmyūmmūg, yā hām'āktux max. Yeyox te:

—'Āxip Topa yōg xop yīka' Topa te nōm xat, ha' yīpkox pip. Kaxīy. Ha tikmū'ūn kuxa nōg, hu xe hāpxop nōy yīkopit 'ohnāg.

Topa yōg yāyikutnā'ax

³⁵ 'Ūxip Yeyox Topa pet xexka tu', tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Teptu tik te hāmyūmmūg xop te tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā Topa yōg yāyikutnā'ax yā Namix mōkputox? ³⁶ Pa Topa Koxuk te Namix kax'āmiyāhā', ha tute kax'āmi', hu: "Yūmūg xuxyā Topa te 'ūgxuxyā pu hām'āktux, hu: Yūhūm 'ūgyīm xe'e tu', ha 'āte puknōg gāy xop xix putup 'āpata yīkāgnāg." Kaxīy. ³⁷ Yā Namix te: "'Ūkxuxyā'." Kaxīy. Yā Topa yōg yāyikutnā'ax xānāhā, hu: "'Ūkxuxyā'." Kaxīy. Texīy Topa yōg yāyikutnā'ax yā Namix mōkputox? Kaxīy.

Yeyox xix tik te hāmyūmmūg xop

Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox yōg hām'āktux putup pax. ³⁸ Ha Yeyox te:

—Pa 'ātix, tik te hāmyūmmūg xop tep-tup pax, nūy hāpkumep, nūy topixxax xe'ēgnāg ta', puyīy tikmū'ūn nōm 'āktux max, yā nōm 'āpak nāpet tu'. Tik te hāmyūmmūg xop te' pop 'ūxexka xop yōg pip'ax Yoneo xop yōg Topa pet kopa ³⁹ xix 'āmuk xexka tu', ⁴⁰ tu hokmām xop yōg hāpxop pop, tu' xupxet, tu Topa pu hām'āktux, puyīy tikmū'ūn hāmp'e'paxex yā' max. Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān xexkap-tup! Kaxīy.

'Ūn hok yūm te tayūmak nīm

⁴¹ 'Ūxip Yeyox Yoneo yōg Topa pet kopa tayūmak tat'ax mīpkox yīkak, tu' pēnāhā tikmū'ūn nūn, nūy tayūmak nīm tayūmak tat'ax

kopah. Tikmū'ūn punethok 'ūp-texop xexka te tayūmak xohix nīm, ⁴² ha ta' nūn 'ūhūn, yā hok yūm, yā hām hōgnāg. 'Ūnūn, tu nūktu tayūmak 'ānuk tix mō'tat mīpkox kopah, yā tayūmak kutōgnāg. ⁴³ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop xānāhā', tu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, nū 'ūn hok yūm, yā hām hōgnāg, pa yā hāpxop xohix mō'tat, pa nōm nōy xohix te hāpxop kutīgnāg mō'tat. ⁴⁴ Yā 'ūp-texop xexka xop yōg hāpxop punethok, tu tayūmak yāgnāg xut, nūy mō'tat, ha yōg hāpxop punethok pip, pa 'ūn hok yūm te yāy yōg hāpxop xohix mō'tat, ha' nōg. Kaxīy.

13

Topa pet xexka kōyyōy putup

¹ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha tik xop te:

—Yāyā, pēnā Topa pet xexka 'ūmax xe'ēgnāg, yā mīptut max!

² Ha Yeyox te:

—'Ok mīptut max xe'ēgnāg pēnāhā'? Hāpxip 'ihā yōg mīkaxxap te' nōy yīmū' mām putup'ah, yā' xohix xexka koxyoōy putup! Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop xūygāp-tup

³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu yīktix 'Onimet yīmū' mām, ha Pet te' yīkopit, xix Tiak te, xix Yoām te, xix 'Ānene te', hu:

⁴ —Hām'ūmhā nōm hāpxopmāp-tup? Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax 'ūm pēnāp-tup, 'ihā nōm hāpxopmāp-tup? Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā', hu:

—Pa 'ātix, nūy hāmyūmmūg, nūy 'ākuxa mām hok koit'ax kopah. ⁶ Yā' nūn putup 'ūxohix, tu hām'āktux putup, hu: "'Ūgmūn nō'ōm, Topa tek mūn yāy kutnāhā', yā Yeyox 'ūgmūn!" Kaxīy. Ha tikmū'ūn xohix kuxa mām putup koit'ax kopah. ⁷ 'Āxop te' xupak putup hāmnūhūn xexka hām'hūmnāg, yā tikmū'ūn te

yāy kix kakīynāg. Ha tikmū'ūn nūn putup, tu: “Yā yāy kix kakīynāg tikmū'ūn hāptox tu'.” Kaxīy. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. Yā tikmū'ūn te yāy kix putup te kaxīy, pa hāpkux 'ohnāg. ⁸ Hāpxexka yōg tikmū'ūn te hāpxexka nōy yōg tikmū'ūn mūtik yāy kix putup, ha ta' hep xop te' hep xop nōy mūtik yāy kix putup, ha ta hām xexka yāy nuhuk nām panip putup, ha ta hām hōgnāg, ha putup te tikmū'ūn kix putup. 'Ūn tek-tok put putup, tu' xūy xexka'. Hā kaxīy tikmū'ūn xūy putup, ha mōktu hāpkux.

⁹ Pa 'ātix, tikmū'ūn te 'āxop mōgāp-tup 'ūpa te hāmyūmmūg xop tu', puyīy 'āxop kopit, yā 'āxop kummugāp-tup. Ha tikmū'ūn nūn putup kamah, nūy 'āxop kix xikot hā Yoneo xop yōg Topa pet kopah. Yā 'ākuxa mām 'ūgkopah, yīy ta' nūn putup tikmū'ūn, nūy 'āxop mōgā gohenanok tu' xix gohet yōg xat'ax xexka tu', puyīy 'āxop kopit, ha 'āxop te nōm pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ¹⁰ ha tikmū'ūn te' hep xop xohix xexka pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup hāmāxap, hak-nāy tu hāpkux. ¹¹ Tikmū'ūn te 'āxop mūg, nūy 'āxop mōgā' gohet yōg xexka xop tu'. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. 'Āpu hāmpē'āpaxe hok, hu: “Āte putep xuktux putup?” Kaxīy. Pa 'ām hok, 'āmōg putup gohet yōg xexka tu', ha Topa te xa hām'āktux'ax hōm putup, xayīy hām'āktux, yā 'ōg hām'āktux 'ohnāg, pa yā Topa Koxuk mūn yōg. ¹² Tikmū'ūn punethok te yāy taknōy mōgāp-tup gohet yōg xexka xop tu', puyīy nōm kix, ha ta 'ātak te yāy kutok mōgāp-tup kamah xi' tut te', puyīy nōm kix. Ha tak-tok te 'ātak mōgāp-tup kama xi' tut, puyīy nōm kix, ha' xakix putup 'ūxohix. ¹³ 'Ākuxa mām 'ūgkopah, yīy tikmū'ūn te 'āp-tup nōg putup, pa 'āpu 'ākuxa mām ka'ok mōkuma'āmōg, ha Topa te 'āhīnnāp-

tup. Kaxīy.

Ūxūy xexka'

¹⁴ Yeyox te xe:

—'Āxop te' pēnāp-tup hāpxop yāy 'īgā xexka 'ūnōy yōg xip'ax tu'—xate nū mōkupix, 'āpu hāmyūmmūg—'āxop pip hāpxexka Yonex tu', nūy ta mōg mō'ka'ok yīktix tu'. ¹⁵ 'Āxop mām mīptut yīmū, nūy ta mōg mō'ka'ok. Mīptut hā mōxa hok, nūy hāpxop pa'. ¹⁶ 'Āxop pip hāpxa tu', nūy ta mōg mō'ka'ok, yāy pet hā mōxa hok, nūy topixxax pa' ¹⁷ Yā' kummuk xekap-tup 'ūn tek-tok xuk xop pu' xix 'ūn tek-tok put xop pu'. ¹⁸ 'Āpu Topa pu hām'āktux, nūy ta tu' xak, puyīy tikmū'ūn 'āxop kummugā mō'āgmūg pukpex 'ihā'. ¹⁹ Yā nōm 'āmnīy hā 'āxop xūy xekap-tup, pa hōmā Topa te' mīy hām xexka xix hōnhā' xūy kutōgnāg. ²⁰ Topa te' xat, xayīy 'āmnīy xohix'ah hā 'āxop xūy putup. Topa te' xat hok, puxix xakix xohix xexka'. Pa' pip Topa kopa kuxa mām ka'ok xop, yā Topa te nōm yīmōgātux, nūy nōm hīnnā', hu' xat putup, puyīy 'āmnīy xohix'ah hā' xūy.

²¹ —Tikmū'ūn te hām'āktux putup, hu: “Mū, nūy pēnā', Topa yōg yāy kutnā'ax xip nūnteh.” Kaxīy. Ha ta' nōy te hām'āktux putup, hu: “Mōg, nūy pēnā', Topa yōg yāy kutnā'ax xip 'ōnteh, yā' xip Yeyox.” Kaxīy. 'Āpu 'āyīpkox pip hok. Yā' koit. ²² Yā nōm koit xop te Topa pupi hām'āktux xop putuk putup, tu Topa yōg yāy kutnā'ax putuk putup, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, nūy Topa putuk, puyīy tikmū'ūn kuxa' yēy. Nōm tep-tup, nūy Topa yōg yīmōgātux xop kuxa mām koit'ax kopah. ²³ Pa 'ātix. 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā' hōnhā'. Hāpxip 'ihā nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup, tu' yūmmūg putup. Kaxīy.

Tikmū'ūn Kutok putpu' nūn

24 Yeyox te xe:

—Yā' xūy xexka nōg putup, ha ta māyōn yāyhāp-tup hāpkoxtap, ha ta māyōn hex yānām pip putup'ah, 25 ha ta māyōnnāg pip pekkox yo'oma', pa xakux putup, ha ta hāpxop xohix ka'ok nuhuk putup pekkox yo'oma' xix pekkox kopah, 26 ha ta pekkox tuk yīxop-tup, yā Tikmū'ūn Kutok, tu hāmgōy xexka kopak yīxop-tup, yā' max xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāp-tup, 27 ha 'āte yāy yōg pekkox yōg nū'pok xop mō'pok putup hāpxexka xohix tu'. 'Ūmōg putup, nūy Topa yōg yīmōgātux xop nūnnā', puyīy xohix yāy tu nū'nā'. Kaxīy.

Piget kup

28 Yeyox te xe:

—'Āpu hāmyūmmūg. 'Ūxip piget kup, tu yōg mīmāg tup, tu yōg mīxux xupep. 'Āxop te' pēnāhā' tu' yūmmūg mō'āgmūg pukpex, yā tex tihix. 29 Hā kaxīy xate nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup 'āte xa nōm 'āktux, tu' yūmmūg putup 'ūgnūn putup putpu'. 30 'Āpu hāmyūmmūg, hōnhā' pip tikmū'ūn, ha ta' yāg te nōm hāpxopmā'ax xohix pēnāp-tup, pa yā' yāg te' pēnāp-tup 'ohnāg, pa xakix putup hāmāxap. 31 'ūnōg putup hāmnōgnōy xix hām xexka', pa yōgnū hām'āktux pip mōkuma'mōg, tu' nōg putup 'ohnāg. Kaxīy.

Hām'ūmhā

32 Yeyox te xe:

—Hām'ūmhā tikmū'ūn te nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup? Hāptup 'ūm, pe 'āmnīy 'ūm? Māyōn yūm 'ūm? Yā pekkox nū'pok xop te' yūmmūg 'ohnāg, ha Topak-tok te' yūmmūg 'ohnāg, pa 'ātak Topa puxehnāg te' yūmmūg. 33 Pa 'ātix. 'Āpu 'ūkhip, nūy hāmpēnā'. Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Hām'ūmhā nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup? Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. 34 Yā hā kaxīy putuk. Tik mōg putup

hāptox tu', tu kāmānat xex, puyīy hām, tu hāmyīkox pēnā'ax xat, puyīy hāmpēnā', tu ta' mōg tihik. 35 Hām'ūmhā putpu' nūn putup tihik, 'ok pe 'āmāxak, 'ok pe 'āmnīy kote hā, 'ok pe xokakkak tak xata hā, 'ok pe hām yāy kuhmōy hā? Yā kāmānat te' yūmmūg 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg, hām'ūmhā 'ūgnūn putup putpu'. 36 'Ūgnūn putup, pa tikmū'ūn mō'yōn, yā' kummuk. 37 'Āte xa hām'āktux, xix tikmū'ūn xohix pu nōm 'āktux, hu: "Pa 'ātix!" Kaxīy.

14

'Ūp-tup, nūy Yeyox putex

1 Hōnhā 'āmnīy tix 'īhā 'āmuk xexka xip'ax, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn xix Pām Tokatok Hok. Ha 'āmānex xexka xop tep-tup xix tik te hāmyūmmūg xop tep-tup, puyīy xonat xop Yeyox mūy, puyīy kīy, 'ūp-tex putup hah, 2 tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Pa 'āmuk hōnhā'ah. Yā 'āmuk xexka xip. Hōnhā yūmū'āte Yeyox putex, puxix tikmū'ūn gāy xexkah. Nāy, pu 'āmuk xexka mā kux. Kaxīy.

Yeyox xip xiptuxexka Metān tu'

3 'Ūxip Yeyox xiptuxexka Metān tu' Xīmām pet kopah, yā Xīmām xax kunutnām. Ha ta' nūn 'ūhūn, tu mīkaxxap koxnāg max nūnnāhā', yā mīkaxxap 'anamax hā' mīy, ha' kopa' xip hep haxnāg max 'ūxuxet'ax nān, yā takat xexkah. 'Ūn nūn, tu nūktu mīkaxxap koxnāg koxyōy, tu Yeyox putox yīmū hep pux. 4 Ha ta' pip tikmū'ūn, tu' gāy, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Yā' kummuk. Teptu hā kaxīy hep haxnāg max putyōn? 5 Yā hep nōmenex, pu' max, nūy tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu nōm popmā'. Yā yōg tayūmak xexkah, yā yōg tayūmak 'ānuk, yā yānām ponnok hā mīy, yā xohix te' 300 'ūyōg tayūmak 'ānuk. Kaxīy.

Yã tikmũ'ün te 'ün mãnõg, ⁶ pa Yeyox te:

—'Ûmãnõg hok' Teptu 'ãxop gãy xexkah? 'Ûn te hãpxopmã max. ⁷Yã' hok xop pip mőkuma'mõg 'ãxop kopah. 'Ãxop tep-tup, nũy ta nõm hã tehet, pak xip ka'ok 'ohnãg 'ãxop kopah. ⁸'Ûn te hãpxopmã max yũmmũg, hu' mĩy. 'Ûkxok putup, hak hãpkot putup, yĩy ta hõnhã 'ün tek yĩn muk, nũy haxyã max, xokxax putuk. ⁹'Áte xa' hãpxe'e 'ãktux tĩkmũ'ün te hãpxexka xohix tu' Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux putup, tu nũ 'ün 'ãktux putup kamah.

Yot te gãy xop mõgãp-tup Yeyox ha

¹⁰ Ha ta' mõg Yot 'Ïxkanot, yã' xip Yeyox yõg tik te 12 xop kopah, tu' mõg, tu mõktu 'ãmãnex xexka xop mütik hãm'ãktux, nũy gãy xop mõgã Yeyox ha, puyĩy xũygã', ¹¹ ha 'ãmãnex xexka xop te' xupak, hu' kuxa hittup, tu:

—'Ûgmũ'áte xa tayũmak popmãp-tup. Kaxĩy.

Hã kaxĩy Yot te gãy xop mõgãp-tup Yeyox ha, puyĩy xũygã'? Yã Yot te hãmpe'paxex.

'Ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa' Yën

¹² 'Ãmuk xexka xip 'ãxet'ax Pãm Tokatok Hok, yã 'ãmñy mãxap, 'ihã Yoneo xop te kahnẽn kutok kix 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa' Yën pu'. Ha ta' pip Yeyox yõg tik xop, tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

—Pi'yã xatep-tup? Pi'yã 'ũgmũ'áte 'ãmuk xexka Nõa' Yën mĩy putup? Kaxĩy.

¹³ Ha Yeyox te yã yõg tik mõ'pok, tu' xat, hu:

—Mõg kõmẽn tu'. 'Ãmõg putup, pa' mõg putup tihik, tu' naxtox hã kõnãg tat putup. 'Ãpu nõm pe mõg. ¹⁴Tik te mĩptut hã mõ'nãp-tup. 'Ãpu nõm hã mõxã kamah, nũy xuxyã pu hãm'ãktux. 'Ãpu hãm'ãktux, hu: "Yã yã te' yĩkopit. Pi'yã' yũm hãm'ãta

kox? 'Ûgmũ'áte 'ãmuk xexka Nõa' Yën mĩy putup 'õnteh, 'ũgmũn xix yã yõg tik xop." Kaxĩy. ¹⁵ Ha tik te xa' mũg hãm'ãta kox max, yã pepi' yũm, ha' pip mĩmpe max. 'Õnte 'ãxop te' mĩy putup 'ãmuk xexkah. Kaxĩy.

¹⁶ Ha ta' mõg Yeyox yõg tik tix, tu mõktu hãpxop xohix pẽnãhã Yeyox te nõm xuktux, tu 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa' Yën mĩy.

¹⁷ 'Ãmãxak ha ta' mõg Yeyox xix yã yõg tik xop, tu mõktu hãm'ãta kox hã' mõxaha', ¹⁸ tu mĩmpe xit'ax tu' mãm, tu' xit, ha Yeyox te:

—Hamũn, 'áte xa hãm'ãktux. 'Ûxip tihik 'ãxop kopah, tuk mütik xit. Tute' gãy xop nũnnãp-tup, puyĩy 'ũgxũygã'. Kaxĩy.

¹⁹ Ha Yeyox yõg tik xop kuxa hit-tup 'ohnãg, ha yãp-xet te:

—Yã yã, 'ũ'ũm? 'Ok 'ũgmũn? Kaxĩy.

Ha ta' nõy te yĩy kopit, ha' nõy te, tu mõktu xohix te' yĩy kopit kamah.

²⁰ Ha Yeyox te:

—Yã tik puxet 'ãxop kopah, yã nõm te pãm pix putup kãnëy pet xax kopah. ²¹ Yã 'ũkxok putup, yã Tikmũ'ün Kutok xok putup. Yã hã kaxĩy Topa yõg tappet te nõm 'ãktux. Tik te gãy xop mõgãp-tup Tikmũ'ün Kutok ha, puyĩy xũygã'. Yã' kummuk xexka nõm pu'. 'Ûtut te nõm put 'ohnãg, pu' max! Kaxĩy.

Pãm mãhã', tu xupyãg xo'op, nũy Yeyox pe'paxeh

²² 'Ûxit Yeyox xix yã yõg tik xop, ha Yeyox te pãm paha', tu Topa pu hãm'ãktux, hu:

—Xatek mũ'ã pãm popmãhã'. 'Ãmax. Yã' max. Kaxĩy.

Yeyox te pãm koxip, tu yã yõg tik xop pu nõm popmãhã', tu:

—'Ãpu 'ũpop. Nũhũ yã 'ũgyĩn. Kaxĩy.

²³ Tu kãnëy xo'op'ax paha', tu Topa pu hãm'ãktux, hu:

—Topa, yã' max, 'ãmax. Kaxĩy.

Tu ta yāy yōg tik xop pu' hōm, ha' xo'op. ²⁴ Ha Yeyox te:

—Nūhū yā 'ūkhep 'āta. 'Āte yāy hep 'āta tikmū'ūn xohix pupi nū'nāp-tup. 'Ūkhep 'āta yā pa'ax tup Topa yōg xix tikmū'ūn yōg. ²⁵ 'Āte xa hām'āktux xe'e', 'āte xe xupyāg xo'op putup'ah. Nāy, pu Topa yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pīp, 'īhā xe' xo'op. ²⁶ Ha' xohix te Topa puk-tex, tu ta' mōg yīktix 'Onimet tu'.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

²⁷ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop xohix tek nīm putup. Yā Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn te kahnēn pēnā'ax putex putup, ha ta kahnēn xumāp-tup.” Kaxīy. ²⁸ Pa putpuk hip-tup 'ūgmūn, tu tak mōg putup 'āxop keppa hāpxexka Ganninet tu'. Kaxīy.

²⁹ Ha Pet te:

—'Āmhok! 'Āte 'ānīm putup'ah. Nōm xohix te 'ānīm putup, koxix 'ānīm putup'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux xe'e: 'āmnīy ha ta hām'āktux tikoyuk xate, hu: “'Āte Yeyox yūmmūg 'ohnāg!” Kaxīy. Hāpxip 'īhā xokakkak tak xatap-tup tix. Kaxīy.

³¹ Pa Pet te xe hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmhok! 'Āte nōm 'āktux putup'ah, 'āyūmmūg 'ohnāg. 'Ūkxok 'āmūtik, koxix nōm 'āktux putup'ah. Kaxīy.

Ha ta nōm 'āktux kamah Yeyox yōg tik xohix xop.

Yeyox xip mīm mātīknāg Yetxēm tu'

³² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop mūtīk mīm mātīknāg tu' 'ūxuxet'ax Yetxēm, tu' mōg, tu mōktu' mōxaha', ha Yeyox te:

—Māhām nūnteh, 'īhāg mōg, nūy Topa pu hām'āktux. Kaxīy.

³³ Tu ta' mōg Yeyox, tu' mōgāhā Pet, xix Tiak xix Yoām, tu hāpxip 'īhā Yeyox kuxa hittup 'ohnāg kōnāmāhā', tu' kuxanōg xexkah, ³⁴ tu:

—'Ūgkuxa hittup 'ohnāg, yāg xok putup putuk. 'Āpu nox 'āti nūnteh, nūy 'ūkhip. Pa 'ātix. Kaxīy.

³⁵ Tu ta' mōg kutōgnāg, tu mō hām nīy, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa, xate' xat, koxix xūy putup'ah. ³⁶ Tak yōgnū 'ātak, xate hāpxopmā xohix yūmmūg. 'Āpu xat, 'ūyīy xūy hok. Pa 'ātep-tup'ah 'āte nōm putup, pa 'ātep-tup xate nōm putup. Kaxīy.

³⁷ Tu ta' nūn putpu', tu nūktu yāy yōg tik tikoyuk pēnāhā', ha mō'yōn, ha Yeyox te Pet pu:

—Xīmām, 'ok mō'ōn? 'Ok māyōn mōg kutōgnāg hāg hip 'ohnāg?

³⁸ 'Āpu 'āpa ka'ok, nūy Topa pu hām'āktux, puyīy nōy 'āxapit hok, xayīy hāpkummuk mīy. 'Ākoxuk tep-tup, nūy mō'yōn hok, pa 'āyīn tep-tup, nūy mō'yōn, yā 'ākoxuk ka'ok, pa 'āyīn pu'uk. Kaxīy.

³⁹ Tu ta xe' mōg Yeyox, nūy Topa pu hām'āktux, tu yōg hām'āktux 'āktux 'ūxehet, yā' yāy putuk, ⁴⁰ tu ta xe' nūn putpu', pa' pīp yāy yōg tik xop, tu mō'yōn. Yā kūmīm tep-tex xexkah, tu' pa ka'ok yūmmūg 'ohnāg, tu yānān hām'āktux yūmmūg 'ohnāg.

⁴¹ Ha ta' xe' mōg Yeyox, tu xe' nūn putpu', yā' nūn tikoyuk, tu:

—'Ok mō'ōn kux'ah, 'ok kūmīm te 'āp-tex? Puxix! Yā nōmhā! Yā nōmhā tik nūn, nūy hāpkummuk mīy xop nūnnā', puyīy 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok xūygā'. ⁴² Pepix 'āpīp. 'Āpu yūmū mōg. Pēnā', 'ūnūn tīhik, tu' gāy xop nūnnāhā, puyīy 'ūkxūygā! Kaxīy.

Tikmū'ūn te Yeyox mūg

⁴³ Yeyox te hām'āktux, 'īhā' xupep Yot, yā nōm te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, ha nūmūti' mōxaha

tikmū'ün, ha' taha mīkaxxexka xix mīptopnāg. Yā 'āmānex xexka xop te nū'pok, xix tik te hām yūmmūg xop te', xix Yoneo xop yōg xexka xop te'. ⁴⁴ Yā Yot tep-tup, nūy gāy xop mōgā', puyīy Yeyox xūyγā', hu nūmūtik hām'āktux, “Āte tik kep hā' mūg putup. Āpu nōm mūy, nūy mōgā'. Yā nō'ōm.” Kaxīy.

⁴⁵ Hāpxip 'Thā' nūn Yot, tu nūktu Yeyox yīkāgnāg xip, tu:

—Yāyā'! Kaxīy.

Tu' nōy kep hā' mūg, yā xape xop putuk. ⁴⁶ Ha tikmū'ün te Yeyox mūg, tu' hīy. ⁴⁷ Ha ta' xip tihik, tu mīkaxxexka xut, tu tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat yīpkox xak, ⁴⁸ ha Yeyox te tikmū'ün pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxop nūn, tu' taha mīkaxxexka xix mīptopnāg, nūy xupxet hīy? Yā' putuk. ⁴⁹ Hōmāg xip ka'ok 'āxop kopah, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā' Topa pet xexka tu', pa 'āxop tek hīy 'ohnāg. Pa hōmā 'ūhittap nōm te kax'āmi Topa yōg tappet tu', ha ta hōnhā nōm putuk. Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox yōg tik xop te Yeyox nīm, tu hāpxūmānām.

⁵¹ Yā' xip tik tuktu, tu komenok ponnok hā' taha', ha tikmū'ün te' hīy putup, ⁵² pa tik te' nīm komenok, tu' xaxtop, tu ta' mōxupaha'

Yoneo xop yōg xexka xop te Yeyox kopit

⁵³ Hāpxip 'Thā tikmū'ün te Yeyox mōgāhā tik te 'āmānex xop xat pet tu', tu mōktu' mōxaha', ha' pip 'āmānex xexka xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop.

⁵⁴ Ha ta' xip Pet, tu hāptox tu Yeyox pe' mōg, tu mōktu' xupep tik te 'āmānex xop xat pet yōg hāmnuhnōg tu', tu' yūm kuxap yīkak xonat xop mūtik, nūy xapuk.

⁵⁵ Ha ta' pip 'āmānex xexka xop, xix tik pa te hāmyūmmūg xop te

hāmpē'paxex, texīy Yeyox 'āktux kummuk putup, puyīy putex. Pa 'āmhook, 'ap yūmmūg'ah. ⁵⁶ Tikmū'ün xohix te' kupex, tu' koit, pa' yāy yōg hām'āktux te' nōy yōg putuk 'ohnāg.

⁵⁷ Yā tikmū'ün tek-nīhā' pip, tu' koit, hu:

⁵⁸ —'Ūgmū'āte Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, yā tute: “Tikmū'ün te Topa pet xexka mīy, ha ta 'āte' koxyōy putup, pa 'āte xe' mīy putup 'āmnīy tikoyuk hā. Yā tikmū'ün te nōm mīy putup 'ohnāg.” Kaxīy.

⁵⁹ Tikmū'ün te hām'āktux, pa' yōg kupex'ax te yāy putuk 'ohnāg.

⁶⁰ Ha tak-nīhā' xip tik te 'āmānex xop xat tikmū'ün kopah, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate hām'āktux yānān 'ohnāg? Kaxīy.

⁶¹ Pa' yēy. Yā hām'āktux yānān 'ohnāg, ha tik te 'āmānex xop xat te xe:

—'Ok Topa te 'āyāyikutnāhā'? 'Ok Topa xe'ēgnāg kutok? Kaxīy.

⁶² Ha Yeyox te:

—Yā hamūn. 'Āxop xohix tek pēnāp-tup, yā Tikmū'ün Kutok pēnāp-tup. 'Ūgyūm putup Topa ka'ok yīm xe'e tu'. 'Āxop te kamak pēnāp-tup, 'ūkxip putup pexkox kopah, tu ta yīxop-tup hāmgōy xexka kopah! Kaxīy.

⁶³ Ha tik te 'āmānex xop xat te yāy topixxax pot, yā' gāy, tu:

—Puxix. Yā hām'āktux kummuk!

⁶⁴ Tute Topa 'āktux kummuk. 'Āxop te' xupak. Putep hāmpē'āpaxex nōmhā'? Kaxīy.

Ha tikmū'ün xohix te Yeyox putup nōg, tu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūp-tex! Kaxīy.

⁶⁵ Ha tikmū'ün te yīynīn xōn kōnāmāhā Yeyox tu', tu' nōy putox mō'nīy, tu' kix, tu:

—'Āpu hām'āktux. Tep-te 'ākix? Kaxīy.

Ha ta' pip xonat, tu Yeyox kix yāy yīm hā.

Pet te hām'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg

⁶⁶ Ha ta' xip Pet kukpa hāmnuhnōg tu', ha' nūn tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat hex, ⁶⁷ tu nūktu Pet pēnāhā', tu:

—Hōmā 'āxip kōmēn Nāyane yōg Yeyox mūtik, yā yōg xop kopa 'āxip. Kaxīy.

⁶⁸ Pa Pet te:

—'Ap 'āte nōm yūmmūg'ah. Putep 'āktux? Kaxīy. Tu ta' mōg Pet hāmpak'ax mō'nīnyīn'ax tu', 'īhā xokakkak tak xataha'. ⁶⁹ Ha kāmānat hex te Pet pēnāhā', ha yīka' nōy pip, ha kāmānat hex te:

—Hamūn, tihik 'ōhōm yā Yeyox yōg xop kopa' xip. Kaxīy.

⁷⁰ Pa Pet te:

—'Āk mūn'ah. Kaxīy.

Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te:

—Hamūn. 'Ūgmū'āte' yūmmūg xe'e. 'Āxip Yeyox yōg tik xop kopah. Hamūn, 'āmūn yā hāpxexka Ganinet yōg tihik kamah. Kaxīy.

⁷¹ Ha Pet te:

—'Āte xa hām'āktux, ha Topa te' xupak, tu' yūmmūg. 'Āxop te tik 'āktux, pa 'āte nōm yūmmūg 'ohnāg! 'Āte' koit, puxix Topa 'ūgkix! Kaxīy.

⁷² Hāpxip 'ohnāg 'īhā xe' xataha xokakkak tak, ha Pet te' xutigāhā', yā hōmā Yeyox te: "Xate hām'āktux tikoyuk, hu: 'Āte Yeyox yūmmūg 'ohnāg! Kaxīy. 'īhā xokakkak tak xatap-tup tix." Kaxīy.

Ha Pet kuxa hittup 'ohnāg, hu' potaha'.

15

Yeyox xip Pinat keppah

¹ Māyōn xupep 'īhā yāytunū'nāhā 'āmānex xexka xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop, tu hām'āktux tik pa te hāmyūmmūg xop mūtik.

Ha ta xonat xop te Yeyox hīy, tu ta' mōgāhā Pinat hah, tu mōktu Pinat pu Yeyox hōm. ² Ha Pinat te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate Yoneo xop xat? Kaxīy. Ha Yeyox te:

—Hamūn. Xate hām'āktux. Kaxīy.

³ Ha 'āmānex xexka xop te Yeyox 'āktux kummuk punethok. ⁴ Ha Pinat te xe yīykopit, hu:

—'Ok xate hām'āktux hā yānān 'ohnāg? 'Āpu 'ūxupax, nōm xop te hām'āktux 'ākummuk! Kaxīy.

⁵ Pa Yeyox te xe hām'āktux yānān 'ohnāg, yīy Pinat kuxa kopa' yēy.

Tikmū'ūn te hām'āktux Yeyox 'ūkummuk

⁶ 'Āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn xip, ha tikmū'ūn te ta tu' xak, yīy ta Pinat te tik xut kanet ka'ok kopah, pu mōg. Yā hāmyāxatamuk xohix hā kaxīy. ⁷ Ha ta' xip tihik 'āxet'ax Mahamax kanet ka'ok kopa yāy xape xop mūtik. Yā hōmā tikmū'ūn te gohet yōg xop mūtik yāy kix, ha Mahamax te tikmū'ūn kix, ha' xakix.

⁸ Ha ta' nūn nōmhā tikmū'ūn, nūy ta tu' xak, puyīy tik xut kanet ka'ok kopah, pu mōg, Yā hāmyāxatamuk nōy xohix putuk. ⁹ Ha Pinat te:

—'Ok 'āxop tep-tup, 'ūyīy xut, pu mōg Yoneo xop yōg xat'ax Yeyox? Kaxīy.

¹⁰ Yā Pinat te' yūmmūg 'āmānex xexka xop Yeyox hā yīpkumīy, hu Yeyox nūmnāhā Pinat hah, ¹¹ tu hām'āktux hā tikmū'ūn gāyāhā', puyīy ta tu' xak, puyīy Pinat Mahamax xut pu mōg, 'ap Yeyox'ah, ¹² ha Pinat te:

—'Āxop te putep-tup, 'ū mīy tik mūtik? Yā 'āxop te nōm xānāhā nōm te Yoneo xop xat. Kaxīy.

¹³ Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu mīpkup nix yīmūp-tex pipkup hā. Kaxīy.

¹⁴ Ha Pinat te:

—Teptu, putep kummuk mīy? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te hām'āktux ka'ok nōy nā' mōg, hu:

—'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex! 'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex! Kaxīy.

15 Ha Pinat tep-tup, nūy tikmū'ūn kuxa hittupmā', hu Mahamax xut, pu mōg, tu hāpxip 'īhā xat, puyīy xonat Yeyox kix xikot hā, tu xonat xop pu Yeyox hōm, pup-tex.

Xonat te Yeyox kute'ex kummuk

16 Ha ta' mōg xonat xop, tu Yeyox mōgāhā gohenanok pet tu', tu mōktu' mōxaha', ha xonat xohix te yāy tu nū'nāhā'. 17 Hāpxip 'īhā xonat te Yeyox pu mō xax tat, yā topixxax tox 'āta', puyīy xexka xop putuk, tu Yeyox putox yīmū' xix kuxxax, puyīy xexka xop putuk, yā mīmyāmtoxmāg hā' mīy. 18 Xonat te:

—'Āmax xe'ēgnāg! Xate Yoneo xop xat! Kaxīy.

19 Xonat te Yeyox putox kix mīm xahix hā, tu mōg yīyhep yōn, tu kopaxux tu' pip Yeyox keppah, yā' xexka xop keppa putuk, yā' xexka xop 'āpak putuk, 20 tu Yeyox kute'ex kummuk kux, tu topixxax tox 'āta xut, tu mō xax tat, yā Yeyox yōg, tu Yeyox mōgāhā hāptopah, nūy mīpkupnix yīmūp-tex.

Yeyox putex mīpkupnix yīmū'

21 Tu ta' mōg, tu putat hā' mōg, pa' xip tihik 'āxet'ax Xīmām, yā hām panip tu' nūn, tu kōmēn tu' mōg, yā kōmēn Xinēn yōg tihik, yā 'Anexān mūktak xix Hop mūktak. Ha ta' xat xonat te, pu Xīmām mīpkupnix tat, ha' taha', 22 ha xonat xop te Yeyox mōgāhā hām tu 'āxet'ax Gok, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Hām tu' xip putox kup.” Kaxīy. Tu' mōg tu mōktu' mōxaha', 23 ha xonat te Yeyox pu' hōm xupyāg xix hehmēn, yā xupyāg hā' kanop hehmēn, pa yā' xo'op'ah, 24 ha xonat te Yeyox xix mīpkupnix yīmū' pipkup hā, tu mō' xap yōn, nūy xonat puxet pu Yeyox xax hōm, ha ta' nōy pu' nōy hōm hā kaxīy. 25 Yā māyōn te pexkox puka' yūm 'īhā mīpkupnix yīmū' xup Yeyox pipkup hā.

26 Ha ta 'ōm xip, tu' kax'āmi, hu: “Tik te Yoneo xop xat”. Kaxīy. Tu nōm xix mīpkupnix yīmū'.

27 Ha xonat xop te mīpkupnix yīmū xupxet tix kix pipkup hā, yāp-xet xup Yeyox yīm xe'e tu', ha ta' nōy xup 'ūyīm xax tu'. 28 Hā kāxīy Topa yōg tappetxax te hām 'āktux xe'e'. Yā Topa yōg tappetxax te, “Yā' xip 'ūkummuk xop mūtik.”

29 Ha ta' nūn tikmū'ūn, tu nūktu Yeyox mānōg, tup-tox mahap, tu:

—'Ūgāynām! Tute hām'āktux Topa pet xexka koxyōy yūmmūg, tu xe' mīy yūmmūg 'āmniy tikoyuk hā' 30 Pu yā yīyxox mīpkupnix tu', nūy xok hok. Kaxīy.

31 Ha ta Yeyox mānōg kama 'āmānex xexka xop te' xix tik te hām yūmmūg xop te', tu:

—Tute tikmū'ūn hīnnā yūmmūg, pa yāy hīnnā yūmmūg 'ohnāg!

32 Topa te 'āyāykutnāhā, ha xate Yoneo xop xat. 'Āpu mīpkupnix tu yīyxox. 'Ūgmū'āte' pēnāp-tup, huk mūg kuxa mām putup 'ākopah! Kaxīy.

Ha ta xupxet te Yeyox kute'ex kummuk kamah.

Yeyox xok

33 Māyōn te yāykote' yūm, pa hām xohix tu hāpkoxtap, tu mōktu māyōn he'.

34 Ha māyōn he 'īhā Yeyox te hām'āktux ka'ok, hu:

—“'Enix, 'Enix, nēmā xamatān?” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Yōgnū Topa, yōgnū Topa, teptuk nīm?” Kaxīy.

35 Ha tikmū'ūn te' xupak, tu:

—'Ūxupax! Tute 'Enit xānāhā! Kaxīy.

36 Ha 'ōm xip, tu ta' mōg, tu tohok hā xupyāg kummuk xup, tu mīm hā' xuhmīy, tu' nūnnāhā', tu Yeyox pu' hōm, pu xo'op. Tute:

—'Āpu yūmū'āte pēnā'. 'Ok 'Enit nūn, nūy mīpkupnix tu' xut? Kaxīy.

37 Ha Yeyox te hām'āktux ka'ok, tu' xok xe'e'.

³⁸ Ha ta Topa pet xexka yōg topixxax mōhāmnīnyīn'ax pot 'ūpepix mōktu' kakak. ³⁹ Ha ta' xip xonat yōg kapitām Yeyox keppah, tu Yeyox te hām'āktux ka'ok 'āpak, tu Yeyox xok pēnāhā', tu:

—Hamūn, tihik nūhū' yā Topak-tok! Kaxīy.

⁴⁰ Ha ta' pip 'ūhūn hāptox miax tu', tu' pēnāhā', yā 'ūn xop kopa' pip Mānix Mānanēn, xix Xanomē', xix Manix, yā Yoye mūktut xix Tiak mūktut, yā Tiak yā tuktup. ⁴¹ Yā hōmā 'ūn te Yeyox mūtik mōg pax tu hāpxexka Ganinet tu', tu Yeyox pu hāpxop max mīy. Ha ta' pip kama 'ūn nōy xohix. Yā' nūn Yeyox mūtik kōmēn Yenoyanēn tu'.

Yeyox yīn xix mīkaxxap kox kopah

⁴²⁻⁴³ 'Āmāxak 'īhā' nūn Yoye', yā kōmēn 'Animātex yōg tihik, yā' xexkah, tu tik pa te hāmyūmmūg xop kopa' xip. Yā tute' hip Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Yā xexta pet 'āmāxak 'īhā Yoneo xop te hāmaxnāhā nit xap pu', yīy ta Yoye kuxanōg 'ohnāg, hu ta' mōg Pinat hah, nūy ta tu Yeyox xokxax xax. ⁴⁴ Pinat te' xupak Yeyox xok xe'e nōmhā, tu' yēy, yā' xok mō'ka'ok. Pinat te' xānāhā Hōm yōg xonat xop yōg xat'ax, yīy ta' nūn, tu nūktu' xupep. Ha Pinat te:

—'Ok xok tāmnāg Yeyox? Kaxīy.

⁴⁵ Ha:

—Hamūn. Kaxīy.

Ha Pinat te Yoye pu xokxax hōm.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yoye, tu topixxax paha', tu ta' mōg, tu mīpkupnix tu Yeyox yīn putxok, tu topixxax hā' kīy, tu' nūn, tu nūktu mīkaxxap kox kopa' xix, tu mīkaxxap xexka yōkānāmāhā hāmyīkox kopah, ⁴⁷ ha Mānix Mānanēn te' pēnāhā xix Mānix te', yā Yoye mūktut. Yā Yeyox yīn pēnāhā' xix mīkaxxap kox.

16

Yeyox te putpu' hix

¹ Nit xap 'āmnīy tuknōg nōg 'īhā' mōg Mānix Mānanēn, xix Xanomē', xix Mānix, yā Tiak mūktut, tu hep hāynāg max paha', nūy Yeyox yīn muk. ² Yenomīy māyōn xupep 'īhā' mōg mīkaxxap kox tu', ³ tu putat kopa yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ū'ūm tek mū'ā mīkaxxap xexka yōkānāmāp-tup, nūy xut hāmyīkox tu'? Kaxīy.

⁴ Yā' xexkanām mīkaxxap, yīy nōm 'āktux. Pa' pēnāhā', pa' xip'ah hāmyīkox tu'. Tep-te' yōkānāmāhā'? ⁵ 'Ūn te mīkaxxap kox hā' mōxaha', pa' yūm tihik, tu yōg topixxax tox ponnok, yā' yūm 'ūn yīm xe'e tu', yīy 'ūn te' yīpkutuk xexkah. ⁶ Pa tik te:

—'Ākuxanōg hok! 'Āte' yūmmūg, 'āxop te' xak kōmēn Nāyane yōg Yeyox. 'Ap xip'ah nūnteh. Yā putpu' hi'. Pēnā 'ūyōg xip'ax nūnteh. ⁷ Mōg, nūy Pet pu hām'āktux xix Yeyox yōg tik nōy pu'. 'Āpu hām'āktux, hu: "Yeyox te 'ākeppa mōg hāpxexka Ganinet tu'. 'Āxop te' pēnāp-tup 'ōnteh. Yā Yeyox te xa nōm 'āktux hōmā." Kaxīy.

⁸ Ha ta' mōg 'ūhūn, tu' mōg mō'ka'ok, yā' yīpkutuk, yā' kuxanōg, hu' yēy, yā hām'āktux 'ohnāg.

Yeyox te Mānix Mānanēn pu yāy mūg

⁹ Hāptup yenomīy 'īhā putpu' hix Yeyox, tu Mānix Mānanēn pu yāy mūg hāmāxap. Yā hōmā Yeyox te' mōy yāmīy kummuk te' ⁷ Mānix Mānanēn kopah, ¹⁰ ha ta' mōg, pa' pip Yeyox mūtik mōg xop, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu' potaha', ha Mānix Mānanēn te:

—'Ūputpu' hix Yeyox. Kaxīy.

¹¹ Ha' xupak, yā putpu' hi', tu tikmū'ūn pu yāy mūg, pa' kuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah.

Yeyox te yāy yōg tik tix pu yāy mūg

¹² Hāpxip 'īhā Yeyox te yāy yōg tik tix pu yāy mūg. Yā tik mōg hām panip tu', tu Yeyox pēnāhā', ¹³ tu

putpu' nūn, tu nūktu Yeyox yōg tik nōy pu nōm 'āktux, pa' kuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah.

Yeyox te yāy yōg tik te 11 xop pu yāy mūg

¹⁴ Ha ta' mōg Yeyox, tu yāy yōg tik te 11 xop pu yāy mūg. Yā' xit tihik, ha' nūn Yeyox, tu tik pu yāy mūg, tu:

—Teptu 'ākuxa mām 'ohnāg. Tikmū'ūn te: “'Ūgmū'āte' pēnāhā Yeyox. Yā putpu' hi”. Kaxīy. Pa 'ākuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah. Yā' kummuk. Kaxīy.

¹⁵ Tu xe:

—'Āpu mōg hāpxexka xohix xexka tu', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xohix xexka pu'.

¹⁶ Tikmū'ūn 'ūm kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, hap-tox pix, puxix Topa kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. ¹⁷ Topa te' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāp-tup, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā yāmīy kummuk mōy putup, tu' yīy'ax tup punethok hā' xuktux putup. ¹⁸ Kāyā gāy tep-top, puxix xūy 'ohnāg. Hep kummuk xo'op nōm te tikmū'ūn kix, puxix xūy 'ohnāg, tu pakut xop yīmū yāy yīm xex, puxix hittup.

Yeyox mōg pexkox tu'

¹⁹ Yūmūg xuxyā Yeyox te hām'āktux kux, ha' nōy te' mōgāhā pepix pexkox tu', ha' yūm Topa yīm xe'e tu'. ²⁰ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka xohix tu'. Ha yūmamūg xuxyā te yōg hām'āktux ka'ogāhā', yā nōm mō'nīgnām, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūxe'e yōg hām'āpak max'ax.

Tu ta tu' kux.

NOK TE YEYOX 'ĀKTUX

Nok te Teop pu kax'āmi'

¹ Teop: —Hōmā tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok pēnāhā', tu' pēnā hāmāxap, tu nōm hāpxopmā'ax 'āktux, ² ha tik xop te nōm hām'āktux kax'āmi tappet tu', ³ yīy 'āte mō'kupix punethok, tu hām'āpak, tu' yīkopit, nūy nōmhā yūmmūg max, tu hāmp'e'paxex, hu: Yā' 'āte hāpxopmā'ax xohix kax'āmi', tu tappet tu kax'āmi', nūy xa mō'kutnā', ⁴ xa 'ākuxa yūm ka'ok, nūy hāpxopmā'ax kopa' yūm ka'ok, tikmū'ūn te xa nōm yūmmūgāhā'.

Pexkox yōg nū'kutnā'ax te Yakanit pu hām'āktux

⁵ Hōmā 'Enot te hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xat, 'Īhā Yakanit xip, tu 'Amit xop yōg 'āmanex, 'ūxetut 'āxet'ax 'Iyamet, ha 'Iyamet pa 'āmānex kutok hex. ⁶ Yā' max Yakanit xi' xetut, tu hāpxopmā max, ha Topa te' pēnāhā', tu' xat, ha' yīpkox pip xi' xetut, 'ūmīynāg hu' mīy, ⁷ pa 'Iyamet ka'ok, tuktok 'ohnāg, 'ūk-tok pip 'okpa kutut 'Iyamet xi' yīpxox.

⁸ 'Āmnīy 'ūm 'Īhā Yakanit te 'āmānex yōg hām hā' hām, tu Topa pet kopa' hām, ha 'Amit yōg xop xohix hām, ha nōm xop te mō' xap yōn, tu' xap tu' yūmmūgāhā', ha' xut Yakanit, nūy hām, 'ūnōy yānān tu', ⁹ pu mīm xax 'ūm puk, nūy haxyā, xix mīm hep 'ūm puk, nūy Topa pu' haxyā', ha Yakanit te Topa pet xexka ha' mō'nāhā', ¹⁰ ha Yoneo yōg tikmū'ūn tek-nīhā' pip hāptopa', tu Topa pu hām'āktux pax, 'Īhā 'āmānex xop te mīm hep puk, mīmpe yīmū' yūm ha' puk, nūy Topa pu' haxyā'. ¹¹ Hāpxip 'ohnāg 'Īhā Yakanit te pexkox yōg nū'kutnā'ax pēnāhā, ha mīmpe puk'ax yīka' xip, 'ūyīp xe'e hā' xip, ¹² ha' kuxānōg, tu'

kuxa te' yēy, ¹³ pa nōm nū'kutnā'ax te:

—'Ākuxanōg hok, nūy 'āka'ok. Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, ha 'āxetut te 'āk-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mīy putup Yōām.

¹⁴ 'Āk-tok put 'Īhā 'ākuxa hittup putup, ha tikmū'ūn hittup putup kamah, ¹⁵ yā Topa te 'āk-tok pit xexka mīy putup, 'ūtut tex kopa' xip 'Īhā Topa Koxuk te 'āk-tok ka'ogāp-tup, yīy xupyāg xat hok puyīy xo'op hok, ¹⁶ tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn punethok mōgāp-tup, tu 'Iyaet yōg Topa ha mōgāp-tup. ¹⁷ Yā Topa te 'āk-tok nū'kutnāp-tup tikmū'ūn hah, pu yāy pupi hām'āktux. Hōmā mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, tu' ka'ok, ha kaxiy 'āk-tok ka'ok putup, tu' tak xop pu: “'Āpu, yāyhāhup,” kaxīy, puk-tok tu gāy kuxyā', nūy nōm putup pax 'ūxeheh, ha 'āk-tok te' yīpkox 'ohnāg xop pu hupmāp-tup, pu hāmp'e'paxex, nūy yāy hāmyoa', 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat'ax nūn ha hāmyoa'. Kaxīy.

¹⁸ Ha Yakanit te:

—'Īntu'. 'Ātep yūmmūg'ah. 'Ūgkuxa yūm 'ohnāg hām'āktux kopah. 'Ūgkuxa te xa tu' pa yūm ka'ok, 'ūgkutut xik xetut hah. Kaxīy.

¹⁹ Ha nōm nū'kutnā'ax te:

—'Ūgmūn Gamineo. Topa keppak xip, tu Topa puk hām, ha xa nūgkutnāhā', 'ūyīy xa hāmyūmmūgā', tu xa hām'āpak max 'āktux, ²⁰ pāyā xate 'ātu 'āpa yūm ka'ok, tu kuxa yūm 'ohnāg. Xapi 'āyīy hok, tu mōktu 'āxetut te 'āk-tok put, yīy ta 'āyiy'ax 'ūxeheh, ta tu 'āte' koit 'ohnāg hah. Kaxīy. Tu' mōg pexkox ha' put pu'.

²¹ Ha tikmū'ūn te hāptopa' pip, tu Yakanit hip, tu' hip, tu xe' hip, pa' nūn 'ohnāg, ha' yēy. ²² Ha ta Yakanit te Topa pet xexka kopa' xip, tu hāptopa' mōg, tu' yōyxōg ka'ok, tu' yīy tapax 'ohnāg, ha tikmū'ūn te:

—'Ûpênâ', Yakanit te Topa pet kopa' xip, 'îhâ hãm yây koxuk pênâhâ'. Kaxîy. Ha' yîm xix, 'üyîy hok tu'.

²³ Tu 'ãmânex yög hãm'ax kux, tu ta' mөг, tu mөktu yây pet tu' xupep. ²⁴ Hâpxip kutögnâg 'îhâ' xetut te kopak-tok yüm, tu mөy te 5 hâ' yây pet kopa' xip, tu hâpkumep 'ohnâg, tu:

²⁵ —Hömâ 'âte yâyhâhup, 'ügkutok 'ohnâg tu', pa Topa tek pênâhâ', tuk kuxa ka', tu yögñü yâyhâhup nöh, yâ hönhâk kutok yüm 'ügkopah. Kaxîy.

Pexkox yög nü'kutnâ'ax te Mânix pu hãm'äktux

²⁶ Tuk-tok xuk mөy te 6 'îhâ Topa te nü Gamineo kutnâhâ', tu hâpxexka Ganinet yög kömën Nâyane tu nü'kutnâhâ', ha ta' nün pexkox yög nü'kutnâ'ax, tu nүktu Nâyane tu' xupep, ²⁷ tu 'ün yâyta hok ha' mөг, ha' xuxet'ax Mânix, tu mönâyxop Namix xop yög Yoye mütik yâytap-tup, päyâ' hok yüm. ²⁸ Ha Gamineo te Mânix pet ha mö'nâhâ', tu:

—'Äneo. Topa te xa hãmmaxnâhâ', tu nü mütik tîhi'. Kaxîy.

²⁹ Pa Mânix kuxânög, tu yây pu hãm'äktux, hu: Putep mün 'äktux nõ'öm? Kaxîy. ³⁰ Ha nü'kutnâ'ax te:

—Mânix, Topa te xa hãmmaxnâhâ', yîy 'äkuxânög hok. ³¹ Xate 'äk-tok pit put putup, tu' xuxet'ax mïy putup Yeyox. ³² Ha tikmü'ün xohix xat putup, yâ' xuxet'ax nõy te: Topa Xe'ëgnâg kutok pit. Kaxîy. Hömâ mönâyxop Namix te tikmü'ün xat, ha kaxîy 'äk-tok te tikmü'ün xat putup, ³³ tu mönâyxop hittap Yako mökputox xat putup, tu hãmyâxatamuk xohix hâ tikmü'ün xat putup mög kuma' mөг, 'ap xat kux putup'ah Yeyox. Kaxîy.

³⁴ Pa Mânix te:

—'Ïntu'. 'Ätep yümmüg'ah. 'Ügkutok put te xîy? Yâk hok yüm.

'Äte tik 'üm mütik 'ügnöm 'ohnâg. Kaxîy.

³⁵ Ha nöm nü'kutnâ'ax te:

—Topa Koxuk ka'ok, tu 'äk-tok putnâp-tup, 'îhâ hok yüm, yîy 'äk-tok max xe'ëgnâg, yâ Topak-tok xe'ëgnâg. ³⁶ Yümmüg. 'Äxape Iyamet kutut, tuk-tok te' kopa' yüm, ha mөy te 6 'ük-tok xuk, 'ük-tok nöm hãmâxap xuk. ³⁷ Topa te hâpxopmâ'ax xohix. Kaxîy.

³⁸ Ha Mânix te:

—Hamün. 'Äte Topa puk kopaxuk hâk xip, tu nük xup, tu Topa tu hâpxopmâhâ'. Xate hãm'äktux max. Kaxîy.

Ha pexkox yög nü'kutnâ'ax mөг.

Mânix mög 'Iyamet pet hah

³⁹ 'Ämnîy kutögnâg 'îhâ Mânix yok, tu ta' mög mö'ka'ok, tu hâpxexka Yonex yög kömën tu' mөг, tu hãm xanep tu' mөг, ⁴⁰ tu mөktu Yakanit pet tu' xupep, tu mö'nâhâ', tu 'Iyamet pu 'äneo, ⁴¹ ha' xupak, tuk-tok te' tut tex kopa' hittup, tu yây xit, ⁴² ha 'Iyamet yîy ka'ok, hu:

—Topa te 'ün xop pu hãmmaxnâhâ', ha xa hãmmaxnâ xexkah. Xate 'äk-tok put putup, ha Topa te nöm pu hãmmaxnâp-tup kamah. ⁴³ Tik tek xat mük tut nün. Putep tuk ha 'änün? 'Ap yümmüg'ah 'äte pute 'üm. 'Ügkuxa te' yëy. ⁴⁴ 'Äte xa hâpxe'e 'äktux: 'Äte 'ög 'äneo 'äpak, 'îhâg kutok tek tex kopa' kuxa hittup, tu yây xit. ⁴⁵ Topa te hãm'äktux, ha 'äkuxa yüm ka'ok, hu' hip, pu Topa hâpxopmâ', ha 'äkuxa hittup. Kaxîy.

Mânix tek-tex

⁴⁶ Ha Mânix te:

—'Ügkuxa te 'ä Topa xexka 'äktux, ⁴⁷ tuk koxuk te Topa tu' hittup kamah, hak hïnnâhâ', tuk pênâ max, ⁴⁸ 'îhâk mün kutögnâg, yâ Topa hâ kãmânat hex, yîy tikmü'ün xohix te hãm'äktux putup mö'kuma' mөг, hu: "Topa te Mânix pu hãmmaxnâhâ'." Kaxîy.

49 Ha Mānix te xe':

—Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu tek mūn
pu hāpxopmāhā',

yā Topa max xe'ēgnāg,

50 tu yāy yōg tikmū'ūn kuxa ka',
nōm xop yīpkox pip Topa pu',

ha tikmū'ūn kuxa ka', xik-tok xop,
xik mōkputox kuxa ka' Topa te',
nōm xop yīpkox pip Topa pu' kuxa
ka',

51 ha hāpxopmā max xe'ēgnāg,
tu' gāy nām xop hā
hāpxummāhā',

nōm xop te hāmp'e'paxex, hu:
“Ūgmūn xexkah.” Kaxīy.

52 Topa te' xexka xop xupepmāhā,
puk-tōgnāg xop yāyhā tu
xexkah,

53 ha' hok xop pu hāpxop punethok
popmāhā',

tup-texop xexka pu hāpxop popmā
'ohnāg,

tu': “Mōg, mōg!” Kaxīy. Tu' xu-
pepmāhā'.

54 Tu hām'āktux xex mōnāyxop pu',
tu' xutigāhā',

tu' Iyaet yōg tikmū'ūn mō'nīynām,
tu' yōg kāmānat xop xaxok 'ohnāg,
tu mō'nīynām.

55 Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā',
Topa te mōnāyxop 'Amanām pu
hām'āktux xex, tu' xaxok
'ohnāg.

Ta tu' kux. Kaxīy.

56 Mēy 3 hā Mānix te 'Iyamet
mūtik tihi', ha mēy 3 kux, 'ihā yāy
pet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu xu-
pep 'ūyāy pet tu'.

'Iyamet tek-tok 'āxet'ax Yoām put

57 'Āmnīy xohix nōg 'ihā 'Iyamet
tek-tok put, ha' pit, 58 ha' xape xop
xix tikmū'ūn te' yīmap hā' pip te'
xupak, tu Topa te nōmhā hāmmax
mīy yūmmūg, ha 'Iyamet kuxa hit-
tup xix tikmū'ūn.

59 Tikmū'ūn nūn, 'āmnīy te 7 nōg
'ihā' nūn, 'Iyamet pet ha' nūn, nūy
'ūk-tok pit yāy xax xak kutōgnāg, tu'
xuxet'ax mīy putup Yakanit, 'ūtak

'āxet'ax hā xanāp-tup, 60 pāyā' tut
tep-tup nōg, tu:

—'Āmhok, kaxīy hok! 'Āte'
xuxet'ax mīy'ax yāy xe'e tu Yoām.
Kaxīy.

61 Ha tikmū'ūn te:

—Putep xuktux? Yoām te xīy?
'Āxape 'ūm 'āxet'ax Yoām? 'Ap
xip'ah. Teptu' xuxet'ax mīy putup
Yoām? 'Ū' 'ūm te nō Yoām? Kaxīy.

62 Tu' yīm xix, pu Yakanit tek-tok
'āxet'ax yūmmūgā',

63 ha Yakanit kax'āmi putup, yīy
tik 'ūm te tappet tu' hōm, xix tap-
pet kup, ha Yakanit kax'āmi', hu:

“Ūxuxet'ax pi' Yoām.” Kaxīy. Ha
tikmū'ūn kuxa te' yēy. 64 Hāpxip
'ohnāg 'ihā Yakanit yōyxōg pu'uk,
tu hām'āktux, tu Topa max 'āktux,
hu:

—'Ūmax Topah. Kaxīy.

65 Ha tikmū'ūn te Yakanit pet
tu' yīmap hā' pip, tu kuxānōg, tu
tikmū'ūn pu' xuktux, tu Yonex yōg
hām xanep tu tikmū'ūn pip xop
pu' xuktux, ha' xohix te nōmhā
yūmmūg, 66 hu' kuxa te' yēy, tu
hāmp'e'paxex, hu:

—Kakxop xe'e', tu' tuk kux, 'ihā
tik xexka putup. Kaxīy.

Yā Topa te nōm ka'ogāhā', tu nū
mūtik tihi'.

Yakanit te Topa pupi hām'āktux

67 Ha' tak Yakanit te Topa Koxuk
hā nū' xip, tu Topa pupi hām'āktux,
hu:

68—'Āpu yūmū'āte Topa max 'āktux,
yā 'Iyaet yōg Topa max,
tu' nūn, nūy yāy yōg tikmū'ūn mōy
pu mōg,

69 tu tik xe'ēgnāg yāykutnāhā', tu nū'
kutnāhā',

ha' ka'ok, hamūn yā mōnāxop
Namix hā mōkputox,
tu yūmūg yōg tikmū'ūn mōy gāy
xop kopah, 'ūmōg.

70 Hōmā, hāmyāxatamuk xohix
'ihā' Topa te tik max xop
yīymōgātux,

puyīy yāy pupi hām'āktux, pūyīy
mōnāyxop pu hām'āktux,
tu Topa te' mōy putup 'āktux,

⁷¹ tu Topa te hām'āktux xex 'āktux,
hu:

Topa te 'āmōy putup gāy xop kopah,
nōm xop te 'āxop putup nōg. Kaxīy.

⁷² Topa te mōnāyxop kuxa ka', tu
yāy yōg hām'āktux xex,

tu' pa'ax max xutīgāhā',

⁷³ tu mōnāyxop hittap 'Amanām
mūtik hām'āktux,

tu nōm pu hām'āktux xex,

yā yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex,

⁷⁴ nūy gāyxop kopa yūmūg mōy, pu
Topa keppa yūmūk pip,

nūy 'āktettex, nūy Topa pu
hāpxopmā', tu' yīpkutuk
'ohnāg,

⁷⁵ 'ūyīy hāmyok mīy, 'ūyīy tu max
xe'ēgnāg, Topa putuk,

yūmūg hī'ax tox hā yūmūg max,
mōg kuma' mōg.

⁷⁶ Ha 'āmūn, xōnnū', 'āxuxet'ax nōy
mīy putup, hu:

Topa xe'ēgnāg pupi hām'āktux'ax.
Kaxīy.

Xate Topa keppa 'āmōg, nūy 'ūyōg
putat max mīy,

⁷⁷ nūy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux,
hu:

“Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy
kuxa max tat 'ūyānān tu',

tu 'ōg kummuk mīy'ax xaxogāp-tup,
pu tu kux.”

⁷⁸ Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn kuxa
ka',

hu tik nū'kutnāhā', ha yūmūg ha'
nūn,

tu yūmūg yūmmūgāhā'.

⁷⁹ Tu' nūn putup, tu hāmyūmmūg hā
tikmū'ūn kuxa hittupmāhā',

tu tikmū'ūn te hāpkoxtap ta ka' mām
xop pu hāptupmāhā',

ha kaxīy Topa te yāy yōg putat
yūmmūgāhā',

tu yūmūg kuxa māmāhā'. Ta tu'
kux. Kaxīy.

⁸⁰ Ha Yakanit kutok pit 'ūtuk, tu
mōktu xiptap ka'ok, tu' tuk kux,
tu hām panip xexka kopa' xip,

tu mōktu' xupep, pu 'Iyaet yōg
tikmū'ūn pēnā'.

2

Mānix tek-tok put

¹ Hāmyāxatamuk 'ūm 'īhā hāpxexka
Hōm yōg xat'ax xexka 'āxet'ax 'Agōy,
tu hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix
xat, pu yāy yōg kōmēn tu mōg,
puyīy gohet te tikmū'ūn mō'kupix,
nūy tikmū'ūn xohix te xīy yūmmūg,
² ha Hōm yōg gohet te tikmū'ūn
mō'kupix hāmāxap, 'īhā Kinīn te
hāpxexka Xit yōg tikmū'ūn xat. ³ Ha
tikmū'ūn mōg, pu tu mō'kupix, ha
yāy yōg kōmēn tu' mōg.

⁴ Yoye xip, tu hāpxexka Ganinet
yōg kōmēn Nāyane tu' xip, tu'
mōg, tu mōktu hāpxexka Yonex
yōg kōmēn Menēg tu' xupep.
Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā,
mōnāyxop hittap Namix mūk tut te'
put, tu Menēg kopa Namix put, ha
Namix mūn te 'Iyaet yōg tikmū'ūn
hittap xat, yīy hōnhā Yoye mōg
Menēg tu', Namix mōkputox 'ūm tu',
tu' mōg, ⁵ tu' xetut mūtik mōg, ha
Mānix tek-tok xuk xexka, ha' mōg.
⁶ Yoye mōg, xix Mānix, tu ta' mōg,
tu mōktu Menēg tu' mōxaha', tu tihi
'īhāk-tok nāhā'. ⁷ Kōmēn yōg 'āmuk
nū'xip, yīy Mānix tek-tok pit māxap
put, tu mūnūytut pet kopa' put, tu
topixxax hā' kīy, tu mūnūytut yōg
mīpkox xit'ax kopa' xex.

*Tik xop te kahnēn pēnā max 'īhā
pexkox yōg nū'pok xop nūn*

⁸ Ha kōmēn kūnāpa' pip tik xop
te kahnēn pēnāhā', 'āmnīy tox
ka'ok hā' pēnāhā', ⁹ 'īhā pexkox
yōg nū'kutnā'ax nūn, ha Topa yōg
kuyānām te' yīmap 'ūxakot, ha
kuxānōg xexkah, ¹⁰ ha nū'kutnā'ax
te:

—'Ākuxānōg hok! 'Ūg 'āpax!

'Āte xa hām'āpak max 'āktux, nūy
tikmū'ūn kuxa xohix hittupmā':
¹¹ Yā hōnhā, 'āmnīy 'īhā, Namix yōg
kōmēn Menēg kopa' nāhā' Kunnix,
nō'ōm 'axop hā 'āxuxyā'. Topa

te nôm yâykutnâhâ', tu 'Iyaet yôg tikmũ'ün ha nü'kutnâhâ'. Hamün te tikmũ'ün kuxa kummuk xit putup, nüy 'üyânân tu' kuxa max mô'tat nõ'ôm. ¹² 'Ămôg, nüy xax, nüy xipi'. Pênâ! Kaxxop te münũytut yôg mĩpkox kopa' pip, ha topixxax hâ' kiy, ha kaxiy xate nõ kaxxop yũmmũg'ax. Kaxiy.

¹³ Hăpxip 'ohnăg ĩhă pexkox yôg nü'pok xohix pip, 'ünöy mütik pip, tu Topa 'ăktux max, hu:

¹⁴ —Topa mün xexka xe'ëgnăg pexkox kopah,

tu tikmũ'ün kuxa mămăhă hăm tu',

mô'yây xe'ëgnăg tu' kuxa mămăhă'. Kaxiy.

¹⁵ Ha pexkox yôg nü'pok xop môg, tu pexkox ha' môg putpu', ha kahnên pênâ xop te yây pu hăm'ăktux hu:

—Topa te yũmũg yũmmũgăhă'. Āpu môg, yũmũg môg kômên Menëg tu', nüy pênâ'. Kaxiy.

¹⁶ Tu ta' môg mô'ka'ok, tu môktu mōxaha kômên Menëg tu', tu Mănix pênâhă', xix Yoye pênâhă', xix kaxxop, ha kaxxop te münũytut yôg xit'ax kox kopa' pip. ¹⁷ Ha' pênâhă', tu hăpxopmă'ax ka'ok 'ăktux, tu kaxxop 'ăktux, ¹⁸ ha tikmũ'ün te' xupak, tu kahnên pênâ xop yiy'ax 'ăpak, tu' kuxa te' yey, ¹⁹ ha Mănix hămpe'paxex nâm, tu' xutġgăhă'. ²⁰ Ha kahnên pênâ'ax xop put pu' môg, tu Topa 'ăktux, hu:

—Topa mün 'üxexkah. Kaxiy. Tu Topa 'ăktux max, tu:

—Pexkox yôg nü'kutnă'ax te hăm'ăktux hămăxap, hăpxip ĩhăk mü'ăte' pênâhă'. Yă xexka xe'ëgnăg Topah! Kaxiy.

Yă' xuxet'ax mĩy Yeyox

²¹ Ha 'ămnĩy te 8 nõg, ĩhă kaxxop pit yây xax xak kutôgnăg, tu' xuxet'ax mĩy Yeyox. Hōmă pexkox yôg nü'kutnă'ax te Yoye pu' xat, ĩhă Mănix te yây kutok xuk, ha' xat pat

pu' xuxet'ax mĩy Yeyox, yiy hōnhă' mĩy.

Yoye xix Mănix te Yeyox tat Topa pet xexka tu'.

²² Ha 'ămnĩy te 40 hă Mănix yĩpkox pip, tu Mōyyex yôg xat'ax pu' yĩpkox pip, 'ap Topa pet xexka kopa mō'nă'ah, ha 'ămnĩy te 40 nõg, ĩhă' môg, Yoye mütik môg, tu kaxxop tat, tu kômên Yenoyanên tu' xupep, nüy xōnnũ hōm Topa pu'. ²³ Yă Topa te' xat, hu: "Iyaet yôg tikmũ'ün kutok măxap 'ũpit, puxix 'ũktok yă Topa xe'ëgnăg yôg." Kaxiy. ²⁴ Yiy putuxnăg 2 popmăhă', 'ük-tok tu' yânân popmăhă', yă Topa te' xat.

²⁵ Ha Xīmēăm te Yenoyanên tu tih'i, 'ũkutut, tu' max, tu hăpxopmă max, tu Topa xak, tu hămmax hip, pu Topa 'Iyaet yôg tikmũ'ün mōy puknôg xop kopah, ha' hip, ha Topa Koxuk te Xīmēăm ka'ogăhă', ²⁶ tu' kuxa pu hămyũmmũgăhă', hu: "Ap 'ăxok putup'ah tu mōktu Topa te yây yôg tik nü'kutnâhă', hak-nây tu 'ăxok putup." Kaxiy. Hămyăxatamuk xohix punethok hă 'Iyaet yôg tikmũ'ün te Topa yôg hămyăykutnă'ax hip, ha Topa te hăm'ăktux xex mōnăyxop hittap pu', ²⁷ ha Topa Koxuk te Xīmēăm mōgăhă', Topa pet xexka ha' mōgăhă', ha' môg, tu mōktu Topa pet xexka tu' xupep, ha Yoye xix Mănix te kaxxop putmôg, tu Topa pet xexka tu' mōxakux kamah, Topa te' xat ha. ²⁸ Ha Xīmēăm te kaxxop put, tu Topa pu hăm'ăktux, hu:

—Ămax Topah!

²⁹ Hōmă xate hăm'ăktux xex, tu hăm'ăktux hittap hă' mĩy nōmhă,

hak kuxa hittup yik môg putup, yik tux hok 'ũ môg,

yăk kuxa yũm hăk môg.

³⁰ Āte nõ kaxxop pênâhă', xate nôm nü'kutnâhă',

pu tikmũ'ün kuxa kummuk xit, nüy yânân tu' max tat,

31 ha tikmũ'ün xohix te Topa yōg tik
pēnāp-tup,

xix' hep xohix xop te' pēnāp-tup,

32 ha Xate nōm nũ'kutnāhā puknōg
xop hah,

nũy nōm kuxa kummuk tupmā',

pu puknōg xop xohix 'ōg putat max
hā mōg,

pu 'Iyaet yōg tikmũ'ün xexkanā'.

Ta tu' kux. Kaxīy.

33 Ha Yeyox mūg tak te' xupak,
xix' tut te' xupak, tuk-tok pit ha
kuxānōg, tu' yēy. 34 Ha Xīmēām te:

—Pūyā Topa 'āxop ka'ogā', yā'
max xe'e Topah! Kaxīy.

Tu Yeyox mūg tut Mānix pu
hām'āktux, hu:

—Topa te 'āk-tok pit nũ'kutnāhā
'Iyaet yōg tikmũ'ün hah, ha'
yāg tep-tup putup, ha' yāg tep-
tup nōg putup, 35 ha Topa te
'āk-tok hā tikmũ'ün yāy kuxa
kummuk yūmmūgāp-tup, ha yāy
yōg hāmpē'paxex yūmmūg putup.
Tikmũ'ün te mīkax xexka hā'
xuhmīy, ha' xūy, ha kaxīy tikmũ'ün
te 'ākuxa xūyāp-tup, yīy 'ākuxa
teknōg putup. Kaxīy.

36 Ha 'ün xip, 'ūxuxet'ax 'Ān, tu
Topa pupi hām'āktux. 'Ūkutut 'Ān,
tu 'Axeh yōg Pānēo hāk-tok hex.
Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'Īhā
'Ān te yāytaha', tu' yīpxox mūtik tīhi
hāmyāxatamuk te 7 hā, ha' xok, ha
'Ān hok yūm, 37 tu hāmyāxatamuk
te 84 hā āyā' hok yūm, xix hōnhā'
hok yūm, tu kōmēn Yenoyanēn
kopa' xip, tu Topa pet xexka kopa'
xip, tu 'āmnīy hā' xip, xix hāptup,
tu hāpkumep 'ohnāg, tu Topa max
'āktux, tu' xit hok, nũy Topa pu
hām'āktux. 38 Tu hōnhā kaxxop
'āktux Yenoyanēn yōg tikmũ'ün pu',
tu 'Iyaet yōg tikmũ'ün xexkānā'ax
'āktux, tu tikmũ'ün pu hām'āktux,
nōm te Topa yōg hāmyāyikutnā'ax
hip pu' xuktux.

*Yoyex xix Mānix te' putpu' mōg
Nāyane tu'*

39 Ha Yoye te Topa yōg xat'ax mīy,
xix Mānix te' mīy, tu' mīy kux, tu
ta Ganinet tu putpu' mōg, tu mōktu
yāy pet tu' mōxaha', ha' pet te kōmēn
Nāyane kopa' yūm.

40 Ha kaxxop tuk tu mōktu ka'ok,
tu hāmyūmmūg, ha Topa te nōm pu
hāmmaxnāhā'.

Yeyox mōg Topa pet xexka tu'

41 Hāmyāxatamuk xohix nōg
'Īhā' mōg, nũy Yoneo xop yōg
'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy,
tu' mōg, 'ūtak xix' tut te kōmēn
Yenoyanēn tu mōg, 42 ha kaxxop
yōg hāmyāxatamuk te 10 xix' 2 mīy,
'Īhā Yoneo xop yōg kaxxop pit tuk
tup mōg, tu Yenoyanēn tu' mōg,
'ūyāy tak mūtik mōg, nũy 'āmuk
xexka mīy, nũy yāy yōg tikmũ'ün
mūtik mīy, ha Yeyox mōg kamah,
43 ha ta' mōg, tu' pip, ha 'āmuk
xexka mīy, tu 'āmnīy xohix hā'
mīy, ha' kux, ha ta' mōg, tu yāy
pet ha' mōg. 'Ap Yeyox mōg'ah,
pāyā' tak xix' tut te' yūmmūg'ah,
44 hu hāmpē'paxex, hu: "Yeyox tek
xape mūtik mōg." Kaxīy. Tu' mōg
'āmnīy puxet hā', tuk-tok pit xak,
tu' xape xop kopa' xak, xix' nōy
xop kopa' xak, 45 pāyā 'a' xip'ah,
ha putpu' mōg Yenoyanēn tu', nũy
xax, 46 tu 'āmnīy tikoyuk hā' xak, tu'
xipihi', ha Yeyox te Topa pet xexka
kopa' yūm, ha hāmyūmmūgā xop
te' xakot, ha Yeyox te hām'āpak, tu'
yīkopit, 47 ha nōm xop te hām'āpak
hā' yānān, tu' yōg hām'āktux ka'ok
'āpak, yā hāmyūmmūg xexkah,
yī' yēy. 48 Ha Yeyox mūk tak te'
pēnāhā', xix' tut, ha' yēy, ha Mānix
te:

—Xōnnũ', teptu' mīy xate'? Pēnā',
'ātak xik-mūn te 'āxak, yāk kuxa hit-
tup 'ohnāg xa tu'. Kaxīy.

49 Ha Yeyox te:

—Teptu 'āxop tek xak? Topa
yā yōgnũ 'Ātak xe'e', yīy 'āte
yōgnũ 'Ātak pet xexka kopak xip.
'Ūyūmmūg hok xate'? Kaxīy.

50 'A' tak tek-tok pit hām'āktux yūmmūg'ah, xix' tut te' yūmmūg'ah.

51 Ha Yeyox mōg, 'ūyāy tak mūtik mōg, xix' tut mūtik mōg, tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Nāyane tu' mōxaha', tu nōm pu' yīpkox pip, ha' mūg tut te hāmpē'paxex, tu' xutūgāhā'.

52 Ha Yeyox tuk tu mōktu xexkah, tu hāmyūmmūg tu mōktu hāmyūmmūg xexkah, ha Topa tep-tup pax, xix tikmū'ūn xohix tep-tup pax.

3

Yoām te Topa pupi hām'āktux

1 Ha Hōm yōg tik te tikmū'ūn xat'ax yā 'āxet'ax Timet Xex, tu' xat hāmyāxatamuk xohix te 15 hā, 'ihā Pōn Pinat mūn te hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xat, ha 'Enot te hāpxexka Ganinet yōg tikmū'ūn xat, ha' taknōy Pinip te hāpxexka 'Itonet xix Tanakōnit yōg tikmū'ūn xat, 'ihā Nixān te 'Aminēn yōg tikmū'ūn xat. 2 Tu' xat 'ihā 'Anān yā Topa yōg 'āmānex xexkah, xix Kaxpax kamah, ha Topa te Yoām mō'kutnāhā', tu hām panip xexka tu mō'kutnāhā', puyīy Topa pupi hām'āktux, ha Yoām yā Yakanit kutok. 3 Tu' mōg, tu kōnāgkox xexka Yohnām yīka' mōg, tu hām'āktux, tu Topa te hām'āktux 'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux, tup-tox pix 'āktux, hu:

—'Āpu yāyhāhup, nūy kummuk mīy kux, ha 'āp-tox pix, pu Topa 'ōg kummuk mīy'ax xaxogā, pu tu kux. Kaxīy.

4 Hōmā mōnāyxop hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux, tu tappet tu' kax'āmi', hu:

“'Ūg'āpax. Tik yīy ka'ok, tu hām panip xexka kopa' yīy ka'ok, hu: 'Āpu Topa yōg putat max mīy, tu' yōg putat yoa',

5 yīktix tu mōm yūm, ha' xut, nūy kox kotit kopa mōm tox yūm, 'ūkohe xit, nūy ta' yoa',

'hāpkummuk xit tap, nūy ta tupmā'.

6 Ha' hep xop xohix te nōm pēnāp-tup,

Topa te nōm tik nū'kutnāp-tup, pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu.' Kaxīy.

7 Ha hāpxexka yōg tikmū'ūn punethok nūn nūktu Yoām hah, puyīy Yoām putox pix, pāyā' mānōg, tu:

—'Āxop yā kāyāk-tok xop putuk! 'Ākummuk! Pīyā' xat, xa nū, nūy hāp kummuk mīy tu kux, xayīy xupmān, ka Topa xatu' gāy, hu 'ākummugā 'ūyānān tu'?

8 'Āpu yāyhāhup, tu 'ōg hāpxopmā kummuk kux, nūy hāpxopmā max, pu tikmū'ūn xohix' pēnā', nūy xate yāyhāhup yūmmūg, ha hāmpē'āpaxeh hok, hu: 'Amanām mūn yā 'ūgmū'ā hā mōnāyxop, yīy Topa tekūg kummugāp-tup'ah. Kaxīy. Yā' koit. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa mūn yā' ka'ok, nū mīkaxxap hā 'Amanām mōkputox xop mīy'ax! 9 Mīnta kup 'ūm te mīnta pip hok, puxix tikmū'ūn 'ūkup xax, tu kuxap kopa mō'pok, nūy mō'hap, ha kaxīy Topa te nōm tikmū'ūn pu hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu', yā hōnhā' kummugāp-tup, ha' xūy xuxix tapax 'ohnāg. 'Āpu hōnhā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Kaxīy.

10 Ha tikmū'ūn te Yoām pu hām'āktux, hu:

—Putep mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

11 Ha:

—Tikmū'ūn xax 2 pip, pūyā' koxip, nūy 'ūnōy pu' xax nīm, 'ūnōy hok hōm. Ha tikmū'ūn xit'ax pip, pūyā' koxip, nūy 'ūnōy pu' hōm, 'ūnōy hok pu' xit'ax hōm. Kaxīy.

12 Ha tik te Hōm yōg gohet pupi tayūmak pop, tu' nūn, pup-tox pix, ha Yoām pu hām'āktux, hu:

—Notot, putep mūn mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

13 Ha:

—'Ög kapitām te 'āxop xat, 'āpu' mīy, tu nōm tayūmak pop puxehnāg, pāyā tayūmak te xexka nōy pop hok, ka tikmū'ün yōg tayūmak hā xupxet. Kaxīy.

¹⁴ Ha xonat xop te kama' yīkopit, hu:

—Putep mūn mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

Ha Yoām te:

—'Ānōy xop yōg tayumak mōy hok 'āgāy tu', tu kupex hā' yōg tayūmak xut hok. 'Ög yāy yōg tayūmak pa', ha puxi'. Kaxīy.

¹⁵ Ha 'Iyaet yōg tikmū'ün te' hip, 'Īhā Yoām pe'paxex, hu: "Ok nō'ōm Kunnix? 'Ok Topa te nōm yāy kutnāhā xe'e'?" Kaxīy. ¹⁶ Ha Yoām te tikmū'ün pu hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—'Āte 'āp-tox pix, pa' nōy nūn putup, tu' ka'ok, hak mūn pu'uk, tuk kopaxux hāk yūm putup, nūy tu pataxax koah, pāyāk-tōgnāg, huk yāyhāhup. Nō'ōm te Topa Koxuk yīxōnnāp-tup, puyīy 'ākuxa ka'ogā', nūy 'ākuxa kummuk tupmā', tu' yīpkox 'ohnāg xop nōap-tup kuxap hā. ¹⁷ Tu pēnēn pa', nūy xap mō'po'ok, nūy xuxnāg xetox xap xeh miptut kopah, tu' xux puk putup, tu kuxap hā' puk putuk, ha nōm kuxap xok 'ohnāg, yī' xūy xuxix tapax 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁸ Tu hām'āktux punethok, nūy tikmū'ün ka'ogā', tu hām'āpak max 'āktux. ¹⁹ Pa Yoām te' xexka 'Enot mānōg, yī' gāy. Hōmā 'Enot te' taknōy xetut 'Ēnonit mūg, ha Yoām te' yūmmūg, tu:

—'Āmhok. Xate hāpxopmā kummuk! Topa tep-tup nōg, xix hāpxopmā kummuk xohix xate' mīy Topa tep-tup nōg. Kaxīy.

Ha 'Enot gāy, tu' xat pu' mūy, tu kanet kopa' xix. ²⁰ Ha 'Enot te hāpxopmā kummuk tu mōktu xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu Yoām xix kanet kopah.

Yoām te Yeyox putox pix

²¹ Yoām te tikmū'ün xohip-tox pix, tu Yeyox putox pix kamah, ha Yeyox te Topa pu hām'āktux, 'Īhā pexkox xōn, ²² ha Topa Koxuk yīxohoh Yeyox hah, putuxnāg putuk tu' yīxohoh, ha Topa yīy, tu pexkox kopa' yīy, tu:

—'Āmūn 'ūgkutok, yā mō'āyāy xe'ēgnāg, yā xatek-kuxa hit-tupmāhā'. Kaxīy.

Yeyox yōg mōnāy xop xohix

²³ Ha Yeyox yōg hāmāxatamuk te 30, ha 'Iyaet yōg tikmū'ün hāmpe'paxex, hu: Nō'ōm Yoye kutok, kaxīy. Ha Yoye te 'Enix kutok, ²⁴ ha Mātat kutok, ha Nemi' kutok, ha Mākix kutok, ha Yānāy kutok, ha Yoye kutok, ²⁵ ha Mātatit kutok, ha 'Āmōy kutok, ha Nāōm kutok, ha 'Exnix kutok, ha Nāgax kutok, ²⁶ ha Māt kutok, ha Mātatit kutok, ha Xēmēy kutok, ha Yoye kutok, ha Yot kutok, ²⁷ ha Yoānāg kutok, ha Hex kutok, ha Yonomameo kutok, ha Xanatit kutok, ha Nenix kutok, ²⁸ ha Mēkix kutok, ha 'Anix kutok, ha Koxāg kutok, ha 'Enmānāo kutok, ha 'Eh kutok, ²⁹ ha Yoyoe' kutok, ha 'Eniex kutok, ha Yōy kutok, ha Mātat kutok, ha Nemi' kutok, ³⁰ ha Ximeām kutok, ha Yona kutok, ha Yoye kutok, ha Yonāg kutok, ha 'Enitkīy kutok, ³¹ ha Mēnea' kutok, ha Mēnā' kutok, ha Mātat kutok, ha Nātāg kutok, ha Namix kutok, ³² ha Yexe' kutok, ha 'Omet kutok, ha Moax kutok, ha Xat kutok, ha Nāxōg kutok, ³³ ha 'Āmīnanap kutok, ha 'Atmīy kutok, ha 'Ahnīy kutok, ha 'Exnōg kutok, ha Pet kutok, ha Yonah kutok, ³⁴ ha Yako' kutok, ha 'Iyak kutok, ha 'Amām kutok, ha Tet kutok, ha Nākoh kutok, ³⁵ ha Xenok kutok, ha Haga'ok kutok, ha Panek kutok, ha 'Ep kutok, ha Xat kutok, ³⁶ ha Kaxnāg kutok, 'Ahpaxat kutok, ha Xēy kutok, ha Nōe' kutok, ha Namēk kutok, ³⁷ ha Mētoyānēg kutok, ha 'Ēnōk kutok,

ha Yanet kutok, ha Māneneo kutok, ha Kaخنāg kutok,³⁸ ha 'Enōy kutok, ha Xet kutok, ha 'Anāo kutok, ha Topak-tok.

4

Yeyox te hām panip xexka tu' xip

¹ Ha Topa Koxuk te Yeyox kuxa ka'ogāhā', ha' xip kōnāg xexka Yohnām tu', ha Topa Koxuk te' mōgāhā', ha ta' mōg tu mōktu hām panip xexka tu' xupep, ² ha Hāmgyāyāgnāg te Yeyox xapit puyīy hāpxopmā kummuk, 'āmnīy te 40 hā' xapit, ha Yeyox xit 'ohnāg, ha putup tep-tex, ³ yīy Hāmgyāyāgnāg te:

—'Ok 'āmūn yā Topak-tok xe'e'? Pax xa Topa hā 'āktok, 'āpu' xat, pu nūhū mīkaxxap yāyhā pām, xayī' mā, nūy 'āhi'. Kaxīy.

⁴ Pa Yeyox te:

—'Ap xat putup'ah 'āte'. Yā Topa tappet te: "A tikmū'ūn kuxa te pām puxet hā' hi'ah, yā pām puxet hā' kuxa hi 'ohnāg." Kaxīy.

⁵ Ha Hāmgyāyāgnāg te Yeyox mōgāhā yīktix yīmū', tu hām xexka xohix tu' mūg, ⁶ tu:

—Hām xexka xohix 'āte xa' hōm'ax xix tayūmak xohix xa' hōm'ax, xa' xat tikmū'ūn xohix, 'ūgmūn te hām xexka yōg xop xohix xat hah, yā hām xexka xohix yōgnū, hu 'āte xa' hōm'ax. ⁷ 'Ākopaxux hā' nū' 'āxup 'ūgmūn pu', xik mūn xexka 'āktux, hata hām xexka xohix 'ognū! Kaxīy.

⁸ Pa Yeyox te:

—'A nūk xup putup'ah. Topa tappet te: "Topa tu nū 'āxup, tu nōm tu hāpxopmā'. 'Ūnōy tu nū 'āxup hok, nūy nōm pu 'āyīpkox pip hok." Kaxīy.

⁹ Ha Hāmgyāyāgnāg te kōmēn Yenoyanēn ha' mōgāhā', tu Topa pet xexka tu' mōgāhā', tu' mōg tu mōktu Topa pet xexka yīmū' pip, tu:

—Pax xa yā Topa-tok xe'e', 'āpu, mō'āyōn, nūy hahām tutnāy. ¹⁰ Yā

Topa yōg tappet te: "Topa te pexkox yōg xop nū' pok'ax 'āha, puyīy 'āpēna max, ka mīkaxxap hā 'āpata xūy." Kaxīy. ¹¹ Topa tappet te xe hām'āktux, hu: "Pexkox yōg nū'pok xop te 'ātat'ax yāy yīm hā, xayīy 'āpata xūy hok mīkaxxap tu'." Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te: "Ōgnū Topa hā hāpkute'ex hā gāyā hok." Kaxīy.

¹³ Ha Hāmgyāyāgnāg te' xapit kux, hu' mōg, tu Yeyox nīm nōmhā.

Yeyox mōg hapxexka Ganinet tu', tu hāpxopmā kōnāmāhā'

¹⁴ Ha Yeyox mōg, tu ta putpu' mōg, Ganinet tu', tu mōktu xupep, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux hāpxexka xohix tu', ¹⁵ ha Yoneo yōg Topa pet kopa hāmyūmmūgāhā', ha tikmū'ūn xohix te nōm 'āktux max.

Yeyox xip kōmēn Nāyane tu'

¹⁶ Ha Yeyox mōg, tu ta tu' mōg, tu mōktu kōmēn Nāyane tu' xupep, tu yāy yōg hām tu' xupep, tu nit xap xohix 'ihā' mōg, tu Topa pet ha' mōg, tu hōnhā' mōg, tu mōktu xupep, tu mō'nāhā', tuknīhā' xip, nūy Topa tappet mō'kupix, ¹⁷ ha tik te mōnāyxop hittap 'Iyait yōg tappet paha', tu Yeyox pu' hōm, pu mō'kupix. Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu' kax'āmi, ha hōnhā Yeyox te tappet paha', tu hām'āktux xak tappet kopah, tu' xipihī', tu mō'kupix, hu:

¹⁸ "Topa Koxuk tek mūn ka'ogāhā', tuk yāykutnāhā', 'ū hām'āpak max 'āktux,

'ū 'hok xop pu hām'āktux, hak mūn tu' xat, 'ū kanet kopa' pip xop pu hām'āktux, hu:

"Topa te kanet xōn xa 'āmōg." Kaxīy.

Hak mūn nūgkutnāhā 'ūpa hok xop pu',

'ū hām'āktux, pu hāmpēnā max. Kaxīy.

Ha nūgkutnāhā 'ū kuxa hittup
'ohnāg xop pu hām'āktux, hu:
'Ūnīm, 'ūkummuk xop nīm.
Kaxīy.

19 Yā hōnhā Topa te tikmū'ūn
mō'yāy xe'ēgnāg,
tu hāpxopmā max tikmū'ūn pu', tu
'kuxa kummuk xit,
nūy kuxa max tat ūyānān tu'."
Ta tu' kux. Kaxīy.

20 Ha Yeyox mō'kupix kux, tu tap-
pet mō'xex, tu Topa pet yōg tik pu'
hōm, tu' yūm, ha tikmū'ūn xohix te'
pēnā ka'ok, 21 ha Yeyox te:

—'Āxop te Topa te hām'āktux
'āpak, 'āte xa mō'kupix nōmhā, yā
hōmā Topa te' xuktux, tuk mūn
'āktux, tu Topa tappet hā 'ūgmūn
'āktux, yā hōnhāk nūn. Kaxīy.

22 Ha tikmū'ūn xohix te' xupak,
tu' yēy, tu Yeyox 'āktux max,
hām'āktux max hah, tu:

—'Ok hamūn yā Yoye kutok pit?
Yamūn. Kaxīy.

23 Ha Yeyox te:

—Pe 'āxop tekūmūn pu hām'āktux'ax,
tu tikmū'ūn yāy yōg hām'āktux hā'
xuktux'ax, hu: Notot, 'ōg yāy yōg
hehmēn xo'op. Kaxīy. Tu xe': Xate
hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg kōmēn
Kapānān kopah. 'Āpu, 'ōg kōmēn
kopa' mīy kamah. Kaxīy.

24 Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux:
Tikmū'ūn xohix te Topa yōg tik
xop putup pax, nōm te Topa pupi
hām'āktux, pāyā yāy xape 'ūm
putup nōg, xix nōm xop te kōmēn
kopa tihī tep-tup nōg, 'ihā nōm tik
te Topa pupi hām'āktux. 25 'Āte xa
hāpxe'e 'āktux: Hōmā 'ūn hok mām
punethok hāpxexka 'Iyaet kopah,
'ihā mōnāyxop hittap 'Enit te Topa
pupi hām'āktux, yā 'Iyaet yōg tihik,
ha tehex 'ohnāg, yā hāmyāxatamuk
tikoyuk hā hāmhōgnāg, 26 pa Topa
te nū 'Enit kutnā 'ohnāg 'Iyaet yōg
hāpxexka tu', tu 'Iyaet yōg 'ūn hok
mām ha nū'kutnā 'ohnāg. 'Āmhok.
Topa te' puknōg 'ūn hok yūm hah

mō'kutnāhā', tu kōmēn Xanep yōg
'ūn ha mō'kutnāhā', ha Xanep te
hāpxexka puknōg Xinōm tu' yūm,
27 ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn yāy xax
kunut punethok, 'ihā mōnāyxop
'Eniyeo te Topa pupi hām'āktux, tu
'Iyaet yōg tihik kamah, pa Topa te
nōm hittupmā 'ohnāg. 'Āmhok. Pa
hāpxexka Xit yōg tik puknōg 'āxet'ax
Naamā, tu yāy xax kunut nām,
ha Topa te' hittupmāhā'. Hamūn.
Kaxīy.

28 Ha tikmū'ūn te' xupak, hu' gāy,
29 tuknīha' pip, tu Yeyox mūg, tu'
yīkūy, tu kōmēn kūnāpa hā' yīkūy,
tu yīktix pepi' mōgāhā', ha kōmēn
te yīktix yīmū' yūm, ha tikmū'ūn te
hām tu Yeyox putyōn putup. 30 Pāyā
Yeyox te tikmū'ūn xop kotit hā'
mōg, tu' mōg, tu' xupaha',

*Yāmīy kummuk te tik kum-
mugāhā'*

31 Tu ta' mōg tu mōktu kōmēn
Kapānān tu' xupep, ha Kapānān te
hāpxexka Ganinet kopa' yūm, ha
Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā',
nīt xap 'ihā' yūmmūgāhā', 32 ha
tikmū'ūn kuxānōg, Yeyox te
hāmyūmmūgā hah. Tikmū'ūn
xexka xop te hām'āktux ka'ok, ha
kaxīy Yeyox te hām'āktux ka'ok
kamah, 'ūxat'ax tu'. 33 Ha tik xip,
tu Topa pet kopa' xip, ha yāmīy
kummuk te tik kopa' xip, yīy tik yīy
ka'ok, tu:

34 —Nāyane yōg Yeyox, 'ok xatek
mūp-tex putup? 'Āte 'āyūmmūg.
'Āmūn yā Topa yōg nū'kutnā'ax
xe'e! Kaxīy.

35 Ha Yeyox te' māmōg, tu:

—'Āyīy hok, nūy tik nīm, nūy
'āpep! Kaxīy.

Ha yāmīy kummuk te mō tik
yōn hām tu', tu' xupep, tu tik
xūyāgā 'ohnāg, 36 ha tikmū'ūn xo-
hix kuxānōg, tu' yēy, tu' nōy pu
hām'āktux, hu:

—Hām'āktux 'ūm nūhū'? Yeyox te
yāmīy xat, tu' xupepmāhā', yāy yōg

hām'āktux'ax hā' xupepmāhā', tik te tikmū'ūn xat'ax putuk. Kaxīy.

³⁷ Ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux punethok, tu kōmēn Kapānām yīka' xuktux,

Yeyox te tikmū'ūn punethok hitupmāhā'

³⁸ Ha Topa pet tu' xip, tu ta' mōg tu mōktu Xīmām pet tu' xupep, ha' xetut mūg tut pakut, tu' xax pukpex nām, ha Yeyox tu' xak pu tu hitupmā', ³⁹ yīy' mōg, tu mīmpe yīka' xip, tu' xat pu tu xax 'āxi', ha xuxi', ha 'ūn yok, tuknīhā' xip, tu hāpxox xit'ax puk.

⁴⁰ Ha māyōn mō'nāhā 'īhā tikmū'ūn te pakut xop popnūn Yeyox hah, ha' xape xop te tikmū'ūn pakut popnūn, ha Yeyox te pakut xop yīmū' yīm nōm, tu' xohix hittupmāhā', ⁴¹ tu yāmīy kummuk xop xupepmānām, ha' yīy ka'ok, tu:

—Āmūn yā Topak-tok xe'e'! Kaxīy.

Ha Yeyox te' xat, hu:

—Āyīy hok! Kaxīy.

Tu' tux hok pu hām'āktux hok, yāmīy kummuk te Yeyox yūmmūg hah, tu Yeyox yā Kunnix yūmmūg, yā Topa te' yāyutnāhā xe'e, ha' yūmmūg, yīy Yeyox te' tux hok pu yīy hok.

Yeyox te hām'āpak max'ax 'āktux

⁴² Hāptup 'īhā Yeyox te kōmēn kopa' xip, tu ta' mōg tu mōktu hām panip tu' xupep, ha tikmū'ūn te' xak, tu' xipihī', tu:

—Āmōg hok 'ūxeheh! Kaxīy.

⁴³ Pāyā Yeyox te:

—Topa te nūgkutnāhā pu hām'āpak max'āktux, puyīy Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', yā Topa te tikmū'ūn xat xe'ēgnāg, ha kōmēn nōy yōg tikmū'ūn pu 'āte' xuktux putup, huk mōg. Kaxīy.

⁴⁴ Tu ta' mōg, tu 'Iyaet yōg hāpxexka Ganinet ha hāpkumep, tu Yoneo yōg Topa pet ha' mōg,

tu hām'āpak max'āktux Topa pet kopah.

5

Yeyox te yāyōg tik xop yīmōgatux

¹ Āmnīy 'ūm 'īhā Yeyox te kōnāg xexka Gēnēyane yōg hāpkux tu' xip, tu hām'āktux, ha tikmū'ūn punethok pip, tu' xupak xūy, hu Yeyox yīkāgnāg hā' pip, nūy xupak max, ² ha Yeyox te' pēnāhā', tu kōnāg tu mīpkox hā' mōg pēnāhā', tu nōm mīpkox ² pēnāhā', ha tikmū'ūn te mīpkox hā mōxakux, nūy kōnāg yīmū mōg, nūy māpxamut, tu' nīm nōmhā, nūy māpxamut'ax pix, ³ ha Yeyox mōg, tu mīpkox kopa' yūm, tu Xīmām yōg mīpkox kopa' yūm, tu Xīmām tu' xak, pu mīpkox te kōnāg xet hā' mōg kutōgnāg. Ha' mōg, ha Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā'.

⁴ Tu hāmyūmmūgā kux, tu Xīmām pu':

—Mōg, kōnāg xexka tu' mōg, xayīy mām pop, pu 'āxape xop māpxamut. Kaxīy.

⁵ Ha:

—Yāyā', 'āmnīy tox hāk mūg mām xut 'ohnāg, pāyā xate' xat, yīk mū'āte māpxamut'ax putyōn kōnāg kopah. Kaxīy.

⁶ Tu' mīy, tu mām xohix punethok pop, māpxamut hu' pop, ha mām putux ha' koxyōy, ⁷ yīy' xape xop xānāhā', pu mō'nīynām, ha mō'nīynām, tu mām pop, tu mīpkox nōy te kōnāg yīmū' mōg kopa' xex, ha mīpkox putux nām, yīy mō'nāhā 'ūptux hah. ⁸ Ha Xīmām te' pēnāhā', 'īhā' kopaxux hā' nāhā', nūy Yeyox keppah 'ūxup, tu:

—Yāyā, 'āmōg, tuk nīm, 'ūgkummuk hah! Kaxīy.

⁹ Tu kuxānōg, xi' xape xop kuxānōg māpxamut xexka hah, ¹⁰ ha Yemeneo kutok Tiak xi' taknōy Yoām, tu kuxānōg kama, tu Xīmām mūtik mām pop, ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—Ākuxānōg hok. Hōmā xate mām pop. Hōnhā xix hāptup 'hā xate tikmū'ūn nūnnāp-tup pax 'ūgmūn hah. Kaxīy.

¹¹ Ha mīpkox yīkūy, tu hāpkux ha' yīkūy, tu' nīm, tu ta Yeyox mūtik mōg.

Yeyox te tik xax tapmāhā'

¹² Ha 'āmnīy 'ūm 'hā Yeyox te kōmēn 'ūm tu' xip, ha tik xip, yā yāy xax kunut, tu Yeyox pēnāhā', tu' kopaxux ha' nāhā', tu:

—Notot, 'ok xatek putup 'ūghittupmā'? Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te yāy yīm yok, tu' xupit, tu:

—Āte 'āp-tup, 'āhittup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'hā tik hittup, ha' xax tup. ¹⁴ Ha Yeyox te' xat, hu:

—Tik 'ūm pu 'īy hok, pa mōg 'āmānex hah, pu 'āxax pēnā', ha xokxop 'ūm Topa pu mō'hap. Hōmā Mōyyex te' xat, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg'ax, tu Topa te 'āhittupmā yūmmūg'ax. Kaxīy.

¹⁵ Pāyā tikmū'ūn xohix te' xupak, tu' nūn, pu Yeyox yōg hām'āktux 'āpax, pu Yeyox hittupmā', ¹⁶ pāyā Yeyox mōg, tu hām panip xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux.

Yeyox te tik te hāpkumep hok hit-tupmāhā'

¹⁷ 'Āmnīy nōy 'hā Yoneo yōg Paniye xop, xix hāmyūmmūg xop te hāpxexka Ganinet yōg kōmēn xohix tu' pip, xix hāpxexka Yonex yōg kōmēn xohix tu' pip, xix kōmēn Yenoyanēn tu' pip, tu' nūn tu nūktu mōxaha mīptut tu', tu' mām, nūy Yeyox 'āpax, ha tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha Topa te Yeyox ka'ogāhā pu pakut xop hittupmā', ¹⁸ ha tik xop nōy nūn, tu tik pakut tat, tu tutpe hā tat, yā tik te hāpkumep hok, ha' nūn tu nūktu mōxaha mīptut tu', tu mōxakux putup, nūy tu pi Yeyox keppa', pāyā mīptut nū'xip, ¹⁹ tu' xak, pāyā' mōxa 'ohnāg, hu mīptut tu pepi'

mōg, tu hāpxax mōy, tu tik pakut te hām tu' nāhā', tu mīptut kopa' nāhā', ha Yeyox keppa' pip, ²⁰ ha' pēnāhā', ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, yīy tik pakut pu hām'āktux, hu:

—'Āmūn, 'āte xa hām'āktux, Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux. Kaxīy.

²¹ Ha hāmyūmmūg xop xix Paniye xop tep-tup nōg, tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu' yāy pu yīkopit, hu:

—Tik 'ūm 'ōhōm? Topap-xehnāg te hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'āktux, pāyā Yeyox te yāy 'āktux, hu Topa 'āktux kummugāhā'. Tik 'ūm 'ōhōm? Kaxīy.

²² Ha Yeyox te' yūmmūg, tu hāmpe'paxex yūmmūg, hu:

—Putep mūn tu 'āpe'āpaxex 'ākuxa kopah? ²³ Pi'ya xatep-tup, pe 'āte mīy'ax kummuk xaxogā 'āktux, pe 'āte' kup yok, nūy hāpkumep 'āktux. Pi'ya xatep-tup? ²⁴ Āte xa hām'āktux, xa hāmyūmmūg. 'Ūgmūn yā tikmū'ūn kutok pit. 'Ūgka'ok, ha Topa te' yāy 'āxet'ax hōm 'ā', 'ūyīy hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'āktux. 'īy hok, nūy tak 'āpax. Kaxīy.

Tu tik te hāpkumep hok pu:

—'Āyok, nūy 'āgnīhāxip, tutpe tu pepi' xup, nūy 'āpet ha mōg. Kaxīy. Tu' xat'ax hā hittupmāhā'.

²⁵ Ha hāpxip 'ohnāg 'hā' yok, tuknīha' xip, tu tutpe pepi' xup, tu yāy pet ha' mōg, tu Topa max 'āktux.

²⁶ Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu Topa max 'āktux, hu:

—Hōnhā yūmū'āte hāpxopmā max xe'ēgnāg pēnāhā'! Kaxīy.

Yeyox xix Nemix

²⁷ Ha ta' mōg, Yeyox mōg, tu tik nōy pēnāhā', ha tik te gohet pupi tikmū'ūn yōg tayūmak pop, tu' xuxet'ax Nemix, tu gohet yōg pet kopa' yūm, ha Yeyox te nōm pu:

—'Ūkpe mōg. Kaxīy.

²⁸ Ha' yok, tuknīhā'xip, tu hāpxop xohix nīm, nūy Yeyox mūtik mōg.

²⁹ Tu 'āmuk xexka mīy yāy pet tu',

Yeyox tu' mīy, ha tik punethok pip, tu gohet pupi tayūmak pop, tu mīmpe xit'ax yīmap mām, ³⁰ ha Paniye xop tep-tup nōg, xix hāmyūmmūg xop tep-tup nōg kamah, tu tik xop yīkopit, nōm xop te Yeyox mūtik hāpkumep xop, hu:

—Tep tu 'āxit nōm tayūmak pop xop mūtik, xix tik kummuk xop mūtik xit? Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox te' xupak, hu:

—Tikmū'ūn hittup xop 'a' hehmēn putup'ah, 'ap notot xānā'ah, pāyā pakut xop mūn te hehmēn putup, hu notot xānāhā'.

³² Ha kaxīy 'ūgnūn nūy tikmū'ūn kummuk xop xānā', pu nū', nūy yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy'ax nīm, pāyā tikmū'ūn 'ūm te yāy pe'paxex, hu: “Ūgmax.” Kaxīy. 'A 'āte xop xānā'ah pu nū'. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

³³ Ha tikmū'ūn te:

—Tik xop te Yoām mūtik hāpkumep, Yoām nōm tep-tox pix, ha 'āmnīy punethok hā' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux, ha Paniye xop yōg mūtik hāpkumep xop xit hok kamah, pāyā 'ōg tik xop xit hok'ah, xī' xo'op. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik te yāytaha', ha' xape xop hittup, tu 'āmuk xexka mīy, ha' xape xop xit punethok, 'ihā' xip, 'ihā tik te yāyta' xip, ³⁵ pāyā hāpxip 'ihā tik nōy te nōm mōgāhā', ha' mōg, 'ihā' xape xop kuxa teknōg, tu' xit 'ohnāg. Ūgmōg, puxix yōg tik xop xit hok kamah. Kaxīy. ³⁶ Tu xe hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āpak'ax tup 'āktux, hu:

—Tikmū'ūn xax kunox. 'Ok 'ūn te ta tu mō'yāg nōm, tu 'ūn 'ūm tu' yāg tup paha', pu tu xax kunox tu mō'xeh? 'Ap pa'ah. Topixxax tup ka'ok, ha' xax kunox pu'uk,

tu yāy pot'ax. Kaxīy Yoām yōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hittap tat, ha yōg tik xop te yōgnū hāpxopmā'ax tat, yā hāpxopmā'ax tup tat. ³⁷ Ha tikmū'ūn te' hep xupyāg mīy, tu xokxax tup hā' xuk, pāyā 'ū 'ūm te xupyāg tup xuk, tu xokxax kutut hā' xuk? Yāmhok. Xokxax tup ka'ok, ha' xax kutut pu'uk, tu' yāy pot'ax, ha xupyāg nū'nā'ax, tu mōktu nōg, ³⁸ yīy tik te' hep xupyāg tup mīy, mūy xokxax tup hā' xuk. ³⁹ Ha tik te xupyāg kutut putup, tu ta' hep tup putup nōg, tu: “Nōm kutut nōm 'ūmax. 'A' tup max'ah.” Kaxīy Yoām yōg tik xop te hāpxopmā'ax hittap tat putup, tu nōm tup putup nōg. Ta tu' kux. Kaxīy.

6

Yeyox te nit xap 'āktux

¹ Nit xap te Yoneo yōg tikmū'ūn hā hāptup xe'e', ha nit xap 'ūm 'ihā Yeyox hāpkumep, tu hāpxop yāy koxuk mep, ha xuxnāg xetox ta', xī' xap te' kopa' xip, ha tik xop te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' xap mōy, tu' xap yōg xax nak mōy, tu' yīm hā kuyōnnāhā', tu' xap xut, tu' māhā'.

² Ha Paniye xop pip, tu' yīkopit, hu:

—Tep tu xate xuxnāg ta xetox xap mōy nit xap 'ihā'? Mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat hok pu yūmūg xut hok nit xap 'ihā'. Nō'ōm yā Topa yōg hāptup xe'e'. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop mō'kupix Topa yōg tappet? Hōmā putup te mōnāyxop hittap Namix putex, xix tik xop te Namix mūtik hāpkumep kix kamah, ⁴ tu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu pām pop, ha pām te Topa keppa' mām, ha Topa te' tux hok pu tikmū'ūn nōm mā hok, 'āmānex xop yāp-xet te' māhā', pāyā mōnāyxop hittap Namix te' māhā', tu nōm xop te mūtik hāpkumep pu' popmāhā', ha' māhā'. Ūkux. Kaxīy.

⁵ Tu xe':

—'Ûgmün yâ Tikmũ'ün Kutok, hu nit xap xohix hâk xuxyâ'. Kaxîy.

Tik yîm xe'e nîâ'

⁶ Ha nit xap nøy 'îhâ Yeyox te Topa pet ha' mōg, tu' mōg, tu mōktu xupep Topa pet tu', tu mō'nâhâ', tu hâmyũmmũgâhâ', ha tik 'ûm xip, ha' yîm xe'e nîâ', tu' pu'ũgnâg, ⁷ ha tik xop te hâmyũmmũg te' pênâhâ', xix Paniye xop te' pênâhâ', nÿy Yeyox pênâ', nÿy tik hittupmâ pênâ', 'ok pe nit xap 'îhâ' hittupmâ', pu Yeyox kupeh, ⁸ pâyâ Yeyox te nôm pe'paxex yũmmũg, hu tik te yîm nîâ' pu hâ'm'âktux, hu:

—'Âyok, nÿy 'â'kihâxip, pu tikmũ'ün 'âxakot. Kaxîy.

Ha' yok, tuk-nîhâ'xip, ⁹ ha Yeyox te:

—'Âte 'âyîkopit, putep xat Mōnâyxop Mōyyex? Mōyyex te putep tux hok pu mÿy hok nit xap hâ? 'Ok xat pu hâpxopmâ max, 'ok pe hâpxop mâ kummuk? 'Ok xat pu tik kōnâg kopa tu' xut pu tu xok hok, pe tik nîm pu tu xok? Kaxîy.

¹⁰ Tu' pênâ ka'ok, tu tikmũ'ün yîmmap xop pênâ ka'ok, tu tik yîm nîâ pu hâ'm'âktux, hu:

—'Îm yoah. Kaxîy.

Ha' yok, ha' hittupmâhâ'. ¹¹ Ha tikmũ'ün xexka xop gây, tu hâ'm'âktux hâ' nøy yânân, tu Yeyox kummugâp-tup 'âktux.

Yeyox te yây yōg tik xop te 12 yîmōgatus

¹² Ha 'âmnÿy 'ûm 'îhâ Yeyox te yîktix tox tu' mōkânîn ha' mōg, nÿy Topa pu hâ'm'âktux, ha 'âmnÿy tox hâ Topa pu hâ'm'âktux. ¹³ Ha hâptup, tu tik te mûtik hâpkumep xop xânâhâ', tu tik te 12 yîmōgâtux nÿy mō'pok, tu' xuxet'ax mÿy yây yōg mō'pok xop. Kaxîy. ¹⁴ Ha' xohix te: Xîmâm, 'ûxuxet'ax nøy Pet xix' taknøy 'Ânene', xix Tiak, xix Yoâm, xix Pinip, xix Matômêo, ¹⁵ xix Mâteo xix Tômê, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xîmâm nøy, nôm te

yây yōg Yoneo xop xexkanâp-tup, ¹⁶ xix Tiak kutok Yot, xix Yot nøy, 'ûxuxet'ax nøy 'Ixkanot, nôm te' gây xop mōgâhâ Yeyox hah.

Yeyox te hâmyũmmũgâhâ' xix hittupmâhâ'

¹⁷ Ha Yeyox te yîktix yîxohoh, xix' yōg tik xop yîxohoh, tu hâm yok tu' mōg, ha tikmũ'ün punethok te Yeyox mûtik hâpkumep, tu' pip, yâ hâpxexka Yonex yōg tikmũ'ün, xix kōmên Yenoyanên yōg, xix kōmên Tiro yōg, xix Xînôm yōg, nôm kōmên 2 te kōnâg kox xexka hũmnâg tu' mâm, ¹⁸ ha' nÿn, tu Yeyox te hâ'm'âktux 'âpak, pÿyî' pakut xop hittupmâ', ha tikmũ'ün te yâmÿy kummuk kopa' pip xop nÿn, ha' hittupmâhâ'. ¹⁹ Ha tikmũ'ün xohix te Yeyox 'âpit putup, Yeyox mÿn ka'ok hah, yîy tikmũ'ün kuxa hittup.

Tikmũ'ün kuxa hittup xi' teknōg

²⁰ Yeyox te yây mûtik hâpkumep xop pênâhâ', tu:

—'Âkuxa hittup 'âhok xop nômhâ. Yâ Topa te 'âxop xat, ha Topa yōg tikmũ'ün xe'e'.

²¹ —'Âkuxa hittup 'âp-tup xÿy xop nômhâ. Topa te 'âtex hi ka'ok putup.

—'Âkuxa hittup 'âpota xop nômhâ. Topa te 'âxop kuxa hittupmâp-tup.

²² —'Âkuxa hittup 'îhâ tikmũ'ün te 'âp-tup nōg, tu 'âxop mânōg, 'ûkpe 'âmōg hah, hak mÿn yâ Tikmũ'ün Kutok, tu 'âkeppak mōg. ²³ 'Âkuxa hittup 'îhâ 'âp-tup nōg. Yâ pÿn, pÿn 'âkuxa hittup tu', yâ Topa te xa' hōm putup pexkox yōg hâpxop xohix. Hâmÿn. Hōmâ mōnâyxop kummuk tep-tup nōg Topa pupi hâ'm'âktux xop kamah.

²⁴ —Pa 'âkuxânōg 'âptexop xexka tu'. Hōnhâ xate hâpxop xohix pip, yâ' puxi'.

²⁵ —'Âkuxânōg 'âxop hi ka'ok nômhâ, putup te 'âkix putup hah.

—'Âkuxânōg 'âxop yîxix nômhâ, 'âpotap-tup tu'.

26 —Ākuxānōg 'īhā tikmū'ūn xohix te xa 'āktux max. Hōmā mōnāyxop kummuk te' koit'ax xop 'āktux max kamah.

Xatu' gāyxop putup pax

27 —'Ūg 'āpax. 'Āte xa hapxe'e 'āktux. 'Āpu, tikmū'ūn gāy xop putup pax, tu hāpxopmā max 'āp-tup nōg xop pu', 28 nōm xop te xa hāpkummugāhā, yīy 'āxop te nōm pu hāmmaxnā', tu Topa tu' xak pu nōm hā hāmmaxnā', nōm xop te 'āxūygā pu hāmmaxnāhā'. Nōm xop te xa': "Pūyā Topa xa hāpkummugā'." Kaxīy. Pāyā 'āxop te nōm pu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā'." Kaxīy. 29 Tik 'ūm te 'āpayīn kix, 'apu tux hok pu 'āpayīnnag nāg nōy kix kamah, ha tik 'ūm te 'ōg kāmīn xut, 'āpu' tux hok pu 'ōg kayak xut nūy paxmōg kamah. 30 Tik 'ūm te 'āxak pu hāpxop 'ūm hok hōm, 'āpu, tu' hōm, ha tik te 'ōg hāpxop xut, 'āpu' tux hok pu' xut, yīy putpu' xak hok 'ōg hāpxop. 31 Xatep-tup, pu 'ānōy xa hāmmaxnā', yīy 'ānōy pu hāmmaxnā hāmāxap.

32 —'Āxop te 'āxape xop putup pax, tu' puknōg xop putup nōg. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: Topa tek mūn pu hāmmaxnāp-tup, 'ūgmūn max hah? Kaxīy. 'Āmhok, yā' koit. Tikmū'ūn kummuk te yāy xape xop putup pax kamah, pa Topa te nōm hā hāmmaxnā 'ohnāg. 33 Tikmū'ūn te xa hāpxopmā max, ha xate nōm pu hāpxopmāhā' 'ūyānān tu'. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: Topa te 'ā hāmmax nāp-tup, 'ūgmūn max hah. Kaxīy. 'Āmhok. Tikmū'ūn kummuk te' xapep-tup pax kamah, tu hāpxopmā max 'ūyānān tu', pa Topa te nōm xop pu hāmmaxnā 'ohnāg. 34 Xate hāpxop 'ūm hōm, tu ta' putpu' paha', tu 'āmpē'āpaxex, hu: Tik te pagop-tup. Kaxīy. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: "Topa te 'ā hāmmax nāp-tup, yāk mūn te hāpxopmā max." Kaxīy. 'Āmhok. Tik

te hāpkummuk mīy, tu hāpxop 'ūm hōm kamah, tu' nōy xop pu' hōm, nūy ta put pu pa'. 35 'A 'āmūn'ah. 'Ūg hāpxop xak hok, nūy put pu pa'. 'Āpu' puknōg xop putup pax, tu hāmmaxnā', tu hāpxop hōm, pāyā' xak hok 'ūyānān tu', ha Topa te xa hāmmaxnāp-tup, yīy 'āxop yā Topa xe'ēgnāg hā 'āktok xop, yā Topa mūn max, tu hāmmaxnāhā tik max xop pu', xix tik kummuk xop pu'. 36 Topa yā 'Ātak, tu tikmū'ūn kuxa ka', 'āpu tikmū'ūn nōy kuxa ka kamah, 'Ātak Topa putuk 'ūkuxa ka', yā Topa max xe'ēgnāg.

Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit putup

37 —'Ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy hām'āktux kummuk, puyīy Topa 'ōg hāpxopmā'ax kopit hok. 'Ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', ha Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu' kux. 38 'Ānōy pu' hōm, ha Topa te xa' hōm putup, ha xate hāpxop punethok pop putup, yā Topa te hāpxop punethok xa popmāhā', yīy 'āyīm 2 nū'xip putup. 'Ūg panat hā 'ānōy pu hāpxop xap hāmenex, puxix nōm panat hā xa hāmenex hāpxop xap kama 'ūyānān tu'. 'Ānōy puk-tōgnāg hōm, puxix xa' hōm 'ūk-tōgnāg kamah. 'Ānōy pu punethok hōm, puxix xa' hōm punethok 'ūyānān tu'. Kaxīy.

39 Tu xe hām 'āktux, hu:

—Tik pa hok te' nōy pa hok mūg, puyīy mōgā', puxix tik 2 hāpkox ha' mōnāy. 40 Tik te hāmyūmmūgā'ax, tu hāmyūmmūg xexkah, ha tik te tappet mīy yā hāmyūmmūg kutōgnāg, pāyā tappet mīy kux, tute hāmyūmmūg xexkap-tup, nūy hāmyūmmūgā kamah. 41 Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kummuk pēnāhā'. Teptu xate' pēnā hok yāy yōg hāmpxopmā'ax kummuk? 42 Hu hām'āktux hok 'ānōy pu',

hu: “Nāy, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup.” Kaxīy, 'ihā 'āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg. Xate' yūmmūg hok? Yāy yōg hāpxopmā kummuk kux hāmāxap, xayīy kūnāy tu 'ānōy yōg hāpxopmā kummuk kuxyā'.

Mīm kup max xix mīm kup kummuk 'āktux

⁴³ —Mīm kup max te mīnta max taha', 'ap mīnta kummugā'ah, ha' kup kummuk te mīnta max ta 'ohnāg. ⁴⁴ Tikmū'ūn te mīnta pēnāha', nūy tu' kup kopit. Mīnta tu max, puxix' kup tu max, ha mīnta tu kummuk, puxix' kup tu kummuk. 'A tikmū'ūn te tepta xut'ah mīmyām kup tu', tu xupxak xak 'ohnāg mīmyām kup tu'. ⁴⁵ Tik max te hāpxopmā max, 'ūkuxa max tu' mīy, ha tik kummuk kuxa kummuk, tu hāpxopmā kummuk. 'Ūyīy'ax te yāy kuxa kopa hāpxop yūmmūgāhā'.

Tikmū'ūn pet max xix' kummuk 'āktux

⁴⁶ —'Āxop te: “'Āmūn yāk xuxyā',” kaxīy, pāyā 'āyīpkox 'ohnāg. 'Āte 'āxat, pāyā xate' mīy 'ohnāg. ⁴⁷⁻⁴⁸ 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy ta tikmū'ūn yīpkox pip 'āktux. Tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, pūyā' yīpkox pi', puyīy tu ta hāmyūmmūg, tu tik pet max putuk. Ha hāpkot, tu mīkaxxap tu' xupep, pu tu kox tox tu nōm mō'tat, tu nō māykup mō'xix mīhīm, ha' ka'ok, ha tex mō'yūm tu' xupep, tu nū'xip, tu mīptut kopa' xup, tu' xet xexkah, pāyā mīptut kopa mō'yūm hām hā, tu' nak, tu' ka'ok, ha kaxīy tik nūn, 'ūgha' nūn, nūy yōgnū hām'āktux 'āpax, tuk xupak, tu' yīpkox pip, tu' ka'ok kamah, mīptut max mō'yūm hām hā putuk. ⁴⁹ Pāyā tik nōy pet, tu 'ap hāpkot'ah, tu mō'tat mīhīm hām pepi', tu mō'xix hām tu', ha' pu'uk, ha tex gāy te mīptut xit, ha' topaha', tu hāpxop patōnnāhā', tu'

koxyōy mīptut. Ha kaxīy tik te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox 'ohnāg, tu pu'uk kamah, mīptut kummuk putuk. Ta tu' kux. Kaxīy.

7

Yeyox te kāmānat hittup māhā'

¹ Ha Yeyox te hām'āktux kux, tu tikmū'ūn pu hām'āktux kux, tu ta' mōg tu mōktu xupep kōmēn Kapānān tu', ² ha tik puxet yā Hōm yōg gohet hā kāmānat, ha' hām max, yīy' xat'ax tep-tup pax, ha' pakut, tu' xok putūmnāg, ³ ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, yīy gohet yōg tik te Yoneo xexka xop tu' xak, pu nū', pu Yeyox tu' xax, pu mōg, nūy tik pakut hittupmā'. ⁴ Ha Yeyox ha' nūn, tu' mōxaha', tu tu' xak, hu:

—Gohet yōg tihik max, 'āpu, nōm mō'nīynām. ⁵ Tute yūmū yōg tikmū'ūn putup pax, tu Topa pet mīy yūmū yōg tikmū'ūn pu'. Kaxīy.

⁶ Ha ta' mōg, 'ūxexka xop mūtik mōg, tu gohet yōg kāmānat ha' mōg, ha' pet hūmnāg tu' yūm, ha gohet yōg tik te' xape nū'pok, tu Yeyox ha nū'pok, nūy yāy pupi hām'āktux, nūy Yeyox pu' hām'āktux, hu:

—'Ānūn hok, 'āxexka tu', hak-tōgnāg, hu 'āte yāyhāhup 'ākeppah. ⁷ 'Āte hām'āktux yūmmūg'ah. 'Āka'ok, nūy hāmpakut'ax mānōg, pu mōg. 'Āpu, hāmpakut'ax xat, puyīy kāmānat hittup, nūy xat'ax hā' hittup. ⁸ Yūmmūg, gohet yōg xexka xop tek xat kamah, ha 'āte yōgnū xonat xop xat, ha' yīpkox pip. 'Āte xonat pu: “Mōg, mōg,” kaxīy, ha' mōg, ha xonat nōy pu: “Mā', 'ānū'!” kaxīy, ha' nūn, ha 'āte kāmānat pu' xat, hu: “'Ūmīy,” kaxīy, ha' mīy. Puxi'. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox hup, tu tik pakut ha' mōg'ah, tu gohet yōg tik te hām'āktux 'āpak, tu' hittup, tu tikmū'ūn te' pe' mōg xop pu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik kuxa yūm ka'ok yōgnū hām'āktux'ax

kopah. Yā' puknōg, pāyā Iyaet yōg tikmū'ün kuxa mām pu'uk, yūmū yōg tikmū'ün kuxa mām pu'uk. Kaxīy.

¹⁰ Ha gohet yōg tik xape xop putpu' mōg, kāmānat pet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu mōxaha', ha kāmānat xip, tu' hittup nōmhā, 'ūxat'ax hā Yeyox te nōm hittupmāhā'.

Yeyox te' putpu hīnnāhā 'ün kutok pit

¹¹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox mōg, tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Nāīy tu', ha' xop te Yeyox mūtik hāpkumep xop pip, xix tikmū'ün punethok pip, ¹² tu kōmēn yīka' pip, 'ihā tikmū'ün nūn, tu kōmēn yīka' nūn, nūy tik nō hāpkot. 'Ūn hok yūm, tuk-tok pit puxehnāg, ha' xok, ha tikmū'ün punethok te 'ün mūtik nūn, nūy tuk-tok nō hāpkot, ¹³ ha Yeyox te' pēnāhā', tu 'ün kuxa ka', hu:

—'Āpota hok, 'ūxak hok. Kaxīy.

¹⁴ Tu' mōg, tu tik xok yōg mīpkox 'āpit, ha tikmū'ün hup, tu' mōg 'ohnāg, yīy Yeyox te:

—'Ūgnix! 'Ate 'āxat, hu: 'Āyok. Kaxīy.

¹⁵ Ha put pu hi', tu' yoah, tu' yūm, tu hām'āktux, ha Yeyox te' mūk tut pu' hōm, ha' hittup. ¹⁶ Ha' xohix kuxānōg, tu Topa 'āktux max, hu:

—Topa te nū tik yāy kutnāhā', puyīy yāy pupi hām'āktux, tu' nūn, nūy tikmū'ün pu hām'āktux, ha' xexkah! Topa nūn, nūy yāy yōg tikmū'ün mō'nīynām. Kaxīy.

¹⁷ Ha kaxīy tikmū'ün te Yeyox 'āktux, tu hāpxexka xohix kopa hām'āktux, xix hāpxexka hām'hūmnāg tu hām'āktux.

Yoām te mō tik pok

¹⁸ Tik xop te Yoām mūtik hāpkumep, tu nōm tep-tox pix mūtik hāpkumep, ha tik xop te Yoām pu hām'āktux, tu Yeyox te tik xok putpu' hīnnā 'āktux, ha Yoām te' yōg

tik 2 mōg yīmōgatux, ¹⁹ tu Yeyox ha mō'pok, nūy yīkopit, hu: "Ok 'āmūn tihik, Topa te nōm yāy kutnāhā'? 'Ok pe Topa te' nōy nū'kutnā'ax?" Kaxīy.

²⁰ Ha tik xop te Yeyox ha' mōg, tu hām'āktux, tu Yoām te hām'āktux 'āktux, hu:

—'Ok 'āmūn yā tihik, Topa te nōm yāy kutnāhā'? 'Ok pe Topa te' nōy nū'kutnāp-tup? 'Ūkux. Kaxīy.

²¹ 'Ihā Yeyox te tikmū'ün punethok hittupmāhā nōmhā, tu yāmīy kummuk kopa' pip xop hittupmāhā', xi' pa hok xop hittupmāhā', ²² tu hām'āktux hā' nōy yānān Yoām yōg tik xop mūtik, hu:

—Putpu mōg, nūy Yoām pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix pēnā'ax 'āktux, hu: 'Ūpa hok xop te hāmpēnāhā, xix hāpkumep hok xop te hāpkumep, xix yāy xax kunut xop yā' xax tup, xi' yīpkox hok xop te hām'āpak, ha' xok tihik, tu putpu hi', ha' hok xop te hām'āpak max'ax 'āpak. ²³ Ha tikmū'ün kuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, tu' kuxa hittup, tuk yīkopit 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

²⁴ Ha Yoām yōg tik xop mōg, ha Yeyox te Yoām 'āktux tikmū'ün pu', hu:

—'Āmōg hām panip tu', nūy Yoām pēnā'. Putep xate pēnāhā'? 'Ok mōg nūy mīxux tox pēnā'? 'Ok 'āmuuh te nōm mīxux nuhuknām? 'Ap pēnā'ah. ²⁵ Xatep-tep pēnāhā'? 'Ok mōg nūy tik pēnā', tik te topixxax maxnāg mō'tat? 'Āmhok. Yoām te xoktut xax mō'tat, 'ap xax max'ah. Yūmmūg. Tikmū'ün nōy te topixxax max xe'e mō'tat, tu mīptut max xe'e kopa tihī', tu 'āmuk xexka mīy pax, tu' xexka xop mūtik tihī', pāyā panip xexka tu' ti'ah xexka xop, ha Yoām hok xip, tu panip xexka tu' pet. ²⁶ Pāyā xatep-tep pēnāhā'? 'Ok tik te Topa pupi hām'āktux pēnāhā'? Hamūn. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yoām mūn te Topa pupi

hām'āktux xe'e'. ²⁷ Xate' yūmmūg. Hōmā tik hittap te Yoām 'āktux, tu Topa yōg tappet tu kax'āmi', hu: "Topa te hām'āktux, ha tik te' nōm pupi hām'āktux. Topa te nōm tik 'ākeppa mō'kutnāp-tup, nūy 'ōg putat maxnā'." Kaxīy.

²⁸ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tik xop hittap xexkak-tōgnāg, ha Yoām xexka xe'e', pāyā tik kutōgnāg, tu' yīpkox xip, Topa te nōm xat hah, nō'ōm xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁹ Ha tik xop te gohet pupi tayūmak pop, tu Yeyox yōg hām'āktux 'āpak. Hōmā Topa te nōm xat, ha' yīpkox pip, ha Yoām tep-tox pix.

³⁰ Pāyā Paniye xop xix yūmmūgā xop yīpkox 'ohnāg, yīy Yoām tep-tox pix 'ohnāg kamah.

³¹ Ha Yeyox te xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', hu:

—Hōnhā tikmū'ūn tep-tep putuk? ³² Tu kaxxop putuk, nōm te hāmnuhnōg tu' mām, ha hām kute'ex, tu' nōy pu' yīy ka'ok, hu: "Ūgmū'āte kāyāhā', yāyta'ax kāyā putuk, payā 'āxop te hāmyā 'ohnāg, hakmū'āte kāyāhā, nō hāpkot kāyā'ax putuk, pāyā 'āxop tek mū mūtik pota 'ohnāg." Kaxīy. ³³ Yoām tep-tox pix, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux, tu' hep xupyāg xo'op hok, ha 'āxop te: "Yāmīy kummuk te nōm kopa' xip." Kaxīy. Pāyā' koit. ³⁴ Ūgnūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, tuk xit xi' xo'op, ha 'āxop tek mūn kummuk 'āktux, hu: "Pēnā', 'ūxit xexka nām, tu xo'op xexka nām kamah, tu tix kummuk hā' xape, xix tik xop te gohet pupi tayūmak pop xop hā' xape." Kaxīy. ³⁵ Tukmūn 'āktux kummuk, pāyā Topa te hāmyūmmūg, ha tikmū'ūn yāg te nōm hāmyūmmūg putup, tu nōm max 'āktux, tu' hāpxe'e 'āktux. Ta tu' kux. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te Paniye tik pet ha' mōg

³⁶ 'Āmnīy Ūm 'ihā Paniye xop yōg tik te Yeyox xānāhā, pu yāy pet tu' xit, ha' mōg, tu mō'nāhā', tu' yūm, tu' xit, ³⁷ ha kōmēn yōg xotit xip, ha tikmū'ūn te nōm pu hām'āktux, hu: 'Ok yūmmūg xate'? Yeyox te tik pet kopa' xit. Kaxīy. Yīy nax tōynāg paha', yā naxnāg max, takat xexkah, ha hāpxop hax max kopa' xuk, tu kamah takat, ³⁸ ha Yeyox yīkāgnāg hā' xip, tu potaha', ha' pa hep te Yeyox pata tu' nāhā', tu' pa hep hā' pata pix, hu Yeyox pata nakgāhā', tu yāy xetox hā 'ūktux tu' nakgāhā', tu Yeyox pata hax, tu hāpxop hax max pux, tu Yeyox pata tu' pux. ³⁹ Ha Paniye yōg tik te' pēnāhā', tu hāmp'e'paxex, hu: "Ok yūmmūg hok Yeyox te'? Paxpu tu Topa pupi hām'āktux xe'e', puxix 'ūn xotit yūmmūg, hu' tux hox pu tu' xupit hok." Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox te Paniye yōg tik pu hām'āktux, tu:

—Xīmām, 'āte xa hām'āktux putup. Kaxīy.

Ha:

—'Āyīy. Kaxīy.

⁴¹ Ha hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Hōmā tik 2 ta nemēn tik nōy pu', tu' nōy pu ta nemen tayūmak hā, ha tik 'ūm ta nemēn tayūmak te 500, ha' nōy ta nemēn tayūmak te 50. ⁴² Pāyā' nōm tik te tayūmak 'ūm xip'ah, 'ap pagok yūmmūg'ah, ha tik max te' homip tu' kax 'ohnāg, ha' kux. 'Āte xa yīkopit, hu: Tik 'ūm kuxa hittup xe'e', nūy tik max tup-tup pax xexkah, pe tik ta nemēn tayūmak te 50, pe tik ta nemēn tayūmak te 500? Putep pe'āpaxex? Kaxīy.

⁴³ Ha Xīmām te:

—Nōm tik ta nemēn kutōgnāg 'ūkuxa hittup kutōgnāg, ha tik ta nemēn xexka kama' kuxa hittup xexkah, hu tik max tup-tup pax xexkah. Kaxīy.

Ha:

—Hamün. ⁴⁴ Nū 'ün pēnā'. 'Āpet tu mōknāhā', ha kōnāg 'ūm xate tat'ah, puk pata pix, ha 'ün tek pata pix, yāy pa hep hā' pix, tu xetox hā' nakgāhā', ⁴⁵ hak mūg 'ohnāg yāy kep ha, nūy 'aneō, pāyā 'ün tek pata hax punethok. ⁴⁶ Xate 'ā' hōm'ah mīxux hep tox, puk xe 'ānnut, pāyā 'ün te hāpxop hax max hep pux 'ūkpata tu', ⁴⁷ yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te 'ün kuxa kummuk xit nūy kuxa max tat 'üyānān tu', yīy ha Topap-tup pax xexkah. Topa te tikmū'ün yōg kummuk mīy'ax xexka xaxogāhā', yīy ha Topap-tup pax xexka 'üyānān tu', ha Topa te tikmū'ün yōg kummuk mīy'ax kutōgnāg xaxogāhā', yīy ha Topap-tup pax kutōgnāg. Kaxīy.

⁴⁸ Tu 'ün pu hām'āktux, hu:

—Topa te 'ōg kummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Kaxīy.

⁴⁹ Ha tikmū'ün te Yeyox mūtik mām te:

—'Ū 'ūm nūhū'? Topap-xehnāg te hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'āktux. Yeyox te' xaxogā 'āktux hok! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox te 'ün pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, yā' puxi'. Mōg. Pūyā 'ākuxa yūm. Kaxīy.

Ha' mōg.

8

'Ūn xop te Yeyox mūtik hāpkumep

¹ Hāpxip kutōgnāg 'Thā Yeyox hāpkumep, tu kōmēn xohix kotit hā' mōg, xi' xip tu xexka xohix kotit hā' mōg, tu hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ün xat 'āktux, tu nōm xop yīpkox pip 'āktux, ha tik te 12 nū mūtik mōg, ² ha 'ün xop mōg kamah. Hōmā Yeyox te nōm xop hittupmāhā', tu yāmīy kummuk mōy 'ūkopah, ha 'ün xohix te: Mānix 'āxet'ax Mānanēn, ha Yeyox te yāmīy kummuk te 7 mōy 'ūkopah, ³ ha 'ün nōy Yoān, tu Koy xetut, ha' xat'ax 'Enot yōg kāmānat

te māxap, tu nōm yōg hāpxop pēnāhā', ha 'ün nōy Xoyān, xix 'ün punethok te Yeyox mō'nīynām, tu tik te 12 mō'nīynām kamah, tu yāy yōg hāpxop tu' popmāhā'.

Tik te hāpxop xap xok

⁴ Ha tikmū'ün punethok nūn, yā kōmēn xohix yōg tikmū'ün, tu Yeyox ha' nūn, tu yāy tu nū'nāhā', ha Yeyox te' yūmmūgāhā', tu hām'āktux hā' hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', puyīy tikmū'ün Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', hu:

⁵ —Tik 'ūm mōg nūy hāpxop xap xok, tu' xap nāhā hām kopah, nūy tu' xok, ha' yāg te putat yīka tu' xok, yīy tikmū'ün te pata hā' totnok, tu' koxyo, ha putuxnāg te' mānām, ⁶ ha' xap yāg te mīkax xap tu' nāhā', tu' xokax, pāyā hāmāk, ha' tap, tu yāy xaxogāhā'. ⁷ Ha' xap yāg te mīmyām xop kopa' nāhā', tu' xokax, tu' tuk, tu mīmyām mūtik tuk, tu mōktu xexkah, pāyā' xut 'ohnāg, mīmyām kopa' xip tu'. ⁸ Ha' xap yāg te hām max tu' nāhā', tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu xohix xexkah, tu' xap max xohix punethok hōm. Yā' xap puxet te' xap te 100 popmāhā'. Ta tu' kux. Kaxīy. Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūg'āpax, xa 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Yeyox te hāmyūmmūgāhā'

⁹ Ha tikmū'ün te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' yīkopit, hu:

—'Ok hām'āktux 'ūm nūhū'? Teptu xate hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy. ¹⁰ Ha Yeyox te:

—Topa te xa hāmyūmmūgāhā', tu yāy yōg tikmū'ün xat, hu' yūmmūgāhā', puyīy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, pāyā 'a' tikmū'ün nōy pu hāmyūmmūgā'ah, yīy Topa te nōm pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pu tu pa pip, pāyā 'a hāmpēnā'ah, xix hām'āpak, pāyā 'a yūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pu tu pa pip, pāyā 'a' hāmpēnā'ah, xix hām'āpak, pāyā 'a' yūmmūg'ah.

11—Nõm hām'āktux te 'äyümmügāhāpunethok hah, ²⁰ ha tik te Yeyox pu kaxīy: Mīxux xap te Topa yōg hām'āktux, hu:
 hām'āktux 'āktux. ¹² Hāpxop xap te putat yīka tu' nāhā', hā kaxīy tik 'üm te Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha tikmū'ün te' xupak, pāyā Hāmγāyāgnāg te hām'āktux putup nōg, tu' kuxa kopa' xut, yīy' kuxa yūm 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah, ha Topa te' kuxa kummuk xit 'ohnāg. ¹³ Ha hāpxop xap te mīkaxxap tu' nāhā', hā kaxīy tikmū'ün te hām'āktux 'āpak, tu' kuxa hittup, pāyā' kuxa yūm kutōgnāg, tu mōktu' xūy, hu' xaxok, tu Topap-tat xak. ¹⁴ Ha' xap te mīmyām xop kopa' nāhā', hā kaxīy tikmū'ün te nōm hām'āktux'ax 'āpak, pāyā yāy yōg hāpxop xak punethok, tu hāpkute'ex punethok, tu' kuxa yūm 'ohnāg, hu Topap-tat hā' mōg pu'ūgnāg. ¹⁵ Ha hāpxop xap te hām max tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ün te hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip hām'āktux xe'e pu', tu' kuxa yūm ka'ok hām'āktux'ax kopah, tu' xaxok 'ohnāg, tu Topa yōg putat hā' mōg, yā' mōg kumak mōg. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Kūyānām 'āktux

¹⁶ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmügā', hu:

—Tikmū'ün te kuyānām tat'ax yūm mīpe yīmū', pu tikmū'ün xohix pu tupmā', 'ap mīmpe kaka' yūm'ah, xix mana kopa' yūm 'ohnāg. ¹⁷ Ha kaxīy Topa te hāpxopmā'ax xap-top'ax yūmmügāp-tup, tu tikmū'ün xohix yūmmügāp-tup.

¹⁸ —Paxip, 'ūg'āpax max. Tikmū'ün te hāmyūmmüg, Topa te nōm pu hāmyūmmügāp-tup, pu tu hāmyūmmüg xohix, pāyā tikmū'ün nōy te hāmyūmmüg 'ohnāg, Topa te nōm pu hāpxaxogāp-tup. Kaxīy.

Yeyox mūg tut nūn xi' taknōy xop

¹⁹ Yeyox mūg tut nūn, xi' taknōy xop nūn tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', pāyā 'ā' pēnā'ah, tikmū'ün

hām'āktux, hu:
 —Ātut nūn xix 'ātaknōy xop nūn, tu nūktu hāptopa' tihī', tu 'āhip, nūy 'ā mütik hām'āktux. Kaxīy.

²¹ Pa Yeyox te:

—Yā tikmū'ün te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, yāk tut, xik taknōy, xik hex, tuk mūn hā' xape'. Kaxīy.

Yeyox te 'āmuuh xat, pu tu' xuxi'

²² Āmnīy 'üm 'ihā Yeyox te kōnāg xexka ha' mōg, tu ta mīpkox xup hā nōm mō'nāhā', xix yāy mütik hāpkumep xop te' mōxakux, nūy kōnāg yīmū' mōg, ha Yeyox te:

—Āpu, yūmū mōg nūpehe, kōnāg xexka xatapak hāpkux nōy tu'. Kaxīy.

Tu' mōg, ²³ 'ihā Yeyox pip mīpkox kopah, tu mō'yōn, ha 'āmuuh ka'ok mō'ko'uk kōnāg xexka tu', ha kōnāg te mīpkox mahap, tu' mōm tu mīpkox kopa mō'nāha', ha mīpkox putux, tu kōnāg kopa mō'nāp-tup, yīy tik xohix xok'ax, tu kuxānōg, ²⁴ tu Yeyox yīka ha' mōg, tu' tuhuk, ha' yāy koxak, yīy:

Yāyā', Yāyā', yūmūg xakix putup! Kaxīy.

Ha yāy koxak, tu 'āmuuh xat, xix kōnāg gāy xat, pu tu xuxi', ha' xuxi', ²⁵ ha Yeyox te tik xop pu hām'āktux, hu:

—Piya' kuxa mām 'ūgkopah? Kaxīy.

Ha Yeyox yīpkutuk, tu yāy pu hām'āktux, hu:

—Ū 'üm nō'ōm? Tu 'āmuuh gāy xat, xix kōnāg gāy xat, ha' yīpkox pip, tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te yāmīy kummuk xu-pepmāhā'

²⁶ Yeyox mōg, xix' yōg tik xop te nōm mütik mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Yenax tu, ha Ganinet yōg kōnāg xexka kux tu' yūm, ²⁷ ha Yeyox te mīpkox kopa' xupep, tu' mōg hām nak ha', ha kōmēn yōg

tihik nūn tu nūktu Yeyox hah, tu 'āmñy xohix hā xax top, tu' pet xip 'ohnāg, pāyā' xukpot tu' xip, yāmñy kummuk xop te' kuxa kopa' pip hah. ²⁸⁻²⁹ Hāpxip punethok 'ihā yāmñy kummuk xop te' kummukgāhā', ha' gāy, yīy tikmū'ūn te tik yīm hīy, xi' kup hīy, pip kup mūg xap hā' hīy, pāyā tik te' koxyōy, ha yāmñy kummuk te panip xexka tu' mōgāhā', yīy Yeyox te yāmñy xat pu mōg, ha tik te Yeyox pēnāhā' tu' yīy ka'ok, tu kopaxux ha' nāhā', tu nū'xup, tu:

—Yeyox, 'āmūn yā Topa xe'ēgnāg kutok. Xatep-tep tup? 'Āte xa tu' xak 'ūgkummugā hok. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te' yīkopit, hu:

—'Ok 'āxuxet'ax te xīy? Kaxīy.

Yā yāmñy punethok te tik kopa tihī', hu' yānān tu hām'āktux, hu:

—'Ūkxuxet'ax 'Ūxohix Xop. Kaxīy. ³¹ Tu Yeyox tu' xak pu Hāmgyāyāgnāg Pet ha mō'pok hok.

³² Ha xapup punethok te yīktix tu' pip, tu hāmhmūmnāg, yīy yāmñy te tu' xak, pu' tux hok pu tu xapup xop kopa' mōg, ha' tux hok pu mōg, ³³ tu tik nīm, tu mōktu xapup xop hā mōxakux, ha xapup xop te yīktix tu' yīxo mō'ka'ok, tu kōnāg xexka tu' mōxaha', tu kōnāg kopa nām, tu' xakix.

³⁴ Ha tik xop te xapup pēnāhā', tu xapup xakix pēnāhā', tu nū'paha', tu' mōg, tu kōmēn ha' mōg, nūy 'ūkopa hām'āktux, xix hāpxexka tu' hām'āktux, ³⁵ ha tikmū'ūn nūn nūy tu pēnā', tu Yeyox ha' nūn, tu tik pēnāhā', yāmñy kummuk te' nīm, ha' nūn, ha topixxax mō'tat, tu' Yeyox yīkāgnāg hā' yūm, ³⁶ ha tik xop te xapup xop pēnā'ax mōg, tu tikmū'ūn nōy pu hām'āktux, tute tik hittup 'āktux, ³⁷ ha Yenax yōg tikmū'ūn te xapup tu Yeyox yīpikutuk, hu nōm xat pu mōg, pu hāpxexka nīm, ha Yeyox 'ūpapuk ha' mōg, tu kōnāg xexka ha' mōg, tu

mīpkox tu mō'nāhā', nūy mōg, ³⁸ ha tik hittup, tu Yeyox tu' xak, hu:

—'Ūktux hok 'ū mōg 'āxop mūtik. Kaxīy.

Pāyā Yeyox te:

³⁹ —Yāy pet ha mōg, Topa te xa hāmmaxnāhā', yīy tikmū'ūn pu hām'āktux, Kaxīy.

Ha ta' mōg, tu tikmū'ūn xohix pu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg 'āktux, Yeyox te nōm hāpxopmāhā.

Yeyox te 'ūn hittupmāhā' xix kaxop hex

⁴⁰ Ha ta' mōg Yeyox, tu hāpkux nōy ha' mōg put pu', tu mīpkox hā' mōg, tu kōnāg xexka yīmū' mōg, tu mōktu xupep hāpkux tu', xix yāy mūtik hāpkumep xop mōxa kamah, ha tikmū'ūn xohix te' hip, hu' hittup, ⁴¹ ha tik nūn, 'ūxuxet'ax Yax, 'ūxexkah, tu Yoneo yōg tikmū'ūn xat, tu kōmēn yōg Topa pet kopa' xat'ax, tu' kopaxux ha' nāhā', tu Yeyox tu' xak, pu' pet ha mōg, ⁴² hak-tok hex puxehnāg, 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix te 12, 'ūtuk tup, tu' pakut, tu' xok putūmnāg, yīy Yeyox mōg.

Ha tikmū'ūn xohix te nū mūtik mōg, yā' xohix punethok, tu yāy tu nū'nāhā', tu' mūg ka'ok, ⁴³ 'ihā 'ūn nūn, tu' pakut, yā 'ūn yōg hāmpakut'ax, ha yāy hep 'āta xupep, ha hāmyāxatamuk xohix te 12 hā' pakut, 'ihā 'ūn te notot xop xohix tu' kax, pu tu hittupmā', ha 'ūn te tayūmak xohix hā pago, tu' hitop popmāhā notot xop pu', pāyā hittup 'ohnāg, ⁴⁴ hu Yeyox pe' mōg, tu' yōg topixxax 'āpit, tu' hittup, ⁴⁵ ha Yeyox te:

—'Ū 'ūm tek 'āpit? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn xohix te:

—'Īntu. 'Ākmūn'ah. Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yāyā', tikmū'ūn xohix te 'āyīmap pip, tu 'āmūg ka'ok. Kaxīy.

⁴⁶ Pa Yeyox te:

—Tikmũ'ün 'üm nôm tek 'ăpit, 'a' yũmmũg. Topa tek ka'ogăhă' 'ũ hit-tupmă', ha tikmũ'ün 'üm nôm tek 'ăpit xe'e', 'üyiy hittupmă'. Kaxĩy.

⁴⁷ 'Ap 'ün te yăy xaptop yũmmũg'ah, hu' nũn, tu kuxănôg, tu yăy nuhuk, tu' kopaxux ha' năhă' Yeyox keppah, tu hăm'ăktux, tu Yeyox xax 'ăpit 'ăktux, ha tikmũ'ün xohix te' xupak. ⁴⁸ Ha Yeyox te:

—Nixix, 'ăkuxa yũm ka'ok 'ũgkopah, yiy Topa te 'ăhittupmăhă', Mōg 'ăpet hah, 'ĩhă 'ăkuxa yũm. Kaxĩy.

⁴⁹ Tu hăm'ăktux 'ĩhă tik nũn, yă Yax yōg kămănat, tu nôm pu hăm'ăktux, hu:

—Yax, 'ăk-tok hex yă' xok. 'Ūtux hok pu Notot put pu mōg, mō'kutnă' pu yăy xip'ax tu xihip. Kaxĩy.

⁵⁰ Ha Yeyox te' xupak, tu Yax pu hăm'ăktux, hu:

—'Ăkuxănôg hok, 'ăkuxa yũm ka'ok, ha Topa te 'ăk-tok hittupmăp-tup hok'ah. Kaxĩy.

⁵¹ Tu' mōg tu mōktu Yax pet tu' xupep, ha tikmũ'ün mōxaha kamah, ha Yeyox te' tux hok pu tikmũ'ün mōxakux hok, tu Pet yimōgatux, xix Tiak, xix Yoăm, pu yăy mütik mōg, ha' mōxakux Yeyox mütik, xix kakxop hex mūg tak xi' mūg tut mōxakux.

⁵² Pa tikmũ'ün nōy 'ap mōxakux'ah, tu hăptopa' pip, tu kakxop hex hă' potaha', ha Yeyox te:

—'Ăpota hok. Kakxop hex 'ap xok xe'e'ah, yă mō'yōn. Kaxĩy.

⁵³ Ha tikmũ'ün yixix kummuk, tu Yeyox 'ăktux kummuk, tu:

—Yă' xok xe'e'! 'Ūgmũ'ăte' yũmmũg! Kaxĩy.

⁵⁴ Pa Yeyox mōg, tu kakxop yim mūg, tu' yiy ka'ok, tu:

—Nixix, 'ăyok nūy 'ăknĩhă xihip! Kaxĩy.

⁵⁵ Ha' put pu hi', tu' yok, tuknĩhă'xip, ha' xat, pu xit'ax hōm kakxop pu', pu yiy mă'. ⁵⁶ Ha' tak xi'

tut kuxănôg, tu tu' kuxa hittup, pa Yeyox te:

—Tikmũ'ün 'üm pu' xuktux hok! Kaxĩy.

9

Yeyox te tik te 12 mō'pok

¹ Yeyox te yăy yōg tik xop te 12 xănăhă', tu yăy 'ăxet'ax hōm pu yămiy kummuk xohix xit tikmũ'ün kopah, nūy tu tikmũ'ün pakut xop hittupmă', ² Ha' xat, pu Topa yăy yōg tikmũ'ün xat 'ăktux, xi' xat, pu 'yĩpkox pip 'ăktux, xi' xat pu tikmũ'ün pakut xop hittupmă', ³ tu:

—'Ăhok mōg, tu hăpxop 'üm ta hok, xi' kup hă tu 'ămōg hok, xi' tut ta hok, xix topixxax nōy ta hok. ⁴ Ha tikmũ'ün te: "Ūkpet kopa 'ăxip'ax," kaxĩy, 'ăpu xihip ka'ok, tu' nīm hok, 'ĩhă kōmēn kopa 'ăti'. ⁵ Pa tikmũ'ün te: "Mōg, mōg," kaxĩy, 'ăpu mōg mō'ka'ok, tu nōm tikmũ'ün nīm, tu hăpkōnōn 'ăpata ha' xit, nūy tikmũ'ün kummuk 'ăktux. Ta tu' kux. Kaxĩy.

⁶ Tu mō'pok, ha' mōg, tu hăpkumep, tu' xip tu xexka xohix kotit kopa' mōg, tu hăm'ăpak max 'ăktux, hu Topa te tikmũ'ün xat 'ătux, ha yĩpkox pip 'ăktux, tu kōmēn yōg pakut xop hittupmăhă', ⁷ tu hăpxopmă ka'ok.

'Ĩhă tikmũ'ün nōy te Ganinet yōg gohenanok pu Yeyox 'ăktux, tu' yōg hăpxopmă'ax 'ăktux, ha gohenanaok 'ăxet'ax 'Enot, tu:

—Pi'ya nō'ōm? Kaxĩy.

Ha tikmũ'ün yăg te Yōam putpu hi 'ăktux, nōm tep-tox pix, ⁸ ha' yăg te:

—Mōnăyxop hittap 'Enit te put pu hi 'ăktux. Yă' xohix te hămpe'paxex, hu: "Ū 'üm nōm Yeyox?" Kaxĩy. ⁹ Yiy 'Enot te:

—'Ăte' xat pu mōy Yoăm putox xak, pu tu xok, hap-tex, pa 'ũ 'üm nō'ōm, tu hăpxopmă ka'ok? Kaxĩy.

Tu' xak, nūy Yeyox pēnă'.

Yeyox te tikmũ'ün xohix xexka xĩnnãhã'

¹⁰ Ha Yeyox yã yõg mõ'pok xop nũn, tu putpu' nũn, tu nõktu hã'm'ãktux Yeyox pu', tu hãpxopmã ka'ok 'ãktux, ha Yeyox te tik xop te 12 mõgãhã', 'ap nõy mõgã'ah, tu' mõg tu mõktu kãmẽn kutõgnãg Metxax tu' mõxaha', ¹¹ pa tikmũ'ün te' yũmmũg, tu' pe' mõg, ha Yeyox kuxa hittup, tu:

—'Ok 'ãxop nũn? Kaxĩy.

Tu hãmyũmmũgãhã', hu:

—Topa te yã yõg tikmũ'ün xat. Kaxĩy.

Tu' pakut xop hittupmãhã'.

¹² Ha 'ãmnĩy, yĩy mõ'pok xop te 12 te:

—Putup te' kix tikmũ'ün, 'ãpu mõ'pok pu mõg putpu', nõy xip tu xexka kopa hãpxop pop, nõy mĩptut 'ũm kopa nũ'xok, nũnte hãm panip hah. Kaxĩy.

¹³ Pa Yeyox te:

—'ãpu, 'ũxĩnnã', puyĩy tu hi ka'ok. Kaxĩy. Ha:

—'ũxit'ax 'ũm? 'Ap xip'ah.

'ũgmũ'ãte pãm xohix te 5 pip, xix mãm tix mãm, ha tikmũ'ün xohix xexka punethok. Pi'yã' mõg putup, nõy pãm xohix pop, nõy tikmũ'ün pu popmã', nõy tu' xĩnnã'? 'Ap kãmẽn xexka yũm'ah. Kaxĩy.

¹⁴ Ha tikmũ'ün yõg tik xop xohix te 5.000, ha Yeyox te yã yõg mõ'pok xop xat, pu tikmũ'ün hãm tu mõ'xip, ha' yãg puxet te 50 mõ'xip, xi' nõy te 50 mõ'xip, tu mõktu xohix.

¹⁵ Ha mõ'pok xop yĩpkox pip, ha tikmũ'ün xohix te hãm tu' mãm, ¹⁶ ha Yeyox te pãm xohix te 5 pop, xix mãm 2, tu pexkox ha' pẽnãhã', tu Topa 'ãktux max, hu:

—Topa 'ãmax. Xatek mũg hãpxop max xohix popmãhã'. Puxĩ'. Kaxĩy.

Tu yã yõg mõ'pok xop pu pãm koxip, tu xe' koxip, tu nõg nõy nã' mõg tu mõktu xohix, nõy tikmũ'ün xohix xĩnnã', ¹⁷ ha' xohix te' mãhã', tu' hi ka'ok, pãyã pãm pip punethok, ha tikmũ'ün xit tap

'ĩhã tik xop te pãm pop, tu manax kopa' xex, ha manax te 12 nũ'xip pãm hah, xix mãm hah.

Pet te' Yeyox yã Kunnix 'ãktux

¹⁸ 'ãmnĩy nõy 'ĩhã Yeyox pux-ehnãg xip, tu Topa pu hãm'ãktux, ha yã yõg mõ'pok xop nũn, tu Yeyox yĩkãgnãg hã' pip, ha Yeyox te:

—Tikmũ'ün te putep 'ãktux 'ã'? Kaxĩy.

¹⁹ Ha tik xop te:

—'ũyãg te 'ãmũn yã Yoãm 'ãktux, nõm tep-tox pix, ha' yãg nõy te 'ãmũn yã 'Enit 'ãktux, hõmã nõ'õm 'Enit te Topa pupi hãm'ãktux, ha' yãg nõy te: "Yeyox yã tik hittap nõy, tu Topa pupi hãm'ãktux, yã putpu hi nõmhã." Kaxĩy.

²⁰ Ha:

—Xix 'ãxop? Putep 'ãmpe'ãpanõm? 'Ok pek mũn? Kaxĩy.

Ha Pet te:

—'ãmũn yã Kunnix, Topa te xa yãyikutnãhã'. Kaxĩy.

Yeyox te' xok'ax 'ãktux, xi' putpu' hi'ax 'ãktux

²¹ Ha Yeyox te:

—Nãy, hãm'ãktux hok tikmũ'ün nõy pu'. Kaxĩy.

²² Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'ũgmũn yã Tikmũ'ün Kutok, tuk xũy xexkap-tup, ha Yoneo xexka xop tek mũn putup nõg, xix 'ãmãnex xexka xop, xix hãmyũmmũg xop tek mũn putup nõg, tuk putex putup, ha 'ãmnĩy tikoyuk nõg, 'ĩhã put puk hip-tup. Kaxĩy.

²³ Tu hãpxip kutõgnãg 'ĩhã xe hãm'ãktux, tu' xohix pu hãm'ãktux, hu:

—Tikmũ'ün tek mũn mũtik hãpkumep putup, puxix yãy pe'paxexk-tõgnãg, tu mõktu yãy putup'ax xaxok, nõy 'ãmnĩy xohix hã' yã yõg mĩpkupnix tat, nõy xũy, nõy 'ũgmũn putuk xũy, tuk mũn mũtik hãpkumep xe'ẽgnãg. ²⁴ Ha tikmũ'ün te yã yãxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnãg, pa tikmũ'ün

xok 'üğmün hah, puxix tu hip-tup mō kuma' mōg, tu' hi kux 'ohnäg. ²⁵ Teptu hāpxexka yōg hāpxop xohix pop, pāyā' xok? 'Ūp-texop xexkah, tu' xok, tu hāpxop xohix xaxok, 'ūxok tu', puxix yā' hok xe'ēgnäg. ²⁶ Tikmū'ün tek mün hā yāyhāhup, xix yōgnū hām'āktux hā yāyhāhup, 'ünōy xop pu yāyhāhup, hu: "Akmün Yeyox yōg'ah", kaxīy, kopxix 'āte nōm tikmū'ün hā yāyhāhup 'üyānān tu'. 'Ātak Topa pu 'āte nōm xop hā yāyhāhup, 'ihāk nūn, hu: "ōhōm 'ā' yōg'ah," kaxīy, 'ihāk xexka xe'ēgnäg nūn, 'Ātak Topa putuk, xix pexkox yōg nū'pok xop putuk. ²⁷ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop 'āyāg xok putup hok, tu mōktu Topa te yāy yōg tikmū'ün xat xe'ēgnäg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox xix Mōyyex xix 'Enit

²⁸ Ha 'āmnīy te 8 nōg, 'ihā Yeyox te Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, ha yīktix tu mō'kānīn ha' mōg tu pūnānep, nūy Topa pu hām'āktux. ²⁹ Yeyox te hām'āktux 'ihā' pa yānām putuk, ha top-ixxax tūmnäg, tu kuyānān putuk. ³⁰ Hāpxip 'ohnäg 'ihā tik 2 tihi', tu Yeyox pu hām'āktux hā' nōy yānān, tik puxet 'āxet'ax Mōyyex, ha' nōy 'āxet'ax 'Enit, yā Yoneo yōg tikmū'ün hā mōnāyxop hittap, hōmā Topa te' mōgāhā' pexkox tu', nūy tihi' hāmyāxatamuk xohix hā, ³¹ ha Topa yōg yānām xe'ēgnäg te pexkox tu' xakot, ha tik 2 te Yeyox xok'ax 'āktux, tu' xok putup kōmēn Yenoyanēn kopa 'āktux, tu Topa tep-tup kaxīy 'āktux, ³² 'ihā Pet xi' nōy xop mō'yōn ka'ok, tu yāy koxak, tu Yeyox xexka xe'ēgnäg pēnāhā', tu tik 2 xexka xe'ēgnäg pēnāhā', ³³ ha tik hittap 2 mōg putup, 'ihā Pet te:

—Yāyā', yā' max nūntek mūg pip. 'Āpu, yūmū mīptut kumex tikoyuk mīy, yāpxet 'ā pu', xix nōy Mōyyex pu', xix' nōy 'Enit pu'. Kaxīy.

Pāyā hāmyūmmūg 'ohnäg. ³⁴ Tu hām'āktux, 'ihā hāmgyō xexka nūn, tu tik 2 xaxogāhā', tu mō'nīy, ha tik xop kuxānōg, 'ihā hāmgyō kopa' xip, hāmpēnā 'ohnäg hah, ³⁵ ha Topa yīy, tute hāmgyō xexka kopa hām'āktux, hu:

—Nūhū 'ūgkutok pit xe'ēgnäg. 'Āte nōm yāy kutnāhā'. 'Ūxupax!. Kaxīy.

³⁶ Tu hām'āktux kux, ha Yeyox puxehnäg xip, ha yāy yōg mūtik hāpkumep xop yīy 'ohnäg, 'ap hām'āktux'ah, tu hāpxopmā 'ūm pēnā'ax 'āktux 'ohnäg 'ünōy xop pu nōmhā.

Yeyox te kakxop pit hittupmāhā'

³⁷ Hāptup 'ihā yīktix tu 'üyīxohoh, ha tikmū'ün xohix punethok pip, tu Yeyox hip, ³⁸ ha tik xip, tu' yīy ka'ok tu:

—Notot, mā'! 'Ūgkutok pit pux-ehnäg pakut. ³⁹ Yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha' yīy ka'ok, tu hām tu' nāhā', tu yāy pu xu'ux, ha yīkonnop te yīkox tu' xupep, 'üyīy xax tu' xupep. Yā yāmīy te' xūygāhā', tu' nīm 'ohnäg. ⁴⁰ 'Āte 'ōg tik te 'āmutik hāpkumep xop tu' xak, tu nōm xop tu' xak, pu yāmīy xit pu mōg, pāyā 'ap xit yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁴¹ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ün kuxa mām 'ohnäg, tu' kummuk 'āmnīy xohix hā, 'āte 'āxop nōā'tot. Hām 'ūm hā' kux'ax? Kaxīy.

Tu' tak pu hām'āktux, hu:

—'Āk-tok putnū'. Kaxīy.

⁴² Ha' putnūn, 'ihā yāmīy kummuk 'ūkopa nuhukgāhā', tu hām tu' putxok, ha Yeyox te yāmīy xat pu mōg, yī' mōg, ha kakxop hittup, ha Yeyox te' tak ha' mōgāhā'. ⁴³ Ha tikmū'ün xohix kuxānōg, Topa mūn xe'ēgnæg ka'ok hah, tu' yēy,

Yeyox te' xok'ax 'āktux 'ūxeheh

Tikmū'ün kuxa te' yēy, 'ihā Yeyox te yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

44 — 'Ūg'āpax, 'ūxaxok hok! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha tik puxet te gāy xop mōgāp-tup 'ūghah, 'ūkoit'ax hāk mōgāp-tup, pu tuk putex. Kaxīy.

45 Ha' xupak, pāyā nōm hām'āktux ka'ok, yīy tik xop kuxa yūm 'ohnāg, hu' yūmmūg'ah, 'ap yīkopit putup'ah.

'Ū' ūm xexkah?

46 Tik xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, nūy pi'yā tik yāy xexka yūmmūg, nūy pi'yāk-tōgnāg yūmmūg, hu: — 'Ūgmūn yāk xexkah, kaxiy, ha' nōy te: — 'Ap 'ūxexka'ah, yāk-tōgnāg, pāyā' nōy yā' xexkah. Kaxīy. 47 Ha Yeyox te' yūmmūg, ha kaxxop te' yīka' xip, yī' put, 48 tu:

— Tikmū'ūn tek putup, ha 'āte kaxxop putup, nōm yīpkox pip, puxix nōm tikmū'ūn yā kaxxop putup kamah. Tikmū'ūn tek putup, puxix 'Ātak Topa putup kamah, nōm te nūgkutnāhā'. 'Ūk-tōgnāg xop yīpkox pip, nōm xop te yāyhāp-tup xexkah xop, 'āxop mūtik. Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop tukmīy hok, puxix 'āxop mūtik tu hāpxopmā'

49 Ha Yoām te:

— Yāyā', 'ūgmū'āte tik pēnāhā', tu yāmīy kummuk xit, tu xa' xuk-tux, tu 'āxuxet'ax 'āktux hā' xut, hak mū'āte' tux hok pu mīy hok, hamūn tek mūk mūtik hāpxopmā 'ohnāg hah. Kaxīy. 50 Ha Yeyox te hām'āktux Yoām pu', xix yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

— 'Ūtux hok pu mīy. Tik te 'āxop mūtik yāy tu yānān hok, puxix tu 'āmūtik hāpxopmā'. Kaxīy.

Xāmānit yōg tikmū'ūn te Yeyox putup nōg

51 Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'ūxexka xop te Yeyox putex putup, yā' xok'ax hūmnāg, ha' yūmmūg, hu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg putup, 52 tu tik xop mō'pok hāmāxap, ha' mōg, tu mōktu hāpxexka Xāmānit tu'

mōxaha', nūy pip'ax xax, tu' mōg, nūy 'āmuk xax, 53 pāyā hāpxexka yōg tikmū'ūn tep-tup nōg, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg pēnāhā', hup-tup nōg. 54 Ha Tiak xix Yoām gāy, tu:

— 'Ok xatep-tup 'ūgmū'āte' xat, pu kuxap pekkox tu nū'yōn, nūy tikmū'ūn kummuk kix? Kaxīy.

55 Pa Yeyox te' māmōg, tu' yokānām, 56 tu' kep ha' mōg, tu xip tu xexka, nōy ha' mōg, ha yāy mūtik hāpkumep xop mōg kamah.

Tikmū'ūn te Yeyox pe' mōg putup

57 Tu' mōg, 'īhā tik te Yeyox pu hām'āktux hu:

— 'Āte 'āmūtik hāpkumep putup, yā' hām 'ūm tu 'āmōg'ax 'ūgmōg kamah. Kaxīy.

58 Ha Yeyox te:

Kokexmax hex pet, xix putuxnāg xohix pet, pak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, 'āk pet 'ūm pip'ah 'ū kopak pihi'. Kaxīy.

59 Tu tik nōy xānāhā', hu:

— 'Ūgmūtik hāpkumep, kaxīy.

Pa' nōy te:

— Nāy. Yāy pet hak mōg tap nūy 'ātak nō hāpkot, nūy 'āmūtik hāpkumep kūnāy tu'. Kaxīy.

60 Ha:

— Pūyā xakix xop 'ūnōy xop nō hāpkot, pa nū', nūy 'ūgmūtik hāpkumep, nūy Topa yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux. Kaxīy.

61 Ha tik nōy te:

— 'Ūgmōg 'āpehe, pak tux hok 'ū xape xop pu 'āneo, nūy hāpkumep'ax 'āktux. Kaxīy.

62 Ha:

— Tik hām, tu ta' taxutnak nīm, nūy hām kumāgnāg mōg, puxix Topa nōm xe homip xat putup 'ohnāg. Kaxīy.

10

Yeyox te tik te 72 mō'pok

1 Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox te tikmū'ūn pēnāhā', tu tik nōy yīmōgātux, ha tik xohix te 72 yīmōgātux, tu tik 2 mō'pok, xix

tik 2 nõy mõ'pok, xix tik 2 nõy gā hu mõ'pok, tu mõktu xohix, nõy 'ükeppa' mōg kōmēn xohix hah, xix xip'ax xohix hah, ² 'Īhā' xat, hu:

—Hāpxop xohix ta', xix yĭmpa', pa kāmānat pip'ah pu hāpxop nūnnā'. 'Āpu, Topa tu' xax, pu tikmū'ūn nū'pok, pu hāpxop nūnnā'. 'Āpu, Topa tu' xax, pu tikmū'ūn nū'pok, pu hām'āpak max 'āktux. ³ Mōg. 'Āxop yā' gāy hok xop, kahnēn putuk, ha 'āte mõ'āpok hāmgāy xop kopah, nōm gāy xop te kokex gāy putuk. ⁴ Tayūmak paxmōg hok, xix tuhut, xix pataxax tat hok. Putat kopa' hip hok, nõy hām'āktux hā' nõy yānān. ⁵ Mīptut 'ūm tu 'āmōxap-tup, hu ta hām'āktux hāmāxap, hu: "Pūyā' kuxa mām nū mīptut kopah," kaxīy, tuknāy tu' mōxa'ax. ⁶ Tikmū'ūn max te mīptut kopa tihi', puxi' kuxa mām, pa tikmū'ūn kummuk tihi', puxi' kuxa mām 'ohnāg, pa 'ākuxa mām pax putup.

⁷ —Mīptut kopa' nox pihi', hu ta' mōg hok mīptut nõy tu', pāyā pi', nõy' xit, nõy xo'op. Mīptut yōg tikmū'ūn te 'āp-tup, pu pihi', hu ta pi'. Yā' max tikmū'ūn hām punethok, tu' xit max kamah. ⁸ Tikmū'ūn te 'āp-tup, tu xa' hōm xit'ax, 'āpu, 'ūpa', nõy mā', 'Īhā kōmēn tu' pip. ⁹ Kōmēn yōg pakut xop hittupmā', tu hām'āktux, hu: "Hōnhā Topa te 'āxop xat nūnte'. 'Āpu 'āyĭpkox pi'," kaxīy.

¹⁰ —Pa kōmēn tu mõxaha, ha nōm tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, 'āpu kōmēn kotit hā mōg, nõy hām'āktux, hu:

¹¹ "Ap max'ah kōmēn, tu Topa yōg hām'āktux putup nōg, yīy kōmēn yōg hāpkōnōn tek mūk pata tu' mōy, nõy Topa gāy 'āktux. Pāyā' xaxok hok. Hōnhā Topa te 'āxop xat nūnte, ha 'āxop tep-tup nōg, tu yĭpkox 'ohnāg." Kaxīy.

Tu xe hām'āktux, hu:

¹² —'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hāptup xe'e mõ'nāp-tup, 'Īhā Topa te

kōmēn kummuk yōg tikmū'ūn kopit putup, tu' kummukgāp-tup 'ūyānān tu', tu kōmēn kummuk yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, ha kōmēn hittap Xonōm yōg tikmū'ūn kuxa ka xexka putup. Kaxīy.

Kōmēn xexka yōg tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg

¹³ Tu xe:

—Kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn xūy putup, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn xūy kamah. Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg kōmēn kopah, pāyā hāpkummuk hā yāyhāhup 'ohnāg, hu hāpkummuk mīy pax. Paxpu Topa hāpxopmā xe'ēgnāg kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn keppah, xix kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn keppah, puxix yāyhāhup xexkah, nõy tu kummuk mīy kux, tu xagok hā mõ'tat'ax, tu putok hā yāy mõ'nīy, pu tikmū'ūn xohix yā yāyhāhup pēnā'. ¹⁴ Hāptup mõ'nāp-tup 'Īhā Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit putup, tu kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, xix kōmēn Konay yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, pāyā kōmēn Tinok yōg tikmū'ūn kuxa ka xexkah, xix kōmēn Xinōm yōg tikmū'ūn kuxa ka xexkah. ¹⁵ Ha kōmēn Kapānān yōg tikmū'ūn kummuk te pexkox ha' mōg putup, pāyā yāyhāhup 'ohnāg, nõy tu kummuk mīy kux, yīy Topa te mõ'pok putup Hāmgāyāgnāg pet hah. Kaxīy.

¹⁶ Tu yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'ōg hām'āktux 'āpak, tu' yĭpkox pip, puxik mūn pu yĭpkox pip kamah, yāy putuk yīnmūn. Tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, puxik mūn putup nōg kamah. Tikmū'ūn tek mūn putup nōg, puxix Topap-tup nōg kamah, nōm tek mūn nūgkutnāhā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tik te 72 nūn putpu'

17 'Ämnÿy 'üm 'ihã tik xop put pu' nün nãm, tik xop te 72 nün, tu' kuxa hittup xexkah, tu:

—Yâyä! Xate 'äxuxet'ax 'ä' hõm, 'üyÿ yãmÿy kummuk xop xit, hak mük'äte' xit, pu mõg xupaha! Kaxÿy.

18 Ha Yeyox te:

—Hamün. 'Äte Hãmgãyãgnãg pẽnãhã'. Tex yãnãm te hãm tu' xakot mõ'ka'ok, hã kaxÿy Hãmgãyãgnãg te pekkox tu' nãhã', tex yãnãm putuk. 19 'Üg'ãpax, 'äte yây 'äxet'ax xa' hõm, xa nõ kãyã gãy tonnok, nÿy tup-tex, xi' xok pata kuhmÿy tonnok nÿy tup-tex, nÿy Hãmgãyãgnãg yõg hãpxopmã'ax kuxyã', pu 'äxüygã hok, 20 pa 'äkuxa hittup hok, 'äxop ka'ok tu'. 'Ämhok. Topa te 'äxuxet'ax mõ'kupix pekkox kopah, yã' xip'ax max xa' popmãhã' pekkox tu', pu 'ähittup. Kaxÿy.

Yeyox kuxa hittup xexkah

21 Hãpxip'ohnãg 'ihã Topa Koxuk te Yeyox kuxa hittupmãhã', ha Topa pu hãm'äktux, hu:

—'Ätak, 'ãmün yã pekkox hã 'äxuxyã', xix hãm xexka hã 'äxuxyã'. 'Ämax, xate tikmũ'ün 'ük-tõgnãg xop pu hãmÿymmũgãhã', tu tikmũ'ün xexka xop pu' xaptop, puyÿy tu yümmũg hok. Hamün. Kaxÿy xatep-tup. Kaxÿy.

22 Tu xe:

—Yõg 'Ätak te 'ä' popmãhã hãpxop xohix, 'ü puxehnãg 'ätak yümmũg, xix tik xop 'äte hãmÿymmũgã xop te 'Ätak Topa yümmũg. Kaxÿy.

23 Tu yây yõg xop xãnãhã', nÿy tup-xehnãg pu hãm'äktux, hu:

—'Äkuxa hittup, hãpxopmã pẽnã nÿy, ha tikmũ'ün kuxa hittup te nõm pẽnãhã kamah.

24 'Äte xa hãpxe'e 'äktux: Hõmã, hãmÿxatamuk xohix 'ihã tik te Topa pupi hãm'äktux, nÿy tikmũ'ün pu' xuktux, tu nõm hãpxopmã'ax xe'ëgnãg xak, nÿy pẽnã', ha' xat'ax

xop hittap te' pẽnãp-tup kamah, pãyã' pẽnã'ah, tu hãm'äktux 'äpak putup, pãyã' xupak'ah, ha 'äxop te' xupak nõmhã. Kaxÿy.

Xãmãnit yõg tik max

25 Tik te hãmÿymmũg xip, tu Yeyox yïkopit putup, tu ta' nün, nÿy Yeyox yïkopit, tu:

—Notot, 'ätep-tep mün mÿy'ax nÿy Topa mütik 'üghi xe'ëgnãg mõg kumak mõg, ha' kux 'ohnãg? Kaxÿy.

26 Ha:

—Tep-te 'ümãgãhã Topa yõg tap-pet hã? Topa tep-tep xat xa'? 'Ok xate' yümmũg? Kaxÿy.

27 Ha tik te:

—Yamün. Topa tappet te Topap-tup pax xat hãmãxap, tu tikmũ'ün te Topap-tup pax xat, tu' kuxa hãp-tup pax xat, tup-tup pax ka'ok xat, tup-tox hãp-tup pax xat, tu yã' nõy putup pax xat, yây putup pax putuk. Kaxÿy.

28 Ha:

—Yamün. 'Äpu mÿy, tu hip-tup 'ap nõg'ah Topa mütik. Kaxÿy.

29 Ha' nõy te yây pe'paxex max, hu:

—'Ü 'üm tek mün hãk nõy? Kaxÿy.

30 Ha Yeyox te hãm'äktux hã hãmÿymmũgãhã', nÿy Topa yõg hãpxopmã'ax yümmũgã', nÿy 'ünõy pu hãmmaxnã'ax 'äktux, hu:

—Kõmën Yenoyanën te yïktix yïmũ' yüm, ha ta Yoneo yõg tik te kõmën tu kekpa' mõg, tu kõmën Yenikot ha' mõg putup, 'ihã tik kummuk xop te' mũg, tu' yõg top-ixxax hã' xupxet, tu' kix kakixnãg, tu' nïm, ha' xok putümnãg. 31 Ha 'ãmãnex puxet tep-tat hã' nün, tu Yenikot ha' mõg, tu tik pẽnãhã', pãyã nõã'yën, tu' mõg, 32 ha Nemix xop yõg tik kama' nün, tu tu' pẽnãhã', tu nõã'yën, tu' mõg. 33 Pa hãpxexka Xãmãnit yõg puknõg te putat hã' nün, tu nõktu xupep, tu tik pẽnãhã', tu tik kayax punethok ha' kuxa ka', 34 tu hũmnãg tu' xip, tu heptox hã kayax ku'uk, tu topixxax

ponnok hã' kīy, tu kãmānok yīmū tu yāy keppa' yūm, tu' mōg, tu mōktu pip'ax tu' xup, tu 'āmuk ha' mōg, nūy ti ka'ok, tu tik pakut pēnāmax.
³⁵ Hāptup nōy 'lhã' puknōg te' pip'ax tu tu pagok, tu tayūmak hōm, tu: “Ūpēnã max, xa tik hāpxop xex, nūy ta' xīnnã'. Putpuk nūn putup, tu xa' hōm'ax tayūmak nōy.” Ta tu' kux. Kaxīy.

³⁶ Tu tik te hāmyūmmūg pu' yīkopit, hu:

—Putep 'ampe'āpaxex? 'Ū 'ūm te tik hã' xape', nōm hāpxupxet xop te' kix kakixnāg? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Tik puknōg te nōm tik kuxa ka', hu' nōy hã' xape'. Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. Mōg, nūy kaxīy 'ānōy pu hāpxopmã'. Kaxīy.

Yeyox te Mã'at xix Mānix pet ha' mōg

³⁸ Yeyox mōg, tu ta' mōg, xix yāy yōg mūtik hāpkumep xop, tu ta' mōg, tu mōktu xip tu xexka tu' mōxaha', ha 'ūn xip, 'ūxuxet'ax Mã'at, tu' xānāhã', pu nū', ha' nūn, tu ta tu' pip, ³⁹ ha 'ūn tutnōy 'āxet'ax Mānix, tu Yeyox nūktu keppa' yūm, nūy yōg hām'āktux 'āpak, ⁴⁰ 'lhã Mã'at te 'āmuk xexka, tup-xehnāg te 'āmuk, tu hāpxop kutet, hu Yeyox yīkāgnāg ha' nūn, tu:

—Yāyã', putep 'ape'āpaxex: 'ok max yāk puxet te 'āmuk? 'Āpu, 'ūktutnōy xat, pu nū', nūy hāk tehet. Kaxīy. ⁴¹ Ha Yeyox te:

—Mã'at, Mã'at 'āyāykuxop punethok, ⁴² pa hāpxop puxet 'ūmax, ha 'ātutnōy te nōm hāpxop max xe'ēgnāg yāykutnāhã', tu Topa yōg hām'āktux 'āpak hāmāxap, ha tik 'ūm te' kuxa kopa' xut 'ohnāg. Kaxīy.

11

Yeyox te Topa pu hām'āktux'ax yūmmūgāhã'

¹ Āmnīy puxet 'lhã Yeyox xip, tu yāy yōg xop mūtik 'āti', tu Topa pu hām'āktux, ha' yōg tik puxet te:

—Yāyã', 'ūgmūk yūmmūgā kamah, 'ūyīy Topa pu hām'āktux. Hōmã Yoām te yāy yōg tik xop yūmmūgāhã'. Kaxīy.

² Ha Yeyox te:

—Āpu Topa pu hām'āktux kaxīy, hu:

“Ātak, pūyã tikmū'ūn xohix kuxa' yēy 'ākeppa, nūy 'āmax xe'ēgnāg 'āktux.

Pūyã hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn 'ōg xat'ax pu' yīpkox pi'.

³ Āmnīy xohix 'lhāk mūk 'ā hāpxop 'ūm nū'kutnã, puyīy' mā',

⁴ hak mū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogã', pu tu kux. Tikmū'ūn nōy tek mū'ā kum-mugāhã', hak mū 'āte nōm mīy'ax xaxogāhã kamah,

tu xa tu' xak, xak mūg kopitnã hok. 'Ūkux.” Kaxīy.

⁵ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmã'ax yūmmūgã', nūy tikmū'ūn kuxa teknōg hok 'āktux, hu:

—Āmnīy kote 'lhã 'āmōg'ax 'āxape pet hah, tu mōktu xupep, nūy ta tu' xak, hu: “Hāpxop hak nūn, 'ōgnū 'lhã tu' hōm, ⁶ 'ūkxape nūn, tu' xit pip 'ohnāg.” Kaxīy.

⁷ —'Ok 'āxape te xa hām'āktux'ax kummuk? Hu: “Mōg, 'āpep, 'āmnīy koxtap hah, hak kutok tek mūn mūtik nōm, xa' xōn putup'ah 'āte', tu hāpxop xit'ax xa' hōm putup'ah.” Kaxīy. 'Ok 'āxape te xa' xuktux'ax kaxīy? Āmhok.

⁸ —Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxape yok putup hok, pāyã xate tu' xak, tu xe' xak, tu xe' xak, puxix 'āxape tu' yok'ax, tuknīha' xip, tu' pa'ax hāpxop nūy xa' hōm, 'āmōg xak tu'. Ta tu' kux. ⁹ Yã 'āte xa hāpxe'e 'āktux, hu: 'Āpu Topa tu' xax, ha xa' hōm putup, 'ūxa' mōg, tu' xip-ihī'. Hāptopa tu xip, tu' xānã', puxix

xa hāpxōn. ¹⁰ Tikmū'ūn xohix te tu' xak, tu' xipihī', ha mō'yīnnīn'ax xōn putup, 'īhā tikmū'ūn 'ūm te hāptopa' xip tu' xānāhā'. ¹¹ 'Āk-tok 'ūm te xa tu' xak hu: 'Ām mām 'ūm hōm. Kaxīy. Xate nōm pu kāyā gāy hōm 'ohnāg 'ūyānān tu'. 'Āmhok. ¹² 'Āk-tok te xa tu' xak'ax puyīy xok xu'uk tu' hōm. Xate nōm pu' hōm xok pata kuhmīy 'ohnāg 'ūyānān tu'. 'Āmhok. ¹³ 'Āxop kummuk, tu hāpxopmā kummuk, pāyā 'āk-tok pu hāpxop max popmāhā', ha 'Ātak Topa te pexkox kopa' xip, tu' max xe'ēgnāg, tu xa yāy Koxuk nū'kutnāp-tup, nōm xop te ta tu' xak ha nū'kutnāp-tup, tikmū'ūn xop te 'Ātak Topa ta tu' kax, puyīy nū'kutnā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox xix Meyemo

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox te yāmīy kummuk xit, tu yāmīy yīy hok xit pu mōg, tu' mōg, 'īhā tik te hām'āktux max, ha tikmū'ūn kuxa te' yēy. ¹⁵ Pa' yāg te:

—Meyemo te yāmīy xit, hu' yōg xat'ax, tu Yeyox xat pu yāmīy xit tikmū'ūn kopah, pu tu hittupmā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha' yāg te' yīkopit putup, tu Yeyox tu' xak, hu:

—'Āpu, yī' mā' hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, 'ūgmū'ā' pēnā, nūy 'ūgmū'ā yūmmūg, 'ūyīy Topa te 'āp-tup pax yūmmūg. Kaxīy. ¹⁷ Pa Yeyox te tikmū'ūn yōg hāmp'e'paxex yūmmūg, tu:

—Hāpxexka yōg tikmū'ūn yāykix, puxi' nōg. 'Ūxape xop yāykix yāy mūtik, puxix hāpxummānām. ¹⁸ Pax pu Hāmgāyāgnāg yōg yāmīy yāykix, puxix 'ūnōg kamah. 'Āxop tek mūn 'āktux, tu Meyemo tek xat 'āktux, 'ū xit yāmīy kummuk. ¹⁹ Xate yā koit. 'Ūgnē tik xop te yāmīy kummuk xit kamah. 'Ū 'ūm te 'āxop ka'ogāhā', xa mōy? 'Ap Hāmgāyāgnāg'ah. Topa te 'āka'ogā hok'ah. Ha kaxīy 'ūxohix te 'āxop te koit'ax yūmmūg,

²⁰ Topa tek mūn ka'ogāhā 'ū yāmīy xupepmā', ha kaxīy 'ūxohix te' yūmmūg, tu Topa ka'ok yūmmūg, tu yāy yōg tikmū'ūn xat kamah yūmmūg, nūnte 'āxop te' pēnāhā'.

²¹ —Tik ka'ok xup mīkax xexkah, tu yāyhā pēnānā' xip, ha' nūn 'ohnāg kummuk xop, nūy xupxet, ²² pa tik ka'ok xexka nūn, nōm ta tut, tu' nōy yāyhā topoh, tu yāy mūg, tu mīkax xexka xut, 'ūxexka tu', tu' nōy yōg hāpxop xohix hā' xupxet, tu' pop, tu yāy yōg tik xop pu' koxip.

²³ —Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpxopmā hok, puxik mūtik yāy tukmīy. Tikmū'ūn tek mūn mō'nīynām hok pu hāpxop nūnnā', puxix hāpxummāhā'. Kaxīy.

Yāmīy kummuk te put pu' nūn

²⁴ Tu xe hām'āktux, hu:

—Yāmīy kummuk te tikmū'ūn kopa' xip, tu' mōg, nūy 'ūnīm, tu hāmnak tu hāpkumep, tu' xip'ax nōy xak, nūy xihip. 'Ūxipihok, puxix yāy pu hām'āktux, hu: Put puk mōg putup nōm tikmū'ūn hah, nūy xihip. Kaxīy. ²⁵ Tu' nūn tu nūktu xupep, pa tik te yāy kopa' xit, ha' max nōmhā, ²⁶ yīy yāmīy mōg, tu yāy nōy xop te 7 xānāhā' pu nū mūtik nūn, ha yāmīy kummuk xe'e, tu tikmū'ūn ha' mōxaha', tu kopa' pip, ha tikmū'ūn kuxa te' yēy. Hōmā 'ūkopa' yāy kutōgnāg, pāyā hōnhā' xūy xexkah. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tikmū'ūn kuxa hittup xe'e

²⁷ Hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn xohix xexka pip, ha 'ūn xip kamah, tu' yīy ka'ok, hu:

—'Ūn kuxa te 'āput hittup, xix xa pu yāy xo'opmāhā', tu' kuxa hittup. Kaxīy.

²⁸ Ha Yeyox te:

—Hamūn, pāyā hittup'ax xexka tikmū'ūn kuxa te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip. Kaxīy.

Tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xak

²⁹ Ha tikmũ'ün te yāy tu nũ'nāhā', tu Yeyox 'ūxakot ha' pip, tu' xak pu tikmũ'ün pu hāpxopmā ka'ok, puyiy' pēnā', nūy Topa tep-tup yūmmũg, yīy Yeyox te:

—Hōnhā' pip tikmũ'ün kummuk, tu Topa tu' xak pu nōm pu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pāyā 'ap hāpxopmāp-tup'ah, ha mōnāyxop hittap Yōn yōg hāpxopmā ka'ok puxehnāg pēnāp-tup. ³⁰ Hōmā Yōn te kōmēn xexka Nīn yōg tikmũ'ün pu hām'āktux, tu Topa ta tu' gāy 'āktux. Yā hōnhā' ūgmūn, Tikmũ'ün Kutok te tikmũ'ün pu hām'āktux nōmhā, tu Topa te ta tu' gāy 'āktux kamah. ³¹ 'Āmnīy mō'nāp-tup 'Thā Topa te 'Iyaet yōg tikmũ'ün yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xūygāp-tup, ha 'ün hittap te hāpxexka Xamah yōg tikmũ'ün xat, tu hōnhā' pip tikmũ'ün kummuk 'āktux'ax. Hōmā, yā hittap, tu' nūn, nūy Xanomām yōg hām'āktux 'āpak, ha 'Iyaet yōg tikmũ'ün xat, tu hāmyūmmũg xexkah. Pāyā nūntek xip, tuk mūn hāmyūmmũg yīn koxuk xe'ēgnāg. ³² 'Āmnīy mō'nāp-tup 'Thā Topa te hōnhā' pip tikmũ'ün yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xūygāp-tup, ha Nīn yōg tikmũ'ün te hōnhā' pip tikmũ'ün kummuk 'āktux'ax, yāyhāhup 'ohnāg hah. Hōmā Yōn te Topa pupi hām'āktux, nūy ta tikmũ'ün pu' xuktux, tu Topa te Nīn yōg tikmũ'ün tu' gāy 'āktux, ha nōm tikmũ'ün te yāyhāhup, tu hāpkummugā'ax kux, pa hōnhā' pip tikmũ'ün te yāyhāhup 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy pax, ha Yōn xexka kutōgnāg, yāk mūn xexka xe'ēgnāg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te Topa yōg kūyānām 'āktux

³³ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmũgā', hu:

—Tikmũ'ün te kūyānām tat'ax paha', tu mīmpe yīmū' xix, nūy hāptupmā max, yīy tikmũ'ün te mīptut ha mōxakux, tu hāmpēnām max, pa nax kopa' xuk 'ohnāg

kūyānām tat'ax, ka mō'nīy. Yā kūyānām max te hāptupmāhā', ha tikmũ'ün xohix tep-tup pax.

³⁴ 'Ūpa te kūyānām putuk. 'Ūpa tup te' kuxa hittupmāhā', pāyā' pa ku'uk te' kuxa hittupmā 'ohnāg, tu yāyhā hāpkoxtap. ³⁵ 'Ōg pa 'āti', 'ōg kūyānām tat'ax xaxok hok, ka yāyhā hāpkoxtap, kaxīy Topa yōg hāmyūmmũg xaxok hok kamah, xayīy Topa yōg putat hā mōg kuma mōg. ³⁶ Kūyānām te mīptut kopa' xakot, tu hāptupmāhā', ha kaxīy 'āte hām'āktux'ax hā xa hāmyūmmũgāhā', pūyīy hāmyūmmũg, nūy yōgnū hām'āktux pu' yīpkox pi', nūy 'ākuxa tu hittup. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te' xexka xop pu hām'āktux

³⁷ Tu hām'āktux kux, 'Thā Paniye xop yōg tik te' xānāhā', pu' xit, ha ta' mōg tik pet hah, tu' xit, ³⁸ ha Paniye yōg tik te:

—Pute 'ūm? Teptu 'āxit, pāyā 'ap yāy yīm 'ūm pix'ah? Kaxīy.

³⁹ Ha:

—'Āte xa hāmyūmmũgāhā'. 'Āxop te kānēy xām pix, xix kānēy xo'op'ax xām pix, pa 'āxop kuxa kopa tupmā 'ohnāg, ha yāy 'īgā, yā 'ākopa kummuk xix yāykix yāy tukmīy pax. ⁴⁰ 'Āp-tox kummuk xop, tu hāmyūmmũg 'ohnāg. Topa te 'ākuxa mīy xix 'āyīn xax mīy, pūyīy 'ākuxa tup, xix 'āxax, pu tu' max. ⁴¹ 'Āpu, 'ōg hāpxop hōm 'ūhok xop pu', nōm hāpxop xate kānēy kopa' xex, tu tu' hok hōm, nūy 'ākuxa tupmā'.

⁴² —'Ākuxānōg, 'āxop Paniye xop! Xate mīxux xuxpex te 100 pop, 'ūmā yīmū' putup, tu Topa pu popmāhā te 10, pa xate hāmyok mīy'ax xaxok, xix Topap-tup pax xate' xaxok. Yā' max hāmmax xohix mīy, tu' xaxok 'ohnāg.

⁴³ —'Ākuxānōg 'āxop Paniye xop! 'Āxop te mīmpe yīm'ax max xak,

Topa pet kopa tu' xup, tu' yūm, tup-tup pu tikmū'ūn 'āxānā', hu: Notot. Kaxīy. Nūy 'āxexka 'āktux kōmēn tu'.

⁴⁴—'Ākuxānōg, 'āxop te xukpot putuk, ha tikmū'ūn te 'āyīmū hāpkumep, tu' xukpot pēnā'ah. 'Ūkux. Kaxīy.

⁴⁵Ha hāmyūmmūg xop yōg tik te: —Nāy, xatek mūg mānōg kamah! Kaxīy.

⁴⁶Ha: —'Ākuxānōg, 'āxop hāmyūmmūg xop! 'Āxop te tikmū'ūn xat, tu hāpxop putux tatnāhā', ha 'īm hā' tot 'ohnāg, pa 'āxop te nōm mō'nīynām 'ohnāg. ⁴⁷'Ākuxānōg! Hōmā tikmū'ūn hittap te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, ha 'ōg mōnāyxop hittap te' kix, ha 'āxop te nōm hām'āktux xop pu xukpot maxnāhā', ⁴⁸ pu tikmū'ūn xohix yūmmūg, yā 'āxop te 'ōg mōnāyxop kummuk putuk. Mōnāyxop te' kix, ha 'āxop te' yōg xukpot maxnāhā', ⁴⁹ yīy Topa te hāmyūmmūg, tu hām'āktux, hu: “Āte yāy pupi hām'āktux'ax xop mō'pok putup, pu tikmū'ūn pu hām'āktux, ha tikmū'ūn te' yāg kix putup, xi' yāg xūyḡāp-tup.” Kaxīy. ⁵⁰ Yīy Topa te hōnhā' pip tikmū'ūn xūyḡāp-tup, 'ūyānān tu' xūyḡāp-tup, yā hāmyāxatamuk xohix xexka hā tikmū'ūn kummuk te Topa yōg tik xop kix. ⁵¹ Tikmū'ūn hittap te 'Ameo putex hām'āxap, yā 'Anāo kutok 'Ameo putex, tu Topa yōg xop xohix kix, tu mōktu Yakanit putex, nōm Topa pet kopa' xip, nūy nōm pu xokxop mō'hap nūy haxyā', pāyā tik kummuk te Topa pet kopap-tex. Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā hōnhā Topa te tikmū'ūn xūyḡāp-tup, hāpkummuk xohix mīy ha' xūyḡāp-tup, nūy hāpkummugā'ax hā pago.

⁵²—'Ākuxānōg, 'āxop hāmyūmmūg xop! Topa te xa' hōm pip-kup mō'hāmyīnnīn'ax, nūy

hāmyūmmūg'ax xōn, pāyā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' xat hok pu tikmū'ūn yūmmūgā hok kamah. 'Ūkux. Kaxīy.

⁵³Tu' mōg, ha hāmyūmmūg xop xix Paniye xop ḡāy, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu' xupmāhīy, tu' yīkopit, ⁵⁴ tu Yeyox yōg hām'āktux'ax hā' kopit, tu' xupak, pūyīy hām'āktux kummuk.

12

Yeyox te Mō'āmā'ax 'Āktux

¹—'Ōg pa 'āti! Paniye xop mō'āmā', yā' pa mūn max, pāyā' kuxa kummuk, tu' koit pax, tu pām yōg tokatogā'ax putuk, ha pām kopa' xip, tu' mōmmāhā tu mōktu xexkah, ha kaxīy Paniye xop mō'āmā tikmū'ūn kopah, tu mō'āmā mūn mīy. ² Tikmū'ūn kummuk te yāy yōg hāpkummuk mīy'ax xaptop, tu mō'nīy, pa Topa te tikmū'ūn xohix tu' mūg putup, pu tikmū'ūn xohix' pēnā'. ³ Tikmū'ūn yīy pu'ūgnāg 'āmīy koxtap hā, pa Topa te tikmū'ūn xohix pu' xupakḡāp-tup, ha hām'āktux'ax pu'uk mīptut kopah, pa tikmū'ūn xohix te' xuktux'ax ka'ok, tu hām'āktux'ax ka'ok hā' xupak putup. Kaxīy.

Tep-te' yīpkutuk?

⁴Tu xe hām'āktux, hu: —'Āxop tek mūn hā 'āxape'. Tik xop kummuk yīpkutuk hok. Nōm te 'āyīn xe'ep-tex, pa 'ākoxuk putex 'ohnāg, ⁵ pa Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg, yīy nōm yīpkutuk, nō'ōm te 'āp-tex'ax, tu mō'ākutnā'ax Hāmḡāyāgnāg Pet ha, pu' xihp. Hamūn. Topa mūn yīpkutuk.

⁶—Putuxnāg xop 'a' takat'ah, tu tayūmak kutōgnāg hā' nōy yānān, pāyā Topa te nōm xop xaxok 'ohnāg, ⁷ tu 'āxe mō'kupix, tu' xohix te xīy yūmmūg. 'Ākuxānōg hok. Topa te putuxnāg xop xohip-tup kutōgnāg, tu 'āxop mūn putup xexkah. Kaxīy.

Yā max Kunnix 'āktux 'ānōy pu'

⁸ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūgmūn ya Tikmū'ūn Kutok, tu xa hām'āktux nām. Tikmū'ūn te' xohix pu hām'āktux, hu: 'Ūgmūn yā Yeyox yōg, kaxīy, koxix 'āte hām'āktux putup, tu pexkox yōg nū'pok xop pu' xuktux putup, hu: Hamūn yā yōgnū'. Kaxīy.

⁹ Pa tikmū'ūn te' xohix pu hām'āktux, hu: 'Ak mūn yā Yeyox yōg'ah, kaxīy, tuk mūn hā yāyhāhup tu' xuktux, koxix 'āte hām'āktux putup, tu pexkox yōg nū'pok xop pu hām'āktux putup, hu: "Hāmūn 'ap yōgnū'ah." Kaxīy.

¹⁰ —Tikmū'ūn tek mūn 'āktux kummuk, puxix Topa xaxogāp-tup, pa tikmū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, puxix Topa xaxogāp-tup 'ohnāg.

¹¹ —Yūmū yōg tik te tikmū'ūn xat'ax te 'āxop mōgāp-tup Topa pet hah, nūy 'āyīkopit, tu gohenanok keppa 'āyīkopit, xix 'ūxexka xop keppa 'āyīkopit, pa kuxānōg hok, tu xutigāhok, hu: "Pute 'ūm 'āte 'āktux putup, 'āte 'ūggā'?" Kaxīy. ¹² Yā Topa Koxuk te xa hāmyūmmūgāp-tup, tu hām'āktux'ax xa hāmyūmmūgāp-tup. Kaxīy.

'Ūptexop xexka pa te hāmyūmmūg 'ohnāg

¹³ Ha tik te tikmū'ūn mūtik tihī', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, 'āpu, 'ūktaknōy mānōg, nūy hāmyūmmūgā'. Hōmāk mūg tak xok, hak taknōy te 'ātak yōg hāpxop xohix pop, tu' yāgnāg 'a' hōm putup'ah. 'Āpu, tu' xat, pu hāpxop koxip. Kaxīy.

¹⁴ Ha Yeyox te:

—'Ak pa te hāmyūmmūg'ah, nūy hāpxop koxip. Kaxīy.

¹⁵ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūg'āpax max. 'Āxupkūmīy hok. 'Ānōy yōg hāpxop putup hok. Tikmū'ūn hi xe'e', puxix 'ūptexop xi' hok xop te yāy putuk, yīy 'āxupkūmīy hok, xa' hi xe'e'. Kaxīy.

¹⁶ Tu tikmū'ūn yūmmūgāhā', hām'āktux'ax hā' hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy xupkūmīy hok 'āktux, hu:

—'Ūptexop yōg hahām xexkah, ha hāpxop ta xohix xexkah, tu ta hāpxop nūnāhā', tu mīptut kutōgnāg kopa nū'xok hā' xohix, ha nū'xip, ¹⁷ yīy hāmpē'paxex, hu: "Yōgnū hāpxop punethok 'āte nūnāhā', pi'yā' xex putup 'āte'? 'Īntu'. ¹⁸ Nāy. 'Āte mīptut kutōgnāg koxyōy'ax, nūy 'nōy xexka mīy, nūy yōgnū hāpxop xohix nū'xok, ¹⁹ tu yāy pu hām'āktux'ax, hu: 'Ūghittup xexkah, tuk mūn 'ūptexop xexkah, yā hōnhā puxi', 'ak hām putup'ah 'ūxeheh. 'Ūkux. 'Ūkteknōg, huk xit'ax punethok, xix' xo'op'ax punethok, tuk kuxa hittup." Kaxīy. ²⁰ Pa Topa te: "Āp-tox kummuk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Hōnhā, 'āmnīy hā, 'āxok putup, ha 'ū'ūm te' pop'ax 'ōgnū hāpxop, 'ōg hāpxop xate nōm nū'xok?" Ta tu' kux. Kaxīy.

²¹ Tu xe:

—Kaxīy 'ūptexop xohix xaxix, nōm xop te Topa keppa 'ūhok xop. Kaxīy.

Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topa kopah

²² Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: 'Āxutigāhok, yīy: "Putep mūn 'āte' mā'ax'?" Kaxīy, xix: 'Āte pi'ya' mūn tat'ax topixxax'?" Kaxīy.

²³ 'Āhi'ax mūn max xexkah, ha 'āxit'ax max kutōgnāg, xix 'āyīn max xexkah, ha topixxax max kutōgnāg. ²⁴ Putuxnāg katāmnāg pēnā'. Yā hāpxop xap xok 'ohnāg, tu hāpxop ta'ax nūnnā 'ohnāg, nūy pet kopa nū'xok, pa Topa te nōm pu hāpxop hōm, pūyī' mā'. 'Ūyūmmūg hok, xate'? Topa te putuxnāg xop putup pax kutōgnāg, pa 'āxop putup pax xexkah. ²⁵ Tik te: "Ūkxok

putup, pâyâ 'ûghi'ax tox xak, nÿ hâmyâxatamuk kutôgnâg nÿy hi." Kaxîy. Pa' xutigâ'ax hâ tik hi tox 'ohnâg. ²⁶ Tikmû'ûn te hâxopmâ kutôgnâg 'a' yÿmmûg'ah, nÿy tu hi tox, hu hâpxomâ xexka yÿmmûg 'ohnâg, hu xutigâ hok. ²⁷ 'Ăpu mÿnnut pênâ'. 'Ûtuk max, tu' hâm 'ohnâg, tu topixxax xap 'ohnâg yâ pu', ha' xax max. Hô mâ mônâyxop hittap Xanomâm yâp-texop xexkah, tu topixxax max mô'tat môg kuma', pa Xanomâm xax 'ânuk kutôgnâg, ha mÿnnut xax 'ânuk xe'e'. ²⁸ Topa mÿn te xax max hôm mÿnnut xop pu', pu mô'tat, tu hônâ' xip, pa hâptup 'îhâ' tu tap, ha kuxap kopa mô'yôn. Yÿmmûg hok xate'? Topa te xa' hôm putup topixxax max kamah, xa mô'tat. 'Ăkuxa yÿm pu'uk Topa kopah. ²⁹ 'Ăkuxânôg hok, tu yây yôg hâpxop xak hok, nÿy xit, nÿy xo'op. ³⁰ 'Ămhok. Tikmû'ûn te Topa yÿmûg'ah, hu ta' xak, pâyâ Topa yâ 'Ătak xe'e', tu pexkox tu' xip, tu 'ăpênâ max, tu 'ăxix ka'ok, ³¹ tu yây yôg tikmû'ûn xat, yÿy 'îpkox pi' Topa pu hâmâxap, ha ta xa' popmâp-tup hâpxop xohix. Kaxîy.

Pexkox yôg hâpxop xohix

³² Tu xe:

—'Ăkuxânôg hok. 'Ăxop yâ 'Ătak Topak-tok xop, ha mô'âyây xe'êgnâg, hu 'ăxat xe'êgnâg kamah. ³³ 'Ôg hâpxop xohix hâmenax, nÿy tayÿmak pop, nÿy hok xop pu' nÿm. 'Ăpu 'ăxap tuhut nÿy tayÿmak tat, nÿy mô'xuk ponnok, ha hâmyâxatamuk nôg putup, 'îhâ' tut ponnok tup, yÿy 'ôg tayÿmak xeh, nÿy mô'xuk pexkox kopah, ha tik kummuk te nô' xupxet 'ohnâg, ha' kut te' mâ 'ohnâg. ³⁴ 'Ăkuxa te yây yôg hâpxop xak, yÿy xeh pexkox kopah, nÿy yây mÿn môg putup pexkox ha kamah, 'Ûkux. Kaxîy.

Kâmânat xop te' pênânâ' pip

³⁵ Tu xe hâm'ăktux, nÿy Topa yôg hâpxopmâ'ax yÿmmûgâ', nÿy tikmû'ûn mô'ôn hok 'ăktux, hu:

—'Ăyok, môg 'ăxax tat, nÿy hâm, tu 'ôg kÿyânâm mô'tat. ³⁶ Kâmânat hâm 'îhâ yâ xuxyâ' hip, yâ' xuxyâ xape yâytaha', yÿy 'ămuk xexka ha' môg, tu putpu' nÿn tu nÿktu yây pet ha' nÿn, tu hâptopa ha' xânâhâ', ha kâmânat xop te hâpxôn, tu hâpxôn mô'ka'ok. ³⁷ Kâmânet xop hâm max yây xuxyâ pu', puxix yây kuxa hittup, ha nôm xuxyâ kuxa hittup pax, hu kâmânat xop pu hâpxop popmâp-tup, tu' xat pu' xit'ax puk, ha kâmânat xop pu' hôm, ³⁸ yÿy kuxa hittup, 'Ûyôg hâpxop pênâ max hah, tu mô'yôn 'okpa 'ămnÿy koxtap, 'îhâ' xuxyâ xupep. ³⁹ 'Ûxaxok hok. Paxpu mÿptut xuxyâ hâmyÿmmûg, tu hâm 'ÿm hâ tik te hâpxupxet nÿn yÿmmûg, puxi' xuxyâ yây pet pênâ max, puyÿy tik tu nô hâpxop hâ xupxet hok. ⁴⁰ 'Ăxop kamah mô'ôn hok, nÿy 'ămnÿy xohix hâ pênâmax. 'Ûgmÿn yâ Tikmû'ûn Kutok, tuk nÿn putup putpu', ha hâm 'ÿm hâk nÿn putup, 'ap 'ăxop tek yÿmmûg'ah 'ÿgnÿn'ax, hu 'ôg pa 'ăti'! Tu ta tu' kux. Kaxîy.

Kâmânat max

⁴¹ Ha Pet te:

—Yâyâ', 'ok xatek mÿg puxehnâg pu' hâmyÿmmûgâhâ', tu hâm'ăktux hâ hâmyÿmmûgâhâ', pe tikmû'ûn xohix pu hâmyÿmmûgâhâ'? Kaxîy.

⁴² Ha hâm'ăktux, nÿy Topa yôg hâpxopmâ'ax yÿmmûgâ', hu:

—Tik te hâmyÿmmûg, tu hâm max yây xuxyâ pu', ha' xuxyâ kuxa yÿm ka'ok nô'ôm kopah, tu' xat, puyÿy kâmânat xop hâ mâxap, nÿy hâpxop xohix pênâ max, tu 'ămnÿy xohix 'îhâ tikmû'ûn kâmânat xop xÿnnâ max. ⁴³ Ha' xuxyâ nÿn putpu', tu kâmânat pênâhâ', ha' hâm max, hu' kuxa hittup xexkah. ⁴⁴ 'Ăte xa hâpxe'e 'ăktux: 'Ûxuyâ te kâmânat pu hâm'ăktux putup, hu: "Hô mâ xate yôgnÿ hâpxop

pēnā max. Hōnhā yōg hāp̄xop xohix pēnā'ax, nūy xeh max, tu yōgnū kāmānat xop xohix xat'ax kamah.” Kaxīy. ⁴⁵ Paxpu kāmānat hāmpē'paxex, hu: “Yāk xuxyā mōg, tu putpu' nūn 'ohnāg,” kaxīy, tu' pit xop kute'ex kummuk, xi' hex xop kute'ex kummuk, xix kenmuk xo'op xexka tu mōktu' paptux, tu' xit xexkah, tu' hām 'ohnāg, ⁴⁶ puxi' xuxyā nūn mō'ka'ok, 'ap kāmānat te' yūmmūg'ah, ha' gāy, tu: Mōg, mōg, nūy 'āpep! Kaxīy. Tu' kix hā' yānān putup, 'ūyīpkox 'ohnāg hah.

⁴⁷ —Kāmānat te yāy xuxyā pu' hām, tu hāmyūmmūg, tu' xuxyāp-tup'ax yūmmūg, ha' yīpkox 'ohnāg, puxi' xuxyā te' kix kakixnāg, 'ūp-tox ka'ōgnāg hā' kix putup. ⁴⁸ Pa kāmānat nōy te yāy xuxyā pu' hām, tu' nōm tep-tup'ax yūmmūg 'ohnāg, hu 'ūhām kummuk, puxi' xuxyā te' kix kutōgnāg putup. Topa te tikmū'ūn hōm punethok, puxi' xat pu tu' hām punethok 'ūyānān tu'.

Tikmū'ūn te Yeyox hā yāy tukmīy

⁴⁹ Tu xe:

—'Ūgnūn nūy Topa gāy 'āktux, ha Topa gāy tikmū'ūn kummuk tu'. Kuxap te hāmpuk, hā kaxīy Topa te nōm tikmū'ūn xūyḡāp-tup. Paxpu hāmpuk nōmhā, kopxik hit-tup. ⁵⁰ Tikmū'ūn te kōnāg kox hā' mōxakux pup-tox pix, ha kaxīy tikmū'ūn tek xūyḡāp-tup, tu mōktu' xūy xexkah, yīk kuxa teknōg. ⁵¹ 'Ok 'āmpē'āpaxex, hu: “Yeyox nūn pu hāpxexka xohix yōg kuxa māmmā',” kaxīy? 'Āmhok. 'Ap hamūn'ah. 'Ūgnūn pu tikmū'ūn te yāytuk-mīy, ⁵² 'Ūxape xop te 5 te yāytuk-mīy putup, ha 3 yāytuk-mīy putup 2 nōy mūtik, ha 2 yāytuk-mīy putup 3 mūtik. ⁵³ Yā 'ātak xop tek-tok pit xop mūtik yāytuk-mīy putup, hak-tok pit xop te' tak xop mūtik tuk-mīy putup yāy tu', 'ūtut xop tek-tok hex xop mūtik yāytuk-mīy putup, hak-tok hex xop te' tut xop mūtik

tuk-mīy putup yāy tu', ha' yīpxox mūk tut xop te' xetut xop mūtik yāytuk-mīy putup, ha' xetut xop te' yīpxox mūk tut xop mūtik kūmīy putup. Kaxīy.

⁵⁴ Tu tikmū'ūn pu hām'āktux kamah, hu:

—'Āxop te texgōy pēnāhā', tu: “Tex tip-tup.” Kaxīy. Yā tehex xe'ēgnāg. Yamūn. ⁵⁵ Ha 'āmuuh xexka mō'ko'uk, ha: “Hāmpukpex mīy putup.” Kaxīy. Yā' pukpex. Yamūn. ⁵⁶ 'Ok hāmyūmmūg hok xate'? Yā 'āpa hitop tu max, pāyā 'ākuxa kummuk! Tu hām yōg hāp̄xop yūmmūg, xix hāmnōgnōy yōg, pa hōnhā Topa te hāp̄xopmā ka'ok, ha xate' yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

'Ūgāy kuxyāhā'

⁵⁷ Tu hām'āktux kux putup, hu:

—Tepu 'āxop te yāy yīkopit hok, nūy hāp̄xopmā'ax yūmmūg hāmāxap, pe' kummuk, pe' max? ⁵⁸ Tik te 'ākupex, tu pa te hāmyūmmūg xop ha 'āmōḡāp-tup, 'āpu, nūmūtik mōg, 'Thā yāykix kuxyāhā', ka hāmyūmmūg xop xa' hōm xonat xop pu, pu mōg 'ātat hah, nūy xip ka'ok. ⁵⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Xate 'ā xupap-tup hok, 'Thā xate pago hok tayūmak xexka hā. Kaxīy.

13

'Āpu, hāpkummuk mīy kux, ka 'āxok

¹ Ha' nūn tikmū'ūn, tu hām'āktux Yeyox pu', tu hāpxexka yōg tikmū'ūn xat'ax Pinat 'āktux, ha hōmā' xat pu xonat xop tik xop kix, ha hāpxexka Ganinet yōg tik xop xakix, 'Thā hāp̄xop mō'hap, nūy Topa pu' haxyā'. ² Ha Yeyox te:

—Ganinet yōg tik xop xakix. Putep hāmpē'āpaxex? 'Ok tik xop kummuk xe'e 'ōhōm? 'Ok Ganinet yōg tikmū'ūn nōy max? ³ 'Āmhok. Xate yāyhāhup hok, nūy 'ōg hāpkummukgā kux hok, hu ta xakix putup kamah, tik xop putuk.

4'Ok xate xip'ax Xino'e yōg tik te 18 yūmmūg? Mīptut tox te yāy koxyōy, tu tik yīmū' koxyōy tu tu' nāhā', tu' kix. 'Ok tik kummuk xe'e nō'ōm? 'Ok kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn nōy max? 5'Āmhok. Xate yāyhāhup hok, nūy 'ōg hāpkummukgā hup hok, hu ta xakix putup kamah, tik xop te 18 putuk. Kaxīy.

6 Tu hām'āktux'ax hā' hāmyūmmūgāhā' nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā, nūy tikmū'ūn yāyhāhup 'āktux, pu tu hāpkummuk mīy kux, hu:

—Tik te hāpxa'ax tu' xip, ha nanūy kup xip, pa mīnta 'ūm xip 'ohnāg, 7 ha kāmānat te hāpxop pēnāhā', ha' xuxyā te: “Pēnā! Hāmyāxatamuk tikoyuk hā 'āte mīnta ta xak, pa' xip 'ohnāg. Mōg, tu' kup xak, 'ūkummuk hah, pu mīnta kup nōy xok hām kopah.” Kaxīy. 8 Pa kāmānat te: “Nāy, 'ūxup nōg, tu hāmyāxatamuk nōy hip. 'Āte' kup yīmap kot putup, tu 'anop hāpkox kopa' xuk putup, 9 ha hāmyāxatamuk nōy nōg, kopxix tu ta' pēnā', pe tut max, tu mīnta punethok 'ūta xupep. 'Ūkup kummuk, tu mīnta 'ohnāg tu ta panipnāg, kopxi' xak.” Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te 'ūn hittupmāhā 'ihā nit xap

10 Hāpxip kutōgnāg 'ihā, nit xap 'ihā, Yeyox te Topa pet kopa hāmyūmmūgāhā', 11 ha 'ūn xip, tu hāmyāxatamuk xohix te 18 hā xām xok, ha yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha' xām yok 'ohnāg, 12 ha Yeyox te' pēnāhā', tu' xānāhā', hu:

—Mā', yā hāg, Kaxīy.

Tu xe':

—Topa te 'āhittupmāhā! Kaxīy.

13 Tu 'ūn yīmū' yīm xex, ha' yok, tu Topa max 'āktux. 14 Pa tik te Topa pet kopa' xat, tu' gāy, Yeyox te nit xap hā' tikmū'ūn hittupmā',

ha' gāy, tup-tup nōg, hu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Āmnīy te 6 hā tikmū'ūn hām, tu' nūn, pūyīy hittupmā', pa 'ap nit xap'ah. Kaxīy. Nō'ōm Yoneo xop yōg hāptup xe'e', ha Yoneo yōg tikmū'ūn hām 'ohnāg nit xap 'ihā'.

15 Ha Yeyox te:

—Xate mō'āmā'. 'Āpa mūn hāx, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Tikmū'ūn te mūnūytut tak xip, 'ok pe yohmēn xip, tu' hīy tu' xix hāmpak'ax kopah, tu nit xap 'ihā koah, nūy mōgā kōnāg hah, pu' xo'op, yā' max, 16 pa 'ūn xip, tu mōnāyxop hittap 'Amanām hā' mōkputox, ha Hāmgāyāgnāg te' xām hīy ka'ok, tu hāmyāxatamuk xohix te 18 hā' hīy. Teptu 'āxop tek tux hok pu' xut hok pu mōg? Kaxīy.

17 Ha' gāy xop te yāyhāhup, tu' yīy 'ohnāg, 'ihā tikmū'ūn te Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix putup pax, tu' kuxa hittup.

Mōyitat xap

18 Ha Yeyox te hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā',

—Topa te tikmū'ūn xat te xīy? 'Ok xate' yūmmūg? 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, hu: 19 Tik te mīpkup mōyitat xap paha', tu hāpkot, ha' kopa' xok, ha xokax, tu' tuk, tu mōktu mōyitat kup xupax, ha putuxnāg te yāy pet mīy mīmmāg kopah. Kaxīy tikmū'ūn kutōgnāg te Topa pu' yīpkox pip hāmāxap, hāknāy tu tikmū'ūn nōy yīpkox pip, ha tikmū'ūn nōy xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tokatogā'ax

20 Tu xe' yīkopit, hu:

—Topa te tikmū'ūn xat te xīy? 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax xa hāmyūmmūgā' hu: 21 'Ūn te pām yōg tokatogā'ax paha', tu' xap xoxitx tinik kōnōn kopa' kanop, tu mōktu 'ūpohot, ha pām mōmmāhā'. Kaxīy tikmū'ūn

kutōgnāg yīpkox pip hāmāxap, ha' nāg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix yīpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Hāmyīkox kutōgnāg

²² Yeyox te hāpkumep xix yāy yōg tik xop, tu ta kōmēn tu' mōg, xix xip tu xexka tu' mōg, tu hāmyūmmūgāhā', tu kōmēn xexka Yenoyanēn ha' mōg, ²³ ha tikmū'ūn 'ūm te' yīkopit, hu:

—Yāyā', 'ok tikmū'ūn kutōgnāg te' kuxa kummuk xit, nūy tu kuxa max 'ūyānān tu' tat? Kaxīy.

²⁴ Yīy Yeyox te:

—Āpu, hāpxopmā punethok, nūy hāmyīkox kutōgnāg hā' mōxakux. Tikmū'ūn punethok mōxakux putup, pa' mōxakux 'ohnāg, tu ta yā 'ātihi'.

²⁵ —Ha mīptut xuxyā yok putup, tu mō'yīnnīn'ax hā mō'yīnnīn, 'Ihā 'āxop tihi' hāptopa, tu' xānā-tup, hu: “Hāpxōn, hāpxōn,” kaxīy, pa' xuxyā te: “Kōmēn 'ūm yōg 'āxop? 'Āte 'āyūmmūg'ah, 'apxōn putup'ah, xayīy pexkox ha mōxakux hok.”

²⁶ Ha 'āxop te hām'āktux putup, hu: “'Ūgmū'āte hāpxop māhā 'āmūtik, nūy ta xo'op. Xate yōg kōmēn kopak hāmyūmmūgāhā'.” Kaxīy. ²⁷ Ha' yānān tu hām'āktux putup, hu: “'Āte 'āxop yūmmūg'ah. Mōg, mōy, nūy 'āpep, yā 'āxop te hāpkummuk mīy pax!” Kaxīy. ²⁸ Ha Topa te' xat yāy yōg tikmū'ūn pexkox tu', ha 'āxop te pēnāp-tup hāptox tu', tu mōnāyxop pēnāp-tup, ha pexkox kopa' pip, ha mōnāyxop hittap 'Amanām pēnāp-tup, xix mōnāyxop 'Iyak, xix mōnāyxop Yako pēnāp-tup pax xix Topa pupi hām'āktux xop pēnāp-tup, 'Ihā hāptopa 'ātihi', ha mō'āxakux putup, pa mō'āxakux 'ohnāg, tu potap-tup, hu 'āxox kāyāhā', 'āxūy xexka tu'. ²⁹ Ha hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn nūn putup, hāptox tu' nūn putup, nūy 'āmuk xexka mīy, tu' mām putup, nūy tu' xit, tu Topa pu' yīpkox pip. ³⁰ Pa nōm xop mōxa tap xop hā'

ka'ax putup, ha nōm ka'ax hā nōm nūn, tu' māxap putup. Ta tu' kux. Kaxīy.

³¹ Hāpxip 'ohnāg 'Ihā Paniye yōg tikmū'ūn nūn, tu:

—Mōy, mōg, 'Ūxat'ax 'Enot te 'āp-tex putup! Kaxīy.

³² Ha Yeyox te:

—Mōg, 'āte mō'āpok, xa nōm mō'āmā'ax pu hām'āktux, hu: 'Āte' xupepmāhā yāmīy kummuk, tu tikmū'ūn hittupmāhā', 'āte' hōnhā' mīy, xix hāptup hā, nūy hāptup nōy, kopxix hāpxopmā'ax kux. ³³ 'Ūgmōg putup kōmēn Yenoyanēn hah, yā hōnhā 'āte hāpkumep putup, xix hāptup, xix hāptup nōy hāpkumep putup, nūy Yenoyanēn tuk xupep, pu tikmū'ūn tek putex, tu Topa pupi hām'āktux xop kix, yā hōmā nōm xop xohix kix Yenoyanēn kopah.

³⁴ —'Ūg'āpax, kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn! 'Āxop te Topa pupi hām'āktux xop punethok kix, Topa te kōmēn ha nū' pok tik xop, ha xate mīkaxxap xexka tux hā' kix. Xokakkak tek-tok xānāhā', nūy mō'tat yāy kaka, hā kaxīy 'āte kōmēn yōg tikmū'ūn xānāhā', pāyā 'ūgha 'ānūn putup 'ohnāg. ³⁵ Yīy 'āpet 'ūhok yūm putup, ha xatek pēnāp-tup 'ūxeheh, 'Ihā 'ā'āktux, hu: “Topa te yāy 'āxet'ax hōm xa', pu nū'. Pūyā xa hāmmax nā'.” Tu ta tu' kux. Kaxīy.

14

Yeyox te tik hittupmāhā'

¹ Ha nit xap nōy 'Ihā Yeyox te Paniye yōg tik ha' mōg, tu' pet ha' mōg, ha yā' xexkah, ha tikmū'ūn te' pēnā ka'ok Yeyox, ² ha tik nūn, 'ūyīpkup mōm, xix patakup, tu Yeyox ha' nūn, ³ ha Yeyox te hāmyūmmūg xop pu hām'āktux, xix Paniye xop pu hām'āktux, hu:

—Mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg xat'ax kax'āmi'. 'Ok xat

hok pu tikmũ'ün hittupmã hok nit xap hã? Kaxîy.

⁴ Ha' yîy 'ohnâg, yîy Yeyox te tik pakut mûg, tu' hittupmãhã', tu' pet ha mō'kutnãhã', ⁵ tu' xexka xop pu hãm'ãktux, hu:

—Pe 'ãk-tok te hãpkox kopa mō'nãhã', pe 'õg mûnũytut tak te hãpkox kopa mō'nãhã' nit xap hã, 'ok hãpxip 'ohnâg 'ihã xate' xut'ax pu mōg? Yã' xut'ax mō'ka'ok. Yã kaxîy 'ãte tikmũ'ün hittupmãhã nit xap 'ihã. Kaxîy.

⁶ Ha' xutigãhã', tu hãm'ãktux yũmmũg 'ohnâg.

Yeyox te 'ãmuk xexka hã' mōg'ax 'ãktux

⁷ 'Ûyũm Yeyox, tu' xexka xop pãnãhã', ha' yũm'ax max yãykutnãhã yãy pu', ha tikmũ'ün te' mütik mãm yũmmũgãhã', tu hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã, hu:

⁸ —Tikmũ'ün yãytaha', ha' nõy te 'ãxãnãhã pu 'ãmuk xexka ha mōg, 'ãpu mōg, pa' yũm'ax max xak hok yãy pu'. 'Ãmhok. Peyã tik xexka mōg kamah, ha 'ãk-tõgnãg, ⁹ puxix mĩptut xuxyã xa hãm'ãktux, hu: “Ãpu, yũm'ax nõy xax nũy tu yũm. Tik xexka te nũ yũm'ax max putup, nũy tu yũm.” Kaxîy. Ha xate yãyhãhup, tu' yũm'ax nõy xak. ¹⁰ Kaxîy mĩy hok. Pa tik te 'ãxãnãhã pu mōg 'ũpet hah, 'ãpu, mōg, pa' yũm'ax kummuk yãykutnã', nũy yũm, ha tikmũ'ün te xa hãm'ãktux'ax hu: “Ãmũn tek mũn hã 'ãxape', mã', nũy 'ũyũm'ax max yĩmũ' yũm.” Kaxîy. Ha 'ãhittup xexkah, yã tikmũ'ün xohix te' pãnãhã', tu 'ãxape te 'ãp-tup pax pãnãhã, ha 'ãhittup. ¹¹ Kaxîy Topa te' hupmãp-tup tikmũ'ün te yãy xexka pe' paxex, ha tikmũ'ün te yãy pe'paxexk-tõgnãg te yãyhãp-tup xexkah. Ûkux. Kaxîy.

¹² Tu Paniye yõg tik pu hãm'ãktux, tu tik te' xãnãhã pu hãm'ãktux hu:

—Xate 'ãmuk xexka mĩy, 'ãpu 'ãxape xop xãnã hok pu tu' xit, xix 'ãnõy xop xãnã hok, xip-texop xexka te 'ãyĩmap pip xãnã hok, yã' xohix xãna hok, ka nõm xop te' yãnãn tu 'ãxãnã', nũy pago. ¹³ Pa 'ãmuk xexka xate' mĩy, 'ãpu hãpxop hok xop xãnã', xix hãpkumep hok xop xãnã', xi' pa hok xop xãnã'. ¹⁴ Hamũn. Ha Topa te xa hãmmaxnãp-tup, 'ũhok xop te xa pago 'ohnãg hah, yã Topa mũn te xa pago putup, 'ihã tikmũ'ün te hãmyok mĩy xop hi' putpu'. 'Ûkux. Kaxîy.

'Ãmuk xexkah

¹⁵ Tik te mĩmpe xit'ax tu' yũm, tu' xupak, tu hãm'ãktux Yeyox pu', hu:

—Tikmũ'ün kuxa hittup, nõm te Topa yõg 'ãmuk xexka mãp-tup. Kaxîy.

¹⁶ Ha Yeyox te hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy Topa te tikmũ'ün xãnã 'ãktux, hu:

—Tik te 'ãmuk xexka mĩy, tu tikmũ'ün punethok xãnãhã', pu' pet ha' nũ', nũy xit, ¹⁷ tu 'ãmuk xexka mĩy, ha' puk, ha kãmãnat xat, pu tikmũ'ün yũmmũgã', hu: “Yã' puk, mã', nũy xit.” Kaxîy.

¹⁸ —Pa tikmũ'ün tep-tup nõg, yîy tik puxet te: “Ãte hãm max nõmenax, tu tayũmak 'ũyãnãn tu' hõm, nũy pop. 'Ûgmõg putup, nũy pãnã', 'a' mãp-tup'ah.” Kaxîy.

¹⁹ —Ha' nõy te: “Ãte mox te 10 pop. 'Ûgmõg putup nũy pãnã', 'ak xit putup'ah.” Kaxîy.

²⁰ —Ha nõy te: “Ãte yãytaha, huk mōg putup'ah.” Kaxîy.

²¹ —Ha kãmãnat nũn put pu', tu yãy xuxyã pu' xuktux, ha' gãy, tu: “Mōg, 'ãmõ'ka'ok, kõmẽn kotit ha mōg, nũy kõmẽn yõg tikmũ'ün hok xop nũnnã', 'ük pet tu nũnnã'.” Kaxîy.

²² —Ha' mĩy, tu hãpxip kutõgnãg 'ihã putpu' nũn, tu: “Xate' xat,

ha 'äte' mīy, pa 'āmuk xexka punethok." Kaxīy.

²³ —Ha' nōy xe mō'kutnāhā', hu: "Mōg, putat xexka hā mōg, xix putat kutōgnāg hā mōg, nūy tikmū'ūn xapit, tu nūnnā', pu 'āmuk xexka xohix mā'. ²⁴ 'Āte hāpxe'e 'āktux xa', hu: 'Ūxexka xop 'āte' xānāhā', hap-tup nōg, hu' yōg 'āmuk xexka māp-tup 'ohnāg." Ta tu' kux. Kaxīy.

Tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep'ax

²⁵ 'Āmnīy nōy tu ta hāpkumep, ha tikmū'ūn punethok te' mūtik hāpkumep, ha' yōkānām, tu hām'āktux, hu:

²⁶ —Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep putup, pūyāk putup pax xexkah, tu yāy yōg xape xop putup kutōgnāg. Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep, pūyā yāy tak putup kutōgnāg, xi' mūg tu', xi' xetut, xik-tok, xi' tutnōy xop, xi' pit xop, xi' hex xop putup kutōgnāg, xix yāy pe'paxex kutōgnāg, nūy 'ūkputup xexkah. ²⁷ Tikmū'ūn te yāy yōg mīpkupnix tat hok, tu' xūy hok 'ūgmūn putuk, puxix yōgnū tikmū'ūn mūtik hāpkumep hok. ²⁸ Xate mīptut tox mīy'ax, hu 'āyūm hāmāxap, nūy yāy yīkopit, hu: Tayūmak xohix te xīy yōgnū'? Kaxīy. Tu 'ōg tayūmak mō'kupix. Paxpu 'ōg tayūmak punethok, 'āpu, mīptut mīy. ²⁹ Paxpu mīptut hām tu' xup, pa 'ōg tayūmak kutōgnāg, puxix mīptut kuxyā hok, ha' nōy te xa 'āktux'ax kummuk, hu: ³⁰ "Ūpa te hāmyūmmūg 'ohnāg 'ōhōm. 'Ūyōg tayūmak xohik-tōgnāg, pāyā mō'kupix yūmmūg 'ohnāg kamah." Kaxīy. Ta tu' kux.

³¹ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Hāpxexka yōg tik te' 'xat'ax, tu xonat xop xohix te 10,000 mō'pok, nūy hāpxexka nōy yōg xonat xop mūtik yāykix, pa xonat xop nōy xohix te 20,000, yīy tik

te tikmū'ūn 'xat'ax yūm, nūy yāy yīkopit hāmāxap, hu: "Ok yōgnū xonat xop ka'ok, pe xonat nōy xop ka'ok?" Kaxīy. ³² Xonat xop nōy ka'ok, puxix tik xop mō'pok hāpxexka nōy hah, pu ta' xexka xop tu' xax, pu yāykix kuxyā', ha hāptox tu mō'pok'ax, nūy gāy kuxyā'.

³³ —Kaxīy 'āxop te yāy yōg hāpxop xohix nīm hok, hu 'ūgmūn mūtik xate hāpkumep hok kamah. Kaxīy.

Āmot Xuxpex

³⁴ Tu xe hām'āktux, hu:

—Āmot xuxpex mūn max, pa yāy xuxpex nōg, puxix max'ah 'ehe', ³⁵ ha tikmū'ūn tep-tup nōg, hu hāptopa mō'yōn. 'Ūg'āpax, nūy 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

15

Kahnēn te yāy xaxok

¹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā tik xop nūn, nūy Yeyox yīy 'āpax, tu gohet pupi tikmū'ūn yōg tayūmak pop, ha Yoneo yōg tikmū'ūn te nōm tik xop putup nōg, ² ha Paniye xop xix hāmyūmmūg xop te Yeyox 'āktux kummuk, hu:

Nū tik te tik kummuk hā' xape, tu nōm mūtik xit. Yā kummuk Yeyox. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu kahnēn 'āktux hā hāmyūmmūgāhā', nūy tu Topa te tikmū'ūn kummuk xak 'āktux, hu:

⁴ —Tikmū'ūn yōg kahnēn te 100, tu kahnēn puxet xaxok, hu' mōg, tu' xip'ax kox, tu kahnēn xop te 99 nīm, nūy kahnēn puxet xak, tu' xak, tu mōktu xipihī', ⁵ tu xipihī', tu ta' kuxa hittup xexkah, tu' nūn putpu', tu kahnēn te' yīpak hā' tat, ⁶ tu' nūn tu nūktu xupep yāy pet tu', tu' xape xop xānāhā', xix hām yīmap ha' pip xop xānāhā', tu: "Ākuxa hittup 'ūgmūtik! Yā 'āte yāy yōg kahnēn xipihī!" Kaxīy. Ta tu' kux.

7 —Kaxīy pexkox kopa' pip xop kuxa hittup xexkah, tik kummuk yāyhāhup ha' hittup xexkah, pa' kuxa hittup kutōgnāg īhā tik xop te yāy pe'paxex, hu: “Ūgmax.” Kaxīy.

8 Ha Yeyox te tayūmak hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa te tikmū'ūn kummuk xak 'āktux, hu:

—Ūn puxet te tayūmak 'ānuk te 10 pip, tup-xet xaxok, tu' xak, tu kuyānām hā' xak, tu' pet kunut xit max, tu' xak, 9 tu' xipihī', tu' paha', tu' kuxa hittup, tu' xape xop xānāhā', xix hāmhūmnāg ha' pip xop, tu: 'Ākuxa hittup 'ūgmūtik, 'āxop. 'Āte yāy yōg tayūmak 'ānuk xipihī'!" Kaxīy. Ta tu' kux.

10 —Kaxīy pexkox yōg mō'pok xop kuxa hittup, tik kummuk ta yāyhāhup ha' kuxa hittup. Kaxīy.

Tik kutok xupaha'

11 Tu xe hām'āktux nūy hāmyūmmūgā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa te tikmū'ūn kummuk putup 'āktux, pu tu yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux. Tu hām'āktux, hu:

—Tik tek-tok pit 2, yā' xip tap, 12 hak-tok te' nōy hā' kuhmōy te yāy tak pu hām'āktux, hu: “Ātak, 'āxok, kopxix 'āte 'ōg hāpxop pop, 'ūyāg pop'ax, pa hōnhā 'āte' yāg putup, yā tayūmak putup tek putex. 'Āte' hip putup'ah, xa 'āxok. 'Ā' hōm nōmhā, 'ūyīy nōmenax, nūy tayūmak pop, nūy mōg hāptox tu'.” Kaxīy.

—Ha' tak te hāpxop xohix koxip, tuk-tok te kuhmōy tu tu' yāg popmāhā'. 13 Hāpxip kutōgnāg īhāk-tok te 'ūyāg tayūmak pop, tu' mōg hāptox tu', tu mōktu hāpxexka puknōg tu' xupep, tu hāpkummuk mīy pax, tu tayūmak xexka xaxogānāg, ha' nōg.

14 —Ha' hok, 'ūyōg tayūmak hoknāg, ha hāmhōgnāg hāpxexka xohix tu', yīy putup tep-tex, xix

hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix kix, 15 ha hāpxop 'ūm xak, nūy mā', tu: 'Ūm hōm. 'Ūgmā', kaxīy, ha' nōy te yāy yōg hām tu mō'kutnāhā', pu xapup pēnā', 16 ha putup tep-tex, hu xapup xit'ax xak, pa' hōm 'ohnāg tik te', 17 yīy yāy koxak, tu yāy mūtik hām'āktux, hu: “Ātak yōg kāmānat xop xit punethok, tu tu' hix ka'ok, ha putup tek putex. 18 Put puk mōg 'ātak hah, yāy 'Ātak pet hak mōg'ax, tu hām'āktux'ax, hu: “Ātak, 'āte hāpkummuk mīy pax, tu yāyhāhup Topa tu', xix xa tu', 19 'Āmax, hak mūn kummuk, tu xa' hupmāhā', puk mūn yā 'āk-tok 'āktux. 'Ūktux hok puk hām 'ōg kāmānat xop mūtik.” Kaxīy. 20 Tu putpu' mōg yāy tak pet hah.

—Tu mōktu' pet tu' xupep, hak-tok te hāptox tu' xip, 'īhā' tak te' pēnāhā', tuk-tok te' nōy hā kuhmōy kuxa ka', tu' mōg mō'ka'ok, tuk-tok mūg yāy kep hah, nūy tu 'āneo, ta tu' kuxa hittup tu 'āneo, 21 hak-tok te: “Ātak, 'āte hāpkummuk mīy pax, tu Topa pu hāpkummugāhā', xix 'āmūn pu', tu xa hupmāhā' puk mūn yā 'āk-tok 'āktux.” Kaxīy.

22 —Pāyā' tak te kāmānat xat, tu: “Mō'ka'ok, mōg, tu topixxax max popnū', pu xōnnū' tat, ha hāpxop 'ūm yānām paxnū' pu xōnnū' tu yīpkutok ha mō'tat, ha pata xax max popnū', pu' tat, 23 ha mūnūytut kutok tuk-tup max nūnnā', tup-tex. 'Āpu yūmū nō 'āmuk xexka mīy 'ūghittup tu'. 24 Xōnnē nūn, ha yūmūg kuxa hit-tup. Hōmā' xok putuk, tu' hittup nōmhā, hōmā' xupaha, tu' putpu' nūn nōmhā.” Kaxīy.

—Tu 'āmuk xexka mīy!

25 —Hak-tok te māxap xip, hāpxa xexka tu' xip, tu putpu' nūn yāy pet hah, tu kāyā 'āpak, xix hāmyā 'āpak, 26 yīy: “Pute 'ūm nūhū'? Tep tu tikmū'ūn kāyāhā yīy hāmyā'?” Kaxīy.

27 —Ha: “Ātahnōy nūn, ha 'ātak xat pu mūnūytut kutok putex, 'ūkuxa hittup tu', 'ūk-tok putpu' nūn ha' kuxa hittup.” Kaxīy.

28 —Pak-tok te māxap gāy, tu' mō'nāp-tup'ah mīptut hā', ha' tak nūn, tu ta tu' xapit, pu mōnāy, 29 pak-tok te: “Hāmyāxatamuk xohix hā xatek-xat, hak yīpkox xip, tu' mīy, pāyā xate hāpxop 'ūm 'a' hōm'ah, xate mot kutok kutōgnāg 'a' hōm 'ohnāg, puk xape xop mūtik 'āmuk xexka mīy, 30 pa 'āk-tok nōy nūn, tu' xotit xop punethok pēnāhā', tu 'ōg tayūmak hā' pagok, ha tayūmak nōg, ha 'āha' nūn putpu', ha xate 'āmuk xexka mīy!” Kaxīy.

31 Ha' tak te: “Xōnnū'! Hāmyāxatamuk xohix hā 'ūgmūtik 'āxip, ha 'āte yāy yōg hāpxop xohix popmāp-tup xa'. 32 Yā' max yūmūg kuxa hittup, nūy 'āmuk xexka mīy, 'ātahnōy put pu' nūn, ha yūmūg kuxa hittup. Yā' xok putuk, pāyā' hi', tu' xupaha', pāyā' putpu' nūn.” Kaxīy. Tu ta tu' kux. Kaxīy Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā', tu Topa te tikmū'ūn kummuk xak 'āktux, puyīy yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux, nūy tu kuxa hittup.

16

Kāmānat te māxap te hāpkohe' mīy

1 Yeyox te xe hām'āktux yāy yōg tik xop pu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Ūptexop xexka xip, ha tik te nō pēnānā' xip, yā kāmānat te māxap, ha tik nōy nūn, tup-texop xexka pu hām'āktux, hu: “Nōm kāmānat te māxap te 'ōg hāpxop xohix pēnāhā, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' kmū'ūn kummuk xak 'āktux, puyīy yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux, nūy tu kuxa hittup.

Kāmānat te xaxogānāg 'ōg hāpxop.” Kaxīy.

2 Hap-texop te yāy yōg kāmānat ha' xānāhā', tu: “Xatep-te' mūn

mīy? Tikmū'ūn te 'ākummuk 'āktux. Hōnhā xate nō pēnā kux. Puxi'.” Kaxīy.

3 —Ha kāmānat te yāy pu hām'āktux, hu: “Ātep-te mūn mīy'ax? 'Ūkxuyā tek mūn putup nōg. 'Ak mūn ka'ok'ah, 'ūyīy mū' hāpxa'. Hāpxop 'ūhok tu' kax 'ātep-tup'ah, 'āte yāyhāhup tu'. 4 Nāy. 'Āte' yūmmūg. 'Ūkxape xe'e xop max, ha 'āte nōm xop pu hām'āktux hā hāmmaxnā'ax, puk mūn pu hāmmax hā yānān, 'ū pet kopak xhip, 'hāk xuyā tek xat pu mōg.” Kaxīy.

5 —Hu' xuyā yōg kāmānat nōy ha' xānāhā', xix kāmānat nōy ha' xānāhā', tu mōktu xohix, tu 'ōm te māxap pu hām'āktux, hu: “Hāpxop xohix te xīy xate ta nemēn yūmūg xuyā pu?” Kaxīy.

6 —Ha' nōy te: “Hep tox yōg kānēy te 100 'āte ta nemēn.” Kaxīy.

—Ha: “Ta nemēn yōg pa' tappet, tu mō'kupix, hu: 50 'ūyānān tu', nūy 'ōg hāpxop yāggā xate ta nemēn.” Kaxīy.

7 —Tu tik tek-nāy tu' xānāhā', tu: “Xate ta nemēn hā xīy hāpxop?” Kaxīy.

—Ha: “Āte ta nemēn xuxnāg yōg panat xohix te 1.000.” Kaxīy.

—Ha xe': “Ōgnū ta nemēn yōg pa' tappet, nūy mō'kupix ha' yūm, hu: 800 nūy 'ōg 'ūyānān tu'.” Kaxīy.

8 —Ha' xuyā te hāmyūmmūg, tu' yōg kāmānat te hāpkohe mīy yūmmūg, tu hāmyūmmūg 'āktux kamah. Ta tu' kux.

—Kaxīy Topa hā' puknōg xop te hāmyūmmūg xexkah, pāyā Topa yōg tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu hāmyūmmūg kutōgnāg, 9 yīy 'āte xa hām'āktux: Yā' max tikmū'ūn te tayūmak hā hāmmaxnā', nūy' xape xop pu hāpxopmā max, puyīy nōm xop mō'ānīnām 'ūyānān tu', 'hā 'ōg tayūmak nōg, puxix 'āmōgā pexkox hah, xa xhip ka'ok.

10 Tik te hāmyok mīy, tu hāpxop kutōgnāg pēnā max, puxix hāpxop

xexka pēnā max kamah. Kaxīy tik kummuk te hāpxop kutōgnāg pēnā kummuk, puxix hāpxop xexka pēnā kummuk kamah. ¹¹ Tik te hāpkohe' mīy, tu tayūmak hā' pēnā kummuk, puxix kamah Topa yōg hāpxopmā max pēnā kummuk. ¹² Xate 'ānōy yōg hāpxop pēnā kummuk, puxix tikmū'ūn kuxa 'ākopa yūm 'ohnāg, tu hāpxop max xa' hōm putup 'ohnāg kamah. 'Āmhok.

¹³—Tikmū'ūn te yāy xuxyā 2 pu' hām hok, ka xuxyāp-xet putup pax, 'īhā' nōy putup nōg. Ha tikmū'ūn xupkūmīy, puxix tayūmak tu' hām, pa tikmū'ūn te Topa xak, puxix Topa tu' hām. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te hām'āktux

¹⁴Ha Paniye yōg xop te' xupak, tu Yeyox hah yīxix kummuk, hu' xox yīxix, tu tayūmak hā kūmīy, hu' gāy, tu' yīxix kummuk. ¹⁵Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn te 'āpēnāhā', tu: 'Ūmax, kaxīy, 'āhā, pāyā Topa te 'ākuxa kopa pēnāhā', tup-tup nōg, 'ākuxa kummuk hah.

¹⁶—Hōmā mōnāy xop hittap Mōyyex te Topa yōg xat'ax kax'āmi, ha' nōy xop te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, tu hāmyāxatamuk xohix hā hāmyūmmūgāhā', tu mōktu Yoām xip, nōm tep-tox pix, ha hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha hām'āpak max 'āktux, ha' xohix yīpkox pip, puyīy Topa yōg putat ha' mōg.

¹⁷—Ha pexkox te yāy xagogāp-tup, xix hahām, pāyā Topa yōg hāmāktux xip ka'ok, ha' xaxogā 'ohnāg.

¹⁸—Tikmū'ūn te' xetut nīm, tu 'ūn nōy mūg, yā hāpxopmā kummuk, ha tik nōy te' nōy xetut mūg, nūy yāytax, yā hāpxopmā kumuk kamah, tu' nōy hā' xupxet. Kaxīy.

'Ūptexop xexka xix Nay

¹⁹ Tu xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', puyīy Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pip, hu:

—'Ūptexop xip, tu topixxax max tat, tu ta' mīy pax 'āmuk xexkah, ²⁰ ha tik hok xip, tu' pakut, tu' pip 'ūptexop yōg hāmyīkox tu', 'ūxuxet'ax Nay, 'ūkayax punethok tu' pip, ²¹ tu' xit'ax 'ūm xak, putup tep-tex hah, ha kokex xop te tik kayax xup, tu' yōyxōg hā' xup. ²² Hāpxip kutōgnāg tik hok 'āxet'ax Nay xok, ha pexkox yōg nū 'pok xop te' put, tu' tat, tu pexkox ha mō'tat, ha mōnāy xop hittap 'Amanām mūtik tihi pexkox kopah, tu' hittup, 'īhā 'ūp-texop xok kamah, ha nō hāpkot, ²³ ha' xakix xop yōg pip'ax tu' mōg, tu' xūy xexkah, tu mōnāy xop hittap 'Amanām pēnāhā', ha hāptox tu' xip pepi', pa Nay te 'Amanām mutik pepi' tihi', ²⁴ yīp-texop te' xānā ka'ok, hu: “Yā 'āmāxap 'Amanām!” kaxīy, ha: “Putep mūn putup xate?” Kaxīy. Ha' nōy te: “'Ūg 'ūm kuxa ka', 'ūkxūy hah. 'Āpu, Nay nū'kutnā', nūy yīpkutok hā 'ūgyōyxōg 'ūm pix, kōnāg hā' pix. Yāk xūy xexka kuxap kopah.” Kaxīy.

²⁵—Pa 'Amanām te: “Xōnnū', Topa te xa hāmmaxnāhā hām tu', 'īhā Nay ha hāpkummugāhā', yā hōnhā' hittup pax 'īhā 'āxūy, ²⁶ ha hāpkanet xexka xip, ka mōnāy 'ūghah, ha kamak mōg 'ohnāg 'āha ku'u mōnāy.” Kaxīy.

²⁷—Hap-texop te: “Nay nū'kutnā 'ūktak pet hah. ²⁸ 'Ūktaknōy xohix te 5 tihi', yīy mō'kutnā hām tu', ka nū pip'ax ha' nūn, hu' xūy.” Kaxīy.

²⁹—Pa 'Amanām te: “'Āmhok. 'A mō'kutnāp-tup'ah 'ātaknōy xop hah. Yā' xip Topa tappet, nūy mō'kupix, nūy yīpkox pi'. Yā' puxi'.” Kaxīy.

³⁰—Ha' nōy te: Yāk-tōgnāg, 'ap punet'ah. 'Ūktaknōy xop kuxa mām 'ohnāg Topa yōg tappet kopah. 'Āpu, mō Nay kutnā', nūy taknōy

xop ha' mōg. Pax pu tik xok xe'e', tu put pu hi', tuk taknōy xop pu hām'āktux, puxi' kuxa mām ka'ok hām'āktux'ax kopah, tu yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux." Kaxīy.

³¹—Pa 'Amanām te: "Ūkuxa mām 'ohnāg Topa yōg tappet kopah, hu' mām hok tikmū'ūn hām'āktux'ax kopa kamah, tu tik xop tu putpu hi 'āpak'ax, 'ihā' kuxa mām 'ohnāg." Ta tu' kux.

17

Hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux

¹ Yeyox te yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—'Āmnīy xohix 'ihā hāpxopmā'ax kummuk te' kummukgā'ax, pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, nūy nōy kummukgā', puxix Topa nōm xūygā xexka. ² Yā' max nōm tik te' kummukgā mūg, nūy mīkax xexka hīy 'ūmāykok tu', tu kōnāg xexka kopa tu' xok, ha' kummuk nōm te tikmū'ūn kutōgnāg pu hāpkummuk mīy'ax yūmmūgāhā'. ³ Ōg pa 'āti'! 'Ānōy te hāpkummukgāhā'. 'Āpu' māmōg, pu yāyhāhup, ha ta xaxogā'. ⁴ 'Ānōy te xa hāpkummukgā pax, tu xe' mīy pu tu 7, 'ihā xa tu' xak pu kummukgā'ax xaxogā'. 'Āpu 'ānōy kuxa ka', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Kaxīy.

'Ūkuxa yūm ka'ok

⁵ Ha yāy yōg xop te:

—'Ūgmū kuxa mām kutōgnāg. 'Āpuk mū kuxa mām mā, pu tu mām ka'ok. Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa mām kutīgnāg? Pēnā mīm xexka kup 'āxet'ax mōytat, ha mīm xap kutīgnāg. Pax xa kuxa mām kutīgnāg kaxīy, hu ta mīm xexka kup nōy piget pu' xat, hu: "Hām tu yāy xut, nūy kōnāg xexka kopa 'āxip, nūy kōnāg kaka yōg hām kopa 'āxok," kaxīy, puxix mīm

xexka kup yīpkox pi', nūy' mīy. Kaxīy.

Kāmānat hām'ax

Tu xe:

⁷ —'Ōg kāmānat te hāpxa', pe mūnūytut pēnā', tu 'āmnīy hā putpu' nūn 'āpet tu', pāyā xate' xapit hok pu yūhūm, nūy xit. ⁸ 'Āmhok, pāyā' xat, hu: "Hāpxop 'ūm puk, tu mōktu max, tu hāpxop ke'et, tu kānēy yīmū' xak-nāy 'ūkxit. 'Ūkxit kux yīy ta 'āxit 'ūk-nāy tu xix xo'op." Kaxīy. ⁹ Tu 'ōg kāmānat pu hām'āktux hok, nūy: "Puxi', 'āhām max," kaxīy. 'Āmhok. ¹⁰ Kaxīy 'āxop yā Topa hā kāmānat xop. Topa xat'ax xohix pu 'āyīpkox pip, xapix tu hām'āktux, hu: "'Ūgmūg hām kummuk Topa pu', 'ūxat'ax mīy puxehnāg tu.'" Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn xax kunut xop hittupmāhā'

¹¹ Tu ta hāpkumep, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, ha hāpxexka Xamānit te' keppa' yūm, xix hāpxexka nōy Ganinet te' xām pa' yūm. ¹² Tu' mōg tu mōktu' xupep xip tu xexka tu', ha tik te 10 pip, tu pakut, tu yāy xax kunutnām, kayax punethok tu', hāptox tu' pip xip'ax tu', ¹³ tu' xānāhā', hu:

—Yeyox, Notot! 'Ūgmū kuxa ka'! Kaxīy.

¹⁴ Ha' pēnāhā', tu:

—Mōg, 'āmānax xop ha mōg pu 'āpēnā'. Kaxīy.

Ha' mōg. 'Ūmōg, 'ihā' hittup, ha' xax tap tup xupep tu max, ¹⁵ Ha tik puxet yā hāpxexka Xamānit yōg, yā' puknōg, tu yāy xax tap max pēnāhā', yī' putpu' nūn, tu' yīy ka'ok, tu Topa max 'āktux, 'ūhittup tu', ¹⁶ tu' kopaxux ha' nāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu: 'Āmax xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁷ Ha:

—Tik xohix te 10 hittup. Pi'yā' pip nōm tix xohix te 9? ¹⁸ Tu putpu' nūn 'ohnāg, tu Topa max 'āktux

'ohnäg, päyā' puknög puxehnäg te
Topa max 'äktux. Kaxīy.

¹⁹ Tu' puknög pu:

—Äyok, nūy mōg, 'äkuxa yūm
ka'ok, yīy Topa te 'ähittupmähā'.
Kaxīy.

*Topa te yāy yōg tikmū'ün xat
putup*

²⁰ Hāpxip kutōgnäg 'ihā Yeyox te
hāmyūmmūgāhā', yīy Paniye yōg
xop te' yīkopit, hu:

—Hām 'ūm 'ihā Topa te hām
xexka xohix yōg tikmū'ün xat
putup hām tu'? Kaxīy.

Ha:

Tikmū'ün te' xak, tu' pēnāp-
tup, ²¹ 'A hām'äktux putup'ah, hu:
'Hēnā', 'ūxip nūnte', kaxīy. 'Āmhok.
Xix 'ap hām'äktux putup'ah, hu:
'Pēnā', 'ōnte' xip', kaxīy. 'Āmhok.
Tikmū'ün te' pēnā 'ohnäg 'ihā Topa
te yāy yōg tikmū'ün xat. 'Āmhok. Yā
Topa te tikmū'ün kuxa kopa' xat.
Kaxīy.

²² Tu yāy yōg mūtik mōg xop pu
hām'äktux, hu:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ün Kutok,
ha 'āmñiy punethok nōg putup,
'ihā xe 'āxop tek mūn pēnāp-tup,
päyā 'ak pēnā'ah, ²³ ha tikmū'ün te
xa hām'äktux putup, hu: 'Hēnā',
Yeyox xip', kaxīy. Ha' nōy te:
'Pēnā', 'ōnte' xip', kaxīy. Pak xip
putup'ah. 'Āmōg hok nūy pēnā'.
'Ak xip putup'ah. ²⁴ 'Ūgmūn yā
Tikmū'ün Kutok, huk nūn putup
mō'ka'ok, 'ūgnūn putup tex yānām
xexka putuk, ha hāpxexka xohix
yōg tikmū'ün tek pēnāp-tup, ²⁵ pa
hōnhāk xūy nām putup hāmāxap, ha
tikmū'ün tek putup nōg. ²⁶ Hōmā
tikmū'ün hittap te mōnāyxop Nōe
putup nōg kamah, ²⁷ tu' xit, tu'
xo'op, tu yāytaha', tu hāmyāxatamuk
xohix hā' yīpkox pip 'ohnäg Topa
yōg hām'äktux pu', tu mōktu Nōe
te mīptut xexka hā mō'nāhā',
nōm mīptut te kōnäg hā' mōg ha
mō'nāhā', ha tex xexkah, ha kōnäg

kox xohix nū'xip, tu' hāmnak hā'
xu pep nām, ha mōktu tikmū'ün
xohix xakix kōnäg kopah. ²⁸ Ha
tikmū'ün hittap te mōnāyxop No
putup nōg kamah, tu' xit, tu' xo'op,
tu hāpxop hāmenax, tu' hām, tu'
pet punethok, tu hāmyāxatamuk
xohix hā' yīpkox pip 'ohnäg Topa
yōg hām'äktux pu', ²⁹ tu mōktu No
te kōmēn Xonōm nīm, ha hāpxip
'ohnäg 'ihā kuxap te pexkox tu'
xakot, xix mīkax xap pukpex te
pexkox tu' nāhā', tu tikmū'ün
koxyōy, 'ūpuk ha' nōa'. ³⁰ Kaxīy
tikmū'ün te hāpxopmāp-tup 'ihāk
nūn, hak mūn yā Tikmū'ün Kutok,
³¹ tuk nūn 'ihā xupmān mō'ka'ok,
pe yā mīptut kopa' pip, pe yā hām
tu tihī'. 'Ūhip hok, 'ōg hāpxop nīm,
pūyā' pi', päyā 'āxupmān mō'ka'ok,
ka 'āxok. ³² Mōnāyxop te xa No xetut
'äktux, tu' yōkänām hu' xok, 'ūxaxok
hok nō'ōm! ³³ Tikmū'ün xak, pūyīy
hi, puxix tu' xok, pa tikmū'ün xok
puxix hi xe'ēgnäg. ³⁴ 'Āte xa hāpxe'e
'äktux, 'ūgnūn putup, 'ihā tikmū'ün
2 mō'yōn, ha yā mōgāp-tup 'ūpxet,
tu' nōy nīm putup, ³⁵ ha 'ün 2 te
xuxnäg xetox xap koxyōy putup,
nūy nō pām mīy, hā mōgāp-tup 'ün
puxet, tu' nōy nīm putup, ³⁶ ha tik 2
hām putup, hā mōgāp-tup tik puxet,
tu' nōy nīm putup. Kaxīy.

³⁷ Ha' yōg xop te Yeyox yīy'ax
'āpak, hu' yīkopit, hu:

—Yāyā', pi'ya' xip nūhū'? Kaxīy.

Ha:

—Kuptap xop te yāy tu nū' nāhā'
nūy xokxax tu hāmhūmnäg pip.
Kaxīy.

18

*Tik pa te hāmyūmmūg xix 'ün hok
yūm*

¹ Yeyox te hāmyūmmūgāhā
hām'äktux'ax hā, nūy Topa yōg
hāpxopmā'ax yūmmūgā', pūyīy
tikmū'ün Topa pu hām'äktux pax,
nūy kuxa teknōg hok, tu:

²—Tik pa te hāmyūmmūg, tu' xip kōmēn kopah, tu' kuxānōg 'ohnāg, hu Topa yīpkutuk hok, xix tikmū'ūn yīpkutuk 'ohnāg. ³ Ha kōmēn kopa' xip 'ūhūn, tu' hok yūm, tu' 'āmnīy xohix hā tik pa te hāmyūmmūg ha' mōg, nūy ta tu' xak, hu: “Āpu, mōknīynām. Tikmū'ūn kummuk hupmā, pu tu' 'ā hāpkummugā kux,” kaxīy. Pa tik te hāpkohe' mīy, tu' kuxyā 'ohnāg.

⁴—Ha 'āmnīy xohix hā tik te' kuxyā 'ohnāg, pa 'āmnīy xohix hā 'ūn nūn, nūy ta tu' xak, pu hāpkummuk mīy kuxyā', hu 'āmnīy xohix hā' mīy, tu mōktu tik te yāy pu hām'āktux, hu: “Āte Topa yīpkutuk 'ohnāg, tu tikmū'ūn puk yīpkox 'ohnāg kamah, ⁵ pa 'ūn te 'a' xak pu' kummuk mīy xop kuxyā', tuk kuxa teknōg, 'ūn nūn kux 'ohnāg hah. Puxi'. 'Āte 'ūn mō'nīynām putup, puk putox kummugā hok.” Kaxīy. Ta tu' kux.

⁶Tu xe:

—Tik pa te hāmyūmmūg, pāyā hāpkohe' mīy, ha 'ūn te ta tu' xak, tu xe tu' xak, tu' hup 'ohnāg, tu mōktu tik te mō'nīynām. ⁷'Ok Topa te yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām hok, mō nōm yāy xe'ēgnāg tu'? Hamūn. Yā' yīmōgatux, tu mō'nīynām xe'ēgnāg, nōm xop te 'āmnīy xohix hā ta tu' xak, xix hāptup xohix hā, pu tu mō'nīynām. ⁸'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te hāpkummuk mīy xop kuxyāhā', nūy yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām mō'ka'ok. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup putpu'. 'Ok tikmū'ūn kuxa mām putup 'ūgkopa 'ihāk nūn? 'Īntu'! Kaxīy.

Paniye yōg tihik, xix tik te gohet pupi tāyūmak pop

⁹ Tu hām'āktux nōy hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pu tikmū'ūn yāy pe'paxex max hok,

nūy nōy pe'paxexk-tōgnāg hok kamah, tu:

¹⁰—Tik 2 mōg, tu Topa pet xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux, ha tik puxet Paniye xop yōg, xi' nōy te gohet pupi tayūmak pop, ¹¹ ha Paniye yōg tik te yāy pe'paxex max, tu Topa pu hām'āktux, tu yāy pu' xuktux, hu: “Topah, 'ūgmūn max. Tikmū'ūn xohix kummuk pax, tu hāpxop hā' xupxet, xi' nōy hā' xupxet, tu hāpkummuk mīy, nū tik kummuk putuk, tik te gohet pupi tāyūmak pop putuk, yā' kummuk, ha tak mūn max. ¹²'Ūkxit hok xegōn pet xohix 'ihā', xix kīn pet xohix 'ihāk xit hok, nūy ta Topa pu hām'āktux, tu yōg tayūmak yāg 'āte Topa pu' hōm, yā tayūmak xohix te 10 yōgnū', hu Topa pup-xet hōm. Puxi. 'Ūkux.” Kaxīy. Pa Topa te nōm pe'paxex kummuk.

¹³—Ha tik te gohet pupi tayūmak pop, tu yāyhāhup, tu hāptopa tu' xip 'ūgnīha', tu Topa yīpkutuk, hu pexkox pēnāp-tup 'ohnāg, tu nū' xup, tu yāy kep to'ok, tu: “Topa, 'ūg 'ūm kuxa ka', 'āte hāpkummugā pax hah.” Kaxīy. Ta tu' kux.

¹⁴Tu xe:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik te gohet pupi tayūmak pop, tu te yāy pet ha' mōg putpu', ha Topa te' kuxa yūmmāhā', pa Paniye yōg tik kuxa yūm 'ohnāg, Topa te' kuxa yūmmā 'ohnāg hah. Tik te yāy xexka pe'paxex, puxix Topa' hupmā', ha tik te yāk-tōgnāg pe'paxex, puxix tu yāyhā' xexkah. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

¹⁵ Ha 'ūn xop tek-tok tat Yeyox hah, pu' xupit, pūyīy kaxxop pu hām 'ūm maxnā', ha yāy yōg mūtīk hāpkumep xop te' pēnāhā', tu 'ūn xop mānōg, ¹⁶ pa Yeyox te' xānāhā', hu:

—Mā'. Pūyā kaxxop nū 'ūghah, tu' tux hok pūyīy nū', yā Topa te' xat putup kaxxop kuxa tu'. ¹⁷'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: Kaxxop

yīpkox pip Topa yōg xat'ax pu', ha Topa tep-tup pu tikmū'ūn yīpkox pip kamah, kakxop putuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn kopa' pi'. Kaxīy.

Ūp-texop xexka

¹⁸ Ha Yoneo yōg tik te' xat'ax, tu' nūn, tu Yeyox yīkopit, hu:

—Notot, xate yūmmūgā'ax, yā āmax. Ātep-tep mūn mīy'ax nūy ūghi xe'ēgnāg mō'kumak mōg? Kaxīy.

¹⁹ Ha:

—Tep tu xatek mūn āxet'ax max? Ap xip'ah tikmū'ūn kuxa max. Topa mūn puxehnāg max. ²⁰ Xate Topa yōg xat'ax xohix yūmmūg, hu: “Ānōy' hā' xupxet hok, xip-tex hok, xix 'ānōy yōg hāpxop hā' xupxet hok, xi' koit hok, xix 'ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu 'āyīpkox pi'.” Kaxīy.

²¹ Ha tik te:

—A' yūmmūg. Hāmyāxatamuk xohix hā 'āte' xat'ax yūmmūg, tuk yīpkox xip. Kaxīy.

²² Ha' xupak, tu:

—Pāyā hāpxopmā'ax puxet xate' xaxok, 'ap mīy'ah. Mōy, nōmenax 'ōg hāpxop xohix, nūy tayūmak pop, tu' nīm 'ūhok xop pu', ha Topa te pexkox yōg hāpxop xa' xex putup pexkox kopa, ha nūn tu nūktu 'Ūkpe mōg. Kaxīy.

²³ Ha tik te hām'āpak, tu' kuxa hit-tup 'ohnāg, 'ūp-texop xexka tu', tu Yeyox nīm. ²⁴ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu:

—Ūp-texop te yōg hāpxop nīm putup hok, puxix Topa yōg xat'ax pu' yīpkox hok kamah. ²⁵ Ha xoktut kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox hā mō'tat 'ohnāg, yā hāpxopmā ka'ok miāx, pāyā 'ūp-texop te Topa pu' yīpkox xip, yā hāpxopmā hok xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁶ Ha yāy yōg xop te' xupak, tu:

—Ū 'ūm mūn te Topa pu' yīpkox xip'ax? Yā hāpxopmā ka'ok xexkah. Kaxīy.

²⁷ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'a' ka'ok'ah, pa Topa mūn ka'ok xexkah, nūy tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁸ Ha Pet te:

—Pēnā', 'ūgmūg yāy pet nīm, nūy 'āpek mōg. Kaxīy.

²⁹ Ha:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te yāy pet nīm, tu' xetut nīm, tu' tak yīmot nīm, tu' tut nīm, tuk-tok nīm, tu' nīm nūy yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, puyīy Topa nōm xat, ³⁰ puxix Topa nōm pu hāmmax hā' yānān putup hām tu', ha' hi xe'ēgnāg putup pexkox tu', ha' kux 'ohnāg. Kaxīy

Yeyox te' xok'ax 'āktux, xi' putpu hi'ax

³¹ Ha' mōg, ha Yeyox te yāy yōg tik xop xapit, tu:

—Pēnā', pūm, yūmū mōg kōmēn Yenoyanēn tu', pu tik kummuk 'ūkputex. Hōmā tik xop te Topa pupi hām'āktux, tu kax'āmi tap-pet tu', tuk mūn Tikmū'ūn Kutok 'āktux. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hāk kummugāp-tup, ³² ha puknōg xop hak mōgāp-tup, pu 'ā tu yāyhāhupmā', tu' yīy hep nū'xok putup, ³³ tu 'ā' kix kakixnāg putup, tuk putex putup, 'ūtik xok xe'e', ha 'āmnyī tikoyuk nōg 'ihā putpuk hit-tup. Kaxīy.

³⁴ Pa yāy yōg tik xop te hāmyūmmūg 'ohnāg. Hām'āpak, tup-tox ka'ok.

Yeyox te tik pa hok pu' pa nāhā'

³⁵ Ha ta' mōg, tu mōktu mōxa kōmēn Yenikot hāmhūmnāg tu', ha tik pa hok yūm, tu putat yīka te tu' yūm, nūy hāpxop hok xak, ³⁶ tu hām'āpak nīm 'ihā tikmū'ūn xohix xexka nūn, tu' yīkopit, hu:

—Tep ha' mōg tikmū'ūn xohix? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Kōmēn Nāyane yōg Yeyox te putat ha' nūn. Kaxīy.

³⁸ Ha tik pa hok te' xānāhā', hu:

—Yeyox, 'āmūn yā mōnāy^{xop} hit^{tap} Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka'. Kaxīy.

³⁹ Ha tikmū'ūn nōy te' keppa' pip, tu:

—Puxi', 'āyīy hok. Kaxīy.

Pa' yīy nōy ka'ok, hu:

—'Āmūn yā mōnāy^{xop} hittap Namix hā 'āmōkputox. 'Ūg 'ūm kuxa ka'. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox tu tu' hup, tu' xat, pu nūnnā', hu nūnnāhā', ha' yīka' xip, ha Yeyox te:

⁴¹ —Xatep-tek putup 'āte xa' mīy? Kaxīy.

Ha:

—Notot, 'Āte hām 'ūm pēnāp-tup. Kaxīy.

⁴² Ha Yeyox te:

—'Āpu, hāmpēnā'. 'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, yīy Topa te 'āpa maxnāhā'. Kaxīy.

⁴³ Hāpxip 'ohnāg 'īhā hāmpenā max, tu' kuxa hittup xexkah, tu Topa max 'āktux, xix Topa ka'ok 'āktux, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', hu Topa max 'āktux kamah.

19

Yeyox xix Yakeo

¹ Yeyox te kōmēn Yenikot tu' xupep, tu' kotit ha' mōg, ² ha tik 'āxet'ax Yakeo xip. Hamūn te puknōg yōg gohet pupi tayūmak pop, tu tikmū'ūn yōg tayūmak pop, tup-texop xexkah, ³ tu Yeyox pēnāp-tup, nūy tu' yūmmūg, pāyāktōgnāg, 'a' tox'ah, ha tikmū'ūn xexka punethok, yīy' pēnā 'ohnāg. ⁴ Tikmū'ūn xop mōg 'īhā tik yokoma' mōg, tu mōktu' nōy hip, tu' kup xexka piġet pepi' mōg, tu' xip ha mōkahmāg, nūy Yeyox pēnā', putat ha' nūn hah, ⁵ tu' xupep, tu mōkahmāg tu' penāhā', tu Yakeo pu hām'āktux, hu:

—Yakeo, hām tu 'ānū mō'ka'ok, Hōnhā 'ūkxip'ax 'āpet kopah. Kaxīy.

⁶ Ha' kuxa hittup, tu hām tu' nāhā', tu hām tonnok, tu yāy pet

ha' mōgāhā', 'ūkuxa hittup tu'. ⁷ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tup-tup nōg, hu:

—Yeyox te tik kummuk hā' xape', tu tik te hāpxop hā' xupxet mūtik mōg, nūy xihip, nūy tu xit. Kaxīy.

⁸ Ha' xit kux 'īhā Yakeo yok, tu hām'āktux Yeyox pu, nūy tikmū'ūn xupax, tu:

—Yōgnū hāpxop xohix 'āte' koxip putup, nūy xahix nīm 'ūhok xop pu'. Hōmā 'āte' nōy yōg tayūmak puxet hā' xupxet, kopxix hōnhā nōm pu tayūmak tehomī te ⁴ popmāp-tup, 'ūnōy yānān tu'. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox te:

—Hōnhā Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', xix 'āxape kuxa kummuk xit kamah, 'āxape te 'āpet kopa tihi'. 'Āmūn yā mōnāy^{xop} hittap 'Amanām hā 'āmōkputox kamah.

¹⁰ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, nūy tikmū'ūn xax, nūy xaxnām, nōm tikmū'ūn te Topa yōg putat xak, 'ū mōgā, puyīy Topa yōg putat ha' mōg 'ūxeheh. Kaxīy.

Tayūmak 'ānuk te

¹¹ Ha hām'āpak tikmū'ūn te', 'īhā Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pūyīy Topa pu hāpxopmā max, ha kōmēn Yenoyanēn hāmhūmnāg tu Yeyox xip, tu yāy yōg xop yūmmūgāhā', ka' pe'paxex, hu: “Topa te tikmū'ūn xop xohix xat putup nōmhā,” pāyā 'ap xohix xat'ah nōmhā, ¹² yīy Yeyox te:

—Tik te' xat'ax yāy kutok mōg hāpxexka nōy tu', hāptox tu' mōg, nūy yāyhā hāpxexka yōg tik te tikmū'ūn xohix xat, nūy hāmyāxatamuk kutōgnāg nōg, puxix putpu nū'. ¹³ Tu kāmānat te ¹⁰ xānāhā', tup-xet pu tayūmak puxet hōm, xix kāmānat tuk-nāy tu' hōm tayūmak puxet, tu mōktu xohix pu tayūmak puxet hōm, tu: “Hāpxop hāmenax nūy tayūmak punethok

pop, tu mōktu 'ūkxupep put pu.'" Kaxīy.

¹⁴—Tu' mōg, pāyā 'ūyōg tikmū'ūn tep-tup nōg, tu tik xop mō'pok hāptox tu', 'ōm xat'ax ha mō'pok, nūy nō: "Ūgmū'āte 'āp-tup nōg. 'Āpu, xihip hāptox tu'. Putpu 'ānūn hok, nūy mū'ā xat." Kaxīy.

¹⁵—Pa hāmyāxatamuk kutōgnāg nōg 'īhā' xupep putpu', tu kāmānat te 10 xānāhā', nōm xop te' yōg tayūmak pop, tu hāpxop hāmenax xi' nō' nōy yānān nūy tayūmak xexka pop, ha' xat'ax te tik xop te 10 xānāhā nūy' yīkopit, nūy tayūmak xohix te xīy tik xop te' pop yūmmūg.

¹⁶ Ha kāmānat hāmāxap nūn, tu: "Āte 'ōg tayūmak hā tayūmak nōy te 10 pop," kaxīy.

¹⁷ Ha' xat'ax te:

—Yā' max, 'āhām max. 'Āte mō'ākutnāp-tup kōmēn xohix te 10 hah, xa pēnānā' xip. Kaxīy.

¹⁸—Ha kāmānat tuk-nāy tu' nūn, tu: "Ōg tayūmak hā 'āte tayūmak nōy te 5 pop." Kaxīy.

¹⁹—Ha: "Āte mō'ākutnāp-tup kōmēn xohix te 5 hah, xa pēnāhā' xip." Kaxīy.

²⁰—Ha kāmānat te ka'ax tu' xip, tu' nūn, tu: "Nō pa 'ōg tayūmak. 'Āte topixxax hā' kīy, tu' xaptop, 'āmūn xupkūmīy hah. Xate 'ānōy yōg tayūmak paha', ha tik nōy te hāpxop xap xok, ha 'āmūn te nō nūnnāhā'." Kaxīy.

²²—Ha' xat'ax te: "Āhām kummuk. 'Āte 'ākopit'ax, 'ōg hām'āktux'ax hā 'āte 'āhām kummuk yūmmūg. Xatek xupkūmīy 'āktux, tu 'ātu hāpxop nūnnā'āktux. ²³ Pax xa yōgnū tayūmak ma'āg kopa' xex, pu tikmū'ūn nōy hāpxop hāmenax, puxix tayūmak tu xohix punethok nōmhā." Kaxīy.

²⁴—Tu tikmū'ūn te' yīmmap tu 'ōm pip pu hām'āktux, hu: "Tayūmak xut tik tu', tu tik nōy pu'

hōm, tik te tayūmak te 10 pop pu' hōm." Kaxīy.

²⁵—Ha tikmū'ūn te: "Yā' pip tayūmak punethok, yā' pip tayūmak te 10." Kaxīy.

²⁶—Ha: "Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te hāpxop punethok pip ha hāpxop nōy nā' mōg'ax tu mōktu yā' xohix, ha hāpxop xohix xut'ax, tu' hok tu'. ²⁷ Tik xop nūnnā nōmhā, tik xop tek putup nōg, tuk mūn te' xat putup nōg. 'Āpu, 'ūnūnnā', nūy 'ūgkeppa' kix." Ta tu' kux.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' xupep

²⁸ Tu hām'āktux kux, 'īhā' mōg, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, ha' yōg mūtik hāpkumep xop te' pe' mōg, ²⁹ tu' mōg, tu' xip'ax Metpaye te hāmhūmnāg tu' pip, xi' xip'ax Metān te hāmhūmnāg tu' pip, tu yīktix 'Onimet yīka' pip, ha yāy yōg tik 2 mō'pok, pu mōg nū peheh, tu:

³⁰—Āmōg xip tu xexka tu', tu yohmēnnāg tuk tup pēnāp-tup, ha tikmū'ūn 'ūm te' yīmū' yūm hok. 'Ūxut, nūy nūnnā'. ³¹ Tik te 'āyīkopit, 'āpu, tu hām'āktux, hu: "Ūgmūg xuxyā tep-tup, puyīy nō yīmu' yūm." Kaxīy.

³² Ha' mōg, tu Yeyox te' xat'ax hā' mīy. ³³ Tu yohmēnnāg xut, 'īhā yohmēn xuxyā nūn, tu:

—Tep tu' xut 'āxop te nū yohmēn? Kaxīy. ³⁴ Ha:

—'Ūgmūg xuxyā tep-tup, 'ūg mūg xut, yīk tux hok 'ū xut. Kaxīy. Ha' tux hok, ha' hīy'ax koah.

³⁵ Tu Yeyox ha' nūnnāhā', tu topixxax te yohmēn yīmū' yūm, tu' yūm, ³⁶ tu' mōg, ha tikmū'ūn te nū yāy xex topixxax putat kopah, ha Yeyox te nūktu yīmū' mōg, ³⁷ tu yīktux 'Onimet tu hāmhūmnāg tu' xip, ha tixmū'ūn xohix xexka te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' kuxa hit-tup xexkah, tu Topa max 'āktux, xix Topa ka'ok 'āktux, tu' yīy ka'ok

hāpxopmā max xe'ēgnāg pēnāhā tu',
³⁸ tu hām'āktux, hu:

—Pūyā Topa tik te' xat'ax pu
 hāmmax nā'. Yā yāy 'āxet'ax tu hōm
 pu nū', ha pexkox kopa' pip xop
 kuxa mām, yā Topa xexka xe'ēgnāg.
 Kaxīy.

³⁹ Ha Paniye yōg xop te tikmū'ūn
 mūtik pip, tu Yeyox pu hām'āktux,
 hu:

—Notot, 'āpu 'ōg tik xop mānōg,
 pu yīy hok. Kaxīy.

⁴⁰ Ha:

—Āte xa hām'āktux: Pax pu tik
 xop yīy hok, puxix mīkaxxap yīy
 ka'ok, 'ūhittup tu'. Kaxīy.

*Yeyox te Kōmēn Yenoyanēn ha'
 potaha'*

⁴¹ Tu' mōg, tu kōmēn Yenoyanēn
 te hāmhūmnāg tu' xip, tu kōmēn
 pēnāhā', hu' potaha', ⁴² tu kōmēn
 yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Pax xa hāmyūmmūg, tu
 hāmmax xak, nūy tu kuxa mām,
 puxix Topa xa hāmmāxānā', pāyā
 hāmyūmmūg 'ohnāg xate', ⁴³ ha
 hāmyāxatamuk 'ūm nōg 'īhā' puknōg
 gāy xop te kōmēn yīmmap tu' pip
 putup, ha 'ānū'pap-tup, pāyā 'ānū'pa
 'ohnāg, ⁴⁴ ha kōmēn koxyōy putup,
 xix tikmū'ūn te kōmēn kopa' pip kix
 putup, xix kaxxop, tu mīptut yōg
 tiyot xohix koxyōy putup, 'āxop te
 hāmyūmmūg 'ohnāg hah. Topa te
 'āha' nūn, pāyā 'āxop te hāmyūmmūg
 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox xip Topa pet xexka kopah

⁴⁵ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yeyox te
 Topa pet xexka ha' mō'nāhā', tu
 tikmū'ūn te' kopa' pip xop papuk,
 nōm xop te hāpxop hāmenax Topa
 pet xexka kopa' papuk, ⁴⁶ tu:

—Hōmā tik te Topa tappet hā'
 kax'āmi, hu: “Tikmū'ūn te Topa
 pet xexka hā' mōxakux nūy Topa
 pu hām'āktux,” kaxīy, pāyā 'āxop
 tep-tūynāg, ha yāyhā hāpxupxet pet.
 Kaxīy.

⁴⁷ Āmnīy xohix hā Yeyox te
 tikmū'ūn yūmmūgāhā' Topa pet

kopah, ha Yoneo yōg 'āmānex xop,
 xix hāmyūmmūg xop, xix tikmū'ūn
 xexka xop te Yeyox putup nōg,
 tup-tex putup, ⁴⁸ 'īhā tikmū'ūn
 xohix kuxa mām ka'ok Yeyox yōg
 hām'āktux'ax kopah, yī' xexka xop
 te' xaptop, tu' gāy.

20

Topa te Yeyox tu' hōm yāy 'āxet'ax

¹ Āmnīy puxet 'īhā Yeyox xip
 Topa pet xexka kopah, tu tikmū'ūn
 yūmmūgāhā', xix hām'āktux max
 'āktūx, ha Yoneo xexka xop nūn,
 xix 'āmānex xexka xop nūn, xix
 hāmyūmmūg xop nūn, xix tikmū'ūn
 xat'ax xop nūn, ² tu Yeyox yīkopit,
 hu:

—'Ū 'ūm te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa
 hāmyūmmūgā tikmū'ūn? Kaxīy.

³ Ha' nōy yānān tu' yīkopit, hu:

—'Āpu 'ā' hām'āktux: ⁴ 'Ū 'ūm
 te Yoām nū'kutnāhā', pup-tox pix
 tikmū'ūn? 'Ok Topa te nū'kutnāhā',
 pe tikmū'ūn te nū'kutnāhā'? 'Āyīy.
 Kaxīy.

⁵ Ha' xexka xop te yāy pu
 hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—Yūmū'ātep-putep mūn 'āktux'ax?
 Pe yūmū'āte Topa te' xat 'āktux,
 puxix tu hām'āktux, hu: “Putep-te
 xīy 'ākuxa yūm 'ohnāg 'ūp-tox pix'ax
 kopah?” Kaxīy. ⁶ Pe yūmū'āte
 tikmū'ūn te' xat'ax 'āktux, puxix
 tikmū'ūn mīkaxxap pop, nūy nō'
 yūmūg kix. Yoām putup pax tu', yā'
 xohix te hāmpē'paxex, hu: “Yoām te
 Topa pupi hām'āktux.” Kaxīy.

⁷ Hu' xexka xop te hāmyūmmūg,
 pa hām'āktux 'ūm putup'ah, hu:

—'Īntu', 'ap yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te:

—'A 'āte xa hām'āktux putup'ah
 kamah, tu 'ū 'ūm te 'ā' xat 'āktux
 putup 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat xop Kummuk

⁹ Tu hām'āktux hā tikmū'ūn
 yūmmūgāhā', nūy Topa yōg
 hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy yāy

xok'ax 'äktux, 'lhä' xuxyäk-tok 'äktux, hu:

—Tikmũ'ün 'üm te mĩnta 'op xap xok punethok, tu yäy yög häpxa'ax hõm tikmũ'ün nõy pu', ha tik te pupi pagok, ha' nõy yög hahäm, ha ta häpxexka nõy ha' mөг, tu möktu möxaha', tu hämyäxatamuk xohix hä' nox xip, ¹⁰ ha hämyäxatamuk xohix nõg, 'lhä häpxa'ax xuxyä te mĩnta 'op yög tayũmak xak, hu yäy yög hãm tu kãmānat nũ'kutnähä', tu nũ'kutnähä', pũyĩy mĩnta 'op yög tayũmak pop, ha' nũn tu nõktu xupep, päyā tikmũ'ün xop te' kix kakixnäg, tu yä' hok mö'kutnähä yäy pet hah. ¹¹ Ha nõm xuxyä te xe nũ'kutnähä', tu kãmānat nõy nũ'kutnähä' nũy tayũmak pop, ha' nũn tu nõktu xupep, päyā tikmũ'ün xop te' kix kakixnäg kamah, tu' hupmähä', tu yä' hok mö'kutnähä yäy pet hah. ¹² Ha häpxa'ax xuxyä te xe nũ'kutnähä', ha tikmũ'ün te' kix kamah, xix mö'kutnähä'. ¹³ Yĩ' xuxyä te: “Äte putep mũn mĩy'ax? Tikmũ'ün te kãmānat xop putup nõg, tu' yĩpkox 'ohnäg. Näy, 'äte 'ügkutok pit mö'kutnähä'ax, nõm te mäxap mö'kutnähä'ax, pũyĩy tikmũ'ün nõm tu' yĩpkox pi'. 'Üxexka pe'paxex tu'.” Kaxĩy. Tu nũ'kutnähä', ha' nũn, tu nõktu xupep 'ütak yög hahäm tu'.

¹⁴ —Ha tikmũ'ün te hãm pupi pagok, tu' kummuk, tu häpxa'ax xuxyäk-tok xe'e pēnähä', tu yäy pu hãm'äktux, hu: “Öhõm 'üxuxyäk-tok te mäxap. Äpu, yũmũp-tex, pũyĩy yũmũ yög yäyhä häpxa'ax.” Kaxĩy.

¹⁵ —Tu häpxa'ax tu häptopa mögähä', tup-tex, ha' xok. Putep mũn pe'äpaxex, putep mũn mĩy putup mĩnta xuxyä te'? ¹⁶ Üñũn putup tikmũ'ün kummuk hah, tu' kix'ax, pu tu xakix xe'ēgnäg, tu mĩnta yög häpxa'ax hõm putup tikmũ'ün nõy pu'. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Ha tikmũ'ün te' xupak, tu:

—Ämhok! Pũyā Topa tux hok pu' hõm hok! Kaxĩy.

¹⁷ Pa Yeyox te' pēnā ka'ok, tu:

—Hõmā tik te Topa pupi hãm'äktux, tu tappet hä kax'āmi', hu: “Tikmũ'ün te mĩptut xexka mĩy'ax, tu mĩm xexkap-tup nõg, pa Topa te' mĩy mĩptut mäykup xix mĩptut koxuk, yĩy mĩm xexka xe'ēgnäg.” Kaxĩy. ¹⁸ Tikmũ'ün te nõm mĩm xexka tu' nāhā', tu yäy putex, pa mĩm xexka te tikmũ'ün yĩmũ' nāhā', tu' koxyöy'ax tu möktu' xok xe'e'. Kaxĩy.

Gohet puknög pu tayũmak hõm

¹⁹ Ha tik te hãm yũmmũg xop gäy, xix 'āmānex xexka xop gäy, tu Yeyox te' xuktux kummuk yũmmũg, tu' mũg putup nõmhä, nũy 'üp-tex, päyā tikmũ'ün yĩpkutuk, ²⁰ yĩ' xexka xop te' hip, tu Yeyox pēnānā' pip, tu tik xop mö'pok, pu tu' pēnā max, yä' pa max, päyā' kuxa kummuk, tu Yeyox yög hãm'äktux 'äpak, nũy yäy xexka xop pu' xuktux, xaptop hä hãm'äktux'ax, pũyĩ' xexka xop Yeyox kupex, nũy mũg, nũy gohet yög xonat pupi' mũg, ²¹ ha' pēnā'ax xop te' Yeyox ha' mөг, tu:

—Notot, xate tikmũ'ün yũmmũgä'ax, tu' yũmmũgä max, hak mü'äte' yũmmũg, ha xatep-tup tikmũ'ün xohix, tu häpxe'e 'äktux pax, hu tikmũ'ün xohix mögähä, hämyok mĩy hä nõ mögähä'. ²² Äyĩy. 'Ok Topa yög xat'ax te' xat hok, 'ü puknög yög gohet pu tayũmak hõm hok, 'ok pe' xat 'ü tu' hõm? Kaxĩy.

²³ Pa Yeyox te nõm tik xop yä mö'āmā'ax yũmmũg, tu nõm pēnā'ax yög hãmpe'paxex yũmmũg, 'ap max'ah, yĩy hãm'äktux, hu:

²⁴ —Ä' mũg tayũmak 'ānuk. Putep koxuk nũhũ'? Kaxĩy.

Ha:

—Gohet yög tik te' xat'ax koxuk. Kaxĩy.

²⁵ Yĩy:

—Gohet pu' hõm gohet yög häpxop, xix Topa pu' hõm Topa yög häpxop. Kaxĩy.

²⁶ Ha tik pēnā'ax xop te' yēy, tu' yīy 'ohnāg, Yeyox te hāmyūmmūg, yī' yīy 'ohnāg.

Yeyox te putpu hi'ax 'āktux

²⁷ Ha Xanoxeo yōg tik xop nūn, ha nōm xop te putpu tikmū'ūn hi 'ohnāg 'āktux, tu Yeyox yīkopit, hu:

²⁸ —Notot, xate tikmū'ūn yūmmūgā'ax. Hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat'ax kax'āmi', tu: “Tik te yāytaha', tu' xok, tuktok 'ohnāg, pūyā yāy taknōy 'ūxetut mūy, nūy yāy taknōy nōm xok pupik-tok put.” Ūkux. Kaxīy. ²⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—Ūtaknōy xop xohix te 7 tihi' 'āxa', ha 'ōm te māxap te yāytaha', tu' xok, pāyāk-tok xip 'ohnāg, ³⁰ ha' taknōy tek-nāy tu' yāytaha', tu' taknōy nōm xok xetut mūg, tu' xok kamah, tuktok xip 'ohnāg. ³¹ Ha' taknōy tek-nāy tu', tu' taknōy nōm xok yōg xetut mūg, tu' xok, tuktok 'ohnāg, tu mōktu taknōy xop xohix te 7 te 'ūn mūg, tu' xok, tuktok 'ohnāg, ³² ha' taknōy xop xetut puxet xok, 'ūka'ax hā' xok 'āxa'. ³³ Hāptup mō'nāp-tup, 'īhā Topa te putpu' hīnnāp-tup tikmū'ūn xakix xop. Tep te' xetut mūg'ax? Yā' taknōy xop xohix te 7 te 'ūn puxet hā' yīpxox. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—Hōnhā tikmū'ūn te yāytaha', ³⁵ pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn xexkānāp-tup, pu tu hi 'ap kux'ah, hu yāytap-tup 'ohnāg, ³⁶ tu pexkox yōg nū 'pok xop putuk, yā Topa hāk-tok xop xe'e', 'ūhi putpu hah, tu xakip-tup 'ohnāg, ³⁷ ha mōnāyxop hittap Mōyyex te putpu hi'ax 'āktux, 'īhā Topa yā mōnāyxop yōg Topa 'āktux, tu 'Amanām yōg Topa 'āktux, xix 'Iyak yōg Topa 'āktux, xix Yako yōg Topa 'āktux, ³⁸ yīy Topa te tikmū'ūn hi'ax xop yōg Topa, 'ap xakix xop yōg Topa'ah, yā 'ūxohix te Topa tu' hi xe'e". Kaxīy.

³⁹ Ha hāmyūmmūg xop te:

—Xate hām'āktux max, xate yā hāmyūmmūgā max. Kaxīy.

⁴⁰ Ha' yēy, hu xe' yīkopit 'ohnāg.

Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux

⁴¹ Yīy Yeyox te' yānān tu' yīkopit, hu:

—Tep te xīy Topa tappet te: “Topa yōg hāmyāyikutnā'ax te mōnāyxop hittap Namix hā' mōkputox?” ⁴² Namix mūn tek-tex'ax yōg tappet tu kax'āmi, hu: “Topa xe'ēgnāg tek xuxyā pu hām'āktux, hu: “Ūgyīp xe'e ha 'āyūm, ⁴³ tu mōktu 'āte tik xop te 'āha gāy nōa',” kaxīy. ⁴⁴ Yūmmūg, Namix te yāy xuxyā 'āktux, tu kama yāy mōkputox 'āktux. Tep tu Namix te' mōkputox'ax yā' xuxyā 'āktux? Kaxīy.

Yeyox te tik te hāmyūmmūg xop 'āktux

⁴⁵ Ha tikmū'ūn xip, 'īhā Yexox te yāy yōg xop pu hām'āktux, tu:

⁴⁶ —Ūg pa mōxip! Hāmyūmmūg xop te topixxax tox mō'tat, tup-tup, pu tikmū'ūn 'āneo kōmēn kopah, ha' yūm'ax max xak, tu Yoneo xop yōg Topa pet kopa mīmpe max xak, nūy māhām, tu 'āmuk xexka ha' mōg pax, ha tikmū'ūn te: “Ūxexka 'ōhōm.” Kaxīy. ⁴⁷ Ha Topa pu hām'āktux kumaknāg, pu tikmū'ūn pēnā', tu 'ūn hok mām xop tu' mōy tayūmak xexkah, tu mō'āmā hā Topa pu hām'āktux. Pa Topa te hāmyūmmūg, tup-tup nōg, hu' xūygap-tup, Topa te mō'āmā'ax xop xūygap-tup xexka. Kaxīy.

21

Ūn hok yūm te Topa pu tayūmak hōm

¹ Ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' xip, tu tikmū'ūn pēnāhā', ha 'ūp-texop xexka nūn, tu tayūmak punethok mō'tat Topa pet yōg mīpkox kopah, ² ha Yeyox te 'ūn pēnāhā kamah, 'ūn hok yūm ha'

pēnāhā', ha tayūmak ka'ok 2 hōm.
 3 Yīy:

—Āte xa hāpxe'e 'aktux: Nūhū
 'ūn te tayūmak kutōgnāg hōm, pāyā'
 xexkah, 'ūxohix tu', 4 ha 'ūp-texop
 xexka xop te tayūmak xexka hōm,
 pāyāk-tōgnāg, 'ūyāg tu', ha 'ūn 'ūhok
 te yāy yōg tayūmak xohix hōm.
 Kaxīy.

5 Ha tikmū'ūn te Topa pet xexka
 'āktux, tu mīkaxxap max hā' pet
 'āktux, hōmā tikmū'ūn hittap te' xap
 popmāhā, ha nō' pet, ha Yeyox te:

6 —Hāmyāxatamuk mō'nāp-tup,
 'īhā' puknōg gāy xop te Topa pet
 koxyōy putup, ha' yōg mīkaxxap
 max xohix putyōn putup. Kaxīy.

Hāpkummugā'ax 'āktux

7 Ha tikmū'ūn te' yīkopit, hu:

—Yāyā', hām 'ūm hā' mīy'ax? 'Ok
 hāpxopmā'ax pēnāp-tup, nūy tu hām
 'ūm hā' yūmmūg? Kaxīy.

8 Ha Yeyox te:

—Ōg pa 'āti', ka tikmū'ūn
 kummuk xop putat kummuk
 hā 'āmōgā', yā mō'āmā'ax hā
 'āmōgā'ax, tu: “Ūgmūn yā Topa yōg
 hāmyāyikutnā'ax 'āxet'ax Kunnix”
 kaxīy, xix: “Hōnhāk nūn,” kaxīy.
 'Ōg pa'āti'! Nōm tikmū'ūn pe
 'āmōg hok! 9 Ha xa hām'āktux'ax,
 tu tikmū'ūn xop xohix yāy'ax
 'āktux, pa 'ākuxānōg hok. Yā yāy'ax
 punethok putup, pāyā 'ap 'āmny
 mōg putōynāg'ah. Kaxīy.

10 Tu xe:

—Hāpxexka yōg tikmū'ūn te yāy
 nōy yōg tikmū'ūn gāyā'ax, xix
 gohet te yāy nōy gāyā'ax. 11 Ha
 hāmyāynuhuk xexka putup, xix
 hāmhōgnāg, ha tikmū'ūn te' xit'ax
 xak putup, pāyā hāmhōgnāg, xix
 hāmpakut xexka pip putup, ha
 tikmū'ūn te hāpxopmā'ax pēnāp-
 tup, ha pexkox tu yīmū nāp-tup, ha
 tikmū'ūn xohix kuxānōg putup.

12 —Ha' gāy xop te 'āmūg putup
 hāmāxap, tu 'āxūyāp-tup, xix yāy
 tu nū'nā'ax pet ha 'āmōgāp-tup,

nūy 'āyīkopit, tu' xat'ax xop ha
 'āmōgāp-tup, 'ūgmūn hāh, 13 yīy
 'āxop te hām'āpak max 'āktux'ax,
 14 hu xutigāhok, 'ākuxānōg hok,
 nūy: “Putep mūn 'āktux'ax 'āte'?”
 Kaxīy. Āmhok. 15 Hāpxip 'ohnāg 'īhā
 'āte 'āyūmmūgāp-tup, ha hām'āktux
 max'ax, pu tu 'ākupex xop yēy.
 16 Ha yāy 'atak te 'āmūg putup,
 xix 'ātaknōy xop, xix 'āxape xop, tu
 'āmūg putup, tu kanet ha mōgāp-
 tup, pūyīy 'āp-tex, tu 'āxop yāg putex
 putup, 17 ha tikmū'ūn xohix te 'āp-
 tup nōg, 'āxop yā yōgnū tikmū'ūn
 hah, 18 pa Topa te 'āpēnā max, tu
 'āpēnānā' xip, yīy 'āxe te 'āp-tox tu
 'ap nāp-tup'ah, nūy tu yāyaxok hok,
 19 yīy Topa yōy putat xak hok, nūy
 'āhi xe'ēgnāg. Kaxīy.

*Gāy xop te Yenoyanēn koxyōy
 putup*

20 Tu xe hām'āktux, hu:

—Āxop te kōmēn Yenoyanēn
 pēnāp-tup, ha' puknōg yōg xonat
 xop te kōmēn Yenoyanēn xakot
 putup, nūy kōmēn koxyōy, tu'
 koxyōy putup, hōnhā xate'
 yūmmūg. 21 Pūyā hāpxexka Yonex
 kopa' pip tikmū'ūn nū'mān, tu
 yīktix tu' mōg nū'paha', pūyā
 kōmēn kopa' pip tikmū'ūn yāy
 papuk, pūyā kōmēn tu hāptopa' pip
 tikmū'ūn kōmēn tu mō'xakux hok.
 22 Ha Topa gāy Yoneo yōg tikmū'ūn
 mūtik, tu' xūyāp-tup. Hōmā tik te
 Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu'
 kax'āmi', yā Topa yōg hām'āktux
 hittap hā' pēnāp-tup nōmhā. 23 Pa
 'ūn tek-tok xuk yāy kopah, tu' xūy
 xexkap-tup, xix 'ūn tek-tok pu
 yāy xo'opmāhā', tu' xūy xexkap-
 tup. Nū tikmū'ūn xohix potap-tup,
 ha hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn
 xūy putup, yā Topa te' xūyāp-tup
 xexka, 24 ha' kix'ax mīkax xexka
 hā, yī' yāg'ax tikmū'ūn 'ūyāg, tu'
 yāg nōy mūg putup, tu hāpxexka
 puknōg ha' mōgāp-tup. Hāmpuknōg
 xop te kōmēn Yenoyanēn tonnok
 putup, nōm xop te Topa yūmmūg

'ohnäg, tu möktu Topa te puknög xop pu hām'äktux, hu: "Puxi." Kaxīy.

²⁵ Tu xe hām'äktux, hu:

—Tikmū'ün te hāpxopmā'ax ka'ok pēnāp-tup, māyōn tu hāpxopmā'ax pēnāp-tup, xix māyōn hex tu', xix māyōnnäg tu', ha hāpxexka yög tikmū'ün xohix kuxa teknög, tu kōnäg xexka yo'ok xexka 'āpak'ax, hu' kuxānög. ²⁶ Tik xop kuxa teknög putup, 'ükuxānög tu', ha hāpxop te hāmñognöy tu' pip xop te yāy nuhuk putup, ²⁷ hak mūn yā Tikmū'ün Kutok, tuk nūn putup put pu', 'ihā tikmū'ün tek pēnāhā', hāmğöy xexka kopak nūn putup, 'üγκα'ok xe'ēgnäg tu', tuk xexka xe'ēgnäg nūn putup. ²⁸ Āxop te nōm hāpxopmā'ax ka'ok pēnā', 'āpu pexkox yokomak pēnā'. Yā 'āxuxyā' nūn, pu 'āmōy, nūy 'āxūy kuxyā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tute piget kup 'äktux

²⁹ Yeyox te hām'äktux nōy hā hāmyümmügāhā, nūy Topa yög hāpxopmā'ax yümmügā', hu:

—Mīm kup piget pēnā', xix mīm kup xohix pēnā', ³⁰ 'ümīxux xupep, 'ūxokax puk tup, 'ihā xate' yümmüg, yā hām pukpex xupep. ³¹ Kaxīy 'āxop te hāpxopmā'ax ka'ok pēnāhā', 'ihā hāmyümmüg, tu Topa nūn yümmüg, ha' nūn, pu yāy yög tikmū'ün xat, yā' hāmhūmnäg.

³² —'Āte xa hāpxe'e 'äktux: Hōnhā' pip tikmū'ün yäg te hāpxopmā'ax xohix pēnāp-tup. ³³ Pax pu yōgnū hām'äktux'ax nög, puxix pexkox xix hahām nög hāmāxap, hām'äktux'ax ka'ok xe'ēgnäg hah. Kaxīy.

Pu tikmū'ün yā' pēnānā' pip

³⁴ Tu hām'äktux kux, tu:

—'Ög pa möxip! Yāy pupi' pēnā max, pu yāy yög hāpxop xak'ax 'āhīy hok, pu 'āmuk xexka xix kenmuk xo'op xexka 'āhīy hok, ka 'āxop hāmyümmüg 'ohnäg, 'ihā Topa yög hāptup xe'e mō'nāhā'.

³⁵ Yā mō'nāp-tup hāpxexka xohix tu', xix tikmū'ün xop xohix tu', ha pāmäg te xokxop müg, 'ūxaptop ha' müg, kaxīy Topa yög 'āmnīy mō'nāp-tup, 'ihā tikmū'ün pa pip 'ohnäg. ³⁶ 'Ög pa möxip, xix yāy pupi' pēnā max. Topa pu hām'äktux, pūyīy 'āka'ogā', pu hāpxopmā kummuk tu hāpxupmā', nūy 'ügmūn keppa' pi', 'ügmūn yā Tikmū'ün Kutok hah. Ta tu' kux. Kaxīy.

³⁷ 'Āmnīy xohix hā Yeyox te Topa pet xexka kopa hāmyümmügāhā', tu 'āmāxak xohix 'ihā' mōg, tu yīktix 'Onimet yīmū' mōg, nūy yīmū' pi', ³⁸ ha māyōn kūynäg xut xohix, 'ihā' putpu' nūn, tu Topa pet xexka ha' nūn, nūy hāmyümmügā', ha tikmū'ün xohix xexka nūn, māyōn xupep 'ihā' nūn, nūy Yeyox te hām'äktux 'āpax.

22

Yoneo xexka xop te Yeyox putex putup

¹ Ha Yoneo yög tikmū'ün te 'āmuk xexka mīy putup, 'ūxuxet'ax pām tokatok hok, ha' xuxet'ax nōy te Nōa'yēn, ² ha 'āmānex xexka xop xix hāmyümmüg xop te Yeyox putex putup, tu' xaptop hāp-tex putup, tikmū'ün yīpkutuk tu'. Yā tikmū'ün te Yeyox putup pax.

Yot pa mūn max, pāyā' kuxa kummuk

³ Ha Hāmğayāgnäg te Yot kuxa kummugāhā, ha Yeyox yög tik xop mütik hāpkumep. ⁴ Pāyā' mōg, tu 'āmānex xexka xop mütik hām'äktux, ha yāy yānān, ha Yot te:

—'Āte 'āxop mō'nīynām'ax, xayīy Yeyox mūy. Kaxīy.

⁵ Ha' hittup, tu tu' hōm'ax tayūmak, ⁶ ha Yot te tayūmak putup, hu hāmp'e'paxex punethok, nūy xexka xop mō'nīynām, pu' xaptop hah Yeyox mūy, pūyīy tikmū'ün yümmüg hok.

'Āmuk xexka Nōa'yēn mīy

⁷ Ha 'āmnīy punethok nōg, 'ihā Yoneo xop te 'āmuk xexka Nōa'yēn mīy, tu pām tokatok hok māhā', tu kahnēn kutok putex, tu mō'hap, pu tikmū'ūn xohix' mā', ⁸ ha Yeyox te Pet xix Yoām mō'pok, tu:

—Mōg, nūy yūmū'ā 'āmuk xexka mīy, nūy yūmūg mā'. Kaxīy.

⁹ Ha:

—Pi'yā' mīy'ax? Kaxīy.

¹⁰ Ha:

—'Ūg'āpax. Kōmēn xexka tu mōnāy, tu tikmū'ūn 'ūm pēnāp-tup, ha nax tox hā kōnāg tat, tu 'āha' nūn putup. 'Ūpe mōg, tu mōktu mōxaha mīptut tu', tu' mōxakux, ¹¹ tu mīptut xuxyā pu hām'āktux, hu: "Ūgmūg xuxyā tek mūg xat, pu 'āyīkopit, hu: Pi'a' xip mīptut 'ūm kox, pu 'āte 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy yāy yōg tik xop mūtik?" Kaxīy. ¹² Ha xa' mūg putup hāpkox xexkah, yā mīmpe yūm'ax punethok, xix mīmpe xit'ax punethok mām, ha mīptut mōkānīn yīmū' yūm. 'Ōnte 'āmuk xexka mīy, 'ūxuxet'ax Nōa'yēn. Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te' xat kux, 'ihā Pet mōg, xix Yoām, tu' xat'ax xohi' mīy, yā Yeyox yōg hām'āktux'ax hā hāpxopmāhā', tu 'āmuk xexka mīy nōm mīptut kopah.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

¹⁴ Tu' mīy kux, ha Yeyox yūm, tu mīmpe xit'ax yīmū' yūm, ha yāy yōg mō'pok xop te nū mūtik mām, ¹⁵ ha:

—'Āte' xak, 'ūxit 'āxop mūtik, nūy 'āxop mūtik 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy hāmāxap, tuk-nāy tuk xūy putup, ¹⁶ tu xa hām'āktux, hu: 'Ak 'ūm xit 'āmuk xexka 'ūxeheh nūnte, pāyā tikmū'ūn te Nōa'yēn xe'e yūmmūg, kopxik xit putup, 'ihā Topa yōg tikmū'ūn xohix yīpkox pip. Kaxīy.

¹⁷ Tu kānēy paha', tu Topa pu:

—'Āmax! Kaxīy.

Tu xe:

—'Ūpa kānēy, xayīy 'āxop xohi xo'op. ¹⁸ 'Āte xa hām'āktux: 'A

'āte mīnta hep xupyāg xe xo'op putup'ah, pa Topa yōg tikmū'ūn xohix yīpkox pip, kopxi' xo'op putup 'ūxeheh. Kaxīy.

¹⁹ Tu pām paha', tu' koxip, tu Topa pu: 'Āmax! Kaxīy. Tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', tu:

—Nūhū 'ūgyīn, yāk xok 'āxop pupi', 'ūkoxip, nūy tak xaxok hok. Kaxīy.

²⁰ Ha' xit kux, 'ihā Yeyox te:

—Nū kānēy pa kamah, yā' hep te' kopa' xup. Topa te pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, hak hep 'āta nū'nāhā 'āxop pu', pu pa'ax tup mīy.

²¹ Pa tik mō'āmā'ax te yūmūk mūtik xit, tu gāyxop mōgāp-tup 'ūghah.

²² 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk xok putup, pa Topa gāynām, tu tik mō'āmā'ax hā' gāy. Kaxīy.

²³ Yeyox yōg tik xop te yāy yīkopit, hu:

—Pi'yā' nōm te' kummugā'? Kaxīy.

Pi'yā' tik te' xohix xat'ax

²⁴ Tu kamah hām'āktux hā' nōy yānān, nūy tik 'ūm 'ūxohix xat'ax yūmmūg, ²⁵ yīy Yeyox te:

—Hāmpuknōg xop yōg tik te' xat, ha' yōg tikmū'ūn yīpkox pip, tu' yōg gohenanok 'āxet'ax mīy, hu: Tik te tikmū'ūn hā' xape'. Kaxīy.

²⁶ Pa 'āxop kopa 'ānōy xat hok. Pūyā' xat'ax hāpxopmā 'ūnōy xop pu', 'ātaknōy tu' ka'ax putuk, yā yāyhā'ax kutōgnāg, nūy tikmū'ūn xohix pu yīpkox pi'. ²⁷ Pi'yā mūn xexka? 'Ok tik te mīmpe tu' yūm, nūy tu xit, pe tik te hāpxop tat nūy nōy xīnnā'? Nōm te' yūm yā' xexkah, pāyā 'āxop xohix pu 'āte hāpxopmāhā'.

²⁸ 'Āxop tek mūtik hāpkumep, tuk mūtik hāpxopmāhā' xix 'āxūy.

²⁹ Yōg 'ātak te 'ā yāy 'āxet'ax hōm 'ū tikmū'ūn xat, yā kaxīy 'āte yāy 'āxet'ax xa' hōm, xa tikmū'ūn xat, ³⁰ nūy 'ūgmūtik 'āxit xi' xo'op, yōgnū hāpxexka tu' āxit'ax, xa' yūm'ax max

yīmū' yūm, nūy 'Iyaet yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

³¹ Tu xe:

—Xīmām, 'ūg'āpax max. Hāmgāyāgnāg te 'āp-tup, nūy 'ānuhuk. Tikmū'ūn te xuxnāg nuhuk, pēnēn hā nuhut, hā kaxīy Hāmgāyāgnāg te 'āxut putup, ³² pa 'āte Topa pu hām'āktux, ta tu 'ā xak, pu 'āka'ogā', nūy 'ākuxa yūmmā ka'ok. 'Ūg ha 'ānūn'ax putpu', 'āpu 'ānōy xop ka'ogā'. Kaxīy.

³³ Ha Xīmām Pet te:

—'Āte 'āmūtik 'ūgmōg, tu kanet hak mōg'ax 'āmūtik nōmhā, nūy xok 'āmūtik. Kaxīy.

³⁴ Yīy:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, Pet: Xate tikmū'ūn yīpkutuk, huk nīm putup, tu hām'āktux putup, tu: "Yeyox 'ātep yūmmūg'ah." Kaxīy. Tu xe' xuktux putup, tu xe' xuktux putup. Xate koit kux, 'ihā xokakkak te xatap-xehnāg putup. Kaxīy.

Yeyox te yāy yōg tik xop yūmmūgāhā'

³⁵ Tu yāy yōg xop pu hām'āktux hu:

—Hōmā 'āte mō'āpok, 'ūhok mō'āpok, 'ap pata xax 'āptat'ah, xix tayūmak 'ap tat'ah, xix xagok 'āxop tep tat'ah. 'Ok putup te 'āp-tex 'ihā 'āmōg? Kaxīy.

Ha:

—'Āmhok, yā puxi'. Kaxīy.

³⁶ Ha:

—Pa hōnhā 'ōg tayūmak tat, xix xagok mō'tat. 'Ōg kayak hāmēnax, nūy tayūmak pa', nūy mīkax xexka 'ūm pa', tu' mō'tat. ³⁷ Hōmā tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu' yōg hām'āktux yā tappet tu kax'āmi', hu: "Tik te' kummuk xop mūtik mōg." Kaxīy. Huk mūn'āktux, ha Topa yōg hām'āktux hittap hā tikmū'ūn kummuk te hāpxopmāp-tup nōmhā, 'ūkxok hāh hāpxopmāp-tup. Kaxīy.

³⁸ Ha' yōg tik xop te:

—Hēnā', mīkax xexka 2 tihi'. Kaxīy.

Ha: —Puxi'. Kaxīy.

Yeyox te yīktix 'Onimet tu' xip

³⁹ Tu' mōg, tu 'āmnīy hā yīktix 'Onimet ha' mōg, tu 'āmāxak xohix 'ihā' mōg, ha' yōg tik xop te' mūtik mōg, ⁴⁰ tu yīktix yīmū' mōxaha', ha Yeyox te:

—Topa tu' xax, pu 'āka'ogā', xa hāpkummuk mīy hok. Kaxīy

⁴¹ Tup-xehnāg ha' mōg kutōgnāg, tu' kopaxux hā' xip, tu Topa mūtik hām'āktux, hu:

⁴² —'Ātak, 'āte xa tu' xak 'ūyīk xūy hok. Ka 'āte yāy yōg putup'ax mīy, 'ūyā 'ōg putup'ax mīy hāmāxap. Kaxīy.

⁴³ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax xupep, tu Yeyox ka'ogāhā', ⁴⁴ ha' xūy xexka, hu hāmpukpex hep te' xax tu' nāhā', yā' hep punethok, 'ūhep 'āta putuk, tu hām tu nū' nāhā'.

⁴⁵ Ha Topa pu hām'āktux nām, tu' kux, tuknīhā' xip, tu yāy yōg tik xop xak, tu' pipihi', ha mō'yōn ka'ok, 'ūkuxa teknōg tu mō'yōn, ⁴⁶ ha:

—Te xīy hu mō'ōn? 'Āyok, 'āknīhā 'ati', nūy Topa tu' xax, pūyīy 'āka'ogā', xa hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

Xonat xop te Yeyox mūg, tu' kīy

⁴⁷ Yeyox te hām'āktux, 'ihā tik xop nūn, ha Yot te' nūnnāhā', 'āmnīy xohix hā tu Yeyox mūtik mōg, hu yāy kep ha' mūg, nūy tu 'āneo. ⁴⁸ Pa Yeyox te:

—Xatep-tep mūn mīy putup, Yot? 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok. 'Ok xatek mūg yāy kep hah, mō'āmā'ax hak mūg, nūy gāy xōp tuk mūg? Kaxīy.

⁴⁹ Ha tik xop te' pēnāhā', nōm tik te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, hu:

—Yāyā, 'ok xatek putup 'ūkix mīkax xexka hā? Kaxīy.

⁵⁰ Hu tik te mīkax xexka paha', tu 'āmānex xat'ax yōg kāmānat yīpkox

xak, tu' yĭpkox xaxit, 'üyĭpxe'e hã nôm xip,⁵¹ ha:

—Hup! Kaxĭy.

Tu' yĭpkox 'ăpit, tu' tapmãhã,⁵² tu 'ãmãnex xop pu hãm'ăktux, xix Topa pet yôg kapitãm pu' xuktux, xi' xexka xop pu hãm'ăktux, hu:

—'Ok 'ănũn, nũy tik te hãpxop hã' xupxet'ax mũy? Tep tu 'ăxop te mĭkax xexka tat, xix mĩhĩm?⁵³ 'Ămnĭy xohix hã 'ăte tikmũ'ũn yũmmũgãhã', Topa pet xexka kopa hãmyũmmũgãhã', ha 'ăxop tek mũg 'ohnãg. 'Ăka'ok nômhã, xix Hãmgãyãgnãg ka'ok nômhã, nôm te hãpkoxtap kopa' xip. Kaxĭy.

Pet te Yeyox yũmmũg hok 'ăktux

⁵⁴ Ha' mũg, tu' mōgãhã 'ãmãnex xat'ax pet hah, ha Pet te hãptox tu' pe' mōg,⁵⁵ ha 'ãmãnex yôg kãmãnat xop te kuxap xexka mĩy hãptopa', tu kuh xexka yĩmmap ha' mãm, ha Pet te kãmãnat xop mũtik mãm,⁵⁶ ha kãmãnat hex te Pet pẽnãhã', kuxap yôg kuyãnãm hã' pẽnãhã', tu:

—Nũ kãy te Yeyox mũtik hãpkumep! Kaxĭy.

⁵⁷ Pa Pet te:

—'Ămhok! 'Ăte nō'ôm 'ap yũmmũg'ah! Kaxĭy.

⁵⁸ Hãpxip kutōgnãg 'ĩhã tik te' pẽnãhã', tu:

—Xate Yeyox yôg tik xop mũtik ti kamah. Kaxĭy.

Pa Pet te:

—'Ak mũn'ah. Kaxĭy.

⁵⁹ Hãpxip kutōgnãg 'ĩhã yã 'ũnõy te:

—Hamũn, tute Yeyox mũtik hãpkumep! 'Üyĭy'ax yã hãpxexka Ganinet yôg kamah! Kaxĭy.

⁶⁰ Pa Pet te xe hãm'ăktux, hu:

—Pute 'ũm? Xate putep mũn xuktux? 'A 'ăte' yũmmũg'ah! Kaxĭy.

Ha hãpxip 'ohnãg 'ĩhã xokakkak tak xataha',⁶¹ ha Yeyox te ha' yokãnãm, tu Pet pẽnã ka'ok, ha Pet te Yeyox yôg hãm'ăktux pe'paxex. Yã hõmã Yeyox te hãm'ăktux, hu: "Xate koit tikoyuk putup, tuk mũn

yũmmũg hok 'ăktux, 'ĩhã xokakkak tak xatap-xehnãg." Kaxĭy. ⁶² Ha Pet te yãyhãhup xexkah, tu hãptopa' mōg, tu' pota punethok.

Xonat xop te Yeyox kix

⁶³ Ha tik xop te Yeyox mũg, tuk-tex'ex kummuk, tu' kix,⁶⁴ tu topixxax hã Yeyox pa mō'nĩy, tu' yĭkopit, hu:

—'Ăpu, 'ũgmũ'ã Topa pupi hãm'ăktux. 'Ü 'ũm nôm te 'ăkix? Kaxĭy.

⁶⁵ Tu hãm'ăktux hã Yeyox kuxa xũygãhã', 'ămnĭy tox hã' xũygãhã'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yĭkopit

⁶⁶ Ha mãyõn xupep, 'ĩhã' Yoneo xexka xop te yãy tu nũ' nãhã ta tu 'ãmãnex xexka xop mũtik, xix hãmyũmmũg xop mũtik yãy tu nũ' nãhã', ha Yeyox mōgãhã', 'ãmãnex xat'ax pet ha' mōgãhã', puyĭ' yĭkopit. ⁶⁷ Tu:

—'Ok 'ămũn yã Kunnix? 'Ok Topa te xa yãykutnãhã'? 'Ăpu, 'ũgmũ'ã' xuktux. Kaxĭy.

Pa Yeyox te:

—'Ăkuxa mãm 'ohnãg yōgnũ hãm'ăktux tu'. ⁶⁸ 'Ăte 'ăyĭkopit, puxix 'ăxop 'ap hãm 'ũm 'ăktux putup'ah, ⁶⁹ pak mũn yã Tikmũ'ũn Kutok, yã hõnhãk yũm'ax Topa yĭpxe'e hah, Topa ka'ok xe'ëgnãg yĭpxe'e hak yũm'ax. Kaxĭy.

⁷⁰ Ha' xexka xop te:

—'Ok 'ămũn yã Topak-tok xe'ëgnãg? Kaxĭy.

Ha:

—Xate' xuktux. Kaxĭy.

⁷¹ Ha' xexka xop te:

—Puxi'! Kãy yãy yĭy'ax hã 'ũgmũ'ăte' xupak! Kaxĭy.

23

Pinat te Yeyox yĭkopit

¹ Ha' xexka xop xohix 'ũknĩha' tihĭ', tu Yeyox mōgãhã gohenanok ha', 'ũxuxet'ax Pinat, ² ha' kupex nãm, hu:

—Kāy te tikmū'ün yūmmūgā kummuk, tu' xat hok pu tayūmak hōm hok gohet pu', tu yāy mūn yā tik te tikmū'ün xat'ax 'āktux, tu Topa te' yāy kutnā 'āktux. Kaxīy.

³ Ha Pinat te Yeyox yīkopit, hu:

—'Ok xate Yoneo yōg tikmū'ün xat xe'ēgnāg? Kaxīy.

Ha:

—'A xate' xuktux. Kaxīy.

⁴ Yīy Pinat te 'āmānex xop pu hām'āktux, xix tikmū'ün pu hām'āktux, hu:

—Yeyox te hāpkummugā 'ohnāg. Yā' max. Kaxīy.

⁵ Pāyā' xexka xop te:

—Yā' kummuk ta pax! Tute tikmū'ün gāyāhā', tu hāmyūmmūgā'ax hā' gāyāhā hāpxexka xohix tu', yā Yonex tu', xix Ganinet tu', xix nūnte kamah. Kaxīy.

⁶ Ha Pinat te' xupak, tu' yīkopit, hu:

—'Ok kāy mūn yā Ganinet yōg? Kaxīy.

⁷ Ha' kupex'ax xop te:

—Hamūn. Kaxīy.

Yīy Pinat te' xat, pu 'Enot ha' mōgā', ha 'Enot te Yoneo yōg tikmū'ün xohix xat, tu kōmēn Yenoyanēn tu' xip. ⁸ Ha xonat xop te' mōgāhā', tu mōktu mōxaha 'Enot pet hah, ha' pēnāhā', hu' kuxa hittup, tu 'āmnīy xohix hā' pēnāp-tup, pāyā pēnā 'ohnāg, yā hōnhā pēnā'ax, ha tikmū'ün te Yeyox 'āktux 'Enot pu', ha 'Enot xak, puyīy Yeyox hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, ⁹ hu' yīkopit, tu xe yā' yīkopit, pāyā Yeyox te' yēy. ¹⁰ Ha 'āmānex xexka xop xix hāmyūmmūg xop tihī', tu Yeyox kupex nām. ¹¹ Ha 'Enot tup-tup nōg, xix yōg xonat xop, tu' kute'ex kummuk, tu' xexka xop yōg topixxax mūn mō'tat nūy Yeyox kummukgā', tu put pu' mōgāhā Pinat hah. ¹² Hōmā 'Enot gāy Pinat hā', xix Pinat gāy 'Enot hā', pa hōnhā yāy tu' gāy xit, tu yāyhā' xape.

Pinat te' xat pu Yeyox putex

¹³ Ha Pinat te 'āmānex xop xānāhā', xi' xexka xop xānāhā', hay yāy tu nū'nāhā', ¹⁴ ha:

—'A xop te nūktu tik nūnnāhā', tu' kupex, tu tikmū'ün gāyā 'āktux, pa 'āte' yīkopit, ha yā' max, 'ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah, ¹⁵ ha 'Enot te yīkopit kamah, tu' put pu nū'kutnāhā'. Hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, puyīy tu xok, ¹⁶ Yīy 'āte' xat putup pu' kix xikot hā, nūy xut pu mōg. Kaxīy.

¹⁷ Hāmyāxatamuk xohix 'ihā Pinat te tik kummuk xut, 'āmuk xexka Nōa'yēn 'ihā' xut, tu kanet kopa' xip tik xut, pu mōg, ha Yoneo yōg tikmū'ün te yāy kutnā tik puxet, pu mōg, ha Pinat te Yeyox xut putup pu mōg, ¹⁸ pa Yoneo yōg tikmū'ün xohix yīy ka'ok, hu:

—'Ūmōgā Yeyox, nū' putex. 'Ūgmū'ātep-tup nōg, pa Mahamax xut pu mōg. Kaxīy.

¹⁹ Ha Mahamax te' nōy putex, tu kanet kopa' xip, tu tikmū'ün gāyāhā', pu tu' kix gohet yōg xonat xop.

²⁰ Pa Pinat te:

—Nāy. Hāmpē'āpaxex max, 'ūyā xa' xut tik max, tu Yeyox xa' xut'ax. Kaxīy.

²¹ Pa tikmū'ün tep-tup nōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—'Ūp-tex, 'ūp-tex, mīpkupnix hāp-tex! Kaxīy.

²² Ha Pinat te xe hām'āktux tikmū'ün pu', hu:

—Putep mūn mīy Yeyox te', xap-tex? Yā' max, hāpkummuk mīy 'ohnāg tute', yīy 'āte' xut'ax pu mōg. Kaxīy.

²³ Ha xe tikmū'ün yīy ka'ok, tu Yeyox putup nōg 'āktux, ²⁴ yīy Pinat te' xat, pu Yeyox putex, xix Mahamax xut pu mōg, ²⁵ ha' xut tik kummuk Mahamax, pu tikmū'ün gāy Yeyox mōgā'.

Mīpkupnix tu Yeyox putex

²⁶ Ha' mōgāhā', 'ihā xonat xop te Xinēn yōg tik Ximām xat, pu mīpkupnix tax, tu Yeyox pe' mōg, tu' taha'. ²⁷ Ha tikmū'ūn xohix xexka te' pe' mōg, xix kōmēn yōg 'ūn xop, tu' potahā' mōg, ²⁸ ha Yeyox te' hā yokānām, tu:

—'Ūgmūn hā 'āpota hok, pāyā yāymūn hā 'āpotaha', xix 'āk-tok hā potaha'. ²⁹ 'Āmnīy mō'nāp-tup, 'ihā tikmū'ūn te hām'āktux, hu: “'Ūhūn kuxa hittup, nōm tek-tok 'ohnāg, ha kama' kuxa hittup nōm 'ūn tek-tok yāy xo'opmā hok.” Kaxīy. ³⁰ Ha tikmū'ūn kuxa teknōg'ax, tu: “Pūyā yīktix 'ūgmūk tu' nāy, nūy mōknīy.” Kaxīy. ³¹ Yā hōnhā mīm yīxux, ha' puk putup. Putep mūn mīy'ax mīm nak hā? Yā' puk putūmnāg. Kaxīy hōnhā tik max xok. Putep mūn mīy'ax tik kummuk hā? Kaxīy.

³² Ha xonat xop te tik kummuk 2 mōgāhā', nūy tu' kix Yeyox mūtik, ³³ ha' mōg tu mōktu yīktix hāmhūmnāg tu' mōxaha, ha yīktix 'āxet'ax Gok, 'ūkuxoh tox putuk tu', ha xonat xop te Yeyox yīm xuhmīy, xix pata xuhmīy, pu mīpkupnix tu' xup, ha Yeyox te yāy kote' xip: yā tik puxet te 'ūyīpxe'e hā' xup, xix tik nōy te 'ūyīpxax hā' xup.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ātak, 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu ta tu' kux, hāmyūmmūg 'ohnāg hah. Kaxīy.

Ha xonat xop te Yeyox xax koxip, pāyā' max, 'ūkoxyōy putup'ah, hu mō'xap yōn, nūy tik yāyktunā', pu pa'. ³⁵ Ha tikmū'ūn xohix mō'xip, tu' pēnāhā', ha' xexka xop kute'ex kummuk, tu:

—Tute tikmū'ūn hīnnāhā putpu'. Pūyā yāy xit hōnhā', nūy mōg, puyīy tu' xok hok! Pax pu yā Kunnix, nōm Topa te yāyktunāhā', puxix yāy xit hōnhā nūy mōg! Kaxīy.

³⁶ Ha xonat xop kama xox yīxix kummuk, tuk-tex'ex kummuk, tu' xupyāg kummuk xo'opmāp-tup, ³⁷ tu:

—'Ok xate Yoneo tikmū'ūn xat xe'e'? 'Āpu, mīpkupnix tu yāy xit. Kaxīy.

³⁸ Ha tappet tu kax'āmi', tup-tox yīmū' hīy, mīpkup nix tu' hīy, tu kax'āmi', hu: “Nūhū tik te Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat.” Kaxīy.

³⁹ Ha tik nōy te mīpkupnix tu' xup, tuk-te'ex kummuk kamah, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āmūn yā Kunnix? 'Ok Topa te xa yāyktunāhā'? 'Āpu yāy xit, xikmūg mōy kamah. Kaxīy.

⁴⁰ Pa tik nōy te' mānōg, hu:

—'Ok xate Topa yīpkutuk hok? Hōnhā 'āxok, xate hāpkummugāhā' tu xok. ⁴¹ 'Ūgmū'āte hāpkummuk mīy punethok, yīk mūg kix, pa nū tik te hāmyok mīy, tu hāpkummugā 'ohnāg. Kaxīy.

⁴² Tu Yeyox tu' xak, hu:

—Yeyox, 'ūkxaxok hok, 'ihā xate yāy yōg tikmū'ūn xohix xat. Kaxīy.

⁴³ Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōnhā xatek mūn mūtik 'āxip putup pexkox kopah. Kaxīy.

Yeyox xok

⁴⁴ Ha māyōn te pexkox kote' yūm, 'ihā hāpkoxtap te hāpxexka xohix tu' xip, tu 'ot 3 hā' xip māyōn he', ⁴⁵ 'ihā māyōn kuyānām xok, ha Topa pet xexka yōg topixxax yāy koxip, nōm te hāmyīkox mō'yīnnīn. ⁴⁶ Ha Yeyox yīy ka'ok, tu:

—'Ātak, 'āte xa' hōm yāy koxuk!. Kaxīy.

Tu hām'āktux kux, tu' xok xe'e'. ⁴⁷ Ha xonat xop yōg kapitām te Topa max 'āktux, tu:

—Yamūn! Nū tik te hāpkummugā 'ohnāg! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tikmū'ūn xohix xexka nūn, tu yāy tu nū'nāhā', tu' pēnāhā', tu' kuxānōg, tu yāy kep to'ok, tu' yēy, 'ūkuxa teknōg tu'. ⁴⁹ Ha tikmū'ūn te Yeyox hā' xape pip, xix 'ūn pip, nōm xop te' pe' mōg, tu Ganinet tu' pip kōnāmāha', tu Yeyox mūtik

hâpkumep tap, tu hâpxopmâ'ax xohix pênâhâ nômhâ'.

Yoye te Yeyox nō hâpkot

⁵⁰ Ha tik max xip, 'ūxuxet'ax Yoye, tu hâpxexka Yonex tu' nâhâ', tu kômên 'Animâtex yōg tihik, tu Yoneo xexka xop mütik mōg, yâ' max, tu hâmyok mīy, ⁵¹ tu' xexka xop yōg hâpxopmâ'ax putup nōg, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu' xak, pu Topa pu' yīpkox pi', ⁵² tu' mōg Pinat hah, tu ta tu' xak, pu Yeyox xokxax tu' hōm, puyīy nō hâpkot, ha' hōm. ⁵³ Ha mīpkupnix tu' xup Yeyox, ha Yoye te' xokxax xut, tu topixxax max hâ' kīy, tu mīkax xap koخ kopa nō hâpkot, ha' hok xip, mīkax xap 'ūkox, 'ūxokxax nōy te' kopa' xip 'ohnâg. ⁵⁴ Yâ xexxa pet, 'īhâ Yoneo yōg tikmū'ūn te nit xap yōg hâpxop mīy, yâ 'âmâxak, 'īhâ nit xap mō'nâhâ'.

⁵⁵ 'Ūhūn xop te Ganinet tu' pip tap, tu Yeyox pe' nūn pax, tu xukpot pênâhâ', ha Yoye te Yeyox xokxax xex mīkax xap koخ kopa ha' pênâhâ', ⁵⁶ tu putpu' mōg, tu hâpxop hax max'ax mīy, nūy xokxax xutxok.

Tu nit xap hâ' hip. Yâ hōmâ, hâmyâxatâmuk hittap 'īhâ', Topa te Yoneo xop xat hok, pu tu nit xap 'īhâ hâm hok.

24

Yeyox te putpu' hi'

¹ Ha yenomīn 'īhâ, mâyōn te hâpkanet tu' xupep 'īhâ, 'ūn xop te xokpot ha' mōg, tu hâpxop hax max'ax tat, ² tu' mōg tu mōktu mōxaha mīkax xap koخ tu'. Hōmâ mīkax xap te mō koخ nīy, pâyâ hōnhâ' yīkūy tap, tu mīkax koخ xōn, ha 'ūn xop te' koخ kopa pênâhâ'. ³ 'Ap Yeyox xokxax 'ūm xip'ah, tu mīkax xap koخ kopa' xip 'ohnâg, ⁴ yīy 'ūn te: "Pute 'ūm?" Tu hâpe'paxex, 'īhâ tik 2 te' yīka' tihī', 'ūpata hâ' tihī', yâ' yōg topixxax tūmnâg, kuyânâm putuk, ⁵ ha 'ūn

xop kuxânōg, tu nūktettex, tu yây pa mō'nīy, tu' yēy, ha pexkox yōg xop te:

—Tep tu 'âxop te yây hi'ax xop xak hâmxukpot tu'? ⁶ 'Ap xip'ah Yeyox, yâ' putpu' hi'! 'Ok 'âxop te' xaxok? Tute xa hâm'âktux 'īhâ hâpxexka Ganinet tu' tihī', ⁷ ha tik kummuk te' mō'âmâ', nūy gâyxop mōgâ Yeyox hah. Yeyox yâ Tikmū'ūn Kutok, tu xa hâm'âktux, tu yây yōg xok'ax 'âktux, tu mīpkunīx hâ' xok'ax xa' xuktux, tu putpu hi'ax 'âmīy tikoyuk 'īhâ xa hâm'âktux. Kaxīy.

⁸ Ha 'ūn xop te hâmp'e'paxex, tu: "Hamūn! Hōmâ Yeyox tek mū'â hâm'âktux." Kaxīy. ⁹ Tu putpu' mōg, tu Yeyox yōg tik xop te 11 pu hâm'âktux, xix tikmū'ūn te nōm mütik hâpkumep pu' xuktux. ¹⁰ Nōm 'ūhūn 'âxet'ax Manix Mânānēn, xi' nōy 'âxet'ax Yoân, xi' nōy 'âxet'ax Mânix, ha Mânix yâ Tiak mūk tut, ha 'ūn xop te Yeyox yōg mō'pok xop pu hâm'âktux, ¹¹ pa tik xop kuxa mām 'ohnâg 'ūn yōg hâm'âktux tu', tu: "Yâ' xupmâhīy!" Kaxīy. ¹² Pâyâ Pet yok, tu' mōg mō'ka'ok 'ūxukpot tu', tu' xupep, 'īhâ pênâ tu' mōg, nūy mīkax koخ kutōgnâg hâ' mōnây, tu topixxax te xokxax kīy'ax pênâhâ', yâp-xehnâg yūm, tu putpu' nūn mīptut tu', tu' kuxa te' yēy.

'Ēmâ'ox yōg putahat

¹³ 'īhâ tik 2 hâpkumep, tu xip tu xexka 'Ēmâ'ox ha' mōg, ha mō'âgmūg 2 kômên Yenoyanēn tu', ¹⁴ ha yây pu hâm'âktux, tu hâpxopmâ'ax xohix 'âktux, ¹⁵ tu hâm'âktux, 'īhâ Yeyox xip, hâpxip 'ohnâg 'īhâ' xip, tu tik mütik mōg, ¹⁶ ha tik xop te' pênâhâ', pâyâ' yūmmūg'ah. ¹⁷ Ha Yeyox te:

—Tep-tep 'âktux 'âxop te', 'īhâ hâpkumep? Kaxīy.

Ha tik xop hâpkumep kux, 'ūhittup 'ohnâg tu', ¹⁸ ha tik puxet 'âxet'ax Kene'op, tu:

—Tikmū'ūn xohix te kōmēn kopa' pip, tu hāpxopmā kummuk yūmmūg, 'Ok 'āp-xelnāg te' yūmmūg hok? Kaxīy.

¹⁹ Ha:

—Hāpxopmā'ax tute xīy? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Kōmēn Nāyane yōg Yeyox te Topa pupi hām'āktux, tu hāpxopmā ka'ok, Topa keppa' mīy, xix tikmū'ūn keppa' mīy, tu hāmyūmmūgā ka'ok kamah, ²⁰ ha 'āmānex xop xik mū yōg xexka xop te xonat xop pu' hōm, pu tup-tex, tu mīpkupnix hāp-tex, ha' xok xe'ēgnāg, ²¹ pak mū'āte hāmp'e'paxex tap, hu: "Pe Yeyox yā Topa yōg mō'kutnā'ax, ha' yāy'kutnāhā', pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkānā'!" Hamūn, pāyā' xok, ha hōnhā 'āmnīy tikoyuk nōg. ²² Yā hōnhā 'ūn te hām'āktux, hak mū kuxānōg. Māyōn xupep 'ihā 'ūn mōg, 'ūxukpot ha' mōg, ²³ pāyā Yeyox xokxax xip 'ohnāg, mīkax xap kox kopa' xip 'ohnāg, ha putpu' nūn, tu pexkox yōg mō'pok xop 'āktux, tu' pēnāhā nō'ōm, ha Yeyox putpu' hi'ax 'āktux, ²⁴ ha tik te xukpot ha' mōg kamah, ha' kox xip, pāyā 'ap pēnā'ah Yeyox. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—'Āp-tox kummuk, 'ākuxa yūm pu'uk hām'āktux'ax kopah! Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet hā kax'āmi', pāyā 'ākuxa yūm 'ohnāg hām'āktux'ax kopah. ²⁶ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Topa te yāy'kutnāhā', pu tu' xūy, nūy yāyhā tu xexkah. Kaxīy.

²⁷ Tu Topa tappet hā tik 2 yūmmūgāhā', tu mōnāyxop Mōyyex yōg xat'ax hā hāmyūmmūgāhā', tu mōktu tik xohix te Topa pupi hām'āktux xop 'āktux, tu kama yāy mūn 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūgāhā', nūy yāy mūn 'āktux.

²⁸ Ha mōktu xip tu xexka tu' mōxaha', ha Yeyox mōg'ax nō pehe', ²⁹ pa tik 2 te:

—Nāy, 'āmōg hok! 'Ūgmū 'ātu' xip, nūy mōhōn nūnte', yā hōnhā 'āmāxak. Kaxīy.

Yīy Yeyox te tik mūtik mōg, ³⁰ tu nōm mūtik xit, tu pām paha', tu Topa pu: "Āmax," kaxīy, tu pām koxip, tu yāy xape pu' popmāhā', ³¹ ha Topa te tik pa maxnāhā', ha Yeyox yūmmūg, ha hāpxip 'ohnāg 'ihā Yeyox xip 'ohnāg, yā yāy xax-ogāhā', ³² ha yāy pu hām'āktux, hu:

—Yāk kuxa hittup xexka 'ihā hām'āktux putat kopah, tu Topa tappet hittap hā hāmyūmmūgāhā'! Kaxīy. Ha' nōy te: Yamūn! Kaxīy.

³³ Tu' yok mō'ka'ok, tu Yenoyanēn tu' mōg, tu mōktu mōxaha', ha tik te 11 te yāy tu nū'nāhā', xi' mūtik pip xop, ³⁴ tu:

—Hamūn! yā Yeyox te putpu' hi xe'ēgnāg! Yā Ximām te' pēnāhā'! Kaxīy.

³⁵ Ha tik 2 te Yeyox 'āktux, tu Yeyox te putat kopa hāmyūmmūgā 'āktux, tu pām koxip tu ta 'ōm xip hok 'āktux.

Yeyox xip tik xop mūtik

³⁶ Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā', hām'āktux 'ihā', Yeyox te nōm xop kopa' xip, tu:

—Pūyā Topa 'ākuxa māmāhā'! Kaxīy.

³⁷ Pāyā tik xop kuxānōg, tu' koxuk yīpkutuk, pāyā 'a' koxuk'ah, ³⁸ ha Yeyox te:

—Teptu 'ākuxānōg? Putep mūn hāpkīy hā xate'? ³⁹ Mā', 'ūgyīm pēnā', xik pata pēnā', yā 'ūgmūn yīnmūn. Mā', nūy 'ūg 'āpit. 'Ūkoxuk te' yīn xip 'ohnāg, xi' kup tox xip 'ohnāg, pak yīm pip, xik pata pip, xik yīn xe'e xip! Kaxīy.

⁴⁰ Tu hām'āktux kux, 'ihā yāy yīm tu' mūg, xix yāy pata tu' mūg, tikmū'ūn te mūtik hāpkumep tu' mūg, ⁴¹ ha tikmū'ūn kuxa hittup xexka nām, tu' yēy, hu yāy kuxa yīkopit, yīy Yeyox te:

—'Ūpuk? Kaxīy.

⁴² Ha tu' hõm mähâm, ha mõ'hap kuxap xox yã' tu', ⁴³ ha' mähã', 'ihã tikmũ'ün xohix te' pēnãhã'. ⁴⁴ Ha Yeyox te:

—Hõmã 'ãmũtik 'ũkxip, tu 'ãxop hãmyũmmũgãhã', tu Topa tappet hã 'ãyũmmũgãhã', xayĩy 'ãyũmmũg, ha mõnãyxop hittap Mõyyex te' xat'ax kax'ãmi', xix tik xop te Topa pupi hãm'ãktux te kax'ãmi', ha kaxĩy 'ũkxũy'ax xik xok'ax kax'ãmi', yak mũn Kunnix. Kaxĩy.

⁴⁵ Tu yãy yõg xop putox maxnãhã', pu tu hãmyũmmũg, nũy Topa yõg hãm'ãktux hittap hã hãmyũmmũg, ⁴⁶ tu xe hãm'ãktux, hu:

—Topa yõg tappet te Kunnix 'ãktux, 'ũxuxet'ax nõy yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax, ha tappet te' xok'ax 'ãktux, tu nõ hãpkot'ax 'ãktux, tu 'ãmnĩy tikoyuk nõg 'ihã putpu' hi'ax 'ãktux, yãk mũn 'ãktux, ⁴⁷ tu' xat, pu hãm'ãktux, pũyĩy hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãm xexka xohix tu', 'ũhep xohix pu', tu kõmẽn Yenoyanẽn kopa hãm'ãktux'ax hãmãxap, pu tikmũ'ün yãyhãhup, tu hãpkummuk mĩy kux, pũyĩy Topa xaxogã', pu tu' kux. ⁴⁸ 'ãxop te nõmnhã hãpxopmã'ax xohix pēnãhã xi' xupak, ⁴⁹ Nãy, 'ũhip, yã Topa te 'ãxop pu hãm'ãktux xex, ha 'ãte xa nũ'kutnãp-tup, pa kõmẽn Yenoyanẽn kopa 'ãti', 'ũhip tu', tu mõktu Topa te 'ãxop ka'ogãhã', tu Topa Koxuk nũ'kutnãp-tup, pu 'ãka'okgã', ha 'ãxop te hãpka'ok'ax mõ'tat putup, topixxax putuk. Kaxĩy.

Yeyox mõg pepi pexkox tu'

⁵⁰ Tu' xip tu xexka Metãn tu' mõgãhã', tu' yĩm kute tex pepi', tu:

—Pũyã Topa xa hãmaxnã'!
Kaxĩy.

⁵¹ Tu hãm'ãktux 'ihã pepi' mõg, tu pexkox ha' mõg, ⁵² ha nõm tikmũ'ün te' kopaxux ha' mõxip, tu nũktettex, tu' yẽy, tu Yenoyanẽn tu' putpu' mõg, tu' kuxa hittup xexkah, ⁵³ tu 'ãmnĩy xohix hã' pip

Topa pet xexka kopah, nũy Topa max 'ãktux pax.

Tu ta tu' kux.

YOĀM TE TOPA YŌG HĀM'ĀPAK MAX'AX KAX'ĀMI'

Topa yōg hām'āktux te tikmū'ūn hīnnāhā'

¹ Hōmā 'ūhittap 'ap xip'ah hām xexka', ha ta' xip Yeyox, tu Yeyox 'āxet'ax nōy hā: Topa yōg Hām'āktux. Kaxīy. Yā tikmū'ūn pu Topa mūg. Topa yōg Hām'āktux te Topa mūti' tihī', tu Topa putuk, yā Topa xe'e'. ² Topa te hām xexka mīy, ha Topa mūti' tihī Topa yōg Hām'āktux. ³ Topa te Yeyox ka'ogāhā', puyīy hāpxop xohix xexka mīy. 'Ok Topa te yāpxehnāg hā' mīy hāpxop? 'Āmhok. 'Ok Topak-tok mūti' mīy hāpxop xohix xexka'? Hamūn, 'ūmīy hāpxop xohix xexka nūmūtik. ⁴ Topa yōg Hām'āktux te yōnnā'ī xohix hīnnāhā', ha' hi'ax te kuyānām putuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn pu hāptupmāhā', puyīy hāmyūmmūg, ⁵ ha mō yānām yōn hāpkoxtap kopah, ha hāpkoxtap te kuyānām putex 'ohnāg. Hā kaxīy Yeyox nūn, tu nūktu tikmū'ūn kuxa kopa hāptupmāhā', pa' kummuk xop te Yeyox hupmā yūmmūg 'ohnāg.

⁶ Ha ta' xip tihik 'ūxuxet'ax Yoām, ha Topa te' yāyutnāhā', tu' xut tikmū'ūn kopah, tu nū'kutnāhā tikmū'ūn hah.

⁷ Ha ta' nūn Yoām, nūy tikmū'ūn pu Topak-tok 'āktux, yā nōm te kuyānām putuk 'āktux, puyīy tikmū'ūn xohix hām'āktux 'āpax, nūy tu' kuxa mām ka'ok. ⁸ Yoām te kuyānām putuk'ah, pa' nūn, nūy nōm te kuyānām putuk 'āktux. ⁹ Nōm te kuyānām xe'e putuk, tu ta' nūn, tu nūktu tikmū'ūn xohix tu' xupep, yā' nūn Yeyox.

¹⁰ Kuyānām, yā Topa yōg Hām'āktux, yā Topak-tok, tu' xip

nūnte hām xexka tu'. Hōmā Topa te yāy kutok ka'ogāhā', puyīy hām xexka mīy, pa tikmū'ūn te Topak-tok yūmmūg 'ohnāg nōmhā'. ¹¹ Yā' nūn Topa yōg Hām'āktux, tu nūktu yāy yōg hām xexka tu' xupep pa' xape xop tep-tup nōg, ¹² pa tikmū'ūn yāg te Yeyox putup, tu' kopa' kuxa mām, ha Topa te nōm xop ka'ogāhā', puyīy yāyhā xape xop Topa yōg, yā Topak-tok xop. ¹³ Yā Topa hā xape xop. 'Ok 'ūtut te' put xi' tak te nō' tehe', yīy yāyhā xape xop Topa hā? 'Āmhok. 'Ok tut tep-tup xi' tak, hu' put? 'Āmhok. Pa yā Topa mūn hā xape xop. Yā Topa tep-tup, ha yāyhā Topa xape xop.

¹⁴ Ha ta' nūn Topa yōg Hām'āktux hām xexka tu' nūnteh, ha' tut te' put, yā tikmū'ūn Yeyox, tu tikmū'ūn mūti' tihī'. Yā' max xe'ēgnāg, yā' max tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxe'e 'āktux, yā Topa te yāy kutok pit puxet 'ūmax xe'ēgnāgāhā', yā Topa te' maxnāhā tikmū'ūn xohix pu', ha hāmyok xohix 'āktux.

¹⁵ Ha ta' nūn Yoām, tu nūktu hām'āktux ka'ok, hu:

—Hōmā 'āte xa hām'āktux hu: "Ūg pe' nūn putup tihik. Hamūn xexka', ha tak mūn kutōgnāg, yā 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg pa yōgnū xohix miāx." Kaxīy.

¹⁶ Ūkuxa max xe'ēgnāg, hu yūmmūg xohix pu hāmmaxnāhā', tu xe hāmmaxnā mōkuma'mōg

¹⁷ Hōmā Topa te Mōyyex pu yāy yōg xat'ax popmāhā', puyīy Mōyyex Yoneo xop xat, pa Topa te Yeyox Kunnix pu hāmmaxnāhā', yīy ta Yeyox te tikmū'ūn pu hāmmaxnāhā', tu hāpxe'e 'āktux. ¹⁸ Tikmū'ūn te Topa pēnā 'ohnāg, pa Topak-tok puxehnāg te Topa putuk, tu Topa mūti' tihī', ha tikmū'ūn te Topak-tok pēnāhā', hu ta tu' yūmmūg Topah. Yā tute yūmū'ā Topa mūg.

Yoām te tikmū'ūn putox pix, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux

¹⁹ Ha ta' pip Yoneo xexka xop kōmēn Yenoyanēn tu', tu mō'pok 'āmānex xop xix Nemi yōg xop, puyīy Yoām yīkopit. Ha ta' nūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ū'ūm 'āmūn? Kaxīy.

²⁰ Ha Yoām te hām'āktux xe'e, hu:

—'Ak mūn Kunnix'ah, yā Topa te Kunnix yāy kutnāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa kummuk xit. Kaxīy.

²¹ Ha xe' yīkopit hu: 'Ū'ūm 'āmūn? 'Ok 'Enit? Kaxīy.

Ha Yoām te:

—'Āmhok. Kaxīy.

Ha xe:

—'Ok 'āmūn nō'ōm, tu Topa pupi hām'āktux? 'Ok putpu 'ānūn? Kaxīy.

Ha:

'Āmhok. Kaxīy.

²² Ha:

—'Āpu hām'āktux, 'ū'ūm 'āmūn? 'Ūgmū'āte 'āyūmmūg putup, hu mōg, hu nōm te nūg mūg pok xop pu hām'āktux. Putep 'āktux? Kaxīy.

²³ Ha Yoām te:

—Yā yānmūn xupep'ax 'ūgmūn, tu hām'āktux ka'ok hām panip xexka tu', hu: 'Āpu 'āxop putat yoa'. Yūmūg xuxyā nūn. Yā 'ōg hāpxopmā'ax yoa'. Kaxīy.

Yā hām'āktux te' putuk 'Iyait yōg, nōm te Topa pupi hām'āktux.

²⁴ Yā Paniye xop te Yoām yīkopit, ²⁵ hu:

—'A 'āmūn yā Kunnix'ah Topa te nōm yāy kutnāhā', xix 'ap 'Enit'ah, xix 'ap nōy'ah nōm te Topa pupix hām'āktux. Tepte 'āxat xate tikmū'ūn putox pix? Kaxīy.

²⁶ Ha Yoām te:

—'Ātep-tox pix kōnāg hā, pa 'āxop kopa' xip nō'ōm, pa yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg, ²⁷ hak pe' nūn putup nō'ōm. Hamūn xexka', hakmūn kutōgnāg, hu yōg pataxax ko'ap-tup 'ohnāg. Yāk-tōgnāg 'ūgmūn. ²⁸ Yā nōm hāpxopmāhā xīptuxexka Metān tu' kōnāg kox

Yohnām xatapah. Yā Yoām te tikmū'ūn putox pix 'ōnteh.

Nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup kahnēn xok putuk

²⁹ Hāptup 'ihā' nūn Yeyox Yoām hah, ha Yoām te' pēnāhā', tu:

—'Ūpēnā' nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup Topa yōg tihik kahnēn xok putuk. Tute tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit putup. ³⁰ Hōmā 'āte nōm 'āktux, hu: "Tik tek pe' nūn putup, tu' xexkah, ha tak mūn kutōgnāg. Yā 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg, pa yōgnū xohix miāx." Kaxīy. ³¹ Hōmā 'a' yūmmūg'ah nōm tihik, pak nūn, nūy tikmū'ūn putox pix, puyīy tikmū'ūn nōm yūmmūg. Kaxīy.

³² Tu xe: 'Āte' pēnāhā Topa Koxuk te pexkox tu' yīxohoh, yā kuxxux-tut putuk, tu nūktu tik tu' xupep, tu nōm yīmū' xip ka'ok. ³³ Yā 'āte' yūmmūg'ah tihik, pa Topa te nūgkutnāhā, 'ūyīy tikmū'ūn putox pix. Topa te: "Xate pēnāp-tup Topa Koxuk yīxop-tup, tu nūktu tik yīmū' xip ka'ok putup, ha nōm te tikmū'ūn pu' hōm putup Topa Koxuk." Kaxīy. ³⁴ 'Āte nōm pēnāhā', tu xa' xuktux, tihik yā Topak-tok. Kaxīy.

Yeyox yōg tik xop te māxap

³⁵ Hāptup 'ihā xe' xip Yoām tik tix mūtik, yā Yoām mūtik mōg xop kopa' pip, ³⁶ ha' nūn Yeyox, tu nōā'yēn, ha Yoām te Yeyox pēnāhā', tu hām'āktux, hu:

—Nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup, kahnēn xok putuk, yā' yīy 'ohnāg, yā Topak-tok. Kaxīy.

³⁷ Ha tik tix te' xupak, tu ta' mōg Yeyox hah, nūy Yeyox pe' mōg, tu' mōg, ³⁸ Ha Yeyox yōkānām, tu tik tix pēnāhā', tu:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

Ha:

—Notot, pi'yā 'āpet yūm?

³⁹ Ha Yeyox te:

—Mā, nūy pēnā'. Kaxīy.

Ta' mōg Yeyox xix tik tix, tu' pet pēnāhā' māyōn he 'īhā' tihī', 'īhā' mōktu yā 'āmāxak.

⁴⁰ Yā tik tix, ha yāp-xet 'āxet'ax 'Ānene', yā Xīmām Pet taknōy. Yā hōmā tute Yoām yōg hām'āktux 'āpak, hu Yeyox pe' mōg.

⁴¹ Tu ta' mōg 'Ānene', nūy yāy taknōy xax, tu' xipihī', tu:

—'Ūgmū'āte Kunnix xipihī', yā Topa te nōm yāyikutnāhā'. Kaxīy.

⁴² Tu ta' nūn 'Ānene', tu' taknōy Xīmām nūn nā nā' nūn, tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', ha Yeyox te Xīmām pēnāhā', tu:

—'Āmūn yā Xīmām, yā Yoām kutok. 'Āte xa 'āxet'ax nōy hōm, yā Xep. Kaxīy.

Yā Xep, yā 'āxet'ax nōy hā: Pet, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: mīkaxxap. Kaxīy.

Yeyox te' xānāhā Pinip xix Nātānāyet

⁴³ Hāptup 'īhā Yeyox mōg putup hāpxexka Ganinet tu', tu Pinip xak, tu' xipihī', tu:

—Mā, 'ūg pe mōg! Kaxīy.

⁴⁴ Yā Pinip yōg kōmēn Betxax. Yā 'Ānene yōg kōmēn kamah, xix Pet yōg kamah.

⁴⁵ Ha ta' mōg Pinip, tu Nātānāyet xak, tu mōktu' xipihī', tu:

—'Ūgmū'āte' xipihī nō'ōm. Hōmā 'ūhittap Mōyyex te nōm kax'āmi Topa yōg xat'ax yōg tappet tu', xix Topa pupix hām'āktux xop te nōm kax'āmi kamah. Yā Yeyox, yā Yoye kutok, yā kōmēn Nāyane yōg tihik. Kaxīy.

⁴⁶ Ha Nātānāyet te:

—'Ok 'ūm maḡ tikmū'ūn 'ōnte Nāyane kopah? 'Āmhok. Kaxīy.

Ha Pinip te:

—Pu yūmū mōy, pēnā'. Kaxīy.

⁴⁷ Tu ta' mōg, pa' xip Yeyox, tu' nōy nūn pēnāhā', tu:

—Pēnā' 'Iyaet xop yōg tik xe'e, yā tik te' koit 'ōhnāg. Tik te hāpxopmā yok. Kaxīy.

⁴⁸ Ha Nātānāyet te:

—Teptu xatek yūmmūg? Texīy? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āte 'āpēnāhā', yā 'āxip piget kup kakak, ha Pinip te 'āxānāhā'

⁴⁹ Ha Nātānāyet te:

—Notot, 'āmūn Topak-tok. Xate 'Iyaet xop xat.

⁵⁰ Ha Yeyox te:

—'Āte xa' xuktux 'āte 'āpēnāhā' piget kup kakak, yīy 'ākuxa yūm 'ūgkopah. 'Ok kaxīy 'ākuxa yūm? Yā' max nūhū', pa xate xe' pēnāp-tup hāpxopmā max xohix xe'ēgnāg.

⁵¹ 'Āte xa hām'āktux xe'e xate pexkox xōn pēnāp-tup, ha ta pexkox yōg nū'pok xop pepi' mōg putup, tu putpu' yīxop-tup, tu nūktuk mūn xuka' xup putup, yā Tikmū'ūn Kutok xuka' xup putup.

2

Yeyox te yāyta pēnāhā'

¹ 'Āmnīy tix nōg, 'īhā tikmū'ūn yāytap-tup kōmēn Kānā tu' hāpxexka Ganinet kopah, tu 'āmuk xexka mīy, ha Yeyox mūktut xip. ² Ha tikmū'ūn te' xānāhā Yeyox xix yōg tik te 12 xop, pu tu xit. Yīy ta' mōg, tu mōktu' mōxaha'. ³ Ha tikmū'ūn xohix te xupyāg xo'op, ha mōktu' kox, ha ta' xip Yeyox mūktut, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ūkox xupyāg. 'Ūnōg. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Māy, hōnhā 'ūkxat hok, 'ūyīy hāpxopmā xate nōm putup. 'A hōnhā'ah. Pa hāpxip, 'īhā Topa tek xat putup. Kaxīy.

⁵ Ha' tut te kāmānat pu:

—'Āpu hāpxopmā tute 'āxop xat. Kaxīy.

⁶ Ha ta' pip naxtox xexkanām mīkaxxap hā nō'ōm 'ūxohix te' 6, ha Yoneo xop te nōm hā yāy pix, xix nax pix, xix kānēy pix, nūy yāy yōg xat'ax mīy. Yā' xexkanām naxtox. Naxtox puxet te' tat nit xohix te' 80, xi' nōy 100.

7 Ha Yeyox te kāmānat xop pu hām'āktux, hu:

—Āpu kōnāg pux, pu naxtox hā nū'xih. Kaxīy.

Ha' pux ha nū'xīmnāg.

8 Ha Yeyox te:

—Āpu' hep kutōgnāg xut, nūy pax mōg, nūy 'āmuk xexka yōg xat'ax pu' hōm. Kaxīy.

Ha' xut, tu' pax mōg, 9 ha xat'ax te' hep xo'op, pa 'ap kōnāg'ah, yā yāyhā xupyāg. Hām 'ūm tu' nūn 'ūhep? Yā' yūmmūg 'ohnāg, pa kāmānat te' yūmmūg nōm te' hep xut, ha 'āmuk xexka yōg xat'ax te tik te yāyta xānāhā', 10 tu:

—Tikmū'ūn xohix te' popmāhā xupyāg max hāmāxap, ha tikmū'ūn te nōm xo'op, tu mōktu hix ka'ok, hak-nāy tu' popmāhā xupyāg kum-muk, pa nōmhā' pip xupyāg max 'ohnū'. Kaxīy.

11 Yā hā kaxīy Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hāmāxap, yā kōmēn Kānā tu' mīy hāpxexka Ganinet tu' Yeyox max xe'ēgnāg, ha Yeyox yōg tik xop kuxa mām Yeyox kopah.

12 Hāpxip 'ihā' mōg Yeyox, xi' tut, xi' taknōy xop, xix Yeyox yōg tik xop, tu' nox tihī kōmēn Kapānām tu'.

Yeyox mōg Topa pet xexka tu'

13 Hāpxip 'ihā Yoneo xop te' mīy putup 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. Ha ta' mōg Yeyox kōmēn Yenoyanēn tu', tu' mōg, tu mōktu' xupep. 14 Tu ta' mōg Topa pet xexka tu', pa' kopa' pip tikmū'ūn, tu nōmenex mūnūytut pīt, xix kahnēn, xix kuxxuxtut, tu tayūmak hā' nōy yānān, ha mīmpe xit'ax 'ihā' mām, 15 ha Yeyox te xikot mīy poxit hā, tu hāptopa papuk kahnēn xix mūnūytut pīt, tu tayūmak nū'xok, yā tayūmak hā' nōy yānān xop yōg, tu' yōg mīmpe xit'ax nū'xok kamah. 16 Tikmū'ūn te kuxxuxtut nōnenex, ha Yeyox te nōm pu:

—Āpu kuxxuxtut mōgā nūpeheh. 'Ūmīy hok nāpet nūnte 'atak pet kopah. Kaxīy.

17 Ha Yeyox mūtik mōg xop te' xutigāhā', yā Topa yōg tappet tu' kax'āmi hu: “Yā kuxap putuk 'ūgkuxa kopah, yā 'āte Topa pet putuppax, tu Topa pet hā yīpkumīy.” Kaxīy.

18 Ha Yoneo xexka xop te:

—Āpu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, 'ūyīy yūmmūg Topa te nū'ākutnāhā', xayīy xohix papuk Topa pet kūnāpah. Kaxīy.

19 Ha Yeyox te:

—Āxop te nū' pet putxok, kopxix xe' mīy'ax 'āmnīy tikoyuk hā. Kaxīy.

20 Ha:

—'Ok xate' mīy'ax 'āmnīy tikoyuk hā? Tikmū'ūn te Topa pet xexka mīy hāmyāxatamuk xohix te' 46 hā. Kaxīy.

21 Pa 'āmhook, Yeyox te yāy yīn 'āktux, yā Topa xip Yeyox kopah, Topa pet putuk. 22 Hāpxip ha ta Yeyox putpu' hi', 'ihā Yeyox yōg tik xop te' xutigāhā Yeyox yōg hām'āktux, hu' kuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āktux kopa xix Yeyox yōg hām'āktux kopah.

Yeyox te tikmū'ūn xohix yūmmūg

23 'Ūxip Yeyox kōmēn Yenoyanēn tu', 'ihā tikmū'ūn te' mīy 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn, ha Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok. Yā tikmū'ūn te' mīy yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te' pēnāhā', hu' xohix kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. 24 Pa Yeyox kuxa yūm 'ohnāg tikmū'ūn kopah xix yōg hāmyūmmūg kopah, tute tikmū'ūn xohix yūmmūg tu'. 25 'Ok Yeyox pu tikmū'ūn yūmmūgāhā'? 'Āmhok. Yā tute tikmū'ūn xohix kuxa yūmmūg.

3

Yeyox xix Nīkonēm

1 'Ūxip tihik 'ūxuxet'ax Nīkonēm, yā Yoneo xop yōg xat'ax xop yōg

tihik, yā Paniye xop kopa' xip.
 2 'Āmnīy 'Īhā' nūn Yeyox hah, nūy
 hām'āktux, hu:

—'Ūgmū'āte' yūmmūg Topa te
 nū'ākutnāhā'. Yā xate hāpxopmā
 ka'ok xe'ēgnāg. Paxpu Topa
 'āyōkāmū mōg hok, ha ta hāpxopmā
 ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg. Kaxīy.

3 Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux hāpxop xe'e.
 Tep-te Topa pēnāp-tup xix yāy yōg
 tikmū'ūn, 'Īhā Topa te yāy yōg
 tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pip?
 Yā nōm nāhā 'ūxeheh. 'Ap nōy te'
 pēnāp-tup'ah. Kaxīy.

4 Ha Nīkonēm te:

—Tep texīy tik xiptap 'ūm nāhā
 'ūxeheh? 'Ok 'ūtut hā mō'nāhā
 'ūxeheh, ha xe' put? Kaxīy.

5 Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yūmūg
 xakux. Yūmūg tut te yūmūg pop, ha
 ta Topa Koxuk te yūmūg mīy Topa
 yōg tikmū'ūn. Hā kaxīy yūmūg
 xakux 'ūxeheh, yā yūmūg xakux tix.
 Yūmūg xe xakux 'ohnāg, kopxix
 yūmūg mōxakux 'ohnāg Topa yōg
 tikmū'ūn xop kopah. 6 'Ūn tek-
 tok pop, ha' hi 'ūk-tok. Ha ta
 Topa Koxuk te' hīnnāhā Topa yōg
 tikmū'ūn. 7 'Āte xa hām'āktux, hu:
 “'Āpu nāhāy 'ūxeheh. Hām'āktux hok
 hu: Xok 'ūm?” Kaxīy. 8 'Āmuuh mōg
 hām 'ūm tup-tup, ha xate 'āmuuh
 'āpak. Pi'a' nū'? Xate' yūmmūg'ah.
 Pi'a' mōg? Xate' yūmmūg'ah. Yā
 xate' pēnā 'ohnāg. Hā kaxīy xate'
 yūmmūg 'ohnāg, Topa Koxuk te'
 mīy Topa yōg tikmū'ūn, tu' hīnnāhā
 nōm xakux 'ūxeheh.

9 Ha Nīkonēm te:

—Texīy? Kaxīy.

10 Ha Yeyox te:

—Xate 'Iyaet yōg tikmū'ūn pu
 hāmyūmmūgāhā', pa' yūmmūg
 'ohnāg Topa Koxuk te' mīy Topa
 yōg tikmū'ūn. 11 Hamūn, 'āte
 xa hām'āktux xe'e'. 'Ūgmū'āte
 hāmyūmmūg, hu nōm 'āktux, tu
 hāmpēnāhā, hu nōm 'āktux, pa

'āxop te yōgnū hām'āktux 'āpak
 'ohnāg. 12 'Āte xa hām xexka yōg
 xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux, pa
 'ākuxa yūm 'ohnāg. 'Āte xa pexkox
 yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux.
 Texīy 'ākuxa yūm putup? 'Ap yūm
 putup'ah. 13 Tikmū'ūn te pexkox
 tu' mōg 'ohnāg, tu yīxo 'ohnāg hām
 xexka tu', tu pexkox yōg xop yōg
 hāpxopmā'ax 'āktux 'ohnāg. 'Ūkpuxet
 yā Tikmū'ūn Kutok te nōm 'āktux,
 pexkox tuk yīxohoh tu'.

14 —Hōmā 'ūhittap Mōyyex te
 kāyā komut mīy hām panip xexka
 tu', tu mīm yīpaka' xup. Hā kaxīy
 tikmū'ūn tek mūn yīpaka xup
 putup, yā Tikmū'ūn Kutok yīpaka
 xup putup, 15 puyīy xohix 'ūm
 'ūkuxa mām 'ūgkopah, tu' hi xe'ēgnāg
 mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg.
 16 Yā Topa te mō'yāyxe'ēgnāg hām
 xexka yōg xohix xop, hu yāy
 kutok pit puxehnāg nū'kutnāhā'
 hām xexka tu', puyīy xohix 'ūm
 'ūkuxa mām ka'ok Topak-tok kopah,
 hu' xakix ka'ok putup'ah, pa' hi
 xe'ēgnāg mōkuma'mōg putup, ha'
 kux 'ohnāg. 17 Topa te yāy kutok
 nū'kutnāhā hām xexka tu', nūy nōm
 hā hām xexka yōg xohix xop kuxa
 kummuk xit, nūy kuxa maxnā',
 nūy nōm yōg hāpkummuk mīy'ax hā
 yānān hok.

18 —Topa te' kuxa mām xop
 yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān
 'ohnāg, pa' yānān 'ūkuxa mām
 'ohnāg xop yōg hāpkummuk mīy'ax
 hā, yā' kuxa mām 'ohnāg Topak-
 tok puxet kopa hah. 19 Teptu Topa
 te hāpkummuk mīy'ax hā yānān? Yā
 Yeyox nūn, yā kūyānām nūn putuk,
 tu nūktu' xupep nūnte hām xexka
 tu', pa tikmū'ūn tep-tup hāpkoxtap,
 'ap putup'ah kūyānām, yā Yeyox
 putup'ah, hāpkummuk mīy tu'. 20 Yā
 hāpkummuk mīy'ax xop tep-tup nōg
 kūyānām, tu' mōg 'ohnāg kūyānām
 hah, nūy hāpkummuk mīy'ax pēnā
 hok. 21 Pa hāmyoa'ax xop mōg
 Yeyox hah, yā kūyānām putuk hah,

puyīy xohix pēnā', yā Topa 'āpak, hu hāmyok mīy. Kaxīy.

Yeyox xix Yoām, yā nōm tep-tox pix

²² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu hāpxexka Yonex tu' mōxaha', tu' nox tihi', tu tikmū'ūn putox pix. ²³ Ha ta' xip Yoām, yā 'Ēnōm tu' xip, yā Xanīn yīkak, tu tikmū'ūn putox pix, kōnāg punethok hah, ha ta' nūn 'ūxohix, hap-tox pix. ²⁴ Yā xonat te Yoām mō'tat putup kanet ka'ok hā, pa hōnhā' xip'ah kanet kopah.

²⁵ Ha ta' pip Yoām mūtik mōg yāg xop, tu yāy mānōg kōnāmāhā Yoneo puxet mūtik. Yā Yoneo xop yōg 'āmuk xexka tu yāy mānōg, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Yāy Pix. Kaxīy.

²⁶ Ta' nūn Yoām mūtik mōg xop Yoām hah, tu:

—Yāyā, hōmā' xip tihik 'āmūtik kōnāg kox xatapa', yā hōmā xate nōm 'āktux. Hōnhā tik tep-tox pix, ha tikmū'ūn xohix te ha nū' yāy xix. Kaxīy.

²⁷ Ha Yoām te:

—Pexkox yōg Topa te tikmū'ūn xexka mīy, ha tikmū'ūn xohix te nōm pe' mōg, pa' xexka mīy hok, puxix tikmū'ūn nōm pe' mōg 'ohnāg. ²⁸ Hōmā 'āte xa yāy 'āktux, hu: “'Ūgmūn 'ap Kunnix'ah, yā 'āte tikmū'ūn kuxa kummuk xit 'ohnāg, pa Topa te nūgkutnāhā, 'ū mōg hāmāxap, hak-nāy tu nōm nūn.” Kaxīy. Ha xate' xupak, tu' yūmmūg.

²⁹ Yā hā kaxīy putuk: Tikmū'ūn te yāy tap-tup, ha 'ūn te yāytaha yā tik te yāytaha yōg. Ha ta' xip tik te yāytaha xape', tu hām'āktux 'ohnāg, pa hām'āpak, tu tik te yāytaha yōg hām'āktux 'āpak, hu' kuxa hittup xexka', tu' yāykūmīy 'ohnāg. Yāg mūn putuk. 'Āte tik te yāytaha xape putuk, tuk kuxa hittup xexka nōmhā, yā tikmū'ūn xohix te Yeyox pe' mōg. ³⁰ Yā' max, nōm xexka nōy nā' mōg, pu tikmū'ūn xohix nōm pēnā', ha ta' max, 'ūgmūn kutōgnāg

nōy nāg mōg, pu tikmū'ūn 'ūgmūn pēnāk-tōgnāg.

Nōm te pexkox tu' yīxohoh

³¹ Hōmā nōm xip pepi', tu' yīxohoh. Hamūn 'ūxexkanām, ha ta' xohix nōy 'ap xexka'ah. Hām xexka yōg tikmū'ūn yā hām xexka yōg xop xe'e', tu hām xexka yōg tikmū'ūn yōg hāpxop 'āktux. Ha ta nōm te pexkox tu' yīxohoh yā' xexkanām. ³² Tute hāpxop pēnāhā pexkox tu', tu' pēnā'ax 'āktux, tu' xupak'ax 'āktux, pa tikmū'ūn te yōg hām'āktux kopa' kuxa mām 'ohnāg. ³³ Pa tikmū'ūn 'ūm te 'ūyōg hām'āktux kopa' kuxa mām, puxix hām'āktux hu: “Topa 'ūmax xe'e'.” Kaxīy. ³⁴ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā', ha tute Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha Topa te nōm pu' hōm Topa Koxuk, ha nōm hā nū'xīmāg Topa Koxuk hā, tu Topa Koxuk 'āpaknām. ³⁵ Yā' tak Topa te yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg, tu' nōy pu hāpxop xohix popmāhā', puyīy 'ūxohix xop xat. ³⁶ Tikmū'ūn 'ūm kuxa yūm Topak-tok kopah, tu' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Ha ta' nōy 'ūm te Topak-tok pit 'āpak 'ohnāg, tu 'a' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg putup'ah, pa Topa te nōm tu' gāy mōkunā'mōg, ha' kux 'ohnāg.

4

Yeyox xix hāpxexka Xāmānit yōg 'ūhūn

¹ Ta tikmū'ūn xohix te hām'āktux, ha Paniye xop te' xupak. Yā hām'āktux Yeyox mūtik hāpkumep xop xohix nōy nā' mōg xexka', ha ta Yoām mūtik hāpkumep xop xohix tapax 'ohnāg. Tikmū'ūn te kama' hām'āktux, Yeyox te tikmū'ūn xohip-tox pix, ha ta Yoām te tikmū'ūn tīgnāg putox pix. ² Pa 'āmhok. Yeyox te 'ap-tox pix'ah, pa Yeyox yōg tik xop tep-tox pix.

³ Ha Yeyox te nōm 'āpak, tu ta' mōg hāpxexka Yonex kūnāpah, tu

putpu' mōg hāpxexka Ganinet tu'.
 4 Pa' xip hāpxexka Xāmānit, ha nōm
 hā yāyikutut, yā Topa tep-tup.

5 Tu ta' nūn, tu nūktu kōmēn Xik
 tu' xupep hāpxexka Xāmānit kopah,
 yā Yako yōg hām yīkah. Yā hōmā
 Yako te yāy kutok Yoye pu hām hōm.
 6 Yā' xip Yako yōg kōnāg xupup
 kox, ha ta' tuknōg Yeyox, hu kōnāg
 xupup kox kux tu' yūm, 'lhā māyōn
 te yāy kote' yūm.

7 Ha ta' nūn 'ūhūn hāpxexka
 Xāmānit yōg, nūy kōnāg tat xut. Ha
 Yeyox te:

—'Ā kōnāg 'ūm tat, 'ū xo'op.
 Kaxīy.

8 Yā Yeyox yōg tik xop 'ap xip'ah.
 'Ūmōg kōmēn tu', nūy yāy xit'ax pop.

9 Ha 'ūn te:

—'Āmūn yā Yoneo xop kopa 'āxip,
 pak mūn yā Xāmānit xop kopak xip.
 Teptu 'ātu 'ākax, hu: "Ā kōnāg 'ūm
 tat"? Kaxīy.

Yā Xāmānit xop te hāpxopmā
 'ohnāg Yoneo xop mūtik.

10 Ha Yeyox te:

—'Ok xate' yūmmūg Topa te
 tikmū'ūn pu nōm hok hōm, tu nū'
 nōm kutnāhā'? 'Ok xate' yūmmūg
 'ūgmūn 'ū'ūm? Xate' yūmmūg, nūy
 ta' ātu 'ākax, yīy 'āte xa' hōm kōnā'āg,
 nōm te tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg.
 Kaxīy.

11 Ha 'ūn te:

—Notot, naxtox 'ūm yūm hok,
 ha kōnāg xupup kox tox. Tep hā'
 xut xate kōnā'āg, nōm te tikmū'ūn
 hīnnā xe'ēgnāg? 12 Yūmū yōg
 mōnāyxop Yako te yūmū'ā hōm
 nūhū' kōnāg xupup kox. Yako te'
 xo'op nūhū' kōnā'āg, xik-tok te', xix
 yōg xokxop tut xop te'. 'Ok 'āmūn
 xexka', ha ta Yakok-tōgnāg? Kaxīy.

13 Ha Yeyox te:

Tikmū'ūn te' xo'op kōnā'āg
 nūhū', pa hāpxip 'lhā kōnāg tup-
 tup xūy 'ūxeheh. 14 Pa 'āte tikmū'ūn
 pu kōnāg nōy hōm, ha tikmū'ūn
 te nōm xo'op, tu xe kōnāg putup
 xūy pip putup'ah. 'Āte tikmū'ūn

pu' hōm nō'ōm kōnā'āg, ha nōm
 te nāgyikox putuk tikmū'ūn kuxa
 kopah, tu tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg
 mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

15 Ha 'ūn te:

—'Ā' hōm nō'ōm kōnā'āg, ha xe
 kōnāg putup xūy 'ūm pip putup'ah,
 ha 'āte putpuk nūn putup'ah
 nūnteh, nūy kōnāg tat xut. Kaxīy.

16 Ha Yeyox te:

—Mōg, nūy 'āyīpxox xānā', pu nū'.
 Kaxīy.

17 Ha 'ūn te:

—'Ap xip'ah 'ūgyīpxox. Kaxīy.
 Ha Yeyox te:

18—Hamūn, xate hām'āktux xe'e,
 'a' xip'ah 'āyīpxox. Pa hōmā xate
 'āyīpxox mūtik yāytaha', tu' nīm, nūy
 nōy mūtik yāyta', tu mōktu 'āyīpxox
 xohix te' 5 te kaxīy, ha ta hōnhā
 'ātihi tik mūtik, pa yā 'a 'īpxox'ah.
 Xate hām'āktux xe'e, 'ap koit'ah.
 Kaxīy.

19 Ha 'ūn te:

—'Āte' yūmmūg nōmhā, xate Topa
 pupi hām'āktux, yā 'ūgyūmmūg
 xexkah. 20 'Ūgmū yōg mōnāyxop te
 Topa pu nūktettex yīktix tu' nūhū',
 pa 'āxop te' xuktux, 'ūmax, pu Topa
 pu nūktettex kōmēn Yenoyanēn tu'.
 Kaxīy.

21 Ha Yeyox te:

—Nixxix, 'ūxupax. Hāpxip puxix
 tikmū'ūn te Topa pu nūktettex
 putup, pa yīktix tu nūktettex hok,
 xix Yenoyanēn tu' nūktettex hok.

22 'Āxop te Topa pu nūktettex, pa
 nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūgmū'āte
 Topa pu nūktettex, tu nōm yūmmūg.
 'Ūgmūg xop yā Yoneo xop, ha ta'
 xip tik puxet Yoneo xop kopah, tu
 nōm te tikmū'ūn kuxa kummuk xit,
 tu' kuxa maxnāhā'. 23 Pa hāpxip
 'lhā, yā hōnhā 'lhā tikmū'ūn te
 Topa pu nūktettex putup, tu Topa
 'āktux max xe'ep-tup yāy kuxa
 kopah, tu Topa yōg hāmyūmmūg
 xe'e yūmmūg putup. Topa tep-tup,
 puyīy tikmū'ūn Topa pu nūktettex
 hā kaxīy. 24 Topa yā' koxuk, 'ap yīn

xip'ah. Yā' max, pu tikmū'ūn Topa pu nūktettex yāy kuxa hā, tu Topa yōg hāmyūmmūg xe'e yūmmūg. Kaxīy.

²⁵ Ha 'ūn te:

—'Ūnūn putup nō'ōm. Topa te nōm nū'kutnāp-tup, yā' xuxet'ax Kunnix, yā Topa te nōm yāy'kutnāhā'. 'Āte' yūmmūg 'ūnūn putup, tu yūmū'ā hāpxop xohix xexka yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—Yā hamūn, yāg mūn, nōm te 'āmūtik hām'āktux. Kaxīy.

²⁷ Ha ta' nūn Yeyox yōg tik xop, tu nūktu' pēnāhā' Yeyox te hām'āktux 'ūn mūtik, tu' yēy, tu 'ūn pu' yīkopit 'ohnāg, hu: “Putep putup?” Kaxīy. Tu Yeyox pu' yīkopit 'ohnāg, hu: “Tep mūn 'āktux?” Kaxīy.

²⁸ Ha 'ūn te yāy yōg naxtox nīm, tu ta' mōg kōmēn tu', tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

²⁹—Mā, nūy pēnā tihik, tute' xuk-tux 'āte hāpxopmā xohix xexka'. 'Ok nō'ōm yā Kunnix, yā Topa te nōm yāy'kutnāhā'? Kaxīy.

³⁰ Ha ta' mōg tikmū'ūn, nūy Yeyox pēnā'.

³¹ Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox mūtik hām'āktux, hu:

—Yāyā, 'āpu 'āxit'ax mā'. Kaxīy.

³² Ha:

—'Ūxip xit'ax yōgnū' xate' yūmmūg'ah. Kaxīy.

³³ Ha Yeyox yōg tik xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ok tikmū'ūn te tu' hōm 'ūxit'ax? Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—Pute 'ūm 'ūgxit'ax? Yā 'āte hāpxopmā Topa te nōm putup. Yā 'ūgxit'ax putuk. Topa te nūg'kutnāhā', hak hām kuxyāp-tup. Yā 'āte Topa puk hām, yā' xit'ax putuk. Yā 'āxop tep-tuppax 'āxit'ax, ha 'ātep-tuppax 'ūghām Topa te nōm putup. ³⁵ Xate hām'āktux, hu: “Māyōnhex 'ānuk xohix te' 4 nōg putup, 'ihā' ta' mūnta'.” Kaxīy. Pa 'āte xa hām'āktux, hāmpēnā'!

Hōnhā 'ūta'. 'Ūnūnnā', pu' max hōnhā'. Pēnā tikmū'ūn nūn hōnhā, nūy kuxa mām 'ūgkopah, yā mūnta ta nūnnā putuk hōnhā. ³⁶ Tikmū'ūn te mūnta ta nūnnāhā', ha xuxyā te tu' pago. Hā kaxīy nōm te 'ātu tikmū'ūn nūnnāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, yīy ta' kuxa hittup nōm te hāpxop xap xok xix nōm te mūnta ta nūnnāhā', yā' hittup 'ūtix. Hā kaxīy tik te tikmū'ūn puk mūn yūmmūgāhā', ha ta' nōy te tikmū'ūn māmmāhā 'ūgkopah, yā' kuxa hittup 'ūtix. ³⁷ Yā hām'āktux xe'e': “Tik te hāpxop xap xok, ha ta' nōy te mūnta ta nūnnāhā'”. Kaxīy. Hā kaxīy tik te tikmū'ūn puk mūn yūmmūgāhā', ha ta' nōy te tikmū'ūn kuxa māmmāhā 'ūgkopah. ³⁸ 'Āte mō 'āxop pok, xa mūnta ta nūnnā'. Xate hāmxa 'ohnāg. 'Ūnoy te hām xaha', ha xate mūnta nūnnāhā'. Yā xate tikmū'ūn kuxa māmmāhā 'ūgkopah. Kaxīy.

³⁹ Ha ta' kuxa mām ka'ok Yeyox kopa kōmēn Xāmānit yōg tikmū'ūn xohix. Yā 'ūn te hām'āktux, hu: “Mā, nūy pēnā tihik, tute hām'āktux 'āte hāpxopmā xohix xexka'”. Kaxīy. ⁴⁰ Ta' nūn kōmēn Xāmānit yōg tikmū'ūn, tu nūktu Yeyox tu' kax, pu nox xip. Ha' nox tihi' nūmūtik 'āmnīy tix hā.

⁴¹ Ha xe xape xohix te Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ⁴² tu 'ūn pu hām'āktux, hu:

—Hōmā 'ūgmū'āte 'ōg hām'āktux 'āpak, pa hōnhā Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, hu' yūmmūg Yeyox te hām xexka yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox te tik xexkak-tok hit-tupmāhā'

⁴³ 'Āmnīy tix nōg, ha ta' mōg Yeyox hāpxexka Ganinet tu'. ⁴⁴ Yā, hōmā Yeyox te' xuktux hu: “'Ūxape xop te Topa pupi hām'āktux xop 'āpak

'ohnāg yāy yōg hām tu', pa hām nōy yōg tikmū'ūn te nōm 'āpak. Kaxīy.

⁴⁵ Ta' nūn Yeyox, tu nūktu' xupep hāpxexka Ganinet tu', ha Ganinet yōg tikmū'ūn tep-tup Yeyox. Yā hōmā Ganinet yōg tikmū'ūn te' pēnāhā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok kōmēn Yenoyanēn tu', 'ihā' xip 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep kōmēn Kānā tu' hāpxexka Ganinet kopah. Yā hōmā Yeyox te kōnāg hā xupyāg mīy Kānā tu', yā yāyhā xupyāg.

Ha ta' xip Kānā tu kōmēn Kapānām yōg tik xexka' hak-tok pakut. ⁴⁷ Tik te Yeyox nūn 'āpak, tu ta' mōg, tu mōktu Yeyox tu' kax, pu nū', nūyk-tok pit hittupmā', yā 'ūxok putūmnāg. ⁴⁸ Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, ha ta 'ākuxa yūm 'ohnāg. Kaxīy.

⁴⁹ Ha tik te:

—Yāyā, mā hōnhā mō'ka'ok. 'Ūxok putūmnāg 'ūgkutok! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox te:

—Mōg, 'āk-tok hip-tup. Kaxīy.

Ha tik kuxa yūm Yeyox yōg hām'āktux kopah, tu ta' mōg, ⁵¹ pa yōg kāmānat xip putat kopah, tu hām'āktux, hu:

—'Ūhi 'āk-tok. Kaxīy.

⁵² Ha tik te:

—Pi'yā' yūm māyōn, 'ihā' hittup kōnāmāhā'? Kaxīy.

Ha:

—Yā māyōn te yāy kote' yūm, 'ihā xuxi'. Kaxīy.

⁵³ Ha tik te' yūmmūg yā māyōn te yāy kote' yūm 'ihā Yeyox te: “'Āk-tok hip-tup”. Kaxīy.

Ha tik kuxa mām Yeyox kopah, xix' xape xop kuxa mām kamah.

⁵⁴ Yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tix hāpxexka Ganinet tu'. Yā hōmā Yeyox xip hāpxexka Yonex tu', tu ta' nūn hāpxexka Ganinet tu'.

5

Yeyox te' hittupmāhā tik yīn mōg hok

¹ Hāpxip 'ihā' xip'ax Yoneo xop yōg 'āmuk xexka kōmēn Yenoyanēn kopah, ha ta' mōg Yeyox Yenoyanēn tu', tu mōktu' xupep. ² 'Ūxup puxhep max kōmēn yōg hāmpak'ax yīkox yīkah. Yā hāmyīkox 'ūxuxet'ax kahnēn yōg hāmyīkox, ha puxhep max 'ūxuxet'ax Metex, yā Yoneo xop yīy'ax kopah. Yā' pip kuxkaxax xohix te' 5 puxhep max yīmap. ³ Ha kuxkaxax kopa' pip pakut xop, yā' pa hok xop xix hāpkumep hok xop xix yīn mōg hok xop. 'Ūxohix te kōnāg yo'ok hip. ⁴ Hāpxip ha ta' xupep pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu kōnāg kanop, ha ta pakut xop mōg kōnāg hah, ha nōm mō'nāhā hāmāxap, puxix tu' hittup.

⁵ Ha ta' xip tihik, tu' pakutpax hāmyāxatamuk xohix te' 38 hā. ⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu' yūmmūg tik pakut mōkuma'mōg, ha Yexox te:

—'Ok xatep-tup 'āhittup? Kaxīy.

⁷ Ha tik pakut te:

—Yāyā, 'ap xip'ah 'ūnōy, nōm tek mōgāhā puxhep max tu', 'ihā kōnāg yo'ok. 'Āte mīkaxxap ku'īn hāg yīxohoh, pa' nōy xupep hāmāxap. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te:

—Pu 'āg-nīhā xip! 'Ōg 'ixtet pa', nūy ta mōg! Kaxīy.

⁹ Ha tik hittup mō'ka'ok, tu 'ixtet paha', tu ta' mōg. ¹⁰ Pa' pip Yoneo xop, tu tik pu hām'āktux, hu:

—Hōnhā nit xap. Yā' kax'āmi tikmū'ūn yōg xat'ax yōg tappet tu', tu hām'āktux, hu: “Nit xap hā 'ixtet tat hok”. Kaxīy.

¹¹ Ha tik te:

—Tik tek hittupmāhā', tu 'ā hām'āktux, hu: “Pu 'ōg 'ixtet pa', nūy ta mōg. Kaxīy.

¹² Ha:

—'Ū'ūm tihik nō'ōm, nōm te hām'āktux hu: “Pu 'ōg 'ixtet pa'”? Kaxīy.

13 Pa tik te' yūmmūg 'ohnāg, yā' mōg Yeyox. Yā' pip tikmū'ūn xohix 'ōnteh, yīy ta' mōg.

14 Hāpxip 'īhā' mōg Yeyox Topa pet xexka ha', tu mōktu tik xipihi', tu:

—Āpu yāy pēnā', yā 'āhittup. Pu 'ūxe hāpkummuk mīy hok. Hāpkummuk mīy, nūy ta putpu 'āpakut xexkanām. Kaxīy.

15 Ta' mōg tihik, tu Yoneo xop pu hām'āktux hu:

—Yōgnū tek hittupmāhā'. Kaxīy.

16 Yīy ta' gāy Yoneo xop, hu Yeyox kute'ex kummuk. Yā nit xap 'īhā tik hittupmāhā'.

17 Pa Yeyox te tu hām'āktux, hu:

—Yōgnū 'ātak hām mōkuma'mōg, tu' hup 'ohnāg, ha tak hām kamah. Kaxīy.

18 Yīy ta' gāy xexka Yoneo xop, hu Yeyox putex putup. Yā Yeyox te nit xap yōg xat'ax koxyōy, tu Topa 'āktux hu: “Yognū 'ātak”. Kaxīy. Yā Topa putuk Yeyox. Yīy ta' gāy Yoneo xop.

Topak-tok te' xat

19 Ha Yeyox te:

—Āte hām'āktux xe'e, 'ap koit'ah. Ūgmūn, yā 'ātak kutok pit, tu yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa yōg 'ātak te hāpxopmā', ha 'āte' pēnāhā', tu kama' mīy, hā' putuk.

20 Ātak te mōgyāy xe'ēgnāg, yā mō yāy kutok yāy xe'ēgnāg, tuktok pu yāy yōg hāpxopmā'ax xohix mūg, puyīy pēnā'. Hōnhā tute tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax mūg,

ta hāpxip 'īhā hāpxopmā'ax max xe'ēgnāg mūg putup, xayīy 'ākuxa yēy. 21 Yōgnū 'ātak te xakix xop putpu' hīnnāhā', yā tute' hīnnāhā', xixk mūn Topak-tok te tikmū'ūn hīnnāhā kamah, tu tikmū'ūn 'ūm putup tu nōm hīnnāhā'.

22 Yōgnū 'ātak te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit 'ohnāg, nūy yōg hāpkummuk mī'ax hā yānān 'ohnāg. Tute yāy kutok xat, pu kopit, 23 puyīy 'ūgmūn pe tu paxeh xexkah, yā tikmū'ūn

te 'ātak pe'paxex xexka putuk. Tikmū'ūn 'ūm tek-tok pe'paxex xexka 'ohnāg, tu 'ātak pe'paxex xexka 'ohnāg kamah. Yā 'ātak te yāy kutok nū'kutnāhā'.

24 —Nūhū yā hām'āktux xe'e. Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu Topa kopa' kuxa mām ka'ok, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te nūgkutnāhā'.

Āte nōm yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup'ah, ha' xakix xe'e putup'ah, pa' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. 25 Nūhū hām'āktux xe'e. Hāpxip 'īhā, yā hōnhā 'īhā kamah, xakix xop te Topak-tok yōg hām'āktux 'āpak putup, tu' xupak xop hip-tup. 26 'Ātak kopa' xip

'ūhi'ax, yā tute hi'ax hōm. Tute yāy kutok pu' hōm, ha' xip 'ūhi'ax Topak-tok pit kopah. Ūgmūn, yā Topak-tok, tu hi'ax hōm kamah,

27 ha 'ātak te yāy kutok xat, pu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax kopit. Hamūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok.

28 —Texīy 'ākuxa te' yēy? Hāpxip 'īhā xukpot tu xakix xohix xop te yōgnū hām'āktux 'āpak putup, 29 tu xukpot nīm putup, tu ta' mōg. Nōm te hāpxopmā max te putpu' hip-tup, tu hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, ha ta nōm te hāpkummuk mīy te putpu' hip-tup, ha' kopit putup 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax, nūy hāpkummuk mīy'ax hā' yānān.

28 —Texīy 'ākuxa te' yēy? Hāpxip

'īhā xukpot tu xakix xohix xop te yōgnū hām'āktux 'āpak putup, 29 tu xukpot nīm putup, tu ta' mōg. Nōm te hāpxopmā max te putpu' hip-tup,

tu hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, ha ta nōm te hāpkummuk mīy te putpu' hip-tup, ha' kopit putup 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax, nūy hāpkummuk mīy'ax hā' yānān.

Yeyox te' xat

30 Yeyox te xe:

—Āte yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa Topa te hām'āktux, ha 'āte' xupak 'ūxohix xexkah. Hā kaxīy 'āte tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' kopit xe'e'.

Āte' mīy 'ohnāg 'āte nōm putup, pa 'āte' mīy Topa te nōm putup. Tute nūgkutnāhā 'ūgmūn.

31 —Āte yāy 'āktux, ha ta 'āxop hām'āktux, Yeyox max'ah, yā

hām'āktux 'ap xe'e'ah. ³² Pa' nōy tek mūn'āktux kamah. Yā 'ātak tek mūn'āktux kamah. 'Āte' yūmmūg tutek mūn'āktux xe'e'. ³³ Hōmā 'āxop te mō' nōy pok Yoām hah, ha Yoām tek mūn'āktux xe'e'. ³⁴ 'Ap' 'ātep-tup'ah, pu tikmū'ūn tek mūn'āktux. Pa 'āte xa Yoām'āktux, xayīy 'āxop Yoām yōg hām'āktux 'āpax, puyīy Topa 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'.

³⁵ —Yoām te kuyānām tat'ax putuk, ha xatep-tup, tu 'ākuxa hittup Yoām yōg kuyānām kopah. Yā kuyānām xip, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg, tu Topa yōg putat max pēnāhā'. Yā' xip Yoām, ha tikmū'ūn tek mūn yūmmūg xix hāmmax yūmmūg. ³⁶ Yoām tek mūn'āktux, yā' max. Pa 'āte hāpxopmā max. Yā' max xe'ēgnāg. Yōg 'ātak te nūgkutnāhā', 'ūyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Nōm te xak mūn mūg, ha xate' yūmmūg yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā'. ³⁷ 'Ātak tek mūn'āktux max kamah. Tute nūgkutnāhā nūnteh. 'A xate Topa te hām'āktux 'āpak'ah, tu Topa pēnā'ohnāg, ³⁸ ha 'ap xip ka'ok'ah Topa yōg hām'āpak max'ax 'ākuxa kopah, 'ākuxa mām'ohnāg Topa yōg hām'āpak max'ax kopah hah. Topa te nūgkutnāhā', pa 'ākuxa mām'ohnāg 'ūgkopah. ³⁹ 'Āxop te Topa yōg tappet mōkupix punethok, tu hāmpē'āpaxex Topa yōg tappet mōkupix, xayīy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux'ohnāg. Pa 'āmhok. Yā Topa yōg tappet tek mūn'āktux, ⁴⁰ pa 'a' 'āxop tep-tup'ah, nūy 'ūg ha nū', nūy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux'ohnāg.

⁴¹ —'A 'āte' xak'ah, pu tikmū'ūn 'ūgmūn'āktux max. ⁴² Yā 'āte' 'āxop yūmmūg, yā 'āxop te Topap-tuppax'ohnāg 'ākuxa hā. ⁴³ Yōgnū 'ātak te 'ā' hōm yāy yōg xuxet'ax, ha 'āte yāy 'ātak pupik xip, pa 'a' 'āxop tek mūn pa 'ohnāg'ākuxa hā. Yā 'āxop tek putup nōg. Ha ta' nōy nūn,

yā 'ūyāy yōg xuxet'ax hā' nūn, ha ta 'āxop nōy pap-tup 'ākuxa hā, tu' nōy putup pax putup. ⁴⁴ 'Āxop tep-tup, pu tikmū'ūn 'āxop'āktux max, pa 'āxop tep-tup'ah, pu Topa mūn'āxop'āktux max. Texīy 'ākuxa mām putup? ⁴⁵ Hāmpē'āpaxex hok 'āte yōgnū 'ātak pu 'āxop'āktux kummuk putup. 'Āmhok. 'Ākuxa mām Mōyyex kopah, ha Mōyyex te Topa pu 'āxop'āktux kummuk putup. ⁴⁶ 'Ākuxa mām xe'e Mōyyex kopah, nūy ta 'āxop kuxa mām 'ūgkopah, tuk mūn'āpak. Hamūn Mōyyex tek mūn kax'āmi'. ⁴⁷ Pa 'ākuxa mām xe'e'ohnāg Mōyyex yōg tappet kopah. Texīy 'āxop kuxa mām putup yōgnū hām'āktux kopah, tu nōm'āpak? Kaxīy.

6

Yeyox te tikmū'ūn pu xit'ax nīm

¹ Hāpxip 'ihā' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka xak, yā kōnāg xexka 'āxet'ax Ganinet yōg xix 'āxet'ax nōy yā Timenit. ² Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox pe' mōg. Yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu pakut xop hittupmāhā', ha tikmū'ūn te' pēnāhā', hu' pe' mōg.

³ Ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop yīktix tu', tu' mām. ⁴ Ha' xip'ax Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn. ⁵ Ha Yeyox te' pēnāhā', pa' nūn tikmū'ūn xohix, ha Yeyox te Pinip pu hām'āktux, hu:

—Pi'yā yūmū'āte' pop'ax xit'ax tikmū'ūn xohix pu'? Kaxīy.

⁶ Yā Yeyox te nōm'āktux, nūy Pinip yōg hāpxopmā'ax kopit. Yā Yeyox te' yūmmūg tute hāpxopmāp-tup.

⁷ Ha Pinip te:

—Pām yōg tayūmak xohix. Yā tik hām mey te' ⁴, nūy tayūmak pop, nūy nōm hā' pop pām, ha ta tikmū'ūn te pām kutōgnāg māp-tup. Kaxīy.

⁸ Ha 'Ānene te hām'āktux, yā 'Ānene te Yeyox yōg tik xop kopa' xip, yā Pet taknōy. 'Ānene te:

⁹ —'Ūxip nūnte kaxxop pit, tu yōg pām te xemat hā' mīy, tu' xohix te' 5, xix yōg mām tix pip kamah. Tu texīy tikmū'ūn xohix pu'? Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūxat, pu tikmū'ūn māhām. Kaxīy. Yā' xux xohix pip. Ha' xat, ha' mām tikmū'ūn, yā' xohix te' 5.000 tihik, ha 'ūn pip kamah xix kaxxop. ¹¹ Ha Yeyox te pām pop, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ūmax pām xix māhām. Puxi'. 'Āmax. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu tikmū'ūn pu' nīm, tu mām koxip kamah, tu tikmū'ūn pu' nīm, ha tikmū'ūn te xohix pop, hu ta' kux, 'ap nōy putup'ah. Puxix. ¹² Tu' mā kux, tu' hix ka'ok, ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu:

—'Āpu yā 'āxit'ax yāg xohix mām tikmū'ūn te nōm putup'ah. Nōm putyōn hok. Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox yōg tik xop te' xit'ax yāg mām, tu manax hā' tat, yā manax xohix te' 12, tikmū'ūn te nōm mā 'ohnāg. Yā Yeyox te pām xemat te' 5 hā' mīy xohix.

¹⁴ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tikmū'ūn te:

—Topa yōg tappet tu' xuktux, 'ūnūn putup tik te Topa pupi hām'āktux hām xexka tu'. Hamūn, Yeyox yā nō'ōm. Kaxīy.

¹⁵ Tikmū'ūn tep-tup, nūy Yeyox mōgā mō'ka'ok, nūy Yeyox mīy tikmū'ūn yōg xat'ax, pa Yeyox te' yūmmūg, hu ta' mōg yīktix tu', tu yāp-xehnāg xip.

Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā

¹⁶ 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu yīktix tu yīxoho' tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka tu', ¹⁷ tu mīpkox tu' mōxaha', tu nōm mōxakux, tu kōnāg tu' mōg kōmēn

Kapānām tu'. 'Āmnīy, ha ta' xupep 'ohnāg Yeyox yāy yōg tik xop tu'.

¹⁸ Pa 'āmuuh xexka te mō'kouk, ha kōnāg tot xexkah, ¹⁹ ha Yeyox yōg tik xop te mīpkox mōgāhā', tu mōktu 5 kīnōm ha' mōg pe' 6 ha' mōg, tu' pēnāhā', pa' xip Yeyox, ha kōnāg yīmū' hāpkumep, yā' kōnāg yīmū' mōg pata hā, tu mīpkox yīka' nūn, ha ta' yīpkutuk Yeyox yōg tik xop, ²⁰ ha Yeyox te:

—'Ūgyīpkutuk hok, yāg mūn. Kaxīy.

²¹ Tu ta mīpkox hā mō'nāhā Yeyox, yīy ta' hittup Yeyox yōg tik xop, yā mō'nāhā', ta hāpxip 'ohnāg ha ta' xupep mīpkox hāpkux nōy tu'.

Tikmū'ūn te Yeyox xak

²² Hāptup ha ta tikmū'ūn te kōnāg xexka xatapa' pip hāpkux nōy tu', tu' pēnāhā mīpkox kutōgnāg yāp-xehnāg mōg nōm te Yeyox yōg tik xop tat, pa Yeyox mō'tat 'ohnāg.

²³ Ha ta' nūn kōmēn Timenit tu' mīpkox xape xohix, tu nūktu' mōxaha hāpkux tu'. Yā hōmā tikmū'ūn te pām māhā 'ōnteh. Yā Yeyox te Topa pu pām 'āktux 'ōnteh. ²⁴ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā 'ap xip'ah Yeyox, ha Yeyox yōg tik xop 'ap pip'ah kamah. Tikmū'ūn te mīpkox tu' mōxaha', tu ta' mōg kōmēn Kapānām tu', nūy Yeyox xax.

Yeyox te pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'

²⁵ Tu ta' mōg tikmū'ūn, tu kōnāg xexka xak, tu mōktu' mōxaha hāpkux nōy tu', tu Yeyox xak, tu' xipihī', tu Yeyox pu:

—Notot, hām'ūmhā 'āxupep nūnteh? Kaxīy.

²⁶ Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āxop tek xak, xayīy pām mā', tu mōktu 'āhix ka'ok. 'Āte hāpxopmā', pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūgka'ok, pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. ²⁷ 'Āpu pām xax hok, yā hāpxip kutōgnāg 'ihāg-nox pām. 'Āpu pām nōy xax,

yā' nōy xip ka'ok hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa' popmāp-tup pām nō'ōm. Hamūn, Topa tek xat, 'ū' hōm nō'ōm. Kaxīy.

²⁸ Ha tikmū'ūn te:

—Topa te putep putup, pu tikmū'ūn mīy? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Topa tep-tup nūhū'. Tutep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām nōm kopah Topa te nōm nū'kutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, puyīy tikmū'ūn kuxa mām 'ākopah. Putep mūn mīy putup? ³¹ Hōmā 'ūhittap yūmū yōg mōnāyxop te' māhā nōm te pām putuk 'ūxuxet'ax mānā', yā hām panip xexka tu' māhā'. Hāmūn, Topa yōg tappet te: “Topa te pexkox tu' putxok pām, puyīy tikmū'ūn mā'. Kaxīy.

³² Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'A' Mōyyex te xa' pōpmā 'ohnāg pexkox yōg pām, pa yōgnū 'ātak te xa' popmāhā pexkox yōg pām xe'e'. ³³ Topa te pām 'ūm popmāhā'? Yā nōm te pexkox tu' nūn, ha nōm te tikmū'ūn xohix hīnnā mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

³⁴ Ha tikmū'ūn te:

—Notot, 'āpu 'ūgmū'ā popmā' nō'ōm pām. 'Āpu nōm popmā mōkumamōg. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te:

—'Āte pām putuk nō'ōm pexkox yōg. Pām te tikmū'ūn hīnnāhā', ha 'āte tikmū'ūn hīnnāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg. Tikmū'ūn tek ha' nūn, puxix putup xūy nōāp-tup 'ūkuxa kopah. Tikmū'ūn tek mūn kopa' kuxa mām, puxix kōnāg putup xūy putuk nōāp-tup 'ūkuxa kopah, yā 'a xe kōnāg putup xūy putuk xip putup'ah 'ūkuxa kopah. ³⁶ Pa 'āte xa' xuktux, 'āxop tek pēnāhā', pa 'ākuxa mām ka'ok 'ohnāg. ³⁷ Yōgnū 'ātak te 'ā' popmāhā tikmū'ūn, puyīy' kuxa

mām 'ūgkopah, ha nōm tek ha' nūn putup, ha 'āte xohix pop putup, tu 'ātep-tup nōg 'ohnāg putup, yā yōg xop, 'āte mō nōm yāy xe'ēgnāg. ³⁸ Hamūn, 'āte pexkox tuk nūn tuk yīxoho', nūy mīy Topa te nōm putup. Yā tute nūgkutnāhā'. 'Ak nūn'ah, nūy mīy 'āte nōm putup. ³⁹ Topa te nūgkutnāhā', 'ūyīy hāpxopmā', yā 'āte yāy yōg tikmū'ūn xaxok 'ohnāg. Yā nōm te' kuxa mām'ax xaxok putup'ah, ha Hāmgyāgnāg te nōm pop putup'ah. 'Ātak te 'ā nōm popmāhā', ha 'āte nōm putpu' hīnnāp-tup hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā'. ⁴⁰ Hamūn, yōgnū 'ātak tep-tup hā kaxīy. 'Ūp-tup, puyīy nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, yā nōm xohix te Topak-tok pēnāhā', hu' kuxa mām Topak-tok kopah. Ha ta hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā putpu' hīnnāp-tup 'āte'. Kaxīy.

⁴¹ Ha Yoneo xop te Yeyox 'āktux kummuk kōnāmāhā'. Yā Yeyox te: “'Ūgmūn yā pām putuk, nōm te pexkox tu' yīxoho”. Kaxīy.

⁴² Ha Yoneo xop te:

—Yā tihik nūhū', yā Yeyox. 'Ok Yoyek-tok? Yūmū'āte' yūmmūg 'ūyōg 'ātak xi' tut. Teptu hām'āktux pexkox tu' yīxoho'? Kaxīy.

⁴³ Ha Yeyox te:

—'Āhup. Yāy mūtik hām'āktux kummuk hok! ⁴⁴ Yōgnū 'ātak tek ha tikmū'ūn nūnnāhā', yā' kuxa mām 'ūgkopah. Ha Topa te tikmū'ūn nūnnāp-tup'ah, yā' kuxa mām putup'ah 'ūgkopah. Ha ta hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā 'āte yāy yōg xop putpu' hīnnāp-tup. ⁴⁵ Hōmā 'ūhittap tik te Topa pupi hām'āktux xop te' kax'āmi, hu: “Topa te tikmū'ūn xohix xexka pu hāmyūmmūgāhā'. 'Ūxohix te 'ātak 'āpak, hu hāmyūmmūg, yā nōm xohix 'ūg ha' nūn putup. ⁴⁶ 'Ap 'āte hām'āktux'ah tik 'ūm te Topa pēnāhā'. Nōm te Topa ha' nūn, yā nōm puxehnāg te Topa pēnāhā'.

47 —Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. 48 'Ūgmūn yā pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'. 49 Hōmā 'ūhittap mōnāyxop te pām mānā māhā hām panip xexka tu', pa' xakix pax. 50 Pa tikmū'ūn 'ūm te pām nōy māhā', puxix xakix ka'ok putup 'ohnāg. 51 'Ūgmūn yā pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā', ha' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Āte pexkox tuk yīxohoh. Tikmū'ūn 'ūm te' māhā', puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Pute 'ūm pām nō'ōm 'āte tikmū'ūn pu nōm hōm? Yā yāy yōg yīn. Āte yāy yīn hōm, puyīy tikmū'ūn xohix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

52 Ha ta' gāy Yoneo xop, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Texīy tik te yūmū'ā yāy yīn hōm, 'ū mā'? Kaxīy.

Yā tikmū'ūn kuxa mām'ax te' putuk tikmū'ūn te Yeyox yīn māhā'.

53 Ha Yeyox te:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok yīn mā 'ohnāg, yāg yīn mā 'ohnāg, pixix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg 'ohnāg. Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok hep 'āta xo'op 'ohnāg, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg 'ohnāg. 54 'Ūxohix tek yīn māhā', tuk hep 'āta xo'op, puxix hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, ha ta hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā 'āte nōm putpu' hīnnāp-tup. 55 Hamūn, 'ūgyīn yā xit'ax xe'e, xik hep 'āta yā hep xe'e'. 56 Tikmū'ūn 'ūm tek yīn māhā' xik hep 'āta xo'op, yā nōm kuxa mām 'ūgkopah, hak xip ka'ok nūmūtik. 57 Yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā', tuk hīnnāhā'. Hā kaxīy 'āte tikmū'ūn hīnnāhā', nōm tek yīn māhā', yā' kuxa mām 'ūgkopah. 58 Āte pām putuk, tu pexkox tuk yīxohoh, yā' putuk'ah pām nōy. Mōnāyxop te nōm māhā',

pa' xakixpax. 'Ūxohix 'ūm tek yīn māhā', yā' kuxa mām 'ūgkopah, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

59 Hā kaxīy hām'āktux Yeyox Yoneo yōg Topa pet kopah kōmēn Kapānām tu'.

Yeyox yōg hām'āktux'ax te tikmū'ūn hīnnāhā'

60 Yā hām'āktux 'āpak tikmū'ūn xohix, nōm te Yeyox pe' mōg, tu:

—Yā tute yūmū'ā hāmyūmmūg ka'ok yūmmūgāhā'. 'Ū'ūm te nōm 'āpak, nūy yīpkox pi'? Yā tik 'ohnāg. Kaxīy.

61 Hā kaxīy hām'āktux kummuk Yeyox pe' mōg xop. Tikmū'ūn te Yeyox pu hām'āktux 'ohnāg, pa Yeyox te tikmū'ūn yōg hām'āktux'ax yūmmūg, tu:

—'Ok yōgnū hām'āktux te 'āxop kuxa nōā'? 62 Paxpu 'āxop te' pēnāhā' 'ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok pēnāhā', 'ihāg mōg pepix putpu' yāy yōg xip'ax tu', nūy ta putep pe 'āxop paxex putup? 63 Tikmū'ūn koxuk pip, puxix hi tikmū'ūn. Yōgnū hām'āktux te' koxuk putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'. 64 Pa' pip 'āxop kopah tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. Kaxīy.

Yā hōmā 'ūhittap Yeyox te' yūmmūg mōkuma'mōg yāg xop kuxa mām 'ohnāg, tu kama' yūmmūg tik te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy xūygā'.

65 Ha Yeyox te:

—Hamūn 'āte xa hām'āktux, Topa tek ha tikmū'ūn nūnnāhā, puxix 'ūg ha nū'. Pa Topa tek ha tikmū'ūn nūnnā 'ohnāg, puxix nūn 'ohnāg, yā 'ūgkopa' kuxa mām putup'ah. Kaxīy.

66 Yīy ta Yeyox nīm tikmū'ūn xohix te', tu xe Yeyox pe' mōg 'ohnāg, 67 ha Yeyox te yāy yōg tik te 12 xop pu:

—'Ok 'āxop tek nīm putup kamah, nūy ta mōg? Kaxīy.

68 Ha Xīmām Pet te:

—Tep pek mūg mōg putup? 'Ōg hām'āktux'ax tek mūg hīnnāhā', hak mūg hi hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ⁶⁹ 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'āmūn yā Kunnux, ha Topa te 'āmūn yāykutnāhā'. Yā Topa tu 'ānūn. Kaxīy.

⁷⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte 'āxop yīmōgātux tikmū'ūn kopah? Pa 'āxop kopa' xip yāp-xet, yā Hāmgāyāgnāg xop yōg tik te 'āxop kopa' xip. Kaxīy.

⁷¹ Hamūn, Yeyox te Yot 'āktux, yā Xīmām kutok Yot, yā' xip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah, pa hāpxip 'īhā Yot te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy Yeyox xūyāgā'.

7

Yeyox xix' taknōy xop

¹ Ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep hāpxexka Ganinet tu'. 'A' putup'ah, nūy hāpkumep hāpxexka Yonex tu', yā Yoneo xexka xop tep-tup, nūy Yeyox putex Yonex tu'. ² Hāpxip kutōgnāg 'īhā' xip'ax 'āmuk xexka 'āxet'ax Mīptutnāg Yōg 'Āmuk Xexka'. ³ Ha ta' pip Yeyox taknōy xop, tu:

—'Āpu mōg Yonex tu', puyīy 'āmūtik hāpkumep xop pēnā' xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. ⁴ Xatep-tup, pu tikmū'ūn 'āyūmmūg, ha ta yāy yōg hāpxopmā'ax xap-top putup'ah. Xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. 'Āpu 'ūmīy, puyīy tikmū'ūn xohix pēnā', nūy 'āyūmmūg. Kaxīy.

⁵ Yā 'a' taknōy xop mūn te Yeyox kopa kuxa mām 'ohnāg

⁶ Ha Yeyox te:

—Hōnhā 'ūmīy hok pu' max. 'Ap xe'e'ah hōnhā, pa 'āmnīy xohix 'ūxe'e'āxop yōg. ⁷ Tikmū'ūn xohix te 'āxop putup nōg yūmmūg 'ohnāg, pa tikmū'ūn xohix tek putup nōg, yā 'āte hām'āktux punethok tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. ⁸ 'Āpu mōg 'āmuk xexka hah. 'Ap 'ūgmōg putup'ah

nōmhā. 'A 'āmnīy xe'e'ah yōgnū'. Kaxīy.

⁹ Hā kaxīy Yeyox te hām'āktux, tu' nox xip hāpxexka Ganinet tu'.

Yeyox mōg 'āmuk xexka hah

¹⁰ Ha ta' mōg 'ūtaknōy xop 'āmuk xexka hah, ha hāpxip 'īhā' mōg kama Yeyox, pa yāy xap-top, yā tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg. ¹¹ Ha Yoneo xexka xop te Yeyox xak 'āmuk xexka tu', tu tikmū'ūn yīy kopit, hu:

—Pi'yā' xip Yeyox? Kaxīy.

¹² Ha tikmū'ūn te hām'āktux pū'ūgnāg punethok, ha' yāg te:

—Yā tik max nō'ōm. Kaxīy.

Pa' yāg nōy te:

—Tute mō'āmā'. Kaxīy.

¹³ Pa' xohix te hām'āktux pū'ūgnāg, yā hām'āktux xap-top, Yoneo xexka xop yīpkutuk tu'

¹⁴ Hāpxip 'āmuk xexka kote 'īhā' mōg Yeyox, tu mōktu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā', ¹⁵ ha Yoneo xexka xop te' yēy, tu:

—Texīy kāy te hāmyūmmūg xexka', pa tappet mīy 'ohnāg? Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—'A 'āte yāy yōg hāmyūmmūg yūmmūgā'ah, pa Topa yōg, yā tute nūg mūn kutnāhā'. ¹⁷ Tikmū'ūn 'ūm tep-tup, nūy mīy Topa te nōm putup, puxix yūmmūg putup 'āte Topa yōg hāmyūmmūg 'āktux, 'a yōg'ah.

¹⁸ Tikmū'ūn 'ūm te yāy yōg hāmyūmmūg 'āktux, puxip-tup, pu tikmū'ūn hāmpē'paxex yā' xexka nō'ōm. Ha ta' nōy tep-tup, pu tikmū'ūn hāmpē'paxex yā' xexka Topah. Yā Topa te nū nōm kutnāhā', yā tik yok, yā' koit 'ohnāg. ¹⁹ Hōmā Mōyyex te xa' popmāhā Topa te nōm xat. Hamūn, pa 'āxop xohix te' mīy 'ohnāg Topa yōg xat'ax. Teptu 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex? Kaxīy.

²⁰ Ha tikmū'ūn te:

—Yāmīy kummuk xip 'ākopah. Tep-te 'āp-tex putup? Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg puxet, yīy 'āxop kuxa te' yēy. ²² Hōmā 'ūhittap mōnāyxop tek-tok pit xax mep 'ūyīmap hāmāxap, ha ta hāmyāxatamuk punethok nōg, 'īhā Mōyyex te' xat, pu' mīy nō'ōm, yīy ta hōnhā 'āxop te' mīy 'āmnīy hām hok 'īhā'. ²³ 'Āxop tek-tok pit xax mep 'ūyīmap 'āmnīy hām hok 'īhā', nūy Mōyyex yōg xat'ax mīy. Texīy 'āxop gāy, yā 'āte tik hittupmāhā 'āmnīy hām hok 'īhā'? ²⁴ 'Āxop te hāmpēnāhā mō'ka'ok, tu yōgnū hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok, tu hām'āktux mō'ka'ok 'ūgkummuk. Kaxīy hok! 'Āpu yōgnū hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok hok! Kaxīy.

'Ok Topa te Yeyox yāyuktūnāhā'?

²⁵ Ha ta kōmēn Yenoyanēn yōg yāg xop te:

—'Ok nō'ōm tihik? 'Ok tikmū'ūn te' kāy putex putup? ²⁶ Pēnā! Tute tikmū'ūn xohix mūtik hām'āktux, pa tikmū'ūn te Yeyox pa 'ohnāg, yā' mūg 'ohnāg. 'Ok xexka xop te' yūmmūg 'ohnāg yā Yeyox, Topa te nōm yāyuktūnāhā'? ²⁷ 'Ūnūn nō'ōm, Topa te nōm yāyuktūnāhā', puxix tikmū'ūn yūmmūg putup'ah 'ūyōg xip'ax, xix hām tu' nūn yūmmūg putup'ah, pa yūmūg xohix te' yūmmūg Yeyox yōg xip'ax, xix yōg hām tu' nūn, xix yōg 'ātak, xi' tut. Kaxīy.

²⁸ Ha ta' xip Yeyox Topa pet xexka kopah, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ok 'āxop tek mūn yūmmūg xe'e'? 'Ok 'āxop te' yūmmūg hām tuk nūn? 'Ak puxet nūn'ah, yā Topa xe'e te nūgkutnāhā', pa 'āxop te Topa yūmmūg 'ohnāg. ²⁹ Pa 'āte nōm yūmmūg. Yā 'āte nōm tuk nūn, ha tute nūgkutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te' kax, pu xonat xop Yeyox mūy, pa' mūg 'ohnāg, yā

Yeyox mūg yōg 'āmnīy xe'e xupep 'ohnāg. ³¹ Pa tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu:

—Kunnix nūn, yā Topa te nūn yāyuktūnāhā', ha' nūn, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā Yeyox te' mīy punethok te kaxīy. Kaxīy.

Xonat xat, pu Yeyox mūy

³² Yā tikmū'ūn xohix te hām'āktux pū'ūgnāg te kaxīy, ha Paniye xop te' xupak, hu xonat xat xix 'āmānex xexka xop te xonat xat, pu Yeyox mūy.

³³ Ha Yeyox te:

—Hāpxip kutōgnāg hāg xip'ax 'āxop kopah, tu tak mōg putup nōm hah, yā nōm te nūgkutnāhā', yā nōm hak mōg putup. ³⁴ 'Āxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnāg. Yā 'ūgmōg putup nōm hām tu', pa 'āmōg yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha Yoneo xexka xop te yā mūtik hām'āktux, hu:

—Pi'yā' mōg putup? Texīy yūmū'āte nōm xipi tapax 'ohnāg? 'Ok mōg putup kōmēn tu' hāpxexka Genex tu'? Yā Yoneo xop pip 'ōnteh. 'Ok Genex yōg xop pu hāmyūmmūgāp-tup? ³⁶ Putep 'āktux? Tute: "Āxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnāg. 'Āmōg yūmmūg 'ohnāg." Kaxīy. Putep xuktux Yeyox? Kaxīy.

Kōnāg kox putuk tikmū'ūn kuxa kopah

³⁷ Ta 'āmuk xexka yōg 'āmnīy xox putox, yā 'āmuk xexka yōg 'āmnīy xexka', 'īhā' xip Yeyox, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ū'ūm te kōnāg putup xūynāg putuk 'ākuxa kopah. Mā 'ūg ha, nūy xo'op putuk. ³⁸ Yā Topa yōg tap-pet te: "Tikmū'ūn 'ūm 'ūgkopa' kuxa mām, tu' kuxa kopa' mōg putup kōnāg kox xexka punethok putuk, yā kōnāg xet putuk, tu hāptopa' mōg putup". Kaxīy.

³⁹ Yā Yeyox te Topa Koxuk 'āktux, yā kōnāg kox putuk Topa Koxuk

tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn hīnnāhā'. 'Ūkuxa mām xop te Topa Koxuk pap-tup. Pa nōm 'āmñīy 'īhā Yeyox te hām'āktux, 'īhā hōm 'ohnāg Topa Koxuk. Nāy, pu Yeyox xok, tu putpu' hi', tu yōg hām xe'ēgnāg tu' mōg hāmāxap, tuk-nāy tu Topa Koxuk hōm putup.

Tikmū'ūn hāmpē'paxex'ax yāy pot

⁴⁰ Tikmū'ūn te' xupak, ha punethok te:

—Yā tute Topa pupi hām'āktux xe'e'. Kaxīy.

⁴¹ Ha ta' yāg te:

—Nōm yā Kunnix, yā Topa te nōm yāykutnāhā'. Topa yōg tappet te hām'āktux Kunnix nūn putup. Kaxīy.

Pa tikmū'ūn nōy te:

—'A' Ganinet tu' nūn putup'ah Kunnix. ⁴² Topa yōg tappet te hām'āktux Kunnix te Namix yōg xupepmā xop kopa' xip putup, tu nāp-tup kōmēn Menēg tu', yā Namix yōg xip'ax Menēg. Kaxīy.

⁴³ Ha tikmū'ūn hāmpē'paxex'ax yāy pot. ⁴⁴ Yā yāg xop tep-tup, pu xonat Yeyox mūy, pa' mūg 'ohnāg.

Yoneo xexka xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah

⁴⁵ Ha ta' mōg putpu' xonat xop 'āmānex xexka xop hah, tu paniye xop ha' mōg, ha' yīykopit, hu:

—Teptu Yeyox nūnnā 'ohnāg? Kaxīy.

⁴⁶ Ha xonat xop te:

—Yā hām'āktux max Yeyox te'. Tep-te hām'āktux nōm tik yōg hām'āktux putuk? Yā tik 'ohnāg. Hām'ūmhā hām'āktux nōm tik yōg hām'āktux putuk? Yā hām'āktux 'ohnāg. Kaxīy.

⁴⁷ Ha Panixet xop te:

—'Ok 'ākuxa mām 'ūyōg mō'āmā'ax kopa kamah? ⁴⁸ Tik xexka 'ūm kuxa yūm kāy kopah, xix Paniye 'ūm? Hām'ūmhā'? Yā tik xexka 'ohnāg xix Paniye 'ohnāg kuxa mām kāy kopah. 'Āmhok.

⁴⁹ Tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg Mōyyex yōg xat'ax, yīy Topa te nōm xūygāp-tup. Kaxīy.

⁵⁰ Pa' xip Nīkonēm, yā hōmā Yeyox ha' mōg Nīkonēm, yā Paniye xop kopa' xip. Tute:

⁵¹ —Yūmū yōg xat'ax te hām'āktux, hu: “Āpu tik yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap, tuk-nāy tu' xuktux 'ūkummuk tihik.” Kaxīy.

⁵² Ha' nōy te:

—'Ok hāpxexka Ganinet tu 'ānūn kamah Yeyox putuk? 'Āpu mōkupix max Topa yōg tappet, ha xate' yūmmūg putup Topa pupi hām'āktux xop te hāpxexka Ganinet tu' nūn 'ohnāg. Kaxīy. ⁵³ Ha ta' nūn tikmū'ūn yāy pet hah.

8

Ūn te' nōy hā' xupxet

¹ Ha ta' mōg tikmū'ūn xohix xexka yāy pet hah, ha ta' mōg Yeyox yīktix 'Onimet Kup tu' ² Hāptup māyōn xupep 'īhā' mōg Yeyox tu mōktu putpu' xupep Topa pet xexka tu', pa tikmū'ūn xop xexka te Yeyox xakot, ha Yeyox yūm, tu tikmū'ūn pu hām'yūmmūgāhā kōnāmāhā'. ³ Ha ta' pip kama tik te hām'yūmmūg xop xix Paniye xop, tu' nūnnāhā 'ūhūn. Hōmā 'ūn te' nōy hā' xupxet, ha tikmū'ūn te' pēnāhā'. Nōm te 'ūn xix tikmū'ūn keppah, hak-nīhā' xip. ⁴ Ha nōm xop te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, nū 'ūn te' nōy hā' xupxet, ha tikmū'ūn te' pēnāhā'. Yā' xonnix. ⁵ Ha ta' hōmā Mōyyex te' kax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu', tu kax'āmi, pu tikmū'ūn 'ūn te kaxīy tu' mīkaxxap hā tux, tu nōp-tex. Putep xuktux 'āmūn nōmhā'. Putep mūn mīy putup yūmū'āte'? Kaxīy.

⁶ Yā Paniye xop yōg hām'āktux te pamāg putuk. Yā 'ūp-tup, puyīy Yeyox hām'āktux kummuk, puyīy tikmū'ūn xuktux Yeyox 'ūkummuk.

Pa Yeyox nū'xup, tu' yīm kutok hā' kax'āmi hām tu'. ⁷ Ha tik te xe' yīykopit punethok, ha' yok Yeyox, tu:

—'Ok xip nūnte tik te hāpkummuk mīy 'ohnāg? 'Ūxip, puxix mō xap yōn hāmāxap putup. Kaxīy.

⁸ Yeyox nū'xup 'ūxeheh, tu xe kax'āmi hām tu', ⁹ ha' xupak xop 'ūp-xet hu' mōg, yā kutut mōg hāmāxap, tu mōktu tik xip 'ohnāg Yeyox mūtik xix 'ūn mūtik. Yā' xip Yeyox xix 'ūhūn, ¹⁰ ha Yeyox yok, tu:

—Nixxix, pi'yā' mōg tihik? Pi'ā' pip tik te hām'āktux 'ākummuk? Kaxīy.

¹¹ Hā:

—Yāyā, 'ūmōg ka'mām, yā' pip'ah. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn, 'a 'āte hām'āktux'ah 'ākummuk, 'a yā 'ākummuk'ah. Mōg, nūy xe hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn xohix yōg kūyānām putuk

¹² Ta xe' xip Yeyox xix tikmū'ūn, ha Yeyox te:

—'Āte kuyānām putuk tikmū'ūn xohix pu'. Nōm te 'ūg pe' mōg, yā' xip kuyānām putuk 'ūkuxa kopah, yā hi'ax kux 'ohnāg yōg kuyānām, ha nōm xop 'a' pip'ah hāpkoxtap kopah. Kaxīy.

¹³ Ha Paniye xop te:

—Nōmhā 'āp-xehnāg te yāy 'āktux, yīy 'ōg hām'āktux 'ūxe'e 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁴ Hā Yeyox te:

—Paxpuk puxehnāg te yāy 'āktux, puxix 'ūxe'e yōg hām'āktux. Hamūn, 'āte' yūmmūg hām tuk nūn, xix hām tuk mōg putup kama' yūmmūg. Pa xate' yūmmūg 'ohnāg hām tuk nūn, xix hām tuk mōg putup kama xate' yūmmūg 'ohnāg.

¹⁵ 'Āxop te hām'āktux mō'ka'ok 'ūnōy kummuk, yā 'āxop te tikmū'ūn xohix putuk. Pa 'āte hām'āktux 'ohnāg 'ūnōy kummuk. ¹⁶ Paxpu 'āte hām'āktux 'ūnōy kummuk,

kopxix 'ūnōy yōg hāpxopmā'ax kopit xe'e'. 'Ūgpuxehnāg xip 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik. Tute nūgkutnāhā'. ¹⁷ Yā 'ūkax'āmi 'ōg xat'ax yōg tappet tu', 'ūtix te pēnā xop 'āktux, ha hām'āktux tix te yāy putuk, puxi' xe'e 'ūyōg hām'āktux. ¹⁸ 'Āte yāy 'āktux, ha yōgnū 'ātak tek mūn 'āktux kamah, yā hām'āktux tix te yāy putuk. Tute nūgkutnāhā' Kaxīy.

¹⁹ Ha nōm te:

—Pi'yā' xip 'ōg 'ātak? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Ap 'āxop tek yūmmūg'ah xix yōgnū 'ātak 'ap yūmmūg'ah kamah. Paxpu 'āxop 'ūgyūmmūg, hu ta yōgnū 'ātak yūmmūg kamah. 'A 'āxop tek 'ūgyūmmūg'ah. Kaxīy.

²⁰ Hā kaxīy Yeyox te xohix pu hām'yūmmūgāhā Topa pet xexka kopah. 'Ōnte tikmū'ūn te mīpkox kopa tayūmak nīm. 'A' xonat te Yeyox mūg'ah, yā yōg 'āmnīy xe'e'ah, yī' mūg 'ohnāg.

'Ū'ūm Yeyox

²¹ Ta xe hām'āktux Yeyox tikmū'ūn mūtik, hu:

—'Ūgmōg putup nūpeheh, ha xatek xak putup, pa' pip 'ōg hāpkummuk mīy'ax, 'īhā 'āxakix putup, hu 'āmōg yūmmūg 'ohnāg yōgnū xip'ax, tu 'a' nōm tu 'āmōg putup'ah. Kaxīy.

²² Ha Yoneo xexka xop te:

—Tute hām'āktux: "Āmōg yūmmūg 'ohnāg yōgnū xip'ax. Putep xuktux? 'Ok yāy putex putup? Kaxīy.

²³ Hā Yeyox te:

—'Ōg pip'ax pip nūnte hām xexka tu', pa 'ūkxip'ax pip pepix pexkox tu'. 'Ōgnū pip'ax yā hām xexka', pa 'ūkxip'ax xip'ah hām xexka tu'. ²⁴ Hā kaxīy 'āte xa hām'āktux, 'ūpip 'ōg hāpkummuk mīy'ax, 'īhā 'āxakix putup. 'Āxop kuxa mām 'ohnāg 'ūgmūn kopah, 'īhā 'ōg hāpkummuk mīy'ax pip ka'ok 'āxop

mūtik. Hamūn, 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgmūn kopah, yā 'ūkxuxet'ax nōy yā 'ūgmūn yāg mūn. Kaxīy.

²⁵ Ha nōm te:

—'Āmūn 'ū'ūm? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte xa nōm 'āktux punethok ²⁶ 'Āte xe xa hām'āktux punethok, tu xe 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup punethok, nūy hām'āktux 'āxop te hāpkummuk mīy punethok. Topa te nūgkutnāhā, yā' xe'e', ha 'āte nōm yōg hām'āktux 'āpak, tu nōm 'āktux tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg. Kaxīy.

²⁷ Ha tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg Yeyox yōg hām'āktux, yā Yeyox yōg 'ātak 'āktux'ax yūmmūg 'ohnāg. ²⁸ Ha Yeyox te:

—'Āxop tek mūn Tikmū'ūn Kutok xup putup pepix mīpkupnix tu', hak xup putup, tuk xok putup, 'ihā 'āxop te' yūmmūg putup 'ūgmūn yāg mūn, tu 'āxop te' yūmmūg putup 'āte yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak yōg hāmyūmmūg 'āktux 'āte', tu hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg, ²⁹ ha Topa te nūgkutnāhā, yā' xip 'ūgmūtik, tuk nīm putup'ah. Yā hamūn, 'āte hāpxopmā', hā Topa tep-tuppax, ha hāpxop nōy mīy 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te' xupak Yeyox yōg hām'āktux, ha' punethok kuxa mām Yeyox kopah.

Nōm te hok hā hām putuk

³¹ Ha Yeyox te Yoneo xop yōg kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop te yōgnū hāmyūmmūg tu 'īpkox pip, tu' mīy, nūy ta 'āxop yā yōgnū xop. ³² 'Āxop te nōm te hok hā hām putuk, ha' nōy te 'āxop xatpax. Pa 'āxop te' yūmmūg putup hāmyūmmūg'ax xe'e, ha hāmyūmmūg xe'e'ax te 'āxop mōy putup, xayīy mōg, tu xe nōm te hok hā hām xop putuk'ah. Kaxīy.

³³ Pa tikmū'ūn te:

'Amanām yōg xupepmā xop kopak mūg pip, tu nōm te hok hā hām putuk 'ohnāg. Yā' nōy tek mūg xatpax 'ohnāg. Teptu xate hām'āktux, 'ūgmūg mōy, nūy ta mōg? Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux hāmyūmmūg xe'e'. Tikmū'ūn 'ūm te hāpkummuk mīy, ha hāpkummuk mīy'ax putup xūy'ax te tikmū'ūn xatpax, ha tikmū'ūn te nōm te hok hā hām putuk. ³⁵ 'A' nōm te hok hā hām xip ka'ok'ah xuxyā xop kopah, pa' mōg putup. 'A' xip ka'ok'ah. Ha tak-tok xip ka'ok xuxyā xop kopah, tu' mōg putup'ah, yā' xip ka'ok. ³⁶ Pak mūn Topak-tok te 'āxop mōy, xa mōg, yā 'āmōg putup xe'e', tu nōm te hok hā hām putuk putup 'ohnāg, ha hāpkummuk mīy'ax te 'āxop xat putup 'ohnāg. ³⁷ 'Āte' yūmmūg 'āxop yā mōnāyxop 'Amanām yōg xupepmā xop. Pa 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex. 'Āxop te yōgnū hāmyūmmūg pa 'ohnāg, hup-tup, nūy 'ūkputex. ³⁸ Yōgnu 'ātak te 'ā' mūg hāpxop punethok, ha 'āte xa nōm 'āktux, pa 'āxop te' mīy 'ōgnū 'ātak yōg xat'ax. Kaxīy.

³⁹ Ha tikmū'ūn te:

—Yōgnū 'ātak yā 'Amanām. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

Paxpu 'āxop yā 'Amanām yōg xop, nūy ta hāpxopmā yā 'Amanām putuk. ⁴⁰ Topa te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa nōm 'āktux, yā hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg. Pa 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex, yā 'a 'Amanām putuk'ah. ⁴¹ 'Āxop te hāpxopmā 'ōgnū 'ātak putuk. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—Topa mūn yā 'ūgmū yōg 'ātak, yā Topap-xehnāg, yāg mūg yā Topak-tok xe'e, yā 'ap 'āmūn putuk'ah. Kaxīy.

⁴² Ha Yeyox te:

—Paxpu Topa yā 'ōgnū 'ātak, nūy ta 'āxop putuppax 'ūgmūn.

Hamūn, 'āte Topa tuk nūn, tu nūktuk xupep nūnteh. 'A 'āte nū yāy kutnā'ah, pa yā Topa te'. ⁴³ Teptu 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg yōgnū hām'āktux. 'Ok 'āxop te nōā' tot 'ohnāg yōgnū hām'āktux? ⁴⁴ 'Āxop yā Hāmġāyāgnāg kutok, tu 'āxop te' mīy 'ōgnū 'ātak te nōm putup. Yā hām xexka yōg hāmāxatamuk tox hā Hāmġāyāgnāg te' kixpax. Tutep-tup nōg hok'ah hāmāyūmmūg'ax xe'e, yā Hāmġāyāgnāg 'ūyok 'ohnāg, tu' koitpax, yā Hāmġāyāgnāg te kaxīy, tu' koitpax, yā koit'ax xohix xexka mīy. Koit'ax yā Hāmġāyāgnāg kutok. ⁴⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' koit 'ohnāg, pa 'āxop kuxa mām 'ohnāg yōgnū hāmāyūmmūg'ax kopah. ⁴⁶ Pi'yā 'āxop kopa te' xuktux'ax 'āte hāpkummuk mīy? Yā tik te nōm 'āktux 'ohnāg. 'Āte hāpxe'e 'āktux. Teptu 'āxop tek kopa 'ākuxa mām 'ohnāg? ⁴⁷ Topa yōg tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip. Pa 'āxop 'a' Topa yōg'ah, hu 'āyīpkox pip 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox xix 'Amanām

⁴⁸ Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ok 'ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux 'āmūn te Xāmānit xop kopa 'āxip, ha' xip yāmīy kummuk 'ākopah? Yā hamūn. Kaxīy.

⁴⁹ Ha Yeyox te:

—'Ap xip'ah yāmīy kummuk 'ūgkopah. 'Āte yōgnū 'ātak max 'āktux, ha ta 'āxop tek mūn 'āktux kummuk. ⁵⁰ 'A 'āte' xak 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūn 'āktux max. 'Āte' xak 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūn xexka mīy. Yā' nōy puxet tek mūn 'āktux max, tuk xexka mīy, tu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xuktux 'āxop kohe', pak mūn yok. ⁵¹ 'Āte hāpxe'e 'āktux. Nōm 'ūm te yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg yā xakix xe'e putup 'ohnāg. Kaxīy.

⁵² Ha Yoneo xop te:

—'Ūgmū'āte' yūmmūg nōmhā' 'ūxip yāmīy kummuk 'ākopah. 'Amanām xok, xix tik te Topa pupi hām'āktux xop xakix kamah, pa xate' xuktux, hu: “Nōm 'ūm te yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix xakix xe'e putup 'ohnāg. ⁵³ Yūmū yōg 'ātak 'Amanām xok. Xate putep mūn 'āktux? 'Ok 'āmūn xexka', pa 'Amanām kutōgnāg? Yā Topa pupi hām'āktux xop xakix kamah. 'Ok xate hāmp'e'āpaxex 'āxexkanām? Kaxīy.

⁵⁴ Ha Yeyox te:

—Paxpu 'āte yāy max 'āktux, tu yāy xexka mīy, puxix tu' kummuk, yā hām'āktux kummuk. Pa yōgnū 'ātak tek mūn max 'āktux, tuk xexka mīy. Yā yōgnū 'ātak te' mīy. Yōgnū 'ātak yā 'āxop te' xānāhā', hu: “Topa yūmū yōg”. ⁵⁵ Pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg hok'ah, pa 'āte nōm yūmmūg. Paxpu 'āte hām'āktux nōm yūmmūg 'ohnāg, kopix koit, yā 'āxop putuk. Pa 'āte nōm yūmmūg, tu yōg hām'āktux'ax 'āpak, tuk yīpkox pip. ⁵⁶ Hōmā 'ūhittap 'ōg 'ātak 'Amanām kuxa hittup yā tute' yūmmūg 'āte hāpxopmā'ax, tu' yūmmūg, hu' kuxa hittup. Kaxīy.

⁵⁷ Ha Yoneo xop te:

—'A 'ōg hāmāxatamuk te 50'ah. 'Ok xate 'Amanām pēnāhā'? Kaxīy.

⁵⁸ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Hōmāg xip ha kunāy tu' xip 'Amanām. 'Ūgkip mōkumakmōg. Kaxīy.

⁵⁹ Ha tikmū'ūn te mīkaxxap pop, nūy nō Yeyox tux, nūy putex, pa Yeyox te yāy xaptop, tu ta' mōg Topa pet xexka kūnāpah.

9

Yeyox xix tik pa hok

¹ Ta xe hāpkumep Yeyox, pa' xip tihik, tu' pa hok. 'Ūtut te' put, 'Īhā' pa hok, tu yōg hāmāxatamuk tox hā' pa hok. ² Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox pu' yīkopit, hu:

—Yāyā', tep-te hāpkummuk mīy, yīy tik pa hok, 'Īhā' tut te' put? 'Ok pe tik te hāpkummuk mīy, 'ok pe' tak xi' tut? Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'A' tik te yāy pa hokgā'ah, xi' tak te' pa hokgā'ah, xi' tut te' pa hokgā'ah. Yā tik pa hok, puyīy tikmū'ūn yūmmūg Topa ka'ok xexka te tik pu' mīy putup hāpxop max xe'ēgnāg. ⁴ 'Āpu yūmū hām mōkumakmōg. Yā Topa te nūgkutnāhā', 'ū hām. 'Āpu yūmū hām. Hāpxip 'Īhā yūmūg hām putup 'ohnāg, yā 'āmnīy putuk 'Īhā tikmū'ūn hām 'ohnāg. ⁵ 'Ūkxip nūnte hām xexka tu', tu 'āte tikmū'ūn pu Topa mūg xix hāmmax mūg. Yā 'āte kuyānām putuk, yā tikmū'ūn pu hāpxop xohix tupmāhā'. Kaxīy.

⁶ Ta Yeyox te mō' yīyhep yōn hām tu', tu hām kofīnnāhā', tu putōy mīy, tu putōy hā tik pa mō'nīy, ⁷ tu tik pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy yāy pa pix puxhep Xino'e tu'. Yā kōnāg kox te puxhep xetnāhā'. Kaxīy.

Yā Xino'e te tikmū'ūn yīy'ax hā: "Mōkutnāhā'" Kaxīy.

Ha ta' mōg tihik, tu yāy pa pix, tu hāmpēnāhā', tu putpu' nūn, tu nūktu' xupep. ⁸ Ha ta' pīp tik xape xop xix tikmū'ūn nōy. Hōmā nōm te tik pēnāhā', 'Īhā tik te ta tu hāpxop kax xix tayūmak xak. Ha' xohix te:

—'Ok nō'ōm tihik. 'Ok hōmā' yūm, tu ta tu' kax, nūy tayūmak pop? Kaxīy.

⁹ Ha' yāg te:

—Hamūn nō'ōm. Kaxīy.

Ha ta' yāg nōy te:

—'Āmhok, yā nōm putuk. Kaxīy.

Pa tik te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

¹⁰ Ha tikmū'ūn te:

—Texīy xate hāmpēnāhā nōmhā'? Tep-te 'āpa mīy? Kaxīy.

¹¹ Ha tik te

—'Ūxip tihik 'ūxuxet'ax Yeyox, tu putōy mīy, tu nōm mōg pa nīy, tuk

xat hu: "Mōg, nūy yāy pa pix puxhep Xino'e tu'". Kaxīy. Ha tak mōg, tu yāy pa pix, tu hāpxip 'ohnāg 'Īhā 'āte hāmpēnāhā'. Kaxīy.

¹² Ha tikmū'ūn te:

—Pī'yā' xip nōm tihik? Kaxīy.

Ha tik te:

—'Īntu', 'a 'ātep yūmmūg'ah. Kaxīy.

Paniye xop te' yīkopit

¹³ Ha ta tik mōgāhā tikmū'ūn te Paniye xop hah. ¹⁴ Yā nit xap, yā Yoneo xop yōg 'āmnīy hām hok 'Īhā Yeyox te putōy mīy, tu tik pa mīy. ¹⁵ Ha Paniye xop te xe tik hā' yīkopit, texīy hāmpēnāhā nōmhā'. Ha tik te:

—Yā tute putōy hā mō 'ūgpa nīy, ha 'āte yāy pa pix, hu nōmhā hāmpēnāhā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Paniye yāg xop te:

—Nōm te' nōy pa mīy, 'ap Topa yōg tik'ah. Yā tute 'āmnīy hām hok yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg. Kaxīy.

Pa yāg nōy te:

—'Ok tik kummuk te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg texīy mīy? 'Āmhok. Kaxīy.

Yā yāg tep-tup nōg Yeyox, ha ta yāg tep-tup, yā nōm putox puxet 'ohnāg. ¹⁷ Ha Paniye xop te xe:

—Tep-te xa 'āpa mīy? Xate putep mūn 'āktux? Texīy nō'ōm tihik? Kaxīy.

Ha tik te xe:

—Yā nōm te Topa pupi hām'āktux xop kopa' xip. Kaxīy.

¹⁸ Ha Yoneo xop yōg xexka xop kuxa mām 'ohnāg. Hōmā tik pa hok, pa hōnhā hāmpēnāhā', pa nōm kuxa mām 'ohnāg, hu' xānāhā tik yōg 'ātak xi' tut, ¹⁹ yīy ta' nūn, tu nūktu' mōxaha'. Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ok nūhū 'āk-tok pit? Xate hām'āktux, xate' put, tu ta pa hok. Texīy hōnhā hāmpēnāhā'? Kaxīy.

²⁰ Ha' tak xi' tut te:

—Hamūn, 'ūgmūg kutok, hak mū'āte' yūmmūg 'ūnāhā', tu ta' pa hok, ²¹ pak mū'āte' yūmmūg'ah tu

texīy tu hōnhā hāmpēnāhā', tuk mū'āte' yūmmūg'ah, tep-te tu pa mīy. 'Āpu 'ūgmūk-tok yīkopit. Yā' xiptap, tu hāmyūmmūg. Tute xa hām'āktux putup. Kaxīy.

²² Yā 'ātak te Yoneo xexka xop yīpkutuk xi' tut te', hu kaxīy hām'āktux. Yā Yoneo yōg xexka xop te' xat, pu tikmū'ūn Yoneo xop yōg Topa pet hā mōxa hok nōm te hām'āktux Yeyox yā Kunnix, yā Topa nū nōm kutnāhā'. ²³ Yīy ta hām'āktux hā kaxīy 'ātak xi' tut, yā hām'āktux hu: "Yā' xiptap. 'Āpu' yīkopit". Kaxīy.

²⁴ Ha Yoneo xexka xop te xe' xānāhā tihik, yā' tut te nōm put, tu ta pa hok. Ha ta tik nūn, ha' nōy te:

—'Āpu hām'āktux xeh Topa keppah. 'Āpu koiit hok. 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'ūkummuk Yeyox, yā hāpkummuk mīy. Kaxīy.

²⁵ Ha tik te:

—'Āte' yūmmūg'ah 'ok pe tu' max, 'ok pe tu' kummuk nō'ōm, pa 'āte' yūmmūg hōmā 'ūkpa hok, pa hōnhā 'āte hāmpēnāhā'. Kaxīy.

²⁶ Ha: Texīy? Putep mūn mīy? Tep texīy 'āpa mīy? Kaxīy.

²⁷ Ha tik te:

—'Āte xa hām'āktux, pa 'āyīpkox 'ohnāg. Tep texīy 'āxop te xe yīkopit? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—'Ok xatep-tup, nūy Yeyox mūtik mōg? Kaxīy.

²⁸ Tuk-te'ex kummuk, tu:

—Yeyox mūtik 'āmōg, pak mūg mōg Mōyyex mūtik. ²⁹ 'Ūgmū'āte' yūmmūg Topa te Mōyyex mūtik hām'āktux, pa nō'ōm, yā hām 'ūm tu' nūn? Yā' yūmmūg'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha tik te:

—Texīy 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg? 'Āxop te' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' nūn, pa tutek pa mīy. ³¹ Yūmū'āte' yūmmūg Topa te hāpkummuk mīy'ax xop 'āpak 'ohnāg, pa Topa te' nōy xop 'āpak, yā nōm te Topa 'āpak, tu' yīpkox pip, tu' mīy Topa

te nōm putup. ³² Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xexka 'īhā tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, yā nōm putuk 'ohnāg. 'Ok xate' xupak tikmū'ūn te' pa mīy, nōm nāhā, hu ta pa hok? 'Āmhok. ³³ Paxpu Topa yōg tik 'ohnāg 'ōhōm, puxix hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg. Kaxīy.

³⁴ Ha:

—'Āmūn, 'ānāhā hāpkummuk mīy'ax mūtik, tu hāpkummuk mīypax. 'Ok xatek mū'ā hāmyūmmūgā'? 'Āmhok. Kaxīy.

Tu' ta tik putyōn Yoneo xop yōg Topa pet kūnāpah, tu' xat, pu xe mō'nā hok.

Pa hok xop putuk

³⁵ Yā' putyōn, ha Yeyox te' xupak, tu ta' mōg, nūy tik xax, tu' xipihī', tu:

—'Ok 'ākuxa yūm ka'ok Tikmū'ūn Kutok kopah? Kaxīy.

³⁶ Ha tik te:

—Yāyā, 'āpu hām'āktux, 'ū'ūm nō'ōm? 'Ūgkuxa yūm putup nōm kopah. Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te:

Yāk mūn, 'āte 'āmūtik hām'āktux nōmhā. Kaxīy.

³⁸ Ha tik te:

—Yāyā, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'ākopah. Kaxīy.

Tu' kopaxux hā' xip Yeyox keppah.

³⁹ Ha Yeyox te:

—'Ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy tikmū'ūn xatat. Tikmū'ūn yāg te hām'āktux, hu: "'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, pak mū'ātep-tup, 'ū hāmyūmmūg". Kaxīy. Yā nōm te' pa hok xop putuk, pa hāpxip 'īhā hāmpēnāhā'. Ha ta tikmū'ūn yāg nōy te hām'āktux hitop, hu: "'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āktux yūmmūg". Kaxīy. Yā nōm te pa hok xop putuk. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Paniye xop te' xupak, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Texīy, 'ok 'ūgmūg pa hok xop putuk? Kaxīy.

⁴¹ Ha Yeyox te:

—'Āxop te hām'āktux Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, pap-tup, nūy hāmyūmmūg, nūy ta' pa hok xop putuk, tuk-nāy tu hāmpēnāhā', yā 'āmax Topa keppah. Pa 'āxop te kaxīy 'ohnāg. Yā 'āxop te hitop 'āktux Topa yōg hām'āktux yūmmūg, nūy ta' pa hok xop putuk, tu 'ākummuk Topa keppa mōkuma 'āmōg. Kaxīy.

10

Kahnēn

¹ Ta xe tikmū'ūn pu hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop, tu hāpxe'e 'āktux putup. 'Ūxip kahnēn yōg hāmpak'ax, ha' xupxet te hāmpak'ax 'ātex, pa hāmpak'ax yīkox hā' xupep 'ohnāg, ² pa kahnēn yōg pēnā'ax te hāmpak'ax yīkox hā' xupep, ³ ha hāmyīkox pēnā'ax te hāpxōn, ha' xupep kahnēn yōg pēnā'ax, tu kahnēn xānāhā', yā xuxet'ax xohix hā' xānāhā kahnēn, ha kahnēn te' xupak, hu' pe' mōg, ha kahnēn yōg pēnā'ax te kahnēn mōgāhā hāptopah, ⁴ tu hāptopa' pip, tu' pēnā'ax te māxap tu' mōg, ha kahnēn te' pe' mōg, kahnēn te' yūmmūg pēnā'ax yōg hām'āktux tu', ⁵ ha kahnēn te' nōy pe' mōg 'ohnāg. 'Ūnōy te kahnēn xānāhā', pa kahnēn nūpanām, kahnēn te' yūmmūg 'ohnāg 'ūnōy yōg hām'āktux tu'. Kaxīy.

⁶ Yeyox te nōm 'āktux, nūy tikmū'ūn pu hāpxop nōy yūmmūgāhā', pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te hāmpē'paxex texīy hām'āktux.

Yeyox te kahnēn yōg pēnā'ax max putuk

⁷ Ta xe hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Kahnēn te hāmpak'ax yīkox hā mōxakux hāmpak'ax kopah. Yā' pip 'ūkopah,

ha' nōy te kahnēn koxyōy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āte yōg kuxa mām ka'ok xop pēnāhā', ha' nōy te nōm koxyōy 'ohnāg. ⁸ Kahnēn te xupxet 'āpak 'ohnāg. Hā kaxīy yōg kuxa mām ka'ok xop te nōm te koit hā' yūmmūgā xop 'āpak 'ohnāg. ⁹ Kahnēn te hāmpak'ax yōg hāmyīkox hā mōxakux hāmpak'ax kopah, tu ta' mōg nōmhā hato'ah kamah, nūy tu xit. 'Ūnōy te kahnēn koxyōy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āte yōg kuxa mām xop pēnāhā', ha' nōy te nōm koxyōy 'ohnāg. ¹⁰ Ha ta xupxet nūn, nūy tu xupxet, nūy kahnēn kix, nūy xohix koxyōy. Hā kaxīy 'ūnōy tep-tup, nūy yōg kuxa mām ka'ok xop kix, nūy koxyōy. Pa 'āte yōg kuxa mām ka'ok xop pēnā max, ha' kuxa mām, tu' hittup, yā' kuxa hittup xexkah.

¹¹ —Ta 'āte kahnēn pēnā'ax max putuk kamah. Kahnēn pēnā'ax max te kahnēn pupi tu xok, yā 'āte tikmū'ūn pupik xok putup. ¹² Ha ta' xip kāmānat. Xuxyā te nōm pu pago, pu tu kahnēn pēnā', pa 'ap kahnēn yōg pēnā'ax xe'e'ah, yā kāmānat, yā 'ūyōg'ah kahnēn. Ta kokexkata nūn, ha ta mōxupaha kāmānat, yīy ta kokexkata te kahnēn pop, ha kahnēn xohix nūpānām. ¹³ Kāmānat mōxupaha'. Hamūn, tayūmak tu' hām, tu kahnēn putuppax 'ohnāg. ¹⁴⁻¹⁵ Pa 'āte kahnēn yōg pēnā'ax max putuk. Yōgnū 'ātak tek yūmmūg, ha 'āte yāy yōg 'ātak yūmmūg. 'Āte yāy yōg kuxa mām xop yūmmūg, ha yōg kuxa mām ka'ok xop tek yūmmūg, ha 'āte mō nōm yāyxe'ēgnāg, hu nōm pupik xok putup.

¹⁶ —Ha ta kahnēn nōy xohix pip hāmpak'ax kūnāpah. Hā kaxīy tikmū'ūn panip xop kuxa mām ka'ok putup 'ūgkopah. Nōm tek mūn 'āpak putup, ha' kuxa mām ka'ok xop nōy mōxakux putup, ha xohix kuxap-xet, tup-tox puxet, ha 'āte xohix xexka pēnāp-tup.

¹⁷ —'Āte' tux hok, pu tikmū'ūn

'ūkputex, puxix tikmū'ün 'ūkputex, ha putpuk hip-tup. Hā kaxīy 'ātak Topa tek mōyāy xe'ēgnāg. ¹⁸ 'Āte tux hok, pu tikmū'ün 'ūkputex hok, puxix tikmū'ün 'ūkputex hok. 'Ātep-tup, puxix tikmū'ün 'ūkputex. Topa te' xat, ha 'ātep-tup, kopxik xok putup, tu putpuk hip-tup. Kaxīy.

¹⁹ Tikmū'ün te' xupak Yeyox yōg hām'āktux, tu yāy yōg hāmpe'paxex'ax te yāy putuk 'ohnāg.

²⁰ Tikmū'ün punethok te:

—Yā' xip yāmīy kummuk Yeyox kopah! 'Ūp-tox kummuk! Teptu 'āxop te nōm 'āpak? Kaxīy.

²¹ Ha ta tikmū'ün nōy te:

—Tik te hām'āktux max hā kaxīy 'ohnāg nōm kopa' xip yāmīy kummuk. Texīy tute tik pa hok pu' pa mīy? Kaxīy.

Yoneo xop te Yeyox putup nōg

²² Ha ta' xip 'āmuk xexkah kōmēn Yenoyanēn tu', yā Topa pet xexka yōg 'āmuk xexkah. Yā hōmā 'ūhittap tikmū'ün te xe' mīy Topa pet xexka', tu nō 'āmuk xexka mīy. Yā hām'āxīynāg. ²³ Ha ta' hāpkumep Yeyox te Topa pet xexka kux kaxax kaka', yā kux kaxax 'āxet'ax Xanomām Yōg Kux Kaxax. ²⁴ Ha ta' nūn Yoneo xop, tu nūktu Yeyox xakot, tu:

—'Āmnīy xohix texīy hāg mū'āte' hip'ax, nūy hāmyūmmūg? 'Āpu hāpxe'e 'āktux. 'Ok 'āmūn yā Kunnix, Topa te nōm yāykutnāhā'? Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte xa hām'āktux, pa 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgkopah. 'Āte hāpxopmā max yōgnū 'ātak te nōm putup, ha 'āxop te' pēnāhā', tu nōm hāg yūmmūg'ax. ²⁶ Pa 'āxop tep-tup 'ohnāg, nūy 'ākuxa mām, 'a 'āxop te yōgnū kahnēn putuk'ah tu', yā yōgnū kuxa mām ka'ok xop putuk'ah. ²⁷ 'Āte yāy yōg kuxa mām ka'ok xop xānāhā', ha nōm tek 'āpak, tu' yīpkox pip. 'Āte nōm yūmmūg, ha

nōm tek pe' mōg, yā kahnēn putuk, yā kahnēn te kahnēn pēnā'ax pe' mōg putuk. ²⁸ Yā yōg kuxa mām ka'ok xop, ha' nōy te nōm pop putup'ah. 'Āte yāy yōg xop hīnnāhā', ha' pip hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā Topa yīka', yā' xakix xexkap-tup'ah. ²⁹ Yōgnū 'ātak 'ā kuxa mām xop popmāhā'. Ha yōgnū 'ātak 'ūxexkanām. 'Ūkuxa mām xop yā yōgnū 'ātak yōg, ha' nōy te nōm pop putup'ah. ³⁰ Yōgnū 'ātak 'ūxexka xik mūn yā yāy putuk. Kaxīy.

³¹ Ha Yoneo xop te mīkaxxap pop, nūy Yeyox tux, nūy putex. ³² Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā max punethok 'āxop kopah. Yā yōgnū 'ātak te' xat, 'ū mīy. Hāpxopmā'ax 'ūm 'ūkummuk, yīy 'āxop tek tux putup mīkaxxap hā? Kaxīy.

³³ Ha Yoneo xop te:

—'Ūgmū'ātep-tup, nūy 'ātux mīkaxxap hā. Yā xate hāpxop kummuk mīy, yā Topa 'āktux kummuk, yā xate' xuktux 'āmūn yā Topah, pa 'āmhok, yā tihik 'āmūn. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ūkax'āmi 'ōg xat'ax yōg tappet tu', hu: "Āxop te Topa putuk". Kaxīy. ³⁵ Tu xe:

—Topa te nōm pu' hōm yāy yōg hām'āktux, tu nōm xānāhā', hu: "Topa putuk xop". Kaxīy. Yā' kax'āmi Topa yōg tappet tu nō'ōm, ha Topa yōg tappet te' koit 'ohnāg. ³⁶ Ha Topa tek mūn yāykutnāhā', tu nūgkutnāhā nūnte hām xexka tu', ha 'āte' hām'āktux 'ūgmūn yā Topak-tok. Texīy 'āxop tek mūn 'āktux kummuk? ³⁷ Paxpu 'āte yōgnū 'ātak pu hāpxopmā 'ohnāg, ha ta 'āpu 'ākuxa mām hok. ³⁸ Pa 'āte yōgnū 'ātak pu hāpxopmāhā'. 'Āxop tek kopa 'ākuxa mām 'ohnāg, pa 'āpu 'ākuxa mām yōg hāpxopmā'ax kopah, yā yōg hāpxopmā'ax ka'ok

xe'ēgnāg kopah, nūy yūmmūg xe'e yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik, xik xip yōgnū 'ātak mūtik. Kaxīy.

³⁹ Ha Yoneo xop te xonat xat, pu Yeyox müy, pa Yeyox te tikmū'ün kopa' xip, tu' mōg, ⁴⁰ tu mōktu kōnāg kox Yohnām xak putpuk, tu mōktu' xupep Yoām yōg xip'ax tu', yā hōmā Yoām te tikmū'ün putox pix nōnteh, ha Yeyox te' nox xip. ⁴¹ Ha ta' nūn tikmū'ün punethok, tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', tu hām'āktux, hu:

—Yoām te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, pa Yoām te Yeyox 'āktux, ha hām'āktux xohix 'ūxe'e', yā' koit 'ohnāg. Kaxīy.

⁴² Ha ta tikmū'ün punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

11

Nay xok

¹ Ha ta' xip tihik 'āxet'ax Nay, yā' xip xiptuxexka Metān tu', tu' pakut. Ha ta kama' tihi' Metān tu Mānix xi' tutnōy, yā Mā'at. ² Yā hōmā Mānix te hep haxnāg max pux, yā' takat, tu Yeyox pata yīmū' pux, tu' xe hā' pata nagāhā', yā Mānix te Yeyox putuppax. Manix taknōy yā Nay pakut. ³ Mānix te' nōy mō'kutnāhā xix Mā'at te', puyiy Yeyox xānā', hu:

—Yāyā, yā 'āxape 'ūpakut. Xate nōm mō'yāy xe'ēgnāg. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Yā' pakut, pa' pakut, puyiy tikmū'ün pēnā' Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tikmū'ün te' pēnāp-tup yā' max xe'ēgnāg Topa xix Topak-tok. Kaxīy.

⁵ Yeyox te mō'yāy xe'ēgnāg Mā'at xi' tutnōy xix Nay. ⁶ Nay pakut, ha Yeyox te' xupak, tuk-nāy tu' nox xip 'āmnīy tix hā, yā' mōg'ah Nay hah. ⁷ 'Ūnōg 'āmnīy tix, ha Yeyox te yāy yōg tik te 12 xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu yūmū mōg hāpxexka Yonex tu'. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Yāyā, hōmā hāpxip kutōgnāg 'ihā Yoneo xop tep-tup, nūy

mīkaxxap hā 'āp-tex 'ōnteh. 'Ok xatep-tup, nūy putpu mōg. 'Āmōg hok! ⁹ Ha Yeyox te:

—Māyōn mōg puxet yōg 'ot xohix te' 12. Tik 'ūm te hāpkumep hāptup hah, hu nāp-tup'ah, yā hāmpēnāhā 'ihā' xip kuyānām. Kuyānām xip 'ihā 'āte hāpxopmāhā'. ¹⁰ Pa tik 'ūm te hāpkumep 'āmnīy 'ihā, hu' nāp-tup, yā hāpkoxtap. Hāpxip 'ihā hāpkoxtap'ax, 'ihā 'āte hāpxopmā 'ohnāg. Kaxīy.

¹¹ Tu xe:

—Yūmūg xape Nay te mō'yōn, pak mōg putup, nūy tuhuk. Kaxīy.

¹² Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Yāyā, mō'yōn, puyā xip, 'ūhittup putup. Kaxīy.

¹³ Pa Yeyox te xok'ax 'āktux, yā' xok, pa Yeyox yōg tik xop te hāmpē'paxex, Yeyox te mō'yōn'ax 'āktux. ¹⁴ Yīy Yeyox te hām'āktux ka'ok, hu:

—Nay 'ūxok. ¹⁵ 'Ak xip'ah Nay mūtik, 'ihā' xok, pak kuxa hittup, yā 'āte 'āxop kuxa māmāp-tup. 'Āpu yūmū mōg Nay hah. Kaxīy.

¹⁶ Ha Tōmē', yā' xuxet'ax nōy te 'Ūktonnix, yā Tōmē te:

—'Āpu yūmū mōg yāyā mūtik, nūy xakix nūmūtik. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ün hīnnāhā'

¹⁷ Ha ta' mōg Yeyox, tu' xupak tikmū'ün te hām'āktux hōmā 'āmnīy te' 4 'ihā Nay hāpkot. ¹⁸ Xiptuxexka Metān xix kōmēn Yenoyanēn yōg kīnōm te' 3 kōmnāg. ¹⁹ Yīy ta' mōg Yoneo xohix, nūy Mā'at kuxa hittupmā' xix Manix kuxa hittupmā', yā' taknōy xok, ha' potaha'. ²⁰ 'Ūnūn Yeyox, ha Mā'at te' xupak, tu ta' mōg, nūy yāy tu xakux, pa Mānix nox xip yāy pet tu'. ²¹ Ha ta' mōg Mā'at Yeyox hah, tu mōktu' xupep, tu:

—Yāyā, pax xa xip nūnteh, puxix 'ūktaknōy xok 'ohnāg. ²² Pa 'āte' yūmmūg, xate Topa tu' xak hāpxop

'üm nōmhā, puxix xa hāpxopmā'.
Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—'Ātaknōy te putpu' hip-tup.
Kaxīy.

²⁴ Ha Mā'at te:

—'Āte' yūmmūg, hāmyāxatamuk
xohix xox putox 'ihā putpu' hip-
tup. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—'Āte tikmū'ün putpu' hīnnāhā',
tu hi'ax hōm, yā hām'hīnnā'ax xip
'ūgkopah. Tikmū'ün 'üm kuxa mām
'ūgkopah, hu' hip-tup. Tikmū'ün
xakix, puxix tu hip-tup. ²⁶ Ha
tikmū'ün 'üm pip, tu' kuxa mām
ka'ok 'ūgkopah, puxix tu xok xexka
putup 'ohnāg. 'Ok 'ākuxa mām nū'
hām'āktux kopah? Kaxīy.

²⁷ Ha Mā'at te:

—Yāyā, hamūn, 'ūgkuxa yūm.
'Āte' yūmmūg, 'āmūn yā Kunnix,
yā Topak-tok, tu 'ānūn nūnte hām
xexka tu'. Kaxīy.

Yeyox potaha'

²⁸ Tu ta' nūn Mā'at, tu nūktu'
xupep, tu' tutnōy Mānix mūtik
hām'āktux, yā' tix te yāy mūtik
hām'āktux, 'ap nōy xip'ah. Mā'at te:

—Yāyā xip, tu 'āxak. Kaxīy.

²⁹ Ha Mānix te' xupak, tu ta'
mōg mō'ka'ok, nūy Yeyox ha mōg.

³⁰ Yā Yeyox xupep 'ohnāg xiptux-
exka tu', pa' xip nōm xip'ax tu', yā
hōmā hām'āktux Mā'at mūtik 'ōnteh.

³¹ Ha ta' pip Yoneo xop mīptut
kopah, nūy Mānix kuxa hittupmā',
tu Mānix pēnāhā'. Yā' yok Mānix,
tu ta' mōg mō'ka'ok hāptopah, ha
Yoneo xop te hāmpē'paxex Mānix
mōg xukpot tu', nūy pohoh.

³² Ta' mōg Mānix, tu mōktu Yeyox
ha' xupep, tu Yeyox pēnāhā', tu hām
tu' xip Yeyox pata yīkak, tu:

—Yāyā, pax xa xip nūnte, puxix
'ūktaknōy xok 'ohnāg. Kaxīy.

³³ Mānix potaha', ha Yeyox te
pota pēnāhā' xix Yoneo xop pota
pēnāhā nōm nūn Mānix mūtik, tu'
kuxa ka' xexkah,

³⁴ tu:

—Pi'yō 'āxop te nō hāpkot? Kaxīy.
Ha' nōy te:

—Yāyā, mā, nūy pēnā'. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox potaha'

³⁶ Yīy Yoneo xop te:

—'Ūpēnā', Yeyox te Nay mō'yāy
xe'ēgnāg xexka'. Kaxīy.

³⁷ Pa' yāg te:

—'Ok tute tik pa hok pu' pa
mīy? Hamūn. Paxpu Nayhittupmā,
puxix tu xok 'ohnāg. Kaxīy.

'Ūputpu' hi Nay

³⁸ Ha' kuxa ka' xexka 'ūxehet
Yeyox, tu ta' mōg xukpot tu', ha'
xip Nay yōg mīkaxxap kox, ha
mīkaxxap te mōhām'nīyīn mīkaxxap
kox. ³⁹ Ha Yeyox te xat, hu:

—'Āpu' xut mīkaxxap. Kaxīy.

Ha Mā'at, yā tik mūktutnōy te:

—Yāyā, 'ūhax kummuk xexka'ax.
Yā' xok hōmā 'ām'nīy te' 4. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte xa hām'āktux, 'ākuxa
yūm, hu ta' pēnāp-tup Topa te
hāpxopmā max xe'ēgnāg mīy
putup? Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ün te mīkaxxap
yōkāmāhā', ha Yeyox te pepi
pēnāhā', tu:

—Yōgnū 'ātak, 'āmax, xate
yōg hām'āktux 'āpak. ⁴² 'Āte'

yūmmūg, xate yōg hām'āktux 'āpak
mōkuma'āmōg. Pa 'āte nū 'āktux,
puyīy tikmū'ün hām'āktux 'āpax, hu'
kuxa mām 'ūgmūn kopah, yā xate
nūgkutnāhā'. Kaxīy.

⁴³ Ta hāpxip 'ihā Yeyox te' xānā
ka'ok, hu:

—Ney, 'āpep, nūy nū'! Kaxīy.

⁴⁴ Ha ta nōm xok xupep, yā' yīm
kīy xix pata', yā xakix xop yōg
topixxax kīy'ax hā, xix pa yīn kīy
kamah. Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūko'a', nūy xut, pu mōg.
Kaxīy.

*Tikmū'ün tep-tup puyīy xonat
Yeyox putex*

⁴⁵ Yā' pip Yoneo punethok, tu' pēnāhā', hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. Yā' nūn, nūy Manix mūtik pip, tu' pēnāhā' Yeyox te Nay putpu' hīnnāhā', hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

⁴⁶ Ha ta' yāg mōg putpu', nūy Paniye xop pu Yeyox yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āktux, ⁴⁷ yīy ta' yāy tu nū'nāhā' Paniye xop xix 'āmānex xexka xop xix tik pa te hāmyūmmūg xop, tu:

—Putep mūn mīy putup yūmū'āte'? Tik te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok. ⁴⁸ Yūmū'āte' tux hok, pu mīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hā kaxīy, puxix tikmū'ūn xohix xexka kuxa mām ka'ok putup Yeyox kopah, ha ta' nūn putup Hōm yōg xop, tu yūmū yōg Topa pet koxyōy putup, xix yūmūg xop xohix xexka kix putup. Kaxīy.

⁴⁹ Pa' xip yāp-xet 'ūxuxet'ax Kaxpax, yā nōm hāmyāxatamuk 'ihā 'āmānex xop xat Kaxpax te', tu:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, ⁵⁰ 'Ok 'āxop te hāmpē'āpaxex 'ohnāg? Yā' max, pu tik puxet tikmū'ūn pupi' xok, pa yā' kummuk, pu yūmūg xohix xexka xakix. Kaxīy.

⁵¹ Yā Kaxpax te yāy yōg hāmpē'paxex'ax 'āktux 'ohnāg, pa yā nōm hāmyāgxatamuk 'ihā 'āmanex xop xat Kaxpax te', tu Topa pupi' hām'āktux, tu Yeyox xok'ax 'āktux. Yā Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup. ⁵² Yā Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup, tu' xok putup, nūy yāytunū'xoh nōm nōy kamah, yā hām panip tu' pip hāpxexka xohix tu', yā Topak-tok xop, tu Yoneo xop hā' mīy putup xi' nōy hā', pu tu' pip puxet, yā xop puxet.

⁵³ Ha ta Yoneo xexka xop te yāy mūtik hām'āktux kōnāmāhā nōmhā texīy Yeyox putex putup, ⁵⁴ yīy ta Yeyox te yāy xaptop hā hāpkumep hāpxexka Yonex tu', tu hāpxip 'ihā' mōg, tu mōktu' xupep hām nak yīka', tu' nox xip kōmēn 'Epayīy tu' yāy yōg tik xop mūtik.

⁵⁵ Ha ta hāmhūmnāg Yoneo xop yōg 'āmuk xexka xuxet'ax Nōā'yēn, ha ta' mōg tikmū'ūn punethok kōmēn Yenoyanēn tu', nūy yāy pix, nūy Yoneo yōg xat'ax mīy.

⁵⁶ Ha ta tikmū'ūn te Yeyox xak kōmēn tu', tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Putep hāmpē'āpaxax, 'ok nūn putup Yeyox 'āmuk xexka hah? Kaxīy.

⁵⁷ Ha ta' xat 'āmānex xexka xop te' xix Paniye xop te', pu tikmū'ūn 'ūm Yeyox pēnā', mā', nūy nōm 'āktux, puyīy xonat xat, pu Yeyox mūy.

12

Yeyox xip xiptuxexka Metān tu'

¹ Ta xe 'āmīy te' 6 'ihā' xip'ax 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep xiptuxexka Metān tu', yā Nay pet yūm Metān tu', yā hōmā Yeyox te nōm putpu' hīnnāhā'. ² Ha ta' puk 'āmuk, tu Mā'at te xit'ax nūnnāhā', nūy tikmū'ūn pu' nīm, ha ta' yūm Nay mīmpe xit'ax tu' Yeyox mūtik, ³ ha Manix te' paha hep haxnāg max takat xexkah, yā' kit xahix, yā mīnnut nān hā' mīy. Manix te nōm pux Yeyox pata yīmū', tu yāy xe hā' pata nagāhā'. 'Ūhax māynāg 'ūhep yōg, tu hāpxip 'ihā' mīptut hā nū'xip 'ūhax max. ⁴ Ha ta' xip Yot 'Ixkanot, yā Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, yā' gāy xop mōgāp-tup, puyīy Yeyox xūyγā'. ⁵ Yot te:

—Teptu hep haxnāg nōmenex 'ohnāg, nūy 2 xēmān yōg hām hā' pop tayūmak, nūy hok xop pu tayūmak nīm? Kaxīy.

⁶ Yā Yot te hām'āktux te kaxīy, pa hok xop putuppax 'ohnāg, pa' xupxet putup, yā tute' tat tayūmak Yeyox yōg xix Yeyox yōg tik xop yōg, tu nōm hā' tat'ax kopa yāy pu tayūmak mōypax.

⁷ Ha Yeyox te:

—Pu yā xip 'ūhūn. Hām'āktux kummuk hok. Tute hep tat, nūy

'ügyin muk, yā 'ükxok putup. ⁸ 'Ühok xop pip ka'ok mōkuma'mōg 'āxop kopah, pa noxk xip ka'ok 'ohnāg 'āxop kopah. Kaxīy.

'Üxexka xop tep-tup, nūy Nay putup

⁹ Ha ta tikmū'ün xohix xexka te' xupak hato'a Yeyox xip xiptuxexka Metān tu', tu ta' mōg, nūy Yeyox pēnā' xix Nay pēnā', yā putpu' hi'. ¹⁰ Yīy ta 'āmānex xexka xop te yāy mūtik hām'āktux texīy yīp-tex Nay kamah. ¹¹ Yā Yeyox te Nay putpu' hīnnāhā', ha Yoneo punethok te' pēnāhā', tu' xupak, hu yāy yōg xexka xop nīm, nūy kuxa mām Yeyox kopah, yīy ta' xexka xop tep-tup nūy Nay putup.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn ha mō'nāhā'

¹² Hāptup ha ta' pip tikmū'ün 'āmuk xexka tu' 'āxet'ax Nōā'yēn, tu' xupak Yeyox nūn kōmēn Yenoyanēn tu'. ¹³ Ha tikmū'ün xohix te' pop patxap kup māg, tu ta' mōg Yeyox hah, tu' mōg, tu hām'āktux ka'ok hu:

—'Ümax xe'ēgnāg Topah. Topa, 'āpu nōm pu hāmmāxā' xate nū nōm kutnāhā', yā tute 'Iyaet xop xat. Topa, 'āpu nōm pu hāmmāxā'. Kaxīy.

¹⁴ Ha Yeyox te' paha yomēn kutok, tu nōm yīmū' yūm. Yā Topa yōg tappet te: ¹⁵ "Kōmēn Xiām yōg tikmū'ün, 'āpu 'ākuxa nōg hok. 'Ünūn 'ōg tik xexkah, yā yomēn kutok yīmū' yūm". Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te nōm kax'āmi xutigā 'ohnāg, pa Yeyox mōg putup pepi pexkox tu', 'ihā' yūmmūg putup Topa yōg tappet yōg hām'āktux xix tikmū'ün te hāpxopmā yūmmūg putup kamah.

¹⁷ Yā tikmū'ün te' pēnāhā Yeyox te Nay xānāhā mīkaxxap kox kopah, tu putpu' hīnnāhā', ha tikmū'ün te' xape xohix pu nōm 'āktux. ¹⁸ Ha' nōy te' xupak Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, hu ta' mōg Yeyox

hah. ¹⁹ Yīy ta yāy mūtuk hām'āktux Paniye xop te', hu:

—Pēnā'. Tikmū'ün tek mūg 'āpak 'ohnāg, pa tikmū'ün xohix xexka te Yeyox pe' mōg. Kaxīy.

Genex yōg xop mōg, nūy Yeyox pēnā'

²⁰ Yā' pip tikmū'ün xohix Yenoyanēn tu' 'āmuk xexka tu', tu Topa pu nūktettex, ha nōm xop kopa' xip hāpxexka Genex yōg xop, ²¹ tu' nūn, tu nūktu Pinip ha' mōxaha', tu:

—Yāyā, 'ūgmū'ātep-tup, nūy Yeyox pēnā'. Kaxīy.

Yā Pinip yōg kōmēn yā Metxax, yā hāpxexka Ganinet kopa' xip.

²² Tu ta' mōg Pinip, tu mōktu 'Ānene pu' xuktux nō'ōm, ha ta' mōg tik tix, tu mōktu Yeyox pu' xuktux nō'ōm, ²³ ha Yeyox te:

—'Ügmūn yā Tikmū'ün Kutok. Hāpxip kutōgnāg 'ihāg xok putup, hak-nāy tu Topa te 'ükxexka mīy putup, ha tikmū'ün xohix tek mūn 'āktux max putup. ²⁴ Tikmū'ün te hāpxop xap xok. Yāk-tōgnāg hāpxopxap, pa hāpxip 'ihā yāyhā kup, tu mīnta ta xohix popmāhā', yā' max xe'ēgnāg. Hā kaxīy putuk 'ūgmūn. 'Ükxok putup, pa putpuk hip-tup, ha nōmhā' max xe'ēgnāg.

²⁵ Hā kaxīy kama tikmū'ün. Tikmū'ün te yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, puxi' pop putup hāpxop max xe'ēgnāg, yā Topa yīka' pip putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Ha ta' nōy te yāy yōg putup'ax mīy, puxi' pop putup'ah hāpxop max xe'ēgnāg, yā Topa yīka' pip putup'ah hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ²⁶ Yōgnū kāmānat te yāy putup'ax mīy'ah, pa' mīy 'āte nōm putup, tuk pe' mōg putup, nūy 'ūgmūtik pip, ha Topa te nōm xexka mīy putup. Kaxīy.

Yeyox te hām'āktux 'üxok putup

²⁷ Tu Yeyox te xe:

—Hōnhā 'ihāg kuxa hittup 'ohnāg. 'Āte putep 'āktux putup?

'Ok 'āte hām'āktux putup, hu: "Yōgnū 'ātak, 'āpu 'ūkxūy xut". Kaxīy. 'Āmhok, 'āte nōm 'āktux putup'ah. Pak nūn, nūy tu xok. ²⁸ 'Ātak, 'āpu 'āxexka nōy nā mōg tikmū'ūn xop kopah! Kaxīy.

Ha ta' hām'āktux Topa pexkox tu', hu:

—'Āte yāy xexka mīy nōy nāg mōg tikmū'ūn xop kopah, tu xe' mīy putup. Kaxīy.

²⁹ Ha tikmū'ūn te' xupak, tu hām'āktux, hu:

—Yā tex tīnnāhā'. Kaxīy.

Pa' nōy te:

—Yā pexkox yōg nū'pok xop te hām'āktux. Kaxīy.

³⁰ Pa Yeyox te:

—Topa te hām'āktux, xayīy 'āxop xupax. Kaxīy.

³¹ Hāpxip kutōgnāg, 'īhā Topa te hep yāy koxuk xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' yānān. Hāpxip kutōgnāg 'īhā Topa te' pu'ugāp-tup nōm te Topap-tup 'ohnāg xop xat. ³² 'Āte mīpkupnix yīmūg xup putup, tu yāy pu' pop putup tikmū'ūn xohix hāpxexka xohix tu'. Kaxīy.

³³ Yā Yeyox te hām'āktux hā kaxīy, hu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā te kaxīy xok putup.

³⁴ Ha tikmū'ūn te:

—Pak mū'āte' mōkupix xat'ax yōg tappet tu Kunnix xip'ax hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, pa xate hām'āktux Tikmū'ūn Kutok xup putup mīpkupnix yīmū', tu' xok putup. 'Ū'ūm Tikmū'ūn Kutok? Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te:

—Hāpxip kutognāg hāg xip'ax nūnteh. 'Āpu 'ūg 'āpax, nūy hāmyūmmūg, 'īhāg xip nūnteh. Yā 'āte kuyānām putuk. 'Ūkxip, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg. Kuyānām xip, ha tikmū'ūn te hāmpēnāhā'.

³⁶ 'Āpu 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah, 'īhāg xip, nūy hāmyūmmūg. Kaxīy.

Yoneo xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah

Yeyox te hām'āktux kux, tu ta' mōg, tu yāy xaptop, ³⁷ tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', pa' kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah. ³⁸ Yā hōmā 'ūhittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, yā hōnhā putuk hāpxopmā'ax. 'Iyait te: "Topah, 'ū'ūm kuxa mām yūmū yōg hām'āktux kopah? Yā' kuxa mām 'ohnāg. Tep-te' yūmmūg, yā Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? Yā' yūmmūg 'ohnāg". Kaxīy.

³⁹ Hā kaxīy 'ūkuxa mām yūmmūg 'ohnāg. Hamūn, 'Iyait te:

⁴⁰ "Topa te tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg mīy, tu tikmū'ūn putox ka'ok mīy, puyīy tikmū'ūn pa hāmyūmmūg 'ohnāg,

puyīy tikmū'ūn hāmyūmmūg hok, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy kux hok,

puyīy Topa tikmū'ūn kuxa kummuk xit hok." Kaxīy.

⁴¹ 'Iyait te hām'āktux, tute' yūmmūg Yeyox 'ūmax xe'ēgnāg tu', hu Yeyox 'āktux.

⁴² Pa Yoneo xexka xohix xop kuxa mām Yeyox kopah, pa nōm te Paniye xop yīpkutuk, hu hām'āktux xaptop, puyīy Paniye xop xat hok, pu Yoneo xop yōg Topa pet hā mōxakux hok. ⁴³ Yā' xexka xop tep-tup punethok, pu tikmū'ūn nōm 'āktux max, pap-tup kutōgnāg, pu Topa nōm 'āktux max.

Yeyox yōg hām'āktux'ax te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit

⁴⁴ Ha ta xe hām'āktux Yeyox, hu:

—Tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ūgkopah, yā' kuxa mām kama nōm kopah, nōm te nūgkutnāhā'.

⁴⁵ Tikmū'ūn 'ūm tek pēnāhā', yā nōm pēnāhā kamah, nōm te nūgkutnāhā'. ⁴⁶ 'Ūgnūn hām xexka tu', tuk mūn, yā hām xexka yōg

tikmū'ūn yōg kuyānām putuk, yā' kuxa mām 'ūgkopa xop kuxa te hāpkoxtap kopa' pip 'ohnāg. ⁴⁷Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū hām'āktux 'āpak, pa' yīpkox 'ohnāg, kopxix yōg hāpxopmā'ax kopit putup'ah. Yā 'ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, tu' kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok. ⁴⁸Tikmū'ūn 'ūm tek putup nōg, xix yōg hām'āktux putup nōg, puxix Topa hām'āktux putup, hu: "Yā' kummuk nō'ōm. Nōm te Yeyox yōg hām'āktux 'āpak 'ohnāg. Kaxīy Topa te hām'āktux putup hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā'.

⁴⁹Hamūn 'āte yāp-xehnāg hā hām'āktux 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak te nūgkutanāhā', tu 'ā' hōm hām'āktux'ax, 'ūyīy tikmū'ūn pu nōm'āktux. ⁵⁰Ha 'āte' yūmmūg Topa yōg xat'ax te tikmū'ūn mōgāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Yōgnū 'ātak te 'ā' hōm hām'āktux'ax, 'ūyīy tikmū'ūn pu nōm'āktux.

13

Yeyox te yāy yōg tik xop pata pix

¹Hāmhūmnāg, yā 'āmnīy puxet 'īhā' xip'ax 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn 'īhā Yeyox te' yūmmūg, hāpxip 'īhā hām xexka nīm putup, nūy yāy 'ātak ha mōg. Tute mō'yāy xe'ēgnāg yāy yōg kuxa mām xop, tu mō'yāy xe'ēgnāg kux 'ohnāg.

²Ta' xit Yeyox yāy yōg tik te 12 xop mūtik. Hōmā Hāmgāyāgnāg te Yot 'Ixkanot mōgāhā', pu hāmp'e'paxex texīy gāy xōp mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy' xūygā'. ³Ha Yeyox te' yūmmūg yāy yōg 'ātak te tu' popmāhā 'ūxohix xexkah, puyīy nōm xat. Yeyox te' yūmmūg Topa tu' nūn, tu Topa ha' mōg putup putpu'. ⁴Yeyox yūm mīmpe xit'ax tu', tu tak-nīhā' xip, tu topixxax xut 'ūyimū nō'ōm, tu topixxax yāy nagā'ax

paha', tu nō yāy kunāy hīy, ⁵tu' pux kōnā'āg pa pix'ax kopah, tu yāy yōg tik xop pata pix kōnāmāhā', tu topixxax yāy nagā'ax hā nagāhā' nōm tek-nāy hīy hā, ⁶tu' xupep Xīmām Pet yīkak, pa Pet te:

—Yāyā, 'āmhok. 'Ok 'ūkpata pix putup? Kaxīy.

⁷Ha Yeyox te:

—Hōnhā xate' yūmmūg'ah 'āte hāpxopmāhā', pa hāpxip 'īhā' yūmmūg putup xate'. Kaxīy.

⁸Ha Pet te:

—Xatek pata pix putup 'ohnāg. 'Āmhok!

Pa Yeyox te:

Paxpu 'āpata pix 'ohnāg, ha ta 'āmūn yā yōg'ah. Yā 'āxip'ah yōg tik xop kopah. Kaxīy.

⁹Ha Xīmām Pet te:

—Yāyā, 'āpu 'ūkpata pix, xik yīm xik putox! Kaxīy.

¹⁰Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te tatxok, hu' xexka tup. 'A xe tatxok putup'ah, pa' pata pix putup 'ūxeheh. 'Āxop xohix kuxa tup, pa yāp-xet 'āmhok, yā' xutputux. ¹¹Hamūn, Yeyox te' yūmmūg nōm te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy xūygā'. Hā kaxīy hām'āktux hu: "Āxop xohix kuxa tup, pa yāp-xet, 'āmhok, yā' xutputux". Kaxīy.

¹²Yeyox te' pata pix kux, tu topixxax mō'tat putpu', tu ta' mōg yāy yōg xip'ax tu' mīmpe tu' xit'ax tu', tu:

—'Ok 'āxop te' yūmmūg teptu 'āte 'āpata pix? ¹³Āxop tek xānāhā, hu: "Notot", Kaxīy, xix: "Yāyā". Kaxīy. Hamūn, yāg mūn. ¹⁴Āte 'āxop xat, tu 'āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā', tu 'āpata pix kamah. Yā 'ūkxexka', pa 'āpata pix, yīy ta 'āxop te' nōy pata pix, pu' max. Yā 'āte 'āxop hāg tehet. 'Āpu tikmū'ūn hā 'ātehet. ¹⁵Āte hāpxopmā', xayīy 'āxop pēnā', nūy mīy kamah. ¹⁶Āte xa hāpxe'e 'āktux nōm te' xat yā' xexka', pa kāmānat yāk-tōgnāg. Nōm te mō

nōy kutnāhā' yā' xexka', pa nōm mōg yāk-tōgnāg. 'Ūkxexka', pa yā kāmānat putuk. Yā 'āte 'āpata pix, yā kāmānat putuk. 'Āte 'āxop hāg teheh. 'Āpu kāmānat putuk kamah, nūy tikmū'ūn hā 'ātehet. ¹⁷ 'Āxop te' yūmmūg nōm hāpxop xe'e nōmhā. 'Āxop te' mīy, nūy ta 'ākuxa hittup.

¹⁸ —'Āte 'āxop xohix xexka 'āktux 'ohnāg, tu tap-xet 'āktux. 'Āte yāy yōg yīmōgātux xop yūmmūg. Pa Topa yōg tappet te: "Tik xit 'ūgmūtik, tu 'ā tu' gāy". Kaxīy. Ta hōnhā' gāy. ¹⁹ 'Āte nōm 'āktux hōnhā. Hāpxip 'īhā 'āxop te nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup. 'Āte nōm 'āktux hōnhā, xayīy 'ākuxa mām putup, tu' yūmmūg putup 'ūg'axet'ax 'ūgmūn yāg mūn. Kaxīy. ²⁰ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āte mō'pok tihik, ha ta xohix 'ūm te nōm putuppax yāg putuppax putuk. Ha nōm tek putuppax te Topap-tuppax kamah, yā Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn.

Yot te' gāy xop mōgāp-tup

²¹ Yeyox te hām'āktux kux, tu' kuxa hittup 'ohnāg tu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' xip 'ūp-xet 'āxop kopah, tu nōm te' gāy xop mōgāp-tup 'ūg hah, puyīy 'ūgxūygā'. Kaxīy.

²² Ha Yeyox yōg tik xop te yāy pēnāhā', tu' kuxa te' yēy. Putep 'āktux? ²³ Ha ta' xip tihik Yeyox yōg tik xop kopah. Yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg, ha' yūm Yeyox yīkak, ²⁴ ha Ximām Pet te nōm pu' yīm mahap, tu:

—'Āpu 'ūyīy kopit, putep xuktux. Kaxīy.

²⁵ Ha nōm mōg Yeyox yīkāgnāg, tu:

—Yāyā, 'ū'ūm nō'ōm? Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—'Āte pām mō'tat putup hep kopah, tu pām hōm putup nōm tik pu'. Hamūn nō'ōm. Kaxīy.

Tu pām paha', tu mō'tat hep kopah, tu Yot pu' hōm, yā Ximām 'Ixkanot kutok. ²⁷ Ha Yot te pām paha', tu hāpxip 'ohnāg 'īhā Hāmgāyāgnāg te Yot hā mō'nāhā', ha Yot te Hāmgāyāgnāg 'āpak. Ha Yeyox te:

—Xatep-tup, nūy hāpxopmā'. 'Āpu 'ūmīy mō'ka'ok. Kaxīy.

²⁸ Pa xohix te mīmpe xit'ax tu' mām, tu' yūmmūg 'ohnāg, putep xuktux Yeyox Yot pu'. ²⁹ Yā Yot te Yeyox yōg tik xop yōg tāyūmak ta'tax pēnāhā', ha yāg te hāmpē'paxex Yeyox te Yot xat, pu mōg, nūy pām pop 'āmuk xexka pu', ha ta yāg te hāmpē'paxex Yeyox te' xat, pu mōg, nūy tayūmak popmā 'ūhok xop pu'.

³⁰ Yot te pām paha', tu ta' mōg hāptopah. Yā 'āmniy.

'Ūxat'ax tup

³¹ Ha Yeyox te:

—Hōmā tikmū'ūn te' pēnāhā', 'ūmax xe'ēgnāg Tikmū'ūn Kutok. Tikmū'ūn tek yūmmūg, hu' yūmmūg Topa 'ūmax xe'ēgnāg. ³² Tikmū'ūn tek yūmmūg, hu' yūmmūg Topa 'ūmax xe'ēgnāg, yīy ta Topa te tikmū'ūn puk mūn mūg 'ūgmax xe'ēgnāg. Hāpxip kutōgnāg 'īhā Topa te nōm mīy putup. ³³ 'Ūkxape xop, hāpxip kutōgnāg hak xip kux'ax 'āxop kopah. 'Āxop tek xak'ax, pa 'āxop tek mōg'ax yūmmūg 'ohnāg. Yā hōmā 'āte Yoneo xop pu nōm 'āktux. ³⁴ 'Āte xa' hōm xat'ax tup, hu:

—'Āpu 'ānōy putuppax, 'āte 'āxop putuppax putuk. ³⁵ 'Āxop te 'ānōy putuppax, puxix tikmū'ūn xohix yūmmūg 'āxop pip yōg tik xop kopah. Kaxīy.

Yeyox te Pet mūtik hām'āktux

³⁶ Ha Ximām Pet te:

—Yāyā, piyā 'āmōg? Kaxīy.

Ha Yeyox te

—'Ūkpe 'āmog yūmmūg 'ohnāg, pa hāpxip 'īhāg pe 'āmōg putup. Kaxīy.

37 Ha Pet te
—Texīy 'āpek mōg yūmmūg
'ohnāg hōnhā? 'Āte xa tuk xok
putup. Kaxīy.

38 Ha Yeyox te:
—'Ok xate 'ā tu 'āxok putup?
'Āmhok. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux,
xate hām'āktux tikoyuk putup, hu:
“'Ākxip'ah 'ūgmūn Yeyox yōg tik
xop kopah”. Kaxīy. Hak-nāy tu
xokakkak pit xatap-tup. Kaxīy.

14

*Yeyox te tikmū'ūn mōgāhā yāy
tak hah*

1 Ta Yeyox te:
'Ākuxa nōg hok. 'Āpu 'ākuxa
māhām Topa kopah. 'Āpu 'ākuxa
māhām 'ūgkopah kamah. 2 Yōgnū
'ātak pet kopa' pip pip'ax punethok.
'Ūgmōg putup, nūy 'āpip'ax max
mīy. Paxpu te kaxīy 'ohnāg, kopxix
xa' xuktux 'ohnāg nūhū'. 3 'Ūgmōg
putup, tu' max mīy putup 'āpip'ax,
tu putpuk nūn putup, tu 'āxop
mōgāp-tup, xayīy pip 'āpip'ax tu
'ūgmūtik. 4 'Āxop te' yūmmūg
putahat nō' mōg 'ūkxip'ax tu'. Kaxīy.

5 Ha Tōmē te:
—Yāyā, 'ūgmū'āte' yūmmūg'ah.
Piyā' yūm 'āxip'ax? Texīy 'ūgmū'āte'
yūmmūg putahat? Kaxīy.

6 Ha Yeyox te:
'Āte putat putuk, tu putat mōg
yōgnū 'ātak hah. Hā kaxīy 'āte
tikmū'ūn mōgāhā yāy tak hah. 'Ap
xip'ah putat nōy. 'Āte tikmū'ūn pu
hāpxe'e yūmmūgāhā', tu tikmū'ūn
hīnnāhā', puyīy hi max, ha' kux
'ohnāg. 7 'Āxop te' yūmmūg, tu
yōgnū 'ātak yūmmūg putup kamah.
Hamūn, 'āxop te' yūmmūg yōgnū
'ātak. Kaxīy.

8 Ha Pinip te:
—Yāyā, 'āpu 'ūgmū'ā 'ōg 'ātak
mūg. 'Ūgmū'āte xa tuk kax
putup'ah hāpxop nōy. Kaxīy.

9 Ha Yeyox te:

—'Āmnīy xohix hāg xip 'āxop
mūtik. Pinip, 'ok xatek yūmmūg
'ohnāg? Tikmū'ūn 'ūm tek pēnāhā',
hu yōg 'ātak pēnāhā kamah. Teptu
xate' xuktux, hu: “'Āpu 'ūgmū'ā 'ōg
'ātak mūg”? Kaxīy. 10 Pinip, 'ok
'ākuxa yūm 'ohnāg, 'ūkxip yōgnū
'ātak mūtik, ha yōgnū 'ātak xip
'ūgmūtik, tu yā kuxap-xet. 'Āte
xa hām'āktux, 'a yōg'ah hām'āktux.
Pa yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik, tu
hāpxopmā max xe'ēgnāg. 11 'Āpu
'ākuxa mām nū hām'āktux kopah.
Yā 'ūkxip yōg 'ātak mūtik, ha yōg
'ātak xip 'ūgmūtik, tu yā kuxap-
xet. Pa yōg hām'āktux kopa 'ākuxa
mām 'ohnāg, pa 'āpu 'ākuxa mām
yōg hāpxopmā'ax kopah. 12 'Āte xa
hāpxe'e 'āktux, tikmū'ūn 'ūm kuxa
mām 'ūgkopah, yā nōm te hāpxopmā
ka'ok xe'ēgnāg mīy putup, 'ūgmūn
putuk. Yā 'āte hāpxopmā ka'ok
xe'ēgnāg mīy, pa nōm te hāpxopmā
ka'ok xe'ēgnāg punethok mīy
putup, yōgnū 'ātak hak mōg putup
hah. 13 'Āxop te Topa tu' xak hāpxop
'ūm, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, kopxix
xa' popmāp-tup nōm hāpxop xohix.
Topa te 'ā' popmāp-tup, ha 'āte xa
nōm popmāp-tup. Hā kaxīy 'āxop te
Topa max xe'ēgnāg yūmmūg putup.
14 'Āxop te 'ā tu' xak hāpxop 'ūm,
kopxix nōm mīy putup. Kaxīy.

Topa te Topa Koxuk hōm putup

15 Tu Yeyox te xe:

—'Āxop tek putuppax, nūy ta mīy
putup 'āte nōm xat. 16 'Āte Topa
tu' xak, ha tute xa Topa Koxuk
hōm putup nōm te 'āxop hā' tep-tup,
tute xa nōm hōm putup. Yāg mūn
putuk, yā Topa Koxuk, yā hāpxe'e
yōg, ha tute 'āxop mūtik nox xip'ax
mōkuma'mōg hāmyāxatumuk xohix
kux 'ohnāg hā. 17 Ha ta' kuxa
mām 'ohnāg xop te Topa Koxuk pa
yūmmūg 'ohnāg. Topa Koxuk pēnā
'ohnāg tu'. Pa 'āxop te Topa Koxuk
yūmmūg, yā' xip 'āxop mūtik hah.
Kaxīy.

18 Tu xe:

—'Āte 'āxop nīm tāmnāg putup'ah, yā 'āxop te' hok pip xop putuk putup'ah. 'Āte 'āxop nīm putup, tuk mōg putup, pak nūn putup put-puk 'ā hah. 19 Hāpxip 'īhā' kuxa mām 'ohnāg xop tek pēnāp-tup'ah, pa 'āxop tek pēnāp-tup, tu 'āxop pip putup, 'ūkxip putup hah. 20 Nōm 'āmnīy 'īhā 'āxop te' yūmmūg putup 'ūkxip yōgnū 'ātak mūtik, ha 'āxop pip 'ūgmūtik, yā kuxap-xet, hak xip 'āxop mūtik.

21 —Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū xat'ax pop, tu nōm mīy, yā tutek putuppax, ha yōgnū 'ātak te nōm putuppax putup, nōm tek putup-pax, ha 'āte nōm putuppax putup kamah, tu yāy mūg putup 'ōm pu'.

22 Yot xip, yā 'a' Yot 'Ixkanot'ah, pa' nōy, yā Yot te:

—Yāyā, texīy xate 'ūgmū'ā yāy mūg, pa' kuxa mām 'ohnāg xop pu yāy mūg 'ohnāg? Kaxīy.

23 Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'ūm tek putuppax, yā nōm te yōgnū hām'āktux pap-tup, tu' mīy putup, ha yōgnū 'ātak te nōm putuppax, tu' nūn putup, tu nūktu nōm ha' xupep, tu' xip putup nūmūtik. 24 Tikmū'ūn 'ūm tek putup nōg, puxix yōgnū hām'āktux 'āpak 'ohnāg, yā' yīpkox 'ohnāg. 'Āxop te hām'āktux 'āpak. 'A' yōg'ah hām'āktux, pa yōg 'ātak yōg. Tute nūgkutnāhā 'ūgmūn.

25 —'Āte xa nōm hāpxop 'āktux nōmhā, tuk xip 'āxop mūtik nōmhā. 26 Yōgnū 'ātak te Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, ha tute 'āxop hā' tep-tup, yā 'āte 'āxop hāg teheh putuk, 'īhā 'ākuxa mām 'ūgkopah. Topa Koxuk tek mūn pupi' xip putup. Tute xa hāpxop xohix yūmmūgāp-tup, tu 'āxop pu xutūgāhā yōgnū hām'āktux xohix:

27 —'Āte 'ākuxa māmāhā'. 'Ūgkuxa yūm ka'ok, ha 'āte 'ākuxa māmāhā', 'ūkputuk. 'Āte hām xexka yōg kummuk xop kuxa

māmāhā 'ohnāg. 'Āpu 'ūyīpkutuk hok. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. 28 'Āxop te' xupak, yā 'āte xa' xuktux hu: “'Ūgmōg putup, pa 'āhak nūn putup putpu'. 'Āxop tek putuppax, nūy ta 'ākuxa hittup, yāg mōg putup yāy yōg 'ātak hah. 'Ūkxexka, pa nōm xexka nām. 29 Hōnhā 'āte xa hām'āktux hāptup yōg hāpxopmā'ax. Hāpxip 'īhā 'āxop te nōm pēnāp-tup, tu 'ākuxa mām putup 'ūgkopah. 30 'Āte xe hām'āktux kutīgnāg, yā Topa hā puknōg xop yōg xat'ax nūn hōnhā. Nōm tek xat 'ohnāg, 31 pa' max, pu tikmū'ūn xohix yūmmūg 'āte yōgnū 'ātak putuppax, nūy mīy tute nōm xohix xat. 'Āpu yūmū mōg. Kaxīy.

15

Yeyox te tox kup kūnīy putuk

1 Ta Yeyox te:

—'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop. 'Āte tox kup kūnīy xe'e putuk, yā mīnta 'op yōg, ha ta yōgnū 'ātak te tox pēnā'ax putuk. 2 'Ūgkopa kuxa mām xop te tox māg max putuk xix tox yīpkup max. 'Ūgkopa kuxa mām xop te hāpxopmā max, ha nōm te mīnta ta pōpmā putuk. Ha tak kopa kuxa mām hok xop te tox māg kummuk putuk xix tox yīpkup kummuk. 'Ūgkopa kuxa mām hok xop te hāpxopmā max'ah, tu mīnta ta popmā 'ohnāg putuk. 'Ūkuxa mām xop kuxa mām 'ūgkopah. Hā kaxīy tox māg te tox kup xahix tu' pip xix tox yīpkup te'. Yōgnū 'ātak tep-tup'ah kuxa mām hok xop. Hā kaxīy tox pēnā'ax te mīm māg kummuk mep, tu' putyōn xix yīpkup kummuk. 'Ūkuxa mām hok xop te' kuxa mām xop nīm, ha' max nōmhā. Hā kaxīy tox māg kummuk pip'ah xix tox yīpkup kummuk pip'ah, ha ta tox yīpkup max te mīnta ta punethok popmāhā nōmhā. 3 Hōmā 'ākuxa mām yōgnū hām'āktux kopah, ha yōgnū 'ātak

te 'ākuxa kummuk xit. ⁴ Āpu 'ā tu pip ka'ok, ha 'āte 'āxop tuk xip ka'ok putup. 'Āxop 'ā tu 'āpip ka'ok 'ohnāg, nūy ta hāpxopmā max 'ohnāg, tu 'āxop te' mīy 'ohnāg putup Topa te nōm putup. Hā kaxīy tox māg te tox kup xahix tu' pip'ah xix tox yīpkup, puxix mīnta ta popmā hok.

⁵ —'Āte tox kup xahix putuk, ha 'āxop te tox māg putuk xix tox yīpkup. 'Āxop te 'ā tu 'āpip ka'ok, nūy 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah, tu 'āxop tuk xip ka'ok, nūy hāpxopmā max xohix 'āxop mūtik, ha ta 'āxop hāpxopmā max punethok, nūy mīy Topa te nōm putup. Pa 'āxop te 'ā tu 'āpip ka'ok'ah, nūy ta hāpxopmā max hok, tu' mīy 'ohnāg Topa te nōm putup. Hā kaxīy tox kup xahix xix tox māg xix tox yīpkup. ⁶ Tox pēnā'ax te' putyōn tox māg kummuk xohix xix tox yīpkup kummuk xohix, ha' nak, ha tikmū'ūn te nōm yāy tu nū'xok, tu kuxap kopa mō'pok, ha' puk. Hā kaxīy putuk 'ūkuxa mām hok xop, yā 'ātu' pip ka'ok 'ohnāg. ⁷ 'Āxop nox pip 'ā tu', ha yōgnū hām'āktux te' nox xip 'āxop tu', 'lhā 'ā tu' xak xate nōm putup, ha 'āte xa' popmāp-tup 'ūxohix. ⁸ 'Āxop te hāpxopmā max punethok, yīy tikmū'ūn te' pēnāp-tup, yā' max xe'ēgnāg Topah. Hā kaxīy kama tikmū'ūn te' pēnāp-tup 'āxop mōg Yeyox mūtik, yā mīnta max punethok putuk. ⁹ 'Āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, yā yōgnū 'ātak te mōg mūn yāy xe'ēgnāg putuk. 'Āpu nox pi 'ūgmūtik, 'ūyīy mō 'āxop yāy xe'ēgnāg. ¹⁰ 'Āxop te' mīy 'āte nōm xat, nūy ta nox 'āpip putup 'ūgmūtik, ha 'āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg putup. Yā 'āte' mīy yōg 'ātak te nōm xat. Hā kaxīy putuk 'āxop xik mūn.

¹¹ —'Āte xa nōm hāpxop 'āktux, nūy 'ākuxa hittupmā', ha 'ākuxa hit-tup xexka'. ¹² 'Āte 'āxop xat, hu: 'Āpu 'ānōy putuppax 'āte 'āxop putup-

pax putuk. ¹³ Tikmū'ūn te yāy xape pupi' xok, puxix yāy xapep-tuppax xexkanām. Yā tikmū'ūn xohix te yāy xape pupi' xakix 'ohnāg. ¹⁴ 'Āxop te yōgnū xat'ax mīy, 'lhā 'ūkxape 'āxop. ¹⁵ 'Āte 'āxānā kux, hu: "Yōgnū kāmānat xop". Kaxīy. Yā kāmānat xop te' yūmmūg 'ohnāg 'ūxat'ax xop yōg hāpxopmā'ax. Pa 'āte 'āxop xānāhā, hu: "'Ūkxape xop". Kaxīy. 'Āte 'āxop pu' xuktux yōg 'ātak te nōm 'āktux. ¹⁶ 'Āxop tek mūn yāykutnā 'ohnāg, pa 'āte 'āxop mūn yīmōgātux, tu mō 'āxop pok, xayīy hāpxopmā max punethok, yā mīnta ta punethok putuk. 'Āxop te hāpxopmā max putup, ha tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu' kuxa mām ka'ok putup, tu 'ā tu nox pip ka'ok putup. Ha 'āxop te yōg 'ātak tu' xak hāpxop'ūm, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha tute xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ¹⁷ 'Āte 'āxop xat, 'āpu 'ānōy putuppax. Kaxīy.

Tikmū'ūn te' kute'ex kummuk putup Yeyox yōg xop

¹⁸ Tu Yeyox te xe:

—'Ūkuxa mām hok xop te 'āxop putup nōg. 'Āpu hāmyūmmūg, nōm tek putup nōg hāmāxap.

¹⁹ Paxpu 'āxop kuxa mām hok xop kopa pip, nūy nūmūtik mōg, puxix 'āxop putuppax, yā yāy yōg xop putuppax. Pa 'āxop pip'ah nōm xop kopah. Pa 'āte 'āxop yāykutnāhā kuxa mām hok xop kopah. 'Āmūn 'ap kuxa mām hok xop'ah. Hā kaxīy nōm te 'āxop putup nōg. ²⁰ Hōmā 'āte xa hām'āktux. 'Āpu hām'āktux'ax xaxok hok. 'Ūxat'ax xop yā' xexka', pa kāmānat xop yāg-tōgnāg. Tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, puxix 'āxop kute'ex kummuk putup kamah. Tikmū'ūn te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix 'ōg hām'āktux 'āpak putup kamah, tu' yīpkox pip. ²¹ Tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk te kaxīy, 'āxop yōgnū hah.

Yā nōm te' yūmmūg 'ohnāg Topah. Tute nūgkutnāhā'.²² Paxpuk nūn 'ohnāg, puxix tikmū'ūn yāy hāpkummuk mīy'ax yūmmūg 'ohnāg. Pak nūn, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. Nōmhā tikmū'ūn te' yūmmūg yāy yōg hāpkummuk mīy'ax.²³ Tikmū'ūn tek putup nōg, xix yōg 'atak putup nōg kamah.²⁴ 'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tikmū'ūn kopah, yīy tikmū'ūn te' pēnāhā', tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg, hu' yāyhāhup. Tik nōy te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, 'ak putuk'ah. Pa tikmū'ūn te' pēnāhā' 'āte hāpxopmā max, tuk putupnōg xix yōg 'atak putup nōg kamah.²⁵ Hōmā 'ūhittap Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn tek putup nōg, pa 'āte hāpkummuk mīy 'ohnāg". Kaxīy. Hamūn, hōnhā tikmū'ūn te kaxīy putuk, yā Topa yōg tappet te' koit 'ohnāg.

²⁶—Ta Topa Koxuk te xa hā' tep-tup, yā' xe'e Topa Koxuk. Hōnhā' xip yōgnū 'atak mūtik, ha 'āte xa nōm nū'kutnāp-tup, ha tutek mūn 'āktux putup.²⁷ Ha 'āxop tek mūn 'āktux putup kamah, yā 'āxop pip 'ūgmūtik hāmyāxatamuk xohix hā nūnte hām xexka tu'.

16

¹ Ta Yeyox te xe:

—'Āte xa' xuktux hāpxop xohix, xayīy putat max xak hok.² Tikmū'ūn te 'āxop xat putup, xa mōxa hok Yoneo yōg Topa pet hā. Hāpxip 'ihā tikmū'ūn te 'āxop kix putup, ha 'āxop xakix putup, ha tikmū'ūn te hāmp'e'paxex putup Topa pu' hām.³ Yā tikmū'ūn te' mīy putup yōgnū 'atak kopa' kuxa mām 'ohnāg tu', xik mūn kopa' kuxa mām 'ohnāg tu'.⁴ Pa 'āte xa hām'āktux tikmū'ūn te 'āxop kummugāp-tup. Hāpxip ha ta tikmū'ūn te 'āxop kummugāp-tup, ha 'āxop te' xuktux putup, hu: "Yā

hamūn Yeyox te nōm 'āktux hōmā. Yā hōnhā te kaxīy". Kaxīy.

Topa Koxuk te hāpxopmāp-tup

Ta Yeyox te xe:

—Hōmā 'āte xa nōm 'āktux 'ohnāg, yāk xip 'āxop kopah.⁵ Pa hāpxip 'ihāg mōg putup, yā nōm hak mōg putup, nōm te nūgkutnāhā', pa 'āxop te' yīkopit 'ohnāg, hu: "Tep hah?" Kaxīy.⁶ Pa hōnhā 'āte xa nōm 'āktux, ha 'ākuxa hittup 'ohnāg.⁷ Pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' max noxk xip nūnteh, pa' max xe'ēgnāg 'ūgmōg. Paxpuk mōg 'ohnāg, puxix Topa Koxuk nūn putup'ah, nūy 'āxop hā tu tehet. Pak mōg, kopix nū nōm kutnāp-tup 'āxop hah.⁸ Ha ta' nūn putup Topa Koxuk, tu nūktu tikmū'ūn pu hām yūmmūgā', hu: "Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, tu tikmū'ūn te hām yok yūmmūg 'ohnāg, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup, tu nōm xūygāp-tup." Kaxīy.⁹ Topa Koxuk te hām'āktux putup, hu: "Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Yā Yeyox kopa' kuxa mām 'ohnāg." Kaxīy.¹⁰ Yāy yōg 'atak hak mōg putup, ha ta Topa Koxuk nūn putup, tu nūktu tikmū'ūn pu hāmyok yūmmūgāp-tup, tu' xuktux putup, hu: "Yā' yok Yeyox". Kaxīy.¹¹ Topa Koxuk te hām'āktux putup, Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup, tu nōm xūygāp-tup. Hamūn, Topa te' kuxa mām hok xop yōg xat'ax yānān, pu tu' kux, tu nōm xūygāhā', pu tu' kux.

¹² —'Ūpip yōgnū hām'āktux nōy punethok. 'Āxop pu nōm yūmmūgāhā', pu' max, pa hōnhā 'āxop te hāmyūmmūgā'ax xohix hā tot 'ohnāg.¹³ Pa hāpxip 'ihā' nūn putup Topa Koxuk, tu xa hāmyok yūmmūgāp-tup. Tute 'āxop mōgāp-tup putat max hā, yā xa' yūmmūgāp-tup hāmyok xohix xexkah. Tute yāy yōg hām'āktux 'āktux putup'ah, pa hām 'āpak 'āktux putup, tu xa

nōm 'āktux putup, tu hāptup yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. ¹⁴ 'Āte tu' popmāp-tup hām'āktux, ha tute xa nōm 'āktux putup. Hā kaxīy xate' yūmmūg putup 'ūgmax xe'ēgnāg. ¹⁵ Yōgnū 'ātak yōg hāpxopmā'ax xohix xexka yā yōgnū kamah. Hā kaxīy 'āte xa hām'āktux Topa Koxuk te' pop putup yōg hāpxop, tu xa nōm yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

'Ūkuxa hittup 'ohnāg, tu' kuxa hittup

¹⁶ Ta Yeyox te xe:

—Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox yōg tik yāg xop te:

—Teptu hām'āktux? 'Ūxuktux, hu: “Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup”. Kaxīy. Texīy hām'āktux? 'Ūxuktux, hu: “Hamūn, yōgnū 'ātak hak mōg putup”. Kaxīy. ¹⁸ Teptu 'ūxuktux, hu: “Hāpxip kutōgnāg”? Kaxīy. 'Īntu', putep mūn 'āktux? Yūmū'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy. ¹⁹ Nōm tep-tup, nūy Yeyox yīkopit, ha Yeyox te' yūmmūg, tu:

—Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup. 'Ok kaxīy 'āxop te yāy yīkopit? ²⁰ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āte 'āxop mūtik tip-tup'ah, ha 'āxop potap-tup, tu 'ākuxa hittup 'ohnāg putup, pa' kuxa mām hok xop kuxa hittup'ax. 'Ākuxa hittup 'ohnāg putup, pa hāpxip 'īhā 'ākuxa hittup putup. ²¹ 'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop. Yā 'ūn tek-tok put putuk, yāk-tok put putup, ha' xūy. Pak-tok xip, ha ta' xūy xaxok, tu' hittup, 'ūk-tok pit xip hah, yā' xip 'ūk-tok pit nōy hām xexka tu'. ²² Yā 'āxop putuk. Hōnhā 'ākuxa hittup 'ohnāg, pa hāpxip 'īhā 'āxop hak nūn putup putpuk, ha 'ākuxa hittup putup, ha tikmū'ūn te 'ākuxa hittup'ax nōā' yūmmūg putup'ah.

²³—Hāpxip 'īhā 'āxop tek mūn tu' xak putup hāpxop 'ohnāg, pa 'āte xa' xuktux 'āxop te yōgnū 'ātak mūn tu' xak putup hāpxop, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha tute xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ²⁴ Hōmā tu yā hōnhā 'āxop te Topa tu' xak 'ohnāg hāpxop, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah. 'Āpu ta tu' xax, xayīy 'ākuxa hittup xexkanām.

Yeyox te' kuxa mām hok xop pop

²⁵ 'Āte xa hāmyūmmūgāhā, tu' xuktux tikmū'ūn te tox māg putuk xix kahnēn putuk. Hōnhā 'āte hām'āktux hā kaxīy. Pa hāpxip 'īhā kaxīy'ah, pa xa yāy 'ātak yūmmūgāp-tup mō'ka'ok. ²⁶ 'Āmnīy xupep 'īhā yōgnū 'ātak tu' xak putup hāpxop 'āxop te', tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha 'āte xa hām'āktux'ah 'āte yāy yōg 'ātak tu' xak, pu xa' hōm hāpxop. ²⁷ Hamūn, yōgnū 'ātak te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, 'āxop tek putuppax hah, xix 'ākuxa mām hah. Yā 'ākuxa mām, tu' yūmmūg 'āte Topa tuk nūn. ²⁸ Hamūn, 'āte Topa tuk nūn, tu nūktuk xupep nūnte hām xexka tu', pa hōmāg mōg putup, yā hām xexka nīm putup, nūy yāy yōg 'ātak ha mōg putpu'. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Nōmhā xate hām'āktux mō'ka'ok, 'ap xate hām'āktux nōy hā yūmmūgā 'ohnāg. ³⁰ 'Ūgmū'āte' yūmmūg xate' yūmmūg hāpxop xohix xexka'. 'A xatep-tup'ah tikmū'ūn te xa hāmyūmmūgāhā'. Yā xate' yūmmūg tikmū'ūn yōg hāmp'e'paxex'ax xohix xexkah. Nōmhāg mū'āte' yūmmūg Topa tu 'ānūn. Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa mām hōnhā. ³² Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āxop te hāpxumā'ax yāy pet tu', kopxix puxet hā xip putup. Pa 'a 'ūkpuxet xip'ah, pa yāy yōg 'ātak xip putup 'ūgmūtik. ³³ 'Āte xa nōm 'āktux, xayīy 'ākuxa mām, yā 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah. 'Ūkuxa mām hok xop te 'āxūyāp-tup, pa 'ākuxa nōg hok, yā

'āte' kuxa mām hok xop pop, yā 'āte' xut. Kaxīy.

17

Yeyox te Topa pu hām'āktux

¹ Ta hām'āktux kux Yeyox, tu pepi' pēnāhā pexkox tu', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Tak, 'āmñy nō'ōm xupep xate nōm' āktux. 'Āpu 'ūgxexka xe'ēgnāg mīy, puyīy tikmū'ūn pēnā 'ūgmax xe'ēgnāg. Yā tikmū'ūn te' yūmmūg putup kama 'āxexka xe'ēgnāg xix 'āmax xe'ēgnāg. ² Xatek mūn mīy 'ūkxexka', yā tikmū'ūn xohix yōg xexka', tu tikmū'ūn xohix hīnnāhā', hā hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Xate 'ā' popmāhā 'ūxohix, ha' kuxa mām 'ūgkopah. Yā 'āte nōm hīnnāhā', ha' kux 'ohnāg. ³ Texīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg? Yā tikmū'ūn te 'āyūmmūg, yā Topa yūmmūg. 'Ap xip'ah Topa xe'e nōy. Texīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg? Yā tikmū'ūn tek mūn yūmmūg. Xate nūgkutnāhā'. ⁴ 'Āte tikmū'ūn pu 'āmax xe'ēgnāg yūmmūgāhā'. 'Āte hāpxopmā kux xate 'ā nōm xax. ⁵ Tak, 'ūkxip putup nōnteh 'āmūtik. 'Āpu 'ā' hōm hāpxop max xe'ēgnāg nōnteh, yā 'ūkxexka mīy. Hōmā 'ūhittap 'a hām xexka xip'ah, hak max xe'ēgnāg xix xexka'. 'Āpu 'ām popmā 'ūxeheh nō'ōm.

⁶—Xate tikmū'ūn yīmōgātux hām xexka yōg tikmū'ūn kopah, tu 'ā tikmū'ūn popmāhā', pu 'ūgkopa kuxa mām, ha' 'āte tu 'āyūmmūgāhā', yā yōgnū tikmū'ūn, ha xate 'ā' popmāhā nō'ōm, ha nōm te 'ōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, ⁷ tu nōm te' yūmmūg xate 'ā' popmāhā hām'ākux xohix, tuk ka'ogā punethok. ⁸ Xate 'ā' popmāhā hām'āktux, ha 'āte tikmū'ūn pu nōm 'āktux, tu' yūmmūg xe'e', 'ātuk nūn, tu' kuxa mām xate nūgkutnāhā'.

⁹—'Āte yāy yōg kuxa mām xop 'āktux. 'A 'āte puknōg xop 'āktux'ah. Pa 'āte yāy yōg xop 'āktux xate 'ā nōm popmāhā', yā 'ōg kuxa mām ka'ok xop kamah. ¹⁰ 'Ūxohix xexka yōgnū tikmū'ūn xix 'ōgnū kamah, ha tikmū'ūn xohix xexka 'ōgnū xix yōgnū kamah, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' yūmmūg 'āte hāpxopmā xe'ēgnāg. ¹¹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'ā hak mōg putup, tu 'ap 'ūkxip putup'ah hām xexka tu'. Pa yōgnū xop te' kuxa mām hok xop mūtik yāy kotīnnāp-tup. 'Āpu yōg xop hā 'ātehet. 'Āpu nōm pēnā max, 'āka'ok hah. Yā 'āka'ok, ha xatek ka'ogāhā hā kaxīy. 'Āpu nōm pēnā max, pu' xohix tu' kuxap-xet, yā yūmmūg putuk. ¹² 'Ūkxip yōg xop mūtik, tu nōm hāg teheh, tu' pēnā max. Xatek ka'ogāhā', hā kaxīy 'āte nōm hāk teheh, tu nōm xaxok 'ohnāg, yā' kuxa mām kux putup'ah, pa yā tik puxet xaxok. Yā hōmā 'ūhittap Topa yōg tappet te: "Ūxaxogāp-tup yāp-xet". Kaxīy. Hā kaxīy 'āte' xaxok tik puxet. ¹³ Hōnhā 'ā hak mōg putup. Tak, 'āte 'āmūtik hām'āktux hōnhā, puyīy' kuxa mām xop kuxa hittup xexka' 'ūgkuxa hit-tup putuk. ¹⁴ 'Āte yāy yōg xop pu 'ōg hām'āktux hōm, ha' kuxa mām hok xop te' kuxa mām xop putup nōg. 'A' kuxa mām hok xop'ah nō'ōm, yāg mūn putuk. 'A' kuxa mām hok xop yōg'ah 'ūgmūn. ¹⁵ 'A 'āte xa tuk kax'ah, xayīy yāy yōg xop moy 'ūkuxa mām hok xop kopah. 'Āmhok, 'ūmōy hok. Pa 'āte xa tuk kax, xayīy nōm pēnā max, puyīy Hāmgyāygnāg nōm pop hok. ¹⁶ 'Ūgmūn 'a' kuxa mām hok xop yōg'ah. Hā kaxīy nōm xop 'a' kuxa mām hok xop yōg'ah kamah. ¹⁷ 'Āte hāpxe'e 'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, tu' yīpkox pip, tu' mīy, tu 'āputuk. 'Ātep-tup nō'ōm. ¹⁸ 'Āte yāy yōg xop mō'pok hāpxexka xohix tu. Xate nūgkutnāhā hām xexka tu', yā

yāy putuk. ¹⁹ Āte xa yāy mūn hōm, nūy mīy xate nōm putup, puyīy nōm xa yāy mūn popmā', nūy mīy xate nōm putup.

²⁰ —Āte yāy yōg xop 'āktux 'āmūtik. Nōm te hām'āpak max'ax 'āktux putup, ha ta' nōy xop kuxa mām putup 'ūgkopah, ha 'āte nōy xop 'āktux 'āmūtik kamah. ²¹ Tak, 'āte xa tuk kax, puyīy nōm xop xohix tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax yā yūmūg putuk. 'Āxip 'ūgmūtik, hak xip 'āmūtik. 'Āteputup, puyīy nōm xop tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate nūgkutnāhā'. ²² Xatek mīy 'ūkxexka', tuk max xe'ēgnāg mīy. Hā kaxīy 'āte yāy yōg xop max xe'ēgnāg mīy, puyīy tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax yūmūg putuk. ²³ 'Ūkxip nūmūtik, ha 'āxip 'ūgmūtik, puyīy nōm xop tu kuxap-xehnāg, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate nūgkutnāhā puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate mōg mūn yāy xe'ēgnāg. ²⁴ Tak, xate 'ā nōm tikmū'ūn popmāhā', ha 'āteputup, puyīy nōm nox pi' 'āmūtik 'ūkxip'ax tu', puyīy' pēnā 'ūkxexkah, tuk max xe'ēgnāg. Yā xatek mīy 'ūkxexkah, tuk max xe'ēgnāg mīy. Hamūn, hōmā 'ūhittap hām xexka 'ap xip'ah, ha xate mōg mūn yāy xe'ēgnāg. ²⁵ Tak, xate hāpxopmā yok. 'Ūkuxa mām hok xop te 'āyūmmūg 'ohnāg, ha ta 'āte 'āyūmmūg, ha yāy yōg xop te' yūmmūg xate nūgkutnāhā'. ²⁶ Āte nōm pu 'āmūn yūmmūgāhā', tu xe nōm xop pu xe 'āmūn yūmmūgāp-tup punethok, puyīy' nōy putuppax xatek putuppax putuk. 'Āte xe tu 'āmūn yūmmūgāp-tup punethok, nūy noxk xip nūmūtik. Kaxīy.

18

'Ūgāy xop te Yeyox mūg

¹ Yeyox te Topa pu hām'āktux kux, tu ta' mōg yāy yōg tik te 12 xop mūtik, tu mōktu kōnāg kox Xet xak, ha ta' xip mīm mātiknāg max, ha Yeyox te nō' mōxakux yāy yōg tik xop mūtik. ² Pa Yot te mīm mūtiknāg yūmmūg. Tute' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy Yeyox xūygā'. Yā mīm mūtiknāg yūmmūg. Yā Yeyox xix yāy yōg tik xop te yāy tu nū'nā punethok 'ōnteh. ³ Ha ta' nūn Yot xonat xop mūtik xix Topa pet xexka yōg xonat xop mūtik. Yā 'āmānex xexka xop te nū'pok Topa pet xexka yōg xonat xop xix Paniye xop te, ha mīkaxxaxka taha' xix mīm topnāg pop xix kuyānām tat'ax tat. ⁴ Ha Yeyox te hāmyūmmūg hāpxopmā'ax xohix, hu ta' nōy ha' mōg, tu:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

⁵ Ha nōm te:

—Yā Yeyox mūn xak kōmēn Nāyane yōg Yeyox. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

Yā' xip Yot 'ūgāy xop mūtik.

⁶ Ha Yeyox te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

Ha nōm xop te' xām hā' mōg, tu hām tu' xakux.

⁷ Ha Yeyox te xe:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

Ha nōm te:

⁸ —Yā Yeyox xak kōmēn Nāyane yōg. Kaxīy.

⁹ Yā hōmā Yeyox te Topa pu hām'āktux hu: “Tak, xate 'ā' popmāhā nōm xop, ha 'āte' xaxok 'ohnāg”. Kaxīy. Yā nōmhā putuk hāpxopmā'ax.

¹⁰ Ha' xip Xīmām Pet, tu' xut yāy yōg mīkaxxexka', tu' xak 'āmānex xexka yōg kāmānat yīpkox. Yā kāmānat 'ūxuxet'ax Mā'ok. ¹¹ Ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—Āpu mō'tat 'ōg mīkaxxexka 'ūxax hā. 'Ok xate hāmpē'āpaxex 'āte xūy hā tot putup'ah? Yā yōgnū 'ātak te 'ā xūy hōm putup. Kaxīy.

Yeyox te 'Ānān ha' mōg

¹² Hāpxip 'īhā xonat xop te Yeyox mūg xix xonat xop yōg kapitām te' xix Topa pet xexka yōg xonat xop te', tu Yeyox kīy, ¹³ tu ta' mōgāhā 'Ānān hah. 'Ānān yā Kaxpax xuxyā, ha Kaxpax te 'āmānex xop xat nōm hāmyāxatamuk hā. ¹⁴ Hōmā Kaxpax te Yoneo xop pu' xuktux 'ūmax, pu tik puxet te tikmū'ūn xohix xexka pupi' xok.

Pet te hām'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg

¹⁵ Ha Xīmām Pet te Yeyox pe' mōg, ha ta' nōy te' pe' mōg, yā' nōy xip Yeyox yōg tik xop kopah, yā tik te 'āmānex xop xat hā xape' hu mō'nāhā tik te 'āmānex xop xat pet yōg hāmnuhnōg hā, yā Yeyox mūti' mōxaha', ¹⁶ ha ta' nox xip Pet hāptopa hāmpak'ax yīkox tu', tu 'ūn mūtik hām'āktux nōm te' yīkox pēnāhā', tu Pet nūnnāhā 'ūkopah, ¹⁷ ha 'ūn te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxip Yeyox yōg tik xop kopah? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmhok. 'Ak mūn'ah. Kaxīy.

¹⁸ 'Ūxapxūy, yī' kuhu' xonat te', xix mīptut pēnā'ax xop te' xix mīptut yōg hāmnuhnōg pēnā'ax xop te', tu kuxap xakot, tu nō xapuk. Ha Pet te kama nūmūtik xip, tu' xapuk.

Yeyox mōg tik te 'āmānex xop xat hah

¹⁹ Ha ta tik te 'āmānex xop xat te Yeyox yīkopit, hu:

—Texīy 'ōg tik xop. Xate putep mūn yūmmūgāhā'? Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte hām'āktux punethok tikmū'ūn xop kopah, ha' xohix te' xupak. 'Āte Yoneo yōg Topa pet kopa hām'āktux Yoneo xohix pu', ha' xohix te' xupak. 'Āte hām'āktux xaptop 'ohnāg. ²¹ Hamūn, teptu xatek yīkopit? 'Āpu' xupak xop yīkopit. Nōm te yōg hām'āktux 'āpak, hu hāmyūmmūg. Kaxīy.

²² Yeyox te hām'āktux, ha xonat xip, yā nōm te mīptut pēnāhā' xix mīptut yōg hāmnuhnōg pēnāhā', tu' yīm hā Yeyox kix, tu:

—Texīy xate hām'āktux kummuk tik te 'āmānex xop xat pu'? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Paxpu hām'āktux kummuk, puxix' max, xa xuktux yā hām'āktux kummuk. Pa 'āte hām'āktux max. Teptu xatek kix? Kaxīy.

²⁴ Yīy ta mō Yeyox kutnāhā 'Ānān te', yīy ta' mōg Yeyox, tu pipkup māxap hā' kīy, ha' mōg, tu mōktu Kaxpax ha' xupep. Yā Kaxpax te 'āmānex xop xat.

Pet te xe' xuktux Yeyox yōg tik'ah

²⁵ Ha ta' nox xip tu kuxap hā xapuk, ha nōm te:

—'Ok 'āxip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmhok, 'ak mūn'ah. Kaxīy.

²⁶ Ha ta' xip tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat, yā hōmā Pet te' nōm yōg xape yīpkox xak. Kāmānat te:

—'Ōk 'āte 'āpēnāhā Yeyox mūtik mīptut yōg hāmnuhnōg kopah? Kaxīy.

²⁷ Ha Pet te:

—'Āmhok! Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā xokakkak pit xataha'.

Yeyox mōg Pinat hah

²⁸ Māyōn kutōgnāg ha ta' mōg Yeyox gohenanok pet tu'. Pa Yoneo xop mōxa 'ohnāg. Yā Yoneo xop yōg xat'ax te' tux hok, pu tu mōxa hok Hōm xop pet kopah, 'īhā 'āmuk xexka mīy, yā 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. ²⁹ Ha ta' mōg Pinat mīptut kūnāpah, nūy Yoneo xop mūtik hām'āktux, tu:

—Texīy hu' nūnnā'? Putep kummuk mīy? Kaxīy.

³⁰ Ha Yoneo xop te:

—Hāpkummuk mīy 'ohnāg, kopxi' nūnnā 'ohnāg 'ā hah. Kaxīy.

³¹ Ha Pinat te:

—'Ūpip 'āxop yōg xat'ax, yā nōm kax'āmi tappet tu'. 'Āpu 'ūyōg hāpxopmā'ax kopit. Kaxīy.

Ha Yoneo xop te:

—'Āmhok, 'āpu 'ūkopit. 'Ūgmū yōg xat'ax te' xat 'ohnāg tikmū'ūn putex. Kaxīy.

³² Hamūn. Hōmā Yeyox te hām'āktux mīpkupnix yīmū' xok putup. Yā Hōm xop te tikmū'ūn kix mīpkupnix yīmū', pa Yoneo xop te tikmū'ūn kix 'ohnāg mīpkupnix yīmū'. Yā Yeyox te hām'āktux xe'e'.

³³ Ha Pinat te putpu mō'nāhā mīptut hā, tu Yeyox pu hām'āktux hu:

—'Ōk xate Yoneo xop xat? Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ok yā 'āp-xet te hāmpē'āpaxex, huk yīkopit, pe' nōy te xa' xak, yīy xatek yīkopit? Kaxīy.

³⁵ Ha Pinat te:

—'Ok hāmpē'āpaxex Yoneo xop kopak xip? 'Āmhok. 'Āxape xop te 'ānūnnāhā nūnteh. Putep kummuk mīy xate'? Kaxīy.

³⁶ Ha Yeyox te:

—'Ūkxekah, tu yāy yōg xop xat. Pa 'āte hām xexka yōg xexka xop putuk'ah. Hā kaxīy 'āte xat'ah. Paxpu hām xexka yōg xexka xop putuk, puxix yōg xop yāy kix 'ūgāy xop mūtik, puyī' nōy 'ūgmōgā hok Yoneo xop hah. Pa 'āmhok. 'Āte hām xexka yōg xexka xop putuk'ah. Kaxīy.

³⁷ Ha Pinat te:

—'Ok 'āmūn xexka'? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn, xate nōm 'āktux 'ūkxexka'. 'Ūgnūn hām xexka tu', tuk nāhā', nūy hāpxe'e 'āktux, yā hāpxe'ēgnāg. Hāmyoa'ax yōg tikmū'ūn te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip. Kaxīy.

³⁸ Ha Pinat te:

—Pute 'ūm hāmyok? Yā' xip'ah hāmyok. Pute 'ūm hāpxe'e? Yā' xip'ah hāpxe'e'. Kaxīy.

Yoneo xop tep-tup nōg Yeyox

Tu ta' mōg hāptopa Pinat, nūy Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ap kummuk'ah tihik. ³⁹ Pa 'ōg hāpxopmā'ax te kaxīy. Yā hāmyāxatamak xohix 'ihā' mīy 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, 'ihā 'āte kanet ka'ok kopa' xut tik puxet, pu mōg. Pi'yā 'āxop tep-tup? 'Ok mōg putup nōm te Yoneo xop xat? Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yoneo xop te hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmnok, 'a' mōg putup'ah. 'Āpu Mahamax xut, pu mōg. Kaxīy.

Yā' xupxet Mahamax.

19

¹ Ha Pinat te' xat ha xonat te Yeyox kix xikot hā. ² Ha xonat xop te' mīy 'ūkuxxax, yā mīmyām tox māg hā' mīy, tu mōktu Yeyox putox yīmū' xix, puyīy xexka xop putuk, tu Yeyox pu mō' xax tat topixxax 'āta', puyīy xexka xop putuk. ³ Tu' nūn xonat, tu hāpkute'ex, hu:

—'Āmax. Xate Yoneo xop xat. Kaxīy.

Tu' yīm hā Yeyox kix. ⁴ Ha ta' mōg hāptopa 'ūxehet Pinat, tu Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūxupax. 'Āte tik yōg hāpkummuk mīy'ax xak, pa' pipi 'ohnāg. 'A' kummuk'ah tihik. 'Āte nōm hā' nūnnāp-tup, xayīy yūmmūg 'āte yōg hāpkummuk mīy'ax pipi 'ohnāg, ti xūygāp-tup'ah. Kaxīy.

⁵ Ha ta' mōg Yeyox hāptopah, hap-tox yīmū' yūm 'ūkuxxax, yā mīmyām tox māg hā' mīy, ha mō'tat topixxax 'āta'. Ha Pinat te:

—'Ūpēnā' tihik! Kaxīy.

⁶ Ha 'āmānex xexka xop te hām'āktux ka'ok xix Yoneo xexka xop te', hu:

—'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā, 'āpu mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā. Kaxīy.

Ha Pinat te' xat, hu:

—'Āpu 'ūmōgā, nūy mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā. 'Āte Yeyox

yōg hāpkummuk mīy'ax pipi 'ohnāg, hu' xūyġāp-tup'ah. Kaxīy.

⁷ Pa Yoneo xop te hām'āktux yānān, hu:

—'Ūkax'āmi 'ūgmū yōg xat'ax, tu nōm te' xat, pup-tex. Hamūn, tute hām'āktux, "Ūgmūn yā Topak-tok". Kaxīy.

⁸ Ha Pinat te' xupak, tu' kuxa nōg nōy nā' mōg. ⁹ Tu xe mīptut hā mō'nāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Hām 'ūm tu 'ānūn? Kaxīy.

Pa Yeyox te hām'āktux 'ohnāg.

¹⁰ Ha Pinat te:

—'Ok hām'āktux 'ohnāg? 'Ok xate' yūmmūg, 'āte' xat, xa mōg, pa' xat hok, xa mōg hok. 'Āte' xat, puxix xonat 'āp-tex mīpkupnix yīmū'. Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te:

—Topa te' xat, xa' xat, pa' xat hok, xa' xat 'ohnāg. Xate hāpkummuk mīy, pa' nōy te hāpkummuk xexka mīy, nōm te 'āhak mōgāhā'. Kaxīy.

¹² Ha Pinat te' xupak, hup-tup, nūy Yeyox xat pu mōg. Pa Yoneo xop te hām'āktux ka'ok, hu:

—Paxpu Yeyox xat, pu mōg, hu ta Hōm xop xape 'ohnāg 'āmūn. Hōm xop tep-tup nōg nōm te yāy xexka mīy. Kaxīy.

¹³ Ha Pinat te' xupak, tu ta xe mō'nāhā mīptut hā, tu ta Yeyox mōgāhā hāptopah, tu pa te hāmyūmmūg xop yōg mīmpe yīmū' yūm hām tu 'ūxuxet'ax Mīkax Pet Xax. Yā 'āxet'ax nōy yā Gabatah, yā Yoneo xop yīy'ax kopah. ¹⁴ Māyōn te yāykote' yūm'ax. Hāpxip 'ihā 'āmuk xexka mīy'ax, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn. Ha Pinat te Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūxip nūnte 'ohnū xexka'. Kaxīy.

¹⁵ Pa Yoneo xop te:

—'Āpu 'ūp-tex, 'āpu 'ūp-tex, 'āpu 'ūp-tex mīpkupnix yīmū'! Kaxīy.

Ha Pinet te:

—'Ok 'ātep-tex'ax mīpkupnix yīmū tik te 'āxop xat? Kaxīy.

Ha 'āmānex xexka xop te:

—Yā Hōm xop yōg xexkap-xehnāg tek mūg xat. Puxix. Kaxīy.

¹⁶ Ha Pinat te xonat xop pu Yeyox hōm, pup-tex mīpkupnix yīmū pipkup hā. Ha xonat xop te Yeyox pēnāhā'.

Yeyox putex mīpkupnix yīmū'

¹⁷ Ha ta' mōg Yeyox, tu mīpkupnix taha', tu' mōg, tu mōktu' xupep hām tu, yā hāhām 'ūxuxet'ax putox kup, yā Yonet xop yāy yīy'ax tu Gok.

¹⁸ Ha xonat te pipkup hā' xuhnīy Yeyox mīpkupnix tu', ha' xup. Ha xonat te pipkup hā' xuhmīy kama tik tix nōy mīpkupnix nōy tu', hak-tetex tik tix, yāp-xet xup Yeyox yīpxax tu' xi' nōy xup Yeyox yīpxe'e tu', ha Yeyox xup yāykote'. ¹⁹ Ha Pinat te' kax'āmi', tu' xat, pu nōm xix Yeyox yōg mīpkupnix xox putox tu'. 'Ūkax'āmi, hu: "Kōmēn Nāyane yōg Yeyox. Tute Yoneo xop xat". Kaxīy. ²⁰ Ha Yoneo punethok te nō mōkupix. Hāmhūmnāg yūm kōmēn, tu yōg tikmū'ūn te' yīy'ax tikoyuk hā hām'āktux, yīy ta Pinat te nōm kax'āmi 'ūyīy'ax tikoyuk hā', yā Yoneo xop yōg yīy'ax hā xix Hōm xop yōg yīy'ax hā xix Genex xop yōg yīy'ax hā. ²¹ Pa 'āmānex xexka xop te Pinat pu hām'āktux, hu:

—'Ūkax'āmi hok, hu: "Tute Yoneo xop xat". Kaxīy. 'Āpu 'ūkax'āmi, hu: "Tik te hām'āktux hu: "Āte Yoneo xop xat". Kaxīy.

²² Ha Pinat te:

—Puxix. 'Āte xe kax'āmip-tup'ah. Kaxīy.

²³ Yā xonat te pipkup hā' xuhmīy Yeyox, tu Yeyox yōg topixxax mōy, tu mō topixxax koxip, tu mōktu topixxax xop te' 4 mīy xonat te' 4 pu'. Nōm te' paha Yeyox yōg kayak, yā 'ūyōg xap'ax xip'ah. ²⁴ Ha xonat xop te yāy mūtik hām'āktux, hu: 'Āpu yūmū kayak koxip hok.

‘Āpu yūmū mō xap yōn, puyīy xonat puxet pa’. Yā hōmā ‘ūhittap ‘ūkax’āmi Topa yōg tappet tu’, hu: “Nōm te mō’koxip yōgnū topixxax, tu mō xap yōn, nūy yōg kayak pa’”. Kaxīy. Hamūn, ‘ūkax’āmi xe’e’. Hā kaxīy, yīy ta xonat te’ mīy.

²⁵ Ha ta’ xip Yeyox yōg mīpkupnix yīkāgnāg hā Yeyox mūktut xix Yeyox mūktut tutnōy, yā Mānix, yā Konop xetut, ha Mānix Mānanēn xip kamah. ²⁶ Ha Yeyox te’ pēnāhā yāy tut xix tik te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa’ xip, yā Yeyox te mō nōm yāy xe’ēgnāg.

Yeyox te:

—Māy, nō’ōm ‘āk-tok pit. Kaxīy.

²⁷ Tu xe hām’āktux ‘ūnōy pu’, nōm te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa’ xip, hu:

—Nō’ōm ‘ātut. Kaxīy.

Ha tik te ‘ūn mōgāhā yāy pet hah.

Yeyox xok

²⁸ Ha Yeyox te’ yūmmūg ‘ūhām kux, tu hām’āktux, hu:

—Kōnāg putup tek putex. Kaxīy.

Yā Topa yōg tappet yōg hām’āktux putuk. Hōmā ‘ūhittap nōm te’ kax’āmi Topa yōg tappet tu’.

²⁹ Ha ta’ xip naxtox, ha kopa’ xup xupyāg kummuk, ha ‘ōm te tok hā hep tit, tu nōm mīm hā’ xuhmīy, tu’ xix Yeyox yīkox xax tu’. ³⁰ Ha Yeyox te xo’op, tu:

—‘Ūkhām kux. Kaxīy.

Tup-tox put xok, tu’ xok, ha ta’ mōg ‘ūkoxuk.

Xonat te Yeyox xuhmīy

³¹ Ta Yoneo xop te Pinat pu’ xak. ‘Ūp-tup, puyīy xonat xop xakix xop kup kūnākohoh. ‘Ūp-tup kamah, puyīy mīpkupnix tu’ mōy ‘ūxakix xop. Yā xexta pet, ha nōm tep-tup nōg ‘ūxakix xop kutetex pepix mīpkupnix yīmū nit xap hā. Nit xap yā Yoneo xop yōg ‘āmnīy tuknōg, yā hām hok, ha nōm nit xap xexkah.

³² Ha ta’ mōg xonat xop, tu tik puxet kup xa’ah, tu tik nōy kup

xa’ah nōm xakix Yeyox mūtik. ³³ Xonat nūn Yeyox hah, tu’ pēnāhā’ ‘ūxok tāmnāg, yīy’ kup xa’a ‘ohnāg. ³⁴ Xonat puxet te Yeyox puka xuhmīy pox xexka hā, tu hāpxip ‘ohnāg ‘īhā’ xupep hep ‘āta xix kōnā’āg.

³⁵ Tak mūn Yoām. ‘Āte hāpxop xohix pēnāhā’, tu nōm kax’āmi, xayīy ‘ākuxa mām Yeyox kopah. ‘Āte’ yūmmūg, yā hām’āktux xe’e’. ‘Ap koit’ah. ³⁶ Yā xonat te Yeyox kup xa’a ‘ohnāg. Yā Topa yōg tappet te hām’āktux putuk. Yā Topa yōg tappet te: “‘Ūkup xa’ap-tup hok”. Kaxīy. ³⁷ Yā Topa yōg tappet hām’āktux nōy putuk. Yā Topa yōg tappet te: “Nōm te’ pēnāp-tup, yā ‘ūxuhmīy pox xexka hā”. Kaxīy.

Yeyox hāpkot

³⁸ Hōmā kōmēn ‘Animātex yōg Yoye te Yeyox pe’ mōg, Pa Yeyox pe’ mōg yāy xaptop, yā Yoneo xexka xop yīpkutuk. Ta’ mōg Yoye’, tu mōktu Pinat tu’ kax Yeyox yīn, ha Pinat te:

—Mōy pa’. Kaxīy.

Yīy ta’ mōg Yoye’, tu’ paha Yeyox yīn, tu’ mōgāhā’.

³⁹ Hōmā ha ta’ mōg Nīkonēm ‘āmnīy ‘īhā’, tu Yeyox mūtik hām’āktux. Tu ta’ mōg Nīkonēm, yā Yoye mūtik mōg. Nīkonēm te’ mōgāhā mīm kōnyōn hax max, yā’ xohix te’ 45 kīt, yā’ xuxet’ax ‘anoex xix mīha’. ⁴⁰ Ta nōm tik tix te Yeyox yīn kīy topixxax tox hā, tu kopa’ mām mīm kōnyōn hax max. Hā kaxīy Yoneo xop te’ mīy, nūy yīn hāpkot. ⁴¹ Ha ta’ yūm xukpot max hām tu Yeyox putex yīkāgnāg, ha xukpot tu’ yūm mīkaxxap kox, yā mīkaxxap kox tūmnāg. ⁴² Hāptup yā Yoneo xop yōg ‘āmnīy hām hok, yā nit xap, ha Yeyox yīn yūm mīkaxxap kox kopah. Yā hām hūmnāg mīkaxxap kox.

20

Mīkaxxap kox kox

1 Ye nomīy hāptup'ax, yā hāpkoxtap ha ta' mōg Mānix Mānanēn, tu mōktu' xupep mīkaxxap kox tu', tu' pēnāhā', pap xip hok mīkaxxap xexka hāmmō'yīnnīn mīkaxxap yīkox tu'. Putep-te' xut? 2 Ta' mōg mō'ka'ok, tu Xīmām Pet mūtik hām'āktux, xix' nōy mūtik hām'āktux, yā nōm xip Yeyox yōg tik xop kopah, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Manix Mānanēn te:

—Tikmū'ūn te' xut Yeyox yīn mīkaxxap kox kopah, hak mū'āte' yūmmūg'ah hām'ūm tu' yūm 'ūyīn. Kaxīy.

3 Ha ta' mōg Pet xi' nōy mīkaxxap kox hah. 4 Ūmōg mō'ka'ok 'ūtix, pa' nōy mōg mō'ka'ok xe'e', tu mōktu' xupep hāmāxap, 5 tu' mō' pa yūm, hu mīkaxxap kox hā mō' pa yūm, tu' pēnāhā topixxax tox, pa mō'nā 'ohnāg. 6 Hāpxip kutōgnāg 'ihā' xupep Xīmām Pet, tu mō'nāhā mīkaxxap kox hā, tu' pēnāhā topixxax yūm. 7 Ha' xip topixxax tox nōy nōm te Yeyox putox kīy, yā' kīy, tu yāp-xehnāg tu' xip, yā topixxax nōy mūtik xip'ah. 8 Ha nōm te mīkaxxap kox hā' xupep hāmāxap, tu mō'nāhā', tu' pēnāhā', tu' kuxa yūm. 9 Pa nōm xop te' yūmmūg xe'e 'ohnāg. Yā Topa yōg tappet te: “Ūputpu' hi'ax”. Kaxīy.

10 Tu ta' mōg putpu' Yeyox yōg tik xop yāy pet hah.

Yeyox te Mānix Mānanēn pu' yāy mūg

11 Ha ta' xip Mānix mīkaxxap kox yīkak hāptopah, tu potaha', tu mō' pa yūm, tu kopa' pēnāhā'. 12 Pa' pip pexkox yōg nū'pok xop yōg tik tix, tu topixxax ponnok mō'tat, tu' mām Yeyox yīn xip'ax tu', yā yāp-xet xip Yeyox pata xip'ax tu', ha' nōy xip Yeyox putox xip'ax tu', 13 tu:

—Yāhāg, teptu 'āpotaha'? Kaxīy.

Ha:

Tikmū'ūn te' mōgāhā 'ūkxuxyā'. 'A 'āte' yūmmūg'ah hām'ūm tu' yūm. Kaxīy.

14 Tute hām'āktux, tu yōkānām, tu Yeyox pēnāhā, pa Yeyox yūmmūg 'ohnāg. 15 Ha Yeyox te:

—Yāhāg, teptu 'āpotaha'? Tep mūn xak? Kaxīy.

Yā 'ūn te hāmpe'paxex yā tihik nōm te xukpot pēnāhā', tu:

—'Ok xate nōm mōgāhā'? 'Āpu 'ā' xuktux. Pi'yā yūm, hak mōg putup, nūy pa'. Kaxīy.

16 Ha Yeyox te:

—Mānix! Kaxīy.

Ha Mānix te hā' yōkanām, tu hām'āktux Yoneo xop yāy yīy'ax hā, hu:

—Hamōn! Kaxīy.

Yā tikmū'ūn yīy'ax hā, “Yāyā”. Kaxīy.

17 Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūgmūg hok. Yāg mōg putup putpu' yōgnū 'ātak hah. 'Āpu mōg 'ūkxape xop hah, nūy hām'āktux 'ūgmōg yāy yōg 'ātak hah, yā 'ōgnū, yā yōgnū Topa, yā 'ōgnū. Kaxīy.

18 Ha ta' mōg Mānix Mānanēn Yeyox yōg tik xop hah, tu mōktu hām'āktux, yā yāyā Yeyox pēnāhā', tu Yeyox yōg hām'āktux 'āktux.

Yeyox te yāy yōg tik xop pu yāy mūg

19 Ye nomīy yōg 'āmāxak, ha ta' yāy tu nū'nāhā Yeyox yōg tik xop, tu mōhāmyīnnīn pipkup hā, yā Yoneo xexka yīpkutuk. Ha ta' nūn Yeyox, tu nūktu' xip yāy yōg xop kopah, tu:

—'Ākuxa nōg hok. Kaxīy.

20 Yā tute hām'āktux, tu nōm pu yāy yīm mūg xix yāy puka mūg, yā kayax mūg, ha nōm te yāy xuxyā pēnāhā', hu' hittup xexka'. 21 Ha Yeyox te:

—'Ākuxa nōg hok. Yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā'. Hā kaxīy 'āte 'āxop mō'pok kamah. Kaxīy.

22 Tute hām'āktux, tu' nōy yīmū' xitxok, tu:

—'Āpu 'ūpa Topa Koxuk. 23 'Āxop te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux, puxix Topa hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux kamah. Pa 'āxop te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok 'ohnāg, ha' kux 'ohnāg, puxix Topa hāpkummuk mīy'ax xaxok putup'ah, ha' kux 'ohnāg kamah. Kaxīy.

Yeyox xix Tōmē'

24 Ha ta' xip Tōmē Yeyox yōg tik xop kopah, yā kama 'ūxuxet'ax kutonnix. 'Ap xip'ah 'ihā' xupep Yeyox. 25 Ha Yeyox yōg tik xop te Tōmē pu hām'āktux hu:

—'Ūgmū'āte yāy xuxyā pēnāhā'. Kaxīy.

Ha Tōmē te:

—'Āte' pēnā 'ohnāg 'ūyōg kayax 'ūyīm tu', pipkup te nōm xuhmīy, kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah. Tuk yīpkutok hā kayax 'āpit 'ohnāg, kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah, tuk yīm hā 'āpit 'ohnāg 'ūpuka', kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah. Kaxīy.

26 Xēmān puxet nōg, 'ihā yāy tu nū'nāhā Yeyox yōg tik xop mīptut kopah, ha' xip Tōmē nūmūtik. Nōm te mōhāmniñyīn pipkup hā, pa Yeyox nūn, tu nūktu nōm xop kopa' xip, tu:

—'Ākuxa nōg hok. Kaxīy.

27 Tu Tōmē pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyīm xix nūnte. 'Āpu 'ūgyīm pēnā'. 'Āpu 'āyīm hāg 'āpit 'ūkpuka'. 'Āpu 'ākuxa yūm 'ohnāg kuxyā'. 'Āpu 'ākuxa yūm. Kaxīy.

28 Ha Tōmē te: Yāyā, yōgnū Topah. Kaxīy.

29 Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa yūm, xate hāmpēnāhā tu? 'Ūhittup tikmū'ūn kuxa mām, pa' pēnā 'ohnāg. Kaxīy.

30 Ta Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg nōy punethok, pa nōm kax'āmi 'ohnāg nū tappet tu'. 31 Pa hāpxopmā'ax kax'āmi, xayīy 'ākuxa

mām, yā Yeyox yā Kunnix, yā Topa te nū'kutnāhā'. Yā' kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām, yā Yeyox yā Topak-tok. 'Ākuxa mām Yeyox kopah, nūy ta hī xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg.

21

Yeyox te yāy yōg tik te 7 pu yāy mūg

1 Ta Yeyox te yāy yōg tik xop pu yāy mūg 'ūxeheh konāg xexka Timenit yōg hāpkux tu'. Yā' yāy mūg hā kaxīy. 2 'Ūpip Xīmām Pet, xix Tōmē 'ūxuxet'ax Kutonnix kamah, xix Nātānāyet, yā xiptuxexka Kānā yōg tihik hāpxexka Ganinet tu', xix Yemeneo kutok xop, xix tik tix nōy, yā Yeyox yōg tik xop kopa' pip. 3 Ha Xīmām Pet te' nōy pu hām'āktux, hu:

—'Ūgmōg, nūy mām xuk. Kaxīy.

Ha xape xop te:

—'Āpu yūmū mōg. Kaxīy.

Tu ta' mōg ka'mām, tu mōktu mīpkox tu' mōxaha', tu' mōxakux, tu ta' mōg kōnāg xexka tu', tu mām xuk 'āmnīy tox hā, pap xuk 'ohnāg. 4 Māyōn xupep, 'ihā' xip Yeyox hām kux tu', pa Yeyox yōg tik xop te' yūmmūg 'ohnāg, yā' xip Yeyox. 5 Ha Yeyox te:

—'Ūkxape xop, 'ok mām 'ūm xuk hok? Kaxīy.

Ha nōm te:

—'Ap xuk'ah. Kaxīy.

6 Ha Yeyox te:

—'Āpu mō māpxuk'ax yōn mīpkox yōg yīpxe'e hā' yūm, tu 'āxop te' pipip-tup. Kaxīy.

Ha nōm te' mīy, ha mām nū'xīmnāg 'ūxuk'ax hā, ha tik te mām xuk'ax mōy yūmmūg 'ohnāg. 7 Ha' xip tihik, yā Yeyox yōg tik xop kopa' xip, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Tute Pet pu hām'āktux, hu:

—Yā yūmūg xuxyā nō'ōm. Kaxīy.

Ha Xīmām Pet xaxtop, hu mō top-pixxax tat, tu' pūn kōnāg kopah.

8 Ha ta xape te yā' pip mīpkox

kopah. Ha ta mīpkox xix hāpkux yōg mēn xohix te' 100. Ha ta' mōg, tu māpxuk'ax nūnnāhā kōnāg kopah, yā mām nū'xīmnāg. ⁹ Tu' mōg, tu mōktu' mōxaha hāpkux tu', tu hāpkux tu' mōg, tu mōktu kuxap pēnāhā', tu mām pugā pēnāhā xix pām. ¹⁰ Ha Yeyox te:

—Putnū' māhām 'āxop te' xuk. Kaxīy.

¹¹ Ha ta mō'nāhā Xīmām Pet mīpkox hā, tu māpxuk'ax yīkūy, tu' nūnnāhā', yā mām nū'xīmnāg mām xohix te' 153. 'Ūxohix māhām, pa māpxuk'ax yāy pot 'ohnāg. ¹² Ha Yeyox te:

—Mā, nūy 'āxit. Kaxīy.

Ha tik te' yīkopit 'ohnāg, hu:

—'Ū'ūm 'āmūn? Kaxīy.

Yā hā kaxīy yīkopit 'ohnāg, pa' yūmmūg, yā' xuxyā'. ¹³ Yeyox te pām pop, tu tik pu' popmāhā', tu mām pop, tu tik pu' popmāhā'.

¹⁴ Hāmūn, Yeyox te putpu' hi', tu yāy yōg tik xop pu yāy mūg tikoyuk.

Yeyox xix Pet

¹⁵ Ta' xit kux, ha Yeyox te Xīmām Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok xatek putuppax xexka, pa 'ōm putuppax kutōgnāg? Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yāyā, hamūn, xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pu yōg hām'āktux yūmmūgā', nūy nōm pēnā'ax putuk. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Xīmām, yā Yoām Kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxīy.

Ha:

—Yāyā, hamūn, xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pēnā' kahnēn pēnā'ax putuk. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te xe hām'āktux, hu:

Xīmām, yā Yoām kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxīy.

Ha Pet kuxa hittup 'ohnāg, Yeyox te' yīkopit tikoyuk hah tu:

—Yāyā, xate' yūmmūg hāpxop xohix xexkah. Xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pēnā', kahnēn pēnā'ax putuk. ¹⁸ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Hōmā 'ātuktup, tu yāy kūnāy hīy, nūy ta mōg, tu hāpkumep hām xohix tu' xatep-tup. Pa hāpxip 'ihā 'ākutut'ax, tu 'āyīm yoap-tup, ha' nōy te 'āyīm kīy putup, tu 'āmōgāp-tup hām tu xatep-tup'ah. Kaxīy.

¹⁹ Hā kaxīy Yeyox te hām'āktux hā kaxīy Pet putex putup, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūxexka Topah. Yeyox te Pet pu hām'āktux hu:

—'Āpu 'ūkpe mōg. Kaxīy.

Yeyox te tik nōy 'āktux

²⁰ Pa Pet te yōkānām, tu tik nōy pēnāhā', yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Yā hōmā nōm xip Yeyox yīkāgnāg, tu' yīkopit, hu: “Yāyā, tep-te' gāy xop mōgāp-tup 'ā ha, puyīy 'āxūyā'?” Hā kaxīy nōm te hām'āktux hōmā. ²¹ Ha Pet te nōm pēnāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, xix 'ōhōm tihik. Tikmū'ūn te nōm pu putep mūn mīy putup? Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

—Paxpu 'ātep-tup tik nox xihip nūnte, ha mōktuk nūn putpuk, ha ta xate' yūmmūg putup'ah. 'Āpu 'ūkpe mōg! Kaxīy.

²³ Yīy ta Yeyox mūtik mōg xop kopa hām'āktux punethok, yā hām'āktux tik xok putup'ah. Pa 'āmhok. Yeyox 'ap xuktux'ah 'ūxok putup'ah. Pa Yeyox te: “Paxpu 'ātep-tup tik nox xihip nūnteh, ha mōktuk nūn putpuk, ha ta xate' yūmmūg putup'ah”. Kaxīy.

²⁴ Nō'ōm tihik yāg mūn. 'Āte hāpxop xohix xe'e 'āktux, tu nōm kax'āmi nūnteh. Yūmū'āte' yūmmūg 'ūxe'e nū hām'āktux.

'Ūkux

25 Yeyox te hāp̄xopmā nōy
punethok kamah. 'Ūkax'āmi Yeyox
yōg hāp̄xopmā'ax xohix xexka',
puxix p̄ip'ax tappet xohix xexkah.
'Āte hāmp̄ekpaxex hām xexka
putuk'ah tappet xohix. Yā hām
xexka kutōgnāg, pa nōm tappet
xexkah.

Tu ta tu' kux.

YEYOX YŌG MŌ'POK XOP TE HĀPXOPMĀHĀ'

¹ Teop:

Hōmā 'āte xa kax'āmi hāmāxap tappet tu', nūy Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux xa', xī' yōg hāmyūmmūg'ax xohix 'āktux, ² ha Yeyox te yāy yōg tik xop yīmōgatux, tu mō'pok, pu hām'āpak max 'āktux, ha Topa Koxuk te Yeyox ka'ogāhā', ha Topa te Yeyox mōgāhā pepi pexkox tu', ³ nōm xok, tu putpu' hi', ha tikmū'ūn punethok te' pēnāhā', tu 'āmnīy te 40 hā' pēnāhā', yīy ta' xohix te hāmyūmmūg, yā' hi putpu' Yeyox. Tute Topa te tikmū'ūn xat xe'ēgnāg 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, ⁴ tu yāy yōg mō'pok xop mūtik tihī', tu:

—Nāy, Yenoyanēn kopa nox pi'. Hōmā 'Ātak Topa te hām'āktux xex, hu: "Āte yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnāp-tup tikmū'ūn xohix hah," kaxīy. 'Āte xa hām'āktux, ha' xupak, hu' hip kōmēn Yenoyanēn kopah. ⁵ Yoām te kōnāg hāp-tox pix, pa hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āte Topa Koxuk xa nū'kutnāp-tup, 'āp-tox pix'ax putuk nū'kutnāp-tup, puyīy 'āka'ogā'. Kaxīy.

Yeyox te pexkox ha' mōg

⁶ Ha mō'pok xop te nū mūtik pip, tu:

—Hām 'ūm hā xate' puknōg xop mōy putup, nōm puknōg xop te yūmū yōg hām tu' pip? 'Ok hōnhā nō' nōy yānān putup, nūy yūmū yōg tikmū'ūn 'Iyaet xexkānā'? Kaxīy.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Āmnīy 'ūm hā' xexkānāp-tup, 'Ātak puxet te' yūmmūg. 'Ap nōy 'ūm te' yūmmūg'ah. 'A 'Ātak Topa te 'āyūmmūgāp-tup'ah. ⁸ Pa Topa Koxuk yīxop-tup, yā kaxīy

Topa te 'āka'ogāp-tup, xak mūn 'āktux tikmū'ūn pu', kōmēn Yenoyanēn kopah hām'āktux putup, xix hāpxexka Yonex tu', xix hāpxexka Xāmānit tu', xix hāpxexka xohix tu hām'āktux putup. Kaxīy.

⁹ Tu hām'āktux kux, ha Topa te' mōgāhā pepi', pexkox ha' mōg, ha yāy yōg mō'pok xop te' pēnāhā', ha hāmgōy xexka te' xaxogāhā', pāyā' kopa' mōg, tu mōktu' xupep. ¹⁰ Ha Yeyox yōg mō'pok xop te' pēnā ka'ok, Yeyox pēnāp-tup tu', tu pepi pēnā', 'ihā pexkox yōg mō'pok xop ² mōxa mō'ka'ok, tu topixxax ponnohnāg mō'tat, ¹¹ tu:

—Ganinet yōg tihik, tep mūn xak xate pexkox kopah? Topa te Yeyox mōgāhā pexkox hah, ha xate' pēnāhā', ha hāmgōy xexka kopa' putpu' nūn putup. Kaxīy.

Tik xop te Mātit yāy kutnāhā'

¹² Ha yīktix 'Onimet tu' pip tik xop, tu ta' mōg, tu mōktu Yenoyanēn tu' mōxaha'. Putahat 'ap tox'ah, yā' hūmnāg, kinōm puxet. ¹³ Tu mōktu' mōxaha mīptut tox tu', tu mīpku'īn tu mō'kānīn, tu mīptut kox tu' mōgāhā', tu' mōxakux. Tik xohix te: Pet, xix Yoām, xix Tiak, xix 'Anene', xix Pinip, xix Tōmē', xix Matēmō, xix Māteo, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xīmām, nōm te Yoneo xop xexkanāp-tup, xix Tiak nōy kutok Yot. ¹⁴ Tu' kuxap-xet, xip-tox puxet, ha 'ūn xop nū mūtik yāy tu nū'nāhā', xix Mānix, Yeyox mūg tut, xix Yeyox taknōy xop. 'Ūxohix te Topa xak, tu nōm pu hām'āktux pax.

¹⁵ Hāpxip 'ihā yāy tu nū'nāhā', 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix te 120, ha Pet tek-nīhā' xip, tu hām'āktux, hu:

¹⁶⁻²⁰ —'Ūnōy mūnōp xop, hōmā, hāmyāxatamuk xohix punethok 'ihā, Topa Koxuk te hām'āktux, tu mōnāyxop Namix hā hām'āktux, ha kax'āmi' 'ūkte'ex yōg tappet tu', hu:

“Pūyā yāy hām'ax tu' xut, puyīy kāmānat nōy hām,” kaxīy. Tu kax'āmi', ha hāmyāxatamuk xohix nōg, ha Topa yōg hām'āktux hitap hā' mīy nōmhā. Yeyox te Yot xānāhā', pu yūmūg mūtīk 'āti', tu hāpxopmāhā', yā yūmūg hā' xape'.

—Pāyā Yot te' gāyxop mōgāhā Yeyox hah, nūy tayūmak pop, tu hām hā' nōy yānān, tu yōkānām tu' nāhā', ha' yōn yāy koxyōy. Ha Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix te' xupak, tu nōm hām 'āxet'ax mīy 'Ax-enām, yāy yīy'ax hā: “Ūhep 'āta'ax tu hahām,” kaxīy.

²¹—'Āpu, tik nōy yāy kutnā', pu Yot pupi hāpxopmā', tik te yūmūg mūtīk hāpkumep hāmyāxatamuk 3 hā, 'Thā Yeyox te yūmūg mūtīk hāpkumep. ²²Tik te Yoām putox pix'ax pēnāhā', tu Yeyox te pekkox tu' mōg pepi' pēnāhā', yā' xohix pēnāhā', pu Yeyox yā putpu' hi 'āktux, yūmūg mūtīk tu hām'āktux. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

²³Ha tik xop te tik 2 yīmōgatux, 'ūxuxet'ax Yoye Maxamax, yā 'āxet'ax nōy Hāmyok, xix Mātit, ²⁴tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa 'āxexkah, yūmū'āte xa tu' xak, xate tikmū'ūn kuxa xohix yūmmūg hah, hukmū'ā yūmmūgā': Pi'ā' mūn putup xate'? 'Ok pe Maxamax, 'ok pe Mātit? ²⁵Yot te Hāmgāyāgnāg pet ha' mōg, 'āpu yūmū'ā' nōy yāy kutnā', pu Yot pupi hāpxopmā', nūy Yeyox yōg mō'pok xop kopa' xhip, nūy Yot hā' yānān hāpxopmā', Kaxīy.

²⁶Tu mō'xap yōn, puyī' xap hāmyūmmūgā', ha' xut Mātit, ha Mātit te nōm tik te 11 mūtīk hāpxopmāhā'.

2

Topa Koxuk te tikmū'ūn ha yīxohoh

¹Hāpxip 'Thā Yoneo xop te 'āmuk xexka mīy, 'ūxuxet'ax Pētekot, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix te yāy

koṭinnāhā mīptut puxet kopah, ²tu' mām, tu mō'ka'ok ṭinnā ka'ok 'āpak, yā 'āmuuh gāy putuk, tu' xupep mīptut kopah, tu mīptut kopa nū'xip, ³ha' yōyxōg punethok pēnāhā', yā kuxap putuk, tu hāpxummāhā', tu mōktu 'ūp-tox xohix xuka' mām, ⁴ha Topa Koxuk te pekkox tu' yīxohoh, tu' xohix ka'ogāhā', pu tu hām'āktux. Yā Topa Koxuk te' yīgāhā'.

⁵Ha hāpxexka xohix yōg Yoneo xop te Yenoyanēn kopa' tihi', nōm te Topa xak, ⁶tu' xupak, tu yāy tu nū'nāhā', tu' nūn, tu nūktu mōxaha', tu yāy yīy'ax xohix 'āpak, tu' yēy, ⁷tu kuxānōg, tu:

—Pēnā', 'ōhōm Ganinet yōg tihik, tu' yīy, pāyā' yīy'ax puknōg xohix hā hām'āktux. ⁸Pute 'ūm? Yūmūg nūn, tu hām'āpak, tu yāy yīy'ax hā hām'āpak. ⁹Yā' yīy'ax xohix te: Pat yōg, xix Met yōg, xix 'Enamīt yōg, xix Mēyopatām yōg, xix Yonex yōg, xix Kapanox yōg, xix Po'ōn yōg, xix 'Ax yōg yīy'ax, ¹⁰xix Pinik yōg, xix Pānpit yōg, xix 'Eyit yōg, xix Nip yōg, xix Xīnēn yōg, xix nōm te Hōm tu' pip xop yāy yīy'ax nōm xop nūn, tu nūktu Yenoyanēn tu' mōxaha', tu' pip. ¹¹Yā' yāg Yoneo, xi' yāg yā' puknōg xop, nōm te Topa xak, xix Yoneo mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. Yā Kenet yōg, xix 'Anap yōg, yūmū'āte Topa yōg hāpxopmā max xe'ēgnāg 'āpak, tu yāy yīy'ax hā' xupak. Kaxīy.

¹²Hu kuxānōg, tu yāy pu yīkopit, hu:

—'Īntu', pute 'ūm nūhū'? Kaxīy.

¹³Ha tik yāg kute'ex kummuk, tu:

—Yā mīnta hep xupyāg xo'op, hu nō paptux' Kaxīy.

Pāyā 'ap paptux'ah.

Pet te hām'āktux

¹⁴Ha Pet yok, tuk-nīhā' xip tik te 11 kopah, tu' yīy ka'ok tu:

—Yonex yōg tihik, xix kōmēn Yenoyanēn kopa ti xop kamah: 'Ūg'āpax, 'āte 'ūm mūgā' āpax. ¹⁵'A

tik xop paptux'ah. 'Āmhok. Yā hōnhā māyōn te pexkox puka' yūm.

¹⁶ Pa hōmā tik hittap Yoeo te Topa pupi hām'āktux, hu:

¹⁷ "Hōmā, hāmyāxatamuk xohix nōg putup,

'Īhā Topa te yāy Koxuk yīxōnnāp-tup 'ūhep xop xohix hah,

ha 'āk-tok pit xix 'āk-tok hex te Topa pupi hām'āktux putup,

ha' xiptap xop te yāy koxuk hā' pēnāp-tup, ha kutut xop te nō yōnkup putup.

¹⁸ Ha 'āmnīy 'ūm 'Īhā Topa te yāy Koxuk yīxōnnāp-tup yāy yōg kāmānat xohix hah, tik xop xix 'ūn xop,

ha Topa pupi hām'āktux putup.

¹⁹ Ha Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg xa' mūg putup pexkox tu' xix hām tu',

ha' hep 'āta pēnāp-tup, xix kuxap, xix kugōy.

²⁰ Māyōn yānām xok putup hāpkoxtap hah,

ha māyōn hex yāyhā' hep 'ātap-tup, ha 'āmnīy 'ūm puxet 'Īhā Topa nūn putup,

tu hām tu' nūn putup, pu hāpxopmā'ax xohix kopit.

²¹ Tikmū'ūn 'ūm te Topa 'āxet'ax hā' xānā', pu' xut, puxix Topa nōm xut putup, pe tihik, pe 'ūhūn." Kaxīy.

²² Pet te xe:

—'Iyaet yōg tikmū'ūn, 'āyīpkox pi', tu hām'āpax. Topa mūn te Nāyane yōg Yeyox yāykutnāhā', tu 'āxop ha nū'kutnāhā', nūy xa' mūg. Tu Yeyox hā hāpxopmā max xe'ēgnāg 'āxop keppah, ha hāmyūmmūg xate'. ²³ Topa te hāmyūmmūg, tu Yeyox hōm 'āxop xohix pu', ha 'āxop tep-tup nōg, tu tik kummuk xop pu' hōm Yeyox, pu mīpkupnix tup-tex. ²⁴ Pa Topa te putpu' hīnnāhā'. 'Ūxok xe'e', pāyā Topa mūn ka'ok, tu putpu' hīnnāhā'. Yā Yeyox te Topa hāk-tok xe'e'. ²⁵ Hōmā mōnāyxop Namix

te Topa pupi hām'āktux, tu Yeyox 'āktux kamah, 'a yāy 'āktux'ah, hu:

"'Āmnīy xohix hā 'ātek xuxyā pēnāhā',

'ūgyīp xe'e hā' xip, nūy mōknīynām, huk kuxānōg 'ohnāg.

²⁶ Huk kuxa hittup, xik yīy'ax hit-tup.

Hōmāk xok putup, pāyāk kuxa yūm ka'ok, tu hāmmax hip, tuk hittup.

²⁷ Xatek koxuk nīm putup'ah. 'Ap xukpot tuk nīm putup'ah.

Xatek hep kutox 'āta tux hok, puk-tox 'ohnāg,

yāk mūn tik max xe'ēgnāg.

²⁸ 'Ōgnū putat xe'ēgnāg hāk mōg. Xate 'a' mūg putahat.

'Ūgyīkāgnāg hā 'āxip, yīk kuxa hittup," kaxīy.

²⁹ Tu xe:

—'Ūnōy mūnōm xop, 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Mōnāyxop hittap Namix xok, ha nō hāpkot, ha' yōg hāpkox xip 'ūxukpot tu', tu yā' xip hōnhā. ³⁰ Namix te Topa pupi hām'āktux, tu Topa te hām'āktux xex yūmmūg, tu Topa yā' koit 'ohnāg yūmmūg, yā yāy 'āxet hā Topa te hām'āktux xex, hu: "Āte 'āmōkputox xekanāp-tup, pu tikmū'ūn xohix tu xat," kaxīy. ³¹ Hōmā kumak Namix te hōnhā yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', tu' koxuk hā' pēnāhā', tu Topa yōg hāmyāyikutnā'ax pēnāhā', tu' yōg putpu hi'ax pēnāhā', ha Topa te Yeyox nīm 'ohnāg xukpot kopah, ha Namix te' pēnāhā', tu Yeyox yāy hep 'āta kutox 'ohnāg pēnāhā'. ³² Hamūn, Topa te Yeyox hīnnāhā' putpu', hak mūg xohix te' pēnāhā'. ³³ Yīy Topa te' xexkānāhā 'ūyīpxe'e hah, tu hām'āktux xex, tu hām'āktux, hu: "Āte Topa Koxuk yīxōnnāp-tup tikmū'ūn hah," kaxīy. Ha hōnhā 'āxohix te' pēnāhā', tu' xupak. ³⁴ Namix mūn te pexkox ha 'a' mōg'ah. 'Ap pepi' mōg'ah, pāyā hām'āktux, hu: "Topa te

hām'āktux 'ūkxuxyā pu', hu: —
 “Ūgyīpxe'e hā yūhūm. ³⁵ 'Āte xa
 tu' gāy xop hupmāp-tup, xayī' xat,
 ha 'āmūn pu' yīpkox pi,' ” kaxīy.
³⁶ 'Iyaet yōg tikmū'ūn, 'āxop te
 Yeyox putex mīpkupnix tu'. 'Āte xa
 hām'āktux xe'e', 'ap koit'ah: Topa te
 Yeyox yāykutnāhā', puyīy 'āxop hā
 'āxuxyā xe'ēgnāg. Tu yā Topa yōg
 hāmyāykutnā'ax xe'e'. Tu ta tu' kux.
 Kaxīy.

³⁷ Ha' xohix te' xupak, tu
 yāyhāhup, tu' kuxa te' xak, tu
 hām'āktux Pet pu', xix mō'pok xop
 xohix pu', hu:

—'Ūnōy mōnōm xop, putep mūn
 mīy'ax? Kaxīy.

³⁸ Ha Pet te:

—'Āpu yāyhāhup, nūy hāpkummuk
 mīy kux, hap-tox pix, xa Yeyox yā
 'āxuxyā 'āktux, ha Topa te 'āxop yōg
 hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu
 tu' kux, ha xa nū'kutnāp-tup yāy
 Koxuk Xe'ēgnāg. ³⁹ Topa te xa
 hām'āktux xex, hu: “'Āte yāy Koxuk
 mō'kutnāp-tup xa', xix 'āk-tok hah,
 yā' xohix hah, nōm te hāptox tu' pip,
 Topa te nōm xop xānāhā'.” Kaxīy.

⁴⁰ Ha Pet te hām'āktux punethok,
 nūy tu ka'ōgā', tu' xānāhā', hu:

—'Ānūn, tu tikmū'ūn kummuk
 nīm, Topa te tikmū'ūn kummuk
 xūygāp-tup hah. Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn xohix xexkah te
 hām'āpak, tu' yīpkox pip, hap-tox
 pix, yā yāy koxuk xop xohix te
 3.000. ⁴² Ha Yeyox yōg mō'pok
 xop te hāmyūmmūgāhā mōkuma'
 mōg. Tu 'āmnīy xohix hā Topa pu
 hām'āktux, tu nū mūtik hām'āktux
 xi' xit, nūy Yeyox nōm te' pupi' xok
 pe'paxeh.

*Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox
 Kunnix kopah*

⁴³ Ha tikmū'ūn kuxānōg, 'lhā
 Yeyox yōg mō'pok xop te hāpxopmā
 ka'ok xe'ēgnāg punethok, ⁴⁴ ha'
 kuxa mām ka'ok Yeyox kopa', tu
 yāy mūtik pip, tu hāpxop xohix
 koxip yāy pu', ⁴⁵ ha tik xop te

yāy yōg hāpxop xohix hāmenex,
 nūy 'ūhok xop xohix pu' nīm, tu'
 xupkumīy 'ohnāg. ⁴⁶ 'Āmnīy xohix
 hā yāy tu nū'nāhā' Topa pet xexka
 kopa', tu yāy mūtik xit yāy pet
 kopa', nūy Yeyox xok'ax pe'paxeh,
 tu' kuxa hittup, yā kuxap-xet, ⁴⁷ tu
 Topa 'āktux max, ha tikmū'ūn xohix
 tep-tup, ha 'āmnīy xohix hā Topa te
 tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy
 yānān tu' kuxa max tat, tu' xohix
 nāg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu
 xohix.

3

*Topa te tik te hāpkumep hok hit-
 tupmāhā'*

¹ Māyōn he 'lhā Pet mōg xix
 Yoām, tu Topa pet xexka ha' mōg,
 nūy Topa pu hām'āktux Yoneo xop
 mūtik. ² Tik 'ūm te hāpkumep hok,
 tu' xip. 'Ūtut te' put tu hāpkumep
 hok, yāy hi'ax tox hā. 'Āmnīy
 xohix hā tikmū'ūn te Topa pet
 xexka mō'yīnnīn'ax tu' tat, nō'ōm
 mō'yīnnīn'ax 'āxet'ax “'Ūmax”, ha
 tikmū'ūn nūn, ha tik te tu' kax, pu
 tu hāpxop 'ūm hok popmā', ³ ha
 Pet mōg nōmhā, xix Yoām, tu Topa
 pet xexka hā' mōxaha', ha tik te
 hāpkumep hok te' pēnāhā', tu:

—'Ām hok hōm hāpxop 'ūm!
 Kaxīy.

⁴ Ha tik 2 te' pēnāhā', tu' pēnā
 ka'ok tu:

—Hēnā'! Kaxīy.

⁵ Ha tik te hāpkumep hok te' pēnā
 ka'ok, nūy hāpxop 'ūm pa'. ⁶ Ha Pet
 te hām'āktux, hu:

—'Ap pip'ah tayūmak, 'ūyā xa
 hāpxop 'ūm nōy hōm. Yā Nāyane yōg
 Yeyox Kunnix tekū'ā yāy 'āxet'ax
 hōm, 'ū 'āxat, hu: 'Āpu, 'āk-nīhā xi-
 hip, nūy hāpkumep! Kaxīy.

Tu' yīy'ax hā' hittupmāhā'.

⁷ Tu' yīpxe'e mūg, tuk-nīhā' xip,
 ha' nōy yok mō'ka'ok, tu' kup ka'ok
 xi' pata ka'ok, ⁸ tu' hittup xexka',
 hu: Pūn, pūn, pūn, kaxīy, tu Topa
 'āktux max. ⁹ Ha tikmū'ūn te'

pēnāhā', tu hāpkumep pēnāhā', tu Topa 'āktux max 'āpak, ¹⁰ tu tik tupmāhā yūmmūg, hu hām'āktux, hu:

—'Āmnīy xohix hā' yūm, tu ta tu' xak Topa pet xexka mō'yīnnīn'ax 'Ūmax tu'! Kaxīy.

Tu' yēy.

Pet te hām'āktux Topa pet xexka kopa'

¹¹ Ha tik te Pet yāy kep hā' mūg, xix Yoām, ha tikmū'ūn kuxānōg, tu' nūn, tu yāy tu nū'nāhā', Xanomām yōg hāptopa hāmyīkox tu yāy tu nū'nāhā', ¹² ha Pet te tikmū'ūn pēnāhā', tu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tihik: Teptu 'ākuxānōg, tuk pēnā ka'ok? Putep pe'āpaxex? 'Ak mūg ka'ok'ah, 'ak mūg max xe'e'ah, nūy tik hittupmā'. ¹³ Mōnāyxop hittap 'Amanām yōg Topah, xix Mōnāyxop 'Iyak yōg, xix Mōnāyxop Yako yōg Topah, xix mōnāyxop xohix yōg Topah, yā Topa te' yōg Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox xexkanā xe'ēgnāg, pa 'āxop tep-tup nōg, tu' puknōg xop ha' mōgāhā'. Pinat pa te hāmyūmmūg, tu' xut putup, pu mōg, pāyā xatep-tup'ah. ¹⁴ Ūmax xe'ēgnāg Yeyox, pāyā xatep-tup nōg, hu Pinat tu' xak, pu tik kummuk xut 'ūyānān tu', pu mōg, nōm te' nōy putex. ¹⁵ Yeyox te' xohix hīnnāhā', ha xatep-tex Yeyox, pa Topa te' putpu' hīnnāhā', hak mū'āte' pēnāhā'. ¹⁶ Yā Yeyox mūn ka'ok, tu tik hittupmāhā'. Tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa', ha tik pata kup ka'ogā xe'e'. 'Āxop te' pēnāhā', tu' yūmmūg.

¹⁷ —'Ūnōy mūnōm xop, hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, xix 'āxexka xop te hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹⁸ Hōmā tik xop hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn hittap pu hām'āktux, hu: "Topa te Kunnix yāykutnāhā', tu nū'kutnā 'āxop hah," kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox xok mīpkupnix

tu' nōmhā. ¹⁹ 'Āpu yāyhāhup, nūy 'ōg hāpkummuk mīy kux, tu Topa ha mōg, puyīy Topa 'ōg mīy'ax kummuk xaxogā', pu tu' kux, ²⁰ puyīy Topa 'ākuxa ka'ogā', tu Yeyox yāykutnā tap, nūy xa nū'kutnā', tu nū'kutnāp-tup putpu', ²¹ pa hōnhā pexkox tu' xip, tu Topa yōg hāptup xe'e hip. Yā Topa pupi hām'āktux xop te' xuktux tap. ²² Mōnāyxop hittap Mōyyex te Yeyox 'āktux kamah, tu: "Hōmā Topa te tik te yāy pupi hām'āktux yāykutnāp-tup, 'āxop kopa' yāykutnāp-tup, tu tik puxet xānāp-tup, puyī' pupi hām'āktux, 'ūkputuk. 'Ūxupax, nūy xat'ax xohix mīy. ²³ Tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux 'ax 'āpax, tu 'āyīpkox hok, puxix nōm xop yīpkox pīp hok xop kix putup," kaxīy. ²⁴ Ha tik xop xohix te hām'āktux, yā' xohix te' xuktux, yā' Xāmō'eo, yā' xohix te' xuktux. ²⁵ 'Āxop xik mū'ūg yā nōm tik xop hāk mōkputox, ha hōmā Topa te pa'ax mīy yūmmūg mōnāyxop mūtik, tu mōnāyxop 'Amanām pu hām'āktux, hu: "Āmōkputox te' hep xop xohix hā hāmmxnāp-tup," kaxīy.

²⁶ —Tu nū Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox kutnāhā 'āxop ha hāmāxap, pūyīy 'āhittupmā' xa hāpxopmā kummuk kux. Kaxīy.

4

Pet xix Yoām te Yoneo xexka xop keppa'tihi'

¹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Yoneo yōg 'āmānex xop nūn, xix Topa pet xexka yōg xonat xop kapitām, xix Xanoxeo xop nūn, ² ha Pet xix Yoām te hām'āktux tikmū'ūn pu', tu hāmyūmmūgāhā, tu Yeyox yōg putpu' hi'ax 'āktux, ha' xexka xop gāy, ³ tu Pet mūg xix Yoām, tu 'āmnīy hā kanet ha' mō'tat, ha' tihi', ha 'āmnīy, yā hāptup hip. ⁴ Pa nōm te hām'āpak kuxa mām ka'ok Pet yōg hām'āktux kopa', ha' kuxa mām tik

xop xohix nõy nã' mōg, tu mōktu 5.000, yã' xohix xexka punethok.

⁵ Hãptup 'ihã Yoneo xexka xop xix tik xop te hãmyümmüg xop te yãy tu nü'nãhã Yenoyanën kopa', ⁶ tu Yoneo 'ãmãnex xexka xop mütik pip, 'üxohix te: 'Anãn, yã 'ãmãnex xop xohix xat'ax, xix Kaxpax mütik pip, xix Yoãm, xix 'Anexãn, xi' xape xop, ⁷ tu Pet xix Yoãm xãnãhã', tu' yïkopit, hu:

—Putep te 'ãxop xat, xa tik pakut hittupmãhã'? Putep hã 'ãxop te nõm tik hittupmãhã'? Kaxïy.

⁸ Ha Topa Koxuk te Pet ka'ogãhã', ha hãm'ãktux ka'ok, hu:

—Tikmũ'ün xexka xop, xix tik xop te hãmyümmüg xop: 'Üg'ãpax! ⁹ 'ãxop tek mün yïkopit, hu: "Putep te 'ãxop xat, xa nõm tik hittupmãhã'? Putep hã 'ãxop te' hittupmãhã'?" Kaxïy. ¹⁰ 'Üg'ãpax, 'ãte xa hãmyümmügã'ax, xa hãmyümmüg, puyïy 'Iyaet yōg tikmũ'ün hãmyümmüg. 'ãxop te Nãyane yōg Yeyox Kunnix putex mïpkupnix tu', ha Topa te' hïnnãhã putpu', hamün te nõm tik hittupmãhã', Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux hã' hittupmãhã'. Pënã'. Nõmhã' xip, tu hãpkumep. ¹¹ Yeyox yã mïptut hã' mãykup putuk, xix koxuk. 'A 'ãxop te Yeyox putup nõg, pa Topa te' xexkanãhã xe'ëgnãg. ¹² 'Ok xip tik nõy te tikmũ'ün kuxa kummuk xit, nõy yãnãn tu' kuxa max tat? 'Ok xip hãpxexka xohix tu'? 'Ap xip'ah. Yeyox yãp-xet xip. Topa te Yeyox 'ãxet'ax hõm tikmũ'ün pu', pu Yeyox yümmüg kuxa kummuk tu xit, nõy nõ max tat 'üyãnãn tu'. Kaxïy.

¹³ Ha' xexka xop te Pet pënãhã xix Yoãm, ha' yïpkutuk 'ohnãg, yïy hãmp'e'paxex, hu:

—Tappet xax yümmüg kutōgnãg, pãyã tute Yeyox mütik hãpkumep, yã' yōg tik xop, kaxïy.

¹⁴ Ha tik tupmãhã' xip, ha' xexka xop te' pënãhã', hu yãyhãhup, tu' yïy 'ohnãg, ¹⁵ tu:

—'ãpep, nõy hãptopa mōg. Kaxïy.

Ha' mōg, ha' xexka xop te yãy mütik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, ¹⁶ hu:

—Putep mün mïy'ax? Pet xix Yoãm te hãpxopmã ka'ok xe'ëgnãg. Tep tu yã' koit? Yã Yenoyanën yōg tikmũ'ün xohix te' pënãhã', tu' yümmüg. ¹⁷ 'ãpu, nõm tik 2 xat hok, pu Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux hok tikmũ'ün pu', pu tikmũ'ün Yeyox xaxok. Kaxïy.

¹⁸ Tu Pet xãnãhã xix Yoãm, tu' xat hok, hu:

—Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux hok, xix tikmũ'ün pu Yeyox yümmügã hok. Kaxïy.

¹⁹ Pa Pet xix Yoãm te:

—'ãxop pa te hãmyümmüg: Pi'yã' max, 'ok pe 'ãxop puk yïpkox pip, 'ok pe Topa puk yïpkox pip? 'ãxop te hãmyümmüg. ²⁰ 'Ügmũ'ãte Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux putup mō'kuma' mōg, Topa te' xat, hak müg yïpkox pip Topa pu hãmãxap, hu hãpxopmã'ax pënãhã 'ãktux putup, xix hãpxopmã'ax 'ãpak 'ãktux putup kamah. Kaxïy.

²¹⁻²² Ha tik hittup yōg hãmyãxatamuk te 40, yïy tikmũ'ün xohix te Topa 'ãktux max, hãpxopmã ka'ok xe'ëgnãg hah, ha' xexka xop te Pet xüygãp-tup, xix Yoãm, pãyã tikmũ'ün yïpkutuk, hu' mïy 'ok pa' gãy, tu Pet xupepmãhã xix Yoãm.

Yeyox yōg tik xop te Topa pu hãm'ãktux

²³ Ha' mōg, tu mōktu mōxaha' xape pet tu', tu' xexka xop yōg hãm'ãktux'ax 'ãktux 'üxape xop pu', tu 'ãmãnex xexka xop yōg hãm'ãktux'ax 'ãktux, xix tik xop te hãmyümmüg yōg hãm'ãktux'ax 'ãktux. ²⁴ Ha' xupak, tu Topa pu hãm'ãktux, tu yãy yïy puxet hã hãm'ãktux, hu:

—Topah, 'ãxexka xe'ëgnãg, xate pexkox mïy, xix hahãm, xix kōnãg xexka', xix hãpxop xohix te kopa' pip mïy. ²⁵ Hõmã 'ãkoxuk Xe'ëgnãg

te hām'āktux, tu' xat, pu 'ōg kāmānat Namix hām'āktux, hu: “Tep tu' puknōg xop gāy? Ha' hep xop xohix te hāmpē'panōm, hu: “Ūkxexka”, kaxīy, pak-tōgnāg, tu xe: “Ūgka'ok', kaxīy, pāyā' pu'ūgnāg. ²⁶ Hāpxexka xohix yōg xexka xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Topa hā kumīy, nūy Topa yōg hāmyāyuktunā'ax mūtik yāy tuk-mīy,” kaxīy.

²⁷ —Ap koit'ah. Yā Yenoyanēn yōg xexka xop, yā Yoneo yōg tikmū'ūn xi' puknōg xop, xix Pinat, xix 'Enot, tu yāy tu nū'nāhā', nūy 'ōg Kāmānat Xe'ēgnāg hā kumīy, pāyā xate Yeyox yāyuktunāhā', tu nōm xexkanā xe'ēgnāg. ²⁸ Hōmā xate hāmpē'āpaxex, tu hām'āktux tap, yīy 'ōgnū hām'āktux hittap hā Yoneo yōg tikmū'ūn kummuk te Yeyox kummugāhā nōmhā, xi' puknōg kummuk xop te' kummugāhā nōmhā. ²⁹ Tu' gāy, tu' yīy gāynām, yīg mū'āte xa tu' xak, xak mūg ka'ogā', 'ūyīy hāpxopmā max, nūy nōm xexka xop yīpkutuk hok, nūy 'ōgnū hām'āktux 'āktux pax. ³⁰ Yā 'āka'ok, hu tikmū'ūn hittupmāhā', tu hāpxopmāhā', xix hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', tu 'ōg Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox hā hāpxopmāhā'. Kaxīy.

³¹ Tu Topa pu hām'āktux kux, ha mīptut yāy nuhuk, ha Topa Koxuk te' xohix ka'ogāhā', hu Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu' yīpkutuk 'ohnāg.

Ūkuxa mām ka'ok xop te hāpxop xohix koxip

³² Yā' kuxa mām ka'ok, tu' kuxap-xet, xip-tox puxet. 'Ap hām'āktux'ah, hu: “Yōgnū”, kaxīy. 'Āmhok. Pāyā hāpxop xohix yā yāy yōg, tu' xupkumīy 'ohnāg. ³³ Ha Yeyox yōg mō'pok xop te hām'āktux ka'ok, tu yūmūg xuxyā Yeyox putpu hi'ax 'āktux, ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', ha tikmū'ūn tep-tup pax. ³⁴ 'Ap hok

xop pip'ah, pap-te xop te mīptut hāmenex xix hahām, tu tayūmak pop, tu' xape xop pu' popmāhā', ³⁵ Ha' mō'pok xop te' pop, tu' hok xop pu' popmāhā'.

³⁶ Ha Xip yōg tik yā Nemi hā' mōkputox, tu' xuxet'ax Yoye Maname', ha' xuxet'ax te tikmū'ūn yīy'ax hā: “Nōm te' nōy ka'ogāhā”, ³⁷ tu yāy yōg hām hāmenex, tu tayūmak paha', tu mō'pok xop pu' hōm.

5

Ānānīn xix Xapit

¹ Tik 'āxet'ax 'Ānānīn, xi' xetut 'āxet'ax Xapit, tu yāy yōg hām hāmenex, ² ha' nōmenex, tu tayūmak paha', tu mō'pot, tu' yāg xaptop, tu' yāg nōy paxnūn mō'pok xop hah, Yā mō'āmā', hu:

—Yā tayūmak xohix, yā' kux, 'ap nōy xip'ah. Kaxīy.

Ha' xetut te yā' koit yūmmūg, tu mō'āmā kamah. ³ Pa Pet te:

—Ānānīn, tep tu xate Hāmgāyāgnāg yōg hām'āktux 'āpak, tu 'āyīpkox xip nōm hām'āktux kummuk pu'? Yā Topa Koxuk pu yā' koit, tu tayūmak yāgnāg xaptop, tu' yīy 'ohnāg! ⁴ Hahām 'ōgnū, xix tayūmak xohix 'ōgnū'. Putep mūn pe'āpaxex 'ākuxa kopah? Xate tikmū'ūn pu' koit'ah, pa Topa mūn pu' koit. Kaxīy.

⁵ Ha' xupak, tu hām tu' nāhā', tu' xok xe'e', ha nōm te' xupak kuxānōg xexka'. ⁶ Tik xiptap te 'Ānānīn kīy topixxax hā, tu mō'tat, tu nō hāpkot.

⁷ Ha 'ot 3 nōg, 'īhā' xetut mō'nāhā', 'ap te yīpxox xok'ax yūmmūg'ah, ⁸ ha Pet te:

—Pu, 'āyīy. 'Ōgnū hahām yōg tayūmak xohix te xīy? Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. Yā tayūmak xohix, 'ap nōy xip'ah. Kaxīy.

⁹ Pa Pet te:

—Tep tu 'āyīpxox te koit, xix 'āmūn? 'Ok Topa Koxuk pu' koit, nūy nō gāyā'? Ūxupax: Tik te

'äyĩpcox nõ häpkot, tu ta'nün, tu nũ', tu mõ'ätat putup kama häptopa'. Kaxĩy.

¹⁰ Pet te hãm'äktux kux, 'ĩhã' xetut te hãm tu' nãhã', Pet pata yĩka' nãhã', tu' xok, ha tik xiptap nün, tu' pẽnãhã', tu häptopa mõ'tat, tu' yĩpcox yökãmã' xe nõ häpkot. ¹¹ Ha' kuxa mãm ka'ok xop kuxãnõg xexka', ha tikmũ'ün xohix te' xupak, tu kuxãnõg kamah.

Ha häpcoxpmã ka'ok xe'ëgnãg

¹² 'Ūkuxa mãm ka'ok xop te yãy tu nũ'nãhã' Topa pet kux kaxax kaka hah, ha' kux kaxax 'äxet'ax Xanomãm yõg, ha Yeyox yõg mõ'pok xop te häpcoxpmã ka'ok xe'ëgnãg tikmũ'ün kopah, puyi' pẽnã', ¹³ yĩy tikmũ'ün kuxa mãm 'ohnãg xop kuxãnõg, tu' kuxa mãm xop yĩpkutuk, 'ap te yãy tu nũ'nã'ah nõm xop mütik, pãyã' xohix te nõm hãp-tup pax. ¹⁴ Ha tikmũ'ün punethok kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah, tu' nün, tu' nõy tu' mõxaha', tu yãy tu nũ' kuxa mãm ka'ok xop xok, tik xop xix 'ün xop, ¹⁵ ha tikmũ'ün te' pakut xop tat putat kopah, tu mĩm xix 'extet tu' xex, pu Pet koxuk kopa nãy, nũy hĩttupmã'. ¹⁶ Ha kõmẽn punethok te Yenoyanẽn yĩka' pip, ha kõmẽn nõy yõg tikmũ'ün nün Yenoyanẽn tu', tu' pakut xop tat, xix yãmĩy kummuk kopa' pip xop tat, ha' hittupmãhã'.

'Ūxexka xop te tik xop kummugãhã'

¹⁷ Pa tik te 'ãmãnex xop xat'ax te' yĩpkumĩy, xix Xanoxeo xop te' yĩpkumĩy, ¹⁸ tu' xat, pu Yeyox yõg mõ'pok xop mũy, tu kõmẽn yõg kanet ha mõ'tat, tu' xex. ¹⁹ Pa 'ãmñy koxtap 'ĩhã pexcox yõg nũ'kutnã'ax nün, tu hãmỹĩnnĩn'ax xõn, tu tik xop mõy kanet kopah, tu häptopa' mõgãhã', tu' xat, hu:

²⁰ —Mõg, mõg, Topa pet xexka ha mõg, nũy Yeyox 'äktux, nõm

te tikmũ'ün xop xohix hĩnnã'ax. Kaxĩy.

²¹ Ha hãm'äpak, tu' mõg, tu mãyõn xupep 'ĩhã tikmũ'ün yũmmũgãhã Topa pet xexka kopah.

Ha ta tik te 'ãmãnex xop xat'ax nün, xi' yõg xop xohix, tu Yoneo xexka xop xohix xãnãhã', pu yãy tu nũnnãy, ha' xat, hu:

—'Äpu, kanet tu nũnnãy Yeyox yõg mõ'pok xop. Kaxĩy.

²² Ha xonat xop mõg kanet hah, tu' xak, pãyã 'ap ti'ah, yĩy putpu' nün, tu' xexka xop pu' xuktux, ²³ hu:

—Pipkup ka'ok hã mõ'yĩnnĩn, ha' xõn ha' xiy 'ohnãg, ha xonat xop te hãmỹĩnnĩn'ax yĩka' pip, nũy pẽnã', hak mũ'äte kanet yõg hãmỹĩnnĩn'ax xõn, pãyã 'ap tik 'ũm xip'ah kanet kopah. Kaxĩy.

²⁴ Ha Topa pet xonat xop yõg kapitãm te' xupak, xix 'ãmãnex xexka xop te' xupak kamah, tu:

—'İhok, pute 'ũm? Kaxĩy.

²⁵ Ha tik 'ũm nün, tu:

—Hõmã 'äxop te tik tigãhã kanet kopah, yã hõnhã Topa pet xexka tu' pip, tu tikmũ'ün yũmmũgãhã'. Kaxĩy.

²⁶ Ha xonat xop te tikmũ'ün yĩpkutuk, tu hãmpe'paxex, hu "Pe yã 'ã mĩkaxxap tux!" kaxĩy. Hu mõ'pok xop xũygã 'ohnãg, pãyã' mũg, tu' nũnnãhã', ²⁷ tu' xexka xop keppa' xex, ha tik te 'ãmãnex xop xat'ax te' yĩkopit, hu:

²⁸ —'Ok 'äyĩpcox hok? Hõmãg mũ'äte xa' xat, hu: "Äyiy hok, Yeyox 'äxet'ax hã yũmmũgã hok!" kaxĩy. Pa 'äxop te tikmũ'ün xohix yũmmũgãhã Yenoyanẽn kopah, nũy 'ũgmũg kupex Yeyox xok'ax hah, pu tikmũ'ün 'ũgmũg 'äktux kummuk. Kaxĩy.

²⁹ Pa Pet xix mõ'pok xop te hãm'äktux hã' nõy yãnãn, tu:

—'Ūgmũ'äte Topa yiy'ax 'äpak, tu Topa puk yĩpcox pip hãmãxap, tuk-nãy tu tikmũ'ün puk mũg

yīpkox pip. ³⁰ Āxop te Yeyox putex mīpkupnix tu', pipkup hā' xup mīpkupnix tu', nūy tup-tex, ha mōnāyxop yōg Topa te' putpu' hīnnāhā', ³¹ tu' xexkanāhā yāy yīpxe'e hā', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. ³² Ūgmū'āte' pēnāhā', xix Topa Koxuk te' pēnāhā', tu hām'āpak, tu xe hām'āktux, ha Topa te yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, nōm xop kuxa mām ka'ok xop ha nū'kutnāhā'. Kaxīy.

³³ Ha' xupak, tu' gāynām, tu' kix putup, ³⁴ pa Paniye xop yōg tik xip, 'ūxuxet'ax Gāmāniet. 'Ōhōm tik te hāmyūmmūg xexka', tu Topa yōg xat'ax yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax. Hak-nīhā' xip, tu' xat, hu:

—Āpu, tik xop hāptopa mōgā'. Kaxīy.

Ha' mōgāhā Yeyox yōg mō'pok xop. ³⁵ Ha Gāmāniet te' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—Iyaet yōg tik xop, 'ōg pa mōxip, xayīy 'ampe'āpaxeh, nūy hāpkummuk 'ūm mīy hok. ³⁶ Hōmā Teot te tikmū'ūn xat putup, tu tik xop te 400 mōgāhā', hap-tex, ha nōm xop te' pe' mōg te' xaxok, ha' kux. ³⁷ Ha hāpxip 'ihā gohet te tikmū'ūn mō'kupix, tu tikmū'ūn xohix te xīy yūmmūg putup, hu mō'kupix, 'ihā Ganinet yōg Yot xip, ha tikmū'ūn punethok te Yot pe' mōg, ha' xok, ha tikmū'ūn te yīkām xupmāhā'. ³⁸⁻³⁹ Yīy hōnhā 'āte xa hām'āktux, hu: Tik xop nīm, tu' kummugā hok. Pi'yā'? 'Ok pe Topa te nōm nū'pok, 'ok pe tik 'ūm te nū'pok? 'Āte' yūmmūg'ah. Yī' hip, ka Topa mūtik yūmmūg yāy tuk-mīy. Kaxīy.

Ha' xexka xop te Gāmāniet yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, ⁴⁰ tu Yeyox yōg mō'pok xop xānāhā', tu' kix xokxax hā', tu' xat, hu:

—Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok! Kaxīy.

Tu' tux hok, pu mōg.

⁴¹ Ha' mōg, tu' kuxa hittup. Yā' xexka xop te' xūygāhā', Yeyox xūy putuk tu' xūygāhā', yī' hittup. ⁴² Tu 'āmnīy xohix hā hāmyūmmūgāhā Topa pet xexka kopah, xix mīptut xohix kopah, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux. Topa te nōm yāykutnāhā xe'ēgnāg.

6

Tik te 7 te mō'pok xop hā' tehe'.

¹ Hāpxip 'ihā' kuxa mām ka'ok xop xohix nōy nā' mōg. Ha Genex yīy'ax yōg tikmū'ūn te:

—Āmnīy xohix hā 'āxop tek xit'ax popmāhā yūmū yōg hok mām xop pu', pāyā 'ūgmūg yīy'ax xop xate' xaxok, tuk xit'ax 'ohnāg hōm, 'ihā Yoneo yīy'ax hok mām xop pu' popmāhā'. Kaxīy.

² Ha mō'pok xop te 12 te' kuxa mām ka'ok xop xohix xānāhā', tu:

—Topa tek-mūg xat, 'ūyōg hām'āktux yūmmūgā', hak mū'āte Yeyox tu hāpxopmāhā'. 'Ap hāmyūmmūgā kux putup'ah, nūy kuxa mām ka'ok xop tu' xit'ax popmā'. ³ Āpu, tik max te 7 yīmōgatux 'āxop kopah, pu hāpxop popmā', puyīy'ūn xop xaxogā hok, ⁴ pak mū'āte Topa pu hām'āktux pax putup, tu Topa yōg hām'āktux yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

⁵ Ha' xohix te nōm hām'āktux putup, hu' kuxa hittup, tu tik xop yīmōgatux, tu 'Extep yāykutnāhā hāmāxap. Yā' kuxa yūm ka'ok, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā'. Ha tik nōy yīmōgatux 'Extep mūtik, tik xohix te: Pinip, xix Ponok, xix Nīkānōg, xix Tīmām, xix Pām, xix kōmēn 'Ātikit yōg Nīkonoa, yā Nīkonoa te Yoneo xop hā' puknōg tap, pāyā hōmā nōm xop kopa mō'nāhā', tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. ⁶ Ha tik te 7 mōgāhā mō'pok xop hah, tu' keppa tigāhā', ha Topa pu hām'āktux, tup-tox yīmū' yīm nōm, pu Topa Koxuk ka'ogā'. ⁷ Ha tikmū'ūn punethok

te Topa yōg hām'āktux 'āpak, ha Yenoyanēn yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix nōy nā' mōg. 'Āmānex xop kama te Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pip.

'Ūgāy xop te 'Extep mūg ka'ok

⁸ Ha 'Extep te hāpxopmā xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', ha Topa te' ka'ogāhā', tup-tup pax, ⁹ ha Topa pet 'āxet'ax Nīmet yōg, ha' yōg xop nūn, tu hām'āktux hā' nōy yānān 'Extep mūtik, ha tik xohix te: Xinēn yōg, xix 'Anexanit yōg, xix Xinix yōg, xix 'Ax yōg. 'Ūxohix te hām'āktux hā' nōy yānān nām 'Extep mūtik. ¹⁰ Pa 'Extep te hāmyūmmūg xexka', yā Topa Koxuk te nōm pu hāmyūmmūgāhā', ha' nōy xop te' yēy, tu' gāy. ¹¹ Tu' nōy xop pu tayūmak xaptop hā' hōm, tu' xat, hu:

—'Āmōg, nūy yā' koit. Kaxīy.

Ha' mōg, tu' koit, hu:

—'Extep te hām'āktux kummuk, tu Topa 'āktux kummuk xix Mōnāyxop Mōyyex 'āktux kummuk. Kaxīy.

¹² Tu' yīy hā tikmū'ūn gāyāhā', xi' xexka xop, xix hāmyūmmūg xop, tu' koit hā' xohix gāyāhā', tu 'Extep mō'tat, tu' xexka xop keppa' xix, ¹³ ha tik xop te koit hā hām'āktux, hu:

—'Extep te hām'āktux kummuk, tu' xuktux pax, ha' kux 'ohnāg, tu Topa pet xexka 'āktux kummuk, xix Mōyyex yōg xat'ax 'āktux kummuk. ¹⁴ Kāy te hām'āktux, hak mū'āte hām'āpak, ha: Nāyane yōg Yeyox te Topa pet xexka koxyōy putup, tu Mōyyex yōg hāpxopmā'ax hittap nōāp-tup, nūy yā' xat'ax puknōg hā' nōy yānān. Kaxīy.

Pāyā' koit.

¹⁵ Ha tikmū'ūn xexka xop te 'Extep pēnā ka'ok, ha' pa hittup xe'ēgnāg, tu' pexkox yōg mō'kutnā'ax putuk.

7

'Extep te yāy pupi hām'āktux

¹ Ha tik te 'āmānex xop xat'ax te 'Extep yīkopit, hu:

—'Ok tik te hāpxe'e 'āktux? Kaxīy.

² Ha 'Extep te:

—'Ūkxape xop xi' tak mūnōm xop, 'ūg'āpax: Topa xexka xe'ēgnāg te pexkox kopa' xip, tu hām'āktux mōnāyxop 'Amanām pu', ha hāpxexka Mēyopotām tu' xip hāmāxap. ³ Ha hām'āktux, hu:

“Ōg hām nīm, xix 'āxape xop nīm, nūy mōg hām 'ūm tu 'āte xā' mūg putup,” kaxīy. ⁴ Ha' xip hāpxexka Kānet tu', tu' mōg, tu mōktu xupep kōmēn 'Anāg tu', tu' tihi, ha yāy tak xok, ha Topa te mō'kutnāhā 'ōg hām hah, nūnte'. ⁵ Pa Topa te 'Amanām pu hām 'ohnāg hōm, hām 'ūm kutōgnāg tu' hōm 'ohnāg, ha 'Amanām te' puknōg yōg hām tu' xip, pa Topa te hām'āktux xex, hu:

“Hōmā 'āte xa nū hām hōm putup, tu 'āxok tehomip, 'āmōkputox pu' hōm putup,” kaxīy. Pāyā 'Amanām kutok hok. ⁶ Ha Topa te xe hām'āktux 'Amanām pu', hu:

“Āk-tok xupep-tup xop te' puknōg yōg hām tu' pip putup, ha hāmyāxatamuk xohix te 400 hā' puknōg xop te' xūygāp-tup, ha' hok hā' hām putup. ⁷ Ūkpa te hāmyūmmūg, ha hāmyāxatamuk te

400 nōg, 'hā 'āte' gāy xop 'ūyānān tu' xūygāp-tup, ha 'āmōkputox xupepmāp-tup, puk xax nūnte, nūy tu nūk tetex,” kaxīy. ⁸ Ha Topa te pa'ax mīy 'Amanām mūtik, pu tuk-tok xupep-tup xop xohix hāmyūmmūg, yā Topa yōg tikmū'ūn

xe'e', ha Topa te' xat, hu: “Āxop yāy nāg xax xak kutōgnāg 'ūyīmap. Puyā 'āk-tok pit xupep-tup xop xohix yāy xax mep, ha 'a' kux'ah,” kaxīy. Ha 'Amanām tek-tok 'Iyak

put, ha 'āmnīy te 8 nōg, 'hāk-tok pit yāy xax yīmap tu' xak, ha 'Iyak tek-tok pit Yako put, ha Yako tek-tok

put te 12, tuk-tok pit xohix yāy xax 'ūyīmap tu' mep kutōgnāg.

⁹ —Ha mōnāyxop Yako kutok pit xop te' taknōy yīpkumīy, tu' taknōy Yoye putup nōg, hu' nōmenex hāpxexka 'Eyit yōg puknōg xop pu', tu tayūmak pop, ha' mōgāhā', tu ta tu' mōg, tu mōktu xupep 'Eyit tu', ha Yoye kuxa teknōg, pāyā Topa te Yoye mūtik tihi', ¹⁰ tu hāpkummuk tu' xut, tu mō'nīynām, puyīy hāmyūmmūg xexka', ha 'Eyit yōg tik te tikmū'ūn xat'ax te Yoye putup pax, tu' xexkanāhā yāy pet kopah, xix hāpxexka 'Eyit kopah. ¹¹ Ha hāmyāxatamuk 'ūm hā hāmhōgnāg, 'ap xit'ax pip'ah, ha putup te' kix 'Eyit yōg tikmū'ūn, xix Kānā'āg yōg tikmū'ūn, ha mōnāyxop te yāy xit'ax xak, pāyā xipi'ah. ¹² Pa tik 'ūm te hām'āktux Yako pu', hu: “Yā' pip xit'ax 'Eyit kopah.” Kaxīy. Ha Yako tek-tok pit te 10 mō'pok 'Eyit tu', ha' taknōy te 10 mōg hāmāxap, tu ta tu' xit'ax xak. ¹³ Tuk-nāy tu' mōg 'ūxeheh, ha Yoye te hām'āktux yāy taknōy xop pu', hu: “Ūgmūn yā 'ātaknōy Yoye!” kaxīy. Ha tik te' xat'ax 'āxet'ax Pana'o', tu Yoye xape xop yūmmūg. ¹⁴ Ha Yoye te yāy tak xānāhā', xi' xape xop xohix, pu nū', 'ūxohix te 75. ¹⁵ Hu' nūn, tu ta tu' nūn tu nūktu mōxaha 'Eyit tu', ha hāpxip 'Ihā Yako xok xix Yoye', xi' taknōy xop. ¹⁶ Ha' yīnxax tat Xikēg tu putpu', tu nō hāpkot. Hōmā 'Amanām te nōm xukpot pop, tu tayūmak hā' yānān 'Emōg kutok mūtik.

¹⁷ —Ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn xop xohix nōy nā' mōg, tu mōktu xohix xexka', ha hāmyāxatamuk xohix nōg, 'Ihā Topa te yāy yōg hām'āktux xutigāhā', tu hām xexka hōm 'Amanām mōkputox pu'. ¹⁸ Ha tik puknōg nōy xip 'Eyit tu', nōm te Yoye yūmmūg 'ohnāg, ¹⁹ tu kokexmax putuk, tu' gāynām, tu yūmmūg mōnāyxop xūygāhā', tu' xat 'ūgāy tu', hu: “Ūtut tek-tok pit put,

puyā' nīm hāptopa', puyī' xok!” kaxīy. ²⁰ Ha Mōyyex mūg tut te' put, ha' māynāg, Topa te nōm putup pax, ha māyōn hex 'ānuk te 3 hā yāy tak pet kopa' xip, ²¹ ha hāptopa' xupep, tu' xex, ha nōm xat'ax kutok hex te' xipihi', tup-tup, 'ūmax hah, tu' nōy yāy. ²² Ha' puknōg xop te Mōyyex pu hāmyūmmūg'ax hāmyūmmūgāhā', puyīy hāmyūmmūg xexka', ha hām'āktux ka'ok, xix hāpxopmā ka'ok kamah. Kaxīy.

²³ 'Extep te xe:

—Hāmyāxatamuk te 40 nōg, 'Ihā Mōyyex mōg, nūy xape xop pēnā', ²⁴ tu' pēnāhā', ha tik puknōg te 'Iyaet yōg tik kummugāhā', ha Mōyyex te' xape mō'nīynām, tu 'Eyit yōg puknōg 'ūyānān tu' kix, ha' xok. ²⁵ Ha Mōyyex te hāmpe'paxex, hu: “Topa tek putup, 'ūxape xop mō'nīynām,” kaxīy. Pāyā tik 'ūm te Mōyyex yōg hāmpe'paxex yūmmūg 'ohnāg. ²⁶ Ha hāptup nōy 'Ihā tikmū'ūn yāy kix, ha Mōyyex te' pēnāhā', tu' nōy nīmāp-tup, hu: “'Axop yā xape'. Putep tu yāy kix?” kaxīy.

²⁷ —Pa' nōy tep-tup nōg, tu: “'Ū 'ūm 'āmūn? 'Ū 'ūm te 'āxexkanāhā', xayīy hāpxopmā'ax tu kopit? 'Āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg. ²⁸ Hōmā xate 'Eyit yōg tik putex. 'Ok hōnhā xatek mūn putex'ax?” kaxīy. ²⁹ Ha Mōyyex kuxānōg, tu' xupaha hāptox hah, tu' nōy yōg hāpxexka Mīni'ān tu' xip, tu hāpkumep, tuk-tok pit 2 pop.

³⁰ —Ha hāmyāxatamuk te 40 nōg, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, ha Mōyyex te' pēnāhā', tu hām panip xexka yōg yīktix Xīnāy yīmū' pēnāhā', ha mīxux te kuxap xakot, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' kopa' xip, ³¹ ha' pēnāhā', tu kuxānōg, tu hūmnāg tu' mōg, tu Topa yīy'ax 'āpak, ha: ³² “Ūgmūn yā Mōnāyxop hā Topah, xix Mōnāyxop 'Amanām hā Topah, xix Mōnāyxop 'Iyak hā, xix Mōnāyxop Yako hā Topa

kamah,” kaxīy. Ha Mōyyex kuxānōg xexka', tu yāy puxu'ux nām, 'ap pēnāp-tup'ah, ³³ ha Topa te: “Hām te 'āk-nīhā 'āxip hām tu', mō'ānā hok, Topa xip tu'. ³⁴ 'Āte yāy yōg tikmū'ūn xūy pēnāhā 'Eyit kopah, hu' kokōn 'āpak, tuk nūn, 'āhak nūn, nūy mō'ākutnā 'Eyit tu'.” kaxīy.

³⁵ 'Extēp te xe:

—Hōmā tikmū'ūn te Mōyyex putup nōg, tu: “'Ū 'ūm te 'āxexkanāhā', xayīy kopit?” kaxīy. Pa hōnhā Topa te Mōyyex nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, nūy Mōyyex xexkānā', nūy tikmū'ūn mōy hām puknōg kopah, ha Topa te pexkox yōg nū'kutnā'ax nū'kutnāhā', nōm te mīxux kopa' xip, pu Mōyyex mūtik tu tī', tu mō'nīynām. ³⁶ Ha Mōyyex te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hittap mōy hāpxexka 'Eyit kopah, tu hāmyāxatamuk te 40 hā' mōgahā', tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hāpxexka 'Eyit tu', xix kōnāg xexka 'Āta tu', xix hām panip xexka tu', puyīy nōm tikmū'ūn pēnā'. ³⁷ Hamūn, Mōyyex te tikmū'ūn hittap pu hām'āktux, hu: “Topa te tīk yāy'kutnāp-tup puyīy tu pupi hām'āktux, 'āxape xop kopa yāy'kutnāp-tup, 'ānōy, 'ūkputuk,” kaxīy. ³⁸ Mōyyex xix tikmū'ūn te hām panip xexka tu' pip, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux yīktix Xīnāy yīmū', tu Mōyyex pu hām'āktux, xix yūmūg mōnāy'xop pu', ha Mōyyex te Topa yōg xat'ax pop, nūy yūmūg xohix pu' popmā'.

³⁹ —Mōnāy'xop te Mōyyex yōg hām'āktux 'āpak, pāyā' yīpkox 'ohnāg, tu' nīm, tu hāpxexka 'Eyit xak, tu 'Eyit tu' mōg putup putpu', ⁴⁰ tu hām'āktux 'Anām pu', ha 'Anām te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hā 'āmānex xat'ax hāmāxap, ha hām'āktux, hu: “'Āpu, Topa komut 'ūm pipkup hā mīy, 'ūyīy heyah, puyīy yūmūg xohix tu mōgā'. Pī'yā' mōg Mōyyex, nōm tek mūg

mōgāhā'? 'Ap yūmmūg'ah,” kaxīy. ⁴¹ Ha mūnūytut kutok komut mīy, pipkup yānām'nāg 'āta hā' mīy, hu nō heyah, ha xokxop mō'hap nōm mūnūytut kutok komut keppah, tu' haxyāhā', tu' kuxa hittup. ⁴² Pa Topa te nōm topa komut xop putup nōg, hu tikmū'ūn nīm, 'ūgāy tu', hā' kuxa mām ka'ok māyōn kopah, xix māyōn hex kopah, xix māyōnnāg kopah, ha Topa pupi hām'āktux xop hittap te tappet tu kax'āmi', Topa pupi kax'āmi', hu:

“Hāmyāxatamuk te 40 hā 'āxop te 'a' mō'hap 'ohnāg xokxop, 'ūhax, hām panip xexka kopah 'a mō'hap'ah. 'Āmhok.

⁴³ 'Āxop tep-tup puknōg xop yōg topahnāg komut xop, 'ūxuxet'ax Mōnok, yā topahnāg komut Hēnpāg yōg māyōnnāg 'āxop tep-tup pax, tu hāpxop 'ūm 'āyīm hā' mīy putup, hu nō heyah.

'Āte mō'ākutnāp-tup Maminōn kūnāpa', hāptox tu'.” Kaxīy.

⁴⁴ —Mōnāy'xop te Topa pet mīy hām panip xexka kopah, ha Topa te Mōyyex yūmmūgāhā', ha' mīy, top-ixxax ka'ok xexka hā' mīy. ⁴⁵ Ha mōnāy'xop te Topa pet tat, ha Yoyoe te mōnāy'xop mōgāhā', ha yāy yōg hām tu nū'tat, 'ihā Topa te' puknōg xop xohix hām kopa' mōy, nūy mōnāy'xop pu' hōm. Ha mōnāy'xop pip, ha hāmyāxatamuk xohix mōg, ha Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat. ⁴⁶ Ha Topa te Namix putup pax, ha Topa pet max xexka mīy putup, mōnāy'xop Yako yōg Topa pu' mīy putup, ⁴⁷ pāyāk-tok Xānomām te' mīy.

⁴⁸ —Pa Topa xexka xe'ēgnāg te mīptut 'ūm kopa' tī'ah, nōm mīptut yīm hā' mīy, ha tik te Topa pupi hām'āktux, tu:

⁴⁹ “Pexkox xexka yāk xip'ax xe'ēgnāg,

ha hahām yāk mūn hā hāptonnok'ax.

Xate 'a mīptut 'ūm mīy putup, puk pip'ax? 'Ak pip putup'ah.

⁵⁰ 'Ūgyīm te hāpxop xohix mīy." Kaxīy.

⁵¹ Yā 'Extep te hām'āktux kux, tu:

—'Āyīpkox 'ohnāg! 'Ākuxa mām 'ohnāg Topa kopah! Yā 'āmnīy xohix hā Topa Koxuk pu 'āyīpkox 'ohnāg, mōnāyxop yīpkox hok, xix 'āxop. ⁵² Mōnāyxop te Topa pupi hām'āktux xop kix, nōm te Yeyox nūn'ax 'āktux, ha 'āxop te Topak-tok hōm hām puknōg yōg xop pu', puyīp-tex. ⁵³ Pexkox yōg nū'pok xop te xa Topa yōg xat'ax hōm, pa 'āxop tep-tup nōg. 'Ūkux. Kaxīy.

⁵⁴ Ha' xexka xop te hām'āpak, tu' gāynām, tu' xox kāyānām, 'ūgāy tu'. ⁵⁵ Pa Topa Koxuk te 'Extep ka'ogāhā', tu mō pexkox kāgmāg, tu Topa yōg yānām xe'ēgnāg pēnāhā', tu Yeyox pēnāhā kamah, ha Topa yīpxe'e hāk-nīhā' xip, ⁵⁶ tu:

—'Āte pexkox kopa' pēnāhā', tu Yeyox pēnāhā', yā Tikmū'ūn Kutok, tu Topa yīpxe'e hāk-nīhā' xip. Kaxīy.

⁵⁷ Pa Yoneo xexka xop gāynām, tu' yīy ka'ok, tu mō yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak hok, tu mō' nū'paha', ⁵⁸ tu kōmēn Yenoyanēn kopa' xut, hak-nāpa' mōg, ha mīkax xexka tux, nūy putex, ha tik xop te' pēnāhā', tu' xax mōy, tu tik xiptap 'āxet'ax Xaot pata yīka mō'yōn. ⁵⁹ Ha mīkaxxap xexka tux nām, 'ihā 'Extep te Yeyox xānāhā', hu:

—Yāyā Yeyox, 'āte xa 'ūgkoxuk hōm, pa'! Kaxīy.

⁶⁰ Tu' kopaxux hā' xip, tu' yīy ka'ok, hu:

—Yāyā', 'āpu 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux! Kaxīy.

Tu hām'āktux kux, tu' xok.

Ha Xaot te' pēnāhā', tu 'Extep xok'ax putup, yī' kuxa hittup.

8

Ha Xaot te' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā'

¹ Ha Yoneo xop te' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā' kōmēn Yenoyanēn kopah, ha nū'paha', tu mō tika' mōg hāpxupmāhā tu', hāpxexka Yonex tu' mōg, xix hāpxexka Xāmānit tu' mōg, ha mō'pok xop te 12 nox pip Yenoyanēn kopah. ² Tik xop max te Topap-tup pax, tu 'Extep nō hāpkot, tu mō'nīy, tu ta pota ka'ok.

³ Pa Xaot te hāpkummugāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xūyghāhā', tu' pet kopa' mōy, tu' yīm kīy ka'ok, tu kanet kopa' xex, tik xop xix 'ūn xop.

Tik xop te hām'āpak max 'āktux kōmēn Xāmānit kopah

⁴ Ha nōm nū'paha te Topa yōg hām'āktux 'āktux putat tox hā, xix kōmēn xohix kopah. ⁵ Ha ta' mōg Pinip, tu mōktu Xāmānit tu' xupep, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux. Yā 'ōhōm Yoneo yōg tikmū'ūn xat'ax xe'ēgnāg. ⁶ Ha Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxap-xet, xip-tox puxet, tu Pinip yōg hām'āktux 'āpak, tu hāpxopmā xe'ēgnāg pēnāhā'. ⁷ Ha Pinip te yāmīy kummuk mōy Xāmānit yōg tikmū'ūn kopah, ha yāmīy kummuk yīy ka'ok, tu' mōg, ha hāpkumep hok xop hittup, tu hāpkumep, yāy hi ha' mōg. ⁸ Yīy Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxa hittup xexkah.

⁹⁻¹¹ Pa tik 'āxet'ax Xīmām te' xut mīhīm, tu hāmyāxatamuk xohix hā kugōy hāp-tex, tu yāy 'āktux xexka', ha Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxānōg Xīmām hā, 'ūxut mīhīm hah, tu' yīpkox pip Xīmām pu', tu: "Yā Topa mūn te Xīmām ka'ogāhā xexka!" kaxīy.

¹² Pa Pinip nūn, tu Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux, ha tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, hap-tox pix, tik xop xix 'ūn xop. ¹³ Ha Xīmām kuxa yūm ka'ok kamah, hap-tox pix, ha Pinip pe' mōg, tu hāpxopmā xe'ēgnāg pēnāhā', tu

tikmũ'ün hittupmã'ax pēnāhā', tu kuxānōg.

¹⁴ Ha Yeyox yōg mō'pok xop pip Yenoyanēn kopah, tu Xāmānit yōg tikmũ'ün yāyhā Yeyox yōg xop yūmmūg, tu Pet xix Yoām mō'pok.

¹⁵ Ha' mōg, tu mōktu mōxaha Xāmānit tu', tu Topa tu' xak, puyīy yāy Koxuk nũ'kutnā nōm tikmũ'ün hah. ¹⁶ Hōmā xix hōnhā Topa te yāy Koxuk Xe'ēgnāg nũ'kutnā hok Xāmānit yōg tikmũ'ün hah, pa kōnāg hāp-tox pix puxehnāg, 'Ihā Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. ¹⁷ Ha Pet xix Yoām tep-tox yīmũ' yīm xex, ha Topa te tikmũ'ün ha nũ'kutnāhā yāy Koxuk Xe'ēgnāg.

¹⁸⁻¹⁹ Ha Xīmām te' pēnāhā', tu mō'pok xop tep-tox yīmũ' yīm xex pēnāhā', yā Topa te yāy Koxuk nũ'kutnāhā tikmũ'ün hah, ha Xīmām te' pēnāhā', hu hām'āktux, hu:

—'A' nōmenex nōm hāpka'ok'ax, yīy xa tayūmak hā' nōy yānān 'ūyīy tikmũ'ün putox yīmūg yīm xeh, puyīy Topa Koxuk 'ūka'ogā'. Kaxīy.

²⁰⁻²¹ Pa Pet te' mǎnōg, tu:

—Topa te 'ōg tayūmak nōāp-tup, xix 'āmūn nōāp-tup kamah! Xate hāmpē'āpaxex tayūmak hā' nōy yānān, nūy Topa Koxuk pa'. Topa te' hok tu nũ'kutnāhā', pāyā xa nũ'kutnā hok, 'ākuxa kummuk hah. Topa te 'āka'ogāp-tup 'ohnāg.

²² 'Āpu, yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, tu Topa tu' xax, pu 'ōgnū hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. ²³ 'Āte 'āyūmmūg. 'Ōgnū hāpkummuk mīy'ax te 'āhīy yāy pu'. 'Āmūn yīpkumīy xexka nām. Kaxīy.

²⁴ Ha Xīmām te tu' xak, hu:

—'Āpu, Topa tu' xax, 'ūgmūn pupi tu' xax, pu tu nū hok hāp-xopmã'ax kummuk, nōm hāp-xopmã'ax kummuk xate hām'āktux. Kaxīy.

²⁵ Ha Pet xix Yoām te Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu ta' mōg putpu Yenoyanēn tu', hu putat tox hā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux,

nūy xip tu xexka xohix kopa' xuk-tux.

Pinip te hāpkumep

²⁶ Ha pexkox yōg nũ'kutnā'ax te Pinip pu hām'āktux, hu:

—'Āyok, nūy mōg Yenoyanēn yōg putat hā, nūy mōy kōmēn Gayat tu 'āpēp. Kaxīy.

Ha putat te hām panip xexka kopa' xip.

²⁷ Ha ta' yok, tu' mōg, tu hāp-xexka yōg 'Etxop yōg tapāyōg pēnāhā', ha tapāyōg yā 'Ennōk, tu 'Etxop yōg xat'ax hex Kānax hā kāmānat, tu hāp-xexka yōg tayūmak xex, tu' pēnā max, tu' mōg Yenoyanēn tu', nūy Topa xax, nūy Topa pu nũ' xup. ²⁸ Tu putpu' nūn, tu te hāp-xop yīkūy'ax yīmũ' yūm, tu' nūn, tu mō'kupix, tu Topa pupi hām'āktux'ax 'Iyait yōg tappet mō'kupix, ²⁹ ha Topa Koxuk te Pinip pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy nū mūtik mōg hāp-xop yīkūy'ax yīmũ'. Kaxīy.

³⁰ Ha' mōg mō'ka'ok, tu tapāyōg mō'kupix 'āpak, tu:

—'Ok yūmmūg xate hāp-xop mō'kupix'ax? Kaxīy.

³¹ Ha' nōy yānān, tu:

—'Ap yūmmūg'ah. 'A tik 'ūm tek yūmmūgā'ah. Kaxīy.

Tu' xānāhā', pu mōg, pu yāy mūtik mōg. Ha hāp-xop tat'ax yīmũ' mām, tu' nōy mūtik mōg. ³² Ha mō'kupix hā kaxīy:

“Tikmũ'ün te kahnēn mōgāhā', nūy putex, hā kaxīy tikmũ'ün te nōm tik mōgāhā', nūy putex. Tikmũ'ün te kahnēn kutok xax xaxit, ha' yīy hok, yā kaxīy nōm tik yīy 'ohnāg.

³³ Tu' hok tu yāyhāhup, hāpkummuk mīy 'ohnāg tu', yīy tik xop te hāpkohe' mīy, 'Ihā tik max pu hāpkummugāhā'.

'Ū'ūm te tik mōkputox 'ūm pēnāhā'? 'Ap xip'ah, tik xok hah.” Kaxīy.

³⁴ Ha tapāyōg te:

—'Āyīy, tik 'ūm 'ōhōm? 'Ok pe 'Iyait te yāy kax'āmi', 'ok pe' nōy pupi kax'āmi'? Kaxīy.

³⁵ Ha Pinip te hām'āktux, tu hāmyūmmūgāhā', tu nōm tappet hittap hā Yeyox 'āktux, tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūgāhā'.

³⁶ Ha' mōg putat hā, tu kōnāgkox pēnāhā', ha tapāyōg te:

—Pēnā! Kōnāgkox! 'Āpu, kōnāg hāk putox pix! Kaxīy.

³⁷ Ha Pinip te:

—'Āte 'āp-tox pix'ax. 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok xe'e'? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Hamūn! 'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'Ōhōm yā Topak-tok xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁸ Ha hāpxox yīkūy'ax tu' xakux, ha Pinip te tapāyōg putox pix kōnāg hā.

³⁹ Ha kōnāgkox tu' xupep, tu putpu' nūn, ha Topa Koxuk te Pinip putmōg, yīy tapāyōg te' pēnā hok, tu' kuxa hittap hā' mōg yāy pet hah. ⁴⁰ Ha tik 'ūm te Pinip pēnāhā kōmēn 'Ayot tu', ha kōmēn xohix tu hām'āktux hā' mōg, tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu' mōg, tu mōktu xupep Xeyanet tu'.

9

Xaot te hāpkummuk mīy'ax hā yāyhāhup

¹ Pa Xaot gāy, tu' yīy gāynām, tu:

—'Āte Yeyox mūtik mōg xop xohix kix putup! Kaxīy.

Tu' mōg tik te 'āmānex xop xat'ax hah, ² tu tappet pop, pu kōmēn Namān yōg xexka xop tu' mūg, nūy Yeyox yōg putat hā' mōg xop mūy, nūy tik xop xix 'ūn xop mūy, nūy kīy, tu nūktu Yenoyanēn ha' mōgā'.

³ Tu ta' mōg Namān yōg putat hā' mōg, ha kōmēn hāmhūmnāg tu' xip, ha hāpxip 'ohnāg 'īhā kuyānām xexka xakot Xaot yīmap. ⁴ Ha Xaot

te hām tu' nāhā', tu yānmūn xupep'ax 'āpak, ha:

—Xaot, Xaot, tep tu xatek xūygāhā'? Kaxīy.

⁵ Ha Xaot kuxānōg, tu:

—'Ū 'ūm 'āmūn? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—'Ūgmūn yā Yeyox. Xatek mūn xūygāhā', ⁶ pa 'āyok, nūy 'āk-nīhā xihip, tu mōg tu mōktu kōmēn Namān tu xupep. 'Ōnte tik 'ūm te xa hāmyūmmūgāp-tup. Kaxīy.

⁷ Ha tikmū'ūn te Xaot mūtik hāpkumep, tu' hip, tu' yēy. Tu' yīy'ax 'āpak, pāyā 'a tik 'ūm pēnā'ah.

⁸ Ha Xaot yok, tuk-nīhā' xip, pāyā hāmpēnā hok, ha tik te Xaot yīm mūg, tu' mōgāhā', tu mōktu mōxaha Namān tu'. ⁹ Ha 'āmniy 3 hā Xaot te hāmpēnā hok, tu' xit hok, xi' xo'op hok kamah.

¹⁰ Ha kōmēn Namān kopa' xip tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, 'ūxuxet'ax 'Ānānīn, ha yāy koxuk hā hām'āpak, ha yūmūg xuxyā te' xānāhā', hu:

—'Ānānīn! Kaxīy.

Ha:

—Te 'ūm? Kaxīy.

¹¹ Ha yūmūg xuxyā te' xat, hu:

—'Āyok, nūy mōg putat yok hā Yot pet hah, nūy Tax yog tik 'āxet'ax Xaot xax. 'Ūpēnā! Tute Topa mūtik hām'āktux! ¹² Tu' yōtkup hā tik 'āxet'ax 'Ānānīn pēnāhā', ha' nūn, tu' xupep, tup-tox yīmū' yīm xex, pu xe hāmpēnā'. Kaxīy.

¹³ Pa 'Ānānīn te' yānān, hu:

—Yāyā', tikmū'ūn te Xaot 'āktux kummuk. Tute 'ōg tikmū'ūn xūygāhā Yenoyanēn kopah, ¹⁴ tu Yenoyanēn tu' xip, tu tappet pop Yoneo yōg 'āmānex xexka xop tu', tu' nūn, nūy mūy, nūy kīy, nōm xop te 'āxānāhā'. Kaxīy.

¹⁵ Pa yūmūg xuxyā te:

—'Āmōg. 'Āte Xaot yāykutnāhā, puk mūn 'āktux hāmpuknōg xop pu', xi' xexka xop pu', xix Yoneo yōg tikmū'ūn pu', ¹⁶ tu' xūy putup

'ūgmūn hā, ha 'āte tu nōm 'āktux putup. Kaxīy.

¹⁷ Ha 'Ānānīn mōg, tu mīptut tu' xupep, tu mō'nāhā', tu Xaot putox yīmū' yīm xex, tu:

—'Ūgnōy Xaot, xate yūmūg xuxyā Yeyox pēnāhā putat kopah, hak xat xa', pu xe pēnā', pu Topa Koxuk 'ākuxa ka'ogā'. Kaxīy.

¹⁸ Hāpxip 'ohnāg 'īhā 'ūxax 'ūm te Xaot pa tu' nāhā', ha' xax yā māpxax putuk, ha Xaot te hāmpēnā max, tu' yok, tuk-nīhā' xip, hāp-tox pix, ¹⁹ ha' xit, xi' xo'op, tu mōktu ka'ok.

Xaot te kōmēn Namān tu' xip

'Āmnīy kutōgnāg 'īhā Xaot te nōm xop kuxa mān ka'ok xop mūtik tihi Namān kopah. ²⁰ Tu' mōg Topa pet hah, nūy Yeyox 'āktux, tu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Yeyox yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

²¹ Ha' xohix kuxānōg, hu yāy pu hām'āktux, hu:

—'Ok yā Xaot xe'e'? Hōmā Xaot kuxa yūm 'ohnāg Yeyox kopah, tu' gāynām nōm xop tu', nōm xop te Yeyox 'āxet'ax hā Topa xānāhā', ha' nūn, nūy mūy, nūy kīy, nūy Yenoyanēn yōg 'āmānex xop ha' mōgā'. Pāyā hōnhā Xaot kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu Yeyox 'āktux! Kaxīy.

Tu' kuxa te' yēy.

²² Ha Xaot ka'ok, tu hām'āktux max, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux, tu yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux, ha tikmū'ūn te Namān kopa' pip te' yēy.

²³ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yoneo gāy xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Xaot putex. ²⁴ Tu' xaptop hā' pip Namān yōg mō'yīnnīn'ax tu', tu' Xaot hip, tu 'āmnīy xohix hā' hip, xix hāptup xohix hā mō'yīnnīn'ax hā pēnānā' pip, nūy Xaot mūy, nūy putex, pa tik 'ūm te Xaot pu' suktux. ²⁵ Ha 'āmnīy koxtap 'īhā tik xop te Xaot mūtik hāpkumep te Xaot xix manax kopah, pu' gāy xop 'ūp-tex hok,

'ūxaptop tu' xix, tu hāpxux 'īhā' yūm, pu tu xupmān, ha' xut, ha' xupaha'.

Xaot te kōmēn Yenoyanēn tu' xip

²⁶ Tu ta' mōg, tu mōktu xupep Yenoyanēn tu', tu nōm xape xop pēnāp-tup, pāyā nōm xop kuxānōg, tu hāmpē'paxex, hu: "Xaot te yā mō'āmā'. Tute' koit. 'A Yeyox yōg'ah." Kaxīy. Tu' yīpkutuk. ²⁷ Pa Maname nūn, nūy Xaot mō'nīynām, tu' mōgāhā mō'pok xop hah, ha mō'pok xop te' pēnāhā, ha Maname te nōm xop pu hāmyūmmūgāhā'. Yā hōnhā Xaot te Yeyox 'āktux, tu yūmūg xuxyā yōg hām'āktux'ax 'āktux Namān kopah, tu' yīpkutuk 'ohnāg.

²⁸ Ha Xaot te nōm xop mūtik nox tihi', tu yūmūg xuxyā 'āktux Yenoyanēn xohix kopah, ²⁹ tu' yīpkutuk 'ohnāg, tu hām'āktux hā' nōy yānān Genex yī'ax xop mūtik, ha nōm gāy xop te Xaot putex putup. ³⁰ Pāyā' xape xop te' yūmmūg, tu Xaot mōgāhā Xeyanet tu', tu yāy yōg hām ha' kutnāhā kōmēn Tax tu'.

³¹ Ha hāpxexka Yonex yōg kuxa mān ka'ok xop hittup, tu' kuxa mān, xix hāpxexka Ganinet yōg xop kuxa mān, xix hāpxexka Xāmānit yōg xop, tu' hittup, 'ūgāy nōg hah, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, tu yūmūg xuxyā Yeyox yōg putat hā' mōg, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn nūn, tu nōm xop xohix nōy nā' mōg.

Pet te kōmēn Nit tu' mōg, xix kōmēn Yop tu'

³² Ha Pet te hāpkumep punethok, tu kōmēn xohix tu' mōg, tu 'āmnīy ha ta' mōg, tu mōktu xupep kōmēn Nit tu', tu' kuxa mān xop xape xop mūtik pip. ³³ Ha tik 'ūm 'āxet'ax 'Ēnēy xip, tu hāmyāxatamuk xohix te 8 hā hāpkumep hok, tu mīmpe mō'yōn'ax yīmū' pip. ³⁴ Ha Pet te:

—'Ēnēy, Yeyox Kunnix te 'āhittupmāhā'. 'Āyok, nūy 'āk-nīhā xip, xa 'ōg komenok yūm. Kaxīy.

Ha' yok, tuk-nīhā' xip. ³⁵ Ha Nit yōg tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', xix Xanōn yōg xop te' pēnāhā', hu' kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah, tu yāyhā Yeyox yōg tikmū'ūn.

³⁶ Ha 'ūn 'ūm xip, Yop kopa' xip, tu' xuxet'ax Tamit, yā' xuxet'ax nōy Nok, nōm tikmū'ūn yīy'ax hā: "Mūnūy." Kaxīy. Ha Nok kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah. Nōm 'ūn max, tu hāpxopmā max, ha tikmū'ūn te' yūmmūg, ha hāpxop hok popmāhā', 'ūhok xop pu' nīm. ³⁷ Tu 'āmnīy 'ūm 'īhā' pakut, tu' xok, ha' pix, tu mīpku'īn yīmū' put mōg, tu' mōg, tu mō'tat pepi mīptut nōy yīmū' mōg'ax kopah, tu' xex. ³⁸ Ha Pet te Yop tu' yīkā' xip, ha' kuxa mām ka'ok xop te tik 2 mō'pok, ha Pet xānāhā', tu ta' mōg, tu mōktu Pet ha mōxaha', tu:

—Mā'! 'Ānūn mō'ka'ok! Kaxīy.

³⁹ Ha' yok, tu yōkāmū' nūn, tu nūktu mōxaha mīptut tu', ha 'ūn hok mām xop te Pet yīmap hā' potaha'. Hōmā Nok te topixxax xap, 'ūhok mām xop pupi' xap, yā hōnhā Pet tu nōm xax mūg, nūy Pet tu Nok mūn max mūgā'. ⁴⁰ Ha Pet te' xohix xat, hu:

—Hāptopa 'āmōxān. Kaxīy.

Ha' mōg, yīy Pet te' kopaxux hā' xip, tu Topa pu hām'āktux, tu hām'āktux kux, tu pepi' mōg, tu Nok yīnxax xat, hu:

—Tamit, 'āyok, nūy pepi xip. Kaxīy.

Ha' pa ko'a', tu' yūm. ⁴¹ Ha Pet te' yīm hā' mūg, tu' yoa', tu 'ūn xop xānāhā', xi' kuxa mām ka'ok xop, tu:

—'Ūpēnā'! Yā' hi'! Kaxīy.

⁴² Ha Yop yōg tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, hu' kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, ⁴³ ha 'āmnīy xohix hā Pet te Yop kopa' nox xip, Xīmām mūti ti', ha xokxax

hā hām Xīmām, tu xokxax xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak.

10

Pet xix Kohnēn

¹ Ha tik puknōg 'ūm 'āxet'ax Kohnēn, tu kōmēn xexka Xeyanet kopa' pet, tu 'Itat yōg xonat xop hā kapitām. ² Tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, xik-tok te', xi' xetut te', xi' xape xop xohix te Topa xak, nōm te Kohnēn pet kopa' tihi'. Tu Yoneo hok pip xop pu hāpxop hok nīm, tu' xupkumīy 'ohnāg, tu 'āmnīy xohix hā Topa pu hām'āktux. ³ Ha māyōn he 'īhā Kohnēn te pexkox yōg nū'kutnā'ax pēnāhā', yāykoxuk hā' pēnāhā', tu' pēnā max, ha' nūn Kohnēn hah, tu hām'āktux, hu:

—Kohnēn. Kaxīy.

⁴ Ha' nōy te' yēy, tu kuxānōg xexka', tu' pēnā ka'ok, tu:

—Pute 'ūm nūhū'? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, tu 'ōg hāpxopmā max pēnāhā', tu 'āxaxok 'ohnāg. ⁵ 'Āpu, tik 'ūm mō'pok kōmēn Yop tu', pu Xīmām Pet xānā', ⁶ ha Xīmām nōy pet tu' xip, nōm Xīmām nōy te xokxax hā' hām, tu' xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak, ha Xīmām pet te kōnāg xexka kux tu' yūm. Kaxīy.

⁷ Tu' mōg, pexkox yōg nū'kutnā'ax mōg, ha Kohnēn te' yōg kāmānat 2 mō'pok, xix xonat xe'ep-xet mō'kutnāhā', ha xonat te Topa xak kamah. ⁸ Ha Kohnēn te mō'pok xop pu hāmyūmmūgāhā', tu tu pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux 'āktux, tu Yop tu mō'pok.

⁹ Ha hāptup ha ta' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Yop tu', 'īhā Pet te māyōn te yāy kote' yūm 'īhā pepi' mōg, tu mīptut xanep yīmū' yūm, nūy Topa pu hām'āktux. ¹⁰ 'Ūp-tup tep-tex, ha' xit putup, pa' xit'ax puk 'ohnāg, yī' hip, tu yāy koxuk hā' pēnāhā', ha pexkox xōn, ¹¹ ha

Pet te' pēnāhā', ha pexkox tu top-ixxax xexka yīxohoh, tu' kuxyā hā' hīy, ¹² tu xokxop kopa' xex, xix putuxnāg, xi' kep hā' mōg xop. ¹³ Ha yānmūn xupep'ax te:

—Pet, 'āyok, nūy kix, nūy mā'! Kaxīy.

¹⁴ Pa Pet te:

—'Ak mūn'ah. 'Āte' mā xet'ah xokxop mā hok xop. Kaxīy.

¹⁵ Ha' yānmūn xupep'ax te xe':

—Topa te nōm putup, yī' max. Kaxīy.

¹⁶ Ha' yīxohoh, tu' nūn tehomip tixoxuyuk, ha pexkox tu' mōg, tu yāy xaxogāhā'.

¹⁷ Pa Pet te' yēy, tu:

—Topa tep-tep 'ūgyūmmūgāp-tup? Kaxīy.

Tu hāmpē'paxex, 'ihā Kohnēn yōg kāmānat nūn, tu nūktu mōxaha', tu Xīmām pet xak, tu yā' xipi', tu mīptut yōg mō'yīnnīn'ax tu' tihī', ¹⁸ tu' xānāhā', hu:

—'Ok xip Xīmām Pet? Kaxīy.

¹⁹ Ha Pet te hāpxopmā'ax pe'paxex, 'ihā Topa Koxuk te:

—'Ūpēnā'! Yā tik 3 te 'āxak. ²⁰ 'Āpu, nāhāy, nūy nōm xop mūtik mōg. 'Ākuxānōg hok, 'āte nōm tik nū'pok 'āhā. Kaxīy.

²¹ Ha Pet yīxohoh, tu:

—Yāk mūn Xīmām Pet. Tep ha 'ānūn? Kaxīy.

²² Ha' nōy te:

—'Āhak nūn. Kapitām Kohnēn tek mūg nū'pok, yā' māx, tu hāmyok mīy, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te nōm putup pax, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' xat, hāk mūg nū'pok, ha 'āxānāhā', pu Kohnēn pet ha mōg, 'ūyīy 'ognū hām'āktux'ax 'ūm 'āpax. Kaxīy.

²³ Ha Pet te tik 3 tu' kax, pu' xit, nūy mōhōn yāy pet kopah.

Hāptup ha ta' mōg Kohnēn yōg tik mūtik, ha' xape xop mōg kamah, ²⁴ tu mōktu hāptup nōy 'ihā' mōxaha Xeyanet tu', ha Kohnēn te' hip, tu'

xape xop xohix mūtik hip, ²⁵ ha Pet nūn tu nūktu mō'nāhā', ha Kohnēn te' kopaxux hā' nāhā', tu nū'xup, nūy heyak, ²⁶ pa Pet te:

—Xihip 'āk-nīhā'. Yāk mūn tihik kamah. Kaxīy.

²⁷ Tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu mō'nāhā', tu tikmū'ūn punethok pēnāhā', ²⁸ tu hām'āktux, hu:

—Yoneo yōg xat'ax xate' yūmmūg, ha' xat hok, hu: “Mōnā hok tik puknōg pet kopah,” kaxīy. Pa Topa tek mūn yūmmūgāhā', hu: “Hāmpē'āpaxeh hok, hu: —Topa te' puknōg xop putup nōg, kaxīy. 'Āmhok. Topa te nōm putup, puyīy yāyhā yāy yōg tikmū'ūn,” kaxīy.

²⁹ Xatek xānāhā', 'āhak nūn. Putep hā xatek xānāhā'? Kaxīy.

³⁰ Ha Kohnēn te:

—Hōmā, 'āmnīy te 4 'ihā, māyōn he 'ihā, 'āte Topa pu hām'āktux, tu tik 'ūm pēnāhā', ha' yōg topixxax te yānām putuk, ³¹ ha: “Kohnēn, Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, tu 'ōg hāpxop popmā'ax pēnāhā'. ³² 'Āpu, Yop tu mō'pok, pu Xīmām Pet xānā', ha kōnāg xexka kux tu' xip Xīmām nōy pet kopah, ha Xīmām te xokxax hā' hām, tu' xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak,” kaxīy. ³³ Hāpxip 'ohnāg 'ihā 'āte 'āxānāhā', ha 'ānūn, hak mūg hittup. Hōnhāk mūg pip, ha Topa tek mūg pēnāhā', hak mū'āte 'ōgnū hām'āktux'ax 'āpak putup, Topa te nōm 'āxat, xa' xuktux. Kaxīy.

Pet te puknōg xop pu hāmyūmmūgāhā'

³⁴ Ha Pet te hām'āktux, hu:

—Hōnhā 'āte hāmyūmmūg, Yā Topa te' xohip-tup, 'ok pe Yoneo yōg tikmū'ūn, 'ok pe' puknōg, ha Topa pu' nōy putuk. ³⁵ Topa te hāmyok mīy'ax xop xohip-tup pax, ha tikmū'ūn 'ūm xohix te Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, puxix Topa nōm putup, ³⁶ tu yāy pupi hām'āktux'ax nū'kutnāhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn hah, tu Yeyox Kunnix nū'kutnāhā', ha Yeyox te' kuxa mām yūmmūgāhā', xix yāy kep hā'

mūg'ax kama yūmmūgāhā', 'ūyīy yūmmūg hittup. Yā Yeyox yūmmūg xohix hāg xuxyā'.³⁷ Yoām te hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap, tup-tox pix, tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux hāpexka Ganinet kopah, xix hāpexka Yonex xohix kopah.³⁸ Hak-nāy tu Topa te Nāyane yōg Yeyox hā yāy Koxuk nū'kutnāhā', nūy nō ka'ogā', hā yāyhā ka'ok xe'ēgnāg, tu hāpkumep hāpexka xohix tu', tu hāpxopmā max, tu tikmū'ūn xohix hittupmāhā', Hāmgāyāgnāg te nōm xop kummugāhā', yā Topa te Yeyox mūtik xip.³⁹ Hak mū'āte' pēnāhā Yoneo yōg hāpexka tu', xix Yēnoyānēn kopah, pa Yoneo yōg tikmū'ūn te Yeyox putex mīpkupnix tu'. Kaxīy.

⁴⁰ Tu xe:

—Pa 'āmnīy 3 nōg, 'īhā Topa te' hīnnāhā putpu', hak mū'āte' pēnāhā'.⁴¹ Yāk mūg xit xi' xo'op Yeyox mūtik. 'Ap tikmū'ūn xohix te' pēnā'ah.⁴² Ha Topa tek mūg xat, 'ū hām'āpak max'ax 'āktux, nūy tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, nūy tikmū'ūn xohix yūmmūga', ha Topa te Yeyox putpu nū'kutnāp-tup, pu tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, xi' puknōg yōg, 'ūxakix xop, xi' hi xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup.⁴³ Hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox 'āktux, hu: “Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax, pu tu' kux, nōm xop kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, 'ūka'ok hah,” kaxīy.

Topa Koxuk te Yoneo hā' puknōg xop ka'ogāhā'

⁴⁴ 'Ap Pet te hām'āktux kux'ah, 'īhā Topa Koxuk te' puknōg xop ha yīxohoh, nōm te hām'āpak hā' yīxohoh,⁴⁵ ha Yoneo yōg kuxa mam ka'ok xop te' yēy, tu:

—Topa te kama' puknōg xop ha yāy Koxuk nū'kutnāhā'! Kaxīy.

⁴⁶ Ha' puknōg xop te yāy pu' puknōg yīy'ax hā hām'āktux, Topa te' ka'ogāhā, pu yī' xuktux, nūy

Topa 'āktux max nōmhā'.⁴⁷ Ha Pet te:

—'Ū 'ūm te' puknōg xop pup-tox pix'ax xat hok? 'Ak mūn'ah. Yā Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā' puknōg xop hah, 'ūgmūg putuk! Kaxīy.

⁴⁸ Hu' xat, hu:

—Kōnāg hāp-tox pix, puyīy Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. Kaxīy.

Ha Kohnēn te' xak, pu tu 'āmnīy kutōgnāg hā' nox xhip yāy pet kopah, ha' nox xip.

11

Pet te hāpxopmā'ax 'āktux

¹ Ha hāpexka Yonex kopa' pip Yeyox yōg mō'pok xop, xi' xape xop, tu' puknōg xop kuxa mām ka'ok'ax 'āpak,² ha Pet nūn, tu nūktu xupep Yenoayanēn tu', ha' xape xop te' puknōg xop te yāyhā Yoneo hāmāxap putup, hu' mānōg,³ tu:

—Tep mīy xate'? Tep tu 'āxit hāmpuknōg xop mūtik, nōm te yāy xax yīmap tu' mep 'ohnāg? Kaxīy.

⁴ Pa Pet te tik xop yūmmūgāhā', hu:

⁵ —'Āte Topa pu hām'āktux Yop kopah, tu yāy koxuk hā' pēnāhā', ha pexkox tu topixxax xexka yīxohoh, tu' kuxyā hā' hīy, tu' nūn tu nūktu 'ūgha' nūn.⁶ 'Āte' pēnā ka'ok, ha xokxop gāy xop kopa' xuk, xi' kep hā' mōg xop, xix putuxnāg,⁷ hā' yānmūn xupep'ax te: “Pet, 'āyok, nūy kix, nūy mā'!” kaxīy.⁸ Pa 'āte: “Ak mūn'ah. 'Āte' mā xet xokxop nōm mā hok xop,” kaxīy.⁹ Ha' yānān, hu: “Topa te nōm putup, yī' max,” kaxīy.¹⁰ Ha' xe yīxohoh te 3, ha pexkox tu' mōg putpu', tu yāy xaxogāhā'.¹¹ Ha Xeyanet yōg tik 3 nūn, tu nūktu mōxahā', tik puknōg te nōm mō'pok 'ā',¹² 'īhā Topa Koxuk te: “Mōy, 'āmōg, tu' yīkopit hok.” Kaxīy. Ha tak mūg mōg, nū' xape te 6 mūtik mōg, tu mōktu mōxaha tik puknōg pet tu'.¹³ Ha tik puknōg te hām'āktux, hu:

“Hōmā 'āte pexkox yōg nū'kutnā'ax pēnāhā mīptut kopah, ha' xat, hu: 'Āpu, tik 'ūm Yop tu mō'pok, pu Xīmām Pet xānā'.¹⁴ Pet te xa Topa yōg hām'āpak'ax yūmmūgāp-tup, xix 'āxape, pu 'ākuxa mām ka'ok nōm hām'āktux'ax kopah, pu Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy nō max tat 'ūyānān tu,' kaxīy.”¹⁵ Yīy 'āte hām'āktux, 'hā Topa Koxuk te' puknōg xop tu' yīxohoh, 'ūgmūg putuk. Hōmā Topa Koxuk te yūmū'ā tu' yīxohoh, tu yūmū'ā tu' xip hām tu kamah.¹⁶ 'Āte hāmpe'paxex. Yūmūg xuxyā te hām'āktux, hu: “Yoām tep-tox pix kōnāg hā, pa 'āte xa nū'kutnāp-tup Topa Koxuk, pu yīy 'āka'ogā',” kaxīy.¹⁷ Hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, ha Topa te yūmū'ā nū'kutnāhā yāy Koxuk. Yā hōnhā' puknōg xop kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopa kamah, ha Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā kamah, yā' nōy putuk. 'Āte Topa mutik yāy tuk-mīy putup'ah. Kaxīy.

¹⁸ Ha' mō'pok xop te' xupak, tu' māmōg kux, tu' yēy. Tu Topa 'āktux max, hu:

—Yā Topa te' puknōg xop pu hūpmāhā', pu hāpkummuk mīy kux, nūy hi xe'ēgnāg! Kaxīy.

'Ātikit yōg xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah

¹⁹ Tikmū'ūn te 'Extep putex Yenoyanēn tu', ha' gāy xop te' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā', tu' xūygāhā', ha' xupmāhā hāptox tu', hāpxexka Penix tu', xix hāmyīn yūm Xip tu', xix kōmēn 'Ātikit tu', tu hām'āpak max'ax 'āktux hā' mōg, tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, 'ap puknōg xop pu hām'āktux'ah.²⁰ Pāyā Xip yōg tihik, xix kōmēn Xinēn yōg tik mōg, tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', tu hām'āktux hā' mōg, tu yūmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux

Genex yōg puknōg xop pu' kamah,²¹ ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop mō'nīynām, tu' ka'ogāhā', ha' puknōg xop punethok kuxa mām ka'ok yūmūg xūxyā Yeyox kopah, tu hāpkummuk mīy kux.

²² Ha' kuxa mām ka'ok xop te' xupak Yenoyanēn kopah, tu mō Maname kutnāhā 'Ātikit tu'.²³ Ha ta' mōg, tu mōktu xupep 'Ātikit tu', tu Topa te nōm xop ha hāmmaxnā pēnāhā', ha' kuxa hittup xexka', tu hāmyūmmūgāhā', nūy ka'ogā', pu yī' kuxa mām xe'e yūmūg xuxyā kopah, mō kuma' mōg.²⁴ 'Ūmax Maname', yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha' kuxa yūm ka'ok xe'e, ha' puknōg xop xohix nūktu Yeyox tu yāy kotīnnāhā'.

²⁵ Ha ta' mōg Maname', tu mōktu xupep Tax tu', nūy Xaot xax,²⁶ tu' xipihī', tu' nūnnāhā 'Ātikit tu', ha hāmyāxatamuk puxet hā Xaot xix Maname te' kuxa mām ka'ok xop mūtik nūn tu nū'nāhā', tu nōm xop xohix pu hāmyūmmūgāhā', ha nū mūtik yāy kotīnnāhā', ha 'Ātikit yōg tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy kōnāmāhā', tu: “Kunnix yōg xop.” Kaxīy.

²⁷ Ha Topa pupi hām'āktux xop te Yenoyanēn tu' pip, tu ta' nūn tu nūktu mōxaha 'Ātikit tu',²⁸ ha tik te Topa pupi hām'āktux 'āxet'ax 'Āg, tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu hām'āktux, Topa Koxuk te' yūmmūgāhā', ha 'Āg te:

—'Ūxit'ax nōg putup, yā hāmhōgnāg, ha putup te' kix putup tikmū'ūn xop xohix te hām xexka xohix kopa' pip. Kaxīy.

Ha hāmhōgnāg, 'hā Kanao te Hōm yōg tikmū'ūn xat.

²⁹ Ha 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop te:

—'Āpu, yūmūg tayūmak 'ūm mōgā', pu Yenoyanēn yōg xape xop pu' popmā'. Kaxīy.

³⁰ Ha' mōgāhā', ha Maname xix Xaot mōg Yonex tu', nūy tayūmak mōgā tik pēnā max'ax xop pu'.

12

Ūgāy xop te xe hāpkummugāhā'

¹ Yā 'Enot te Yoneo yōg tikmū'ūn xat, tu hāpkummugāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xūygāhā', ² tu Yoām taknōy Tiak putex mīkax xexka hā. ³ Ha Yoneo xop hittup, yīy 'Enot te' pēnāhā', tu xe' nōy putex putup, hu Pet mūg kamah, ha kanet ha mō'tat, 'ihā Yoneo yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Pām Tokatok Hok māhā'.

⁴⁻⁶ Ha 'Enot te Pet xix kanet kopah, ha xonat xop yāg te 4 te' pēnānā' pip, ha 'Enot te Pet putex putup hāptup 'ihā', 'āmuk xexka kux, 'ihāp-tex putup, yī' kuxa mām ka'ok xop te Topa pu hām'āktux, tu 'āmniy tox hā Topa tu' xak, Pet pupi' xak, 'ihā Pet mō'ōn kanet kopah, ha pipkup māg xap 2 hā' hīy, ha xonat 2 te hāmyīnnīn'ax yīka' tihī', nūy pēnānā' ti'. ⁷ Hāpxip 'ohnāg 'ihā pexkox yōg nū'kutnā'ax xip, ha kuyānām xexka', ha pexkox yōg mō'kutnā'ax te Pet nuhuk, tu:

—Ūpitnāy, nūy mōg mō'ka'ok! Āyok, nūy 'āk-nīhā xihip! Kaxīy.

Ha pipkup māg xap 2 te' yīy yāy ko'a'.

⁸ Ha nū'kutnā'ax te:

—Āxax mō'tat, tu 'āpata xax tat. Kaxīy.

Ha' tat, ha nū'kutnā'ax te:

—Kap mō'tat tu mōyāy nīy, tuk pe mōg. Kaxīy.

⁹ Ha' pe' mōg, pa Pet te hāmpē'paxex, tu yāy koxuk hā' pēnā'ax pe'paxex. ¹⁰ Ha tik te xonat hā' yēn, tu' mōg, tu xonat nōy hā' yēn, ha pipkup mō'yīnnīn'ax yāy xōn, ha kōmēn kotit hā' mōg, ha nū'kutnā'ax te yāy xaxogāhā'. ¹¹ Ha Pet te hāmyūmmūg, 'ap yōtkup'ah, tu:

—Topa te pexkox yōg nū'kutnā'ax nū'kutnāhā 'ūghah, pu 'Enot yōg kanet kopak xut, ha 'Enot tek

xūygāp-tup hok! 'Ap Yoneo yōg tikmū'ūn tek xok'ax pēnāp-tup'ah. Kaxīy.

¹² Tu ta' mōg, tu hāmpē'paxex, tu mōktu xupep Mānix pet tu', yā Yoām Mā'ak mūg tut, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix te yāy tu nū'nāhā', tu Topa pu hām'āktux pax, tu Pet pupi hām'āktux. ¹³ Ha Pet te hāptopa tu' xānāhā', hu:

—Hāpxōn! Kaxīy.

Ha kaxxop hex 'āxet'ax Hone nūn, ¹⁴ tu Pet yīy'ax yūmmūg, tu' kuxa hittup xexka', hu' mōg mō'ka'ok 'ūxape xop tu', tu:

Ya' xip Pet! Kaxīy.

¹⁵ Ha' kuxa mām ka'ok xop te:

—Āp-tox kummuk! 'Ap hamūn'ah! Kaxīy.

Pa Hone te:

—Hamūn! 'Āte' yīy'ax 'āpak! Kaxīy.

Tu xe' xuktux, ha' xape xop te:

—Ōhōm yā pexkox yōg nū'kutnā'ax, nōm te Pet pēnā max. Kaxīy.

¹⁶ Pāyā Pet te:

—Hāpxōn, hāpxōn! Kaxīy.

Tu xe:

—Hāpxōn! Kaxīy.

Ha hāpxōn, tu' pēnāhā', tu' yēy.

¹⁷ Ha Pet te' yīm nuhuk, tu:

—Āyīy hok, pu xonat xop nūn hok. Kaxīy.

Tu hām'āktux pu'uk, hu:

—Topa te hāpxopmā max, puk mūn xut. Mōg, Tiak pu hām'āktux, nūy kanet kopak xut 'āktux 'ūxape xop pu'. Kaxīy.

Tu' mōg, tu mōktu xupaha'.

¹⁸ Ha hāptup ha ta xonat xop te Pet xak kanet kopah, pāyā 'ap xip'ah, ha xonat xop kuxānōg, tu:

—Pi'yā' xip Pet? Kaxīy.

¹⁹ Ha 'Enot te' xat, pu tu Pet xax, ha' xak, pāyā 'a' pēnā'ah, yīy 'Enot gāy xexka', tu xonat xop mūg, tu' yīkopit, tu' kix kakixnāg, ha' xakix.

Ha 'Enot mōg, tu ta' mōg tu mōktu Xeyanet tu', tu 'āmnīy xohix hā' nox xip.

'Enot xok

²⁰ Tu ta tu' gāy Tinok yōg tikmū'ūn tu', xix Xinōm yōg tikmū'ūn tu', hu 'ap hāpxop mōgāp-tup'ah. Ha nōm tikmū'ūn kuxānōg, tu' gāy kux xak, pu 'Enot te hāpxop xe mōgā'. Ha yāy tu nū'nāhā' 'Enot pet xexka kopah, tu 'Enot yōg kāmānat Manax yūmmūgāhā', pu 'Enot pu nōm tikmū'ūn pupi hām'āktux. ²¹ Hāptup nōy 'ihā 'Enot te tik te' xat'ax yōg topixxax max mō'tat, tu' xat'ax yōg mūmpe' yūm'ax yīmū' yūm, nūy tu tikmū'ūn xat, tu hām'āktux tox, tu hām'āktux kux, ²² ha tikmū'ūn yīy ka'ok, tu:

—Topahnāg 'ūm yīy'ax putuk, 'ap tik yīy'ah. Kaxīy.

²³ Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'Enot kix, tu' pakutnāhā', ha puxō'ōy te' māhā', ha' xok, Topa 'āktux max 'ohnāg tu'.

²⁴ Ha' kuxa mām ka'ok xop mōg hāptox tu', tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

²⁵ Ha Maname xip Yenoyanēn tu', xix Xaot, tu' yōg hām'ax kux, tu' mōg, tu ta' mōg tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', tu Yoām Mā'ak mōgāhā'.

13

Maname xix Xaot te hāpkumep kōnāmāhā'

¹ 'Āntikit yōg kuxa mām ka'ok xop kopa' xip Topa pupi hām'āktux'ax xop, xix hāmyūmmūgā'ax xop. 'Ūxohix te: Maname', xix Xīmām Tapāyōg, xix Xinēn yōg Noxit, xix Xaot, xix Mānā'ēm. Hōmā 'Enot mūg tut te Mānā'ēm paha', ha 'Enot mūtik yāy tu tittap, tu' taknōy putuk, pāyā 'a' taknōy'ah. ² Hāptup 'ūm 'ihā nōm tik xop te Topa pu nūktettex, tu' kuxa te' yēy, tu' xit

hok, nūy Topa pu hām'āktux, ha Topa Koxuk te:

—'Āte Maname yāy kutnāhā', xix Xaot yāy kutnāhā', tu nōm xānāhā', pu tu hāpxopmā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux hāptox tu'. Kaxīy.

³ Ha' xohix te Topa pu hām'āktux, hu' xit hok, tu Maname putox yīmū' yīm xex, xix Xaot, tu hāptox tu mō'pok.

Tu Xip tu' tihī'

⁴ Topa Koxuk te mō Maname kutnāhā', xix Xaot, ha' mōg tu mōktu mōxaha kōmēn Xeneo tu', tu mīpkox hā' mōg, nōm mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, tu mōktu mōxaha hāmyīn yūm Xip tu', ⁵ tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xanamīn tu', tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux Yoneo yōg Topa pet kopah, ha Yoām Mā'ak te mō'nīynām. ⁶ Tu ta' mōg hāmyīn yūm tu', tu mōktu mōxaha kōmēn Pap tu'.

Ha Yoneo yōg tik yā' xut mīhīm, 'ūxuxet'ax Mayeyox, tu Topa pupi hām'āktux'ax putuk, pāyā mō'āmā'. 'A' max'ah Mayeyox. ⁷ Tu tik nōy mutik xip, 'āxet'ax Xet Paot, tu Xip yōg tikmū'ūn xat, tu hāmyūmmūg xexkah, tu Maname tu' xānāhā xix Xaot, nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āpax max. ⁸ Ha Mayeyox 'āxet'ax nōy 'Enip, ha tikmū'ūn yīy'ax hā: “'Ūxut mīhīm,” kaxīy. Tutep-tup nōg, tu Xet Paot xut putup, puyīy Topa yōg hām'āktux 'āpax hok. ⁹ Ha Xaot 'āxet'ax nōy yā Paot kamah, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', yīy mīm pēnā ka'ok, ¹⁰ tu:

—'Āmūn yā Hāmgyāgnāg yōg. 'Ākuxa kummuk, yā hāmmāx hā 'āpuknōg. Xate koit pax. Topa te' yōg putat yok mīy, pāyā xate' kohe' mīy. Paxīp! 'Āhup! ¹¹ Hōnhā Topa te 'ākix, ha hāpxip kutōgnāg 'ihā xate hāmpēnā hok putup, tu 'āmnīy xohix hā māyōn 'ūm pēnāp-tup 'ohnāg. Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā hāmpēnāmnok, tu' pa hok, tu tikmū'ūn xak, puyī'

yīm hā' mōgā', ¹² Ha Xet Paot te Topa yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', hu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu Topa yōg hāmyūmmūgā'ax 'āpak, tu' yēy.

Tu hāpxexka Pixit yōg kōmēn 'Ātikit tu' tihī'

¹³ Ha kōmēn Pap tu' tihī', ha ta' mōg Paot xi' xape xop, tu mīpkox hā' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Pānpit yōg kōmēn Pehek tu', tu mīpkox hā' mōg 'ūxeheh, pa Yoām Mā'ak te' nīm, tu putpu' mōg, tu mōktu' xupep Yenoyanēn tu'. ¹⁴ Ha ta' mōg Maname xix Paot, Pehek tu' pip, tu' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Pixit yōg kōmēn 'Ātikit tu', tu Yoneo yōg Topa pet hā' mōxakux, nit xap 'īhā', ha Yoneo xop yōg hāptup xe'e', ha' mām, ¹⁵ ha Yoneo yōg tik te Mōyyex yōg xat'ax mō'kupix, xix Topa pupi hām'āktux xop yōg tappet mō'kupix, tu mō'kupix kux, ha Topa pet yōg tik te' nōy xat, te:

—'Ūgnōy xop, 'āyīy, nūy 'ōgnū hām'āktux hā tikmū'ūn ka'ogā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Paot tek-nīhā' xip, tu' yīm xix, pu' nōy tu: “'Īy hok!” kaxīy. Tu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tihik, xik nōy xop, nōm te Topa xak, nōm kuxa te' yēy Topa keppah, 'ūg 'ūm 'āpax: ¹⁷ Hōmā hāmyāxatamuk punethok hā, 'Iyaet yōg Topa te mōnāyxop hittap yīmōgatux, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkanāhā hāpxexka 'Eyi' kopah, tu' puknōg yōg hāpxexka tu' mōy, tu yāy yōg ka'ok'ax hā' mōy. ¹⁸ Ha tikmū'ūn max 'ohnāg, pāyā hāmyāxatamuk te 40 hā Topa te hāpkummuk mīy'ax xop hā' tot, hām panip xexka tu nō'ātot, tu mō'nīynām, tu' nīm 'ohnāg, ¹⁹ tu' puknōg hep xop te 7 kix hāpxexka Kānā'āg kopah, tu' yōg hām pop, tu tikmū'ūn pu' hōm,

pu tikmū'ūn mōkputox xohix pi' ²⁰ hāmyāxatamuk te 450 hā.

Ha hāmyāxatamuk te 450 nōg, ha Topa te tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg ka'ok xop yīmōgatux, puyīy tikmū'ūn xat, xix Topa pupi hām'āktux'ax Xāmō'eo yāykutnāhā, puyi' xat. ²¹ Pa tikmū'ūn te tik te' xat xexka xak, ha Topa te Xao yāykutnāhā', yā Meyamīy yōg Kix kutok pit, ha' xexkanāhā', tu tikmū'ūn pu' hōm, ha hāmyāxatamuk te 40 hā Xao mūn te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat. ²² Ha Xao xok, ha Topa te Namix yāykutnāhā', puyīy tikmū'ūn xat, tu hām'āktux, hu: “'Āte Namix putup pax, tuk kuxa hittup Yexe kutok pit hā. Yā' max. 'Āte' xat, ha' mīy.” kaxīy. ²³ Ha Namix mōkputox yā Yeyox, ha Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn ha nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. ²⁴ Yoām nūn hāmāxap, tup-tox pix, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, hu: “'Āpu, yāyhāhup, nūy hāpxop kummuk mīy kux,” kaxīy. ²⁵ Pāyā Yoām te hāpxopmā kux, tu: “Tep kunāy tu hāmpē'āpaxex? 'Ak mūn yā Topa yōg hāmyāykutnā'ax'ah, pa' nōy tek pe' nūn putup, nōm 'ūm xexka xe'ēgnāg. 'Āte yāy kopaxux hāk yūm putup, nūy tu pataxax koa', pāyāk kutōgnāg, hu yāyhāhup.” Kaxīy.

²⁶ Yā Paot te xe:

—'Ūgnōy mūnōm xop, 'Amanām mōkputox, xix nōm nōy xop te Topa xak, nōm kuxa te' yēy Topa keppah: Topa te hām'āpak max'ax nū'kutnāhā 'āhah. ²⁷ Pāyā Yenoyanēn kopa tihī tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg, xi' yōg xexka xop, ha nit xap xohix 'īhā Topa pet ha' mōg, Yoneo xop yōg hāptup xe'e 'īhā' mōg, tu Topa yōg tappet mō'kupix'ax 'āpak, pāyā' yīpkox 'ohnāg, hu Yeyox putup nōg. Hōmā Topa pupi hām'āktux xop hittap te Yeyox xok'ax 'āktux, ha hōnhā

Yoneo yōg tikmũ'ün gāy xop tep-tex, Topa yōg hām'āktux hittap hāp-tex. ²⁸ Yā' gāy nām Yeyox tu', tu Pinat tu' xak, pu Yeyox putex, pāyā Yeyox te hāpkummuk 'üm mīy 'ohnāg. ²⁹ Ha hōmā, Yeyox mūg tut te nōm put 'ohnāg, 'Ihā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox xūy'ax kax'āmi', tu tappet tu' kax'āmi', ha hōnhā Yoneo yōg tikmũ'ün te Yeyox putex mīpkupnix tu', Topa yōg hām'āktux hittap hāp-tex, ha mīpkupnix tu' xut, tu nō hāpkot. ³⁰ Pa Topa te' putpu' hīnnāhā', ³¹ ha 'āmnīy xohix hā' mōg, ha' xape xop te' pēnāhā', nōm te hāmyāxatamuk 3 hā hāpkumep Yeyox mūtik, tu Ganinet tu' pip hāmāxap, tu' nūn, tu nūktu Yenoyanēn tu', tu Yeyox putpu hi yā' pēnāhā', nūy tikmũ'ün nōy pu hām'āktux.

³² —Hak mū'āte hām'āpak max. 'ax xa nūnnāhā'. Hōmā Topa te yūmūg mōnāyxop pu hām'āktux xex, ³³ tu hōnhā' mīy Yeyox hīnnā'ax hā, ha hōmā Topa te hām'āktux xex, ha Topa yōg hām'āktux'ax kax'āmi 'ūktex yōg tappet 2 kopah, hu:

“Āmūn yā 'ūgkutok.
Hōnhā 'āte 'āmūn yāg kutok 'āktux.”
Kaxīy.

³⁴ —Tu Yeyox kutox 'ohnāg 'āktux, tu putpu' hi 'āktux, hu:

“Hōmā 'āte Namix pu hām'āktux xex, nūy tu hāmmaxnā xe'ēgnāg.” Kaxīy.

³⁵ Tu xe hām'āktux, hu:

“Xatek hep kutox putup'ah, tu' tux hok puk hep kutox hok, 'ūgmūn yā 'ōg kāmānat max xe'ēgnāg hah.” Kaxīy.

³⁶ Tu xe:

—Ha Namix te Topa pu hāpxopmāhā', tu hāpxopmā kux, tu' xok, ha mōnāyxop mūtik nō hāpkot, hak-tox, ³⁷ pāyā Topa te Yeyox hīnnāhā' putpu', 'ak-tox'ah. ³⁸ 'Ūnōy mūnōm xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup: Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, tu

Yeyox puxet hā' xaxogāp-tup, pu tu' kux. ³⁹ Tikmũ'ün kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa nōm hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. Mōyyex yōg xat'ax hittap pu'uk, tu hāpkummuk mīy'ax 'üm xaxogā hok, pāyā Yeyox ka'ok. ⁴⁰ 'Ōg pa mōxip! 'Āyīpkox pip, nūy Topa gāy'ax pēnā hok, ha Topa tappet te:

⁴¹ “Nāy, xa hip, 'āxop yīxix kummuk xop, 'āxop kuxa mām 'ohnāg xop.

'Āpu 'ākuxa yēy, nūy yāy xaxogā', ha' kux.

Hōnhā 'āte hāpxopmāp-tup, ha tik 'üm te xa hām'āktux'ax, pāyā 'ākuxa mām 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.”

⁴² Tu hām'āktux kux, ha tikmũ'ün te Paot tu' xak, pu nit xap nōy 'Ihā hām'āktux 'ūxeheh. Tu' mōg. ⁴³ Ha Yoneo yōg tikmũ'ün punethok yīpkox pip, xi' puknōg te Topa xak xop, nōm te Yoneo xop hā' mōxakux, tu Paot pe' mōg, xix Maname', nūy hām'āktux'ax 'āpax, ha tikmũ'ün yūmmūgāhā', puyī' kuxa mām ka'ok xe'ēgnāg Yeyox kopah.

⁴⁴ Ha nit xap nōy 'Ihā kōmēn 'Ātikit yōg tikmũ'ün xohix te yāy tu nū'nāhā', nūy Topa te hām'āktux 'āpax, ⁴⁵ ha Yoneo xop te' xohix pēnāhā', tu' yīpkumīy, tu Paot māmōg, hu:

—Paot te mō'āmā', yā' kummuk. 'Ūxupax hok. Kaxīy.

⁴⁶ Pa Paot te hām'āktux ka'ok xix Maname', tu' yīpkutuk 'ohnāg, tu:

—Hōmā Topa tek xat, hu:

“Āpu, yōgnū hām'āktux'ax 'āktux Yoneo xop pu hāmāxap,” kaxīy. Pāyā 'āyīpkox 'ohnāg, tu 'ākuxa hi xe'ēgnāg putup nōg, yīk mūg mōg hāmpuknōg xop hah, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āpax, nūy yīpkox pi', nūy kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ⁴⁷ 'Ūgmūg xuxyā tek xat, hu: “Āte mō'āpok pu' puknōg xop pu hāmyūmmūgā', xa' hittupmā',

nūy nōm xop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix hāpxexka xohix yōg xop pu hām'āktux, 'ūyīy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'," kaxīy. 'Ūkux.

⁴⁸ Ha' puknōg xop te hām'āpak, tu' kuxa hittup, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux max. Hōmā Topa te nōm yīmōgatux, pu' kuxa tu mām ka'ok Yeyox kopah, nūy hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg.

⁴⁹ Ha Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux hāpxexka xohix tu', ⁵⁰ pāyā Yoneo xop te Yoneo xexka xop xix 'ūn xexka xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu, tik kummuk xat, pu mōg hāptox tu'. Kaxīy.

Ha 'ūn xop te Paot putup nōg, xix Maname', tu' xat, pu mōg hāptox tu'. ⁵¹ Ūmōg, tu hāmnaq ha pataxax mōy, tuk-to'ok, pu hāpkōnōn nūnnāy, nūy Yoneo xop yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux. Tu' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn 'Ikōn tu', ⁵² ha' kuxa mām ka'ok xop kuxa hittup xe'ēgnāg, yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā'.

14

Tu 'Ikōn tu' tihī'

¹ Tu kōmēn 'Ikōn tu' tihī', tu Topa pet hā' mō'nāhā', tu hām'āktux max, yīy Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xexka', xix Genex yōg puknōg xop xohix xexka kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ² Pa Yoneo yōg tik 'ūm kuxa mām 'ohnāg, tu' kuxa mām xop putup nōg, hu' kummuk 'āktux 'ūpuknōg xop pu', nūy gāyā'. ³ Ha 'āmniy punethok hā' tihī', tu yūmūg xuxyā 'āktux, tu' xuxyā te hāmmaxnā 'āktux, yā hāpxe'e 'āktux, ha Yeyox te mō'pok xop yōg hām'āktux putup, hu' ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn xohix pēnā'. ⁴ Ha tikmū'ūn te hāmpe'panōm, ha' yāg te: "Yoneo xop mūn max," kaxīy.

Ha' yāg nōy te: "Hamūn'ah. Pāyā Yeyox yōg tik xop mūn max," kaxīy.

⁵ Ha' puknōg xop xix Yoneo xop xi' yōg xexka xop te mō'pok xop kummugāp-tup, tu mīkaxxap xexka hā' tux putup, nūy kix, ⁶ ha' xupak, tu nū'paha', tu mōktu mōxaha hāpxexka Nikōn yōg kōmēn Nixtat tu', xix kōmēn Nep tu', xix hām yīmap tu', ⁷ tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux.

Tu kōmēn Nixtat xix kōmēn Nep tu' tihī'

⁸ Ha Nixtat kopa' xip tik 'ūm te hāpkumep 'ohnāg, ha hāmāxatamuk xohix hā' mōg 'ohnāg, 'ūhi'ax tox hā, yā' yūm ka'ok, ⁹ tu Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa yūm ka'ok 'ūhittupmā'ax kopah, ha Paot te' pēnā ka'ok, tu' nōy kuxa yūm ka'ok pēnāhā', ¹⁰ tu' yīy ka'ok, tu:

—'Āk-nīhā xhip! Kaxīy.

Ha' yok, tuk-nīhā' xip mō'ka'ok, tu' mōg kōnāmāhā nōmhā, tu hāpkumep. ¹¹ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' yīy ka'ok, tu hām'āktux Nikōn yīy'ax hā, hu:

—Yā topahnāg te mōxaha', tu tikmū'ūn mūtik yāy putuk! Kaxīy.

¹² Tu Maname pu' mīy 'ūxuxet'ax nōy, hu: "Yop", xix Paot pu', hu: "Mēkot", hām'āktux punethok hah.

¹³ Ha topahnāg Yop yōg 'āmānex nūn, ha topahnāg pet te kōmēn kunāpa' yūm, ha mūnūytut pit nūnnāhā', xix mīnmut max, tu hāmpe'paxex, hu: "Nōm tik 2 yā topahnāg, ha 'āte mūnūytut pit kix putup, nūy nōm topahnāg 2 pu mō'hap, nūy haxyā', nūy heyah Nixtat yōg tikmū'ūn mūtik," kaxīy.

¹⁴ Pa tik nōy te mō'pok xop pu' xuktux, ha' xupak, hu yāy tu topixxax pot, nūy kuxa hittup 'ohnāg 'āktux, tu tikmū'ūn ha' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

¹⁵ —'Āhup! Putep mūn mīy putup? 'Ak mūn yā Topa'ah, yāk mūn tihik, 'āxop putuk, tu hām'āpak max'ax ha xa' nūnnāhā', xa 'ānīm

hāpxop 'ūm 'āyīm hā' mīy, nūy heyah, xa Topa xe'ēgnāg xax, yā' hi xe'ēgnāg, nōm te hāmōgnōy mīy, xix hahām, xix kōnāg xexka', xix hāpxop xohix kopa' pip. ¹⁶ Hōmā tikmū'ūn xop xohix te hāpxopmā xohix, 'ap Topa te' kuxyā'ah, pa' tux hok pu mīy, nūy yāy putat hā' mōg, ¹⁷ ha xa' nū'kutnāhā tehex, xayīy hāpxop ta nūnnāy 'āpet hah, nūy 'āxit, nūy 'ākuxa hittup. Kaxīy.

¹⁸ Ha Paot te Nixtat yōg tik xat hok, pu mō'hap hok yāy pu', xix Maname pu', nūy heyah. ¹⁹ Ha 'Ātikit yōg Yoneo xop nūn, xix 'Ikōn yōg xop, tu Nixtat yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, tu' gāyāhā Yeyox yōg mō'pok xop hā', ha tikmū'ūn te mīkaxxap xexka tux punethok, nūy Paot putex, ha hām tu' nāhā', tu' xok putūmnāg, ha tikmū'ūn te Paot hām manit ha' mōg, tu kōmēn kotit hā' xut, tuk-nāpa' mōg, tu hāmp'e'paxex, hu: "Nōmhā' xok xe'e'," kaxīy. ²⁰ Pa' kuxa mām ka'ok xop te yāy tu nū'nāhā', tu Paot yīmap hā' pip, ha Paot yūm, tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu' xupep putpu kōmēn tu', tu hāptup 'īhā Maname mūtik mōg, tu mōktu mōxaha Nep tu'.

Tu Xit xix 'Ātikit ha putpu' mōg

²¹ Tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha Nep yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha hām'āktux kux, ha putpu' mōg, tu mōktu mōxaha Nixtat tu', tu' mōg tu mōktu mōxaha 'Ikōn tu', tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu'. ²² Tu hām'āktux xe'e', tu hāmyūmmūgāhā', puyī' ka'ogā', nūy kuxa mām mā ka'ok Yeyox kopah, ha hām'āktux, hu:

—Nōm xop te Yeyox pu yīpkox pip, puxi' xūy'ax hā' tot, 'īhā pexkox ha' mōg. Kaxīy.

²³ Ha Paot te tik pēnā max xop yīmōgatux, 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix kopa' yīmōgatux, tu' xat, pu' nōy xop pēnā max, nūy tu xeh, ha

Topa pu hām'āktux, hu' xit hok hā hām'āktux, tu' pēnā max xop pu:

—'Ākuxa mām ka'ok Topa kopah. Pūyā hōnhā Topa 'āmōgā', xix 'āpēnā', xix 'ānīm hok! Kaxīy.

²⁴ Tu ta' mōg, Pixit kotit hā' mōg, tu mōktu mōxaha Pānpit tu'.

²⁵ Tu' mōg, tu mōktu mōxaha Pehek tu', tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Atat tu', tu hāpxopmāhā', tu yā' kux, ²⁶ tu mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu mōxaha hāpxexka Xit yōg kōmēn 'Ātikit tu putpu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg 'āktux, nūy kuxa mām ka'ok xop pu' xuktux. Hōmā 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop te Topa tu' xak, pu Paot pēnā max, xix Maname pēnā max, ha mō'pok, pu hām'āpak max'ax 'āktux kōmēn xohix tu', tu' mōg tap, tu hāpxopmāhā', tu ta putpu' nūn 'ūxeheh. ²⁷ Ha

'Ātikit tu' mōxaha', tu' kuxa mām ka'ok xop xānāhā', ha' nūn tu nūktu nū'nāhā', ha tik te hām'āktux, tu Topa yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux, tu Topa te' puknōg xop pu yāy yōg putat yok mīy 'āktux, tu' puknōg kuxa mām ka'ok Yeyox kopa' 'āktux. ²⁸ Tu 'āmnīy xohix hā' nox ti kuxa mām ka'ok xop mūtik 'Ātikit kopah.

15

Tu Kōmēn Yenoyanēn xop mūtik yāykotūmnāhā'

¹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yonex yōg tikmū'ūn nūn, tu nūktu mōxaha 'Ātikit tu', tu' nōy xop yūmmūgāhā', hu:

—'Āxop yā puknōg. 'Āpu, tik xop nāg xax mep 'ūyīmap, puyīy Topa 'āxop kuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat 'ūyānān tu'. Mōyyex yōg xat'ax hittap te 'āxat, yīy hōmā xix hōnhā, hāmyāxatamuk xohix punethok hā, Yoneo tik xop xohix te' mīy, yā kaxxop pit 'īhā' mīy. Kaxīy.

² Pa Paot xix Maname te:

—Kaxīy hok! 'Āmhok! Topa te' puknōg xop xat 'ohnāg, pu yāy xax xak. Kaxīy.

Tu hām'āktux hā' nōy yānān nām punethok, ha' kuxa mām ka'ok xop te Paot xix Maname yīmōgatux, tu mō'pok, xix 'Ātikit yōg nōy xop mō'pok, pu' mōg Yenoyanēn tu', nūy Yeyox yōg tik xop yīkopit, xix tik pēnā max xop yīkopit. ³ Tu ta' mōg, Penix kotit hā' mōg, xix Xāmānit kotit hā' mōg, tu' puknōg xop te Topa ha' mōg 'āktux, ha' kuxa mām xop xohix hittup xexka'. ⁴ Ha mōktu mōxaha Yeyoyanēn tu', ha' kuxa mām ka'ok xop hittup xexka kamah, xix Yeyox yōg mō'pok xop, xix tik pēnā max xop, ha Paot te Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, Topa te hāpxopmā Paot hā, xix Maname hā, yī' xuktux. ⁵ Pa Paniye yōg kuxa mām ka'ok xop tek-nīhā' pīp, tu:

—Topa te' xat, pu tik xop nāg xax yīmap mep. 'Āpu, hāmpuknōg yōg tik xop xax mep kutōgnāg, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, puyīy Mōyyex yōg xat'ax hittap xohix pu' yīpkox pī'. Kaxīy.

⁶ Ha mō'pok xop, xix tik pēnā max xop nūn, tu nūktu nū'nāhā', nūy hāmpē tu pānōm. ⁷ Tu hām'āktux hā' nōy yānān nām, ha Pet tek-nīhā' xīp, tu:

—'Ūkxape xop: Hōmā Topa tek yāykutnāhā 'āxop kopah, 'āxop te' yūmmūg, ha mōgkutnāhā', 'ū hām'āpak max'ax 'āktux hāmpuknōg xop pu', ha' puknōg xop te hām'āpak, tu' yīpkox pīp, tu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ⁸ Topa te tikmū'ūn xop kuxa yūmmūg, tu Topa Koxuk nū'kutnāhā' puknōg xop hah, 'ūgmūg putuk, ⁹ ha' puknōg xop te Yoneo yōg tikmū'ūn mūtik yāy putuk Topa pu', tu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xax-ogāhā', pu tu' kux. ¹⁰ Tep tu' ākuxa mām 'ohnāg Topa yōg hāpxopmā'ax

kopah? Mōyyex yōg xat'ax xohix tox xexka', yūmmūg'āte yāy yūmmūgā hok, 'ap mīy yūmmūg'ah, xix mōnāyxop te' mīy hok kamah. Tep tu 'āxop te' puknōg xop xat, 'īhāg mū'āte Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy hok? 'Ap max'ah nūhu'. ¹¹ Pāyā yūmmūg xuxyā Yeyox te' hok hā hāmmāxnāhā', tu yūmmūg kuxa kummuk xit, xi' puknōg xop kuxa kummuk xit kamah, nūy yānān tu' kuxa max tat, yā yāy putuk. Yūmmūg xuxyā Yeyox te' hok hā' yānān, nōm xop kuxa mām ka'ok nōm kopah. Kaxīy.

¹² Ha tik xop yīy 'ohnāg, yīy Maname yōg hām'āktux'ax 'āpak, xix Paot yōg, ha Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg, puyī' puknōg xop pēnā', ha tik mō'pok'ax te' xuktux, ¹³ tu hām'āktux kux, ha Tiak te:

—'Ūkxape xop, 'ūg'āpax: ¹⁴ Xīnām te xa hām'āktux, hu: "Topa te' puknōg xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu 'ā' hāmyūmmūgāhā hāmāxap, tu nōm xop yīmōgatux hāmpuknōg xop kopah, ha yāyhā Topa yōg tikmū'ūn," kaxīy. ¹⁵ Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux kamah, hu: ¹⁶⁻¹⁸ "Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā, Topa te hām'āktux, hu:

'Hōmā 'āte mōnāyxop Namix xexkanāhā', ha' yōg tikmū'ūn tek xak, ha hōnhāk nūn putup, tu Namix mōkputox puxet xexkanāp-tup, puyī' hep xohix xop 'ūk xax, ha 'āte nōm puknōg xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu' nōy yāy, nūy yāy 'āxet'ax mīy yōgnū tikmū'ūn,' " kaxīy. 'Ūkux.

¹⁹ Ha Tiak te xe hām'āktux, hu: —'Āte 'āpekpaxex. Yā' max hāmpuknōg xop kuxa mām ka'ok xop te Yoneo yōg xat'ax mīy hok, xix mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok kamah, nūy kuxa mām puxehnāg Yeyox kopah. ²⁰ 'Āpu,

yūmū'āte tappet kax'āmi' kuxa mām ka'ok xop pu', nūy tu' xat hok, pu' mā hok topa komut xop xit'ax, xix xok xop 'ūm māy mūg tup-tex mā hok, xix xokxop hep 'āta mā hok, xi' nōy hā' xupxet hok. ²¹ Yā nit xap xohix 'ihā Yoneo xop te Mōyyex yōg xat'ax mō'kupix Topa pet kopah, tu Mōyyex te hām'āktux 'āktux kōmēn xohix kopah. Yā' puxi'. 'Ūkux. Kaxīy.

Tu tappet tu kax'āmi'

²² Ha mō'pok xop, xix tik pēnā max xop, xi' kuxa mām ka'ok xop xohix te Tiak yōg hām'āktux'ax 'āpak, tup-tox puxet, hu tik 2 yīmōgatux, pu Paot xix Maname mūtik mōg, tu 'Ātikit tu mō'pok, ha tik 2 'āxet'ax Yot Maxamax, xix Xinax, ha' xape xop tep-tup pax, tu nōm pe'paxex max. ²³ Ha kax'āmi' kuxa mām ka'ok xop pu', tu tik hā mō tappet kutnāhā', ha tappet tu kax'āmi', hu:

“Yeyox yōg mō'pok xop xix tik pēnā max xop te 'āneo, 'ūkxape xop pu 'āneo, 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop, xix Xit yōg kuxa mām ka'ok xop, xix Xinix yōg kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo.

²⁴ 'Ūgmū'āte' nōy xop yōg hām'āktux'ax 'āpak, nōm te nūnte' tihī', tu 'āhā' mōg, tu 'āxat, hu: “Āpu, tik xop xohix yāy xax mep kutōgnāg, pu Topa 'ākummuk mīy'ax xaxogā 'ūyānān tu', kaxīy. Ha 'ākuxa hittup 'ohnāg. 'Ak mū'āte nōm Yoneo tik xop mō'pok'ah, 'ak mūn te 'āxat'ah. ²⁵ Hu hōnhāk mū'āte xohix te tik 2 yīmōgatux, pu xa mō'pok, ha Paot, xix Maname mūtik mōg. 'Āxohix te Paot putup pax, xix Maname', tu nōm pe'paxex max. ²⁶ Yā' hi Yeyox tu', yā yāy xuxyā', yīy xe yāy yōg'ah. Yeyox te' xat, pu mōg, ha' mōg, 'ok pe' hi', 'ok pe' xok. ²⁷ Hak mū'āte Xinax mō'pok, xix Yot, ha xa' xohix hām'yūmmūgāp-tup. ²⁸ Ha Topa

Koxuk te 'āxat hāmāxap, hak-nāy tuk mū'āte, hu: ²⁹ 'Ūmā hok topa komut xop xit'ax, xix xokxop 'ūm māy mūg tup-tex mā hok, xix xokxop hep 'āta mā hok, tu 'ānōy hā' xupxet hok. Puxi', yā' max. Ha' kux.” Kaxīy.

³⁰ Ha ta' mōg tik xop, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', ha' kuxa mām ka'ok xop te yāy tu nū'nāhā', nūy mō'pok yōg tappet mō'kupix, ³¹ tu mō'kupix kux, ha' kuxa hittup xexka'. ³² Ha Yot xix Xinax yā Topa pupi hām'āktux xe'e, tu' xape xop ka'ogāhā'. ³³ 'Āmnīy kutōgnāg 'ihā' tihī', tu putpu' mōg, tu mōktu mōxaha Yenoyanēn tu'. ³⁴ Pa Xinax mōg'ah, tu' nox xip 'Ātikit tu'.

³⁵ Ha Paot xip 'Ātikit tu', xix Maname', tu' nox tihī', tu hām'yūmmūgāhā', nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, 'ūnōy xop mūtik.

Paot xix Maname te yāy xatat

³⁶ Ha 'āmnīy punethok nōg, ha Paot te Maname pu hām'āktux, hu:

—'Āpu, yūmū mōg putpu', nūy xape xop xohix pēnā', nūy kōmēn xohix kopa' pēnā', nūy Topa yōg hām'āktux'ax xe 'āktux. Kaxīy.

³⁷ Ha Maname te Yoām Mā'ak mōgāp-tup, ³⁸ pa Paot tep-tup nōg, Hōmā Yoām Mā'ak te' nīm Pānit tu', tu hāpxopmā 'ohnāg. ³⁹ Ha Paot te hām'āktux hā' nōy yānān Maname mūtik, tu' gāy, ha Maname gāy, tu yāy xatat, ha Maname te Yoām Mā'ak mōgāhā', tu' mōg, tu mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg xexka yīmū' mōg, tu mōktu mōxaha hām'yīn yūm 'āxet'ax Xip tu'. ⁴⁰ Pa Paot te Xinax yāykutnāhā pu mōg, ha' nōy xop te:

—Pūyā Topa 'āmūtik mōg. Kaxīy.

⁴¹ Ha' mōg, tu Xit kotit hā' mōg, xix Xinit kotit hā' mōg, tu' kuxa mām xop ka'ogāhā'.

16

Tīmōn te Paot mūtik mōg, xix Xinax

¹ Tu' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Nep tu', xix kōmēn Nixtat tu', ha tik 'ūm xip, 'ūxuxet'ax Tīmōn, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu' mūg tut Yoneo hex, pāyā' tak Genex yōg, tu Yoneo xop hā' puknōg. ² Ha Nixtat tu' pip xape xop te Tīmōn putup pax, xix 'Ikōn yōg xop te', ³ ha Paot te' mōgāp-tup yāy mūtik, hu' nōy yāy xax yīmap xak kutōgnāg, nūy Yoneo xop gāyā hok, yā' xohix te Tīmōn mūg tak yā' puknōg yūmmūg. ⁴ Ha ta' mōg kōmēn tu', tu Yeyox yōg mō'pok xop, xix Yenoyanēn yōg tik pēnā max xop pupi hāmyūmmūgāhā', tu' xape xop pu hāmyūmmūgāhā', ⁵ Ha' xape xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, 'ihā' xohix nōy nā' mōg.

Tik xop te kōmēn Tonot ha' mōg

⁶ Ha ta' mōg, tu mōktu hāpxexka Pinik kotit hā' mōg, xix hāpxexka Ganax kotit hā' mōg, ha Topa Koxuk te hām'āktux xat hok, hu:

—'Ax yōg kōmēn kopa hām'āktux hok! Kaxīy.

⁷ Ha ta' mōg, tu mōktu mōxaha Mīy tu', tu' mōg putup Mitīn tu', pa Yeyox Koxuk te' xat hok, pu mōg hok. ⁸ 'Ap mōg'ah, tu Mīy hā' yēn hā' mōg, tu mōktu Tonot tu' mōxaha'. ⁹ Ha 'āmnīy hā Paot te yāy koxuk hā hāpxexka Māxenōn yōg tik pēnāhā', hak-nīhā' xip, tu Paot tu' xak, hu:

—Mā! Māxenōn tu' ānū', nūy mōy 'ūgmūg nīynām. Kaxīy.

¹⁰ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Paot koxuk te' pēnā kux, hak mūg mōg putup Māxenōn tu', tu hāmpē'paxex, hu: “Topa tek mūg xānāhā', 'ū Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux Māxenōn yōg tikmū'ūn pu',” kaxīy. (Hak mūn Nok te kax'āmi'.)

Tu kōmēn Pinio tu' tihī

¹¹ Tuk mūg pip Tonot kopah, tuk mūg mōg mīpkox hā, kōnāg xexka yīmū' mōg, tu mōktu hāmyīn yūm 'āxet'ax Xāmōtanax tu' mōxaha'. Hāptup 'ihāg mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Nēyap tu'. ¹² Tuk

mūg mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Māxenōn yōg kōmēn te māxap Pinio tu', ha' yōg gohet yā hāpxexka Hōm yōg, ha 'āmnīy punethok hak mūg tihī Pinio kopah. ¹³ Tu nit xap 'ihāk mūg mōg kōmēn kunāpa', tu Topa yōg hām'āktux'ax pet xak, nūy Topa pu hām'āktux, 'ihā kōnāgkox tu' mōxaha', hu kōnāg kux tuk mūg mām, ha 'ūn pip, hak mū'āte 'ūn mūtik hām'āktux. ¹⁴ Ha kōmēn Tittit yōg 'ūn xip, tu topixxax max hāmenex, 'ūxuxet'ax Nit, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, tu Yeyox hām'āpak max'ax 'āpak, ha Topa te' kuxa tupmāhā', yīy Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox xip, ¹⁵ hap-tox pix, xi' xape xop 'ūpet kopa tihī' xop putox pix, ha' xak, hu:

—'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, yīy 'ūkpet ha mōg, nūy nox pi'. Kaxīy.

Hak mūg mōg Nit pet hah.

Tu kanet kopa' tihī kōmēn Pinio tu'

¹⁶ 'Āmnīy kutōgnāg nōg, 'ihāk mūg mōg Topa pet hah, ha' mīm hex te putat hā' nūn, tu yāmīy pupi hām'āktux, tu hāpxopmā'ax pēnā hok 'āktux, tu hām'āktux hā tayūmak xexka pop, tu tik xop 'ūm pu' popmāhā', tu nōm tik xop pu' hok hā' hām. ¹⁷ Tu Paot pe' mōg, xik mūg pe' mōg, tu' yīy ka'ok, hu:

—Nū tik xop te Topa xe'ēgnāg hā kāmānat, hu xa hāmyūmmūgāp-tup, nūy Topa yōg putat hā 'āmōgā'. Kaxīy.

¹⁸ Tu xe hām'āktux hā kaxīy, 'āmnīy xohix hā' xuktux, ha hām'āktux kux 'ohnāg, yīy Paot gāy, tu' yōkānām, tu yāmīy kummuk mānōg, hu:

—Hōmā Yeyox te yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kopah, tu' mōg pexkox tu', tuk mū'ā yāy 'āxet'ax hōm, pu yāmīy kummuk mōy, hu

'âte 'ăxat, hu: 'Ăpep, nŭy mîm hex 'ăpe' nîm. Kaxîy.

Ha' nîm, tu' mōg xupaha'. ¹⁹ Pa tik xop nōy te mîm yōg tayūmak xak, hu' gāy xexkah, tu Paot mŭg, xix Xinax, tu' xexka xop keppa' mōgāhā', ha' xexka xop te kōmēn yōg hāmnuknōg tu' pip, ²⁰ ha tik xop gāy, tu' kupex, hu:

—Nŭ tik yā Yōneo yōg xop, tu kōmēn Pinio yōg tikmŭ'ūn gāyāhā', tu hăpxopmā kummuk yūmmŭgāhā', ²¹ ha Hōm yōg gohet te nōm hăpxopmā'ax putup nōg, tu' xat hok, 'ŭ mŭy hok, hak mŭ'âte Hōm yōg tikmŭ'ūn. Kaxîy.

²² Ha tikmŭ'ūn te yāy tu nŭ'nāhā', tup-tox puxet, nŭy Paot kix, xix Xinax kix, ha kōmēn yōg xexka xop te tik yōg topixxax koxip, tu' mōy, tu' xat, pu kix mîm mŭnāg hā. ²³ Tu' kix kakixnāg, tu kanet ha' mōgāhā', tu kanet yōg xonat xat, hu:

—Pēnā ka'ok, pu tu xupa hok! Kaxîy.

²⁴ Ha hām'ăpak, tu kanet hā mō'tat, tu' kopa tigāhā', tu' xex, tu tik kup hŭy mîm ka'ax tu', ha' mōg 'ohnāg, tu' pip.

²⁵ Ha 'ămnŭy kote 'ihā Paot xix Xinax te Topa pu hām'ăktux, tuk-tex, nŭy Topa 'ăktux max, ha kanet kopa' pip tikmŭ'ūn te' xupak.

²⁶ Hăpxip kutōgnāg 'ihā hām yāy nuhuk nām, ha mŭptut yōg hăpkopa mîkaxxap nuhut, ha mō'yinnŭn'ax te yāy xōn, ha tikmŭ'ūn te kanet kopa' pip, ha' hŭy'ax koa', nōm te kanet kopa' xup, ha' mōxaha'. ²⁷ Ha kanet yōg xonat te yāy koxak, tu kanet mō'yinnā'ax pēnāhā', pa yāy xōn, ha xonat te hāmpe'paxex, hu: "Yā' xohix nŭ'paha'!" Kaxîy. Hu yāy putex putup mîkax xexka hā, ²⁸ pa Paot yŭy ka'ok, tu:

—Yāy xuhmŭy hok! Yāg mŭg xohi' pip! Kaxîy.

²⁹ Ha' nōy te:

—Kuyānām paxnŭ'. Kaxîy.

Tu mō'nāhā', tu kuxānōg, tu yāy puxu'uxnām, tu' kopaxux hā' nāhā Paot keppah, xix Xinax keppah, ³⁰ tu' yok, tuk-nihā' xip, tu hăpkopa' mōy, tu:

—'Ūgnōy, 'âte putep mŭy'ax, puyŭy Topa 'ŭgkuxa kummuk xit, nŭy 'ātu' gāy hok? Kaxîy.

³¹ Ha Paot xix Xinax te:

—'Ăkuxa yŭm ka'ok 'ŭgmŭg xuxyā Yeyox kopah, puxix Topa 'ăkuxa kummuk xit, nŭy yānān tu 'ăkuxa max tat, 'āmŭn, xix 'ăxape te 'ăpet kopa' pip. Kaxîy.

³² Ha tik xop te Topa yōg hām'ăktux'ax 'ăktux kanet yōg xonat pu', xix' xape xop pu'. ³³ 'Ămnŭy kote 'ihā' xonat te' nōy yōg kayax pix, ha Paot xix Xinax te xonat putox pix, xi' xape xop, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ³⁴ Ha xonat te yāy pet ha' mōgāhā', tu hăpxop pop nŭn, ha' māhā', ha xonat kuxa yŭm ka'ok Topa kopah, xi' xape xop kamah, hu' kuxa hittup.

³⁵ Hăptup ha ta Hōm yōg xexka xop te' xat, hu:

—Kanet kopa' mōy tik 2, pu mōg, tu nŭmān. Kaxîy.

³⁶ Ha xonat te Paot pu hām'ăktux, hu:

—Tik xexka xop te 'ămōy putup, ha 'ănŭpap-tup, hu mōy, xa 'ăkuxa mām. Kaxîy.

³⁷ Pa Paot te:

—'Ămhok! Kaxîy hok! Hōmā tik tek mŭg kix kakixnāg, ha kōmēn Pinio yōg tikmŭ'ūn te' pēnāhā'. Hak mŭg yŭkopit 'ohnāg, tuk mŭy yōg hăpxopmā'ax kopit, 'okpak mŭg hăpxexka Hōm yōg tihik, ha kanet kopak mŭg tigāhā', yā hōnhā nŭmān yāy xaptop tu'! 'Ămhok! 'Ak mŭg mōg putup'ah. 'Ăpu, tik xānā', pu nŭ', pu nŭy 'ŭgmŭg mōy kanet kopah, nŭy hăptopak mŭg mōgā'. Kaxîy.

³⁸ Ha xonat xop te Hōm yōg xexka xop pu hām'ăktux, ha' xexka xop kuxānōg, Paot xix Xinax yā

hăpxekka Hôm yôg tik hah. ³⁹ Ha' nûn, tu tik 2 pu hăm'ăktux, hu:

—'Ăgăy hok 'ătu'. 'Ăte nûktu yăyhăhup hok'ah. Kaxîy.

Tu kanet kopa' mōy, tu ta' mōg, tu kômên kunăpa' mōgăhă', tu:

—'Ămōg. Kaxîy.

⁴⁰ Ha' mōg, tu Nit pet ha' mōg, tu xape xop mō'nîynâm, tu' mōg.

17

Tu kômên Texanôn tu' tihi'

¹ Tu ta' mōg, kômên 'Ăppip kotit hă' mōg, xix kômên 'Aponôn kotit hă' mōg, tu mōktu mōxaha kômên Texanôn tu', ha Yoneo yôg Topa pet yûm, ² ha nit xap yă Yoneo yôg hăptup xe'e, yîy nit xap xohix 'îhă Paot te Yoneo yôg Topa pet ha' mōg, hu hônăhă' mōg, tu nit xap ³ 'îhă hăm'ăktux hă' nōy kutnăhă'. Kaxîy.

⁴ Ha tik 'ûm te:

—Hamûn! Kaxîy.

Hu Paot xix Xinax mûtik yăy kotînnăhă', ha Genex yôg puknôg xop te Topa xak, xix 'ûn xexka xop, tu nôm tik mûtik yăy kotînnăhă'.

⁵ Pa Yoneo xop te' yîpkumîy, tu tik kummuk yîmôgatux, nôm hăm hok xop, tu hăpkute'ex kummuk pax, 'ap max'ah, tu kômên xohix kopa hăpkummugăhă', tu kômên xohix găyăhă', tu Paot xak xix Xinax, hu Yaxâm pet hă' mōxakux. ⁶ Păyă 'ap ti'ah, yîy Yaxâm mûg, tu' xut yăy pet kopah, tu' xape xop mōy kamah, tu kômên yôg xexka xop keppa' mōgăhă', tu:

—Nû tik te hăm xexka xohix tu hăpkummugăhă', tu nûktu nûn kamah, ⁷ tu Yaxâm pet kopa' tihi', ha' xohix te hăpxekka Hôm yôg Xex putup pax, pa tik xop kummuk te hăpkummuk yûmmûgăhă', hu: "Hôm yôg Xex tek mûg xat 'ohnăg. Yă Yeyox tek mûg xat xe'ëgnăg! Kaxîy."

⁸ Ha Texanôn yôg tikmû'ûn te hăm'ăpak, xix kômên yôg xexka xop, hu' găy, ⁹ tu tayûmak xak Yaxâm tu hămăxap, xi' nōy xop tu',

puyîy Paot xix Xinax mōy, puyîy kômên Texanôn nîm. Ha pago, tu nû'paha'.

Tu kômên Menet tu' tihi'

¹⁰ Ha 'ămnîy hă' kuxa măm ka'ok xop te Paot xix Xinax mōgăhă', tu' mōg tu moktu mōxaha kômên Menet tu', tu Yoneo yôg Topa pet hă' mōxakux. ¹¹ Ha Menet yôg Yoneo xop te hămyok mîy, pa Texanôn yôg xop te hăpkohe' mîy. Yă Menet yôg tikmû'ûn te Topa yôg tappet mō'kupix nâm, puyîy Paot yôg hăm'ăktux kopit, nûy hămyûmmûg, nûy hăpxe'e yûmmûg. ¹² Hû Menet yôg tikmû'ûn punethok kuxa măm ka'ok Yeyox kopah, xix Genex yôg 'ûn xexka xop, xix tik xop. ¹³ Ha Paot te hăm'ăpak max'ax 'ăktux, ha Texanôn yôg Yoneo xop te hăm'ăpak, hu' găy, tu' nûn, tu nûktu tikmû'ûn găyăhă'. ¹⁴ Ha' xape xop te Paot xut, tu:

—Mōg, mōg, pu 'ăp-tex hok! Kaxîy.

Ha' mōg, kônăg xexka ha' mōg, păyă Xinax nox xip, xix Tîmôn, tu Menet kopa' tihi'. ¹⁵ Ha nôm xape xop te Paot mōgăhă kômên xexka 'Atên tu', tu putpu' mōg Menet tu', tu Paot pupi hăm'ăktux, nûy Xinax xănă', xix Tîmôn, pu kômên 'Atên tu' mōg mō'ka'ok.

Tu kômên 'Atên tu' xip

¹⁶ Ha Paot te 'Atên tu tik 2 hip, tu kômên xexka pênăhă', tu topahnăg komut pênăhă', ha nôm komut yîm hă' mîy, nûy heyah, ha kômên nû'xip nôm hăpxop hă, yîy Paot kuxa hittup 'ohnăg. ¹⁷ Tu' mōg Yoneo yôg Topa pet hah, nûy Yoneo xop mûtik hăm'ăktux hă' nōy yănăn nâm, xix nôm xop te Topa xak xop mûtik hăm'ăktux hă' nōy yănăn. Tu năpet ha' mōg kamah, ha 'ămnîy xohix hă hăm'ăktux hă' nōy yănăn 'Atên yôg tikmû'ûn mûtik. ¹⁸ Tu hăm'ăktux, tu hămyûmmûg'ax xop 'ăxet'ax 'Epikoneo xop mûtik

hām'āktux, xix 'Extox xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Kāy te hām'āktux punethok. Putep mūn 'āktux putup? Kaxīy.

Ha' yāg nōy te' yānān, hu:

—Tute topahnāg puknōg 'āktux. Kaxīy.

Ha Paot te Yeyox 'āktux, tu Yeyox putpu' hi 'āktux. ¹⁹ Ha tik xop te hāmyūmmūg te Paot yīm mūg, tu 'Axenop yōg hāmyūmmūg xop ha' mōgāhā', pu hām'āktux'ax 'āpax, tu' yīkopit, hu: koneo xop mūtik hām'āktux, xix 'Extox xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Kāy te hām'āktux punethok. Putep mūn 'āktux putup? Kaxīy.

Ha' yāg nōy te'

—'Ok hāmyūmmūg'ax tup nūhū xate hāmyūmmūgāhā'? ²⁰ Āpu, 'āyīy, tu hāmyūmmūg'ax puknōg 'āktux, nūy 'ūgmū yūmmūgā'. Kaxīy. ²¹ Yā 'Atēn yōg tikmū'ūn hām hok, xix puknōg xop te kōmēn kopa' tihī' hām 'ohnāg, pa hām'āpak pax, nūy tu xe' xuktux, tu 'āmnīy xohix hā hām'āpak tup 'āpak, xi' xe' xuktux. ²² Ha Paot te hām'āktux, ha 'Anenop xop te Paot xakot, ha Paot te:

—'Atēn yōg tikmū'ūn: 'Āxop te 'ōg topahnāg komut xop xohix xak. ²³ 'Āte hāpkumep, tu topahnāg komut punethok pēnāhā', nōm mīy nūy heyah, ha 'āte topahnāg yōg mīmpe pēnāhā', ha tikmū'ūn te topahnāg pu hāpxop 'ūm hōm, tu mīmpe yīmū' xix, ha tik 'ūm te mīmpe yīmū' kax'āmi', hu: "Nūhū topa puknōg pu'," kaxīy. 'Āte xa nōm puknōg 'āktux putup.

²⁴ —Topa xe'ēgnāg te hām xexka mīy, xix hāpxop xohix mīy, hu pexkox xix hahām xat. 'A' pet mīy xak'ah tikmū'ūn yīm hā. Yā mīptut kopa ti 'ohnāg. 'Ūxexka xe'ēgnāg Topah. ²⁵ Tu hāpxop 'ūm xak 'ohnāg, yā hāpxop xohix mīy, nūy tikmū'ūn pu' xit xut popmāhā', xi' hi'ax, xix

hāpxop xohix yā' hok popmāhā'. ²⁶ Tu tik puxet mīy hāmāxap, tu nōm hā' mīy tikmū'ūn xohix, xi' hep xohix, pu yōg hām tu 'āti', ha Topa te tikmū'ūn pu hām 'ūm hā' xakux'ax xat, xix hām 'ūm hā' xakix'ax xat, tu' pip'ax 'ūm xat, pu mōg hāpxexka pu kopa 'āti'. ²⁷ Puyīy tikmū'ūn Topa xax, nūy xipi', pāyā tikmū'ūn yīka hā Topa xip. ²⁸ Hōmā 'ōgnū tik te hāmyūmmūg te kax'āmi', hu: "Topa hā yūmū'āte' xit xut, xix yūmūg mōg, xix yūmūg tihī'," kaxīy. Ha' nōy te: "Yūmū'ā Topa hā kutok xe'e'," kaxīy. ²⁹ Hamūn, yūmū'ā Topa hā kutok, hu hāmpē'āpaxex hok, hu: "Topa te pipkup yānām putuk," kaxīy. Xix hāmpē'āpaxex hok, hu: "Topa te mīkaxxap putuk," kaxīy. 'Āmhok. Tik 'ūm te Topa xe'e mīy 'ohnāg. ³⁰ Hōmā tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ah, ha Topa te nōā'tot, pa nōmhā Topa te' xat, xa yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, pu Topa 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ³¹ Yā Topa pa te hāmyūmmūg, tu hāptup puxet yāyutnāhā', 'ihā' tute hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tik te hāmyok mīy hā' kopit putup, tu Yeyox yāyutnāhā, pu tu kopit, ha' putpu nōm hīnnāhā', nūy tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā'. Kaxīy.

³² Ha tikmū'ūn te' xupak, ha' yāg te:

—Putep te hām'āktux? 'Ūxok, tu putpu' hi'?" Kaxīy.

Tu' yīxix kummuk. Ha' yāg nōy te:

—Yā' max. Hāptup 'ūm nōy 'ihā xe xa 'āpak putup. Kaxīy.

³³ Ha Paot mōg, ³⁴ pāyā tik 'ūm kuxa mām ka'ok, 'ūxohix te: 'Axenop yōg Nionīy, xix 'ūn Nām, xi' nōy xop kuxa mām ka'ok.

18

Tu kōmēn Konīn tu' tihī'

¹ Ha Paot te 'Atēn tu' xip, tu ta' mōg, tu mōktu xupep kōmēn

Konĭn tu'. ² Ha Pō'ōn yōg Yoneo xip, 'āxet'ax 'Ak, xi' xetut Pinixit, tu hāpxexka 'Itat tu' tihi', tu hāpxip kutōgnāg nūn. Hōmā hāpxexka Hōm yōg tik te tikmū'ūn xat'ax Kanao Xex te Yoneo xop nūmāhā', ha hōnhā Paot mōg 'Ak hah, xi' xetut hah. ³ Ha Paot xix 'Ak te yīmāgkox xexka mīy hā' hām, tu topixxax ka'ok hā' mīy, tu nōmēnex, tu tayūmak pop, ha Paot te 'Ak mūtik tihi'. ⁴ Ha nit xap xohix 'ihā Paot mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu hām'āktux hā' nōy yānān nām Yoneo xop mūtik, xix Genex yōg xop mūtik hām'āktux, nūy hāmūmmūgā'.

⁵ Ha Xinax xix Tīmōn te Māxenōn tu' tihi', tu' nūn, tu nūktu mōxaha Konĭn tu', 'ihā Paot te hām'āktux Yoneo xop pu', hu:

—Yeyox yā Kunnix, yā Topa te' yāykutnāhā'. Kaxīy.

⁶ Pa tikmū'ūn tep-tup nōg, tu' yīpkox 'ohnāg, tu' mānōg, tu Yeyox 'āktux kummuk, yīy Paot te yāy yōg topixxax kuto'ok, tu:

—Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpkummuk mīy'ax hā' yānān. Kaxīy.

Tu xe hām'āktux, hu:

—Xate Topa yōg putat yok max putup nōg. 'Ak yāy kuxop'ah, huk mōg Yoneo xop hā' puknōg xop hah. Kaxīy.

⁷ Tu' mōg Tix Yox pet hah, ha Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, yā yāy pet te Yoneo yōg Topa pet yīka' yūm. ⁸ Ha Kinix te Topa pet yōg xop xat, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, xi' xape xop kamah, ha Konĭn yōg tikmū'ūn punethok te Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa mām ka'ok, hap-tox pix.

⁹ Ha 'āmnīy koxtap 'ihā Yeyox te Paot pu hām'āktux, ha Paot te yāy koxuk hā' xupak, yīy:

—'Ākuxānōg hok, xix yāy xap-top hok. ¹⁰ Yā 'āmūtik 'ūktihi', tu 'āpēnānāg xip, pu tik 'ūm 'āmūy hok.

Yā yōgnū tikmū'ūn punethok pip nū kōmēn tu'. Kaxīy.

¹¹ Ha' xip hāmūxatamuk puxet xi' xahi', tu Topa yōg hām'āktux'ax yūmmūgāhā Konĭn yōg tikmū'ūn pu'.

¹² Ha Gat te hāpxexka Genex yōg tikmū'ūn xat, ha Yoneo xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Paot kupeh, tu' mūg, tu' mōgāhā kōmēn yōg xexka xop keppah, nōm xop pa te hāmūmmūg keppah, puyī' yīkopit. ¹³ Ha' kupex, hu:

—Kāy te Topa xak'ax yūmmūgāhā tikmū'ūn pu', pāyā tik te yūmūg xat te' xat hok, kāy te hāmūmmūgā kummuk hah. Kaxīy.

¹⁴ Ha Paot te' yīkox xix, 'ūyīy putup tu', pāyā Gat te hām'āktux Yoneo xop pu', hu:

—Nāy. 'Ok pe kāy tep-tex, 'ok pe nō xupxet, kopxi' kopit, ¹⁵ pāyā 'āxop yīy'ax 'āte yūmmūg'ah, xix 'ōg xat'ax puknōg 'āte kama yūmmūg'ah, xi' xuxet'ax 'ūm 'āte' yūmmūg'ah. 'Ak kopit putup'ah 'āte'. Kaxīy.

¹⁶ Tu papuk hāpxupmāhā', ha' mōg, tu' gāy. ¹⁷ Ha' xohix te Topa pet xop xat'ax Xox mūg, tu' kix Gat keppah, pāyā Gat te' pēnā hok, tu nūpe mō'kep, tu nūpe mō'kut.

Tu kōmēn 'Ātikit tu putpu' mōg

¹⁸ Ha 'āmnīy xohix nōg, 'ihā Paot te mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu xupep hāpxexka Xit tu', ha Pinixit xix 'Ak te nūmūtik mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xēnkenex tu', ha Paot te' xe mep, tu' xut xok nām, Topa pu hām'āktux xex tu'. ¹⁹ Tu' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn 'Ep tu', tu Pinixit xix 'Ak nīm, tu' mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu hām'āktux hā' nōy yānān Yoneo xop mūtik. ²⁰ Tu' mōg putup, pa Yoneo xop te:

—Nāy! 'Āmōg hok! Kaxīy.

²¹ Pāyā' mōg putup, hu:

—Topa tek putup, kopxix putpu 'āhāk nū'. Kaxīy.

Tu mīpkox hā' mōg, ²² tu mōktu xupep kōmēn Xeyanet tu', ha' mōg kuxa mām ka'ok xop hah, tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', ²³ tu 'āmnīy punethok hā' tihī', tu' mōg, tu hāpxexka Ganax kotit hā' mōg, xix Pinik kotit hā' mōg, tu' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā'.

'Apot te kōmēn 'Ep tu' xip

²⁴ Ha kōmēn xexka 'Anexānit yōg Yoneo pit nūn kōmēn 'Ep tu', 'ūxuxet'ax 'Apot, tute Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux max, tu Topa yōg tappet hittap yūmmūg xe'e'. ²⁵ Tu Topa yōg putat yūmmūg, tu' hittup, tu Yeyox 'āktux, tu Topa yōg hāmyūmmūg'ax yūmmūgāhā', pa Yoām puxet yōg putox pix'ax yūmmūg, tup-tox pix'ax nōy yūmmūg'ah, 'ūp-tox pix nūy Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux yūmmūg'ah. ²⁶ Tu hām'āktux, tu' yīpkutuk 'ohnāg Yoneo yōg Topa pet kopah, ha Pinixit xix 'Ak te' xupak, tu yāy pet ha' mōgāhā', nūy Topa yōg putat yūmmūgā xe'e'. ²⁷ Ha 'Apot te hāpxexka Genex tu' mōg putup, ha 'Ep yōg kuxa mām ka'ok xop te mō'nīynām, tu tappet kaxāmi Genex yōg kuxa mām ka'ok xop pu', puyī' nū' nūnānām yāy nōy putuk. Ha' mōg, tu mōktu xupep Genex tu', tu nōm xop mō'nīynām punethok 'ūyānān tu', tu hāmyūmmūgāhā', tu' ka'ok, tu' nōy xop ka'ogāhā', ha Topa te hāmmaxnāhā'. ²⁸ Ha Yoneo xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān nām, tu Topa yōg tappet hā Yeyox yā Kunnix 'āktux, tu Topa te nōm yāykutnāhā' 'āktux, ha Yoneo xop te' yēy, tu' yīy 'ohnāg.

19

Paot te 'Ep tu' xip

¹ 'Apot te Konīn tu' xip, 'ihā Paot yīnāpa' nūn kōmēn xohix yīktix yīmū' pip tu', tu nūktu xupep 'Ep tu', tu' kuxa mām xop pipihī', ² tu' yīkopit, hu:

—'Ok Topa Koxuk te 'ākuxa ka'ogāhā', 'ihā 'ākuxa mām ka'ok tap Yeyox kopah? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Topa Koxuk 'ūm? 'Ak mū'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy.

³ Ha Paot te:

—'Āp-tox pix'ax te xīy? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Yoām yōg putox pi'ax. Kaxīy.

⁴ Ha Paot te:

—Yoām tep-tox pix, xa yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, xa kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, nōm te Yoām pe' nūn. Kaxīy.

⁵ Ha' xupak, hap-tox pix, 'ihā Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. ⁶ Ha Paot tep-tox yīmū' yīm xex, ha Topa Koxuk te nōm xop ha yīxohoh, ha' yīy'ax puknōg xohix hā hām'āktux, tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. ⁷ Ha tik xohix ya'omi' mōg te 12.

⁸ Ha Paot mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu māyōn 'ānuk 3 hā hām'āktux hā' nōy yānān tikmū'ūn mūtik, nūy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux. ⁹ Pa tikmū'ūn yīpkox pip 'ohnāg, tu' kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah, tu Topa yōg putat 'āktux kummuk tikmū'ūn nōy pu', yīy Paot mōg, tu' kuxa mām ka'ok xop mōgāhā', tu 'āmnīy xohix hā Tinān yōg tappet mīy'ax pet kopa hāmyūmmūgāhā'. ¹⁰ Hāmyāxatamuk 2 hā hāmyūmmūgāhā', ha hāpxexka 'Ax yōg tikmū'ūn xohix te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, Yoneo xop te' xupak, xi' puknōg xop.

Xep kutok put te 7

¹¹ Ha Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu Paot ka'ogāhā, pu hāpxopmā'. ¹² Ha nōm tikmū'ūn te Paot yōg topixxax yāg pop, tu' pakut xop pu' popmāhā', ha hāmpakut'ax te' pakut xop tu' xupepmāhā', ha' hittup, xix yāmīy kummuk xop tu' xupepmāhā kamah. ¹³⁻¹⁴ Ha Yoneo yōg taknōy xop te 7 pip, tu Yoneo yōg 'āmānex xop xat'ax Xep kutok, tu hāpkumep

pax, nŷy yāmīy kummuk xu-pepmā', tu Yeyox 'āxet'ax yūmmūg, 'Īhā hāmp'e'paxex, hu: "Yeyox 'āxet'ax yā' ka'ok. 'Apu, yāmīy kummuk tikmū'ūn kopa' xut Yeyox 'āxet'ax 'āktux hā'," ka'xīy. Hu yāmīy tu' xat, hu:

—'Āte 'āxat, Yeyox 'āxet'ax hā, yā Paot te nōm 'āktux. Pu 'āpep xa mōg. Ka'xīy.

¹⁵ Pāyā yāmīy kummuk te:

—Yeyox 'āte' yūmmūg, xix Paot yūmmūg, pa 'ū 'ūm 'āxop? 'Āte 'āyūmmūg'ah. Yeyox te 'āxop pu yāy 'āxet'ax hōm 'ohnāg. Ka'xīy.

¹⁶ Ha tik nōm yāmīy kummuk kopa' xip te' yok mō'ka'ok, tu nōm taknōy xop te' 7 kix kakixnāg, yīy kayax taha', tu' xax top hā mīptut tu nū'paha'. ¹⁷ Ha 'Ep yōg tikmū'ūn xohic te' yūmmūg, Yoneo xop xix Genex yōg xop te' yūmmūg, tu' kuxānōg, tu Yeyox 'āxet'ax ka'ok 'āktux, tu' kuxa te' yēy. ¹⁸ Ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu' nūn, ha nōm te hōmā mīhīm, tu hōnhā yāyhāhup, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, nŷy tu mīy kux. ¹⁹ Tu' mīm xop yōg tappet xax xohix popnūn, tu kuxap kopa mō'pok, ha' mō'xut, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', ha tappet xax xohix yōg tayūmak te 50.000. ²⁰ Yā ka'xīy hā tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu xe hām'āktux hāptox tu', ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok, tu' yīpkox pīp.

Nemēn te 'Ep yōg tikmū'ūn gāyāhā'

²¹ Ha hāpxip kutōgnāg 'Īhā Paot mōg putup Yenoyanēn tu', Māxenōn kotit hā' mōg putup, xix hāpxexka 'Akax kotit hā' mōg putup, tu hām'āktux, hu:

—Yenoyanēn tuk mōg, nŷy mōy tu 'āpep, tuk-nāy tu 'āte Hōm pēnāp-tup kamah. Ka'xīy.

²² Tu Timōn xix 'Enax mō'pok hāpxexka Māxenōn tu', tu hāpxip

kutōgnāg 'Īhā Hōm yōg hāpxexka 'Ax tu' tihī'.

²³ Ha 'Ep yōg tikmū'ūn te Topa yōg putat tu' gāy, ²⁴ ha tik 'ūm 'āxet'ax Nemēn, tu topahnāg hex Niām komut mīy, xi' pet komut mīy, pu heyeh, tu pīpkup yānām pon-nok hā' mīy, tu tayūmak xexka pop. ²⁵ Tu tik te topahnāg komut mīy xop xānāhā', ha yāy tu nū'nāhā', ha Nemēn te:

—Tik xop: Yūmmūg hām, nŷy tayūmak xexka pop, 'āxop te' yūmmūg. ²⁶ Pa Paot te hām'āktux, ha tikmū'ūn xohix te hām'āpak, ha hām'āktux, hu: "Tik te' yīm hā' mīy nōm topahnāg komut. 'Ap Topa xe'e'ah, yā hāpxop mō'āmā'ax, yīy hāpxop te mō'āmā'ax nīm," ka'xīy. Ha tikmū'ūn punethok yīpkox pīp, hu topahnāg komut xop hāmenex putup'ah. ²⁷ Hak kuxānōg, pu tikmū'ūn topahnāg 'a pop putup hok, xix Niān pet 'a' putup hok, xix topahnāg hex Niān mūn putup hok, 'Īhā hāpxexka 'Ax xohix te nōm pu heyah, xix hāpxexka nōy xohix te'. Yīy yūmū'āte tayūmak xak. Ka'xīy.

²⁸ Ha' xupak, tu' gāy xexkah, tu' yīy ka'ok, hu:

—'Ep yōg Niān xexka xe'ēgnāg! Ka'xīy.

²⁹ Ha tikmū'ūn xohix te hām'āktux punethok kōmēn xohix kopah, hu hām'āpak 'ohnāg, tu yāy tu nū'nāhā mīptut xexka kopah, tixmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet kopah, ha Māxenōn yōg tik 2 tihī'. Yā Paot mūtik hāpkumep, ha tikmū'ūn gāy, tu nōm tik 2 mōgāhā tikmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet hah, ³⁰ ha Paot mōg putup, nŷy tikmū'ūn pu hām'āktux, pa' kuxa mām ka'ok xop te' tux hok, pu mōg hok. ³¹ Ha 'Ax yōg xexka xop te Paot hā' xape, tu' xak, hu:

Tikmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet ha 'āmōg hok pu gāyxop 'āpenā hok! Ka'xīy.

³² Ha tikmū'ūn yīy ka'ok, tu hām'āktux punethok, hu hām'āpak

'ohnāg, tu tep tu yāy tu nū'nāhā' yūmmūg 'ohnāg. ³³ Ha Yoneo xop te Topa pet xop xat'ax 'Anexān xut, tu' kopa' mōgāhā', pu hām'āktux tikmū'ūn pu', ha 'Anexān yīm xix, hām'āktux putup tu', pu 'Ep yōg tikmū'ūn gāy hok Yoneo xop tu'. ³⁴ Pa tikmū'ūn te 'Anexān yā Yoneo yūmmūg, tu' yīy ka'ok, tu xe' yīy xexka', tu xe' yīy, tu yānmūn xupep'ax puxet putuk, tu 'ot 2 hā te:

—'Ep yōg Niān yā' xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha kōmēn yōg kaxāmi'ax te:

—'Āhup, 'āhup! Kaxīy.

Tu xe' xuktux, hu:

—'Ep yōg tikmū'ūn: 'Ū 'ūm te kōmēn 'Ep yūmmūg hok? Yā' xohix te' yūmmūg, ha 'Ep te topahnāg hex Niān pet xexka xix, tu topa xap xix, nōm te pexkox tu' nāhā', yā' xohix te' yūmmūg, ³⁶ yā' yūmmūg tap, yīy 'āhup, nūy hāpkummuk mīy hok. ³⁷ Xate tik 2 nūnāhā', ha 'ap kummuk'ah, tu topa hex Niān 'āktux kummuk 'ohnāg, tu topa hex Niān yōg hāpxop 'ūm hā' xupxet 'ohnāg. ³⁸ Nemēn te hām'āktux 'ūm putup, xix yāy xop te', puxix tik pa te hāmyūmmūg tu' xax, puyī' kopit, yīy mōg, nūy tik 'ūm kupēh. ³⁹ Pe hāpxopmā'ax nōy kopit putup, puxix tikmū'ūn xohix kopit. ⁴⁰ 'Āte koit'ah, pa 'āte gohet yōg hāmpē'paxex yīpkutuk, pax pu: "Ep yōg tikmū'ūn yāykix kakixnāg," kaxīy, puxix xonat xop nū'pok 'Ep tu, puyīk yīkopit, tep tu 'āgāy nām. Pāyā 'ap yūmmūg'ah 'āte'. Kaxīy.

⁴¹ Tu hām'āktux, tu:

—Mōg. Kaxīy.

Ha' mōg.

20

Paot te Māxenōn tu' xip, xix Genex tu' xip

¹ Ha Paot te' kuxa mām ka'ok xop xānāhā', tu hām'āktux hā' kā'ogāhā', tu:

—'Ūgmōg. Kaxīy.

Tu ta' mōg hāpxexka Māxenōn tu'. ² Tu hām xohix kotit hā hāpkumep, tu hām'āktux hā' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', tu' mōg tu mōktu hāpxexka Genex tu' xupep. ³ Tu' xip māyōn 'ānuk 3 hā, ha' mōg, ha Yoneo xop tep-tex putup, ha mīpkox te kōnāg yīmū' mōg hā' mō'nāhā', nūy hāpxexka Xit kotit hā' mōg, tu Māxenōn tu putpu' nūn putup. ⁴ Ha Paot mūtik nūn kōmēn Menet yōg Pihok-tok Xopat, xix kōmēn Texanōn yōg 'Ānixtah, xi' yōg Xegōn, xix kōmēn Nep yōg Gax, xi' yōg Tīmōn, xix hāpxexka 'Ax yōg Tikik, xi' yōg Tonop, ⁵ tu Paot keppa' mōg, hak mūn Nok te kax'āmi', hak mū'āte Paot hip kōmēn Tonot tu'. ⁶ Ha Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax "pām tokatok hok" kux, hak mūg pip Pinio tu', tu mīpkox hāk mūg mōg, tu kōnāg yīmū' mōg, ha 'āmnīy te 5 nōg, 'Ihāk mūg mōg tu mōktu mōxaha Tonot tu', ha' nōy xop mūtik yāy tu nū'nāhā', tu' pip 'āmnīy te 7 hā.

Paot te Tonot tu' xip

⁷ Tu yenomīy 'Ihāk mūg yāy tu nū'nāhā', tu pām koxip, nūy mā', nūy Yeyox yā yūmūg pupi' xok pekpaxeh, ha Paot mōg putup hāptup 'Ihā', hu hām'āktux tox, tu 'āmnīy kote 'Ihā hām'āktux, tu' kux 'ohnāg. ⁸ Ha kuyānām tat'ax punethok te mīptut nōy yīmū' mōg'ax kopa' pip, hak mūg yāy tu nū'nāhā', ⁹ ha tik xiptap 'Ettik xip, tu mīptut tox yāy yīmū' mōg'ax 3 kopa' xip, tu yanēn kox yīmū' yūm, ha kūmīm tep-tex, ha mō'yōn, Paot yōg hām'āktux tox hah, ha hām tu' nāhā', tu' xok. ¹⁰ Ha Paot te mīptut yīmū tu' yīxohoh, tu 'Ettik mūg, tu' nōy xop pu hām'āktux, hu:

—Kuxānōg hok! Yā' koxuk te' kopa' xip, yā' hi'! Kaxīy.

¹¹ Tu xe pepi' mōg, tu pām koxip, tu' māhā', nūy Yeyox pe'paxeh, tu hām'āktux yūmūg xape xop

mütik, ha xokakkak xataha', 'ihā hām'āktux kux, tu' mōg. ¹² Ha 'Ettik hi', yīy tikmū'ūn kuxa hittup xexka', tu' yāy pet ha' mōg.

Tu Mīnet ha' mōg

¹³ Hak mūn Nok te xe kaxāmi', tuk mūg mōg mīpkox hā, tu' mōg, tu mōxaha hāmyīn yūm 'Axox tu', tu Paot hip, 'ihā Paot te hām tu yā' mōg. ¹⁴ Tu' xupep, 'ūgmū'āte ta tu yāy tu nū'nāhā', hak mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Mītinēn tu'. ¹⁵ Tuk mūg mōg mīpkox hā, tu Kiox hā' yēn, tu hāptup nōy kōmēn Xāmōy tu' mōxaha', tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Mīnet tu'. ¹⁶ Ha Paot mōg putup nōg kōmēn 'Ep tu', nūy mōg mō'ka'ok, nūy kōmēn Yenoyanēn tu' āmōxān, nūy Yoneo yōg 'āmuk xexka Pēteket mīy.

Paot te hām'āktux

¹⁷ Tu kōmēn Mīnet tu' xip, tu 'Ep yōg tik pēnā max xop xānāhā', ¹⁸ ha' nūn, ha Paot te:

—Hōmāg nūn 'Ax tu hāmāxap, ha xatek yūmmūg, tu yōgnū hāpxopmā'ax yūmmūg kamah, 'ihā hāmyaxatamuk xohix hāk xip 'āxop mütik. ¹⁹ Tu hāpxopmāhā Topa tu', tuk kutōgnāg, tuk kuxa hittup 'ohnāg, yā Yoneo xop tek kummugāhā'. ²⁰ Ha xa hām'āktux xe'e, tu Topa yōg hām'āktux'ax xohix 'āktux, tu' xaxok 'ohnāg, tu xa hāmyūmmūgāhā', nūy 'āka'ogā', nūy mō'ānīynām, ha tikmū'ūn tek xupak, 'ihā 'āte kōmēn kotit hā xa hāmyūmmūgāhā', xix mīptut xohix kopa hāmyūmmūgāhā kamah. ²¹ Tu xa hām'āktux xe'e', tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, xix Genex yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, tu Topa pu yāyhāhup 'āktux, tu 'ōg hāpkummuk mīy kux 'āktux, tu 'ākuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux. ²² Yā hōnhā 'ūg'āpax: 'Ūgmōg Yenoyanēn tu', ha Topa Koxuk tek xat, ha nōm puk yīpkox xip, tu 'a' hāmyūmmūg'ah, 'ok pek hip-tup, 'ok pek xok putup, ²³ pāyā Topa Koxuk

te 'ā hām'āktux kōmēn xohix tu', hu: "Kanet kopa 'āxix putup, xix 'āxūy putup," kaxīy. ²⁴ Pa 'ak kuxānōg'ah, 'a yāy mūn tuk hi'ah, pāyā Topa tuk hi'. 'Ok pek hi', yā' māx, pek xok, yā' max, 'ūyīy yāy yōg hāpxopmā'ax kux. Yeyox tek yāykutnāhā', 'ūyīy Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha'āte hāpxōpmāhā', yā Topa te' hep xop xohix pu hāmmaxnāhā'.

²⁵ —Hōmā 'āte Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu nūktu 'āxop pu hām'āktux, tu hōnhā hāmyūmmūg: Yā 'āxop tek 'ūm pēnāp-tup'ah 'ūxeheh. ²⁶⁻²⁷ 'Ūg'āpax: 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'āte 'āxop pu hām'āktux, tu Topa yōg hām'āktux'ax xohix 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux 'ūm xaxok 'ohnāg. Tik 'ūm yīpkox hok, puxix yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat. ²⁸ Pēnā ka'ok! Topa Koxuk te 'āxat, pu' kuxa mām ka'ok xop pēnā max, nūy ka'ogā'; Yā Topak-tok xok nōm pupi', tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy nōm xop kuxa tupmā'. ²⁹ 'Ūgmōg, ha nōm 'ākopa' pip putup, kokex gāy nām putuk, tu' nūn putup, nūy kuxa mām ka'ok xop kix 'āxop kopah. Kokex gāy te kahnēn kix, hā kaxīy nōm gāy xop te' kuxa mām ka'ok xop kix putup. ³⁰ Ha tik kummuk te 'āxop kopa' pip putup, tu hām'āktux hā mō'āmāp-tup, ha' kuxa mām ka'ok xop mōgāp-tup, pu Topa yōg putat xax. ³¹ 'Ūg pa mōxip! Pēnā max! 'Ūxaxok hok! Hāmyāxatamuk tikoyuk hā 'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'ok pe 'āmnīy tox hā, 'ok pe hāptup tox hā, 'āte' xohix yūmmūgāhā', tuk potaha', 'āp-tup pax tu'.

³² —Yā hōnhā 'āte: 'Āxop yā Yeyox yōg tikmū'ūn. Pūyā Topa 'āpēnā max, xix nū mütik ti', xix xa hāmyūmmūgā', xix 'āxex, xix xa hāmmaxnā', xix xa pexxok yōg hāpxop popmā' yāy yōg tikmū'ūn mütik. ³³ 'Ak xupkumīy'ah, tuk nōy yōg hāpxop putup 'ohnāg, tuk nōy

yōg tayūmak yīpkumīy 'ohnāg, tuk nōy yōg topixxax yīpkumīy 'ohnāg. ³⁴ 'Āmhok. 'Ūghām punethok, nūy tayūmak pop, nūy hāpxop 'ūm pop, nūy mā', tu' nōy xop pu' popmāhā', ³⁵ nūy xa hāmyūmmūgā 'ūghām'ax hā, xayīy nōm hāpxop 'ūm pip hok xop pu' hōm, xi' pakut xop pu' hōm, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax xutigā', hu: "Tikmū'ūn te hāpxop 'ūm pa', puxi' kuxa hittup kutōgnāg, pa tikmū'ūn te hāpxop 'ūm hōm, puxi' kuxa hittup xexka,'" kaxīy. 'Ūkux.

³⁶ Tu hām'āktux kux, tu' kopaxux hā' xip, tu Topa pu hām'āktux 'ūnōy xop mūtik. ³⁷ Ha' potaha', tu yāy kep hā' mūg. ³⁸ Yā' kuxa te Paot xak, hām'āktux'ax hah. Yā' xuktux, hu: "A xe xatek 'ūm pēnāp-tup'ah,'" kaxīy. Ha' mōgāhā mīpkox hah.

21

Paot te Yenoyanēn ha' mōg

¹ Hak mūg mōg mīpkox hā, tu kōnāg xexka xak, mīpkox te kōnāg yīmū' mōg hā' xak, tuk mūg mōg tu mōktu hāmyīn yūm Kox tu' mōxaha', tu hāptup nōy ha tak mōg tu mōktu mōxaha hāmyīn yūm Honex tu', tu xek mūg mōg, tu mōktu kōmēn Pa'at tuk mūg mōxaha'. ² Ha mīpkox nōy mōg Penix tu', hak mū'āte' xipihī', tu nōm mīpkox hāk mūg mōg, ³ tu hāmyīn yūm Xip pēnāhā', tu 'īpxax ha' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Xit tu', tu kōnāg hā' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Tinok tu', pu mīpkox hāpxop pop'ax xupepmāhā kōmēn Tinok tu', ⁴ ha' kuxa mām ka'ok xop pipihī', tu 'āmniy xohix te 7 hā' nox pip kuxa mām ka'ok xop mūtik, ha Topa Koxuk te Paot xūy'ax yūmmūgāhā' kuxa mām ka'ok xop pu', yīy: "Yenoyanēn tu 'āmōg hok!" kaxīy. ⁵ Pa xemān nōg, 'ihāk mūg mōg, ha' nōy xop tek mūg mōgāhā kōmēn kunāpa', xi' xetut xop te', xix kaxxop te', hak mūg kopaxux hā' pip, tu Topa pu hām'āktux hāpkux tu', ⁶ tu yāy kep mūg, xix yāy hax,

tu 'āneo, nūy mōg, hak mūg mōg mīpkox hā, pa' nōy xop te putpu' mōg yāy pet hah.

⁷ 'Ūgmūg pip kōmēn Tinok tu', tu mōktu mōxaha kōmēn Tonēmāy tu', tu' kuxa mām xop yōg xape xop pēnāhā', tu' nox pip 'āmniy tox hā. ⁸ Hāptup 'ihāk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xeyanet tu', tu Pinip pet tu' nox pip. Pinip te hām'āpak max 'āktux pax. Hōmā 'ūkuxa mām ka'ok xop te tik te 7 yīmōgatux, pu hāpxop xit'ax popmā', nūy hok xop pu' popmā', tu Pinip yāy kutnāhā kamah. ⁹ Ha Pinip kutok hex te 4, 'ap yāyta'ah, 'ūxohix yā Topa pupi hām'āktux. ¹⁰ Hak mūg nox pip Pinip pet kopah, 'ihā tik te Topa pupi hām'āktux nūn, 'ūxuxet'ax 'Ag, tu Yonex tu' xip, ¹¹ tu' nūn, tu nūktu xupep Xeyanet tu', tu Paot yōg nāy hīy'ax paha', tu nō yāy yīm kīy, xi' kup kīy, tu:

—Topa Koxuk te hām'āktux, hu: "Hā kaxīy Yenoyanēn yōg Yoneo gāy xop te Paot kīy putup, nūy puknōg xop ha mōgā'," kaxīy.

¹² Ha' xupak, ha tikmū'ūn xik mū'āte Paot tu' xak, hu:

—Yenoyanēn tu 'āmōg hok! Kaxīy.

¹³ Ha Paot te:

—'Āxop tep-tep mūn mīy? Tep tu 'āpotaha', tuk kuxa xūygāhā'? 'Ak kuxānōg'ah. 'Ok pe kanet kopak xip, 'ok pek xok Yenoyanēn tu', 'āte Yeyox tu hāpxopmāhā', nūy Yeyox 'āxet'ax 'āktux max. Kaxīy.

¹⁴ Tu hām'āktux kux, hak mū'āte' hup, tu:

—Pūyā Topa yāy putup'ax mīy. Kaxīy.

¹⁵ Tuk mūg mōg, tu yāy yōg hāpxop pop, tu' xuk, nūy Yenoyanēn tu' mōg. ¹⁶ Ha kōmēn Xeyanet yōg kuxa mām ka'ok xop 'ūm 'ūgmūg mūtik mōg, tuk mūg mōgāhā hāmyīn yūm Xip yōg Mēnān hah, ha' kuxa yūm ka'ok tap, hāmyāxatamuk

xohix hã' yũm, ha' pet kopak nox pip.

Paot te Tiak pẽnãhã'

¹⁷Tuk mũg mөг, tu mөktu mөxaha kөmөн Yenoyanөн tu', ha' nөy xop tek mũg pẽnãhã', tu' kuxa hittup. ¹⁸Hãptup 'ihãk mũg mөг Tiak pet hah, ha Paot tek mũg mütik mөг, ha tik pẽnãmax xop xohi' pip. ¹⁹Ha Paot te 'ãneo, tu Topa te hãpxopmã max xohix 'ãktux, tu Paot ka'ogãhã pu hãpxopmã'ax hãmpuknөг xop kopa 'ãktux. ²⁰Ha' xupak, tu' kuxa hittup xexka', tu Topa 'ãktux max, tu Paot pu hãm'ãktux, hu:

—'Ûgnөy: Yoneo xop punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, ha xate' yũmmũg, ha Mөyyex yөг xat'ax xohix pu' yĩpkox pip kamah, nũy mãynãg mỹ. ²¹Ha tikmũ'ün te 'ãmũn 'ãktux, tu 'ãkupex, hu: “Paot te Yoneo xop yũmmũgã kummuk, tu nөm xop te hãmpuknөг kopa' pip pu hãmyũmmũgãhã', hu: “'Äpu, Mөyyex yөг xat'ax nĩm, tuk-tok pit nãg xax yĩmap mep hok, tu mөnãyxop yөг hãpxopmã'ax hittap tat hok kamah,” kaxĩy. Pãyã tikmũ'ün te koit. ²²Putep mũn mỹ? 'Änũn, ha' xohix te hãmyũmmũg putup. ²³Nãy, 'üg'ãpax, nũy mỹ: Nũnte' pip tik te 4, nөm tik te Topa pu hãm'ãktux xex. ²⁴'Ämөг, tu nөm tik mөгãhã', tu tik xemep'ax hã' pago, pu Yoneo yөг tikmũ'ün xohix pẽnã', nũy 'ãyĩpkox xip Mөyyex yөг xat'ax pu' yũmmũg. ²⁵Yãk mũ'ãte' puknөг xop pu tappet kax'ãmi', tu' xat, pu topa komut xop xit'ax mã hok, xix xokxop hep 'ãta mã hok, xix xokxop 'üm mãy mũg tup-tex mã hok, xi' nөy hã' xupxpet hok. Kaxĩy.

²⁶Yĩy Paot mөг, tu tik te 4 mөгãhã', tu hãptup nөy 'ihã yãy pix tik te 4 mütik, tu Mөyyex yөг xat'ax pu' yĩpkox xip, tu' mỹ, tu tik te Topa pet xexka xop xat'ax pu' xuktux, tu 'ãmñỹ 'üm pix'ax kux

putup yũmmũgãhã', ha 'ãmñỹ te 7 mө'nãp-tup, 'ihã yãy pix kux putup. Ha Paot te xokxop 'üm putex putup, nũy Topa pu mө'hap, nũy tu' hãxyã'.

Yoneo gãy xop te Paot mũg

²⁷Ha xemãn puxet hã' nөг putup, ha Paot te Yoneo yөг Topa pet xexka kopa' xip, 'ihã 'Ax yөг Yoneo xop te' pẽnãhã', tu Yoneo yөг tikmũ'ün gãyãhã', tu hãm'ãktux hã nũktu' xohix gãyãhã', tu Paot mũg, ²⁸tu:

—'Iyaet yөг tihik, mã'! Nũ tik te hãmyũmmũgã kummuk hãpxexka xohix tu', pu Mөyyex yөг xat'ax xax-ogã', tu Topa pet xexka 'ãktux kummuk, tu Genex yөг puknөг xop nũnnãhã', pu Topa xip'ax yãyhãp-tup-tũynãg. Kaxĩy.

²⁹Hөmã Yoneo yөг tikmũ'ün te Paot pẽnãhã kөmөн kopah, ha 'Ep yөг tik puknөг 'ãxet'ax Tonop mөгãhã', ha hãmpe'paxex, hu: “Paot te' mөгãhã Topa pet xexka kopa kamah,” kaxĩy. Pãyã' mөгã'ah.

³⁰Ha nөm tikmũ'ün xohix gãy, tu yãy tu nũ'nãhã mө'ka'ok, tu Paot mũg, tu Topa pet xexka kopa' xut, tu yãykumỹy hãptopah, ha hãpxip 'ohnãg Topa pet xexka mө'yinnĩn. ³¹Ha tikmũ'ün te Paot putex putup, ha tik 'üm te xonat yөг Kononeo pu hãm'ãktux, hu:

—Yenoyanөн yөг tikmũ'ün xohix gãy nãm! Kaxĩy.

³²Ha xonat xop yөг Kononeo te xonat xop xat, xix kapitãm xop, ha' nũn mө'ak'ok, ha Yoneo yөг tikmũ'ün te' pẽnãhã', hu Paot kix kux. ³³Ha Kononeo te Paot mũg, tu' xut gãy xop kopah, tu pipkup mãg xap hã' hỹ, tu' yĩkopit, hu:

—'Û 'üm nũhũ'? Kaxĩy.

Tu xe:

—Putep mũn mỹ? Kaxĩy.

³⁴Ha nөm tikmũ'ün gãy te hãm'ãktux hã' yãnãn, yĩy Kononeo te hãm'ãpak 'ohnãg, hu' xat, hu:

—Kãy mөгã xonat pet ka'ok hah. Kaxĩy.

³⁵ Ha' mōgāhā mīptut mīpku'īn tu', pa nōm tikmū'ūn tep-tex putūmnāg, yīy xonat xop te Paot pupi tu pepi' xup, tu mīptut hā mōxakux. ³⁶ Ha Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' pe' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—Ūp-tex! Ūp-tex! Kaxīy.

Paot te yāy pupi hām'āktux

³⁷ Ha xonat pet ha' mōgāhā', 'īhā Paot te:

—'Ok xatek tux hok 'ū hām'āktux? Kaxīy.

³⁸ Ha Kononeo te:

—Xate Genex yīy'ax yūmmūg. 'Ok 'āmūn yā 'Eyit yōg tihik, nōm te tik te 4.000 mōgāhā hām panip tu', nūy gohet mūtik yāy'ax? Kaxīy.

³⁹ Ha Paot te:

—'Ak mūn'ah. Yāk mūn Tax yōg Yoneo, tu hāp'xexka Xinit tuk nāhā', ha Tax mūn kōmēn xexka hok'ah. 'Ok xatek tux hok, 'āte hām'āktux tikmū'ūn pu'? Kaxīy.

⁴⁰ Ha Kononeo te:

—'Apu, 'āyīy. Kaxīy.

Ha Paot te mīpku'īn yīmū' xip, 'īhā' yīm xix, pu tikmū'ūn yīy hok, ha Paot te hām'āktux tikmū'ūn pu', Yoneo xop yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu:

22

¹ —Ūnōy mūnōm xop, xi' tak mūnom xop, 'ūg'āpax 'āte hām'āktux. Kaxīy.

² Ha Yoneo yōg tikmū'ūn te yāy yīy'ax 'āpak, tu:

—Nāy, hup, nūy 'īy hok. Kaxīy.

Tu' yīy 'ohnāg, ha Paot te:

³ —Ūgmūn Yoneo, tu kōmēn Tax yōg tihik, tu hāp'xexka Xinit tuk nāhā', pa kōmēn Yenoyanēn kopak tittap, ha hāmyūmmūgā'ax Gāmāniet te 'ā hāmyūmmūgāhā', tu mōnāy'xop hittap yōg hāp'xopmā'ax xohix 'ā hāmyūmmūgāhā', ha 'āte Topa xak 'āxop xohix putuk, tu' xat'ax mīy māynāg. ⁴ Hōmāg gāy, tu' kuxa mām ka'ok xop kix putup, Yeyox yōg putat putup nōg tu'. 'Ate' mūg, tu kanet kopa' xex nōm xop,

'ok pe tihik, 'ok pe 'ūhūn. ⁵ Ha tik te 'āmānex xop xat'ax te' yūmmūg, xix tik te hāmyūmmūg xop te' yūmmūg. 'A 'āte mō'āmā'ah, pāyā hāp'x'e 'āktux. Nōm xop te 'a' popmāhā tappet, tu kōmēn Namān yōg Yoneo xop pu kax'āmi', 'ūyīy kuxa mām ka'ok xop mūy, tu' kīy, nūy kix. Kaxīy.

⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—Tu tak mōg, tu kōmēn Namān tu hām'ūmnāg tuk xip, māyōn yāy kote' yūm 'īhāk xip, ha hāp'xip 'ohnāg 'īhā kuyānām xexka te pexkox tu' xakot. ⁷ Hak nāhā hām tu', tu yānmūn xupep'ax 'āpak, ha: "Xaot, Xaot, teptu xatek xūy'gāhā'?" Kaxīy.

⁸ —Ha 'āte: "'Ū'ūm 'āmūn?" kaxīy.

—Ha tute: "'Ūgmūn Nāyane yōg Yeyox. Xatek xūy'gāhā'," kaxīy.

⁹ —Ha tikmū'ūn te 'ūgmūtik mōg te kuyānām pēnāhā', pāyā 'a' yīy'ax 'ūm 'āpak'ah. ¹⁰ Ha 'āte' yīkopit, hu: Yāyā', putep xatek putup 'ū mīy xa'?" kaxīy.

—Ha: "'Āyok, nūy mōg, tu mōktu xupep Namān tu', ha tik 'ūm te xa hām'āktux putup, tu Topa yōg xat'ax xa hāmyūmmūgāp-tup," kaxīy.

¹¹ —Yā 'āte hāmpēnā hok nōm kuyānām xexka hah, yīy tikmū'ūn tek mōgāhā', yīm hā Namān tu'.

¹² Ha tik te Topa xak, 'ūxuxet'ax 'Ānānīn, ha Namān yōg Yoneo xop xohix te nōm 'āktux max. ¹³ Hak ha' nūn, tuk yīkagnāg xip, tu hām'āktux, hu: "'Ūgnōy Xaot, Topa te 'āpa maxnāhā', xa xe hāmpēnā'," kaxīy.

—Hak pa max, ha 'āte 'Ānānīn pēnāhā', ¹⁴ ha: "Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'īhā mōnāy'xop yōg Topa te xa yāy'kutnāhā', xa Topa yōg putup'ax mīy, nūy tik te hāmyok mīy 'āxet'ax Yeyox pēnā', nūy nōm yīy'ax 'āpax, ha hōnhā xate' xupak, xi' pēnāhā', xix hāmyūmmūg, ¹⁵ tu Yeyox yōg hām'āpak mām'ax 'āktux putup tikmū'ūn xohix pu', tu

hāpxopmā'ax xohix pēnā'ax 'āktux putup. ¹⁶ Putep hip xate'? Āpu, 'āte 'āp-tox pix putup, pu Topa 'ākuxa maxnā', nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'īhā Yeyox yā 'āxuxyā 'āktux," kaxīy.

¹⁷ Tu xe hām'āktux, hu:

—Tuk nūn putup, tu nūktu xupep kōmēn Yenoyanēn tu', tu Topa pu hām'āktux Topa pet xexka kopah, tu yāy koxuk hā Yeyox pēnāhā', ¹⁸ ha hām'āktux, hu: "Mōg, Yenoyanēn kunāpa 'āmōg, yā tikmū'ūn tek mūn 'āktux'ax putup nōg," kaxīy.

¹⁹ —Ha 'āte: "Yāyā', tikmū'ūn te 'āte hāpkummugāhā yūmmūg, ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop mūg Topa pet kopah, ha' yūmmūg kamah, yā 'āte kanet ha' mō'tat, tu' kix nōm xop kuxa mām ka'ok 'ākopah, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg. ²⁰ Tikmū'ūn te 'ōg nū'kutnā'ax 'Extep putex, 'īhāk xip, tu pekpaxex max, tup-tup, tu tikmū'ūn yōg topixxax pēnāhā' nōm te 'Extep putex," kaxīy.

²¹ —Ha Yeyox te: "Āmōg, 'āte 'āmōgāp-tup hāptox tu', hāmpuknōg xop hah," kaxīy. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

²²⁻²³ Ha tikmū'ūn te Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīy 'ohnāg, pa Paot te' puknōg xop 'āktux, yīy ta tikmū'ūn gāy, tup-tup nōg, tu' yīy ka'ok tu:

—'Ūp-tex! 'Ūp-tex! Kaxīy.

—Tik kummuk putex! Kaxīy.

—Pūyā tu xok! Kaxīy.

Tu topixxax tox mahap, tu hāpkōnōn mō'pok pepi', 'ūgāy tu'. ²⁴ Ha xonat xop yōg Kononeo te' pēnāhā', hu Paot xut mō'ka'ok, tu' xat, pu xonat pet xexka ka'ok ha' mōgā', ha xe' xat, pu' kix xokxax hā, ha:

—Ūxūy hā hām'āktux putup, tu 'ōg hāpxopmā'ax kummuk 'āktux putup. Kaxīy.

²⁵ Ha xokxax xit hā' hīy, nūy nō' kix 'īhā' Paot te Kapitām yīkopit, hu: —'Ok Hōm yōg gohet te' xat, pu Hōm yōg tik 'ūm kix, 'īhā hāpkummuk mīy 'ohnāg? Kaxīy.

²⁶ Ha xonat xop yōg Kapitām te' xupak, tu Kononeo pu hām'āktux, hu:

—Nāy, paxip. Putep mūn mīy putup? Kāy yā Hōm yōg tihik! Kaxīy.

²⁷ Ha nōm Kononeo nūn, tu Paot yīkopit, hu:

—Āyīy. 'Ok 'āmūn yā Hōm yōg tihik? Kaxīy.

Ha:

—Ya hamūn. Kaxīy.

²⁸ Ha Kononeo te:

—Āte tayūmak xexka hā pago, nūy yāyhā Hōm yōg tihik. Kaxīy.

Pa Paot te:

—Yā Hōm yōg 'ūgnāhā', xik mūg tak, xik mūg tut. Yāk mūn Hōm yōg tik xe'e'. Kaxīy.

²⁹ Ha xonat xop nōm te' kix putup nū'paha', 'ūkuxānōg tu', ha Kononeo kuxānōg kamah, Paot kīy huh, 'īhā Hōm yōg gohet te' xat hok puyīy Hōm yōg tik kix hok.

Paot te' xexka xop keppa' xip

³⁰ Hāptup 'īhā Kononeo te Paot xut, tu Yoneo xop yōg tik xop pa te hāmyūmmūg ha' mōgāhā', xix 'āmānex xexka xop keppah, pu' yīkopit, nūy Paot yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. Ha Paot te Yoneo xexka xop keppa' xip.

23

¹ Tu tik xop pa te hāmyūmmūg pēnā ka'ok, tu:

—'Ūnōy mūnōm xop, Topa tek kuxa yūmmūg, ha hāmyok mīy 'ūghi'ax tox hā. Kaxīy.

² Ha tik te 'āmānex xop xat'ax 'Ānānīn, tu' xat, pu Paot yīkox kix, ³ ha Paot te:

—Pūyā Topa 'ākix! 'Āpa max, pāyā 'ākuxa kummuk! Xate' nōy mōgāhā mō'āmā'ax hā. 'Āyūm, nūy

hãpxopmã'ax kopit, nŷy Mõyyex yõg xat'ax hã' kopit, pa Mõyyex te' kix'ax xat hok. Kaxīy.

⁴ Ha tik nōy te:

—Tepu xate 'ãmānex xop xat'ax mǎnõg? Kaxīy.

⁵ Ha Paot te:

—'Ūgnōy, 'āte' yūmmūg'ah. 'Ok tik te 'ãmānex xop xat'ax nō'õm? Topa yõg tappet tek xat, hu: “Tik te 'axop xat'ax 'ūm 'āktux kummuk hok,” kaxīy.

⁶⁻⁸ Tu' xexka xop pēnāhã', ha' yāg Paniye xop, ha' yāg Xanoxeo xop. Paniye xop xohix kuxa mām ka'ok putpu' hi'ax kopah, hu: “Tikmū'ūn xohix xakix, tu' putpu' hip-tup,” tu xe: “Yā' pip koxuk, xix pekkox yõg nū'pok xop,” kaxīy. Pa Xanoxeo xop xohix kuxa mām 'ohnāg, tu: “Āmhok. 'A' koxuk 'ūm xip'ah. Yā' xakix xe'e', tu putpu' hip-tup 'ohnāg,” kaxīy. Yīy Paot yīy ka'ok, tu:

—'Ūnōy mūnõm xop: 'Ūgmūn Paniye yõg, huk kuxa yūm ka'ok putpu' hīnnā'ax kopah. Xatek yīkopit, 'ok pe' xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe' hip-tup hok. Kaxīy.

Ha Paniye xop te hām'āktux hã' nōy yānān Xanoxeo xop mūtik, tu' gāy nām. ⁹ Tu' yīy ka'ok, tu yāykix putup Paot hã, ha tik te hām̄yūmmūg yok, yā kama Paniye yõg, tu:

—Yā' max Paot! 'Ok pe koxuk 'ūm, 'ok pe pekkox yõg nū'kutnā'ax 'ūm te kāy pu hām'āktux, kopxix Topa mūtik yūmūg kumīy putup hok. Kaxīy.

¹⁰ Ha' gāy xexkah, yīy xonat yõg Kononeo te Paot hã' yīpkutuk, tu' xat, pu' xut, tu xonat pet ka'ok ha' mōgāhã'.

¹¹ 'Āmnīy koxtap 'īhã Yeyox xip Paot yīka', tu:

—'Ākuxānõg hok! 'Āmūn tek mūn pupi hām'āktux, tu 'ūgmūn 'āktux putup kōmēn Yenoyanēn tu', xix hãpxexka Hõm tu kamah. Kaxīy.

Ha' xaptop hã Paot putex putup

¹² Hãptup 'īhã Yoneo xop te yāy tu nū'nāhã', tu hām'āktux xex, tu Topa 'āxet'ax 'āktux hã hām'āktux xex, tu:

—Paot putex hok, kopxik xit hok! Kaxīy.

¹³ Yā tik te 40 tep-tex putup, ¹⁴ tu' mōg 'ãmānex xexka xop hah, xix tik xop te hām̄yūmmūg hah, tu:

—'Ūgmū'āte hām'āktux xex Topa pu', hu: “Paot putex hok, kopxik xit hok,” kaxīy. ¹⁵ 'Āmōg, Hõm yõg xonat xop yõg Kononeo hah, nŷy tu' xax, pu Paot nūnnāy, 'ūyīkopit nŷy, pāyā mō'āmā'. 'Ūgmū'ātep-tex putup putat hã, 'ūxaptop huh 'ūp-tex putup. Kaxīy.

¹⁶ Pa Paot 'ūptix te' xupak, tu' mōg tu mōktu xupep xonat pet ka'ok xexka tu', tu Paot pu' suktux, ¹⁷ ha Paot te xonat yõg Kāpitām xānāhã', hu:

—Nū tik tuktup mōgā 'āxop yõg Kononeo hah, puyīy hām'āpak'ax 'āpax. Kaxīy.

¹⁸ Ha' mōgāhã' nōm Kononeo hah, tu:

—Paot te kanet kopa' xup, tuk xānāhã' pu tik tuktup mōgā 'āhah. Kaxīy.

¹⁹ Ha Kononeo te tik tuktup yīm hã' mūg, tu' xut, tu' yīkopit, hu:

—Xate putep 'āktux putup? Kaxīy.

²⁰ Ha tik tuktup te:

—Yoneo xop te yāy tu nū'nāhã', nŷy 'āmūn tu' xax, xa hãptup 'īhã Paot mōgā', pu xe' yīkopit. Pāyā mō'āmā'. 'A' yīkopit putup'ah, pāyāp-tex putup. ²¹ Yā tik te 40 te hām'āktux xex Topa pu', tu' xit hok xi' xo'op hok, nŷy Paot putex. Yā hõnhāp-tex putup. Kaxīy.

²² Ha Kononeo te tik tuktup pu hām'āktux, hu:

—Hām'āktux hok, 'a' xaptop hok'ah. Kaxīy.

Ha Paot mōgāhã Gohenanok Penik hah

²³ Tu Kapitām 2 xānāhā', tu' xat, hu:

—Āmñīy koxtap ʾihā mōg kōmēn Xeyanet tu', yā hōnhā kāmānok te 200 pop, xix xonat xop te 200 pop kamah, pu kāmānok yīmū' mām, ha xonat nōy te 200, te yā' pata hā' mōg, tu pox tox tat pop. ²⁴ Ha Paot pu kāmānok nūnnāy, tu Gohenanok Penik ha' mōgā'. Kaxīy.

²⁵ Tu Gohenanok Penik pu tappet kax'āmi', hu:

²⁶ “Ūgmūn Kononeo Kanao Nix, 'āte Gohenanok xe'e Penik pu kax'āmi', nūy hāmyūmmūgā', tu 'āneo.

²⁷ Yoneo xop te nū tik mūg, nūy putex, hak xut Yoneo gāy xop kopah. Yā hāpxexka Hōm yōg tik 'āxa. ²⁸ Tu' mōgāhā Yoneo yōg pa te hāmyūmmūg xop hah, nūy Paot yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. ²⁹ Ha Yoneo xop te yāy yōg xat'ax hā' yīkopit, tu' kupex, tu Paot yōg hāmyūmmūg'ax puknōg'āktux, pāyā kāy te tik 'ūm putex 'ohnāg, tu yā' xupxet 'ohnāg, 'a' kummuk'ah, 'ap putex putup'ah 'āte', yā kanet kopa' xix 'ap putup'ah 'āte kamah. ³⁰ Ha Yoneo xop tep-tex putup 'ūxaptop huh, yīy hāpxip 'ohnāg 'āte xa mōgāp-tup, pu Yoneo xop kupeh, ha xate' kopit. Tu ta tu' kux.” Kaxīy.

³¹ Ha ta 'āmñīy koxtap ʾihā xonat xop te kāmānok yīmū' mām xop mōg, ha xonat xop te pox tox tat mōg, tu' pata hā' mōg, tu putpu' mōg Yenoyanēn tu', ³² ha kāmānok yūmū' mām xop te Paot mūtik mōg. Tu' mōg, ³³ tu mōktu mōxaha kōmēn Xeyanet tu', tu Gohenanok Penik pu tappet hōm, tu Paot mōgāhā Penik keppah. ³⁴ Ha tappet mō'kupix hāmāxap, tuk-nāy tu' yīkopit, hu:

—Pi'yā 'ōgnū hahām? Kaxīy.

Ha Paot te:

—Yā Xinit. Kaxīy.

³⁵ Ha Penik te:

—Nāy, 'āte 'ōg hām'āktux'ax 'āpax putup, ʾihā kupex'ax xop nū'. Kaxīy.

Tu' xat, pu Paot xix 'ūxat'ax 'Enot yōg kopit'ax pet kopah, ha' mōgāhā', tu' xix.

24

Yoneo xop te Paot kupex

¹ Āmñīy te 5 nōg, ʾihā tik te 'āmānex xop xat'ax 'Ānānīn nūn, tu nūktu xupep kōmēn Xeyanet tu', xix Yoneo xexka xop nūn, xix tik gāy xop yōg hām'āktux'ax Tet nūn, nūy Paot kupeh. ² Ha' xānāhā', ha Tet te nōm Gohenanok pu hāmyūmmūgāhā' hu:

—Gohenanok Penik: Tikmū'ūn xohix te 'āp-tup pax, 'ōg hāpxopmā'ax max hah, ha Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa xohix mām, tu' hittup, xate hāmyūmmūg hah, ³ yīy tikmū'ūn xohix te 'āmūn 'āktux max. Yā' puxi'. ⁴ Āte hām'āktux kutōgnāg putup. 'Ūg'āpax, kopxix hāpxip kutōgnāg hām'āktux kux. ⁵ Paot te hām'āktux kummuk, tu' yīy hā nūktu tikmū'ūn xohix gāyāhā', tu hāpxexka xohix tu' mōg, yā Nāyane yōg xop xohix xat. ⁶ Hōmā tute Yoneo yōg Topa pet xexka yāyhāp-tūynāg putup, tu tik puknōg mōgāhā Topa pet xexka kopah, pak mū'āte' mūg, nūy hāpxopmā'ax kummuk kopit 'ūgmū yōg xat'ax hā. ⁷ Pa 'āxop yōg Kononeo gāy, tu Paot xut, tu' mōgāhā', tu' xat, pu nū nōm xop kāy kupeh, nūy Paot kupeh 'ākeppah. ⁸ Āpu, 'ūyīkopit, nūy hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg. Kaxīy.

⁹ Ha Yoneo xop te:

—Ya hamūn! 'Ap koit'ah! Kaxīy. Pāyā' koit.

Paot te yāy 'āktux Penik keppah

¹⁰ Ha Gohenanok Penik te tu' yīm xix, nūy Paot pu':

—Āyīy, kaxīy.

Ha Paot te:

—Gohenanok Penik, hāmyāxatamuk xohix hā xatek mū yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit max, yāk

hittup, nūy xa hām'āktux. ¹¹ Āmnīy xohix te 12 'ihā 'āte Yenoyanēn tu' xupep nūy nūk xup Topa pu', 'ūxohix te' yūmmūg. ¹² 'Āte hām'āktux hā' nōy yānān 'ohnāg tikmū'ūn mūtik, tuk yīy hā gāyā 'ohnāg Topa pet xexka kopah, 'a kōmēn kopa hāk 'ūm gāyā'ah. ¹³ Yoneo xexka xop te koit. ¹⁴ Pa Yeyox yōg putat hāk xip, tu Topa xak, tu nōm pu nūk xup, tuk yīpkox xip Mōyyex yōg xat'ax xohix pu', xix Topa pupi hām'āktux xop xohix pu'. ¹⁵ Tuk kuxa yūm ka'ok: yā tikmū'ūn te hāmyok mīy te putpu' hip-tup, xix tikmū'ūn te hāpkohe mīy te putpu' hip-tup kamah, ha nōm Yoneo xop te yāy putpu' hi'ax hip kamah, tu hāmmax hip. ¹⁶ Yāk hāmyok mīy, ha Topa tek yūmmūg, xix tikmū'ūn. Kaxīy.

¹⁷ Tu xe hām'āktux, hu:

—Ha hāmyāxatamuk xohix nōg, 'ihāk nūn, tu nūktu xupep yōgnū hāpxexka tu', nūy hāpxop hok popmā Topa pu', xix yōgnū tikmū'ūn pu', ¹⁸ 'ihā 'Ak yōg Yoneo xop nūn, tuk pēnāhā Topa pet xexka kopah, ha 'āte yāy pix, Topa yōg xat'ax tek xat hah, hak yīy 'ohnāg, yāk puxehnāg xip. ¹⁹ Pi'yā' pip 'Ax yōg Yoneo xop hōnhā? 'Ap nūn'ah, nūy 'ūgkupeh. ²⁰ Hōmā Yoneo xexka xop tek yīkopit. 'Āpu, nōm xexka xop 'ūyānān tu' yīkopit, 'ok pe 'āte hāpxe'e 'āktux, 'ok pe 'āte koit. ²¹ Pāyā hōmā nōm xop te yōgnū hām'āktux'ax putup nōg, 'ihā 'āte hām'āktux, hu: "Hōnhā xatek yīkopit, 'ok pe xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe putpu' hip-tup hok," kaxīy. Tu ta tu' kux.

²² Ha Penik te hāmyūmmūg, tu Topa yōg putat yūmmūg max, pāyā 'ap Paot yīkopit putup'ah, hu:

—Nāy, 'ūhip, pu xonat xop yōg Kononeo Nix nū'. 'Ūnūn, yīy ta 'āte 'ākopit. Kaxīy.

²³ Tu' xat, ha Paot xix mīptut kopah, pu xonat pēnā', pāyā

hāpkumep mīptut xexka kopah, tu hāpxopmāp-tup, puxi' mīy, ha' tux hok kamah pu' xape xop pēnā', nūy hāpxop 'ūm popmā Paot pu'.

Paot te yāy pupi hām'āktux Penik keppah, xix Nonoxit keppah

²⁴ Āmnīy kutōgnāg 'ihā' nōg, ha Penik nūn, xi' xetut Nonoxit nūn kamah, nōm Yoneo hex, ha Paot xānāhā', ha Paot te tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopa 'āktux, ha' xupak. ²⁵ Ha Paot te:

—Topa te' xak, pu tikmū'ūn xohix hāmyok mīy, ha' yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. Kaxīy.

Ha Penik kuxānōg, tu Topa te' kopit'ax yīpkutuk, hu:

—Mōg, mōg! Kaxīy.

Tu xe:

—Hāptup nōy kopix 'āxānā'. Kaxīy.

²⁶ Pāyā tayūmak 'ūm hip, pu Paot tu tayūmak 'ūm xax, yīy xānā punethok, hām'āktux hā' nōy yānān nām huh, pa yā Paot te tu' hōm 'ohnāg.

²⁷ Ha hāmyāxatamuk 2 nōg, ha Penik mōg kuma' mōg, ha Pox Pex nūn 'ūyānān tu', ha Penik te Paot xix mīptut kopah, nūy Yoneo xop kuxa hittupmā'.

25

Paot te Hōm yōg tik te' xohix xat'ax tu' xak, puyi' xut pu mōg

¹ Ha Pex nūn tu nūktu kōmēn Xeyanet tu' xupep, ha 'āmnīy 3 nōg, 'ihā' mōg tu mōktu Yenoyanēn tu' xupep. ² Ha 'āmānex xexka xop te hāmyūmmūgāhā', xix Yoneo xexka xop te hāmyūmmūgāhā', tu Paot 'āktux, tu' kupex, tu' xak, ³ pu Paot nūnnāy Yenoyanēn tu', 'ūxaptop putex putup ha putat kopah. ⁴ Pa Pex te:

—Āmhok. Yā' xip Xeyanet tu', hak mōg putup putpu' Xeyanet tu'.

⁵ Nāy, pax xa Paot kupex, hu ta mōg 'ūgmūtik, nūy kupeh. Kaxīy.

⁶ Ha 'āmnīy te 10 nōg, 'īhā Pex te Xeyanet tu putpu' nūn, tu hāptup nōy 'īhā' xat pu Paot nūnnāy. ⁷ Ha' nūn, ha Yenoanēn yōg Yoneo xop te' kupex nām, tu yīkopit, pāyā hām'āktux hā koit, ha Pex te' gāy xop yōg hām'āktux 'āpak, tu:

—'Īntu'. 'Āte hāmyūmmūg'ah, 'ok pe Paot te hāpkummuk mīy, 'ok pe' mīy hok? Kaxīy.

⁸ Ha Paot te:

—'Āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, 'ok pe Yoneo yōg Topa pet xexka tu', 'ok pe Hōm yōg gohet puknōg tu'. Kaxīy.

⁹ Pa Pex te Yoneo xop kuxa hit-tupmāp-tup, hu:

—'Ok mōg putup Yenoanēn tu', 'āte 'āyīkopit? Kaxīy.

¹⁰ Pa Paot te:

—'Ak mōg putup'ah. 'Āte Xex putup, pu yōgnū hāpxopmā'ax kopit. Yā' max. 'Āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, ha xate' yūmmūg. ¹¹ Pax pu Yoneo xop koit hok, kopxix xupap-tup hok. Yā 'āte' xok'ax yīpkutuk 'ohnāg. Pax pu Yoneo xop koit, ha 'āte hāpkummuk 'ūm mīy hok, 'āpu' xat puk putex hok. 'Āte Hōm yōg tik te' xohix xat'ax putup, yā 'āte Xex putup, puk yīkopit. Kaxīy.

¹² Ha Pex te' xexka xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha hām'āktux kux, tu Paot pu hām'āktux, hu:

—Xate Xex mūn putup, hu Xex ha 'āmōg. Kaxīy.

Paot te 'Aginip keppa' xip

¹³ Hāpxip kutōgnāg 'īhā' 'Aginip nūn, tu tikmū'ūn xat, tu' nūn tu nūktu kōmēn Xeyanet tu' xupep, xix Menenīn, tu Pex ha' nūn, nūy 'āneo. ¹⁴ Tu' tihi', 'āmnīy xohix hā' tihi', ha Pex te Paot 'āktux 'Aginip tu', tu hām'āktux, hu:

—Tik 'ūm xip, ha Penik te mīptut kopa' xix, tu' xut pu mōg 'ohnāg. ¹⁵ Hōmā 'ūlkip Yenoanēn tu', ha Yoneo yōg 'āmānex xexka xop te'

kupex, tup-tex putup, ¹⁶ pa 'āte: "Hōm yōg gohet te' xat hok pu tik 'ūm 'ūhok tup-tex hok. 'Āmhok. Hōm yōg gohet te' xat, pu' kupex xop kāy ha' nūn, nūy kupex, pu kāy yā yāy 'āktux, nūy kupex xop yōg hām'āktux hā' yānān," kaxīy. ¹⁷ Ha' nūn yāy tu nū'nāhā', ha 'āte' hip putup'ah, tu hāptup nōy hā' xat, pu Paot nūnnāy, 'ūyī' yīkopit. ¹⁸ Ha' kupex xop te' kupex, pa kāy te hāpkummuk mīy 'ohnāg, tup-tex 'ohnāg, tu' xupxet 'ohnāg, ¹⁹ pāyā Yeyox 'āktux, nōm xok, ha Yoneo xop te hām'āktux hā' nōy yānān nām Paot mūtik, ha Paot te: "Yeyox hi putpu'. 'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox putpu' hi'ax kopah," kaxīy. ²⁰ 'Āte hāmp'e'paxex, hu: "Pute 'ūm nūhū'? Kaxīy. Tuk yīkopit, pāyā' yīkopit yūmmūg'ah, hu Paot pu': "Ok mōg putup Yenoanēn tu', 'āte 'āyīkopit?" kaxīy. ²¹ Pa Paot te: "Āmhok. 'Ak mōg putup'ah. 'Āte Xex putup, puk yīkopit," kaxīy. 'Āte' xat, pu nūnte' xix, pu Xex ha mō'kutnā'. Kaxīy.

²² Ha 'Aginip te:

—'Āte kāy yōg hām'āktux 'āpak putup. Kaxīy.

Ha Pex te:

—Hāptup 'īhā hām'āpak putup. Kaxīy.

²³ Hāptup 'īhā 'Aginip nūn, tu tik te' xat'ax yōg topixxap max mō'tat, tu Pex yōg mīptut hām'āta kox xexka hā' mō'nāhā', tu kōmēn yōg xexka xop xix xonat yōg Kononeo xop mūtik mōxakux, ha Pex te' xat, pu Paot nūnnāy, ha' nūn. ²⁴ Ha Pex te:

—'Āxexka 'Aginip, xix 'āxexka xop xohix: 'Āxop te kāy pēnāhā', yā Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' xak, nūy tup-tex. ²⁵ Ha 'āte' yīkopit, ha hāpkummuk xexka 'ūm mīy 'ohnāg, pup-tex, ha yūmūg xat'ax xexka Xex mūn putup, pu' yīkopit, yīy Xex ha 'āte mō'kutnāp-tup. ²⁶ Tu tappet tu kax'āmi putup Xex pu

kamah. Pute 'üm 'äte kax'ämi'? 'Ap yümmüg'ah 'äte'. Hu 'äte Paot xat, pu hãm'äktux, xayiy yikopit. Tu' yikopit kux, kopxix kax'ämi',²⁷ nüy tappet hã Paot yög hãpkummuk mïy'ax Xex pu hãmyümmügã'. Kaxiy.

26

*Paot te yã pupi hãm'äktux
'Aginip keppah*

¹ Ha 'Aginip te Paot pu hãm'äktux, hu:

—'Äpu, 'äyiy. Kaxiy.

Ha Paot te' yim pepi' xix, tu hãm'äktux, hu:

²⁻³ —'Äxexka 'Aginip, xate Yoneo xop xat, tu Möyyex yög xat'ax yümmüg, yik kuxa hittup, tu kupex xop pu hãm'äktux hã' yãnan putup. 'Üghip, nüy 'üg'äpax.

⁴—Yoneo xop xohix tek yümmüg, yã yögnü hãm tuk xip hãmãxap, tuk nün Yenoyanën tu', 'ihãk mün kaxxop tuktap, xi' xiptap. ⁵ Yoneo xop tek yümmüg, hak mün Paniye xop yög, nõm xop te Topa xak xe'ëgnãg. ⁶ Yã hõnhã xatek yikopit Topa te hãm'äktux xex hã, ha Topa te mõnãyxop pu hãm'äktux xex, hu: "Tikmü'ün xohix te putpu' hip-tup," kaxiy. ⁷ Hõmã Topa te hãm'äktux xex, ha Yoneo yög tikmü'ün xohix te' xak, tu 'ãmniy xohix hã Topa pu nük tetex, pa Yoneo xop tek kupex, 'ihãk kux yüm ka'ok putpu' hi'ax kopah, xix hãmmax hip. ⁸ Teptu hãmp'e'ãpanõm? 'Ok Topa te hãpxopmã'ax ka'ok mïy hok? Yã' mïy. 'Ok Topa te putpu 'ãhinn'ãp-tup hok? Yãp-tup. Kaxiy.

⁹⁻¹⁰ Tu xe hãm'äktux, hu:

—Hõma 'äte hãmp'e'paxex, hu: "Yeyox mün kummuk," kaxiy. Tu Yeyox 'äktux kummuk, tu' kuxa mãm ka'ok xop xex kanet kopah, ha Yoneo yög 'ãmãnex xop tek xat, tu 'ã' hõm yãy 'äxet'ax, 'üyiy tu xeh, tu' kix, tuk hittup. ¹¹ Tu'

kix kakixnãg Yoneo yög Topa pet kopah, tu Yeyox 'äktux kummuk yigãhã', tu' gãynãm, tu' pek mög hãptox tu', nüy müy, nüy xüygã'.

Paot te yãy kuxa yüm 'äktux

¹² —Yã 'ãmãnex xexka xop te 'ã' hõm yãy 'äxet'ax, tu kax'ämi tappet tu', ha 'äte nõm tappet mögãhã', tuk mög'ax Namãn tu', ¹³ tu putat hãk mög, mãyõn te yãy kote' yüm 'ihã', 'äte kuyãnãm ka'ok pãnãhã', ha pexkox tu' xakot, ha mãyõn yãnãm kutõgnãg, pa Topa yög yãnãm xexka', hak nõy xop te' pãnãhã kamah. ¹⁴ Hak müg xohix hãm tu' xakux, ha 'äte yãnmün xupep'ax 'äpak, ha Yoneo xop yãy yiy'ax hã hãm'äktux, hu: "Xaot, Xaot: Teptuk xüygãhã'? Yã tu nõ yãy mün xüygãhã'," kaxiy.

¹⁵ —Ha 'äte: "'Ü 'üm 'ãmün?" kaxiy.

—Ha:

"Ügmün yã Yeyox, ha xatek xüygãhã' kuxa mãm ka'ok xop hã. ¹⁶ Pa 'äyok, tuk-nihã xip. 'Ähak nün, nüy xã yãy kutnã', xak mün pu hãpxopmã', xak müg pãnãhã hãmãxap, ha xa' müg putup 'üxeheh, xak mün 'äktux tikmü'ün pu'. ¹⁷ Yã 'äte mõ'äktunãp-tup Yoneo yög tikmü'ün hah, xix hãmpuknõg xop hah, tu 'ãpãnãnã' xip, nüy 'äxut nõm gãy xop kopah. ¹⁸ 'Äte nõm tikmü'ün kuxa hittupmãp-tup, 'ög hãm'äktux'ax hã' hittupmãp-tup, pu hãpkoxtap 'ükuxa nãm, ha Topa yög yãnãm xe'e te' kuxa hittupmãp-tup, pu yögnü putat hã' mög, ha xate hãm'äktux hã, 'äte nõm tikmü'ün möy putup Hãmgãyãgnãg tu', puyiy Topa' kummuk mïy'ax xaxogã', pu tu kux, puyiy yãyhã Topa yög tikmü'ün, nõm xop kuxa mãm ka'ok 'ügün kopah." 'Ükux. Kaxiy.

¹⁹ Tu xe:

—'Ok yümmüg, 'äxexka 'Aginip? 'Ügmüg xuxyã tek xat pexkox tu', hak yipkox xip. ²⁰ Tu hãm'äktux Namãn tu hãmãxap, tuk-nãy tu

Yenoyanēn tu hām'āktux, xix hāpxexka Yonex tu', xi' puknōg xop punethok pu', tu yāyhāhup yūmmūgāhā', pu hāpkummuk mīy kux, nūy Topa ha mōg, pu yīy hāmyok mīy, pu' xohix te yāyhāhup pēnā'. ²¹ Pāyā Yoneo xop tek putup nōg, tuk mūg, 'ihā Topa pet xexka kopak xip, hak putex putup. ²² Pa Topa tek ka'ogāhā', yīy 'āte hām'āktux kux 'ohnāg, tu' xohix pu hāmyūmmūgāhā', tu Topa tappet hittap puxehnāg hā hāmyūmmūgāhā'. Hōmā Mōyyex te hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux xop te hām'āktux kamah, yīy 'āte tikmū'ūn xohix pu hām'āktux hāmāxap, ²³ nūy Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit, xi' puknōg xop kuxa kummuk xit, yā hōnhā' hep xop xohix kuxa max yānān'ax. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

²⁴ Tu hām'āktux kux, ha Pex yīy ka'ok, tu:

—Paot, 'āp-tox kummuk! Xate tappet punethok mō'kupix, ha tap-pet te 'āp-tox kummugāhā'! Kaxīy.

²⁵ Pa Paot te:

—'Ap 'ūkputox kummuk'ah. Yā hāpxe'e 'āktux. Kaxīy.

²⁶ Tu 'Aginip pu hām'āktux, hu:

—'Āte yāyhāhup 'ohnāg, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg. 'Aginip, xate hāmyūmmūg kamah. Topa te' xaptop hā' mīy 'ohnāg. ²⁷ Hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Topa te hām'āktux 'āktux. 'Aginip, 'ok 'ākuxa yūm ka'ok Topa pup hām'āktux xop kopah? Yā' yūm. 'A' yūmmūg. Kaxīy.

²⁸ Ha 'Aginip te:

—Nāy, 'ok 'āpe'āpaxex, hu: "Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'Aginip te yāhāp-tup Kunnix yōg"? 'Āmhok! 'A yāyhāp-tup'ah 'āte'. Kaxīy.

²⁹ Ha Paot te:

—Yā' max 'āmūn yāyhā Kunnix yōg. 'Ok pe hāpxip kutōgnāg 'ihā', 'ok pe hāpxip tap 'ihā', 'ātep-tup 'āxohix yāyhā Kunnix yōg, 'ūkputuk,

pa kupuk māg xap hā' hīy'ax 'a' putup'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha 'Aginip tek-nīhā' xip, xix Pex, xix Menenīn, xi' xexka xop xohix te nū mūtik mām xop, ³¹ tu' mōg, tu hām'āktux hā' nōy yānān, hu:

—Nūhū tik max, ha' max'ah tik xix kanet kopah, tup-tex mūn kummuk. Yā tik te hāpxopmā max. Kaxīy.

³² Ha 'Aginip te Pex pu hām'āktux, hu:

—Kāy xupa'ax, pāyā Xex mūn ha' mōg putup, pu hāpxopmā'ax tu' kopit. Pūyā' mōg! Kaxīy.

27

Paot te kōmēn Hōm ha' mōg

¹ Ha Paot mōgāp-tup hāpxexka 'Itat tu' (hak mūn Nok te xe kax'āmi', tuk mōg Paot mūtik), mīpkox hāk mūg mōg, nōm mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha xonat xop te 100 yōg kapitām te Paot pēnānā' xip, tu' kāy nōy xop pēnāhā kamah, yā Kapitām Yot te xonat xop 'Īpet yōg. ² Hak mūg mōg kōmēn 'Anamātīn yōg mīpkox hā, tu hāpkux te hāpkūyāgnāg hāk mūg mōg, ha hāpxexka Māxenōn yōg 'Anixtah te kōmēn Texanōn, tu' xip, tu' nūn, tuk mūg mūtik mōg. ³ Ha hāptup 'ihā kōmēn Xinōm tu' mōxaha', ha Yot max Paot tu', tu hām tu' mōg tux hok, pu mōg, nūy xape xop pēnā', pu nōm Paot mō'nīynām, nūy nō hāpxop tu' popmā', ha 'āmnīy hā' xape pet tu' nox xip, tu mō'yōn.

⁴ Tu hāptup 'ihāk mūg mōg mīpkox hā, tu hāmyīn yūm Xip tu' yīpxe'e hāk mūg mōg, 'āmuuh ka'ok tu' keppa mō'kouk hah. ⁵ Hak mūg mōg kōnāg xexka xak tu', ha hāpxexka Xinix yīkāgnāg, xix hāpxexka Pēnpit, tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Nix yōg kōmēn Mīha tu'. ⁶ Ha xonat yōg Kapitām te kōmēn 'Anexānit yōg mīpkox xipihi', ha' nūn, tu hāpxexka 'Itat ha' mōg

putup, hak mûg mōg nōm mīpkox hā.

⁷ Tuk mûg mōgnāg, pak mûg mōg pu'ûgnāg, 'āmuuh ka'ok hah, ha 'āmnīy punethok 'ihā mōxaha hāmyok tu, kōmēn Xinit keppah, pa 'āmuuh gāy, ha mīpkox mōg 'ohnāg, hak mûg mōg yīpxax hah, hāmyīn yūm Kenet tu', ha kōmēn Xanmōn yīkāgnāg. ⁸ Ha mīpkox te hām tu' xupep, tu hāpkux yīkāgnāg hā' xip, tu' mōgnāg mōg, tu mōktu mōxaha hāmyīkox Kōnāg Xexka Yīkox Max tu', ha kōmēn Nayet te hāmhūmnāg.

⁹ Tuk mûg pip 'āmnīy xohix hā, ha hāmyāxatamuk ka'ax, yā Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax "yāy kuxa māxnā'ax" mīy tap, ha hōnhā 'āmuuh gāy 'āxi mō'kouk, ha tex gāy, hu kōnāg xexka gāyāhā', ha Paot te tik te mīpkox mōgāhā pu hām'āktux, hu:

¹⁰ —Tihik, hōnhā mīpkox hāk mōg max'ah, 'āmuuh ka'ok hah, Tu' gāy, hak mûg kix putup kōnāg gāy hā, ha kōnāg te mīpkox kopa' pip hāpxop koxyōy putup, xix mīpkox, xix tikmū'ūn kix putup kamah. Kaxīy.

¹¹ Pāyā Kapitām Yot te hāmpe'paxex, hu:

—Paot te mīpkox mōg'ax yūmmûg kutōgnāg, pa mīpkox xuxyā te' yūmmûg xexka', xix mīpkox yōg tik mōgā'ax. Kaxīy.

Hu' yīpkox pip 'ohnāg Paot pu'. Ha mīpkox xuxyā xi' mōgā'ax mōg putup. ¹² Hāmyīkox Kōnāg Xexka Yīkox Max mūn max'ah, pu māyōn 'ānuk mēy 3 hāk nox pi', nūy 'āmuuh gāy kux'ax hip, nūy hām'āxi hāk pip, hu kōmēn Penix tu' mōg putup, nūy hāmyīn yūm Kenet yōg hāmyīkox tuk nox pi'. Penix te mō'kouk yok ha' yūm, hu' max, pu māyōn 'ānuk nūn 3 hāk pip.

'Amuuh gāy te mō'kouk

¹³ Ha 'āmuuh te mō'kouk ha' xuxi', ha hāmpe'panōm, hu: "Yā hōnhā' max 'āmuuh," kaxīy. Ha pipkup

putux te mīpkox hām tu' xup kōnāg kopah, ha' xut, tu' mōg, tu Kenet yōg hāpkux hāmhūmnāg hā' mōg. ¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āmuuh gāy te hām tu' xupep, 'āmuuh 'āxet'ax Nōnet, tu' gāy xe'ēgnāg, ¹⁵ ha tik te mīpkox 'ūm mōgā hok, yā 'āmuuh te nuhuknām, yīy mīpkox yāy tu' mōgāhā'. ¹⁶ Ha hāmyīn yūm Kanap tuk mûg mōg, pu 'āmuuh hēnāhā', ha' mōg, 'ihā 'āmuuh te xuxik-tōgnāg, mīpkox kutōgnāg te kōnāg kopa' xip, ha' xut, kōnāg hā nōm nūnnāhā', tu mīpkox xexka kopa pepi' xex, tu' hīy. ¹⁷ Ha' hīy kux, hak mûg mīpkox xexka hīy ka'ok poxit xexka ka'ok hā, nōm kup tu' hīy ka'ok, pu 'āmuuh koxyōy hok, hak mûg kuxānōg, Nip yōg hāpkux kummuk yīpkutuk tu', tu mīpkox yōg topixxax xexka keppa nūnnāhā', 'āmuuh te nōm mō'kouk, tu' mōgāhā', pu Nip tu mōg hok. ¹⁸ Ha 'āmuuh gāy te mīpkox mō'yōn, tu mahamnām kōnāg yīmū', ha mīpkox te hāpxop punethok tat, tup-tux, hak mûg kuxānōg, tuk mū'āte nōm hāpxop mō'pok kōnāg tu', pu mīpkox te tutnap. ¹⁹ Tu 'āmnīy 3 hāk mū'āte yāy yōg yīm hā mīpkox yōg hāpxop xupepmāhā'.

²⁰ 'Āmnīy xohix hāk mū'āte māyōn pēnā 'ohnāg xix māyōnnāg, ha ta 'āmuuh ka'ok, hak mū'āte hāmpekpaxex xakix putup.

²¹ 'Āmnīy punethok hāk mûg xit 'ohnāg, yīy Paot yok, tuk-nīhā' xip nōm tik xop kopah, tu:

—'Āxop, teptu 'āyīpkox 'ohnāg 'ūgmūn pu'? Teptu Kenet tu' nox 'āpip hok? 'Āte 'āyummūgāp-tup, pāyā xatep-tup nōg, yā hōnhā hāpxop punethok xaxogāhā' kōnāg xexka kopah. ²² Pa 'ākuxānōg hok! 'Ap tik 'ūm xok putup'ah, pa mīpkox mūn yāy koxyōy putup. ²³ 'Āte Topa pu hāpxopmāhā', yīy 'āmnīy koxtap hā pexkox yōg nū'kutnā'ax tek ha' nūn, tuk yīka' xip, ²⁴ tu 'ā hām'āktux, hu: "Paot, 'ākuxānōg

hok. Xate Xex keppa xip putup, ha Topa te mīpkox kopa tikmū'ūn pēnāhā' xip, xayīy 'āxakix hok, yā' hip-tup," kaxīy. ²⁵ Yīy 'ākuxa hittup, Topa te hām'āktux xex hah, 'ihāk kuxa yūm ka'ok Topa kopah. ²⁶ Pa mīpkox te hāmyīn yūm yōg hāpkux ha' mōg putup. Kaxīy.

²⁷ Ha 'āmnīy te 14 nōg, 'ihāk mū'āte kōnāg xexka Mēnitehān tuk mōxaha', ha 'āmuuh ka'ok te mīpkox yāy mōgāhā', ha 'āmnīy kote 'ihā mīpkox yōg tik xop te hāmp'e'paxex, hu:

—Hām 'ūm xip tu hāmhūmnāg. Kaxīy.

²⁸ Tu kōnāg yōg mēt mō'kupix, ha kōnāg xet yōg mēt xohix te 36, ha xe' mōg, tu kōnāg yōg mēt xe mō'kupix, ha mēt te 27. ²⁹ Ha hāpkux yōg mīkaxxap xexka yīpkutuk, tu mīpkox te mīkax tu yāy koxyōy yīpkutuk, yīy mīpkox yōg pipkup putux te 4 kōnāg kopa mō'pok, nōm poxīt hīy'ax mīpkox nā'kup tu nō'hāp, pu mīpkox tu mōg hok. Ha Topa tu' xak, pu hāptup mōnāy. ³⁰ Pa mīpkox yōg tik xop te nū'pap-tup, tu mīpkox kutōgnāg te kōnāg yīmū mōg hā' mōxakux, tu tu' xap-top hā' mōgāp-tup, tu hām'āktux, nūy mō'āmā', hu:

—'Ūgmūg mōg, nūy pipkup nōy mō'yōn kōnāg xexka kopah, pu mīpkox tu mōg kux. Kaxīy.

Pāyā' koit. ³¹ Ha Paot te xonat yōg Kapitām pu hām'āktux, xix xonat xop pu', hu:

—'Ūxat, pu' xohix mīpkox kopa' pi', ka 'āxop xakix. Kaxīy.

³² Ha Kapitām te' xat, pu mīpkox kopa' pi', ha xonat xop te mīpkox kutōgnāg xit xak, ha yāy xe'e tu' mōg, ha kōnāg gāy te' xupepmāhā'.

³³ Ha hāptup 'ihā Paot te:

—'Āpu, 'āxit. 'Āmnīy te 14 hā 'āxop xit 'ohnāg, 'ākuxānōg tu'. ³⁴ Yīy xa hām'āktux, xa 'āxit, nūy yāy ka'ogā'. Topa te hām'āktux xex, 'ap 'āxaxok

putup'ah, 'ap xakix putup'ah, xix 'ap xūy putup'ah. Kaxīy.

³⁵ Tu hām'āktux kux, tu pām paha', tu Topa 'āktux max, tu' koxip, tu' māhā', ha' xohix te' pēnāhā'. ³⁶ Tu' kuxa hittup, tu' xit. ³⁷ Yā nōm xop te mīpkox kopa' pip xop xohix te 276. ³⁸ Tu' xit, tu' hi ka'ok, tu pām xap xuxnāg te xetox pop, tu kōnāg xexka tu mō'pok, pu mīpkox tu tutnep.

Tikmū'ūn xohix te hāmnak tu' mōxaha'

³⁹ Tu hāptup ha ta hām pēnāhā', hām 'ūm 'ap yūmmūg'ah, pa hāpkux pēnāhā', ha' max, ha hāpkux tu mīpkox mōgāp-tup. ⁴⁰ Ha pipkup te nīpkox putux yāhā', ha' mōg 'ohnāg, ha kōnāg xexka kopa mō'pok, tu mīmpe nōm mīpkox mōgā'ax ko'a', ha topixxax xexka hīy 'āmuuh te nōm tōmāhā', tu hāpkux ha' mōg. ⁴¹ Pa mīpkox xupup te 'āmot yīmū' pip, tu' mōg 'ohnāg, ha mīpkox ta kup te kōnāg yīmū' xup, tu yāy mahap, ha kōnāg xexka gāy te' koxyōy.

⁴² Ha xonat xop te tikmū'ūn nōm kanet kopa' pip xop kix putup, pu tu nū'pa hok, ⁴³ pāyā xonat yōg Kapitām te Paot putup pax, tup-tex putup'ah, hu' xat hok, pu nōm xop kix hok, tu xe' xat, pu kōnāg tu tuk-nīhām mōg. ⁴⁴ Ha nōm mōg yūmmūg hok xop te mīmpe hā' mōg, ha' xohix te nū'paha', tu hāpkux tu' mōxaha'.

28

Paot te Māot tu' xip

¹ Hak mūg nū'paha', tu hām 'ūm yūmmūg, ha hāmyīn yūm 'āxet'ax Māot. ² Ha Māot yōg tikmū'ūn tek mūg kuxa ka', tu kuxap xexka mīy, hām 'āxi hah, ha tex tihix, ha' xap tep-tex. ³ Ha Paot te kuh pop, tu kuxap yīmū mō'pok, ha kāyā gāy kuh tu' xupep, pukpex tu' xupep hah, tu Paot yīm putup, tu ta tu' xup. ⁴ Ha Māot yōg tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' nōy pu hām'āktux, hu:

—'Ōhōm tik kummuk putuk. 'Āte nōm tik te' nōy putex pekpaex. Kōnāg xexka gāy tu' xupaha', pa Topa tep-tup nōg, tu kāyā pup-tōmāhā'. Kaxīy.

Ha kaxīy nōm tikmū'ūn te Paot pe'paxex kummuk.

⁵ Pāyā Paot te' yīm puhmīy, tu nō kāyā mō'yōn kuxap kopah, tu' pakut 'ohnāg, tu' xūy 'ohnāg. ⁶ Ha tikmū'ūn te Paot yīm mōm hip, tu' xok tu' nā' pēnāp-tup, tu xe' hip, pāyā Paot hittup pax, tu' pakut 'ohnāg, yīy tikmū'ūn te' yēy, hu:

—Hamūn yā topahnāg 'ūm! Kaxīy.

⁷ Ha Māot yōg xexka Pup, tup-texop xexkah, yā' yōg hām punethok pip, tu yāy pet ha tuk mūg xānāhā', 'ū non pix, ha 'āmnīy 3 hāk mūg pip. ⁸ Ha Pup mūg tak pakut, ha' xax pukpex, tu' xakuk xi' ta hep, ha Paot mōg, tup-tox yīmū' yīm xex, tu Topa pu hām'āktux hā' hittupmāhā', hā xax xuxi'. ⁹ Ha Māot yōg tikmū'ūn pakut xop te' xupak, tu' nūn, ha' hittupmāhā'. ¹⁰ Ha' kuxa hittup xexka', tuk mūg hāpxop hok pōpmāhā', ha mīpkox kopak mūg mōg, ha nōm xop te hāpxop punethok 'ūgmū'ā' nīm.

Tu Māot nīm, nūy Hōm ha' mōg

¹¹ Ha mīpkox nōy te hāmyīn yūm Māot tu' xip, hām 'āxi' yōg mēy 3 hā' xip, tu kōmēn xexka 'Anexānit tu' nūn, ha mīpkox 'āxet'ax "topak-tonnix", kaxīy. Ha mēy 3 nōg, hak mūg mōg mīpkox hā. ¹² Tu ta kōmēn Xinakox tuk-mūg mōg, tuk pip 'āmnīy 3 hā. ¹³ Tu hāmhūmnāg tu' mōg, tu 'Itat yōg kōmēn Hey pēnāhā', ha hāptup nōy 'ihā 'āmuuh max te mō'kouk, tuk mūg mōgā mō'ka'ok, tu mōktu 'āmnīy 2 hā kōmēn Potep tuk mūg mōxaha'. ¹⁴ Tuk mūg kuxa mām ka'ok xop xape pipihi', hak mū'āte' pet tu' pip 'āmnīy te 7 hā, tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn xexka Hōm tu'. ¹⁵ Hak xape xop te' xupak, tu'

nūn, tu nūktu 'Ap yōg hām nārox tu' mōxaha', xix Mēn tikoyuk tu' mōxaha', ha Paot ka'ogāhā', ha Paot te Topa 'āktux max, tu yāy kuxa hittup xexkah.

Tu Hōm tu' xip

¹⁶ Tu Hōm kopak mūg mōxaha', ha Paot te xonat puxehnāg mūtik tihi mīptut kopah, pu pēnānā' xip. Ha Paot te mīptut xuxyā pu tayūmak hōm nūy mīptut kopa 'āti'.

¹⁷ Ha 'āmnīy 3 nōg, 'ihā Paot te Hōm yōg Yoneo xop xānāhā', ha yāy tu nū'nāhā', ha Paot te:

—'Ūnōy mūnom xop, Yoneo xop tek mūg, pāyā 'āte hāpxopmā 'ūm kummuk 'ohnāg tikmū'ūn tu', xix mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax 'āte kummugā 'ohnāg, ha kanet kopak xix, tu' puknōg xop hak mōgāhā'. ¹⁸ Hak yīkopit, tuk xupagāp-tup, 'āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg hah, 'ūyīk xok. ¹⁹ Pa Yoneo xop tek putup nōg, yāk putex putup, yīy 'āte tu' xak, pu Xex 'ūgyīkopit, yāg gāy 'ohnāg Yoneo yōg tikmū'ūn tu'. ²⁰ Tu 'āpēnāp-tup, nūy xa hām'āktux, hak hīy kupuk māg xap ha Yeyox hā, yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te nōm hip, hāmmax hip tu'. Kaxīy.

²¹ Ha' nōy te:

—'Ak mū'āte tappet 'ūm mō'kupix'ah, ha Yonex yōg xop te nū tappet kutnā 'ohnāg, ha Hōm yōg nōy xop te 'ākummuk 'āktux 'ohnāg. ²² Hak mū'āte 'ōg hām'āktux'ax 'āpak putup, nūy hāmyūmmūg. Teptu Yoneo xop xohix te Yeyox xop putup nōg? Kaxīy.

²³ Ha Yoneo xop te hāptup 'ūm nūn, Yoneo xop punthok nūn, nūy hām'āpax, tu yāy tu nū'nāhā Paot pet tu', ha Paot te Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat yūmmūgāhā', tu hāptup tox hā hām'āktux, tu 'āmnīy 'ihā hām'āktux kux, tu Yeyox 'āktux, tu Mōyyex yōg xat'ax hā hāmyūmmūgāhā', xix Topa pupi hām'āktux xop hā hāmyūmmūgāhā kamah, nūy Yeyox yā Topa yōg

hāmyāykutnā'ax 'āktux. ²⁴ Ha' yāg kuxa mām ka'ok, pa' yāg kuxa mām 'ohnāg, ²⁵ tu yāy pu hām'āktux, tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu hām'āktux 'ihā' mōg, Ha Paot te:

—Hōmā Topa Koxuk te hāmyūmmūg, yīy 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu mōnāyoxop pu hām'āktux, hu:

²⁶ “Āmōg, tikmū'ūn hah, tu hām'āktux, hu:

'Āxop te hām'āpak, pāyā hām 'ūm 'āpak 'ohnāg, tu hāmpenāhā', pāyā hām 'ūm pēnā 'ohnāg.

²⁷ Yā tikmū'ūn putox ka'ok, tu mō'yāy yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak hok,

xi' pa kīy kamah, nūy hāmpēnā hok, ka hāmyūmmūg, xix yāyhāhup, ka Topa yōg putat hā' mōg 'ūxeheh, 'āte nōm hittupmā'ax, pāyāp-tup nōg. Yā Topa te' xuktux tap.” Kaxīy.

²⁸ Ha Paot xe hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te hām'āpak max'ax nū'kutnāp-tup hāmpuknōg xop hah, ha' yīpkox pip, puyīy Topa 'ūkuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānan tu'. Kaxīy.

²⁹ Ha Yoneo xop mōg, tu hām'āktux hā' nōy yānān nām hā' mōg.

³⁰ Hāmyāxatamuk 2 hā Paot te' yōg mīptut kopa' xip, ha' xape xop nūn, nūy Paot pēnā', ha' kuxa hittup, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux pax. ³¹ Tu Topa te Yeyox yāykutnāhā 'āktux tikmū'ūn pu', ha' puknōg xop te' tux hok, pu mīy, 'ihā' xohix te' yūmmūg.

Ha Nok te Yeyox yōg mō'pok xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux kux.

PAOT TE HÖM YÖG KUXA MÄM KA'OK XOP PU KAX'ÄMI'

¹ Ügmün yā Paot, Yeyox Kunnix tu hāpxopmāhā', ha Topa tek yāykutnāhā', tuk xānāhā', nūy mōgkutnā', 'āte hām'apak max'ax 'āktux, hu xa kax'āmi nūhū tappet.

² Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā Topa te mōnāyxop hittap pu hām'āktux xex, ha Topa yōg pupi hām'āktux xop hittap te' xuktux, tu tappet tu kax'āmi', hu: "Topa te tik xop mō' pok putup, pu xa hām'āpak max'ax 'āktux," kaxīy. ³ Yīy Topa tappet te Topak-tok 'āktux, tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āktux, hak mū yōg tikmū'ün kutok pit, yā mōnāyxop hittap Namix mōkputox Yeyox. ⁴ Tu' max xe'ēgnāg, Topa putuk tu', yā Topak-tok xe'e', tu' xok xe'e, yīy Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu' hīnnāhā putpu', pu' xohix yūmmūg, yā Yeyox mūn Topa hāk-tok. ⁵ Yā Topa tek yāykutnāhā', nūy nūgkutnā', tu 'ā yāy 'āxet'ax hōm 'ū puknōg xop xohix kuxa mām mā kamah, pu tu' yīpkox pi hām'āpak max'ax pu', ⁶ ha 'āxop kuxa mām ka'ok kamah, kōmēn Hōm tu 'āpip, ha Topa te 'āxānāhā', xa Yeyox Kunnix hā 'āxape'.

⁷ Kaxīy 'āte kax'āmi tappet, tu kōmēn Hōm yōg kuxa mām ka'ok xop pu ka'āmi', yā Topa te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, tu 'āxop xānāhā', xayīy yāyhā' yōg tikmū'ün.

Pūyā Topa yūmūg Tak xik-tok Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa mām mā'.

Paot te Topa pu hām'āktux, tu' max'āktux

⁸ 'Āte Topa pu hām'āktux pax hāmāxap, hu: 'Āmax, Topah! kaxīy. Tu Yeyox Kunnix hā' xuktux, tu

xa hāk hittup kamah. Yā hām xexka xohix yōg tikmū'ün xa hām'āktux max, 'ākuxa mām ka'ok hah. ⁹ Topa tu 'āte hāpxopmāhā, nūy mīy māynāg, tu hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topak-tok 'āktux, ha' yūmmūg Topa te', tu 'āte hāpxe'e 'āktux yūmmūg. 'Ap 'āte koit'ah, yā 'āxaxok 'ohnāg. ¹⁰ Tu Topa tu' xak pax, puyīy ka'ogā', tu' xak kamah, pu tu mōgkutnā 'āhah, yā Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg. ¹¹ 'Āhak mōg putup pax. 'Āte' xak, 'ūyīy 'āhak mōg, nūy xa hāmmax nā', nūy 'āka'ogā' ¹² pu yūmūg xohix mō' yāy nīynām: 'Āxop te mōgnīynām, xik mūn te mō'ānīynām, hu Topa yōg putat hā yūmūg mōg kumak mōg.

¹³ 'Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux xe'e': 'Ūgmōg putup 'āhah, yā 'āmīy xohix hāk mōg putup, pak mōg 'ohnāg. 'Āhak mōg, 'okpa 'āte' xak, nūy kama 'āmōgā'. Hōmā 'āte' puknōg xop mōgāhā', nōm xop te Yoneo yōg tikmū'ün hā' puknōg, Topa yōg putat hā' mōgāhā', yā kaxīy 'āte' xak, nūy 'āmōgā kamah. ¹⁴ Topa te mōgkutnāhā, 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, huk yīy hok'ah. Yā hām'āktux putup Yoneo yōg tikmū'ün pu', xix puknōg xop xohix pu'. 'Āte ta nemēn, nūy hām'āpak max'ax 'āktux 'ūxohix pu'. 'Ap tayūmak ta nēmēn'ah. Yā' nōy, yīy hāmyūmmūg xop pu 'āte hām'āktux, xix hāmyūmmūg 'ohnāg xop pu 'āte hām'āktux kamah, tu hām'āpak max'ax 'āktux putup 'ūxohix pu', ¹⁵ xix 'āxop pu' xuktux'ax kamah, ha kōmēn xexka Hōm tu 'āpip, yīk mōg putup 'ōgnū kōmēn Hōm tu', nūy xa hām'āktux hām'āpak max.

Hām'āpak max'ax mūn ka'ok

¹⁶ Topa tek xat 'āte hām'āpak max'āktux, pu tikmū'ün kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu tu' kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. Yā hām'āpak'ax

ka'ok, ha 'āte yāyhāhup 'ohnāg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux. Ha Yoneo xop te hām'āpak hāmāxap, yā hām'āpak'ax ka'ok, tu Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit, xix yā' puknōg xop kuxa xit kamah, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', yā' nōy putuk. ¹⁷ Topa tep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Puxi', ha nōm tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg. Yā hām'āpak max xe'e'! Hōmā tik te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', nūy tikmū'ūn pu' xuktux, hu: "Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topa kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā', pu tu max, puyīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg," kaxīy.

Yā' hep xop xohix te hāpxopmā kummuk

¹⁸ Topa gāy tikmū'ūn kuxa kummuk hah, yūmū'āte' yūmmūg, yā Topa tep-tup hok, pu tikmū'ūn hāpxopmā kummuk hok. Yā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax, tu Topa hā' puknōg, puxi' nōy Topa yūmmūg hok kamah. ¹⁹ Ha Topa gāy, tu' yānān tu' kummugāhā, tu' xūyghāhā', tu nōm tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā tap, 'ūkuxa kopa' yūmmūgāhā', puyīy tikmū'ūn Topa yūmmūg max, ²⁰ 'īhā' pēnā hok, ha hāmōgnōy mīy, xix hahām, ha tikmū'ūn xop xohix te hāmōgnōy pēnāhā', xix hahām, tu Topa te' mīy yūmmūg, hu Topa xexka xe'ēgnāg yūmmūg, xix Topa ka'ok xe'ēgnāg yūmmūg, xix Topa xok hok yūmmūg. Tep te xīy tikmū'ūn te Topa yūmmūg hok? Yā Topa hi xe'ēgnāg. ²¹ Yā hāmyūmmūg, pāyā tikmū'ūn te Topa xaxok, tu nōm pu hām'āktux 'ohnāg, hu: "Āxexka Topah, xix 'āmax, xatek mū'ā hāpxop xohix popmāhā'," kaxīy. 'Āmhok, 'ap xuktux'ah, pap-tox kummuk, tu hāmpē'paxex 'ohnāg, tu mōktu hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ūkummuk tu'. ²² Tu yāy hāmyūmmūg pe'paxex, 'ūhitop tu

hāmpē'paxex, 'ūpa te hāmyūmmūg 'ohnāg tu', tup-tox kummuk. ²³ Yā Topa hi xe'ēgnāg, pa tikmū'ūn te nīm, nūy topa komut xop pu nūktetex 'ūyānān tu', ha' komut xop te tikmū'ūn putuk, xix putuxnāg putuk, xix xokxop putuk, xi' kep hā' mōg xop putuk.

²⁴ Yīy Topa te tikmū'ūn putox kummuk xop nīm, pu yāy putup'ax mīy, hu hāpxopmā kummuk, tu yāy kummugāhā', ²⁵ tu Topa nīm, tu hāpxop pu nūktetex 'ūyānān tu', nōm hāpxop Topa te' mīy, ha Topa xe'ēgnāg nīm, tu' xaxok, nūy 'ūkoit'āx putup 'ūyānān tu', pa Topa mūn max, tu' hi xe'ēgnāg, ha' nōg 'ohnāg. Hamūn!

²⁶ Yīy Topa te' nīm, ha hāpxopmā kummuk, tu' nōy pu' hupmāhā', ha 'ūn xop te 'ūn nōy pēnāhā', nūy nū mūtik tu yāyhā' xupxet, ²⁷ ha tik xop te tik nōy pēnāhā', nō mō'āmā, nūy nū mūtik tu nōm kummuk, tu 'ūn putup nōg, pu nū mūtik tu nōm, pa tik xop putup, yā' kummuk, hu yāy pu hāpkummugāhā', yīy Topa te' kummugāhā', ha' pago.

²⁸ Tikmū'ūn kummuk te Topa xaxok, tu hāmyūmmūg putup 'ohnāg, yīy Topa te' nīm, pu hāmpē'panōm kummuk, nūy hāpxopmā kummuk. ²⁹ Yā' kummuk xe'ēgnāg, 'ūxonnix, tu' xup-kumīy nām, tu' nōy pe'paxex kummuk, tu' nōy pu hāpkummugāhā', tu' yīpkumīy, tu yāy kix, tu' nōy putex, tu yāy tuk-mīy, tu' koit, tu' xupmāhīy kummuk pax, ³⁰ tu' nōy 'āktux kummuk, tu Topap-tup nōg, tu yāy mūn pe'paxex xexka', 'īhā' nōy pe'paxex kutōgnāg, tu hāpkummuk mī'ax xak, tu yāy tak xī' tut pu' yīpkox 'ohnāg, ³¹ tu hāpkummuk mīy pax, tu hām'āktux xex, pāyā' xaxok, hu' hitop tu' xex, yā' mīy 'ohnāg, tu' nōy kuxa ka 'ohnāg. ³² Tu Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha' xat hok pu' mīy hok, ka Topa te: "Pūyā tu' xok 'ūyānān tu'," kaxīy,

pa' yīpkox 'ohnäg, tu häpkummuk mīy pax, tu' nōy xop pu häpkummuk yūmmügāhā', yā' nōy xapit, puyīy häpxopmā kummuk kamah.

2

Topa te häpkummuk mīy ha' pago

¹ 'Ok 'āxop te 'ānōy yōg häpxopmā'ax kopit? Yā' kummuk 'āktux, pa 'āxop te häpkummuk mīy 'ānōy putuk, hu yāy yōg häpxopmā'ax kopit'ax kamah. Yā 'ātix kummuk. Tep te xīy 'āxop kama häpkummuk mīy? ² Topa mūn max, ha yūmū'āte' yūmmüg, ha' kopit max, tu' xat hok puyī' xohix häpkummuk mīy hok, ha' kummugāp-tup 'üyānān tu'. ³ Pa 'āxop te häpxopmā kummuk, 'ihā 'ānōy tu: "Ümīy hok' Yā Topa tep-tup nōg häpxopmā'ax kummuk, hu 'āxüygāp-tup," kaxīy. 'Ok xate hāmpe'āpaxex, hu: "Topa tekūn pēnā'ah?" Kaxīy. Yā' koit! Yā' pēnāhā! 'Üxohix te Topa pu yāy putuk, yīy Topa te yā 'ōg häpxopmā'ax kopit putup kamah, tu 'ōg häpkummuk mīy'ax hā 'āxüygāp-tup. ⁴ Topa pe'āpaxektōgnäg hok! Yā' max xe'ēgnäg Topa, tu' hip, xayī pēnā', nūy yāyhāhup, nūy häpkummuk mīy'ax nīm. Yā 'āxop te hāmyūmmüg. ⁵ 'Ayīpkox hok, puxix Topa 'āxüygā, 'āxüy kutōgnäg nā' mōg, tu mōktu 'āxüy xexka, 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg häpxopmā'ax kopit, pu' xohix hāmyūmmüg: Yā Topa te hāmyok mīy, ⁶ tu' xohix yōg häpxopmā'ax yūmmüg, tu pagop-tup 'üyānān tu', yā tikmū'ün te häpxopmā kummuk, puxix Topa' kummugā', ha tikmū'ün te häpxopmā max, puxix Topa hāmaxnā'. ⁷ Tikmū'ün yāg te' xak, nūy häpxopmā max, xi' xak, nūy tu max xe'ēgnäg, Topa putuk, xi' xak, pu Topa te: "Åxop yā yōgnū'!" kaxīy. Tu hāmax hip, yīy nōm xop hīnnāp-tup xe'ēgnäg nūy Topa mūtik tu tihī'. ⁸ Pa tikmū'ün

nōy te yāy pe'paxex puxet, nūy yāy putup'ax mīy, xix häpxe'ep-tup nōg, nūy häpxopmā kummuk pax, ha Topa gāyāhā', ha häpkummugāp-tup 'üyānān tu', nūy pago. ⁹ Tikmū'ün xohix te häpxopmā kummuk, puxix Topa' yānān tu' xüygā', yōgnū Yoneo yōg tikmū'ün hāmāxap, hak-nāy tu' puknōg xop xüygā'. ¹⁰ Tu tikmū'ün max pu hāmaxnāp-tup 'üyānān tu', pu tu yāyhā max xe'ēgnäg, Topa putuk, ha' xekānāp-tup, xi' kuxa māp-tup. Yā hāmaxnāp-tup 'üyānān tu', tu Yoneo yōg tikmū'ün pu hāmax nāp-tup hāmāxap, xik-nāy tu' puknōg xop pu hāmaxnāp-tup. ¹¹ Yā Topa pu 'ūhep xohix te yāy putuk, tu häpxopmā'ax xohix kopit nūy yūmmüg, 'ok pe häpxopmā max, pe tu kummuk, nūy tu pago.

¹² Hām puknōg xop te Mōyyex yōg xat'ax yūmmüg hok, tu häpxopmā kummuk, ha Topa te' yōg häpxopmā'ax kopit, tu tikmū'ün yāy xat'ax hā' kopit, 'ihā' xat'ax yūmmüg 'ohnäg, ha: "Ükummuk!" kaxīy. Ha Yoneo yōg tikmū'ün te Mōyyex yōg xat'ax yūmmüg, tu häpxopmā kummuk, puxix Topa' yōg häpxopmā'ax kopit, tu yāy yōg xat'ax hā' kopit, hu: "Ükummuk!" kaxīy. ¹³ Tikmū'ün te häpxopmā max, puxix Topa tep-tup pax, 'ok pe' xat'ax yūmmüg, 'ok pe' xat'ax yūmmüg hok, ha tikmū'ün te häpxopmā kummuk, puxix Topa tep-tup nōg, 'ok pe' xat'ax yūmmüg, 'ok pe' xat'ax yūmmüg hok. ¹⁴ Hām puknōg xop te Mōyyex yōg xat'ax yūmmüg'ah, pa' puknōg te häpxopmā max, puxix tu' mīy, Topa yōg xat'ax mīy, 'ihā' yūmmüg hok. ¹⁵ 'Üyūmmüg. Topa te yāy yōg xat'ax yūmmügāhā', nōm xop kuxa kopa' yūmmügāhā', yī' kuxa kopa' yūmmüg, 'ok pe häpxopmā max, 'ok pe' kummuk. ¹⁶ Hāptup puxet mō'nā'ax, 'ihā Topa te Yeyox xat, pu tikmū'ün xop xohix yōg häpxopmā'ax kopit, nūy hāmpe tu

panōm yūmmūg, nūy hāmpē tu pānōm xaptop'ax xohix yūmmūg, ha 'āte hām'āpak, max'ax hā hām'āktux, yā Topa te hāmpēpānōm xohix kopit putup, tu hām'āpak max'ax hā' kopit putup.

Yoneo xop xix Mōyyex yōg xat'ax

¹⁷ Ha 'āxop te: “Ūgmū'ūg Yoneo xop yōg,” kaxīy. 'Ākuxa mān ka'ok Mōyyex yōg xat'ax kopah, mōnāyxop hittap Mōyyex te kax'āmi', ha 'ākuxa mān ka'ok nō'ōm kopah, tu: “Ūgmū'ūg yā Yoneo xop yōg, ha Yoneo yōg tikmū'ūn yā Topa hā tikmū'ūn xe'e',” kaxīy. Yā' hitop tu yāy mūn xexka pe' āpaxex. ¹⁸ Tu Topa yōg putup'ax yūmmūg, xayī' mīy māynāg. Tu hāmmax'ax yūmmūg, xayīy hāpxopmā max. Pāyā hitop tu hāmyūmmūg, ¹⁹ hu yāy pe'āpaxex hitop, hu: “Āte hāmyūmmūg, hu hāmyūmmūg hok xop pu hāmyūmmūgā'ax,” kaxīy. ²⁰ 'Ākuxa mān ka'ok 'ūxat'ax kopah, yā hāmmax xohix yūmmūgāhā', xix hāpxe'e yūmmūgāhā', yīy 'āxop te' tuktup xop pu hāmyūmmūgā'ax, xix hāmyūmmūg hok xop pu hāmyūmmūgā'ax. ²¹ Pāyā yāy pu hāmyūmmūgā'ax xate' xaxok, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux, pāyā' mīy 'ohnāg. 'Āxop te: “Āxupxet hok!” kaxīy, tu 'ānōy pu' xat, pu tu' xupxet hok, 'ihā xate' xupxet. ²² Tu' xat hok, pu' nōy hā' xupxet hok, pa 'āxop te 'ānōy hā' xupxet kamah. Tu topa komut xop putup nōg, pāyā topa komut pet tu xate' xupxet, nūy puknōg xop gāyā'. Yā 'ākummuk! ²³ 'Āxop te yāymūn xexka pe'āpaxex, Topa te xa' hōm yāy xat'ax hah, pāyā 'a' mīy'ah, 'āyīpkox 'ohnāg tu', yī' puknōg xop te Topa 'āktux kummuk, yā 'āxop te Topa pu' hupmāhā', ha' yāyhāhup. ²⁴ Topa yōg tappet te: “Ūpuknōg xop te Topa 'āktux kummuk, 'āxop

Yoneo xop te hāpxopmā kummuk hah,” kaxīy.

²⁵ Yoneo yōg yūmmūg tikmū'ūn te kaxop pit xop yāy nāg xax yīmap tu' mep, puyīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg. Yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Yoneo xop te' xat'ax pu' yīpkox pip, puxix tu max, pa' yīpkox hok, puxix yāy xax mep 'ūhitop tu'.

²⁶ 'Ūpuknōg xop te' xat'ax pu' yīpkox pi', puxix tu Topa hā tikmū'ūn xe'e', 'ihā yāy xax yīmap mep 'ohnāg.

²⁷ Ha kaxīy puknōg xop te yūmmūg yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpxopmā'ax yūmmūg, tu yāy xax yīmap tu' mep 'ohnāg, pāyā Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip, nūy hāpxopmā max, pa yūmū'āte Topa yōg xat'ax yūmmūg max, tu' pit xop yāy xax mep, pāyā' yīpkox hok, tu hāpxopma kummuk, puxi' puknōg xop te yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ²⁸ Yoneo yōg tikmū'ūn yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Piyā' Yoneo xop yōg? Tikmū'ūn te xīy yā Topa yōg xe'e'? Tikmū'ūn te' xax xak puxet, tu yāyhā 'ohnāg Topa yōg tikmū'ūn. 'Āmhok. ²⁹ Pa tikmū'ūn kuxa te Topa xak, nō'ōm te Yoneo xop yōg xe'e', ha Topa Koxuk te' kuxa tupmāhā, pu tu Topa hā tikmū'ūn, 'ūxat'ax te' mīy hok hah. Yā Topa tep-tup, tu' max 'āktux. 'Ap tikmū'ūn nōy te hām'āktux'ah.

3

¹ Tikmū'ūn 'ūm te' yīkopit, hu: “Ok max 'ūgmūn yā Yoneo xop yōg?” kaxīy. Xix: “Ok max Yoneo xop pit yāy nāg xax yīmap nūy xak?” kaxīy. ² Yā' max xe'e'. Topa tek mū yōg Yoneo xop pu yāy yōg hām'āktux 'āktux, 'ūyīy tu xeh max. ³ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux, hu: “Pa Yoneo yōg tikmū'ūn punethok yīpkox pip 'ohnāg, tu Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg,” kaxīy. 'A' yūmmūg, pa Topa mūn max, tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xex, tu' xaxok 'ohnāg. ⁴ Hamūn!

Topa te hāpxe'e 'āktux, tu hāmyok mīy, tu' koit 'okpa tikmū'ün xohix te mō'āmā', yīy Topa tappet te:

“Yā Topa te hāmyok mīy, tu hāpxe'e 'āktux, tu' koit 'ohnāg, pu' pa te hāmyümmüg xe'e' yīkopit, tu: 'Ūmax,”

Kaxīy.

⁵ Yūmū'āte hāpxopmā kummuk, kopxix tikmū'ün nōy pu Topa mūy, yā hāmyok mīy Topa te', ha yūmū yōg hāxopmā'ax kummuk hā yūmū'āte hāmyümmügāhā'. Yā tikmū'un punethok te hitop tu hām'āktux, hu: “Pūyā Topa 'ūgkummugā hok, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy hā' pago', 'Ap max'ah Topa 'ūgkummugā'! Kaxīy. ⁶ Nāy, Topap-xehnāg te hāmyok mīy' Yā Topa mūn pa te hāmyümmüg xe'ēgnāg, nūy tikmū'ün xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, xi' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. Paxpu Topa hāpxopmā kummuk, puxix tu tikmū'ün xohix yōg hāpxopmā'ax kopit hok.

⁷ 'Āte xe hām'āktux, hu: Yāk mūn te koit, pāyā Topap-xehnāg te koit 'ohnāg. Tikmū'ün xohix te yā koit pax, hu hāmyümmüg. Yā Topap-xehnāg mūn max xe'ēgnāg. Ha tikmū'ün 'üm te hitop tu yīkopit, hu: “Teptu Topa te' yānān tuk kummugāhā', 'āte koit hah?” Kaxīy. ⁸ Tikmū'ün nōy te hitop tu hām'āktux, hu: Yā' max yūmū'āte hāpkummuk mīy, puyīy Topa hāmaxnā', yā' yānān tu hāmaxnā',” kaxīy. Ha tikmū'ün nōy tekūn kummuk 'āktux, hu: “Paot te nōm 'āktux.” Kaxīy. Tu' koit. Topa te hām'āktux kummuk xop hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu'.

'Ūxohix te hāpxopmā kummuk

⁹ 'Ok Topa tekūn yōg Yoneo xop pe'paxex max, xi' puknōg xop pe'paxex kummuk? 'Āmhok! Yā' xohix te yāy putuk Topa pu', 'ūxohix te hāpxopmā kummuk putup pax,

ha' kuxa hīy ka'ok, ¹⁰ yīy Topa yōg tappet te:

“Tikmū'ün yok 'üm 'ap xip'ah.

¹¹ tu yā hāmyümmüg 'ohnāg, xix Topa xak 'ohnāg.

¹² 'Ūxohix te Topa nīm, tu Topa yōg putat xak.

'Ū 'üm te hāpxopmā max? 'Ap xip'ah, 'ap puxehnāg xip'ah.

¹³ 'Ūyīy'ax te xukpot hax xūy, yā' kummuk, tu yā mō'āmā pax,

'Ūyīkox te kāyānox yīkox putuk, nūy tu yīy'ax hāp-tex.

¹⁴ Tu' mānōg, hu: 'Pūyā Topa 'āxat hā 'āp-tex!' kaxīy.

¹⁵ Yā' xak, nūy tikmū'ün xūyāgā', nūy putex,

¹⁶ tu hāpkut'ex kummuk pax nā' xip, tu hāpkoxoyōy pax,

¹⁷ tu' nōy kuxa yūmmā 'ohnāg,

¹⁸ tu Topa yīpkutuk 'ohnāg, nūy tu nūktettex,

yā' kuxa te' yēy 'okpa Topa xip.” Kaxīy.

¹⁹ Yūmū'āte hāmyümmüg, tu Topa te' xat'ax hōm yūmmüg, ha Yoneo yōg tikmū'ün pu' hōm, tu' hōm puyī' xohix yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmüg, nūy yāyhāhup Topa tu', ha Topa te tikmū'ün xohix, xi' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpxopmā kummuk yūmmüg, nūy yānān tu' kummugā'. ²⁰ Paxpu tikmū'ün Topa xat'ax pu' yīpkox pi', puxi' kuxa tupmā hok. 'Āmhok. 'Ūxat'ax te tikmū'ün pu hāmyümmügāhā', pāyā' kuxa kummuk tupmā 'ohnāg.

Tikmū'ün kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā'

²¹ Pa Topa te tikmū'ün kuxa kummuk tupmā nōmhā', tu' xat'ax hok hā' tupmāhā', ha Mōyyex yōg xat'ax te yūmū'ā hāmyümmügāhā', xix tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu yūmū'ā hāmyümmügāhā kamah, yīy Topa yōg tappet te: Ya hamūn! Kaxīy. ²² Topa te' kuxa kummuk

tupmāhā', pu tu kuxa max. 'Ūkuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' tupmāhā'. Yā' hep xohix te yāy putuk, yā Yoneo yōg tikmū'ūn, xix nōm xop te Yoneo xop hā' puknōg, yā yāy putuk. Ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop xohix tupmāhā', pu tu kuxa max. ²³ 'Ūhep xop xohix te Topa yōg putat xak, tu' nīm, tu hāpxopmā kummuk pax, hu Topa putuk 'ohnāg. ²⁴ Pa Topa te hāmaxnāhā', tu nōm kuxa kummuk tupmāhā', 'ūhok hā' tupmāhā', yā Yeyox Kunnix xok hā' tupmāhā', pu tu kuxa max. Yeyox Kunnix xok, nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ²⁵ Topa te tu' mūg Kunnix tu: "Ūpēnā'," kaxīy, tu nōm yāykutnāhā', pu mīpkupnix tu tu' xok, puyīy Topa tikmū'ūn yōg hāpkummugā'ax xaxogā', pu tu kux, Yeyox Kunnix xok'ax hā Topa te' xaxogāhā', tu hāmyok mīy xe'ēgnāg tu' xaxogāhā', tikmū'ūn kuxa mām ka'ok hā' xaxogāhā'. Hōmā Topa te nōā'tot tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kummuk, tu 'ap koit'ah, ²⁶ pa hōnhā Kunnix mūg, ha' xok tikmū'ūn pupi', pu tikmū'ūn xohi' yūmmūg, nūy: "Yā Topa te hāmyok mīy, hamūn, Topa max xe'ēgnāg," kaxīy. Ha hāmyūmmūgāhā', puyīy yūmmūg. Yā Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk tupmāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop tupmāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

²⁷ Putep te xīy yā yāy pe'āpaxex? Putep te xīy 'āyōgkānāmnām hā 'āxip? 'Ok yūmū'āte hāmyok mīy, pu Topa yūmūg putup? 'Ok yūmūg yīpkox pip Topa yōg xat'ax pu', nūy yūmūg kuxa tupmā'? 'Āmhok. 'Ap kaxīy'ah. Pāyā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, hu Topa te yūmūg kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ²⁸ Hu' yūmmūg, Topa te' kuxa yūm'ax puxehnāg hā tikmū'ūn kuxa tupmāhā', tu' xat'ax hā' tupmā 'ohnāg, tu' yīpkox pip'ax

hā' tupmā 'ohnāg. ²⁹ 'Ok Topa te Yoneo xop puxet hā yā Topah? 'Ok pe Topa te' puknōg xop hā yā kamah? Hamūn! Yā' hep xohix xop hā Topah. ³⁰ Topapxet, tu Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa tupmāhā', 'ūkuxa mām ka'ok hā' tupmāhā', tu' puknōg xop kuxa mām xop kuxa tupmāhā'. ³¹ 'Ok Topa te' xat'ax nōā', puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox kopah? 'Āmhok. Topa te' nōā' 'ohnāg, hak mū'āte' xat, puyī' yīpkox pi', nūy māynāg mīy.

4

Paot te mōnāyxop 'Amanām 'āktux

¹ Āpu yūmū'āte 'Amanām 'āktux, nōm te Yoneo yōg tikmū'ūn xohix hā mōnāyxop hāmāxap. Putep 'āktux'ax yūmū'āte'? ² Yā Topa te 'Amanām max 'āktux. Teptu Topa te' xuktux? 'Ok hāpxopmā'ax hā' xuktux? 'Āmhok. Yā' hok tu Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, yīy 'Amanām te yāy mūn kutōgnāg pe'paxex. ³ Yā Topa yōg tappet te: "Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max." Kaxīy. ⁴ Tikmū'ūn hām, hu tayūmak paha', 'ūhok hā' pa 'ohnāg, pāyā hām'ax tu' paha'. ⁵ Ha tikmū'ūn kuxa kummuk, 'ap hāpxopmā max yūmmūg'ah, pa' kuxa yūm ka'ok Topa kopah, puxix Topa pēnā', nūy kuxa yūm'ax pēnā', tu' hok hā' kuxa kummuk tupmāhā'. 'Ok Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xohix tupmāhā'? 'Āmhok. Pa nōm xop te hāpxopmā max hok, tu' kuxa mām ka'ok, yā Topa te nōm kuxa tupmāhā'. ⁶ Hōmā mōnāyxop hittap Namix te hām'āktux, tu tikmū'ūn hittup'ax 'āktux, Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', yā hāpxopmā'ax hok hā' tupmāhā', ha' hittup tikmū'ūn, yīy Namix te:

⁷ "Tikmū'ūn kuxa hittup, Topa te 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax

xaxogähä hah, pu tu kux.

⁸ Tikmũ'ün kuxa hittup, Topa te' yög häpkummuk mĩy'ax mō'kupix 'ohnäg, ha' hittup," kaxĩy.

⁹ Pi'yä' tikmũ'ün hittup? 'Ok Yoneo yög tikmũ'ün puxet hittup? 'Ok pe' puknög xop hittup kamah? Namix te putep 'äktux? Yä Namix te' hep xop xohix 'äktux, nöm kuxa mäm ka'ok xop 'äktux, yĩy Topa yög tappet te xe: "Amanäm kuxa yüm ka'ok Topa kopah, yĩy Topa te' kuxa tupmähä', pu tu kuxa max," kaxĩy.

¹⁰ Häm 'üm hä Topa te' tupmähä'? Pi'yä'? 'Ok pe 'Amanäm te yäy näg xex xak 'üyĩmap tu hãmäxap, hak-näy tu' tupmähä'? 'Ok pe Topa te 'Amanäm kuxa tupmähä' hãmäxap, hak-näy tu yäy xax xak 'üyĩmap tu'? Yä Topa te' tupmähä' hãmäxap, ¹¹ hak-näy tu 'Amanäm te yäy xax yĩmap tu' xak, puyĩy tu yäy kuxa yüm'ax yümmügä', yä' kuxa yüm 'ax ha Topa te 'Amanäm putup, tu' kuxa tupmähä' hãmäxap, pu tu max, yĩy 'Amanäm te yüm'ü' hãmönäyxop, ha yümüg kuxa mäm ka'ok hä yümüg kuxa tupmähä' yäy pu', pa yümüg yäy te yäy xax 'üyĩmap tu' mep hok. ¹² Ha 'Amanäm te Yoneo yög tikmũ'ün hä mönäyxop yä kamah, nöm xop kuxa mäm ka'ok Topa kopah, tu 'Amanäm putuk, Topa yög putat hä' mög 'Amanäm putuk tu', ha kaxĩy 'Amanäm kuxa yüm ka'ok hãmäxap, tuk-näy tu yäy näg xex yĩmãp tu' xak.

Topa te hãm'äktux xex

¹³ Topa te 'Amanäm pu hãm'äktux xex, xix 'Amanäm mökputox pu hãm'äktux xex kamah, nüy tu hãm xexka höm'ax 'öm pu', xi' mökputox pu', puyĩy yäy yög nü hãm xexkah, ha hãm'äktux xex, 'Amanäm kuxa yüm ka'ok hah. Teptu hãm'äktux xex 'Amanäm pu'? 'Ok xex 'üxat'ax mĩy hah? 'Ämhok. Topa mün te hãm'äktux xex hãmäxap, 'Amanäm kuxa yüm ka'ok hah, hak-näy tu 'Amanäm te' xat'ax pu' yĩpkox xip.

¹⁴ Yoneo yög tikmũ'ün yĩpkox pip Möyyex yög xat'ax pu'. Paxpu Topa te hãm'äktux xex 'üyĩpkox pip xop pu', puxik-tögnäg, pu' kuxa mäm ka'ok, puxix Topa hãm'äktux hitop tu' xex. ¹⁵ 'Üxat'ax te Topa te hãm'yok mĩy 'äktux. Tikmũ'ün yĩpkox 'ohnäg Topa yög xat'ax pu', nüy tu häpxopmähä kummuk, puxix yäy tu Topa gäyähä', ha Topa te' kummugãp-tup 'üyänän tu'. Paxpu' xat'ax tu xip hok, puxix tikmũ'ün hãm'yümmüg 'ohnäg, nüy xat'ax pu' yĩpkox pi', puxix Topa tu gäy hok kamah.

¹⁶ 'Üyümmüg. 'Amanäm kuxa yüm ka'ok Topa kopah, yĩy Topa te hãm'äktux xex xe'e', tu' hok höm'ax 'Amanäm mökputox pu', nöm xop kuxa mäm ka'ok xop pu' hok höm, nöm te Topa yög putat hä' mög, 'Amanäm putuk, ha yüm'ü'ä hä 'ätak, yä yümüg kuxa kama mäm ka'ok.

¹⁷ Ha Topa yög tappet te: "Ühëp xop xohix te 'Amanäm 'äktux putup, hu: "Amanäm yä yüm'ü'ä hä mönäyxop, yä yümüg kuxa mäm ka'ok kamah, 'Amanäm putuk," kaxĩy. Yĩy Topa te hãm'äktux xex ka'ok, ha 'Amanäm kuxa yüm ka'ok Topa kopah, yä Topa xexkah, tu tikmũ'ün xaxix'ax hĩnnähä', tu hãm xexka xohix yög häpxop mĩy, tu häpxop hok hä' mĩy, 'üxat'ax hä' mĩy. ¹⁸ 'Amanäm kutut, xi' xetut kutut, 'üka'ok, tuk-tok 'okpa Topa te ta tu hãm'äktux xex, hu: "Ämökputox xohix xexka pip punethok," kaxĩy. Yĩy 'Amanäm kuxa yüm ka'ok, tu hãmmax hip, pa' kutut xe'e 'Amanäm, ¹⁹ 'üyög hãm'yäxatamuk xohix te 100, ha' yĩn pu'uk, pa' kuxa yüm ka'ok, tu' yĩkopit 'ohnäg, 'ihä' xetut ka'ok yümmüg, ²⁰ tu' hittup, tu' kuxa yüm ka'ok, Topa te hãm'äktux xex tu', tu nöm pu: "Ämax. Xate 'ä' höm putup 'ügkutok pit. Ya hãmün. Puxi'," kaxĩy. ²¹ Tu hãm'yümmüg, hu: "Topa te 'ä'

hõm putup 'ügkutok pit, tu' ka'ok xe'ëgnäg, nÿy tu 'ä' hõm," kaxîy. ²² Hu' kuxa yÿm ka'ok Topa kopah, ha Topa te' kuxa tupmähä', pu tu kuxa max. ²³⁻²⁴ Topa yõg tappet te 'Amanäm 'äktux, tu yÿmü'ä 'äktux kamah, yä Topa te' kuxa mäm ka'ok xop xohix kuxa tupmähä', 'ü tu kuxa max, ha yÿmüg kuxa mäm ka'ok Topa kopah, nõm te yÿmüg xuxyã hÿnnähä' putpu', yä Yeyox Kunnix mÿn hÿnnähä', ²⁵ ha te Topa tux hok, pu tikmü'ün putex, ha yÿmüg pupi' xok, nÿy yÿmüg yõg hãpxopmä'ax kummuk tu' xok hä' pago, ha Topa te putpu' hÿnnähä', nÿy yÿmüg kuxa kummuk tupmä Topa tu'.

5

Topa te yÿmüg kuxa kummuk tupmähä'

¹ Topa te yÿmüg kuxa kummuk tupmähä', yÿmüg kuxa mäm ka'ok hah. Yä Topa gäy kux, ha yÿmüg kuxa mäm, nÿy tu hittup. Yÿmüg xuxyã Yeyox Kunnix te yÿmüg kuxa mämmähä', ² tu yÿmüg mögähä', 'ümõg Topa yõg putat hä. Yä yÿmüg kuxa mäm ka'ok Kunnix kopah, yÿy Topa te yÿmü'ä hãmmxnähä', ha Topa yõg putat hä yÿmüg mög kumak mög. Yä yÿmüg kuxa hittup, 'ÿhä' mäm ka'ok, tu hãmmax hip, nÿy yäyhã tu max xe'ëgnäg, Topa putuk. ³ Yÿmü'äte' hip kamah, 'ÿhä yÿmüg xÿy, päyãk kuxa hittup, 'ÿhãk xÿy kamah. Yä kaxîy yÿmüg xÿy hä' tot. ⁴ Yÿmü'äte nõã' tot, ha Topa te' pënähä', tu yÿmüg putup, yÿy yÿmü'äte hãmmax hip, nÿy yäyhã Topa putuk. ⁵ Yÿmüg kuxa teknõg 'ohnäg, yä Topa te hãm'äktux, tute mõ yÿmüg yäy xe'ëgnäg 'äktux, ha Topa Koxuk te yÿmüg kuxa yÿmmügähä', tu Topa te mõ yÿmüg yäy xe'ëgnäg yÿmmügähä', ha Topa te yäy Koxuk nü'kutnähä yÿmü'ä', yÿy hãmmax hip.

⁶ Hõmä yÿmü'äte Topa hãk puknõg, tu hãpxopmä max hok, ha Kunnix xok, yÿmüg pupi' xok, yÿmüg kuxa kummuk, yÿ' xok, ha Topa te 'ämnÿy puxet yäyktunähä', ha Kunnix xok nõ'õm 'ämnÿy 'ÿhä', nÿy yÿmüg kuxa ka'ogã', 'üyÿy yÿmüg hãpxopmä max. ⁷ Tikmü'ün 'üm te' nõy pupi' xok'ax? 'Ok tik te hãmyok mÿy pupi' xok'ax? Yä' ka'ok, nÿy nõy yänän tu' xok, pa tikmü'ün kutõgnäg te tik max 'üyänän tu' xok'ax. ⁸ Pa Topa te mõ yÿmüg yäy xe'ëgnäg, tu yÿmüg yÿmmügähä', yä Kunnix te yÿmüg pupi' xok tap, 'ÿhä yÿmüg kummuk nãm! ⁹ Ha' xok, nÿy yÿmüg kuxa kummuk tupmä', pu tu kuxa max, puyÿy Topa gäy kuxyã yÿmüg pupi'. ¹⁰ Hõmä Topa te yÿmü'ä tu' gäy, pa Topak-tok xok, nÿy yÿmüg kuxa kummuk xit, nÿy kuxa max tat 'üyänän tu', ha hõnhã Topa te yÿmü'ä hãk xape', ha Kunnix hi putpu', tu yÿmüg kopa' xip. ¹¹ Yÿmüg kuxa hittup xe'e', yä Topa yÿmü'ä hãk xape, xix Yeyox Kunnix te yÿmüg kuxa hittupmähä', yä yÿmüg xuxyã', tu Topa gäy kuxyähä', yÿy Topa hä yÿmüg xape'.

'Anão xix Kunnix

¹² Tik te mãxap puxet te hãpxopmä kummuk hãm xexka tu', hu' xok, hãpxopmä kummuk tu' xok, yÿ' hep xop xohix kakix'ax, 'ÿxohix te hãpxopmä kummuk tu'. ¹³ Hõmä, hãmyãxatamuk xohixnäg hä, 'ap xip'ah Topa yõg xat'ax, ha' hep xop xohix te hãpxopmä kummuk, päyã Topa te hãpxopmä'ax kummuk mõ'kupix 'ohnäg, yä tikmü'ün te' yõg xat'ax yÿmmüg hok. ¹⁴ Mõnãyxop hãmãxap 'Anão 'a' yÿpkox pip'ah 'ÿxat'ax pu', tu hãpkummuk mÿy, ha' hep xop xohix te hãpxopmä kummuk, hu' xakix nãm, 'ÿhä 'Anão xip hãpxexka tu', ha' xohix kakix, tu mõktu mõnãyxop hittap Mõyyex xip, nõm te Topa yõg xat'ax kax'ãmi', yä' xohix kakix.

'Anão yā tikmū'ün kummuk hā mōnāyxop hāmāxap, ha Yeyox Kunnix 'ük-nāy tu' nūn, nūy yāyhā tikmū'ün kuxa tup xop hā mōnāyxop. ¹⁵ 'Ūyūmmūg. Topa te hāmmax nāhā', pāyāp-xet'ah. Topa te hāmhook hā' hāmmaxnāhā', pa 'Anão te hāpkummugāhā'. Ya hamūn. 'Ūhep xop xohix xakix, 'Anão te hāpkummuk mīy, ha' xakix, pa Topa mūn max xe'ēgnāg, tu hāmmaxnāhā hāmhook hā', tu tikmū'ün kuxa kummuk xit, Yeyox xok hā' xit, nūy kuxa max 'ūyānān tu' tat, Yeyox Kunnix te tikmū'ün mō'yāy xe'ēgnāg hah. ¹⁶ 'Ūyūmmūg. Tik puxet te hāpkummuk mīy, ha Topa gāy, tu: "Yā' kummuk 'ōhōm!" kaxīy. Pa Topa te hāpkummuk mīy'ax xop pu hāmmaxnāhā', 'ūhok hā hāmmax nāhā', tu hāpkummuk mīy'ax xexka xaxogāhā', tu' kuxa kummuk xit, 'ūhok hā' xit, nūy kuxa max tat tu' yānān. ¹⁷ Hamūn. Tik puxet te hāpkummuk mīy, yī' hep xop xohix xakix'ax. Yā hāpxopmā xexkah, tu' xohix pu hāpkummugāhā'. Pa tik nōy te hāpxopmā xexka xe'ēgnāg, 'ūxuxet'ax Yeyox Kunnix, tu hāmmax xexka nāhā' 'ūxohix pu', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopa' xop pu hāmmaxnāhā', ha Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max, ha Kunnix te yūmū'ā xexkānāp-tup, 'ūyīy nū mūtik yūmūg hi xe'ēgnāg, nūy hi mōkumak mōg.

¹⁸ Tik puxet te hāpkummuk mīy, yī' hep xop xohix xakix'ax, ha hāpxopmā'ax max puxet nōy te' xohix kuxa tupmāhā', tu' hīnnāhā'. ¹⁹ Tik puxet te' hep xop xohix pu hāpkummugāhā', tu Topa pu' yīpkox xip 'ohnāg, hu yāy putox xop xohix pu hāpkummugāhā', yā' hep xop xohix te hāpkummuk mīy kamah. Pāyā tik puxet nōy te' xohix pu hāmmaxnāhā', tu' yīpkox xip Topa pu', hu hāmmaxnāhā', tu' kuxa

kummuk tupmāhā'.

²⁰ Topa te' xat'ax hōm, nūy hāpkummuk yūmmūgā', ha hāpxopmā'ax kummuk te' nōy nā' mōg tu mōktu yā' xohix, pa Topa te hāpxopmā hok hā hāmmaxnāhā', tu nōy nā' mōg tu mōktu xohix xexkah. ²¹ Hōmā tikmū'ün te hāpxopmā kummuk, ha' kuxa hīy ka'ok, pa hōnhā Topa te hāmmaxnāhā', tu' hok hā tikmū'ün kuxa kummuk tupmāhā', pu tu max, puyīy hāmyok mīy, nūy tu hi xe'ēgnāg mō kuma' yūmūg xuxyā mūtik, nūy Yeyox Kunnix mūtik hāpxopmā'ax xohix xat.

6

Kunnix tek mūg kuxa tupmāhā'

¹ Yūmū'ātep-tep 'āktux'ax? 'Ok max, yūmūg hāpxopmā kummuk pax, puyīy Topa hāmmaxnā xexka'? ² 'Āmhok! Kaxīy hok! Yā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa tup, nūy hāpxopmā kummuk putup hok, nūy kuxyā'. Tikmū'ün xok, tu hāpxopmā kux, ha kaxīy yūmū'āte hāpxopmā kummuk tu kux kamah, ³ Yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik nūy. Yā yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg hāpxopmā kummuk tu kux, ha tikmū'ün te yūmūg putox pix, puyī' xohix hāmyūmmūg. Yā Kunnix xok yūmūg pupi', pu yūmūg kuxap-xet yāy kuxa mūtik. ⁴ Yeyox Kunnix xok, ha nō hāpkot yūmūg pupi kamah, pu yūmū yōg hāpxopmā'ax kummuk xaxogā'. Ha yūmūg putox pix, nūy yūmū'ā hāmyūmmūgā', 'ūyīy hāpkummuk mīy kux. Ha Topa yūmūg Tak te Kunnix putpu hīnnāhā', tu yūmūg ka'ogāhā kamah, 'ūyīy yūmūg hi xe'e Yeyox mūtik, nūy tu hāpxopmā max.

⁵ Yā Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmū'ā hāpxopmā kummuk tu kux, ha' putpu' hi yūmūg pupi kamah, 'ūyīy yūmūg hi xe'e'.

⁶ Tu hâmyümmüg. Hôma yümü'äte hâpxopmâ kummuk, tu' mîy pax, pa Kunnix te mîpkupnix yîmü tu' xok, yümüg pupi' xok, nüy yümüg kuxa tupmâ', pu hâpkummuk yümüg kuxa hîy hok, pu yümü'ã hâpxopmâ kummuk tu kux, nüy yânân tu hâpxopmâ max. ⁷ Tikmü'ün xok, tu hâpkummuk mîy kux. ⁸ Kunnix xok yümüg pupi', 'üyîy hâpkummuk mîy tu kux, tu' putpu' hi yümüg pupi' kamah, 'üyîy hi mō'kumak mōg yây mütik. ⁹ Üyümmüg. Topa te Kunnix hînnâhâ' putpu', yîy xe xok putup 'ohnâg. Yâ Topa te' hînnâhâ', pu tu hi mō'kuma' mōg. ¹⁰ Yâ' xok, ha hâpkummuk mî'ax xop te xe Kunnix putex 'ohnâg, 'ap xep xok putup'ah, pa Topa tu' hi xe'ëgnâg. ¹¹ Yâ Kunnix xok 'âxop pupi', nüy 'ōg kummuk mîy'ax kuxyâ'. 'Ûxaxok hok! Hōnhâ Kunnix hi xe'e Topa tu', ha 'âkuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mütik, nüy Topa tu 'âhi xe'e kamah.

¹² Hâpkummuk mîy hok, xix yây putup'ax mîy hok, xayîy yây kummugâ hok. ¹³ Topap-xehnâg pu 'îpkox pi', pu tu 'âxat. Yâ xa hâmmaxnâ xexka! Tu 'âhînnâhâ', ha Topa tu 'âhi', nüy hâmyok mîy, yîy 'ânōy pu 'âyîpkox hok, xayîy hâpkummuk mîy hok. ¹⁴ Tikmü'ün kummuk pu 'âyîpkox hok. Yâ yümüg xat hok. Pa Topa te yümüg hînnâhâ', 'ap xat'ax te yümüg hînnâ'ah, pa Topa te yümü'ã hâmmaxnâhâ', tu' hok hâ' nâhâ', ha yümüg hi xe'ëgnâg.

Yümü'ã Topa hâ kâmânat xop

¹⁵ Mōyyex yōg xat'ax tap, ha Topap-xehnâg te nōmhâ yümüg xat, tu yümü'ã hâmmaxnâhâ'. 'Âxop te-putep pe'âpaxex? 'Ok Topa te yümüg kuxa tupmâhâ', 'üyîy yümüg hâpkummuk mîy? 'Ap hamün'ah! Yâmhok! ¹⁶ 'Âxop te hâmyümmüg. Tik te' nōy pu' hâm, puxix yâ' nōy yōg kâmânat, tu' yîpkox pip, tu hâm'âpak, nüy tu hâm max. Ha

kaxîy tikmü'ün te Topa pu' yîpkox pip, tu Topa hâ 'üyōg kâmânat, ha nōm pu hâmmaxnâhâ', tu' kuxa kummuk tupmâhâ', pu tu kuxa max. Pâyâ tikmü'ün yîpkox hok, puxix tu hâpxopmâ kummuk, tu yây kuxa tupmâ hok. Yîy Topa te nōm putup nōg, 'ükuxa kummuk hah. Yâ yây kummugâhâ'. ¹⁷ Nü mōy Topa pu hâm'âktux, nüy: "Âmax Topah!" kaxîy. Yâ hōmâ 'âxop te hâpxopmâ kummuk, pâyâ hōnhâ Topa pu 'âyîpkox pip, hâm'âpak max 'âpak'ax tu', ha tikmü'ün te xa hâmyümmügâhâ', tu xa hâpxe'e yümügâhâ', yîy 'âkuxa tep-tup, tu' hittup xexka'. ¹⁸ Hōmâ 'âkuxa hittup 'ohnâg, hâpxopmâ kummuk tu', pâyâ nōmhâ Topa yōg putat hâ 'âmōg, nüy hâpxopmâ max, nüy Topa yōg putup'ax mâynâg mîy, hu 'âkuxa hittup xexka'. ¹⁹ 'A 'âxop te hâmyümmüg'ah, yîy 'äte hâm'âktux'ax hâ xa hâmyümmügâp-tup. Hōmâ 'âxop te' xak, nüy hâpkummuk mîy, tu' mîy pax, tu 'ânōy hâ'xupxet, tu 'ânōy kummugâ pax, Hu mōy, hōnhâ xax, nüy Topap-xehnâg pu hâpxopmâ max, xayîy 'âhi xe'e', xayîy 'ânōy pu hâmmaxnâ'.

²⁰ Hōmâ 'âxop te hâpxopmâ kummuk pax, tu Topa pu 'âyîpkox 'ohnâg. ²¹ Nây 'üxutigâ', nüy 'ōg hâpxopmâ'ax kummuk pe'âpaxeh. 'Ok 'âhittup, 'îhâ hâmp'e'âpaxex? 'Ok pe xate yâyhâhup? Yâ xate yâyhâhup, hâpxopmâ kummuk tu'. Hōmâ 'âkuxa hittup 'ohnâg, yâ Hâmgâyâgnâg Pet ha 'âmōg'ax. ²² Pa Topa te 'âkuxa ka', tu 'âkuxa kummuk tupmâhâ', xa kuxa max, nüy Topap-xehnâg pu 'âxop hâpxopmâ max, nüy 'âhi xe'ëgnâg mō kuma 'âmōg. ²³ Tikmü'ün te hâpxop kummuk hâ yây kummugâhâ 'üyânân tu', nüy pago, hu ta xakix. Pa Topa te hâmmaxnâhâ', 'ühok hâ hâmmaxnâhâ', nüy tikmü'ün hînnâ xe'ëgnâg. Yeyox Kunnix xok hâ'

hīnnāhā', nō'ōm yūmūg xuxyā xe'e',
ha yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa
mūtik.

7

*Paot te yāyta'ax xop hā
hāmyūmmūgāhā'*

¹ Ūkxape xop, 'āxop xohix te'
xat'ax yūmmūg, hu hām'āktux
yūmmūg kamah yōgnū'. 'Ūxat'ax
yā' xat tikmū'ūn xohix, ha ta'
xakix xop 'ap xat'ah. ² Ūyūmmūg,
'Ūn yāytaha', ha' xat'ax te 'ūgmīy
ka'ok, tu' yīpxox mūggā ka'ok, pa'
yīpxox xok, puxix 'ūhīy'ax koa', ha
ta' nīm, tu' hok yūm. ³ Kaxīy, 'ūn
te tik nōy mūtik nōm 'hā' yīpxox
xip, puxix tikmū'ūn te: "Yā 'ūn
kummuk, tu' nōy hā' xupxet,"
kaxīy. Pa 'ūn yīpxox xok, puxix
tup-xehnāg, nūy hok yūm, tu nōm
pu' yīpxox xip kux, yā' max, 'ūn te
tik nōy mūy, nūy nū mūtik yāyax.

⁴ Ūkxape xop, yā kaxīy 'āxop te'
'āhok pip xop putuk. Yā Kunnix
xok 'hā Mōyyex yōg xat'ax pu
'āyīpxox kux, nūy hōnhā Kunnixp-
xet pu 'āyīpxox pi'. Yā 'āxop te
Kunnix hā' yīn xexka', tu yā hōnhā
'ūyōg, ha putpu' hi', 'ūyīy yūmūg
hāpxopmā max Topa pu'. ⁵ Hōmā
yūmū'āte hāpxopmāhā', tu yā yāy
yōg putup'ax xohix mīy, tikmū'ūn
xop xohix putuk, yūmū'āte' mīy,
ha' xat'ax te hāpkummuk mīy xat
hok, 'ūmīy hok, hu hāpkummuk
mīy putup xūy, tu mōktu yūmūg
xakix. ⁶ Pa hōnhā yūmūg hok
pip, ha yūmūg hīy'ax koa', yūmūg
hok pip, nūy Topap-xehnāg pu
hāpxopmā max. Topa Koxuk te
yūmūg hīnnāhā xe'e', tu yūmūg
putox kummuk tupmāhā, ha'
xat'ax hittap te yūmūg xat kux.

⁷ Yūmū'ātep-tep 'āktux'ax? 'Ok
xat'ax kummuk? 'Āmhok' Yā'
max, pāyā' xat'ax tekmūn pu
hāmyūmmūgāhā', 'ū yūmmūg, 'ok
pe' max, 'ok pe' kummuk. 'Ūxat'ax
tek xat hok, 'ūyīy hāpxop putup

xūy hok. Paxpuk xat hok, kopxix
hāpxop putup xūy hok, pa hōnhā
'āte hāmyūmmūg, hu hāpxop putup
xūy xe'e'. ⁸ Yī' xat'ax tek xat, 'ūyīy
tuk nōy yōg hāpxop putup xūy
hok, hu 'āte hāpxop putup xūy.
Pax puk xat hok, kopxix Topa yōg
hāmp'e'paxex yūmmūg hok, xix yāy
yōg hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg
hok. Yā Topa pa te hāmyūmmūg
xe'ēgnāg, hu' xat, 'ūyīy hāpxopmā
max. ⁹ Hōmā 'āte' xat'ax yūmmūg
'ohnāg, tu hāmp'ekpaxex, hu: "Yā
'āte hāpxopmā max," kaxīy. Pa Topa
tek xat, 'ūyīy hāpkummuk mīy hok,
ha 'āte' xupak, tu hāmyūmmūg,
tu yāy kuxa kummuk yūmmūg,
¹⁰ hu yāy kuxa tu teknōg. Yā Topa
te' xat'ax hōm, puyīy tikmū'ūn
hīnnā', pak yūmmūgāhā', 'ū yūmū
yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk.
¹¹ 'Āte hāpkummuk mīy, hu yāy
pu mō'āmā', tu yāy mūn max
pek'paxex, pāyā' koit. Hu 'āte yāy
kuxa putex, tu: "Āte Topa yōg
xat'ax mīy hok." Kaxīy.

¹² Yā Topa yōg xat'ax max
xe'ēgnāg, tu hāpxe'e'. ¹³ Tepte xīy?
'Ok hāpxop max tek kummugāhā'?
'Āmhok! Pāyā' āte hāpkummuk mīy,
ha Topa yōg xat'ax max, tu yōgnū
hāpxopmā'ax kopit, nūy 'ūgmūn
yūmmūgā', yā 'āte hāpkummuk mīy
xe'e'.

Tikmū'ūn kuxa te yāy tuk-mīy

¹⁴ Yūmū'āte hāmyūmmūg. 'Ūxat'ax
yā Topa yōg, hak mūn pu'uk,
hu hāpxopmā kummuk pax, tu
hāpxopmā kummuk mō kumak
mōg. ¹⁵ 'Īntu'. 'Āte hāpxopmā
maxp-tup, pāyā' 'ap mīy'ah, tu
hāpxopmā kummuk putup nōg,
pāyā' 'ūmīy. ¹⁶ Tu hāpxopmā
kummuk, 'hā nōm putup nōg,
kopxix: Yā hamūn. Topa yōg xat'ax
max xe'e'. Kaxīy. ¹⁷ 'Ak mūn te'
mīy'ah, pāyā' hāpkummuk tek kuxa
kopa' xip mūn te' mīy. ¹⁸ 'Āte' xak,
nūy hāpxopmā max, pāyā' 'a' mīy

yümmüg'ah 'äte', 'ügxuxa kummuk tu'.¹⁹ Tu' xak, nüy häpxopmä max, päyâ 'a' mīy'ah, tu' yānān tu häpxopmä kummuk.²⁰ 'A 'äte häpkummuk mīy putup'ah, päyâ' mīy, yīy häpkummuk tek kuxa kopa' xip tek kummugāhā',²¹ yīy 'äte hämyümmüg. 'Äte häpxopmä max putup, 'ihā häpxopmä kummuk 'üp-xehnāg.²² 'Ügxuxa te Topa yōg xat'ax hā' hittup,²³ päyâ 'äte häpkummuk mīy pax, 'ügxuxa kummuk tu'. Tu häpxopmä max xak, päyāg kuxa kummuk tuk hīy, 'ü häpxopmä max hok.²⁴ Huk hittup 'ohnāg. 'Ü 'üm mūn tek ka'ogā'ax, 'äte häpxopmä max? ²⁵ Topa tek ka'ogāp-tup, yīy 'äte: "Topa 'āmax," kaxīy. Yā Yeyox Kunnix te 'ü 'üm hā 'ätehet.

Kaxīy 'ügxuxa kopa 'äte' xak, nüy Topa yōg xat'ax 'ügyīpkox xhip, nüy 'ügmāynāg mīy, päyâ 'äte' mīy yūmmüg'ah, hu häpkummuk mīy pax.

8

Topa Koxuk tek mūg ka'ogāhā'

¹ Topa te yūmūg kummuk 'üm 'äktux'ah nōmhā, yā yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mütik, ha Topa te yūmūg 'üm 'äktux kummuk 'ohnāg Yeyox Kunnix hah.² Topa Koxuk te yūmūg hīnnā xe'e Yeyox Kunnix mütik, tu yūmūg mōy, pu' xat'ax yūmūg kuxa hīy hok, 'üyīy yūmūg häpkummuk mīy hok, nüy yūmūg xakix hok kamah.³ 'Üxat'ax te yūmūg 'üm kuxa tupmā'ah. Yūmū'äte yāy putup'ax mīy, yīy häpxopmä kummuk pax, pa Topa ka'ok, tu yūmūg kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, tu häpxopmä'ax kummuk 'äktux kummuk kamah, huk-tok pit nū'kutnāhā', ha yāyhā tikmū'ün kutok nüy häpkummuk kuxyā',⁴ 'üyīy yūmūg häpxopmä max, nüy tu' xat'ax xohix pu yūmūg yīpkox pi', yā' xat'ax max xe'e'. Ha Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā', 'üyīy yāy putup'ax mīy

hok.⁵ Tikmū'ün te yāy putup'ax mīy, puxix tute häpkummuk mīy, pa tikmū'ün te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, puxix tu häpxopmä max, Topa Koxuk pekpaxex tu'.⁶ Tikmū'ün te yāy putup'ax mīy, puxix tu xakix, hāmpe'paxex kummuk tu', pa tikmū'ün te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, nüy häpxopmä max, puxix tu hi xe'e', tu' kuxa mām max, Topa Koxuk pe'paxex tu'.⁷ Yīy tikmū'ün gāy, tu Topap-tup nōg, nüy yāy putup'ax mīy, tu yā hāmpe'paxex kummuk, tu Topa yōg xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, tu' mīy 'ap yūmmüg'ah,⁸ yīy Topa te nōm xop putup hok, nōm te yāy putup'ax mīy pax.

⁹ Pa 'āxop te yāy putup'ax mīy 'ohnāg. 'Ämhok. 'Äxop te Topa Koxuk pu 'äyīpkox pip. 'Äxop te nōm pu 'äyīpkox pi', puxix Topa Koxuk 'ākopa xip. Tikmū'ün te Kunnix Koxuk xip hok, puxix Kunnix yōg hok.¹⁰ Kunnix te 'ākopa' xip, puxix Topa Koxuk 'ähīnnā', Topa te 'ākuxa tupmāhā hah, pa 'äyīn xok putup, xate häpkummuk mīy pax hah.¹¹ Topa Koxuk te Yeyox Kunnix hīnnāhā' putpu', tu 'ākopa' xip, yīy kamah hīnnāp-tup putpu 'āxop yīn, yā hōnhā' xip 'ākopah.

¹² 'Ükxape xop: Yā Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', yīy yūmū'äte tu ta nemēn. 'Äpu yūmū'ā yāy yōg putup'ax mīy hok.¹³ 'Äxop te' mīy, hu ta xok, pa Topa Koxuk pu 'äyīpkox pip, hu ta yā hi xe'ēgnāg.¹⁴ Tikmū'ün te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, yā 'ōhōm Topak-tok xe'ēgnāg.¹⁵ Yā Topa Koxuk te 'ākuxa kummugā 'ohnāg, pa' hittupmāhā', nüy tu kuxānōg hok. 'Üyūmmüg. Yūmū'äte yāyhā Topak-tok xop, pu yūmūg ka'ogā', 'üyīy Topa pu hām'äktux, hu: "Tak, yōgnū 'Ätak!" kaxīy.¹⁶ Ha Topa Koxuk te yūmūg koxuk pu hām'äktux, nüy yūmū'ā Topak-tok xop 'äktux.¹⁷ Yūmūg

yā Topak-tok xop, hu pexkox yōg hāpxop max xohix pop putup, Topa te nōm xex yāy yōg tikmū'ūn pu', ha yūmū'āte' pop putup Kunnix mūtik. Yā Topa te nōm hāpxop max xex Kunnix pu', tu pexkox kopa' xex, ha yūmū'āte hāpxop mō'koxip putup Kunnix mūtik. Nōm mūtik yūmūg xūy, kopxix yūmūg yāyhā max xe'ēgnāg Kunnix putuk.

Yūmū'āte yāyhāp-tup max xe'ēgnāg

¹⁸ Āte hāmpē'paxex, hu: Yūmūg xūy kutōgnāg nōmhā, tuk kuxa hittup xe'ēgnāg putup hōmā, 'ihā hāptup xe'e nōy punethok mō'nāhā', 'ihā yūmūg yāyhāp-tup max xe'ēgnāg. ¹⁹ Topa te yōnnā'ī xohix mīy, ha' hip, tu' xak, pu Topa nōm tu yāy yōg kutok xop mūg. ²⁰ Hōmā hāpxopmā'ax xohix yāyhā hitop, Topa tep-tup hah, ha hāmmax hip, ²¹ puyīy Topa tux hok, pu tik-tox hok, 'ū yāyhā max xe'ēgnāg, Topak-tok xop xohix mūtik. ²² Yūmū'āte hāmyūmmūg, nōm yōnnā'ī xop tu' kokōn, tu' xūy, 'ūn tek-tok put putup, tu' xūy, tu' kokōn, ha kaxīy yōnnā'ī xohix xūy pu Topa' hittupmā'. ²³ Pāyā' hok pip'ah. Āmhok. Yā yūmū'āte kopa yā' kokōn kamah, ha Topa te yūmū'ā yāy Koxuk hok hōm hāmaxap, ha' hip, nūy yūmūg yāyhā Topak-tok xop, yā yūmūg tupmāhā, 'ūyīy yūmūg tup mō'kumak mōg. ²⁴ Yā yūmūg kuxa tupmāhā', yūmūg kuxa mām ka'ok ha' tupmāhā', ha yūmū'āte hāmmax hip. 'A hōnhā yūmū'āte' pēnā'ah, tuk kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg, yā yūmū'āte' pēnāp-tup. Pax pu tikmū'ūn hāmpēnā', puxi' hip 'ohnāg. ²⁵ Pa tikmū'ūn te' pēnā hok, puxix tu kuxa mām ka'ok, tu hāmmax hip, puyīy Topa 'ā' mīy.

²⁶ Ha Topa Koxuk te mō yūmūg nīynām, yūmūg kuxa pu'uk hah. Ha yūmū'āte Topa mūtik hām'āktux

yūmmūg'ah, yīy Topa Koxuk te Topa tu ta tu' xak, yūmūg pupi tu' xak, 'ūkokōn 'ihā yūmūg pupi' xak, nūy 'ūyīy hok hā hām'āktux, nūy Topa pu hām'āktux. ²⁷ Ha Topa te tikmū'ūn kuxa kopa pēnāhā', tu yāy Koxuk pe'paxex tu' yūmmūg, ha yāy Koxuk xe'ēgnāg te Topa tu' xak, yāy yōg tikmū'ūn pupi' xak, tu Topa yōg putup'ax yūmmūg. ²⁸ Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu hāmmaxnāp-tup mō'kuma' mōg, tu hāpxopmā'ax xohix hā yūmū'ā hāmmaxnāhā'. Yā yūmū'āte Topap-tup pax xexka', yūmūg yīmōgatux hah, tu yūmūg xānāhā', mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu', ha yūmū'āte' yūmmūg, hu yūmūg kuxa mām. ²⁹ Topa te yūmūg yīmōgatux tap, tu yāy pu yūmūg pop, 'ū yūmūg yāyhā 'āhā tuk-tok putuk, pu Kunnix yā māxap, ha yūmūg xohix yā nōm mō nū kuhmōy. ³⁰ Ha Topa te yāy pu yūmūg pop tap, xix yūmūg xānāhā', xix yūmūg kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, 'ūyīy yūmūg yāyhā max xe'ēgnāg, Kunnix putuk.

Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg Yeyox Kunnix hā

³¹ Hamūn, yīy yūmū'ātep-tep 'āktux'ax? Topa te yūmū mūtik tihi', yīy tikmū'ūn kummuk te hitop tu yūmū'ā hāpkummugāhā'. ³² Topa te yāy kutok pit puxet kumīy 'ohnāg, pa yūmū'ā' hōm. 'Ūk-tok hōm yūmū'ā', puxix tu hāpxop xohix yūmū'ā' hok popmāp-tup kamah. ³³ Topa te yāy yōg tikmū'ūn yīmōgatux. 'Ok tik 'ūm xip, nūy 'ūkummuk 'āktux? 'Ap tik 'ūm xip'ah, yā Topa mūn te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ³⁴ Yīy tikmū'ūn 'ūm 'a' kummuk 'āktux'ah. Kunnix xok, yā putpu' hi', tu Topa yīpxe'e hā' xip, tu yūmūg pupi Topa tu ta tu' xak, ³⁵ tu mō yūmūg yāy xe'ēgnāg. 'Ap tikmū'ūn 'ūm xip'ah, xix hāpxopmā'ax 'ūm xip'ah, nūy Topa pu' hupmā hok, puyīy Topa yūmūg putup hok. Yūmūg xūy xix

hāpxop xak'ax tat punethok, xix tikmū'ün te yūmūg xūygāhā', ha putup te yūmūg kix, ha topixxax 'üm yūmūg xip hok, xix tikmū'ün kummuk te' xak, nūy yūmūg kix, puxix Kunnix mūn mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg nīm 'ohnāg. ³⁶Topa yōg tappet te: "Ämnīy xohix hā tikmū'ün te yūmūg putup nōg, tu yūmūg kix putup, yūmū'ā yā Topa hā tikmū'ün hah. Tikmū'ün te kahnēn mōgāhā', nūy putex, ha taxīy yūmūg mōgāhā', nūy yūmūg kix," kaxīy.

³⁷Pāyā tute yūmūg nōā hok, Yeyox Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg hah, yīy yūmūg kuxa hittup xexka', 'ihā pexkox ha yūmūg mōg kumak mōg. ³⁸Yīy 'āte hāmyūmmūg. Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg nīm 'ohnāg. Pe yūmūg hi', pe yūmūg xakix, puxix Kunnix yūmūg nīm hok. Pexkox yōg xop xix yāmīy xop te yūmūg nīmā hok, ha hōnhā Kunnix te yūmūg mūtik tihī', tu hāptup hā yūmūg mūtik hi putup, xix hāptup nōy xohix hā Kunnix te yūmūg 'üm nīm putup'ah, mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu'. ³⁹Yā pexkox yōg xop te Kunnix nīmāp-tup hok yūmū'ā', xix hām xexka xix hām kaka' pip xop te yūmū'ā nīmāp-tup hok kamah. 'Ap xip'ah hāpxopmā'ax te Topa pu hupmāhā', puyīy yūmūg nīm, ha mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg.

9

Topa xix yāy yōg tikmū'ün

¹'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ügmūn yā Kunnix yōg, hu 'ap koit'ah. Topa Koxuk tek kopa' xip, tuk kuxa pu hāmyūmmūgāhā', tu: "A xatep koit'ah," kaxīy. ²'Ügkuxa hittup 'ohnāg, yāk kuxa xūy, 'ihā 'āte yāy yōg tikmū'ün pe'paxex. Yāk xape xe'e Yoneo yōg tikmū'ün, 'ügmūg

hep puxet tu'. ³'Āte hām'āktux'ax hu: Pūyā Topa 'ügkummugā', nūy 'ükxape hā hāmmaxnā'! Tu xe hām'āktux'ax, hu: Pūyā Kunnix 'ügnīm, nūy tuk xape mō'nīynām 'üyānān tu'. ⁴Nō'ōm yā Topa yōg tikmū'ün, ha' yīmōgatux, pu Topa hāk-tok xop, ha Topa te' xexkanāhā', yāy mūtik, tu' pa'ax mīy nōm xop mūtik, tu tu' xat'ax hōm. Yā 'ōm te Topa xak, tu' yēy Topa keppah, ha Topa te nō'ōm mūtik hām'āktux xex. ⁵Ha mōnāyxop hittap mōkputox, ha Kunnix mūn kama mōnāyxop hā mōkputox. Pūyā' xohix Topa xexka 'āktux mō kuma' mōg, 'üxexka xe'ēgnāg hah. Hamūn.

⁶Pa 'a Topa te hām'āktux hitop tu' xex'ah. 'Āmhok. 'Ap kaxīy'ah, pāyā 'Iyaet yōg tikmū'ün xohix 'a Topa yōg'ah. 'Āmhok. Topa te 'a xohix yīmōgatux'ah. ⁷Yā Mōnāyxop hittap nām 'Amanām mōkputox, pāyā' yāg Topa hā yāy kutok xop. 'Ap xohix'ah. Yīy hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux, hu: "Āk-tok 'Iyak mōkputox yā 'āmōkputox xe'e', 'ap nōy xop 'üm 'āmōkputox'ah. Yā' puknōg," kaxīy. ⁸Yīy Topa te 'Amanām mōkputox xohix 'ap putup'ah, pa hām'āktux xex 'Amanām mūtik hu: "Āk-tok 'Iyak mōkputox, nō'ōm 'āmōkputox xe'e', 'āte xa hām'āktux xex hah," kaxīy. ⁹Tu hām'āktux xex, hu: "Hāpxip 'ihā' putpuk nūn'ax, ha 'āxetut Xat tek-tok put putup," kaxīy.

¹⁰Ha 'Iyak xetut Hemek, tuk-tok pit 2 pop, ha' tak 'Iyak 'üp-xet, ¹¹⁻¹²pa Topa tek-tok puxet yāykutnā tap, hak-tok 2 te' tut tex kopa tihī', 'ihā Topa te' tut pu hām'āktux, hu: "Āk-tok hāmāxap te' taknōy pu' hām putup, tu' taknōy 'ük-nāy tu' nāhā pu' hām putup," kaxīy. Pa Topa te hām'āktux, 'ihāk-tok 2 te' tut tex kopa' tihī', tu hāpxopmā 'ohnāg, pe' māx, pe' kummuk, pa Topa te'

yäykutnā tap, ¹³ yīy Topa yōg tappet te: “Āte Yako putup pax, tu 'Eyao putup nōg,” kaxīy.

¹⁴ Yūmū'āte putep 'āktux'ax? 'Ok Topa te hāpxopmā kohe?' Āmhok. ¹⁵ Tu Mōnāyxop Mōyyex pu hām'āktux, hu: “Ātep-tup, nūy tikmū'ūn 'ūm kuxa ka', kopxi' kuxa ka'. Yā puxi',” kaxīy. ¹⁶ Ūyūmmūg. Topa te nōm tikmū'ūn kuxa ka', 'ok pe tikmū'ūn tep-tup, 'ok pep-tup hok, 'ok pe tikmū'ūn te hāpxopmāhā', pe hāpxopmā hok, pāyā Topa te' kuxa ka'. ¹⁷ Topa yōg tappet te Pana'o hittap 'āktux, ha Topa te nōm pu hām'āktux, hu: “Āte 'āxexkanāhā', nūy xa hāmyūmmūgā', xayīy 'ūgmūn ka'ok yūmmūg, puyīy hām xexka xohix yōg tikmū'ūn tek xuxet'ax yūmmūg,” kaxīy. ¹⁸ Yīy Topa tep-tup, nūy tikmū'ūn kuxa ka', puxi' kuxa ka', tup-tup, nūy tikmū'ūn nōy kuxa māmā hok, puxi' mām 'ohnāg.

Topa te tikmū'ūn kuxa ka', tu hāpkummuk hā' yānān kamah

¹⁹ Pa tikmū'ūn te: “Ok Topa te hāpkohe mīy, 'hā tikmū'ūn kummuk 'āktux? Topa te tikmū'ūn kuxa māmā hok, puxix tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg, Topa mūn tep-tup hah,” kaxīy. ²⁰ Nāy. Yāy pe'āpaxex xexka hok. Āk-tōgnāg, ha Topa mūn xexka xe'ēgnāg. Xate putōy putuk, nōm hā tikmū'ūn te nax mīy. Pax pu putōy te: “Tep tu xāhā nax?” kaxīy. ²¹ Nāy. Tikmū'ūn te putōy hā nax mīy, yā hāmyok miy, tu' nax hu' mīy, tu naxtox nūnāp-tup, hu' mīy. Ūp-tup, hu' mīy, ha' yāg māynāg, xix 'ūnōy max miāx.

²² Ha kaxīy Topa te hāmyok mīy. Tute' xohix pu' gāy yūmmūgāp-tup, pu' xohix Topa yā 'ūka'ok yūmmūg, yīy tikmū'ūn kummuk hā' tot, tu nōm koxyōy'ax. ²³ Tu' max xe'ēgnāg, tu yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ū yūmmūg. Yīy Topa te yūmūg kuxa

ka', 'ū yūmūg yāyhā max xe'ēgnāg kamah, hamūn mūtik, ²⁴ tu yūmūg xānāhā', Yoneo yōg tikmū'ūn kopa 'ūyāg xānāhā', xi' puknōg xop kopa 'ūyāg xānāhā'. ²⁵ Hōmā 'Oyex te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', hu:

“Āte' puknōg xop putup, yā yōgnū tikmū'ūn,

hōmā 'āte tu nōm xop putup nōg, pāyā hōnhā nōm mō'yāy xe'ēgnāg.

²⁶ Ōnte Topa xe'ēgnāg te nōm xop pu hām'āktux tap, tu:

'Yā 'āxop puknōg, 'ap yōg'ah tikmū'ūn, kaxīy.

Yā 'ōnte Topa xe'ēgnāg te yāy yōg tikmū'ūn 'āktux putup,

yā Topa hi xe'ēgnāg,” kaxīy.

²⁷ Ha 'Iyait kama te Topa pupi ham'āktux, tu: “Yoneo yōg tikmū'ūn xohix punethok yā 'āmōt xap xohix punethok putuk, pa 'ātek-tīgnāg yīmōgatux, nūy kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. ²⁸ Ūgnūn mō'ka'ok, tu' hep xop xohix tu pagop-tup, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu,” kaxīy. ²⁹ Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu: “Pax pu Topa xe'ēgnāg yūmūg mōkputox xohix kix, puxix yūmū yōg kōmēn te Xonōm putuk, xix Gōmōg putuk, yā' hok yūm,” kaxīy.

Iyaet yōg tikmū'ūn te hām'āpak max'ax 'āpak

³⁰ Yūmū'ātep tep 'āktux'ax? Nūhū': Yā' puknōg te Topa xak ohnāg, tu hāpxopmā max hok Topa pu', pa Topa te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, 'ūkuxa mām ka'ok tu', ³¹ 'hā Yoneo yōg tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax xak, nūy Topa pu' xat'ax hā yāy kuxa tupmā', tu' tupmā hok.

³² Tep tu' tupmā hok? Ūkuxa mām 'ohnāg, tu hāpxopmā punethok, nūy yāyhā 'ūmax, hu' kuxa mām 'ohnāg Topa kopah. Tu tikmū'ūn putuk, nōm tikmū'ūn te mīkaxxap xexka yīmū hām tu' nāhā', ha mīkaxxap

yĩmũ' nãhã'. ³³ Yã Topa yõg tappet te Kunnix 'ãktux, 'ĩhã mĩkaxxap xexka 'ãktux, tu:
 "Pẽnã"! Yĩktix Xiãm tu 'ãte mĩkaxxap xexka mõ'yũm,
 pu tikmũ'ũn hãm tu nã', mĩkaxxap te' kup hã' tak, ha' nãhã',
 ha tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok mĩkaxxap kopah,
 puxix tu yãy pu' hũpmã hok," kaxĩy.
 Yã tappet te Kunnix 'ãktux, nũy tikmũ'ũn kuxa mãm'ax yũmmũgã'.

10

¹ 'Ūkxape xop, 'ãte' xak, puyĩy yõgnũ tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha 'ãte Topa tu' xak pax tikmũ'ũn pupi', ² tu hãmyũmmũg, ha Topap-xehnãg xak, pa hãmyũmmũg 'ohnãg. ³ 'Ap kuxa tupmã yũmmũg'ah, tu yãy pe'paxex hã yãy kuxa kummuk tupmãp-tup, pa Topap-xehnãg te tikmũ'ũn kuxa tupmãhã', pu tu kuxa max. ⁴ Ha Kunnix nũn, nũy mĩpkupnix tu' xok yũmũg pupi', puyĩy tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok 'õm kopah, puxix Topa' kuxa tupmã', pu tu kuxa max, yĩy Yoneo xop hitop tu' xat'ax mĩy. Yã' kuxa tupmã hok.

Topa te tikmũ'ũn xohix kuxa kummuk xit'ax

⁵ Mõnãyxop hittap Mõyyex te' xat'ax 'ãktux, hu: "Tikmũ'ũn yĩpkox pip 'ũxat'ax pu', puxi' xat'ax nõm hĩnnãp-tup," kaxĩy. Ha kaxĩy 'ũxat'ax te tikmũ'ũn kuxa tupmãhã Topa pu', 'ĩhã tikmũ'ũn te nõm pu' yĩpkox pip, ha Mõyyex te tu' xuktux. ⁶ Pa Topa yõg tappet te hãm'ãktux nõy yã kamah, tu Topa te tikmũ'ũn kuxa tupmã 'ãktux, tu Topa te' kuxa mãm ka'ok xop kuxa tupmã 'ãktux, hu: "'Ūyĩpkopit hok, hu: "'Ū 'ũm te pexkox tu' mõg putup, nũy yũmũg kuxa kummuk tupmã'?" " kaxĩy. Tu Kunnix nũ'kutnã'ax 'ãktux, yã' nũn tap, nũy yũmũg kuxa tupmã'. ⁷ Tu xe'

yĩkopit, hu: "'Ū 'ũm te xakix xop pet ha' mõg putup, nũy yũmũg kuxa tupmã'?" kaxĩy. Yã Topa te Kunnix putpu' hĩnnã tap 'ãktux. ⁸ Tu xe hãm'ãktux, hu: "Topa te hãm'ãktux, tu hãm'ãktux 'ũm mõ'kutnãhã xa', ha 'ãxop te hãm'ãpak, tu xe' xuktux, yã 'ãkuxa kopa' xip," kaxĩy. Hak mũ'ãte Topa yõg hãm'ãktux'ax xa' xuktux, xayĩy 'ãkuxa yũm ka'ok Topa kopah. ⁹ 'Ok xatep-tup, pu Topa 'ãkuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu'? Xatep-tup, 'ãpu 'ãnõy pu hãm'ãktux, hu: Yeyox mũn yãk xuxyã'! Kaxĩy. Tu 'ãkuxa yũm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, Topa te' putpu hĩnnãhã hah. Xate hãpxopmã kaxĩy, puxix Topa 'ãkuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu'. ¹⁰ Yũmũg kuxa mãm ka'ok, ha Topa te yũmũg kuxa tupmã', pu tu kuxa max, yũmũ'ãte' yĩkox hã xuktux, puxix Topa yũmũg kuxa kummuk xit. ¹¹ Topa yõg tappet te: "Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok nõm kopah, puxix tu yãy pu hupmã hok," kaxĩy. ¹² Ha' hep xop xohix pu hãmmaxnãhã', nõm xop kuxa mãm ka'ok Topa kopah, tu Topa pu yãy putuk, Yoneo yõg tikmũ'ũn xi' puknõg xop. Topa yã yũmũg xuxyã', tu hãmmaxnãhã 'ũhep xop xohix pu', nõm xop te Topa tu' xak, pu hãmmaxnã'. ¹³ Topa yõg tappet te xe: "Topa te' hep xop xohix kuxa kummuk xit putup, nũy kuxa max yãnãn tu' tat, nõm xop te Topa tu' xak, pu' xit," kaxĩy.

¹⁴ Pa' hep xop punethok te ta tu' xak hok, 'ũkuxa mãm 'ohnãg tu', hu hãm'ãpak 'ohnãg. Tu hãm'ãpak hok, tikmũ'ũn te hãm'ãktux 'ohnãg hah. ¹⁵ Tu hãm'ãktux hok, tikmũ'ũn te mõ'kutnã 'ohnãg hah. Topa yõg tappet te: "Yã' max tikmũ'ũn nũ', nũy hãm'ãpak'ax max 'ãktux," kaxĩy.

¹⁶ 'A' xohix tep-tup'ah. Hõmã mõnãyxop hittap 'iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu kax'ãmi', tu: "Topah, pi'yã' yĩpkox 'ũm pip 'ũgmũ'ãte

häm'äktux?" kaxīy. ¹⁷ Yīy tikmū'ün te Kunnix 'äktux'ax 'äpak hāmāxap, tuk-nāy tu' kuxa yūm ka'ok nōm hām'äktux'ax kopah.

¹⁸ Pa 'äte xe' yīkopit, hu: 'Ok tikmū'ün te hām'äpak hok? HamŪn. Yā' xupak. Topa yōg tappet te: "Tikmū'ün xohix te' yīy'ax 'äpak, yā hām xexka xohix yōg tikmū'ün te nōm hām'äktux'ax 'äpak."

Kaxīy.

¹⁹ Hak yīkopit, hu: "Ok Yoneo yōg tikmū'ün te hām 'üm yūmmūg hok?" kaxīy. Yā' yūmmūg. Pa hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg hām'äktux kax'āmi', tu:

"Äte 'äyīpkumīygāp-tup, 'ūpuknōg xop hā 'äyīpkumīygāp-tup, 'ūpuknōg xop yā' hep puxet 'ohnāg, pāyā 'äte 'äyīpkumīygā-tup, 'ihā puknōg xop yāyhā yōgnū tikmū'ün.

'Äte 'ägāyāp-tup nōm puknōg xop hah, nōm puknōg xop pa te hāmyūmmūg 'ohnāg hā

'äte 'ägāyāp-tup," kaxīy.

²⁰ Ha mōnāyxop hittap 'Iyait kuxānōg 'ohnāg, tu Topa pupi hām'äktux tikmū'ün pu', tu:

"Nōm xop tek 'üm xak hok, pak xip-ihī'," kaxīy.

²¹ Tu Yoneo xop 'äktux, hu:

"Äte tikmū'ün xānāhā', mō'yāy xe'ēgnāg tu', pāyā' yīpkox 'ohnāg, xix hām'äpak 'ohnāg," kaxīy.

11

Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ün kuxa ka'

¹ 'Äte xe' yīkopit, hu: 'Ok Topa tep-tup hok yāy yōg tikmū'ün? 'Ūp-tup! 'Ūgmūn kama nōm Yoneo tikmū'ün yōg. 'Ūgmūn 'Iyaet yōg tihik, yāk mūn mōnāyxop 'Amanām mōkputox, xix Meyamīy yōg xop kopak xip. ² Topa te Yoneo tikmū'ün putup hok'ah, tu nōm yīmōgatux tap. Hōmā mōnāyxop

hittap 'Enit te 'Iyaet yōg tikmū'ün 'äktux kummuk Topa pu', ³ tu: "Topah, tikmū'ün te 'ōg tik xop kix, nōm xop te 'ämūn pupi hām'äktux, ha 'ōg mūmpe koxyōy, tu mūmpe hāpxop mō'hap'ax Topa pu' koxyōy, hak mūn puxehnāg xip, hak putex putup kama nōmhā," kaxīy. ⁴ Ha Topa te' yānān tu hām'äktux, hu: "Äte tik max xop xohix te 700 yīmōgatux, ha topa komut Mat pu nūktettex 'ohnāg," kaxīy. ⁵ Yā hōnhā kaxīy kamah. Topa te tikmū'ün kutōgnāg xop yīmōgatux, tu nōm xop ha hāmmaxnāhā', tu' kuxa ka', ⁶ tu' yīmōgatux 'ūkuxa ka tu'. Pax pu Topa hāpxopmā max hā' yīmōgatux, puxix tu tikmū'ün kuxa ka hitop tu', pāyā Topa te' hok hā hāmmaxnāhā'.

⁷ Yīy Yoneo xop te' xak, puyīy 'ūxat'ax hā' kuxa tupmā Topa pu', pāyā' hitop tu' xak. Ha tikmū'ün kutōgnag Topa te yīmōgatux, nūy 'ūkuxa tupmā yāymūn pu', ha Yoneo nōy xop xexka te Topa pu' yīpkox 'ohnāg. ⁸ Topa yōg tappet te: "Topa te nōm xop putox ka'ogāhā', yā hōnhā hāmyūmmūg 'ohnāg," kaxīy.

⁹ Ha Mōnāyxop Namix te: "Pūyā Topa 'üyōg hāpxopmā'ax kummuk hā' pago.

Pūyā yāy yōg kummūk'ax hā' kummuk xop mūg ka'ok.

¹⁰ Pūyā' pēnā hok, xix hāpxop xak'ax tu' hittupmā hok," kaxīy.

¹¹ 'Äte xe' yīkopit. Yoneo yōg tikmū'ün te Kunnix putup nōg, yīy Topa te nōm pu hāpkummugāhā'. 'Ok Topa tep-tup hok? Yāp-tup! Pāyā Topa te' hip, pu tu' puknōg xop yīpkox pi', puyīy Yoneo yōg tikmū'ün yīpkumīy puknōg xop hā, nūy tu' yīpkox pi kamah Topa pu'. ¹² Yoneo yōg tikmū'ün te hāpxopmā kummuk, yīy Topa te' hep xop xohix ha hāmmaxnāhā', tu hāmmaxnāp-tup xexka', 'ihā Yoneo yōg tikmū'ün kama' yīpkox pip,

ʾhā Yoneo yōg tikmū'ūn punethok yīpkox pip hām'āpak max ta tu'. Yā Topa te' xohix te xīy mō'kupix, pu yīpkox pi'.

Topa te Yoneo xop hā' puknōg xop kuxa kummuk xit'ax

¹³ ʾĀte' puknōg xop pu hām'āktux nōmhā. Topa te mōgkutnāhā' puknōg xop hah, pu hām'āpak max'ax 'āktux, hak kuxa hittup. ¹⁴ Pūyā Yoneo yōg tikmū'ūn 'ūpuknōg xop pēnā', nūy kuxa mām ka'ok yūmmūg, hu' yīpkumīy, yā 'āte' xak, pu' yīpkumīy, pu Topa 'ūkuxa kummuk xit, nūy kuxa max yānān tu mō'tat. ¹⁵ ʾŪpuknōg xop yāyhā Topa hā' xape', ʾhā Topa te Yoneo xop putup nōg, tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix putup 'ūxeheh, puxix Topa' xakix xop putpu' hīnnā'.

¹⁶ Tikmū'ūn te pām koxip, nūy Topa pu' ōm yāg hōm, puxix pām xohix Topa yōg. Tikmū'ūn te yīpxatit hōm Topa pu', puxix mīm xexka kup kama Topa yōg, xix mīmmāg kamah. Yā mōnāyxop hittap te mīm yīpxatit putuk, ha mīmmāg te hōnhā yōg Yoneo xop putuk. ¹⁷ Mīm xexka kup 'Onimet, tu hāmpak'ax xuka' yūm, ha' mīmmāg 'um xak, ha 'Onimet kup puknōg tu mīmmāg xut, 'ūkup te hāmhipak tu' yūm ha' xut, ha' mīmmāg xut, nūy kup nōy putox tu' hīy, pu tu tox, mīmmāg nōy putuk. ʾĀxop puknōg xop te 'Onimet puknōg putuk, Topa te xa hāmmaxnāhā', tu xa hāmmaxnāhā Yoneo xop putuk. ¹⁸ Yīy Yoneo xop yāk-tōgnāg pe'āpaxeh hok: 'A 'āxop te yīpxatit putuk'ah. ʾĀmhok. Pāyā 'āxop te mīmmāg putuk, yā mīmmāg te' yīpxatit tu' tup.

¹⁹ Pa 'āxop te: "Tikmū'ūn te mīmmāg xe'e' xut, nūy nō puknōg hīy 'ūp-tox tu', pu tu tox. Ha kaxīy Topa te yāy yōg Yoneo xop mōy, nūy 'ūgmūg nōy hā' yānān, puk mūg yā yāy yōg tikmū'ūn, mō 'ūgmūg yāy xe'ēgnāg tu'," kaxīy. ²⁰ Hamūn.

Hāpxip kutōgnāg ʾhā Topa tep-tup nōg, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah, ha 'ākuxa mām ka'ok, yīy Topa te 'āp-tup pax, pa yāy pe'āpaxeh xexka hok. ʾĀkuxānōg, ka 'ākuxa mām kux. ²¹ Hōnhā Topa te yāy yōg Yoneo xop putup nōg. ʾĀkuxa te Topa nīm, puxix Topa kamah 'āp-tup nōg. ²² Topa te hāmyok mīy, tu tikmū'ūn kuxa ka kamah. Tu hāmyok mīy ʾhā tikmū'ūn kummuk xūygāhā', tu' yānān tu' kummugāhā', tu' ākuxa ka', 'āyīpkox pip hah. ʾĀyīpkox hok, puxix Topa 'āmōy kamah. ²³ Yoneo yōg tikmū'ūn te yāy putat kummuk nīm, nūy kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, puxix Topa' putpu' kuxa mām mā', yāy yōg xip'ax tu'. Ha tikmū'ūn te mīmmāg xe'e' hīy putpu', pu yīy xip ka'ok. Kaxīy Topa te Yoneo xop mām mā'ax 'ūxeheh. ²⁴ ʾĀxop puknōg, tu 'Onimet mīmmāg putuk. Tikmū'ūn te mīmmāg xut, nūy kup xe'e' tu' hīy, pu tu' kup xe'e' hā' mīmmāg. Yoneo yōg tikmū'ūn te 'Onimet kup xe'e' putuk, ha Topa te yā yāg putup nōg, tu' xep-tup'ax kamah, pu yīy yāy mūn hā tikmū'ūn xe'e' 'ūxeheh.

Yā Topa mūn max xe'ēgnāg

²⁵ ʾŪxape xop, 'ūg'āpax: Hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, pa hāptup nōy xohix ʾhā' yīpkox pip putup, ʾhā' puknōg xop xohix punethok te Topa yōg putat hā' mōg, ha Topa te' xohix te xīy mō'kupix, pu mōg. ʾĀte xa hām'āktux'ax 'āktux, xayīy yāy yōg hāmyūmmūg pe'āpaxeh hok. Ha Topa te hām'āktux xe'e', nūy yāy yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā'. ²⁶ Tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix mōy putup, hāpkummugā'ax tu' mōy putup, yīy Topa yōg tappet te:

"Tik te yīktix Xiām tu' xip, tu' nūn putup, nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy Mōnāyxop Yako mōkputox kuxa kummuk xit.

27 'Äte hãmpa'ax mÿy putup
tikmũ'ün mütik,
'İhã 'äte' kuxa kummuk xit,
tu' kuxa max yãnãn tu' tat," kaxÿy.

28 Yoneo xop te Topa hã' puknõg,
hã'm'apak maxp-tup nõg tu', ha
kaxÿy 'ãxop yã Yoneo xop'ah, nÿy
Topa hã 'ãxape', pa Topa te Yoneo
xop yĩmõgatux tap, mõnãyxop hittap
ha' yĩmõgatux, tu hã'm'ãktux xex,
hu: "Äte 'ãmõkputox hãk xape mõg
kumak mõg, tuk kux 'ohnãg," kaxÿy.
29 Topa te Yoneo yõg tikmũ'ün
yĩmõgatux, tu mõ'yãy xe'egnãg, ha'
hupmã 'ohnãg, yã Topa te' kuxyã
'ohnãg, tu nõm hã hãmmaxnãp-tup.
30 Hõmã 'ãxop puknõg, 'ap Yoneo
xop'ah, 'ãyĩpkox 'ohnãg Topa pu', ha
Topa te 'ãkuxa ka', Yoneo xop yĩpkox
'ohnãg ha 'ãkuxa ka'. 31 Yã Topa
te 'ãkuxa ka', ha Yoneo xop yĩpkox
'ohnãg nõmhã, pu Topa kama nõm
xop kuxa ka'. 32 Yã' hep xop xohix
yĩpkox 'ohnãg Topa pu', yÿy Topa te'
hÿy, yãy yõg hãpxopmã'ax ha' hÿy, ha
Topa te' xohix kuxa ka', pu' xohix
tu' mÿg.

Pÿyã Topa max xe'egnãg 'ãktux

33 Topa te yã xohix ha hãmmaxnã
xe'egnãg, pexkox yõg hãpxop
xexka xe'egnãg hã, ha hãmyũmmÿg
xe'egnãg. 'A tikmũ'ün te Topa yõg
hãpxopmã'ax xohix yũmmÿg'ah, nÿy
tu nõy pu' yũmmÿgã'. 'Ämhok. 34 Yÿy
Topa yõg tappet te:

"Tikmũ'ün 'üm te Topa yõg
hãmp'e'paxex yũmmÿg'ah,
tu Topa pu hãmyũmmÿgã 'ohnãg,
35 tu Topa pu hãpxop hõm 'ohnãg
kamah, pu tu ta nemën,
nÿy yãnãn tu' pago. 'Ämhok." Kaxÿy.

36 Yã Topa-xet te hãpxop xohix
mÿy, tu hãpxop xohix hinnãhã',
tu yãymÿn pu' mÿy, xix yãy pu
hĩnnãhã'. Yã Topa mÿn xexka
xe'egnãg. Pÿyã tikmũ'ün te nõm
xexka 'ãktux mõ kuma' mõg!
Hamÿn!

12

Äpu yũmũ'äte Topa tu hãpxopmã'

1 Yÿy 'äte xak xape xop xapit,
xayÿy Topap-xehnãg pu yãymÿn
hõm, tikmũ'ün te hãpxop hok hõm
putuk. Yã 'ãxop te ta nemën, Topa te
'ãkuxa ka hah, xayÿy nõm puxehnãg
pu 'ãyĩpkox pi'. Yã Topa tep-tup
pax. Hamÿn. Yã kaxÿy 'ãxop te
Topa pu nõ'ãktettex xe'e'. 2 Hãm
xexka tu' pip tikmũ'ün yã Topa hã'
puknõg, yÿy nõm pu 'ĩpkox hok, nÿy
yõg hãpxopmã'ax tat hok. Pa Topa
te 'ãp-tox maxnã'ax, xayÿy Topa yõg
putup'ax yũmmÿg, nÿy hãpxopmã
max. Topa te nõm putup, yÿy 'ã
mãynãg mÿy Topa tu'.

3 Topa tek mÿn ha hãmmaxnãhã',
tuk ka'ogãhã', yÿy xa hã'm'ãktux,
hu: 'Ämp'e'ãpaxeh max, nÿy yãy yõg
hãpxopmã'ax kopit max. Topa te
'ãkuxa mãmãmã ka'ok, xayÿy 'ãxop
xohix hãpxopmã max, Topa te yã
'ãxat hah. 4 Tikmũ'ün yÿn puxet,
tu' kup punethok, xix hãpxop te
yÿn kopa' pip punethok, xi' mÿy'ax
punethok. 5 Kaxÿy yũmÿg xohix
punethok, pãyã yũmÿg kuxap-xet
Kunnix kuxa mütik, yãk puxet, yã
'ãyÿn putuk. 6 Topa te yũmÿg xohix
ka'ogãhã', tu' hok hã ka'ogãhã', nÿy
hãpxopmã', tu' hok hã yãy yũmÿg
ka'ogãhã'. Tu tikmũ'ün puxet
ka'ogãhã', pu Topa pupi hã'm'ãktux.
Pÿyã nõm tikmũ'ün hã'm'ãktux,
Topa te' kuxa mãmãmã ka'ok hah.
7 Xix tikmũ'ün nõy ka'ogãhã', pu'
nõy hã tu tehet. Pÿyã nõm tikmũ'ün
hã tu' tehet. Xix tikmũ'ün nõy
ka'ogãhã', pu hãmyũmmÿgã'. Pÿyã
hãmyũmmÿgã'. 8 Xix tikmũ'ün
nõy ka'ogãhã', pu tu' xape xop
mõ'nÿynãm, nÿy ka'ogã'. Pÿyã
mõ'nÿynãm. Xi' nõy ka'ogãhã', pu
hãpxop hok popmã'. Pÿyã popmã',
nÿy tu' xupkumÿy hok. Xi' nõy
ka'ogãhã' pu tu' xat. Pÿyã tu' xat
max. Xi' nõy ka'ogãhã', pu tu' nõy
kuxa ka', nÿy tu hittupmã'. Pÿyã tu
hittup, 'ünõy kuxa ka 'İhã'.

⁹ Āxape hā mō'āmā hok, pa nōm putup pax xe'e'. Hāpkummuk'ax putup hok, nūy tu hāmma xax, nūy hāpxopmā max mō kuma' mōg. ¹⁰ Āxop xohix Kunnix hā 'āxape', yīy 'āxop xohix hā yāy xape'. Āpu, yāy putup pax, nūy 'ānōy pe'āpaxeh xexkanā xip. ¹¹ Hāpxopmā max, tu tuknōg hok, nūy Topa pu hāpxopmā, 'ākuxa hit-tup tu'. ¹² Ākuxa hittup 'ihā Yeyox Kunnix nūn'ax hā' hip, tu hāpxopmā ka'ok hā' tot, nūy hāmma hip, xix Topa pu hām'āktux mō kuma mōg, yā' kux hok. ¹³ Āxupkumīy hok, tu 'āxape hok xop pu hāpxop hōm, xi' puknōg xop xānā', pu 'āpet kopa' mōy mō'xip.

¹⁴ Topa tu' xax, pu hāmmaxnā tikmū'ūn kummuk hah, nūy nōm xop te 'ākummugā xop ha hāmmaxnā', ha Topa tu' xax hok, puyīy nōm pu hāpkummugā 'ūyānān tu'. 'Āmhok. ¹⁵ Tikmū'ūn potaha', 'āpu nū yōkāmū poho kamah. Tikmū'ūn hittup, 'āpu nū mūtik 'āhittup kamah. ¹⁶ Ānōy mūtik 'āti max, ha yāy tukmīy hok. Yāy pe'āpaxeh xexka hok, pa' nōy te 'āxat'ax pu 'āyīpkox pi', nūy nōm pu 'āhām max. Yāy pe 'āpaxeh hok, hu: Yā puxehnāg 'āte hāmyūmmūg. Kaxīy.

¹⁷ Tikmū'ūn te xa hāpkummugā', 'āpu, 'āyānān tu hāpkummugā hok. 'Āpu, hāpxopmā max, puyī' xohix yūmmūg, tu: "Hāpxopmā max 'ōhōm," kaxīy, nūy xa hām'āktux max. ¹⁸ Ūxax, nūy tikmū'ūn xohix mūtik yāy kix ta tu yāytuk-mīy 'ohnāg, nūy 'āxohix kuxa māmā'. ¹⁹ Tikmū'ūn te xa hāpkummugā', 'āpu 'ūyānān tu' kummugā hok. 'Āmhok. Pūyā Topa' kummugā', ha Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu: "Ūgmūn yā Topah, tu hāpkummugā-tup 'ūyānān tu', nūy tu pago," kaxīy. ²⁰ Ha Topa yōg tappet te xa

hāmyūmmūgāhā', hu: "Tikmū'ūn te xa tu' gāy, tup-tup xūy, 'āpu, tu' hōm hāpxop, puyī' mā'. 'Ūgāy xop te kōnāg tat xak, 'āpu, kōnāg tat, nūy hōm, puyī' xo'op. Kaxīy xate' gāy xop kuxyāhā', pu yāyhāhup xexka', yā' payīn pukpex," kaxīy. ²¹ Tux hok, xa hāpkummuk mīy hok, pa hāpxopmā max, xayīy hāmma mīy.

13

Gohet yōg tik xop pu 'āyīpkox pi'

¹ Pūyā' xohix gohet pu yīpkox pi', nūy tik xop te tikmū'ūn xat'ax pu yīpkox pi'. Yā Topa te' tux hok pu tu tikmū'ūn xat. ² Tikmū'ūn te gohet xop pu' yīpkox hok, puxix Topa pu' yīpkox hok kamah, ha Topa te nōm tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kummuk kopit, tu' xūy gāp-tup, pu tu pago. ³ Tikmū'ūn te hāpxopmā max, puxix gohet yīpkutuk hok, ha tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, puxi' yīpkutuk. Xatep-tup nūy 'ākuxānōg hok, 'āpu hāpxopmā max, puyīy tik te 'āxat'ax 'āmax 'āktux. ⁴ Ōhōm te Topa pu' hām, nūy xa hāmmaxnā'. Xate hāpkummuk mīy, 'āpu 'āxat'ax yīpkutuk, tute 'āxūy gā'ax, xa tu pago. Topa te' xat'ax xop xat, pu' yānān tu tikmū'ūn kummuk pu hāpkummugā'. ⁵ Yīy 'āxat'ax xop pu 'āyīpkox pi', Topa te' āxat hah, 'ākuxa te 'āxat hāmāxap, ha 'āxūy gā hok kamah.

⁶ Ōg tayūmak hā pago kama gohet pu', gohet te nōm tayūmak xak hah. Yā' xat'ax xop te Topa pu hāpxopmāhā', 'ihā 'āxat. ⁷ Hu pago tayūmak hā xate ta nemen, xix' xat'ax xop pe'āpaxeh xexka kama xate ta nemēn.

Ānōy ha hāmmaxnā'

⁸ Tikmū'ūn pu ta nemēn hok, pap-tup pax xexka'. Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax māynāg mīy, 'ihā' nōy putup pax. ⁹ Ūxat'ax te: "Ānōy hā xupxet hok," kaxīy, xix: "Ūp-tex hok," kaxīy, xix: "Hāpxop hā

xupxet hok,” kaxīy, xix: “Ānōy yīpkumīy hok,” kaxīy. Yā' xat'ax xohix te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', ha hāmyūmmūg'ax puxet, hu: 'Ānōy putup pax, yā yāy mūn putup pax putuk. Kaxīy. ¹⁰ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' nōy pu hāpkummugā 'ohnāg, yīy tikmū'ūn te' xat'ax pu' yīpkox pip, 'ihā' nōy putup pax xe'e'. ¹¹ 'Āpu, 'ānōy putup pax. Yā hāptup xe'e mō'nā'ax, puxix Kunnix nū', nūy yāy yōg tikmū'ūn yāy tu nū'xok, 'ākuxa tuknōg hok, nūy tikmū'ūn mō'yōn putuk hok. Yā hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ¹² pa yā hāptūmnāg, ha hāptup te hāpkanet hā mō'nā'ax, ha kaxīy yūmūg xuxyā xupep putup. 'Āpu, yūmū'āte hāpkummuk mīy kux, nūy 'āmniy koxtap kopa yōg hāpxopmā'ax kuxyā', nūy hāpkummuk mūtik yāy tuk-mīy māyōn xupep 'ihā'. ¹³ Yīy hāmyok mīy nōmhā, yāy xaptop hok. Hāpkute'ex kummuk hok, xix kenmuk xo'op hok, nūy 'āpaptux hok, xix 'ūpēnā pax hok, xayīy hāpkummuk mīy hok, xix 'ānōy hā xupxet hok, xix hāmpē'āpaxeh kummuk hok, xix yāykix hok, xix 'āyīpkumīy hok. ¹⁴ Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'āpupi' xip, nūy 'āxeh, yī' tux hok pu xeh, ha yāy pu 'īpkox pip hok, nūy yāy yōg putup'ax mīy hok, ka hāpkummuk mīy.

14

'Ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok

¹ 'Āxop kopa' pip tikmū'ūn kuxa mām pu'uk, 'āpu nōm putup pax, pa hām'āktux hā' nōy yānān hok, 'ūyōg hāmpē'paxex hā yāy tuk-mīy hok. ² Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok, puxi' xit'ax xohix māhā', pa tikmū'ūn kuxa yūm pu'uk te xogyīn mā 'ohnāg. ³ Tikmū'ūn yāg te hāpxop xohix māhā'. Pūyā' nōy mūn putup, nōm te xogyīn ma hok, nūy nōm pe'paxeh kutōgnāg hok.

Tikmū'ūn yāg te xogyīn mā 'ohnāg. Pūyā' nōy putup, nōm te hāpxop xohix māhā', pu nōm pe'paxex kutōgnāg hok. Topa te nōm putup pax, yā' puxi'. ⁴ 'Ok yāy pe'āpaxex xexka', nūy 'ānōy yōg kāmānat yōg hāpxopmā'ax kopit? Yūmūg xuxyā te' kopit putup, nūy hāmyūmmūg, 'ok pe kāmānat hām max, pe' hām kummuk. Yā' hām maxp-tup. Topa te' ka'ogā'ax, puyīy hāpxopmā max.

⁵ Tikmū'ūn yāg te hāptup tuknōg putup, 'ihā' nōy te 'āmniy xohip-tup, ha 'āmniy xohix te yāy putuk hamūn pu'. Pūyā tikmū'ūn kuxa xohix mām ka'ok, nūy hāmyūmmūg, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. ⁶ Tikmū'ūn te hāptup tuknōg putup, puxix mōy Topa xexka 'āktux, 'ihā nōm hāptup putup, ha tikmū'ūn te hāpxop xohix mā', puxix Topa xexka 'āktux, 'ihā hāpxopmāhā', hu: “Āmax Topah, tu hāpxop xohix 'ā' hōm, nūy 'ūkxīnnā',” kaxīy. Ha tikmū'ūn te xogyīn mā hok, puxix tu Topa xexka 'āktux 'ihā' mā hok, tu: 'Āmax Topah, xa hām yōg hāpxop punethok 'ā' hōm, nūy 'ūkxīnnā',” kaxīy. ⁷ Tikmū'ūn puxehnāg hā 'ap hi'ah, tup-xehnāg hā 'ap xok'ah, pāyā Topa te yūmūg xat, 'ok pe yūmūg hi', pe yūmūg xakix. ⁸ Yūmūg hi, kopxix Topa tu yūmūg hi'. Yūmūg xakix, kopxix Topa tu yūmūg xakix. Yā kaxīy, pe yūmūg hi', pe yūmūg xakix, kopxix Topa yōg yūmū'ā'. ⁹ Kunnix xok, tu putpu' hi', nūy tu yāyhā nōm hi xop yāy xuxyā', xi' xakix xop yāy xuxyā kamah. ¹⁰ Xix 'āmūn, tep tu xate 'āxape yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy hāpxopmā'ax 'āktux kummuk? 'Ānōy 'āktux kummuk hok. Yūmūg xohix te Topa keppak pip putup, pu yūmūg yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, nūy hāmyūmmūg, 'ok pe yūmū'āte hāpxopmā max, pe hāpxopmā kummuk. ¹¹ Yīy Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux 'āktux.

Ha Topa te:

“Äte xa häpxe'e 'äktux, tu xa häm'äktux xex:

Yäk hi mökumak mög,

yïy 'ühep xohix xop tek keppa nükettex putup, nÿy tu kuxa' yëy,

tutek mÿn ha Topa xe'ëgnäg 'äktux putup,” kaxïy.

¹² Yïy yÿmÿg xohix te Topa keppak pip putup, nÿy yäy yög häpxopmä'ax 'äktux.

Änöy kummugä hok

¹³ Äxape kummuk 'äktux hok. Ämhok, häpxopmä hok, nÿy 'änöy pu häpkummugä hok, puyïy häpkummuk mïy hok. ¹⁴ Ügkuxap-xet yÿmÿg xuxyä kuxa mütik, hu 'äte hämyÿmmÿg, ha häpxop xit'ax xohix max, 'üyï' mä', pa tikmÿ'ün yäg te: “Nöm te xoxop mä hok xop. Yä' kummuk tikmÿ'ün te' mä,” kaxïy, puxix nöm xit'ax yä nöm tikmÿ'ün hä 'ümä hok. ¹⁵ Xate nöm häpxop mä', hu ta 'äxape kuxa hittupmä hok, tu' kummugähä', hu nöm putup nög. Äxit'ax hä 'äxape pu häpkummugä hok, ka tute Topa yög putat xak. 'Ok yÿmmÿg xate'? Yä Kunnix te 'äxape pupi' xok, nÿy nō hämmaxnä', pa xate' kummugähä 'äxit'ax hä. Äpu 'änöy kuxa putex hok! ¹⁶ Xate häpxopmähä', tu hämpe'äpaxex, hu: “Yä 'äte häpxopmä max,” kaxïy. Yä' max, pa 'äxape mütik häm'äktux hok, nÿy nōy yänän hok. Yä 'äxape te hämpe'paxex nōy. Äyïy hok, xayïy 'äxape gäyā hok, ka 'äxape 'ög häpxopmä'ax kopit kummuk. ¹⁷ Topa te yäy yög tikmÿ'ün xat, tu tikmÿ'ün kuxa tu' xat, tu putep mÿn mä'ax 'ap xat'ah, xix putep xo'op'ax 'ap xat'ah. Ämhok. Topa te tikmÿ'ün xat, pu max, tu' xat, pu tu kuxa yÿm ka'ok, tu' xat, pu tu kuxa hittup xexka', ha Topa Koxuk te' kuxa hittupmä'ax, tu häpxopmä'ax max hä' kuxa yÿmmä'ax. ¹⁸ Ha

tikmÿ'ün te Kunnix pu häpxopmä kaxïy, puxix Topa nöm 'ümax 'äktux, ha tikmÿ'ün xohix te nöm 'ümax 'äktux kamah.

¹⁹ Äpu yÿmÿ'äte häxopmä maxnä', nÿy kuxa yÿmmä', nÿy yÿmÿg xape ka'ogä'. ²⁰ Pa nÿy ta nōy kummugä hok. Äxit'ax hä 'änöy kummugä hok. Ämhok. 'Ög pa 'äti! Änöy yä Topa yög, ha Topa te nöm putup pax, 'üyög hah, ha' kummugä hok, nÿy 'äxit max. ²¹ Topa tep-tup tikmÿ'ün te xogyÿn mä hok, xix ta hep xupyäg xo'op hok, ka' nōy hä häpkummugähä'. ²² Xate häpxopmähä', tu' max pe'äpaxex, 'äkuxa yÿm ka'ok, hu 'äxit, xi' xo'op, ha xate' yÿmmÿg, xix Topa te' yÿmmÿg. Puxi'. Tikmÿ'ün kuxa yÿm ka'ok yäy yög häpxopmä'ax kopah, puxix tu kuxa hittup xexka', ha' kuxa te yäy mÿn tu: Yä' max. Äte häpxopmä max hōnhä,” kaxïy. ²³ Pa tikmÿ'ün kuxa yÿm pu'uk, tu yäy mÿn yïkopit, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk, 'ü häpxop 'üm mä', puxix Topa' tux hok pu' mä hok, 'ükuxa yÿm 'ohnäg hah. Tikmÿ'ün kuxa yÿm pu'uk, 'ihä häpxopmä', puxix häpkummuk mïy, 'ükuxa yÿm pu'uk tu'.

15

Äpu, 'änöy yög putup'ax mïy

¹ Topa tek xat, 'üyïy yÿmÿg xape xop mö'nïynäm, nöm xop kuxa mäm pu'uk mö'nïynäm, nÿy nō ka'ogä', nÿy yÿmÿg yäy yög putup'ax mïy hok. ² Änöy yög putup'ax mïy, nÿy nöm ha hämmaxnä', pu tu kuxa yÿm ka'ok Yeyox kopah. ³ Kunnix te yäy yög putup'ax mïy 'ohnäg, yïy Topa yög tappet te Kunnix 'äktux, tu häm'äktux, hu: “Tikmÿ'ün te 'äkummuk 'äktux, puxik mÿn kummuk 'äktux kamah,” kaxïy. ⁴ Hömä tik xop hittap te Topa pupi häm'äktux, tu tappet te kax'ämi', ha mö'yÿmÿg nïynäm, 'üyïy nōä'tot,

ha Topa yög tappet te yümüg ka'ogähä', 'ü Kunnix putpu nün'ax hip. ⁵ Topa te 'äka'ogähä', xix xa hä' totnähä'. Püyä Topa 'äxop kuxa puxetnä', xix 'äp-tox puxetnä kamah, xayıy Yeyox Kunnix yög häpxopmä'ax tat, ⁶ nüy Topa yümüg Tak max 'äktux, nüy 'äyıy'ax puxet hä Topa max 'äktux, yä 'öhöm yümüg xuxyä Yeyox Kunnix hä Ätak.

Yä häm'äpak max 'äktux Yoneo xop hä' puknög xop pu'

⁷ Äpu, 'äxape putup, yä kaxıy Kunnix te 'äp-tup, tu mö'äyäy xe'ëgnäg. 'Äxape putup pax, pu tikmü'ün te: "Topa mün max xe'ëgnäg!" kaxıy. ⁸ Äte xa häpxe'e 'äktux: Kunnix te Yoneo xop tu häpxopmähä', tu nöm xop ha hämaxnähä', pu nöm xop yümmüg, tu Topa te hämyok mıy yümmüg. Yä Topa te' yög häm'äktux xex, tu mönāyxop hittap pu' xex, tu' xaxok 'ohnäg, tu mäynäg mıy. ⁹ Ha Kunnix te häxopmähä', pu' puknög xop yümmüg kamah, yä Topa te puknög xop kuxa ka', puyıy Topa max 'äktux, yıy Topa yög tappet te: "Yä 'ämax Topah, yıy 'äte' puknög xop pu häm'äktux putup, tuk-tex putup, nüy 'ämax 'äktux," kaxıy.

¹⁰ Tu xe häm'äktux, hu: "Püyä' puknög xop kuxa hittup Yoneo xop mütik. Yä Topa te Yoneo yög tikmü'ün yımögatux," kaxıy.

¹¹ Tu xe: "Püyä' puknög xop xohix Topa xexka 'äktux, püyä' hep xop xohix Topa pu häm'äktux punethok, nüy tu: "Ämax xe'ëgnäg,' kaxıy, Topa pu'," kaxıy.

¹² Ha mönāyxop hittap 'Iyait te Topa yög tappet tu kax'ämi', hu: "Yexe mökputox 'üm nün putup, nüy puknög xop xat, ha' hittup, tu' hip, pu mökputox nü'," kaxıy.

¹³ Yä Topa te yümüg kuxa hittupmähä', püyä 'äkuxa mämmä, xayı' hip, Yä yümü'ä' höm putup pexkox yög häpxop xohix, ha yümü'äte' hip, nüy pop. Yä Topa Koxuk te 'äka'ogähä', xa hämmax hip kamah, nüy pexkox yög häpxop tu pop.

Paot te häpxe'e 'äktux

¹⁴ Ükxape xop, 'ügkuxa yüm ka'ok 'äkopah, yä 'äkuxa max, tu hämyümmüg, ha 'äte 'äyümmüg, ha hämyümmüg max, nüy 'änöy pu hämyümmügä'. ¹⁵ Pa 'äte xa kax'ämi tappet, tu xa häpxe'e 'äktux, tuk kuxänög 'ohnäg, nüy xa xaxogä hok. Yä Topa tek yäykutnähä', 'ü häpxopmä nöm pupi', tuk hittup xexka'. ¹⁶ Yä häpxopmähä Yeyox Kunnix tu', nüy hämpuknög yög xop mö'nıynäm, tu Topa yög häm'äpak max'ax 'äktux, 'ämānex putuk tu', puyı' puknög xop kuxa mäm ka'ok Topa kopah. Yä mö'yäy xe'ëgnäg, ha Topa Koxuk te nöm xop yımögatux, nüy Topa kuxa hittupmä'. ¹⁷ Üghittup xexka', Topa tu 'äte häpxopmähä', tuk kuxa hittup. Yäk kuxap-xet Kunnix kuxa mütik. ¹⁸ Äp 'ügkuxänög'ah, tu häm'äktux xe'e', nüy Kunnix te häpxopmä'ax 'äktux, 'a 'äte häm'äktux nöy 'äktux 'üm putup'ah, pa Kunnix 'ügmüg 'üm hä häpxopmä ka'ok, puyı' puknög xop kuxa mäm ka'ok Topa kopah, 'äte häm'äktux, nüy hämyümmügä', puyı' puknög xop yıpkox pi Topa pu'. ¹⁹ Topa Koxuk te mögkutnähä', tuk ka'ogähä', 'äte häpxopmä xe'ëgnäg, puyı' puknög xop pēnā', hak ka'ogähä', 'ü häpxopmä ka'ok xe'ëgnäg. Yä kaxıy tikmü'ün 'üm te' mıy hok, yık xip Yenoyanēn tu', tuk mög, tuk xupep häpxexka 'Init tu', nüy häm'äpak max'ax xohix 'äktux, nüy Kunnix 'äktux. ²⁰ Äte häpxopmä punethok, nüy häm'äpak max'ax 'äktux, nüy Kunnix 'äktux puknög xop pu', nöm xop te Kunnix

'äxet'ax 'äpak hok pu' xuktux, nŷy nŷy yŷg häpxopmä'ax mŷy hok. 'Äte putup'ah, 'ünŷy te häpxopmä hämäxap, 'üg-näy tu häpxopmä'.

²¹ Ha Topa yŷg tappet te:

"Tikmŷ'ün 'üm te nŷm 'äktux 'ohnäg, päyâ' puknŷg te' pēnâp-tup, ha häm'äpak 'ohnäg xop te hämyŷummŷg putup," kaxŷy.

Paot te kŷmēn xexka Hŷm tu' mŷg putup

²² 'Ämnŷy xohix hä 'äte' xak, nŷy 'ähak mŷg, päyäk mŷg'ah. ²³ 'Äte häpxopmä kux nŷnte, kopxix 'ähak mŷg. Yâ 'äte' hip hämyäxatamuk xohix hä, 'üg 'äha mŷg. ²⁴ Huk mŷg putup nŷmhâ. 'Ügmŷg putup häpxexka 'Expân hah, tu 'äp-tup, xa mögnŷynâm, 'üyŷy 'Expân tuk mŷg, tu 'äxop mŷtik 'ükxip putup hämäxap. ²⁵ Hŷnhäk mŷg Yenoyanēn tu', nŷy Topa yŷg tikmŷ'ün tu häpxopmä'. ²⁶ Yâ häpxexka Mäxenŷn yŷg kuxa mäm ka'ok xop, xix häpxexka Genex yŷg kuxa mäm ka'ok xop te tayŷmak pop, nŷy Topa yŷg tikmŷ'ün pu' popmä Yenoyanēn tu', nŷy hok xop pu' popmä'. ²⁷ Nŷm kuxa mäm xop te' popmâp-tup, nŷy hok xop pu' popmä'. Yâ' max 'ü popmä', Yoneo xop pu' yänân tu' popmâhâ'. Yâ Yoneo xop te' puknŷg xop ha hämmxnâhâ', yŷ' puknŷg xop te tu ta nemēn, nŷy yänân tu' hok xop pu häpxop popmä'. ²⁸ 'Äte häpxopmä kux, kopxi' hok xop pu häpxop popmŷg, tu 'Expân hak mŷg putup, tuk mŷg putat hä, kopxix 'ähak mŷg kamah. ²⁹ 'Ügmŷg, nŷy 'äha hämmxnâ', pu Kunnix 'äha hämmxnâ xexka'.

³⁰ 'Ükxape xop, 'äte 'äxapit, yŷmŷg xuxyâ te mŷ yŷmŷg yây xe'ēgnäg hah, xix Topa Koxuk te mögyây hah, xa mögnŷynâm, nŷy Topa puk 'äktux nâm, puk mŷn ka'ogâ', ³¹ tuk pēnâ max, tuk mögnŷy, puyŷy

Yoneo yŷg kuxa mäm hok xop tek kummugâ hok. 'Äpu, Topa tu' xax kamah, puyŷy Yenoyanēn yŷg kuxa mäm ka'ok xop 'ügputup, 'äte häpxopmä max hah. ³² Topa tek putup, kopxix mŷg 'üm 'ähah, tuk hittup xexka', nŷy 'ämŷtik 'üktihi', nŷy 'ämŷtik 'üghattup. ³³ Pŷyâ Topa 'äkuxa mämâ', xix 'ämŷtik tihi'. Hamŷn!

16

Paot te' xape xop pu 'äneo

¹ Pep yâ yŷmŷg xape hex, tu' max, tu kŷmēn Xēnkenex yŷg kuxa mäm ka'ok xop pu häpxopmâhâ', tu' hok xop pu häpxop popmâhâ', ² yŷy nŷm putup, nŷy nŷ tu 'ätehet, yâ yŷmŷg xuxyâ 'üyŷg kamah. Pŷyâ' xohix hä tu' tehet, yâ tikmŷ'ün punethok hä' xape, xik mŷn hä' xape'. ³ 'Äte Pinixit xix 'Ak pu 'äneo hŷm, yäk mŷn mŷtik Topa tu häpxopmâhâ', tu yäk mŷn hä 'ükxape xe'e'. ⁴ Tu 'ä' xok'ax, yŷy 'äte nŷm pu: 'Ämax xe'e', kaxŷy. 'Äte' puknŷg xop yŷg kuxa mäm ka'ok xop xohix mŷtik häm'äktux, hu: 'Ämax xe'e! Kaxŷy. ⁵ 'Äte' kuxa mäm ka'ok xop pu 'äneo hŷm kamah, nŷm xop te 'Ak pet tu yây tu nŷ'nâhâ'.

'Äte 'Ëpēn pu 'äneo hŷm kamah, hak mŷn hä 'ükxape', tu 'Ax yŷg tik te mäxap, nŷy kuxa yŷm Yeyox kopah. ⁶ 'Äte Mänix pu 'äneo hŷm, ha 'äxop pu häpxopmâhâ punethok. ⁷ Xix 'Änenŷn xix Yŷn pu 'äneo hŷm, ha kama Yoneo yŷg tihik, 'üg mŷn putuk, tuk mŷn mŷtik pip kanet kopah. Yeyox yŷg mŷ'pok xop te' yŷmmŷg max, ha' kuxa mäm ka'ok hämäxap, hak-näy tuk kuxa yŷm ka'ok kamah.

⁸ 'Äte 'Äpit pu 'äneo hŷm, hak mŷn hä yâ 'ükxape' xe'e, yâg mŷg kuxap-xet yŷmŷg xuxyâ kuxa mŷtik. ⁹ Xix 'Ohmân pu 'äneo hŷm, hak mŷ mŷtik häpxopmâhâ', tu Kunnix tu häxopmâhâ', xix 'Extak pu 'äneo hŷm, hak mŷn hä 'ükxape xe'e'.

¹⁰ Xix 'Apet pu 'āneo hōm, yā Kunnix tu hāpxopmā xexka', ha tikmū'ūn te' yūmmūg. Xix 'Anixtop pet kopa' pip xop pu 'āneo hōm. ¹¹ Xix 'Enoniām pu 'āneo hōm kamah, ha Yoneo yōg tik kamah, xix Nāxix pet kopa' pip xape xop pu 'āneo hōm kamah.

¹² Xix Tinipēn xix Tinipox pu 'āneo hōm, yā Topa tu hāpxopmāhā', xix Pex, hak mūn hā 'ūkxape', tu yūmūg xuxyā tu hāpxopmāhā xexka'. ¹³ Xix Hop pu 'āneo hōm, yā hāpxopmāhā xexka Topa tu', xi' tut pu 'āneo, yāk mūn hā yā' tut. ¹⁴ 'Āte 'Axīn pu 'āneo hōm, xix Penegōn pu' hōm, xix 'Ehēm pu' hōm, xix Pa'ot pu' hōm, xix 'Ehām pu' hōm, xix yūmūg xape xop te' pet kopa' pip pu 'āneo hōm. ¹⁵ Xix Pinot pu 'āneo hōm, xix Yonit pu' hōm, xix Neneo pu' hōm, xi' hex pu' hōm, xix 'Onīm pu' hōm, xix Topa yōg tikmū'ūn xohix pu 'āneo hōm, nōm te' mūtik pip xop pu 'āneo hōm kamah.

¹⁶ Yāy kep ha yāy mūg, nūy tu 'āneo. Yā Kunnix yōg tikmū'ūn xohix te 'āxop pu 'āneo hōm.

Paot te hāmyūmmūgāhā'

¹⁷ 'Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux: 'Og pa mōxip! Tikmū'ūn kummuk te xa hām'āktux hā' nōy yānān, puyīy 'āgāyā', puyīy yāy xakot, ha Topa yōg hām'āktux yūmmūgā kummuk. 'Āpu, 'ūnīm nōm kummuk xop. ¹⁸ Tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk ha xīy, puxix Kunnix yūmūg xuxyā tu hāpxopmā 'ohnāg, pāyā hāpxop xak, nūy xit. Tu hām'āktux māynāg, nūy yā tikmū'ūn pu mō'āmā', nūy tikmū'ūn hāmyūmmūg hok xop pu mō'āmā'. ¹⁹ Tikmū'ūn xohix te 'āyīpkox pip'ax yūmmūg, ha hām'āpak max'ax pu 'āyīpkox pip, 'āyīy xa tuk hittup, tup-tup, xa hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā max, pāyā 'a 'āte putup'ah, xa hāpxopmā kummuk yūmmūg. 'Āmhok. ²⁰ Topa te yūmūg kuxa māmāhā', tu

hāpxip kutōgnāg 'Ihā Hāmgāyāgnāg koxyōy putup, pu 'āxop totnok nām, tu' nōā'.

Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox xa hāmmaxnā'!

²¹ Tīmōn tek mūtik hāpxopmāhā', tu xa 'āneo hōm, xix Noxit, xix Yaxām, xix Xoxit, te 'āneo hōm kamah. Nū tik xop xohix Yoneo xop, 'ūgmūn putuk.

²² 'Ūgmūn Tex, tu Paot pupi tap-pet kax'āmi', tu 'āxop pu 'āneo hōm, yāk mūn Kunnix yōg, 'āxop putuk.

²³ Xix Gax te 'āneo, hak mūg pip Gax pet tu', ha' kuxa mām xop te nū pet tu ta tu yāy tu nū'nāhā', tu nū'āktettex. Xix 'Enax te 'āneo, ha kōmēn yōg tayūmak xex, xix Koat te 'āneo, ha yūmū'ā hā' xape'.

²⁴ Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop xohix ha hāmmaxnā'! Hamūn!

Paot te Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux

²⁵ 'Āpu yūmūg Topa xexka 'ūm 'āktux! Tu 'ākuxa māmā'ax ka'ok, xayīy 'ākuxa mām ka'ok mō' kuma' mōg. Yā hām'āpak'ax te' xuktux, 'āte nōm te xa' xuktux, tu Yeyox Kunnix xa' xuktux. Hōmā Topa te hāpxaptop, ²⁶ pa hōnhā hāmyūmmūgāhā', tu tik xop hittap hā' yūmmūgāhā', nōm xop te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', pu Topa yōg tikmū'ūn hāmyūmmūg, ha Topa hi xe'ēgnāg mō kuma' mōg, tu' xat, pu' hep xop xohix pu' xuktux, pu hām xexka xohix yōg tikmū'ūn pu' xuktux, puyī' xohix yīpkox pi', xi' kuxa mām ka'ok hām'āpak max'ax kopah.

²⁷ Topap-xehnāg, 'ūnōy 'a' ti'ah, ha hāmyūmmūg xe'ēgnāg. Pūyā' xohix Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux, Yeyox Kunnix ha hām'āktux.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE KONĪN XOP PU KAX'ĀMI' I

¹ 'Ūgmūn Paot, ha Topa tek mūn yāy kutnāhā', tu nūg kutnāhā 'āte hāpxopmā Yeyox Kunnix pu', tu xa kax'āmi', yūmūg xape Xox mūtik 'āte xa ka'āmi', ² nūy tappet xa mō'kutnā', nūy kōmēn Konīn yōg kuxa mām ka'ok xop xohix hah mō'kutnā', 'ākuxa xohip-xet Kunnix kuxa mūtik hah. Yā 'āxop Kunnix yōg xop, nūy Topa hā tikmū'ūn xe'e'. Hak mū'āte tappet mō'kutnā'ax kamah 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix hah, nōm xop te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tu' xak, pu tu' kox ka'ogā'. Yā Yeyox Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xohix hā' xuxyā'.

³ Pūyā Topa yūmūg Tak 'ākuxa māmmā', nūy tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik xa hāmmaxnā'.

Topa te Kunnix hā yūmū'ā hāmmaxnāhā'

⁴ Topa te xa hāmmaxnāhā', hak hittup, tu: 'Āmax, Topah! Kaxīy. Yā Topa te xa hāmmaxnāhā', Yeyox te 'āxop pupi' xok ha hāmmaxnāhā'. ⁵ Yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, pu hām'āktux ka'ok ha 'āyummūgāhā, xa hāmyūmmūg xohix. ⁶ 'Ākuxa mām ka'ok hām'āpak'ax kopah, ha Kunnix 'āktux, ⁷ yīy Topa te xa hāmmaxnā xexkah, 'ihā 'āxop te Topa yōg hāptup mō'nā'ax xexka hip, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putup putpu'. ⁸ Ha 'āka'ogāp-tup, 'ihā' nūn'ax hip, xayīy 'ākuxa tu max, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xupep, nūy 'ūhep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. ⁹ Topa xip ka'ok, tu mō'āgmūg xohix hā' xip ka'ok, tu yūmūg mūtik tihī', tu yūmūg xānāhā, 'ū nū', nūy yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, nūy Topak-tok Yeyox

Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet.

'Ūkuxa mām ka'ok xop te yāy tuk-mīy

¹⁰ 'Ūkxape xop, 'āte 'āxop tu' xak, xap-tox puxet xix kuxap-xet, nūy yāy mūtik ta tuk-mīy hok. Yā yūmūg xuxyā te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte xa' xak, xayīy 'āgāy hok. ¹¹ Kono xape te xa 'āktux, tu 'āxop te yāy tuk-mīy'ax 'āktux, ¹² ha kaxīy tikmū'ūn 'ūm te: "Ūgmūn yā Paot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Ūgmūn yā 'Apot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Ūgmūn yā Pet yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Pak mūn yā Kunnix yōg," kaxīy. ¹³ 'Ok 'āxop te Kunnix yōg tikmū'ūn koxip putup yāy pu'? 'Ok 'ūgmūn te mīpkupnix tuk xok 'āxop pupi'? 'Āmhok! 'Ok 'āte yāy 'āxet'ax hōm, pu tikmū'ūn 'ūm 'āp-tox pix? 'Ap hōm'ah. Kunnix puxet te yāy 'āxet'ax hōm, pup-tox pix. 'Ak mūn'ah.

¹⁴ 'Āte Kinix xix Gax putox pix, pāyā tikmū'ūn nōy putox pix 'ohnāg, yīy 'āte: 'Āmax Topah! Kaxīy. Tuk hittup. ¹⁵ Yā tikmū'ūn te hām'āktux hok, hu: "Paot te yāy 'āxet'ax hōm puyīp-tox pix," kaxīy. Yā' koit. ¹⁶ Nāy. 'Āte 'Exteo putox pix kamah, xī' xape xop, pap-tox nōy 'ap pix'ah 'āte'. ¹⁷ Kunnix te nū 'ūm kutnā'ah 'ūp-tox pix. 'Āmhok. Pa nūg kutnāhā', 'ūyīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'āte hām'āktux max pu kaxop tuk-tup yūmmūg max, nūy Kunnix xexkanā'. Yā yūmūg pupi' xok mīkupnix tu', yā hām'āpak max'ax 'ōhōm.

Topa te Kunnix hā tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'

¹⁸ Tikmū'ūn kuxa yūm 'ohnāg hām'āpak'ax max kopah, puxi' yīxix, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu: "Āp-tox kummuk!" kaxīy, tu' yīpkox 'ohnāg. Pa yūmū'āte' xupak, tu: Hamūn! Yā hāmyūmmūg xe'e'! kaxīy, tuk yīpkox pip hām'āktux'ax ka'ok pu', ha Kunnix yūmūg pupi'

xok 'āktux, ha Topa ka'ok, hu yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Yā hām'āktux'ax ka'ok, tu yūmū'ā hā hām'āpak max xe'e'. ¹⁹ Yā Topa yōg tappet te:

“Āte hām'āktux tox xop yōg hām'āktux kuxyāp-tup,” kaxīy.

²⁰ Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: “Āte hāmyūmmūg,” kaxīy. Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: “Āte hām'āktux max,” kaxīy. Yā' mōg, tu' yīpkox 'ohnāg. Topa te hām'āktux hitop'ax tu' mūg, hap-tox kummuk xop yōg hām'āktux.

²¹ Topa te hāmyūmmūg, tu' tux hok, pu tikmū'ūn hāmyūmmūg hok, nūy hāmpē'paxex'ax hā Topa mūn yūmmūg hok, 'ihāk mū'āte hām'āpak max'ax 'āktux, puyīy tikmū'ūn yūmmūg, ha Topa te tikmū'un hā tu tehet, nōm xop kuxa mām ka'ok hām'āpak max kopah, hā tu tehet, 'ihā' kuxa kummuk xit, nūy nō kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. ²² Yoneo xop te Topa yōg hāpxopmā xe'ēgnāg xak, nūy pēnā', nūy hām'āpak max'ax yūmmūg, ha Genex yōg puknōg xop te hāmyūmmūg xak, ²³ pak mū'āte Kunnix 'āktux, ha mīpkupnix tu' xok yūmūg pupi', yā hām'āpak max. Pa Yoneo xop tep-tup nōg, xi' puknōg xop te hām'āpak'ax 'āktux kummuk, ²⁴ pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn xānāhā', pe Yoneo yōg tikmū'ūn, pe' puknōg, ha' yīmōgatux, pu hām'āpak max'ax 'āpax, ha Topa te Kunnix nū'kutnāhā', pu yāy yōg tikmū'ūn ka'ogā', nūy yāy yōg tikmū'ūn yūmmūgā'. ²⁵ Ha tikmū'ūn 'ūm te hitop tu hām'āktux, hu: “Yā hām'āpak'ax kummuk, tu hāmyūmmūgā hok,” kaxīy. Nāy, tikmū'ūn te hām'āktux kohe'. Nōm hām'āpak'ax yā Topa yōg hāmyūmmūg'ax xe'e'. Ha' nōy 'ūm te: “Yā hām'āpak max'ax pu'uk,

tu' ka'ogā hok,” kaxīy. Pa Topa te' xuktux, yīy hām'āpak'ax ka'ok.

²⁶ 'Ūkxape xop, hāmpē'āpaxeh nōmhā. Hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tikmū'ūn nōy xat 'ohnāg, ha Topa te 'āxānāhā', yā tikmū'ūn te xa 'āktux 'ūnōy pu', hu: “Hāmyūmmūg kutōgnāg 'ōhōm,” kaxīy. Tu xa pe'paxex 'ohnāg. ²⁷ Pa Topa te nōm tikmū'ūn pu' hupmāhā', 'ihā 'āyīmōgatux, 'āk-tōgnāg hah 'āyīmōgatux, xix 'āpuk'uk hah 'āyīmōgatux. ²⁸ Hōmā 'āxop yā hām'hok xop, yā Topa hā' puknōg 'āxop, yīy Topa te 'āyīmōgatux, nūy nōm tikmū'ūn xop yōg hāmpē'paxex kuxyā', ²⁹ pu tikmū'ūn 'ūm te yāy mūn xexka pe'paxeh hok Topa keppah. ³⁰ Pa Topa te 'āxop hā yāykotīnnāhā', tu yāy tu nū' xok Kunnix hā', ha Kunnix te hāmyūmmūg xohix, tu yūmūg hīnnāhā', 'ū tu hi xe'e', yā Topa te mō yūmūg yāy, tu yūmūg kuxa tupmāhā', pu Topa hā yūmū'ā tikmū'ūn. Yā Kunnix te mīpkupnix tu' xok, nūy yūmūg yōg hāpxopmā'ax kummuk hā' pago. ³¹ Yīy Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn te hāmpē'paxex xexka putup, pūyā Topa yōg hāpxopmā'ax pe tu paxeh xexkah, nūy yāy yōg hāpxopmā max pe tu paxeh 'ohnāg,” kaxīy.

2

Paot te Kunnix xok'ax 'āktux

¹ 'Ūkxape xop, hōmā 'āte xa hām'āktux, tu xa Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. Hōmā, hāmyāxatamuk xohix hā Topa yīy 'ohnāg, tu hām'āktux 'ohnāg, pāyā hōnhā Topa te hām'āktux, yīy 'āte xa' xuktux Topa pupi', tu hām'āktux max, puyīy kakxop tuktup kama yūmmūg max. ² Yā 'āte hām'āktux'ax nōy putup 'ohnāg, nūy Yeyox Kunnix puxet 'āktux, nūy Yeyox xok'ax puxet 'āktux. Yā mīpkupnix tu' xok, yūmūg pupi' xok, nūy

yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ³ Hōmā 'āhak mōg, tu tak pu'uk, tuk kuxānōg, ⁴ tu Topa yōg hām'āktux xa' xuktux, xix xa hāmyūmmūgāhā', pāyā 'ap hām'āktux max'ah, puyīy tikmū'ūn te: “Yā hāmyūmmūg 'ōhōm!” kaxīy. 'Āmhok, pa Topa Koxuk tek ka'ogāhā', 'ūyīy Yeyox Kunnix 'āktux, hak ka'ogāhā kamah, 'āte hāpxopmā ka'ok, pu tikmū'ūn pēnā', nūy: “Yā Topa te Paot nū'kutnāhā', pu yāy pupi hām'āktux yūmū'ā', tu hāpxopmā ka'ok xe'e,” kaxīy. ⁵ Yīy 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, hu 'ākuxa mām 'ohnāg tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax puknōg kopah, yā Topap-xet kopa 'ākuxa mām ka'ok, 'ūka'ok hah.

Topa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg

⁶ Ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux, nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, ha 'āte Yeyox Kunnix 'āktux, 'ōhōm yūmūg pupi tu xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, pāyā hām xexka yōg tikmū'ūn te hām'āktux kohe', tu Yeyox Kunnix putup nōg, xi' xexka xop tep-tup nōg, ha tikmū'ūn te nōm xat'ax xop pu' yīpkox pip putup 'ohnāg. ⁷ Yā 'āte Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha hāmyūmmūg xe'e'. Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'īhā', 'ap hām 'ūm xip'ah, pāyā Topa te hāmpē'paxex, tu yūmū'ā ha hāmmaxnā xexkap-tup, hu: “Pūyā yāy kutok tikmū'ūn pupi tu xok, nūy nō kuxa kummuk xit,” kaxīy. Pāyā' xaptop, tu' xuktux 'ohnāg, tu' yūmmūgā 'ohnāg. ⁸ Pax pu Topa hā' puknōg xop yūmmūg, puxix yūmūg xuxyāp-tex hok, 'ūgāy tup-tex. Pāyā' kuxa mām 'ohnāg, hu yūmūg xuxyā max xe'ēgnāg putex. ⁹ Pa Topa yōg tappet te hāmmaxnā xexka 'āktux, tu yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi'ax 'āktux, hu: “Tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, tu' xupak 'ohnāg, tu' pe'paxex 'ohnāg,

pa Topa te hāmpē'paxex, nūy yāy yōg tikmū'ūn pu hāmmax nā xexkah,

nūy tup-tup pax xop pu hāmmaxnā xexkah,” kaxīy.

¹⁰ Yā hōmā Topa yīy 'ohnāg, pa hōnhā yāy Koxuk te yūmū'ā hām'āktux, nūy yūmūg yūmmūgā', puyīy xehomip xaptop 'ohnāg. Yā Topa Koxuk te tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg, tu Topa yōg putup'ax xohix yūmmūg, xix Topa yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg. ¹¹ Tikmū'ūn yāp-xet te yāy yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg, yāp-xehnāg te hāmyūmmūg, ha Topa Koxuk yāp-xehnāg te Topa yōg hāmpē'paxex yūmmūg. ¹² Ha Topa te yāy Koxuk xe'ēgnāg yūmū'ā nū'kutnāhā', tu' koxuk puknōg yūmū'ā nū'kutnā 'ohnāg, yā Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hām'āktux yūmūgā'.

¹³ Yīk mū'āte Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax 'āktux putup, xa tikmū'ūn yōg hām'āktux'ax pu 'āyīpkox hok. Yā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux, tu Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax yūmmūgāhā', tu Topa yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip. ¹⁴ Pa Topa Koxuk te tikmū'ūn 'ūm kopa' xihip hok, puxix tu nōm ka'ogā hok. Nōm tikmū'ūn yā Topa hā' puknōg, tu' yōg hām'āktux 'āpak, pāyā' yūmmūg 'ohnāg. Yā' Koxuk xe'ēgnāg te Topa yōg tikmū'ūn yāp-xet ka'ogāhā'. ¹⁵ Topa Koxuk te tikmū'ūn kopa xihip, puxix tikmū'ūn pa hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā'ax xohix kopit, xix hāmyūmmūg, pe' max, pe' kummuk. Pa' puknōg xop te nōm tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit hok. ¹⁶ Yīy Topa yōg tappet te:

“Ōk tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hāmpē'paxex yūmmūg?

'Ok tikmū'ūn 'ūm te Topa pu hāmyūmmūgāhā'? 'Āmhok.

Topa yāp-xehnāg te yāy yōg hāmp'e'paxex yūmmūg, xix yāy pu hāmyūmmūg xe'ēgnāg," kaxīy.

Pa Kunnix te hāmyūmmūg, tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy putox puxet Kunnix putox mūtik.

3

Yūmū'ā Topa hā kāmānat

¹ Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yā 'āxop tek mūn hā 'āxape', pa 'āte xa hām'āktux yūmmūg, 'okpa Topa Koxuk te 'ākopa' xip. Yā 'āxop te hāmp'e'āpanōm kummuk, Topa hā' puknōg xop putuk 'āxop te hāmp'e'āpanōm, nōm te Topa pu' yīpkox 'ohnāg, xix kakxop putuk hāmp'e'āpanōm, nōm xop te Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, yā kakxop putuk, 'ākuxa mām pu'uk tu'. ² Kakxop pu'ūgnāg te' yōktat hep xo'op, tu' xit'ax ka'ok mā hok, ha kaxīy 'āxop pu'uk, tu Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, hōmā xix hōnhā 'ākuxa mām pu'uk. ³ Āxop te Topa hā' puknōg xop putuk, tu hāpxopmā kummuk, tu' yāykix pax, xix yīpkumīy pax, tu Topa hā' puknōg xop putuk, tu hāpxopmā kummuk. ⁴ Tikmū'ūn puxet te: "Ūgmūn yā Paot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Pak mūn yā 'Apot yōg," kaxīy. Yā Topa hā' puknōg xop putuk hāpxopmāhā'.

⁵ 'Apot yā 'a' xexka'ah, xik mūn 'ak xexka'ah. Yāk mū'āte Kunnix tu hāpxopmāhā', puxī'. Tu xa hām'āpak max'ax 'āktux, ha' 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. Yūmūg xuxyā tuk mū'āte hāpxopmāhā', yāk mūg xat, 'ūyōg kāmānat hah. ⁶ Tikmū'ūn te hāpxa xexka hā' hām, ha tik hāmāxap te hāpxop xap xok, ha' nōy kūnāy tu' hām, tu kōnāg hā hāpxop xokax pix, puyīy tu tuk mō'ka'ok. 'Ūtix hām, pāyā Topa te hāmmaxnāhā'. Ha kaxīy 'āte xa hām'āpak max 'āktux, ha' 'Apot te xa hāmyūmmūgāhā'. Tikmūg

hām, pāyā Topa te xa hāmmaxnāhā', tu 'ākuxa māmāhā'. ⁷ Kāmānat xop 'a' xexka'ah, pāyā Topa mūn xexka xe'ēgnāg, tu hāmmaxnāhā'. ⁸ Ha kāmānat xop xohix yāy putuk, ha Topa te' hām'ax tu' pagop-tup, tu kāmānat hām xexka tu' pagop-tup punethok, ha kāmānat hām kutōgnāg tu' pagok-tōgnāg putup. ⁹ Yā 'Apot xik mūn hām Topa tu', 'āxop ha tikmūg hām, puyīy Topa 'āka'ogā', yīy 'āxop te hāpxa putuk, ha Topa te xa hāmmaxnāhā', ha 'āxop te mīptut putuk kamah, yā Topa yōg mīptut. ¹⁰ 'Ūxuxyā te' xat, pu mīptut max mīy, tu tik puxet xat hāmāxap, pu mīkaxxap mīm mōg hāpkox kopah, pu nō māykup mō'tat, ha' nōy kūnāy tu' xat, pu nōm mō'xix hāpkox kopah. Ha Kaxīy Topa tek ka'ogāhā', pu hām'āpak max 'āktux hāmāxap, puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha 'Apot kūnāy tu' nūn, nūy kuxa mām ka'ok xop yūmmūgā max. ¹¹ Mīptut xuxyā te māykup ka'ok putup, yā māykup te mīptut ka'ogāhā', pu tu yūm ka'ok. Ha kaxīy Topa te Yeyox Kunnix yāykutnāhā', pu yāp-xehnāg hā yūmūg pupi tu' xok, nūy yāp-xehnāg hā' kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. 'Ap nōy xip'ah. ¹² Ha tikmū'ūn yāg te pipkup yānām 'āta hā hām'āta max mīy, xi' nōy te pipkup yānām ponnok hā' mīy, xi' nōy te xap max hā hām'āta mīy. Ha' nōy te mīmpe hā hām'āta kummuk mīy, xi' nōy te xuxnak hā' mīy, xi' nōy te xuxnāg xux hā hām'āta' mīy. Hā kaxīy Topa yōg kāmānat hām kamah. 'Ūyāg hām max, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu Topa yōg tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu hāmyūmmūg. Ha' yāg nōy hām kummuk, yīy Topa yōg tikmū'ūn pu'uk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹³ 'Ūxuxyā te mīptut kummuk mīy, puxix kuxap hā mō'xut mō'ka'ok, ha' nōg. Hā kaxīy

Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'ihā Topa te yāy yōg kāmānat xop yōg hāpxopmā'ax xohix kopit. Kāmānat hām kummuk, puxix' yōg hāpxopmā'ax xaxogā'. ¹⁴ 'Ūxuxyā te mīptut max mīy, puxix kuxap hā mō'xut 'ohnāg, yā' yūm ka'ok. Kaxīy kāmānat hām max Topa tu', puxix Topa yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy nō kāmānat ha hāmmaxnā xexka'. ¹⁵ Mīptut kummuk mō'xut kuxap hā, puxix kāmānat te hām hok xip, tu tayūmak pop 'ohnāg, pāyā' xok'ah. Kaxīy Topa yōg kāmānat hām kummuk, puxix yāy kuxa tup, Topa te' tupmā hah, tu Topa yōg putat hām hok hā' mōg, pāyā Topa te nōm kāmānat pu pexkox yōg hāpxop 'a' hōm putup'ah. ¹⁶ Yā 'āxop Topa pet xe'e', 'ākopa' xip tu', ha 'āxop te hāmyūmmūg, ha Topa Koxuk te 'ākopa' xip, ¹⁷ yīy Topa te 'āpēnā max, 'ākopa' pet tu'. Tikmū'ūn gāy te 'ākoxyōy putup, puxix Topa' yānān tu 'ūkoxyōy, 'āxop yā Topa pet xe'e'.

¹⁸ Pūyā 'āmūn yāy hā mō'āmā hok. Tikmū'ūn te hāmpe'paxex, hu: "Āte hāmyūmmūg xexka!" kaxīy, pāyā' hitop tu hāmpe'paxex, yā Topa te: "Ōhōm hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu'," kaxīy. ¹⁹⁻²⁰ Topa hā' puknōg xop te: "Yā hāmyūmmūg nō'ōm," kaxīy, puxix Topa te: "Pūyā yāy hā mō'āmā', hāmyūmmūg hok tu!" kaxīy. Yīy Topa yōg tappet te: "Topa te yāy mūn hā' puknōg xop yūmmūg, tu' yōg hāmpe'pānōm yūmmūg, ha hāmyūmmūg 'ūhitop tu', tup-tox kummuk xop putuk," kaxīy. ²¹ Pūyā tikmū'ūn yāy mūn xexka 'āktux hok, tu yāy yōg hāpxopmā'ax tu' kuxa hittup hok. Yā hāpxop xohix 'ōgnū', pu Topa xa hāmmaxnā'. ²² Yīy Paot, xix 'Apot, xix Pet, 'ūxohix te 'āpēnā max, ha Topa te hām xexka mīy, nūy 'ākuxa hittupmā'. Tu 'ākuxa hīnnāhā', xayīy 'āxakix 'ihā, 'āmōg pexkox hah. Yā hōnhā

Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, xix hōmā mō'āyāy xe'ēgnāg, xix hāptup 'ihā mō'āyāy xe'ēgnāg putup. Yā' xohix 'ōgnū', ²³ ha 'āxop yā Kunnix yōg tikmū'ūn, ha Kunnix yā Topa yōg hāmyāy kutnā'ax xe'ēgnāg.

4

Yeyox yōg mō'pok xop

¹ 'Ūgmū'āte xa hā Kunnix yōg kāmānat, tu hāpxopmāhā', nūy Kunnix pupi xa hāmyūmmūgā', nūy xa Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux, ² Yīy Topa tek mūg xat 'ū hāpxopmā max, nūy xa hāmyūmmūgā' max, ha yūmūg xuxyā tek mū yōg hāpxopmā'ax pēnāp-tup, nūy yūmmūg, 'ok pek mū'āte hāpxopmā max, 'ok pek mū'āte hāpxopmā kummuk. ³ 'Āxop tek mūg hām'ax pēnāp-tup. Pūyā tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg tuk mūg hām'ax pēnā'. Yā' hitop. 'Āte yāy yōg hām'ax pēnā hok yāy pu kamah. ⁴ 'Ūgkuxa te' mīy max 'āktux, pa yūmūg xuxyā puxet tek hām'ax pēnāhā', tu' yūmmūg, 'ok pek hām max, pek hām kummuk. ⁵ Yīy 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy nō 'āktux kummuk. Nāy, 'ūhip, pu Topa' kopit, 'ihā nū'. Tute hāpxop xapto'ax mūg putup, xix tikmū'ūn yōg hāmpe'paxex yūmmūg putup, 'ihā Topa te hāpxopmā'ax max pu pago.

⁶ 'Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux tap, tuk mūn 'āktux, xix 'Apot 'āktux. 'Ātek mūg 'āktux, xayīy 'āxop hāmyūmmūg, ha tappet te' xat, hu: "Tappet yōg hām'āktux pu 'īpkox pi'," kaxīy. Yā' kummuk, tik 'ūm 'āktux max, 'ihā' nōy 'āktux kummuk. ⁷ 'Ok 'āxop te yāy xexka pe'āpaxex? 'Ok 'āxop te 'ānōy kutōgnāg pe'āpaxex? Yā' kummuk. Topa mūn te xa hāmmaxnāhā', tu' hok hā hāmmaxnāhā', xayīy yāy hitop xexka 'āktux hok!

⁸ 'Āxop yā yāy pe'āpanōm 'ūptexop, tu yāy pe'āpanōm 'āxexka xop, tuk

mūg pe'āpanōm kutōgnāg xop, Pāyā yāy mō'āmā'. 'Ūyā yūmūg xohix xexka xop! ⁹ 'Āte hāmpē'paxex. Yāk mū'ā mō'pok xop, pe Topa hā yūmūg ka'ax xop, nūy tikmū'ūn 'ūgmūg kix, 'īhā xohix te' pēnāhā', xix pekkox yōg nū'pok xop xohix te' pēnā kamah. ¹⁰ Ha Topa hā' puknōg xop te: "Ūp-tox kummuk," kaxīy, huk mūg 'āktux, tu 'āxop 'āktux max, pāyā yūmūg xohix Kunnix yōg tikmū'ūn. Hak mūg pu'uk, pa 'āka'ok, ha 'āp-tup pax, pak mūg putup nōg. ¹¹ Yā putup tek mūg kix, hak mū'āte kōnāg tat'ax xak. 'Ūgmūg xax kunox, ha' gāy xop tek mūg kix, tu mūg xūygāhā', 'ak pet 'ūm yūm'ah. ¹² Tuk mūg hām punethok nūy xit, 'īhā tikmū'ūn te: "Pūyā Topa 'ākix!" kaxīy. Hak mū'āte hām'āktux hā' yānān, hu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā!" kaxīy. Hak mūg kummugāhā', pāyāk mū'āte' gāy xop yōg hām'āktux kummuk hā' tot, tu hāmmax hip. ¹³ Ha' gāy xop tek mū'ā hāpkummugāhā', tuk mūg mānōg, 'īhāk mūg yīy pu'uk, nūy nōy gāy kuxyā'. Yā Topa hā' puknōg xop tek mūg putup nōg, tu: "Mōg, nūy 'āpep!" kaxīy.

¹⁴ 'Āte xa kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā'. 'Āte 'āxop putup pax, 'ūgkutok putuk hah, 'a 'āte xa' hupmāp-tup'ah. ¹⁵ Yā tik punethok te xa hāmyūmmūgā'ax, pak mūn puxet hā 'ōg 'ātak. 'Āte xa hā 'ātak, xa hām'āpak max'ax 'āktux tu', ha 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah. ¹⁶ Hu 'āte xa' kax, pu hāpxopmā max, nūy 'ūgmūn putuk. Yā 'āte hāpxopmā max, ¹⁷ hu 'āte Timōn mō'kutnāhā', tuk mūn hā 'ūgkutnā', pu hāpxopmā nū mūtik, hak mūg tix hām max yūmūg xuxyā pu'. 'Āxutigāp-tup, xayīy Topa yōg putat hā 'āmōg ka'ok, yā 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha taxīy 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ūkuxa mām ka'ok

xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁸ 'Āxop yāy xexka pe'āpanōm, kopxix 'āhak mōg hok. ¹⁹ Topa 'ūgputup, 'ū mōg, yā hāpxip kutōgnāg kopxik mōg, nūy nōm xop te hāpxopmā'ax yūmmūg. Ha' yīy ka'ok, yāy xexka pe'āpanōm tu'. 'Āpu hāpxopmā ka'ok kamah! ²⁰ Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, puyīy yīpkox pi' xe'e', nūy hāpxopmā max. Tikmū'ūn te hitop tu hām'āktux, tu hāpxopmā max hok, puxix tu yīpkox 'ohnāg. ²¹ Pi'yā' mūn xatep-tup? 'Ok 'ūgmōg, nūy xikot hā 'ākix'ax? 'Ok pep-tup, 'ūyīy'ax pu'uk hā 'āhittupmāhā'? Piya' mūn xatep-tup? Yā xatep-tup 'ūg 'āhittupmā', yīy hāpxopmā max.

5

Tik te' nōy hā' xupxet

¹ Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux kummuk, yā 'āxop 'ūm yōg tik 'ūm te' nōy hā' xupxet kummuk, yā' xon-nix kummuk, ha tikmū'ūn nōy te Topa hā' puknōg te' mīy 'ohnāg. Yā tik te yāy tak xetut mūg, nūy nū mūtik 'ānōm, tu hāpkummuk mīy pax. ² Tep te xīy 'āxop te yāy mūn max pe'āpanōm? Yā 'ākummuk! 'Āpu yāyhāhup, nūy tik kummuk xupmā. ³ 'Ūyāk xihip nōmhā 'āxop mūtik! 'Āte tik yōg hāpxopmā'ax kummuk kopit, 'īhā hāptox tuk xip, ha yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte tik hāpxopmā'ax kummuk kopit. ⁴ 'Ūyāk xihip 'āxop mūtik, 'īhā 'āxop te yāy kotīnnāhā', ha yūmūg xuxyā te 'āka'ogāp-tup, ⁵ xa tik kummuk hōm Hāmgāyāgnāg pu'. Pūyā tu xok, pāyā Topa te' kuxa kummuk xit, pu' koxuk tu xip ka'ok, 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putpu'.

⁶ 'Āxop yāy mūn max pe'āpaxex. 'Ap max'ah. Xate hām hittap yōg hām'āktux yūmmūg, yīy: "Pām yōg tokatogā'ax kutīgnāg te pām xexkanāhā'," kaxīy. ⁷ Yā

tokatogā'ax te hāpkummuk mīy'ax putuk, yīy hāpkummuk mīy kux, nūy tu max, tu pām putuk'ax, pām tokatok hok putuk, yā' tūmnāg. Hāpxip kutōgnāg 'lhā 'ūgmū yōg Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn mīy putup, 'lhā kahnēn putex, pu' xohix' mā'. Ha Kunnix te yūmū yōg kahnēn xe'e', tu mīpkupnix tu' xok tap yūmūg pupi', hu yūmūg hā kahnēn xe'e'. ⁸ Āpu yūmūg Kunnix pekpaxeh, nōm te yūmūg pupi' xok pekpaxeh, yā 'āmuk xexka Nōā'yēn putuk, yīy yūmū'āte hāpkummuk mīy kux, ha pām yōg tokatogā hok putuk. Yā pām te hāmyok mīy'ax 'āktux, xix hāmmaxnā'ax 'āktux.

⁹ Āte xa kax'āmi tap, pu tikmū'ūn kummuk mūtik 'ākotīnnā hok, nōm tikmū'ūn te' nōy hā' xupxet. ¹⁰ Āxop te hām xexka tu' pip, yīy hāpkummuk mīy xop te xa yāy kote' pip. Yī' xohix tu' āxop 'āxatat hok. Ha nōm kummuk xop te' nōy hā' xupxet, xi' nōy yōg hāpxop putup pax, xix hāpxopmā kummuk xix topa komut pu nū' xup. ¹¹ Pa tikmū'ūn te yāy 'āktux, tu' kuxa yūm ka'ok'ax 'āktux, tu hām'āktux max, pāyā' nōy hā' xupxet kummuk, xi' xupkumīy, xix topa komut pu nū'xup, xix kenmuk xo'op tu mōktu paptux, xi' nōy kupex, xix hāpxop hā' xupxet, puxix nōm tu 'āxatat, nūy nū mūtik 'āxit hok.

¹²⁻¹³ Āte Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax kopit hok. Yā Topa mūn te' kopit putup. Pa 'āxop te yāy yōg hāpxopmā'ax kopit'ax. Yā' max xa' kopit. Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn kummuk xupmā', puyīy 'āxop mūtik tu ti hok," kaxīy.

6

Tikmū'ūn te' nōy kumīy kummuk

¹ Āxape te xa hāpkummugā', āpu 'āxape nōy ha mōg, 'āxape pa te hāmyūmmūg ha 'āmōg, pu 'ātix kopit. 'Āmōg hok Topa hā' puknōg

xop hah, pu tu' kopit, pāyā 'āxape ha 'āmōg, tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa ha 'āmōg. ² 'Ok yūmmūg hok xate'? Topa yōg tikmū'ūn te Topa hā' puknōg xop hāpxopmā'ax kopit putup. 'Ok 'āpa te hāmyūmmūg hok? ³ Yā yūmū'āte pexkox yōg nū'pok xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup kamah, hu yāy xape yōg hāpxopmā'ax kopit'ax nōmhā, puyī' nōy hā tu xape 'ūxeheh. ⁴ Āxape te 'ākte'ex kummuk, yā hāpxopmā'ax kutīgnāg, ha 'āxape kummugāp-tup 'ūyānān tu', puxix tik puknōg tu' xax hok, puyīy tu' kopit. Kaxīy hok. ⁵ 'Ok yāyhāhup hok xate'? 'Ok 'āxop mūtik xip hok tik pa te hāmyūmmūg, puyīy 'ātix hu' kopit max? ⁶ Yā' xip! 'Āte yūmmūg! Pa 'āxop gāy, tu' kuxa mām hok xop ha 'āmōg, nūy tu' xax, pu 'ōg hāpxopmā kummuk'ax kopit.

⁷ Āxop yāytukmīy tik puknōg keppah, yā' kummuk. 'Ok xate hāmyūmmūg'ax xohix xaxok? 'Ūtux hok pu 'āxape 'ākummugā'. 'Ūtux hok pu 'āxape 'ōg hāpxop pa'. ⁸ Pa 'āxop te 'āxape pu kummugā pax, ha' nōy yānān tu 'ākummugā pax. 'Āhup! Puxi! 'Āxop xape xop. ⁹⁻¹⁰ Tikmū'ūn kummuk te pexkox ha' mōg 'ohnāg, nōm xop Topa pu' yīpkox 'ohnāg, 'ap mōg putup'ah hāpkummuk mīy'ax xop xohix, nōm te' nōy hā' xupxet, xix nōm te' topa komut pu nū'xup, xix nōm te' nōy xetut hā' xupxet, xi' nōy yīpxox hā' xupxet, xix nōm tik te tik nōy pēnā kummuk, xix 'ūn te 'ūn nōy pēnā kummuk xix nōm te hāpxop hā' xupxet, xix nōm xupkumīy, xix nōm te kenmuk xo'op tu mōktu paptux, xix nōm te' nōy kupex, xix nōm te hāpxopmā kummuk pax. ¹¹ Hōmā 'āxop 'ūm te hāpxopmāhā kaxīy, pa Topa te 'ākuxa tupmāhā', xa 'ākuxa max, ha hōnhā 'āxop te Topa hā tikmū'ūn, yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā 'āxop yā Topa yōg

tikmū'ūn, xix Topa Koxuk hā 'āxop yā Topa yōg tikmū'ūn.

Topa tu hāpxopmā max

¹² Pa tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux'ax, hu: “Āte yāy putup'ax xohix mīy'ax,” kaxīy. Hamūn. Pāyā yāy putup'ax mīy, puxix xa kummugā'ax. 'Āte hāpxopmā'ax xohix kamah, pa 'āte' tux hok, pu nō hāpxopmā'ax 'ūgkummugā hok. ¹³ Pa tikmū'ūn nōy te hām'āktux'ax, hu: “Topa te hāpxop xit'ax mīy pu tikmū'ūn mā', ha Topa te tikmū'ūn tex mīy, puyīy tikmū'ūn nō tu xit,” kaxīy. Hamūn. Pa Topa te tikmū'ūn tex nōāp-tup, xi' xit'ax nōāp-tup kamah. Yā yūmūg yīn mīy, 'ūyīy yūmūg hāpxopmāhā yūmūg xuxyā tu', yūmūg yīn 'ūm mīy'ah, 'ūyīy yūmūg nōy hā' xupxet. 'Āmhok. Yā yūmūg yīn yā yūmūg xuxyā yōg. ¹⁴ Topa te yūmūg xuxyā putpu' hīnnāhā, hu yūmūg hīnnā'ax putpu kamah, 'ūka'ok tu'.

¹⁵ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? 'Āxop yā Kunnix hā 'āyīn puxet, Yā' kummuk xexka, xa Kunnix yōg tik te xotit mūtik 'ānōm. Yā' xotit hā' yāyhā yīn puxet. Pūyā Topa 'ātux hok, xayīy 'ānōm hok! ¹⁶ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Yā tik te xotit mūtik nōm, puxix 'ūn hā' yīn puxet, Topa yōg tappet te: “Yā' tix te yāyhā' yīn puxet,” kaxīy. ¹⁷ Pa tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix tu kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik.

¹⁸ 'ūg'āpax, xayīy 'ānōy hā 'āxupxet hok. Hāpkummuk mīy'ax nōy tikmū'ūn yāy yīn kummugā'ah, pa tikmū'ūn xonnix, puxix yāy yīn kummugā'. ¹⁹ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Yā Topa Koxuk xip 'ākopah, ha Topa te nū'kutnāhā', pu 'āmūtik tu xip ka'ok, 'āxop yā yāy mūn xat'ah, 'āmhok, yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. ²⁰ Topa te 'āpop, tu hāpxopmā ka'ok, nūy 'ākuxa tupmā', yā yāy kutok xok 'āxop pupi', nūy 'ākuxa tupmā', yīy

hāpkummuk mīy hok, puyī' puknōg xop pēnā', tu: “Āxop yōg Topa max, tu 'āka'ogāhā', xayīy hāpxopmā max!” kaxīy.

7

Tikmū'ūn te yāyta'ax

¹ 'Āxop te 'ā' kax'āmi tappet tu, tu tappet tu yāy 'āktux, tuk yīkopit, tu: “Ok max tikmū'ūn yāyax?” kaxīy. Yā' max pu yā tik yāyax hok, nūy yā' hok xip, ² pa tikmū'ūn punethok te' nōy hā' xupxet, yīy 'āte: Yā' max tik yāy yōg 'ūn mūy, pu 'ūn kamah yāy yōg tik mūy. ³ 'Āte xe' xat, pu' yīpxox yāy xetut mūtik tu nōm max, xi' xat, pu' xetut yāy yīpxox mūtik tu nōm max. ⁴ 'Ūxetut yīn yā' yīpxox yōg yīn, yī' yīpxox te' xat, ha' yīpxox yīn yā' xetut yōg yīn, yī' xetut te' xat. ⁵ Xatix yāy mūn hōm, nūy 'ū nū mūtik 'ānōm, nūy 'āti ka'ok. Pa Topa pu hām'āktux pax, 'īhā 'āp-tox puxet xix 'ākuxap-xet, hu ta hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āhok 'ānom. Pa hām'āktux kux, 'īhā nū mūtik 'ānōm 'ūxeheh, pu Hāmgāyāgnāg xatix kummugā hok, 'ānōm putup hah.

⁶ 'Āxep xat'ah 'āte nōmhā, pāyā xa hāmyūmmūgāhā'. ⁷ 'Āteput, pu tikmū'ūn xohi' hok pi', 'ūgputuk nūy, pa Topa te tikmū'ūn xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā max, tu tik puxet ka'ogāhā pu' hok xip, xi' nōy ka'ogāhā pu yāyta max.

⁸ Yīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, puyī' hok pi', hu yāyta hok 'ūg putuk nūy. Ha' hok mām xop pu 'āte hām'āktux kamah, pu' hok mām. ⁹ Yāyap-tup te 'āp-tex, 'āpu yāyax. Yāyta'ax 'ūmax, yāyap-tup xūy mūn yā' kummuk, yā kuxap putuk 'ākopah.

¹⁰ Ha 'āte tikmū'ūn yāyta xop pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā te' xat, pu tu yāy xatat hok. ¹¹ Yāy xatat, puxi' hok xip, tu' nōy mūg hok, tu mōktu xe yāy yīpxox mūg, xix yāy

xetut mūg, nūy nū mūtik tu ti ka'ok 'ūxeheh.

¹² Tikmū'ūn nōy pu 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ap Topa te' xat'ah. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, ha 'ūn mūg, nōm kuxa yūm 'ohnāg, tu' yīpxox mūtik tip-tup, puxix 'āti'. Pūyā' xetut nīm hok. ¹³ Ha 'ūn nōy kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, tu tik mūg, nōm kuxa yūm 'ohnāg, ha' yīpxox te nū mūtik nōm putup, puxix 'āti'. Pūyā' yīpxox nīm hok. ¹⁴ Yā Topa te' yīpxox ha hāmmāxnā'ax, tu' xetut kuxa yūm'ax hā hāmmāxnā'ax, tu' 'ūn nōy ha hāmmāxnā'ax, 'ūyīpxox kuxa yūm'ax hā' hāmmāxnā'ax, puyīy tuktok xohix hu Topa yōg, ka Topa hā' puknōg xop putuk, nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ Pe' yīpxox kuxa yūm hok te' xetut nīm putup, pe' xetut kuxa yūm hok te' yīpxox nīm putup, pūyā 'ā' nīm, ha' kux. Pūyā' kuxa mām ka'ok xop pip. Yā Topa te yūmūg kuxa māmāhā', 'ūyīy nōy xop mūtik tu ti max. ¹⁶ 'A xate hāmyūmmūg'ah, 'a 'ānōy kuxa yūmmūg'ah. 'Ok pe' kuxa yūm'ax Kunnix kopah, 'ok pe' kuxa yūm hok. Pūyā mōg, 'ūgmīy hok.

Topa pu' yīpxox xihip

¹⁷ Pūyā tikmū'ūn xohix hāpxopmā max. Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopmā max tikmū'ūn kopah. Pūyā tu pip ka'ok, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax mīy. Yā 'āte tikmū'ūn kuxa mām xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'. ¹⁸ Tik te yāy nāg xax yīmap tu' xak tap, 'ihā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nūy koex xut. Ha tik te yāy xax xak 'ohnāg 'ihā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nūy xax xak hok. ¹⁹ Yā' xax xak'ax, xi' xax xak hok, yā Topa pu yāy putuk, pa Topa yōg xat'ax pu 'īpxox pi', nūy hāpxopmā max. ²⁰ Pūyā' xohix hāpxopmā max, Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopma max tikmū'ūn kopah. Pūyā tu' pip ka'ok, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax mīy.

²¹ 'Ok 'āhām 'āxat'ax pu, 'ihā Topa te 'āxānāhā'? 'Ok 'āhok hā 'āhām, tu tayūmak 'ūm pa hok? 'Ūxutigā hok, pa mōg'ax nūy 'ānōy pu 'āhām, nūy tayūmak pop, puxi mōy, tu' hām. ²² Yā yūmūg xuxyā te 'ākuxa kummuk xut, 'ihā 'āxānāhā', tu' xut, xa mōg, xayīy yūmūg xuxyā hā 'āptix, nūy nōm pu 'āyīpxox xihip. Kamah tik hām 'ūnōy pu', nūy tayūmak pop, yā kamah Kunnix hā 'ūptix, nūy yūmūg xuxyā pu' hām 'ūhok hā, nūy nōm pu' yīpxox xip. ²³ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā', pu 'āxop pupi tu xok. Yā yāy kutok yāp-xehnāg, ha Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, pāyā nū'kutnāhā', pu 'āxop pupi tu xok, puyīy 'āxop hā 'āxuxyāp-xet. ²⁴ Topa te 'āxānāhā', tu 'āyīmōgatux. 'Āpu pi ka'ok, nūy Topa pu 'āhām mō kuma mōg.

²⁵ 'Ūkxape xop: Xatek yīkopit, hu: "Ok max tikmū'ūn yāytax?" kaxīy. Topa tek xat'ah, 'ūyīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, pāyā 'āte hāmpe'paxex max, ha Topa tek kuxa ka', yīy 'āte nōm xop pu hāmyūmmūgā'ax. ²⁶ Hōnhā' gāyxop te yūmūg xūygā punethok, yī' max, pu tu tik yāyta hok. ²⁷ 'Ok xate 'ūn mūg'ax, nūy yāytax? 'Āpu, yāyta'. 'Ok yā' hok 'āxip? 'Āpu 'āhok xihip. ²⁸ Yā' max pu' xetut mūy, yā hāpkummuk 'ohnāg. 'Ūn hok yūm yāytax, hu ta hāmmax mīy, pāyā' yāykuxop'ax punethok, ha 'āte 'āp-tup'ah, xa yāykuxop.

²⁹ 'Ūkxape: 'Āte xa hām'āktux, nūy xa hāmyūmmūgā'. Yā hāmyāxatamuk xohix yōg 'āmnīy xox putox, ha hāpxip kutōgnāg 'ihā tikmū'ūn xohix hok pip'ax putuk hāpxopmāp-tup, 'ok pe' yāytaha', 'ok pe' yāytahok. ³⁰ Ha' kuxa hittup 'ohnāg xop te' kuxa hittup xop putuk'ax, xi' kuxa hittup xop te' kuxa hittup 'ohnāg xop putuk'ax, xix hāpxop pop xop te hāmōgnāg pip xop putuk'ax, ³¹ ha

nōm xop te hāpxop hā' hām xop te' nōy xop putuk'ax, nōm xop te' yāykuxop 'ohnāg putuk'ax. Yā hāpxip kutōgnāg 'ihā hām xexka nōg putup.

³² Āte 'āp-tup nōg, xa yāy kuxop, nūy hāpxop xak'ax tat. 'Ūhok pip xop te yūmūg xuxyā xak, nūy tu hām max, puyīy tu xuxyā kuxa hittupmā'. ³³ Pa' yīpxox xop te hāpxop xak'ax tat, puyī' xetut kuxa hittupmā'. ³⁴ Tu yūmūg xuxyā pu hāpxopmā kamah, yīp-tox tix, xi' kuxa tix. Ha' xetut xop te yūmūg xuxyā pu hāpxopmāp-tup, yāp-tixix, pa' yīpxox kuxa hittupmāp-tup kamah, hu yāykuxop, tup-tox tix, xi' kuxa tix.

³⁵ Āte 'āxop hāk putup, nūy mō'ānīynām, yīy xa hāmyūmmūgāhā'. 'A 'āte 'ākummugāp-tup'ah, pāyā 'āp-tup, xa 'āxop hāpxopmā max, nūy tu māynāg mīy, nūy 'ākuxa hittup, nūy 'ap-tox puxet hā, xix 'ākuxa 'ākuxap-xet hā Topa xa tu hām.

³⁶ Tik te yāyta'ax, pa yāyta hok pe'paxex, tu' xetut 'ap nōm yūmmūg'ah, tu' mūg putup, pūyā' mūy. 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah. ³⁷ Pa tik te' hok xip putup tu yāy hok, tu' max pe'paxex, pu' xetut nīm, nūy nū mūtik nōm 'ohnāg, puxix yāyta hok, pāyā' hok xihip. ³⁸ Tik te' xetut xip tap mūg, nūy nū mūtik yāytax, yā hāpxopmā max, pa tik te' mūg 'ohnāg, nūy yā' hok xip, yā hāpxopmā max xe'ēgnāg.

³⁹ Ūn te' yīpxox mūg, nūy nīm hok, pa' yīpxox xok, puxix tu kux. Yā' max. pu' nōy mūy, nūy xe yāytax, nūy nōy kuxa yūm ka'ok'ax mūtik yāytax. ⁴⁰ Pa 'āte hāmp'e'paxex, hu: Yā' max xe'e, pu' hok tu xip ka'ok. Yā kaxīy Topa Koxuk te' ā hāmyūmmūgāhā'.

8

Tikmū'ūn te xogyīn hōm topa komut xop pu'

¹ Āxop tek yīkopit, hu: “Ok max, 'ūgmūg xit'ax xohix mā'?” kaxīy. Yīy 'āte hāpxop xit'ax 'āktux putup, tikmū'ūn te' xit'ax hōm topa komut xop pu'. Tikmū'ūn te hāpxe'e 'āktux, hu: “Yūmūg xohix te hāmyūmmūg,” kaxīy. Pa hāmyūmmūg'ax kutōgnāg te hāpkummugāhā', 'ihā tikmū'ūn yāy mūn xexka pe'paxex, pāyā tikmū'ūn te' nōy putup pax, tu' nōy ka'ogāhā', tu hāmyūmmūg xe'e'. ² Tikmū'ūn te yāy pe'paxex, hu: “Āte hāmyūmmūg!” kaxīy, puxix hāmyūmmūg 'ohnāg, ³ pa tikmū'ūn te Topap-tup pax, puxix yā Topa te nōm yūmmūg.

⁴ Āte xa topa komut 'āktux'ax. Yūmū'āte' yūmmūg. Topa komut xop 'ap xe'e'ah. Yā mō'āmā'ax xop, Topa yāp-xehnāg xip pexkox tu', ⁵ pa Topa hā' puknōg xop te komut xop 'āxet “topah”, ha topa komut pip punethok, hāmnōgnōy tu' pip, xix hām tu' pip, ha kamah tikmū'ūn xuxyā punethok pip. ⁶ Pa yūmū'āte Topap-xehnāg yūmmūg, yā Kunnix hā mūnūn tu yūmūg Ātak, tu hāpxop xohix mīy, ha Topa tu yūmūg hi'. Ha yūmūg xuxyā yāp-xet xip kamah, yā Yeyox Kunnix, tu hāpxop xohix mīy kamah, yāy Tak mūtik, xi' hep xohix xop mīy, hu yūmūg mīy kamah.

⁷ Pāyā' kuxa mām ka'ok xop yā xohix te' yūmmūg'ah, 'ūyāg te topa koumut xop pe'paxex tap, xix hōnhā pe'paxex kamah, tu hāpxop xit'ax pe'paxex, hu: “Yā tikmū'ūn te nōm xit'ax hōm topa komut pu',” kaxīy. Tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu' tux hok pu tu xit hok, 'ap xit'ax māp-tup'ah. ⁸ Pa hāpxop xit'ax 'ūm te yūmūg kuxa tupmā 'ohnāg, pu Topa yūmmūg putup! 'Āmhok. 'Ok pe' xit'ax mā', 'ok pe' xit'ax mā hok, puxix yūmūg kuxa kummugā 'ohnāg.

⁹ Ūg pa 'āti, yāy putup'ax mīy hok, ka xate 'āxape pu'uk pu hāpkummugā', tu' mōgā kummuk,

pu tu yāy pu hāpkummuk mīy.
 10 'Āxape kuxa yūm pu'uk, ha' kuxa
 te' tux hok pu' xit'ax 'ūm mā hok,
 tu 'āxit pēnāhā', xate komut xop
 yōg xit'ax mähā', puxix 'āxape'
 māp-tup, 'hā' kuxa te' tux hok pu'
 mā hok. 11 Ha Kunnix xok 'āxape
 pu'uk pupi', pāyā 'āxape te Topa yōg
 putat xak, nūy 'āpe mōg, nūy 'āmūn
 pu' yīpkox xip, yīy ta 'ānōy mōgā
 kummuk, 12 tu 'āxape kummugāhā',
 hu Kunnix pu hāpkummugāhā
 kamah, Kunnix te 'āxape pupi' xok
 hah. 13 Yīy 'āte xogyīn mā hok, kak
 xape mōgā kummuk, pu tu yāy
 kuxa pu hāpkummuk mīy, 'ūkxit hah.

9

Yeyox te mō tik kutnāhā'

1 'Ok 'āte yāy xat hok? Yāk xat. 'Ok
 Yeyox Kunnix te nūgkutnā hok? Yā
 nūgkutnāhā'. 'Ok 'āte yūmūg xuxyā
 Yeyox pēnā hok? Yā' pēnāhā'.
 Yeyox pu 'āte hāpxopmāhā', 'hā xa
 hām'āpak'ax max 'āktux, yīy 'ākuxa
 mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah.
 2 Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā',
 pāyā' kuxa mām xop nōy tek mūn
 pu' yīpkox 'ohnāg, ha 'āxop tek mūn
 pu 'āyīpkox pip, yā 'āmōg Topa yōg
 putat hā, ha tikmū'ūn xohix te'
 pēnāhā', hu hāmyūmmūg, yā yūmūg
 xuxyā te nūgkutnāhā', 'āte hām'āpak
 max'ax 'āktux.

3 Tikmū'ūn tek kummuk 'āktux,
 kopxix yāy 'āktux, 4 hu: 'Ok tux
 hok 'ā' hōm 'ūkxit'ax, xix xo'op'ax
 'ūghām hah? 5 Pax 'ūkxetut mūy, ha'
 kuxa mām ka'ok, 'ok 'āxop tek tux
 hok 'āte nōm mōgā', pu nū mūtik
 mōg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux?
 Yā mō'pok xop nōy te' xetut xop
 mōgāhā', yā yūmūg xuxyā Yeyox
 taknōy xop te' mōgāhā', xix Pet
 kama te' xetut mōgāhā'. 6 Yā Man-
 ame xik mūn puxet hām, 'ūgmūg
 yīm hāk mūg hām, nūy xit, nūy
 tu pip'ax tu' pago. Yeyox yōg
 mō'pok xop nōy te' hok hā hāpxop
 pop, hāmyūmmūgā'ax tu' pop. 7 'Ok

xonat 'ūm hām, 'ok yāy yīm hā'
 hām, nūy xit, nūy pip'ax tu' pago?
 'Ap hām'ah! Yā gohet te' pago.
 Tikmū'ūn 'ūm te yāy yōg mīnta xut
 hok, nūy mā'? Yā' mähā'. 'Ūxohix
 te yāy yōg kup tu' xut mīnta, tu'
 mähā'. Maket 'ūm te' yōg mūnūytut
 hep xo'op hok? Yā' xo'op!

8 'Ūxohix te' yūmmūg, yā
 hāpxopmā'ax max, pu yāy hām'ax
 hā tu xit, xix tu pet, yīy Mōyyex yōg
 xat'ax kamah yā hām'āktux, 9 tu:
 "Mūnūytut tak yīkox hīy hok, puyī'
 xit hok, 'hā' xuxnāg xetox xap
 mōy tu' tonnok. Pūyā' xux mā',"
 kaxīy. 'Ok Topa te hām'āktux, tu
 mūnūytut tak putup pax'ax 'āktux?
 'Āmhok. 10 Pa yūmū'ā' xuktux, 'ūyīy
 yūmūg yāy hām'ax hā yūmūg xit,
 xik pet. Tikmū'ūn te hām'āpak
 max'ax 'āktux, puxix tik putuk, nōm
 te hāpxop xap xok, ha tikmū'ūn te
 hāmyūmmūgāhā', puxix tik putuk,
 nōm te hāpxop ta'ax nūnnāhā', yā'
 xohix te yāy hām'ax hā' xit, xi'
 pet. Kaxīy Maname xik mūn hām,
 nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux.
 Yā' hām'ax xe'e! 11 'Ūgmū'āte xa
 hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ok 'axop
 tek mū'ā ta nemēn hok, nūy hāpxop
 'ūgmū'ā popmā 'ūyānān tu'? Yā
 'āxop te ta nemēn. 12 Yūmūg xuxyā
 yōg tik mō'pok xop te' hip, xa tu'
 popmā hāpxop. Yā' max, pa 'āxop
 tek mū'ā' ta nemēn hāmāxap.

Pāyāk mū'āte xa tu' xak hā
 hāmhōgnāg, nūy 'āxop pu hupmā
 hok, nūy Topa puk mūg hām max.
 13 'Āxop te hāmyūmmūg. 'Āmānex
 xop te Topa pet xexka kopa' hām,
 tu Topa pet tu' xit'ax pop, nūy mā',
 ha tikmū'ūn te xokxop mō'hap, nūy
 Topa pu hāxyā', ha 'āmānex xop te
 xogyīn yāg paha', tu' mähā'. 14 Ha
 kaxīy yūmūg xuxyā te' xat, pu' yōg
 kāmānat xop kama tu xit, tu yāy yōg
 hām'āx hā' xit, tu hām'āpak max'ax
 'āktux hu hā' xit'ax pop hām'āpak
 xop tu'.

15 Hāmyāxatamuk xohix hā 'āte

hāmyūmmūgāhā', tu hāpxop 'ūm xak 'ohnāg, xak mū'ā pago, xix hōnhā 'āte 'a' xak'ah kamah. 'Ūyāk xok, pāyā hāpxop 'ūm xak 'āte putup'ah. 'A xak xet'ah 'āte'.¹⁶ 'Āte hām'āpak max'ax 'āktux pax, tuk hittup, pa' kummuk 'āte yāy xexka pekpxex, hām'āpak'ax 'āktux tu'. Yā 'āte ta nemēn Topa pu', nūy hām'āktux. 'Āte hām'āktux hok, puxix Topa 'ūgkummugā'.¹⁷ Yīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux putup pax, tu hāmmax hip kamah, pu yūmūg xuxyā 'ā hāmmaxnā'. 'Āte hām'āktux, Topa tek xat hah, yā Topa te 'ā' hōm 'ūghām'ax.¹⁸ 'Ok Topa te 'ā' pagop-tup? Tu te pago hā xīy? Yāk kuxa hittupmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, nūy hok hā' xuktux, kaxīy Topa te 'ā' pago, tuk kuxa hittupmāhā', ha 'āte' nōy yōg tayūmak xak 'ohnāg.

¹⁹ 'Āte yāy xat, nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha tikmū'ūn tek xat 'ohnāg! Pa tikmū'ūn xohix puk hām, tuk hok hāk hām, puyīy tikmū'ūn kuxa punethok mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah.²⁰ 'Ūkhām Yoneo xop mūtik, kopxix 'āte Yoneo xop yōg hāpxopmā'ax tat, puyī' kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'A Mōyyex yōg xat'ax tek xat'ah, pa Yoneo xop mūtik xip, 'ihā 'āte' xat'ax puk yīpkox xip, nūy Yoneo xop hāk xape'.²¹ 'Ūkxip puknōg xop mūtik, kopxix 'āte Mōyyex yōg xat'ax xaxogāhā', puyīy puknōg xop kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. Pa Topa yōg xat'ax puk yīpkox xip, ha Kunnix yōg xat'ax tek xat xe'e'.²² 'Ūxip kuxa mām pu'uk xop mūtik, kopxix 'āte' yōg hāpxopmā'ax tat, nūy tu ka'ogā', puyī' kuxa mām ka'ok. Ha kaxīy 'āte' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax tat, nūy hāpxopmā'ax xohix hā tikmū'ūn 'ūm mōgā Topa yōg putat hā.

²³ 'Āte hāpxopmā'ax xohix tat, nūy

hām'āpak max'ax 'āktux, pu Topa 'ā hāmmaxnā'.²⁴ Tikmū'ūn mōg mō'ka'ok, ha' xohix mōg, pāyā yāp-xehnāg xupep tap, xī' yāg nōy xohix mōxa tu kunāy tu', pāyā' xohix mōg, puyī' mōxa tap. Ha kaxīy 'āxop mōg.²⁵ Ha tik xop mōg punethok, tu' xak, nūy tu xupep tap, tu' mōg mō'ka'ok, pa tik puxehnāg xupep tap, tu kānēy māynāg paha'. Pa hāmyāxatumuk xohix nōg 'ihā' kānēy yāykoxyōy, pāyā yūmū'āte mōxap-tup, tu pexkox tu mōxap-tup, 'ūyīy pexkox yōg hāpxop xe'ēgnāg pop, ha yāykoxyōy 'ohnāg.²⁶ Kaxīy 'āte hāpxopmā max, tu Topa Koxuk puk yīpkox xip, nūy hāmyok mīy. 'A 'āte hitop tu hāpxopmā'ah, pāyā māynāg hāpxopmāhā', tu Topa pu hāpxopmā max.²⁷ 'Āte yāy yōg putup'ax mīy'ah, nūy tu hāpxopmā max mōg kumak mōg, tuk kuxa teknōg 'ohnāg, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āktux kux, puyīy Topa te: "Xate hāpxopmā māynāg, mā', mōnāy, nūy 'ūgyīkāgnāg 'āxip ka'ok!" Kaxīy.

10

Topa komut pu nū'āxup hok

¹ 'Ūkxape xop, 'āte hām'āktux putup, xayīy xaxok hok. Hōmā 'ūgmūg mōnāyxop hittap te Mōyyex pe' mōg, 'ihā hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'. Hāmgyōy xexka te' xohix mō'nīy, tu kōnāg xexka 'Āta' xak.² Tu hāmgyōy xexka kopa' pip, xix kōnāg xexka hā mōxakux, 'ihā Mōyyex pe' mōg,³ 'Ūxohix te pexkox yōg hāpxop puxet māhā',⁴ tu pexkox yōg hep xo'op. Yā mīkaxxap xexka tu' xo'op, ha kaxīy Kunnix tu' xo'opmāhā', tu Kunnix mūtik mōg putat tox hā.⁵ Pa tikmū'ūn punethok te Topa gāyāhā', hu' xakix hām panip xexka tu'.

⁶ Ha Topa te' xat, pu tik tappet mīy, nūy yūmū'ā hāpxopmā'ax xohix yūmmūgā', 'ūyīy yūmūg hāpxop

hitop xak hok. ⁷ Āpu topa komut xop pu nū'āktettex hok, nūy Topa xe'ēgnāg nīm hok. Yā Topa yōg tappet te tikmū'ūn hittap 'āktux, tu: "Tikmū'ūn mām, nūy xit, nūy xo'op, tu' yok, nūy hāmyā' topa komut xop pu," kaxīy. ⁸ Āpu yūmūg xonnix hok, yā tikmū'ūn hittap xonnix punethok, yī' yāg xohix te 23.000 xakix, 'āmnīy puxet 'īhā' xakix. ⁹ Āpu yūmū'āte Topa gāyā hok, hāpkummuk mīy tu'. Yā tikmū'ūn hittap te' gāyāhā', tu hāpkummuk mīy pax, yīy kāyā gāy te' kix. ¹⁰ Yā tikmū'ūn hittap te Topa gāyāhā', yīy pexkox yōg mō'kutnā'ax te' kix, yā mō'kutnā'ax 'āxet'ax 'Ūxok'ax.

¹¹ Ha tappet mīy, nūy yūmū'ā' yūmmūgā', 'ūyīy tikmū'ūn hittap putukhok. Yā hōnhā hāmyāxatamuk xohix ka'ax, tu' xox putox.

¹² 'Ōg pa 'āti'. 'Ākuxānōg, Topa tu' xax, pu mō'ānīynām, xayīy hāpkummuk mīy hok. ¹³ Āxop te hāpkummuk mīy putup, yāy yōg putup'ax kummuk tu' mīy, ha kaxīy tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy putup, pa Topa te xa hām'āktux xex, tu 'āka'ogā'ax, xayīy hāpkummuk mīy hok, yīy Topa tu' xax, hu: Topah, mōknīynām, 'ūyīy hāpkummuk mīy hok!" kaxīy, ha Topa te 'āka'ogāp-tup.

¹⁴ Āxop tek mūn hā 'ūg 'āxape xop, hu 'ōg pa 'āti', pu topa komut pu nū'āk-tettex hok. ¹⁵ Āte xa hām'āktux, 'āxop te hāmyūmmūg hah, hu yōgnū hām'āktux kopit max, 'ūyīy 'āxop yūmmūgā'. Yā Topa yōg hām'āktux xe'e'. ¹⁶ Hōmā Kunnix te tik xop pu' hōm kănēy, ha mīnta hep xupyāg 'ūkopa' xup, ha yūmūg xat, 'ū yūmūg xupyāg xo'op kamah, pu yūmū'ā ha hāmmāxnā', yīy yūmū'āte kamah kănēy hā' xo'op, tu Topa pu: "Āmax Topah. Xate yūmū'ā xupyāg xe'e' hōm, tu pexkox yōg xupyāg xe'e' hōm. Puxi'," kaxīy. 'Ok hāmyūmmūg hok, xate'? Xate xupyāg xo'op, hu ta

'āxape xop xohix mūtik xo'op, nūy yūmūg xohix pe'āpaxex, ha yūmūg xuxyā xok, mīpkupnix tu' xok, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmū'ā ha hāmmāxnā'. Ha yūmū'āte pām koxip, nūy yūmūg xape xop mūtik mā', nūy yūmūg xuxyā pekpaxex. Yā yūmūg xuxyā te mīpkupnix tu' xūy, nūy yūmū'ā hāmmāxnā'. ¹⁷ Yā pām puxet, ha' xohix te' māhā', yīy Kunnix hā yūmūg yīn puxet kamah, yā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

¹⁸ Yoneo yōg tikmū'ūn pe'āpaxeh. Tu Topa pet kopa' xit'ax māhā', 'īhā' āmānex te mō'hap, nūy Topa pu' haxyā'. ¹⁹ 'Ātep-tep 'āktux putup? 'Ok topa komut ka'ok? 'Ap ka'ok'ah, yā' hitop. 'Ok hāpxop xit'ax ka'ok, tikmū'ūn te nōm topa komut xop pu' hōm? Yāmhok!

²⁰ 'Ap ka'ok'ah. Pa tikmū'ūn te nōm xit'ax hōm yāmīy kummuk pu', 'īhā komut xop pu' hōm, 'ap Topa pu' hōm'ah. 'Ātep-tup'ah, xa yāmīy kummuk yōg hāpxop pop. ²¹ Āxop te Topa yōg kănēy hā' xo'op, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex. 'Āpu yāmīy kummuk yōg kănēy hā' xo'op hok. 'Āxop te Topa yōg hāpxop māhā', nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex. 'Āpu yāmīy yōg hāpxop mā hok. ²² 'Ok yūmū'āte Topa gāyāp-tup? 'Ākuxānōg! Paxip! Topa ka'ok, ha ta yūmūg pu'uk.

Ānōy yōg putup'ax mīy

²³ Tikmū'ūn 'ūm te: "Yūmū'āte yāy putup mīy'ax," kaxīy. Mōy mīy, pāyā' mīy'ax 'ūm te xa hāpkummūgā'ax. Ha xe: "Yūmū'āte yāy putup mīy'ax," kaxīy. Hamūn. Pa xate' mīy'ax 'ūm 'ūhitop tu' mīy. ²⁴ Yāy putup'ax mīy hok, pa 'ānōy putup'ax mīy, nūy nōm kuxa hittupmā'.

²⁵ Ākuxa te yāy tux hok xa xogyīn mā', 'āpu, xogyīn xohix mā', tu' nōy yīkopit hok. ²⁶ Yā Topa yōg tappet

te: “Hām xexka yā Topa yōg, xix hāpxop xohix 'ūyōg kamah,” kaxīy.

²⁷ Tikmū'ūn kuxa mām hok te 'āxānāhā xa 'āxit, 'āmōg putup, nūy mōg, nūy hāpxop xohix mā', hu 'ānōy yīkopit hok, ka 'ākuxa 'ākupep, hu 'āhittup 'ohnāg. ²⁸ Pa tikmū'ūn 'ūm te: “Nāy! 'Ūmā hok! Yā topa komut xop pu' hōm tap!” kaxīy, 'āpu' mā hok, ka 'ākuxa 'ākupep, hu' hittup 'ohnāg, ²⁹ xayīy 'ānōy pu hāpkummugā hok.

Ha tikmū'ūn 'ūm te: ‘Tep tu 'ātek nōy pekpaxex, nūy xogyīn mā hok? Tep tuk yāy putup'ax mīy hok?’ ³⁰ Nāy, 'āte Topa pu hām'āktux hāmāxap, hu: “Āmax Topah. Yā xate 'ā' hōm hāpxop,’ kaxīy, tuk-nāy tuk xit. Tep tu tikmū'ūn te 'ā xuktux kummuk? Yā Topa te 'ā' hōm xit'ax 'ūg 'ūmā’,” kaxīy.

³¹ Hāpxopmā max, nūy Topa kuxa hittupmā', pe 'āxop xit, peyā' xo'op, pe' yā hāpxopmā', nūy ta Topa pu: “Āmax Topah. Xate 'ā' hōm hāpxop max punethok. Puxi’,” kaxīy. ³² 'Āpu hāpxopmā max, nūy Yoneo xop pu hāpkummugā hok, nūy puknōg xop pu hāpkummugā hok, nūy ta' kuxa mām ka'ok xop pu hāpkummugā hok. ³³ 'Āpu hāpxopmā', nūy yōgnū hāpxopmā'ax tat. 'Āte' xak, nūy xohix kuxa hittupmā', 'ap yāy pekpaxex'ah, pak xape xop pekpaxex, 'ūyī' xohix mōgā Topa yōg putat hā.

11

¹ 'Āpu yōgnū hāpxopmā'ax tat. Yā kaxīy 'āte Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat.

'Ūn xop te 'āmūtik kotīnnāhā'

² 'Āte xa hām'āktux max, xate yōg hām'āktux xaxok 'ohnāg hah, tu 'ā yīpxox pip. ³ Pa 'āte 'āp-tup, xa hāmyūmmūg. Yā Kunnix te' yīpxox xat, ha' yīpxox te yāy xetut xat, ha Topa te Kunnix xat. ⁴ 'Ap max'ah, pu tik xop kuxxax tat, nūy nō yāykotīnnā' pip, nūy

Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'āxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah kaxīy. ⁵⁻⁶ Pa 'ūn xop tep-tox mō'nīy, puxix tu max. Kunnix tep putup. 'Ūtux hok pu 'ūn tep-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'āxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah, 'ihā 'ūn tep-tox mō'nīy hok, tu 'ūn nōy putuk, nōm te' xe mōy. Pūyāp-tox mō'nīy, nūy yāyhāhup hok. ⁷ Tik xop tep-tox mō'nīy hok. Yā Topa te' nōy yāy putuk ha' mīy, pu Topa kuxa hittupmā', ha 'ūn te tik kuxa hittupmāhā'. ⁸ Topa te tik mīy hāmāxap, tuk-nāy tu tik kup tu' xut, nūy 'ūxetut mīy. ⁹ 'Ap Topa te tik mīy'ah, puyī' xetut hā tu tehe'. 'Āmhok. pa 'ūn mīy, puyīy tik hā tu tehe'. ¹⁰ Yīy 'ūn xop tep-tox mō'nīy pepxox yōg nū'pok xop hah, nūy pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā' xetut te yāy yīpxox pu' yīpxox pip. ¹¹ Topa yōg putat hā tihik xix 'ūhūn te mō'yāy nīynām. ¹² Topa te tik tu' kup xut, nūy 'ūn mīy, ha kama tik te 'ūn tu' nāhā'. Yā Topa te hāpxopmā xohix.

¹³ 'Āpu 'āxop te' kopit: 'Ok max, 'ūn putox mō'nīy hok, nūy yāykotīnnāhā' pi', nūy Topa pu hām'āktux? ¹⁴ Tik mūn xe tox pu kummuk, yā Topa yōg tikmū'ūn te' yūmmūg, ¹⁵ pa 'ūn mūn xe tox pu max, tup-tox mō'nīy. ¹⁶ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux putup yānān tu', tu xe tox 'āktux putup, kopix 'āte tu xe hām'āktux, hu: 'Ūgmū'āte' xat, xi' kuxa mām xop xohix te' xat, pu 'ūn xop tup-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pi', nūy Topa pu hām'āktux.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

¹⁷ Hōnhā 'āte xa hāmyūmmūg'ax nōy 'āktux, 'āxop te hāpxopmā kummuk hah. 'Āxop te yāy tu nū'ānāhā', tu yāy kummugāhā'. ¹⁸ Tikmū'ūn te 'ā hām'āktux, tu 'āxop 'āktux, ha 'āxop yāy tuk-mīy

pax, 'ihā yāy tu nū'ānāhā', nūy Topa pu hām'āktux, hak kuxa yūm kutōgnāg nōm hām'āktux kopah. ¹⁹ Yā' max 'āxop yāy xatata kutōgnāg, pu hāpxopmā'ax max xop tu mūg. ²⁰ 'Āxop yāy tu nū'ānāhā', nūy xit, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, pu, 'āxit hok. ²¹ Yā 'ūyāg xit mō'ka'ok, nūy 'ūhi mō'ka'ok, ha' yāg putup xūy, ha' yāg nōy paptux. ²² 'Ok yā 'āpet 'ūm yūm hok, hu ta xit xix xo'op, nūy 'āhi'? Kaxīy 'āxop te' kuxa mām ka'ok xop putup hok, xi' hok xop pu' hupmāhā'. Xatep tep pe'āpaxex? 'Ok hāpxopmā'ax max nō'om? 'Ap max'ah! Yā' kummuk!

²³ Yūmūg xuxyā te' ā hāmyūmmūgāhā ha xa' yūmmūgā'ax, hu: Yūmūg xuxyā Yeyox te yāy yōg tik xop mūtik xit 'āmñīy hā, ha tikmū'ūn gāy te' mūg'ax, nūy tup-tex, yīy pām pa' tap, ²⁴ tu Topa pu: "Āmax Topah. Tuk mū'ā' hōm 'āxit'ax max. Puxi'!" kaxīy. Tu pām koxip, tu: "Nūhū 'ūgyīn, yāk xok 'āxop pupi'. 'Ūg pa', nūy mā', huk xaxok hok," kaxīy. ²⁵ 'Ūxit kux, 'ihā yūmūg xuxyā te kānēy pa', tu: "Topa te' pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, tuk yīn hep 'āta hā' pa'ax mīy, 'ūkxok tu'. 'Āte yāy hep 'āta nū'nāp-tup, nūy pa'ax tup mīy. Kānēy pa', nūy tu' xo'op, 'ihā mūn pe'āpaxex, nūy huk xaxok hok," kaxīy. ²⁶ 'Āxop te pām māhā', xix kānēy tu' xo'op, puxix yūmūg xuxyā xok'ax 'āktux pax, ha mōktu putpu' nūn.

²⁷ Tikmū'ūn kuxa kummuk te nōm pām māhā', xix nōm xupyāg xo'op, puxix Topa gāy, yūmūg xuxyā pe'paxex 'ohnāg hah, yīy Topa te' kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ²⁸ Yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy kunāy tu pām mā', xix kānēy hā' xo'op. ²⁹ Tikmū'ūn xit, xix xo'op, tu hāmpe'paxex 'ohnāg, tu yūmūg xuxyā pe'paxex hok, puxix Topa gāy, nūy tu' xūygā'. Yā yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi', nūy yūmūg

kuxa kummuk xit. ³⁰ Tikmū'ūn punethok te hāmpe'paxex 'ohnāg, hu' pakut, xi' pu'uk, ha tikmū'ūn 'ūm xakix tap. ³¹ Tikmū'ūn te yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy hāpxopmā'ax yūmmūg, puyīy Topa 'ūkuxa maxnā', puxix Topa' xūygā hok. ³² Pa Topa te yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy tu' yūmmūg, tu yūmūg xūygāhā', 'ūyīy Topa yōg putat xak hok, nūy Hāmgyānāgnāg pet hā yūmūg mōg hok Topa hā' puknōg xop mūtik.

³³ 'Āxop yāytu nū'ānāhā', nūy Topa yōg xit'ax mā', nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, 'āpu 'āxape xop hup. ³⁴ Putup te 'āp-tex, yīy ta yāy pēt tu 'āxit hāmāxap, tuk-nāy tu 'āxape xop mūtik yāy kotīnnāhā', pu Topa 'āxop xūygā hok, 'āxop te hāpkummuk mīy hah. Ha hāpxopmā'ax nōy 'āte' kopit putup, 'ihā 'āxop mūtik 'ūkxip.

12

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax

¹ 'Ūkxape xop, 'āte 'āp-tup, xa 'āxop hāmyūmmūg max, nūy Topa Koxuk yā tikmū'ūn ka'ogā yūmmūg, ha' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā max. ² 'Āxop te 'ōg hāpxopmā'ax hittap yūmmūg, 'ihā Topa hā 'āpuknōg, ha topa komut xop yīy hok te 'āxat, tu 'āmōgā kummuk. ³ Yīy 'āte xa hāmyūmmūgāhā. Tikmū'ūn 'ūm te: "Pūyā Topa Yeyox pu hāpkummugā'," kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogā 'ohnāg, pu tu hām'āktux kummuk. 'Āmhok. Ha tikmū'ūn 'ūm te: "Yeyox yā yūmūg xuxyā!" kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā', pu tu hāpxe'e 'āktux.

⁴ Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā', pu hāpxopmā max punethok, tup-xehnāg te' ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā'. ⁵ Ha yūmū'āte hāpxopmā punethok, nūy yūmūg xuxyā tu hāpxopmā', yā yūmūg xuxyāp-xet puk hām.

6 Ha tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā', tu' nōy ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā nōy, ha Topapxet te' xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā'. 7 Topa te' kuxa mām xop xohix ha hāmmaxnāhā', tu' xohix tu' mūg. Yā Topa Koxuk te' kuxa mām ka'ok xop xohix kopa' xip, ha Topa te' xip'ax tu' mūg, puyī' xohix pēnā'. 8 Topa Koxuk te tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā', puyīy' nōy mō'nīynām hām'āktux hā, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' nōy hāmyūmmūgā', 9 xi' nōy ka'ogāhā', puyīy' kuxa yūm ka'ok, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy' nōy pakut hittupmā 10 xi' nōy ka'ogāhā', puyīy' hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, yā tikmū'ūn puxet te' mīy hok, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy' Topa pupi hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy' hāmyūmmūg, nūy Topa Koxuk yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy 'ūkokuk puknōg yōg hāpxopmā'ax yūmmūg kamah, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' yīy'ax puknōg hā hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy' nō hām'āktux puknōg yūmmūgā'. 11 Yā Topa Koxuk puxet, tu' kuxa mām xop xohix ka'ogāhā', tup-tup, hu tikmū'ūn ka'ogā'ax pu hāpxopmā punethok.

Kunnix hā 'āyīn puxet

12 Tikmū'ūn yīn puxet, tu' kup punethok pip, ha' māg te' yīn kopa' pip punethok, xi' kuxa, xi' tex, yā' xohix, hā kaxīy yūmūg xohix, tu Kunnix hāk yīn puxet. 13 Yā yūmūg xohip-tox pix, Topa Koxuk te yūmūg putox pix, nūy Kunnix hā yūmūg yīn puxet. Yā yūmūg xohix, 'ok pe Yoneo xop, 'ok pe' puknōg xop, 'ok pe tayūmak pop tu yūmūg hām, 'ok pe' xuxyā xat'ax pu yūmūg hok hā' hām, yā yūmūg xohix te Kunnix hā' yīn puxet. Ha Topa Koxuk te yūmūg xohix kopa' xip, yīy' yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

14 Ha' yīn kup puxet'ah. 'Āmhok. Yā' kup punethok. 15 Pax pu' pata yīy, tu hām'āktux, hu: "Akmūn te

yāk yīm'ah, huk yīn yōg 'ohnāg," kaxīy. Puxi' yā' yīn yōg xe'e'. 16 Pax pu' yīpkox yīy, tu: "Ak pa'ah, huk mūn yīn yōg 'ohnāg," kaxīy. Pāyā yā' yīn yōg xe'e'. 17 Pax pu' pa puxet xip 'ūyīn kopah, puxix hām'āpak 'ohnāg. Pax pu' yīpkox puxet xip 'ūyīn kopah, puxix tu' hax 'ohnāg. 18 Yīy Topa te tikmū'ūn mīy, tu' yīn mīy, ha' kup punethok, xi' māg punethok, 'ūp-tup ha' mīy. 19 Pax pu' kuxap-xehnāg xip, puxix tu kuxap-xet, 'ap yīn'ah. 'Āmhok. 20 Yā' kopa' pip xop xohix hā' yīn puxet.

21 Pax pu tikmū'ūn pa yīy, nūy tu' yīm pu hām'āktux, hu: "Mōg, 'āte 'āp-tupnōg," kaxīy. Yā' kummuk, 'ūhitop tu' xuktux. Ha kaxīy 'āxop yā 'ākuxa mām ka'ok xop, tu Kunnix hā 'āyīn puxet, tu 'āxape xupmā hok. 22 'Āmhok. 'Ūyīm xut, puxi' yīn tu pu'uk, ha kaxīy 'āxop yāy xape xut hok, ka 'āxop 'āpu'uk kamah. 23 Tikmū'ūn te yāy yīn mō'nīy, 'ūyāg mō'nīy, nūy nō xex max, 24 tu mō' yāg nōy nūy 'ohnāg. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yīn xohix mīy, ha' xohix max, 25 ha' yāyxatat 'ohnāg, yīy yāy hā tu tehet. 26 'Ūyīn yāg xūy, puxix tu yīn xohix xūy kamah. 'Ūyīn yāg tap, puxix tu yīn xohix tap. 'Ūkuxa mām ka'ok xop te tikmū'ūn yīn putuk, 'ūyāg xūy, ha' nōy xop xohix hittup 'ohnāg.

27 'Āxop te Kunnix hā 'āyīn, yā 'āxohix te Kunnix hā 'āyīn yāg. 28 Topa te hāpxopmā māynāg 'ūkuxa mām ka'ok xop kopah, tu tik xop mō'pok hāmāxap, hak-nāy tu tik xop nōy te Topa pupi hām'āktux, hak-nāy tu tik xop nōy te hāmyūmmūgāhā', hak-nāy tu tik xop nōy te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn puxet te' mīy hok, hak-nāy tu tik xop nōy te' pakut xop hittupmāhā', xi' nōy xop te' nōy hā tu tehet, xi' nōy xop te' nōy xat, xi' nōy xop te' yīy'ax puknōg hā' yīy. 29 'A'

xohix mō'pok'ah, 'a' xohix te Topa pupi hām'āktux'ah, 'a' xohix te hāmyūmmūgā'ah, xix 'a' hāpxopmā ka'ok'ah. ³⁰ 'A' xohix te' pakut'ax hittupmā'ah, xi' yīy'ax puknōg hā' yīy'ah, xi' nōy pu 'a' yīy'ax 'ūm yūmmūgā'ah. ³¹ Yīy Topa tu' xax, pu 'āka'ogā', xayīy 'ānōy ka'ogā' 'ūyānān tu'.

Pāyā 'āte xa' mūg putup putat xe'ēgnāg.

13

Ānōy putup pax

¹ Pax tikmū'ūn yīy'ax hāk yīy, xix pekkox yōg nū'pok xop yīy'ax hāk yīy, pāyā 'ātek nōy putup pax hok, kopxi' hitop tuk yīy, yāk yīy'ax te 'āmānex te xap kāyā'ax putuk, yā' kax ka'ok, pāyā hitop hā' kax, tu' nōy yūmmūgā 'ohnāg.

² Pax 'āte Topa pupi hām'āktux, xix hāmyūmmūg xexka', xix hām'āktux xe'e yūmmūg, xik kuxa yūm 'ūm ka'ognāg, nūy yīktix xut hām tu', pap-tup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'. ³ Pax 'āte yāy yōg hāpxop xohix popmā', xix yāy yīn hōm pu mō'hap, nūy Topa pu haxyā', pa 'ātep-tup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'.

⁴ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' hip, tu' nōā' tot, tu' nōy kuxa ka'. 'Ap yīpkumīy'ah, tu' yāy mūn kutōgnāg pe'paxex, 'a' yāy mūn xexka 'āktux'ah, ⁵ tu' yīy pu'uk, nūy tu' nōy gāyā hok, 'ap yāy mūn te māxap pe'paxex'ah, 'ap gāy'ah, 'a' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax xutigā'ah, pāyā' xaxogāhā'. ⁶ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' nōy hāpkohe' mīy hā tu' hittup hok, pāyā hāmyok mīy'ax hā' hittup. ⁷ 'Ap kuxa teknōg'ah, pāyā nōā'tot, 'ūkuxa yūm ka'ok tu', tu' hāmmax hip, puyīy Topa hāpxopmā'.

⁸ Tup-tup pax, tup-tup kux 'ohnāg. Hōnhā tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, tu' xuktux kux putup. Ha' yīy'ax puknōg hā

tikmū'ūn yīy, pāyā' kux putup kamah. Ha hāmyūmmūg, pāyā' xaxogāp-tup kamah. ⁹ 'Ūgmū'āte hāmyūmmūg kutōgnāg, ha tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux kutōgnāg kamah, ¹⁰ pa 'āmnīy 'ūm mō'nā'ax, 'īhā yūmūg xuxyā nūn, 'īhā' xexka xe'ēgnāg tu' nūn, ha Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax kux putup, yūmū'āte yāyhā ka'ok hah, ha hāpxopmā'ax hittap yāyxaxogāp-tup.

¹¹ Hōmāk kutīgnāg, yāk mūn hā kaxxop, tu' hām'āktux, tu' kaxxop putuk, xix 'āte hāmpekkaxex tu' kaxxop putuk, pāyā hōnhāk xip tap, hu' āte kaxxop yōg hāpxopmā putuk 'a mīy'ah. ¹² Hōnhā yūmū'āte yāy pa pēnā'ax hā yāy pa pēnāhā', tu' pēnā kummuk, pa 'āmnīy 'ūm mō'nāp-tup, 'īhā yūmū'āte Topa pa pēnā max, 'ūyīkāgnāg hā' tihi tu'. Hōnhā yūmū'āte Topa yūmmūg kutōgnāg, pa 'āmnīy 'ūm mō'nāp-tup, ha 'āte Topa yūmmūg maxp-tup, yā kaxīy hā Topa tek yūmmūg.

¹³ Hōnhā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Yā hāpxopmā'ax max. Xix yūmū'āte hāmmax hip, tu' Kunnix putpu' nūn'ax hip, nūy yūmūg mōg pekkox hah. Yā hāpxopmā'ax max kamah. Xix yūmūg yāy putup pax, tu' kux 'ohnāg. Yā hāpxopmā max'ax xe'ēgnāg.

14

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā'

¹ 'Ūmax, ta' nōy putup pax. 'Āpu 'ānōy putup pax xexka'. Topa tu' xax pu pekkox yōg hāpxop popmā xa'. Yā' max xe'e', pu Topa pupi hām'āktux. ² 'Ūyīy'ax puknōg hā tikmū'ūn yīy, puxix Topa tu' hām'āktux, pāyā tikmū'ūn 'ūm pu hām'āktux'ah, 'ūyīy'ax yā' puknōg hah, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', pu Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. ³ Pa tikmū'ūn te Topa

pupi hām'āktux, puxix tikmū'ūn pu' xuktux, tu mō'nīynām, tu nō teheh. ⁴ Tikmū'ūn yīy, 'ūyīy'ax puknōg hā' yīy, puxix mō yāy nīynām, pāyā tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxi' kuxa mām ka'ok xop xohix mō'nīynām.

⁵ 'Āte 'āp-tup, xa yīy'ax puknōg hā 'āyīy, pāyā 'āte 'āp-tup xexka', xa Topa pupi hām'āktux, nūy 'ānōy xop ka'ogā', ha' nōy te yāy mūn puxet ka'okgāhā'. Yā' yīy'ax puknōg hā hām'āktux. Pāyā tikmū'ūn xip, nūy nōy pu hāmyūmmūgā', puxi' yīy'ax puknōg yōg hām'āktux yūmmūgā', nūy hām'āktux'ax hā' nōy ka'ogā'. ⁶ 'Ūkxape, 'āhāk mōg, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, kopxix mō'ānīynām 'okpa Topa yōg hām'āktux xe'e' āktux. Pāyā 'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'īhā tikmū'ūn yāy yīy'ax hā 'āte Topa pupi hām'āktux, tu xa' xuktux, kopxix mō'ānīynām xe'e'.

⁷ 'Ūg'āpax, xayīy hāmyūmmūg. Tikmū'ūn kutex, ha kama hāpxop kāyā'ax pip punethok. Tik kāyā kummuk, puxix tikmū'ūn kutex yūmmūg 'ohnāg. ⁸ Tik 'ūm te kāyā'ax, mīxux xop tut hā kāyāhā', nūy xonat xop xānā', tu kāyā kummuk, puxix xonat te hām'āpak, pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ok yāy'ax, 'ok pe' xit'ax. ⁹ Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmāhā'. Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, puxi' nōy te hām'āktux 'ūm yūmmūg'ah, 'ūpuknōg hah, ha hām'āktux yāyxaxogā'ax. ¹⁰ Hām xexka yōg yīy'ax xohix punethok, ha' yīy'ax xohix hā' hep nōy xop te hām'āktux, tu yāy yīy'ax hā hāmyūmmūg. ¹¹ 'Āte' yīy'ax yūmmūg hok, puxix tik puknōg hām'āktux, tu 'āhā' puknōg, ha hamūn hāk puknōg kamah. ¹² Yīy xax, pu Topa Koxuk 'āka'ogā', pa' xax hāmāxap, pu 'āka'ogā, xayīy 'ānōy xop ka'ogā kamah.

¹³ Yā' max tikmū'ūn te' yīy'ax

puknōg hā' yīy, pāyā max xexka', 'ūnōy xop pu hām'āktux yūmmūgā', nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgā', puyīy hāmyūmmūg. ¹⁴ Topa pu 'āte hām'āktux, 'ūyīy'ax puknōg hāk yīy, kopxix kuxa te hām'āktux xe'e', pak putox te hāmyūmmūg 'ohnāg, 'āte' yīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'. ¹⁵ 'Āte putep mūn mīy'ax? 'Āte Topa pu hām'āktux yāy kuxa hā, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, pa yāy putox hā 'āte hām'āktux kamah, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu hāmyūmmūg. ¹⁶ 'Ākuxa hā xate Topa pu hām'āktux, puxix 'āxape' xupax, pāyā' yīy'ax yūmmūg hok, puxix hām'āktux yūmmūg hok, nūy tu: Hamūn, kaxīy. Yā' hitop hā' xupax, 'ūyīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'. ¹⁷ Yīy xate hām'āktux māynāg, 'īhā Topa pu hām'āktux, pāyā 'āxape xop mō'nīynām 'ohnāg. ¹⁸ 'Āte Topa pu: 'Āmax Topah, xatek ka'ogāhā', 'ūg yīy'ax puknōg hāk yīy punethok, kaxīy. Yāk yīy punethok, ha ta 'āxop yīy kutōgnāg. ¹⁹ Pāyā yāy kotīnnā' xop mūtik tihī', kopxix tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, 'ātep-tup, pu tikmū'ūn yōg hām'āktux kutōgnāg 'āpax, puyīy Topa' ka'ogā, pu' nōy xop pu nō hām'āktux. Pa' yīy'ax puknōg hāk yōg tox 'āte putup'ah.

²⁰ 'Ūkxape: 'Āxop hā kaxxop'ah, pāyā hāpkummuk mīy hok, kaxxop putuk, 'īhā hāmpe'āpaxeh 'ūxip tap xop putuk. ²¹ Yā Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, hu:

“'Āte nūhū tikmū'ūn pu hām'āktux putup, tu' yīy'ax puknōg hā hām'āktux putup, xi' puknōg yīkox hā hām'āktux putup, pa yōg tikmū'ūn te hām 'ūm 'āpak 'ohnāg,” kaxīy.

²² Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā Topa pupi hām'āktux, puxix tu' kuxa mām hok xop pu hām'āktux,

yā hāpxopmā xe'ēgnāg, pāyā' kuxa mām ka'ok xop pu hām 'ūm 'āktux'ah. ²³ 'Āxop yāykotīnnāhā', 'āxohix te' yīy'ax puknōg hā 'āyīy, puxix hāmyūmmūg hok xop te: "Ūxohip-tox kummuhnāg!" kaxīy. ²⁴ Pa 'āxop xohix te Topa pupi hām'āktux, 'īhā' kuxa mām hok xop mōxakux, puxix hām'āpax, tu yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk tu' yāyhāhup, ha Topa te' kopit putup, hamūn te hāmyūmmūg hah. ²⁵ Ha Topa te hāmpē'paxex yūmmūgāp-tup, yīy nū'xup putup, 'ūkuxa te' yēy tu', tu: "Ya hamūn! Topa te 'āxop mūtik pip!" kaxīy.

Hāpxopmā max 'īhā yāy kotīnnā' pip

²⁶ Ūxape xop, 'āte xe xa hām'āktux putup. 'Āxop yāykotīnnā' pip 'īhā', yā' max 'āxape 'ūm kutex, nūy Topa 'āktux max, xi' nōy hāmyūmmūgā', xi' nōy te Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux, Topa te' yūmmūgā tu' xuktux. Xi' max, 'ānōy yīy'ax puknōg hā tu yīy, xi' nōy te yīy'ax yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux, tu tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgāhā', puyī' kuxa mām xop xohix mō'nīynām. ²⁷ 'Āxop 'ūm yīy'ax puknōg hā 'āyīy putup, 'īhā 'āyīy, 'āp-xet yīy hāmāxap, xik-nāy tu' nōy yīy, xik-nāy tu' noy, tu mōktu yā tikoyuk yīy, tu' hip, pu' nōy 'ūyīy'ax puknōg hā' yānān, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā' xuktux, puyī' xohix hāmyūmmūgā'. ²⁸ Ūxip hok tik te' yūmmūgā', ha ta' kux, tu yāy pu hām'āktux, xix Topa pu hām'āktux yāy kuxa kopah. ²⁹ Tikmū'ūn 2 tu yīy kux, pe 3 tu yīy kux, xa' hip, pu' nōy xop kopit, 'ok pe tik te Topa pupi hām'āktux, 'ok pe' koxuk puknōg pupi hām'āktux. ³⁰ Ūxape yok, tu hām'āktux putup, 'īhā' nōy te Topa pupi hām'āktux, puxix tikmū'ūn māxap hā hām'āktux kux, tu ta' yūm, pu' nōy Topa yōg hām'āktux

'ūyānān tu 'āktux. ³¹ 'Āxop xohix te Topa pupi hām'āktux'ax, 'ūp-xet hāmāxap, hak-nāy tu' nōy te', xik-nāy tu' nōy, tu mōktu 'āxohix te hām'āktux kux, ha kaxīy 'āxop te hām'āktux xohix yūmmūg putup, nūy tu hittup. ³² Tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxix yāy mūn xat, 'ok pe' max hām'āktux, 'ok pe' kummuk hām'āktux. ³³ Yā Topa te yūmūg xānā hok, 'ūg hāpxopmā kummuk, pa yūmūg xānāhā 'ūg hāpxopmā max.

Ha kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix yāykotīnnānā' pip. ³⁴ Ha 'ūn xop yīy hok. 'Ūxat hok, puyīy hām'āktux hok. Yoneo xop yōg xat'ax te' xat hok kamah, yīy tux hok, pu 'ūn kuxa mām ka'ok xop xat hok kamah. ³⁵ 'Ūn te' yīkopit putup, puxi' hip, nūy yāy pet kopa yāy yīpxox yīkopit. 'Ūn te hām'āktux, 'īhā' xohix yāykotīnnāhā' pip, puxix tu hupmā'.

³⁶ 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āktux mīy? 'Ap mīy'ah. 'Ok pe Topa te mō'āp-xet kutnāhā'? 'Āmhok. ³⁷ 'Āxop 'ūm te yāy xexka pe'āpaxeh, nūy mō 'ākutnāp-xet pe'āpaxeh, xix Topa Koxuk te 'āka'ogā'ax pe'āpaxeh, kopxix xa hāmyūmmūgā'. Yūmūg xuxyā tek xat 'ūxa kax'āmi'. ³⁸ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āpak hok, 'āpu nōm pu 'āyipkox pip hok kamah.

³⁹ Ūxape xop: 'Āpu, Topa pupi hām'āktux pax, tu' tux hok, pu yīy'ax puknōg hā tu yīy kamah. Yā' max. ⁴⁰ Pāyā hāpxopmā māynāg, 'īhā yāykotīnnāhā' āpip.

15

Kunnix te putpu' hi'

¹ 'Āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, ka' xaxok. 'Āxop te hām'āpak, yā 'ākuxa mām ka'ok hōmā xix hōnhā'. ² Yā hām'āpak max'ax hā 'āxop kuxa tup, tu' mām ka'ok 'āmō kuma 'āmōg. 'Ok pe 'ākuxa te yā hitop hā' mām ka'ok.

³ Topa te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa' xuktux, yā hām'āktux xe'e', hu: Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, yūmū'āte hāpkummuk mīy pax ha' xok, ha Topa yōg tappet te' xuktux, ⁴ ha nō hāpkot, ha 'āmnīy 3 nōg, 'ihā' putpu' hi', ha Topa yōg tappet te' xuktux, ⁵ ha Pet te Kunnix pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop te 12 te' pēnāhā', ⁶ hak-nāy tu tikmū'ūn te 500 te' pēnāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok te 500 te' pēnāhā'. Tikmū'ūn 'ūm yā' pip, pāyā' yāg xakix hittap. ⁷ Hak-nāy tu Tiak te' pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop xohix te' pēnāhā'.

⁸ Ha ka'ax hā 'āte Kunnix pēnāhā', 'ūka'ax hāk kuxa te yūmūg xuxyā kopa' yūm ka'ok. ⁹ Yā 'āte mō'pok xop hāk ka'ax, tuk kutōgnāg, huk xax te kutuk, tu yāyhāhup, pāyā Yeyox te nūgkutnāhā 'ūka'ax hā. Hōmā 'āte kuxa mām ka'ok xop xūyāhā', huk xax te kutuk. ¹⁰ Pa Topa te 'ā hāmmaxnāhā', huk mōgkutnāhā, ha 'āte hāpxopmāhā punethok, ha mō'pok xop nōy hāpxopmā kutōgnāg, pak puxet'ah, yā Topa tekka'ogāhā', 'ūyīy hāpxopmā ka'ok. ¹¹ Yīy 'ātep yūmmūg putup'ah, 'ok pek hām, 'ok pe yāk nōy hām, pak mūg xohix te hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok hām'āktux'ax kopah.

Yūmū'āte putpuk hip-tup

¹² Hak mū'āte Kunnix te putpu hi'ax 'āktux. Tep te xīy 'āxop 'ūm te: "Yūmūg yog xakix xop te putpu hip-tup 'ohnāg," kaxīy. ¹³ Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Kunnix 'a putpu hi'ah kamah. ¹⁴ Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, kopxik mūg hitop hā hām'āpak max'ax 'āktux, ha yā 'ākuxa kama 'ūhitop hā' mām. ¹⁵ Kamah: Kunnix putpu tu hi hok, kopxik mūg yā' koit, 'ihā Kunnix putpu hi'ax 'āktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Topa yā Kunnix putpu hīnnā hok

kamah. ¹⁶ Pax pu' xakix xop putpu tu' hi hok, puxix Kunnix putpu tu hi hok. ¹⁷ Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, puxix 'ākuxa hitop hā' mām ka'ok Kunnix kopah, ha 'ākuxa tup 'ohnāg. Yā' kummuhnāg. ¹⁸ Pax pu' xakix xop kuxa hitop tu' mām, tu Topa yōg putat hā' mōg hok, puxix tu Topa hāptox hā' pi nōmhā'. ¹⁹ Pax hām tup-xet hā yūmū 'āte Kunnix hip, xix pexkox hā yūmūg mōg hok, puxix yūmūg kuxa xakix putūmnāg, yūmūg hittup 'ohnāg tu', ha' kuxa mām hok xop tu hittup.

²⁰ Pāyā Kunnix te putpu hi xe'ēgnāg, 'āte hāpxe'e 'āktux, yī' xakix xop te putpu' hip-tup kamah. ²¹ Tik puxet 'Anāo te hāpkummuk mīy, yīy yā' xohix xakix, hā kaxīy tik puxet nōy te' putpu' hīnnāhā'. ²² 'Ūxohix xakix mōnāyxop te māxap 'Anāo hah, hā kaxīy 'ūxohix te putpu' hip-tup, Kunnix hāh. Yā Kunnix te' putpu' hīnnāp-tup. ²³ Tu ta putpu' hi hāmāxap, hak-nāy tu Kunnix yōg tikmū'ūn hip-tup, 'ihā Kunnix putpu' nūn. ²⁴ Yā hāmāxatamuk ka'ax xohix yōg xox putox, ha Kunnix te hāpkummuk xop yōg xexka xop xohix nōāp-tup, xi' xat'ax kummuk xop xohix nōāp-tup, nūy Topa yūmūg Tak ha' nūnnā', puyīy Topa pu' yīpkox pi'. ²⁵ Ha Kunnix te' xat putup, tu mōktu Topa te' gāyxop kuxyā', tu mōktu hāmāy xop xohix kuxyāhā', tuk-tok Kunnix ha' nūnnāp-tup, pu tu' nōa'. ²⁶ Ha' ka'ax hā Topa te' xat putup, puyīy tikmū'ūn xakix hok, ²⁷ yīy Topa yōg tappet te: "Topa te' xexka xop xohix nūnnāhā', pu tu' yīpkox pi'," kaxīy. Pāyā Topa mūn xexka', tu Kunnix ha' nūnnā'ax hāmāy xop yōg xexka xop, ²⁸ tu' kuxyāhā', puxik-tok te yāy Tak pu' yīpkox xihip, pu tu' xat, tu' hep xop xohix xat'ax, 'ūxexka xe'ēgnāg tu'.

²⁹ Tikmū'ūn 'ūm te' nōy xok tup-tox pix, yīy 'āte 'āyīkopit, hu: Teptu xatep-tox pix 'āxape xok

pupi', 'ihā xate' putpu' hi'ax 'āktux hok? ³⁰ Xik mū'āg. Tep tuk mūg xūy, xik mūg xakix putūmnāg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux? ³¹ Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux, tu hāpxe'e 'āktux. 'Āmnīy xohix 'ihāk xok putūmnāg. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āxop te hāpxopmā max, yīk hittup, yā yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ³² Hōmāk xip nūnte kōmēn 'Epex tu', ha' gāy xop te hām gāy putuk, tuk putex putup, 'āte hām'āpak max 'āktux hah. Pax 'āte hām'āktux, puyīy tikmū'ūn 'ūgmax 'āktux, kopxi' hitop hā hām'āktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, kopxix max yūmūg hāpxopmā hāmpuknōg xop putuk, ha: "Āpu yūmūg xit, xix xo'op. Yā hāptup 'ihā yūmūg xakix," kaxīy. Yā' hitop hā hāpxopmāhā'.

³³ Yāy hā mō'āmā hok. Tik kummuk mūtik 'āmōg, hu ta 'ākummuk kamah. ³⁴ Āpu hāpxopmā kummuk kuxyā', tu Topa yōg putat hā 'āmōg putpu'. 'Āxop 'ūm te Topa yūmmūg 'ohnāg. 'Āte xa' xuktux nūy xa' hupmā'.

Yūmūg yīn te putpu' hip-tup

³⁵ Pa tikmū'ūn 'ūm xek yīkopit, hu: "Tep te xīy 'ūxakix xop putpu hip-tup?" kaxīy. "Ūyīn te xīy?" kaxīy. ³⁶ Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg! 'Āxop te hāpxop xap xok 'ihā' xok, pu tu' xokax. ³⁷ Ha' xap, 'ok pe xuxnāg xetox xap, 'ok pe mīxux xap nōy, 'ūxap mūn 'ap mīxux yīnmūn'ah. ³⁸ Ha Topa te hāpxop xap xohix yāyhā mīxux, yā Topa tep-tup.

³⁹ Ha' hi'ax xop xohix punethok. Yā tikmū'ūn yīn puxet, xix xokxop yīn yā' nōy, xix putuxnāg xop yīn yā' nōy, xix mām xop yīn yā' nōy.

⁴⁰ Ha pexkox yōg xop yīn yā' nōy, xix hām xexka yōg xop yīn yā' nōy. Ha' xohix max, pāyā hāmmax nōy. 'Ap nōy putuk'ah. ⁴¹ Māyōn max, tu hāptupmāhā', ha māyōnhex max, tu

'āmnīy tupmāhā', ha māyōnnāg xop xohix max kamah, tu hāptupmā nōy. 'Ap nōy putuk'ah.

⁴²⁻⁴³ Ha kaxīy 'ūxakix xop te putpu hip-tup. 'Ūyīn yā hahām yōg, ha nō hāpkot, 'ūkummuk tu', yā' xok xe'e'. Pa putpu' hi, 'ihā' yīn tup, tu yīn ka'ok, tu yīn max, 'a xep xok putup'ah. ⁴⁴ Putpu' hi, 'ihā yā pexkox yōg yīn. 'Ūyīn hittap yā hām yōg, ha' yīn tup pexkox yōg. ⁴⁵ Yīy Topa yōg tappet te: "Tik te māxap 'āxet'ax 'Anāo, ha Topa te' hīnnāhā'," kaxīy. Pa 'Anāo nōy 'āxet'ax Kunnix, tu hāpxohix hīnnāhā'. ⁴⁶ Tu hām yōg yīn mīy hāmāxap, nūy kunāy tu pexkox yōg yīn mīy. ⁴⁷ Ha 'Anāo te māxap mīy, 'ihā hāpkōnōn hā' mīy, pa 'Anāo nōy te pexkox tu' nūn. ⁴⁸ Hām xexka yōg xop te hām yōg 'Anāo putuk, ha pexkox yōg xop te 'Anāo nōy putuk, nōm te pexkox tu' nūn. ⁴⁹ Yūmū'āte hām yōg tik putuk nōmhā, pāyā tik nōy te pexkox tu' nūn, ha yūmū'āte Kunnix putuk putup.

⁵⁰ Ūkxape xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup, hu: Tikmū'ūn yīn yā hām yōg, ha' yīn xi' hep 'āta hā' mīy, yīy Topa pēnā hok pexkox kopah, tu pexkox yōg hāpxop pop hok kamah.

⁵¹ Ūg 'āpax, nūy hām'āktux xe'e 'āpax. 'Ap xohix xakip-tup'ah. pāyā yūmūg yāyhāp-tup pexkox yōg tikmū'ūn, ⁵² hāpxip 'ohnāg 'ihā', tikmū'ūn pa xax te kutāgnāg, 'ihā yūmūg yāyhā pexkox yōg tikmū'ūn, 'ihā mīxux xop tut kāyāp-tup. Ha' xakix xop te putpu hip-tup, 'ūyīn yā pexkox yōg yīn, tu putpu' hip-tup, ha yūmū'āte yāyhāp-tup kamah. ⁵³ Yā Topa te hām yōg yīn xit putup, nūy pexkox yōg yīn hā yūmūg mō'tat 'ūyānān tu', pu tu xakix'ax xop yāyhā xakix hok xop, ⁵⁴ Ha pexkox yōg yīn hā mō yūmūg tat putup, 'ūyīy yūmūg xakix hok, yā Topa te' xat putup, nūy yūmūg xakix kuxyā', 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg mō kumak mog. Yā Topa

yōg tappet te: “Topa te' xat hok pu tikmū'ūn xep xakix hok, yīy Topa te' xūy'ax kuxyā kamah, Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg tu'.”

⁵⁵ “Tep tu tikmū'ūn xohix xūy?

Teptu tikmū'ūn xohix xakix?”
kaxīy.

⁵⁶ Yā tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy, tu' xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, hu' xohix xūy, hu' xohix xakix. ⁵⁷ Pa yūmū'āte Topa pu hām'āktux, tu: “Āmax Topah. Xatek mū ka'ogāhā', 'ūyīg mūg xakix hok, yāk mūg xuxyā Yeyox Kunnix tek mūg hīnnā xe'ēgnāg,”
kaxīy.

⁵⁸ Yīy Topa yōg putat hā 'āmōy kuma 'āmōg. Topa pu hāpxopmā max, yā yūmūg xuxyā te xa pagop-tup, 'āxop te' yūmmūg.

16

Paot te tayūmak pop mōg putup hāpxexka Yonex tu'

¹ Hōmā 'āte hāpxexka Ganax yōg kuxa mām xop pu hāmyūmmūgāhā', pu tayūmak pop, nūy Yonex yōg 'ūhok xop pu mō'kutnā'. Yā' max 'āxop kaxīy pop kamah, nūy hok pu popmā', ² yīy: Yenomīn xohix 'īhā tayūmak 'ūm mōy, nūy xeh, nōm tayūmak 'āxop te' pop'ax, tu mōktu 'āhak xupep, pu tayūmak pop hok 'īhāk nūn. ³ Tuk xupep 'īhā, 'āte tappet mīy putup, nūy mō'kutnā', 'īhā 'āxop te tik xop yīmōgatux, pu tayūmak mōgā kōmēn Yenoyanēn hah. ⁴ Pek mōg kamah tik xop mūtik.

Paot te hāmp'e'paxex

⁵ 'Ūgmōg putup hāpxexka Māxenōn ha hāmāxap, nūy kunāy tu 'āhak mōg, ⁶ Pak xip ka'ok putup 'āxop mūtik hām'āxī hā, ha 'āxop 'hā 'āte'ax, pu 'āte hāpkumep kumaknāg. ⁷ A 'ātep-tup'ah 'āxop tuk xip pu'ūgnāg. Topa 'ūkputup, 'ūkxip ka'ok.

⁸ Nūn tek xip putup 'Epep tu', tu' hip, pu Yoneo xop yōg 'āmuk

xexka 'āxet'ax Pētekot mīy, ⁹ puk hām xexkah, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, tikmū'ūn xohix pu', pa tikmū'ūn yāg te hām'āpak max'ax putup nōg.

¹⁰ Timōn xupep 'īhā', mōy xānā' pu 'āpet kopa mō'xip, nūy nō hittupmā'. Yā hāpxopmāhā 'ūgmūn putuk, tu yūmūg xuxyā pu hāpxopmāhā'. ¹¹ Pūyā Tīmōn pe'āpaxeh kutōgnāg hok. 'Āmhok, pa hā tu' tehe', pu tu mōg, 'ūkuxa yūm 'īhā', nūy 'ūgha nū putpu'. 'Āte' hip, pu nūk xape xop mūtik.

¹² 'Āte 'Apot 'āktux putup. Hōmā 'āte tu hām'āktux, tu xe' xuktux, pu 'āha mōg, yūmūg xape xop nōy mūtik, pa tute hāmp'e'paxex, tu hōnhā' mōg putup'ah. Hāpxip kutōgnāg, puxi' mōg.

Tu ta hām'āktux kux

¹³ 'Ōg pa mōxip, 'ākuxa mām ka'ok. 'Ākuxānōg hok, nūy ta 'aka'ok. ¹⁴ 'Āpu 'āhām, 'īhā 'ānōy putup pax xexka'.

¹⁵ 'Āxop te 'Exteo yūmmūg, xi' xape xop. Nōm xop kuxa mām hāmāxap hāpxexka Genex tu', tu Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxopmā max. 'Āte xa tu' xak, yāk xape xop, ¹⁶ pu nōm xop xi' xape xop yōg hāpxopmā'ax tat, tu hām'āpak, nūy nū mūtik hāpxopmā, xa hā tu tehet.

¹⁷ 'Ūgkuxa hittup, 'ūkxape xop nūn, hak kuxa hittup. Yā 'Exteo nūn, xix Potōnān nūn, xix 'Ahkax nūn, ha mōgnīynām 'āxop pupi', 'āxop pip hok hah. ¹⁸ Ha mōgnīynām xexka', tu mō'ānīynām kamah. 'Āte' yūmmūg. Yā' max yūmū'āte nōm xop 'āktux max.

¹⁹ Hāpxexka 'Ax yōg kuxa mām xop te 'āneo. 'Ak xix Pinixit te 'āneo, xi' kuxa mām xop te nōm pet tu yāytu nū'nāhā', tu 'āxop pu 'āneo hōm. ²⁰ Hayūmmūg xape xop nūnte' pip, tu xa 'ūyīmā'ōy, tu 'āmūg putup yāy kep hā, 'āp-tup pax tu'.

Yũmũg xape xop xohix pu 'ãneo
hõm, 'ũgmũn pupi 'ãneo.

²¹ 'Ãte tappet kup paha', nũy tap-
pet mĩy, hu: 'Ūgmũn Paot te xa 'ãneo.

²² Nõm xop te yũmũg xuxyã
putup nõg, pũyã Topa nõm hã
hãpkummugã'. Yã yũmũg xuxyã nũn
putpu', yĩy mã', Yãyã'!

²³ Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox xa
hãmmxnã'!

²⁴ Yã 'ãte 'ãxop xohix putup pax
Yeyox Kunnix hah. Tu ta tu' kux.

PAOT TE KONĪN XOP PU KAX'ĀMI' II

¹ Ūgmūn Paot. Topa tep-tup, huk xix Yeyox Kunnix yōg mō'pok xop kopah. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet yāy taknōy Tīmōn mūtik. 'Ūgmū'āte 'āxop pu' kax'āmi, yā Topa kopa' kuxa mām ka'ok xop pu kōmēn KonĪn tu' xix Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxexka Genex xexka tu'. ² Ūgmū'ātep-tup, pu yūmū yōg tak Topa xa hāmmānā', pu yūy 'ākuxa māmā' xix yūmū xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmānā' xix 'ākuxa māmā'.

Ūmax Topah

³ Āpu yūmū Topa pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūktak max pu hām'āktux, hu:

—Xatek mū'ā hā 'ātehe'. Yā 'āmax. Kaxīy.

Hamūn, yūmū yōg tak Topa te yūmūg pēnāhā', tu yūmūg kuxa ka', tu tikmū'ūn xohix xexka hā' tehe'. ⁴ Ūgmū yōg hāpkummuk pip, ha Topa tek mū'ā hā' tehe', yīk mū'āte tikmū'ūn hāg tehe'. Yā' pip tikmū'ūn yōg hāpkummuk xohix kamah. Topa tek mū'ā hā' tehe', hak mū'āte' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, tu tikmū'ūn hāg tehe', yā Topa putuk. ⁵ Hōmā Kunnix xūy, ha ta hōnhā kamak mūg xūy, yā Kunnix putuk. Topa te Kunnix hā' tehe', ha ta Kunnix tek mū'ā hā' te xexka'. Yā yūmūg xūy, Kunnix putuk, ha Topa tek mū'ā hā' tehe', yā tute Kunnix hā' te putuk. ⁶ Ūgmūg xūy, tu 'āxop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy 'āxop hāg tehet, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat, 'ūyānān tu'. Topa te yūmū'ā hā' tute', kopxik mūg 'āxop hāg tehet kamah, nūy 'āxop ka'ogā', xayīy 'āxop xūy hā tot, tu hāmmāx hip.

Yāk mūg putuk, 'ūgmū'āte xūy hā tot kamah 'āxop putuk. ⁷ Ūgmū'āte xa hāmmāx hip punethok. Yāg mū'āte' yūmmūg 'āxop xūy 'ūgmūg putuk, ha Topa te 'āxop hā tep-tup, tutek mū'ā' tep-tup putuk.

⁸ Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa hām'āktux 'ūxeheh, hōmā 'ūgmūg xūy hāpxexka 'Ax tu'. Yā hāpkummuk xexka 'ūgmū yōg, yā' kuxa mām hok xop tek mūg kute'ex kummuk, huk mū'āte hāmpekpaxex 'ūgmūg xakix kōmnāg. ⁹ Ūgmū'āte hāmpekpaxex tikmū'ūn te' xat, puk mūg kix. Yā hāpkummuk pip, yā' kuxa mām hok xop tek mūg kute'ex kummuk, 'ūyīg kuxa mām ka'ok Topa kopah, 'ūyīy yāy yōg ka'ok'ax kopak kuxa mām hok. Yā Topa 'ūka'ok, tu tikmū'ūn putpu' hīnnā yūmmūg. Yā' ka'ok Topah. ¹⁰ Ūgmū yōg hāpkummuk xexka' pip, hak mūg xakix kōmnāg, pa Topa te' kummuk kopak mūg mōy, tuk mūg mōy putup kamah. 'Ūgmūg kuxa mām Topa kopah, tuk mū'āte' yūmmūg Topa te' kummuk kopak mūg mōy putup 'ūxeheh. ¹¹ 'Āxop tek mūg hā 'ā tehe kamah, yā 'āxop te Topa puk mūg 'āktux, yā 'āxop te Topa puk mūg 'āktux punethok, ha Topa te' xupak putup, tu' mīy putup punethok, tuk mū'ā maxnāp-tup, ha xohix te' pēnāp-tup, hu hām'āktux putup, hu: —Yā' max Topah. Kaxīy.

Paot te hāpxopmā nōy

¹² Ūgmū'āte yāy xexka 'āktux putup. 'Ūgmū'āte hāpxopmā max punethok, huk yāyhāhup 'ohnāg, yāg mū'āte 'āxop pu hāpxopmā max xexka', tuk mū'āte hāmyūmmūg xaptop 'ohnāg, tuk mūg kuxa te' yūmmūg yā' max. Yā Topa tek mūg maxnāhā hā kaxīy, hak mū'āte tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux 'ohnāg, pa Topa yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux. ¹³ Ūgmū'āte xa' kax'āmi hāpxop, ha 'āxop te nōm mōkupix, tu hāmyūmmūg mō'ka'ok, yā 'āte'

kax'āmi 'āhīynāg 'ohnāg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te hāmyūmmūg xexkap-tup. ¹⁴ Hōnhā 'āxop te xahix yūmmūg, pa 'āte' yūmmūg, hāpxip 'lhā 'āxop te hāmyūmmūg xexkap-tup, xayīy 'āxop 'ūgmūg 'āktux maxp-tup, 'lhā putpu' nūn Yeyox, hak mū'āte 'āxop 'āktux maxp-tup kamah.

¹⁵ Hōmā 'āte nōm yūmmūg xe'e, hu hāmppekaxex 'āxop hak mōg, nūy xa maxnā 'ūxeheh. ¹⁶ Yā 'āte hāmppekaxex 'ūgmōg hāpxexka Māxenōm tu', nūy 'āxop hak mōg kamah, nūy putpuk nūn, nūy 'āxop hak mōg 'ūxeheh, xayīy 'ā hā tehet, yā 'ā xit'ax hōm, ha ta putpuk nūn putup hāpxexka Yonex tu'. Yā 'āte hāmppekaxex te kaxīy, pa 'āmhok, 'ak mōg'ah. ¹⁷ 'Ok 'āxop te hāmp'eāpaxex 'āte hāmppekaxex hitop? 'Ok 'āte: "Ok pek mōg putup tikmū'ūn hah, pek mōg putup'ah? 'Īntu'." Kaxīy. 'Āmhok, hā kaxīy 'āte hām'āktux 'ohnāg. Pa 'āte: "Ātep-tup. 'Ūgmōg putup." Kaxīy. ¹⁸ Topa te hām'āktux xe'e', ha 'āte hām'āktux xe'e kamah. 'Āte hām'āktux 'ohnāg, hu: "Ok pek mōg putup, pek mōg putup'ah? 'Īntu'." Kaxīy. Hā kaxīy 'āte hām'āktux 'ohnāg. ¹⁹ Hōmā Xīnex te xa Topak-tok 'āktux, yā Yeyox Kunnix 'āktux xix Tīmōn te' xix 'āte'. 'Ok 'ūgmū'āte hām'āktux hitop? 'Āmhok. 'Ok 'ūgmū'āte: "Ok pe Yeyox te kaxīy pe' kaxīy? 'Īntu'." Kaxīy. Hā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux 'ohnāg, Pak mū'āte: "Yeyox te kaxīy." Hā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux xe'e'. ²⁰ Hamūn, hōmā Topa te tikmū'ūn pu hām'āktux xex, nūy Yeyox nū'kutnā'. Hāpxip 'lhā' nūn Yeyox. Yā Topa te hāpxe'e 'āktux. Hak mū'āte Yeyox 'āktux, tu hāpxe'e 'āktux kamah. ²¹ Ha Topa te yūmū'ā Yeyox yūmmūgāhā', ha yūmū'āte Yeyox yūmmūg xe'e', tu yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. Yā Topa te yūmūg yīmōgātux, kopxix

yūmūg Yeyox yūmmūg. ²² Topa te yūmūg yīmū kax'āmi, hu: "Topa yōg". Kaxīy. Tute yūmū'ā' hōm Topa Koxuk. Hā kaxīy yūmū'āte' yūmmūg yūmūg yā Topa yōg xop, ha Topa te yūmū'ā popmāp-tup hāpxop xohix, yā yūmū'ā hāmaxnāp-tup punethok.

²³ 'Āte hām'āktux, ha Topa te' xupak, tuk kuxa yūmmūg. Hōmā 'āxop hak mōg 'ohnāg. 'Ātep-tup'ah 'āxop māmōg, huk mōg 'ohnāg 'āxop ha kōmēn Konīn tu'. ²⁴ 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'ākuxa mām Yeyox kopah, yīy tak mū'āte xe 'āxop mōgāp-tup'ah, xayīy 'ākuxa mām ka'ok, pa yūmū'ātep-tup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā', xayīy 'ākuxa hittup.

2

¹ Yā 'āte hāmppekaxex 'a 'āxop hak mōg putup'ah, nūy 'āxop māmōg hok. Yā 'ātep-tup'ah 'ākuxa hitup 'ohnāg. ² 'Āte 'āxop kuxa hitup 'ohnāg mīy, kopxix 'ūgkuxa hitup 'ohnāg kamah. Tep-te 'ūgkuxa hittupmāp-tup? Yā 'āxop te', pa 'ākuxa hittup 'ohnāg. ³ Hōmā 'āte 'āxop pu tappet kax'āmi, pa 'āxop hak mōg 'ohnāg, nūy 'āxop māmōg hok, pa 'āte 'āxop māmōg tappet tu'. Pax 'āxop hak mōg, kopxix 'ōg hāpkummuk mīy'ax pēnā', nūy 'ūgkuxa hittup 'ohnāg. Pa 'āxop tek kuxa hittupmāhā', pu' max. 'Āte' yūmmūg, 'ūgkuxa hittup, ha ta 'āxop kuxa hittup kamah. ⁴ Hōmā 'āte xa kax'āmi, nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, nūy 'āxop māmōg, tuk kuxa hittup 'ohnāg, tuk kuxa nōg, tuk pota punethok. 'A 'āte putup'ah, nūy 'ākuxa hittup 'ohnāg mīy, pa 'ātep-tup, xayīy 'āxop yūmmūg 'āte 'āxop putuppax.

Tik yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux

⁵ Yā hōmā 'āte 'āxop pu tappet kax'āmi, nūy 'āxop pu hām'āktux hu: "Āpu tik yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān, nōm te' tut mūti' nōm, nōm

te 'āxop kopa' xip". Kaxīy. Yā' xip 'āxop kopah, ha 'āxop kummugā miāx. Yā nōm tik xip'ah 'ūgmūtik, hu 'āte nōm kummugā 'ohnāg. ⁶ Pa 'āxop xohix te' yānān. 'Ūkux. ⁷ 'Āpu 'ūxaxogā', pu tu kux. 'Āpu tik kuxa hittupmā', puyīy 'ūkuxa tuknōg xexka hok, nūy Topa yōg putat max xak hok. ⁸ 'Āpu tik pu hām'āktux 'āxop te' putuppax. ⁹ Texīy 'āte xa tappet kax'āmi'? Yā 'ātep-tup, nūy 'ōg hāxopmā'ax kopit. 'Ok 'āxop te' mīy 'āte nōm xat? 'Ok 'āxop te tik yōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup? 'Ok 'āxop te' xaxok putup, pu tu' kux? ¹⁰ Yā 'āxop te tik yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux, ha 'āte' xaxok kamah, ha' kux. Tik te 'ūgkummugā 'ohnāg, pa 'āte' xaxok, ha' kux. 'Āte Kun-nix pu nōm 'āktux, 'āxop te' xaxok hah. Yā 'āxop te tik pu hām'āktux 'āxop te' xaxok. ¹¹ Yūmū'āte' xaxok, puyīy Hāmgāyāgnāg xut hok, pa yūmū'āte' xut. Hamūn yūmū'āte' yūmmūg Hāmgāyāgnāg tep-tup, nūy tik koxyōy.

Paot kuxanōg, hu ta' mōg

¹² Hōmāg mōg kōmēn Tonot tu', tu mōktuk xupep, tu Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu' yūmmūg Topa tep-tup 'āte Topa pu hāpxopmā 'ōnteh, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹³ Pak kuxanōg, 'āte yūmūg taknōy Tit xipix 'ohnāg tu', hu' kuxa mām ka'ok xop pu hām 'āktux hu: "Ūgmōg." Kaxīy. Hu tak mōg hāpxexka Māxenōn tu'.

Topa yōg hām'āpakmax'ax 'āktux max

¹⁴ Yā' max Topah. Xonat xop mōg, tu mōktu xonat puknōg xop mūtik yāykix xix tikmū'ūn mūtik, tu' xut, tu' pop xonat puknōg xop xix tikmū'ūn, tu nōm nūnnāhā', tu nūktu' mōxaha'. Ha' xape xop te' pēnāhā, tu' yūmmūg xonat xop ka'ok. Hā kaxīy Topa te yūmūg

mīy yāy yōg xop, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', 'ūka'ok Topah. Ha ta' hax max te hāpxumāhā'. Hā kaxīy tikmū'ūn te xohix nōy nā' mōg nōm te' yūmmūg 'ūmax Topah. ¹⁵ Ha ta 'āmānex xop te' puk kōnnōn kugōy hax max yōg, ha hax max mōg pepix Topa tu' hāptox tu'. Hā kaxīy yūmū'āte tikmū'ūn pu Kunnix 'āktux, ha mōktu tikmū'ūn xohix te Kunnix yūmmūg hāptox tu'. Yā yūmū'āte xohix pu Kunnix 'āktux, yā' kuxa kummuk xit xop pu', xi' kuxa kummuk xit hok xop pu'. ¹⁶ Pa yā hax max 'ohnāg 'ūkuxa kummuk xit hok xop pu', yā hax kummuk, yā xok kutox hax putuk, pa yā hax max 'ūkuxa kummuk xit xop pu', tu nōm hīnnāhā'. Yūmū'āte hax max putuk. 'Ok yūmūg max, nūy hax max putuk? ¹⁷ 'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max 'āktux, yā' max Topa yōg hām'āpak, tu hāpxop takat putuk. Yūmū'āte tikmū'ūn putuk 'ohnāg, nōm te Topa yōg hām'āktux 'āktux kummuk, tu hāpxop tamanat hāmenex putuk. Pa Topa te yūmūg mōkpok, kopix hām'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, ha Topa te' xupak kamah. Yūmū'āte hāpxe'e 'āktux. Yūmūg yā Kunnix yōg kāmānat.

3

Topa yōg pa'ax tup

¹ 'Āxop te putep mūn pe'āpaxex? 'Ōk 'ūgmū'āte yāy xexka 'āktux? 'Āmhok. Ōk 'ūgmū'āte tik nōy putuk? 'Āmhok. Yā tik tep-tup, puyīy tikmū'ūn tappet kax'āmi'. Tappet te: "Ūmax tihik nūhū'. 'Āpu nōm 'āpax!" Kaxīy. 'Ok 'ūgmū'ātep-tup tappet te kaxīy, 'āxop te nōm kax'āmi' pe' nōy te' kax'āmi'? 'Āmhok. 'Ātep-tup'ah. ² Tikmū'ūn te nōm tappet mōkupix, tu' yūmmūg, 'ūmax tihik. Hā kaxīy tikmū'ūn xohix te 'āxop pēnāhā', tu' yūmmūg, 'āte 'āxop pu hāmyūmmūgā max,

yā 'ūgkuxa max. ³ Ūnōy te tappet kax'āmi', hak mū'āte' mōgāhā tikmū'ūn tu'. Hā kaxīy Kunnix tek mūg pu hām yūmmūgāhā', hak mū'āte tikmū'ūn pu nōm yūmmūgāhā'. Hōmā tikmū'ūn te pipkup xox hā kax'āmi mīkaxxap pe yīmū'. Hā kaxīy Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa maxnāhā', puyīy hāpxopmā max.

⁴ Ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux nō'ōm, yā 'ūgmūg kuxa mām xe'e Topa kopah, yā 'ūgmūg kuxa mām Kunnix kopah. ⁵ Ūgmūg ka'ok 'ohnāg, tu' yūmmūg 'ohnāg Topa pu hāpxopmā', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Pa Topa tek mūg ka'ogāhā', 'ūyīy Topa pu hāpxopmā'. ⁶ Tutek mūg ka'ogāhā', 'ūyīy tikmū'ūn pu Topa yōg pa'ax tup yūmmūgā'. Topa yōg pa'ax tup te Topa yōg xat'ax putuk 'ohnāg. Topa yōg pa'ax tup kax'āmi 'ohnāg tappet tu'. Pa Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'. Topa yōg xat'ax te hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn, yīy ta' xakix tikmū'ūn. Pa Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa maxnāhā', tu tikmū'ūn mīy Topa yōg tikmū'ūn, yā tikmū'ūn hīnnāhā'.

⁷ Hōmā 'uhittap 'ūkax'āmi Topa yōg xat'ax mīkaxxap pe yīmū' pipkup xox hā, ha tikmū'ūn te' pēnāhā yā' max xe'ēgnāg Topah. Ha ta' xip Mōyyex, ha tikmū'ūn te' pēnāhā Mōyyex pa yīn max xe'ēgnāg, pa hāpxip 'Ihā Mōyyex pa yīn max xe'ēgnāg kutōgnāg nōy nā' mōg. Tikmū'ūn pa te māyōn yānām tot 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Mōyyex pa yīn pēnā tot 'ohnāg. Hā kaxīy Topa te yāy yōg xat'ax popmāhā'. Topa yōg xat'ax te hām'āktux tikmū'ūn 'ūkummuk, tu' xakix putup. Topa te' xat'ax popmāhā', ha tikmū'ūn te' pēnāhā 'ūmax xe'ēgnāg Topah. Hā kaxīy 'ūmax xe'ēgnāg Topa te yāy xat'ax popmāhā', ⁸ pa' max xe'ēgnāgnām Topa Koxuk te tikmū'ūn mīy Topa

yōg tikmū'ūn. ⁹ Topa yōg xat'ax te hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn, pa' max xe'ēgnāg Topa yōg xat'ax, pa' max xe'ēgnāg Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy 'ūyānān tu' max tat. ¹⁰ Yā' max xe'ēgnāgnām hōnhā. Hōmā yā' max xe'ēgnāg, pa' nōg. ¹¹ Hāmyāxatamuk xohix hā' pip 'ūxat'ax, tu' max xe'ēgnāg, pa' nōg. Pa hāmyāxatamuk xohix hā' max xe'ēgnāgnām hōnhā!

¹² Ūgmūg kuxa mām Topa yōg pa'ax tup kopah, huk mūg nōm 'āktux ka'ok, tuk mūg kuxanōg 'ohnāg. ¹³ 'Ap Mōyyex putuk'ah 'ūgmū'āte'. Mōyyex te yāy pa yīn mō'nīy topixxax hā, puyīy 'Iyaet yōg tikmū'ūn pēnā hok 'ūpa yīn te' max xe'ēgnāg kutōgnāg nōy nā' mōg, tu mōktu' nōg. ¹⁴ Yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te nōm putuk. Hōmā xix hōnhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te' mōkupix Topa yōg pa'ax hittap yōg tappet, tu' pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā topixxax te' pa yīn mō'nīy putuk, yīy ta hām yūmmūg 'ohnāg. Ha ta tik kuxa mām Kunnix kopah, tu' tihi Kunnix mūtik, hu' pa pip, tu hāmyūmmūg, ha 'ap xip'ah topixxax putuk, yā 'ūpa mō'nīy'ax xip 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg. ¹⁵ Hōnhā ha ta' pip Yoneo xop, tu' mōkupix Topa yōg xat'ax yōg tappet. Mōyyex te nōm kax'āmi', pa tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā topixxax te' pa mō'nīy putuk. ¹⁶ Pa Topa tappet te Mōyyex 'āktux, hu: "Tute yōkanām, nūy yūmūg xuxyā pēnā', ha' xut topixxax 'ūpa yīn tu'". Kaxīy. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax mōy, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg. ¹⁷ Yā Topa yōg tappet te: "Yūmūg xuxyā'". Kaxīy. Yā Topa Koxuk. Topa Koxuk xip tikmū'ūn mūtik, puxix tikmū'ūn kuxa kummuk xit. ¹⁸ Topa 'ūmax xe'ēgnāg, ha hōmā Mōyyex te Topa mūtik hām'āktux, yīy ta' max xe'ēgnāg Mōyyex pa'. Hā kaxīy yūmūg xuxyā Topa Koxuk

max xe'ēgnāg, tu' nūn tu nūktu
yūmūg kuxa tupmā nōy nā' mōg.

4

*Nax takat 'ohnāg te hāpxop max
xe'ēgnāg tat*

¹ Topa tek mūg pēnāhā', tuk
mūg kuxa ka', tuk mūg xat,
'ūyīy tikmū'ūn pu Topa yōg pa'ax
yūmmūgā', yīy tak mūg kuxanōg
'ohnāg. ² 'Ūgmū'āte hāpkummuk
mīy'ax xohix xaptop'ax kux, nūy
yāyhāhup hok, hu' koit 'ohnāg,
tuk mū'āte Topa yōg hām'āpak
max'ax 'āktux max, tu' koit 'ohnāg
'ūgmū'āte', pak mū'āte hāpxe'e
'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, ha
Topa te' xupak kamah, ha tikmū'ūn
te yāy kuxa kopa' yūmmūg
'ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux, tu'
yūmmūg 'ūgmū'āte hāpxopmā max.
³ 'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak
max'ax 'āktux. 'Ūkuxa mām hok
xop pa te Topa yōg hām'āpak
max'ax yūmmūg 'ohnāg, pa' nōy
xop te' yūmmūg. ⁴ Teptu 'ūkuxa
mām 'ohnāg? Yā Hāmgāyāgnāg, yā
nōm te hām xexka yōg tikmū'ūn
xat, tu tikmū'ūn putox ka'ogāhā',
puyīy tikmū'ūn Topa yōg hām'āpak
max'ax 'āpak kummuk, xix Yeyox
max xe'ēgnāg 'āpak kummuk xix
Topa max xe'ēgnāg yūmmūg 'ohnāg.
Hamūn, Yeyox te Topa putuk xe'e'.
⁵ 'Ūgmū'āte yāy 'āktux 'ohnāg, pak
mū'āte Yeyox Kunnix 'āktux nōm te
tikmū'ūn xat, tuk mū'āte hām'āktux
'ūgmū'āte 'āxop pu hāpxopmāhā',
yā Yeyox te nōm putup. ⁶ Hōmā
Topa te: "Pu yā xip kūyānām,
puyīy nōā' hāpkoxtap". Kaxīy.
Topa te' mīy kama kūyānām putuk
yūmūg kuxa kopah, yā yūmūg kuxa
tupmāhā'. Yā yūmūg kuxa tup,
kopxix yūmmūg 'ūmax xe'ēgnāg
Topah, tu Kunnix pa max yūmmūg
kamah.

⁷ Yā hāpxop xohix max xe'ēgnāg
pip yūmūg kopah, pa yūmūg max
'ohnāg, yā takat 'ohnāg putuk.

Yā' nax putuk, yā nax te hāpxop
max xe'ēgnāg tat, pa' pu'uk nax,
tu' takat 'ohnāg. Tikmū'ūn te
yūmūg pēnāhā', tu' yūmmūg Topa
'ūka'oknām, pa yūmūg pu'uk, yā
nax putuk. ⁸ Tikmū'ūn kummuk
te yūmūg kute'ex, pa yūmū'āte
hāpxopmā max kux 'ohnāg. Hāpxip
'īhā yūmūg kuxa mām pu'uk, pa
yūmūg kuxa mām kux 'ohnāg.
⁹ Tikmū'ūn punethok te yūmūg tu'
gāy, pa yūmūg xape pip. Yūmūg xūy,
pa yūmūg kuxa mām kux 'ohnāg.
¹⁰ Yūmūg xakix kōmnāg punethok,
yā Yeyox putuk, puyīy tikmū'ūn
pēnā' Yeyox mōg yūmūg mūtik.
¹¹ Hāpkummuk pip, ha yūmū yōg
hāmyāxatamuk tox hā yūmūg xakix
kōmnāg, tu Yeyox pu hāpxopmā
max, puyīy tikmū'ūn pēnā' Yeyox
mōg yūmūg mūtik. Yūmūg xakix
putup, pa Yeyox hi hāmyāxatamuk
xohix kux 'ohnāg hā. ¹² 'Ūgmūg
xakix kōmnāg, xayīy tu xa Topa
yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xayīy
hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux
'ohnāg.

¹³ Topa yōg tappet te: "Ūgkuxa
yūm, hu 'āte Topa yōg hām'āpak
max'ax 'āktux". Kaxīy. Topa Koxuk
te yūmūg kuxa māmāhā kamah,
ha yūmūg kuxa mām, hu yūmū'āte
Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux.
¹⁴ 'Ūgmū'āte' yūmmūg, hōmā Topa
te yūmūg xuxyā Yeyox putpu'
hīnnāhā', tuk mūg putpuk hīnnāp-
tup kamah, tuk mūg mōgāp-tup
'āxop mūtik Topa hah, tu mōktu
yūmūg pip putup Topa keppah.
¹⁵ Pa hōnhā 'ūgmūg xūy, xayīy
'āxop hāpxop max pop, ha Topa te
tikmū'ūn pu hāmmaxnāp-tup, ha
nōm xohix nōynāp-tup, tu Topa pu
hām'āktux nōynāp-tup, tu Topa pu
hām'āktux, hu: "Āmax, xatek mū'ā
hāmmaxnāhā". Kaxīy. Ha Topa te
yāy xexka mīy nōynā' mōg putup
'ūkuxa kopah.

Yūmū'āteputupax pepix pip xop

Topa yōg

¹⁶ Yīy tak mūg hup 'ohnāg, tuk mūg kuxa nōg 'ohnāg. 'Ūgmūg yīn pu'uk nōynā' mōg 'āmnīy xohix 'īhā, pa Topa te yūmūg kuxa ka'ogāhā 'āmnīy xohix 'īhā'. ¹⁷ Yūmūg xūy kutōgnāg hōnhā nūnte hām xexka tu', pa' nōg putup, ha hāpxip 'īhā' max xe'ēgnāg, tu' kux putup 'ohnāg pexkox tu'. Yā hōnhā yūmūg xūy, yā hāpxop kutōgnāg, pa pexkox tu' max xe'ēgnāg, yā hāpxop xexka'. ¹⁸ Yūmū'ātep-tup 'ohnāg hām xexka yōg hāpxop tikmū'ūn te nōm pēnāhā', pa yūmū'ātep-tuppax pepix pip xop Topa yōg tikmū'ūn te nōm pēnā 'ohnāg. Yā hāmpēnā xop 'ūnōg putup, pa hāmpēnā 'ohnāg xop pip mōkuma' mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

5

¹ Hamūn, yūmū'āte' yūmmūg yūmūg pip yāy pet kopah. Hā kaxīy yūmūg pip yāy yīn kopa kamah nūnte hām xexka tu'. 'Ūkpet nōg. Hā kaxīy 'ūkxok putup, yāg yīn xok putup, puxix Topa yūmū'ā 'ūgyīn nōy mīy pexkox tu', ha yūmūg pip putup 'ūgyīn tup kopah, yā 'ūkpet tup putuk. Topa mūn te nōm mīy, ha' xip putup mōkuma' mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ² Pa hōnhā yūmū'ātep-tup xexka yāy pet pexkox tu', yā yūmūg yīn tup putup, nūy nōm kopa' pi'. ³ Yūmūg pip putup yāy pet tup kopah, yā yūmū'āte mō'tat putup yāy yīn tup, nūy yūmūg koxuk hok pip'ah. ⁴ Hōnhā yūmūg pip yāy pet kopah, yā yūmūg yīn kopah, tu yūmūg kokōn. 'Ap max'ah. 'A yūmū'ātep-tup'ah yāy yīn putyōn, pa yā yūmū'ātep-tup pexkox yōg pet, yā yūmūg yīn tup putup. 'Ap yūmū'ātep-tup'ah yāy yīn nōm xok putup, pa yā yūmū'ātep-tup yāy yīn tup nōm xok putup 'ohnāg. Yūmūg yīn hittap xok putup, ha ta' pip putup yūmūg yīn tup pexkox tu'.

⁵ Topa te yūmūg mīy, 'ūyīy yūmūg yāy pet hā' nōy yānān, yā yāy yīn hā' nōy yānān, hu Topa te yūmū'ā' hōm yāy Koxuk. 'Ūxip Topa Koxuk, kopxix yūmū' yūmmūg Topa te yūmū'ā yūmūg yīn tup popmāp-tup.

⁶ Hā kaxīy yūmūg kuxa hittup. Yūmū'āte' yūmmūg yūmūg pip yāy yīn kopa nūnteh, pa yūmūg pip 'ohnāg Topa pet kopa pexkox tu'.

⁷ Hamūn, 'a yūmū'āte' pēnā'ah pexkox yōg hāpxop, pa yūmūg kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg.

⁸ Yūmūg kuxa hittup xexka', tup-tup, nūy xok, yā yāy yīn nīm, nūy pet nōy pa', yā yāy yīn tup pa', nūy Topa mūtik pi'. ⁹ Pa yūmū'ātep-tup, nūy Topa kuxa hittupmā', pe yūmūg pip yāy yīn kopah, pe yūmūg pip yāy yīn tup kopa pexkox tu'.

¹⁰ Hāpxip 'īhā yūmūg xohix mōg putup, nūy Kunnix keppak pi', ha tute yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit putup yūmū'āte nōm mīy nūnte hām xexka tu', ha yūmūg xohix te' pop putup yāy yōg hāpxop. Yūmū'āte hāpxopmā kummuk nūnte hām xexka tu', kopxix hāpxop kummuk pop putup. Pa yūmū'āte hāpxopmā max nūnteh, kopxix hāpxop max pop putup.

Topa xape xop

¹¹ Yūmū'āte Topa yīpkutuk yūmmūg, hu yūmū'āte tikmū'ūn xapit, puyīy Topa yōg putat hā mōg. Topa te yūmūg yūmmūg xe'e'. 'Ātep-tup, xayīy 'āxop 'ūgmūg yūmmūg kama 'ākuxa kopah.

¹² 'Ak mū'ātep-tup'ah, nūy xa yāy 'āktux 'ūxeheh, xayīy 'āxop 'ūgmūg putup. Pak mā'ātep-tup, xayīy 'āxop 'ūgmū yōg hāpxopmā'ax max yūmmūg, xayīy 'āxop 'ūgmūg 'āktux max. 'Ūgmū'ātep-tup, xayīy 'āxop tikmū'ūn pu hām'āktux max yūmmūg nōm te hāptopa pēnāhā', pa' kuxa yūmmūg 'ohnāg. ¹³ Pa 'āte yāy xexka 'āktux, kopxix putox kummuk putuk. Pa 'āte yāy xexka 'āktux, nūy Topa 'āktux max. Pa

'ūkputox max putuk, kopxix 'ūp-tup, xa hāmmāxnā'. ¹⁴ Kunnix te yūmūg putuppax, yīy yūmū'āte hāpxopmā max. Hamūn, yūmū'āte' yūmmūg tik puxet te' hep xop xohix pupi' xok, yā tikmū'ūn xohix 'ūkummuk, hu' xakix. ¹⁵ Kunnix te' hep xop xohix pupi' xok, puyīy tikmū'ūn yāy pu hāpxopmā pax hok, pa Kunnix pu hāpxopmā'. Tute nōm pupi' xok, tu putpu' hi'.

¹⁶ Tikmū'ūn te Kunnix yōg hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok, yā hāmpē'paxex kutōgnāg, tu hām'āktux mō'ka'ok, hu: "Kunnix 'ūkummuk". Kaxīy. Yā yūmūg putuk hōmā. Yā hōmā yūmū'āte Kunnix yōg hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok kamah. Pa hōnhā 'ap kaxīy'ah. Yā 'āte Kunnix yūmmūg xe'e'. ¹⁷ Tikmū'ūn 'ūm kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, yā tikmū'ūn kuxa tup. Hāpxop kummuk xohix 'ūhittap nōg, pa hōnhā 'ūtup hāpxop xohix, yā hi'ax tup, tu' max. ¹⁸ Yā Topa te hāpxopmā xohix te kaxīy. Hōmā yūmūg 'ūgāy xop, tu Topap-tup nōg. Pa Topa te nū'kutnāhā Kunnix, tu nōmhā yūmūg mīy Topa xape xop, tu mō yūmūg pok, 'ūyīy hep xop xohix mīy Topa yōg xape xop. ¹⁹ Yūmū'āte tikmū'ūn pu hām'āktux Topa te Kunnix mūtik tikmū'ūn xohix mīy Topa xape xop, tu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, pu tu' kux.

²⁰ Ūgmū'āte Kunnix pu hāpxopmā max, tuk mū'āte Kunnix 'āktux, yā Topa tek mū'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'ūyīy hām'āktux max, tuk mū'āte 'āxop xānāhā'. Ūgmū'āte Kunnix mūtik 'āxop xānāhā'. Āpu 'ūtux hok, puyīy Topa 'āxop mīy Topa xape xop, yā 'āxop gāy tu' kux. ²¹ Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg. Pa Topa tep-tup, yīy Kunnix te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax tat, tu yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg yāyhāk max xe'ēgnāg Topa keppah, tu yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

6

¹ Ūgmū'āte hāpxopmā max Topa mūtik, tu 'āxop pu hām'āktux, hu: Hōmā Topa te 'āxop pu hāmmāxnāhā'. Āpu hāpxopmā hitop hok hōnhā. Kaxīy. ² Topa te hām'āktux. Āpu 'ūxupax. Topa te: "Nōmhā 'āmnīy max xupep. 'Āte 'āxop 'āpak nōmhā. Ātep-tup nōmhā, nūy 'ākuxa kummuk xit, nūy 'āxop hāg tehet". Kaxīy. Ūxupax. Topa tep-tup, nūy 'āxop pu hāpxopmā max. Āpu nōm pop, puyīy Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat, 'ūyānān tu'.

³ Ūgmū'āte Topa pu hāpxopmā max, tuk mū'āte'pup'ah hāpkummuk mīy. Tikmū'ūn te' xak putup, pak mū yōg hāpkohe xipip-tup'ah. ⁴ Pak mū'āte'pup, nūy hāmmāx mīy xohix, puyīy tikmū'ūn pēnā', tu' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. Ūgmū'āte hāmmāx mīy, tu hāpkummuk hā tot, xix hāpkute'ex kummuk hā tot, xix xūy hā tot. ⁵ Yā tikmū'ūn tek mūg kix xikot hā, tuk mūg xex kanet ka'ok kopah, tu tikmū'ūn xohix te yāy tu nū'nāhā', nūy 'ūgmūg kute'ex kummuk, hak mū'āte Topa pu hāpxopmā punethok, tu mōgyōn kutōgnāg, tuk mūg xit kutōgnāg. ⁶ Ūgmū'āte hāpxe'e mīy, tu hāmyūmmūg, tu tikmū'ūn pu hāmmāx mīy, yīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. Topa Koxuk xip 'ūgmūtik, hak mū'āte Topap-tuppax xix tikmū'ūn putuppax, ha Topa 'ūka'ok, tu' xip 'ūgmūg mūtik, yīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. ⁷ Ūgmū'āte hāpxopmā xe'e'. Hā kaxīy 'ūgmū'āte Hāmgāyāgnāg kummugāhā', ha Hāmgāyāgnāg tek mū'ā kummugā 'ohnāg. ⁸ Tikmū'ūn yāg tek mūg 'āpak, pa' yāg tek mūg 'āpak 'ohnāg. Ūyāg tek mūg 'āktux kummuk, pa yā yāg nōy tek mūg 'āktux max. Ūyāg te hāmpē'paxex 'ūgmū'āte'

koit, pa' yāg nōy te hāmpē'paxex 'ūmū'āte' koit 'ohnāg. ⁹ Tikmū'ūn tek mūg yūmmūg 'ohnāg putuk, pa tikmū'ūn xohix tek mūg yūmmūg. Tikmū'ūn te hāmpē'paxex 'ūgmūg xakix putūmnāg, pa yāg mūg hi'. Tikmū'ūn tek mūg kix mīm topnāg hā, pak mūg xakix 'ohnāg. ¹⁰ 'Ūgmūg xūy, pa yāg mūg kuxa hittuppax. 'Ūgmūg yā hok xop, pak mū'āte tikmū'ūn putexop xexkanāhā putuk. Yūmū yōg hāpxop pip 'ohnāg putuk, pa yā hāpxop xohix yūmū yōg, yā Topa yōg hāpxop.

¹¹ 'Ūkxape xop kōmēn Konīn tu', 'ūgmū'āte 'āxop pu hām'āktux punethok, nūy xa' xuktux hāpxop xohix 'ūgmūg kuxa kopah. ¹² 'Ūgmū'āte yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux. Yā xate yūmūg yūmmūg. Pa 'āxop tep-tup, nūy yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux hok, hak mū'āte' yūmmūg 'ohnāg 'āxop kuxa'. ¹³ 'Āte 'āxop pu hām'āktux, yā yāy kutok pu hām'āktux putuk. 'Āte yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux. 'Āpu xuktux kama 'ākuxa yōg hāpxop 'ūgmūg putuk.

'Ūkummuk xop nīm

¹⁴ 'Āpu kuxa mām hok xop mūtik 'āmōg hok. 'Ap max'ah. Texīy max xop mōg 'ūkummuk xop mūtik? 'Ap mōg'ah, yā' max'ah. Texīy kuyānām xip hāpkoxtap kopah? 'Āmhok. 'Ūxip kuyānām, puxix tu' nōg hāpkoxtap. ¹⁵ Texīy Kunnix mōg Hāmġāyāgnāg mūtik? 'Ap mōg'ah, yā' max'ah. Texīy kuxa mām xop te kuxa mām hok xop hā' xape'? Yā 'ap xape'ah. ¹⁶ 'Ok max tikmū'ūn te Topa pet ha' mōg xix topa komut pet ha' mōg kamah? 'A' max'ah. Yā Topa te:

“'Ūkxip putup yāy yōg tikmū'ūn mūtik, tu nōm xop kopak xip putup.

'Ūgmūn yā nōm yōg Topah, ha nōm yā yōgnū tikmū'ūn.” Kaxīy.

¹⁷ Topa te xe:

“'Āpu kummuk xop nīm, nūy mōg.

'Āpu xupxet xop nīm,

ha 'āte 'āxop pop putup,

¹⁸ nūy 'āxop hā 'ōg 'ātak 'ūgmūn,

hak-tok pit xik hex 'āxop.

Hā kaxīy hām'āktux Topa, nōm te hāpxop xohix mīy yūmmūg.”

Kaxīy.

7

¹ 'Ūkxape max xop, Topa te yūmū'ā hāpxop xohix 'āktux xex. 'Āpu yūmū hāpkummuk mīy'ax kux, puyīy Topa yūmūg kuxa pix, tu yūmūg putup'ax kummuk nōā'. 'Āpu yūmū hāmmāynāg mīy, nūy Topa 'āpax max.

'Ūkuxa hittup Paot

² Pu yā 'ākuxa 'ūkxax. 'Ūgmū'āte tikmū'ūn kummugā 'ohnāg, tu tikmū'ūn koxyōy 'ohnāg, tu tikmū'ūn yōg hāpxop pop 'ohnāg. ³ 'A 'āte hām'āktux'ah 'āxop kummuk. Pa hōmā 'āte hām'āktux, xix hōnhā hām'āktux 'āte 'āxop xak, yā hōnhā 'āxop xak, xix pexcox tu 'āxop xak putup kamah. ⁴ 'Ūgkuxa yūm 'āxop kopah, tu hāmpēkxax 'āxop max. Yōgnū hāpkummuk pip, pak kuxa yūm, tuk kuxa hittup xexka'.

⁵ Hōmāg mūg mōg hāpxexka Māxenōn tu', tu mōktuk mūg mōxaha', hak mū yōg hāpkummuk punethok pip, yā tikmū'ūn tek mūg kute'ex kummuk, hak mūg kuxanōg. ⁶ Pa Topa te tikmū'ūn kuxa hittupmāhā', tuk mūg kuxa hittupmāhā kamah. Yā Tit nūn, nūy 'ūgkuxa hittupmā'. ⁷ Yā Tit xupep, yīg mūg kuxa hittup. Yā 'āxop max, yīy Tit kuxa hittup, hu 'ā nōm 'āktux, yīg mūg kuxa hittup kamah. Tit te hām'āktux 'āxop tek xak punethok, tu 'āxop te nōm tik kummuk tu yāyhāhup, tu 'āxop tep-tup punethok, nūy 'ā hā 'ātehet.

⁸ Hōmā 'āte 'āxop mānōg tappet hā, yīy 'āxop kuxa hittup 'ohnāg. Pa puxix, 'ūmaxa hittup. 'Ok pe'

kummuk 'ākuxa hittup 'ohnāg? 'Āmhok. Yā' max. Yā' max tappet. ⁹ Hōnhā 'ūgkuxa hittup. 'Ok 'ākuxa hittup 'ohnāg, 'ūyīg kuxa hittup? 'Āmhok. Pa 'ākuxa hittup 'ohnāg, hu hāpkummuk mīy'ax kuxyāhā'. Topa teptup 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy'ax kuxyā'. ¹⁰ Yā Topa tep-tup 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy'ax kuxyā, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit'ax. Yā hāmmax, 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, yā' max. Pax xa kuxa hittup 'ohnāg te' kuxa mām hok xop putuk, puxix tu' kummuk. Yā' kuxa hittup 'ohnāg te tikmū'ūn kix. ¹¹ Pēnā', Topa te hāpxop max mīy, 'lhā 'ākuxa hittup 'ohnāg. 'Āxop te hāmmax xak punethok, tup-tup punethok, pu tikmū'ūn yūmmūg 'āxop te hāpxe'e mīy. 'Āxop te hāpkummuk mīy'ax putup nōg xexka', tu nōm hāpkummuk mīy'ax yīpkutuk xexka', tu 'āxop tek xak punethok. 'Āxop te nōm hāpkummuk mīy'ax yānān mō'ka'ok, yā nōm tik kummuk yōg hāpkummuk mīy'ax yānān mō'ka'ok. Tikmū'ūn te' yūmmūg 'āxop te hāpxe'e xohix mīy.

¹² Yā hōmā 'āte xa tappet kax'āmi, xayīy 'āxop yūmmūg 'āxop tek mūg putuppax, tu Topap-tuppax kamah. Hā kaxīy 'āte xa tappet kax'āmi'. Nōm tik kummuk te' tut mūtik nōm, tu' tak pu hupmāhā'. Pa hā kaxīy 'āte xa' kax'āmi 'ohnāg. ¹³ Hōnhā 'ūgmūg kuxa hittup.

Yā 'āxop te Tito kuxa hit-tupmāhā', yīg mūg kuxa hittup punethok kamah. ¹⁴ Hōmā 'āte Tit pu hām'āktux 'āxop max. Hamūn, hōnhā 'āte hāmpkepaxex 'āxop max. 'Ūgmū'āte 'āxop pu hāpxe'e 'āktux mōkumakmōg, tu Tit pu hām'āktux 'āxop max. ¹⁵ Ha Tit te 'āxop putuppax nōy nā' mōg, tu' yūmmūg 'āxop yīpkox pip, tu Tit yōg hām'āktux 'āpak, tu' mīy. ¹⁶ Ūgkuxa hittup, yā 'ūgkuxa yūm 'āxop kopah.

8

Tayūmak nīm punethok

¹ Ūkxape xop, 'ūgmū'ātep-tup, xayīy 'āxop yūmmūg Topa te hāmmaxnāhā Yeyox kopa kuxa mām xop pu hāpxexka Māxenōn tu'. ² Ūyōg hāpkummuk punethok pip, nūy yōg kuxa mām'ax kopit, pa' kuxa hittup xexkanām, tu tayūmak punethok popmāhā'. Yāp-te xop kutōgnāg, pa' popmāhā 'ūpunethok. ³ Nōm te' popmāhā tayūmak xohix yāy yōg, tu tehomi' popmāhā'. Yā 'ūp-tup, ⁴ tuk mū'ā hām'āktux, hu: "Ūgmū'ātep-tup xexka' nū tayūmak popmā' Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxexka Yonex tu." Kaxīy. ⁵ Ūgmū'āte hāmpkepaxex, yā' xohix popmāhā'. Yā' xohix, ha nōm te Topa pu yāy popmāhā hāmāxap, tuk-nāy tu 'ūgmū'ā yāy popmāhā kamah, ha Topa tep-tup. ⁶ Tit te 'āxop hā' tehe', xayīy tayūmak yāy tu nū'xoh, hak mū'āte Tit mūtik hām'āktux, puyīy xe 'āxop hā tu tehet, puyīy tayūmak yāy tu nū'xo kux. 'Āxop te' nōy putuppax, hu tayūmak popmāhā'. ⁷ Āxop yāp-te xop kutōgnāg, pap-te xop xexka putuk. Yā 'āxop kuxa mām xexka', tu hām'āktux max yūmmūg, tu hāmyūmmūg xexka', tu' nōy hā 'ātepax xexka', tuk mūg putuppax xexka'. Āpu tayūmak xohix popmā kamah.

⁸ Āte 'āxop xat 'ohnāg, pa 'ātep-tup, nūy 'ōg putuppax'ax kopit. Yā 'āxop te' nōy putuppax, yā Yeyox putuk. ⁹ Āxop te' yūmmūg yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix te' nōy hā' tehe'. Hōmā 'ūhittap Yeyox 'ūp-te xop xexka pexcox tu', pa' nūn hām xexka tu', tu yāyhāp-te xop kutōgnāg, nūy yūmmū'ā hā tu tehet. Yeyox 'ūp-te xop 'ohnāg, pa yūmūp-te xop xexka mīy, yā yūmmū'ā hāmmaxnāhā'.

¹⁰ Āte hāmpkepaxex hā kaxīy, Hōmā hāmyāxatamuk nōy 'lhā

'āxop te tayūmak yāy tu nū'xoh kōnāmāhā'. Hōnhā tayūmak yāy tu nū'xoh kux, pu' max. 'Āxop te tayūmak popmāhā', ha ta' nōy xohix te' popmā 'ohnāg. 'Āxop tep-tuppax, nūy tayūmak popmā'.
 11 'Āpu tayūmak yāy tu nū'xoh kux hōnhā. 'Āxop te tayūmak nīm putuppax hāmāxap. 'Āpu tayūmak nīm putuppax hōnhā, nīm nīm kuxyā. 12 'Āxop te tayūmak nīm pax, puxix Topa tep-tuppax 'ōg nīm'ax. Pa' pip 'ohnāg 'ōg hāpxop, puxix Topa pu' max kamah. 13 'A 'ātep-tup'ah, xayīy 'āxop tayūmak xohix nīm, pa' nōy te' nīm 'ohnāg. Yā' max 'ūnōy te tayūmak nīm kamah 'āxop putuk. 14 Pa hōnhā 'ōg hāpxop punethok pip. Yā' max, 'āxop te nōm hā 'ātehet. Hāpxip, puxix tu' pip 'ohnāg 'ōg hāpxop, puxi' nōy 'āxop hā' tep-tup, yā' nōy yōg hāpxop punethok pip. Yā hā kaxīy 'āxop te hāpxop hok nīm putup, ha' nōy te hāpxop hok nīm putup yāy putuk. 15 Yā Topa yōg tappet te nōm 'āktux, hu:

“Tik te' pop hāpxop xohix, pap-te xop xexka 'ohnāg

Ha ta tik nōy te' pop hāpxop tīgnāg, pap hok xop 'ohnāg.” Kaxīy.

Tit xix yāy xape xop

16 'Āte Topa pu hām'āktux, hu: “Topa, 'āmax. Xate Tit pu hām maxnāhā', ha tutep-tup tikmū'ūn hā' tehe 'ūgmūn putuk”. Kaxīy. 17 Hamūn, hōmā 'āte Tit pu' xak, ha tutep-tup xexka', nūy 'āxop hā tu tehet. Tutep-tup, hu 'āxop ha' mōg. 18 'Ūgmū'āte taknōy mōkutnāp-tup Tit mūtik. Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te nōm putuppax, tu nōm 'āpak. Tute Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 19 Yeyox kopa kuxa mām xop te nōm yāy kutnāhā', puyīg mūg mūtik mōg, nūy 'ōg nīm'ax xop mōgā', nūy yūmmūg xuxyā Yeyox 'ūxexka mīy, xayīy 'āxop yūmmūg

'ūgmū'ātep-tup xexka', nūy 'āxop hāg tehet.

20 'Ūgmū'ātep-tup 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn hām'āktux, hu: “Paot te tayūmak yāg hā' xupxet”. Kaxīy. Yā 'ātep-tup'ah. 21 Pak mū'ātep-tup, nūy hāpxe'e mīy. Yā Topa te' pēnāhā xix tikmū'ūn te' pēnāhā kamah.

22 'Ūgmū'āte taknōy mōkutnāhā 'ūnōy mūtik. 'Ūgmū'āte taknōy yōg hāpxopmā'ax kopit punethok, huk mū'āte' yūmmūg 'ūmax, tup-tup xexka, nūy tikmū'ūn hā tu tehet. Nōm taknōy kuxa yūm 'āxop kopah, hu 'āxop hā tep-tup xexka'. 23 Tit yā yōgnū kāmānat, tu hāpxopmāhā 'ūgmūtik, nūy 'āxop hā tu tehet. 'Ūmōg putup 'ūtaknōy xop Tit mūtik. Yā' max 'ūtaknōy xop. Yeyox kopa kuxa mām xop te nōm mō'pok, nūy Kunnix pu' mīy hāpxop max, nūy Kunnix 'āktux max. 24 'Āpu nōm putuppax, puyīy Yeyox kopa kuxa mām xop yūmmūg 'āxop te nōm putuppax, tu' yūmmūg 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux max, tu' koit 'ohnāg.

9

Tayūmak nīm hāpxexka Yonex xop pu'

1 Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te hāpxexka Yonex yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pu' nīm tayūmak, ha 'āte xe xa kax'āmi putup'ah. 2 'Āte' yūmmūg 'āxop tep-tup, nūy tayūmak nō 'ā tehet, ha 'āte 'āxop 'āktux max hāpxexka Māxanōn xop pu'. 'Āte: “Āxape xop hāpxexka Genex yōg xop tep-tup, nūy tayūmak nōm hā tu tehet. Yā hāmyāxatamuk puxet hā Genex xop tep-tup”. Kaxīy. Ha Māxanōn xop te nōm mōkupix, tu hōnhā tutep-tup, nūy tayūmak nīm kamah. 3 Hōnhā 'āte 'ūtaknōy mō'pok 'āxop hah, nūy 'āxop 'āktux max hitop hok, pa' 'āxop te tayūmak nīm putup. Yā hā kaxīy 'āte hām'āktux hōmā. 4 Pa Māxanōn yōg xop mōg 'ūgmūtik 'āxop hah, tu' pēnāhā 'āxop yōg tayūmak nīm'ax

pip 'ohnāg, koxix 'ūgyāyhāhup putup, xix 'āxop yāyhāhup putup kamah. Hamūn 'ūgkuxa yūm 'āxop kopah. ⁵ 'Āte hāmpekpaxex 'ūmax 'ūtaknōy xop mō'pok hāmāxap 'āxop hah, puyīy 'ōg tayūmak nīm'ax yāy tu nū'xoh, 'āxop te hām'āktux xex, hak-nāy tu 'āxop hak mōg putup, tuk xupep putup, ha' pip 'ōg tayūmak nīm'ax, ha tikmū'ūn te' pēnāp-tup 'āxop tep-tup, hu' nīm tayūmak, pa' nōy te 'āxop xat 'ohnāg, pu' nīm.

⁶ 'Āpu 'ūxaxok hok, tikmū'ūn te hāpxop xap xok tīgnāg, puxix mīnta ta tīgnāg pop, pa tikmū'ūn te hāpxop xap punethok xok, puxix mīnta ta punethok pop putup. Hā kaxīy 'āxop te' nīm tayūmak tīgnāg, nūy ta hāmmaxnāk-tōgnāg, pa 'āxop te' nīm tayūmak xohix, nūy ta hāmmaxnā punethok. ⁷ 'Āxop te hāmpe'āpaxex 'ākuxa kopa tayūmak xohix nīm putup. 'Āpu 'ūnīm. 'Ūxupkūmīy xop kuxa hittup 'ohnāg. 'Āpu 'āxupkumīy hok. Tikmū'ūn te' nīm, 'ūnōy te' xat hah. 'Āmhok, yā' max'ah. Pa 'ākuxa tu hittup hā' nīm, yā' max, yā Topa tep-tuppax. ⁸ Ha Topa te 'āxop pu popmāhā 'ōg hāpxop xohix, ha mōktu 'ōg hāpxop xohix xexka' pip, tu 'āxop 'ūm hok'ah, yā mōkuma 'āmōg, tu 'ōg hāpxop pip, nūy 'āxop hāpxopmā max. ⁹ Hamūn, Topa yōg tappet te: "Topa te' popmāhā hāpxop xohix 'ūhok xop pu', tu hāmmaxnāhā mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg". Kaxīy.

¹⁰ Topa te hāpxop xap popmāhā', puyīy tikmū'ūn xoh hāpxopxap. Topa te xit'ax popmāhā', puyīy tikmū'ūn mā'. Topa te tikmū'ūn pu hāpxop xap xohix popmāp-tup, tu' tukgāp-tup, ha tikmū'ūn te mīnta ta xohix popmāp-tup. Hā kaxīy Topa te xa hāpxop xohix popmāhā', ha 'āxop te' nīm tayūmak xohix, ha Topa te tikmū'ūn pu maxnāp-tup nōm te' pop. ¹¹ Topa

te 'āxop mīy putup 'ūp-te xop xexka putuk, xayīy 'āxop tikmū'ūn pu' nīm mōkuma'āmōg, ha tikmū'ūn xohix te hām'āktux putup, hu: "Topa, 'āmax. Xatek mū'ā popmāhā hāpxop xohix". Kaxīy. ¹² 'Āxop te tikmū'ūn pu' nīm hāpxop xohix, yīy yōg hāpxop pip, puxix tu Topa pu hām'āktux, hu: "Topa, 'āmax, xate' popmāhā hāpxop xohix". Kaxīy. ¹³ 'Āxop te Kunnix yōg hām'āpak max'ax'āpak, tu' mīy mōkuma'āmōg, tu nōm 'āktux mōkuma 'āmōg, tu tayūmak xohix nīm hāpxexka Yonex yōg xop pu' xix tikmū'ūn nōy pu'. 'Āxop te' nīm punethok, yīy tikmū'ūn xohix te Topa 'āktux maxp-tup. ¹⁴ Tikmū'ūn te Topa pu 'āxop 'āktux maxp-tup, tu 'āxop putuppax. Topa te 'āxop pu' hōm hāpxop max, yā Topa te 'āxop pu' hōm yāy Koxuk. ¹⁵ Topa te yāy kutok xe'ēgnāg hōm. 'Āpu yūmū Topa pu hām'āktux, hu: "Topa, 'āmax. Xate yāy Koxuk hōm". Kaxīy.

10

¹ 'Ūgmūn Paot, tu yāy kutōgnāg pekpaxex, tuk gāy 'ohnāg, tu hām'āktux pu'uk, tu 'āxop puk max, yā Kunnix putuk. Pa tikmū'ūn te: "Paot te yāy kutōgnāg pe'paxex, tu hām'āktux pu'uk nūnte 'ūgmūg mūtik, pa hām'āktux ka'ok hato'ah". Kaxīy. ² Hāpxip 'īhāg mōg'ax, nūy xihip 'āxop mūtik. 'Āxop yāg te hāpkummuk mīy, koxix hām'āktux ka'ok. Pa 'a 'ātep putup'ah. 'Āpu hāpkummuk mīy hok. Hamūn, 'āte hām'āktux ka'ok 'ūkummuk xop pu'. Nōm te hām'āktux 'āte hāpxopmā kummuk, nūy yāy yōg putup'ax mīy. Yā' koit. ³ Hamūn, 'ūkxip hām xexka tu', pa Topa pu hāpxopmā max, nūy tikmū'ūn kuxa mām mā Yeyox kopah, tu tikmū'ūn mūtik yāy kix 'ohnāg, yā' kuxa mām hok xop putuk 'ohnāg 'āte'. ⁴ 'Ūkuxa mām hok xop te mīm topnāg hā yāy kix xix pox hā, xix mīkax hā.

'Ak mū'āte yāy kix hā kaxīy'ah. Pa Topa te 'ūgmūg ka'ogāhā', 'ūyīy Hāmgāyāgnāg yōg yāmīy xop yōg hāpkummuk mīy'ax nōā', xix Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax nōā', xix koit'ax nōā', xix hāmyūmmūgā'ax te koit nōā'. ⁵ Hām te' tux hok, pu tikmū'ūn Topa yūmmūg hok, ha 'āte nōm hāpxop ka'ok xohix koxyōy. 'Ūgmū'āte tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', puyīy Kunnix pe tu paxeh punethok, nūy Kunnix 'āpax. ⁶ 'Āxop te Kunnix tu' pip ka'ok, tu 'āyīpkox pip. Yā' max. Pak mū'āte yīpkox 'ohnāg xop te hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ⁷ 'Āxop te hāmyūmmūg kutōgnāg. 'Ok xip tihik, tu hāmp'e'paxex, yā Kunnix yōg tihik? 'Ūgmūg yā Kunnix yōg tihik kamah. ⁸ Topa tek xexkanāhā', pa 'āte nōm 'āktux kutōgnāg, pak yāyhāhup 'ohnāg. Nōm 'āktux, pu' max. Topa tek ka'ogāhā', 'ūyīy 'ākuxa hittupmā'. 'Ātep-tup'ah 'āxop nōā'. ⁹ 'Ap 'ātep-tup'ah 'ākuxanōā' yōgnū tappet hā. ¹⁰ Tikmū'ūn te: "Paot te hām'āktux ka'ok yāy yōg tappet tu', pa' xip nūnte yūmmūg kopah, puxix hām'āktux pu'uk, tu hām'āktux hitop mīy". Kaxīy. ¹¹ 'Ūmax, puyīy tikmū'ūn yūmmūg, pek mū'āte tappet kax'āmi', pek mū'āte 'āxop pu hām'āktux, yā yāy putuk. Pek xip nūnte, pek mōg, nūy 'āxop kopak xihip, yā yōgnū hām'āktux te yāy putuk.

¹² 'Ūtihi 'āxop kopa Yeyox yōg mō'pok xop te' koit xop, tu yāy xexka 'āktux. 'Ātep-tup'ah yāy xexka 'āktux, nūy 'ōm xop putuk. Yā tik hitop. 'Ōm te yāy yōg hāpxopmā'ax kopit, tu Topa yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg, tu yāy yōg xat'ax mīy. ¹³ Topa tek mūg mōkpok, 'ūyīy mūg tikmū'ūn kopa hāpxopmā max xix 'āxop kopa hāpxopmā max. 'Āte nōm 'āktux maxp-tup. Pa Topa tek

mūg mōkpok, 'ūyīy hāpxopmā nōy 'ohnāg. ¹⁴ Hōmāg mūg mōg 'āxop hah, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux 'āxop pu'. Topa tek mūg xat, 'ūyīy hāpxopmā', ha 'āte hāpxopmā nōy mīy putup'ah. ¹⁵ Pa tik nōy te Topa pu' hām, nūy tikmū'ūn kuxa māmā', ha 'āte nōm 'āktux putup'ah 'āte nōm kuxa māmāhā'. 'Āmhok. Yā' nōy te nōm kuxa māmāhā'. Pak mū'āte' hip 'āxop kuxa mām nōy nā' mōg putup, hak mū'āte' hip, 'ūyīy mūg hāpxopmā nōy nāg mōg 'āxop kopah. 'Ūgmū'āte hāpxopmā max, ha Topa te nōm putup, hak mū'āte hāpxop nōy mīy putup'ah 'āxop kopah, ¹⁶ tuk mū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux yūmmūg hāpxexka nōy tu', ha tik nōy te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux kamah. 'Ap 'āte nōm 'āktux putup'ah 'ūkpuxet te hām'āpak max'ax 'āktux. 'Āmhok. Yā' nōy te' kamah. ¹⁷ Pa Topa yōg tappet te: "Ok 'āxop te yāy xexka 'āktux putup? 'Āpu Topa xexka 'āktux". Kaxīy. ¹⁸ Topa te tikmū'ūn 'āktux max, puyīy tikmū'ūn tu max. Pa tikmū'ūn te yāy xexka 'āktux, puyīy tikmū'ūn tu kummuk.

11

Paot xix Yeyox yōg mō'pok te' koit xop

¹ 'Āte hām'āktux hā hāpkute'ex kutōgnāg putup. 'Āpu 'ūg 'āpax. ² 'Āte 'āxop yīpkūmīy, ha Topa te 'āxop yīpkūmīy. 'Ātak te yāy kutok hex xat, pu yāy tax tik puxet mūtik. Yāk-tok hex yā tuk tup max. Hā kaxīy 'āte 'āxop popmāhā Kunnix pu', yā yāp-xet pu'. Hā kaxīy 'āxop te hex tuktup max putuk. ³ Pa 'ūgkuxanōg. Hōmā 'āxop te Kunnix tu 'āpip ka'ok, tu Kunnix putuppax xe'e'. Pa 'āte hāmpekpaxex 'āxop te hāmpe'āpaxex kummuk putup, nūy Kunnix nīm, yā 'Ema putuk. Tute hāmpe'paxex kummuk. Yā kāyā yōg

koit'ax kopa' kuxa yūm. ⁴ Hamūn nōm Yeyox yōg mō'pok xop te' koit xop te 'āxop ha' mōg, nūy Kunnix nōy 'āktux, yā yōgnū Kunnix xe'e 'ohnāg, pa 'āxop te tik yōg hām'āktux 'āpak. 'Āxop te' koxuk nōy paha', 'a Topa Koxuk'ah. Hōmā 'āxop te Topa Koxuk paha', hak mūg pip 'āxop kopah. Pa 'āxop te hām'āpak nōy paha', 'a yōgnū putuk'ah 'ūgmū'āte 'āxop pu nōm 'āktux.

⁵ 'Āxop te hāmpē'āpaxex Yeyox te mō'pok nōm te' koit xop. 'Ok xexka 'ōhōm, ha tak mūn kutōgnāg? 'Āmhok. ⁶ 'Āte' yūmmūg 'āte hām'āktux max yūmmūg 'ohnāg, pa 'āte hāmyūmmūg, tu nō hāmyūmmūgā max. 'Āxop tek mūg 'āpak punethok, hu' yūmmūg.

⁷ Hōmā 'āte 'āxop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, pa 'ōg tayūmak pop 'ohnāg. 'Āte yāy kutōgnāg mīy, xayīy 'āxop 'āxexka'. 'Ok 'āte hāpkummuk mīy? 'Āmhok. ⁸ Hōmā 'āte hāpxopmā max 'āxop kopah, 'ihā Yeyox kopa kuxa mām xop nōy te 'ā' popmāhā tayūmak. 'Āte 'ūyōg hāpxop pop, nūy 'āxop hāg tehet, yā' xupxet putuk. ⁹ 'Āte hāpxopmā max 'āxop kopah, pa 'āte 'āxop yōg hāpxop xak 'ohnāg xix 'ōgnū tayūmak xak 'ohnāg, pa hāpxexka Māxenōn yōg taknōy xop te 'ā' nūnnāhā hāpxop xohix. Hōmā 'āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg, tu 'a 'āte 'ōg hāpxop pop putup'ah. 'Āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg putup. ¹⁰ 'Āte hām'āktux Kunnix mūtik. 'Āte hām'āktux 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup hāpxexka Genex yōg tikmū'ūn pu', pa 'āte 'ūyōg hāpxop pop putup'ah, ha tikmū'ūn tek hupmāp-tup'ah. ¹¹ Teptu 'āte nōm 'āktux? 'Ok 'āte 'āxop putuppax 'ohnāg? 'Āmhok. 'Āte 'āxop putuppax.

¹² Hōnhā 'āte Kunnix puk hām putup, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūkummuk Yeyox yōg mō'pok te'

koit xop, puyīy yāy xexka 'āktux hok. Hamūn, nōm te hām'āktux hāpxopmā yāg mūn putuk. Pa' koit. ¹³ 'Āp Kunnix yōg mō'pok xop xe'e'ah nō'ōm, yā' koit xop. Nōm te hām'āktux hāpxopmā max, tu Kunnix yōg mō'pok xop putuk. ¹⁴ Hāmūn, Hāmgāyāgnāg te yāyhā pexkox yōg nū'pok xop putuk, yā' max xe'ēgnāg xop putuk. ¹⁵ Tikmū'ūn xohix te' yūmmūg Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn te hāpxe'e mīy xop putuk. Nōm te hāpkummuk mīy, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax xohix yānān putup.

Hāpxop kummuk Paot yōg

¹⁶ 'Āte xe hām'āktux, 'āpu hāmpē'āpaxex hok, 'āte hāpxopmā hitop. Pa 'āxop te hāmpē'āpaxex, 'āte hāpxopmā hitop, kopxix yāy xexka 'āktux, yā tik hitop putuk. ¹⁷ 'Āte hām'āktux putup, pa Topa te hām'āktux te kaxīy putup'ah. 'Āte yāy xexka 'āktux, kopix tik hitop putuk. ¹⁸ Pa' pip tikmū'ūn xohix, tu yāy xexka 'āktux, yā hām xexka yōg tikmū'ūn kummuk putuk, yīy 'āte yāy xexka 'āktux putup kamah. ¹⁹ 'Āxop te hāmpē'āpaxex hāmyūmmūg xexka', xayīy 'āxop hitop 'āpakpax. ²⁰ Tik te 'āxop xatpax, ha ta 'āxop nōm 'āpax, tu' mīy. Tik te 'ōg hāpxop pop, ha ta 'āxop nōm popmā'. Tik te 'āxop tuxhok, xa hāpxopmā hok, ha ta 'āxop nōm mīy 'ohnāg. Tik te yāy xexka 'āktux, ha ta 'āxop hāmpē'āpaxex 'ūxexka tihik. Tik te yāy yīm hā 'āpa yīn kix, ha ta 'āxop hāmpē'āpaxex yā' max tihik. ²¹ 'Ūgyāyhāhup, pa 'āte hām'āktux putup, 'ūgmūg pu'uk hu nōm tik te hāpxopmā putuk 'ohnāg.

Pa tik te yāy xexka 'āktux, kopxix yāy xexka 'āktux putup kamah, tu hām'āktux hitop. ²² 'Ok tik te 'Emeneo xop kopa' pip? Hamūn, yāg mūn kamah. 'Ok tik te

'Iyaet xop kopa' pip? Hamūn, yāg mūn kamah. 'Ok 'Amanām yōg xupepmā xop kopa' pip tihik? Hamūn, yāg mūn kamah. ²³ 'Ok tik te Kunnix pu hāpxopmā max? Hamūn. 'Āte Kunnix pu hāpxopmā max punethok. Yā 'āte hām'āktux hitop, tup-tox kummuk putuk. 'Ūhām pu'uk tihik pak hām ka'ok. Tik pip kutōgnāg kanet ka'ok kopah, pak xip punethok kanet ka'ok kopah. Tikmū'ūn te nōm kix kutōgnāg xikot hā, pak kix punethok xikot hā. Tik xakix kutōgnāg kōmnāg, pak xok punethok kōmnāg. ²⁴ Yoneo xop tek kix xikot hā 'ūxohix te' ³⁹. Hā kaxīy 'ūgkix xohix te' ⁵. ²⁵ Hōm xop tek kix punethok xikot hā. Hā kaxīy 'ūgkix 'ūxohix te' ³. Yoneo xop te mīkaxxap punethok hāg tux yāp-xet, nūy 'ūkputex. 'Ūgmū yōg mīpkox yāy koxyōy tikoyuk kōnāg yīmū', tuk xip puxet kōnāg kopa māyōn mōg tox hā xix 'āmnīy tox hā. ²⁶ 'Āte hāpkumep punethok, tuk xok punethok kōmnāg kōnāg xexka kopah, tu xupxet tep-tex punethok kōmnāg, ha Yoneo xop tek kummugāhā' xix Yoneo kūnāpa pip xop te'. 'Ūkxok kōmnāg kōmēn kopah, xix mīmātik kopah, xix kōnāg xexka kopah, hā' xape te' koit xop tek kummugāhā'. ²⁷ 'Ūghām ka'ok, hu 'āmnīy punethok 'īhā mōgyōn kutōgnāg, tu putup tek putex punethok, tu kōnāg putup tek putex punethok, tuk xit'ax pip kutōgnāg, xik pet pip kutōgnāg, xix yōg topixxax kutōgnāg, ²⁸ xix hāpxop xohik-tōgnāg, tu 'āmnīy xohix hā 'āte hāpxopmāhā Yeyox kopa kuxa mām xop xohix pu', yāg hām ka'ok. ²⁹ Hamūn, Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'uk, kopxix 'ūgkuxa hittup 'ohnāg, tuk pu'uk kamah. Tikmū'ūn te Yeyox kopa kuxa mām xop mōgāhā', pu hāpkummuk mīy, kopxix 'ūggāy, tuk kuxa hittup 'ohnāg.

³⁰ Pax 'ū yāy xexka 'āktux, kopxix yāy pu'uk 'āktux putup. ³¹ 'Ūxip Topa yā yūmūg xuxyā Yeyox mūktak. 'Ūmax xe'ēgnāg Topah, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. Tute' yūmmūg 'āte' koit 'ohnāg. ³² Hōmā 'ūkxip kōmēn Namān tu', ha ta' xip hāpxexka yōg xat'ax yōg gohenanok te mō'pok xonat, puyīy kōmēn pak'ax yōg hāmyīkox pēnā', puyīy xonat 'ūgmūy. Yā mīkaxxap hā nō'ōm hāmpak'ax, tu' tox. ³³ Pa' xip hāmkoxnāg hāmpak'ax tu', ha 'āte nōm hāg xupep, tu manex kopak yūm, hak xape tek yīxohōnnāhā manex hā poxit hā, ha tak mōg.

12

Paot te hāpxop xe'ēgnāg pēnāhā pexkox tu'

¹ 'A' max'ah, yāy xexka 'āktux, yā' kummuk, yā 'āte xe yāy xexka 'āktux putup. 'Āte yāy yōnkup'ax 'āktux putup, yā Topa te 'ā' mūg hāpxop xohix 'ūgyōnkup hā. ² Hōmā hāmyāxatamuk te' ¹⁴ 'īhā hām tek mūg, nūy 'ūgmōgā pepix pexkox tu'. 'Āte' yūmmūg'ah, 'ok pek mōg, 'ok pek yōnkup, 'āte' yūmmūg'ah. Yā Topap-xet te' yūmmūg. ³ 'Āte xe hām'āktux. 'Ok pe hām tek mūg, nūy mōgā pepix pexkox tu', 'ok pek yōnkup, 'āte' yūmmūg'ah, pa Topap-xet te' yūmmūg. ⁴ 'Ūkxip 'ōnte pexkox tu', tu hāpxop xe'ēgnāg 'āpak, pa nōm 'āktux yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te nōm xop 'āktux yūmmūg 'ohnāg. ⁵ 'Āte yāy xexka 'āktux putup'ah, pa yāy pu'uk'ax 'āktux putup. ⁶ Pax 'ū yāy xexka 'āktux, kopxix hām'āktux hitop putup'ah, pa hāpxe'e'āktux. Pa 'āte yāy xexka 'āktux putup'ah. 'Āte yāy xexka 'āktux, puxix tikmū'ūn hāmpē'paxex 'ūgxexka'. Pa 'āmhok, tikmū'ūn te yōgnū hāpxopmā'ax pēnāhā', tu yōg hām'āktux 'āpak, puxix tikmū'ūn 'ūgyūmmūg.

7 Pa Topa tep-tup'ah, 'āte yāy xexka pekpaxex. 'Āte' pēnāhā' hāpxop max xe'ēgnāg pexkox tu', yīy ta 'ā' hōm Topa te' hāpxūy, yā mīmyām putuk 'ūgyīn kopah, yā Hāmgyāyāgnāg yōg mō'kutnā'ax putuk tuk xūygāhā', 'ūyīy yāy xexka pekpaxex hok. 8 'Āte Topa pu yāy xūy 'āktux tikoyuk, tu Topa pu' kax, puyīy 'ūkxūy xut. 9 Pa Topa te: "Āmhok, puxix. 'Ūkxip 'āmūtik, tu xa hāmmaxnāhā'. Puxix. 'Ūgka'ok, 'īhā 'āpu'uk". Kaxīy. Topa tek hittupmā 'ohnāg. Puxix, 'ūgkuxa hittup. 'Āte yāy pu'uk'ax 'āktux maxp-tup, ha Kunnix xip 'ūgmūtik, tu hāpxopmā max punethok putup. Yā' ka'ok Kunnix. 10 'Ūgpu'uk, ha tikmū'ūn tek mūn 'āktux kummuk, hak xūy, ha tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, ha' max'ah hāpxop, 'īhā 'āte Kunnix pu hāpxopmāhā'. Pa puxix. 'Ūgkuxa hittup. 'Ūkpu'uk, kopxix 'ūgka'ok.

Putep mūn mīy putup Yeyox kopa kuxa mām xop

11 Hamūn, 'āte hām'āktux hitop nōmhā, pa 'āxop tep-tup. 'Āxop te hāmpe'āpaxex 'ohnāg 'ūgmax. Hamūn, 'ūkpu'uk, pak max kamah, yā Yeyox yōg mō'pok te' koit xop putuk, nōm tihi 'āxop kopah. 12 'Ūkxip Yeyox yōg mō'pok xop kopah. 'Āxop te' yūmmūg, tu' pēnāhā hāpxopmā'ax 'āte nōm mīy punethok. 'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'āxop kopah, ha 'āxop te' yūmmūg Topa te' mīy, ha 'ākuxa te' yēy. Yā hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. 13 'Āte 'āxop kopa hāpxopmāhā', Yeyox kopa kuxa mām xop nōy xohix kopa putuk, pa 'āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg xix 'ōg tayūmak, pa Yeyox kopa kuxa mām xop nōy xohix te 'ā hā' tehet, tu 'ā' popmāhā hāpxop xix tayūmak. Yā hā kaxīy max'ah. 'Āte' kummuk mīy. 'Apu 'ūxaxogā', pu tu' kux.

14 Hōnhā putat tikoyuk 'īhāg mōg putup 'āxop hah, tu 'a 'āte xa tuk kax putup'ah. 'Āte 'āxop putup, pa 'ōg tayūmak putup'ah. Hamūn, 'ūmax'ah 'ūk-tok te yōg 'ātak pu popmāhā hāpxop xohix xi' tut pu', pa' max 'ātak tek-tok pu' popmāhā hāpxop xohix xi' tut te'. 15 Hak kuxa hittup, tu yōgnū hāpxop xohix pōpmāhā', tu xa hok hām ka'ok putup, nūy 'āxop hāg tehet. 'Āte 'āxop putuppax xexka'. 'Ok 'āxop tek putuppax putup kutōgnāg?

16 'Āxop te' yūmmūg 'āte' pop 'ohnāg 'ōg hāpxop, pa tikmū'ūn te hām'āktux putup 'āte 'āxop pu' koit, tu 'āxop mōgāhā, pa' koit. 17 Texīy? 'Ok 'āte tik mō'pok, puyīy 'ōg hāpxop pop? 'Āmhok. 18 'Āte Tit pu: "Āpu mōg tikmū'ūn hah". Kaxīy. Yīy ta' mōg Tit 'āxop hah. Ha 'āte taknōy nōy mō'kutnāhā Tit mūtik. 'Ok Tit te 'ōg hāpxop pop? Putep hāmpe'āpaxex? 'Āmhok. 'Ok Tit te hāpxopmā tek mūn putuk? 'Ok Tit tep-tup 'āte nōm putup? Hamūn. 19 'Ok 'āxop te hāmpe'āpaxex 'ūgmū'ātep-tup, tu hām'āktux punethok, xayīy 'āxop 'ūgmūn putup? 'Āmhok. Pak mū'āte hām'āktux, ha Topa te nōm 'āpak, ha Kunnix tep-tup nōm hām'āktux. 'Ūgmū'āte hāpxopmā xohix, nūy 'āxop hāg tehet. 20 'Ūgkuxa nōg. 'Āte hāmpekpaxex 'ūgmūg mōg putup 'āxop hah, pa 'āxop te yāyhā kummuk, tu' putuk 'ohnāg 'āte nōm putup. 'Āte hāmpekpaxex 'āte' putuk 'ohnāg 'āxop te nōm putup. 'Ūgkuxa nōg. 'Āte hāmpekpaxex 'āte 'āxop pēnāp-tup, 'īhā 'āxop te yāy māmōg, tu 'āxop te' yīpkumīy, tu 'āxop gāy, tu 'āxop te' xupkūmīy, tu hām'āktux kummuk, tu hāpxūmāhīy, tu yāy xexka pe'āpaxex, tu yāy kute'ex pax. 21 'Ūgkuxa nōg. 'Āxop hak mōg putup. 'Āte hāmpekpaxex Topa tek mūn yāyhāhupmāp-tup 'āxop

kopah, hak kuxa hittup 'ohnāg putup. 'Āte' pēnāp-tup tikmū'ūn kummuk nōm te hāpkummuk mīy, pa' yāyhāhup 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy'ax kux 'ohnāg, yā' nōy hā' xupxet, tu hāpkummuk mīy'ax xohix putuppax.

13

Hām'āktux kux'ax

¹ Yā putat tikoyuk nōmhā, ha tak mōg putup 'āxop hah. Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn tix 'ok pe tikoyuk te, 'Nōm te hāpkummuk mīy, hak mū'āte hāpkummuk mīy'ax pēnāhā". Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax. Pa yāp-xet te nōm 'āktux, 'āpu nōm 'āpax hok." Kaxīy. ² Hōmā putat tix 'īhā 'āte hāpkummuk mīy xop pu hām'āktux, hu, "Āxop te hāpkummuk mīy. 'Āpu 'ūhup!" Kaxīy. Hōmā 'āte xe nōm 'āktux. Hāpxip 'īhāg mōg putup 'āxop hah, tu 'āte hāpkummuk mīy xohix xop xūyḡāp-tup. ³ 'Āte hāpxop xe'e mīy putup, ha 'āxop te' pēnāp-tup, tu' yūmmūg Kunnix te 'ā yāy 'āxet'ax hōm. Kunnix 'ūka'ok. 'Āxop te nōm pēnāhā'. ⁴ Pa hōmā Kunnix 'ūpu'uk, yā tikmū'ūn tep-tex mīpkupnix yīmū', pa hōnhā 'ūxip, ha Topa te' hīnnāhā', yī hōnhā' ka'ok. Yūmū'āte Kunnix kopa kuxa mām, tu nūmūtik mōg, tu yūmūg pu'uk, pak mūg tip-tup 'āxop kopah, ha Topa tek mūg ka'ogāp-tup.

⁵ 'Āpu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit. 'Āpu yāy kopit, nūy yāy kuxa yūmmūg. 'Ok 'ākuxa mām Yeyox kopah? Hamūn, 'āxop te' yūmmūg Yeyox xip 'ākuxa kopah. Pa 'ākuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah, puxix Yeyox xip'ah 'ākuxa kopah. ⁶ 'Āte' hip 'āxop te' yūmmūg putup 'ūgmūg xe'e', tuk mūg pip Yeyox yōg mō'pok xop kopah. ⁷ 'Ūgmū'āte Topa pu hām'āktux, tu' xak, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy hok. 'Ak mū'ātep-tup'ah, pu tikmū'ūn hām'āktux 'ūgmūg hām max 'āxop kopah, yā

'āxop te hāmmax mīy, pak mū'ātep-tup, xayīy 'āxop hāmmax mīy, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūgmūg pu'uk, pa Topa 'ūka'ok. ⁸ 'Ūgmū'āte hāpxe'e koxyōy 'ohnāg, pa hāpxe'e 'āktux yūmmūg. ⁹ 'Ūgmūg pu'uk, ha tikmū'ūn tek mūg putup nōg, kopxik mūg kuxa hittup. 'Āxop ka'ok, kopxik-mūg kuxa hittup, tuk mū'āte Topa pu hām'āktux, tu ta tuk kax, pu Topa 'āxop max xe'e mīy. ¹⁰ 'Ūkxip hāptox 'āxop tu', tu nū' tappet kax'āmi', nūy 'ūggāy 'ohnāg 'āxop kopah, yā Topa tek xexka mīy putup 'āxop kopah, 'ūyīy 'āxop hāg tehet, 'ūyīy 'āxop koxyōy hok.

¹¹ 'Ūkux'ax tappet. 'Ūkxape xop, 'āpu 'ūxax, nūy hāpxopmā max xohix. 'Āpu yōgnū hām'āktux 'āpax. 'Āpu 'āp-tox puxet 'āxop. Yāy kix hok, ha Topa te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, tu 'āxop kopa xip putup, nūy 'ākuxa māmā'.

¹² 'Āpu yāy mūy xape max xop putuk. Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te hām'āktux 'āxop pe'paxex.

¹³ Topa yōg tikmū'ūn xohix te 'āxop pe'paxex. ¹⁴ 'Ūgmū'ātep-tup, puyīy yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop pu hāmmaxnā', xayīy 'āxop mūtik mōg. Tu ta tu' kux.

**PAOT TE HĀPXEXKA
GANAX YŌG
TIKMŪ'ŪN PU
TAPPET KAX'ĀMI'**

*Tute' kuxa mām ka'ok xop pu
'āneo*

¹ Ūgmŭn Paot. 'Āte xa kax'āmi nŭhŭ tappet. Yeyox Kunnix tek yāyikutnāhā', xix Topa tek yāyikutnāhā'. 'A tikmŭ'ŭn tek nŭnnā'ah. Pa Yeyox Kunnix te nŭgkutnāhā', xix yŭmŭg 'Ātak Topa te'. Yā nŏm te Yeyox Kunnix putpu' hīnnāhā'. ² Nŭnte ti yŭmŭg xape xop. Yā' xohix te xa 'āneo hŏm, xix hāpxexka Ganax yŏg kuxa mām ka'ok xop xohix pu 'āneo hŏm.

³ Pŭyā yŭmŭ yŏg 'Ātak Topa xa hāmmaxnā', xix yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmmā.

⁴ Yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix te yāy mŭn hŏm, nŭy yŭmŭg pupi tu' xok, yŭmŭ'āte hāpkummuk mīy hah. 'Ūxok, nŭy yŭmŭg mŏy hām xexka kummuk kopah. Yā yŭmŭ yŏg 'Ātak Topa tep-tup. ⁵ 'Āpu yŭmŭg xohix te Topa max xe'ēgnāg 'āktux mŏ'kumak mŏg, tu' xuktux kux 'ohnāg. Hamŭn.

*Yā hām'āpak max puxehnāg Topa
yŏg*

⁶ 'Āy! 'Āxop texīy tu Topa nīm mŏ'ka'ok. Tute 'āxop xānāhā', puyīy Kunnix xa hāmmaxnā'. Pa 'āxop te hām'āpak max nŏy 'āpak nŏmhā'. Yā hām'āpak'ax puknŏg, 'ap Topa yŏg'ah. ⁷ 'Ap xe'e'ah. Nŏm xop te 'āxop kummugāhā', tu' xak, nŭy Kunnix yŏg hām'āpak max'ax nŏy yānān, pu tu' yāyhā hitop. ⁸ Pax 'ŭgmŭg xa hām'āpak max nŏy 'āktux, puxix Topa 'ŭgkummugā', nŭy pago. Pax pu pexkox yŏg nŭ'pok xop nŭn pexkox tu', tu xa hām'āpak max

nŏy 'āktux, puxix Topa 'ŭkummugā', nŭy pago. Hamŭn. Hŏmā 'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, ⁹ 'ŭgmŭ'āte hām'āktux tap, tu hŏnhā nŏm 'āktux 'ŭxeheh. Tik 'ŭm te hām'āpak max'ax puknŏg 'āktux, pŭyā Topa nŏm kummugā', nŭy tu pago. Yā nŏm hām'āpak max puknŏg. ¹⁰ Piyā 'āte' xak nŏmhā'? 'Ok pe tikmŭ'ŭn te yŏg hāpxopmā'ax putup? 'Ok pe Topa te yŏg hāpxopmā'ax putup? Yā Topah, 'a tikmŭ'ŭn'ah. Pax 'ŭg xak, puyīy tikmŭ'ŭn yŏg hāpxopmā'ax putup, kopxik mŭn hām hok Topa tu'. Yā tikmŭ'ŭn tuk hām'ax. Pa Topa mŭn puk hām xe'ēgnāg.

Texīy Topa te Paot mŏ'kutnāhā'

¹¹ 'Ūxape xop, 'āte 'āp-tup, xayīy hāmŭmŭg. 'Āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'a tikmŭ'ŭn tek xat'ah, 'āte nŏm hām'āpak max'ax 'āktux. ¹² 'A tikmŭ'ŭn te 'ā hāmŭmŭgā'ah, tu 'ā' xuktux'ah, pa Yeyox Kunnix te'.

¹³ Ha ta 'āxop te yŭmŭ yŏg hāpxopmā'ax yŭmŭg tap. Hŏmā 'āte Yoneo xop yŏg hāpxopmā'ax tat, tu Kunnix kopa' kuxa mām xop kute'ex kummuk pax, tu' xak, nŭy nŏm pu hāpkummugā', puyīy nŏm xop yāxatat, tu yāy nŏā'. ¹⁴ Hak xexka nŏynāg mŏg Yoneo xop kopah, yā Yoneo xop mŏnāy xop yŏg hāpxopmā'ax xohix tat 'āte'. Yā' xat'ax xohix 'āte' mīy māynāg, tu' xat'ax 'ŭm xaxok 'ohnāg.

¹⁵ Hŏmā 'ŭktut tek put xet'ah, 'hā Topa 'ā yāyikutnāhā', tuk xānāhā', nŭy mŏgkutnā'. Yā Topa te 'ā hāmmaxnāhā', ¹⁶ tu 'ā' mŭg yāy kutok pit, 'ŭyīy hām'āpak max'ax 'āktux Yoneo xop hā' puknŏg xop pu'. 'Āte tikmŭ'ŭn 'ŭm yīkopit 'ohnāg. Nŏm te tuk mŭn yŭmŭgā 'ohnāg. ¹⁷ 'Ak mŏg' ah kŏmēn Yenoyanēn tu', tu hām'āktux 'ohnāg Yeyox yŏg mŏ'pok xop mŭtik. Yā Yeyox te nŏm mŏ'pok hāmāxap, tuk-nāy tuk mŭn mŏgkutnāhā. Ha tak mŏg 'Anap tu', tu mŏktuk xupep. Hāpxip 'hāg nŭn putpu

kömēn Namēn tu', tu nūktuk xupep.
 18 Hāmyāxatamuk tikoyuk nōg, ha
 tak mōg Yenoanēn tu', nūy nox
 xip Pet tet tu', nūy hām'āktux, tu
 noxk xip'amniy te 15 hā. 19 Hamūn,
 'āte pēnāhā Pet xix Tiak, yā yūmūg
 xuxyā yāy taknōy, pa mō'pok xop
 nōy 'a' pēnā'ah.

20 'Āte kax'āmi nūhū tappet, tu
 hāpxe'e kax'āmi', tu' koit 'ohnāg.
 Topa keppa 'āte' xuktux.

21 Hāpxip 'lhā tak mōg hāpxexka
 Xit tu', xix hāpxexka Xinix tu', 22 ha
 hāpxexka Yonex yōg kuxa mām
 ka'ok xop tek yūmmūg 'ohnāg,
 23 pāyā hām'āpak, hu: "Hōmā Paot
 tek mūg kummugāhā', pa hōnhā
 Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux.
 Hōmā tutep-tup, nūy Topa yōg
 putat max koxyōy, pa hōnhā Topa
 yōg hāpxopmā'ax 'āktux," kaxīy.
 24 Tu' kuxa hittup 'ūgmūn hā, tu
 Topa 'āktux max.

2

Paot xix Yeyox yōg mō'pok xop

1 Hāmyāxatamuk te 14 nōg, ha
 ta xek mōg kōmēn Yenoyanēn
 tu', Maname mūtik mōg, tu Tit
 mōgāhā', 2 Yā Topa te 'ā' pēhāhā',
 tu 'ā' xuktux, tuk xat, 'ūmōg
 Yenoyanēn tu', hu tak mōg, tu
 mōktuk xupep, tu' pēnā max'ax
 xexka xop mūtik hām'āktux, 'ap nōy
 xop mūtik hām'āktux'ah. 'Āte nōm
 hāmyūmmūgāhā hām'āpak max'ax,
 'āte nōm 'āktux hāmpuknōg xop pu',
 nōm xop te Yoneo xop hā' puknōg,
 puyī xexka xop 'ūghām'ax 'āktux
 max. 3 Ha Tit mūn xip 'ūgmūtik, tu
 hāpxexka Genex yōg tihik, yā Yoneo
 xop hā' puknōg, pa tik xop tek xat
 'ohnāg, pu Tit yāy xax xax 'ūyīmap.
 'Āmhok. 4 Pa' nūn mō'āmā'ax xop,
 'ap Kunnix kopa' kuxa mām'ah,
 yā xetxox hex putuk, tu' nūn, tu
 nūktu yūmū yōg xop kopa' mōxahā',
 nūy yūmū yōg hāpxopmā'ax max
 pēnā'. Yā yūmū yōg hāpxop xak'ax
 'ap-tux'ah, yā yūmūg kuxap-xet

Yeyox Kunnix kuxa mūtik. Pa
 nōm mō'āmā'ax xop tek putup, nūy
 yūmūg mōgā putat kummuk hā,
 nūy yūmūg kuxa hīy, 'ūyīy hittup
 hok. Yā nōm te' xat pax nām. Yā
 'ūyōg hāpxop xak'ax putux. 5 Ha
 tak mū'āte nōm komut xop 'āpak
 'ohnāg. Hamūn, nōm 'āpak 'ohnāg
 hok'ah, xayīy 'āxop pip ka'ok Topa
 yōg hām'āpak max tu'.

6 Ha ta' xexka xop, yā tikmū'ūn
 te nōm pe'paxex xexka'. ('Ok
 xexka' pek-tōgnāg? Yā' nōy putuk.
 Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax
 xohix kopit, tu' xax max hā'
 kopit 'ohnāg, pāyā' kuxa kopa'
 pēnāhā'.) Nōm xexka xop tehomi
 'ā hāmyūmmūgāhā hām 'ohnāg,
 7 pa nōm xop tek yūmmūg, Topa
 te mōgkutnāhā 'ūgmūn, 'ūyīy Topa
 yōg hām'āpak max'ax 'āktux Yoneo
 xop hā' puknōg xop pu', pa Topa te
 mō Pet kutnāhā Yoneo xop hah. Ha
 nōm xexka xop te' yūmmūg. 8 Topa
 tek ka'ogāhā', tu nūgkutnāhā',
 'ūmōg Yoneo hā' puknōg xop hah,
 ha ta Topa te Pet ka'ogāhā', tu
 mō'kutnāhā', pu Yoneo xop ha mōg.
 9 Topa te 'ā hāmaxnāhā', ha Tiak
 te' yūmmūg, xix Pet te', xix Yoām
 te'. Yā' pēnā max'ax xexka xop
 tek yīm nuhuk, xix Maname yīm
 nuhuk, yāk mūg xohix xape xe'e'.
 'Ūgmū'āte yāy mūtik hām'āktux, tu'
 xuktux, 'ūmax 'ūgmūg hām Yoneo
 hā' puknōg xop kopah, ha ta' nōm
 hām Yoneo xop kopah. 10 Pa nōm
 tek mū'ā' xak, pu hāpxop popmā
 pax 'ūhok xop pu'. Hamūn. 'ātep-
 tup xexka', nūy hāpxop popmā pax.

Pet xix Yoneo hā' puknōg xop

11 Hōmā ha ta' nūn Pet, kōmēn
 'Ātikit tu' nūn, ha 'āte tikmū'ūn
 keppa hām'āktux, hu: "Pet, xate
 hāpkummuk mīy." Kaxīy. 12 Hamūn.
 Pet xit hāmpuknōg xop mūtik,
 yā' kuxa mām ka'ok xop, ha ta
 Tiak te nū'kutnāhā tihik, ha nōm
 nūn tu nūktu' mōxaha', ha Pet te'
 puknōg xop nūm mō'ka'ok. 'Ap

putup'ah, puyīy nūmūtik tu xit, Yoneo xop yīpkutuk tu'.¹³ Ha ta' pip kama 'Ātikit yōg Yoneo xop, yā yūmūg xape xop, tu nōm te Pet yōg hāpxopmā'ax tat, tu' yīpkutuk kamah. Hamūn, Maname kama te Pet pe' mōg, tu Pet yōg hāpxopmā'ax tat kamah.¹⁴ 'Āte' pēnāhā', 'ap hāmyok mīy'ah, 'ap hām'āpak max'ax xe'e'ah. 'Āte Pet pu hām'āktux, 'ūxohix keppa' xuktux, hu: "Āmūn yā Yoneo, pa 'a xate mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat'ah. Texīy xate' xat, pu Yoneo hā' puknōg xop nōm hāpxopmā'ax tat?"
Kaxīy.

'Ūxohix kuxa mām Yeyox kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā'

¹⁵ Ūgmūg mūn yā Yoneo xop kopak pip. 'Ūgmūg tak yā Yoneo, xik mūg tut, yā Yoneo xe'e', 'a' puknōg kummuk xop yōg'ah,¹⁶ pak mū'āte hāmyūmmūg; Tikmū'ūn kuxa ka'ok Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', puyīy kuxa tu max. Pa tikmū'ūn nōy te Topa yōg xat'ax 'āpak, tu' mīy. 'Ok hā kaxīy yāy kuxa tupmā Topa keppa nō'ōm? 'Āmhok. 'Ap kaxīy'ah. Yūmūg mūn kama kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā. Yā hā kaxīy Kunnix kopa yūmūg kuxa mām ka'ok. Mōyyex xat'ax 'ūm te yūmūg kuxa tupmā hok. Tep te Topa yōg xat'ax mīy, puyīy Topa tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max? Yā tikmū'ūn 'ohnāg.¹⁷ Pa yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, nūy yūmūg kuxa tu max, pa hāpkummuk mīy. 'Ok Kunnix te hāpkummuk mīy'ax nōynā' mōgahā'? 'Āmhok.¹⁸ Hōmā 'āte hāpkummuk mīy kux. Pax xe' mīy, kopxix 'ūgkummuk, yā 'āte Topa yōg xat'ax koxyōy.¹⁹ 'Ūgkummuk, ha Topa yōg xat'ax te' xat, puk putex, pa Kunnix tek pupi' xok, yīy

Mōyyex yōg xat'ax tek xat hok. Hā kaxīy 'ūgmōg Topa peheh, tu Topa yōkāmūg mōg.²⁰ Hōmā Kunnix tek pupi' xok mīpkupnix tu', ha Topa te' putpu' hīnnāhā'. Hōnhā 'ak puxet'ah, pa Kunnix xip 'ūgkopah. Hōnhā Kunnix mūtik 'ūgkuxa hi xe'ēgnāg. Yāg kuxa yūm ka'ok Topak-tok pit kopah. Tute mōg yāy xe'ēgnāg, tuk pupi' xok.²¹ Topah, 'āmax, tu 'ā' hok hā hāmmaxnāhā', yīg kuxa hi xe'ēgnāg. Paxpu Mōyyex yōg xat'ax tikmū'ūn kuxa kummuk maxnā', puxix Kunnix tu' hok hā' xok. Pa Topa te' hok hā' hōm. Yā yūmūg pupi' xok Yeyox, tu yūmūg kuxa kummuk tupmāhā'.

3

Hā texīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā'

¹ Hāpxexka Ganax yōg tikmū'ūn, yā 'āxop putox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te 'āxop hitop mōgāhā hato'ah, hām'āktux kummuk hā 'āmōgāhā'. Hōmāg mū'āte 'āxop xohix pu hām'āktux xe'e', Yeyox Kunnix xok mīpkupnix tu', ha xate' yūmmūg, tu 'ākuxa hā' pēnāhā'. Pa tikmū'ūn te 'āxop mōgāhā hato'ah.² 'Āpu hām'āktux puxet. 'Ok 'āxop te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy, pu Topa yāy Koxuk nū'kutnā 'ā hah? 'Āmhok. 'A kaxīy'ah. 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'ākuxa mām ka'ok, puyīy Topa Koxuk 'ākopa' xhip? Yā hamūn.³ 'Āxop texīy 'āhitop xexka'? 'Āmōg kōnāmāhā Topa Koxuk mūtik, puyīy 'āka'ogā', pa hōnhā xatep-tup, nūy 'āp-xet hā mōg, nūy yāy ka'ogā', nūy 'āp-xet hā hāpxopmā'. Teptu 'āxop te' ka'ax hā yāp-xehnāg mōg Topa yōg putat hā?⁴ 'Ok 'āxop te hitop hā xūy hā tot? Pūyā hitop hok!⁵ 'Ok 'āxop te Mōyyex yōg xat'ax mīy, yīy ta Topa te xa nū'kutnā yāy Koxuk, tu 'āxop kopa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? 'Āmhok.

Pa 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'ākuxa mām ka'ok, yīy ta Topa te xa mō'kutnāhā yāy Koxuk, ha 'āxop kopa hāpxopmā max xe'ēgnāg. Hamūn. Yā kaxīy!

⁶ Āpu 'Amanām pe'āpaxeh. Topa yōg tappet te: "Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yīy Topa te' kuxa tupmāhā', pu kuxa tu max. Yā Topa te 'Amanām yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux." Kaxīy. Hā kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy Topa te yāy Koxuk yūmū'ā nū'kutnāhā'. ⁷ Yā 'āxop te hāmyūmmūg: Yā 'Amanām hā' mōkputox xe'e', yā 'ākuxa mām ka'ok kamah. ⁸ Hōmā Topa yōg tappet te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu: "Hāpxip 'ihā Yoneo hā' puknōg xop kuxa mām ka'ok putup Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāp-tup, puyī' kuxa tu max." Kaxīy. Tu xe 'Amanām pu hām'āpak max'ax 'āktux, hu: "Topa te 'āmūn hā hāmmaxnāp-tup, yā' hep xop xohix ha hāmmaxnāp-tup, xexka xohix tu' hāmmaxnāp-tup," kaxīy. ⁹ Ha ta 'Amanām kuxa yūm ka'ok, yīy ta Topa te 'Amanām hā hāmmaxnāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xohix ha hāmmaxnāhā', yā 'Amanām putuk.

¹⁰ Tikmū'ūn 'um kuxa yūm ka'ok Mōyyex yōg xat'ax kopah, pu tu' kuxa maxnā Topa pu'. Pa Topa yōg xat'ax te hāpkummuk mīy'ax 'āktux kummuk. Hamūn, Topa yōg tappet te: "Ūxohix 'ūm te Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka mīy hok, puxix Topa' kummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy nō kummuk mīy'ax hā pago." Kaxīy. ¹¹ Yā tikmū'ūn 'ohnāg te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy, puyīy Topa' kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max. Pa Topa yōg tappet te: "Ūxohix' kuxa mām ka'ok, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max. Yā nōm xop kuxa hi xe'ēgnāg," kaxīy. ¹² Pa nōm nōy xop te Mōyyex yōg xat'ax

mīy putup, nūy yāy kuxa kummuk tupmā Topa pu'. 'Ap putuk'ah nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, puyīy Topa' kuxa tupmā'. Yā yāy hāpxopmā'ax hā' kuxa maxnāp-tup. Yā Topa yōg tappet te Mōyyex yōg xat'ax mīy xop 'āktux, hu: "Nōm 'ūm te Topa yōg xat'ax xohix xexka mīy xe'ēgnāg, puxi' kuxa hi'." Kaxīy.

¹³ Topa te: "Yā' kummuk nōm te Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka mīy hok. Yā 'āte nōm ha hāpkummu nō gāp-tup, nūyhāpkummuk mīy'ax hā pago." Kaxīy. Pa Kunnix te hāpkummugā'ax hā' tot yūmūg pupi', tu yūmūg pupi' xok, yā tute yūmūg mōy, 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg. Yā Topa yōg tappet te: "Yā' kummuk nōm te mīpkupnix tu' xup." Kaxīy. ¹⁴ Ha mōktu Kunnix te yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg. Topa te' hok hā hāmmaxnāhā', puyīy Yoneo hā' puknōg xop ha hāmmaxnā'. Yā hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, tu hāmmaxnā'ax hep xop xohix ha 'āktux, tu hōnhā Yēyox Kunnix hā hāmmaxnāhā', puyī' puknōg xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Hōmā Topa te hām'āktux xex, tu' xuktux, yā yūmū'ā ha yāy Koxuk nū'kutnāhā'. Ha yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy ta Topa Koxuk te yūmūg kopa' xip.

Ūxat'ax xix hām'āktux xex'ax

¹⁵ Ūkxape xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup tu tikmū'un mīy'ax hā 'āyūmmūgāp-tup. Tik te' nōy pu hām'āktux xex, tu nō kax'āmi tappet tu'. 'Ok tikmū'un te nō hām'āktux xex koxyōy? 'Āmhok. 'Ok tikmū'ūn te hām'āktux nōy kax'āmi xehomi'? 'Āmhok. ¹⁶ Hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, xix 'Amanām yāy mōkputox pu hām'āktux xex. Yā mōkputox puxehnāg 'āktux, 'ap xohix'ah. Yā Kunnix te 'Amanām hā' mōkputox xe'e'. Yā Topa te yāy nōm kutnāhā'. ¹⁷ Ūyūmmūg. Hōmā Topa te nōm pu hām'āktux xex, yā

Topa te' pa'ax hittap mīy tikmū'ūn mūtik, ha ta' nōg hāmyāxatamuk xohix te' 430, ĩhā Topa te tikmū'ūn pu popmāhā Mōyyex yōg xat'ax. 'Ok Mōyyex yōg xat'ax te nō hām'āktux xex koxyōy? 'Ok pa'ax koxyōy? 'Āmhok. 18 'Ok Topa te hāmmaxnāhā Mōyyex yōg xat'ax mīy xop hah? 'Ok pe hām'āktux xex 'ūkopa' kuxa mām xop pu hāmmaxnāhā? Yā hāmmaxnāhā! Pax pu Topa hāmmaxnā Mōyyex yōg xat'ax mīy xop hah, puxix hām'āktux xex xop kuxa mām ka'ok xop ha hāmmaxnā hok. Pa Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, tu nōm ha hāmmaxnāhā'.

19 Teptu Topa te' xat'ax xohix xat? 'Ūxat, pu tikmū'ūn hāmyūmmūg, nūy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. Mōyyex yōg xat'ax pip ka'ok, tu mōktu' xupep 'Amanām mōkputox, ha Topa te nōm pu hām'āktux xex, ha pexkox yōg nū'pok xop te tik pu Mōyyex yōg xat'ax xohix popmāhā', ha tik te tikmū'ūn pu nōm popmāhā'. Nōm tik te yāy kote' xip. 20 Pa tik te yāy kote' xip, puxix tu punethok. Pa Topa yāp-xet, 'ap punethok'ah. Topap-xet te hām'āktux xex.

Texīy 'ūxat'ax popmāhā'

21 'Ok Mōyyex yōg xat'ax te Topa yōg hām'āktux xex'ax nōā'? 'Āmhok! Pax pu Mōyyex yōg xat'ax tikmū'ūn hīnnā', puxix tikmū'ūn nōm xat'ax mīy, nūy yāy kuxa kummuk tupmā'. Pa 'āmhok, 'ūxat'ax te' kuxa tupmā hok. 22 Pa Topa yōg tappet te' kummuk 'āktux, tu tikmū'ūn xohix xexka kummuk 'āktux, xi' puknōg xop xohix xexka kummuk 'āktux, hāpkummuk mīy hah. Topa yōg tappet te nōm 'āktux, pu tu kuxa mām ka'ok, puyīy Topa hāmmaxnā'. Topa te nōm pu hām'āktux xex, tu' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux xex, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

23 Hamūn, yūmūg kuxa mām ka'ok nōmhā, pa hōmā Mōyyex yōg xat'ax te yūmūg kuxa hīy, kanet ka'ok kopa' hīy putuk, ha mōktu yūmūg kuxa mām ka'ok nōmhā. 24 Hamūn, Mōyyex yōg xat'ax te yūmūg hāmyūmmūgāhā', nūy yūmūg mōgā', ha mōktu' xupep Yeyox Kunnix, pu tu yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, puxix Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'ūyīy kuxa tu max. 25 Hu nōmhā yūmūg kuxa mām ka'ok, ha Topa yōg xat'ax te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', ha' kux.

26 'Āxop xohix kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu ta 'āxop yā Topak-tok xop, yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. 27 Yā 'āxohix mōxaha Kunnix yōg xop kopah, ha 'āp-tox pix, yā 'ākuxa mām Kunnix kopah, tu nōmhā Kunnix putuk, yā Kunnix xip 'āxohix kopah. 28 Yā Topa te yūmūg xohix hā tehe', ha' yāy putuk 'ūkuxa mām ka'ok xop, yā Yoneo xop xi' puknōg xop te yāy putuk. Yā nōm te' hok hā' hām, xix nōm te tayūmak hā' hām, tu yāy putuk. Yā tik xix 'ūn te yāy putuk. Yā xohix te' nōy putuk, yā' xohix kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'Ap pip'ah 'ūxexka xop xik-tōgnāg xop. Yā yāp-xet, 'ūkuxap-xet, tu yāy putuk. 29 Yā 'āxop mōxakux Kunnix yōg xop kopah, hu ta kama 'Amanām hā 'āmōkputox, ha Topa te xa hāmmaxnāp-tup kamah, yā tute hām'āktux xex 'Amanām mōkputox pu'.

4

1 'Ūyūmmūg. 'Ūtak 'ūm yōg hāpxop xohix, tu' xok putup, hak-hāy tuktok te' pop putup, 'ūyōg 'ātak yōg hāpxop pop putup. Pa' xip 'ātak, hak-tok 'ūhok, yā' hok hā' hām yāy tak pu'. 'Ūyōg 'ātak te' popmā'ax hāpxop, yāk-tok yōg hāpxop, tu' pop putup, pa hōnhā' pop'ah. Yā hōnhā hāmhōgnāg 'ūk-tok. 2 Ha ta' xuxyā

te nôm kutok xat, nŭy tu pēnā max, ha ta' xuxyā nōy te hāpxop pēnānā' xip, nôm hāpxop 'ātak tek-tok pu' popmā'ax, yā nôm tek-tok pēnāhā', tu hāpxop pēnāhā', tu mōktu nôm 'āmnŭy 'ūm mō'nāhā', yā tik yōg 'ātak te nôm 'āmnŭy 'āktux tap. ³ Hā kaxīy yūmūg mūn hōmā kamah. Yā yūmū'āte nôm kutok putuk, ha yāmīy kummuk xop te yūmūg xat kummuk, ha nôm xop pu yūmū'āte' hok hā' hāpxopmāhā' yāmīy xop pu', xix Topa hā' puknōg xop pu yūmū'āte hāpxopmāhā'. ⁴ Pa hāpxip 'īhā nôm hāptup mō'nāhā', 'īhā Topa te yāy kutok pit nū'kutnāhā', ha' tut te' put, yā Yoneo xop kopa' xip Topak-tok, ha ta Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka pu' yīpkox xip Topak-tok, nūnte hām xexka tu' xip 'īhā'. ⁵ Topak-tok nūn, nŭy nōkōpanat yūmūg xohix, puyīy Mōyyex yōg xat'ax yūmūg xat hok, tu' nūn, nŭy yūmūg kuxa hīnnā xe'ēgnāg, 'ūyīy yūmūg xohix yāyhā Topak-tok xop.

⁶ Yā 'āxop yā Topak-tok xop, yīy ta Topa te nū'kutnāhā yāy Koxuk 'ākuxa hah, ha Topa Koxuk te Topa pu: "Ātak, yōgnū 'ātak!" Kaxīy. ⁷ Hamūn, yā hōnhā' kux, 'āxop te 'a hok hā 'āhām'ah, pa nōmhā 'āxop yā Topak-tok, ha Topa te xa' popmāp-tup yāy yōg hāpxop, yā yāy kutok pu nôm popmāp-tup.

Paot kuxānōg. 'Ok Ganax yōg xop kuxa mām kux?

⁸ Pāyā hōmā 'āxop te Topa hā 'āpuknōg, ha ta topa komut xop te 'āxop xat pax, tu yā mō'āmā'. ⁹ Pa nōmhā 'āxop te Topa yūmmūg, yā Topa te 'āxop yūmmūg hāmāxap, hak-nāy tu 'āxop te Topa yūmmūg. Texīy tu putpu 'āxop mōg, nŭy Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax tat 'ūxehēh? Nôm hāpxopmā'ax te 'āxop hā te 'ohnāg. Yā 'ākummugā'ax 'ūxehēh. ¹⁰ Yā 'āxat, xa nit xān 'īhā 'āhām hok, tu 'āmuk xexka mīy'ax xat, xix mōyōnhex tup'ax yōg 'āmuk xat, xix mō'āgmū'ax yōg, xix

hāmāxatamuk yōg. ¹¹ 'Ūgkuxānōg. 'Ok hitop hāg hām 'ūgmūn 'āxop kopah? 'Ok 'ākuxa mām kux, nŭy nō xat'ax hittap mīy?

¹² 'Ūkxape xop, 'āpu yōg hāpxopmā'ax tat. Yā 'āxop hāgxape, yāg kummugā 'ohnāg. ¹³ Xatek yūmmūg, hōmā 'ūkpakut, 'ihā noxk xip 'āxop mūtik, hu 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap 'āxop pu'. ¹⁴ 'Ūkpakut xexka', pa 'āxop tek putup pax, tuk mūn tu yāyhāhup 'ohnāg, tuk kuxa ka', tu 'āhāk tehe', tuk hā' tot, yā pexkox nū'pok xop putuk, yā Yeyox Kunnix putuk, ¹⁵ ha 'āxop tek mūn hā 'āhittup xexka! Hamūn, hōmā 'āxop tek mūn hā 'āhittup xexka', pa hōmhā 'āmhōk. Texīy? ¹⁶ 'Ok 'āte xa hāpxe'e 'āktux, hu yāyhā 'āxop hāk puknōg? Pa tīy! 'Ok 'āhāg puknōg nōmhā?

¹⁷ Yā nôm xop te 'āp-tup pax 'āktux, nŭy 'āxop mōgā, pāyā yōg putat ka'ax kummuk, tu yūmūg yāy xatat putup, 'āxop xik mūn, xayīy nôm pe 'āmōg. ¹⁸ Ta' max, pu nôm xop 'āp-tup pax. Tikmū'ūn te' nōy putup pax, tu hāpxopmā max, 'īhā 'āxop mūtik xip, 'āxop mūtik xip hok kamah. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. ¹⁹ 'Ūgkutok xop, 'ūgkuxa xūy, yā' tut tek-tok put xūy putuk. Hā kaxīy 'āte 'āxop hāg kuxa xūy, ha mōktu 'āxop yāyhā Kunnix putuk. ²⁰ 'Ātep-tup, nŭy noxk xip 'āxop mūtik nōmhā, nŭy 'ōg hāmpe tu panōm hā' nōy yānān. 'Ūgkuxānōg. 'A 'āxop yōg hāpxopmā'ax max'ah.

Tu 'Agah xix Xat 'āktux

²¹ 'Āpu, 'ā hām'āktux! 'Āxop tep-tup, nŭy Moyyex yōg xat'ax mīy, nŭy yāy kuxa tupmā Topa pu'. Mōyyex yōg xat'ax tep-tep 'āktux? ²² 'Ūxuktux kaxīy: Yā mōnāyxop 'Amanām kutok 2. 'Ūk-tok puxet mūg tut yā' hok hā' hām, yā' nōy te' xat, ha' hok hā' hām, yā' puknōg. Pak-tok nōy mūg tut yā

'ün xe'ëgnāg, 'ap hok hā' hām'ah, pāyā kāmānat xat. ²³ Ha 'Ūn yā' hok hā' hām, tuk-tok pit put, yā kaxīy 'ün xohix tek-tok put. Pa 'ün nōy yā' nōy xat, tuk-tok pit put, ha hāmhūmnāg 'ünā'ax, ha Topa te hām'āktux xex, tu kaxxop putnāhā'. ²⁴ Hamūn te yūmū'ā hāmūmmūgāhā' hāpxopmā'ax nōy. 'Ūn 2 te hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', Topa te' pa'ax mīy tikmū'ün mūtik. 'Ūn puxet yā' hok hām. Yā' xuxet'ax 'Agah, ha 'ün nōy te 'Agah xat. Hā kaxīy Topa te tikmū'ün xat, tu' xat'ax xohix popmāhā yīktix Xīnāy tu', hā kaxīy 'Agah hā' mōkputox, yā' hok hā' hām, tu' yāy xat 'ohnāg. ²⁵ Yīktix Xīnāy xip 'Anap tu', tu' yōg tikmū'ün yā' hok hā' hām, xix kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ün yā' hok hā' hām. Nōm xop te 'Agah mōkputox putuk. ²⁶ Ha ta' xip kōmēn Yenoyanān nōy, tu pepi' xup pexkox tu'. Nōm yōg tikmū'un te yāy xat, 'ap hok hā' hām'ah, nōm kōmēn yūmū'ā hā' tut xe'e'. ²⁷ Yīy Topa yōg tappet te:

“Āhittup, xate 'āk-tok put xet'ah, 'Āhittup 'āk-tok put tu 'āxūy 'ohnāg. Yā tik te' xetut nīm, hak-tok xohix punethok.

Ha tik te' xetut mūtik nōm, hak-tok kutōgnāg.” Kaxīy.

²⁸ Hōmā Topa te hām'āktux xex 'Amanām pu', yī' xetut Xat tek-tok 'Iyak put. 'Ūkxape xop, hā kaxīy yūmūg yāyhā Topak-tok xop, Topa te hām'āktux xex hah. ²⁹ Yā hōmā 'Amanām kutok puxet, pa Topa te nōm hāmāxap hā hām'āktux xex 'ohnāg. Ha tak-nāy tu' nōy put, ha Topa Koxuk te nōm hā hām'āktux xex, hak-tok te māxap te' taknōy tek-te'ex kummuk. Yā hā kaxīy hōnhā kamah. ³⁰ Putep xuktux Topa yōg tappet? Yā hām'āktux, hu: “Āpu' xat pu mōg, 'ün te' hok hā' hām, xik-tok. Hāmūn, yā 'ātak te yāy yōg hāpxop popmāp-tup'ah nōm 'ün kutok pu', pāyāk-tok nōy pu'

popmāp-tup, tu yāy xetut xe'ek-tok pu' popmāp-tup.” Kaxiy. ³¹ Yīy ta 'ūkxape xop, yūmūg mūn yā' xetut xe'e hāk kutok xop, nōm te' nōy xat. 'Ap 'ün nōy hā yūmūg kutok 'ohnāg, nōm te' hok hā' hām. Āmhok.

5

Tute' xat'ax 'āktux, xi' hi xe'ëgnāg 'āktux

¹ Yā Kunnix te yūmūg kuxa hīnnā tap, 'ūyīy hi xe'ëgnāg. Hōmā Yoneo xop yōg xat'ax te yūmūg xat, ha yūmūg kuxa hīy, pa Kunnix te yūmūg mōy, ha yūmūg mōg. 'Āpu nox pi', puyīy' xat'ax 'ākuxa hīy hok 'ūxeheh, ka' hok hā' āhām 'ūxeheh.

² Āpu 'ūg-āpax, 'ūgmūn Paot, tu 'āxop pu hām'āktux: 'Āxop te hitop yāy xax mep 'ūyīmap, nūy yāy kuxa kummuk tupmā Topa pu'. 'Ok Kunnix te hitop tu' xok 'āxop pupi'? ³ Āte xe hām'āktux, tik 'ūm te yāy xax mep 'ūyīmap, puxi' max, pu tu mīy Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka', 'ap xahix'ah. Topa te' xuktux. ⁴ Nōm 'ūm tep-tup, nūy Mōyyex yōg xat'ax mīy, puyīy Topa tikmū'ün kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max, puxix Topa nōm 'ūm hā hāmmaxnā 'ohnāg, ha' kuxa tupmā 'ohnāg. 'A Kunnix yōg'ah. ⁵ Pa yūmūg kuxa mām ka'ok, hu yūmū'āte hāmmax hip, pu Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā' yā Topa te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Yā yūmū'āte hāmmax hip, 'ihā yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā'. ⁶ Yūmū'āte yāy xax mep 'ūyīmap, pe' yāy xax mep 'ūyīmap hok, yā' yāy putuk Topa pu', pa Topa tep-tup, yūmūg kuxa mām ka'ok, hu yūmū'ātek nōy putup pax nōmhā'.

⁷ Hōmā 'āxop mōg putat max hā, tu 'āyīpkox pip, hu hām'āpak max'ax xe'e 'āpak. Pa nōmhā 'āmhok. Putep te 'āxop mōgāhā', pu nōm putat xak? ⁸ 'A Topa'ah yā Topa te yāy ha

'āxop xānāhā'. ⁹ Āpu hāmyūmmūg. Tikmū'ūn te: "Ūxip hāmāxap pām tokatogā'ax kutōgnāg, pa hāpxip ūhā nōm pām xexka'," kaxīy. Hā kaxīy hāpkummuk te' xexka nōy nā' mōg. ¹⁰ Ūgkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu hāmyūmmūg, 'a 'āxop te hāmpē'āpaxex nōy putup'ah, pak mūn putuk hāmpē'āpaxex. Ūgkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu hāmyūmmūg, Topa te nōm tik kummuk xūygāp-tup, nōm te 'āxop mōgāhā hato'a'.

¹¹ Ūkxape xop, putep hāmpē'āpaxex? 'Ok 'āte hām'āktux, pu tikmū'ūn Topa yōg xat'ax mīy, nūy yāy kuxa kummuk tupmā'? Āmhok. 'A 'āte' xuktux'ah. 'Ok tikmū'ūn tek kummugāhā'? Hamūn. 'Ok tikmū'ūn te Yeyox yōg xok'ax 'āpak, tu' xok mīpkupnix tu xupak, tu' gāy hok? Āmhok. Yā' gāy tikmū'ūn! ¹² Nōm te 'āxop kummugāhā', yā 'ātep-tup, pu nōm yāy mep xexka'!

¹³ Hamūn. Ūkxape xop, Topa te yāy ha 'āxop xānāhā'. Tutep-tup'ah pu' xat'ax 'āxop xat pax nām. Pa Topa te 'āxop mōy, xa mōg. Pa nōmhā yāy putup'ax mīy hok, 'ākuxa te nōm kummuk tep-tup, pa 'āpu 'ānōy putup pax, nūy ta 'ānōy ha hāmmaxnā'. ¹⁴ Yā mōyyex yōg xat'ax xohix te hāpxopmā'ax puxet 'āktux, hu: "Āpu 'ānōy putup pax, yā yāy putup pax putuk," kaxīy. ¹⁵ Pa 'āxop yāy mānōg, xix yāy kix, puxix xokxop putuk, yā yāy māhā'.

Topa Koxuk xix tikmū'ūn yōg putup'ax

¹⁶ Pa 'āte xa hām'āktux, 'āpu Topa Koxuk pu 'āyīpkox pip, nūy yāy yōg putup'ax mīy hok. ¹⁷ Yā tikmū'ūn te yāy yōg putup'ax mīy, puxix Topa Koxuk pu' yīpkox hok, ha Topa Koxuk pu' yīpkox pip, puxix yāy yōg putup'ax mīy hok. Yā Topa Koxuk te yūmūg yāy yōg putup'ax hā' puknōg, ha yūmūg yāy putup'ax te Topa Koxuk hā' puknōg. 'Ap

yāy putuk 'ohnāg, yīy Topa Koxuk puxet pu 'āyīpkox pip. ¹⁸ Ha Topa Koxuk te 'āmōgā', puxix Mōyyex yōg xat'ax 'āxat pax hok.

¹⁹ Yūmū'āte yāy putup'ax mīy. puxix tikmū'ūn yūmū yōg hāpxopmā'ax pēnā'. Yā yūmū'ātek nōy hāk xupxet pax, tu 'ūn xop pēnā kummuk, tu tik xop pēnā kummuk, tu kokex putuk, tu yūmū'āte hā kaxīy putup pax hāpxopmā'ax xut putux, ²⁰ tu topa komut xop pu nūktettex, tu mīm mīy, tu yūmūg yāy putup nōg, tu yāy kute'ex kummuk, tu yāy tup-tup hāpxop xohix, tu yūmūg gāy, tu yūmūg xupkūmīy, tu yūmūg yāy tuk-mīy, tu yūmū'āte tikmū'ūn xohix nīm, nūy yāgnāg mōgā', ²¹ tu yūmū'āte yīpkūmīy, tu yūmūg paptux, tu yūmūg yāy hi pax, nūy hāpkute'ex pax. Nōm te yāy putup'ax mīy xop texīy mīy. Hōmā 'āte xa hām'āktux, tu hōnhā xe' xuktux. Tikmū'ūn te' mīy nō'ōm, 'a' mō'nāp-tup'ah Topa yōg xop kopah, yā Topa te nōm xat xop kopa' xip, pāyā hāpkummuk mīy xop xat 'ohnāg.

²² Pa Topa Koxuk xip yūmūg kuxa kopah, puxi' pip hāpxopmā max xohix yūmūg kopah. Yā mīnta ta putuk yūmūg kopah. Yūmū'ātek nōy putup pax, tu yūmūg kuxa hittup pax, tu yūmūg kuxa mām, tu yūmū'āte hāmmax hip, tu yūmūg gāy 'ohnāg, tuk nōy ha hāmmaxnāhā', tu' nōy tu yūmūg pip ka'ok, ²³ tu hāpkummuk yānān 'ohnāg, tu yāy putup'ax mīy 'ohnāg. Ūmīy nōm hāpxopmā max, puxix Mōyyex yōg xat'ax hitop tu yūmūg xat. ²⁴ Ha Yeyox Kunnix yōg xop xohix te yāy putup'ax mīy kux. Yeyox Kunnix xok mīpkupnix tu', puyīy yūmū yōg putup'ax kummuk kux. ²⁵ Topa Koxuk te yūmūg kuxa hīnnāhā', nūy yūmūg mōgā', 'ūyīy hāpxopmā max xohix. 'Āpu nōm pu 'āyīpkox pi'. ²⁶ Āpu yūmūg yāy xexka pek paxex hok, tuk nōy

kute'ex kummuk hok, tuknōy tu yīpkumīy hok.

6

Āpu 'ānōy pupi hāpxop putux tat

¹ Ūkxape xop: 'ūxip tikmū'ūn 'ūm, tu hāpkummuk mīy. Ha ta nōy 'ūm xip 'āxop kopah, nōm te Topa Koxuk pu' yīpkox xip pax. Yā' max, nōm te Topa Koxuk 'āpak pax te' nōy putpu' nūnnā putat max tu', tu' nōy te hāpkummuk mīy nūnnā putpu'. Pūyā' gāy hok, Topa Koxuk te nōm xat hah. Pūyā' tu yāy kutōgnāg pe'paxeh. Yā paxip, nūy hāpkummuk mīy hok kamah ² Apu 'ānōy yōg hāpxop putux tat, yā 'ānōy yōg hāpkummuk hā' tat. Hā kaxīy xate Kunnix yōg xat'ax mīy. ³ Tik 'ūm te yāy xexka pe'paxex, pāyāk-tōgnāg. Tute' yāy pu' koit. ⁴ Āpu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit, 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok pa 'ōgnū 'ūp-xet. 'Ānōy yōg hāpxopmā'ax 'āktux kummuk hok, pāyā' yōg max. Hā kaxīy tu xate yāy yōg kopit, tu yāy pēnāp-tup max, 'īhā 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit 'onhāg. ⁵ Hamūn, 'ūxohix te yāy yōg hāpxop putux tat putup, yā yāy yōg hāpkummuk hā' tot putup.

⁶ Tik 'ūm te 'āyūmmūgāhā Topa yōg tappet. 'Āpu nū mūtik yāy pu' pot 'ōg hāpxop max xohix. ⁷ Apu hāmpē'āpaxeh hitop hok, yā Topa kuxa yūm 'ohnāg koit'ax kopah. Tik te hāpxopxap xok tu nōm hā' ta mōy putup, 'ap ta nōy'ah. ⁸ Tikmū'ūn te pēyōg xap xok hām tu', puxix pēyōg ta nūnnāp-tup yāy pet hah. Hā kaxīy tikmū'ūn te yāy putup'ax mīy, puxix hāpkummuk hā' yānān, ha tikmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox xip, tu hāpxopmā' max, puxix tu' hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. ⁹ Āpu yūmūg hāpxopmā' max, yā tuknōg hok. Yūmūg hup hok, kopxix hāpxip 'īhā hāmmaxnāp-tup, yāy

ha hāmmaxnāp-tup. ¹⁰ Hu 'āpu yūmūg hāpxopmā' max mō'kumak mōg tikmū'ūn xohix pu', tu' xape xop pu hāpxopmā' max xe'ēgnāg, yā' kuxa mām xop xape xop pu'.

Ūkux'ax

¹¹ Ta hēnā', 'āte xa kax'āmi xexka', yā 'ūgyīm hā kax'āmi xexka'. ¹² Nōm tik tep-tup, pu tikmū'ūn nōm 'āktux max. Nōm tik tep-tup nūy 'āxop mōgā', nūy 'āxop xat, xayīy 'āxax mep 'ūyīmap. Texīy? 'Ap nōm xop te Kunnix xok'ax 'āktux putup'ah. Yā mīpkupnix tu' xok, pāyā nōm xop te' xaxok, puyīy tikmū'ūn nōm kute'ex kummuk hok. ¹³ Hamūn, nōm te yāy xax mep 'ūyīmap, pa nōm te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy 'ohnāg, pa nōm te 'āp-tup, nūy 'āxat, xayīy 'āxop yāy xax mep 'ūyīmap. Texīy? Nōm tik tep-tup, nūy yāy 'āktux xexka', 'ūxohix te yāy xax mep 'ūyīmap hah. ¹⁴ Pak mūn 'a yāy xexka 'āktux putup'ah, pa 'āte yūmūg Yeyox Kunnix 'āktux putup ha' xok mīpkupnix tu', yūmūg pupi' xok. Yā Kunnix tek pupi' xok, 'ūyīy hām xexka yōg hāpxop xohix xak hok, puyīy Kunnix puxet tuk kuxa hi nōmhā, 'āte nōm pu hāpxopmā'. ¹⁵ Pe yāy xax mep 'ūyīmap, pe yāy xax mep 'ūyīmap hok, yā hāpxopmā'ax kutōgnāg. Pa Topa te yūmūg kuxa tupmāhā', yūmūg kuxa tu max, 'ūyīy hāpxopmā' max xexka'. ¹⁶ Āpu 'āyīpkox pi', xayīy Topa yōg putup'ax mīy. Pūyā' Topa 'ākuxa māmā', xix 'ākuxa ka', xayīy Topa hā yāy yōg tikmū'ūn xe'e'.

¹⁷ Nōmhā puxi'. 'Āpu tikmū'ūn 'ūxek kummugā hok. Yā hamūn. hōmā tikmū'ūn tek kummugāhā', yīy kayax pip yōgnū', yā Yeyos puk hok hāk hām.

¹⁸ Ūxape xop, pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā mō'kuma' mōg. Hamūn.

Tu ta kux.

PAOT TE KŌMĒN 'EP YŌG TIKMŪ'ŪN KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

¹ Ūgmŭn Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nŭ'kutnā', ha 'āte kŏmĕn 'Ep yŏg tikmŭ'ŭn kuxa mām ka'ok xop pu kax'āmi, nŏm xop te Yeyox Kunnix tu' pip ka'ok, tu' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mŭtik, ² yīy 'āte: Pŭyā 'Ātak Topa xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmā'. Pŭyā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix kama xa hāmmaxnā xexka', yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mŭtik.

Topa te Kunnix hā hāmmaxnāhā'

³ Āpu yŭmŭg xuxyā yŏg 'Ātak Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax Topah," kaxīy. Yā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix yŏg 'ātak, tu yŭmŭ'ā ha hāmmaxnāhā', yā yŭmŭg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, yīy Topa te hāmmaxnāhā', tu yŭmŭ'ā popmāhā pexkox yŏg hāpxop xohix. ⁴ Topa te yŭmŭg yŏmŭgātux hāmāxap, nŭy yŭmŭ'ā ha yāy yŏg tikmŭ'ŭn, 'ŭyīy yŭmŭg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, hak-nāy tu hām xexka xohix mīy. Yā yŭmŭg yŏmŭgātux, 'ŭ yŭmŭg yāyhā max xe'ēgnāg xop Topa pu', mŏ yŭmŭg yāy xe'ēgnāg hah, ⁵ hup-tup tap, 'ŭ yŭmŭg Topa hāg kutok xop, yŭmŭg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu hām yŭmmŭg; Yā Topak-tok xop, kaxīy Topa tep-tup, ⁶ yīy 'āpu yŭmŭ'āte Topa xexka 'āktux, ha yŭmŭ'ā hā 'ŭhok tu hāmmaxnāhā', 'ĭhāk-tok puxehnāg nŭ'kutnāhā yŭmŭ'ā', yā yāy kutok mŏ'yāy xe'ēgnāg.

⁷ Kunnix xok, mīpkupnix tu' xup, tu' xok, nŭy yŭmŭg mŏy pu mŏg, nŭy yŭmŭ yŏg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', tu yŭmŭ'ā hāmmaxnāhā'. Yā' max xe'ēgnāg Topah, ⁸ tu

yŭmŭ'ā' hok hā hāmmaxnā xexka', ⁹⁻¹⁰ yīy hāmpe'paxex, nŭy hāpxop xohix yāy tu nŭ'xok, nŭy pexkox yŏg hāpxop xohix, xix hām xexka yŏg hāpxop xohix yāy tu nŭ'xok, puxix tikmŭ'ŭn xohix yāy tu nŭ'nāhā', puxix Kunnix tu' xat, puyīy nŏm pu' yīpkox pi', yīy yŭmŭ'ā hām yŭmmŭgāp-tup, hu' yŭmmŭgāhā'. Hŏmā Topa te nŏm hām'āktux xe'e yŭmmŭgā 'ohnāg, pāyā hŏnhā' yŭmmŭgāhā', 'ŭp-tup tu'.

¹¹ Topa te hāmpe'paxex, tup-tup hāmāxap, tu' mīy, tu yŭmŭg yŏmŭgātux, 'ŭ yŭmŭg yāyhā 'ŭyŏg tikmŭ'ŭn, nŭy yŭmŭg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, ha kaxīy Topa tep-tup. ¹² Hak mŭg kuxa mām ka'ok hāmāxap, tu Kunnix hip, tu Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux.

¹³ 'Āxop kamah te hām'āpak max'ax 'āpak, yā' nŏy te xa' xuktux, yīy 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah, ha Topa te xa mŏ'xut 'ākuxa pu', yāy Koxuk hā xa mŏ'xut, yā kaxīy tikmŭ'ŭn te mŭnŭytut mŏ'xut nŭy yāy yŏg mŭnŭytut yŭmmŭgā', yā 'āxop yā Topa yŏg tikmŭ'ŭn xe'e'.

¹⁴ Kaxīy Topa te hām'āktux xex, nŭy yŭmŭ'ā popmā pexkox yŏg hāpxop xohix, tu yŭmŭg mŏy putup, 'ŭ mŏg, ha Topa Koxuk te: "Yā hamŭn! Yā pexkox yŏg hāpxop pop putup!" kaxīy. 'Āpu, yŭmŭg Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux!

Paot te Topa pu hām'āktux

¹⁵ Ākuxa mām ka'ok yŭmŭg xuxyā Yeyox kopah, tu' xape xohix xop putup pax, yā' kuxa mām ka'ok xop xohix hā 'āxape, ha tikmŭ'ŭn te 'ā' xuktux, ¹⁶ yīy 'āte Topa pu hām'āktux nām, tu' kuxyā 'ohnāg, 'ap 'āxop 'ŭm xaxok'ah. ¹⁷ Tu Topa tu' xak, 'ŏhŏm yā yŭmŭg Tak, tu' max xe'ēgnāg, yā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix yŏg Topah, ha tu' xak, puyīy Topa Koxuk 'āha mŏ'kutnā', nŭy xa hām yŭmmŭgā', xa Topa tu yŭmmŭg xe'e'. ¹⁸ xix

tu' xak, pu 'āp-tox maxnā', xa hāmyūmmūg xexka'. Kuyānām te hāptupmāhā', ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kuxa yūmmūgāhā', pu tu hāmmax hip, ha Topa te 'āxop xānāhā', ha' nū', xayīy pop pexkox yōg hāpxop xohix. Kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn mūtik hām'āktux xex, hu: "Āte 'āxop pu popmāp-tup pexkox yōg hāpxop xohix," kaxīy. Ha 'āte Topa tu' xak, pu pexkox yōg hāpxop xohihnāg xa' mūg, xayīy yūmmūg, ¹⁹⁻²⁰ ha hāmyūmmūgāhā', xa hāmyūmmūg, nūy Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg yūmmūg, ha' ka'ok, nūy putpu Kunnix hīnnā', nūy pexkox kopa' yūmmā' Topa yīpxe'e hah, ha kaxīy Topa te yūmmūg kuxa kopa hāpxopmāhā', nūy yūmmūg kuxa hīnnā' kamah. ²¹ Yā Kunnix xexka xe'ēgnāg nōmhā pexkox tu', tu pexkox yōg xop xohix xat, xix hām xexka yōg xop xohix xat, xix Hāmgāyāgnāg yōg xop xohix xat, xix hām xexka yōg gohet xohix xat, xix hām xexka yōg gohet mō'nā'ax xat putup. ²² Topa te Kunnix xexkanā xe'ēgnāg, tu' kuxa mām ka'ok xop ha mō'kutnāhā', puyīy 'ūp-xehnāg xat, yā' xuxyāp-xet. ²³ 'Ūkuxa mām ka'ok xop te Kunnix yīn putuk hah, 'ūkuxa mām xohix xop yā Kunnix hā' yīn, ha Kunnix te nōm xop tu' xip, tu yūmmūg yāy putox, tu yūmmūg xat, nūy yūmmūg pēnā max. Yā Kunnix te hām xohix xop xix pexkox xohix xop hā' xuxyā'.

2

Tu yūmmūg hīnnāhā xe'ēgnāg

¹ Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk pax, yā 'āyīpkox 'ohnāg Topa pu', ² tup-tat kummuk hā 'āmōg, xix yāmīy kummuk pu' 'āyīpkox pip, ha' kummuk xop te 'āxat pax, nōm xop yīpkox 'ohnāg Topa pu' xop xat pax. ³ Yā yūmmūg xohix te hāpxopmā kummuk, tu yūmmūg yōg yāy putup'ax mīy, tu yāy mūn

xat kummuk, tu hāmppekaxex kummuk, hu hāpxopmā kummuk kamah. Ha kaxīy hā Topa te yūmmūg kummugā'ax 'ūyānān tu', tu yūmmūg xūyā'ax, ⁴ pāyā tute yūmmūg kuxa ka xexka', tu yūmmūg mō'yāy xe'ēgnāg ⁵ hu yūmmūg hīnnāhā', 'ihā yūmmūg pu'uk, yūmmūg yīpkox 'ohnāg, huk hittup 'ohnāg, ha yūmmūg kuxa hīnnāhā Kunnix mūtik, yā' hok hā yūmmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ⁶ Topa te Kunnix putpu hīnnāhā', tu yūmmūg hīnnāhā kamah, 'ūyīy hi xe'ēgnāg, yā Kunnix mūtik yūmmū'āte' xat, tu pexkox tu' xat Kunnix mūtik. Yā yūmmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ⁷ Topa te yūmmū'ā ha hāmmaxnāhā', pu tikmū'ūn mōkputox tu' mūg, ha Topa te yūmmū'ā ha hāmmax xe'ēgnāg nāhā', pu' hep xop xohix mōkputox yūmmūg, ha Topa te nōm mō'yāy xe'ēgnāg, ha Yeyox Kunnix te yūmmūg pupi' xok, nūy hep xohix xop pu mō'yāy'ax yūmmūgā'. ⁸ Ha Topa te ta nemēn 'ohnāg, tu xa hāmmaxnāhā', 'ihā' hok tu' 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopa hah. 'Āxop te hāpxopmā max 'ohnāg, pu Topa' yānān tu' xa hāmmaxnā'. Yāmhok. Topa te xa' hok hā' kuxa kummuk xit. ⁹ Hamūn. 'Āxop te hāpxopmā 'ohnāg, puyīy Topa ta nemēn, nūy 'ākuxa kummuk xit. 'Āmhok. Yīy yāy mūn max pe'āpaxeh hok. Yāk-tīgnāg. Yā 'ākummuk. ¹⁰ Topa te yāp-xehnāg hā 'ākuxa kummuk xit, ha Kunnix xok, nūy yūmmūg kuxa kummuk tupmā', 'ūyīy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putat hā yūmmū mōy, nūy yūmmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

Yūmmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik

¹¹ Hōmā 'āxop puknōg, 'ap Yoneo yōg tikmū'ūn'ah, yīy Yoneo xop te 'āxuxet'ax mīy. "Yāy nāg xax

mep 'ohnäg xop." kaxīy, nūy yāy yōg xax mep'ax 'āktux. Yā' hittap hā xix hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te' pit xop yāy xax mep 'ūyīmap tu'. Pa 'āxop yōg mōnāyxop te' xax xak 'ohnäg, yā Topa hā 'āpuknōg. ¹² Hōmā 'āxop Kunnix hā 'āpuknōg kamah, 'ap Topa yōg tikmū'un kopa 'āpip'ah, ha Topa te' pa'ax mīy Yoneo yōg tikmū'ūn mūtik, 'āxop mūtik 'ap mīy'ah, Topa yūmmūg 'ohnäg hah, tu hāpkutnā'ax Kunnix hip 'ohnäg, puyīy 'ākuxa tupmā'. Yā Topa hā 'āpuknōg, tu tu 'āpip 'ohnäg. ¹³ Pa hōnhā Yeyox Kunnix mūn te 'āxop nūnnāhā', tu Topa yīkāgnäg ha 'ānūnnāhā', ha Kunnix xok mīpkupnix tu', nūy 'ānūnnā', nūy tu kuxap-xet 'āxop kuxa mūtik. ¹⁴ Yā hōmā 'āxop xix Yoneo xop yāytuk-mīy punethok, ha Kunnix xok, xa 'āxop xix Yoneo xop yāyhā Kunnix yōg tikmū'ūn puxet, ha' xok, nūy yāytuk-mīy kuxyā', 'ū yūmūg kuxa xohix tu māmā', xayīy 'āxop yā Yoneo xop hā 'āxape', ¹⁵ ha Yoneo xop yōg xat'ax nōā', ha tikmū'ūn xop 2 yāyhā tikmū'ūn xop puxet, tu' yāyhā tikmū'ūn tup, ha Topa te' kuxa māmāhā', ¹⁶ Yā Kunnix te mīpkupnix tu' xok, nūy yāykix'ax kuxyā', puyīy Yoneo xop xi' puknōg xop yāy putup pax, yīy Topa ha putpu' nūnnāhā', puyīy Topa yīkāgnäg hā' pip. ¹⁷ Yā Kunnix nūn, tu hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa gāy kux'ax 'āktux, pu tikmū'ūn kuxa tu' mām, 'āxop puknōg xop pu hām'āktux, Topa tu hāptox tu 'āpip, xix Yoneo xop pu hām'āktux, nōm xop te Topa tu yīkāgnäg hā' pip. ¹⁸ Hamūn. Kunnix te yūmūg xohix nūnnāhā', pe Yoneo yōg tikmū'ūn, pe' puknōg yōg tikmū'ūn, ha yūmūg nūnnāhā Topa hah, ha Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā', yūmūg Topa hā yīkāgnäg pi'.

¹⁹ Yīy 'āxop puknōg 'ohnäg nōmhā'. Yā Topa yōg tikmū'ūn kamah, tu Topa hā 'āxape! ²⁰ Topa

te tik xop nū'pok pu hām'āpak max'ax 'āktux, tu tik xop nōy nū'pok, pu Topa pupi hām'āktux, ha nōm tik xop 2 te Kunnix 'āktux, tu Kunnix xok'ax 'āktux, ha 'āxop yīpkox pip, tu' kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ²¹ ha' xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix, yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. ²² Kaxīy 'ākuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, pu Topa 'āxop tu' xip ka'ok, nūy yāy Koxuk te 'āxop tu' xip ka'ok.

3

Paot te Yoneo xop hā' puknōg xop pu hām'āpak max'ax 'āktux

¹ Yāk mūn Paot, tu Yeyox Kunnix pu hāpxopmāhā', yā kanet kopak xip, 'āxop pu hām'āpak max'ax 'āktux tu', tu Topa pu hām'āktux 'āxop pupi'. ² Yā Topa te nūgkutnāhā 'āhah, nūy xa hāmmaxnā', ha 'āxop te hām'āpak, tu hāmyūmmūg. ³ Hōmā, hām'hittap 'ihā', Topa te hāmpe'paxex, pa tikmū'ūn 'ūm pu hām'āktux 'ohnäg, tu nōm pe'paxex'ax 'āktux 'ohnäg hāmyāxatamuk xohix hā, tu yāk mūn pu hām'āktux nōmhā. 'Āte xa kax'āmi kutōgnäg nūhū tappet tu'. Yā Topa te hāmpe'paxex tap, tu Yoneo xop xi' puknōg xop yāy kotīnnāp-tup, pūyīy yāyhā' xape', puyīy Topa' xohix ha hāmmaxnā xexka'. ⁴ 'Āxop te tappet mō'kupix, 'a' yūmmūg, yā 'āte tappet mīy, nūy yōg hāmpekpaxex'ax 'āyūmmūgā', nūy xa Kunnix 'āktux, 'ōhōm xok mīpkupnix tu', yūmūg pupi' xok, nūy Yoneo xop xi' puknōg xop ha hāmmaxnā'. ⁵ Hōmā Topa yīy 'ohnäg, tu hām'āktux 'ohnäg, pa hōnhā Topa Koxuk te hāmyūmmūgāhā', tu tik xop pu' xuktux, tu tik max mō'pok, pu tu hām'āktux, xix tik max xop te Topa pupi hām'āktux tu' xuktux, ⁶ Yā hām'āktux xe'e', hu: Topa te' puknōg xop xix Yoneo xop ha hāmmaxnāhā', yā yāy

putuk. 'Ūxohix te Kunnix hā 'ūyīn. Tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu' pēnā max, hā kaxīy Kunnix te yūmūg xat, nūy tuk pēnā max. Yā Topa te Kunnix hā hām'āktux xex, nūy hām'āpak max'ax hā hāmmaxnā', nūy Yoneo xop xi' puknōg xop ha hāmmaxnā', yā yāy putuk.

7 Topa tek xānāhā', tu mōgkutnāhā', 'ūyīy 'ā hām'āpak max'ax 'āktux, tuk yāy kutnāhā', xik ka'ogāhā'. 8 Yāk-tōgnāg, ha Topa yōg tikmū'ūn xohix xexka', pa Topa tek mūn yāy kutnāhā', 'ūyī' puknōg xop pu hām'āpak max'ax 'āktux, ha hām'āpak'ax te Kunnix 'āktux, ha Kunnix te' kuxa mām xop ha hāmmax xe'ēgnāg gāhā', yīy tikmū'ūn kuxa te' yēy. 9 Ha Topa te nūgkutnāhā', 'ū hām'āktux xe'e', nūy hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xop xohix pu', tuk hittup. Hōmā Topa te hāmpe'paxex, nūy Yoneo xop, xi' puknōg xop ha hāmmaxnā', ha hām yāxatamuk xohix hā' yīy 'ohnāg, pāyā hōnhāk xat, 'āte tikmū'ūn xohix pu hām yūmmūgā'. Yā Topa max xe'ēgnāg, tu hāpxop xohix mīy, tu kama' hep xohix xop ha hāmmaxnāhā'. 10 Tu' kuxa mām ka'ok xop ha hāmmaxnāhā', nūy pexkox yōg xexka xop tu' mūy, nūy xat'ax xop tu' mūy, puyīy hām yūmmūg, yā Topa te hām yūmmūg xe'ēgnāg. 11 Hōmā, hām yāxatamuk xohix 'ihā', 'ap xip'ah hahām, xix pexkox 'ap xip'ah, 'ihā Topa te hāmpe'paxex, nūy Yeyox Kunnix xok'ax hā' hep xohix xop yāy tu nūnnāy, pu nō yāyhā tikmū'ūn yāp-xehnāg. Yā hōnhā Topa te' mīy, yūmūg xuxyā Yeyox xok'ax hā 'ūmīy, 12 'ūyīy yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, hu' mām ka'ok 'ūkopah, hu yūmūg kuxānōg 'ohnāg, nūy Topa yīkāgnāg hā yūmūg pi'. 13 'Ūkxūy, pa 'ākuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg putat hā mōg. Yā Topa tek xūy hā

xa hāmmaxnāhā'.

Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg

14 Yīk kopaxux hāk xip yūmūg Tak Topa pu'. Yā yūmūg Tak xe'ēgnāg, tu hāpxop xohix mīy, 15 tu yūmūg pēnā max, yūmūg 'ātak putuk, mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu', ha hāmmaxnāhā yāy kutok xop ha', tu pexkox yōg kutok xop, xix hām xexka yōg kutok xop ha hāmmaxnāhā'. 16 Yā' max xe'ēgnāg! 'Āte' xak, puyīy Topa Koxuk 'ākuxa ka'ogā', xa 'āka'ok, 17 ha tu' xak kamah, pu 'ākuxa mām mā ka'ok, pu Kunnix 'ākuxa kopa xhip, xayīy 'āxapep-tup pax, nūy kama Topap-tup pax xexka', 18 nūy Topa yōg tikmū'ūn xohix mūtik hām yūmmūg. Yā Kunnix te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg, yīy nōm pe'āpaxeh mōktu 'ākuxa te' yēy Topa pu', yā yūmūg putox ka'ok 'ihā nōm mō'yāy'ax pekpaxex. Ha kaxīy 'ākuxa hittup xexka', yā Topa mūn te 'ākopa' xip ka'ok, 19 tu mōktu 'āxop te hām yūmmūg xe'e', yā Kunnix te yūmūg mō'yāy xe'ēgnāg mō kuma' mōg. 'Āpu' xak, nūy mō'yāy'ax yūmmūg, nūy 'ākuxa' yēy, ha kaxīy Topa xe'ēgnāg te 'ākopa' xip ka'ok.

20 Pūyā' xohix Topa xexka 'āktux, ha yūmūg ka'ogāhā', tu yūmū'ā ha hāmmaxnā xexka', 'ihā yūmū'āte ta tu' xak, pu hāmmaxnāk-tōgnāg. Yā Topa te hāmpe'paxex xexka', ha yūmū'āte hāmpekpaxex kutōgnāg. 21 Pūyā' kuxa mām ka'ok xop xohix Topa max xe'ēgnāg 'āktux, pūyā' xuktux mō kuma' mōg. Yā Yeyox Kunnix te yūmūg ka'ogāhā' 'ūyīy Topa max xe'ēgnāg 'āktux. Pūyā hām yāxatamuk xohix hā' xuktux, pu tu kux 'ohnāg. Hamūn.

4

Kunnix hā yūmūg yīn puxet

1 Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, hu kanet kopak xip, ha xa tu' xak, xa hāpxopmā max. Topa te

'āxānāhā', xa hāpxopmā max. ² Yāy kutōgnāg pe'āpaxex, nūy 'āyīy pu'uk, nūy 'ānōy hip, nūy nōā'tot, 'āxop te 'āxapep-tup pax tu'. ³ 'Ānōy gāyā hok, nūy yā 'āxop putox puxet, xix 'ākuxap-xet, yā Topa Koxuk te 'āxop nūnnāhā', xa yāyhā tikmū'ūn, nūy yāp-xet. ⁴ Topa Koxuk puxet, xix 'āxop yā Kunnix hā 'āyīn puxet, ha Topa te 'āxānāhā', xa Kunnix nūn'ax hip, xayīy pexkox tu nū mūtik 'āmōg, nūy 'āpip ka'ok. ⁵ Ha yūmūg xuxyāp-xet kamah, ha yūmūg kuxa mām Yeyox Kunnix yāp-xehnāg kopah, ha yūmūg putox pix kamah, 'ūyīy yūmūg xuxyāp-xet 'āktux. ⁶ Ha Topa yūmūg Tak yāp-xehnāg, tu' xohix hā' xuxyā, tu tikmū'ūn kopa hāpxopmāhā' tu' kopa' xip.

⁷ Kunnix te Topa Koxuk yūmū'ā ha nū'kutnāhā', pu yūmūg ka'ogā', 'ūyīy yūmūg hāpxopmā ka'ok, nūy yāy xape ka'ogā kamah. ⁸ ha Topa yōg tappet te:

“Tik te pepi' mōg, tu' gāy xop kīy,
nūy yāy mūtik mōgā',
xix kanet kopa' pip xop mōy, nūy
mōgā kamah,
tu yā tu hāpxop hok popmāhā'”
kaxīy

⁹ Tep tu hām'āktux, hu: “Tik te pepi' mōg,” kaxīy? 'Ūxuktux, nūy tik kaka' mōg hāmāxap'ax 'āktux. Tu yā yūmūg xuxyā Kunnix 'āktux, 'īhā tik puxet 'āktux. ¹⁰ Yā tik puxet xok, ha nō hāpkot, tu putpu' hi, tu pepi' mōg pexkox ha, yā kaka' mōg hāmāxap, tuk-nāy tu pepi' mōg, hāmōgnōy kūnāpa' mōg, tu hām xexka tu' xip, xix pexkox tu' xip kamah, nūy pexkox xop yīkāgnāg hā' xip, nūy tikmū'ūn yīkāgnāg hā' xip kamah. ¹¹ Tu Topa Koxuk hōm tikmū'ūn pu', puyī' kuxa mām ka'ok xop ka'ogā'. Tu' yāg ka'ogāhā', nūy mō'pok, xi' yāg ka'ogāhā', pu Topa pupi hām'āktux tikmū'ūn pu', xi' yāg ka'ogāhā', pu hām'āpak max'ax 'āktux, xi' yāg ka'ogāhā', pu' kuxa mām xop pēnā max, xi' yāg

ka'ogāhā', pu' kuxa mām ka'ok xop pu hāmyūmmūgā'. ¹² Yīy Kunnix pu tu hāpxopmā max, puyī' kuxa mām ka'ok xop ka'ogā'. Yā' kuxa mām ka'ok xop te Kunnix hā' yīn puxet. Tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max, ha Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat kamah, nūy tu pēnā max. ¹³ Yā yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, hu yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik. Yā Kunnix hā yūmūg xohix yā tikmū'ūn puxet, nūy yūmūg Topak-tok xop xe'ēgnāg, tu mōktu Topa pu yūmūg xiptap xop putuk, tu mōktu Kunnix putuk. ¹⁴ Yā kaxxop putuk, 'īhā hāmpē'āpaxeh hok. 'Āpu hāmyūmmūg, xa tik kummuk xop pu 'āyīpkox 'ohnāg, tu hām'āktux'ax puknōg 'āpax hok, ka Topa yōg putat xax, tik kummuk te xa mō'āmā hah. ¹⁵ Hām'āpax hok. Pa hām'āktux xe'e', koit hok, 'ānōy putup pax tu hāp xe'e' 'āktux, nūy Kunnix putuk. Yā Kunnix yāk xohix hā yūmūg putox, nūy yūmūg pēnā max. ¹⁶ Kunnix hā yūmūg xohix yīn, nūy nōm hā hām'āpak nām, pu yūmūg xohix xat. Ha' kup te' yīn tu yāy hi', nūy tu mōg max, ha kaxīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop xape xop te yāy tu hi kamah, nūy Kunnix hā' yīn, tu yāy hittupmāhā', tu yāy putup pax.

Yūmūg kuxa hi xe'ēgnāg nōmhā

¹⁷ Yīy 'āte xa hām'āktux nām, hu: Tikmū'ūn te Topa yūmmūg hok, puxix hitop tu hāmpē'paxex. Yā Kunnix te yāy 'āxet'ax 'ā' hōm, 'āte 'āxat, hu: Hāpxopmā'ax hitop kuxyā', nūy nōm hāmhitop hāmpē'paxex xop mūtik mōg hok, nōm xop yā Topa hā' puknōg. ¹⁸ Hap-tox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tup-tup nōg, pu Topa 'ūhīnnā', tu' yīpkox 'ohnāg Topa pu', yīy nōm kummuk xop nīm, nūy kummuk mīy'ax xop pe 'āmōg hok. ¹⁹ Ha yāyhāhup 'ohnāg, tu'

nõy hã' xupxet pax, tu' xak, nõy hãpkummuk xohix mÿy.

²⁰ Pa 'ãxop te Kunnix yÿmmÿg max, hu hãpxopmã max, Kunnix te hãpxopmã max hah. ²¹ Hõmã tikmÿ'ÿn te xa Kunnix 'ãktux, ha 'ãkuxa mãm ka'ok nõm kopah, hu nõm mÿtik hãmyok mÿy, nõy Topa yõg putat hã 'ãmõg, ²² tu hãpxopmã'ax hittap nÿm, nõy tu yãy putup mÿy'ax hok, yã 'ãkummugã tap, ²³ ha Topa te 'ãkuxa xix 'ãp-tox tupmã'ax, ²⁴ xa 'ãxop max xe'ëgnãg Topa putuk. Yã Topa mÿn te hãmyok mÿy, tu hãpxopmã max, tu hãmmaxnã xe'ëgnãg.

²⁵ Yÿy koit hok, hu ta 'ãnõy pu hãpxe'e 'ãktux, yã yÿmÿg xohix te Kunnix hã' yÿn. ²⁶ 'Ãgãy, 'ÿhã hãpkummuk mÿy hok, pãyã 'ãxuxi', nõy 'ãmÿy tox hã 'ãgãy hok. ²⁷ 'Ûtux hok pu Hãmgãyãgnãg 'ãkuxa kummugã hok. ²⁸ Tikmÿ'ÿn te' xupxet tap, puxi tu' kuxyã' xupxet, nõy tu max, nõy xe tu xupxet hok, nõy tu hãm max, tu hãmyok mÿy, puyÿy tikmÿ'ÿn hok xop pu hãpxop popmã'. ²⁹ Hãm'ãktux kummuk hok, hu ta hãm'ãktux max, nõy mõ'ãnõy nÿynãm, nõy 'ãnõy hittupmã'. ³⁰ Topa Koxuk pu' hupmã hok, ka tu' kuxa hittup 'ohnãg. Yã Topa te xa yãy Koxuk nÿ'kutnãhã', nõy tu hãm'ãktux xeh, nõy 'ãpãnã max. 'Ap max'ah tikmÿ'ÿn te Topa Koxuk kuxa pu hupmã'. Yã 'ãpãnã max xe'ëgnãg, tu 'ãkuxa hittupmãhã', tu xa hãm'ãktux xex, xayÿy Topa yõg tikmÿ'ÿn. Yÿy Kunnix te 'ãmõgãp-tup pexkox tu', 'ÿhã hãptup xe'e mõ'nã'ax, ha Kunnix nÿn, nõy yãy xape xop mõgã'. ³¹ Yÿpkÿmÿy hok, xix 'ãgãy hok, 'ãnõy mãnõg hok, hãpkute'ex kummuk hok, ³² pa 'ãnõy kuxa ka', nõy tu' yõg hãpkummuk mÿy'ax xaxogã', pu tu kux. Yã Topa te 'õg hãpkummuk mÿy'ax xaxogãhã', ha' kux, Kunnix xok'ax hã' xaxogãhã'.

5

Yÿmÿ'ã Topa hã yãy kutok xop

¹ Topa hã 'ãxop kutok xop, ha mõ'ãyãy xe'ëgnãg, yÿy hãpxopmã max, nõy 'Ãtak Topa putuk 'ãxop, nõy hãpxopmã max. ² 'Ãxape xop putup pax, yã kaxÿy Kunnix te mõg yÿmÿg yãy xe'ëgnãg, tu yÿmÿg pupi' xok, ha Topa tep-tup, tu' hittup.

³ Topa hã 'ãxop tikmÿ'ÿn xe'e', hu hãm'ãktux max, nõy tu hãpkummuk 'ãktux hok, nõy 'ãnõy yõg hãpxop putup hok, nõy xonnix hok, nõy 'ãnõy hã 'ãxupxet hok, 'ÿmÿy hok. Yã Topa yõg tikmÿ'ÿn hãm'ãktux kummuk pu kummuk, ⁴ pa hãm'ãktux max, nõy hãm'ãktux kummuk tu kux, nõy hãm'ãktux hitop tu kux, nõy tu Topa max 'ãktux pax, hu: 'Ãmax Topa! Kaxÿy. ⁵ 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa xix Kunnix te tikmÿ'ÿn xop putup nõg, nõm te' nõy hã' xupxet xop, tu nõm mÿtik tikmÿ'ÿn xat 'ohnãg, yã' kummuk xop te hãpkummuk mÿy, tu' nõy hã' xupxet, tu' nõy yõg hãpxop putup pax, yã hãpxop 'ÿm te nõm xop hã topa komut, 'ÿp-tup pax xexka hah, tu Topa xe'ep-tup kutõgnãg, yã hãpxop xohix mÿn putup pax xe'e'.

⁶ 'Ûtux hok pu' nõy 'ãmõ'ãmã hok hãm'ãktux hitop hã. Topa te hãpxopmã'ax kummuk putup nõg, tu' yÿpkox 'ohnãg xop kummugãp-tup 'ÿyãnãn tu'. ⁷ 'Ãpu, nõm kummuk xop nÿm. ⁸ Yã hõmã 'ãxop te hãpkummuk mÿy pax, ha hãpkoxtap te 'ãkuxa kopa' xip, pa Topa te 'ãkuxa kummuk xit, tu 'ãkuxa tupmãhã', hu hãpxopmã max nõmhã. ⁹ Topa te 'ãkuxa tupmãhã', 'ãpu hãpxopmã max, nõy 'ãnõy kuxa ka', nõy hãmyok mÿy, nõy hãpxe'e 'ãktux. ¹⁰ Xi' xak, nõy xe hãpxopmã max'ax hã Topa kuxa hittupmã'. ¹¹ Hãpxopmã hitop hok, tikmÿ'ÿn nõy xop mÿtik, hãpxopmã hok, nõy xetxox putuk hãpxopmã hok. Yã xetxox te hãpkoxtap 'ÿhã'

xupxet, tu' xaptop. 'Āpu, 'ōg hāpxopmā'ax mūg tikmū'ūn tu'.¹² Yā hāpxopmā'ax xaptop te yāy pu' hūpmāhā',¹³ 'Ihā tikmū'ūn nōy te' yūmmūg, ha' kummuk,¹⁴ ha tikmū'ūn te' yūmmūgāhā', nūy tu' mūg, yīy Topa yōg tappet te: "Āxop mō'āyōn xop, yāy kozak, 'āyok, nūy 'āxit, nūy 'āhi', ha Kunnix te xa hāptupmāp-tup," kaxīy.

Yā hāptupmāp-tup, ha kaxīy Kunnix te yūmūg hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg hāmyūmmūg max.

¹⁵ 'Ōg pa 'āti'. 'Āpu, Topa yōg putat hā 'āmōg kuma 'āmōg, tu hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā max.¹⁶ Yā hāmyāxatamuk te' nōy hā yāyikutut, yīy 'āmnīy xohix hā Topa pu hāpxopmā max, tikmū'ūn nōy te hāpxopmā kummuk hah.¹⁷ 'Āp-tox ka'ok hok, hu hāmyūmmūg max, pa yūmūg xuxyā pu 'āyīpkox pi', nūy 'ūyōg hāmputup'ax mīy.

¹⁸ Ta hep xupyāg xo'op hok, xa paptux hok, ha 'ākummugā'. Pūyā Topa Koxuk 'ākopa xip, nūy 'ākuxa hittupmā'.¹⁹ 'Āxape pu Topa yōg hām'āktux 'āktux, xix Topa yōg hām'āktux'ax kutex, nūy tu 'ānōy ka'ogā', tu yūmūg xuxyā Yeyox pu 'āxop kutex, nūy nōm pu: Yāyā', āmax! Kaxīy.²⁰ 'Āpu Topa yūmūg Tak pu hām'āktux kamah, nūy 'ūmax 'āktux, ha yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tep-tup, 'ū yūmūg Topa max 'ūm 'āktux.²¹ Yeyox Kunnix yā yūmūg xuxyā, yīy yūmūg yāy xape xohix puk yīpkox pip.

'Ūyīpkox xi' xetut 'āktux

²² Pūyā 'ūhūn yāy yīpkox pu' yīpkox xip, nūy yūmūg xuxyā Kunnix pu' yīpkox pi' kamah.²³ 'Ūyīpkox te yāy xetut xat, ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat, tu nōm pupi' xok, pu tu yāyhā Kunnix hā tu yīn, nūy Kunnix pu 'āyīpkox pi'. Yā tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max.

Ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat, nūy tu pēnā max.²⁴ Pūyā 'ūn yāy yīpkox pu yā' yīpkox pi'. Kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop te Kunnix pu' yīpkox pip.

²⁵ Pūyā' yīpkox yāy xetut mō'yāy xe'ēgnāg, yā kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu nōm pupi' xok,²⁶ puyīy Topa hā 'ūyōg tikmū'ūn, ha kōnāg hā' pix, xix yāy yōg hām'āktux'ax hā yūmūg yūmmūgāhā',²⁷ 'ūyīy yūmūg māynāg hamūn pu', nūy hāpkummuk hok hā yūmmūg pip, nūy yāyhā max xe'ēgnāg.²⁸ Tik te yāy mūn pēnā max. Pūyā yāy xetut kaxīy pēnā max kamah. Tik te' xetut pēnā max, puxix yāy mūn pēnā max kamah.²⁹ 'Ok xip tikmū'ūn te yāy mūn putup hok? 'Āmhok, Yāp-tup. Yā' xohix te yāy mūn putup, hu yāy xīnnāhā', ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop putup, tu nōm pēnā max.³⁰ Yā yūmū'āte Kunnix hāk yīn, pu yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max,³¹ yīy Topa yōg tappet te: "Pūyā tik yāy tak nīm, xi' tut nīm, nūy tu xetut mūy, nūy nū mūtik 'āti'. Yā yāyhā' yīn puxet. Kaxīy.³² Ha kaxīy Topa yōg tappet te hām'āktux xe'e', tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu Kunnix xi' kuxa mām ka'ok xop 'āktux. Yā' kuxa mām xop te Kunnix hāp-tox puxet,³³ tu 'āxop 'āktux kamah, nūy yīpkox yāy xetut pēnā max, yāy mūn pēnā max putuk, nūy xetut yāy yīpkox pu' yīpkox pi', 'ūyīpkox xexka pe'paxet tu'.

6

'Ātak mūnōm xop xik-tok xop 'āktux

¹ Kakxop, Topa te 'āp-tup, xa 'ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu 'āyīpkox pi', yā hāmyok.² Topa yōg tappet te: "Yā 'ātak mūn 'āktux max, xix māy 'āktux max," kaxīy. Yā Topa te 'āxat hāmāxap, xa 'ātak max 'āktux, hak-nāy tu hām'āktux

xex, pu tikmũ'ün tu hittup tox,
 3 hu: “nüy 'ähittup, pu Topa xa
 hãmmxnã', xa 'ähittup tox hãm
 xexka tu',” kaxiý.

4 'Ătak mũnõm xop, xix mãy
 mõnõm xop: 'Ăpu 'ăk-tok kute'ex
 kummuk hok, nüy tu gãyã hok, tu
 nõm yũmmũgã', puyiý hãpxopmã
 max, yã Kunnix te xa' hõm yãy
 'ăxet'ax, xa 'ăk-tok yũmmũgã max.

5 'Ăxop kãmãnat xop, 'ăxuxyã
 nõm te 'ăxat'ax pu 'ăyĩpkox xip,
 'ăkuxãnõg, nüy mãynãg hãpxopmã',
 nüy Kunnix pu 'ăhãm. 6 'Ăxuxyã
 pu 'ăyĩpkox xip, nüy 'ăhãm max,
 'ăxuxyã te 'ăpẽnãhã 'ĩhã, xix 'ăpẽnã
 hok 'ĩhã' kama 'ăhãm max. 'Ămun
 yã Kunnix hã kãmãnat, yiý Topa
 te 'ăxat, xa 'ăxuxyã yõg xat'ax mĩy,
 'ăxop te Kunnix putup pax tu'.

7 'Ăhãm max 'ähittup tu', Kunnix
 pu 'ăhãm, hu 'ähittup, 'ăxuxyãp-
 xet pu 'ăhãm'ah, yã yũmũg xuxyã
 Kunnix pu 'ăhãm kamah. 8 Topa
 te yã 'ăpẽnãhã', tu tikmũ'ün xohix
 xop pu pagop-tup, tute tikmũ'ün
 te hãpxopmã max pu hãmmxnãhã',
 xix tikmũ'ün te hãpxopmã kummuk
 pu hãpkummugãhã'.

9 'Ăxop 'ăxuxyã xop: 'Ăpu 'õg
 kãmãnat xop pu hãpxopmã max, xix
 nõm mãnõg hok, tu: “'Ăte 'ăkix'ax!”
 kaxiý. 'Ūxaxok hok: 'Ăxuxyã xop xix
 kãmãnat xop xohix te Topa pu 'hãm,
 ha pexkox tu' xip, ha yã xohix Topa
 yõg kãmãnat, yã 'ăxohix te Topa pu
 yã' nõy putuk.

Topa yõg xonat xop

10 Hõnhã 'ăkuxap-xet yũmũg
 xuxyã kuxa mũtik, hu 'ăka'ok, yã
 yũmũg xuxyã te 'ăka'ogãhã', 'ũyĩ
 hãpkummuk mĩy hok. 11 Xonat
 xop te pipkup hã' yãy mõ'tat,
 puyi' gãy xop kummugã hok.
 Ha kaxiý Topa te 'ăka'ogãhã', pu
 Hãmgãyãgnãg 'ăkuxa kummugã
 hok. 12 Yã yũmũ'äte tikmũ'ün gãy
 mũtik yãykix 'ohnãg. 'Ămhok. Pãyã
 pexkox yõg gãyxop mũtik yũmũg

yãytuk-mĩy. 'Ūxohix yã hãpkoxtap
 yõg gãy xop, tu yũmũg nõãp-tup, yiý
 Topa te yũmũg ka'ogã'ax, 'ũyĩ' gãy
 xop yõg kummuk mĩy'ax kuxyã'.

13 'Ăpu, Topa yõg hãpka'ok pa', nüy
 'ăka'ok, xonat xop putuk, nüy gãy
 xop yõg hãpxopmã'ax kummuk
 kuxyã', nüy 'ãnũ pa hok, 'ăkuxãnõg
 'ohnãg tu'. Yã 'ăkuxa tu mãm
 ka'ok 'ăpi'. 14 Ha xonat te' xax
 ka'ok hã mõ'tat, ha pipkup hã' xax
 mĩy, pu xonat xop mõ'yãy nĩy, tu
 yãy kũnãy hĩy pipkup hã'. Kaxiý
 Topa te 'ăxat, xa hãmyok mĩy, nüy
 yãyhãhup hok, yã yãy kũnãy hĩy'ax
 putuk. Ha tikmũ'ün xohix te 'ăxop
 'ăktux'ax, hu: “Yã' koit 'ohnãg,”
 kaxiý. Kama xonat te pipkup xax
 mõ'tat, nüy nõ yãy kep mõ'nĩy,
 puyi' gãy xop xonat xuhmĩy hok.
 Ha kaxiý 'ăxop te hãpxopmã max,
 puyiý tikmũ'ün pẽnã', hu: “Yã'
 max 'õhõm. 'Ap hãpkummuk 'ũm
 mĩy'ah,” kaxiý. Tu yũmũg xuxyã
 'ăktux max. 15 Ha xonat xop te
 pataxax ka'ok tat, nüy hãpkumep
 mõ'ka'ok, ha kaxiý 'ãmõg mõ'ka'ok,
 nüy hãm'ăpak max'ax 'ăktux, 'ăkuxa
 hittup tu', ha hãm'ăpak max'ax te
 tikmũ'ün kuxa mãmmãhã'. 16 Ha
 xonat xop te pipkup 'ãnuk xexka
 tat, nüy mõ'yãy nĩy, nüy gãy xop
 yõg pox xox mõ'hap'ax tu xok. Ha
 kaxiý 'ăkuxa mãm ka'ok Kunnix
 kopah, nüy Topa tu 'ăpip ka'ok,
 pu Hãmgãyãgnãg 'ăkuxa kummugã
 hok. 17 Ha xonat xop te mõ'yãy
 kux xax ka'ok tat, nüy nõ yãyputox
 pak, puyi' gãy xop 'ũp-tox tak
 hok. Hã kaxiý 'ăxop te Topa
 pe'ăpaxex, tu 'ăkuxa tuknõg 'ohnãg,
 hãmp'e'ăpaxex max tu'. Yã Topa te
 'ăkuxa kummuk xit tap, nüy mõ
 'ăkuxa max tat 'ũyãnãn tu'. Ha
 xonat xop te mĩkax xexka pop,
 nüy gãy xop kix. Ha kaxiý 'ăxop te
 Topa yõg hãm'ăktux'ax 'ăktux, nüy
 yãmĩy kummuk yõg hãpxopmã'ax
 kummuk nõ'ã', ha Topa Koxuk te
 'ăka'ogãhã', xayĩy hãm'ăktux ka'ok.

18 'Āxop te Topa yōg hām'āktux
 'āktux, ta Topa pu hām'āktux pax, ha
 Topa Koxuk te xa hāmyūmmūgā'ax
 xa Topa pu hām'āktux max. 'Ōg
 pa 'āti, 'ākuxa tuknōg hok, nūy
 Topa yōg tikmū'ūn pupi hām'āktux
 Topa pu'. 19 Tu Topa ta tu' xax,
 puyīy 'ūgmūn pu hām'āktux, nūy
 ka'ogā', 'ūg hām'āktux tikmū'ūn
 pu', nūy Topa yōg hām'āktux'ax xe'e
 yūmmūgā'. 20 Tu te nūgkutnāhā', 'āte
 hām'āpak max'ax 'āktux, tu' xuktux
 kamah, 'ihā kanet kopak xip, yīy
 Topa ta tu' xax puk ka'ogā', nūy
 hām'āpak max'ax 'āktux pax.

Paot te' xape xop 'āneo

21 Yūmūg xape Tikik te 'ūgmūtik
 hāpxopmāhā, nūy 'ūgmūn tu nō tu
 tehet, tu 'āha' mōg putup, hak mūn
 'āktux'ax, nūy xa hāmyūmmūgā',
 22 tu 'āha' mōg, nūy xa hām'āktux,
 nūy 'ūgmūg hām'ax 'āktux, xayīy
 'āxop hittup kamah.

23 Pūyā Topa yūmūg Tak xix
 yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'ākuxa
 māmā, xix mō'āyāy xe'ēgnāg,
 xix 'ākuxa māmā ka'ok yāy mūn
 kopah. 24 Pūyā Topa xa kāmmaxnā',
 'ihā 'āxop te yūmūg xuxyā Yeyox
 Kunnix putup pax mō'kuma 'āmōg.
 Tu ta tu kux.

PAOT TE KŌMĒN PINIO YŌG KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'AMI'

1 'Ūgmū'ūg Paot xix Tīmōn, tu Yeyox Kunnix puk mū'āte hāpxopmāhā', tu nūhū tappet kax'āmi, tu kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn pu kax'āmi', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopa' xop pu kax'āmi', ha' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, xi' yōg tik pēnā max'ax xop pu kax'āmi', xix tik xop te' hok xop pu hāpxop popmāhā pu kax'āmi'.

2 Pūyā Topa yūmūg Tak xa hāmmaxnā'. Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā' kamah, nūy 'ākuxa māmā'.

Paot te Topa pu hām'āktux

3 'Āte Topa pu hām'āktux, 'īhā 'āte 'āpekpaxex, tu: "Āmax Topa', yā xate Pinio yōg kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā'," kaxīy. 4 Hu Topa pu hām'āktux, 'ūgkuxa hittup tu', 5 'īhā 'āte 'ōg hāpxopmā'ax pekpaxex. Yā 'āxop 'ūgmūn 'ahā 'ātehet, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu hōmā xix hōnhā 'ūgmūn mūtik hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux. 6 Topa te 'ākuxa kopa hāpxopmāhā', tu xa hāmmaxnāhā', tu' kuxyā 'ohnāg, ha mōktu Yeyox Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāhā', ha tute kuxyāp-tup, 'īhā Kunnix putpu' nūn. Yā 'āte' yūmmūg. 7 Tu 'āxop pekpaxex, 'āmnīy xohix hā hāmpekpaxex, tu 'āte 'āp-tup pax xexka', 'ūgmūn mūtik 'āxop te hāpxopmāhā'. Topa te 'āxop xexkanāhā 'ūgmūtik, tu yūmūg xexkanāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, yā 'ōhōm Topa yōg hām'āktux xe'e. 'Āte nōmhā' xuktux, 'īhā kanet kopak xip, tu hōmā' xuktux, 'īhā 'āte hāpkumep hā, hām'āktux ka'ok

hā tuk mōg. 8 Yeyox Kunnix te mō'āyāy xe'ēgnāg, ha kaxīy 'āte 'āp-tup pax kamah, 'ap koit'ah 'āte', Topa te' yūmmūg.

9 Ha 'āte Topa tu' xak, pu 'āxop 'āxape kuxa mām xop xohix 'ūp-tup pax, tu mōktu yāp-tup xe'ēgnāg, tu hāmūmmūg, tu mōktu hāmūmmūg xexka', 10 nūy hāmmax 'ūm yāyktunā', nūy 'ākuxa tup tat, 'īhā Kunnix te putpu' nūn, xayīy yā 'ōg hāpxopmā'ax xa' hupmā hok. Yā Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāp-tup. 11 Ha Yeyox Kunnix yāp-xehnāg te 'ākuxa kopa hāpxopmā max, puyīy tikmū'ūn xohix Topa max xe'ēgnāg 'āktux.

'Āte Kunnix tu hāpxopmāhā'

12 'Ūkxape xop: 'Āte xa hāmūmmūgāp-tup. Gāyxop tek xūyghā', xik hīy kanet kopah, pāyā Topa te hāmmaxnāh nōmhā', hak xape punethok te 'āhā' tehet, tu hām'āpak max'ax 'āktux, 13 ha kaxīy gohet yōg xonat xop te hām'āpak, tu 'āte hāpxopmāhā Kunnix pu' yūmmūg, tuk hām'āx ha kanet kopak xip yūmmūg. 14 Ha yūmūg xape xop te' yūmmūg kamah, hu' kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, tu' hittup, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, 'ūkuxānōg 'ohnāg. 15 Yā' yāg yīpkūmīy, tu' yāy kix pax, hu Kunnix 'āktux, pa' yāg hittup, nūy xuktux, 16 'ūkputup pax tu 'āktux, Topa te mōgkutnāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ōm te' yūmmūg, 17 Ha' yāg nōy te mō'āmā pax, tute 'ūgyīpkūmīy tu', 'ūyīy 'ūgkuxa hittup hok, yā' gāy tu hām'āktux max 'āktux, 'ūyīy 'ūgmūn pu hupmā'.

18 Yā' xohix te Kunnix 'āktux, yā' puxi'. Yīk kuxa hittup pax, 19 tuk kuxa yūm ka'ok 'āxop kopah. Yā 'āxop te Topa tu' xak, puk xut kanet kopah, yīy Yeyox Kunnix Koxuk tek ka'ogāhā', hak kuxa yūm ka'ok. 20 'Ūgkuxa yūm ka'ok, nūy Topa pu hāpxopmā max, nūy

'āmnīy xohix hā xix hōnhā Topa pu 'āte hāpxopmāhā', nūy yā yāyhāhup 'ohnāg, xix kuxānōg 'ohnāg, pu tikmū'ūn Kunnix 'āktux max, 'ok pek hi'ax, 'ok pek xok'ax. ²¹ Tephak xip hām tu'? Hām tuk xip, nūy Kunnix xexka xe'ēgnāg 'āktux. 'Ūkxok, koxix pekkox hāk mōg, nūy Kunnix mūtik xhip, nūy 'ūghittup xexka mō'kumak mōg. ²² Hām tuk xip, koxix hā hāpxopmā max Kunnix tu'. 'Ap yūmmūg'ah 'āte', piyā' mūn max, 'ok pek hām tuk xip, 'ok pek mōg pekkox hah. ²³ Yā' max 'ūkxip hām tu, pāyā 'āte' xak, nūy mōy xip Kunnix mūtik pekkox tu'. Yā' max xe'ēgnāg! ²⁴ Pāyā 'āxop puk max, nūy xhip hām tu', ²⁵ tu hāmyūmmūg, hu 'āxop tuk xip putup, nūy 'āka'ogā', nūy 'ākuxa hittupmā', xayīy 'ākuxa hittup, 'īhā' mām ka'ok yūmmūg xuxyā kopah. ²⁶ 'Āte putpu 'āhak mōg'ax, xa 'ākuxa tu hittup 'ūgmūn hah, yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ²⁷ 'Āxop te hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'āyīpkox pip, yīy hōnhā hāpxopmā max, nūy Kunnix putup hāpxopmā max. Kaxīy 'āte 'āxop putox puxet yūmmūg'ax, 'ōg hāpxopmā'ax hā 'āte hāmyūmmūg'ax, 'ok pe 'āhak mōg, 'ok pe 'ahak mōg hok. 'Āxop xohix hām max, koxix 'āxop kuxap-xet yūmmūg, yā 'āxop te hām'āpak max'ax 'āpak, hu 'ākuxa mām ka'ok. ²⁸ 'Ūgāyxop yīpkutuk hok, nūy ta tu 'āka'ok, ha kaxīy 'ūgāyxop te' pēnā'ax, tu hāmyūmmūg'ax, hu: "Yā Topa te nōm xop mūtik ti xe'e', yīk mūg xūygāp-tup 'ūyānān tu', ha nōm kuxa mām ka'ok xop mōgāp-tup pekkox hah, pu tu pip ka'ok," kaxīy. ²⁹ Ha Topa te 'āxop xexkānāhā', xa hāpxopmā Kunnix pu', nūy 'ākuxa mām ka'ok 'ōm kopah, nūy 'āxūy kamah nōm pu'. ³⁰ Hōnhā 'āxop tek mūtik hāpxopmā'ax, nūy hām'āpak max'ax 'ūm 'āktux, xix 'ūghām'ax pēnāhā', ha' gāy xop tek mūn pu hupmāhā', tu hōnhā kamak

xūygāhā', kaxīy.

2

¹ Yā Kunnix te 'āxop mūtik tihi', tu 'āka'ogāhā', tu mō'āyāy xe'ēgnāg, tu 'āhittupmāhā', ha Topa Koxuk te 'āmūtik yāy hi', ha 'āxape kuxa ka', ² xayīy 'āp-xet, nūy hāmpē'āpaxeh puxet. 'Āpu, 'āxop kuxap-xet kamah, nūy 'ānōy putup pax, xayīy 'ūgkuxa hittupmā xexka'. ³ Yā puxehnāg pe'āpaxeh hok, pāyā 'ānōy pe'āpaxeh kamah, nūy yāy pu hāpxopmā', tu' xak hok, pu tikmū'ūn xa hām'āktux max, pāyā yāy pe'āpaxek-tōgnāg, nūy 'ānōy pe'āpaxeh xexka'. ⁴ Topa tu' xax, pu 'ānōy ha hāmmaxnā kamah, nūy yāy puxehnāg pu xax hok.

⁵ 'Āpu hāpxopmā, nūy Yeyox Kunnix putuk, hu:

⁶ Kunnix yā Topa yāy putuk, pa Kunnix xupkūmīy 'ohnāg,

⁷ tu pekkox nīm, xix hāpxop xohix nīm, nūy yāyhā kāmānat,

nūy yāyhā tikmū'ūn kutok.

⁸ Tu yāy pe'paxex 'ohnāg, tu Topa yōg putat hā' mōg,

nūy nōm pu' yīpkox xip, hu yūmmūg pupi' xok mīpkupnix tu',

⁹ yīy Topa te' xexkanā xe'ēgnāg, tu' xuxet'ax mīy,

pu tikmū'ūn xohix, xix pekkox yōg xop xohix Yeyox 'āxet'ax 'āpax, tu:

"Yā 'ōhōm xexka xe'ēgnāg, tu yūmmūg xohix xat!" kaxīy.

¹⁰ Yā pekkox yōg xop xohix nūktetex Yeyox keppah,

xi' hep xop xohix, xi' xakix xop nūktetex,

¹¹ nūy Yeyox Kunnix 'āktux yāy xuxyāp-xet,

nūy yūmmūg 'Ātak Topa xexka 'āktux.

'Āxop te māyōmnāg xop putuk

¹² 'Āxop yāk mūn hā 'āxape xe'ēgnāg, tuk mūn pu 'āyīpkox pip, 'īhāk xip 'āmūtik, yīy 'āyīpkox pip max, 'īhāk xip hāptox tu', 'Āpi

hāpxopmā max pax, tu 'ākuxānōg, nūy Topa yōg putat xak hok. ¹³ Yā Topa te 'ākuxa kopa hāpxopmāhā', xa hāpxopmā max, nūy nōm pu 'āyīpkox pi', nūy hāmpē'āpaxeh max kamah.

¹⁴ Āpu hāpxopmā max, nūy 'ānōy mǎnōg hok, nūy yāytuk-mīy hok. ¹⁵ Āxop yā Topa hā 'āk-tok xop, hu hāpxopmā max tikmū'ūn kummuk kopah, xix Topa hā' puknōg xop kopah, ¹⁶ ha kaxīy 'āxop te mǎyōnnāg putuk, yā 'āmīy hā tikmū'ūn xohix te mǎyōnnāg pēnā'ax max, Ha kaxīy tikmū'ūn kummuk kopa 'āpip, ha Topa hā' puknōg xop te 'ōg hāpxopmā max pēnāhā', 'īhā nōm xop pu 'āxop te hām'āktux, 'īhā Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. 'Āxop te hāpxopmā max, kopxik hittup, 'īhā Kunnix putpu' hi nū hām tu', ha hāptup xe'e 'īhā' nūn putup, ha 'āpēnā', kopxik hittup, nūy hāmyūmmūg: yā 'āte hitop tu xa hām 'ūm yūmmūgā' ohnāg.

¹⁷ Hōmā 'āmānex te xokxop mō'hap, nūy Topa pu' haxyā', pūyīy Topa kuxa hittupmā', ha kaxīy 'āxop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yāy mūn hōm, nūy Topa kuxa hittupmā', nūy nōm pu hām'āktux, nūy nōm pu hāpxopmā max. Hak mūn kuxa hittup kamah, nūy 'āxop mūtik Topa pu hāpxopmā max, pe yāk hi'ax, pe yā kamak xok'ax. ¹⁸ Ha kaxīy 'āxop kuxa hittup kama 'ūgmūtik.

Tīmōn xix 'Epaponit

¹⁹ Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tek putup, kopxix Tīmōn 'āha mō'kutnā', puyīy nōm tek yūmmūgā', 'īhā putpu' nū', 'āxop 'āktux tu', tu mōgnīynām. ²⁰ Tu 'āxop putup pax, 'ūgmūn putuk, tu 'āpēnā max kamah. ²¹ Ūxohix te yāy yōg hāpxop xak, tu Yeyox Kunnix xaxok, ²² pa Tīmōn te Yeyox

Kunnix pu hāpxop xak, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux, nūy 'āpēnā max, tuk mūtik hām, tuk mūn hāk-tok, hakmū'āte hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'āxop te' yūmmūg. ²³ 'Āte' hip, pu gohet 'ūgyīkopit kux, 'ūgyīkopit kux, kopxix mō'kutnā'ax, pu xa' xuktux. ²⁴ Ūgkuxa yūm ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, tu' hip, puk xut, 'ūmōg'āhah.

²⁵ Tu mō'kutnā'ax 'Epaponit kamah, hak mūn hā yā' xape, ha 'āxop te nū'kutnāhā', puk mūn hā tu tehet, tuk mūn mūtik hāpxopmā max, ²⁶ tu 'āxak, nūy 'āpēnā 'ūxeheh. Hōmā 'ūpakut, ha 'āxop te' yūmmūg, hu 'ākuxa tuknōg, ha 'Epaponit te hām'āpak, tu' kuxa hittup 'ohnāg. ²⁷ Yā' pakut xexka', tu' xok putūmnāg, pāyā Topa te' kuxa ka', xix yāk kuxa ka kamah, tu' hittupmāhā', xix kuxa hittupmāhā kamah. ²⁸ Yīy mō'kutnā'ax 'āha, xa' pēnā', nūy 'ūhittup tap yūmmūg, nūy 'ākuxa hittup, xix kamak kuxa hittup. ²⁹ Āpu 'Epaponit mūg ka'ok yāy kep hā, 'īhā' xupep, 'ākuxa hittup xexka tu', yā 'āxop hā' xape xe'ēgnāg, hamūn xix 'āxop mūn, yā yūmūg xuxyā hā 'āxape', yī' xānā', pu mōy 'āpet tu' xihip, ha 'Epaponit xuktux max, xix tik nōy xop te Topa pu hāpxopmāhā 'āktux max. ³⁰ Yā' xok putūmnāg Kunnix tu', hāpxopmā punethok tu', nūy mō'ānīynām, xix mūn mōgnīynām, 'āxop pupi mōgnīynām.

3

Hāmyok mīy xe'ēgnāg

¹ Ūkxape xop, pūyā yūmūg xuxyā 'ākuxa hittupmā' punethok. 'Āte xa xe kax'āmi', tup-tup, nūy xa hāmyūmmūgā max. ² 'Ōg pa'āti!' Tikmū'ūn kummuk xop te' xat, pu' kuxa mām ka'ok pit xop yāy xax yīmap tu' mep, pu yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, ³ pāyā mō'āmā',

yūmūg yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Ha yūmūg kuxa kopa hāpxopmāhā', ha ta' kummuk xop kopa hāpxopmā 'ohnāg, ha Topa Koxuk te yūmūg yūmmūgāhā', 'ū Topa pu nū'āktettex, ha yūmūg kuxa hittupmāhā'. Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet, pa yūmūg kuxa mām hok, nūy Yoneo xop mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok. Yā tikmū'ūn yāy yōg hāpxopmā'ax pu'uk, tu yūmūg kuxa kummuk tupmā 'ohnāg Topa pu'.⁴ Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yoneo yōg mīy'ax kopah, kopxik kuxa yūm'ax ka'ok kamah. 'Ūgmūn yā Yōneo xop yōg, tu nōm mīy'ax xohix mīy tap, 'ūyīy yāy kuxa kummuk tupmā', pāyāk kuxa maxnā 'ohnāg.⁵⁻⁶ 'Ūktut tek put, ha 'āmniy te 7 nōg, 'ihā tikmū'ūn tek nāg xax yīmap tu' xak. Yāk mūn 'Iyaet yōg tihix, tu mōnāyxop Meyamīy mōkputox 'ūgmūn, 'ūkhep Yoneo yōg yā xe'e', tu Paniye xop yōg kamah, hu' xat'ax xohix mīy māynāg, tu' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā',⁷ pāyā 'āte hāpxopmā 'Ūhitop tu', yīy 'āte' mīy kux, tu' xaxogāhā', nūy 'ūgkuxa yūm ka'ok Kunnix yāp-xet kopah.⁸ Hamūn. 'Āte hāpxop xohix xaxogāhā', xi' mīy'ax xohix xaxogāhā', yā' hitop. Yā hāmhōgnāg, yīy 'āte' mīy kux, nūy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yūmmūg max, ha' max xe'ēgnāg, hak kuxa te' yēy Kunnix keppah, hu hāpxop xohix nīm, nūy Kunnix tuk xip ka'ok.⁹ Hu' xak, nūy 'ūgkuxap-xet Kunnix kuxa mūtik. Yāk kuxa max 'ohnāg, ha Yoneo xop yōg xat'ax tek kuxa maxnā hok, yīy 'āte' xak, pu Topa tek kuxa maxnā', 'ūgkuxa yūm ka'ok Kunnix kopa hah.¹⁰ Yā 'āte' xak, nūy Kunnix yāp-xehnāg yūmmūg, nūy Topa yōg hāpkā'ok yūmmūg. Ha' ka'ok, hu Kunnix putpu' hīnnāhā, yā 'āte' xak, nūy Kunnix 'ūgputuk, nūy Topa yōg

tikmū'ūn puk xok kamah,¹¹ puyīy Topa xe putpuk hīnnāhā' kamah.

'Ūmōg mō'ka'ok

¹² 'Āte hāpxe'e 'āktux: Hōnhā 'āte Kunnix putuk xet'ah, pāyā 'āte' xak, nūy yāyhā Kunnix putuk. Ha tikmū'ūn mōg mō'ka'ok, nūy tu xupep tap, nūy tayūmak xexka pop, nūy kānēy yānām 'āta māynāg pa'. Kaxīy 'ūgmōg kamah Topa yōg putat hā, tuk mōg kumag mōg, nūy hāpxopmā māynāg, nūy Kunnix putuk.¹³ 'Āxop te hāmyūmmūg. 'A 'āte Kunnix 'ūm putuk xet'ah, pāyā 'āte hāpxopmā'ax tap xaxok, tu hōnhā hāpxopmā max, nūy hāptup 'ihā xe hāpxopmā max.¹⁴ Tik mōg mō'ka'ok, nūy xupep tap, nūy kānēy māynāg pa'. Ha kaxīy 'āte Topa yīy'ax 'āpak, hak xānāhā', 'ūghām, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha Yeyox Kunnix tek hīnnāhā', 'ūyīk hi xe'ēgnāg, ha kānēy māynāg putuk.

¹⁵ 'Ūyā yūmūg hāmpe'paxex max kaxīy, yā Topa yōg putat hā yūmūg mōg tap, tikmū'ūn xip tap putuk, nūy yūmūg putox puxet, nūy hāmpe tu paxeh puxet, nūy hāmpe tu paxeh max, 'ūyāg te hāmpe'paxex nōy, puxix Topa' yūmmūgā'.¹⁶ 'Āpu yūmūg mōg Topa yōg putat hā, nūy mōg kumak mōg. Kaxīy yūmūg mōg hōmā xix hōnhā', tu Topa yōg hām'āktux pu yūmūg yīpkox pip, nūy hāpxopmā max.

¹⁷ 'Ūkxape xop: 'Ūkpe mōg kuma mōg, nūy hāpxopmā max, 'ūgputuk, xix kuxa mām xop nōy pēnā', xa 'āxop hāpxopmā max kamah.

¹⁸ 'Āte xa hām'āktux tap, tu xe' xuktux, hu: Tikmū'ūn punethok gāy, tu Kunnix putup nōg, ha yūmūg pupi' xok mīpkupnix tu', pap-tup nōg, tu Kunnix hā' puknōg, yīy 'āte xa' xuktux, tuk potahak yūm, 'ihā' xuktux.¹⁹ Ha' gāy xop te yāy putup'ax pu' yīpkox pip, tu yāy pu hāpxop xak, topa komut xop xak'ax putuk, tu hāpkummuk

mīy, tu yāyhāhup 'ohnāg, pa yāy mīy'ax 'āktux xexka', tu pexkox yōg hāpxop xak 'ohnāg, yīy yāy koxyōy putup Hāmgāyāgnāg Pet kopah. ²⁰ Pa yūmūg yā pexkox yōg tikmū'ūn, tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hip, ha' nūn putpu', nūy yūmūg mōy hām tu', nūy pexkox ha yūmūg mōgā', ²¹ tu yūmūg yīn pu'uk ka'ogāp-tup, tu mōktu yāy yīn putuk, tu yūmūg xexkanāp-tup xe'ēgnāg. Yā Kunnix te hām xexka xop xohix xat'ax, xix pexkox yōg xop xohix xat'ax, ha' yīpkox pip putup.

4

¹ Ūkxape xop: 'Āte 'āp-tup pax xexka', tu 'āxak, hak kuxa hit-tupmāhā', ha 'āte xa hām'āktux, yāk xape xop max! Yīy Topa yōg putat hā 'āmōg kuma mōg.

² Ūkxape hex 'Epot xix Xīn, 'āte xa tu' xak, xa yāytuk-mīy kux, xatix yā 'ānōy hā', 'ākuxa mām Kunnix kopah, hu 'ānōy hā tutnōy. ³ Ha 'āmūn, xatek mūtik hāpxopmāhā', yāk xape xe'ēgnāg, yīy xa tu' xak, xa 'ūn 2 hā 'ātehet, ha 'ūn te Kenemēn mūtik hāpxopmā max, xi' xape xop xohix mūtik hāpxopmā punethok, nūy hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xohix pu', ha Topa te' xuxet'ax kax'āmi', yā yāy yōg tappetxax kopa kax'āmi', pu tu hi xe'e', ha' kux 'ohnāg.

⁴ 'Āmnīy xohix hā 'āhittup, yūmūg xuxyā te 'āmūtik tihi' hah, yā xe xa hām'āktux, hu: 'Āpu 'ākuxa hittup!

⁵ 'Ānōy kuxa ka'. Hapxip kutōgnāg 'ihā yūmūg xuxyā nūn. ⁶ 'Āxutigā hok, pa Topa tu' xax, pu xa hāpxop xohix popmā', 'ihā Topa 'ūmax 'āktux, hu: "Āmax Topah! Xate 'ā' hōm hāpxop xohix. Puxi'," kaxīy. ⁷ Yā Topa te 'ākuxa māmā'ax, yīy tikmū'ūn kuxa yūm, yāy kuxa yūm hā xīy tute' yūmmūg'ah, Topa te' kuxa yūmmā hah, tu kaxīy te 'āpēnā max, xa

'ākuxap-xet Yeyox kuxa mūtik, xix 'āp-tox puxet Yeyox Kunnix putox mūtik.

⁸ 'Āpu, hāmpē'āpaxeh max, nūy hāpxopmā max kamah. Kaxīy tikmū'ūn xohix te 'ākuxa tup yūmmūg. Hāmpē'āpaxeh max, nūy hāpxe'e 'āktux, nūy hāmaxnā', nūy hāmyok mīy, nūy 'ānōy hā' xupxet hok, nūy 'ānōy putup pax, nūy yā' koit hok. Hāmpē'āpaxeh max, xayīy hāpkummuk mīy hok. ⁹ 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā'. 'Āpu hāmyūmmūg'ax hā hāpxopmāhā', yā 'āte hāpxopmā max, ha 'āxop te' pēnāhā', xayīy hāpxopmā max kamah, ha Topa te 'āmūtik tihi', tu yūmūg kuxa māmāp-tup.

Paot te' kuxa mām ka'ok max 'āktux

¹⁰ Yūmūg xuxyā tek mūtik tihi', yīk kuxa hittup xexka'. Hāpxip punethok hā hāptox tuk xip, pak xaxok 'ohnāg 'āxop te', hu mōgnīynām, tu tayūmak nū'pok, pu 'āte ta tu hāpxop 'ūm pop, nūy puk, nūy mā'. Hōmā tikmū'ūn 'ūm nūn 'ohnāg, hu tayūmak paxnūn 'ohnāg, pa hōnhā' nūn, tu' paxnūn tayūmak, hak hittup. ¹¹ Hōmā 'āte hāmhōgnāg xip, pak hittup, xix hōnhā yōgnū hāpxop punethok, tuk hittup nōmhā kamah. Hōmā xix hōnhā Topa te 'ā' hōm hāpxop, tuk hittup, yā puxi'. ¹² Hōmā hāpxop putup xūy, ha hōnhā' yānān tuk xit max, hu 'āmnīy xohix hāk hittup, xix hāpxexka xohix tuk hittup. 'Ūghok, kopxix yāk hittup, 'ūkputexop, kopxix kamak hittup. ¹³ Kunnix tek ka'ogāhā', yīy 'āte hāpxopmā'ax 'ūm yīpkutuk 'ohnāg.

¹⁴ Ūkxūy, ha 'āxop te hāpxopmā max, tuk mōgnīynām. ¹⁵ 'Āxop yā kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn, tu mōgnīynām hittap. Hōmā 'āte hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka Maxenōn tu', tu' xuktux 'āmnīy kutōgnāg 'ihā', tu hāpxexka nīm, ha 'āxop kuxa mām ka'ok xop

puxehnāg yāy hā 'ātehet, 'ap nōy 'ūm te 'āha te'ah, ha tayūmak 'ā' hōm 'āxop te'. ¹⁶ Hāpxexka Texanōn tuk xip, 'ihā 'āxop hāk tehet, tuk ha tayūmak nū'pok. ¹⁷ 'A 'āte tayūmak 'ūm xak'ah. 'Āmhok. Pa 'ātep-tup, pu Topa xa hāmmaxnā xexka'. ¹⁸ Yā 'āte' pop 'ōgnū tayūmak xohix, xate 'ā nōm nū'pok, yā tayūmak xexka'. Hōnha 'āte yōg tayūmak xohix punethok, 'Epaponit te' paxnūn hah. Ha Topa tep-tup pax, xa 'āxop hāpxop popmā', xix tayūmak tu' hok hōm, pu hām'āpak max'ax 'āktux 'ūhep xop xohix pu'. Topa pu hāpxop hōm'ax, yā' hax max putuk, tu Topa kuxa hittupmāhā'. ¹⁹ Yīy yōgnū Topa te xa' popmā'ax hāpxop xohix, 'ūp-texop xexka tu'. ²⁰ Pūyā tikmū'ūn xohix Topa yūmūg. Tak xexka xe'ēgnāg 'āktux, tu' xuktux mō'kuma' mōg. Hamūn!

Yā' ka'ax hā' xohix 'āneo

²¹ Topa yōg tikmū'ūn xohix pu 'āneo, 'ōhōm Yeyox Kunnix yōg. Nūnte' pip xape xop te xa 'āneo, ²² xix Topa yōg tikmū'ūn xohix te xa 'āneo, xi' xop te Hōm yōg xat'ax pet xexka tu' hām, tu xa 'āneo. ²³ Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxohix ha hāmmaxnā'! Tu ta tu' kux.

PAOT TE KŌMĒN KONOX YŌG KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

¹ Ūgmūn Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nūgkutnā', yīk mūn xik xape Tīmōn te nūhū tap-pet kax'āmi', ² kōmēn xexka Konox yōg tikmū'ūn pu kax'āmi', Konox yōg kuxa mām xop pu kax'āmi'. Yā Kunnix te yūmū'ā hā' xape xe'e', yīy yūmūg xape kamah. Pūyā Topa yūmūg Tak 'āmūtik pip, nūy 'ākuxa māmā', nūy xa hāmmaxnā'.

Tu Topa pu hām'āktux, nūy kuxa mām ka'ok xop max'ax 'āktux

³ Ūgmū'āte yūmūg Tak Topa max 'āktux, 'ihā nōm pu hām'āktux 'āxop 'āxape xop pupi', yā Topa te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā' Tak. ⁴ 'Ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu Topa yōg tikmū'ūn xohix putup pax, hak mū'āte' yūmmūg. ⁵ Hōmā 'āxop te hām'āpak max'ax 'āpak hāmāxap, hu hāmmax hip, nūy 'āhi xe'e' mō kuma mōg, hu 'ākuxa mām ka'ok, xi' nōy putup pax 'ihā' hip, nūy hāpxip punethok 'ihā pexkox yōg hāpxop pop. ⁶ Yā Topa te hām'āpak max'ax hā tikmū'ūn xohix ha hāmmaxnāhā', yī' hep xop xohix pu hām'āktux, yā kama 'āxop te hām'āpak, tu Topa te' xohix ha hāmmaxnā'ax 'āpak, ha kaxīy Topa te xa hāmmaxnāhā', 'ihā' xupak, ha hōnhā hāmmaxnā kamah. ⁷ Ha yūmūg xape 'Epap te xa hāmyūmmūgāhā', tuk mūg pupi hāpxopmāhā', tu Kunnix pu hāpxopmā punethok, ⁸ tuk mū'ā Topa Koxuk 'āktux, ha xa ka'ogāhā', nūy kuxa mām xop xohix putup pax, yīy 'Epap tek mū'ā' xuktux.

⁹ Hak mū'āte' xupak, tu Topa tu' xak, pu 'āxop pu hāmyūmmūgā', xayīy hāmyūmmūg xe'e', nūy yā

Topa putup, xayīy 'āxop yūmmūg, nūy Topap-tup'ax yūmmūg, hu yāy Koxuk te xa hāmyūmmūgāhā', ¹⁰ xayīy hāpxopmā max, ha Topa te 'āptup, xa hāpxopmā max mō kuma 'āmōg, tu mōktu yā Topa yūmmūg xe'ēgnāg. ¹¹ Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu 'āka'ogāp-tup, xayīy nōā'tot, 'ihā 'ākuxa hittup, ¹² hu yūmūg Tak Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax Topah, xatek mūg ka'ogāhā', 'ū pexkox yōg hāpxop pop, yīy 'ōg tikmū'ūn xohix mūtik pop," kaxīy. Yā Topa te nōm hāpxop xex pexkox kopah, nūy yāy yōg xop pu' popmā'. Yā' popmāp-tup yāy yōg tikmū'ūn pu', nōm te Topa pu' yīpkox pip. ¹³ Hōmā yūmūg kuxa kummuk, yā hāpkoxtap putuk yūmūg kuxa kopah, pāyā yūmūg Tak Topa te yūmūg kuxa maxnāhā', tu yūmūg nūnnāhā yāy kutok hah. Yā yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg, 'ūk-tok yāp-xehnāg tu', puyīy 'ūk-tok Yeyox Kunnix yūmūg xat, nūy 'ūkpēnā max. ¹⁴ Tu yūmūg pupi' xok tap, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux.

Tute Kunnix 'āktux

¹⁵ Tikmū'ūn 'ūm te Topa pēnā hok, ha Kunnix te yāy Tak Topa pa putuk xe'ēgnāg, tuk-tok te māxap, hak-nāy tu Topa te hāpxop xohix mīy, ¹⁶ Yāk-tok mūtik Topa te hāpxop xohix mīy, tu tu hāpxop xohix xat'ax, tu hāpxop pēnā'ax mīy, xix hāpxop pēnā hok mīy kamah, xix pexkox yōg xexka xop mīy, xi' yōg xat'ax xop xohix mīy. Topa tek-tok mūtik mīy, xik-tok pu' mīy hāpxop xohix. ¹⁷ Kunnix xip tap, 'ihā Topa te pexkox mīy, xix hahām, xix hāpxop xohix mīy, tu nōm mūtik hāpxop xohix xex max, pu tu pip ka'ok. ¹⁸ Ha Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop hāp-tox. Yā tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max, ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām xop xat, nūy tu pēnā max, tu nōm xop hīnnāhā', yā Topak-tok te māxap, tu putpu' hi tap,

nŭy hāpxop xohix hā tu xexka xe'ēgnāg. ¹⁹ Yā Topa tek-tok putup, yā Topa xe'ēgnāg kamah. ²⁰ Yīy Topa te hāmpē'paxex, tu yāy kutok nŭ'kutnāhā' hām tu', pu tu xok mŭpkupnix tu', nŭy tu' gāy nām xop xohix nōā', puyīy Topa hā tu xape'. Tu pexkox yōg gāy xop nōāp-tup kamah, puyī' xohix yā Topa hā tu xape'.

²¹ Hōmā Topa tu 'āpip hāptox hah, tu 'āyīpkox 'ohnāg, tu Topa hā 'āpuknōg, 'ōg hāpxopmā'ax kummuk tu', xix hāpe'āpaxex kummuk tu 'āpuknōg, ²² pa Topak-tok xok, ha hōnhā' Tak te xa hā' xape, nŭy yāy keppa 'ānūnnā', tu 'ākuxa tupmāhā', tu 'ōg hāpkummuk mŭy'ax xaxogāhā', nŭy 'āmax 'āktux. ²³ Yīy Topa yōg putat hā 'āmōg ka'ok, hu' xak hok. 'Āxop te hām'āpak'ax max 'āpak, ha xa' hipmāhā', xayīy pexkox yōg hāpxop pop, hu' xaxok hok. 'Ūgmŭn Paot te hām'āpak'ax max 'āktux pax, tu hāpxexka yōg xop xohix pu' xuktux, hu hāpxopmāhā'.

Paot te' kuxa mām ka'ok xop pupi hāpxopmāhā'

²⁴ Tuk xūy 'āxop pupi', nŭy Kunnix pupik xūy, huk kuxa hittup, Kunnix xop pupik xūy tu'. Yā Kunnix hā yŭmŭg yīn puxet, ha yŭmŭg xat, nŭy yŭmŭg pēnā max, yāy yīn pēnā max putuk. ²⁵ Topa tek mŭn yāy kutnāhā', nŭy mōgkutnā' Kunnix yīn xop hah, nŭy Topa pupi hām'āktux, nŭy xa hām'āktux xohix 'āktux. ²⁶ Hāmyāxatamuk xohix punethok hā Topa te hāmpē'paxex, tu' yīy 'ohnāg, pa hōnhā' kuxa mām ka'ok xop pu' hāmyŭmmŭgāhā', yā hām'āktux xe'e'. ²⁷ Topa te' hep xohix xop pu hāmyŭmmŭgāhā', tu hām'āktux'ax xe'e' yŭmmŭgāhā', ha hām'āktux nŭhŭ', hu: Kunnix te 'ākuxa kopa' xip, nŭy xa' popmā pexkox yōg hāpxop xohix, yīy 'āxop yāyhāp-tup max xe'ēgnāg, Kunnix putuk. ²⁸ Ha kaxīy 'Ūgmŭ'āte hām'āktux, tu

Kunnix 'āktux tikmŭ'ŭn xohix pu', tu hāmyŭmmŭg, nŭy hāmyŭmmŭgā max, nŭy 'āmōgā Topa hah, xayīy 'ākuxap-xet Kunnix mŭtik, nŭy Topa hā 'ātix tap, ²⁹ yīy 'āte hāpxopmā punethok, ha Kunnix tek ka'ogāhā', ha 'āte hāpxopmāhā' punethok.

2

¹ 'Āte xa hām'āktux, xayīy yŭmmŭg. 'Ūghām punethok 'āxop pupi', xix kōmēn Namnixet yōg kuxa mām xop pupi', yā' xohix pupi', nōm tek pēnā 'ohnāg pupik hām. ² 'Āte hāpxopmāhā', nŭy 'ŭgnōy ka'ogā', puyī' kuxap-xet yāy putup, nŭy hāmyŭmmŭg xexka', nŭy hām'āktux xe'e' yŭmmŭg. Kunnix yā Topa yōg hām'āktux xe'e', Topa te tikmŭ'ŭn pu hāmyŭmmŭgāhā'. ³ Yāk-tok xe'e' te Topa yōg hāmyŭmmŭg'ax xohix yŭmmŭgāhā'.

⁴ Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: Koit'ax pu 'īpkox pip hok, yā' kummuk xop te mō'āmā pax. 'Ūpa max, ha ta' kuxa mŭn kummuk. ⁵ Hāptox tuk xip, pak kuxa te 'ākuxa mŭtik yāp-xet, 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah, hak kuxa hittup xexka'.

Kunnix te yŭmŭg hīnnāhā'

⁶ 'Āxop te: "Yeyox Kunnix yā yŭmŭg xuxyā'," kaxīy. Hu nŭ mŭtik 'ākuxap-xet, nŭy hāpxopmā max. ⁷ Mīm yīpxatit te hām hā mō'nāhā', tu hām kopa' xip ka'ok, kaxīy 'āpip ka'ok Kunnix tu', puyīy 'āka'ogā', xayīy 'ākuxa mām ka'ok xexka', hak mŭ'āte xa hāmyŭmmŭgāhā', 'ŭxaxok hok, nŭy Topa pu hām'āktux, nŭy: "Āmax Topah!" kaxīy.

⁸ 'Ōg pa 'āti! Tikmŭ'un te 'ākuxa hā' xupxet putup, mō'āmā'ax hā 'ākuxa hā' xupxet putup, hām'āktux hitop hā nōm xupxet putup. Nōm hām'āktux yā Topa hā' puknōg xop yōg hām'āktux, 'ap Topa yōg'ah, ha pexkox yōg xexka xop te Topa tu' gāy, tu hām'āktux, pāyā Kunnix te'

xuktux 'ohnāg. ⁹ Yā Kunnix te Topa xe'ēgnāg putuk, tu tikmū'ūn kutok xe'e', tu yāy putuk xe'ēgnāg, ¹⁰ ha Topa te Kunnix mūtik 'āhīnnā xe'e', yā 'ākuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, ha Kunnix xexka xe'ēgnāg, tu pexkox yōg xop xat, xix hām tu' pip xop xat, nōm xop hā' xat'ax, tu' xat.

¹¹ Yoneo xop te' pit xop yāy nāg xax mep 'ūyīmap, pāyā Kunnix te 'ākuxa kummuk xit, nūy ta' yānān tu kuxa max tat. ¹² 'Āp-tox pix 'īhā 'āxop te hāpxopmā kummuk kux, ha Kunnix nō hāpkot, ha Topa te' putpu' hīnnā xe'e'. Yā 'ākuxa mām ka'ok Topa kopa', ha ka'ognāg xexka', tu Kunnix putpu' hīnnāhā', tu kamah 'āxop kuxa hīnnā xe'ēgnāg. ¹³ Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk pax, yā Topa hā 'āxop puknōg, tu kamah Yoneo yōg tikmū'ūn hā 'āpuknōg, pa Topa te 'ākuxa hīnnāhā', Kunnix hīnnā putuk 'āhīnnāhā', tu hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogāhā', pu tu kux. ¹⁴ Yā Kunnix te yūmūg pupi' xok, tu yūmūg yānān tu' xok mīpkupnix tu', 'ūyīy Topa hāk xape', pūyīy yūmūg kummuk mīy'ax hā' pago. Yā yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', puyīy yūmūg kuxa tu max Topa pu'. ¹⁵ Ha hāpkummuk yōg xexka xop pu' kuxyāhā', tu mīpkupnix tu' xup, nūy mōktuk-tōgnāg, tu pipkup māxkap'ax hā' hīy, tu' hupmāhā', ha' mōgāhā', pu' xohi' pēnā', tu' yūmmūg, tu Kunnix te' xat xe'ēgnāg yūmmūg, ha hāpxohix te nōm pu' yīpkox pip.

¹⁶ 'Ūtux hok pu tikmū'ūn 'ōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy xo'op'ax hā 'āxat hok, xix 'āxit'ax hā 'āxat hok, xix nit xān hā 'āxat hok, xayīy 'āhām hok. 'Ūtux hok, pu 'āxat hok, xayīy nit xap yīy ta 'āhām hok, xix 'āmux xexka mīy'ax hā 'āxat hok, xix māyōnhex tup 'īhā 'āxat hok. Yā' tux hok pu 'āxat hok. ¹⁷ Yā' xohix te nū pexkox

yōg hāpxopmā'ax hā' komut, yā' koxuk putuk, 'ap xe'e'ah. Hōmā Topa te' xat pu Yoneo xop mīy. Topa te tu xo'op'ax xat, xix nōm hāpxop xohix xat, nūy tikmū'ūn pu Kunnix 'āktux, pa hōnhā Kunnix xip xe'ēgnāg, yīy hāpxopmā'ax komut yāyhā' hitop, ha' kux. ¹⁸ Tikmū'ūn te koit'ax hā 'īpkox hok, nōm xop te yāy 'āktux xexka hā 'īpkox hok. Tu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnā'ax 'āktux, tu mō'āmā', 'īhā' xat, xa pexkox yōg nū'pok xop pu nūktettex, nūy nōm 'ūxexka 'āktux, ha hitop hā yāy kutōgnāg 'āktux, 'īhā yāy xexka pe'paxex, tu yāy putpu'ax kummuk mīy. ¹⁹ Tu Kunnix nīm, ha' kuxa mām ka'ok xop hāp-tox, puyīy nōm xop xohix yā kuxap-xet, yāy yīn puxet putuk, ha' xohix nāg nōy nā' mōg, tu mōktu xexka', yā Topa tep-tup hah.

Kunnix mūtik yūmūg hi, xix yūmūg xaxix

²⁰ Kunnix xok, nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax kuxyā', xayīy yāmīy kummuk yōg xexka xop nīm. Tep tu xate nōm 'āpak? ²¹ Ha 'āxat, hu: "Ūxupit hok nūhū'," kaxīy, tu xe: "Ūmā hok 'ōhōm," kaxīy, tu xe: "Ūpa hok nō'ōm," kaxīy. Pa nōm pu 'īpkox hok. ²² Hāpxop xohix nōg'ax, tu yāyxaxogā'ax, ha tikmū'ūn te' xat hok, pu mīy hok, pa Topa te' xat 'ohnāg. ²³ Yā' xat'ax puknōg te hāmyūmmūg putuk, pāyā' hitop, ha' xat pu pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nū'xup, nūy yāy xax te kutuk, pāyā' koit, yā' hitop, tu tikmū'ūn yōg hāpe'paxex maxnā 'ohnāg, tup-tup'ax kummuk pu hupmā 'ohnāg kamah.

3

¹ Kunnix mūtik 'āhi xe'e'. Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk kux, hu pexkox yōg hāpxop xax nōmhā, yā Kunnix yūm 'ōnte', tu Topa yīpxe'e hā' yūm. ² Pexkox yōg hāpxopmā'ax pe'āpaxeh, nūy hām

yōg hāpxopmā'ax xaxogā'. ³ Hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy pax, pa Topa te 'āhīnnāhā', tu Kunnix hīnnā putuk, tu 'āpēnā max, yā 'āxop kuxap-xet Kunnix mūtik, xix Topa mūtik. ⁴ Kunnix te 'āhīnnā xe'e', nūy 'ākopa tu' xip ka'ok, tu putpu' nūn putup, pu' hep xop xohi' pēnā', ha' nūn, 'īhā 'āxop xexkanāp-tup, ha mōktu yā 'āxexka', Kunnix mūtik yā 'āxexka putup, pu' xohi' pēnā'.

Yūmūg hi xe'ēgnāg

⁵ Yāy yōg putup'ax kummuk mīy hok, nūy hāpkummuk mīy kux, ha tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, tu' nōy hā' xupxet, xi' xonnix, xi' gāy, xi' nōy yōg hāpxop putup. Tikmū'ūn te hāpxop putup pax xexka', puxix tu Topap-tup hok, ha kaxīy hāpxop te topa komut xop putuk, tikmū'ūn tep-tup xexka hah, tu mōktu Topa xe'ēgnāg xaxogāhā', ⁶ ha Topa gāy tikmū'ūn te hāpkummuk mīy tu', nōm xop te Topa pu' yīpkox 'ohnāg, yī' kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁷ Hōmā 'āxop te yāy putup'ax kummuk mīy, hu' mīy pax, Topa pu' 'āyīpkox 'ohnāg tu'

⁸ Pa' kuxyā nōmhā, xayīy mīy hok 'ūxeheh, yāy putup'ax kummuk mīy hok, xix 'āgāy hok, xix 'ānōy pu hāpkummugā hok, xatep-tup nōg tu', xi' kupeh hok, xix 'āyīy kummuk hok, nūy 'ānōy mānōg hok. ⁹ Koit hok 'ānōy pu'. Yā Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ¹⁰ Yīy hāpkummuk mīy'ax xohix kux, pu Topa 'ākuxa tupmā 'āmnīy xohix hā, nūy xa hā yāy putup, xayīy Topa yūmmūg xe'ēgnāg. ¹¹ Yī' kuxa mām ka'ok xop puxet, yā Kunnix hā' kuxap-xet, xip-tox puxet, 'ap 'āxop Yōneo xop yōg'ah, xi' puknōg xop yōg'ah, xix tikmū'ūn yōg'ah, xix 'āyuhuk yōg'ah, xix kamoka xop yōg'ah, xix kāmānat xop yōg'ah, xi' xat'ax xop yōg'ah, pāyā 'āxop yā Kunnix yōg, ha' xexka xe'ēgnāg, tu yāy yōg

tikmū'ūn xohix kuxa kopa' xip, ha' xohix te yā yāy putuk Kunnix pu'.

¹² 'Āxop yā Topa yōg tikmū'ūn, ha mō'āyāy xe'ēgnāg, tu 'āyīmōgatux yāy mūn pu', yīy 'ānōy kuxa ka', tu nōā'tot, tu nōm pu hāmmaxnāhā', xix yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy 'ānōy pe'āpaxex max, xix 'āyīy pu'uk, nūy 'ānōy gāyā hok, ¹³ nūy 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'īhā 'ānōy te xa hāpkummugā'. Yā kaxīy yūmūg xuxyā te 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. ¹⁴ Ha ta mōy 'ānōy putup pax xexka', nūy nōm hā 'ākuxap-xet, xix 'āp-tox puxet. ¹⁵ Pūyā Kunnix 'ākuxa māmā', nūy 'ānōy mūtik tu tī max, nūy yāytuk-mīy hok. Yā Topa te 'āxānāhā', nūy 'ākuxa māmā', nūy nōm hā 'āp-xet, 'āyīn puxet putuk. 'Ūxaxok hok, nūy Topa max 'āktux, hu: "Āmax Topa, tu yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā', yā' puxi'," kaxīy. ¹⁶ Pūyā Kunnix yōg hām'āktux xe'e 'ākuxa kopa' xip, tu xa hāmyūmmūgāhā', xa' yūmmūg, nūy 'ānōy pu' yūmmūgā', tuk-tex, nūy Topa xexka 'āktux, nūy 'ākuxa yā Topa max 'āktux. ¹⁷ 'Ok pe 'āxop te hāpxopmāhā', pe hām'āktux, hu ta yūmūg xuxyā Yeyox 'āktux, nūy Topa yūmūg Tak pu: 'Āmax Topah. Xate yūmūg xuxyā Yeyox yūmū'ā nū'kutnāhā'. 'Āmax! kaxīy.

Te xīy hā hāpxopmāhā'

¹⁸ 'Āte 'ūn xop xat, pu' yīpkox pu yīpkox pi', yā Kunnix te' xat.

¹⁹ Ha' yīpkox xop xat, pu' xetut putup pax, hu' kuxa ka'.

²⁰ Hak-tok xop xat, pu yāy tak pu yīpkox, xi' tut pu yīpkox. Yā Topa te' xat.

²¹ 'Āk-tok gāyā hok, ka 'āk-tok kuxa tuknōā'.

²² Kāmānat xop, 'āxuxyā' nōm tik te 'āxat pu 'īpkox pi', nūy tu hām max, yā 'āmnīy xohix hā hām max, 'ok pe 'āpēnā', 'ok pe 'āpēnā hok, yīy Topa pu hām max, 'āxop tep-tup

pax tu'. ²³ Āpu hāpxopmā max, pu Topa pēnā', nūy 'ōg hāpxopmā'ax putup, ha Topa pu hāpxopmā', 'āhittup tu'. ²⁴ Ūxaxok hok: Yūmūg xuxyā te pagop-tup hok'ah xa', tu pexkox yōg hāpxop xex yāy yōg tikmū'ūn pu', yā Kunnix te 'āxop hā 'āxat'ax xe'e', ²⁵ tu' yānān tu pago, tu hāpkummuk mīy xop kummugāhā 'ūyānān tu'. Yā Topa te hāmyok mīy, nūy xohix pu pago, yā Topa pu 'ūxohix te' nōy putuk.

4

¹ Āxop 'āxuxyā xop, 'āpu hāmyok mīy, nūy 'ōg kāmānat pu pago max, Topa yā 'āxuxyā xe'e', tu 'āxat, tu pexkox tu' xip, yīy 'ōg kāmānat xop pu pago max, nūy nōm pu hāmmaxnā'.

Paot te hāmyūmmūgāhā'

² Topa pu hām'āktux pax, tu 'ōg pa mōxip, mō'ōn hok, nūy Topa max 'āktux, xa' popmā hāpxop xohix hah. ³ Ha kamak mūg pupi tu' xax, pu Topa 'ūgka'ogā', 'ūgmū Topa yōg hām'āktux xe'e' 'āktux, nūy Kunnix 'āktux. Yā kanet kopak xip, 'āte Kunnix 'āktux tu'. ⁴ Ha Topa tu' xax, puk ka'ogā', 'ū Kunnix hā hāmyūmmūgā max, yā Topa tep-tup pax.

⁵ Hāmyūmmūg, nūy 'ūkuxa mām hok xop pu hāpxopmā max 'āmnīy xohix hā, xayīy hāmyūmmūg'ax hā Kunnix 'āktux max tikmū'ūn pu'. ⁶ Hāmyūmmūg, nūy hām'āktux max, nūy tu hām'āktux hā' nōy yānān mām.

Tuk-nāy tu 'āneo

⁷ Yūmūg xape Tikik te Kunnix pu hāpxopmāhā', tuk mūg mūtik hāpxopmāhā', tu xa hām'āpak'ax 'āktux putup, nūy 'ūgmūn 'āktux. ⁸ 'Āte 'āxop hah mō'kutnāhā', pu 'āka'ogā', nūy putpu' nū', nūy xak mūg 'āktux. ⁹ Tu yūmūg xape 'Ōnēy mūtik mōg, ha 'ōgnū kōmēn yōg tihik, tu xa hām'āpak'ax xohix 'āktux'ax, tuk mūg 'āktux'ax.

¹⁰ 'Anixtah 'ūgmūtik kanet kopa' tihi', tu 'āneo, xix Maname tiktak Mā'ak te 'ā 'āneo kamah. 'Āte xa hām'āktux tap, tu 'āha Mā'ak mōg'ax 'āktux, pu tu 'āpet kopa' xip, 'īhā putpu 'āha' mōg. ¹¹ Yoyoe 'āxet'ax nōy yā Hāmyok, tu xa 'āneo kamah. Nū tik 2 te Yoneo yōg tihik, tuk mūtik hām, ha Yoneo xop nōy hām 'ōhnāg 'ūgmūtik, puyīy Topa yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip, ha tik 3 te hāpxopmāhā' punethok, nūy tu yāy hāk tehet.

¹² 'Epap te 'ōgnū kōmēn yōg tihik kamah, tu Yeyox Kunnix pu hāpxopmāhā', tu 'a 'āneo, tu Topa tu' xak pax, 'āxop pupi' xak, puyīy 'āka'ogā', nūy Topa hā 'āxiptap, nūy Topa pu 'āxop hāpxopmā'. ¹³ Yā 'Epap hām punethok, 'āte' yūmmūg, ha 'āxop pupi' hām punethok, xix kōmēn Namnixet yōg tikmū'ūn pu' hām punethok, xix Yenap yōg tikmū'ūn pu' hām punethok. ¹⁴ Notot Nok yūmū'ā hā' xape, tu 'ā' 'āneo, xix Nep te 'ā' 'āneo kamah.

¹⁵ 'Ūgmū'āte Namnixet yōg xape xop pu 'āneo, xix Nī'ip pu 'āneo, xi' kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo, nōm Nī'ip pet tu yāy tu'nāhā 'āneo kamah. ¹⁶ Āpu nū tappet mō'kupix hāmāxap, nūy kunāy tu Namnixet yōg xop ha mō'kutnā', pu mō'kupix kamah. Mō'kupix Namnixet xop yōg tappet 'ūyānān tu'. ¹⁷ Āpu 'Akip pu hām'āktux, hu: "Yūmūg xuxyā te 'āxat, xa hāpxopmā', yīy hāpxopmā max, nūy nō kuxyā Kunnix pu'," kaxīy.

¹⁸ 'Āte Kax'āmi yāy yīm hā, hu: 'Ūgmūn Paot te 'āxop pu 'āneo. Kanet Kopak xip, yāk xaxok hok! Pūyā Topa xa hāmmaxnā'! Tu ta tu' kux.

PAOT TE KŌMĒN TEXANŌN YŌG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAX'ĀMI I

¹ 'Ūgmŭn Paot. 'Āte' kax'āmi nŭhŭ' tappet, yā 'āxop pu kax'āmi', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu' kax'āmi kŏmĕn Texanŏn tu', yā yŭmŭg 'Ātak Topa yŏg xop pu', yā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix yŏg xop pu' kax'āmi'. Xinax te 'āxop pe'paxex xix Tŭmŏn te' kamah. Pu yā Topa xa hāmmaxnā', xayŭy 'ākuxa mām.

'Āxop kuxa mām Topa kopah

² 'Ūgmŭ'āte Topa pu hām'āktux mŏkumak mŏg, hu: "Kunnix kopa kuxa mām xop pu 'āmax." Kaxŭy. Yā 'āxop pu' max Topah. 'Ūgmŭ'āte Topa pu 'āxop 'āktux mŏkumak mŏg.

³ Hamŭn, 'ŭgmŭ'āte yāy 'Ātak Topa pu hām'āktux, tu hāmpe'paxex, 'āxop kuxa mām ka'ok, hu hāpxopmā max xohix. 'Āxop te' nŏy putup pax, hu 'āxop te hāpxopmā max punethok. Xate yŭmŭg xuxyā Kunnix hip kumaknāg. Hā kaxŭy yŭmŭ'āte hāmpekpaxex, tu Topa pu hām'āktux.

⁴ 'Ūkxape xop, Topa te 'āxop putup pax, tu tikmŭ'ŭn xohix kopa 'āxop yŭmŏgātux, tu 'āxop mŭy Topa yŏg tikmŭ'ŭn xe'e'. Hā kaxŭy 'ŭgmŭ'āte pe'paxex, tu Topa pu hām'āktux.

⁵ Hŏmā 'ŭgmŭ'āte xa Topa yŏg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ūgmŭ'āte nŏm 'āktux, tu hāpxopmā ka'ok xe'ĕgnāg, tu Topa Koxuk mŭtik xa Topa yŏg hām'āpak max'ax 'āktux, tuk mŭg kuxa mām ka'ok Topa yŏg hām'āpak max'ax kopah. Hŏmāg mŭg tihi 'āxop kopah, ha xatek mŭ yŏg hāpxopmā max'ax pĕnāhā', yāg mŭn max xa'. ⁶ Xate 'ŭgmŭg max pĕnāhā', xix yŭmŭg xuxyā Yeyox yŏg, tu nŏ' max putuk. 'Ūnŏy te

'āxop kute'ex kummuk, pa 'āxop te Topa yŏg hām'āpak max'ax paha', tu 'ākuxa hittup, yā Topa Koxuk te 'ākuxa hittupmāhā'. ⁷ 'Āxop max, ha 'āmax pĕnāhā Kunnix kopa kuxa mām xop te hāpxexka Māxenŏn tu', xix hāpxexka Genex tu', tu nŏ' max kamah, yā 'āxop putuk.

⁸ Hamŭn, 'āxop te yŭmŭg xuxyā Yeyox 'āktux hāpxexka Māxenŏn tu', xix hāpxexka Genex tu', yā' xohix yŭmap te' yŭmmŭg, 'ākuxa mām ka'ok. Putep nŏy 'āktux putup 'ŭgmŭ'āte'? Puxi'. ⁹ Hŏmāg mŭg tihi 'āxop kopah, ha 'āxop te topa komut xop nŭm, tu ta Topa xe'e pe 'āmŏg, ha tikmŭ'ŭn xohix te 'āyŭmap te' xupak, tu hām'āktux. ¹⁰ Xate Topak-tok hip, Yā pekkox tu yŭxop-tup Topak-tok. Hŏmā Topa te yāy kutok Yeyox putpu' hŭnnāhā'. Yeyox te yŭmŭg mŏy putup, 'ĭhā Topa gāy 'ŭkummuk xop mŭtik.

2

Paot te hāpxopmā max kŏmĕn Texanŏn tu'

¹ 'Ūkxape xop, hŏmāg mŭg tihi 'āxop kopah, tu hāpxopmā max, 'ap kummuk mŭy'ah, 'a yāg mŭg hitop ti'ah 'āxop kopah. ² Hŏmā tikmŭ'ŭn tek mŭg kute'ex kummuk kŏmĕn Pinio tu', tuk mŭg mānŏg, pa hāpxip 'ĭhāg mŭg mŏg, tu mŏktu 'āxop tuk mŭg mŏxaha 'ŏnte kŏmĕn Texanŏn tu', ha kŏmĕn Pinio yŏg tikmŭ'ŭn tek kute'ex kummuk, 'āxop te' yŭmmŭg. Pa yŭmŭ yŏg Topa tek kuxa hittupmāhā', ha 'āte Topa yŏg hām'āpak max'ax 'āktux. ³ 'Ūgmŭ'āte Topa yŏg hām'āpak max'ax 'āktux, tuk mŭ'āte pe'paxex kummuk 'ohnāg, tuk mŭ'āte 'ŏg hāpxop xak 'ohnāg, tuk mŭ'āte 'āxop kupex 'ohnāg. ⁴ 'Ūgmŭ'āte putep mŭn 'āktux? Topa te nŏ putup, 'ŭgmŭ'āte nŏm 'āktux mŏkumak mŏg. Hamŭn. Topa tek mŭg putup, tuk mŭ'ā Topa yŏg hām'āpak max'ax hām, tuk mŭg mŏ'pok, ha 'āte tikmŭ'ŭn

xohix pu nōm 'āktux. 'Ūgmū'āte putep mūn 'āktux? 'Ok pe tikmū'ūn te nōm putup pax hām'āktux? 'Ok pe Topa te nōm putup pax hām'āktux? Yā tikmū'ūn yōg'ah, pa Topa tek mū yōg putup'ax kopit. ⁵ 'Āxop te' yūmmūg. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah. 'Ak mū'āte xa hā xape komut'ah. 'Ūgmū'āte 'āxop kupex 'ohnāg. 'Ok 'ūgmū'āte hām'āktux max, pa 'ōg hāpxop putup? 'Āmhok. 'Ak mū'āteputup'ah 'ōg tayūmak. Topa te' yūmmūg. ⁶ 'Ak 'ūgmū'āteputup'ah, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūg 'āktux max. 'Agmū'āte 'ōg hām'āktux max xak 'ohnāg, xix tikmū'ūn nōy yōg kamah. ⁷ 'Ūmax, pu Kunnix yōg mō'pok xop tikmū'ūn yōg hāpxop xak, pak mū'āte nōm hā xak 'ohnāg, 'a' xat'ax xop putuk'ah, pak mū'āte xa' hāpxop popmāhā, yā 'ūn tek-tok pu' popmā'ax putuk. ⁸ 'Ūgmū'āte 'āxop putup pax, hu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix 'āxop pu yāy mūn popmāhā, yāg mū'āte 'āxop ka'ogāhā'. ⁹ Hamūn, 'ūkxape xop, xate' yūmmūg. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tuk mū'āte hāpxopmā max punethok. Māyōn mōg tox hāg mūg hām, xix 'āmñy hā, nūy pop hok 'ōg hāpxop xix 'ōg tayūmak, tuk mū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux.

¹⁰ 'Āxop te' pēnāhā', xix Topa te' pēnāhā', 'ūgmū'āte hāpxopmāhā max 'āxop pu', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu'. Yāg mū'āte hāpxopmā max xe'ēgnāg, xix hāpxopmā yok. 'A' hāpxopmā kummuk 'ūm mīy'ah. ¹¹ 'Ūgmū'āte 'āxop xohix hāg tehe', yā 'ātak te yāy kutok hā' tehe putuk. 'Āxop te' yūmmūg. ¹² 'Ūgmū'āte 'āxop xapit, tu 'āxop kuxa hittupmāhā', tu 'āxop xapit, xayīy hāpxopmā max. Topa te nōm putup pax. Topa te 'āxop yīmōgatux, xayīy Topa yōg tikmū'ūn xop mōkukox, xayīy Topa

max xe'ēgnāg pēnā'.

¹³ Hōmāg mū'āte xa' Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'āxop te' xupak, tu 'āyīpkox pip. Xate' pe'paxex, yā Topa yōg hām'āktux, 'a' tikmū'ūn yōg'ah. Hamūn, Topa yōg. Topa te hāpxopmā max 'āxop kopah, yā' kuxa mām ka'ok xop kopah, ha mōktuk mūg hittup, tu Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax. 'Āmax nōm tikmū'ūn pu'." Kaxīy. ¹⁴ 'Ūkxape xop, hōmā Yoneo xop te Yeyox Kunnix yōg tikmū'ūn xop xohik-te'ex kummuk hāpxexka Yonex tu', xix 'āxape xop te 'āxop kute'ex kummuk kamah, yā' nōy putuk. ¹⁵ Hōmā Yoneo xop te yūmmūg xuxyā Yeyox putex, tu Topa pupi hām'āktux xop kix, ha' xakix, tu ta hōnhā yūmmūg kute'ex kummuk kamah. Topa te nōm xop putup'ah. Nōm te tikmū'ūn xohik-te'ex kummuk. ¹⁶ Hamūn, 'ūgmū'āte Yoneo xop kūnāpa pip xop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Yā Topa yōg hām'āpak max'ax te tikmū'ūn kuxa māmāhā Topa kopah, ha Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Ha ta Yoneo xop tep-tup, nūy nōm hā hām'āktux xuxyā'. Hā kaxīy Yoneo xop te hāpkummuk mīy xexka', ha' gāy Topah, tu nōm kopit, nūy yōg kummuk hā yānān.

'Ūgmū'āte 'āxop xak

¹⁷ 'Ūkxape xop, hōmā yūmmūg yāy xatat hāpxip kutōgnāg hā. Yūmmūg yāy xatat, pak mū'āte 'āxop pekpxex punethok, tu 'āxop xak nām, tu 'ā hak mūg mōg putup pax. ¹⁸ 'Ūgmū'āte 'ā hak mōg putup pax. 'Ūgmūn Paot, 'ā hak mōg putup punethok, pa Hāmgāyāgnāg tek kummugā', hak mōg 'ohnāg. ¹⁹ Yā hamūn, yūmmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup, 'īhā 'āxop pip putup Yeyox keppah, tu ta 'āte hāpxop max hip putup, ha' Topa yōg mūg kuxa hittup putup, tuk mū'āte

'äxop 'äktux xexkap-tup, yä xut'ax 'äktux putup. Yä mö'tat'ax 'äktux putup. ²⁰ Hamün, 'ügmü'äte 'äxop pekpaxex punethok, tu 'äxop tuk müg kuxa hittup.

3

¹ Hömā yümüg yäy xatat, hak mü'äte 'äxop xak. 'Äte yäy xatat hä tot 'ohnäg, huk nox xip kōmēn 'Atēn tu', ² nūy 'ā ha mō'kutnāhā Tīmōn, yäg taknōy, yä Topa pu' hāpxopmā max 'ügmütik, nūy Kunnix yög hām'āpak max'ax 'äktux. 'Äte 'ā ha nō mō'kutnāhā', pu 'äxop mütik tu hāpxopmā max, xayīy 'ākuxa mām ka'ok nōy nā mōg, ³ xayīy 'äxop xe hāpkummuk mīy hok, tikmü'ün te 'äxop kute'ex kummuk hah. Yä hamün, xate' yümmüg, Topa tep-tup, pu tikmü'ün yümüg kute'ex kummuk. ⁴ Hōmāg müg tihī 'äxop kopah, tu 'äxop mütik hām'äktux, hu: "Nōm tek mü'äk-te'ex kummuk putup." Kaxīy. Yä hāpxip 'ihā tikmü'ün tek mü'äk-te'ex kummuk. Hamün. ⁵ 'Äte' hip'ax hä' tot 'ohnäg, hu 'ā ha mō'kutnāhā Tīmōn, pu 'ākuxa mām yümmüg. 'Ok Hāmgāyāgnäg te 'āmōgāhā? 'Ok 'ügmü yög hāpxopmā'ax koxyōy? 'Äte' yümmüg putup.

⁶ Ha ta' mōg, Tīmōn, tu putpu' nūn, tu hām'äktux, 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, tu 'äxop te yäy putup pax, xix Topap-tup pax. Tīmōn te hām'äktux, 'äxop tek mü'ā hām'äktux max, tu xatek müg pēnāp-tup pax. Hamün, 'ügmü'äte 'äxop pēnāp-tup pax kamah. ⁷ 'Ügmüg xūy, yä nōm tek müg kute'ex kummuk, pak mü'äte 'äxop yög hāpxopmā'ax 'āpak, huk kuxa hittup. 'Ükxape xop, 'ügmü'äte 'ākuxa mām ka'ok 'āpak, tuk müg kuxa hittup. ⁸ Topa yög putat max hä 'äxop mōg kuma mōg, kopxik kuxa hittup. ⁹ 'Ügmü'äte Topa pu hām'äktux, hu: "Ämax, timü'ün pu'. Tikmü'ün max, kopxik

müg kuxa hittup. 'Ämax. Puxi'." Kaxīy. ¹⁰ Hāptup kopxix Topa pu hām'äktux xexka xix 'āmnīy, tu hām'äktux, hu: "Äpu 'ügmüg xat, 'ügmüg mōg tikmü'ün hah." Kaxīy. Hamün, 'äxop hak müg mōg putup, nūy 'äxop pu hāmyümmügā xate nōm yümmüg 'ohnäg Topa yög putat max yög hāpxop.

¹¹ 'Ügmü'ātep-tup, pu yümüg 'Ätak Topa 'äxop tuk müg mō'pok, xix yümüg xuxyā Yeyox 'äxop tuk müg mō'pok. ¹² 'Ügmü'ātep-tup, xayīy 'äxop yäy putup pax nōy nā mōg, xix 'äxop tikmü'ün xohix putup pax nōy nā mōg, ha mōktu 'äxop tek müg putuk, yäg mü'äte 'äxop putup pax. ¹³ Ha mōktu Topa te 'äxop ka'ogāp-tup, ha 'äxop maxp-tup, tu 'äxop max xe'ēgnäg yümüg 'Ätak Topa keppah, 'ihā yümüg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup 'üyāy yög xop mütik.

4

Hāpxopmā'ax max, Topa te nōm putup

¹ 'Ügmü'äte xe hām'äktux. Hāg mü'äte xa' yümmügāhā hāpxopmā max, Topa te nōm putup, ha 'äxop te hāpxopmā max. 'Äte xa hām'äktux xix yümüg xuxyā Yeyox te xa hām'äktux, hu: "Äpu hāpxopmā max mīy nōy nā mōg." Kaxīy. ² Yä hamün, hōmā yümüg xuxyā Yeyox tek müg mō'pok, 'ügmü 'äxop pu hāmyümmügā'. Xate' yümmüg. ³ Topa tep-tup, xayīy 'äxop hāpxopmā kummuk kux, nūy ta Topa putuk. Topa tep-tup xayīy 'ānōy hä xupxet hok. ⁴ 'Ümax, pu tik yäy pu xetut xax, nūy nōm müy, tu hāpkummuk mīy 'ohnäg. Tikmü'ün max te nōm putup. ⁵ 'Ükummuk, pu tik yäy putup'ax kummuk hä xetut xax, yä puknōg xop putuk, yä nōm te Topa yümmüg 'ohnäg xop putuk. ⁶ 'Ükummuk, pu tik yäy taknōy kute'ex kummuk, nūy yäy pu' xetut

xax. Hōmāg mū'āte xa' hām'āktux, hu: "Pa 'ātix, yūmūg xuxyā Yeyox te nōm kummukyānān putup." Kaxīy. ⁷Topa te yūmūg xat, 'ūyīy yūmū nōy hā xupxet hok. Pa Topa te yūmūg xat, yūmūg hāpxopmā kummuk kux, nūy ta Topa putuk. ⁸Tep te nū hāmyūmmūgā'ax 'āpak 'ohnāg? 'Ok tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax 'āpak 'ohnāg? 'Āmhok. Yā Topa yōg. Yā Topa te xa' hōm Topa Koxuk.

⁹'Ok 'āte xa putup pax'ax kax'āmip-tup, yā Kunnix kopa kuxa mām xop yōg putup pax'ax? 'Āmhok. 'A 'āte xa kax'āmip-tup'ah. Hōmā Topa te xa' yūmmūgāhā', xayīy xohix putup pax, ¹⁰ha 'āxop tep-tup pax Kunnix kopa kuxa mām xop xohix hāpxexka Māxenōn tu'. 'Āpu tikmū'ūn xohixp-tup pax nōy nā mōg. ¹¹'Āpu hāmyīmtuk, nūy 'ōg hāpxopmā mīy, nūy ta 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kute'ex hok, nūy ta 'āhām, xayīy 'ōg tayūmak pi'. Yā hōmā 'ūgmū'āte xa nōm 'āktux. ¹²Hā kaxīy nōm xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopa te 'āmax pe'paxex putup, ha ta' nōy te 'āxop hā' te 'ohnāg putup.

Yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup

¹³'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte-tup, xayīy hāmyūmmūg xakix xop yōg hāpxopmā'ax, nūy xakix xop hā 'ākuxa xūy hok, nūy 'āpota xexka hok, nūy xate' putuk hok nōm te hāpxop max hip 'ohnāg. ¹⁴Yūmūg kuxa kopa' yūmmūg, Yeyox xok xe'e', tu putpu' hi', tu putpu' nūn putup, ha Topa te Yeyox mūtik xakix xop nūnnāp-tup, yā nōm kuxa mām ka'ok Yeyox kopa xop nūnnāp-tup. ¹⁵Topa Xexka te nōm 'āktux, hak mū'āte nōm 'āktux. Yūmūg xuxyā Kunnix te putpu' nūn putup, 'īhā xakix xop putpu' hip-tup, tu' mōg hāmāxap putup Kunnix hah, hak-nāy tu hi xop mōg putup Kunnix hah. ¹⁶Pexkox yōg nū'pok

xop yōg xat'ax te' xat ka'ok putup, ha' nōy te Topa yōg mīxux xop tut kaxyāp-tup, 'īhā yumū xuxyā Kunnix mūn te pekkox tu' yīxop-tup! Ha ta putpu' hip-tup xakix xop, nōm kuxa mām ka'ok Kunnix kopah. ¹⁷Hag-nāy tu nōmhā hi xop mōgāp-tup pepix kamah, tu mōktu' xohix yāy tu nū' nāp-tup hāmgōy xexka kopah, nūy yūmūg xuxyā Kunnix mūtik mōg. Hā kaxīy nōm te Yeyox mūtik tip-tup, tu xe' yāy xatat putup'ah. ¹⁸'Āpu tikmū'ūn kuxa hittupmā nū hām'āktux hā.

5

'Āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip

¹'Ūkxape xop, hām 'ūm hā' xip'ax nōm hāpxop? Mō'āgmū'ax 'ūm? 'Āmnīy 'ūm? Putep putuk putup hāpxop xohix, 'īhā putpu' nūn putup Yeyox? Hām 'ūm hā'? 'Āte' yūmmūg'ah, hu' kax'āmip-tup'ah. ²Yūmūg xuxyā Yeyox yōg hāptup xupep putup, ha Yeyox te putpu' nūn putup, yā xupxet'ax xupep putuk, 'īhā tikmū'ūn te nōm hip 'ohnāg. 'Āxop te' yūmmūg. ³Tikmū'ūn te hām'āktux putup, hu: "Yāmyīptuk nūnte. 'A' hām xūy 'ūm pip'ah. Yā' max hāpxop xohix." Kaxīy. Pa hāpxip 'ohnāg 'īhā hām xūy pip mō'ka'ok, tu xohix koxyōy, yā 'ūn tek-tok put xūy putuk, yā' xupep mō'ka'ok. 'Ap nūpap-tup'ah tikmū'ūn. ⁴Pa 'ākuxa kopa hāpkoxtap 'ohnāg, hu Yeyox yōg hāptup hip, yā Yeyox te putpu' nūn hip, yā 'ap xupxet'ax xupep'ax putuk'ah xa'. ⁵'Āxop xohix yā kuyānām yōg tikmū'ūn, yā hāptup yōg yā 'ākuxa tup. Yūmūg mūn 'a 'āmnīy yōg'ah, 'a hāpkoxtap yōg'ah, pa hāmyūmmūg. ⁶'Āpu mō yūmū yōn hok, yā 'ap nōy putuk'ah. 'Āpu yūmū pa ka'ok, nūy hāmpēnā', nūy Yeyox hip. ⁷'Āmnīy 'īhā mō'yōn pax tikmū'ūn, yā 'āmnīy 'īhā paptux xop paptux. Yā' kuxa mām 'ohnāg xop

te kaxīy. ⁸Pa 'āxop yā hāptup yōg. Pu yūmūg pa ka'ok, nūy hāmpēnā', nūy Yeyox hip. 'Āpu yūmū mō'tat kuxa mām ka'ok'ax xix putup pax'ax. Yā nōm te xonat yōg pipkup hā kep xax putuk. 'A hāpxop kummuk te mō'nāp-tup'ah. 'Āpu yūmū mō'tat kama Topa yōg hāpxop max hip'ax. Hamūn, Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Ta nōm te xonat xop yōg pipkup hā kuxxax putuk. 'A hāpxop kummuk te mō'nāp-tup'ah. 'Āpu mō'tat. ⁹Topa te yāy ha yūmūg xānāhā', nūy yūmū'ā tu' gāy hok, pa yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. ¹⁰Yeyox te yūmūg pupi' xok, 'ūyīy nū mūtik 'āti', pe yūmūg pip 'īhā putpu' nūn Kunnix, pe yūmūg xakix, 'īhā putpu' nūn Kunnix. ¹¹'Āpu yāy mūtik hām'āktux, pu yīpkutuk tu nōg. 'Āpu tikmū'ūn kuxa hittupmā'. Yā xate nōm mīy nōmhā. 'āpu 'āhup hok.

'Āpu hāpxopmā te kaxīy

¹²'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa' xak, 'āpu hām'ax xupax, nōm te hāpxopmā max 'āxop kopah. Yā Topa te nōm yīmōgātux, puyīy 'āxop mōgā', puyīy 'āxop pu hāmyūmmūgā'. ¹³'Āpu nōm hām'ax xupax xexka'. 'Āpu nōm putup pax, tute hāpxopmā max hah. 'Āpu yāy kix hok.

¹⁴'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa' xak. 'Āpu tuknōgnāg xop pu hām'āktux, pu tu hām. 'Āpu 'ūyīpkutuk xop kuxa hittupmā'. 'Āpu pu'uk xop hā 'ātehet. 'Āpu 'ūyōg hāpxopmā max hip punethok. ¹⁵'Āpu hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok. Pa 'āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max 'āxop. 'Āpu hāpxopmā max mōkuma mōg tikmū'ūn xohix pu'. 'Āpu yāy pu hāpxopmā max 'āxop.

¹⁶'Āpu yā māyōn mōg tox hā 'ākuxa hittup pax xix 'āmnīy tox hā 'ākuxa hittup pax. ¹⁷'Āpu Topa pu hām'āktux mōkuma mōg. ¹⁸'Āpu hāpxop xohix 'āyīmap 'āktux Topa pu', hu: "Puxi'. 'Āmax xohix pu'. 'Āmax." Kaxīy. Hamūn, Topa tep-tup nōm hāpxopmā'ax 'īhā 'āxop mōg Yeyox Kunnix mūtik.

¹⁹Yā Topa Koxuk yōg hāpxopmā'ax kuxyā hok. ²⁰Hāmpē'āpaxeh hok: "Yā' kummuk, Topa pupi hām'āktux xop te hām'āktux," kaxīy. Yā' max 'ūyōg hām'āktux. ²¹Pa 'āpu hāpxopmā'ax xohix kopit. 'Āpu hāpxop max putyōn hok, xix hāpxopmā'ax max putyōn hok. ²²'Āpu hāpxop kummuk mīy'ax xohix kux.

²³Topa te yūmū'ā' hōm hāmyīptuk'ax. 'Ātep-tup, pu Topa yāy pu 'āxop xohix pop, yā 'ūyōg xop xe'ēgnāg 'āxop. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop pēnā max, yā 'ākokuk pēnā', xix 'ākuxa, xix 'āyīn, xayīy 'ōg hāpkummuk mīy'ax pip putup'ah, 'īhā' putpu' nūn putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix. ²⁴Hamūn, Topa tep-tup nōm hāpxopmā'ax. Tute 'āxop xānāhā', tu 'āxop tu' xip ka'ok. Topa tep-tup.

²⁵'Ūkxape xop, 'āpu Topa pu 'ūgmūn'āktux.

²⁶'Āpu taknōy xohix pu hām'āktux, hu: "Ūgmū'āte 'āxop xaxok 'ohnāg." Kaxīy. 'Āpu xape xop yāy kep hā mūy, yā taknōy max putuk.

²⁷'Āte xa' xak, ha yūmūg xuxyā Yeyox te' xupak, 'āpu nū tappet mōkupix taknōy xohix pu', xix tukūm xohix pu', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu'.

²⁸Puyā yūmūg xuxya Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE KŌMĒN TEXANŌN YŌG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAX'ĀMI II

¹ Ūgmŭn Paot. 'Āte' kax'āmi nŭhŭ' tappet, 'āxop pu' kax'āmi', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu' kōmĕn Texanŏn tu', yā yŭmŭg 'Ātak Topa yŏg xop pu', xix yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix yŏg xop pu'. Xinax te 'āxop pe'paxex xix Tŭmŏn te kamah.

² Pu yā Topa xix yŭmŭg xuxyā Yeyox xa hāmmaxnā', xayīy 'ākuxa mām.

Yeyox nŭn putup, ha Topa te xohix yŏg hāpxopmā'ax kopit putup

³ 'Ākuxa mām nŏy nā 'āmŏg xexka', tu 'āxop te' xohix putup pax nŏy nā 'āmŏg, yīy ta' max, 'ŭyīy 'ŭgmŭ 'āxop 'āktux punethok Topa pu, hu: "Yā' max. Puxi'. 'Āmax 'ŭkxape xop pu'." Kaxīy. ⁴ Ūgmŭ'āte 'āxop 'āktux max Kunnix kopa kuxa mām xop xohix pu'. Hamŭn, 'ākuxa mām ka'ok'ax xexka', 'ihā tikmŭ'ŭn te 'āxop kummugāhā', ha xate kummuk xohix hā tot.

⁵ Tikmŭ'ŭn te 'āxop kummugāhā', yīy ta Topa te tikmŭ'ŭn yŏg hāpxopmā'ax kopit putup, nŭy tu' kummugā 'ŭyānān tu'. Yā' kopit'ax yok, 'ap kohe'ah. 'Ūxohix te 'āxŭy pēnāhā', hu' yŭmmŭg, Topa te tikmŭ'ŭn yŏg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā' yok. 'Āxop te 'āxŭy hā tot, yā' kummuk hā tot, ha Topa te' yŭmmŭg. 'Āmax, yā Topa Xexka yŏg tikmŭ'ŭn xop pu 'āmax. Hamŭn, 'āxŭy, Topa Xexka yŏg tikmŭ'ŭn xop pu 'āxŭy. ⁶ Topa te tikmŭ'ŭn yŏg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā' yok, yā' xe'e'. Tute kummugā yānān putup, yā nŏm te 'ākummugā hā yānān putup, ⁷ 'ihā yŭmŭg xuxyā Yeyox te pekkox tu' nŭn pekkox yŏg nŭ'pok xop

mŭtik, yā kuxap kopa' nŭn putup, tu 'āxŭy nŏāp-tup. ⁸ Tu kummugā hā yānān putup Topa yŭmmŭg 'ohnāg xop pu', xix 'ŭyīpkox 'ohnāg xop pu'. Yā nŏm te yŭmŭg xuxyā Yeyox yŏg hām'āpak max'ax 'āpak 'ohnāg. ⁹ Nŏm xop xŭy putup mŏkuma' mŏg, hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, tu Topa mŭtik pip putup'ah, xix yŭmŭg xuxyā Yeyox mŭtik pip putup'ah. Nŏm te yŭmŭg xuxyā Yeyox max xe'ēgnāg pēnāp-tup'ah, xix yŭmŭg xuxyā Yeyox yŏg ka'ok'ax yŭmmŭg putup'ah, ¹⁰ 'ihā nŏm hāptup mŏ'nāp-tup, 'ihā putpu' nŭn yŭmŭg xuxyā Yeyox, puyīy Kunnix kopa kuxa mām xop te Yeyox 'āktux max, tu Yeyox pe'paxex max, yā' kuxa mām ka'ok xop xohix xexka te kaxīy. 'Āxop kama nŭ mŭtik pip putup. Hamŭn, 'ākuxa mām ka'ok Topa yŏg hām'āpak max'ax kopah, 'ŭgmŭ'āte xa nŏm 'āktux.

¹¹ Ūgmŭ'āte 'āxop 'āktux punethok Topa pu, xayīy 'āxop 'āmax xe'e Topa pu'. Yā Topa te 'āxop yŭmŏgatux, xayīy 'āmax xe'e'. 'Ūgmŭ'āte 'āxop 'āktux Topa pu, xayīy 'āxop hāpxopmā max xohix putup, 'āxop te nŏm putup. Topa ka'ok te 'āxop hā tute'ax. 'ŭgmŭ'āte 'āxop 'āktux Topa pu, xayīy 'āhām xohix kux, yā 'ākuxa mām, hu 'āhām ka'ok. ¹² Hā kaxīy yŭmŭg xuxyā Yeyox 'ŭmax xe'e nŏy nā' mŏg putup 'ākuxa kopah, ha ta 'āxop max nŏy nā 'āmŏg putup Yeyox mŭtik, ha tikmŭ'ŭn te' pēnāp-tup, tu Topa 'āktux maxp-tup. 'Ūmax Topa xix yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix, tu xa hok hāpxopmāhā'.

2

Tik kummuk xexka'

¹ Āte yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix te putpu' nŭn'ax kax'āmi xix yāy tu nŭ yŭmŭg nā'ax Kunnix mŭtik kax'āmi'. ² Tik 'ŭm te' koit, hu: "Yā' xip yŭmŭg xuxyā Kunnix yŏg

hāptup. Yā putpu' nūn Kunnix tu nūktu' xip.” Kaxīy. 'Āpu 'ūyōg hām'aktux pa hok. 'Ākuxanōg hok. Tep te' nōm 'āktux, pe Topa pupi hām'āktux xop, pe' nōy te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, pe' nōy te hām'āktux, 'āte nōm kax'āmi'. 'Āmhok. 'Ūyōg hām'āktux pa hok. Yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup xip'ah, pa' nūn putup, xix Yeyox xip'ah nōmhā, pa' nūn putup. ³'Āpu' koit'ax 'āpak hok. Yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup nūn putup, yā Yeyox te putpu' nūn putup, pa' xohix te Topap-tup nōg hāmāxap putup, ha ta nōm tik kummuk xexka xip putup hāmāxap, tu tikmū'ūn pu yāy mūg putup, yā Hāmgāyāgnāg yōg tihik. ⁴Nōm tik kummuk xexka te Topap-tup nōg putup, xix Topa yōg hāpxop xohix putup nōg putup. Tute yāy xexka mīy putup, tu Topak-tōgnāg 'āktux putup. Tu ta' mōg putup, tu' yūm putup Topa pet xexka kopah, tu hām'āktux putup, hu: “'Ūgmūn, yā Topah.” Kaxīy.

⁵Xate' yūmmūg nō'ōm. Hōmā 'ūgxip 'āxop kopah, tu nōm 'āktux. ⁶Hōnhā hām te' tux hok, pu' mīy hok nōm hāpxop kummuk. Xate' yūmmūg. Hāpxip 'ihā nōm tik kummuk xexka xip'ax. ⁷Hamūn, hōnhā 'ihā hāpxop kummuk mīy'ax xexka pip, tu' xaptop, pa hāpxip 'ihā xut putup hām te' tux hok, ha' nōm hāpxop kummuk mīy'ax pip putup. 'Ap xaptop putup'ah hāpxop kummuk mīy'ax. ⁸Yā xip'ax nōm tik kummuk xexka', pa yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup, tup-tex putup, yā xitxut hāp-tex putup, yā Yeyox yōg kuyānām hāp-tex putup. ⁹Hamūn, Hāmgāyāgnāg te nōm tik kummuk xexka ka'ogāp-tup, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xohix. Tute' koit putup, ha tikmū'ūn te yōg mō'āmā'ax pap-tup. Yā tikmū'ūn kuxa mām tik kummuk yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg

kopah. ¹⁰Nōm tik kummuk xexka te Topa yūmmūg 'ohnāg xop pu' koit xohix xexkap-tup. Nōm te hāmyūmmūg xe'e yūmmūg 'ohnāg, tu hāmyūmmūg xe'ep-tup pax 'ohnāg, ha Topa te nōm mōy 'ohnāg hāpkummuk mīy'ax kopah. Nōm te Topa pēnāp-tup'ah, pa yāy koxyōy putup. ¹¹Yīy ta Topa te' xat putup, pu nōm kuxa mām ka'ok koit'ax kopah. ¹²Yīy ta Topa tep-tup nōg putup nōm kuxa mām 'ohnāg hāmyūmmūg xe'e kopah. Yā nōm tep-tup pax koit'ax.

Topa te 'āxop yīmōgatux

¹³'Ūmax, 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux punethok Topa pu', hu: “'Āmax tikmū'ūn pu'. Puxi'. 'Āmax.” Kaxīy. Hamūn, 'ūkxape xop, Topa te 'āxop putup pax. Topa te 'āxop yīmōgatux tikmū'ūn xohix kopah. 'A hōmā' xip'ah hām xexka', 'ihā Topa te 'āxop yīmōgatux, nūy 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Yā Topa Koxuk ka'ok hā 'āxop kuxa kummuk xit, xayīy 'āxop yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, tu 'ākuxa mām hām'āktux xe'e kopah. ¹⁴Hōmāg mū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha Topa te nōm hā 'āxānāhā', xayīy pēnā hāpxop xe'ēgnāg xohix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik. ¹⁵'Ūkxape xop, 'āpu Topa tu nox pi'. 'Āpu hāmyūmmūg max tu nox pi'. Yāg mū'āte xa' yūmmūgāhā nō'ōm. 'Ūgmū'āte xa hām'āktux nō'ōm, tu xa' kax'āmi nō'ōm kamah.

¹⁶Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yūmūg putup pax xix yūmūg 'Ātak Topa te', tuk mū'ā hok hāpxopmāhā, tu yūmūg kuxa hit-tupmāhā mōkuma' mōg ha' kux 'ohnāg tu hāpxop max hipmāhā'. ¹⁷'Ūgmū'āteputup, puyīy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'ākuxa hit-tupmā' xix yūmūg 'Ātak 'ākuxa hittupmā', nūy 'āxop ka'ogā', xayīy

hāpxopmā max, xayīy hām'āktux max.

3

Āpu Topa puk mūg 'āktux

¹ Ūkxape xop, āpu Topa puk mūg 'āktux, ūyīy 'ūgmūg yūmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka xohix tu' mō'ka'ok, puyīy xohix nōm 'āpak, puyīy xohix putup pax xexka Yeyox yōg hām'āpak max'ax, yā 'āxop putuk kōmēn Texanōn tu'. Xate nōm 'āpak, tup-tup pax. ² Āpu Topa puk mūg 'āktux, puyīy Topa 'ūgmū'ā hā tu tehet, ĩhā tikmū'ūn kummuk tek mūg kute'ex kummuk. Hamūn, tikmū'ūn xohix xexka'ah te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak. Yā' yīpkox 'ohnāg.

³ Pa Topa te yāy yōg xop tu' xip ka'ok. Tute 'āxop ka'ogāp-tup, tu 'āxop hā tu tep-tup, puyīy Hāmgāyāgnāg 'āxop kute'ex hok. ⁴ Yūmūg xuxyā Yeyox tek mūg kuxa māmāhā 'āxop kopah, yā 'āxop te' mīy nō'ōm. 'Ūgmū'āte xa hām'āktux, tu' mīy putup. 'Ūgmū'āte' yūmmūg xe'e'.

⁵ 'Ūgmū'ātep-tup, pu yūmūg xuxyā Yeyox 'āxop mōgā', xayīy 'āxop Topap-tup pax, xayīy 'āxop nox pi' Topa yōg putat max kopah, yā Yeyox putuk.

Tikmū'ūn hām 'ohnāg, puxi' xit hok

⁶ Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tek xat, tuk mūg xex Yeyox xip'ax kopah, yīk mū'āte 'āxop xat, xayīy 'āxop taknōy tuknōgnāg xop tu nox pi' hok, nōm hām 'ohnāg xop, nōm tek mū yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg.

⁷ 'Ūmax, xayīy 'āxop hāpxopmā', 'ūgmūg putuk. Hōmāg mūg pip 'āxop kopah, ĩhāg mūg tuknōg 'ohnāg. ⁸ 'Ūgmū'āte hok pop'ah tikmū'ūn yōg hāpxop, pa hāpxop xohix hā pago. Tuk mū'āte hāpxopmā max mōkumak mōg. Hāptup ĩhāg mūg hām pax xix

'āmnīy ĩhā, xayīy 'āxop pago 'ohnāg. ⁹ 'Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop yōg xexka xop 'ōg hāpxop pop, pak mū'āte 'ōg hāpxop xak 'ohnāg, tu' pop 'ohnāg, xayīy 'āxop 'ūgmūg pēnā', nūy kama' mīy 'ūgmūg putuk. ¹⁰ Hōmāg mūg tihi' 'āxop kopah, tuk mū'āte hām'āktux, hu: "Tikmū'ūn hām 'ohnāg, puxix xit hok, pu' max." Kaxīy.

¹¹ 'Ūgmū'āte kax'āmi nūhū', 'ūgmū'āte' xupak tu', yā tikmū'ūn tuknōgnāg pax pip 'ōnte, yā hāpxumāhīyāgā pax. ¹² Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te' xat, tuk mūg xex Yeyox xip'ax kopah, yīg mū'āte 'āxop xat, xayīy 'āxop tuknōgnāg pax xop pu hām'āktux: "Āmax'ah. 'Āpu 'āxumāhīy hok, nūy hām hā' pop yāy yōg hāpxop." Kaxīy. ¹³ Ūkxape xop, āpu 'ākuxa tuknōg hok, ĩhā hāpxopmā max. ¹⁴ Pa' pip 'ōnte, nōm te nū' tappet putup nōg putup, tu nōm 'āpak putup'ah. 'Āpu tik te kaxīy tu 'āti hok, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yāyhāhup. ¹⁵ Pa 'āpu nōm tik pu' mīy hāpxop, 'ap puknōg putuk'ah, pa yā 'ātaknōy putuk.

Pu yā Yeyox 'āxop tu xihip ka'ok

¹⁶ 'Ūgmū'ātep-tup, yūmūg xuxyā Yeyox 'ākuxa māmā', ĩhā 'ākuxa mām Yeyox kopah, nūy 'ākuxa mām ka'ok mōkuma' mōg, ĩhā 'āxop te hāpxopmā xohix. Pu yā yūmūg xuxyā Yeyox 'āxop tu xihip ka'ok.

¹⁷ 'Āte' kax'āmi nūhū, hu: "Ūgmūn Paot te 'āxop pu kax'āmi', hu 'āte 'āxop pe'paxex." Kaxīy. 'Āte yāy yōg 'āxet'ax kax'āmi hā kaxīy. Yā yōg tappet xohix te kaxīy.

¹⁸ Pu yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop xohix pu hāmaxnā punethok.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TĪMŌN PU TAPPET KAX'ĀMI I

¹ Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū tappet. Topa te mōgkutnāhā xix Yeyox Kunnix te', tu Yeyox Kunnix yōg mō'pok xop kopak xix. Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Yūmū'āte max hip, yā Yeyox Kunnix hip. ² 'Āte xa' kax'āmi', yā Tīmōn pu', yā 'āmūn yā 'ūgkutok pit putuk, yā Topa yōg putat max kopah yūmūg mōg. 'Ātep-tup, puyīy Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāpxopmā max, nūy 'ākuxa ka', xayīy 'ākuxa yūm.

Tik te hāpkummuk yūmmūgāhā'

³ Hōmā yūmūg mōg hāpxexka Māxenōn tu', tu 'āte 'āxak, xayīy hāpxopmā'. Ha ta hōnhā 'āte xe 'āxak nō'ōm. 'Āpu nox xihip kōmēn 'Ep tu'. 'Ōnte' pip nōm te hāpkummuk yūmmūgāhā'. 'Āpu' xat, pu hāpkummuk yūmmūgā kux, ⁴ nūy hām'āktux hitop hā mō'āmā kux, nūy mōnāyxop hittap 'āxet'ax xohix xexka kax'āmi hok. Nōm te hām'āktux hā kaxīy, tu' kax'āmi, puxix tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. Pa Topa tep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok nōynā' mōg Topa yōg putat max kopah. ⁵ Putep mūn putup Topa xik-mūn? Yā' kuxa tup te tikmū'ūn putup pax, tu' kuxa max te tikmū'ūn putup pax, tu' kuxa mām xe'e, nūy nōy putup pax. ⁶ Pa yāg xop te nō putat max xaxok, tu yāy xaxok hām'āktux hitop kopah. ⁷ Nōm tep-tup, nūy Mōyyex yōg xat'ax yūmmūgā', pa yāy yōg hām'āktux yūmmūg 'ohnāg, xix Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg 'ohnāg, pa hām'āktux punethok.

⁸ Yūmū'āte' yūmmūg, yā' max Mōyyex yōg xat'ax, pa xat'ax yūmmūgā kummuk, tu xat'ax mīy

kummuk, yā' kummuk. ⁹ Hamūn, tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, yīy ta Topa te hāpkummuk mīy xop pu yāy yōg xat'ax popmāhā'. Hāpkummuk mīy xop te 'ūxat'ax mīy 'ohnāg, tu 'īpkox pip 'ohnāg, tu Topap-tup nōg pax, tu hāpkummuk mīy xohix pax, tu' kuxa kummuk te Topa yūmmūg 'ohnāg, tu yāy tak kix pax, tu yāy tut kix pax, tu tikmū'ūn xohix kix pax. ¹⁰ Tu' nōy hā' xupxet pax, tu pit tix yāy mūtik nōm kummuk xix hex tix, tu' xupxet pax, tu' koit pax, tu hām'āktux xex koxyōy pax, tu hāpxop nōy kummuk xohix mīy, tu hāmyūmmūg xe'e 'āktux kummuk. ¹¹ Yā hāmyūmmūg xe'e', yā Topa yōg hām'āpak max. Topa 'ūmax xe'ēgnāg, tu 'ā' hāmyūmmūg hōm, 'ūyīy hām'āktux.

Topa max te yūmūg kuxa ka'

¹² Yeyox Kunnix yā yūmūg xuxyā, tuk ka'ogāhā', 'ūyīy Topa pu hāpxopmā max. Yeyox kuxa yūm 'ūgkopah, hu mōgkutnāhā, 'ūyīy Topa pu hāpxopmā max, yā 'āte Yeyox pu hām'āktux, hu: "Āmax." Kaxīy. ¹³ Pa hōmā 'āte Yeyox 'āktux kummuk, tu Kunnix kopa kuxa mām xop kute'ex kummuk, yā Yeyox kute'ex kummuk, tu Yeyox tuk gāy. Pa Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka', 'ūgkuxa yūm 'ohnāg tu', yā 'āte yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg 'ohnāg. ¹⁴ Tu yūmūg xuxyā Yeyox te 'ā hāpxopmā max, tu 'ā' popmāhā mō'yāy xe'ēgnāg'ax xik kuxa yūm'ax. Nōm hāpxop xohix popmāhā, hak kuxa yūm Yeyox Kunnix kopah. ¹⁵ Ta nū hām'āktux xe'e', ha tikmū'ūn te hām'āktux paha', tu' kuxa mām hām'āktux kopah. Hām'āktux te kaxīy: Yeyox Kunnix te hām xexka tu' nūn tu nūktu' xupep, nūy kummuk xop kuxa kummuk xit, nūy nō' nōy yānān, tu' kuxa max tat, ha tak mūn kummuk xexka nām. Kaxīy. ¹⁶ Ūgmūn kummuk xexka nām, ha Yeyox Kunnix

te yōg kummuk mīy'ax hā' tot mōkuma', pu tikmū'ūn pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā nōm te' kuxa mām putup Yeyox Kunnix kopah, yā nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, yā nōm te hāmyūmmūg putup. Hā kaxīy Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka'. ¹⁷ Ūmax Topah, tu' xexka'. Ūyōg hāmyāxatamuk xohix xexkah. Ūyōg hāmyāxatamuk māxap 'ohnāg, 'ap nā'ah. Nōm te māxap tu' xip Topah. 'Ap tut xip'ah, xix' yōg hāmyāxatamuk nōg putup'ah, yā' xok putup'ah. Topa yāy xat 'ohnāg. Topap-xet, yā' nōy xip'ah, ha' nōy te nōm putuk'ah. Āpu Topa xexka mīy nōynā mōg, xix 'ākuxa kopa Topa xexka mīy nōynā mōg hāmyāxatamuk kux 'ohnāg mōkuma'. Hamūn.

¹⁸ Tīmōn xōnnē', hōmā Topa pupi hām'āktux xop te 'āmūn 'āktux, yīy ta 'āte 'āxat hā kaxīy kamah. Āpu Topa pupi hām'āktux xop yōg hām'āktux xaxok hok. Hā kaxīy xate' xut putup, tu Topa pu hāpxopmā max putup. ¹⁹ Āpu 'ākuxa yūm mōkuma', nūy 'ākuxa max. Tikmū'ūn 'ūm yīpkox 'ohnāg, tu mōktu yāy yōg kuxa mām'ax koxyōy. ²⁰ Ha yā kaxīy mīy Īmēnēm xix 'Anexān, ha 'āte Hāmgāyāgnāg pu nōm popmāhā', pu nōm pu hāmyūmmūgā', puyīy Topa 'āktux kummuk hok.

2

Topa pu hām'āktux

¹ Āte xa hām'āktux putup. Āpu nū hāpxop mīy hāmāxap. Āpu Topa pu hām'āktux, nūy tikmū'ūn xohix pu hāpxop xax, nūy hāpxop pop tikmū'ūn xohix pu'. Āpu Topa pu hām'āktux, hu: "Tikmū'ūn xohix pu 'āmax. Xate tikmū'ūn xohix pu hāpxop popmāhā'. Puxi'. Āmax." Kaxīy. ² Āpu Topa pu tikmū'ūn 'āktux hā kaxīy, xix Topa pu xat'ax xohix xop 'āktux, xix

Topa pu xexkanāg xohix xop 'āktux, puyīy tikmū'ūn kuxa mām, puyīy tikmū'ūn yāy kix hok, puyīy 'ūyōg hāpxopmā'ax te Topa yōg putuk, nūy hāpxop max mīy. ³ Ūmax, Topa pu tikmū'ūn 'āktux, ha Topa tep-tup pax. Tute yūmūg kuxa kummuk xit, nūy nō' nōy yānān, tu yūmūg kuxa max mō'tat. ⁴ Topa tep-tup, nūy tikmū'ūn xohix xexka kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu' kuxa max mō'tat, nūy hāpxe'e yūmmūg. ⁵ Ūxip Topap-xet. Ha Topa te tikmū'ūn mūtik yāy nīm. Ha ta' nōy puxet xip, yā Yeyox Kunnix, yā tihik, tu nōm te' nōy ta' yāy tu' mōxa ha' mām. ⁶ Yeyox te' yāy mūn hōm, tu' xok, nūy Topa pu tikmū'ūn xohix popmā', ha mōktu xohix te' yūmmūg, Topa tep-tup, nūy kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu' kuxa max mō'tat. ⁷ Ha Topa te Yeyox yōg mō'pok xop kopak xix, tu mōgkutnāhā', 'ūyīy Yoneo kūnāpa pip xop pu hāmyūmmūgā', nūy kuxa mām 'āktux, xix hāpxe'e 'āktux. Āte' koit'ah, yā hāpxe'e 'āktux.

⁸ Ātep-tup, pu hām xexka yōg tik max xohix te Topa pu hām'āktux, nūy pepi' yīm tigā, nūy gāy hok, nūy yāy mānōg hok.

⁹ Ātep-tup kamah, puyīy 'ūn hāmpē'paxex max, nūy yāy pu topixxax max pop, yā' xax yā tikmū'ūn max tep-tup. Yāy xax mō'tat, pa' xax max xe'ēgnāg pe'paxex hok, pu tu tikmū'ūn xax max xe'ēgnāg pe'paxex hok. Ūmax, pu 'ūn yāy xe pahix xexka hok. Ūmax, pu 'ūn pipkup yānām xop xohix ta hok, xix xap max xohix ta hok, xix xax te takat xexka tat hok. ¹⁰ Pa' max, pu' kuxa max mō'tat, nūy hāpxopmā max, yā Topa kopa kuxa mām xop yōg 'ūn max putuk. ¹¹ Ūmax, pu 'ūn hāmyūmmūg nōynā' mōg, pa hām'āktux kutōgnāg, xix yāy kutōgnāg pe'paxex. ¹² Āte' xat'ah, pu 'ūn tik pu hāmyūmmūgā',

pu 'ūn tik xat, yā' max'ah. 'Ūmax, pu 'ūn hām'āktux kutōgnāg. ¹³ Hamūn, Topa te 'Anāo mīy hāmāxap, tuknāy tu 'Ema mīy. ¹⁴ 'Anāo te koit kopa kuxa yūm 'ohnāg, pa 'Ema te koit kopa kuxa yūm, tu Topa yōg xat'ax koxyōy. ¹⁵ 'Ūmax, pu 'ūn kuxa mām ka'ok mōkuma', xix' nōy mō'yāy xe'ēgnāg mōkuma', xix hāmyok mīy mōkuma', xix yāy kutōgnāg pe'paxex, xik-tok pop. Topa te nōm hāpkummuk mīy'ax kopa xupepmāp-tup.

3

Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka'

¹ Hām'āktux xe'e nūhū', tik 'ūm tep-tup, nūy yāyhā Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka', yā' max, yā hāpxopmā max. ² 'Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka xohix hā kaxīy, yā hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu' xetut puxet, tu' gāy 'ohnāg, tup-tox max, ha tikmū'ūn te nōm pe'paxex max. Nōm te puknōg xop pu hāpxōn pax, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā max, ³ tu 'ap paptux'ah, tu yāy kix pax 'ohnāg, pa' pax yīmūg tāmnāg, tu tikmū'ūn mānōg 'ohnāg, tu tayūmak putup pax 'ohnāg, ⁴ tu' yāy kutok xat max, xix xetut xat max, hak-tok yīpkox pip, tu' tak 'āpagnām. ⁵ Pa tik 'ūm tek-tok xat kummuk xix xetut xat kummuk. 'Ok nōm te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnāp-tup max? 'Āmhok. ⁶ 'Ūmax, Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka te Topa yōg putat kopa' xip hāmyāxatamuk xohix hā, 'a' tup'ah Topa yōg putat kopah. 'Ūtup, tu yāyhā xexka', puxix yāy xexka pe'paxex putup, yā Hāmgāyāgnāg putuk, tu Topa tep-tup nōg putup. ⁷ 'Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop kūnāpa pip xop nōm tik 'āpagnām, puyīy Kunnix kopa kuxa mām xop nōm tik hāhup putup'ah, puyīy Hāmgāyāgnāg nōm tik pa hok.

Kunnix kopa kuxa mām xop yōg nōm te hok xop pu hāpxop popmāhā'

⁸ Ha ta' max kamah, pu hāpxopmā max Kunnix kopa kuxa mām xop yōg nōm te hok xop pu hāpxop popmāhā', tup-tox max, tu 'ap te kexmuk xo'op xet'ah, tu xupkumīy 'ohnāg, ⁹ tu Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg tu' pip ka'ok, tu' kuxa tup. ¹⁰ 'Ūmax, pu tikmū'ūn nōm tik yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap. 'Ūmax, puxix hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu', ¹¹ ha ta' max, pu' xetut kuxa max kamah, tu' nōy hā xūmāhīy 'ohnāg, tu' paptux 'ohnāg, tu' koit 'ohnāg. ¹² 'Ūmax pu' xetut puxet xip, tu' xat max 'ūxetut xik-tok, puyīy yīpkox pip. ¹³ 'Ūhām max, puxix tikmū'ūn nōm 'āpak, ha nōm te Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg 'āktux max putup, tu' mōg Topa yōg putat kopa Yeyox Kunnix mūtik.

Topa yōg hāmyūmmūg

¹⁴ Ta 'āte xa nū' tappet kax'āmi', tup-tup, nūy mōg hāpxip kutōgnāg 'īhā, nūy 'āxop pēnā'. ¹⁵ Kak xip ka'ok nūnte, puxix nū' tappet xa hāpxopmā'ax yūmmūgāp-tup Kunnix kopa kuxa mām xop yōg hāpxopmā'ax. Topa hi xe'e, ha Kunnix kopa kuxa mām xop te hāpxe'e yūmmūg. ¹⁶ Hāmyūmmūg yok xe'ēgnāg yūmū yōg Topa yōg putat kopah, ha Topa te yūmūg pēnānā' xip hā kaxīy:

“Yeyox nūn, tu nūktu' nāhā' tu tikmū'ūn putuk, ha Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', Yeyox yā' xe'e, ha pexkox yōg nū'pok xop te' pēnāhā',

ha tikmū'ūn te Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux hāpxexka xohix tu', ha hāpxexka xohix tu xohix te Yeyox kopa' kuxa mām, ha ta Topa te Yeyox mōgāhā pexkox tu'.”

Kaxīy.

4

Tik te tikmū'ūn pu hāpkohe yūmmūgāp-tup

¹ Topa Koxuk tek mū'ā' yūmmūgāhā hak mū'āte' xupak max. 'Ūyūmmūgāhā hā kaxīy: Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox 'Īhā tikmū'ūn yāg te Topa yōg putat max kopa' mōg, tu' xak putup, nūy Hāmgyāagnāg yōg xop te koit xupax, nūy yāmīy xop yōg hāxopmā'ax yūmmūg, nūy mīy. ² Ha nōm tik te nōm hāpoxpmā'ax yūmmūg, tu' nōy pu nōm hāpox yūmmūgāp-tup. Tik te' koit, tu' kuxa kummuk, tu tikmū'ūn pu hāpkohe yūmmūgāhā'. ³ Nōm tik kummuk te' yūmmūgāhā hā kaxīy: "Ūmax'ah yāytaha', yā yāyta hok, xix xit'ax yāg mā hok," Kaxīy. Pa Topa te' xit'ax mīy, pu tikmū'ūn mā'. Topa tep-tup, pu kuxa mām hāmyok yūmmūg xop te Topa pu hām'āktux hāmāxap, nūy Topa pu: "Yā 'āmax. 'Ūxit'ax max. Puxi'." Kaxīy. Tuk-nāy tu' māhā'. ⁴ Topa te hāpox xohix mīy, ha hāpox xohix yā' max. 'Āpu hāmpē'paxeh hok, yā hāpox 'ūm kummuk. 'Āpu hāpox xohix pop, nūy Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax. Hāpox max. Puxi'." Kaxīy. ⁵ Topa yōg hām'āktux xip, ha tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux, puxix Topa pu hāpox xohix 'ūmax.

Yeyox Kunnix yōg kāmānat max

⁶ 'Āpu Kunnix kopa kuxa mām xop pu' yūmmūgā nō'ōm. 'Ūyūmmūgā', nūy ta 'āmūn yā Yeyox Kunnix yōg kāmānat max. Pu yūmmūgā nūy Topa yōg hām'āktux 'ākokuk hā pa', yā 'ākokuk te Topa yōg hām'āktux māhā putuk, yā' xit'ax putuk. Topa yōg hām'āktux te' yūmmūgāhā 'ākuxa yūm xix hāpoxpmā yok. 'Āmōg nōm putat max kopah. ⁷ 'Āpu nōm hām'āktux nōy pa hok, yā Topa yōg'ah, yā hām'āktux hitop. 'Āpu hāpoxpmā',

xayīy yāy koxuk ka'ogā', nūy Topa putuk. ⁸ Hāpoxpmā', nūy yāy yīn ka'ogā', yā' max, pa hāpoxpmā', nūy yāy koxuk maxnā', yā' max xe'e'. Yā 'ākokuk xip nūnte, xix hām nōy tu' xip putup kamah, pa 'āyīn xok putup. ⁹ 'Āpu 'ūpa nū hām'āktux xe'e'. 'Āpu 'ākuxa yūm nū hām'āktux tu'. ¹⁰ Topa xip, tu tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', tu' kuxa mām ka'ok xop kuxa kummuk xit punethok. Topa xip, yīy ta yūmū'āte hāmmax hip, hu yūmū'āte hāpoxpmā max punethok, tu yūmū'āte hāpkummuk hāg tot.

¹¹ 'Āpu 'ūxat nūhū', nūy nōm yūmmūgā'. ¹² 'Āmūn tuktup, pa tux hok, pu tikmū'ūn hām'āktux hok, 'āxexka'ah. 'Āpu hāpoxpmā max, ha' nōy te' pēnāhā', tu kama' mīy 'āmūn putuk, tu 'ōg hām'āktux 'āpak, tu kama' hām'āktux 'āmūn putuk. 'Āpu tikmū'ūn putup pax, ha' nōy te tikmū'ūn putup pax putup kamah, tu 'ākuxa yūm pēnāhā', tu' kuxa mām kamah, tu 'ōg hāpoxpmā yok pēnāhā', tu kama' mīy. ¹³ 'Āpu hāpoxpmā max punethok māyōn mōg tox hā, ha mōktu xa tuk xupep. 'Āpu Topa yōg tappet mō'kupix, puyīy tikmū'ūn xohix xexka' xupax. 'Āpu Topa 'āktux, nūy yūmmūgā'.

¹⁴ Ta hōmā Topa Koxuk te 'āka'ogāhā', xayīy Topa pu hāpoxpmā' max, yā Topa pupi hām'āktux xop te hām'āktux, 'Īhā tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max xop te 'āyīmūg yīm xex. 'Āpu nōm hāpoxpmā mōkuma mōg. ¹⁵ 'Āpu nōm hāpox xohix mīynām ha tikmū'ūn te 'ōg hāpoxpmā max nōynā' mōg pēnāp-tup. ¹⁶ 'Āpu 'ōg hāpoxpmā'ax kopit, xix 'ōg hāmyūmmūg kopit. 'Āpu nōm hāpoxpmā mōkuma 'āmōg. Nōm hāpoxpmā mōkuma 'āmōg, nūy ta hāpkummuk mīy'ax hā yāy xatat, ha

ta' nōm te' xupak xop hāpkummuk mīy'ax nīm putup.

5

Tīmōn xix Kunnix kopa kuxa mām xop

¹ Āpu tik kutut xop māmōg hok, pa nōm tu 'ākax, 'ūk-tok te' tak tu' kax putuk. Āpu tik tuktup xop tu 'ākax 'ātaknōy putuk. ² Āpu 'ūn kutut xop māmōg hok, pa nōm tu 'ākax, 'ūk-tok te' tut tu' kax putuk. Āpu 'ūhex tuktup xop tu 'ākax 'āhex putuk. Āpu hāpxopmā yok.

³ Āpu 'ūn hok mām xop hā 'ātehet nōm xuxyā xop ti 'ohnāg. ⁴ Pa xuxyā xop 'āti 'ūn hok mām xop yōg, puxi' max, pu xuxyā xop hok mām xop pēnā'. Hā kaxīy kutok te yāy pix xīnmāhā 'ūtut pu', xi' tak pu'. Topa tep-tup. ⁵ Ha ta 'ūn hok mām xop pip, ha xuxyā ti 'ohnāg, nōm kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu Topa yōg hāpxop max hip, tu Topa pu hām'āktux mōkuma' mōg, tu Topa yōg hāpxop xohix xak 'āmnīy 'īhā xix hāptup 'īhā'. ⁶ Pa 'ūn hok mām xop nōy te hāpkute'ex pax. 'Ūxip, pa xakix xop putuk.

⁷ Āpu nū' xat, puyīy tu nōy māmōg hok yā yāy kix hok. ⁸ Xuxyā 'ūm te' xape pēnā 'ohnāg, puxix Topa yōg putat max xak. Yā' kuxa mām 'ohnāg xop 'ūkummuk, pa nōm kummuk xexka nām.

⁹ Ta hok yūm 'ūm hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu'. Yā' max, pu yōg hāmyāxatamuk 60 tuhomi' mōg, tu yāy tap-xet, tu yīpxox nīm 'ohnāg, ¹⁰ tu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn te' yūmmūg, tuk-tok hā' tep max, tu puknōg xop hā' tehe' yāy pet tu', tu Kunnix kopa kuxa mām xop pata pix, tu hāpkummuk pip xop hā tehe'. Yā nōm hok yūm hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu'.

¹¹ Pa tux hok, pu hok mām xop kutut 'ohnāg xop Kunnix

kopa kuxa mām xop pu' hām hok. Hāpxip 'īhā yāy tap-tup xūy, tu Kunnix nīm putup. ¹² Yā' kummuk Topa pu'. Yā Kunnix pu hām'āktux xex, pa' koxyōy. ¹³ Tu hāpkumep pax, tu' hām 'ohnāg yā tuknōgnāg, tu xūmāhīygā pax, tu' nōy xop yōg hāpxop kute'ex pax, tu hāpxop xaptop 'āktux. ¹⁴ Yā' max, pu nōm yāy tax, nūy tuk-tok pop, nūy yīnmūn pēnā max, ha mōktu Kunnix kopa kuxa mām xop kūnāpa pip xop hām'āktux kummuk mīy hok. ¹⁵ Hamūn, hōmā 'ūn hok mām xop yāgnāg te Topa yōg putat max xak, nūy Hāmgāyāgnāg pe mōg. ¹⁶ Ha ta 'ūn 'ūm xip, tu Topa kopa kuxa yūm ka'ok, tu' yōg yīnmūn xop kopa' xip hok yūm. 'Ūmax, pu nōm hok yūm hā tu tehet, 'ap Kunnix kopa kuxa mām xop te'ah. Yā Kunnix kopa kuxa mām xop te 'ūn hok mām xop hā tuteptup, nōm xuxyā pip 'ohnāg.

¹⁷ Ta tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max'ax xop kopa' pip, tu' hām max. Tute hāpxopmā max, tu' nōy mōgā max. Āpu nōm hā pago tix. Yā hamūn, nōm hām ka'ok, nūy nōy pu Topa 'āktux, nūy nōy pu hāmyūmmūgā'. Āpu nōm hā pago max xe'e'. ¹⁸ Yā hamūn, Topa tappet te hām'āktux, hu: "Mūnūytut tak xexka yīkox mō'yīnnīn hok, nōm te mītkup hepmāhā'." Kaxīy. Tu xe: "Āpu kāmānat max tu pago max." Kaxīy. ¹⁹ Nōm puxet 'ūm te nōm tik 'ūm 'āktux, hu: "Yā 'ōm te hāpkummuk mīy." Kaxīy. Āpu nōm 'āpax hok. Pa nōm tix pe tikoxyuk 'ūm te nōm tik 'ūm 'āktux, hu: "Yā 'ōm te hāpkummuk mīy." Kaxīy. Āpu nōm 'āpax. ²⁰ Āpu nōm te hāpkummuk mīy māmōg, puyīy tikmū'ūn xohix xupax, puyīy kuxānōg.

²¹ Topa te' xupak, xix Yeyox Kunnix te' xupak xix pexkox yōg nū'pok xop te' xupak. Yā Topa te nōm

yīmōgātux pexkox yōg nū'pok xop. 'Āpu yōg hām'āktux 'āpax, nūy mīy. 'Āpu xohix yāy putuk, nūy yāy hā tu tehet. ²² Nāy, mōg pu'uk, nūy 'ūnōy putox yīmū 'āyīm xeh, nūy nōm ka'ogā', puyīy Topa pu hāpxopmā max. Ta 'āpu' nōy hā 'āte hok, puyīy hāpkummuk mīy hok. 'Āpu hāmyok mīy.

²³ 'Āpakut 'āhīynāg. 'Āpu kōnāg xo'op, xix xupyāg kutōgnāg xo'op, nūy 'ātex hā 'ātehet.

²⁴ Xate tik yāg yōg hāpkummuk mīy'ax pēnā mō'ka'ok, ha tikmū'ūn te kama' pēnāhā', Topa te' kummuk hā' nōy yānān putup. Pa tik yāg nōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaptop, pa hāpxip 'īhā' pēnāp-tup, hāpxip 'īhā' kummuk hā' nōy yānān putup. ²⁵ Hā kaxīy kama xate' nōy yōg hāpxopmā max pēnā mō'ka'ok, tu ta' nōy yōg hāpxopmā max pēnāk-tōgnāg, pa hāpxip 'īhā' pēnāp-tup. 'Ap xaptop'ah.

6

¹ 'Āte xa hām'āktux nūhū: 'ūhok hām'ax xop, 'āpu 'āxuxyā 'āpax, puyīy tikmū'ūn Topa 'āktux kummuk hok, xix yūmū yōg hāmyūmmūg 'āktux kummuk hok. ² 'Ūhok hām'ax 'ūm xix xuxyā te Kunnix kopa kuxa mām xop kopa' tihī'. 'Ūhok hām'ax, 'āpu 'āxuxyā 'āpax. 'Āpu hām'āktux hok hu: "Hamūn 'ūktaknōy putuk. 'Āte nōm 'āpak putup'ah." Kaxīy. 'Āpu nōm pu hām max, xayīy 'āxuxyā pu hāpxopmā max, yā' xip Kunnix kopa kuxa mām xop kopah. Yā nōm hok hām'ax tep-tup pax Kunnix kopa kuxa mām xop. 'Āpu tikmū'ūn pu nū hāpxop yūmmūgā'.

'Ūptexop xexka'

³ Ta nōm 'ūm te tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax nōy yūmmūgāhā', yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax putuk'ah, xix yūmū yōg putuk'ah. ⁴ Hamūn te yāy mūn

xexka pe'paxex, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. Yā nōm te yāy māmōg putup xūy, tu hām'āktux hitop, tu yāy māmōg putup pax. Ha hāpxip 'īhā tikmū'ūn te' nōy yīpkumīy putup, tu tikmū'ūn xop tu mō'yāy pot putup, tu yāy māmōg putup, tu' nōy kopa kuxa mām putup'ah, ⁵ tup-tox kummuk xop te yāy māmōg putup, tu' kuxa kopa hāpxe'e 'ūm xip'ah, tup-tup, nūy yāyhā 'ūp-texop xexka nōynā' mōg Topa yōg putat kopah. Yā' hāmpē'paxex kummuk. ⁶ Hamūn, Topa te tikmū'ūn putexopmā xexka Topa yōg putat kopah. Texīy 'ūp-texop xexka'? Yā nōm te hāmpē'paxex, hu: "Puxi'. 'Āte hāpxop nōy 'ūm putup'ah." Kaxīy. Hā kaxīy 'ūp-texop xexka'. ⁷ Hamūn, yūmūg xakux, 'īhā putep paxnūn hām xexka tu'? Yā hām 'ōhnāg. Ta yūmūg xakix putup, tu hām xexka nīm putup, 'īhā putep paxmōg'ax? Yā hām 'ōhnāg. ⁸ 'Ūpip yūmū yōg xit'ax xix topixxax, puxi'. ⁹ Pa nōm 'ūm tep-tup, nūy tup-texop xexka', yā nōm te hāpkummuk mīy'ax yūmmūg putup. Nōm te hāpxop xohix hitop putup, xix hāpxop kummuk tu hāpxop kummuk mīy'ax hā yāy koxyōy putup, tu mōktu mō'pip, pamāg kopa mō'pip putuk. ¹⁰ Tayūmak putup xūy'ax te tikmū'ūn mōgāhā hāpkummuk mīy'ax xohix tu'. 'Ūyāg xop te Topa yōg putat max xak, nūy tayūmak pop, tu mōktu' kuxa hittup 'ohnāg.

'Āpu hā kaxīy mīy

¹¹ Tīmōn, 'āmūn yā Topa yōg tihik. 'Āpu nō kaxīy hok. 'Āpu hāpxopmā yok, nūy Topa putuk, nūy 'ākuxa yūm, nūy nōy putup pax, nūy hāpxop xohix hā tot, nūy 'āgāy 'ohnāg. ¹² 'Āmōg Topa yōg putat max kopah, yā' kuxa mām'ax yōg putat kopah. 'Āpu mō'ka'ok, nūy hī xe'ēgnāg mōkuma mōg ha' kux 'ohnāg. Hōmā Topa te 'āxānāhā',

xa Topa yōg putat hā mōg, yīy xate tikmū'ūn xohix keppa 'ākuxa yūm'ax 'āktux, ¹³ tu Topa keppa nōm 'āktux kamah. Yā Topa te' yōnnā'ī hīnnāhā'. Xate Yeyox Kunnix keppa nōm 'āktux kamah. Yā hōmā Yeyox te Pōn Pinat keppa hām'āktux max kamah. 'Āte 'āxat, ¹⁴ 'āpu 'āyīpkox pi', nūy mīy mōkuma mōg, ha mōktu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te putpu' nū'. Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg hāptup xe'e 'ihā' nū'. ¹⁵ Nōm hāptup xe'e 'ihā Topa te Yeyox nū'kutnāp-tup. Topa 'ūmax, yā' xexkap-xet, 'ap nōy xip'ah, yā gohet yōg xat'ax xī' xuxyā xop yōg xuxyā'. ¹⁶ Topap-xet 'ap nā'ah. 'Ap tut xip'ah, 'ūtut te' put'ah. Hōmā xip'ah hāpxop xohix, pa Topa mūn xip. Topa xok putup'ah, tu' yōg hāmyāxatamuk xohix mō'kupix 'ohnāg. Yōnnā'ī xohix xexka hā kaxīy'ah. Kūyānām te Topa xakot, ha tikmū'ūn te Topa tu mōxap-tup'ah. Tikmū'ūn te Topa pēnā 'ohnāg, tu pēnāp-tup'ah. 'Āpu, Topa te xexka nōynā' mōg 'ākuxa kopah. 'Ūyōg hāpxop xohix xexka ka'ok, yā Topa yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn.

¹⁷ 'Āpu, 'ūp-texop xexka xop xat, pu yāy xexka pe tu paxeh hok, puyīy yōg hāpxop punethok kopa kuxa mām hok. Yā hāpxop punethok 'a' pip ka'ok'ah. 'Āpu 'ūp-texop xexka xop xat, pu Topa kopa kuxa mām. Yā Topa mūn xip ka'ok. Yā Topa te yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā' 'ūyīy yūmū kuxa tu hit-tup. ¹⁸ 'Āpu 'ūp-texop xexka xop xat, pu hāpxopmā max, yā hāpxopmā max hā tahix, nūy hok nīm pax, nūy popmā yāy yōg hāpxop. ¹⁹ Hā kaxīy nōm te yōg hāpxopmā max'ax xex putup pexkox kopa Topa yīka hāmyāxatamuk nōy pu', tu hāpxop nōy pop putup kamah, yā hi xe'egnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

²⁰ Tīmōn, 'āte 'āxat punethok.

'Āpu nōm hāpxopmā'. 'Āpu hām'āktux hitop 'āpax hok xix hāmyūmmūg kummuk 'āpax hok. Yā tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy, tu: "Hāmyūmmūg." Kaxīy. Pa yā' koit, yā hāmyūmmūg kummuk. ²¹ Ha tikmū'ūn yāg te nōm hāmyūmmūg kummuk xak, tu Topa yōg putat max xak. 'Ātep-tup, pu Topa hāpxopmā'ax max 'āxop xohix pu'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TĪMŌN PU TAPPET KAX'ĀMI II

¹ Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū' tappet. Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, tu Yeyox Kunnix yōg mōkpok xop kopak xix. Yā Topa tep-tup. Tute mōgkutnāhā', 'ūyiy hi'ax kux 'ohnāg 'āktux, yā yūmū yōg hi'ax Yeyox Kunnix mūtik hi'ax kux 'ohnāg. Yā hōmā Topa te yūmū'ā hām'āktux xex, nūy yūmū'ā hi'ax kux 'ohnāg hōm, yā yūmūg hi xe'ēgnāg mōkumak mōg, ha' kux 'ohnāg. ² 'Āte xa' kax'āmi', yā Tīmōn pu'. 'Āmūn 'ūgkutok pit putuk Topa yōg putat kopah. Pu yā Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmānā', nūy 'ākuxa ka', xayīy 'ākuxa mām.

'Āpu nō hāpxop max pēnā max

³ 'Āte Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax, puxi'. 'Ūmax hāpxop xohix." Kaxīy. 'Āte Topa pu hāpxopmā max, tuk kuxa max, yāg xape xop hittap putuk. 'Āte 'āxutigāhā', yā Topa pu hām'āktux 'āmnīy 'īhā xix hāptup 'īhā', yā Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax. Puxi'." Kaxīy. Tu Topa pu 'āmūn 'āktux. ⁴ Hōmā 'āpotaha', ha 'āte 'āpota xutigāhā', tup-tup xexka', nūy yāy tu 'āmōxān, nūy 'ūgkuxa hittupmā'. ⁵ 'Ākuxa yūm ka'ok Topa kopah, ha 'āte 'ākuxa yūm ka'ok xe'e pekpaxex, yā 'āxukux Nox kuxa yūm ka'ok putuk, xix 'ātut 'Ēnnīy putuk. 'Āte' yūmmūg, 'ūkuxa mām, yā 'āmūn putuk. ⁶ 'Ākuxa yūm. 'Āpu hāpxopmā xe'ēgnāg. Hōmā Topa te 'āka'ogāhā', xayīy Topa pu hāpxopmā max, 'īhā 'āte 'āyīmūg yāy yīm xex. 'Āpu hāpxopmā punethok nō'ōm. ⁷ Hamūn. Topa te yūmū'ā Topa Koxuk hōm. 'Ok Topa Koxuk te yūmūg pu'ugāhā xix yīpkutugāhā'? 'Āmhok. Topa

Koxuk te yūmūg ka'ogāhā', 'ūyīy xohix putup pax, tu yūmū'āte yāy yōg hāpkummuk mīy'ax mō'niy.

⁸ 'Āpu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āktux, nūy Yeyox hā yāyhāhup hok xik-mūn hā yāyhāhup hok kamah, 'ūgmūn yā Topa yōg kāmānat. 'Āpu hāpkummuk hā tot, nūy tikmū'ūn pu Yeyox 'āktux, ha Topa te 'āka'ogāp-tup. ⁹ Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', ha yūmū'āte yāyhā Topa yōg tikmū'ūn. 'Ok yūmū'āte hāpxopmā max, yīy Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', puyīy kuxa tu' max? 'Āmhok. Pa Topa tep-tup, yā 'ūhok mīy putup, hu yūmūg kuxa kummuk xit. Hōmā' xip'ah hām xexka', 'īhā Topa te yūmū'ā nō hāpxop hok hōm, yā yūmū'ā Yeyox Kunnix hok hōm, ha' pip hāpxop max yūmū yōg Yeyox mūtik. ¹⁰ Ha ta' nūn Yeyox Kunnix. Ha ta hōnhā' pip nōm hāpxop max yūmū yōg Yeyox mūtik. Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit. Yeyox te xakix'ax nōā', tu tikmū'ūn pu hām'āpak max 'āktux, yā tikmū'ūn pu hi'ax kux 'ohnāg hōm putup.

¹¹ Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, 'ūyīy hām'āpak max 'āktux, 'ūyīy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā'. ¹² 'Āte hām'āpak max 'āktux, yīy ta' nōy tek kutex kummuk, yīk xūy nūnteh. Pa yā 'āte yāyhāhup'ah. 'Āte Topa yūmmūg, tuk kuxa yūm Topa kopah. 'Āte Topa pu popmāhā hāpxop xohix, ha tute nō hāpxop pēnāp-tup nōm hāptup 'īhā. Yā hāptup mō'nāp-tup, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, 'ok pe max, 'ok pe kummuk. 'Āte' yūmmūg.

¹³ Hōmā 'āte xa' yūmmūgāhā hāpxopmā xohix xe'e'. 'Āpu, nō kopa 'ākuxa yūm mōkuma mōg. 'Āpu tikmū'ūn putup pax mōkuma mōg. Yā' pop nō hāpxop yūmū yōg Yeyox

Kunnix mūtik. ¹⁴ Yā xa' popmāhā hāpxop max xohix. Topa Koxuk xip yūmūg kopah. 'Āpu nō hāpxop max pēnā', 'ihā Topa Koxuk te xa hā tu tehe'. ¹⁵ Xate' yūmmūg, hāpxexka 'Ax yōg tikmū'ūn xohix tek nīm, xix Piy xix 'Ehmōg tek nīm kamah. ¹⁶ Puyā Topa 'Ōnēxip xuxyā xop kuxa ka', nūy nōm pu hāpxopmā max. Hamūn, 'Ōnēxip tek kuxa hittupmāhā punethok. 'Ūkxip kanet ka'ok kopah, pa 'Ōnēxip te 'ā tu yāyhāhup 'ohnāg. ¹⁷ 'Ūnūn tu nūktu kōmēn Hōm tu' xupep tuk xak, tuk xak, tu nūktuk xipihī'. ¹⁸ Pu yā Topa 'Ōnēxip kuxa ka' nō hāptup 'ihā Kunnix te putpu' nūn. Yā 'Ōnēxip te 'ūgmūg hā tu tehe' punethok kōmēn 'Ep tu'. Xate' yūmmūg.

2

Xonat max putuk Yeyox Kunnix yōg

¹ Xōnnē, 'ākuxa yūm Yeyox Kunnix kopah, tu nūmūtik 'āxip. Tute xa hok hāpxopmāhā'. 'Ūmax, pu Yeyox 'āka'ogā'. ² Xate yōg hām'āktux 'āpak tikmū'ūn xohix mūtik. 'Āpu tik max xop pu' yūmmūgā nōm hām'āktux, puyīy nōm hā tikmū'ūn xohix pu' yūmmūgā'.

³ 'Āpu kummuk hā tot, Yeyox Kunnix yōg xonat max putuk. ⁴ Xonat max te hāpxopmā' puyīy 'ūyōg kapitām tu hittup. Xonat max te hāpxopmā te xonat xop kūnāpa xop hāpxopmā putuk 'ohnāg. ⁵ Ha ta mō'motyōn yūmmūg xop te pēnā'ax 'āpak 'ohnāg, puxix mūn xut 'ohnāg. ⁶ Ha ta tik 'ūm te hām xa ka'ok, puxix hāpxop xohix yīkūy. ⁷ 'Āpu yōg hām'āktux pe'āpaxeh, ha ta yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te xa' yūmmūgāp-tup hāpxop xohix.

⁸ 'Āpu Yeyox Kunnix pe'āpaxeh, yā Namix hā mōkputox, yā' xok tāmnāg, pa yā putpu' hi'. 'Āte nōm hām'āpak max 'āktux. ⁹ Yā 'āte Yeyox

yōg hām'āpak max 'āktux, yīy ta tikmū'ūn te kanet ka'ok kopak xix, tuk yīm kīy xik kup kīy pipkup mākxap hā, yā xupxet putuk, pe' nōy kix xop putuk. Pa tikmū'ūn te Yeyox yōg hām'āpak max'ax hīy 'ohnāg pipkup mākxap hā. ¹⁰ 'Āte' kummuk xohix hā tot Kunnix kopa kuxa mām xop pu', yā Topa te nōm yīmōgātux, puyīy nō kuxa mām Yeyox Kunnix kopah, puyīy Topa nō kuxa kummuk xit, puyīy pēnā hāpxop xohix max xe'ēnāg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

¹¹ Hām'āktux xe'e hu: "Yūmūg xakix Kunnix mūtik, kopxix ti Yeyox mūtik.

¹² Yūmū'āte kummugā hā tot Kunnix mūtik, kopxix yūmūg tikmū'ūn xat putup Kunnix mūtik.

Paxpu yūmū'āte nōy pu' xuktux Kunnix yūmmūg 'ohnāg, ha ta Kunnix te' xuktux putup yūmūg yūmmūg 'ohnāg.

¹³ Paxpu yūmū'āte Kunnix tu pip ka'ok 'ohnāg, puxix Yeyox yūmūg tu' xip ka'ok. Yā Kunnix te kaxīy, tu hāpxop nōy mīy'ah."

Kaxīy.

Kāmānat max

¹⁴ 'Āpu tikmū'ūn yūmmūgā nūhū'. 'Āpu tikmū'ūn yūmmūgā Topa keppa hā kaxīy, hu: "Pa 'ātix. Yāy mānōg hok. Yāy kix hok." Kaxīy. Hamūn, 'ūyāy mānōg, puxix hāpkummugā', yā' xupak xop koxyōy. ¹⁵ 'Āpu hāpxopmā max, puyīy Topa 'ōg hāpxopmā'ax putup pax xayīy 'ōg hāpxopmā'ax hā yāyhāhup hok. 'Āpu Topa hām'āpak max yūmmūgā max. ¹⁶ 'Āpu hām'āktux hitop 'āpak hok, 'ap Topa yōg hām'āktux'ah. Nōm hām'āktux hitop te tikmū'ūn papuk, pu Topa nāpa mōg. ¹⁷ Kayax te yīn māhā'. Hā kaxīy nōm hām'āktux te hāpkummugāhā', yā hām'āktux te

Īmēnēm yōg hāmāktux putuk, xix Pinet yōg putuk. ¹⁸ Nōm te Topa yōg putat max xak, nūy Kunnix kopa kuxa mām xop kuxa mām'ax koxyōy. Nōm te' yūmmūgāhā, hu: "Hōmā xakix xop yīn putpu' hi." Kaxīy. Pa yā' koit. 'Ūputpu' hi'ah hōmā, pa' putpu' hip-tup. ¹⁹ Pa Topa 'ūka'ok, xix Topa yōg tikmū'ūn 'ūka'ok, yā mīptut mīm māykup ka'ok putuk, ha Topa te nō mīm māykup yīmū kax'āmi hu: "Topa te yāy yōg tikmū'ūn yūmmūg." Kaxīy. Tu xe: "Kunnix kopa kuxa mām xop, 'āpu hām kummuk mīy'ax nīm!" Kaxīy.

²⁰ Mīptut max xexka kopa' pip kānāyepxax max xix kanenām max. Yā' pipkup yānām 'ātā yīxux hā' mīy xix yānām ponnok hā' mīy. Yā 'āmuk xexka pu' max. Ha ta' pip kama nōm nōy kummuk, yā mīm hā' mīy xix putōy hā' mīy. Yā 'āmuk pu'. ²¹ Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy'ax xohix kux, puxix kānāyepxax max putuk xix kanenām max putuk. Topa te nōm hā hāpxopmā max, yā Topa xexka yōg tikmū'ūn, yā' max Topa pu', yā' max mōkuma' mōg hāpxopmā max xohix pu'. ²² 'Āpu tuktup xop yōg hāpkummuk mīy'ax kux. 'Āpu hāpxopmā yok, nūy 'ākuxa mām ka'ok, nūy xohix putup pax, nūy yāy kix hok. 'Āpu nōm mīy 'ūkuxa tup xop mūtik, yā Topa tu' kax xop mūtik. ²³ Tikmū'ūn te hām'āktux hitop, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāpxopmā hā kaxīy hok 'āmūn. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te yāy mānōg xexkap-tup, tu yāy kix-tup. ²⁴ Pa Topa yōg kāmānat te kaxīy'ah, yā yāy mānōg'ah, pa' xohix pu' max, tu' nōy pu hāmyūmmūgā max, tu' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' tot. ²⁵ tu' nōy yōg hāpkummuk kohe' mīy'ax yoa', 'īhā' gāy 'ohnāg, yīy ta Topa tep-tup nūy kuxa max popmā'. Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy'ax

kux, nūy hāmyok yūmmūg, ²⁶ tu Hām gāyāgnāg yōg pamāg putuk kopa mōxaha'. Hamūn, hōmā Hām gāyāgnāg te nōm mūg, tu nōm xat pax, yā pamāg putuk.

3

Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox

¹ Hāmyūmmūg nūhū'. Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā tikmū'ūn pu hāpkummugāp-tup. ² Hamūn. Tikmū'ūn te yāy putup pax putup, tu tayūmak putup, tu yāy xexka pe'paxex putup, tu xuxet'ax kummuk 'āktux putup, 'ap 'ātak 'āpak putup'ah, xix' tut 'āpak putup'ah, tu' xuktux putup'ah hu: "Puxi'. Topa, 'āmax." Kaxīy. Tu Topa putuk 'ohnāg putup, ³ tu' nōy putup nōg putup, 'a' yāy kix kux putup'ah, tu' nōy kupex putup, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax putup xūy kuxyāp-tup'ah, tu' gāy putup, tu hāpxopmā max putup nōg putup, ⁴ tu' gāy xop mōgāp-tup, puyīy yāy xape xūygā', tu' pa te hāmyūmmūg 'ohnāg putup, tu yāy xexka pe'paxex putup, tu' yāy pu hāpxop max xohix xak putup, pa Topa xak 'ohnāg, ⁵ tu Kunnix kopa kuxa mām xop putuk putup, pa yā 'ap-tup'ah, puyīy Topa hāpxopmā max nōm kopah, yā' kuxa kopah. 'Āpu nōm tikmū'ūn pe mōg hok. ⁶ Nōm tikmū'ūn kopa' pip nōm te' nōy yōg xuxyā xop hā mō'xaha', kokex putuk, tu 'ūn mōgāhā', ha 'ūn te' pe' mōg, yā 'ūn te hāmyok yūmmūg kutōgnāg, tu' koit 'āpak pax, tu hāpxop kummuk mīy pax, 'ūp-tup pax hāpxop kummuk, tu' pe' mōg. ⁷ Tu tikmū'ūn xohix yōg hāmyūmmūg 'āpak, pa hāmyūmmūg xe'e'ohnāg. ⁸ Hamūn, Yān xix Yām putuk. Hōmā nōm te Mōyyex putup nōg. Hā kaxīy kama hōnhā nōm te hāmyūmmūg xe'ep-tup nōg. Yā 'ūp-tox kummuk, tu' yōg putahat 'ap Topa yōg putat xe'e'ah. ⁹ Pa yā

hāptox ha' mōg putup'ah. Hāpxip 'ihā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg putup, nōm yōg hāmyūmmūg 'ap xe'e'ah. Hamūn, Yān xix Yām putuk.

Āpu hāmyūmmūg max

¹⁰ Pa xate yōg hāmyūmmūg 'āpak, tu yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', tu' yūmmūg yōg putahat, nōm 'āteputup, tu' kuxa yūm'ax yūmmūg. 'Āte nōm hāpxopmā kux'ah, ha xate' pēnāhā'. 'Āte xohix putup pax, ha xate' yūmmūg. 'Āte Topa yōg putat xak 'ohnāg, ha xate' yūmmūg. ¹¹ Tikmū'ūn tek kute'ex kummuk kōmēn 'Ātikit tu' xix kōmēn 'Ikōn tu' xix kōmēn Nixtat tu', yīk xūy, ha xate' yūmmūg. 'Āte' kummuk hā tot, pa Topa te' xūy nōā', ha tak mōg. ¹² Tikmū'ūn max tep-tup, nūy hāpxopmā max Yeyox Kunnix mūtik, yā Topa putuk, tu nōm xohix xexka te' xūy hā tot putup, yā tikmū'ūn nōy te nōm xohix xexka kute'ex kummuk putup. ¹³ Yā kummuk xop kummuk nōynā' mōg putup, xix Kunnix kopa kuxa mām te' koit xop kummuk nōynā' mōg putup. Nōm te' koit, ha tikmū'ūn kuxa mām koit kopah, ha nōm kuxa mām yāy yōg koit kopa kamah. ¹⁴ Pa 'āmūn kaxī'ah. 'Āpu nox xihip hāmyūmmūg kopah, yā xa nōm yūmmūgāhā'. Yā 'ākuxa yūm, nōm kopah. Xate' yūmmūg nōm te xa' yūmmūgāhā'. ¹⁵ Hōmā 'āmūn kaxxop xix hōnhā 'ihā' yūmmūg Topa tappet xe'e'. Topa tappet te xa' yūmmūgāhā', Yeyox te 'ākuxa kummuk xit, nūy kaxa max mō'tat, 'ūyānān tu', ihā 'ākuxa yūm Yeyox Kunnix kopah. ¹⁶ Topa te kax'āmigāhā hāpxop xohix xexka Topa yōg tappet tu', yā Topa yōg hām'āktux xohix xexkah. Topa yōg tappet te' yūmmūgā max, tu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax mānōg, tu hāpxopmā kohe yoa', tu hāpxopmā yok yūmmūgāhā',

¹⁷ puyīy Topa yōg tikmū'ūn yāyhā tu' ka'ok, tu hāpxopmā max xohix yūmmūg, nūy hāpxopmā max xohix.

4

¹ 'Āte xa hām'āktux, ha Topa te' xupak xix Yeyox Kunnix te'. Yeyox Kunnix te' kopit putup tikmū'ūn xohix xexka yōg hāpxopmā'ax, yā hi xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup xix xakix xop yōg, tu' max mō'pot xix' kummuk, 'ihā putpu' nūn putup Kunnix, yā' xip yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix, tu' xat, yāy yōg tikmū'ūn. ² 'Āte xa hām'āktux, 'āpu Topa hām'āpak max 'āktux mōkuma mōg 'āmñīy hā' max 'ihā xix 'āmñīy hā' kummuk 'ihā kamah. 'Āpu hāpkummuk mīy'ax xop pu' yūmmūgā putat max. 'Āpu tikmū'ūn tu' kax, puyīy hāpxopmā max. 'Āpu tikmū'ūn yōg hāpxopmā max hip mōkuma' mōg. 'Āpu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā mōkuma mōg. ³ Hāpxip 'ihā tikmū'ūn te hāmyūmmūgā xe'e 'āpak putup'ah, pap-tup, nūy hāpxop nōy 'āpax, tu notot xop xak putup punethok, ha ta notot xop te' yūmmūgāp-tup hāpxop nōy nōm hāpxop xohix tikmū'ūn tep-tup, nūy xupax. ⁴ Tikmū'ūn te hāmyūmmūg xe'e kux putup, nūy hām'āktux hitop 'āpax. ⁵ Pa 'āmūn, 'āpu 'ōg hāpxopmā hitop mō'nīy mōkuma mōg. 'Āpu' kummuk hā tot. 'Āpu Topa hām'āpak max 'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg xop pu'. 'Āpu 'ōg hāpxopmā nōy xohix mīy, tu mōktu' kux. Yā Topa pu 'āhām.

⁶ Ha tak xok putūmnāg. Hāpxip 'ihāg mōg putup. ⁷ Topa puk hām max, ha' kux. Putat kux ha tak xupep. 'Ūgkuxa yūm kux 'ohnāg. ⁸ Topa te 'ā' hōm putup 'ūxut xop yōg hāpxop xe'ēgnāg pexkox tu', yā kuxa tupnāg hōm putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix keppah. Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te

tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Tute 'ā' hōm putup nōm hāptup, 'ihā' nūn, tu' nōy xohix pu' popmāp-tup 'ūkuxa tupnāg kamah, yā Yeyox Kunnix te putpu' nūn putup pax xop pu' popmāp-tup.

Hā kaxīy 'ūgmūn

⁹Ta Tīmōn, 'āpu hāpxip 'ohnāg 'ihā nū'. ¹⁰Hamūn, Nep te hāmxexka yōg hāpxop max putup pax, huk nīm, tu ta' mōg kōmēn Texarōn tu'. Ha ta' mōg Kenexēn kama hāpxexka Ganax tu', ha ta' mōg Tit hāpxexka Namāy tu'. ¹¹Ta Nok puxehnāg xip 'ūgmūtik. Mōy, Mā'ak xak, nūy nūnnā', pu tu hām 'ūgmūtik. 'Uhām max. ¹²Ta 'āte Tikik mō'kutnāhā kōmēn 'Ep tu'. ¹³'Ānūn, nūy paxnū' yōg kayak. 'Āte nōm nīm hāpxexka Tonot tu' Kap pet tu'. 'Āpu tap-petxax paxnū kama xix tappet nōy.

¹⁴Ha ta 'Anexān tek kummukgā xexka', yā pipkup hā' hām 'Anexān. Yūmūg xuxyā Yeyox te 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ¹⁵Paxip tik tu nō'ōm. Tute yūmū yōg hām'āktux mūtik yāy kix pax.

¹⁶Ha ta hōmā gohet yōg tik pa te hāmyūmmūg te yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap, 'ihā tikmū'ūn pip 'ohnāg 'ūgmūtik. 'Āte-tup'ah, puyīy Topa nōm tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax yānān. ¹⁷Pa yūmūg xuxyā Yeyox xip 'ūgmūtik, tuk ka'ogāhā', 'ūyīy Topa yōg hām'āpak max xohix 'āktux, puyīy puknōg xop hām'āpak max 'āpax. Yā yūmūg xuxyā Yeyox tek xut hāmgāy yīkox kopa putuk. ¹⁸Yūmūg xuxyā Yeyox tek xut putup hāpkummuk xohix kopah kamah, tuk mōgāp-tup pexkox tu'. Yā 'ōnte yūmūg xuxyā Yeyox te' xat putup yāy yōg tikmū'ūn. Yā' max xe'ēgnāg mōkuma' mōg. Hamūn.

'Āte-tup, pu Topa nox xhip 'āxop mūtik

¹⁹'Āpu Pinixit pu hām'āktux xix 'Ak pu xix 'Ōnēxip xuxyā xop pu'. 'Āte nōm xaxok 'ohnāg. ²⁰Ha ta

'Enax nox xip kōmēn Konīn tu'. Ha ta 'āte Tonop pi' komēn Mīnet tu'. Yā' pakut. ²¹Ta 'āpu nū' mōg'āgmūg 'āxix hāmmūmū'. Ta 'Eop te xa' hām'āktux xix Pononēn te', xix Nīn te' xix Kanap te' xix Kunnix kopa kuxa mām xop xohix xexka te hām'āktux, 'āxop xaxok 'ohnāg.

²²'Āte-tup, pu Topa nox xhip 'āxoxuk mūtik. 'Āte-tup, pu Topa xa hāmmāxnā'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TIT PU TAPPET KAX'AMI'

¹ 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū' tappet. 'Āte hāpxopmā max Topa pu'. Yeyox Kunnix te mōgkutnāhā 'ūgmūn. Topa tek yāy kutnāhā 'ūgmūn tikmū'ūn kopah, tu mōgkutnāhā', 'ūyīy Topa yōg tikmū'ūn hāg tehe', puyīy tu' kuxa mām ka'ok nōy nā mōg. Topa yōg hāmyūmmūg xe'e'. ² Topa yōg putat max kopa tikmū'ūn te hi'ax kux 'ohnāg hip. Topa te' koit 'ohnāg. Hōmā tute hām'āktux xex, 'ihā hām xexka xip'ah. Tute hām'āktux, hi'ax kux 'ohnāg hōm putup, yā tikmū'ūn hīnnāp-tup, puyīy hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. ³ Hāpxip 'ihā Topa te 'ā yāy yōg hām'āpak max'ax 'āktux nō 'āmnīy xe'e 'ihā. Tute 'ā' hōm yāy yōg hām'āpak max'ax, 'ūyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux. Topa te' xat. Yā Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'.

⁴ 'Āte xa' kax'āmi', yā Tit pu' 'ūgkutok pit putuk Topa yōg putat max kopah. Pu yā yūmūg 'Ātak Topa xa hāmmaxnā', xayīy 'ākuxa yūm.

Tit te hāpxopmā max hāpxexka Kenet tu'

⁵ 'Āte 'āxix hāpxexka Kenet tu', xayīy hāpxopmā max, yā 'āte nōm kuxyā 'ohnāg, xayīy yīmōgātux tihik, nōm te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max kōmēn xohix tu'. 'Āte' xa nōm 'āktux. ⁶ 'Ūmax, pu tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max xop te hāpkummuk mīy 'ohnāg, ha yāpxehnāg 'ūxetut, yā' xetut nīm 'ohnāg, hak-tok xohix kuxa mām Yeyox kopah, tuk-tok gāy 'ohnāg, tu' tak 'āpak, xi' tut 'āpak.

⁷ Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xop yōg xat'ax te Topa pu hāpxopmā max kamah. 'Ūmax,

pu hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu yāy xexka pe'paxex 'ohnāg, tu' gāy mō'ka'ok 'ohnāg, tu' paptux 'ohnāg, tu' gāy 'ohnāg, tu hāpxop putup xūy 'ohnāg. ⁸ 'Ūmax, pu nōm puknōg xop pu hāpxōn pax, tu hāpxopmā max putup pax, tup-tox max, tu hām yok mīy, tu' max Topa pu', tu' kuxa max. ⁹ 'Ūmax, pu' kuxa mām ka'ok hāmyūmmūg xe'e kopah, tute nōm yūmmūg hōmā. Hā kaxīy tute tikmū'ūn pu hāmyūmmūg xe'e yūmmūgāp-tup, tu tikmū'ūn hā tu' tep-tup, tu hāmyūmmūg xe'e putup nōg xop mūtik hām'āktux max putup, puyīy kuxa mām.

¹⁰ Hamūn, tikmū'ūn punethok te Topap-tup nōg, tu' nōy mōgāhā koit'ax hā, yā hām'āktux hitop hā, yā Kunnix kopa kuxa mām xop mōgāhā koit'ax hā. Hōmā nōm te' koit pax xop te Yoneo xop nīm, tu hōnhā' pip Kunnix kopa kuxa mām xop kopah. Yā nōm punethok te tikmū'ūn mōgāhā koit'ax hā.

¹¹ 'Ūmax, xayīy nōm hām'āktux kummuk kuxyā'. Hamūn, nōm te tikmū'ūn pu hāpxop kummuk yūmmūgāhā', nūy tayūmak pop pax, tu xuxyā xop xohix koxyōy. ¹² Hamūn, hōmā hāpxexka Kenet yōg tik te hāmyūmmūg, tu hām'āktux, hu: "Hāpxexka Kenet yōg xop te' koit pax, tu xokxop gāy mūn putuk, tu' tuknōgnāg pax, tu' xit pax." Kaxīy. ¹³ Hamūn. 'Āp koit'ah. 'Āpu hām'āktux, hu: "Kaxīy hok!" kaxīy, puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok, ¹⁴ puyīy tikmū'ūn Yoneo xop yōg hām'āktux hitop 'āpak hok, puyīy 'āpak hok tik yōg xat'ax, yā nōm tik kummuk te hāpxe'e yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ 'Ūmax xop pu' max hāpxop xohix, pa' kummuk xop pu' kummuk hāpxop xohix, yā' kuxa mām 'ohnāg xop pu' kummuk. Hamūn, 'ūp-tox kummuk, tu' kuxa kummuk. ¹⁶ Nōm te hām'āktux, Topa yūmmūg, pa hāpxopmā kummuk. Tikmū'ūn

te' pēnāhā 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax, tu' yūmmūg nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg. Yā Topa pu' kummuk, tu' yīpkox pip'ohnāg, tu hāpxopmā max xohix pu' kummuk.

2

Hāmyūmmūg xe'e'

¹ Pa 'āpu tikmū'ūn pu' yūmmūgā hāpxopmā'ax max, yā hāmyūmmūg xe'e. ² 'Āpu yūmmūgā', puyīy tik kutut xop tu paptux hok, nūy putox max, nūy gāynām hok, nūy kuxa mām ka'ok pax, nūy nōy putup pax, nūy Topa yōg putat xak hok. ³ 'Āpu 'ūn kutut xop pu hām'āktux, puyīy hāpxopmā max Topa te nōm putup, nūy xūmāhīy hok, nūy paptux hok, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā max, ⁴ yā 'ūhex tuk tup xop pu hāmyūmmūgāhā', puyīy yāy yīpkox putup pax xik-tok putup pax, ⁵ nūy putox max, nūy hāpxopmā max Topa te nōm putup pax, nūy tu hām max 'ūxuxyā xop pu', nūy yāy yīpkox 'āpax. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg putat yōg hām'āktux 'āktux kummuk putup'ah.

⁶ Hā kaxīy kamah, 'āpu 'ūpit tuk tup xop pu hām'āktux, puyīy tup-tox max. ⁷ Xix 'āmūn, 'āpu hāpxopmā max xohix, puyīy tikmū'ūn pēnā', tu kama' mīy putup. 'Āpu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā hitop hok, yā kutex hok. ⁸ 'Āpu hām'āktux yok, puyīy tikmū'ūn hām'āktux kummuk hā kutex 'ohnāg. Paxpu kute'ex, puxix yāyhāhup, tu' yēy.

⁹ 'Ūhok hām'ax xop, 'āpu 'āxuxyā 'āpax, nūy hāpxopmā max xohix, puyīy 'āxuxyā nōm putup. 'Āpu hām'āktux hā' nōy yānān hok. ¹⁰ 'Ūmax, pu hok hām'ax xop xat'ax xop yōg hāpxop hā tu xupxet hok, pa xat'ax xop pu' max mōkuma' mōg. Pu yā nōm tu' pip ka'ok mōkuma' mōg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux

max putup. Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'.

¹¹ Topa te hok hāpxopmā max tikmū'ūn pu', nūy tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Tutep-tup. ¹² Topa te hok hāpxopmā max yūmū'ā'. 'Āpu yūmū Kun-nix kopa kuxa mām xop kūnāpa xop hāpxopmā putuk hok. 'Āpu yūmū hām xexka yōg hāpxop xohix xak pax hok. Pa 'āpu yūmū yāy yōg putup'ax kummuk mō'nīy, nūy hām yok mīy, nūy Topa putuk, 'ihā yūmūg pip nūnte hām xexka tu', ¹³ tu yūmū'āte' hip, yā Topa max xe'ēnāg hip, xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hip. Tute yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. ¹⁴ Yeyox xok, 'ūyīy yūmū 'āti'. Yeyox xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', nūy yūmūg kuxa pix, pūy yūmūg pop, yā 'ūyōg tikmū'ūn yā nōm te' max mīy.

¹⁵ Tit, 'āpu tikmū'ūn pu nū hāpxop yūmmūgā'. 'Āpu tikmū'ūn tu' xax, pu nōm mīy. 'Āpu xat 'ūyīpkox pip hok xop. Yā Topa te 'āxexka mīy. 'Ūtux hok, pu tikmū'ūn yīpkox pip hok.

3

Hāpxopmā max Kunnix tep-tup

¹ 'Āpu tikmū'ūn pu hām'āktux, pu gohet yōg xat'ax 'āpax, nūy yōg xat'ax mīy, nūy hāpxopmā max xohix. ² 'Āpu tikmū'ūn pu hām'āktux, pu tikmū'ūn 'āktux kummuk hok, pu yāy kix hok, pa tikmū'ūn hā tu tehet, yā tikmū'ūn xohix xexka pu' max. ³ Hamūn, hōmā yūmūg hitop, tu yūmūg yīpkox 'ohnāg, tu putat max xak, tu yūmū yōg putup'ax kummuk te yūmūg papuk pax, tu yūmūp-tox kummuk, tu yūmūg yīpkumīy, ha tikmū'ūn te yūmūg putup nōg, ha yūmū'āte

tikmũ'ũn putup nōg. ⁴ Pa hãpxip 'ĩhã yũmũ'ãte' yũmmũg hãpxop max Topa yōg, yã Topa te yũmũg putup pax, tu yũmũg hã tu tehe', ⁵ tu yũmũg kuxa kummuk xit, nũy yũmũg kuxa max mō'tat, 'ũyãnãn tu'. 'Ok yũmũ'ãte hãmyok mĩy, yĩy ta Topa te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã? 'Ãmhok. Pa Topa te yũmũg pãnãhã', tu yũmũg kuxa ka'. Tute yũmũg kuxa tupmãhã', 'ũyĩy yũmũg kuxa tu max, yã hãpxop xohix 'ũtup, yã Topa Koxuk hã' mĩy. ⁶ Topa te Topa Koxuk hã yũmũg mōgkukoho', 'ĩhã yũmũg kuxa mãm Yeyox Kunnix kopah. Yeyox te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mō'tat, 'ũyãnãn tu', ⁷ 'ũyĩy yũmũg kuxa tu' max. Topa te' hok mĩy, tu yũmũ'ã' hõm hi'ax kux 'ohnãg. Yã yũmũ'ãte nõm hip, yã yũmũg hi xe'egnãg mōkumak mōg, ha' kux 'ohnãg.

⁸ Yã hamũn. 'Ãtep-tup, xayĩy 'ũ yũmmũgã' xe'e' nũ hãpxop xohix, puyĩy Topa kopa kuxa mãm xop hãpxopmã max xohix, yã' max xe'e tikmũ'ũn pu'. ⁹ Pa 'ãpu 'ãpak hok hãmyũmmũg hitop, xix mōnãyxop hittap 'ãxet'ax 'ãktux hitop, xix yãy mãnõg'ax, xix Mõyyex yōg xat'ax 'ãktux hitop. Yã' xohix te hãmmãxnã 'ohnãg. Yã' max'ah. ¹⁰ 'Ûtux hok, pu yãy kix hok yãy kix pax xop. 'Ûtux hok, tu xe' tux hok, pa' yĩpkox pip'ah. 'Ãpu nõm tik nĩm. ¹¹ Yũmũ'ãte' yũmmũg, yã nõm tik kohe', yã' kuxa kummuk, tu yãy xũygãp-tup.

Puyã Topa xa hãmmãxnã'

¹² 'Ãte mō'pok putup 'Ahat pe Tikik. 'Õnte xupep, 'ĩhã nũ' kõmẽn Nĩkop tu'. Noxk xip'ax 'õnte mō'ãgmũg 'ãxix hã. ¹³ 'Ãpu nõ 'ãtehet Yẽn, nõm te xat'ax yũmmũg, xix 'Apot nõ 'ãtehet, pu mōg, pu hãpkumep. ¹⁴ 'Ûmax, pu' xohix hãpxopmã max, pu nõ 'ãtehet 'ũhok xop, puyĩy xohix hãpxop popmã'.

¹⁵ Yã 'ũxohix nũnte te xa hãm'ãktux hu: "Ãneo." Kaxĩy. 'Ãpu, 'ãneo 'ãktux nõm te yũmũg putup pax Topa yōg putat max kopah. Pu yã Yeyox xa hãmmãxnã'.
Tu ta tu' kux.

PAOT TE PINĚM PU KAX'ĀMI'

¹ 'Ūgmūn Paot, 'ūkxip kanet kopah, Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', tu kanet kopak xip, ha yūmūg xape Tīmōn tek mūtik tihi', yīk mū'āte xa kax'āmi', PinĚm, yāk mūg mūtik hāpxopmāhā', ² ha 'kuxa mām ka'ok xop pu kax'āmi kamah, nōm te yāy tu nū'nāhā 'āpet tu', hak mū'āte kamah nū mīy tappet, yūmūg xape hex 'Apit pu' mīy, xix 'Akīp pu' mīy, yā yūmūg mūtik hām kamah.

³ Pūyā yūmūg Tak Topa xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmā'. Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'.

PinĚm te' xape xohix putup pax

⁴ PinĚm, xatek mūn hāk xape xe'e, yīy 'āte Topa pu hām'āktux pax, tu 'āpekpaxex, tu Topa pu hām'āktux, hu: 'Āmax Topah! Kaxīy. ⁵ 'Āte hām'āktux tap, hu: Xate Topa yōg tikmū'ūn xohix putup pax, ha tikmū'ūn te' yūmmūg, tu' xuktux, ha 'āte' xupak, tu 'ākuxa yūm ka'ok'ax yūmmūg, ha 'yūm ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah. ⁶ Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu Kunnix hā hāmmaxnāhā', yīy 'āte Topa tu' xak, puyīy yūmū'ā yūmmūgā', 'ūyīy hāmyūmmūg, nūy yūmūg kuxa mām ka'ok yūmmūg, yā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik hah. ⁷ Xatek mūn hā 'āxape', tuk mūn putup pax, tuk kuxa hittupmāhā', ha mōgnīynām. Yā xate Topa yōg tikmū'ūn kuxa xohix ka'ogāhā'.

Paot te PinĚm tu' xak, pu 'OnĚy mō'nīynām

⁸ Yīy 'āte xa' xat'ax, 'āhā 'ātaknōy hah, xa hāpxopmā max. ⁹ Pa 'āte 'āp-tup pax xexka', hu xa tu' xak puxehnāg, yāk mūn Paot, tu Yeyox Kunnix pu hāpxopmāhā', huk xip

kanet kopah Yeyox 'āktux tu', pa 'āte 'āxat 'ap putup'ah. ¹⁰ Hu xa tu' xak, 'OnĚy pupi' xak, hak kutok putuk. 'Āte nō mōgāhā Topa yōg putat hā, yīy 'āhak-tok, ha kanet kopak xip 'īhāk mūn 'OnĚy hā' tak, tu hāmyūmmūgāhā'. ¹¹ Hōmā 'OnĚy hām kummuk 'āmūn pu', pa' hām max 'ūgmūn pu', xix 'āmūn pu hām maxp-tup nōmhā.

¹² Yīy mō'kutnāhā 'āha putpu', 'īhāk kuxa te' xak. ¹³ 'A 'āte mō'kutnāp-tup'ah, pāyā tu xip ka'ok nūnte, hu mōgnīynīynām, 'īhāk xip kanet kopah hām'āpak max'ax 'āktux tuk xip, pu 'OnĚy 'ā miy pupi nō tuk tehet, ¹⁴ pāyā 'āte yāy pu' mīy putup'ah, tup-tup, xate 'ā hām'āktux, hu: "Yā' max, 'OnĚy xihip 'āmūtik, nūy 'āhā 'ātehet," kaxīy. Yīy 'āte mō'kutnāhā 'āha, xayīy' tux hok pu putpu nū'.

¹⁵ Pe 'OnĚy te xa hāptox ha' xip, nūy hōnhā tu' xip ka'ok 'āmūtik. ¹⁶ Hōmā' hām putup'ah, tu 'ōg kāmānat, tu' hok hā' hām, pa hōnhā 'āmūn hā' xape, 'ātaknōy putuk, tu Kunnix hā 'āxape', ha yūmū'ātep-tup pax, 'āmūn xik mūn, yā yūmū'ā hā' xape xe'e'.

¹⁷ Xate 'āhā 'āxape, 'īhā 'OnĚy xānā', pu 'āpet tu mō'xip, xatek mūn xānā'ax putuk. ¹⁸ Ha hāpxop 'ūm xa' xupxet, kopxix tu pago. ¹⁹ Nūnte 'āte kax'āmi tappet tu', hu: 'Ūgmūn yā Paot, tu 'OnĚy pupi pagop-tup. Kaxīy. Hōmā 'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, tu yā Kunnix 'āktux, ha 'ākuxa yūm ka'ok, ha Kunnix te 'ākuxa hīnnā xe'e', 'āte xa' xuktux hah, yīy xatek tu 'ā tu yāy xit'ax hā ta nemēn, pāyā 'a 'āte xa' xuktux putup'ah. ²⁰ 'Ūkxape: 'Āpu 'ūgmūn pupi 'OnĚy putup pax, yūmūg xuxyā pupip-tup pax, nūy 'ūgkuxa 'ūm hittupmā', nūy 'āmūn te 'āhā' taknōy.

²¹ 'Āte xa kax'āmi', 'īhāk kuxa yūm ka'ok xa', tu hāmyūmmūg. Yā xate hāpxopmāp-tup māynāg, nūy 'OnĚy

hã 'ãxape xe'e'. ²² 'Ãxop te Topa
 pu hãm'ãktux, tu tu' xak, pu 'ãhak
 mōgã', ha 'ãte' hip, pu Topa xe
 mōgkutnã', yïy 'ãte 'ãpet tu mō'xip
 putup.

Tuk-nãy tu 'ãneo

²³ 'Epap te 'ãneo, yã kanet kopa'
 xip 'ũgmũtik. Yeyox Kunnix pu'
 hãm, hu kanet kopa' xip. ²⁴ Xix
 Mã'ak, xix 'Anixtaħ, xix Nep, xix
 Nok te 'aneo. Yã' xohix tek mũtik
 hãm.

²⁵ Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox Kun-
 nix xa hãmmaxnã'. Tu ta tu' kux.

'EMEO XOP YŌG TAPPET

Topak-tok

¹ Hōmā hāmyāxatamuk xohix hā Topa te hām'āktux pax, tu hām'āktux punethok Yoneo xop yōg mōnāyxop pu', ha tik xop te Topa pupi hām'āktux, nūy mōnāyxop pu' xuktux, ² pa Topak-tok te yāy Tak pupi hām'āktux nōmhā, tu yūmū'ā' xuktux. Nō'ōm te Topa yūmūg Tak mūtik hām xexka xop xohix mīy, ha Topa tek-tok yāy kutnāhā', pu hām xexka yōg hāpxop xohix pop, xix pekkox yōg hāpxop xohix pop kamah, ³ yāk-tok max, tu Topa max xe'ēgnāg putuk, tu yā Topa xe'ēgnāg kamah. 'Ūyīy'ax ka'ok, hu hām xexka xop xohix xat, xix pekkox xop xohix xat, pu tu pip ka'ok, ha māyōn xop mām ka'ok, xix kōnāg xexka xup ka'ok kamah, ha tikmū'ūn kuxa kummuk tupmāhā', tu' tupmā kux, 'īhā pekkox ha' mōg, tu Topa xexka xe'ēgnāg yīm xe'e hā' yūm.

Topak-tok xix pekkox yōg nū'pok xop

⁴ Pekkox yōg nū'pok xop xexkak-tōgnāg, ha Topak-tok xexka xe'ēgnāg, yīy Topa te nū'pok xop 'āxet'ax ka'ok mīy, tuk-tok 'āxet'ax mīy max xe'ēgnāg. ⁵ 'Ap ta nū'pok xop pu hām'āktux'ah, nūy yā nōm xop yāy kutok 'āktux hok, pa yāy kutok pu hām'āktux, hu:

“Āmūn yā 'ūgkutok.
Hōnhā 'āte 'āmūn yāk kutok 'āktux,”
Kaxīy.

Tu xe hām'āktux, hu:

“Ūgmūn yā 'ōg 'Ātak.
Yā 'āmūn yāk kutok,” kaxīy.

Tuk-tok pu' xuktux. ⁶ Tuk-tok puxet nū'kutnāhā hāhām tu', ha' xip ta tu', ha:

“Pūyā pekkox yōg nū'pok xop xohix kuxa' yēy 'ākeppah,

nūy tu nūktettex,” kaxīy.

⁷ Pa nū'pok xop 'āktux, hu:

“Pūyā tu hām mō'ka'ok, kuxap putuk,

pūyā nōm kāmānat xop yā ka'ok, tu 'āmūh putuk kamah,” kaxīy.

⁸ Tu yāy kutok pu hām'āktux, hu:

“Topah, xate' xat mō kuma 'āmōg, tu' xat kux 'ohnāg,

tu 'ōg tikmū'ūn xat max, nūy tu hāmyok mīy.

⁹ Xate hāmyok mīy'ax putup pax, xix hāpkohe mīy'ax putup nōg,

yīy 'ōgnū Topa te xa yāy kutnāhā', xa tikmū'ūn hā 'āxexka',

nūy 'ākuxa hittup xexka', ha 'āxapek-tōgnāg xop,” kaxīy.

¹⁰ Tu xe yāy kutok pu hām'āktux, hu:

“Hōmā 'āmūn te māxap, tu hām xexka xohix mīy,

yāy yīm hā pekkox mīy, tu hāpxop xohix mīy.

¹¹ Ha pekkox te yāy xaxogāp-tup, tu' nōg,

xix hāhām te yāyxaxogāp-tup, tu' nōg,

pa ta tu 'āxip ka'ok,

ha hāmyāxatamuk xohix punethok nōg, puxix pekkox xix hāhām kutut,

tu' nōg putup, tu topixxax kutut putuk nōg,

¹² ha tikmū'ūn te topixxax kutut xut,

nūy nō tup hā' yānān, nūy tu mō'tat, ha kaxīy xate pekkox xut putup, xix hām xut putup,

nūy nō nōy yānān tup mīy,

pa 'āxip ka'ok, tu kutut 'ohnāg,” kaxīy.

¹³ Ha Topa te pekkox yōg nū'pok xop xānā 'ōhnāg, pu yūhūm, pa yāy kutok xānāhā', hu:

“Yūhūm 'ūgyīp xe'e hā, 'āte nōm kummuk xop nōā',

yīy hip, 'āte nōm kummuk xop nōā', tu nōm xop xa tu' gāy xop nōā', tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu',

ha ta xate' hip, puyī' xohix yīpkox pi' 'āxat'ax tu',” kaxīy.

14 Tep te xīy pexkox yōg nū'pok xop? Yā' koxuk xe'e xop, tu Topa pu hāpxopmāhā', ha nū'pok, nūy yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām, puyī' mōg, hu mōxakux pexkox tu'.

2

Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit

1 Āpu yūmūg yīpkox pip, hām'āpak max'ax pu yūmūg yīpkox pip, 'ūyīy hāpxopmā kummuk hok. 2 Pexkox yōg nū'pok xop te hām'āktux, tu hāpxe'e 'āktux, ha Topa te' yīpkox hok xop pu hāpkummugāhā', 3 Tu yūmūg kuxa kummuk xit'ax, tu yūmū'ā hāmmax xe'ēgnāg nā'ax, pa yūmūg yīpkox hok, puxix Topa yūmū'ā hāpkummugā xexka', yūmū'āte Yeyox yōg hām'āktux putup nōg hah. Ha' xuktux hāmāxap, ha hām'āpak xop te' yīkopit, tu hāpxe'e 'āktux, 4 ha Topa te hāpxe'e 'āktux kamah, hu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, yā hāpxopmā xe'ēgnāg punethok, pu tikmū'ūn pēnā, nūy kuxa' yēy, yā tikmū'ūn te nōm mīy hok. Ha Topa Koxuk tep-tup pax, hu tikmū'ūn ka'ogāhā', pu hāpxopmā ka'ok.

Yeyox Kunnix te' kuxa kummuk xit

5 Ha Topa te pexkox yōg nū'pok xop yīmōgatux 'ohnāg, pu pexkox tu 'ūyōg tikmū'ūn xat. Āmhok. Pāyā yāy kutok Yeyox yāy kutnāhā pu tu xat. 6 Ha Topa yōg tappet te:

“Tikmū'ūn yāk-tōgnāg, pāyā Topa te nōm hāmpe'paxex, nūy 'ūxutigā'.

7 Ha hōnhā tikmū'ūn kutōgnāg, ha pexkox yōg nū'pok xop xexka', pa Topa te tikmū'ūn xexkānāhā', pu tu xat,

8 Tu' ka'ogāhā', pu tu hep xop xohix xat,” kaxīy.

Hamūn. Tappet te' hep xop xohix xat'ax 'āktux, 'a yūmū'āte' pēnā'ah nōmhā, 'ap tikmū'ūn te'

hep xop xohix xat pēnā'ah. 9 Pāyā yūmūg kuxa te Yeyox pēnāhā', yā hāpxip kutōgnāg 'ihāk-tōgnāg, Topa tep-tup hak-tōgnāg, ha nū'pok xop xexka', pa Yeyox xok, tu' hep xop xohix pupi' xok, pu Topa yūmū'ā hāmmaxnā', hu' xexkānā xe'ēgnāg nōmhā, 'ūxok hah xexkānāhā'. 10 Topa te hāpxop xohix mīy, 'ūp-tup tu' mīy, tuk-tok xop putup, puyīy tu max xe'ēgnāg, nūy Topa putuk tu max xe'ēgnāg. Yīy Yeyox xūy, pu Topa' xūy'ax hā Yeyox yōg hāpxopmā'ax kuxyā'. Yā Yeyox te Topa yōg putat hā yūmūg mōgāhā'.

11 Tu tikmū'ūn kuxa kummuk tupmāhā', ha nōm xop te Topa hā' Tak, yā Topa te' kuxa mām ka'ok xop hā 'Ātak, yīy Yeyox yāy xape xop 'āktux, 'ap xape tu yāyhāhup'ah. 12 Yīy tappet te Yeyox yōg hām'āktux'ax 'āktux, hu:

“Topah, 'ātek xape xop pu 'āmūn 'āktux putup, tu 'ōg hāpxopmā'ax ka'ok 'āktux putup, tu xa kutex putup, nūy Topa hām'āktux max, puyīy tikmū'ūn xohix yāy kotīnnānā' pip,” kaxīy.

13 Ha tappet te xe:

“Topah, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'āmūn kopah,” kaxīy.

Tu xe:
“Nūntek xip, 'ūgkutok xop tek mūtik pip,

Topa te 'ūgkutok popmāhā',” kaxīy.

14 Yeyox tek-tok 'āktux, ha tikmū'ūn xe'e', 'ap koxuk'ah, yā' yīn pip, xi' yīn hep 'āta', yīy Yeyox te yūmū'ā hā tikmū'ūn kutok, nūy tu xok, nūy Hāmgyāgnāg nōā', nōm tep-tex. 15 Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu' xok'ax yīpkutuk, 'ūyōg hāmāxatamuk xohix hā' yīpkutuk, ha Yeyox te nōm xop kuxa māmāhā, nūy nō kuxānōg kuxyā', pu tu hittup. 16 Yeyox nūn. Tep ha' nūn? 'Ok nūn, nūy pexkox yōg nū'pok xop mō'nīynām?

Āmhok. Yā Topa yōg tappet

te: 'Ūnūn, nūy mōnāyxop hittap 'Amanām mōkputox hā tu tehet," kaxīy. ¹⁷ Hamūn. Yīy Yeyox yāyhā tikmū'ūn kutok, nūy tu xape xop putuk, nūy xape hā 'āmānex xexka xe'ēgnāg. 'Ūmax, tu tikmū'ūn kuxa ka', tu Topa tu hāpxopmāhā', tu tuknōg 'ohnāg, nūy tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ¹⁸ Yā Yeyox xūy, tu yāy putup'ax mīy 'ohnāg, hu hōnhā tikmū'ūn hā tu' tehet, tu' ka'ogāhā', puyīy tu yāy putup'ax mīy hok kamah, nūy hāpxopmā kummuk hok.

3

Yeyox xix Mōyyex

¹ Ākuxa mām ka'ok Yeyox kopah, huk mūn hā 'āxape xop, ha Topa te 'āxānāhā kamah. 'Āpu Yeyox 'ūm pe'āpaxeh, yā Topa te nū'kutnāhā', pu 'āmānex xat'ax yōg hām'ax hā tu' hām, ha yūmūg kuxa mām ka'ok nō 'āmānex xat'ax kopah. ² Topa te Yeyox yāy kutnāhā', pu tu hāpxopmā', ha kaxīy mōnāyxop hittap Mōyyex te hāpxopmā max, yāy xape xop xohix kopa hāpxopmā max, tu' tuknōg 'ohnāg. ³ Tikmū'ūn te mīptut max pe'paxex kutōgnāg, pa tikmū'ūn te mīptut mīy, ha nōm tu pe'paxex xexka'. Kaxīy mōnāyxop hittap Mōyyex yā xexka 'Iyaet yōg tikmū'ūn kopah, ha Yoneo xop te nōm 'āktux max, pāyā Yeyox mūn xexka xe'ēgnāg, tu Topa yōg tikmū'ūn xohix hā' xuxyā', yā Topak-tok xe'e'. ⁴ Kaxīy mīptut 'ūm te yāy 'ūm mīy 'ohnāg, ha Topa te hāpxop xohix mīy. Hōmā Topa te 'Iyaet yōg mōnāyxop xānāhā', puyīy yāy hā tikmū'ūn. ⁵ Mōyyex hām Topa pu', 'ūyōg kāmānat tu', tu yāy xape xop kopa' hām, tu tuknōg 'ohnāg, tu Topa pupi tikmū'ūn pu hām'āktux, tu: "Topa te hām'āktux putup," kaxīy. ⁶ Pa Kunnix te hāpxopmā xexka', tu' tuknōg 'ohnāg, yāy Tak pu' hām

tu', tu yāy xape xop pēnā max, ha Kunnix hā yūmūg xape, 'Ihā yūmūg kuxānōg hok, 'Ihā yūmūg kuxa mām ka'ok, tu hāmmax hip.

⁷ Yīy Topa Koxuk te:

"Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpak, ⁸ 'Āpu, 'īpkox pi', ka 'ōg mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax mō'tat, ha mōnāyxop yīpkox 'ohnāg, tu Topa gāyāhā', 'Ihā hām panip xexka tu' pip," kaxīy.

⁹ Tu xe:

"Ōnte 'ōg mōnāyxop tek yīkopit, tuk gāyāhā', pāyā yōgnū hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnā tap, hāmāxatamuk xohix te 40 hā' pēnāhā',

¹⁰ Yīk gāy nām nōm tikmū'ūn tu', tu: 'Yā' kummuk pax, tu hāmpe'paxex kummuk, tu yōgnū putat xak punethok, hāpkummuk mīy hu',

¹¹ huk gāy, tu yāy 'axet'ax hā hām'āktux xex, hu:

'Nōm xop tek xip'ax hā mō'āxakux hok, nūy 'ūgmūtik tu hāpxopmā kux hok,' kaxīy."

¹² 'Ūkxape xop, 'ōg pa 'āti', ka Topa yōg putat xak, 'ākuxa kummuk tu' xak, xix 'ākuxa mām hok tu' xak, ka Topa xe'ēgnāg nīm. ¹³ 'Āpu hōnhā mō 'ānōy mō'nīynām, 'āmnīy xohix hā mō'nīynām, 'Ihā Topa te tikmū'ūn xānāhā', puyīy Topa pu' yīpkox pi'. Yā hōmā Topa yōg tappet te hōnhā 'āktux, tu: "Hōnhā Topa te hām'āktux," kaxīy. 'Āpu, 'āxop yāy nōy ka'ogā', ka 'āyīpkox mo' yāy yīnīn, yāy pu' koit tu', xayīy hāpxopmā kummuk hok. ¹⁴ Hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, yā yūmūg kuxa mām ka'ok mō kumak mōg, kopxix Kunnix hā yūmūg xape'.

¹⁵ Yīy Topa yōg tappet te:

"Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpax, 'āpu 'āyīpkox pi',

ka mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat, ha mōnāyxop yīpkox 'ohnāg, tu Topa mūtik yāytuk-mīy," kaxīy.

¹⁶ 'Ū 'ūm te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu nū mūtik yāy tuk-mīy? Yā mōnāyxop te Mōyyex pe' mōg, tu hām'āpak, tu yāytuk-mīy, ha Mōyyex te nōm mōy tap hāpxexka 'Eyit kopah. ¹⁷ 'Ū 'ūm tu Topa gāy hāmyāxatamuk xohix te 40 hā ta tu' gāy? Yā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, hu' xakix hām panip xexka tu'. ¹⁸ 'Ū 'ūm te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, 'ihā' yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu: "Ōm xop 'ūkxip'ax hā mōxakux hok, nūy 'ūg mūtik tu hāpxopmā kux hok," kaxīy? Yā tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu Topa mūtik yāytuk-mīy. ¹⁹ Yīy yūmū'āte hāmyūmmūg, yā' mōxa 'ohnāg, nūy Topa yōg xip'ax hā mōxakux, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu' mōxa 'ohnāg.

4

¹ Hōmā Topa te yūmū'ā hām'āktux xex, tu hām'āpak max'ax 'āktux, hu: "Ūkxip'ax hā mō'āxakux'ax, nūy 'ūgmūtik 'āpi'," kaxīy. 'Āpu, yūmūg pa 'āti', nūy Topa yōg xip'ax hā mōxakux xe'e'. ² Tikmū'ūn hittap te' xupak, ha yūmū'āte' xupak kamah, tu hām'āpak max'ax 'āpak, kamah, pa tikmū'ūn hittap kuxa 'ūm mām 'ohnāg Topa kopah, yīy Topa te nōm pu hāmmaxnā 'ohnāg, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah, ³ ha yūmūg kuxa mām ka'ok, tu Topa xip'ax hā mō yūmū xakux, nūy Topa mūtik hāpxopmā kux, ha:

"Ūggāy, hu yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu:
'Nōm xop tek xip'ax hā mōxakux hok,
nūy 'ūgmūtik tu hāpxopmā kux hok.'
Kaxīy."

Topa te' xuktux tap, 'ihā tu hām xexka xohix mīy tu hāpxopmā kux. ⁴ Yā Topa yōg tappet te hāptup te 7 'āktux, yā hāptup xe'e', hu: "Topa te

hāpxopmā kux, tu hāptup te 7 'ihā hāpxopmā 'ohnāg, hāpxopmā kux tu'," kaxīy. ⁵ Tu xe: "Nōm xop te Topa xip'ax hā mōxakux hok, nūy nū mūtik tu hāpxopmā kux hok," kaxīy. ⁶ Tikmū'ūn hittap te hām'āpak'ax max 'āpak hāmāxap, tu Topa xip'ax hā mōxakux hok, nūy nōm mūtik tu hāpxopmā kux hok, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu', pāyā' nōy xop mōxap-tup, nūy Topa mūtik tu hāpxopmā kux. ⁷ Hāmyāxatamuk xohix nōg 'ihā Topa Koxuk te xe hām'āktux, ha mōnāyxop Namix te Topa pupi hām'āktux, yīy:

"Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpak.
'Āpu, 'ipkox pi'," kaxīy.

⁸ Pax pu mōnāyxop hittap Yoyoe te tikmū'ūn mōgā, pu Topa xip'ax hā mōxakux, nūy tu hāpxopmā kux, puxix Topa xe' xuktux hok mōnāyxop Namix pu'. Pāyā mōnāyxop mōxa 'ohnāg, 'ūyīpkox 'ohnāg tu', yīy Topa te' xuktux 'ūxeheh. ⁹ Pa hāptup xe'e mō'nāhā Topa yōg tikmū'ūn pu', nōm xop kuxa mām ka'ok xop pu mō'nāhā', tu Topa yōg hāptup te 7 putuk, 'ihā Topa te hāpxopmā kux. ¹⁰ Tikmū'ūn te Topa xip'ax hā mōxakux, nūy nōm mūtik tu hāpxopmā kux, puxix hāpxopmā'ax xohix tu kux, tu xe hāpxopmā 'ohnāg, Topa te hāpxopmā kux putuk. ¹¹ 'Āpu yūmū'ā Topa xip'ax hā mōxakux kamah, nūy Topa mūtik yūmūg hāpxopmā kux. 'Āpu yūmūg yīpkox pip Topa pu', ku'u yūmūg tikmū'ūn kummuk putuk, tu yūmū'āte mōxakux 'ohnāg.

¹² Yā Topa yōg hām'āktux xip ka'ok. Tikmū'ūn mīkax xexka 'ūxox tix hā' xuhmīy, tu' xuhmīy nūy 'ūyīn xit, nūy tu' kup mūggā'. Ha kaxīy Topa yōg hām'āktux ka'ok, tu yūmū'ā yāy kuxa yūmmūgāhā'. Yūmū'āte mō'kupix, xix hām'āpax, puxix nōm hām'āktux yāy pekpaxex'ax yūmmūgā', tu yāy pekpaxex xohix yūmmūgāhā' xix

yāy putup'ax yūmmūgāhā', 'ūyīy yāy kuxa yūmmūg, ¹³ yīy tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xaptop hok Topa pu'. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā', tu hāmyūmmūg, tu tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg, ha Topa pu yūmmūg xohix te yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup.

Yeyox te 'āmānex xop xohix xat'ax

¹⁴ Āpu yūmmūg kuxa mām ka'ok, yā hōmā yūmmū'āte hām'āktux, tu yūmmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux. Yūmmū yōg 'āmānex xat'ax xe'ēgnāg te Topa ha' mōg, tu' keppa' xip, yā' xuxet'ax Topak-tok Yeyox. ¹⁵ Tu yūmmūg kuxa ka', yūmmūg pu'uk ha yūmmūg kuxa ka', ha' kummuk xop te yūmmū'ā' kummugāhā', 'ūyīy hāpkummuk mīy, tu Yeyox kummugāhā kamah, puyīy hāpkummuk mīy, pāyā hāpkummuk mīy 'ohnāg. ¹⁶ Āpu yūmmūg mōg, yūmmūg kuxānōg hok. Yā Topa ha yūmmūg mōg, nūy nōm pu hām'āktux, ha Topa te yūmmū'ā hāmmaxnāhā', xix yūmmūg kuxa ka', xix mō yūmmūg nīynām.

5

¹ Topa te 'āmānex xat'ax yāy kutnāhā', tu tikmū'ūn kopa' yāy kutnāhā', pu tikmū'ūn pupi hām'āktux Topa pu', ha Topa te 'āmānex xohix yīmōgatux, pu xoxop mō'hap, xix hāpxop, nūy Topa pu haxyā', puyīy Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ² Ha 'āmānex xat'ax yā pu'uk kamah, nūy hāmyūmmūg hok xop hā' tot, nūy hāpkummuk mīy'ax xop kuxa ka'. ³ Ūpu'uk, hu yāy mūn pu hāpxop mō'hap hāmāxap, nūy Topa pu' haxyā', puyīy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux, hāknāy tu 'āmānex te tikmū'ūn pu mō'hap kamah, puyīy Topa' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā kamah. ⁴ Tikmū'ūn te' xak 'ohnāg pu Topa yāy kutnā', puyīy tu 'āmānex

xat'ax. Āmhok. Topap-xehnāg te yāy kutnāhā', tu mōnāy xop 'Anām yāy kutnā hāmāxap.

⁵ Ha kaxīy Kunnix te' xak 'ohnāg, pu Topa' yāy kutnā', puyīy yāyhā 'āmānex xat'ax. Āmhok. Pa Topa te: "Āmūn yāk kutok!

Hōnhā 'āte xa hā 'ūgkutok 'āktux," kaxīy.

⁶ Ha Topa yōg tappet te xe hām'āktux, hu:

"Tik hittap Mēkiyēnek yā 'āmānex mō kuma' mōg,

hā kaxīy 'āmūn yā 'āmānex mō kuma mōg kamah,

tu' kux 'ohnāg," kaxīy.

⁷ Yeyox xip hām tu', 'ihā Topa pu hām'āktux, tu ta tu' xak, tu' yīy ka'ok, tu' potaha', pu Topa' tux hok pu tikmū'ūn putex hok, ha Topa te' xupak. Yā yāy kutōgnāg pe'paxex hah. ⁸⁻⁹ Ūk-tok, pāyā' xūy, nūy tu yīpkox pip yūmmūg, tu hāmyūmmūg max, hu tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, tu tikmū'ūn yīpkox pip xop kuxa kummuk xit'ax, nūy tu mō kuxa max tat 'ūyānān tu'. ¹⁰ Yā Topa te yāy kutok yāy kutnāhā', puk-tok yāyhā' xat'ax, tuk-tok pu hām'āktux, hu:

"Āmūn yā 'āmānex xat'ax, tu tik hittap Mēkiyēnek putuk," kaxīy.

Ōg pa mōxip, xayīy kuxa yūm kux

¹¹ Yā 'ūgmū'āte 'āmānex 'āktux pu' max, nūy xa Yeyox 'āktux, yā yūmmū yōg 'āmānex xat'ax, ha xa hām'āktux punethok, nūy xa hāmyūmmūgā', pāyā 'āp-tox ka'ok. ¹² Hāpxip punethok hā 'āxop te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, pāyā 'āxop te hāpxaxok, hu 'ānōy pu hāmyūmmūgā hok. Kakxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' yōktat puxehnāg xak, hu' xo'op, 'ap te xogyīn mā'ah. Hā kaxīy 'āxop te hām'āpak kutōgnāg, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, kakxop putuk, 'ap hām'āktux ka'ok 'āpak'ah, 'āp-tox tuknōg tu'. ¹³ Kakxop

pu'üğnāg te' yōktat hep xo'op, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ok pe hāmyok, 'ok pe hāpkohe'. Hā kaxīy 'āxop te hām'āktux te māxap yūmmūg, pāyā hām'āktux ka'ok yūmmūg 'ohnāg, hu hāpxopmā'ax kopit kummuk. ¹⁴ Yā' xiptap xop te xogyīn māhā', tu hāmyūmmūg, tu hām'āktux ka'ok pe'paxex, nūy tu hāmmax yūmmūg, nūy tu hāpkummuk yūmmūg, puyīy hāpxopmā max.

6

¹ Āpu yūmū hāmp'e'paxex max, nūy hāmyūmmūg, nūy 'ūxiptap xop putuk yūmū'āte hāmyūmmūg, nūy hāmyūmmūg'ax te māxap yūmmūg max. Yā nōm hāmyūmmūg'ax te: Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, hāpxopmā'ax hok hā' xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hok hā' kuxa xit. Kaxīy. Yā hāmyūmmūg'ax te māxap 'ōhōm, ha yūmū'āte hāmyūmmūg. ² Ha kama hāmyūmmūg'ax te māxap, pu' kuxa mām ka'ok xop 'ūnōy putox pix, 'ūkuxa yūm ka'ok hah, ha' nōy putox yīmū' yīm xix, puyīy Topa Koxuk ka'ogā', 'āxop te hāmyūmmūg kamah. Yā kama hāmyūmmūg te māxap, hu: Topa te' xakix xop putpu' hīnnāp-tup, ha hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu', tu hāpxaxok 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg te māxap 'ōhōm. ³ Āpu yūmū'āte hām'āktux kuxyā', 'ūyīy hām'āktux nōy 'ūm 'āktux, puyīy Topa yūmū'ā hām'āktux ka'ok yūmmūgā'.

⁴ Topa yōg putat xak hok. 'Āxop te putat xak, nūy hāpxopmā kummuk, ta putpu 'ānūn hok. Tikmū'ūn te Topa yōg putat hā' mōg tap, tu pexkox yōg hāpxop paha', Topa Koxuk te nōm ka'ogāhā', ⁵ ha Topa yōg hām'āktux max xex 'ūkuxa kopah, tu pexkox ka'ok'ax

yūmmūg, ⁶ tu Topa yōg putat xak, nūy putpu tu nūn hok, puxix Topa xe' hupmā hok, puyīy yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk kux. 'Āmhok. Yā' nōy te Topak-tok 'āktux kummuk, tu Yeyox mūn pu hāpkummugāhā'. Tu tep putep putuk? Tu' kummuk xop putuk, nōm xop te Yeyox putex, ha' kummuk xop putuk, hu ta Topa yōg putat xak. Yā Yeyox pu' hupmā xexka'.

⁷ Hām max te tex punethok pop, ha hāpxop punethok xokax, tu' tuk, ha hāpxa xuxyā hittup, ha Topa te nōm pu hāmmaxnāhā'. ⁸ Ha hām nōy te mīmyām punethok pip, xix mīxux kummuk pip, yīy Topa te nōm pu hāpkummugāhā', ha tikmū'ūn te' gōy hax nām. Tikmū'ūn te Topa yōg putat xak, tu hāpxa kummuk putuk, hāpxopmā kummuk tu'.

⁹ 'Ūkxape xop: 'Āte hām'āktux hā xa hāmyūmmūgāhā', tu hāpxa 'āktux, nūy xa tikmū'ūn kuxa 'āktux. Yā Topa te xa hāmmaxnāhā', 'a 'āxop te hāpxa kummuk putuk'ah, nōm Topa tep-tup nōg. 'Āmhok. Pāyā 'āxop te hāpxa max putuk, yā 'āmōg kuma mōg Topa yōg putat hā. ¹⁰ Topa te hāmyok mīy, tu 'ōg hāpxopmā'ax xaxok 'ohnāg, ha 'āxop te Topap-tup pax, yīy 'āxape hā tu tehet, nūy nōm xop mō'nīynām. ¹¹ 'Ūgmū'āte 'āp-tup, xa 'āhittup hā Topa yōg putat hā 'āmōg, nūy tu mō kuma mōg, nūy pexkox yōg hāpxop hip, nūy pop. ¹² 'Ākuxa tuknōg hok, pa 'ākuxa mām ka'ok, nōm xop putuk, nōm xop te Topa yōg putat hā' mōg tap, xayīy pexkox yōg hāpxop pop kamah. Yā Topa te xa hām'āktux xex kamah, nōm xop putuk.

Topa te hām'āktux xex

¹³ Hōmā Topa te hām'āktux xex mōnāyxop 'Amanām pu', tu yā' hitop xex hok, tu' xexka xe'ēgnāg, ha' xohik-tōgnāg, yīy yāy 'āxet'ax

hã hãm'ãktux, nũy hãm'ãktux xex, ¹⁴ hu 'Amanãm pu hãm'ãktux, hu: "Áte xa hãm'ãktux xe'e, yã 'áte xa hãmmxnãp-tup, xate yãy kutok pit put putup, pu 'ãmõkputox xohix punethok," kaxiý. ¹⁵ Yiy 'Amanãm te' hip, tu mõktu yãy kutok put, tu yãy mõkputox pẽnãhã'. ¹⁶ Tikmũ'ũn 'ũm te' nõy pu hãm'ãktux xex, hu: Hãptup, kopxix nũ', nũy xa pago. Topa te hãmyũmmũg. 'Áte' koit'ah." Kaxiý. Tu Topa 'ãxet'ax 'ãktux 'ĩhã ta tu hãm'ãktux xex, puyi' nõy kuxa yũm ka'ok hãm'ãktux'ax kopah, nũy nõy kuxa' yẽy. ¹⁷ Topa te hãm'ãktux xe'e, pu tikmũ'ũn yĩkopit hok, hu yãy 'ãxet'ax 'ãktux, 'ĩhã yãy yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux xex, nõm xop te hãpxop pop'ax pu hãm'ãktux xex. ¹⁸ Topa 'ap te koit'ah, tu hãm'ãktux xex, xix hãpxopmãhã', tu yãy 'ãxet'ax hã hãpxopmãhã', tup te koit 'ohnãg, pu yũmũg kuxa mãm ka'ok, nũy tu hip, pu Topa yũmũ'ã hãmmxnã', 'ũ yũmũg kuxa hittup. ¹⁹ Hu yũmũg kuxa mãm ka'ok, tu yãy pu yĩkopit 'ohnãg, pãyã yũmũ'ãte' hip, 'ũyiy Topa keppa yũmũg pi'. Mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg, ha pipkup putux xexka te mĩpkox tu' hĩy, tu kõnãg kopa' yũm, puyiy mĩpkox mõg hok kõnãg yĩmũ', ha kaxiý yũmũg kuxa mãm ka'ok, tu Yeyox puxehnãg kopa' mãm ka'ok. Kamah 'ãmãnex xexka te Topa xip'ax xe'ẽgnãg hã mõ'nãhã', tu topixxax max mõ'yinnĩn'ax hã mõ'nãhã', nũy Topa keppa' xihip. Ha yũmũ'ãte' hip kamah, nũy pexkox yõg xip'ax tu 'ãmõxaha', nũy mõxakox, nũy Topa keppa yũmũg pi'. ²⁰ Yeyox te pexkox tu' xupep hãmãxap, tu mõ'nãhã', nũy yũmũ'ã hãmmxnã', yã 'ãmãnex xop xat'ax xe'ẽgnãg mõ kuma' mõg, tu tik hittap Mẽkiyenek putuk.

7

¹ Nõm tik Mẽkiyenek te kõmẽn Xanẽm yõg tikmũ'ũn xohix xat,

tu Topa xe'ẽgnãg hã 'ãmãnex, ha 'Amanãm te' gãy xop mũtik yãykix, tu' xexka xop kix, tu yãykix kux, tu ta' mõg, yãy pet ha putpu' mõg, ha ta Mẽkiyenek te' pẽnãhã', tu: "Pũyã Topa xa hãmmxnã'," kaxiý. ² Ha 'Amanãm te' popmãhã hãpxop, 'ũyõg hãpxop yãg te 10, tu 'ãmãnex pu' yãg puxet hõm, ha 'Amanãm te nõm hãpxop mõy tap 'ũgãy xop tu'. Yã Mẽkiyenek 'ãxet'ax nõy mĩy, tu: Hãmyok xat'ax, kaxiý. Ha kõmẽn Xanẽm 'ãxet'ax mĩy, hu: 'Ūkuxa yũm'ax, kaxiý. Yiy 'ãmãnex 'ãxet'ax nõy te: Tik te tikmũ'ũn xat'ax, tu tikmũ'ũn kuxa mãmmã'ax, kaxiý. ³ Ha tikmũ'ũn te 'ãmãnex yãy tak yũmmũg'ah, xi' tut yũmmũg'ah, xi' yõg mõnãyxop yũmmũg'ah, xix hãm 'ũm hã 'ũtut te' put'ax 'ũm yũmmũg'ah, xix 'ãmniý 'ĩhã' xok yũmmũg'ah, yã Topak-tok putuk, tu yã hãmyãxatamuk xohix hã 'ãmãnex, ha' kuxa 'ohnãg.

⁴ Ūyũmmũg. Mẽkiyenek yã' xat'ax, yiy mõnãyxop hittap 'Amanãm te' hõm hãpxop yãg puxet, ha' gãyxop tu nõm hãpxop mõy tap. ⁵ Mõyyex te' xat, pu Nemi mõkputox te tikmũ'ũn tu' yãg puxet pa', 'ũnõy yãg te 10 yã tikmũ'ũn yõg, ha Nemi yõg xop te yãy yõg tikmũ'ũn tu' paha', yã kama 'Amanãm hã' mõkputox. ⁶ Pa Mẽkiyenek mũn 'a Nemi hã' mõkputox'ah, pa 'Amanãm tu hãpxop ta tu' yãg puxet paha', tu: "Pũyã Topa xa hãmmxnã'," kaxiý. Yã Topa te 'Amanãm pu hãm'ãktux xex tap. ⁷ Yã tik xexka xop te hãm'ãktux, ha tik kutõgnãg xop te hãm'ãpak. 'Áxop te hãmyũmmũg. Yiy Mẽkiyenek te hãm'ãktux, ha 'Amanãm te' xupak. ⁸ Ha 'ãmãnex xop te' yãg paha', tu hãpxip 'ĩhã' xakix, ha' nõy te' yãnãn tu' paha', tu mõktu xakix kamah, tikmũ'ũn xohix putuk. Pa Topa te Mẽkiyenek hi xe'e 'ãktux, ha mõnãyxop yõg hãpxop 'ũyãg paha'. ⁹ Yã Nemi te 'Amanãm mũtik pago, ha'

mōkputox te yāy yōg tikmū'ūn tu' pop. ¹⁰ Tikmū'ūn te hām'āktux hu: Nemi mūg tut te' put 'ohnāg, 'īhā' xuxyā 'Amanām te Mēkiyenek pu pago, yīy Nemi te 'Amanām mūtik pago kamah. Kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux. Yā mōnāyxop 'Amanām te yāy putix pupi pago.

¹¹ 'Īyaet yōg tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha' xat'ax te 'āmānex xop 'āktux, 'ōhōm 'Anām mōkputox, yā 'Anām xop te Nemi hā' mōkputox, tu mōktu Topa pu' hām, 'ap puxi'ah, 'ūkuxa tupmā hok tu', yīy 'āmānex nōy nūn, yā Yeyox Kunnix nūn, tu Mēkiyenek putuk, tu 'Anām yōg 'āmānex xop putuk 'ohnāg. ¹² Yā 'āmānex nōy, yī' xat'ax nōy kamah. ¹³⁻¹⁴ Yā yūmmūg xuxyā Yeyox nūn, nūy 'āmānex yōg hām'ax hā' hām, tu Yona xop yōg tihik, 'ap Nemi yōg tik'ah, ha Yot xop te 'āmānex yōg hām'ax hā' hām 'ohnāg, yā Mōyyex te Yona xop xat 'ohnāg, pu tu hām.

'Āmānex xat'ax yā Mēkiyenek putuk

¹⁵ 'Āxop te hāmyūmmūg'ax. 'Ūnūn 'āmānex nōy, tu Mēkiyenek putuk, 'ap Nemi hā' mōkputox'ah. ¹⁶ Mōyyex te' xat, pu Nemi mōkputox puxet hām, nūy Yoneo yōg tikmū'ūn hā 'āmānex, ha tikmū'ūn te yāykutnāhā', pu tu hām, pāyā yūmmūg xuxyā te yūmmū'ā hā 'āmānex xexka', 'ūhi kux 'ohnāg hā yūmmū'ā hā 'āmānex. ¹⁷ Yīy Topa yōg tappet te: "Tik hittap Mēkiyenek yā 'āmānex, tu' kux 'ohnāg, hā kaxīy 'āmūn yā 'āmānex kamah, 'akux putup 'ohnāg!" kaxīy. ¹⁸ Yīy Topa te' xat'ax nōā'. Yā tikmū'ūn pu'uk, 'a hāpxopmā max yūmmūg'ah, tu' yīpkox pip Mōyyex yōg xat'ax pu', Mōyyex te' xat, ¹⁹ pāyā yāy kuxa tupmā hok, pu tu max, tu hāmmax hip, pu Topa nūnnā', puyīy tu yāy mūtik tī mō'kuma' mōg. Pāyā

Yeyox nūn, yīy yūmmū'āte' hip, puyīy yūmmūg mōgā Topa yīkāgnāg hah.

²⁰ Yā Topa te' xat, pu Nemi yōg 'āmānex xop tu hām, pāyā nōm xop pu hām'āktux 'ūm xex 'ohnāg, pu tu hāpxopmā kux. 'Āmhok. ²¹ Pāyā hām'āktux xex 'āmānex nōy pu', yā Yeyox mūn pu hām'āktux xex, hu: "Topa te xa hām'āktux xex, tu yāy pu' hupmāp-tup 'ohnāg, tu: "Amūn yā 'āmānex xe'e', 'ap 'ākux 'ohnāg.'" Kaxīy.

²² Hu Yeyox mūn yā 'āmānex xe'e', tu' pa'ax tūmnāg yōg 'āmānex, yā' pa'ax tup mūn max xe'e', ha' pa'ax hittap mūn miāx.

²³ 'Ūyōg 'āmānex xop xohix punethok, 'ūxakix tu', yī' nōy mōxaha', nūy tu hām. ²⁴ Pa Yeyox hi mō kuma' mōg, 'ūxok putup 'ohnāg, yī' nōy nūn 'ohnāg, nūy yānān tu tu' hām, pāyā Yeyox yā 'āmānex yāp-xet, ²⁵ tu hōnhā tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, xix hāptup 'īhā' xit'ax, 'ap kux'ah, tu nōm xop kuxa te Topa xak xop mō'nīynām, puyīy Topa yīkāgnāg hā nū'. Ha Yeyox te nōm pupi' xak, nūy mō'nīynām, yā' hi mō kuma' mōg, nūy Topa tu' xax, pu mō tu xape nīynām.

²⁶ Hu Yeyox yā 'āmānex xat'ax xe'ēgnāg, ha yūmmūg xohix tep-tup pax, ha hāpkummuk mīy 'ohnāg, yā' max xe'ēgnāg. Topa te Yeyox yāykutnāhā', tu' xut, tu' xexkanā xe'ēgnāg, pu pexkox yōg xop hā tu xexka'. ²⁷ Ha 'āmānex xat'ax nōy te mō'āpxop hap, nūy Topa pu' haxyā', tu 'āmnīy tu xohix puxix mō'hap, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', xix tikmū'ūn xohix yōg mīy'ax xaxogāhā'. Pa Yeyox yāy pu mō'hap 'ohnāg, hāpkummuk mīy 'ohnāg tu', tu tu yāy mūn hōm, tu' xok 'āmnīy puxet 'īhā', nūy tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ²⁸ Ha Mōyyex te' xat, pu tik xop yīmōgatux, pu tikmū'ūn nō 'āmānex xat'ax, ha' max miāx, pa Topa te

hām'āktux xex 'ūk-nāy tu', tuk-tok
yā hāmyāyikutnāhā', yā Topak-tok
max xe'ēgnāg mō kuma' mōg.

8

*Yeyox yā yūmū yōg 'āmānex
xe'ēgnāg*

¹ Yeyox mūn yūmū yōg 'āmānex
xe'ēgnāg, yā pekkox tu' xip, tu
Topa xexka xe'ēgnāg yīpxe'e hā'
yūm, nūy nōm mūtik tu xexka'. Yā
hāmyūmmūg xe'e 'ōhōm. ² Hōmā
hāmyāxatamuk xohix 'hā Yoneo yōg
'āmānex te Topa pet hā mō'nāhā',
tikmū'ūn te nōm pet mīy topixxax
ka'ok hā, pu tu xokxop hep 'ūm
nūnnāy. Pāyā yūmū yōg 'āmānex
xat'ax, tu' hām pekkox kopah, yā
nō'ōm Topa xip'ax xe'e', tu pekkox
tu' yūm.

³ Topa te 'āmānex xat'ax xop
xohix yīmōgatux, pu hāpxop xix
xokxop mō'hap, nūy Topa pu
haxyā', nūy Topa pu' hōm, yīy yūmū
yōg 'āmānex xat'ax hām kamah, nūy
Topa pu yāy mūn hōm, nūy yūmūg
xohix pupi tu xok. ⁴ Pax pu Yeyox
hām tu' xihip, puxix yūmū'ā hā
'āmānex hok. Yā Mōyyex te' xat,
pu mōnāyxop Nemi mōkputox tu
tu' hām, nūy mō xokxop hāp, nūy
Topa pu' haxyā', ha Yeyox yā Nemi
yōg xop hā' puknōg. ⁵ Ha Topa
te Mōyyex xat, pu topixxax ka'ok
xexka hā Topa pet mīy, tu' mīy'ax
yūmmūgāhā', ha' mīy, ha' pet te
pekkox yōg pet hā pet komut. ⁶ Pa
Yeyox te 'āmānex yōg hāpxopmā'ax
mīy, tu' māynāg mīy, yā 'āmānex
xat'ax xe'ēgnāg, hu' pa'ax tup mīy
Topa mūtik, xix tikmū'ūn mūtik,
Topa te hām'āktux xex ha' pa'ax
mīy. Yā pa'ax hittap yōg max miāx,
ha pa'ax tup yōg max xe'ēgnāg.

⁷ Pax pu' pa'ax hittap tu ka'ok
xe'ēgnāg, puxix pa'ax tup mīy hok,
⁸ pāyā Topa te tikmū'ūn yūmmūg,
ha hāpxopmā kummuk punethok,
yīy Topa te:

“Āmnīy mō'nāp-tup, 'hā 'āte pa'ax
tup mīy'ax,
'Iyaet yōg tikmū'ūn mūtik mīy'ax,
xix Yona yōg tikmū'ūn mūtik
mīy'ax.

⁹ Yā' pa'ax nōy, 'ūtup, ha 'āte nōm
hittap mīy mōnāyxop mūtik,
nūy mōgā', nūy hāpxexka 'Eyit tu
'ūxupmā',

pa mōnāyxop tek xaxok, tuk pa'ax
xaxok kamah,

yīy 'ātep-tup nōg,” kaxīy.

¹⁰ Tu xe hām'āktux, hu:

“Āte pa'ax tup mīy putup,
tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn mūtik yōgnū
hām'āktux xex putup,

'āte tikmū'ūn putox tu' xex putup,
xi' kuxa kopa' xex,

'āte nōm tikmū'ūn hā Topah,

hak mūn hā yā tikmū'ūn xe'e,
'ūyānān tu'.

¹¹ Tute hāmyūmmūg putup, yā' xo-
hix tek yūmmūg putup,

hu' nōy yūmmūgā'ax hitop tu',

'a hām'ūm 'āktux putup'ah, nūy:
'Topa yūmmūg.' Kaxīy.

Yā' xohix tek yūmmūg putup, 'ūk-
tōgnāg xop tek yūmmūg nām,
ha mōktu xexka xop tek yūmmūg
nām.

¹² Ha 'āte hāpkummuk mīy'ax xax-
ogāp-tup, pu tu kux,” kaxīy.

¹³ Hāpxop kutut te yāy xaxogā
tāmāg, Topa te' pa'ax hittap kux,
ha yāy xaxogā'ax, yīy pa'ax tup mīy.

9

*Tikmū'ūn kuxa te' yēy Topa kep-
pah*

¹ Nōm pa'ax hāmāxap te Topa pu
nū'xup yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te
Topa pet mīy, nūy Topa pu nū'āxup,
'ūpa'ax te' pet mīy yūmmūgāhā', ² Ha
Topa pet kox hā mōxakux hāmāxap,
ha topixxax ka'ok xexka hā' mīy,
ha' xuxet'ax mīy, hu: Topa xip'ax.
Kaxīy. Ha kuyānām kup yūm,
xix mīmpe xup, ha mīmpe yīmū
pām mām, tu Topa keppa' mām.

³ Ha topixxax max te hāmyīkox

nōy mō'yīnnīn, ha' pet kox 'āxet'ax Topa xip'ax xe'ēgnāg, ⁴ ha' kopa' xup mīmpe', tu pipkup yānām hā mō'nīy, pu mīm xax mō'hap, xix mō xokxop hap, nūy Topa pu haxyā', ha' pa'ax yōg mīpkox yūm, ha pipkup yānām hā' mīy, tu mīpkox kopa nax māynāg yūm, ha' xit'ax 'āxet'ax mānāg xex nax kopah, yā pām putuk, xix mōnāyxop 'Anām yōg kup tōy xex mīpkox kopah. Hōmā mīxux te nōm kup tōy nak tu' xokax, Topa te hām'āktux hah, ha' xat'ax yōg mīkaxxap yūm mīpkox kopah, ha' xat'ax kax'āmi' mīkaxxap tu'. ⁵ Ha mīpkox yīmū' pip 'ūyōmnā'ī 2, yā pexxox yōg yōnnā'ī hā' komut xop, tu Topa xip'ax yūmmūgāhā', 'ūyīmāg kup te mō'kox nīy, 'ōnte Topa te hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. Yā' puxi'. 'Āte hām'āktux nōy putup kamah.

⁶ 'Āmnīy xohix 'īhā 'āmānex xop te Topa xip'ax hā mōxakux, nūy 'āmānex yōg hām'ax hā tu' hām, ⁷ pa Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mōxa 'ohnāg, yā 'āmānex xat'ax puxehnāg te' xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', tu hāmyāxatamuk yōg 'āmnīy puxet, 'īhā Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', nūy xokxop hep 'āta nūnnāy 'ūxip'ax kopah, tu yāy mūn pu nū'nāhā', xix tikmū'ūn xohix pu nū'nāhā', pu Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', tikmū'ūn te hāpkummuk mīy hāmyūmmūg 'ohnāg tu', ha Topa te' xaxogāhā'. ⁸ Ha kaxīy Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā nōmhā, 'ūyīy yūmūg yūmmūg max, yā 'āmānex xat'ax te xokxop hep nū'nāhā', puyīy tu hām mōnāy, pāyā tikmū'ūn nōy te Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mōxakux 'ohnāg, yā Topa te' xat hok, pu xip'ax xe'ēgnāg hā mō tu xakux hok. ⁹ Ha 'āmānex te Topa pu mō'āpxop hap, xix xokxop, pu tikmū'ūn Topa pu nū'āktettex, pāyā 'ap te puxi'ah, yā tikmū'ūn kuxa 'ūm tupmā 'ohnāg.

¹⁰ Yā Mōyyex te' xat hok, pu' xit'ax 'ūm mā hok, xi' xat hok, pu xo'op'ax 'ūm xo'op hok, xi' xat, pu yāy xax pix, xix kānēy pix, nūy Topa pu maxnā', pāyā yāy kuxa tupmā 'ohnāg, hu' hip, puyīy Topa' kuxa kummuk tupmā'.

¹¹ Yīy Kunnix nūn, tu yāyhā 'āmānex xohix xat'ax, tu yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu Topa pet xe'e kopa' hām, ha tikmū'ūn te nōm pet mīy 'ohnāg, 'ap hām xexka tu' yūm'ah, yā pexkox tu' yūm. ¹² Ha Kunnix nūn, tu' pet hā mō'nāhā yāp-xet, tu Topa xip'ax xe'ēgnāg kopa mō'nāhā', tu' hep 'āta nū'nāhā', pāyā 'a mūnūytut hep 'āta 'ūm nū'nā'ah, xix 'a mot hep 'āta 'ūm nū'nā'ah. 'Āmhok. Yā yūmūg pupi' xok, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmūg kuxa kummuk 'ūm xit, nūy tu mō kuxa max tat 'ūyānān tu', pu yūmūg hi xe'e, 'ap kux'ah. ¹³ 'Āmānex xop nōy te mot hep 'āta nū'nāhā', xix mūnūytut pit hep 'āte nū'nāhā', tu mūnūytut kutok pit mō'hap Topa pu', tu xogyīn putok nū'xok tikmū'ūn tu', pu tu nō xax maxnā Topa pu', nūy tu hāpkummuk xit, pu tikmū'ūn Topa keppa nū'āktettex, nūy kuxa' yēy. ¹⁴ Topa Koxuk hi xe'ēgnāg, tu Kunnix ka'ogāhā', pu tu xok mīpkupnix tu', tu yāy hep 'āta nū'nāhā', tu yāy mūn hōm Topa pu', nūy tikmū'ūn pupi' tu' xok. Ha xokxop hep 'āta ka'ok kutōgnāg, tu tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā hok, pa Yeyox yāy hep 'āta ka'ok xexka', tu yūmūg kuxa kummuk xit, tu yūmū yōg hāpxopmā'ax hitop kuxyā', nūy yūmūg ka'ogā', yūmū'āte hāpxopmā Topa xe'ēgnāg pu'.

¹⁵ Yīy Kunnix te tikmū'ūn xapit, pu Topa hā yāy xape xop, tu' pa'ax tup hā' xape, puyīy Topa nōm pu hāmmaxnā', tute nōm xop xānāhā', nūy tu hāmmaxnā mō'kuma' mōg, tu hām'āktux xex tap. Kunnix xok,

hu tikmũ'ün mōy pu mōg Topa yīkāgnāg hā, nūy hāp̄xopmā kum-muk kux, yā hōmā' mīy, 'ūpa'ax hit-tap xip, 'ihā' mīy.

¹⁶ Tikmũ'ün xok putup, ha yāy xape te' yōg hāp̄xop xohix pop putup, yīy tappet tu kax'āmi', pu tikmũ'ün xexka xop mō'kupix, nūy yūmmūg, nūy tu' xape xop pu hāp̄xop popmā'. Ha' xok, puxi' xexka xop 'ūyōg hāp̄xop popmā', tik xape xop pu' popmā', tappet tu' kax'āmi tap hah, tu ta' xok xe'e'.

¹⁷ Nōm tikmũ'ün hi', ha ta' pop 'ohnāg, pa' xape xop hip, pu tu xok, ha tappet pu'uk. Pa tikmũ'ün xok, puxix tappet ka'ok, tu' yōg hāp̄xop popmā'ax yūmmūgāhā', pu tu xape xop pop.

¹⁸ Hā kaxīy 'ūpa'ax hāmāxap te' xat, pu xokxop kix Topa pu, nūy hep 'āta nūnnāy. ¹⁹ Mōyyex te' xat'ax 'āktux hāmāxap tikmũ'ün pu', tuk-nāy tu mūnūytut pit xix mot kix, tu' hep 'āta kanop kōnāg hā, tu nū' xok, pu topixxax nōm 'āta xup, nūy nū'xok, xix mīxux 'ixop hā nū'xok, tu' xat'ax yōg tappet yīmū nū'nāhā, xix tikmũ'ün xohix yīmū nū'nāhā', ²⁰ tu: "Topa yōg pa'ax ka'ok, yīy 'āte nūhū hep 'āta nū'xok, xa 'āxop xohix pēnā', nūy 'āyīpkox pi pa'ax tu'," kaxīy. ²¹ Kaxīy Mōyyex te' xat, pu' hep nū'nā Topa pet kopah, xix Topa xak'ax yōg kānēy tu nū'xok.

²² Yā' xat, pu' hep 'āta nū'xok, pu hāp̄xop tu max Topa pu'. 'Ūhep 'āta puxehnāg hā Topa te hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux.

Yā Kunnix te yūmūg kuxa kum-muk xit, 'ūxok tu'

²³ Mōnāyxop Mōyyex te' xat, pu Yoneo 'āmānex hep 'āta nū'xok Topa pet yōg hāp̄xop tu', puyīy tu hāp̄xop maxnā Topa pu'. Tu xokxop hep nū'xok, nūy hāp̄xop maxnā', xix xogyīn putok nū'nāhā', nūy tikmũ'ün xax maxnā Topa pu', pāyā nōm hāmmaxnā'ax te tikmũ'ün kuxa kummuk tupmā 'ohnāg, yīy

Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa maxnā Topa pu', tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy pexkox yōg hāp̄xop maxnā Topa pu kamah.

²⁴ Yīy Kunnix xok hāmāxap, tuk-nāy tu pexkox yōg pet xe'e hā mōktu mō'nāhā', tikmũ'ün te nōm mīy 'ohnāg, ha Topa yīpxe'e ha' yūm nūy yūmūg pupi hām'āktux Topa pu'.

²⁵ Yoneo xop yōg 'āmānex xat'ax te Topa xip'ax hā mō'nāhā', tu hāmyāxatamuk xohix 'ihā mō'nāhā, tu hāmyāxatamuk yōg 'āmīy tup-xet 'ihā mō'nāhā', tu Topa xip'ax kopa mō'nāhā', tu xokxop hep 'āta tat 'ūxeheh. Pa Kunnix xok puxehnāg, ²⁶ nūy tu' xūy puxet, tu' xok, nūy tikmũ'ün kuxa kummuk tu xit, 'ap xep xok'ah, yā' kux, yā' puxi'.

²⁷ 'Ūhep xop xohix xakix puxet, hak-nāy tu Topa te' yōg hāp̄xopmā'ax kopit putup, 'ok pe hāp̄xopmā max, 'ok pe' kummuk, tu' kummuk xop pu hāpkummugāp-tup, nūy tu yānān, tu' max xop pu hāmmaxnāp-tup 'ūyānān tu'. ²⁸ Ha kaxīy Kunnix xok 'āmīy puxet 'ihā', nūy hām xexka xohix yōg hep xop xohix pupi tu' xok, nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'ap xep xok putup'ah, pāyā putpu' nūn putup, nūy yāy yōg tikmũ'ün hām tu' mōy, puyīy nū mūtik tu pip ka'ok, tu' hip nōmhā, pu nū'.

10

¹ Mōyyex te 'Iyaet yōg tikmũ'ün xat, pu mō xokxop hap, nūy haxyā', ha' xat, nūy tikmũ'ün pu hāmyūmmūgā', puyīy 'āmānex xe'e hip, nōm te tikmũ'ün pupi' xok'ax. Yā Yeyox Kunnix mūn yūmū yōg 'āmānex xe'e, tu yūmū'ā hāmmaxnāhā'. 'Āmānex xop te mō xokxop hap pax, yā hāmyāxatamuk xohix 'ihā mō'hap, tu tikmũ'ün kuxa kummuk tupmā 'ohnāg. Yā tikmũ'ün xak, nūy yāy kuxa maxnā Topa pu', puyīy Topa yīkāgnāg hā' mōg, pāyā yāy kuxa tupmā hok. ² Pax pu tikmũ'ün hāp̄xop mō'hap'ax

hã' yây kuxa tupmã Topa pu', puxix hãpkummuk mÿ'ax xaxogã', ha hãpxop mō'hap'ax kuxyãhã',³ pa tikmũ'ün te hãpxop mō'hap, nÿy Topa pu haxyã', ha mō'hap'ax te yây yōg hãpxopmã'ax kummuk xutigãhã', yÿ' xaxok 'ohnãg, tu hãmyãxatumuk xohix hã xe mō'hap, tu xe mō'hap,⁴ Mÿnÿytut hep 'ãta, xix mot hep 'ãta te hãpkummuk mÿ'ax xaxogã'ohnãg.

⁵ Yÿy Kunnix nÿn, tu yÿy hãm tu' nÿn ÿhã, tu' Tak Topa pu hãm'ãktux, hu:

“Åtak, xatep-tup'ah tikmũ'ün te xokxop mō'hap, nÿy tu haxyã',
pak yÿn mÿy.

⁶ Ap 'ãkuxa hittup'ah, ÿhã tikmũ'ün te 'ãkeppa mō'hap, puyÿy hãpkummuk mÿ'ax xaxogã'.

⁷ Yÿy 'ãte hãm'ãktux, hu: 'Yãk xÿp, Topah,

tuk nÿn, nÿy 'ōg putup'ax mÿy, ha kaxÿy tik te' xat'ax yog tap-pet tu kax'ãmi', nÿy 'ügmÿn 'ãktux,” kaxÿy.

⁸ Tu hãm'ãktux hãmãxap, hu: “Xatep-tup'ah tikmũ'ün te xokxop mō'hap, nÿy haxyã', 'Ap 'ãkuxa hittup'ah, ÿhã tikmũ'ün te 'ãkeppa mō'hap, nÿy hãpkummuk mÿ'ax xaxogã,” kaxÿy. Tup-tup 'okpa' xat'ax te' xat. ⁹ Tuk-nãy tu hãm'ãktux, hu: “Yãk xÿp, Topah, tuk nÿn, nÿy 'ōg 'üm putup'ax mÿy,” kaxÿy. Yã kaxÿy Topa te mō'hap'ax hitop kuxyãhã', nÿy Kunnix 'ãktux 'üyãnãn tu', ha yÿmÿg pupi' xok. ¹⁰ Yeyox Kunnix te Topa pu' yÿpkox pip, hu yÿmÿg kuxa kummuk tupmãhã', yã 'ãmnÿy puxet ÿhã' xok, tu yÿmÿg pupi' xok mÿpkupnix tu', 'a xep xok'ah.

¹¹ Yoneo yōg 'ãmãnex xop xohix hãm, tu 'ãmnÿy xohix ÿhã' hãm Topa pet kopah, tu mō hãpxop hap punethok, xix xokxop mō'hap punethok, nÿy Topa pu' haxyã', pa mō'hap'ax te yÿmÿg kuxa tupmã

hok. 'Åmhok. ¹² Yÿy Yeyox xok yÿmÿg pupi', 'ãmnÿy puxehnãg ÿhã' xok, tu xehomÿp xok 'ohnãg, yã' puxi', 'ükux, ha Topa yÿpxe'e hã' yÿm, nÿy nÿ mÿtik tu' xexka', ¹³ tu' hip, pu Topa tu ta tu gãyxop nōã', tu' kummugãhã 'üyãnãn tu', puyÿ' xohix yÿpkox pi Yeyox xat'ax pu'. ¹⁴ Ha Yeyox xok puxet, nÿy tikmũ'ün kuxa tupmã, pu kuxa tu max Topa pu', yÿy hõnhã Topa yÿkãgnãg hã' pip.

¹⁵⁻¹⁶ Ha Topa Koxuk te hãm'ãktux hãmãxap, tu tikmũ'ün kuxa tupmã'ax 'ãktux, hu:

“Hãmyãxatumuk xohix nōg, kopxix pa'ax nōy mÿy,

yã Topa te' xuktux, tu yã yōgnÿ xat'ax xex putup,

tikmũ'ün putox tu' xex putup, xi' kuxa kopa' xex putup,” kaxÿy.

¹⁷ Tuk-nãy tu hãm'ãktux, hu: “Åte' xaxogãp-tup 'ōg hãpkummuk mÿ'ax, xix 'ōg hãpkummugã'ax 'ãte' xutigã 'ohnãg,” kaxÿy. ¹⁸ Tu hãpkummuk mÿ'ax xaxogãhã', ha' kux, 'ap xe mō'hap'ah, 'ap xehomi xokxop mō'hap putup'ah. Yã' puxi'.

Topa yÿkãgnãg hã yÿmÿg pip

¹⁹ Yÿy yÿmÿg mōg Topa keppah, nÿy nÿ mÿtik hãm'ãktux. Yã Yeyox Kunnix xok yÿmÿg pupi', nÿy yÿmÿg nÿnnã', 'üyÿy yÿmÿg mōg, nÿy Topa mÿtik hãm'ãktux, tu kuxãnōg 'ohnãg.

²⁰ Hõmã topixxax max te nōm hãmyÿkox mō'yÿnnÿn, pu tikmũ'ün mō tu xakux hok, ha Yoneo yōg 'ãmãnex xat'ax te' xut, nÿy mōnãy, ha kaxÿy Yeyox xok, yÿmÿg pupi' xok, nÿy yÿmÿg mōgã Topa yÿkãgnãg hã', nÿy yÿmÿg hi xe'ëgnãg. ²¹ Ha yÿmÿ yōg 'ãmãnex xe'ëgnãg te Topa pet xe'ëgnãg kopa' xat, tu pexkox tu' xat, 'üxuxet'ax Yeyox Kunnix. ²² Åpu yÿmÿ mōg Topa yÿkãgnãg hã, pãyã yã yÿmÿg kuxap-xet, tu yãy pu mō'ãmã hok, 'ümãm ka'ok tu', Topa te yÿmÿ yōg

hâpkummuk mîy'ax xaxogâ hah, pu tu kux, ha yûmûg putox pix, 'û yûmû hâpxopmâ kummuk kux, 'ûyîy yûmûg hâpxopmâ max 'ûyânân tu'. ²³ Topa te hâm'âktux xex, 'âpu yûmûg kuxa mâm ka'ok nôm hâm'âktux kopah, Topa te yâ koit 'ohnâg, yîy 'ûgmû'âte' hip, pu Topa yûmû'â pexkox yôg hâpxop popmâ', ha yûmûg nôy pu' xuktux. ²⁴ 'Apu, yûmûg xape kuxa ka', nûy 'ûm hâk tehet, 'ûp-tup pax tu', nûy tu xape hâ hâmmaxnâ'. ²⁵ 'Ûkuxa mâm ka'ok xop te yâykotînnâ' pip, ha ta mōy kamah, nûy nôm xop mûtik pi', nûy Topa pu hâm'âktux. 'Ûxaxok hok. Tikmû'ûn nôy môg'ax kuxyâhâ', 'a' max'ah. Pâyâ 'âmôg pax, nûy 'ânôy mûtik Topa tu 'âkax, nûy mô yây nîynâm. Yâ yûmûg xuxyâ nûn putup, yîy yâ tu nû'nâ' pax.

²⁶ Topa te xa hâmyûmmûgâhâ', yîy 'âxop te' yôg hâm'âktux xe'e yûmmûg, hu hâpkummuk mîy kux, nûy xehomip hâpxopmâ kummuk hok, 'ûp-tup hu' mîy hok, ka Topa 'ôg hâpkummuk mîy'ax xe xaxogâ hok. Pâyâ' xax, xa Topa pu hâpxopmâ max. Yâ Kunnix xok tap, xayîy 'âxop hâpkummuk mîy'ax kux. ²⁷ Hu 'âkuxânôg, yâ Topa te 'ôg hâpxopmâ'ax kopit putup, tu kuxap xe'e hâ' gây xop kix xekap-tup, yâ Topa te' yîpkox hok xop nôâp-tup kuxap xe'e hâ. ²⁸ Yoneo yôg tikmû'ûn hittap te Mōyyex yôg xat'ax pu' yîpkox 'ohnâg, tu hâpkummuk mîy pax, tikmû'ûn nôy 2, pe 3 te' pênâ', puxi' xexka xop nôm putex, tu' kuxa ka 'ohnâg. ²⁹ Topa te putep-tep mîy putup, 'hâ tikmû'ûn te nôm kutok putup nôg? Yâ nôm kummuk xop te Yeyox hep 'âta kutôgnâg pe'paxex, hu: "Yâk-tôgnâg, pu Yeyox Kunnix 'ûgkuxa tupmâ'," kaxîy. 'Ûyîpkox hok, puxix Topa' yânân tu' kummugâ xexka', hâpkummuk xexka mîy ha'. Yâ Topa Koxuk te mō'yây xe'êgnâg, ha tikmû'ûn te Topa

Koxuk kummuk 'âktux, tu' mânôg, puxix Topa' yânân tu' kummugâ xexka', hâpkummuk xexka mîy hah. ³⁰ Yûmû'âte hâmyûmmûg, tu Topa te hâm'âktux yûmmûg, ha: "Âte hâpkummugâp-tup 'ûyânân tu', nûy tu nôy yôg kummuk mîy'ax tu pago," kaxîy. Tu xe: "Topa te yây yôg tikmû'ûn yôg hâpxopmâ'ax kopit putup, nûy nô hâpxopmâ'ax yûmmûg, 'ok pe max, 'ok pe kummuk," kaxîy. ³¹ Topa gây tikmû'ûn tu', tikmû'ûn te hâpxopmâ kummuk tu' gây, yîy 'âkuxânôg, nûy Topa xe'êgnâg gâyâ hok.

³² Hô mâ Topa te xa hâmyûmmûgâhâ', ha 'âxop xûy, ha' kummuk xop te 'âkummugâhâ', pâyâ 'âkuxa tuknôg 'ohnâg. 'Ûxaxok hok. ³³ Ha' gây xop te' yâg mânôg, tu' xûygâhâ', pu tikmû'ûn xohi' pênâ', ha' yâg nôy xûy 'ûnôy xop mûtik, yâ 'âkuxap-xet 'ânôy kuxa mûtik. ³⁴ Tu kanet kopa' pip xop kuxa ka', tu 'âkuxa hittup 'hâ' kummuk xop te 'ôg hâpxop xohix hâ' xupxet, hâmyûmmûg tu hâ hittup, yâ 'ôg hâpxop mâynâg pip ka'ok pexkox tu', ha' nôg 'ohnâg. ³⁵ Yîy 'âkuxa tuknôg hok, ka Topa yôg putat xax, ha Topa te xa hâmmaxnâ xekap-tup 'ûyânân tu'. ³⁶ Hâpxopmâ'ax ka'ok hâ' tot, nûy Topa pu 'âyîpkox pi', nûy nôm putup'ax mîy, xayîy pexkox yôg hâpxop pop, yâ Topa te xa hâm'âktux xex. ³⁷ Yîy Topa yôg tappet te:

"Nây. Hâpxip kutôgnâg kopxik nûn putup mō'ka'ok.

³⁸ Ha tikmû'ûn te hâmyok mîy, tu' kuxa mâm ka'ok, puxix tu hi xe'e, pa tikmû'ûn te yôgnû putat xak, nûy putpu' môg, kopxik kuxa hit-tup 'ohnâg," kaxîy.

³⁹ Pa yûmû'âte Topa yôg putat xak putup'ah, hu yây 'ûm nôâp-tup'ah. 'Âmhok. Yûmûg kuxa mâm ka'ok, nûy yûmûg hi xe'e, nûy Topa

yōg putat hā yūmūg mō kumak mōg.

11

Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Topa kopah

¹ Yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah, hu hāmmax hip, pu Topa pexkox yōg hāpxop yūmū'ā' popmā', ha ta yūmū'āte nōm hāpxop pēnā hok nōmhā. ² Yā mōnāyxpox hittap kuxa mām ka'ok kamah, yīy Topa tep-tup pax.

³ Yūmūg kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg, yā Topa te pexkox mīy xix hahām, yā hāpxop xohix mīy, hām'āktux'ax hā' mīy, tu hāpxop pēnā hok hā hāpxop mīy, pu tikmū'ūn pēnā'.

⁴ Yā mōnāyxpox hittap 'Ameo kuxa yūm ka'ok, hu mō kahnēn hap, nūy Topa pu haxyā', ha Topa tep-tup pax, pāyā' taknōy Kāyīy yōg mō'hap'ax putup 'ohnāg. Ha 'Ameo te hāmyok mīy, 'ūkuxa yūm ka'ok tu', ha Topa tep-tup pax, ha yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'.

⁵ Xix mōnāyxpox hittap 'Ēnōg kuxa yūm ka'ok, hu' xok 'ohnāg. Yā Topa te hām tu' xut, nūy pexkox hā' mōgā', ha tikmū'ūn te 'Ēnōg xak, nūy tu pēnā', pa' pēnā'ah, ha' kux. Ha Topa yōg tappet te: "Topa te 'Ēnōg putup pax," kaxīy. ⁶ Tikmū'ūn kuxa yūm hok, puxix Topa nōm putup nōg. Pāyā tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok tu: "Yā Topa xip!" kaxīy, tu Topa xak, puxix Topa nōm tikmū'ūn ha hāmmaxnā'.

⁷ Xix mōnāyxpox hittap Nōe kuxa yūm ka'ok, hu Topa te nōm pu hāmyūmmūgāhā', tu 'āmniy mō'nā'ax yōg hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', ha' yīpkox xip, tu mīpkox xexka mīy, kōnāg xexka yīmū' mōgāhā', pu nōm mōnāy, nūy kopa' pi', xi' xape xop te' kopa' pi', nūy kōnāg hā mō' tutnā hok, pu yīy tu xakix hok. Ha kaxīy Nōe te Topa hā' puknōg xop yā' kummuk 'āktux,

'ūkuxa mām 'ohnāg hah, ha Topa te Nōe kuxa tupmāhā', 'ūkuxa yūm ka'ok hah.

⁸ Xix mōnāyxpox hittap 'Amanām te Topa te' xānā'ax 'āpak, tu' yīpkox xip, hu' mōg hāptox ha, Topa te hām'āktux xex hah. Ha' kuxa yūm ka'ok, tu yāy yōg hām nīm, tu piyā' mōg yūmmūg, 'okpa' mōg, ⁹ tu' kuxa yūm ka'ok, hu' puknōg xop mūtik tihi', ha Topa te 'Amanām pu nōm hām xexka hōm putup. Tu top-ixxax ka'ok hā' pet, 'ūk-tok 'Iyak mūtik, hak-tok Yako pet kama top-ixxax ka'ok hā, ha Topa te nōm mūtik hām'āktux xex kamah, nūy tu hāpxexka hōm. ¹⁰ Yā 'Amanām te' hip, nūy Topa yōg kōmēn xe'e tu' xihip, ha pexkox tu' yūm kōmen, ha' koxyōy hok, Topa te' mīy hah.

¹¹ Xix mōnāyxpox hex Xat kuxa yūm ka'ok kamah, huk-tok put, tu ta kutut, tu Topa yōg hām'āktux xex yūmmūg, tu' kuxa yūm ka'ok, pu Topa 'ūk-tok putnā. ¹² Hā kaxīy 'Amanām kutut, tu' pu'uk, pāyā' mōkputox xohix xexka punethok, māyōnnāg putuk, xix hāpkux yōg 'āmot xohix putuk.

¹³ Ha nōm xop kuxa mām ka'ok, tu mōktu' xakix, tu Topa yōg hāpxop 'a' pop'ah, pa hāptox tu' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, tu yāy mūn puknōg 'āktux, tu hāmyāxatamuk xohix hā hāpkumep, tu' pet 'ohnāg hām xexka tu', ¹⁴ tu hām'āktux, tu yāy yōg hahām xak pexkox tu', ¹⁵ 'a' putpu' mōg putup'ah. Pax pu yāy yōg hām hittap xax, nūy putpu' mōg, puxi' mōg, ¹⁶ pap-tup nōg, tu pexkox tu hām nōy xak, nūy ta tu' pi', ha Topa te nōm tikmū'ūn hā Topa xe'ēgnāg, tu nōm tu yāyhāhup 'ohnāg, hu kōmēn xe'ēgnāg mīy pexkox kopa, tu ta tu' pip ka'ok.

¹⁷ Xix 'Amanām kuxa yūm ka'ok, yīy Topa te' yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xat, puk-tok 'Iyak mō'hap, pu Topa 'Amanām kuxa kopit, nūy ta tu hāmyūmmūg, 'ok pe 'Amanām

yīpkox xip, 'ok pe' yīpkox 'ohnāg. Hōmā Topa te hām'āktux xex tap, ha 'Amanām mōkputox punethok 'āktux, pa 'Amanām yīpkox xip, tu mōk-tok puxehnāg hap'ax, ¹⁸ 'Īhā' kuxa yūm ka'ok hām'āktux xex'ax kopah, ha: "Āk-tok 'Iyak hā 'āmōkputox tu punethok," kaxīy. ¹⁹ Pa 'Amanām te Topa yūmmūg, tu tikmū'ūn putpu hīnnā'ax yūmmūg, Pax puk-tok xok, puxi' tak putpu' put, ha 'Amanām kuxa yūm ka'ok.

²⁰ Xix mōnāyxop 'Iyak kuxa yūm ka'ok, hu Topa te hāmmaxnā'ax 'āktux 'ūk-tok Yako pu', xik-tok 'Eyao pu' xuktux,

²¹ Xix mōnāyxop Yako kuxa yūm ka'ok, tu' xok putup, 'Īhāk-tok Yoye kutok pu hāmmaxnā'ax 'āktux, tu kup tōy tu' xup, 'Īhā' kuxa te' yēy Topa keppah.

²² Xix mōnāyxop Yoye kuxa yūm ka'ok kamah, tu' xok putup, 'Īhā 'āmniy mō'nā'ax 'āktux, tu tikmū'ūn te hāpxexka 'Eyit tu nū'pa'ax 'āktux, tu' xat, pu' yōg xokxax mō'tat, nūy hāpxexka nōy tu nō hāpkot.

²³ Ha tik te hāpxexka 'Eyit yōg tikmū'ūn xohix xat, tu xonat xop xat, pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn kutok pit xop xohix kix, 'Īhā' tut te' put, ha mōnāyxop Mōyyex mūg tak, xi' mūg tut tek-tok pit put, tu' xaptop, tu mēy 3 hā' xaptop, puyīy xonat xop pēnā hok. Yā māynāg kaxxop, yī' tak xi' tut te' xat'ax pu yīpkox 'ohnāg, tu' xaptop, puyī' gāy xop 'ūk-tok putex hok.

²⁴ Xix Mōyyex kuxa yūm ka'ok, tu' tuk, tu mōktu xiptap, tu' xat'ax kutok hex nīm, pu tikmū'ūn te yā' xat'ax kutok hex kutok 'āktux hok, ²⁵ Yāp-tup, tu Topa yōg tikmū'ūn mūtik xūy putup, tu hāpkute'ex kummuk putup nōg, ²⁶ tu hāmpē'paxex, hu: "Yā' max Topa yōg yīmōgatux xop hāk xūy, pāyā' kummuk, 'āte hāpxexka 'Eyit yōg tayūmak xohix pop," kaxīy. Tu

pexkox yōg hāpxop puxet xak, puyī' pa'.

²⁷ Yā' kuxa yūm ka'ok 'Īhā hāpxexka 'Eyit nīm, tu tik te' xat'ax yīpkutuk 'ohnāg, xi' gāy'ax yīpkutuk 'ohnāg, tu mō'kuma' mōg, tu Topa 'ātigāhā', 'Īhā' pēnā hok, ²⁸ tu' kuxa yūm ka'ok, tu 'āmuk xexka hāmāxap mīy 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, ha' xat, pu hāmyāxatamuk xohix 'Īhā' mīy, tu' xat, pu kahnēn hep 'āta hā mō'yīnnīn'ax muk, pu pexkox yōg nū'kutnā'ax mō tu nā hok, nūy tikmū'ūn kutok hāmāxap xohix kix hok.

²⁹ Xix 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām ka'ok, hu kōnāg xexka 'Āta xak, ha hāmnaq, tu' xup 'ohnāg, 'Īhā tikmū'ūn te' xak. Ha 'Eyit yōg xonat xop xak putup, ha ta kōnāg xexka te mō'nīy, ha kōnāg hāp nūm, tū kopap-nūm.

³⁰ Xix 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām ka'ok, tu kōmēn xexka Yenikot yīmap hā' mōg, tu xe' mōg, tu mōktu xohix te 7, ha kōmēn hām'āta ka'ok, tu kōmēn xohix yīmap, tu yāy koxyōy, ha': No! ³¹ Xi' xotit Ha'ap kuxa yūm ka'ok, ha ta 'Iyaet yōg tik 2 te kōmēn puknōg Yenikot ha' nūn, nūy puknōg yōg kōmen pēnā', ha Ha'ap te tik pēnā'ax 2 xaptop, puyīy xonat xop kix hok, yīy Ha'ap 'a xok'ah, pāyā Yenikot yōg tikmū'ūn xohix xakix.

³² 'Āte putep mūn 'āktux'ax? Yā hām'āktux tox 'ātep-tup'ah, nūy Yīne'ām 'āktux, xix Manak 'āktux, xix Xānxām 'āktux, xix Yepete 'āktux, xix Namix 'āktux, xix Xāmō'eo 'āktux, xix Topa pupi hām'āktux'ax xop 'āktux. ³³ 'Ūxohix kuxa mām ka'ok, hu hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix mūtik yāytuk-mīy, tu hām paha', ha' mōg, ha hāpxopmā max, yīy Topa te tu' hāpxop popmāhā', hām'āktux xex tu tu' popmāhā', ha Topa te' ka'ogāhā', pu tu hām gāy yīkox mō'yīnnīn, pu' kix hok, ³⁴ ha kuxap xexka kuxyāhā', tu' xupaha', pu mīkax xexka hāp-tex hok, ha'

pu'uk, ha Topa te' ka'ogāhā'. Yā' puknōg xop mūtik yāykix tu mōktu hām paha'. ³⁵ Ha 'ūn kuxa mām ka'ok, yī' xape te putpu hī', 'ūxakix ka'ok, tu putpu' hī'.

Ha' gāyxop te' yāg xūygāhā', tuk-te'ex kummuk, tu mōktu' kix, ha' xupmāp-tup 'ohnāg, nūy tu hi xe'ēgnāg. ³⁶ Ha' gāyxop te' yāg pu' hupmāhā', tu' kix kakixnāg, tu' yāg nōy hīy, nūy kanet kopa nū'xok, ³⁷ tu' yāg nōy kix mīkaxxap putux hā, xi' yāg nōy pot xehot hā', xi' yāg nōy kix mīkax xexka hā. Ha hāpkumep hitop tu', tu kahnēn xokxax mō'tat, xix mot xokxax mō'tat, tu hām hok, ha' xūygāhā', tuk-te'ex kummuk, ³⁸ ha hām panip tu hāpkumep, tu yīktix pepi' mōg, tu hāpkox kopa' pet. Tu' max, ha hām xexka yōg Topa hā' puknōg xop kummuk.

³⁹ Ha' kuxa mām ka'ok, yīy Topa tep-tup pax, tu nōm pu hām'āktux xex, pa Topa yōg hāpxop 'ap pop'ah. ⁴⁰ Yā Topa te nōm xop hipmāhā', pup-xehnāg hā' pop hok, pāyā' hip, nūy yūmūg mūtik pexkox yōg hāpxop xohix pop.

12

Topa te yūmū'ā hā 'Ātak

¹ Yā nōm tikmū'ūn xohix te' hip, 'ūyīy yūmūg kuxa mām ka'ok, yūmūg xape hittap kuxa mām ka'ok putuk, 'ūyīy yūmūg xohix pexkox yōg hāpxop pop. Yūmūg mōg mō'ka'ok Topa yōg putat hā, kopxix hāpxop putux nīm, nūy mōg xupmān. Yā kaxīy yūmū'āte hāpkummuk mīy hok, nūy Topa puk yīpkox pi'. Yā hāpkummuk mīy'ax te hāpxop putux putuk, yīy mīy hok, 'ūyīy yūmūg mōg mō'ka'ok Topa yōg putat hā', tu kuxānōg 'ohnāg. ² Yeyox pe yūmūg paxeh, 'īhā yūmūg mōg. Yā Yeyox mūn te yūmūg kuxa māmāhā', 'ūyīy mām ka'ok nōm kopah, ha yūmūg ka'ogāhā', 'ūmōg Topa yōg putat

hā yūmūg. Yeyox kuxa tuknōg 'ohnāg, tu' xok mīpkupnix tu', yūmūg pupi' xok, tu' xūy xexka', pāyā yāy pe'paxex, hu: "Yāk xūy kutōgnāg," kaxīy, 'īhā' gāy xop nōm pu' hupmāha'. Pāyā Yeyox kuxa hittup xexka', tu Topa hip tu', pu Topa pexkox yōg hāpxop popmā', ha Topa yīpxe'e hā' yūm nōmhā, nūy yāy 'Ātak mūtik tu xexka pexkox kopah.

³ Yeyox yāy xūy'ax pe tu paxeh, xi' kummuk xop gāy'ax pe tu paxeh. Yā Yeyox xūy punethok hā' tot, 'ūyīy kamah yūmūg kuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg putat xak hok. ⁴ 'Āxop te yāy putup'ax mīy kutōgnāg. Topa pu 'āyīpkox pip, pāyā kama yāy putup'ax mīy. Yā' max xa Topa putup'ax puxet mīy, xayīy hāpkummuk mīy'ax xohix tu kux.

⁵ 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āktux xaxok? 'Āxop yā Topa hā 'āk-tok xop, yīy xa hām'āktux, hu:

"Xonnē', 'ūg'āpax! 'Ākuxa tuknōg hok 'āte 'āmānōg hah.

⁶ Yā 'āmānōg, nūy xa hāmyūmmūgā', xayīy 'āmax,

'āmūn yāk mūn hā 'āk-tok xop tu', ha mō'āyāy xe'ēgnāg," kaxīy.

⁷ 'Āxūy, tu xa hā' tot, Topa yā 'āxop hā 'Ātak, tu xa hāmyūmmūgāhā', 'ōg 'ātak putuk. 'Ok xip kaxxop 'ūm, 'ūyōg 'ātak te nōm mānōg hok? 'Ap xip'ah. ⁸ Pax pu Topa 'āmānōg hok, yīy ta 'āxop 'a Topak-tok'ah, hak-tok xohix mānōg, nūy tu hāmyūmmūgā', puyīy hāpxopmā max 'ūyānān tu'. ⁹ Yūmūg tak xohix te yūmūg mānōg, nūy tu hāmyūmmūgā', ha yūmūg yīpkox pip, tu' tak max pekpaaxex. Yīy 'āpu yūmūg Tak Topa pu 'āyīpkox pi', xayīy 'āhi xe'ēgnāg. ¹⁰ Yūmūg tak te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'īhā yā yūmū'ā hā kaxxop, hāmyok tu hāmp'e'paxex hah, pa Topa te hāmyūmmūgāhā' 'ū yūmūg tu max, nūy Topa putuk yūmūg tu max

xe'ëgnâg, ¹¹ Topa te yûmûg mǎnôg, ha yûmûg kuxa hittup 'ohnâg, pa hâpxip kutôgnâg, 'îhâ yûmûg kuxa mǎm, ha yûmû'âte hâpxopmǎ max, tu hâmyok mÿy 'ÿyânân tu'.

Topa te hâmyûmmûgâhâ'

¹² 'Ăyok, 'ăknîhâ xihîp, 'ăkuxa tuknôg hok, nÿy Topa yôg putat hâ môg. ¹³ Tu hâmyok hâ môg, nÿy tikmû'ûn pu'uk môgâ max, nÿy nôm ka'ogâ'.

¹⁴ Tikmû'ûn te 'ăyîmap hâ' pip, yÿy nôm mÿtik yăytuk-mÿy hok, pâyâ hâpxopmǎ max, xayÿy Topa pênâ'. Yâ hâpxopmǎ'ax kummuk xop te Topa pênâ hok. ¹⁵ Topa te xa hâmmaxnâhâ', 'ôg pa 'ăti', nÿy Topa yôg putat xax hok, xa tikmû'ûn kummugâ hok, xix xÿygâ hok, ka 'ăxop mÿnta xÿy putuk, nôm te tikmû'ûn xÿygâhâ', yâ 'ănôy pu' xÿygâ hok. ¹⁶ 'Ôg pa 'ăti', nÿy 'ănôy hâ xupxet hok, xix Topa yôg hâpxop 'ăktux kummuk hok, 'Eyao putuk. Tik hittap 'Eyao yâ mônăy xop 'Iyak kutok hâmăxap, tu yăy tak yôg hâpxop xohix pop'ax. Ha Topa te hâm'ăktux xex tap, tu 'Iyak kutok hâmăxap ha hâmmaxnâ'ax. Pâyâ 'Eyao kummuk, tu' tak yôg hâpxop pe'paxex 'ohnâg, 'ap hâmmaxnâ'ax 'ûm putup'ah, yÿy 'ÿxohix nôy yânân, tu' taknôy kuhmôy Yako mÿtik nôy yânân, nÿy 'ămuk kutîgnâg pa', 'ÿp-tup xÿy tu'. ¹⁷ 'Ăxop te mônăy xop yôg hâm'ăktux yûmmûg max. Hâpxip 'îhâ 'Eyao te hâmp'e'paxex, tu yăy tak yôg hâpxop xak, xix hâmmaxnâ'ax xak, hu xe yâ nō' nôy yânân putup, tu' potaha', tu' xak, pâyâ' kux. 'Ap xe' nôy yânân'ah.

¹⁸ 'Ăxop te Topa yîkăgnâg hâ 'ăpip. Yâ 'Iyaet yôg tikmû'ûn hittap te yîktix Xinăy kaka' pip, tu hâpxahîgnâg tu' pip, tu yîktix mō'kămnâg pênâhâ', tu Topa yôg kuxap xexka pênâhâ', tu hăptup 'îhâ hăpkoxtap pênâhâ', xix texgăy tu' yânâm pênâhâ', tu kuxănôg xexka'.

Pâyâ 'ăxop te nôm hâpxopmǎ ka'ok pênâ 'ohnâg nômhâ, yâ 'ăkuxănôg 'ohnâg. ¹⁹ Ha nôm tikmû'ûn te mÿxux xop tu kâyâ'ax 'ăpak, xix Topa yÿy 'ăpak, tu hâm'ăpak, tu kuxănôg xexka', hu' xak, puyÿy tu yÿy hok, ²⁰ Topa yÿy hâ' tot 'ohnâg hah, ha' xat, hu: "Yîktix 'ăpit hok, pe tikmû'ûn, pe xokxop, ka mÿkaxxap hâ tikmû'ûn 'ătux, tu 'ăp-tex!" kaxÿy. ²¹ Tikmû'ûn te Topa yôg hâpxopmǎ ka'ok'ax pênâhâ', tu' kuxănôg xexka', yÿy Mōyyex te: "Ăte yăy puxu'ux, 'ûgkuxănôg tu'!" kaxÿy.

²² Pa 'ăxop kuxănôg 'ohnâg, yâ yîktix Xiâm tu 'ămôxaha', Topa xe'ëgnâg yôg kômên tu 'ămôxaha', pexkox yôg kômên Yenyoyân tu 'ămôxaha', tu pexkox yôg nÿ'pok xop xohix punethok pênâhâ', ²³ xix Topak-tok xop te măxap pênâhâ', ha yăy tu nÿ'nâhâ', tu' kuxa hittup xexka'. Yâ Topa te nôm xop 'ăxet'ax kax'ămi pexkox kopah, pu yăy mÿtik tu pip ka'ok pexkox tu', xix 'ăxop te Topa pênâhâ', ha' pa te hâmyûmmûg, tu' hep xop xohix yôg hâpxopmǎ'ax kopit putup, tu tikmû'ûn yôg mÿ'ax xohix tu pago. Xix tikmû'ûn xakix xop pênâhâ', ha hâmyok mÿy, yâ' kuxa tup, Topa te' tupmâhâ', pu tu kuxa max xe'ëgnâg. ²⁴ Xix Yeyox pênâhâ', ha' pa'ax tup mÿy, tu' xok yûmûg pupi', tu yăy hep 'ăta nÿ'nâhâ mÿpkupnix tu', yâ tik hittap Kayÿy găy, tu' taknôy 'Ameo putex, tu' yôg hep 'ăta nÿ'nâhâ', pâyâ Yeyox hep 'ăta nÿ'nâhâ', pu hăpkummuk mÿy'ax xaxogâ'.

²⁵ 'Ôg pa 'ăti! Tikmû'ûn yÿpkox 'ohnâg, puxix tu xakix, tu mōxa hok, nÿy Topa mÿtik tu pip ka'ok, yÿy 'ăpu yûmûg yÿpkox pip Topa yôg hâm'ăktux pu', nÿy yâ yûmûg hÿ xe'e'. ²⁶ Hōmă Topa yÿy'ax te hâm nuhuk, pa hōnhâ Topa te: "Hâpxip 'îhâ 'ăte xe hâm nuhuk putup, ha mōktu pexkox yăy nuhuk kamah,"

kaxīy. ²⁷ Tu xe hām nuhuk 'āktux, ha ta hām xexka yōg hāpxop nōāp-tup, pu pexkox yōg hāpxop tu pip ka'ok.

²⁸ Yīy 'ūyā yūmūg kuxa te Topa max 'āktux. Yā Topa mūtik yūmū'āte' xat putup, tu' xat kux 'ohnāg. Yūmū'āte Topa max 'āktux, tu nōm pu yūmūg nūktettex, nūy yūmūg kuxa' yēy, yā Topa tep-tup kaxīy. ²⁹ Hamūn. Yūmū yōg Topa ka'ok, tu kuxap putuk. Yā kuxap te hāpxop xohix nōā', ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kummuk nōāp-tup, nūy 'ūmīy'ax kummuk tu pago.

13

¹ Āxape xop putup pax, nūy tu nōm putup kux hok. 'Ōhōm yā Kunnix yōg tikmū'ūn, yīy 'āxop hā 'āxape'. ² Āxape puknōg xapit, putnū, nūy 'āpet kopa xihip. Hōmā tikmū'ūn hittap te' puknōg xop xānāhā', nūy yāy pet tu' pi', nūy nūy mō'nīynām, tu hāmyūmmūg hok, 'ihā pexkox yōg nū'pok xop xānāhā', ha tikmū'ūn pet kopa mō'xip. ³ Kanet kopa' pip xop xaxok hok, pāyā mō'nīynām, xa tep-tup kamah, pu 'ānōy 'āhīy'ax xaxok hok. Xix 'āxape xop xūy'ax xaxok hok, nūy tu mō'nīynām. Xatep-tup kamah pu 'ānōy 'āxūy xaxok hok, nūy mō'ānīynām. ⁴ Yā' max pu yāytax, nūy tu xetut mūtik yāy kep mūg nōm, xi' yīpxox mūtik yāy kep mūg nōm. Topa te' nōy hā' xupxet xop kopit putup, xi' xonnix xop kopit putup, nūy nō hāpkummugā'.

⁵ 'Ok tayūmak putup te 'āp-tex? 'Ūxupkumīy hok, xix 'ānōy yōg hāpxop putup hok, xayīy 'ōg hāpxop tu 'āhittup, yā' puxi'. Topa te xa hām'āktux xex, hu: 'Āte yā 'ānīm 'ohnāg, nūy 'āmūtik 'āti',” kaxīy. ⁶ Yīy yūmūg kuxānōg 'ohnāg, nūy tu hām'āktux, hu:

“Topa te mōgnīynām, yīy 'ūgkuxānōg 'ohnāg.

Yā tikmū'ūn 'ūm tek kuxa kummugā hok,” kaxīy.

⁷ Āpēnā max'ax xop xaxok hok, Topa yōg hām'āktux xa' xaxok hah, ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah 'ihā' xaxix, yīy xax, xa 'ākuxa yūm ka'ok kamah, nūy yā 'ānōy yōg hāpxopmā'ax tat. ⁸ Yeyox Kunnix xip ka'ok. Yā hōmā hāmyāxatamuk xohix hā' xip ka'ok, xix hōnhā' xip ka'ok, xix hāptup xohix 'ihā' xip ka'ok putup mō'kuma' mōg. Yamūn yīnmūn, tu yāyhā' nōy 'ohnāg, tu yāy yānān 'ohnāg. ⁹ Tikmū'ūn te hāmyūmmūg kummuk hā xa hāmyūmmūgāp-tup, ha ta 'āyīpkox hok, pu 'āmōgā kummuk hok. Yā Topa te yūmūg kuxa ka'ogāhā', 'ūtu max, pu yūmūg'ā hāmmaxnāhā'. Ha' puknōg xop te 'āxat, tu' xat hok, xa' xit hok, yīy 'āka'ogā 'ohnāg.

¹⁰ Mōyyex te Yoneo yōg 'āmānex xop xat hok, pu xogyīn mō'hap 'ax mā hok, tikmū'ūn te Topa pu nōm xogyīn mō'hap, nūy haxyā', ¹¹ ha' yōg 'āmānex xat'ax te xokxop hep 'āta tat Topa xip'ax xe'ēgnāg tu', pu Topa yā tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Ha xokxop yīn tat, Yoneo yōg tikmū'ūn te' pip'ax kūnāpa' tat, nūy mōy mō'hap, ha' nōg. ¹² Yīy Yeyox xok kōmēn xexka kūnāpa kamah, nūy yāy hep 'āta nūnnāy, pu Topa tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā', pu tu kuxa max. ¹³ Āpu yūmū mōg Yeyox hah, nūy Yeyox pe mōg, nūy yūmūg xūy kamah. Hōmā Yeyox xūy, 'ūkummuk xop te nōm pu' hupmāhā', ha' xūy, ha kaxīy yūmūg xūy kamah, ha' kummuk xop te yūmū'ā' hūpmāhā'. ¹⁴ Hām xexka yōg kōmēn xohix nōāp-tup, 'āpu yūmū'āte pexkox yōg kōmēn xax, yā nōm kōmēn xip ka'ok, yīy yūmū'āte' xax, nūy pexkox ha yūmūg mōg. ¹⁵ Hu yūmū'āte yāy mūn popmāhā Topa pu', nūy nōm max tāmnāg 'āktux, tu Topa pu hām'āktux, puyī' xupax, hu: 'Āmax xe'ēgnāg, Topah! Kaxīy. ¹⁶ Hāpxopmā max, tu' xaxok hok, nūy 'ānōy hā 'ātehet. Yā Topa

tep-tup.

¹⁷ Āpēnā max xop pu 'āyīpkox pi', nūy nō xat'ax mīy. Nōm xop hām Topa pu', tu 'āpēnānā' pip, tu Topa pupi 'āpēnā max, xa 'āxop mō kuma mōg Topa yōg putat hā. 'Āyīpkox pi', puxix 'āpēnā max, nūy yāy hāpxopmā'ax tu kux. 'Āyīpkox pip hok, puxix yāy pu hāpkummugā', ha 'āpēnā'ax xop yāy hāpxopmā'ax tu' kuxa hittup 'ohnāg.

¹⁸ Topa pu hām'āktux pax, nūy ta tu tu' kax, puk mūg ka'ogā'. Hak mūg kuxa te yāy yīkopit, tu yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux. Yāk mū 'āte' xak nūy hāpxopmā max pax. ¹⁹ Tu xa tu' xak nām, xa 'āxop Topa tu xax, puyīy mōgkutnā ka'ok 'āhah.

Topa pu hām'āktux

²⁰ Topa te yūmūg xuxyā Yeyox putpu hīmnāhā', ha Topa yōg tikmū'ūn pēnānā' xip. Yā' pēnā max'ax xexka'. Kaxīy tik te yāy yōg kahnēn xop pēnā max, yīy Topa te' pa'ax tup mīy, ha Yeyox xok, tu' hep 'āta nū'nāhā', pu Topa pa'ax mīy. Ha' pa'ax kuxyā 'ohnāg. ²¹ Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix xa hāmmaxnā', xa 'āyīpkox pi'. Pūyā Topa 'āka'ogā', xayīy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putup'ax mīy. Pūyā Topa yūmūg kuxa tupmā, 'ū kuxa tu max, tuk putup tu'. Pūyā tikmū'ūn xohix Kunnix max xe'ēgnāg 'āktux, nūy tu' xuktux mō'kuma' mōg.

Tute hām'āktux kux

²² Ūkxape xop, 'āte xa tu' xak, xa 'āpax, nūy tuk 'āhā' tot. 'Āte xa kax'āmi', nūy 'āk'ogā', xa 'ākuxa tuknōg hok. 'Ap tox'ah nūhū tap-pet. ²³ 'Āte xa hām'āpak'ax max 'ūm 'āktux, xayīy hāmyūmmūg. Yā yūmūg xape Timōn te kanet tu' xip tap, ha' xut pu mōg. 'ūg ha' nūn, kopxix mō'kutnā 'āxop hah, puyīy 'āpēnā.

²⁴ Āpēnā max'ax xop xohix pu 'āneo, xix Topa yōg tikmū'ūn xohix

pu 'āneo. Hāpxexka 'Itat yōg yūmūg xape xop te 'āneo kamah.

²⁵ Puyā Topa' xohix ha hāmmaxnā'. Tu ta tu' kux.

TIAK TE KAX'ĂMI'

¹ Ūgmūn Tiak. Topa pu 'āte hāpxopmāhā', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', tu Topa yōg tikmū'ūn te hāpxexka xohix tu' pip xop pu 'āneo.

Ākuxa yūm ka'ok, nūy tu hāmyūmmūg

² Ūkxape xop, 'ākuxa hittup 'ihā 'āxūy xexka', ³ yā 'ākuxa mām ka'ok, hu' xūy'ax hā' tot, nūy Topa yōg putat xak hok, ⁴ nūy 'āmōg kuma 'āmōg, nūy Topa hā 'āxiptap xop, nūy tu hāpxopmā max xe'e'. ⁵ Tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok, puxix Topa tu' xax, pu tu hāmyūmmūgā', ha Topa hittup, tu hāmyūmmūgā punethok, tu mōktu xohix, yā Topa mūn max, tu' hok hā tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgāhā', ⁶ yīy ta tu' xax, 'ihā 'ākuxa yūm ka'ok 'ōm kopah, tu 'ikopit hok. Tikmū'ūn kuxa yūm hok te kōnāg xexka mahap'ax putuk, tu' kuxa kopa mahapnām, tu' yūm 'ohnāg. ⁷ Topa te nōm xop pu hāmyūmmūgā 'ohnāg, ⁸ 'ūpu'uk hah, 'ap-tox puxet'ah Kunnix putox mūtik, 'ap hāpxopmā'ax yūmmūg'ah.

Ūp-texop xexka xi' hok xop

⁹ Pūyāk xape hok hittup, 'ihā Topa te nōm ha hāmmāxnāhā'. ¹⁰ Pūyāk xape tup-texop hit-tup kamah, 'ihā Topa te hāmhōgnāgāhā'. Yā' yōg tayūmak yāyxaogā'ax, tu mōktu' xok, tu mīnnut puxet putuk, 'ūhok tu'. ¹¹ Māyōn ka'ok, tu mīxux mō'hap, ha' nak, tu tapmāhā', yīy mīnnut nāhā hām tu', tu' mām, tu' nōg, ha kaxīy 'ūp-texop xexka xok.

Hāpkummugā'ax

¹² Tikmū'ūn xūy, puxix Topa yōg putat xax hok, pāyā' kuxa hittup. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix

kopit, tu' kopit kux, 'ihā 'ūhīnnā xe'ēgnāg, tu ta tu hām'āktux xex, nūy hīnnā', Topap-tup pax hah. ¹³ Pūyā tikmū'ūn Topa kupex hok, 'ihā hāpkummuk mīy putup, 'ihā' xūy'ax hā' tot putup'ah, hu: "Topa tek xapit, 'ū hāpkummuk mīy," kaxīy. Yā' koit. Topa te hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu tikmū'ūn xapit 'ohnāg, puyīy hāpkummuk mīy. ¹⁴ Pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, 'ūp-tup tu' mīy, tu yā mō'āmā', nūy mīy. ¹⁵ Tu hāpkummuk pe'paxex, tu' mīy putup, hu hāpkummuk mīy, tu' mīy pax, tu mōktu' xok, tu Topa hā' puknōg xe'e'.

¹⁶ Ūkxape xop, yāy pu koit hok. ¹⁷ Topa te māyōn xop xohix mīy, tu' māynāg mīy pexkox tu', yā pexkox yōg hāpxop xohix māynāg. Yā hāmmax xohix Topa te' mīy, tu pexkox tu yūmū'ā hāmmaxnāhā'. Yā Topa mūn max xe'ēgnāg, tu yā yīnmūn, tu yāy yānān 'ohnāg, xix yāyhā' nōy 'ohnāg kamah. ¹⁸ tu yūmūg putup, hu' xat, pu yūmūg tut yūmūg put, tu hāpxe'e 'āktux, ha yūmūg kuxa mām ka'ok nōm hām'āktux kopah, ha yūmūg xe xanāhā', 'ūyīy yūmūg yāyhā Topak-tok xop te māxap, pu hāpxop nōy xohix Topa hāk-nāy tu' xop.

Hām'āpax, nūy hāpxopmā max

¹⁹ Ūkxape xop, 'ūxaxok hok: 'Ānōy yōg hām'āktux 'āpax punethok, nūy hām'āktux kutōgnāg, yā 'āgāy hok. ²⁰ Tikmū'ūn gāy, puxix hāpxopmā kummuk, ha Topa tep-tup nōg, hāmyok mīy'ax putup tu'. ²¹ Yīy hāpkummuk mīy hok, xix hāpxopmā kummuk hok, yāy mūn kutōgnāg pe'āpaxeh, yā Topa yōg hām'āktux te 'ākopa' xip, yīy 'ipkox pi', nūy 'ākuxa hi xe'e'.

²² Yāyhā 'āmō'āmā hok. Topa yōg hām'āktux 'āpax, xa 'ipkox pi', nūy hāpxopmā max. ²³ Tikmū'ūn te nōm hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox hok, puxix tikmū'ūn hāmyūmmūg 'ohnāg putuk, ha 'īypex hā tute

yāy pēnāhā', tu yāy pa pēnāhā', tu hāmyūmmūg: Yā yāy pa xe'e',²⁴ pa putpu' mōg, tu yāy pa xaxok, ha' kux. Ha kaxīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok te Topa yōg hām'āktux xaxok.²⁵ Pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg, tu' xat'ax max xe'ēgnāg 'āpak, nūy hāmyūmmūg max, puyi' māynāg mīy, puxi' xat'ax hāmyūmmūgā', pu'yīy tu' hi' xe'e. Topa te nōm tikmū'ūn ha hāmmaxnāp-tup.

²⁶ Tikmū'ūn te: “Ūgkuxa te Topa xak,” kaxīy, pāyā' yīy kummuk pax, puxix tu Topa xak 'ohnāg, tu yā yāyhā mō'āmā',²⁷ Pa tikmū'ūn te Topa yūmūg Tak xak xe'e', puxix 'ūn hok mām xop hā tu tehet, xix kakxop yāy tak pip hok xop hā tu tehet, nūy nōm ha hāmmaxnā', tu Topa hā' puknōg xop yōg putat kummuk xak, nūy Topa yōg putat hā' mōg kuma' mōg.

2

Ūxohix yā yāy putuk

¹ Ūkxape xop, 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, ha' max xe'ēgnāg, yī' hok xop xix 'ūp-texop xexka putup pax, yā' nōy putuk yūmūg xuxyā pu'.² Pa tikmū'ūn yāg te' hok xop putup nōg, tup-texop xexka putup pax, hap-texop te 'āxop mūtik yāy tu nū'nāhā' tu' xax max mō'tat, tu pip-kup kōnāmōg tat yīpkutok hā', ha tik hok nūn, kamah, tu' xax kummuk mō'tat.³ Pe 'āxop tep-texop pu: “Yūhūm, nūy nū mīpe max yīmū yūm,” kaxīy. Tu' hok pu: Pe yīy 'āknīhā xihīp 'ōnte', pe yā hām tu yūhūm,” kaxīy.⁴ Puxi', 'āp-tox 2 'ānōy hā, yā 'āxop hā yāy putuk 'ohnāg.

⁵ Ūkxape xop, 'ūg'āpax: Topa te' hok xop yīmōgātux, pu' kuxa mām ka'ok hamūn kopah, nūy yīpkox pi', 'īhā Topa te' xat, Topap-tup pax tu', yā Topa te hām'āktux xex nōm xop mūtik,⁶ ha 'āxop te' hok xop

putup nōg, pāyā putexop xexka te xa hāpkummugāhā', tu tik pa te hāmyūmmūg ha 'āmōgāhā', nūy 'ākupeh,⁷ tu Yeyox Kunnix 'āktux kummuk, ha xa' hōm yāy'āxet'ax. Hap-texop te xa 'āktux kummuk, ha Topa te xa hāmmaxnaha'.

⁸ 'Āxat'ax pu yīpkox pi', puxix hāpxopmā max, ha' xat, hu: “Ānōy putup pax, xate yāy mūn putup pax putuk,” kaxīy.⁹ 'Āxop te hām hok xop putup nōg, xip-texop putup pax, 'ūxax pēnā tu', puxix Topa yōg xat'ax pu 'āyīpkox pip hok, tu hāpkummuk mīy, ha Topa te' kummuk 'āktux.¹⁰ Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax puxehnāg pu' yīpkox hok, puxix tu xat'ax xohix pu' yīpkox 'ohnāg. Yā Topa te' xat, pu' xat'ax xohix pu' yīpkox pi'.¹¹ Ha' xat, hu: 'Āxonnix hok,” kaxīy. Tu xe: “Ūp-tex hok,” kaxīy. 'Ap xatep-tex'ah, pāyā' xonnix, puxix 'āyīpkox hok, tu' xat'ax koxyōy.¹² Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit'ax, yī' xat'ax pu 'āyīpkox pi'. Yā' xat'ax te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg hi' xe'e', nūy hāpxopmā max.¹³ Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, ha tikmū'ūn te' nōy kuxa ka hok, puxix Topa' ka hok xop kuxa ka hok 'ūyānān tu', pa tikmū'ūn te' nōy kuxa ka', puxix Topa te nōm xop pu hāpkummugā hok.

Ākuxa yūm ka'ok nūy hāpxopmā max

¹⁴ Ūkxape xop, 'ā' max'ah, yāy kuxa yūm'ax 'āktux, 'īhā 'ānōy te 'ōg hāpxopmā max pēnā 'ohnāg. Yā 'ākuxa yūm pu'uk, 'ap 'ākuxa yūm xe'e'ah.¹⁵ 'Āxape xax kummuk, ha putup tep-tex,¹⁶ ha tu hāpxop hōm 'ohnāg, xix topixxax hōm 'ohnāg, pa: “Pūyā Topa xa hāmmaxnā', xayīy 'āxit max, nūy 'āxax max tat kamah,” kaxīy,¹⁷ puxix 'ākuxa yūm pu'uk, 'īhā 'ānōy pu hāpxopmā 'ohnāg, 'ap 'ākuxa yūm xe'e'ah.

18 Tikmũ'ün te: “Ākuxa yũm ka'ok, ha 'āte hāpxopmā max,” kaxīy. Yīy 'āte: Tikmũ'ün te 'ākuxa yũm'ax pēnā hok, 'ihā xate hāpxopmā 'ohnāg. Pāyā 'āte hāpxopmā max'ax hā xa' mũg, xayīy pēnā', nūy tuk kuxa yũm ka'ok yũmmũg. Yā hāpxopmā'ax max hā tikmũ'ün te' pēnā'ax,” kaxīy. 19 'Ok 'ākuxa yũm ka'ok Topap-xehnāg kopah? Yā' max. Yāmīy kummuk xop kuxa mām ka'ok kamah, tu Topa yīpkutuk, tu yāy nuhuknām 'ūkuxānōg tu'. 20 'Āptox ka'ok, tu hāmyũmmũg 'ohnāg! 'Ākuxa yũm ka'ok, 'ihā hāpxopmā max 'ohnāg, tu hitop hā 'ākuxa yũm, 'ap puxi'ah. 21 Tep te xīy Topa te mōnāyxop hittap 'Amanām max 'āktux? 'Amanām tek-tok 'Iyak hōm'ax, nūy kuxap hā mō'hap Topa pu', hu Topa te 'Amanām max 'āktux, 'üyīpkox xip hah. 22 Yũmmũg. 'Amanām kuxa yũm ka'ok Topa kopah, tu' yīpkox xip, tu hāpxopmāhā kamah. 23 Yīy Topa yōg tappet te: 'Amanām kuxa yũm ka'ok Topa kopah, yī' kuxa tupmāhā', pu tu max,” kaxīy. Ha Topa te 'Amanām hā' xape'. 24 Yī' yũmmũg. Yā Topa te tikmũ'ün putup pax, 'üyōg hāxopmā'ax hāp-tup pax, 'ūkuxa yũm ka'ok ha hāpxopmāhā', ha' kuxa tupmāhā'.

25 Xotit Ha'ap te 'Iyaet yōg tik xop hā tu tehet, nōm xop te' puknōg yōg hām pēnā'ax, ha putat nōy ha' mōgāhā', puyīy tu nūmān, yīy hāpxopmā max, ha Topa tep-tup paḥ.

26 Tikmũ'ün koxuk te' yīn nīm, puxix tikmũ'ün tu xok, hā kaxīy tikmũ'ün kuxa yũm ka'ok, tu hāpxopmā hok, puxi' hi xe'e hok.

3

Tikmũ'un yōyxōg

1 'Ūkxape xop: 'Ap max'ah, tikmũ'ün punethok te' nōy xop pu hāmyũmmũgā', 'ihā yāy kotīnnāhā'

pip. 'Ūyũmmũgā'ax, puxix Topa' yīkopit putup, nūy yũmmũg, pēyā hāmyũmmũgā max, pēyā hāmyũmmũgā kummuk. 2 Yũmũg xohix te hāpkummuk mīy, ha tikmũ'ün yāy yīy'ax hā hāpkummuk 'āktux hok, puxix 'ūmax xe'ēgnāg, tu yāy mōgā max. 3 Tikmũ'ün te kāmānok mōgāhā', tu pipkup kohe te kamānok yīkox kopa' xip hā mōgāhā', pu mōg, ha yũmũ'āte yīmũ' mām, nūy nō mōg. 4 Kamah mīpkox xexka te kōnāg yīmũ mōg, ha 'āmuuh ka'ok te' mōgāhā', pa tikmũ'ün te mīm kutōgnāg hā' mōgāhā, nūy nō hāpkux xuhmīy yīmũ 'āpep hāmna hah. 5 Ha tikmũ'ün yōyxōg kaxīy, 'ūk-tōgnāg, pāyā 'üyīy'ax te hāpxopmā xexka'. Kuxap kup kutīgnāg, pāyā hāmhipak xexka mō'xut xexka', 6 hā kaxīy 'üyōyxōg kutīgnāg, pāyā' yīy'ax te hāpkummugā xexka', tu Hāmğāyāygnāg yōg kuxap gāy putuk, tu' nōy kuxa tuknōgāhā', tu mōktu kummugā xexka', 'ūxupmāhīy kummuk tu'. 7 Tikmũ'ün te xokxop xohix mũg'ax xix putuxnāg, xix xokxop yāy hi xip mũg'ax, xix xokxop yīkūy mũg'ax, xix mām xohix mũg'ax, 8 pa tikmũ'ün te' yōyxōg 'üm mũg hok, puyīy tu yīy kux, 'ūkummuk hah, tu kāyā gāy yōyxōg putuk, tu' yīy'ax hā' mōy putex. 9 Yũmũ'āte yāy yīy'ax hā yũmũg Tak Topa max 'āktux, xiknōy māmōg, hu: “Pūyā Topa xa hāpkummugā',” kaxīy, tu' māmōg, yā Topa te' hep xop xohix mīy yāymūn putuk, ha yũmũ'āte' xaxok.

10 Tikmũ'ün yīy'ax 2, tu Topa pu hām'āktux max, 'ihā' nōy pu hām'āktux kummuk. 'Ūkxape xop, kaxīy 'āktux hok! 11 Kōnāg xupup kox puxet te kōnāg xut, ha kōnāg puxet, pēyā' xuxpex, 'ok pēyā' kohāgnāg, tu kōnāg 2 'ohnāg, pap-xet. 12 Tikmũ'ün te xupxak xut hok tepta kup tu', tu gōyap xut hok nanūy kup tu'. 'Āmhok! Yā

kaxīy kōnāg kox kummuk tu kōnāg xuxpex tat 'ohnāg.

Hāmyūmmūg xe'e'

¹³ Piyā' xip tikmū'ūn te hāmyūmmūg? 'Ok xip 'āxop kopa? Pūyā hāpxopmā max, tu yāy mūn kutōgnāg pe'paxeh, nūy hāmyūmmūg xexka'. ¹⁴ Pa 'āyīpkumīy hok, tu yāy mūn xexka pe'āpaxex hok, xi' koit hok, nūy mō'āmā hok, puyī' nōy 'āpe'paxex, hu: "Yā 'ōhōm te hāmyūmmūg!" kaxīy. ¹⁵ Yā hāpxopmā'ax kummuk te yāmīy xop kummuk yōg hāmyūmmūg'ax putuk, xix xokxop yōg, xix Topa hā' puknōg xop yōg hāmyūmmūg'ax putuk. Yā' kummuk. ¹⁶ Tikmū'ūn kummuk te yāy mūn pe'paxex xexka', tu' yīpkūmīy, tu tikmū'ūn xohix kummugāhā', tu' mōgā kummuk, yīy hāpxopmā kummuk punethok. ¹⁷ Topa te pexkox tu' xip, tu hāmyūmmūg xe'ēgnāg, tu yāy yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa tu tup, puyīy yāytuk-mīy kuxyā', puyī' kuxa yūm, ha Topa te hāmyūmmūgāhā', nūy hāmmāxnā', nūy tikmū'ūn hā' xape', tu' kuxa ka', puyīy hāpxopmā max 'ūyānān tu', ¹⁸ ha' kuxa yūmmāhā', puyīy hāmyok mīy pax.

4

Topa hā' puknōg xop yā 'āxape hok

¹ Teptu yāy tuk-mīy 'ānōy mūtik? 'Āxop te yāy putup'ax kummuk mīy, tu yāykix. ² Tu hāpxop putup xūy, pāyā' pa hok, hup-tex putup, nūy nōm hāpxop pa', tu 'ānōy yōg hāpxop putup, 'ap pa yūmmūg'ah, hu yāykix, tu Topa tu' xak 'ohnāg, pu xa' hōm. ³ Xate Topa tu' xak, tu' pa 'ohnāg, 'ūxak kummuk tu'. Tu' xak, nūy yāy putup'ax mīy. ⁴ 'Āxop te Topa nīm'ax. Topa hā' puknōg xop te Topap-tup nōg. 'Ok yūmmūg hok xate'? 'Āxop

te nōm puknōg xop hā 'āxape', hu ta Topa hā 'āpuknōg kamah. ⁵ Topa yōg tappet te tikmū'ūn kuxa 'āktux, tu' hitop tu' xuktux 'ohnāg, hu: "Topa te tikmū'ūn kuxa mīy, ha' yīpkūmīy, tup-tex," kaxīy, ⁶ Pa Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu tikmū'ūn kuxa ka'ogāhā', yā Topa yōg tappet te xe: "Tikmū'ūn yāy mūn xexka pe'paxex, puxix Topa putup nōg, pak-tōgnāg xop pu hāmmāxnāhā', nōm xop yāymūn kutōgnāg pe'paxex ha hāmmāxnāhā'," kaxīy. ⁷ Yīy 'īpkox pi Topa pu', nūy Hāmgāyāgnāg yīpkutuk hok, nūy nōm mūtik kumīy, ha' xupap-tup. ⁸ 'Āxop yā hāpxopmā kummuk xop, 'āpu Topa hā mōg, nūy yīka hā' pīp, ha 'āha' nūn putup, nūy 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Hāpkummuk mīy kux, 'āyīm pix putuk, nūy 'ākuxa tup, nūy 'āmax, nūy 'āp-xet Topa kuxa mūtik, ⁹ 'Ākuxa hittup hok, nūy pota punethok, nūy hāpkummuk mīy kux, ¹⁰ tu Topa tu' xax, pu mō'ānīynām, nūy 'āka'ogā', ha 'āxexkanāp-tup.

'Ānōy 'āktux kummuk hok

¹¹ 'Ūkxape xop, 'ānōy 'āktux kummuk hok, 'ūxuktux kummuk, puxix 'āxop 'ānōy yīkopit, tu Topa yōg xat'ax kopit kamah, yā 'ākummuk. Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax kopit, puxix Topa tu' yīpkox 'ohnāg. ¹² Topap-xet te 'āxat, 'ūpa te hāmyūmmūg, tup-xehnāg hā 'ūhep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, nūy yānān tu' kuxa max tat, tu' kummuk mīy pax xop kix'ax. Yāy 'āpe'āpaxeh hok, nūy 'āxape yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy Kunnix yōg xop yīkopit. Kunnix yāp-xet te hāpxopmā'ax xohix kopit, nūy tu hāmyūmmūg, pe yā' max, pe yā' kummuk.

Hāptup pe'āpaxek-tōgnāg

13 'Ăxop te: "Pe hõnhã, pa hãptup, kopxik mõg kõmën tu', nũy nox xihip, nũy hãpxop hãmenex, 'üyiy tayũmak xexka punethok pop," kaxĩy. Nãy. 'Ūg'ăpax: 14 'Ăxop te hãptup yõg hãpxopmã'ax yũmmũg 'ohnãg! Tu hãmgõy putuk, yã hõnhã' xip, tu hãpxip kutõgnãg 'ĩhã yãyxaxogãhã', ha hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ăxop xakix putup, ha kama yãy xaxogãp-tup. 15 'Ăpu hãm'ăktux kaxĩy, hu: "Topa tek putup, kopxik mũg mĩy," kaxĩy. 16 Pa 'ăxop te yãy mũn xexka pe'ăpaxex, tu yãy mũn xexka 'ăktux. 'Ap max'ah. 17 Tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax yũmmũg, tu' mĩy hok, puxix hãpxopmã kummuk.

5

'Ūp-texop xexka pu hãm'ăktux

1 'Ăp-texop, 'üg'ăpax nõmhã: 'Ăpota punethok putup, 'ăxũy tu'. 2 'Ōg tayũmak kunox, ha' kut te 'ăxax kunoxyãhã'. 3 'Ōg tayũmak kutut te yãy koxyõy, 'ăxupkũmĩy hah, ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', tu 'ăkummuk 'ăktux putup, 'ăxop te tayũmak punethok pop, tu yãy tu' xex. 4 'A 'ăxop te 'õg kãmãnat xop pu' pago'ah, 'ũhãm'ax yãnãn tu' pago 'ohnãg, yĩy 'ăxop kummuk 'ăktux, tu Topa xe'ëgnãg pu hãm'ăktux, ha' xupak. 'Ok 'ăxop te' xupak hok? 5 'Ăxop te hãpkute'ex, tu 'ãmuk xexka punethok mĩy hãm tu', tu yãy topmãhã', nũy xok, mũnũytut top putuk 'ăxok putup, ha Topa te xa hãpkummugãp-tup 'üyãnãn tu'. 6 Yã 'ăxop te' hok xop kix, ha hãpkummuk mĩy 'ohnãg, pãyã' pu'uk, 'ũhok tu', hu' xakix.

Yũmũg xuxyã nũn'ax hip

7 'Ūkxape xop, yũmũg xuxyã pu yũmũg hip, put nũ', 'ũxuxyã xop te yãy yõg hãpxop hip, puyiy hãpxop ta punethok nũnnã yãy pet hah, hu tex hip, xix tex ti hip. 8 'Ăpu 'ũhip kamah, nũy yũmũg xuxyã hip,

ha' nũn putup mõ'ka'ok, yĩy 'ăkuxa tuknõg hok.

9 'Ūkxape xop, 'ăxupmãhĩy kummuk hok, ka Topa 'ăyiy'ax kummuk 'ăktux, 'upa te hãmũmmũg tu yũmũg yĩka' xip, yã hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' nũn putup. 10 Topa yõg tik xop pe'ăpaxeh, nõm xop te Topa pupi hãm'ăktux, tu tikmũ'ũn pu' xuktux, ha Topa te tu yãy 'ăxet'ax hõm, ha' xũy'ax hã' tot. 11 Yũmũ'äte nõm xop 'ăktux max, 'ũxũy'ax hã' tot hah, xix mõnãyxop hittap Yo 'ăktux, yã nõã'tot punethok, yĩy Topa te hamũn ha hãmmãxnãhã', yã Topa mũn max xe'ëgnãg, tu tikmũ'ũn kuxa ka', nũy nõm pu hãmmãxnã'.

12 'Ūkxape xop, 'äte xa hãpxe'e 'ăktux. Topa 'ăxet'ax 'ăktux hok, 'ĩhã hãm'ăktux xex, xix pexkox 'ăktux hok, xix hãm 'ăktux hok 'ĩhã hãm'ăktux xex. 'Ăpu hãm'ăktux kutõgnãg, hu: "Hamũn," kaxĩy, xix: "Ămhok," kaxĩy. Yã' puxi', ka Topa 'ăkummugã', xate hãm'ăktux kummuk hah.

13 'Ăxũy, 'ăpu mõg, nũy Topa pu hãm'ăktux. 'Ăhittup, 'ăpu 'ăkteh, nũy Topa max 'ăktux. 14 Tikmũ'ũn pakut, puxix tik te 'ăpẽnã max xop xãnã', pu Topa pu hãm'ăktux, nũy tu hep tox pux, 'ũpakut putox tu' pux, puyiy Topa 'ũhittupmã', yã yũmũg xuxyã te' hõm yãy 'ăxet'ax, pu tikmũ'ũn hittupmã'. 15 Topa pu hãm'ăktux, 'ĩhã' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hittupmã', tu hãpkummuk mĩy'ax xaxogã'ax, pu tu kux. 16 'Ăpu yãy pu 'õg hãpkummuk mĩ'ax 'ăktux, nũy tu yãy pupi hãm'ăktux, puyiy Topa 'ăhittupmã'. Pũyã' kuxa mãm xop xohix yãy xape xop pupi hãm'ăktux Topa pu'. Ha Topa te tikmũ'ũn yõg hãm'ăktux 'ăpak, ha 'ăxape kuxa te Topa xak, puxix Topa hãm'ăktux 'ăpax. 17 Mõnãyxop hittap 'Enit te Topa pupi hãm'ăktux, tu yũmũg putuk, tu Topa xak, tu nõm mũtik hãm'ăktux ka'ok, tu tu' xak, pu

tex hok, ha hãmyãxatamuk 3 hã xi' xahix tex ti 'ohnãg, ha hãmnak mō'nãhã'. ¹⁸ Ha xe Topa tu' xak, ha tex xat, ha' tihi', ha hãpxop punethok nũnnãhã'.

¹⁹ 'ũkxape xop, 'ãxop te Topa yõg putat xak, ha ta 'ãnõy te putpu 'ãmõgãhã', xayĩy Topa yõg putat hã mõg 'ũxexheh, puxix 'ãnõy xa ha hãmmxnã'. ²⁰ 'Ûxaxok hok: Tikmũ'ũn te' nõy mō'nĩynãm, puyĩy hãpkummuk mĩy kux, ha ta hãpxopmã max, ha nõm mõgã max Topa yõg pũtat hã, puyĩy hi xe'ẽgnãg. Ha Topa te' yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, pu tu kux. 'Ap Hãmgãyãgnãg Pet ha' mõg putup'ah 'õhõm. Tu ta tu' kux.

PET TE TAPPET KAX'ĀMI I

¹ Ūgmūn Pet, ha Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā'. Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet. Topa te 'āxop yīmōgātux, yā Topa yōg xop 'āxop. Āte xa' kax'āmi', tu xa nū tappet mō'kutnāhā hāp xexka Pō'ōn tu', xix hāp xexka Genex tu', xix hāp xexka Kapanox tu', xix hāp xexka 'Ax tu', xix hāp xexka Mitīn tu', yā hāp xexka xohix tu' 'āxop nūpaha'. ² Hōmā 'ūhittap yūmūg 'ātak Topa tep-tup, hu 'āxop yīmōgātux, ha Topa Koxuk te 'āxop hā' mīy Topa yōg xe'e xop, xayīy 'āxop Yeyox Kunnix 'āpax, nūy 'āyīpkox pi', ha Yeyox Kunnix te 'āxop pupi' xok, hu 'ākuxa kummuk xit. Puyā Topa xa maxnā xexka'. Puyā Topa 'ākuxa māmmā xexka'.

Hāmmax hip

³ Āpu yūmū yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūktak pu hām'āktux, hu: "Xate yūmū'ā maxnāhā'. 'Āmax". Kaxīy. Topa te yūmūg kuxa ka xexka', tu Yeyox Kunnix putpu' hīnnāhā', nūy yūmū'ā kuxa tup popmā'. Yūmūg kuxa 'ūtup, hu' max hip punethok. ⁴ Topa te yūmū'ā' popmāp-tup hāp xop max xohix pexkox tu', tu yūmū'ā hāp xopmā maxp-tup. Yūmū'āte nōm hip, ha Topa te yūmū'ā nōm popmāp-tup pexkox tu'. Pa hōnhā Topa te nōm pēnāhā 'ōnteh pexkox tu'. 'Āk-nox putup'ah, tu 'a hāp xop kummuk hā kotīnnāp-tup'ah, tu 'ap kutut putup'ah. ⁵ Yā 'ōgnū hāp xop, ha Topa 'ūka'ok, tu 'āxop pēnā max, ha 'ākuxa mām Topa kopah, ha hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā Topa te' mōy putup 'ōg hāp kummuk xohix.

⁶ Yā' max. Āpu 'ākuxa hittup. Pa hōnhā 'a 'āhittup'ah. Yā 'āxop xūy punethok, ha' kuxa mām hok xop te 'āxop kute'ex kummuk. ⁷ Āxop

te 'ūkummuk hā tot, ha Topa te' yūmmūg 'ākuxa mām ka'ok. Yā hāp kummuk pip, pa 'ākuxa mām xe'e'. Tikmū'ūn te yānām 'āta yīxux kopit kuxap kopah. Hā kaxīy Topa te 'āxop yōg hāp xopmā'ax kopit, 'ihā' pip 'ōg hāp kummuk. Pa yānām 'āta yīxux yāy koxyōy, pa tikmū'ūn te nōm kopit kuxap kopah. Takat 'ūyānām 'āta yīxux, pa takat xexka 'ākuxa mām'ax. Tikmū'ūn te yānām 'āta yīxux kopit, ha ta Topa te 'ākuxa mām'ax kopit kamah, pu tu xip ka'ok 'ākuxa mām'ax. 'Āxop te' kummuk hā tot, pu tu' kux, ha ta' putpu' nūn putup Yeyox Kunnix, ha Topa te 'āxop 'āktux max putup, tu xa max xe'e'gnāg mīy putup, tu hām'āktux putup 'āxop max. ⁸ Āxop te Yeyox Kunnix pēnā 'ohnāg, pa 'āxop te Yeyox putup-pax. 'Āxop te nōm pēnā 'ohnāg, pa 'ākuxa mām nōm kopah, tu mōktu 'ākuxa hittup max xexka'. Tep-te nōm hāp xop max 'āktux yūmmūg? 'Ap yūmmūg'ah. Yā 'ākuxa hittup xexka'. ⁹ Ākuxa hittup xexka', yā Topa te 'āxop mōy xet putup hāp kummuk mīy'ax kopah. 'Ākuxa mām, puyīy 'ākuxa mōy hāp kummuk mīy'ax kopah.

¹⁰ Hōnhā Topa te Yeyox Kunnix nū'kutnāhā', puyīy 'ākuxa kummuk xit. Ha ta hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox nūn yūmmūg xak, tu' yūmmūg xak punethok, tu hām'āktux Topa te yāy kutok nū'kutnāp-tup. ¹¹ Hām'ūmhā nū'kutnāp-tup? Texīy hu' nūn putup? Yā nōm te' yūmmūg xak. Topa Koxuk, yā Kunnix Koxuk te Topa pupi hām'āktux xop pu Yeyox xok 'āktux, tu putpu' hi' 'āktux, tu pexkox tu' mōg 'āktux. ¹² Topa pupi hām'āktux xop te yīy kopit, hu: "Hām'ūm'hā' nūn? Hām'ūmhā' xok putup, nūy putpu' hi'?" Kaxīy. Ha Topa te: "Yā hōnhā'ah. Yā 'āxape mōgputox xop te' pēnāp-tup". Kaxīy. Ha ta hōnhā 'āxop

te' xupak, tu' yūmmūg. Yā Topa te 'āxop pu tik nū'kutnāhā', pu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Ha ta' xip Topa Koxuk pexkox tu', ha Topa te nōm nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn ka'ogā', puyīy xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux max. Ha ta pexkox yōg nū'pok xop te' xak, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax yūmmūg.

Topa te 'āxop xānāhā', xayīy Topa putuk

¹³ Āpu hāmpē'āpaxeh xe'e', nūy hāpxopmā max. Āpu pa 'ātix. Āpu hāpxop max hip punethok. Topa te xa nōm popmāp-tup, 'ihā putpu' nūn putup Yeyox Kunnix. ¹⁴ Āpu Topa 'āpax, nūy 'āyīpkox pi'. Hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' mīypax xate nōm putup. Āpu xe' mīy hok xate nōm putup, yā hāpxopmā'ax kummuk. ¹⁵ Pa 'āpu 'ākuxa tup tat. Āpu hām yok mīypax, nūy Topa putuk. Yā Topa te 'āxop xānāhā', xayīy Topa putuk. ¹⁶ Yā Topa te yāy yōg tappet kopa hām'āktux, hu: “Āpu 'ākuxa tup tat, nūy hāmyok mīypax, nūy 'ūgmūn putuk”. Kaxīy.

¹⁷ Āxop te Topa pu hām'āktux, hu: “Ātak”. Kaxīy. Topa te tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. Tikmū'ūn te hāpkummuk xexka mīy, puxix yānān xexka'. Tikmū'ūn te hāpkummuk kutōgnāg mīy, puxix yānān kutōgnāg. Tikmū'ūn te hāmmax xexka mīy, puxix hāpxop max xohix popmā'. Tikmū'ūn te hāmmax kutōgnāg mīy, puxix hāpxop max kutōgnāg popmā'. Yā tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit xe'e', tu' kopit yāy putuk. Xate' yūmmūg. Āpu Topa yīpkutuk 'ōg hāmyāxatamuk tox hā. ¹⁸ Hamūn, 'āxop te' yūmmūg hōmā 'āxop te mōnāy xop yōg hāpxopmā'ax hitop tat, pa Topa te pago takat, yā yāy kutok nū'kutnāhā, xayīy 'āxop mōnāy xop yōg hāpxopmā'ax hitop

tat kuxyā'. Yā tute pago takat xexkanām, Topa te yānām ponnok pago'ah xix yānām 'āta yīxux pago'ah. Yā nōm takat mīax. Pa Topa te' pago xexkanām. ¹⁹ Yā tute Kunnix nū'kutnāhā', puyīy 'āxop pupi tu' xok, nūy 'ākuxa kummuk xit. Kunnix xok, yā kahnēn max putuk. Yā kahnēn max kup kohe 'ohnāg xi' kup yāy xa'a 'ohnāg. Hā kaxīy putuk Kunnix, yā hāpkummuk mīy 'ohnāg. ²⁰ Hōmā 'ūhittap 'ap xip'ah hām xexka', ha Topa te Kunnix yāy kutnāhā', puyīy yūmmūg pupi tu' xok. Hōnhā yā hām xexka yōg hāmyāxatamuk xox putox 'ihā Topa te yūmū'ā Yeyox mūg. ²¹ Ākuxa mām Yeyox Kunnix kopah, tu mōktu 'ākuxa mām Topa kopa kamah. Yā Topa te yāy kutok putpu' hīnnāhā', tu yāy kutok xexka mīy, puyīy tikmū'ūn xohix Yeyox 'āktux max. Yā 'ākuxa mām Topa kopah, tu hāpxop max hip Topa yōg. ²² Āxop te hām'āktux xe'e 'āpak, tu 'āyīpkox pip, tu yāy kuxa kummuk xit, nūy hāpkummuk mīy hok, nūy Yeyox kopa kuxa mām xop putuppax xe'ēgnāg. Āpu nōm putuppax xexkanām. ²³ Topa yōg hām'āktux pip ka'ok, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. Topa te hām'āktux, yīy ta 'āxop yāyhā Topa yōg tikmū'ūn. Topa yā yūmmūg 'ātak, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. ²⁴ Hamūn, Topa yōg tappet tu' kax'āmi, hu:

“Hāpxip kutōgnāg 'ihā mīxux nak, ha hāpxip kutōgnāg 'ihā nū'nāhā mīnnut. Hā kaxīy tikmū'ūn xohix xexka', yā hāpxip kutōgnāg 'ihā' xakix.

²⁵ Pa Topa xexka yōg hām'āktux pip ka'ok mōkuma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.” Kaxīy.

Topa yōg hām'āktux, yā Topa yōg hām'āpak max'ax, yā 'ūgmā'āte xa nōm 'āktux

2

Topa pet yā Topa yōg tikmū'ün

¹ 'Āpu hāpkummuk xohix mīy kux. 'Āpu' koit kux, nūy mō'āmā kux. 'Āpu 'āyīpkūmīy kux. 'Āpu hām'āktux kux. ² kaxxop pu'ūgnāg te yōktat hep putup xexka', tu xo'op, tu' tuk. Hā kaxīy 'āxop. 'Āpu kaxxop pu'ūgnāg putuk. Topa yōg hām'āktux te yōktat hep putuk. 'Āxop te Topa yōg hām'āktux pop, ha hāpxop max xohix nōy nā' mōg 'ākuxa kopah, tu 'āxop tuk putup. Yā Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa maxnāhā'. ³ Yā Topa yōg tappet te: "Ūxit'ax max yā' xuxpex. Hā kaxīy 'ūmax tikmū'ün te Topa yūmmūg, yā' xuxpex putuk." Kaxīy.

⁴ 'Āxop kuxa mām yūmmūg xuxyā Yeyox kopah. Mīkaxxap hi 'ohnāg, pa Yeyox hi'. 'Ūkuxa mām hok xop te Yeyox putup nōg, pa Topa tep-tup, tu' yūmmūg 'ūmax. ⁵ Tikmū'ün te mīkaxxap hā' mīy mīptut. Hā kaxīy 'āxop te mīkaxxap putuk, ha Topa te 'āxop hā mīy yāy pet, ha Topa Koxuk xip 'ākuxa kopa xix 'āxop kopah. Mā, puyīy Topa 'āxop hā' mīy yāy pet. 'Āmānex te Topa pet kopa Topa pu' hāpxopmāhā'. Hā kaxīy Topa Koxuk te 'āxop ka'ogāhā', ha Yeyox Kunnix te 'āxop maxnāhā', xaxīy Topa pu hāpxopmā xe'ēgnāg. 'Āmānex xop te Topa pu mō'hap xokxop, nūy Topa pu' popmā'. Hā kaxīy 'āxop te Topa pu hāpxopmā max. ⁶ Yā Topa yōg tappet te:

"Āte yāy nōm kutnāhā', yā' max nō'ōm, yā takat.

Ūxip putup kōmēn Xiām tu'.

Hā kaxīy mīptut mīy xop te' yāy kutnāhā mīkaxxap takat, tu nōmhā' mīy 'ūkupkūnīy. Hā kaxīy nōm te yāy yōg xop ka'ogāhā'. Tikmū'ün te nōm kopa' kuxa mām, tu yāyhāhup putup 'ohnāg, yā' kuxa hittup." Kaxīy.

⁷ 'Āxop kuxa mām Yeyox kopah, tu' yūmmūg 'ūmax xe'ēgnāg Yeyox, yā takat xexka putuk. Pa' kuxa mām hok xop tep-tup nōg Yeyox. 'Ūp-tup nōg, pa Topa te' mīy 'ūxexka', yā Topap-tup xop yōg xexka'. Hā kaxīy Topa yōg tappet te:

"Mīptut mīy'ax te mīkaxxap putup'ah, pa' nōy te nōm hā' mīy 'ūkupkūnīy xexka',

ha mīptut te nōm yīmū' yūm." Kaxīy.

⁸ Topa yōg tappet te xe:

"Mīkaxxap te tikmū'ün nū'xok.

Hā kaxīy tikmū'ün te nōm kopa kuxa mām putup'ah,

tu nōm hā yāy koxyōy putup."

Kaxīy.

Hamūn, 'ūkuxa mām 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah, yā Topa te nōm xat.

⁹ Pa Topa te 'āxop yīmōgātux, yā hep puxet yīmōgātux putuk.

'Āmānex xop te Topa pu hāpxopmāhā'. Hā kaxīy 'āxop te

Topa xexka pu hāpxopmāhā'. 'Āxop te hām xexka yōg tikmū'ün putuk

'ohnāg, pa yā Topa yōg xop 'āxop. Topa te 'āxop yīmōgātux, xayīy

tikmū'ün pu Topa max xe'ēgnāg 'ākutux. Hōmā 'āxop te hāpkummuk

mīy, yā hāpkoxtap putuk. Pa Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa

maxnāhā', yā kuyānām putuk Topa yōg. ¹⁰ Hōmā 'āxop yā Topa yōg

tikmū'ün 'ohnāg, pa hōnhā 'āxop yā Topa yōg. Hōmā Topa te 'āxop kuxa

ka', pa 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Pa hōnhā 'āxop te' yūmmūg.

Topa yōg kāmānat

¹¹ 'Ūkxape xop, 'āxop te hām xexka yōg puknōg xop putuk, yā'

kuxa mām hok xop hā puknōg.

'Āpu hāpkummuk mīy hok, 'āxop te nōm putup. Pox te xonat putex.

Hā kaxīy hāpkummuk mīy'ax te tikmū'ün koxyōy. ¹² Topa yūmmūg

'ohnāg xop pip, hu 'āxop xakot. 'Āpu hāpxopmā max xexka'. Nōm te 'ōg

hāpxopmā max pēnāp-tup. Nōm te

hām'āktux putup 'āxop kummuk, pa nōm te' yūmmūg putup 'āxop te hāpxopmā max punethok. Nōm te' yūmmūg putup nōm hāptup 'hā putpu' nūn Yeyox Kunnix. Nōm te' yūmmūg putup 'āxop max. Yā Topa 'ākutux max putup.

¹³ 'Āpu hām xexka yōg gohet yōg xat'ax xop 'āpax, nūy 'āyīpkox pi', yā Topa xexka tep-tup. Yā Hōm yōg xat'ax 'āpax, yā' xexkanām. ¹⁴ 'Āpu gohet yōg gohenanok xop 'āpax kamah, nūy 'āyīpkox pi', yā Topa xexka tep-tup. Yā Hōm yōg xat'ax te gohenanok xop yīmōgātux, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy'ax hā yānān, puyīy tikmū'ūn hāmmax mīy xop pu hāpxopmā max. ¹⁵ Tikmū'ūn te hām'āktux hitop, yā tikmū'ūn hitop. Topa tep-tup, puyīy tikmū'ūn 'ōg hāpxopmā max pēnā', nūy tu' yēy, yā hām'āktux hitop kux. ¹⁶ Kāmānat xop te' xuxyā pu' hām, ha' xuxyā te nōm xatpax. Topa yōg xat'ax te tikmū'ūn xat kamah, tu hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn. Pa Topa yōg xat'ax te xa hām'āktux te kaxīy 'ohnāg. Pa 'āpu xe hāpxopmā kummuk hok, pa 'āpu Topa 'āpax, nūy Topa pu hāpxopmā'. ¹⁷ 'Āpu tikmū'ūn xohix 'āpax. 'Āpu' kuxa mām xop putuppax. 'Āpu Topa yīpkutuk. 'Āpu Hōm yōg xat'ax 'āpax.

Kunnix te yūmmūg pupi' xūy

¹⁸ Kāmānat xop, 'āpu 'ūxat'ax xop 'āpax max, nūy 'āyīpkox pi'. 'Āpu xuxyā 'āpax, yā nōm max 'āpax xix nōm gāy kamah. ¹⁹ 'Āxop te' mīy, puxix Topa xa maxnā'. 'Āxop te' yūmmūg Topa tep-tup. 'Āxop te hāpkummuk hā tot, puxix Topa xa maxnāp-tup. Yā 'āxop te hāpxopmā max, pa tikmū'ūn te 'ākummugāhā', ²⁰ pa 'āxop te hāpkummuk mīy, ha' nōy te 'āxop kix, ha ta' kummuk hitop hā tot. Pa 'āxop te hāpxopmā max, pa tikmū'ūn te 'āxuygāhā', ha 'āxop te' xūy hā tot max, puxix Topa xa maxnā'. ²¹ Yā Topa

te' xat, xayīy 'āxūy. Yā hōmā Kunnix te 'āxop pupi' xūy, xayīy 'āxop nōm pēnā', tu kama' mīy Kunnux putuk. ²² Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg, hu' koit 'ohnāg. Tikmū'ūn te Yeyox te' koit 'āpak 'ohnāg. ²³ Tikmū'ūn te Yeyox pu hām'āktux kummuk, pa Yeyox te' yānān 'ohnāg. Tute' xūy hā' tot, pa hām'āktux kummuk yānān 'ohnāg, pa Topa kopa' kuxa yūm, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy kummuk hā yānān. ²⁴ Kunnix te yūmmūg pupi' xok. Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg, ha ta yūmmū'āte hāpkummuk mīy, ha Topa te yūmmūg pupi' Kunnix xūyghā mīpkupnix yīmū', kopix yūmmūg hāpkummuk mīy kux, nūy hāpxe'e mīypax. Kunnix kayax pip, puyīy yūmmūg hittupmā'. ²⁵ Kahnēn te yāy xaxok, tu putat yūmmūg 'ohnāg. Hā kaxīy 'āxop hōmā, tu Topa yōg putat max yūmmūg 'ohnāg. Kahnēn pēnā'ax te kahnēn xipihī', tu' nūnnāhā', ha kahnēn te' pe' mōg, ha pēnā'ax te kahnēn pēnāhā'. Hā kaxīy Topa te 'āxop nūnnāhā', Topa yōg putat tu' mōxaha', ha 'āxop pip Topa mūtik, ha Topa te 'āxop pēnāhā', tu 'ākuxa maxnāhā'.

3

'Īrpxox xi' xetut xop

¹ Kāmānat xop, 'āpu xat'ax xop 'āpax. Xetut xop, 'āpu 'āyīrpxox xop 'āpax kamah. 'Āyīrpxox kuxa mām hok Topa yōg hām'āktux kopah, puxix 'ōg hāpxopmā max pēnā', hu' kuxa mām putup. Yā xate hām'āktux putup'ah, ² pa 'āyīrpxox te' pēnāp-tup xate hāpxe'e mīy, tu 'āyīrpxox 'āpak. ³ 'Ūn te yāy xe panip xap, tu xapmax xohix tat, tu topixxax max mō'tat, puyīy tīkmū'ūn xohix 'ūn 'āktux max. 'Āpu kaxīy hok. ⁴ Pa 'āpu 'āmax yāy putuk 'ākuxa kopah, yā 'ākuxa yūm, tu 'ākuxa gāy 'ohnāg. Hā

kaxīy 'āmax yāy putuk xexka Topa pu'. ⁵ Yā hōmā 'ūn xop hā kaxīy, yā' kuxa max, tu Topa kopa kuxa mām, nūy hāmmāx hip, tu yāy kuxa max mīy, yā 'īpxox 'āpak, tu' yīpkox pip. ⁶ Hōmā Xat te kaxīy, tu 'īpxox 'Amanām 'āpak, tu' yīpkox pip. Xat te 'īpxox pu: “'Āpu xat. 'Āte nō' mīy putup.” Kaxīy. Xix hōnhā 'āxop te hāpxopmā max, tu 'ākuxa mām, nūy ta Xat putuk.

⁷ Hā kaxīy 'īpxox xop. 'īpxox xop, 'āpu yāy xetut pe'āpaxeh max, yā 'āxetut pu'uk, ha ta 'āmūn ka'ok. 'Āpu yā xetut 'āpax. Yā Topa te 'āxop hīnnāhā mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg, xix 'āxetut hīnnāhā kamah, ha' kux 'ohnāg. Xate yāy xetut pu 'āmax, nūy ta Topa pu hām'āktux maxp-tup. Pa xate yāy xetut pu 'ākummuk, nūy ta Topa pu hām'āktux kummuk putup.

Nōm te hāpxopmā max, yīy tikmū'ūn te nōm xūyghā'

⁸ Xix 'āxop kamah. Yā' max 'āp-tox puxet xix 'ākuxap-xet. 'Āpu yāy putuppax, nūy 'ātaknōy xop max putuk. 'Āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max, nūy nōm 'āpax. ⁹ Tikmū'ūn te 'āxop kummugāhā'. 'Āpu 'ūyānān hok. Tikmū'ūn te 'āmānōg kummuk. 'Āpu 'ūyānān hok. Pa 'āpu nōm kummuk xop pu hāpxopmā max. 'Āpu nōm pu hām'āktux max. Hamūn, Topa te 'āxop xānāhā', tu xa hām'āktux xex, nūy xa hāpxopmā max. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te:

“Ok xatep-tup hāpxop max 'ōg hāmyāxatemak xohix tox hā, nūy 'ākuxa hittup?

'Āpu hām'āktux kummuk hok, nūy koit hok,

¹¹ nūy hāpkummuk mīy kux,
nūy yāy kix kuxyā pax,
nūy yāy kix kux.

¹² Hamūn, Topa te' pēnā max hāpxe'e mīy xop,
ha nōm te Topa pu hām'āktux,
ha Topa te' xupak, nūy mīy.

Pa Topa te hāpkummuk mīy'ax xop 'āpak 'ohnāg.” Kaxīy.

¹³ 'Āxop te hāpxopmā max putup-pax, puxix 'ākoxyōy ka'ok putup'ah. ¹⁴ Pa 'āxop te hāpxe'e mīy, pa tikmū'ūn te 'āk-te'ex kummuk, ha ta 'ākuxa hittup. 'Āpu tikmū'ūn yīpkutuk hok. 'Āpu 'ākuxanōg hok. ¹⁵ Pa 'āpu Kunnix 'āpax, nūy nōm xexka mīy 'ākuxa kopah, yā 'āxuyā xexka'. Texīy 'ākuxa mām Topa kopah, nūy hāmmāx hip? 'Āpu nōm pe'āpaxeh. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te xa yīkopit putup, hu: “Texīy 'ākuxa mām? Texīy xate hāmmāx hip?” Kaxīy. Yā xate nōm 'āktux yūmmūg putup nōmhā. ¹⁶ Xate yāy kuxa mām'ax 'āktux putup, tu xate hām'āktux max putup, tu' nōy 'āpak max putup. ¹⁷ 'Āxop te hāpxopmā max, yīy tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk, yā' max, yā Topa tep-tup. Pa 'āxop te hāpxopmā kummuk, yīy tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk, puxix tu' kummuk. ¹⁸ Hamūn, Kunnix te tikmū'ūn pupi' xok. Kunnix 'ūmax, pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, yā nōm max te nōm kummuk xop pupi' xok, nūy tikmū'ūn kuxa māmā Topa kopah. Kunnix yīn xok, pa' koxuk hi', ¹⁹ tu ta' mōg Kunnix koxuk, tu mōktu yāmīy pu hām'āktux kanet ka'ok kopah. ²⁰ Yā tikmū'ūn yōg yāmīy. Hōmā 'ūhittap nōm tikmū'ūn pip hām xexka tu', tu Topa kopa kuxa mām 'ohnāg, ha Topa te' hip punethok, ha Nōe te mīpkox xexka mīy, yā mīptut xexka', yā kōnāg yīmū' mōg nō'ōm. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn xohix xakix kōnāg kopah, pa xohix te' ⁸ mōxakux mīpkox kopah, tu' xakix 'ohnāg, 'ap xakix'ah kōnāg kopah. ²¹ Yā mīpkox kopa' xakix 'ohnāg, yā' hi'. Hā kaxīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Tikmū'ūn kuxa tup, tu' kuxa mām Topa kopah, hap-tox pix. Yā putox pix'ax te tikmū'ūn xax pix 'ohnāg. Yeyox

Kunnix putpu' hi', nŷy tikmũ'ũn hĩnnã'. ²² Tu ta' mōg Yeyox Kunnix pepix pexkox tu', tu mōktu' yũm Topa yĩm xe'e tu', tu pexkox yōg nũ'pok xop xohix xat, xix pexkox yōg xexka xop xat, xix pexkox yōg xexkanãg xop xat.

4

¹ Hōmã Kunnix yĩn xũy. Hã kaxĩy 'ãxop xũy putup kamah. 'Äpu hãmp'e'äpaxeh Kunnix te hãmp'e'paxex putuk. Hamũn, tikmũ'ũn xũy, puxix hãpkummuk mĩy putuppax'ah. ² 'Äpu 'ũmĩypax Topa te nōm putup, tu mōktu 'ãxakix, ha Topa te 'ãxat putup. 'Äpu 'ũmĩy hok xate nōm putup. ³ Hōmã 'ãxop te nōm mĩy punethok, tu Topap-tup nōg xop te' mĩy putuk. Yã Topap-tup nōg xop te hãpkummuk mĩy pax, tu' nōy hã xupxetpax, tu' paptuxpax, tu hãpkute'expax, tu' xitpax tikmũ'ũn xohix mütik, tu yãy kotĩnnãhã', nŷy kenmuk xo'oppax, tu topa komut xop pu hãm'ãktuxpax. ⁴ Pa hōnhã 'ãxop te hã kaxĩy mĩy 'ohnãg Topap-tup nōg xop mütik. Ha Topap-tup nōg xop te: "Teptu 'ãxop te hãpxopmã hok 'ũgmũg mütik?" Kaxĩy. Yã 'ãxop gãy 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy 'ohnãg nũmütik, yĩy 'ãxop mãnōg, nŷy 'ãxop 'ãktux kummuk. ⁵ Pa hãpxip 'ĩhã nōm kummuk xop te Topa keppa' pip putup, ha Topa te nōm yōg hãpxopmã'ax kopit putup, ha nōm te yãy yōg hãpxopmã'ax 'ãktux putup. Yã Topa te hi xop yōg hãpxopmã'ax kopit putup, ha ta' xakix xop putpu' hip-tup, ha Topa te yōg hãpxopmã'ax kopit putup kamah. ⁶ Hã kaxĩy xakix xop te Topa yōg hãm'äpak max'ax 'äpak. Hōmã nōm xakix xop yã tikmũ'ũn, tu' pip hãm xexka tu', ha Topa te yōg hãpxopmã'ax kopit. Nōm xop yōg yãmĩy te Topa yōg hãm'äpak

max'ax 'äpak, nŷy hãpxopmã'ax te Topa yōg putuk.

⁷ Hãpxip 'ĩhã hãpxop xohix nōg putup. Yã' kux. 'Äpu 'äp-tox max. Pa 'ätix, nŷy Topa pu hãm'ãktux max. ⁸ 'Äpu 'ãnōy putuppaxnãm. Xate 'ãnōy putuppax, nŷy ta' nōy yōg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg kutōgnãg. ⁹ 'Äpu 'äpet xōnpax, puyĩy puknōg xop mōxakux. 'Äpu hãm'ãktux hok, hu: "Ätep-tup'ah puknōg xop nũnteh." Kaxĩy. ¹⁰ Topa te tikmũ'ũn ka'ogãhã', puyĩy Topa pu hãpxopmã max. Tute yãp-xet ka'ogãhã', pu hãpxopmã', tu' nōy ka'ogãhã', pu hãpxopmã' nōy mĩy, yã 'ũxohix ka'ogãhã te kaxĩy. 'Äpu nōm xohix mĩy, nŷy tikmũ'ũn hã 'ätehet. ¹¹ Topa te 'äka'ogãhã', xayĩy 'ãxop tikmũ'ũn xohix pu hãm'ãktux. 'Äpu Topa yōg hãm'ãktux 'ãktux tikmũ'ũn pu'. Topa te 'äka'ogãhã', xayĩy 'ãxop kuxa mãm xop pu hãpxopmã max. 'Äpu hãpxopmã max, 'ĩhã Topa te 'äka'ogãhã', puyĩy tikmũ'ũn te: "Yã' max xe'ëgnãg Yeyox Kunnix". Kaxĩy. 'Äpu Topa pu nōm 'ãktux kamah, hu: "Ämax xe'ëgnãg. 'Äka'oknãm. 'Ügmũ'äte nōm 'ãktux putup hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. Kaxĩy.

Yeyox kopa' kuxa mãm xop xũy

¹² 'Ükxape xop, 'äte 'äp-tuppax. 'Äxop te' xũy xexka hã tot, yã tikmũ'ũn te 'ãxop kute'ex kummuk. 'Äpu hãm'ãktux hok, hu: "Teptu 'üxũy xexka?" Kaxĩy. Hã kaxĩy hãm'ãktux hok. Yã Topa te' xat, pu' kuxa mãm xohix xop xũy hã tot. ¹³ 'Äpu 'äkuxa hittup. Yã Kunnix te' xũy hã tot, ha ta' 'ãxop te xũy hã tot kamah. 'Äxop te xũy hã tot, xayĩy 'ãxop kuxa hittup xexka putup, 'ĩhã putpu' nũn Yeyox, ha tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg putup 'ũmax xe'ëgnãg Yeyox. ¹⁴ 'Äxop kuxa mãm Yeyox kopah, tu Kunnix mütik 'ãmōg, yĩy ta' tikmũ'ũn te

'āxop mǎnōg, nūy 'āxop 'āktux kummuk. 'Āpu 'ākuxa hittup. Tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk, Topa Koxuk mōg 'āxop mūtik hah, yā' Koxuk xe'ēgnāg. ¹⁵ Pa xate' nōy putex, pe' xupxet, pe hāpkummuk mīy, pe hāpxūmāhīy, ha' nōy te xa hā yānān, yīy 'āxūy. 'Āmhok! Kaxīy hok. Yā hitop 'āxūy. ¹⁶ Pa 'ākuxa mām Yeyox Kunnix kopah, yīy ta' nōy te 'ākute'ex kummuk, ha 'āxūy. Hamūn. Yā' max nōmhā'. 'Āpu 'āyāyhāhup hok. 'Āpu Topa pu hām'āktux, hu: "Kunnix, 'āmōg 'ūgmūtik. 'Āmax". Kaxīy.

¹⁷ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, tu yāy yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup hāmāxap. Texīy Topa te tikmū'ūn yōg hāmoxpmā'ax kopit kux putup? Yā tute Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak hok xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpkummuk hā yānān. ¹⁸ Yā Topa yōg tappet te: "Yā hāpxopmā'ax ka'ok Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, puyīy hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok.

Texīy Topap-tup nōg xop nōm te hāpkummuk mīy? Yā Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup." Kaxīy.

¹⁹ 'Āxop te' xūy hā tot, Topa te' xat hah. 'Āpu Topa kopa 'ākuxa mām ka'ok. Topa te 'āxop mīy. 'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah, nūy hāpxopmā max. Topa te xa hām'āktux xex, tu nōm xohix mīy.

5

Yeyox kopa kuxa mām xop pēnā'ax xop

¹ 'Ūkuxa mām xop pēnā'ax max xop, 'āte xa' kax'āmi'. 'Ūgmūn yā' kuxa mām xop yōg pēnā'ax max kamah 'āxop putuk. Hōmā Yeyox xūy, tu' xok, ha 'āte' pēnāhā', tu tikmū'ūn pu nōm 'āktux, yīy

tikmū'ūn tek kummugāhā'. Hāpxip 'īhā putpu' nūn putup Yeyox, ha 'āte Kunnix pēnāp-tup yā' max xe'ēgnāg, ha Kunnix te xa maxnāp-tup. ² 'Āpu 'ūkuxa mām xop pēnā max, yā kahnēn pēnā'ax te kahnēn pēnā max putuk. Topa te xa' popmāhā 'ūkuxa mām xop, xayīy pēnā'. 'Āpu 'ūp-tuppax, nūy nōm pēnā'. Yā Topa tep-tup. 'Āpu 'ākokōn hok, pa nōm xop pēnā max. Xate' kuxa mām xop pēnāhā', nūy tayūmak pop, puxix tu' kummuk. Pa xate' kuxa mām xop pēnāp-tuppax, puxix tu' max. ³ 'Āpu' kuxa mām xop xatpax hok, xate nōm pēnāhā', pa 'āpu hāpxopmā max, puxix nōm 'āpēnā', nūy kama' mīy 'āputuk. ⁴ Hāpxip 'īhā putpu' nūn putup Yeyox. Kahnēn xuxyā te' pēnā'ax pēnā max. Hā kaxīy Yeyox te 'āxop pēnā max, tu xa' popmāp-tup 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax max xe'ēgnāg, nūy 'āxexka mīy.

⁵ Tik tup xop, 'āpu tik hitap xop 'āpax, nūy 'āyīpkox pi'. 'Āpu yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy nōy hā 'ātehet. Yā Topa yōg tappet te: "Topa tep-tup'ah yāy xexka pe'paxex xop, pa Topa te yāy kutōgnāg pe'paxex xop pu hāmmaxnāhā". Kaxīy. ⁶ 'Āpu yāy kutōgnāg pe'āpaxeh nōy nā mōg, ha Topa ka'ok te 'āxop hā tep-tup, tu hāpxip 'īhā tutep-tup putup, tu 'āxop xexka mīy putup. ⁷ 'Ok 'ākuxanōg? 'Āpu hām'āktux Topa mūtik, nūy 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, nūy 'ākuxanōg kux.

⁸ Pa 'ātix! Hāmpēnā'. Yā Hāmgāyāgnāg 'ūgāy, tu hāpkumep. Hāmgāy te': mit, mit, mit. Yā xok xak, nūy putex. Hā kaxīy Hāmgāyāgnāg tep-tup, nūy 'ākuxa mām'ax kuxyā'. ⁹ 'Āpu 'ākuxa mām mōkumamōg. 'Āpu 'ūtuxhok, pu Hāmgāyāgnāg 'āxop mōgā hok, xayīy hāpkummuk mīy hok. Yā xate' yūmmūg 'āxape kuxa mām

xop xohix pip hāpxexka xohix tu',
 ha' kuxa mām hok xop te nōm
 kummugāhā', yā 'āxop kummūgā
 putuk. ¹⁰ 'Āxop xūy putup 'ūxeheh,
 pa hāpxip 'ihā' kux, ha Topa max
 xe'e te xa maxnāp-tup, tu 'āxop
 xānāp-tup, xayīy pi' 'āxop Kunnix
 mūtik mōkuma'āmōg, ha' kux
 'ohnāg. Yā' max xe'ēgnāg. Topa
 te 'ākuxa māmāp-tup, tu xa ka'ok
 hōm putup. 'Ākuxa mām putup
 Topa ka'ok kopah. ¹¹ Yūmū'āte:
 "Topa 'ūka'ok xexka hāmyāxatamuk
 xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn."
 Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop pe'paxex

¹² 'Āte hām'āktux, ha Xinax te
 hām'āktux kax'āmi nū tappet tu'.
 'Āte' yūmmūg Xit yā yūmūg taknōy
 putuk, tu 'ātu' xip ka'ok. 'Ātep-
 tup, nūy 'ākuxa hittupmā'. 'Āte
 xa hām'āktux 'ūxe'e nūhū hām'āktux
 Topa max yōg. 'Āpu 'ākuxa mām
 Topa yōg hām'āktux kopah.

¹³ 'Ūpip Yeyox kopa kuxa mām
 ka'ok xop hāpxexka Maminōn
 tu', yā 'āxape xop. Topa te nōm
 yīmōgātux. Nōm te 'āxop pu
 hām'āktux 'āxop pe'paxex. Ha ta'
 xip kama 'ūk-tok pit putuk Mā'ak,
 tu 'āxop pu hām'āktux kamah 'āxop
 pe'paxex.

¹⁴ 'Āxop yāy tu nū'nāhā'. 'Āpu
 yāy putuppax, yā xape xop max
 putuk. 'Ātep-tup, xayīy 'āxop kuxa
 mām max, yā 'āxop yā Kunnix yōg
 xop. Hamūn.

Tu ta tu' kux.

PET TE TAPPET KAX'ĂMI II

¹ Ūgmūn Xīmām Pet. Yeyox Kunnix tek xat, tu nūgkutnāhā'. Āte 'ăxop pu' kax'ămi nūhū tappet. Topa te 'ăkuxa tupmāhā xix Yeyox Kunnix te', xa tu 'ăkuxa max. Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit. Topa te 'ăkuxa māmā max xix Yeyox Kunnix te', 'ūgmūg putuk. Yā' max kuxa mām'ax, yā hăpxop takat putuk.

² Ātep-tup, puyīy Topa xa maxnā punethok, nūy 'ăkuxa māmā punethok, xayīy 'ăxop Topa yūmmūg xix yūmūg xuxyā Yeyox yūmmūg.

Topa te tikmū'ūn xānāhā', tu nōm yīmōgātux

³ Topa 'ūka'ok, tu yūmū'ā hăpxop xohix popmāhā', 'ūyīy hāmmax mīy, nūy Topa max putuk, tu Topa yūmmūg. Topa te yūmūg xānāhā', 'ūyīy yūmū nūmūtik pi', nūy 'ūyōg max xe'ēgnāg pēnā'. Yā' xexka', tu' max Topah. ⁴ Ha kaxīy Topa te yūmū'ā hăpxop xe'ēgnāg 'ăktux xex, 'ūyīy hăpxopmā kummuk putup xūy kux, tu hām xexka xohix yōg tikmū'ūn putuk hok nōm te yāy kummugāhā', pa yūmū'āte Topa putuk putup. ⁵ Āxop kuxa mām ka'ok Topa kopah. Āpu hăpxopmā max nōynā mōg. Āxop te hăpxopmā max. Āpu hāmyūmmūg nōynā mōg. ⁶ Āxop te hāmyūmmūg. Āpu hăpxopmā kummuk putup xūy kux nōynā mōg. Āxop te hăpxopmā kummuk putup xūy kux. Āpu hăpkummugā hā tot nōynā mōg. Āxop te hăpkummugā hā tot. Āpu Topa putuk nōynā mōg. ⁷ Āxop te Topa putuk. Āpu Yeyox kopa mām ka'ok xop putuppax nōynā mōg. Āxop te Yeyox kopa kuxa

mām ka'ok xop putuppax. Āpu 'ānōy putuppax nōynā mōg. ⁸ Āxop te' mīy punethok te kaxīy, nūy ta Yeyox Kunnix yūmmūg xexka', tu tikmū'ūn pu Yeyox 'ăktux max putup. ⁹ Pa xate' mīy 'ohnāg te kaxīy, nūy ta 'ăxop hāmyūmmūg kutōgnāg, nūy hāmpēnāg-tōgnāg putuk, nūy pa hok xop putuk. Yā Yeyox te 'ăkuxa kummuk xit, pa xate' xaxok.

¹⁰ Ūkxape xop, Topa te 'ăxop xānāhā', tu 'ăxop yīmōgātux. Āpu Topa yōg putat hā mōg kuma mog. Hā kaxīy 'ăkuxa mām kux putup'ah, ¹¹ tu pexkox hā mōxakux putup, pa' pip putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg tikmū'ūn, yā' kuxa tup xop, ha Topa te 'ăxop xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

¹² Hōmā 'ăxop te' xupak nōm hăpxop xe'e xohix, tu 'āyīpkox pip, tu' mīy punethok. Āxop te nōm yūmmūg xexka'. Pa xa nōm yūmmūgāhā 'ūxeheh, pu' max. Āte nōm xop 'ăktux putup punethok 'ūxeheh. ¹³ Āte hāmpekpaxex 'ūkxip, kopxix xa nōm yūmmūgā 'ūxeheh. ¹⁴ Āte' yūmmūg, hăpxip 'īhāg xip kux putup, yāg xok putup, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā nōm 'ăktux. ¹⁵ Hōmā 'āte xa yūmmūgā-tup punethok 'ūxeheh, xayīy 'ăxop nōm xaxok hok. Hăpxip 'īhāg xok putup, ha 'a 'ăxop te nōm hăpxop xaxok putup'ah.

Kunnix xe'ēgnāg 'ăktux

¹⁶ 'Ok 'ūgmū'āte xa yāy yōg hām'ăktux hitop 'ăktux, nūy xa hām'ăktux yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix putpu' nūn'ax max xe'ēgnāg? Āmhok. 'Ap hitop'ah hām'ăktux. Pak mū'āte' pēnāhā Yeyox 'ūxexka', tu' max. ¹⁷ Yā hōmāg mū'āte' pēnāhā'. Yūmūg 'ātak Topa xip pepix pexkox tu', ha ta' xip Yeyox nūnte 'ūgmūg mūtik, hak mū'āte' xupak, Topa te: "Nūhū yā

'ūgkutok pit. 'Āte mō'yāy xe'ēgnāg xexka'." Kaxīy. Hā kaxīy Topa te yāy kutok xexka xe'ēgnāg mīy. ¹⁸ Yā nōm yānmūn xupep'ax te pekkox tu' nūn, ha tak mūg pip yīktix yīmū', tuk mū'āte nōm 'āpak, 'īhā' xip yūmūg xuxyā Yeyox xip. Yā' max xe'ēgnāg.

¹⁹ Hōmā 'ūhittap Topa pupi hām'āktux xop te Topak-tok 'āktux, ha ta hōnhāg mū'āte Yeyox pēnāhā'. Yā Topa pupi hām'āktux xop te kax'āmi hām'āktux xe'e', yā' koit'ah. Yā' xe'e'. 'Āpu nōm hām'āktux 'āpax, ha 'āxop te hāmyūmmūg putup. Kuyānām tat te putat tupmāhā'. Hā kaxīy Topa pupix hām'āktux xop yōg hām'āktux te Topa yōg putat max tupmāhā', yā Topa yōg putat tupmāp-tup, ha mōktu yā Yeyox Kunnix te putpu' nūn nōm hāptup 'īhā'. Māyōnnāg xexka xupep. Hā kaxīy Yeyox xupep putup kamah. ²⁰ 'Āpu hāmyūmmūg xe'e'. Hōmā 'ūhittap tik te Topa pupi hām'āktux, tu hām'āktux kax'āmi Topa yōg tappet tu'. Texīy hām'āktux? 'Ok hām yūmmūg xexka', hu hām'āktux? 'Āmhok. ²¹ 'Ok tikmū'ūn tep-tup, hu Topa pupi hām'āktux? 'Āmhok. Pa Topa te tu' popmāhā hām'āktux, ha Topa Koxuk te' yīygāhā'.

2

¹ Hōmā Topa pupi hām'āktux koit xop te kuxa mām ka'ok xop mūtik yāy koīnnāhā', tu hām'āktux Topa pupi' hām'āktux, pa yā' koit. Hā kaxīy tikmū'ūn te 'āxop mūtik yāy koīnnāp-tup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā', pa yā' koit, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāp-tup, nūy tikmū'ūn kuxa mām kuxyā', tu hām'āktux Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg 'āktux, pa yā' koit, tu yūmūg xuxyā Yeyox 'āktux kummuk putup. Yeyox te tikmū'ūn pupi' xok, pa nōm te hām'āktux putup, hu: "Yeyox 'ap xe'e'ah." Kaxīy. Hā kaxīy mīy, ha Topa te yōg

kummuk mīy'ax hā yānān putup mō'ka'ok. ² Topa te' yānān putup, pa nōm kummuk xop te yāy yōg putat kummuk kopa' mōg, ha tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu Topa yōg putat max 'āktux kummuk putup. ³ Nōm tikmū'ūn kummuk te tayūmak putuppax, hu xa yāy yōg hām'āktux hitop yūmmūgāp-tup, xayīy 'āxop tu' pago. Pa Topa te' yūmmūg, hu' hip. Hāpxip kutōgnāg 'īhā Topa te nōm xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

⁴ Hōmā 'ūhittap pekkox yōg nū'pok xop te hāpkummuk mīy pekkox tu', ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān, yā nōm putyōn pekkox kūnāpa', tu nōm xex Hāngāyāgnāg pet kopah, yā kanet ka'ok putuk, tu nōm kīy. Yā hāpkoxtap xexka'. Nōm te' hip, yā hāpxip 'īhā Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup. ⁵ Hōmā 'ūhittap, ha ta tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy kamah, tu Topap-tup nōg. Ha Nōe te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux xe'e' 'āktux. Pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān. Yā Topa te' xat, ha kōnāg xexka te hām xexka mō'nīy, ha tikmū'ūn xohix xakix kōnāg kopah. Pa' xakix hok Nōe xix yā xape xohix te' 7. Yā' pip mīpkox kopah, yā mīptut xexka kopah, tu kōnāg yīmū' mōg. Pa tikmū'ūn nōy xohix xakix kōnāg kopah. ⁶ Hōmā 'ūhittap ha ta kōmēn Xonōm yōg tikmū'ūn xohix te Topap-tup nōg xix kōmēn Gōmōg yōg tikmū'ūn xohix te', ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān, ha kuxap te nōm kōmēn tix puk xix yōg tikmū'ūn xohix, ha' xakix. Topa te nōm Topap-tup nōg xop tu' yānān. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg Topa te tikmū'ūn xohix yōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ⁷⁻⁸ Yā No te' pēnāhā'. Yā

No te yāykotinnāhā kōmēn Xonōm yōg tikmū'ūn kummuk mūtik. Yā tik max No, tu' pēnāhā tikmū'ūn te' nōy hā xupxetpax, tu' yīpkox 'ohnāg. No te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax pēnāhā', tu' xupak, hu' kuxa hittup 'ohnāg, yā 'āmnīy xohix hā' kuxa hittup 'ohnāg. Kōmēn yōg tikmū'ūn xohix xakix, yā kuxap te' kix, pa Topa te No xut, ha' xok 'ohnāg. ⁹ Hā kaxīy yūmū'āte' yūmmūg Topa te Topap-tuppax xop mōy'ax hāpkummuk kopah, pa Topap-tup nōg xop kīy'ax, ha mōktu nōm 'āmnīy xupep. Yā tute Topap-tup nōg xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup. ¹⁰ Hamūn, Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān xexkap-tup, yā nōm tep-tuppax hāpxopmā'ax kummuk, hu' mīy 'ūxohix, tu Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg.

Hā kaxīy nōm te' koit xop, nōm te Yeyox kopa kuxa mām ka'ok xop pu hāmyūmmūgāhā', pa yā' koit, tu hām'āktux ka'ok, pa hāmyūmmūg 'ohnāg, tu yāy xexka pe'paxex, tu pexkox yōg max xop 'āpak 'ohnāg, pa nōm 'āktux kummuk. ¹¹ Nōm te' koit xop 'ūpu'uk, pa pexkox yōg nū'pok xop 'ūka'ok xexka', pa pexkox yōg nū'pok xop te pexkox yōg max xop 'āktux kummuk 'ohnāg. ¹² Xokxop gāy xop te hāmp'e'paxex max 'ohnāg, pa' gāy. Ha tikmū'ūn te nōm xak, nūy kix. Hā kaxīy nōm te' koit xop te hāmp'e'paxex max 'ohnāg, pa' gāy, ha Topa te' kuxyāp-tup. ¹³ Nōm te' koit xop te tikmū'ūn kummugāhā', ha Topa te nōm tu' yānān putup. Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy'ax xaptop, puyīy tikmū'ūn nōm pēnā hok. Pa nōm te' koit xop tep-tuppax hāpkummuk mīy, puyīy tikmū'ūn nōm pēnā'. Nōm te pām māhā 'āxop mūtik, yā 'āxop te pām māhā', nūy Yeyox xok'ax pe'āpaxeh. Yā 'āxop te nōm te' koit xop mūtik

yāyhāphup. Nōm te pām māhā 'āxop mūtik, tu' koit putuppax, ¹⁴ tu 'ūn kummuk pēnāpax, tu hāpkummuk mīy'ax putup xūy kux 'ohnāg, tu' kuxa mām pu'uk xop pu hāmyūmmūgā kummuk, ha' kuxa mām koit'ax kopah. Nōm koit xop te tayūmak putup xūy, ha Topa te hām'āktux, hu: “Yā' kummuk nō'om”. Kaxīy. Topa te nōm xūyāp-tup. ¹⁵ Nōm te' koit xop te Topa yōg putat max xak, tu yāy xaxogāhā', yā hāpxe'e yūmmūg 'ohnāg. Hōmā Mana'ām, yā Meot kutok te tayūmak putuppax, tu hāpkummuk mīy, nūy tayūmak pop, ¹⁶ pa Topa te: “Kaxīy hok”. Kaxīy. Yā Topa te Mana'ām yōg yomēn yīgāhā', yīy hām'āktux, hu: “Kaxīy hok”. Kaxīy. Tu Mana'ām hupmāhā'. Mana'ām xip Topa pupi hām'āktux xop kopah, pa' kummak. Hā kaxīy nōm te' koit xop te hāpkummuk mīy, yā Mana'ām putuk.

¹⁷ Tikmū'ūn te kōnāg xupup kox tu' mōg, nūy kōnāg 'ūm tat, pa' nak, puxi' tat 'ohnāg. Tikmū'ūn te hāmgōy xexka pēnāhā', tu hāmp'e'paxex tex tip-tup. Pa 'āmuuh te hāmgōy xexka xit, ha tex ti 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn mōg, nūy nōm te' koit xop yōg hāmyūmmūg 'āpax, pa hāmyūmmūg max 'ohnāg. ¹⁸ Nōm te' koit xop te yāy xexka 'āktux, tu hām'āktux hitop tikmū'ūn pu', tu' yūmmūgāhā tikmū'ūn te yāy yōg putup'ax mīy, pu' max. Yā' koit, pa tikmū'ūn te' xupak, tu' mīy. Yā hōmā tikmū'ūn te' kummuk xop nīm, pa hōnhā putpu' mōg. ¹⁹ Nōm te' koit xop te: “Āpu 'ūmīy 'āxop te nōm putup, puyīy 'ūnōy 'āxop xat hok.” Kaxīy. Pa yā' koit. Xuxyā xop te kāmānat xop xatpax. Hā kaxīy tik yōg putup'ax te tik xatpax. Hamūn, nōm te' xat te xuxyā putuk, ha' nōy te' mīypax te kāmānat xop putuk. ²⁰ Hā kaxīy tikmū'ūn xohix.

Tikmũ'ün te yāy putup'ax mīypax, yā' kummuk. Pa hāpxip 'ihā' kuxa mām yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, ha Yeyox te' kuxa kummuk xit, nūy' yānān tu' kuxa max tat. Pa hāpxip 'iha putpu' yāy putup'ax mīy. Nōmhā' kummuk xexka'. ²¹ Hamūn, tikmũ'ün te Topa yōg putat xe'e hā' mōg 'ohnāg, yā' kummuk miax. Pa tikmũ'ün te Topa yōg putat xe'e hā' mōg. pa' xak, tu' mōg, yā' kummuk xexka'. ²² Yā hām'āktux hittap putuk. Yā hām'āktux hittap, tu: "Kokex yōgmīy, tu putpu' mähā'." Kaxīy. Tu xe: "Tikmũ'ün te xapup pix, pa putpu' xe nō yāy muk putōy hā." Kaxīy. Hā kaxīy tikmũ'ün te hāpkummuk mīy kux, pa putpu hāpkummuk mīy.

3

Yeyox putpu' nūn putup

¹ 'Ūkxape xop, hōmā 'āte xa tappet kax'āmi'. Hōnhā 'āte xa' kax'āmi 'ūxeheh nūhū tappet. 'Āte tappet tix kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūg 'ūxeheh, xayīy hāmpē'āpaxeh xe'e'. ² Hōmā 'ūhittap Topa pupi hām'āktux xop xe'ēgnāg te Topak-tok putpu' nūn'ax 'āktux, ha Yeyox yōg mō'pok xop te 'āxop pu nōm 'āktux kamah, yā Yeyox yōg hām'āktux 'āktux. 'Ātep-tup, xayīy xe nōm pe'āpaxeh. ³ 'Āpu nū pe'āpaxeh hāmāxap. 'Āpu hāmyūmmūg. 'Āxop te' yūmmūg, hām xexka yōg hāmyāxatamuk xox putox 'ihā' pip putup tikmũ'ün kummuk, tu yāy yōg putup'ax kummuk mīypax putup, tu 'āxop kute'ex kummuk putup, ⁴ tu: "Yeyox te hām'āktux xex 'ūputpu' nūn putup. 'Ok kaxīy hām'āktux? Teptu putpu' nūn 'ohnāg? Hōmā Topa te' mīy hām xexka' xix hōnhā', yā 'āmnīy xohix te yāy putuk. 'Ap nūn'ah. 'Ūpip mōnāy xop, tu' xakix, pa' nūn 'ohnāg." Kaxīy. ⁵ Pa nōm

tep-tup'ah, nūy hāmpē'paxeh max. Hōmā 'ūhittap Topa te' mīy hām xexka', yā kōnāg hā' mīy, tu kōnāg hā' xut, ⁶ tu ta hāpxip 'ihā kōnāg hā hām xexka xohix xexka koxyōy xix tikmũ'ün xohix kōnāg hā' kix. Yā Topa te' xat. ⁷ Tu ta' xat putup, tu kuxap hā' koxyōy putup hām xexka xix pexkox yokomax xop. Yā Topa te' hip. Hāpxip 'ihā tute Topap-tup nōg xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

⁸ 'Āpu' xaxok hok nū hāpxop puxet. Hāmyāxatamuk te' 1.000 te 'āmnīy puxet putuk Topa pu', yā Topa pu' yāy putuk. ⁹ Topa te hām'āktux xex Topak-tok putpu' nūn putup. Tikmũ'ün te hāmpē'paxeh hāmyāxatamuk xohix xexka nōg, pa' nūn 'ohnāg. Pe 'āmhok, 'ap xohix'ah. Topa pu hāmyāxatamuk xohix 'ohnāg. Pa Topa te' hip punethok, puyīy tikmũ'ün yāy yōg hāpkummuk mīy kux. Tutep-tup'ah tikmũ'ün koxyōy.

¹⁰ Pa nōm hāptup mō'nāp-tup, ha yūmūg xuxyā Yeyox putpu' nūn putup. Tikmũ'ün te xupxet hip 'ohnāg, tu hāmpē'paxeh 'ūnūn putup'ah xupxet. Hā kaxīy tikmũ'ün te Yeyox hip putup'ah, tu hāmpē'paxeh 'ūnūn putup'ah. Yā nōm hāptup mō'nāp-tup. Tikmũ'ün te' xupak putup hāmnūhūn xexka', yā' nōg putup pexkox yokoma' xop, yā māyōnāg xohix puk putup, xix māyōn, xix māyōn hex, yā' xohix puk putup, ha' nōg putup hām xexka xix hām xexka yōg hāpxop xohix. ¹¹ Hā kaxīy 'ūnōg putup hāpxop xohix. 'Āxop te' yūmmūg. Tēxīy 'āxop hōnhā? Putep mūn mīy putup hōnhā? Yā 'āpu hāpxopmā xe'e, yā Topa putuk. ¹² 'Āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip. Topa te yāy kutok putpu nū'kutnāp-tup. 'Āpu hāpxopmā max, puyīy hāpxip kutōgnāg 'ihā' nū' Yeyox. Yeyox

nūn putup, ha pexkox yokoma' xop puk putup, ha' nōg putup, yā hāmpukpex xexka', ha māyōn hep pognām putup, xix māyōn hex, xix māyōnnāg xop. ¹³ Pa Topa te hām'āktux xex, ha yūmū'āte nōm hip, yā pexkox yokoma' xop tup hip, xix hām xexka tup. Yā Topa te' mīy putup. Ha 'ōnte tikmū'ūn te hāpxe'e mīy putup.

¹⁴ 'Ūkxape xop, 'āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip. Pu yā 'ākuxa tup, nūy hāpkummuk mīy hok, yā Topa pu 'āmax, nūy yāy kix hok Topa mūtik. ¹⁵ 'Āpu hāmpē'āpaxeh hōnhā Topa te' hip, yā 'ap xupep'ah Yeyox hōnhā. Tute 'āxop xānāhā'. 'Āpu 'ōg hāpkummuk mīy kux, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit putup, nūy yānān, tu kuxa max tat. Yā yūmūg taknōy Paot te nōm hāpxop kax'āmi kamah. Yā Topa te Paot pu nōm yūmmūgāhā'. ¹⁶ Paot yōg hām'āktux te yōgnū putuk, tu nōm kax'āmi tappet tu'. Yā' pip hāpxop ka'ok 'ūyōg tappet tu', ha tikmū'ūn te' yūmmūg mō'pu'uk. Pa' pip tikmū'ūn, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tup-tox kummuk, tu tikmū'ūn pu Paot yōg tappet yūmmūgā kummuk, tu' koit, yā Topa tappet xohix yūmmūgā kummuk, tu yāy kuxa mām kux.

¹⁷ 'Ūkxapexop, 'āte xa nōm kax'āmi', ha 'āxop te nōm yūmmūg. Pa 'ātix, nūy hāmyūmmūg, puyīy nōm koit xop xa yūmmūgā kummuk hok. Pa 'ātix, puyīy 'ākuxa mām kux hok. Yā nōm koit xop te Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg. ¹⁸ Topa te xa maxnāhā'. 'Āpu 'ūtuxhok, puyīy Topa xa maxnā nōynā'āmōg. 'Āpu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yūmmūg nōynā'mōg. Yeyox te yūmūg kuxa kummuk xit. 'Āpu yūmū hām'āktux, hu: "Yeyox 'ūmax xe'ēgnāg." Kaxīy. 'Āpu yūmū Yeyox Kunnix xexka mīy hōnhā, xix' xexka mīy hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Tu ta tu' kux.

YOĀM TE' KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI' I

Hām'āktux te tikmū'ūn hīnnāhā'

¹ 'Ūgmū'āte xa ka'āmi', nūy xa Topak-tok Yeyox Kunnix 'āktux, ha Topa yōg Hām'āktux putuk. Hōmā hāmyāxatamuk xohixnāg 'lhā', 'ap xip'ah hām xexka', xix pexkox, pa nōm Hām'āktux xip tap, yā Topak-tok, hak mū'āte' xupak, xi' pēnāhā', xik mū'āte 'ūgyīm hā' xupit, ha nōm Hām'āktux yā Topak-tok, tu' xohix hīnnāhā'. ² Tu ta tu' xip hām tu, hak mū'āte' pēnāhā', huk mū'āte nōm hām'āktux 'āktux putup, yā' hi xe'ēgnāg, tu' hi kux putup 'ohnāg, tu yūmūg Tak Topa mūtik ti ka'ok, ha yūmū'ā tu' mūg, ³ tu xa hām'āktux, nūy xa hāmyūmmūgā', yāk mū'āte' pēnāhā', tu' xupak, tu xa' xuktux, xayīk mūg kuxa mūtik yā 'ākuxap-xet. Kaxīy yūmūg kuxap-xet yūmūg Tak Topa kuxa mūtik, xik-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ⁴ 'Ūgmū'āte tappet mīy, nūy 'ākuxa hittupmā', ha mōktu yā hittup xexka'.

Tu Topa te hāptupmāhā' āktux

⁵ Kunnix tek mū'ā hām'āktux, hak mū'āte xa' xuktux, hu: Māyōn te hāptupmāhā', tu 'āmnīy koxtap nōā', hā kaxīy Topa yā max xe'ēgnāg, tu hāpxopmā kummuk 'ohnāg. ⁶ Tikmū'ūn te: "Ūgkuxap-xet Topa kuxa mūtik," kaxīy, tu hāpxopmā kummuk pax, puxix tu mō'āmā', tu yā' koit. ⁷ Tikmū'ūn te hāpkumep hāptup 'lhā, puxix putat pēnā max, ha' nōy xop xohix te' yōg hāpxopmā'ax pēnāhā'. Hā kaxīy yūmū'āte hāmyok mīy, Topa putuk yūmū'āte hāmyok mīy, kopxix yūmūg kuxap-xet, ha Topak-tok Yeyox Kunnix yūmūg pupi' xok tap, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmūg kuxa tupmā, ū yūmūg kuxa tu max.

⁸ Hu: "A 'āte hāpkummuk 'ūm mīy'ah," kaxīy, kopxix yā' koit, 'ap hāpxe'e 'āktux'ah. ⁹ Pa yūmū'āte yāy hāpkummuk mīy'ax 'āktux, xix Topa pu' xuktux, puxix Topa' mīy'ax kummuk xaxogā', pu tu kux, Topa te hām'āktux xex hah, tu hāmyok mīy, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'ū kuxa tu max. ¹⁰ Yūmū'āte: "Yāk kuxa max. 'Āte hāpxopmā kummuk 'ohnāg," kaxīy, kopxix yā' koit, yā Topa te' koit 'āktux, tu Topa pu yūmūg yīpkox 'ohnāg.

2

Kunnix te yūmūg mōgnīynām

¹ 'Ūgkutok xop, 'āte nū mīy tappet, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy hok. Yūmūg 'ūm te hāpkummuk mīy, puxix Yeyox Kunnix te hāmyok mīy pax, tu yūmūg Tak Topa pu hām'āktux, yūmūg pupi hām'āktux, ² ha Topa te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', yā Kunnix xok yūmūg pupi', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Ya' hep xop xohix yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā kamah.

³ Topa yōg xat'ax pu yūmūg yīpkox pi', kopxix yūmūg Topa yūmmūg, tuk kuxa mām. Yā Topa yūmmūg xe'e'. ⁴ Tikmū'ūn te: "Āte Topa yūmmūg," kaxīy, pa' yōg xat'ax pu' yīpkox hok, puxix yā' koit, tu hāpkohe mīy. ⁵ Tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', puxix Topa mō'yāy xe'ēgnāg, hā kaxīy yūmūg kuxap-xet 'ūkuxa mūtik. ⁶ Tikmū'ūn te: "Ūgkuxap-xet Topa kuxa mūtik," kaxīy, pūyā mōg, nūy hāpxopmā max, nūy Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat.

Tu' xat'ax tup' āktux

⁷ 'Ūkxape xop: 'Ūxat'ax hittap 'āte xa kax'āmi'. Yā hōmā tikmū'ūn te xa' xat'ax 'āktux, tu xa hām'āktux hāmāxap. ⁸ Pa kama' tup 'ūxat'ax. Yā Kunnix te' yūmmūgahā', 'lhā

tu hāpxopmā max. Yā' xohix te' pēnāhā', tu' hittup. Yā 'āmnīy tox kux putuk. Kunnix nūn, tu hāpxopmā max, tu yā hāptup koa putuk. Yā māyōn xupep, tu hām xexka xohix tupmāhā', ha kaxīy Kunnix nūn, tu hāmmax yūmmūgāhā', tu hāmmaxnāhā', ha mōktu 'āxop kama te hāpxopmā max.

⁹ Tikmū'ūn te: “Āte hāpxopmā max,” kaxīy. Yāy xapep-tupnōg, puxix yā hitop tu hāpxopmāhā', tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te 'āmnīy koxtap hā hāpkumep, tu hāmpēnā 'ohnāg, xix hāmyūmmūg 'ohnāg, tu yā yāy mō'āmā'. ¹⁰ Tikmū'ūn te xapep-tup pax, puxix hāmyūmmūg, tu' nōy mō'nīynām, pu'yīy hāpxopmā max, tu' kummugā 'ohnāg. Tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te hāptup 'ihā hāpkumep. Tu hāmpēnā max, nūy nōy mōgā max. ¹¹ Tikmū'ūn te' xapep-tup nōg, puxix tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te yāyxaxok hāpkoxtap kopah. Tu hāmpēnā 'ohnāg, tu tik pa hok putuk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg.

¹² Ūgkutok xop: 'Āte xa kax'āmi', hu: Yā Kunnix te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. ¹³ Ātak mūnōm xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg xuxyā yūmmūg hah, ha' xiptap, 'ihā Topa te hām xexka mīy, ha 'āxop te nōm yūmmūg. 'Ātuk tup xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te hāpkummugā'ax kuxyāhā.

¹⁴ Ūgkutok xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg Tak Topa yūmmūg hah, 'Ātak mūnōm xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg xuxyā yūmmūg hah, ha' xip tap, 'ihā Topa te hām xexka mīy. 'Ātuk tup xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop ka'ok hah. Topa yōg hām'āktux te 'ākopa' xip, ha 'āxop te hāpkummugā'ax kuxyāhā'.

¹⁵ Topa hā' puknōg xop tep-tup nōg, yīy nōm pu 'ayīpkox hok, xi'

yōg hāpxop putup hok. 'Āxop te 'ānōy yōg hāpxop putup xūy, hu ta yūmūg Tak Topap-tup hok. ¹⁶ Topa hā' puknōg xop te hāpxopmā kummuk, yā' yōg hāpxopmā'ax xohix te: yāy yōg putup'ax kummuk mīy, xi' nōy yōg hāpxop putup, xix hāpxop nū'xok, nūy yāy xexkānā'. Yā' xohix te Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax, 'ap pexkox yōg'ah. ¹⁷ Ha hām xexka nōg putup, xi' yōg hāpxopmā'ax xohix nōg putup, pa tikmū'ūn te Topa pu hāpxopmā max, xix nōm pu' yīpkox pi', puxix tu hi xe'e kux 'ohnāg.

Tikmū'ūn te Kunnix hā' puknōg

¹⁸ Ūgkutok xop: Hāmyāxatamuk xohix xox putox te mō'nāp-tup. Tikmū'ūn te xa hām'āktux, ha hām'āpak, yā tik gāy xexka nūn, tu Kunnix tu' gāy, ha hōnhā tik gāy xop punethok, nōm te Kunnix tu' gāy, ha taxīy yūmū'āte' yūmmūg: Yā hāmyāxatamuk xohix xox putox. ¹⁹ Nōm Kunnix tu' gāy xop te yūmū'ā nīm, 'ūpuknōg tu', 'ūkuxa mām xet tu'. Pax pu yūmū yōg, puxix yā tu pip ka'ok. Pa' mōg, nūy mōy 'ūxohix pu' mūg, yā yūmū'ā hā' puknōg.

²⁰ Kunnix te Topa Koxuk nū'kutnāhā 'āxop hah, ha 'āha yīxoho', tu xa hāpxe'e yūmmūgāhā'. ²¹ 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te hāmyūmmūg hah, yā' koit'ax te hāpxe'e hā' puknōg, tu yāy putuk 'ohnāg.

²² Ū'ūm te' koit? Tute' koit, nōm te: “Yeyox mūn 'ap Kunnix'ah, Topa te Yeyox yāykutnā 'ohnāg,” kaxīy. 'Ōhōm Yeyox tu' gāy, tu Topa yā Yeyox hā' Tak 'āktux hok, tu Yeyox yā Topa hāh-tok 'āktux hok, tute' koit tu hām'āktux. ²³ Tikmū'ūn te Topak-tok 'āktux hok, puxix kamah 'Ātak 'āktux hok, ha tikmū'ūn te Topak-tok putup, puxix tu' Tak putup kamah.

²⁴ Yīy hām'āktux'ax hittap xeh 'ākuxa kopah, nūy 'āhi xe'ēgnāg Topa yūmūg Tak mūtik, xik-tok mūtik, tu' kuxap-xet Topa kuxa mūtik, xik-tok kuxa mūtik. ²⁵ Yā Kunnix mūn te yūmū'ā hām'āktux xex, tu yūmūg xohix hīnnāp-tup xe'ēgnāg, 'ūg pip Topa yīkāgnāg pekkox tu'.

²⁶ 'Āte xa kax'āmi', puyīy tikmū'ūn xa mō'āmā hok. ²⁷ Kunnix te Topa Koxuk yīxōnnāhā 'āxop hah, ha tikmū'ūn 'ūm te xa hāmyūmmūgā hok. Yā Topa Koxuk mūn te 'ākopa' xip, tu xa hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hām'āktux xohix yūmmūgāhā', tu xa hāpxe'e yūmmūgāhā', yīy hāmyūmmūgā'ax pu 'īpkox pi', nūy Kunnix kuxa mūtik 'ākuxap-xet.

²⁸ 'Ūgkutok xop: Ya hamūn. Kunnix kuxa mūtik 'ākuxap-xet, hu ta kuxānōg hok, 'īhā Kunnix te putpu' nūn, yīy yāyhāhup hok, 'ap yāy 'ūm xaptop putup'ah. ²⁹ Kunnix te hāmyok mīy, yīy yāy yōg tikmū'ūn te hāmyok mīy kamah, yā Topap-tok xop nō'ōm. Yā' max 'āxop te hāmyūmmūg.

3

Tu Topak-tok xop 'āktux

¹ Topa te mōg yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu mōg yāy xe'ēgnāg, hu yūmūg 'āxet'ax mīy Topak-tok xop. Yā Topa hā yūmū'ā kutok xop xe'e'. Topa hā' puknōg xop te yūmūg putup nōg, Topa mūn yūmmūg 'ohnāg tu'. ² 'Ūkxape xop: Hōnhā Topa hā yumūg kutok xop, ha yūmūg xuxyā nūn, kopxix yūmūg yāy yānān 'ūtup'ax, ha xīy 'a yūmū'ātep yūmmūg'ah, pa Kunnix nūn, kopxix yūmūg yāy yānān, nūy Kunnix putuk, yūmūg xuxyā xe'e pēnāp-tup tu'. ³ Ha tikmū'ūn te Kunnix nūn'ax hip, tu' xak, nūy hāpxopmā max, nūy Kunnix yōg hāpxopmā max tat.

⁴ Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax pu' yīpkox hok, puxix tu hāpkummuk mīy. Yā hāpkummuk mīy, 'īhā' xat'ax tu yīpkox 'ohnāg. ⁵ Kunnix nūn, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax kuxyā', tu hāpkummuk mīy 'ohnāg. Yā 'āxop te' yūmmūg tap, ⁶ yīy tikmū'ūn kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, puxix tu hāpxopmā max, tu 'a hāpkummuk mīy pax'ah. Pa tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax, puxix Kunnix pēnā hok, xi' yūmmūg hok kamah.

⁷ 'Ūgkutok xop: 'Ūg pa 'āti', puyīy tikmū'ūn xa mō'āmā hok. Tikmū'ūn max te hāmyok mīy, ha kaxīy Kunnix te hāmyok mīy. ⁸ Tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax, puxix Hāmgāyāgnāg yōg, yā Hāmgāyāgnāg te hāpxopmā kummuk tap. Topa te hām xexka mīy, 'īhā Hāmgāyāgnāg te hāpkummuk mīy tap. Ha Kunnix nūn, nūy Hāmgāyāgnāg yōg hāpxopmā'ax nōā', pu tu nōg.

⁹ Topa Koxuk te Topak-tok xop ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā kummuk hok, Topak-tok xop tu'. ¹⁰ Topak-tok xop xix Hāmgāyāgnāg kutok xop 'ap yāy putuk'ah. Yā Hāmgāyāgnāg kutok xop te hāpkohe mīy, tu' nōy putup hok.

Tu yāy putup pax 'āktux

¹¹ 'Āxop te hām'āktux hittap 'āpak, hu: "Ūyā yūmūg xohix yā yāy putup pax." Kaxīy. ¹² Tik hittap Kāyīy te yāy taknōy 'Ameo putex. 'Ānōy putex hok, nūy Kāyīy putuk hāpxopmā hok. Ha Hāmgāyāgnāg xop yōg, tu yāy taknōy putex. Tep tu Kāyīy tep-tex? Yāy kūmīy'ax kummuk tup-tex, 'ūtaknōy te hāpxopmā max, yīy Kāyīy tep-tex.

¹³ 'Ūkxape xop: Topa hā' puknōg xop te 'āp-tup nōg, pāyā 'ākuxānōg hok. ¹⁴ Hōmā yūmū'āte hāpxopmā kummuk pax, pāyā Kunnix te yūmūg kuxa hīnnāhā', yīy yūmūg nōy putup pax xexka nōmhā.

Yā taxīy hā yūmūg yāy kuxa hi'ax yūmmūg. Tikmū'ūn te' nōy putup hok, puxi' kuxa hi 'ohnāg. ¹⁵ Tikmū'ūn te' xapep-tup hok, puxix tu kuxa kopap-tex, ha tikmū'ūn tep-tex, puxix tu kuxa hi 'ohnāg. ¹⁶ Ha yūmū'āte putup pax yūmmūg. Yā Kunnix xok yūmūg pupi', nō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmū'ā tu' xok, 'ūyā yūmūg xape pupi' xakix kamah! ¹⁷ 'Ūptexop xexka te' nōy hok 'ūm pēnāhā', tu hāpxop 'ūm hōm hok, 'ūkuxa ka tu', puxip-texop te Topa 'ūm putup pax 'ohnāg. ¹⁸ 'ūgkutok xop: 'Āxop te 'ānōy putup, ha hāpxopmā max, nūy 'āyīy'ax hāp-tup puxet hok. Pa hāpxopmā max, nūy 'ānōy hā 'ātehet, nūy tup-tup pax xe'e'.

Tu kuxānōg hok Topa keppa 'āktux

¹⁹ Hā kaxīy yūmū'āte hāmyūmmūg, yāy yōg hāpxopmā'ax max hā yūmū'āte hāmyūmmūg. Yā yūmūg mūn Topa yōg, hu yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah. ²⁰ Yūmū'āte yāy kuxa yīkopit, tu yā yāy kupex, puxix Topa hāmyūmmūg, nūy yūmūg kuxa tu yūmmūg kamah. ²¹ Yūmūg kuxa yā yāy kupex hok, kopxix yūmūg mōg yāy nīynām, nūy Topa keppa' pi', nūy nōm pu hām'āktux, nūy yūmūg kuxānōg hok. ²² Topa pu yūmūg yīpkox pip, yīy ta yūmūg xat, 'ū hāpxopmā max, hu Topa tu' xak, 'ū yūmū'ā hāpxop 'ūm popmā', ha' popmāhā'. ²³ Ha Topa te' xat, hu: “Ākuxa mām 'ūgkutok Yeyox Kunnix kopah,” kaxīy. Tu xe: “Āpu 'āxohix yāy putup pax,” kaxīy. Yā kaxīy Kunnix te yūmū'ā xat tap. ²⁴ Tikmū'ūn yīpkox pi', puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mūtik, xix Topa kuxa nōm mūtik kuxap-xet, tu yāy Koxuk yīxonnāhā', pu yūmū'ā hāmyūmmūgā'.

4

Tu' Koxuk xe'e 'āktux, xi' koxuk te mō'āmā'ax 'āktux

Tu' Koxuk xe'e 'āktux, xi' koxuk te mō'āmā'ax 'āktux

¹ Tikmū'ūn punethok te: “Topa Koxuk tek kopak xip,” kaxīy. Nāy, 'āpu nōm xop yīkopit, nūy hāmyū mmūg. Pe yā Topa Koxuk xe'e te nōm kopa' xip. Yā tikmū'ūn punethok te hām'āktux max, pa Topa pupi hām'āktux'ah. Yā mō'āmā'! ² Hā kaxīy 'āxop te' kopit'ax, hu: Tikmū'ūn te Yeyox Kunnix 'āktux, tu Yeyox yā tikmū'ūn kutok 'āktux, puxix Topa Koxuk xip nōm xop kopah. ³ Pa nōm tikmū'ūn te hām'āktux hok, tu: “Ap tikmū'ūn kutok xe'e'ah,” kaxīy, puxix Topa Koxuk 'ūkopa tu xip 'ohnāg. 'Āmhok. Pa' koxuk puknōg te' kopa' xip, nōm te Yeyox tu' gāy. Hōmā tikmū'ūn te' koxuk puknōg nūn'ax 'āktux, ha hōnhā hām xexka tu' xip.

⁴ 'Ūgkutok xop: Yā 'āxop Topa yōg, hu hām'āktux hā mō'āmā'ax xop kuxyāp-tup. Yā Topa Koxuk te 'ākopa' xip, tu' ka'ok xe'ēgnāg, ha' koxuk puknōg pu'uk. ⁵ Topa hā' puknōg xop te yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux, ha yāy yōg xape xop te hām'āpak, tu Topa hā' puknōg xop hā' xape, hu hām'āpak. ⁶ Pāyā yūmūg mūn Topa yōg. Tikmū'ūn te Topa yūmmūg, puxix yūmū yōg hām'āktux 'āpax, ha tikmū'ūn te Topa yūmmūg hok, puxix hām'āpak hok. Ha kaxīy yūmū'āte Topa Koxuk yūmmūg, xi' koxuk te mō'āmā'ax yūmmūg kamah.

Topa te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg 'āktux

⁷ 'Ūkxape xop: 'Ūyā yūmūg yāy putup pax, yā Topa te yūmūg ka'ogāhā', 'ū xape putup pax. Tikmū'ūn te' xape putup pax, puxix yā Topak-tok, tu Topa yūmmūg. ⁸ Tikmū'ūn tep-tup pax hok, puxix Topa yūmmūg hok, yā

Topa te mō'yāy xe'ēgnāg. ⁹ Tu yūmūg yūmmūgāhā, tu tak-tok puxešnāg nū'kutnāhā, tuk-tok puxešnāg nū'kutnāhā hām xexka tu', pu yūmūg pupi tu' xok, nūy yūmūg kuxa hīnnā xe'ēgnāg. ¹⁰ Ha Topa te yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg. 'A yūmū'āte Topa 'ūm mō'yāy xe'ēgnāg'ah. 'Āmhok. Pa Topa te yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg, huk-tok nū'kutnāhā, pu yūmūg pupi tu' xok, hak-tok xok, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogā', pu tu kux.

¹¹ 'Ūkxape xop: Topa te yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg, 'āpu yūmūg kamah yāy putup pax. ¹² 'A tikmū'ūn te Topa 'ūm pēnā xet'ah. Yūmūg yāy putup pax, puxix Topa yūmūg kuxa hā yā tu kuxap-xet, ha mōktu yā mō'yāy xe'ēgnāg. ¹³ Hā kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, 'ūyīy kuxap-xet Topa kuxa mūtik. Yā Topa te yūmūg kopa' xip, tu yāy Koxuk xe'ēgnāg yīxōnnāhā', yūmū'ā'. ¹⁴ Hak mū'āte Topak-tok pēnāhā'. Yā Topa tek-tok nū'kutnāhā hām hah, pu Topa hā' puknōg xop pupi tu' xok. ¹⁵ Tikmū'ūn te Yeyox Kunnix yā Topak-tok 'āktux, puxix Topa kuxa nōm mūtik kuxap-xet. ¹⁶ Yā yūmū'āte Topa yōg mō'yāy'ax yūmmūg, ha yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg, ha yūmūg kuxa mām ka'ok nōm kopah.

Topa mūn mō'yāy'ax xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mūtik, ha Topa kuxa te nōm mūtik kuxap-xet 'ūyānān tu'. ¹⁷ Topa te mōg yāy xe'ēgnāg, tu mōktu yūmūg kuxa kopa' xip ka'ok, ha yūmū'āte mōg yāy nīynām. Ha hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'īhā Kunnix xe'e te putpu nūn, nūy hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. 'Ūyā yūmūg hāpxopmā max, Kunnix te hāpxopmā max putuk! ¹⁸ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix tu' yīpkutuk hok, tup-tup pax,

hu' yīpkutuk hok. Tikmū'ūn te' nōy yīpkutuk, puxip-tup kutōgnāg, tu' gāy'ax yīpkutuk, hu' kuxa xūy.

¹⁹ Topa te yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg hāmāxap, yīk-nāy tu yūmū'āte Topap-tup pax. ²⁰ Tikmū'ūn te: "Āte Topap-tup pax," kaxīy, tu' xape 'ūm nōy putup nōg, puxi' koit. Tikmū'ūn te' nōy pēnāhā', tup-tup hok, puxix Topap-tup hok kamah. 'Ap pēnā xet'ah. ²¹ Yīy Kunnix te yūmūg xat, hu: "Tikmū'ūn te Topap-tup pax, puxi' xape putup pax kamah," kaxīy.

5

Tute' gāy xop kuxyā 'āktux

¹ Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yā Topa yōg hām yāy kutnā'ax yūmmūg, ha puxix nōm tikmū'ūn Topa hāktok. Tikmū'ūn te' Tak 'ūm putup pax, puxik-tok xop putup pax kamah. ² Yūmū'āte Topap-tup pax, tu 'ōg xat'ax mīy, hu Topak-tok xop putup pax kamah, tu' yūmmūg. ³ Tikmū'ūn te Topap-tup pax, tu tu' yīpkox pip, 'ap xat'ax ka'ok'ah, yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg hah. ⁴ Yā Topak-tok xop te' gāy xop kuxyāp-tup, yūmūg kuxa mām ka'ok, puxix Topa hā' puknōg xop kuxyāp-tup. ⁵ 'Ū 'ūm te' kuxyāp-tup? Nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopa xop, tute' kuxyāp-tup, nōm te hām yūmmūg, yā Yeyox mūn Topak-tok.

Tu Yeyox Kunnix 'āktux

⁶ Tu' nūn, hap-tox pix kōnāg hā, ha' hep 'āta nū'nāhā'. 'Ūp-tox pix, 'īhā Topa te yāy kutok 'āktux, ha yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmū'ā Topa hā kutok xop kamah. Ha Topa Koxuk te: "Hamūn! Yā hām'āktux xe'e!" kaxīy. ⁷⁻⁸ Yeyox Kunnix yā Topak-tok xe'ēgnāg. Topa Koxuk te yūmūg kuxa kopa hām yūmmūgāhā', 'ūyīy hām yūmmūg, xix Yeyox putox pix, 'īhā Topa te hām'āktux, xix

Yeyox te yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy tu kuxa maxnā', yā hāpxopmā'ax 3 hā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. ⁹ Tikmū'ūn te hām'āktux, kopxix yūmūg xupax, ha Topa te hām'āktux, kopxix yūmūg yīpkox pi', hāpxe'e 'āktux hah, ha Topa te Yeyox yā yāy kutok 'āktux. ¹⁰ Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topak-tok kopah, puxix yāy kuxa tu: "Hamūn!" kaxīy. Tikmū'ūn kuxa yūm hok, puxix tu Topa te yā' koit 'āktux, Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg hah, ha Topa te: "Yeyox mūn yā 'ūgkutok xe'e!" kaxīy. ¹¹ Tu xe: "Āte 'ākuxa hinnā xe'ēgnāg, 'ūgkutok hā 'ākuxa hinnāhā, ha 'āhi kux 'ohnāg," kaxīy. ¹² Topak-tok te tikmū'ūn mūtik tihī', puxix tu kuxa hi xe'e', ha tikmū'ūn mūtik ti hok, puxix tu hi 'ohnāg.

Tu' hi xe'ēgnāg, ha' kux 'ohnāg 'āktux

¹³ Āte xa kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā'. Āxop kuxa mām ka'ok Topak-tok kopah, tu 'ākuxa hi xe'ēgnāg. ¹⁴ Topa keppa yūmūg pip, tu' yīpkutuk 'ohnāg. tu Topa tu' xak, pu hāpxop 'ūm hōm, 'ūyīy yūmūg hāpxopmā max, puxix yūmū'ā' hōm. ¹⁵ Yūmū yōg hām'āktux 'āpak hah, hu yūmū'ā' hōm putup.

¹⁶ Pēyā tikmū'ūn te' xape pēnāhā', ha hāpkummuk mīy miāx, yīy Topa te' xūygāp-tup, pāyāp xok putup'ah. 'Āpu Topa tu' xax, pu 'āxape hīnnā', puyīy tu' xok hok. Yā hāpkummuk miāx. Pēyā' xape te hāpkummuk xexka mīy, pūyā Topa tu' xax hok, puyī' hīnnā'. Yā' xok putup. ¹⁷ Hāpkummuk mīy'ax xohix te yāy pu hāpkummugāhā', pa 'ap xohix tep-tex'ah.

¹⁸ Topak-tok xop 'ap hāpxopmā kummuk pax'ah, Topak-tok te' pēnā max hah, yīy Hāmgāyāgnāg te' kummugā hok, ha yūmū'āte' yūmmūg.

¹⁹ Yā yumū' mūn Topa yōg, ha Hāmgāyāgnāg te Topa hā' puknōg xop xat.

²⁰ Yā Topak-tok nūn tap, tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg Topa xe'ēgnāg yūmmūg. Topa kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet, xik-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet. Yā Topa xe'ēgnāg, tu yūmūg kuxa hīnnāhā xe'ēgnāg.

²¹ 'Ūgkutok xop: Topa 'ūm komut nīm! Nōm pu nū'āktetex hok! Tu ta tu' kux.

YOĀM TE 'ŪN KUXA YŪM KA'OK'AX PU KAX'ĀMI' II

¹ Ūgmūn yā tik pēnā max'ax, tuk xape hex pu kax'āmi', xik xape kutok xop pu kax'āmi', 'āte nōm putup pax xe'e'. 'Ak puxet'ah. Yā tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu 'āp-tup pax kamah. ² Ūgmū'āte 'āp-tup pax, hāpxe'e tek mū kuxa kopa' xip hah. Yā' xip ka'ok mō kuma' mōg.

³ Pūyā yūmūg Tak Topa xa hāmaxnā', xix ākuxa ka', xix 'ākuxa māmā'. Pūyā-k-tok Yeyox Kunnix mūtik xa hāmaxnā', xi mō'āyāy xe'ēgnāg, hāmyok mīy tu'.

Tu hāpxe'e 'āktux, xix yāy putup pax 'āktux

⁴ Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux, yā 'āktok te hāmyok mīy, ha tikmū'ūn te' xuktux, ha kaxīy yūmūg Tak Topa te yūmūg xat, yīk kuxa hittup.

⁵ Ūkxape hex, 'ūyā yūmū yāy putup pax. Yā Topa te' xat tap, 'ūyā yūmūg yāy putup pax. ⁶ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix Topa yōg xat'ax mīy. Yā 'āte xe' xat'ax 'āktux, hu: "Ūyā yūmū yāy putup pax mōg kumak mōg," kaxīy.

⁷ Tikmū'ūn punethok te' nōy pu mō'āmā', tu hāpxexka xohix tu' pīp. Tu Yeyox Kunnix 'āktux, hu: "Ap tikmū'un kutok xe'e'ah," kaxīy. Yā Kunnix tu' gāy xop, tu yā' koit. ⁸ Ōg pa 'āti', ka 'āhām'ax xaxok, puyīy pexkox yōg hāpxop hā Topa xa pāgo.

⁹ Kunnix te hāmyūmmūgāhā', yā' puxi', pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg putup xūy, hu yāy pu hāmyūmmūg'ax puknōg yūmmūgāhā', puxix Topa nōm tikmū'ūn mūtik tu ti hok. Pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ax 'āpax, puxix Topa nōm mūtik 'ati', hak-tok te nōm mūtik tihi'. ¹⁰ 'Āha

tikmū'ūn nōy mōg, tu Kunnix yōg hām'āktux xe'e yūmmūgā hok, yīy ta 'āpet tu' xānā hok, pu mō'xip, xix hāmaxnā'ax 'āktux hok, nūy: "Pūyā Topa 'ākuxa yumūmā'," kaxīy. Ūxuktux hok. ¹¹ Yā tikmū'ūn te' kummuk xop pu hāmaxnā'ax 'āktux, puxi' kummuk xop mūtik hāpkummuk mīy.

Tu hām'āktux kux

¹² 'Āte xe xa hām'āktux putup, pa kax'āmi'ax hā 'āte 'ap hām'āktux putup'ah xa'. 'Ūgmōg putup 'āha, nūy xa hām'āktux, xa 'āxop yānān tu 'ā hām'āktux, 'ūyīy yūmūg kuxa hittup xexka'.

¹³ Topa te 'āxape hex yāy kutnāhā', hak-tok xop te xa 'āneo. Tu ta tu' kux.

YOĀM TE' XAPE 'ĀXET'AX GAX PU KAX'ĀMI' III

¹ Ūgmūn yā tik pēnā max'ax, tuk xape Gax pu kax'āmi', 'āte nōm putup pax xe'e'.

² Ūkxape', 'āte Topa tu' xak tap, puyīy xa hāmmāxñā', xayīy 'ākuxa hittup putuk 'āhittup. ³ Yūmūg xape nūn, tu 'āmūn 'āktux, hak kuxa hittup xexka', hak xape te xate hāpxopmā max 'āktux, xix xate hāpxaxok hok 'āktux, xix xate hāmyok mīy 'āktux, ⁴ yīk kuxa hittup, 'āmūn tek mūn hā 'ūgkutok tu'.

Tu Gax 'āktux max

⁵ Ūkxape: Yūmūg xape pu 'āhām max, xix yūmūg xape puknōg pu 'āhām max kamah. ⁶ Ha 'āmūn 'āktux, 'īhā' kuxa mām ka'ok xop yāykotīnnā' pip, xix xate 'āxape-tup pax 'āktux. Hōmhā 'āte xa' xak, xa nūhū 'āxape xop mō'nīynām, pu xe' mōg, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, 'āhittup hah, nūy 'āhā 'ātehet, nūy Topa kuxa hittupmā'. ⁷ Yā Kunnix pu' hām, tu hāpkumep, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu tikmū'ūn kuxa mām hok xop tu tayūmak pop 'ohnāg. ⁸ Yīy yūmū'āte nōm 'a tet'ax, nūy nōm xop mūtik yūmūg pupi' hām, nūy hām'āktux xe'e' 'āktux hāpxexka nōy tu'.

Tu Niot 'āktux, xix Nemēn 'āktux

⁹ Hōmā 'āte tappet kutōgnāg mīy, tu 'āxop kuxa mām ka'ok xop ha mō'kutnāhā', pa Niot tep-tup nōg, yāy pe'paxex xexka tu', tu 'āxop xat putup, ¹⁰ yīy 'āhak mōg, tu mōktuk xupep, tu Niot pu hām'āktux putup, tu' yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. Yāk mūg 'āktux kummuk, tu' koit xexka', Tu hāpxopmā kummuk kamah, tu' xape xop 'ap xānā'ah, nūy pet tu mō'xip. Tu' xat hok

kamah, pu yāy xape nōy xānā hok, ha' mīy, puxix' xat hok, pu yāykotīnnā tu' xip hok 'ūxape xop mūtik.

¹¹ Ūkxape,: 'Ānōy yōg hāpxopmā'ax max tat, tu hāpxopmā'ax kummuk kuxyā'. Yā Topa yōg xop te hāpxopmā max, pa tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, 'ap Topa 'ūm pēnā xet'ah.

¹² Ūxohix te Nemēn 'āktux max, ha hāmyok mīy, yīg mū'āte' xuktux max, ha xate' yūmmūg, yāg mū'āte hām'āktux xe'e'.

Tu 'āneo hōm

¹³ 'Āte xa hāpxopmā'ax xohix 'āktux'ax, pa tappet tu 'āte' mīy putup'ah, ¹⁴ Hu 'āte' hip, nūy 'āpēnā', 'īhā xa hām'āktux putup.

¹⁵ Pūyā Topa 'ākuxa yūmmā'. Yūmūg xape xohix te 'āneo. 'Āte yūmūg xape xop xaxok 'ohnāg, nōm xop te 'āmūtik pip. Hu xa' xak, xak mūn 'āktux, nūy yūmūg xape xohix pu' xuktux. Tu ta tu' kux.

YOT TE' KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

¹ 'Ūgmūn Yot, Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', yā Tiak hāk taknōy, tu xa kax'āmi', Topa te 'āxop xānāhā hah, ha Topa yūmūg Tak te mō'āyāy xe'ēgnāg, xix Yeyox Kunnix te 'āpēnānā' xip, nūy 'āpēnā max.

² Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix mō'āyāy xe'ēgnāg, xix 'ākuxa ka', ha mōktu yā 'ākuxa hittup xexka'.

Yot te mō'āmā'ax xop 'āktux

³ 'Ūkxape xop, 'āte 'āp-tup pax, tu xa kax'āmi', nūy 'ākuxa ka'ogā', nūy yūmūg xuxyā 'āktux. Yā yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat. Yiy 'āte nū mīy tappet, nūy mō'ānīnām, xayīy kuxa mām hok xop pu hām'āktux hā' nōy yānān. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xe'ēgnāg, tu 'ap xep 'āktux putup'ah. ⁴ Yā tik xop kuxa mām 'ohnāg, tu' xaptop hā' kuxa mām ka'ok xop kopa' tihī', tu Topa yōg tikmū'ūn pu' koit, tu hāmyūmmūgāhā', tu mō'āmā'ax hā hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hām'āktux xe'e hā' yānān hām'āktux nōy. Yā yūmū yōg Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', pāyā tik te koit xop te' nōy xop pu yā mō'āmā', nūy yāy putup'ax kummuk mīy, tu' nōy hā' xupxet pax, tu yūmūg xuxyā puxehnāg putup nōg, nōm te yūmū'ā hāmyūmmūgā xe'ēgnāg. Ha Topa yōg tappet te nōm tik te koit xop 'āktux tap. Yā Topa te' yōg hāpxopmā'ax kummuk 'āktux, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy tu pago. ⁵ 'Axop te hāmyūmmūg tap, pāyā' xaxok hok: Yā Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mōy hāpxexka 'Eyit kopah, ha hāmyāxatamuk

punethok nōg, 'Thā' kuxa mām hok xop kix. ⁶ Pexkox yōg nū'pok xop xohix, pāyā' yāg yīpkox 'ohnāg Topa pu', tu Topa 'āxet'ax xe'ēgnāg pa', nūy Topa yānān tu' xat, yāy xexka pe'paxex, tu' hitop hā yāy xexka pe'paxex, tu' xat kummuk nām, tu yāy xip'ax nīm. Yiy Topa gāy kāmānat kummuk xop tu', tu pexkox yōg kāmānat kummuk hā' gāy, tu pipkup māxap'ax hā' hīy ka'ok, ha nōm koa hok, ha kaxīy Topa te' kummuk xop mōgāhā', tu' tat, ha hāpkoxtap tu' mām, tu' hip, pu Topa' yānān tu' xūyā xexka', ha' xūy kuxyā 'ohnāg. ⁷ Tikmū'ūn te xa kōmēn Xonōm 'āktux, xix kōmēn Gōmōg 'āktux, xix kōmēnnāg te hāmhumnāg tu' pip 'āktux. 'Ūxohix kōmēn hittap. Ha' yōg tikmū'un xop te hāpxopmā kummuk pax kamah, nū'pok xop putuk, tu' nōy mūtik nōm kummuk pax, xi' nōy hā' xupxet. Yā kuxap te mō'hap mō'kuma' mōg, tu' xūyāhā'. 'Ūxaxok hok, xa 'āxop kaxīy 'āxūy hok.

⁸ Yā nōm te koit xop yāy yōnkup hā hāpxopmāhā', nūy yāy yīn kummugā', 'a Topa yōg hām'āktux 'ūm 'āpak'ah, 'ūyīpkox 'ohnāg tu', tu pexkox yōg nu'pok xop max māmōg kummuk. ⁹ Yā nū'pok xop yōg xat'ax yā Mīget, tu' ap nōy xop māmōg'ah. 'Āmhok. Hōmā Mīget te Hāmgyāgnāg pu hām'āktux, tu Mōyex yōg xokxax 'āktux, ha' nōy yānān, 'Thā Mīget māmōg 'ohnāg, tute: "Pūyā Topa 'āmānōg!" kaxīy. ¹⁰ Pa tik te' koit xop te māmōg, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. Tu hām yōg hāpxopmā'ax puxet yūmmūg, xokxop putuk, ha' nōg. ¹¹ Pūyā tu kuxānōg, nōm tik te koit xop! Tute tik hittap Kāyīy yōg putat kummuk hā' mōg, nūy yōg hāpxopmā'ax kummuk tat, tu tayūmak putup xūy, tik hittap Mana'ām putup, yīy hāpxopmā kummuk kamah. Hōmā Kone gāy Topa tu', ha Topa tep-tex, hāpkummuk mīy hah, ha tikmū'ūn

te hāpkummuk mīy kamah, Kone putuk, ha Topa te' kix kamah. ¹² Ha tikmū'ūn te' koit xop te 'āxop yōg 'āmuk xexka hā' mōg, tu kenmuk xo'op, tu mōktu paptux, tu' nōy xop pu' hupmāhā'. Tu yāy pe'paxex, pa' nōy 'ūm pe'paxex 'ohnāg. Yā texgōy xexka putuk, 'āmuuh te 'ūnōā mō'ka'ok. Tu mīnta kup kummuk putuk, yā hāmyāxatamuk xohix hā mīnta 'ohnāg taha', ha mīm kup putuk, tikmū'ūn te nōm xut hām kopah, ha yīpxatit te hāptopa tu' tap. ¹³ Tu kōnāg kox xexka gāy putuk, ha yāy mahapnām. Kaxīy tikmū'ūn te' koit te hāpxopmā'ax kummuk hā' hupmāhā'. Ha māyōnnāg 'ūm putuk, nōm te pexkox yōg putat xaxok, ha hitop hā hāpkumep, tu' xupep 'ohnāg, yīy Topa te' koit xop pu' pet, ha hāpkoxtap kopa' pip ka'ok, mō'kuma' mōg, tu' pip kux 'ohnāg, yā hāptupmā'ohnāg.

¹⁴ Mōnāyxop hittap xexka 'Ēnōg te Topa pupi hām'āktux, tu tik te māxap 'Anāo hā mōkputox. Yā 'Anāo tek-tok put, ha tehomik tok put, ha tehomik-tok put, ha tehomik-tok put, tu mōktu xohix te 7, ha mōkputox 'āxet'ax 'Ēnōg, tu tikmū'ūn te' koit xop 'āktux, hu: "Pēnā! Yūmūg xuxyā nūn, pexkox yōg nū'pok xop xohix te 1.000 punethok mūtik nūn, ¹⁵ nūy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' nūn, nūy kuxa mām hok xop yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy yōg hām'āktux'ax kummuk hā' kopit, Topa 'āktux kummuk ha' kopit putup, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu'," kaxīy.

¹⁶ Yā' koit xop yīy, yā' nōy nāg, hu yāy pupi' gāy nām, xi' nōy kuxep, tu yāy yōg putup'ax mīy, tu yāymūn xexka 'āktux, tu tikmū'ūn nōy pu' hitop hā hām'āktux, hu: "Āte 'āp-tup pax," kaxīy. 'Ūnōy yōg hāpxop pop'ax tu hām'āktux max, pāyā' kuxa kummuk!

Tute hāmyūmmūgāhā'

¹⁷ Pa 'āxop yā 'āhā 'āxape, yīy yūmūg xuxyā yōg mō'pok xop pe'āpaxeh, ha Topa pupi hām'āktux, ¹⁸ tu: "Hāmyāxatamuk xox putox mō'nāp-tup, 'īhā tikmū'ūn te' koit'ax nūn putup, tu xa hā yīxix kummuk. Yā nōm xop kuxa mām 'ohnāg, hu yāy putup'ax mīy," kaxīy. ¹⁹ Tu 'āxop gāyāp-tup, xayīy 'āyāy xatat. Yā Topa Koxuk pu' yīpkox 'ohnāg, pa yāy pup-xet yīpkox pip. ²⁰ 'Ūkxape xop, 'āpu 'āxop mō'kuma'āmōg Topa yōg putat hā, 'ākuxa mām ka'ok tu 'āmōg, nūy yāy ka'ogā'. Yā Topa te hām'āktux max xe'ēgnāg, tu 'ākuxa tupmāhā', xa 'ākuxa max. Topa te 'āka'ogāhā', xa Topa pu hām'āktux pax. ²¹ Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy hāpxopmā max nōm pu', 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hip, puyīy 'ākuxa ka', nūy 'ākuxa hīnnā xe'ēgnāg.

²² 'Āpu tikmū'ūn yāy kuxa yīkopit'ax xop 'ūm kuxa ka', yāp-tox 2. ²³ Tu' kuxa xakix putūmnāg, 'ūmām pu'uk tu'. Tikmū'ūn te kuxap tu hāpxop max mōy, ka mō'hap, hu' nōg, kaxīy 'ānōy xop kuxa ka' kamah, pu Topa yā 'ūkuxa ka xexka', pa 'ākuxānōg, ka 'ūyōg putup'ax kummuk te 'āmōgā', xa hāpkummuk mīy.

Tu Topa pu hām'āktux, nūy tu' xuktux max

²⁴ Topa te 'āpēnā'ax max, xa Topa yōg putat xak hok, tu 'ākuxa tupmā'ax, xa 'ākuxa max xe'ēgnāg, xix 'ākuxa hittupmā'ax, xa Topa keppa 'āpi'. ²⁵ Pūyā Topa yāp-xehnāg max xe'ēgnāg, xi' xexka xe'ēgnāg, xi' ka'ok xe'ēgnāg, xi' xohix xat xe'ēgnāg, yā hōmā xix hōnhā, xix hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā', mō kuma' mōg. Pūyā' xohix Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux. Hamūn!

TOPA TE YOĀM TU' MŪG YEYOX KUNNIX XIX HĀPXOP XOHIX

¹ Yeyox Kunnix te yūmū'ā' mūg hāpxop punethok, tu yāy mūn mūg, ha 'āte nōm kax'āmi tappet tu'. Topa te' xat, pu' mūg yāy yōg tikmū'ūn tu', yā yāy yōg kāmānat xop tu'. Hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn te nōm hāpxop xohix pēnāp-tup, ha Yeyox Kunnix te yūmū'ā nōm hāpxop xohix mūg. Kunnix te nū'kutnāhā pexkox yōg nū'pok xop, puyīy Yoām tu nōm mūg. ² Yoām te' pēnāhā, tu hāpxop xohix kax'āmi', yā' kax'āmi nū tappet tu'. Topa te' popmāhā', ha Yeyox Kunnix te tu' mūg, ³ ha tikmū'ūn te nū tappet mōkupix, puxix tu' kuxa hittup. Tikmū'ūn te nū tappet 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix tu' kuxa hittup. Nū tappet tu' kax'āmi hāpxopmā'ax, ha hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup.

Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te' 7

⁴ Ūgmūn Yoām, tu nū tappet kax'āmi Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te' 7 pu' hāpxexka 'Ax tu'. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop ha hāmmāxnā', nūy 'ākuxa māmā'. Hōnhā' xip Topah, tu ta' xip hōmā, tu ta' nūn putup.

Ha ta' pip 'ūkoxuk xohix te' 7 Topa keppah xix yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg keppah. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop pu hāmmāxnā', nūy 'ākuxa māmā kamah. ⁵ 'Ātep-tup kamah, pu Yeyox Kunnix 'āxop ha hāmmāxnā', nūy 'ākuxa māmā'. Yeyox te yūmū'a hāpxe'e xohix 'āktux. Yā Topak-tok te māxap xip tu' xok tāmnāg, tu putpu' hī', tu hām xexka yōg xat'ax xop xat. Tute yāy yūmūg xe'ēgnāg, tu' xok, hu yūmūg kuxa kummuk xit, tu kuxa

max mō'tat, 'ūyānān tu', ⁶ tu yūmūg mīy 'āmānex xop, yā Topa yōg xop. Tute yūmūg xat, ha yūmū'āte Topa pu hāpxopmā max, yā yūmūg 'ātak Topa pu hāpxopmā max. Yeyox Kunnix yā' max xe'ēgnāg, tu' max xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Hamūn.

⁷ Pēnā', 'ūnūn putup hāmgōy xexka kopah! Tikmū'ūn xohix xexka te' pēnāp-tup. Hōmā ha ta tikmū'ūn te pox xexka hā' xuhmīy. Yā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu potap-tup. Hamūn. Hā kaxīy.

⁸ Topa xexka 'ūka'ok, tu hām'āktux, hu: "Ūgmūn yā māxap xix ka'ax. Hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip. Ha ta' nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip putup. Hōnhāg xip, tu tak xip hōmā, tu tak nūn putup." Kaxīy.

Yoām te Kunnix pēnāhā'

⁹ Ha tak mūn yā 'ātaknōy Yoām. 'Āte' xūy hā tot, yā 'āxop putuk. 'Ūkxip Topa te nōm xat xop kopah 'āxop mūtik, tu Yeyox tuk xip ka'ok 'āxop putuk. Hōmā 'āte tikmū'ūn pu Topa 'āktux xix Yeyox 'āktux, ha tikmū'ūn tek mūg, tuk xix nūnte hām tot tu', ha kōnāg te' yīmap, yā hām tot 'ūxuxet'ax Pat. ¹⁰ Yenomīy 'īhā Topa Koxuk tek mōgāhā', pa 'āte yānmūn xupep'ax ka'ok 'āpak 'ūkxām tu', yā mīxux xop tut kaxyā'ax putuk, ¹¹ tu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūpēnā xop kax'āmi', tu tappet hōm Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7 pu', yā kōmēn 'Ep tu', xix kōmēn 'Exmīy tu', xix kōmēn Pek tu', xix kōmēn Tittit tu', xix kōmēn Xahat tu', xix kōmēn Pinanep tu', xix kōmēn Namnixet tu'." Kaxīy.

¹² Ha 'ūgyōkānām, nūy 'ūkxāmpa' pēnā', nūy nōm te hām'āktux pēnā'. Pa' pip kuyānām tat'ax xohix te' 7. Yā yānām 'āta yīxux hā' mīy kūyānām tat'ax. ¹³ Pa' xip nōm te Tikmū'ūn Kutok putuk kuyānām

tat'ax kote'. 'Ūyōg topixxax tox, tu' pata tu' kux, tu' tat 'ūkotex hīy'ax, yā yānām 'āta yīxux hā' mīy, ¹⁴ tu' xep-nok, yā kahnēn xep-nok putuk, pe tex xap ponnok putuk, tu' pa te kuxap xexka putuk, ¹⁵ tu' pata te kuyānām mō'yōn, yā pipkup monōn pukpex xexka putuk, tu' xutnuk. Tute hām'āktux ka'ok, yā xamoka xexka putuk. ¹⁶ Tu' yīpxe'e hā' tat māyōnnāg xohix te' 7, tu' yīkox tu' xupep mīkax xexka', yā' xox mut tix, tu' pa te kuyānām xexka mō'yōn, yā māyōn putuk mēynix 'ihā'.

¹⁷ Ha 'āte' pēnāhā', tuk nāhā 'ūpata yīkak, tuk xok putuk. Pa tik nūn, tu nūktuk yīmū' yīm xix, tu:

—'Ākuxa nōg hok. 'Ūgmūn yā māxap xi' ka'ax. Yā hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāpxop xohix 'ihāg xip. Ha ta' nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'ihāg xip putup. ¹⁸ 'Ūkxip. Hōmā 'ūkxok, pa pēnā' 'ūkhi putpu', tuk xip putup mōkumakmōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Ūgka'ok. 'Āte' xat, puxi' xakix 'ūxohix. 'Āte' xat hok, puxi' xakix hok. 'Āte xakix xop xat kamah. ¹⁹ 'Āpu hāmpēnā'ax kax'āmi yā hōnhā yōg hāpxopmā'ax kax'āmi xix hāptup yōg hāpxopmā'ax kax'āmi kamah. ²⁰ 'Āte xa' yūmmūgāhā hāpxop xaptop, yā tikmū'ūn te nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūpip māyōnnāg xohix te' 7 'ūgyīpxe'e kopah, ha' pip kūyānām tat'ax te' 7. Māyōnnāg te' 7 yā pexkox yōg nū'pok'ax te' 7, yā nōm te Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7 pēnāhā'. Ha ta kuyānām tat'ax yā kōmēn te' 7 yōg Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7. Kaxīy.

2

Kōmēn 'Ep yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

¹ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn 'Ep

yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi', hu:

“'Āte xa hām'āktux. 'Āte māyōnnāg te' 7 tat 'ūgyīpxe'e hā, tu hāpkumep kuyānām tat'ax yānām 'āta yīxux kote'. ² 'Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te hāpxopmā max punethok, tu Yeyox tu 'āxop pip ka'ok. 'Āte' yūmmūg 'āxop te' tot 'ohnāg tik kummuk. Tik kummuk te: “'Ūgmūg pip Yeyox yōg mō'pok xop kopah.’ Kaxīy. Pa 'āxop te yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' koit yūmmūg. ³ 'Āxop te hāmmax hip. 'Āxop yā yōgnū xop, hu 'āxop xūy, pa 'āxop te hāpxopmā max kux 'ohnāg. ⁴ 'Āxop te hāmmax mīy, pa 'āxop te hāpkummuk mīy kamah. Yā hōmā 'āxop tek putup pax max, pa hōnhā 'āmhok. ⁵ 'Āpu hāmpē'āpaxeh. Hōmā 'āxop te hāmmax mīy, pa hōnhā 'a kaxīy'ah. 'Āpu hāpkummuk mīy kux, nūy putpu mōg, nūy xe' mīy 'āxop te nōm mīy hāmāxap. Pa 'āxop te hāpkummuk kux 'ohnāg, kopxix 'āxop hak mōg, nūy xut 'ōg kuyānām tat'ax. ⁶ Pa 'āxop max, yā 'āxop tep-tup nōg Nīkonax xop yōg hāpxopmā'ax. 'Ātepxop nōg kamah. ⁷ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu.” Kaxīy.

Kōmēn 'Exmīy yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

⁸ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn 'Exmīy yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

“'Āte xa hām'āktux. 'Ūgmūn yā māxap xi' ka'ax. Yā hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'ihāg xip. Ha ta' nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'ihāg xip putup, tuk xok tāmnāg pa putpuk hi'. ⁹ 'Āte' yūmmūg 'āxop xūy. 'Āte' yūmmūg 'āxop putexop

'ohnäg, pa 'ämhok, 'äxop putexop xexka! 'Äte' yümmüg tikmü'ün te 'äxop 'äktux kummuk, tu hām'äktux hu: "Ügmüg yā Yoneo xop kopak pip.' Kaxīy. Pa 'ämhok, yā' koit, yā Hāmgâyâgnäg yög xop kopa' pip. ¹⁰ Hāpxip 'lhā 'äxop xüy'ax, pa 'äpu 'äkuxanög hok. 'Üxupax. Hāmgâyâgnäg te 'ög hāpxopmā'ax kopit putup, yā' xat putup, pu tikmü'ün 'äxop xeh kanet ka'ok kopah, ha 'äxüy'ax 'ämñy te' ¹⁰ hā. 'Äpu 'ātu pip ka'ok, hu mög hu yā 'äxakix, ha 'äte xa popmāp-tup 'āhi'ax kux 'ohnäg yög xexka xop yög kuxxax.

¹¹ Äyīpkox pip, nüy ta xupax Topa Koxuk te nöm 'äktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!

Tikmü'ün te xakixp-tup, tuk-nāy tu' mög putup Hāmgâyâgnäg pet tu', tu' xüy, pa' xut xop mög putup'ah." Kaxīy.

Kömēn Pek yög kuxa mām xop pu hām'äktux

¹² Tu xe:

—Äpu kax'āmi pexkox yög nü'kutnā'ax pu nöm te kömēn Pek yög Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Äpu kax'āmi, hu:

"Äte xa hām'äktux. Yögnü mīkax xexka xox mut tix xip.

¹³ 'Äte' yümmüg 'äpip'ax. Yā Hāmgâyâgnäg yög xexka xop yög mīmpe yüm'ax xip 'ög kömēn kopah, yā Hāmgâyâgnäg yā' xexka', tu' xat kömēn yög xop. 'Äxop 'ātu 'äpip ka'ok, hu yögnü putat max xak 'ohnäg. Hōmā' xip 'Ätip, yā yögnü kāmānat, tu 'ā tu' xip ka'ok, ha tikmü'ün tep-tex nōnte Hāmgâyâgnäg yög xip'ax tu', pa 'äxop te yögnü putat max xak 'ohnäg. ¹⁴ Pa 'äxop te hāpkummuk mīy, yā yäg pip nōnte, tu Manak yög hāmyümmüg tat. Yā hōmā Manak te 'Iyaet xop mögāhā', pu hāpkummuk mīy, yā xit'ax mähā tikmü'ün te topa komut xop pu

nöm popmāhā'. Tute tikmü'ün pu' yümmügāhā', pu' nōy hā xupxet kamah. ¹⁵ 'Üpip kama 'üyäg xop, tu Nikonax xop yög hāmyümmüg tat. ¹⁶ 'Äpu 'ög hāpkummuk mīy kux. 'Ükux 'ohnäg, koxpik mög, nüy yāykix nöm tikmü'ün mütik. Yā 'äte yāy kix putup mīkax xexka hā nöm xip 'ügyīkox kopah.

¹⁷ Äyīpkox pip, nüy ta xupax Topa Koxuk te nöm 'äktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!

'Äte pām mānā popmāp-tup 'üxut xop pu'. 'Äte nöm pu' popmāp-tup kama mīkaxxap ponnok, tu nöm yīmü' kak'amip-tup 'üxuxat'ax tup, ha nöm te' pop te 'äxet'ax yümmüg putup, pa' nōy te' yümmüg putup 'ohnäg." Kaxīy.

Kömēn Tittit yög kuxa mām xop pu hām'äktux

Tu xe:

¹⁸ —Äpu kax'āmi pexkox yög nü'kutnā'ax pu nöm te kömēn Tittut yög Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Äpu kax'āmi, hu:

"Äte xa hām'äktux. 'Ügmün yā Topak-tok, tuk pa te kuxap xexka putuk, tuk pata te kuyānām mö'yōn, tu pipkup monōn pukpex xexka putuk, tu' xutnuk. ¹⁹ 'Äte 'ög hāpxopmā'ax yümmüg. 'Äte' yümmüg 'äxop te' nōy putup pax, tu 'äxop te 'ātu 'äpip ka'ok, tu 'ā hāpxopmā max punethok, tu 'äxop te hāmmax hip punethok. Hōmā 'äxop te hāpxopmā kōnāmāhā', pa hōnhā 'äxop te hāpxopmā max punethok. ²⁰ Pa 'äxop te hāpkummuk mīy. Yā' xip nōnte 'ühün 'üxuxet'ax Yeyamet, tu hāpkummuk mīy, pa 'äxop te nöm hupmā 'ohnäg. Tute hām'äktux, hu: 'Topa te nügkutnāhā'. Kaxīy. Tu tikmü'ün pu hāmyümmügāhā', tu' koit, nüy yögnü kāmānat xop mögā', puyī' nōy hā' xupxet, puyī' xit tikmü'ün te topa komut xop pu nöm popmā'. ²¹ 'Äte' hip, tu 'ün kummuk pu'

popmāhā 'āmnīy xohix, puyīy hāpkummuk mīy kux, pa 'ap-tup'ah, yā' kux 'ohnāg. ²² Yīy 'āte 'ūn xat putup, puyīy mīmpe mō'yōn'ax tu' xhip ka'ok, tu' xūy xexka putup. Ha ta tik te nūmūtik xonnix, yā Yeyamet putuk, tu' xūy xexka putup kamah. Yā hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āte nōm mīy putup. Pa tik te hāpkummuk mīy kux, kopxi' mīy 'ohnāg. ²³ 'Āte Yeyamet kutok kix putup, ha mōktu' kuxa mām xohix xop te' yūmmūg putup, 'āte tikmū'ūn kuxa pēnāhā', xip-tox kopa pēnāhā', tu hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

²⁴ Pa 'āxop nōy te kōmēn Tittit tu' pip, tu' nōm hāmyūmmūg kummuk tat 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg 'ūxuxet'ax, hu: 'Hāmgyāgnāg yōg hāmyūmmūg xaptop.' Kaxīy. Pa tikmū'ūn te xa nōm yūmmūgā 'ohnāg, yīy 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. Nōmhā 'āte xa hām'āktux, 'ap 'āte 'āxop xat putup'ah 'ūxeheh, xayīy hāpxop nōy mīy. Puxix. ²⁵ 'Ūpip 'āxop yōg hāpxopmā'ax. 'Āpu 'ūxe' mīy, ha mōktuk nūn putpu'. ²⁶⁻²⁸ 'Āte' xat putup, puyīy xut xop hām xexka yōg xohix xop xat. Yā nōm te' mīy 'āte nōm putup ha mōktu hāmyāxatamuk xohix xop putox, ha 'āte' xat putup, puyīy nōm hām xexka yōg xohix xop xat. Yā nōm xat putup, 'īhā 'āte nōm xat kamah. Yōgnū 'ātak te' xat, 'ūyīy hām xexka yōg xohix xop xat. Yā Topa tek xexka mīy, hā kaxīy 'āte nōm xop xexka mīy putup, puyīy hām xexka xohix xop xat. Yā' xat ka'ok putup. Tik te nax koxyōy pipkup xexka tox hā. Hā kaxīy 'ūxat ka'ok putup. 'Āte nōm xat xop pu' hōm putup māyōnnāg xexka'.

²⁹ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!" kaxīy.

3

Kōmēn Xahat yōg kuxa mām xop

pu hām'āktux

¹ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu', nōm te kōmēn Xahat yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

"'Āte xa hām'āktux. 'Āte yāy yīm hā' tat 'ūkoxuk xohix te' ⁷ Topa yōg xix māyōnnāg te' 7. 'Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. Tikmū'ūn te hāmpe'paxex 'āxop hi', pa 'āmhok, 'āxop te' xakix xop putuk. ² 'Āpu yāy koxah. 'Āpu yāy ka'ogā', nūy hāpxopmā'ax ka'ogā', nūy hāpxopmā max hupmā hok.

'Āte' yūmmūg 'āxop yōg hāpxopmā'ax 'ap xe'e'ah Topa keppah, yā Topa pu' kummuk. ³ Hōmā 'ūnōy te xa hāpxop max yūmmūgāhā', ha 'āxop te' xupak. 'Āpu nōm pe'āpaxeh, nūy mīy, nūy 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax nōā'. Pa 'āxop yāy koxak 'ohnāg, kopxix 'ūgnūn putpu' xupxet nūn putuk, yā tikmū'ūn te xupxet hip 'ohnāg. Texīy 'ūgnūn? Hām'ūmhāg nūn? 'Āxop te' yūmmūg putup 'ohnāg. ⁴ Pa' yāg tihi Xahat tu', tu yōg topixax tup, yā xutputux 'ohnāg. 'Āxop te hāpkumep putup 'ūgmūtik, tu topixxax ponnok tat putup. Yā' max te kaxīy. ⁵ 'ūxut xop te topixxax ponnok tat putup, ha 'a 'āte' mōy putup'ah 'ūyōg xuxet'ax tappet tu', Topa te nōm kax'āmi', yā Topa te nōm tu' kax'āmi', tikmū'ūn 'āxet'ax nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. 'Āte hām'āktux putup, hu: 'Yōgnū tikmū'ūn nō'ōm.' Kaxīy. Yā Topa keppa 'āte nōm 'āktux putup xix pexkox yōg nū'pok xop keppah.

⁶ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!" Kaxīy.

Kōmēn Pinanep yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

⁷ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu', nōm te kōmēn

Pinanep yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi hu:

“Āte xa hām'āktux. 'Ūgmax xe'ēgnāg, tu 'āte hāpxe'e mīy, tuk yīm hā tat Namix yōg pipkup hāmyīnnīn'ax. Tute hāpxōn, ha ta tikmū'ūn te mōhāmyīnnīn yūmmūg 'ohnāg. Tu tu mōhāmyīnnīn, ha ta tikmū'ūn te hāpxōn yūmmūg 'ohnāg. ⁸ Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āte' yūmmūg 'āxop ka'ok kutōgnāg. 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā', ha 'āxop te' mīy, tu 'ātu 'āpip ka'ok. 'Āte xa hāpxōn, ha ta tikmū'ūn te mōhāmyīnnīn yūmmūg 'ohnāg. ⁹ Ūxupax. Ūpip Hāmgāyāgnāg nōnteh, tu hām'āktux, hu: “Ūgmūg pip Yoneo xop kopah.' Kaxīy. Pa yā' koit. 'Āte' xat putup, ha nōm nūn putup, tu nūktu hām tu' pip putup 'āxop keppah, tu' yūmmūg putup, 'āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg. ¹⁰ 'Āxop te yōgnū xat'ax mīy. 'Āte xa' xat, hu: “Āpu hāpxop max hip. 'Āpu putat max xak hok.' Kaxīy. Ha 'āxop te' mīy. Yīy 'āte 'āxop pēnā maxp-tup, ha ta' nūn putup hāpxop xohix kummuk, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. ¹¹ Hāpxip kutōgnāg 'ihāg mōg putup 'āxop hah. Ūpip 'ōg hāpxopmā'ax max. 'Āpu nōm pēnā ka'ok, nūy mīy kux hok, yīy ta' nōy te 'ap xupxet putup'ah. 'Ūxut xop yōg kuxxax yā 'ōgnū'. ¹² Āte' xut xop hā' mīy māykup putuk yāy pet yōg. 'Āte 'āxop ka'ogāp-tup, ha xate xek pet nīm putup'ah. 'Āte xut xop yīmū' kax'ānip-tup Topa 'āxet'ax xix Topa yōg kōmēn yōg 'āxet'ax kax'ānip-tup kamah, yā' xuxet'ax kōmēn Yenoyanēn Tup. Kaxīy. Yenoyanēn Tup te pexkox tu' yīxop-tup. 'Āte xut xop yīmū' kax'āmi putup 'ūyōg xuxet'ax tup kamah.

¹³ Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa'

kuxa mām xop pu'!” Kaxīy.

Kōmēn Namnixet yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

¹⁴ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn Namnixet yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

“Āte xa hām'āktux. 'Āte Topa tuk xip ka'ok, tu Topa yōg xat'ax mīy pax, yāg hup 'ohnāg, tu tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. Hōmā 'āte' mīy Topa mūtik hāpxop xohix. ¹⁵ 'Āte 'ōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āxop pukpex 'ohnāg xix xuxix 'ohnāg, yā 'āxop tek putup pax xexka 'ohnāg xik putuppax kutōgnāg 'ohnāg. 'Āteputup pe pukpex pe xuxix, ¹⁶ pa 'āxop pukpex miāx, yīy 'āte 'āxop yāy yīkox kopa mō'yōn. ¹⁷ 'Āxop te: “Ūgmūg pute xop xexka', tu hāpxop xohix xexka pip 'ūgmū yōg. 'Ak mū'āte hāpxop nōy putup'ah. Puxix.' Kaxīy. Pa 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg 'āxop yāy'īgā', xix 'āhittup 'ohnāg, xix 'āp-te xop 'ohnāg, xix 'āpa hok, xix 'āxax top. ¹⁸ Hōmā 'āte xa hām'āktux, hu: Mā, ha 'āte 'āxop mīy putup 'ūp-te xop xexka 'ākuxa kopah. Mā, nūy pop topixxax ponnok, nūy 'āxax top kummuk pak. Mā, nūy pop hehmēn 'āpa pu', nūy hāmpēnā', nūy hāmyūmmūg. ¹⁹ Āte mō tikmū'un yāy xe'ēgnāg, ha nōm te hāpkummuk mīy, ha 'āte: Kaxīy hok, yā' max'ah. Kaxīy. Tu nōm xūyghāhā'. Yā 'āte mō nōm yāy xe'ēgnāg. 'Āpu hāmpē'āpxeh, nūy hāpkummuk mīy kux. ²⁰ Ūxupax. 'Ūkxip hāmyīnnīn'ax yīkah, tu hām'āktux, hu: Hāpxon! Kaxīy. Tikmū'ūn 'ūm 'ūkopa' xip, tu' xupak, tu hāpxōn, kopxix mōnāy 'ūpet hā, tuk xit putup nūmūtik, ha' xit putup 'ūgmūtik.

²¹ 'Āte' xut xop xat putup puŷīy māhām 'ūgmūtik 'ūxexka xop yōg mīmpe yūm'ax yīmū', ha 'āte' xohix xat putup, yā nōm te' xat putup kamah, yāk mūn putuk putup. Hōmā 'āte' xut, tu hōnhāg yūm yōgnū 'ātak mūtik 'ūyōg mīmpe yūm'ax yīmū 'ūxexka xop yōg.

²² 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!' Kaxīy.

4

Topa 'āktux max pexkox tu'

¹ Hāpxip 'ihā 'āte' pēnāhā pexkox tu', ha hāmyīnīn'ax xōn, ha nōm yīy 'ūxeheh nōm te' 'ā hām'āktux hōmā, yā' yīy te mīxux xop tut kaxyā'ax putuk, tu hām'āktux, hu:

—Mā nūnte pexkox tu', ha 'āte xa mūg hāpxopmā'ax pip'ax hāpxip kutōgnāg 'ihā, yā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup! Kaxīy.

² Hāpxip 'ohnāg 'ihā Topa Koxuk tek mōgāhā', hak mōg, pa' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg, ha 'ōm te' yīmū' yūm, ³ tu' pa te mō kuyānām yōn, yā mīkaxxap takat putuk, yā mīkaxxap yax putuk, xix mīkaxxap xanōn putuk, ha ta' xip texxux, tu nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot, yā texxux yīxux, tu mīkaxxap 'exmēnat putuk. ⁴ Ha ta' pip kama 'ūxexka xop yōg mīmpe mām'ax xohix te' 24, tu nōm te' xat xakot, ha mīmpe mām'ax te' 24 yīmū' mām tik xexka te' 24, tu topixxax ponnok tat, tu' xexka xop yōg kuxxax yānām 'āta yīxux mō'tat, ⁵ ha nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax te kote' xip, ha ta nōnte tu' xupep yānām kō'āynām, xix hāmnāhūn, xix tex tūnāhā'. Ha ta' pip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppa kuyānām tat'ax xohix te' 7, tu yōg kuyānām pip, yā' koxuk te' 7 Topa yōg. ⁶ Ha ta' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppa kōnāg xexka', yā gahap putuk, yā mīkaxxap ponnok max putuk.

Ha ta 'ōm pip, tu nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot, yā yōnnā'ī te' 4, tu' pa pip 'ūkeppa xi' xāmpah. ⁷ Yā yōnnā'ī te' 4 ha yāp-xet te xoktut putuk, ha ta' nōy te mūnūytut kutok putuk, ha ta' nōy pa te tik pa putuk, ha ta' nōy te mōmōka putuk, tu topahah. ⁸ 'Ūxohix te' 4 yōg yīmāg pip. Yāp-xet yōg yīmāg xohix te' 6, ha' nōy yōg te' 6, ha' nōy yōg te' 6, ha' nōy yōg te' 6. Yōnnā'ī xohix pa xohix pip 'ūyīmap xi' kopah. Yōnnā'ī tek-te'ex hāptup tox hā xix 'āmnīy tox hā, tu' hup 'ohnāg, tu:

—Topah, 'āmax xe'ēgnāg, 'āmax xe'ēgnāg, 'āmax xe'ēgnāg. 'Āka'ok xexkanām, nūy hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. Hōmā 'āxip xix hōnhā 'āxip, tu 'ānūn putup. Kaxīy.

⁹ Hā kaxīy yōnnā'ī tek-te'ex nōm te' xat pu, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, yā nōm ti mōkuma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, ¹⁰ 'ihā tik xexka te' 24 te hām tu' xakux nōm keppah, tu' nōm 'āktux max, nūy nōm xexka mīy yāy kuxa kopah, tu yāy yōg xexka xop yōg kuxxax xex hām tu' nōm keppah, yā nōm te' xat keppah, tu:

¹¹ —'Āmūn yūmūg xuxyā', yā yūmū yōg Topah. 'Āmax, ha' xohix te' yūmmūg 'āmax xe'ēgnāg, xix 'āxexkanām, xix 'āka'ok xexkanām.

Hamūn, xate' xohix xexka mīy. Xatep-tup, yīy ta' pip 'ūxohix, tu' hi'.

Kaxīy.

5

Tappet tox xix Kahnēn Kutok

¹ Ha ta' pēnāhā 'āte, pa' xip tappet tox kīy xahix 'ūyīpxe'e kopah, yā nōm te' xat 'ūyīm kopah, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, ha tappet tox kīy xahix yīmū' pip kax'āmi'ax punethok 'ūkeppa xi' xāmpah, ha kīy'ax xohix te' 7 te tappet tox kīy.

² Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax

ka'ok, yā Topa yōg kāmānat, ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Pi'ā' xip nōm max, yā nōm te kīy'ax mep yūmmūg, nūy tappet tox ko'ah? Kaxīy.

³ Pa' xip'ah peckox tu' xix hām xexka tu' nōm max, yā nōm te tappet tox ko'ah, nūy kopa' pēnā'.

⁴ 'Ūkpotaha', yā' xip'ah nōm max, yā nōm te tappet tox ko'ah, nūy kopa' pēnā'. ⁵ Ha ta' xip tik xexka', tu' hām'āktux, hu:

—Āpota hok. Pēnā', 'Ūxip nōm ka'ok, tu xoktut putuk, yā xuxet'ax Yona xop yōg xoktut, yā Namix yōg xupepmā xop kopa' xip, yā tute' xut. Tute kīy'ax mep yūmmūg, nūy tappet tox ko'ah. Kaxīy.

⁶ 'Āte' pēnāhā', pa' xip nōm xuxet'ax Kahnēn Kutok. Kaxīy. 'Ūk-nīhā' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax yīmū', ha yōnnā'ī te' 4 te Kahnēn Kutok xakot, ha tik xexka te' 24 te Kahnēn Kutok xakot kamah, ha Kahnēn Kutok xok tap, payā' putpu' hi', tup-tox kup xohix te' 7, tu' pa xohix te' 7. 'Ūp-tox kup xi' pa yā koxuk te' 7 Topa yōg, yā koxuk mō'pok hāpxexka xohix tu'. ⁷ Ha ta' mōg Kahnēn Kutok, ha' xip tappet tox 'ūnōy yīm kopah, yā nōm te' xat yīm kopah, yā nōm yūm mīmpe yūm'ax yīmū', ha Kahnēn Kutok te tappet paha', ⁸ yā' paha', ha yōnnā'ī te' 4 te hām tu' pip Kahnēn Kutok keppah xix tik xexka te' 24 te hām tu' pip kamah Kahnēn Kutok keppah. Ha yōnnā'ī yōg 'ap pip, nūy yōg tutxit kaxyā', xix tik xexka xop te' kamah, tu' xohix yōg kānēy yānām 'āta yīxux pip kamah, nūy nōm kopa mō'hap 'ūkōnnōn, nūy tu' hax max 'āpep pepix. Hā kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop te Topa pu hām'āktux, ha hām'āktux te pepi' mōg. ⁹ 'Ūxohix tek-tex tup hāk-tex, hu:

—Āmax 'āpu tappet tox pa', nūy kīy'ax mep.

Hamūn, hōmā tikmū'ūn te 'āp-tex,

yā tikmū'ūn pupi 'āxok, nūy tikmū'ūn mōgā Topa hah.

Yā' xohix mōgāhā',

yā hep xohix xop yōg xop, xi' yīy'ax xohix yōg xop,

xix hām xexka xohix yōg xop, xix xop xohix.

¹⁰ 'Ūxohix te 'āmānex xop putuk, tu Topa pu hāpxopmā max.

Topa te nōm xat, yā' yōg tikmū'ūn, ha Topa yōg tikmū'ūn te' nōy xohix xat putup hām xexka tu'.

Kaxīy.

¹¹ 'Āte' pēnāhā 'ūxehēh, tu peckox yōg nū'pok xop 'āpak, yā' xohix te' 10.000 punethok xi' 1.000 punethok. 'Ūxohix te nōm te' xat xakot, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, xix yōnnā'ī te' 4 xakot, xix tik xexka te' 24 xakot. ¹² 'Ūxohix tek-tex ka'ok, hu:

—Hōmā tikmū'ūn tep-tex Kahnēn Kutok.

Pa hōnhā 'āxip, yā 'āmax, yā 'āka'ok nōynā'āmōg.

Xate' xohix yōg hāpxop pop. Xate hāpxohix yūmmūg,

ha' xohix te 'āmūn 'āpak, nūy 'āxexka mīy, nūy 'āmūn 'āktux max.

Kaxīy.

¹³ Ha ta' xupak 'āte 'ūhi xop xohix peckox tu' xix kōnāg xexka tu', yā xohix-tek, hu:

—Yā' max xe'ēgnāg nōm te' xat, nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm.

Yā' max xe'ēgnāg Kahnēn Kutok.

Yūmū'āte nōm pu' popmāhā hāpxop xohix.

Yūmū'āte nōm 'āktux max, tu nōm 'āpak,

tu' xexka mīy yā kuxa kopah.

Tute yūmūg xat putup mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

Kaxīy.

¹⁴ Ha yōnnā'ī te' 4 te:

—Hamūn! Kaxīy.

Ha tik xexka xop te hām tu' pip, tu' kuxa te' yēy, tu Topa 'āktux max xix Kahnēn Kutok 'āktux max.

6

Ūkīy'ax

¹ 'Āte xe' pēnāhā', ha Kahnēn Kutok te' kīy'ax māxap xak. Ha ta' xip yōnnā'ī puxet, nōm te' 4 xop kopa' xip. 'Ūyīy te tex tīnnā'ax putuk. Tute:

—Mā! Kaxīy.

² 'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok ponnok, ha nōm te' yīmū' yūm, tu pox kīy tat, ha' nōy te tu' hōm 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax yānām 'āta yīxux. Ha ta' mōg, nūy hām xexka pop xix yōg tikmū'ūn pop.

³ Ha ta xe' xak kīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā kīy'ax tix, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā' tix te hām'āktux, hu:

—Mā! Kaxīy.

⁴ Yīy ta' xupep kāmānok nōy, yā xuttah, ha 'ōm te' yīmū' yūm, ha' nōy te nōm ka'ogāhā', puyīy tikmū'ūn yāy kix kakīynāgā'. Ha nōm te kāmānok yīmū' yūm, tu' pop mīkax xexka tox. ⁵ Ha ta xe' xak 'ūkīy'ax Kahnēn Kutok te', yā' tikoyuk, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā tikoyuk te:

—Mā! Kaxīy.

'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok nōy, yā' mūnnīy. Ha nōm te' yīmū' yūm, tu' tat hāpxop mōmūg'ax. ⁶ Ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī te' 4 te hām'āktux, hu:

—Māyōn puxet ha' hām'ax yōg tayumak te' pop xuxnāg xe tox xap nit puxet pe xenat xap yōg nit tikoyuk. Pa' nōy hok 'ayet hep tox xix xupyāg mōy hok, yā nōnenex hok! Kaxīy.

⁷ Ha ta xe' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā 4, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā' 4 te:

—Mā! Kaxīy.

⁸ 'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok nōy, yā pap-nok putuk. Ha 'ōm te' yīmū' yūm, tu' xuxet'ax yā Xakix'ax, kaxīy, xix Hāmāyāgnāg Pet, kaxīy, tu kāmānok nōy pe' mōg 'ūyīkāgnāg. Ha' nōy te nōm kā'ogāhā', puyīy xat,

hām xexka yōg tikmū'ūn yōg yāg te' 4 yōg yāg puxet kix, yā tikmū'ūn te yāy kix kakīynāg putup, tu' putup xūy hā' xakix putup, tu hāmpakut hā' xakix putup, ha xokxop gāy te' kix putup.

⁹ Ha ta' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā' 5, ha 'āte' pēnāhā', pa' pip yāmīy xohix xokxop mō'hap'ax kakak. Hōnhā yā yāmīy, pa hōmā yā tikmū'ūn, tu hām xexka tu' pip, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, yīy ta tikmū'ūn gāy, tu' kix, ha' xakix, tu nōmhā yā' yāmīy, tu' pip xokxop mō'hap'ax kakak, ¹⁰ tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Topa, xatek mūg xat, yā 'āka'oknām. Xate' xohix xat. 'Āmax xe'ēgnāg, tu hāpxe'e mīy. Hām 'ūmhā xate hām xexka yōg tikmū'ūn yōg hāpkummugā'ax hā nōy yānān putup? Yā nōm tek mūg kix, hak xakix. Kaxīy. ¹¹ 'Ūxohix te' pop topixxax ponnok tox, ha' nōy te:

—Nāy, 'ūhip kutōgnāg, ha mōktu' xohix xexka nūn, tu nūktu' mōxaha nūnteh, yā Topa yōg kāmānat kamah, yā 'āxop putuk, yā 'āxape xop. Tikmū'ūn te nōm kix putup kamah, ha' xakix putup. Kaxīy.

¹² Ha ta' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā' 6, ha hām xexka nuhuknām, tu yāy pot, ha ta māyōn yāyhām-nīy, tu topixxax mūnnīy putux putuk, ha ta māyōn hex yāyhā xuttah, tu hep 'āta putuk.

¹³ Ha ta māyōnnāg te pexkox tu' yīxohoh, yā mīnta pik xakux'ax putuk, yā 'āmuuh xexka te' kup nuhuk, hā kaxīy putuk. ¹⁴ Ha ta' nōg pexkox, tu tappet tox kīy putuk, ha yīktix xohix xexka te yāy pip'ax nīm, tu ta' mōg xix hām tot kōnāg yōg xohix te yāy pip'ax nīm, tu ta' mōg. ¹⁵ Ha ta' pip 'ūxat'ax xop,

xix xexka xop, xix xonat xexka xop, xix 'ūp-texop xexka xop, xi' ka'ok xop, xix kāmānat xop, xix xuxyā xop. Yā' xohix xexka te yāy xaptop mīkaxxap xexka kakak xix

yīktix tu', ¹⁶ tu yīktix pu hām'āktux xix mīkaxxap pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūgmū yīmūg nāy, nūy 'ūgmū mō'nīy, nūy 'ūgmū xaptop, puyīy nōm tek mūg pēnā hok nōm te' xat, yā nōm te mīmpe yīmū' yūm, puyīy Kahnēn Kutok tek mūg yānān hok. ¹⁷ Yā hōnhā nōm gāy xexka'. Tep te' gāy'ax hā' tot putup? Yā 'ap hā' tot putup'ah. Kaxīy.

7

'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te' 144.000

¹ Hāpxip 'lhā 'āte' pēnāhā pexkox yōg nū'pok'ax te' 4, ha' pip hām xexka tu', ha yāp-xet xip nōntix tu' ha' nōy xip xot tu', ha' nōy xip māyōn mō'nā'ax tu', ha' nōy xip māyōn xupep'ax tu'. Yā' xohix te 'āmuuh mūg 'ūyīm hā, puyīy 'āmuuh mōkoux hok hām xexka tu', xix kōnāg xexka tu', xix mīmātik tu'.

² Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu māyōn xupep'ax tu' nūn, tu Topa yōg kax'āmi'ax tat, yā Topa xe'ēgnāg yōg, yā Topa hi xe'ēgnāg. Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux ka'ok yāy xape te' 4 pu'. Yā Topa te nōm 4 xop ka'ogāhā', puyīy hām xexka koxyōy xix kōnāg xexka koxyōy. ³ Ha nōm pexkox yōg nū'kutnā'ax te:

—Hōnhā' koxyōy hok hām xexka xix kōnāg xexka', xix mīhīm. Nāy, puk mū'āte' kax'āmi Topa yōg kāmānat xohix xexka kux tu'. Kaxīy.

⁴ Hā 'āte' xupak 'ūxohix texīy 'ūkux tu' kax'āmip-tup, yā Topa yōg xop, yā hep puxet 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te' 144.000, ⁵ yā Yona yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Ho'op yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Gat yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁶ xix 'Axe yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Nāptanix yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Mānāxex yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁷ xix

Xīmēām yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Nemi yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Ixakat yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁸ xix Yemonōm yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Yoye yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Meyamīy yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000. Yā xohix te' 144.000.

Tikmū'ūn xohix xexka'

⁹ Hāpxip 'lhā 'āte' pēnāhā', pa' pip tikmū'ūn xohix xexka', yā' xohix. Tep-te' mōkupix? Yā mōkupix yūmmūg 'ohnāg. Yā' pip punethok, yā xop xohix yōg, xix hep xohix xop yōg, xix hāpxexka xohix yōg xop, xi' yīy'ax xohix yōg xop. Yā' xohix tek-nīhā' pip nōm te' xat keppah, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, xix Kahnēn Kutok keppa' pip, tu' xohix te' tat topixxax ponnok tox, tu paxxap xux pop 'ūyīm hā, ¹⁰ tu' xohix te hām'āktux ka'ok, hu:

—Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu', yā Topa xexkanām, xix Kahnēn Kutok, tu' xat'ax yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām. Kaxīy.

¹¹ Ha pexkox yōg nū'pok'ax xohix xexka tek-nīhā' pip, tu nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot tik xexka te' 24 mūtik xix yōnnā'ī te' 4 mūtik, tu hām tu' pip, tu hām tu nūktettex, tu' pip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppah, tu Topa xexka mīy yāy kuxa kopah, tu:

¹² —Hamūn, 'āpu yūmū Topa 'āktux max mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa yā' max xe'ēgnāg, tu hām yūmmūg xexkanām mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te yūmū'ā' popmāhā hāpxop xohix, yīy yūmū'āte hām'āktux, hu: "Āmax. Puxix. Ūmax." Kaxīy. 'Āpu yūmū hām'āktux hā kaxīy hām yāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Āpu yūmū yāy yōg Topa 'āpax mōkumagmōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te hāpxop xohix yūmmūg tu' ka'oknām

hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn. Kaxīy.

¹³ Ha ta tik xexka puxet xip, tuk yīkopit, hu:

—Ū'ūm 'ōhōm, yā topixxax pon-nok tox tat? Hām 'ūm tu' nūn? Kaxīy.

¹⁴ Ha 'āte:

—Īntu', xate' yūmmūg. Kaxīy.

Ha:

—Yā hōmā 'ūyōg hāpxop kum-muk xexka', tu' xūy xexka', tu yāy yōg topixxax pix Kahnēn Kutok hep 'āta kopah, yīy topixxax ponnok. ¹⁵ Nōm xop pip Topa keppa xix Topa yōg mīmpe yūm'ax keppah. Topa pet kopa' pip 'āmnīy ĩhā xix hāptup ĩhā, ha nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm te nōm xop hā tep-tup. ¹⁶ 'A xe putup 'ūm pip putup'ah xix kōnāg putup pip putup'ah 'ūxeheh. Ha māyōn yānām ka'ok te nōm xop puk putup'ah 'ūxeheh, xix kuxap ka'ok te nōm xop puk putup'ah 'ūxeheh. ¹⁷ Hamūn, Kahnēn Kutok xip, 'ūxat'ax yōg mīmpe yūm'ax tu' xip, tu nōm xop pēnāp-tup, yā Kahnēn pēnā'ax max putuk, tu nōm mōgāp-tup hāmmax tu', xix kōnāg xupep'ax tu', ha yōg kōnāg te tikmū'ūn hīnnāhā', ha Topa te' pota pa hep xohix nagāp-tup. Kaxīy.

8

Ūkīy'ax, yā' 7

¹ Ha ta xe kīy'ax nōy xak Kahnēn Kutok te', yā kīy'ax 7, ha' yēy, yā hām'āpak 'ohnāg 'ot xahix hā.

² 'Āte' pēnāhā', pa' pip pexkox yōg nū'pok'ax te' 7 nōm te Topa keppa' pip, tu' pop mīxux xop tut te' 7, nūy kaxyā'.

³ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu kōnnōn mō'hap'ax yīka' xip. Tute'pop kugōy hax max yōg kōnnōn, nūy pugā', nūy kugōy yāy kotīnnā 'ūkuxa mām ka'ok xop yōg Topa pu hām'āktux mūtik, puyīy kugōy mōg pepix

Topa pu hām'āktux mūtik Topa hah. Ūpugāhā kōnnōn mō'hap'ax yānām 'āta yīxux yīmū' nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppah. ⁴ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te kōnnōn nū'xok kōnnōn mō'hap'ax yīmū', ha kōnnōn yōg kugōy mōg pepi' 'ūkuxa mām ka'ok xop yōg Topa pu hām'āktux mūtik, tu mōktu Topa tu' mōxaha', ⁵ ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te kōnnōn yōg kānēy paha', tu kōnnōn mō'hap'ax tu' paha kuxap, tu' xix kānēy kopah, tu mō'yōn hām xexka tu', yīy ta tex tīnnā punethok, ha yānām kō'āynām, ha hām xexka nuhuk, tu yāy pot.

Mīxux xop tut kaxyāhā'

⁶ Ha ta' pip pexkox yōg nū'pok'ax te' 7, tu' pop mīxux xop tut, nūy kaxyā'.

⁷ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax māxap te mīxux xop tut kaxyāhā', ha tex xap nū'nāhā xix kuxap hep 'āta mūtik tu nūktu: "Po," kaxīy hām xexka tu', ha' puk hām xexka yāg puxet, ha ta yāg tix puk 'ohnāg, ha mīm yāg puxet puk, ha ta yāg tix puk 'ohnāg, ha mīxux yīxux yāg puxet puk, ha ta' yāg tix puk 'ohnāg.

⁸ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy xip, yā' tix, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta pexkox tu' xip hāpxop, yā yīktix xexka putuk, tu kuxap xexka hā' puk, ha nōm te' paha', tu hām tu nū'yōn yīktix, ha ta' nāhā', tu nūktu: "Po," kaxīy, kōnāg xexka tu'. Ha kōnāg xexka yāg puxet te yāyhā hep 'āta', ha ta' yāg tix te yāyhā hep 'āta 'ohnāg. ⁹ Ha ta' xakix kōnāg xexka kopa' pip xop yāg puxet, ha ta' xakix 'ohnāg yāg tix, ha ta yāy koxyōy mīpkox yāg puxet, ha ta' yāg tix yāy koxyōy 'ohnāg.

¹⁰ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy pexkox tu', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax tikoyuk, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta pexkox tu' nāhā māyōnnāg, tu' puk, yā kuyānām ta'tax xexka

putuk. 'Ūnāhā, tu nūktu: "Po", kaxīy, kōnāg kox yāg puxet tu', ha ta' yāg tix hā mō'nā 'ohnāg, tu kōnāg xupup kox yāg puxet hā mō'nāhā', ha ta' yāg tix hā mō'nā 'ohnāg. ¹¹ Yā māyōnnāg 'ūxuxet'ax, tu: kohāgnāg'ax. Kaxīy. Ha kōnāg yāg puxet yāyhā kohāgnāg, ha ta yāg tix yāyhā kohāgnāg 'ohnāg, ha tikmū'ūn punethok te' xo'op, hu' xakix.

¹² Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy pexkox tu', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax 4, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha hāpxop te' kix 'ūyāg puxet māyōn yōg, xix māyōn hex yōg, xix māyōnnāg yōg, ha ta 'ūyōg yāg tix kix 'ohnāg, yīy ta' xohix te yāy yōg kuyānām yāg puxet xaxok, ha ta' yāg tix xaxok 'ohnāg, ha ta hām xexta tu hāpkoxtap hāptup yāg puxet, ha ta' yāg tix hāpkoxtap 'ohnāg, ha 'āmny te kaxīy kamah.

¹³ 'Āte' pēnāhā', pa' xip mōmōka', tu' topaha pepi' mōg, tu hām'āktux, hu:

—Hāpkummuk! Hāpkummuk!
Yā' kummuk xexka hām xexka xohix xop yōg, ha pexkox yōg nū'pok tikoyuk nōy te mīxux xop tut kaxyāp-tup. Kaxīy.

9

¹ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy pexkox tu', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax 5, tu mīxux xop tut kaxyāhā'. 'Āte' pēnāhā, pa' xip māyōnnāg hām xexka tu'. Yā hōmā nōm te pexkox tu' nāhā'. Ha' nōy te tu' hōm pipkup mōhāmyīnnīn'ax hāpkox tox xexka yōg, ² ha māyōnnāg te hāpxōn, ha kugōy xexka xupep, yā 'āmuk'ax xexkanām yōg, tu kugōy te māyōn yānām pak, ha yāykote hāpkoxtap. ³ Ha ta' pip kunihit kugōy kopah, tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha hām xexka tu', ha' nōy te kunihit ka'ogāhā', ha' ka'ok, yā xokpatakuhmīy putuk. ⁴ Ha' nōy

te' xat, pu xux mā hok, xix mīm xux mā hok, xix mīxux puk mā hok, pa' xat, pu tik kute'ex. Hamūn, yā' pip 'ohnāg Topa yōg kax'āmi'ax nōm tik tu'. ⁵ 'Ūxat, pu kunihit tik kix hok, pa' xat, pu tik kute'ex māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā, tu' xūygāhā', yā xokpatakuhmīy te' xuhmīy putuk. ⁶ Ha māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā' xūy tihik, tup-tup 'ūxakix, pa' xakix 'ohnāg, 'a' xakix putup'ah.

⁷ Yā kunit te xonat yōg kāmānok putuk, nōm te' yāy kix. Tup-tox hā mō'tat 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax yānām 'āta yīxux putuk, tu' payīn te tikmū'ūn payīn putuk. ⁸ Tu' xe te 'ūn xe putuk, tu' xox te xoktut xox putuk, ⁹ tu' kep xax te xonat yōg kepxax putuk, yā pipkup hā' mīy, tu' yīmāg payāhā te hāmnhūn xexkanām putuk, yā xonat xop yōg kāmānok hāmnhūn putuk, xix hāpxop yīkūy'ax te hāmnhūn putuk, yā xonat yōg hāpxop yīkūy'ax, ¹⁰ tu' nā'kup xox te xokpatakuhmīy nā'kup xox putuk, tu' nā'kup xox te tik xūygāhā māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā. ¹¹ Ha ta' xip kunihit xop yōg xexka', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax. Tute hāpkox tox xexka pēnāhā', yā' xuxet'ax 'Amanōm, yā 'Emeneo xop yīy'ax kopah, xi' xuxet'ax 'Apōyām, yā Genex yīy'ax kopah. Yā tikmū'ūn yīy'ax kopah, hu' ūkoxyōy'ax. Kaxīy.

¹² Tu ta' kux hāpkummuk māxap, ha' nūn putup hāpkummuk nōy tix.

¹³ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy pexkox tu', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax 6, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha 'āte' yānmūn xupep'ax 'āpak, yā xokxop mō'hap'ax yōg xup'ax tu' nūn, yā xokxop mō'hap'ax yānām 'āta yīxux xip Topa keppah. ¹⁴ Ha yānmūn xupep'ax te pexkox yōg nū'kutnā'ax pu hām'āktux, yā nōm te' 6 pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyīm ko'a', pu mōg pexkox yōg nū'pok'ax te' 4, nōm pip kōnāg

kox 'Eppanat künāpah. Kaxīy.

¹⁵ Ha 'īm ko'a', pu mōg. Nōm te' hip nōm 'ot, xix nōm hāptup, xix nōm māyōn 'ānuk, xix nōm hāmyāxatamuk. 'Ūhip, nūy tikmū'ūn yāg puxet kix, puyīy tu xakix, ha ta' yāg tix kix 'ohnāg. ¹⁶ Ha 'āte' xupak 'ūxohix nō'ōm, yā xonat te kāmānok yīmū' mām, yā xonat xohix te' 200.000.000. ¹⁷ Ha 'āte' pēnāhā, tu kāmānok pēnāhā xix nōm te' yīmū' mām, ha yōg kep xax pip, yā' xutta te kuxap 'āta putuk, xix yīxux te mīkaxxap xapit putuk, xix xutta yīxux te mīkaxxap 'ūxop putuk. Ha kāmānok putox te xoktut putox putuk, ha' yīkox kopa' xupep kuxap xix kugōy xix mīkaxxap 'ūxop. ¹⁸ Yā hāpxop xūygā'ax tikoyuk pip, yā kuxap, xix kugōy, xix mīkaxxap 'ūxop, tu tikmū'ūn yāg puxet kix, ha' xakix. Ha ta' yāg tix kix 'ohnāg. ¹⁹ Ha kāmānok te' yīkox hā' nōy kix, xi' nāgkup hā' kix kamah. Yā' nāgkup te kāyāp-tox putuk, ha' xox pip, tu nōm hā' tu tikmū'ūn putop.

²⁰ Ha ta' pip 'ūhi xop. Yā hāpxop xūygā'ax te nōm kix 'ohnāg. Nōm xop te hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, tu yāmīy puk-te'ex kux 'ohnāg, tu topa komut xop pu nūktettex kux 'ohnāg, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy topa komut xop, xix yānām ponnok hā' mīy, xix pipkup monōn hā' mīy, xix mīkaxxap hā' mīy, xix mīm hā' mīy. Yā topa komut xop te hāmpēnā 'ohnāg xix hām'āpak 'ohnāg, xix hāpkumep 'ohnāg. ²¹ Tikmū'ūn te' nōy kixpax, pa yāyhāhup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, tu mīm mīy, tu' hup 'ohnāg, tu' nōy hā xupxet, tu hāpxop xupxet, tu' hup 'ohnāg.

10

Tappet tox kīy kutōgnāg

¹ Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax ka'ok pexkox tu', tu kugōy tat, yā topixxax putuk, tu

texxux tep-tox xakot, yā' kuxxax putuk, tu' pa te māyōn putuk, tu' kup te kuxap putuk, tu ta' yīxohoh. ² Tu tappet tox kīy kutōgnāg tat 'ūyīm kopah, ha' pata xe'e te kōnāg xexka tonnok, ha' pata nōy te hām tonnok, ³ ha' yīy ka'ok, yā xoktut punethok yīy'ax putuk. 'Ūyīy ka'ok, ha tex tinnā'ax xohix te' 7 te' yānān. ⁴ 'Ūyīy kux, ha 'āte' kax'āmi putup, pa 'ōm yīy pexkox tu', ha 'āte' xupak, ha hām'āktux, hu:

—'Āpu hām'āktux xaptop. 'Āpu textinnā'ax yōg hām'āktux kax'āmi hok. Kaxīy.

⁵ 'Āte' pēnāhā pexkox yōg nū'kutnā'ax te kōnāg xexka tonnok xix hāhām, ha' yīm pepi' xix, ⁶ tu hām'āktux, hu:

—Hāpxip kutōgnāg 'lhā' nūn. Topa te yōgnū hām'āktux yūmmūg, yā Topa te' yūmmūg, yā Topa hi mōkuma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, tu pexkox mīy xix yāykoteh, xix nōm kopa' pip xop, xix hām xexka mīy, xix nōm tu' pip xop, xix kōnāg xexka mīy, xix nōm te kopa' pip xop. ⁷ Hōmā Topa te Topa pupi hām'āktux xop pu hām'āktux xex, yā hāpxop xaptop. Hāpxip kutōgnāg 'lhā Topa te nōm hāpxopmāp-tup, ha pexkox yōg nū'pok'ax te' 7 te mīxux xop tut kaxyāp-tup. Kaxīy.

⁸ Ha ta xe' yīy pexkox tu', ha 'āte' xupak, ha hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy pa tappet tox nōm xip pexkox yōg nū'kutnā'ax yīm kopah nōm te kōnāg xexka tonnok xix hāhām. Kaxīy.

⁹ Ha tak mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax hah, tu:

—'Ā' hōm tappet tox kīy kutōgnāg. Kaxīy.

Ha:

—'Ūpa, nūy mā'. Xate' māhā', ha' yāyhā' xūy putup 'ātex kopah, pa' xuxpex 'āyīkox kopah, yā pukhep putuk. Kaxīy.

¹⁰ Ha 'âte' paha tappet tox 'ügyĩm kopah, tu' mähã', ha' xuxpex 'ügyĩkox kopah, yã pukhep putuk. 'Äte' mähã', ha häpxip 'ihã' xũy 'üktex kopah. ¹¹ Ha tute:

—Xate Topa yög hãm'äktux pop. Xate hãm'äktux putup tikmũ'ün xohix pu', xix häpxexka xohix xop pu', xi' yĩ'ax yög xohix xop pu', xix häpxexka xohix yög tik xat'ax xohix pu'. Xate hãm'äktux putup, häpxop kummuk nũn. Kaxĩy.

11

Tik tix te Topa yög hãm'äktux 'äktux

¹ Ha' nõy te 'ã' hõm mõhãmũg'ax tox, tu:

—Äpu mõ Topa pet xexka mũy, nõy mën xohix texĩy yũmmũg, xix xokxop mõ'hap'ax yög mën kamah. Äpu mõkupix 'üxohix te Topa keppa nõktettex Topa pet xexka kopah. ² Pa 'äpu mõ hãm mũy hok hãm nuhnõg Topa pet xexka kũnãpah, yã Topa pet xexka yĩkãgnãg hã. Hamũn, Topa te hãm hõm Yoneo xop kũnãpa pip xop pu', ha nõm te hãm tonnok putup mãyõn 'ãnuk xohix te' 42 hã, xix kõmën xe'ëgnãg tonnok putup kamah. ³ Äte mõ'pok putup tik tix, puyĩy yõgnũ hãm'äktux 'äktux hãm xexka tu'. Nõm te topixxax kummuk mõ'tat, nõm häg tu xago. Hamũn, yã' kuxa hittup 'ohnãg, yã tikmũ'ün te häpkummuk mĩy. Nõm te Topa yög hãm'äktux 'äktux putup 'ãmñĩy xohix te' 1260 hã. Kaxĩy.

⁴ Yã Topa yög hãm'äktux tat'ax tix te mĩm kup 'onimet tix putuk, xix kuyãnãm tat'ax tix putuk. Nõm te hãm xexka yög xat'ax xexka keppa pip putup. ⁵ Tikmũ'ün 'üm te nõm tik tix kute'ex kummuk, puxix tik tix yĩkox kopa' xupep kuxap, nõy puknõg gãy xop kummuk koxyõy, nõy nõm kix, ha' xakix putup. ⁶ Topa te tik tix ka'ogãp-tup, ha nõm te' xat putup, hu pexkox mõ'nĩy, yĩy

tex tip-tup 'ohnãg, ha tik tix te Topa yög hãm'äktux 'äktux putup. Ha Topa te tik tix ka'ogãp-tup, ha nõm te' xat putup, yĩy ta kõnãg xupup kox xohix yög kõnãg te yãyhã hep 'ätap-tup. Ha Topa te nõm ka'ogãp-tup, puyĩy hãm xexka kix, yĩy ta' nũn putup häpxop kummuk xohix, tik te nõm putup.

⁷ Tu ta Topa yög hãm'äktux 'äktux kux, ha ta häpkox tox xexka kopa' xupep xok xexka', nõy tik tix mütik yãy kix, tu' xat putup, tu' nõy kix putup, ha' xakix, ⁸ ha' yĩn pip putat kopa kõmën xe'ëgnãg kopah, yã tikmũ'ün tep-tex Yeyox mĩpkupnix yĩmũ' kõmën xe'ëgnãg tu'. Yã kõmën yög tikmũ'ün te häpkummuk mĩy. Yã kõmën 'äxet'ax Xonõm Putuk xix 'Eyit Putuk. ⁹ 'Üxohix xop te tik tix yĩn pãnãp-tup 'ãmñĩy tikoyuk xix xahix hã. Hãmũn, 'üxat putup, pu nõ häpkot hok. 'Üxohix te' pãnãp-tup, yã hãm xexka yög xohix xop, yã' hep xohix xop xix yĩ'ax xohix xop, xix xop xohix, ¹⁰ tu hãm xexka yög tikmũ'ün xohix kuxa hittup putup, 'üxakix tik tix hah. 'Üxohix kuxa hittup, tu yãy pu häpxop max hok popmãp-tup. Hamũn, nõm tik tix te Topa pupi hãm'äktux, tu' xat, pu hãm xexka yög tikmũ'ün xũygã'. ¹¹ Pa 'ãmñĩy tikoyuk nõg, 'ihã Topa te tik tix kopa xitxok, nõy putpu' hĩnnã', yĩy tak-nĩhã' pip, ha' xohix te' pãnãhã', hu' yĩpkutuk xexkah, ¹² ha tik tix te' xupak, pa nõm te' xãnã ka'ok hu:

—Mã nũnte pepi'. Kaxĩy

Ha ta' mõg tik tix pepi', tu hãmgõy xexka hã' mõxaha', tu ta' mõg pepi' pexkox tu', ha ta' pip 'ügãy xop hãm xexka tu', tu' pãnãhã'. ¹³ Ha hãm nuhuk xexka', tu' yãy pot, yĩy ta kõmën yãg puxet koxyõy, ha ta' yãg te' 9 koxyõy 'ohnãg, yĩy ta tikmũ'ün xohix te' 7.000 xakix hãm nuhuk hã. Ha ta tikmũ'ün nõy kuxanõg, tu pexkox yög Topa 'äktux max.

¹⁴ 'Ūnōg hāpkummuk tix. 'Ūpēnā', 'ūnōy nūn.

Mīxux xop tut kaxyāhā'yā' 7

¹⁵ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā pexkox yōg mōkutnā'ax 7, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta' yīy ka'ok pexkox tu', hu:

—Yūmūg xuxyā xexka te' xohix xat, yā Kunnix te' xat hāpxexka xohix yōg xexka xop, xix yōg tikmū'ūn, tu nōm xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Kaxīy.

¹⁶ Ha ta' pip tik xexka te' 24 pexkox tu', tu' xexka xop yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām, tu ta' yok, tu Topa pu nūktetex, ¹⁷ tu:

—Topa xexka', 'āka'ok, yā 'āxip mōkuma'āmōg hōnhā xix hōmā. 'Āmax, 'āka'ok xexka', tu hōnhā 'āxexka', yā tikmū'ūn xohix xat kōnāmāhā'. ¹⁸ Ha Topap-tup nōg xop 'ūgāy xexka', yā' yūmmūg 'āgāy hōnhā, tu xakix xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Nōmhā xate 'ōg kāmānat xop pu hāpxopmā maxp-tup, xix tik te 'āpupi hām'āktux xop pu hāpxopmā maxp-tup, tu 'ōg tikmū'ūn pu hāpxopmā maxp-tup, nōm te 'āyīpkutuk, yā' xexka xop xik-tōgnāg xop. Nōmhā xate' koxyōy putup nōm te hām xexka koxyōy. Kaxīy.

¹⁹ Ha ta' xōn Topa pet xexka pexkox kopah, pa' pēnāhā 'ūkopa Topa yōg pa'ax yōg mīpkox. Ha ta yānām kō'āynām, ha tex tūnnā xe xexka', tu tex xap nū'nāhā', ha ta hām xexka nuhuk punenhok.

12

'Ūhūn xix xok xexka 'āta'

¹ Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip 'ūhūn, ha hāpxopmāhā'. Yūmū'āte' pēnāhā', hu' yūmmūg hāpxopmā'ax nūn putup. 'Ūn te māyōn tat, yā topixxax putuk, ha māyōn hex xip 'ūpata kakah, ha māyōnnāg te' 12 te yōg kuxxax putuk. ² 'Ūn tek-tok

xuk, tu' put putūmnāg, hu' xūy, hu' potaha'.

³ 'Āte 'ūn pēnāhā', pa' xip xok xexka 'āta', tu': Kēm. Yā' xexka nām, pa kaxxexka putuk. 'Ūp-tox xohix te' 7, tup-tox kup xohix te' 10, ha' xat'ax xexka yōg kuxxax te' 7 pip 'ūp-tox xohix yīmū'. ⁴ Xok xexka 'āta te' nāgkup hā' paha māyōnnāg yāg puxet, ha' yāg tix pop 'ohnāg, tu hām xexka tu' mō nōy yōn, ha mōktu: Po. Kaxīy. Ha 'ūn tek-tok put putup, ha ta' nūn xok xexka 'āta, tu nūktu 'ūn keppa' xip, nūy kutok mā', ⁵ ha 'ūn tek-tok pit put, yāk-tok te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix xop xat putup, yā pipkup tox xexka hā' xat putup, yā' xat ka'ok putup. 'Ūk-tok put, ha hāpxip 'ohnāg ha ta 'ōm xip, tuk-tok paha', tu nōm mōgāhā pexkox tu', yā Topa ha' mōg xix Topa yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu'. ⁶ Ha ta 'ūn mōxupaha' hām nak tu'. Yā Topa te 'ūn pu' xip'ax mīy. Ha Topa te nō tehe 'āmnīy xohix te' 1260 hā.

⁷ Ha ta' yāy kix kakīynāg pexkox tu' Mīget mūtik xok xexka 'āta xix Mīget yōg pexkox yōg nū'pok xop mūtik. ⁸ Nōm te xok xexka 'āta putyōn pexkox kūnāpa'. ⁹ 'Ū'ūm xok xexka 'āta'? Yā Hāmgyāgnāg, yā Xatanāy. Yā tute hām xexka yōg xohix xop pu' koit pax. Yā' putyōn pexkox kūnāpā', xix yāy yōg pexkox yōg nū'pok xop, yā yōg xape xop, ha' yixohoh, tu nūktu hām xexka tu' mōxoha'.

¹⁰ Ha 'āte' xupak, pa' yīy ka'ok pexkox kopa hu:

—Hōnhā Topa te tikmū'ūn mōy hāpkummuk kopah. Hōnhā tikmū'ūn te' pēnāhā 'ūka'ok Topah, yā' xexka'. Hōnhā Topa yōg Kunnix te' xohix xat! Hāmūn, hōmā Hāmgyāgnāg xip pexkox tu', tu Topa mūtik hām'āktux, hu: "Topa kopa kuxa mām xop te hāpkummuk mīy." Kaxīy. Yā 'āmnīy xohix hā hām'āktux te kaxīy xix hāptup xohix

hã. Pa' putyõn pexkox künâpah.
 11 Hõmã ha ta yũmũg xape xop
 te' xut, ha ta Hãmgâyãgnãg te'
 xut 'ohnãg. Yũmũg xape xop te'
 xut Kahnën Kutok hep 'ãta hã
 xix hãm'ãktux xe'e hã, tu' xakix
 yĩpkutuk 'ohnãg. 12 Pexkox yõg xop,
 'ãpu 'ãkuxa hittup! Pa hãm xexka tu'
 kummuk xexka' xix kõnãg xexka
 tu', yã Hãmgâyãgnãg te hãm xexka
 tu' xupep. 'Ûgây xexka'. Tute'
 yũmmũg hãpxip kutõgnãg puxix tu'
 kux. Kaxĩy.

13 Ha xok xexka 'ãta te' pẽnãhã',
 yã hãm xexka tu' xip. Pa' xip 'ũhũn,
 tuk-tok pit put. Ha ta 'ũn yĩnnãhã'
 xok xexka te'. 14 Pa 'õm xip, tu
 'ũn pu' yĩmãg tix popmãhã', yã'
 xexka 'ũyĩmãg, yã mõmõka yĩmãg
 putuk. Ha ta topaha pepix 'ũhũn,
 tu' mõg, tu mõktu' xupep hãm nak
 tu', ha' nõm nõy te 'ũn hã' tehe'
 hãmyãxa'amuk tikoyuk xix xahix
 hã, ha xok xexka 'ãta te' xũygã
 'ohnãg. 15 Yã xokxexka 'ãta yĩyokox
 kopa' xupep kõnãgkox, nõy 'ũn
 mõgã'. 16 Pa hãpxexka te 'ũn hã'
 tehe', tu yã pot, ha kõnãg te hãpkox
 hã mõ'nãhã', 17-18 yĩy ta' gãy xok
 xexka 'ãta', tu ta' mõg, nõy yãykix
 'ũn xupepmã xop mütik, xix Topa
 yõg xat'ax mĩy xop xohix mütik,
 xix Yeyox yõg hãm'ãktux xe'e 'ãpak
 xop mütik, tu' xip hãm kux tu' xok
 xexka 'ãta'.

13

Xok xexka tix

1 'ãte' pẽnãhã', pa' xip xok xexka
 nõy, ha' xip kõnãg xexka kopah,
 tu' xupep, tu ta' mõg, tup-tox kup
 xohix te' 10, tup-tox xohix te' 7, ha
 xat'ax xexka yõg kuxxax te' 10 tat
 'ũp-tox kup te' 10 yĩmũ', ha xuxet'ax
 kummuk kax'ãmi 'ũp-tox yĩmũ'.
 2 Yã xok xexka te neppat putuk,
 yã hãmgây kõmnãg putuk, tu' pata
 te 'ux pata putuk, tu' yĩkox te
 xoktut yĩkox putuk. Ha xok xexka
 'ãta te xok xexka xexkanãhã', tu

ka'ogãhã', pu' xat. 3 Pa xok xexka
 putox puxet xok putuk, pa hãpxip
 'ĩhã' hittup, yĩy ta' yẽy hãm xexka
 yõg tikmũ'ũn xohix, hu xok xexka
 putup, hu' pe' mõg, 4 tu xok xexka
 pu nũktettex. Hamũn, xok xexka
 'ãta te xok xexka xexkanãhã', tu'
 ka'ogãhã', ha tikmũ'ũn te xok
 xexka pu nũktettex, tu:

—Yã xe'ẽgnãg xok xexka'. Yã'
 ka'ok xexka'. Tep-te yãykix putup
 xok xexka mütik? Yã yãykix
 putup'ah. Kaxĩy.

5 Ha' tux hok, ha xok xexka te
 hãm'ãktux kummuk xexka mãyõn
 'ãnuk xohix te' 42 hã, tu' xat pax
 kamah, 6 tu Topa 'ãktux kummuk
 kõnãmãhã', xix Topa yõg xip'ax
 'ãktux kummuk, xix pexkox tu' pip
 xop 'ãktux kummuk. 7 Ha ta' tux
 hok, ha xok xexka te yãykix Topa
 kopa kuxa mãm xop mütik, ha xok
 xexka te' xut. Ha' tux hok, ha xok
 xexka te' xat 'ũhep xop xohix, xix
 hãpxexka xohix yõg xop, xix 'ũyĩy'ax
 xohix yõg xop, xix xop xohix. 8 Hãm
 xexka yõg xohix xop te xok xexka
 pu nũktettex. Hõmã ha ta hãm
 xexka xip'ah, ha Topa te yã yõg
 xop 'ãxet'ax kax'ãmi', yã Topa kopa
 kuxa mãm xop 'ãxet'ax kax'ãmi yã
 yõg tappet kopah, pu tu hi xe'e, ha'
 kux 'ohnãg, yã Kahnën Kutok yõg
 xop nõ'õm. Yã tikmũ'ũn te Kahnën
 Kutok putex. Pa' nõy xop pip, ha'
 xuxet'ax kax'ãmi 'ohnãg nõm tap-
 pet tu'. Nõm xohix te xok xexka pu
 nũktettex.

9 'Ayĩpkox pip, 'ãpu xupax. 10 Topa
 te' xat, puxix tikmũ'ũn Topa kopa
 kuxa mãm xop pop putup, nõy
 mõgã yã yõg hãm tu'. Pa Topa te'
 xat hok, puxix nõm mõgã hok. Topa
 te' xat, puxix tikmũ'ũn Topa kopa
 kuxa mãm xop kix putup mĩkax
 xexka hã. Pa' xat hok puxi' kix
 hok, yĩy ta' max, pu Topa kopa kuxa
 mãm xop Topa tu' pip ka'ok, nõy
 'ũkuxa mãm ka'ok.

11 Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip xok
 xexka nõy, tu hãm kopa' xupep,

tu' xip, yā 'ūp-tox kup tix, yā Kahnēn Kutok putox kup putuk, tu hām'āktux te xok xexka 'āta yōg hām'āktux putuk. ¹² Xok xexka yā' xexka', yā' xat'ax ka'ok, yā xok xexka māxap te nōm xexka mīy, ha nōm te xok xexka māxap pu' hām'xopmāhā', tu' xat, pu hām xexka yōg xohix xop te xok xexka māxap pu nūktettex. Yā hōmā xok xexka māxap yōg kayax xexka xip, tu' xok putūmnāg, pa' hittup mō'ka'ok. ¹³ Ha xok xexka te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy, yā kuxap xānāhā', ha pexkox kopa' xupep kuxap, tu nū'nāhā', tu nūktu hām tu: Po. Kaxīy. Ha tikmū'ūn xohix xexka te' pēnāhā'. ¹⁴ Yā xok xexka te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy, yīy tikmū'ūn kuxa mām xok xexka kopah. Xok xexka te' koit, yīy tikmū'ūn kuxa mām koit'ax kopah. Xok xexka te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy xok xexka māxap keppah, tu tikmū'ūn xat, pu topa komut mīy, yā xok xexka māxap putuk. Hāmūn 'ūnōy te xok xexka māxap xuhmīy mīkax xexka hā, pa' hi'. ¹⁵ Topa te' tux hok, ha xok xexka te xit xok topa komut kopah, yīy ta' hi', hu hām'āktux, tu' xat, pu' kix nōm te topa komut pu nūktettex 'ohnāg. ¹⁶ Tu' xat pu kax'āmi hām xexka yōg tikmū'ūn xohix yīm xe'e tu', xi' kux tu'. Yā tikmū'ūn xohix xat te kaxīy, yā kutōgnāg xop xix xexka xop, xix 'ūp-texop xexka xop, xix hok xop, xix kāmānat xop, xix xat'ax xop. Yā' xohix. ¹⁷ 'Ūkax'āmi'ax xip 'ohnāg, puxix hāpxop hāmenex 'ohnāg. Yā' kax'āmi xok xexka 'āxet'ax, pe xok xexka yōg xohix texīy.

¹⁸ Āpu hāmyūmmūg. Hāmyūmmūg, xayīy yūmmūg putup texīy xok xexka yōg xohix texīy. Yā tik yōg xohix texīy. Yā' 666.

14

Topa yōg xop tek-tex'ax tup hāk-tex

¹ 'Āte' pēnāhā', pa' xip Kahnēn Kutok yīktix Xiām yīmū', ha ta' pip tikmū'ūn xohix te' 144.000, ha yūmūg 'ātak Topa xuxet'ax kax'āmi pip 'ūxohix kux tu'. ² 'Āte' xupak, pa' xip 'ūyānmūn xupep'ax pexkox tu', yā xamoka xexka te hām'nāhūn putuk, xix tex tīnnā xexka putuk, xix 'ap kaxyā'ax putuk. ³ Ha tikmū'ūn te 144.000 te pēnāhā nōm te mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū' yūm, xix yōnnā'ī te' 4, xix tik xexka'. 'Ūxohix tek-tex'ax tup hāk-tex, yā Topap-tup pax xop te' yūmmūg nōm kutex tup, pa' nōy te' yūmmūg 'ohnāg. Topa te nōm kuxa mām xop pop, yā Topa yōg tikmū'ūn, ⁴ yā nōm kuxa tup, tu 'ūn mūtik xonnix 'ohnāg, yā' tu, tu Kahnēn Kutok pe' mōg. Hōmā nōm te hām xexka yōg xohix xop mūtik yāy kotīnnāhā', ha Topa te nōm yīmōgātux, tu nōm pop, yā Topa yōg xop xix Kahnēn Kutok yōg xop. ⁵ Yā nōm xop te' koit 'ohnāg, yā hāpkummuk mīy 'ohnāg.

Topa yōg nū'pok'ax tikoyuk te hām'āktux

⁶ 'Āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu topaha', tu pepi' mōg, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy hām xexka yōg xohix xop pu nōm 'āktux, yā xop xohix pu', xix hep xohix pu', xix yīy'ax xop xohix pu', xix hāpxexka xohix yōg xop pu'. Yā Topa yōg hām'āpak xip ka'ok, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. ⁷ Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux ka'ok, hu:

—Āpu Topa yīpkutuk, nūy Topa xexka 'āktux max. Hāmūn, hāpxip kutōgnāg 'īhā Topa te tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā hōmā tute' mīy pexkox xix yāykoteh, xix hām xexka', xix kōnāg xexka', xix kōnāg xupep'ax xohix. Āpu Topa pu nūktettex. Kaxīy.

⁸ Pexkox yōg nū'kutnā'ax te' nōy te māxap pe' mōg, tu:

—'Ūkoxyōy, ha' nōg kōmēn xexka Maminōn. Maminōn xexka yōg tikmū'ūn te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix mōgāhā', pu tu nōy hā xupxet, yā' kummuk, yā xupyāg xūy xexka putuk.

⁹ Ha pexkox yōg mō'kutnā'ax nōy xape tix pe' mōg, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Tep-te xok xok xexka pu nūktettex xix xok xexka yōg komut pu nūktettex? Tep-te' paha xok xexka yōg kax'āmī 'ūkux tu', xix 'ūyīm tu'? ¹⁰ Yā nōm te' pop putup Topa yōg gāy'ax xexka', yā xupyāg xūy xexka pop'ax putuk, yā' xūy xexka 'ūkuxa kopah, yā 'ūxop yōg kuxap kopah, ¹¹ tu' xūy pip hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, 'ihā kugōy te pepi' mōg. Ha' xūy kux 'ohnāg hāptup 'ihā xix 'āmnīy 'ihā'. Yā' xūy nōm xop, yā xok xexka pu nūktettex xix xok xexka yōg komut pu nūktettex, tu' pop xok xexka 'āxet'ax kax'āmī'. Kaxīy.

¹² 'Ūmax, pu' kuxa mām xop te Topa yōg putat kopa' pip ka'ok, yā Topa yōg xat'ax mīy xop, yā Yeyox tu' pip ka'ok xop.

¹³ Ha 'āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax pexkox tu', tu:

—'Āpu kax'āmi nūhū', tu: "Ūkuxa hittup nōm te yūmūg xuxyā Yeyox mūtik mōg 'ihā' xakix." Kaxīy

Ha Topa Koxuk te:

—Hamūn. Hōmā 'ūhām ka'ok, pa nū'yāynōynāg putup pax putup, ha yōg hāpxopmā'ax max mōg putup nūmūtik. Kaxīy.

Mō' put yōn hām xexka yōg tikmū'ūn

¹⁴ Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip hāmgōy xexkam-nok, ha 'ōm te' yīmū' yūm, yā tik putuk, tu' xat'ax xexka yōg kuxxax tat, yā pipkup yānām 'āta yixux hā' mīy 'ūkuxxax, ha' xip kupukhe xexka 'ūyīm kopah. ¹⁵ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy te Topa pet xexka kopa' xupep, tu

hām'āktux ka'ok 'ūnōy pu', yā nōm te hāmgōy xexka yīmū' yūm, hu:

—'Āpu 'ōg kupukhe xexka pa'. Mōg, nūy hāpxop xohix put. Hamūn, hōnhā yā hāptup xe'e'. Hām xexka yōg tikmū'ūn xohix te mīnta ta putuk. 'Ūmax, xayīy nōm put hōnhā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha nōm te hāmgōy xexka yīmū' yūm, tu yōg kupukhe xexka paha', tu mō' put yōn hām xexka yōg, tu' put hām xexka yōg tikmū'ūn.

¹⁷ Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu pexkox yōg Topa pet xexka kopa' xupep, ha' xip kama 'ūyōg kupukhe xexka xox māx.

¹⁸ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy. Tute kuxap pēnāhā, yā xokxop mō'hap'ax yōg kuxap Topa pet xexka kopah, tu xokxop mō'hap'ax yīka' xupep, tu hām'āktux ka'ok 'ūnōy pu', yā nōm te kupukhe xexka xox max mūg, yā nōm pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy 'ōg kupukhe hā put mīnta 'op hām xexka yōg. Hamūn, yā' ta'. Kaxīy.

¹⁹ Ha ta' mōg, tu kupukhe mō' put yōn hām xexka tu', tu mīnta 'op mep, tu mō' nōm yōn hāpxop hep xut'ax kopah, yā Topa 'ūgāy, ha tikmū'ūn koxyōy putup. ²⁰ Yā mīnta 'op hep xut kōmēn kūnāpa', ha tikmū'ūn hep 'āta xupep, tu pux-hep xexka mīy, 'ūxexka te' 300 mēn putuk, xi' xet te mēn puxet xix xahix putuk.

15

Pexkox yōg nū'pok xop te hāpxūyā'ax tat

¹ 'Āte' pēnāhā', pa' pip pexkox yōg nū'pok xohix te' 7 pexkox tu', tu hāpxūyā'ax te' 7 tat, yā ka'ax, yā Topa gāy kux putup. Yā 'āte' pēnāhā hāpxop xe'e xaptop. ² 'Āte' pēnāhā', pa' xip kōnāg xexka', yā xunnuk te minino putuk, xix kuxap mūtik yāykotīnnā'ax putuk. 'Āte' pēnāhā',

pa' pip nôm te' xut xop, pa xok xexka te' xut 'ohnâg, xix yôg komut te' xut 'ohnâg, xix nôm te xok xexka yôg xohix texîy'ax tat, yâ 666 kax'ami nôm yîmû', yâ' xut 'ohnâg. Ha nôm te' xut xop pip kônâg xexka yôg hâm kux tu', yâ kônâg xexka te minino putuk yôg. Nôm te' xut xop te 'ap mûg, nûy nôm kaxyâ'. Yâ Topa te tu' popmâhâ', ³ haktex Mõyyex yôg kutex, yâ Mõyyex te Topa pu' hâpxopmâ max. 'Ûktex kama Kahnên Kutok yôg kutex, tuk-tex, hu:

—Topah, 'âxexka, tu' xohix xat. Xate hâpxopmâ max xe'ëgnâg. 'Âmûn yâ hâpxexka xohix yôg tikmû'ûn yôg xat'ax xexka'. Xate hâpxe'e mîy, yâ hâpxopmâ xe'e'. ⁴ Tep-te 'âyîpkutuk 'ohnâg? Tep-te 'âmax xe'ëgnâg 'âktux putup'ah? 'Âp-xet yâ 'âkuxa tup xe'ëgnâg, ha hâpxexka xohix yôg tikmû'ûn nûn putup, nûy xa nûktettex. Hamûn, xate hâpxe'e mîy, ha' xohix te' pênâhâ'. Kaxîy.

⁵ Hâpxip 'îhâ 'âte' pênâhâ', pexkox xôn, pa' xip Topa pet xexka', yâ topixxax ka'ok hâ' mîy. Topa xip, ha nôn-te tikmû'ûn te Topa yûmmûg. ⁶ Ha ta Topa pet xexka kopa pexkox yôg nû'pok te' ⁷, tu hâpxûygâ'ax te' ⁷ tat, tu topixxax tup 'ânuk tat, yâ topixxax nîn, tu' tat 'ûkote hîy'ax, yâ pipkup yânâm 'âta yîxux hâ' mîy. ⁷ Ha ta' pip nôm yônâ'î te' ⁴, ha ta yâp-xet te pexkox yôg nû'pok te' ⁷ pu' popmâhâ 'âmuk xak'ax xohix te' ⁷, yâ pipkup yânâm 'âta yîxux hâ' mîy. 'Âmuk xak'ax hâ nû'xîmnâg Topa gây'ax, yâ Topa xip hâmyâxatamuk xohix kux 'ohnâg hâ. ⁸ Ha ta' xip Topa yây pet kopah, ha' pet hâ nû'xîmnâg Topa yôg hâmmax xe'ëgnâg xi' yôg ka'ok'ax, yîy ta nû'xîmnâg kugôy hâ. Ha tikmû'ûn te' mōxakux yûmmûg 'ohnâg, ha mōktu' kux hâpxûygâ'ax te' ⁷. Yâ pexkox yôg nû'pok te' ⁷ te nôm xat. Hak-nây tu' tikmû'ûn te

mōxakux putup.

16

'Âmuk xak'ax kopa' pux Topa yôg gây'ax

¹ 'Âte' xupak, pa' xip yânmûn xupep'ax ka'ok Topa pet xexka kopah, tu pexkox yôg nû'pok xop pu hâm'âktux, hu:

—Môg, nûy 'âmuk xak'ax kopa' pux Topa gây'ax hâpxexka tu'. Kaxîy.

² Ha ta' môg pexkox yôg mōkutnâ'ax mâxap, tu' yôg 'âmuk xak'ax kopa' pux hâm xexka tu', ha ta' pip kayax kummuk xexka tikmû'ûn yôg. Yâ nôm yîmû' pip xok xexka yôg kax'ami, ha nôm te topa komut pu nûktettex.

³ Ha ta' môg pexkox yôg nû'kutnâ'ax nôy, yâ' tix, tu' yôg 'âmuk xak'ax kopa' pux kônâg xexka tu', ha ta kônâ'âg te yâyhâ hep 'âta, yâ' xakix xop yôg, yîy ta' xakix kônâg kopa hi xop xohix xexka'.

⁴ Ha ta' môg pexkox yôg nû'kutnâ'ax nôy, yâ tikoyuk, tu yôg 'âmuk xak'ax kopa' pux kônâg kox tu', xix kônâg xupepe'ax tu' yîy ta kônâg te yâyhâ hep 'âta'.

⁵ 'Âte' xupak, pa' xip pexkox yôg nû'kutnâ'ax, yâ nôm te kônâg pênâhâ'. Tute:

—Topa 'âmax xe'ëgnâg. Xate hâpxe'e mîy, tu hâpkummuk mîy'ax yânân. 'Âmax xe'ëgnâg. 'Âxip hōnhâ xix hōmâ. ⁶ Hamûn. Tikmû'ûn te Topa kopa kuxa mâm xop xuhmîy, xix Topa pupi hâm'âktux xop xuhmîy, ha' hep 'âta nû'nâhâ', yîy ta xate tikmû'ûn pu' hōm hep 'âta', pu' xo'op. Yâ' yânân. Kaxîy.

⁷ 'Âte' xupak, pa' xip yânmûn xupep'ax xokxop mō'hap'ax tu', tu hâm'âktux, hu:

—Topah, 'âxexka', 'âka'ok. Xate tikmû'ûn yôg hâpxopmâ'ax kopit max, yâ' xe'e', yâ' yok. Kaxîy

⁸ Ha ta' môg pexkox yôg nû'kutnâ'ax nôy, yâ' ⁴, tu yôg 'âmuk

xak'ax kopa' pux mǎyōn tu', yīy ta' pukpex xexka', ha Topa te' xat, pu tikmū'ūn xax mō'hap. ⁹ Hāmpukpex xexka te tikmū'ūn xax mō'hap, ha nōm te:

—Yā' kummuk xexka Topah. Kaxīy.

Yā Topa te' xat, pu' xūygā'. Pa nōm te yōg hāpkummuk mīy'ax kux 'ohnāg, tu Topa xexka 'āktux max 'ohnāg.

¹⁰ Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 5, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux xok xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', yīy ta' hāpkoxtap xok xexka yōg tikmū'ūn yōg pip'ax tu', ha tikmū'ūn te yāy yōyxōg putop, 'ūxūy xexka tu'. ¹¹ tu:

—Pexkox yōg Topah, 'ākummuk xexka'. Xatek mūg xūygā pax, tuk mū'ā kayax popmāhā'. Kaxīy.

¹² Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 6, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux kōnāg kox 'Eppanat tu', yīy ta' nak. Nōmhā' xip putat nak, puyīy hām tu mǎyōn xupep tu' nūn 'ūxexka xop. ¹³ Ha 'āte' pēnāhā, pa' pip yāmīy yāy'īgāhnāg tikoyuk, yā hupnāg putuk, tu' pip xok xexka 'āta yīkox kopah, xix xok xexka yīkox kopah, xix Topa pupix hām'āktux mō'āmū'ax xop yīkox kopah, tu ta' mōg. ¹⁴ Yāmīy kummuk te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu ta' mōg hām xexka yōg xat'ax xexka xohix xop hah, nūy nōm yāy tu nū'xoh, puyīy yāy kix kakhnāg Topa ka'ok xexka yōg hāptup 'ihā'.

¹⁵ “Ūg'āpax: 'ūgnūn putup, yā xupxet nūn putuk. 'Āpu 'āpa ka'ok, nūy hāmpēnā'. 'Āpu 'āxax xix 'āyīkāgnāg hā nū tat mō'ka'ok, nūy 'āxax top hok, nūy yāyhāphup hok. Xate' mīy, nūy ta 'ākuxa hittup.” Kaxīy. ¹⁶ Hāpxip ha ta yāmīy te yāy tunū'xoh 'ūxexka xop hāpxexka tu', yā' xuxet'ax 'Ahmāget hāpxexka', yā Yoneo yīy'ax te kaxīy.

¹⁷ Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 7, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux pexkox yokoma tu'. Ha ta Topa pet xexka kopa' xip yānmūnxupep'ax, tu:

—Puxix. 'Ūkux. Kaxīy.

¹⁸ Ha yānām kō'āynāg, ha hāmnhāhūn, ha tex tīnnāhā', ha hām xexka yāy nuhuk xexka', tu yāy pot. Yā hām yāy nuhuk xexka nām. Hōmā Topa te' mīy tihik hāmāxap xix hōnhā hām yāy nuhuk kutōgnāg, pa nōmhā hām yāy nuhuk xexka nām. ¹⁹ Ha ta kōmēn yāy koxip tikoyuk. Ha ta koxoyōy hāpxexka xohix yōg kōmēn xohix. Ha Topa te kōmēn Maminōn xexka pe'paxex, tu' gāy xexka', tu yōg tikmū'ūn xūygāhā'. ²⁰ Ha ta' nōg hāptox xohix kōnāg yōg xix yīktix xohix. ²¹ Ha ta pexkox tu' pip texxap xexka', tu ta nū'nāhā texxap xexka', yā yāp-xet nō hāp-tux ha' 40 kit. 'Ūnū'nāhā', tu nūktu tikmū'ūn tu nū'nāhā', ha tikmū'ūn te:

—Ūkummuk xexka Topah. Kaxīy. Hāmūn, 'ūxūy xexka', yā hāpkummuk, yīy Topa 'āktux kummuk.

17

Xotit xexka'

¹ Ūkxip, pa' nūn pexkox yōg nū'kutnā'ax, nōm xip 'ūxape xop te' 7 kopah, yā hōmā 'āmuk xak'ax te' 7 tat. Ūnūn tu nūktu:

—Mā. 'Āte xa mūg putup 'ūxūygāp-tup xotit xexka', yā kōmēn, yā kōnāg kox punethok puka' pip. ² Ha hām xexka yōg xat'ax xexka xohix xop te xotit xexka mūtik yāy kute'ex, tu hāpkummuk xexka mīy nūmūtik, yā' paptux putuk. Kaxīy.

³ Ha Topa Koxuk tek mōgāhā', ha ta pexkox yōg nū'kutnā'ax tek tat hām nak tu', ha 'āte' pēnāhā', pa' xip 'ūhūn, tu kāyā xexka 'āta yīmū' yūm, yā kāyā xexka 'āta yīmū' pip kax'āmi'ax kummuk punethok,

yā xuxet'ax kummuk kax'āmi, yā kāyā xexka putox te' 7, tup-tox kup te' 10. ⁴ Ha 'ūn te topixxax 'āta tat, tu' tat xapmax, xix yīm hī'ax, xix yīpkutok tat'ax, xī' yīpkox xap, xix patakup hī'y'ax, yā' xohix te pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, xix mīkaxxap te takat hā' mīy, xix kupxat xap hā' mīy. Tute' tat kānēy, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, ha kopa' pip hāpxop punethok yāyīgāhnāg xi' xut putux, yā 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax yōg hāpxop. ⁵ Ha' kux tu' pip 'ūkax'ami 'ūxuxet'ax xaptop'ax, hu: “Kōmēn Maminōn Xexka', yā xotit xop mūktut, xī' kummuk xop mūktut hām xexka yōg.” Kaxīy. ⁶ 'Āte' pēnāhā' 'ūn paptux, yā Topa kopa kuxa mām xop hep 'āta xo'op. Ha Yeyox tu' pip ka'ok, yīy ta' nōy te' kix.

Ha 'āte' pēnāhā', yā 'ūn kummuk. 'Ūgkuxa te' yēy. ⁷ Ha' nūn pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu' 'ā' yīykopit, hu:

—Xate xīy tu' 'ākuxa te' yēy? 'Āte xa hāmyūmmūgāp-tup. 'Ūhūn xix kāyā xexka', yā nōm te 'ūn tat, yā nōm putox te' 7 xix putox kup te' 10. ⁸ Xate' pēnāhā kāyā xexka'. Hōmā 'ūhi', pa' xok. Tute hāpkox tox xexka kopa' xupep putup, ha ta' nōy tep-tex putup. Ha ta' nūn putup tikmū'ūn. Hōmā xip'ah hām xexka', 'īhā nōm tikmū'ūn yōg 'āxet'ax kax'āmi 'ohnāg 'ūhi'ax yōg tappet kopah, putu hi xe'e, ha' kux 'ohnāg. Nōm nūn putup, tu' pēnāp-tup kāyā xexka xok, hu' yēy. Hōmā 'ūhi', tuk-nāy tu' xok, pa hāpxip 'īhā putpu' xip'ax.

⁹ —'Āpu hāmyūmmūg. 'ūp-tox te' 7 te yīktix te' 7 putuk, hā 'ūn te yīktix te' 7 yīmū' yūm. 'ūp-tox te' 7 te tikmū'ūn yōg xat'ax xexka te' 7 putuk, ¹⁰ tu' xat'ax xexka te' 5 xakix, ha hōnhā yāp-xet 'ūxexka', tu' tikmū'ūn xat, ha' nōy xexka nūn putup, tu hāpxip 'īhā' xip'ax. ¹¹ Ha ta kāyā xexka', yā 'ūxat'ax xexka nōy, yā' 8. Hōmā' xip, pa hōnhā'

xip 'ohnāg. Yā' xip 'ūxape xop te' 7 kopah. 'Ūnōy tep-tex putup.

¹² —Ha xate' pēnāhā' 'ūp-tox kup te' 10, nōm te' xat'ax xexka te' 10 putuk, tu hāpxip nōm te tikmū'ūn xat putup. Yā Topa te' xat putup, ha nōm te tikmū'ūn xat putup kāyā xexka mūtik hāpxip kutōgnāg hā, ¹³ tup-tup hāpxop puxet. 'Ūp-tup, nūy kāyā xexka xexkanā', ¹⁴ tu' yāy'kix putup Kahnēn Kutok mūtik, pa Kahnēn Kutok te' xut putup, xix Kahnēn Kutok te nōm xānā'ax xop te' xut putup, yā yōg yīmōgātux xop, yā nōm te Kahnēn Kutok tu' pip ka'ok. Hamūn te' xut putup. Kahnēn Kutok, yā xuxyā xop yōg xuxyā', xix xat'ax xexka xop yōg xat'ax xexka'. Kaxīy.

¹⁵ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' 'ā hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—Pute 'ūm kōnāg kox xohix xotit te nōm puka' yūm? Yā hām xexka yōg xop xohix xexka', yā tikmū'ūn xop xohix, yā' hep xop xohix, yā' yīy'ax xop xohix. ¹⁶ Xate' pēnāhā 'ūp-tox kup te' 10 xix kāyā xexka pēnāhā'. Nōm te xotit putup nōg putup. Nōm te' pop putup 'ūyōg hāpxop xohix, ha' xax top'ax, tu xotit yīn māp-tup, tu kuxap hā' koxyōy putup. ¹⁷ Hamūn, Topa te' xat, ha tikmū'ūn te kāyā xexka 'āta yōg xat'ax mīy, yā tikmū'ūn tep-tup, yā Topa te' xat.

¹⁸ —Xate' pēnāhā, yā' xip 'ūhūn. Yā 'ūn te kōmēn putuk, ha kōmēn kopa' pip tihik, tu nōm te hām xexka yōg xat'ax xexka xop xat putup. Kaxīy.

18

'Ūkoxyōy kōmēn Maminōn

¹ Hāpxip 'īhā 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh, yā' xexka', tu' xat punethok, ha hām xexka yōg tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', yā' max xe'ēgnāg, ² tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ūnōg, yā kōmēn Maminōn xexka 'ūnōg. Hōnhā yā yāmīy pet xix yāmīy yāy'īgānāg pet, xix putux kummuk yāy'īgānāg pet. ³ Hōmā tute tikmū'ūn mōgāhā', puyīy hāpkummuk xut putux mīy, ha hām xexka yōg xat'ax xexka xop te' nōm nūmūtik, ha tikmū'ūn te yāy hām texop xexka', tu' nōmenex kōmēn Maminōn xexka yōg hāpxop xohix. Kaxīy.

⁴ 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xup'ax pexkox tu, tu hām'āktux hu: —Yōgnū tikmū'ūn, mā, 'āpu kōmēn nīm! Mōg!

'Āpu hāpkummuk mīy hok nūmūtik, nūy 'āxūy hok nūmūtik.

⁵ Yā 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax punethok, tu' xexka te yīktix putuk,

tu yīktix xanep te pexkox xuhmīy, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax 'ātigāhā'.

⁶ Kōmēn yōg xop te 'āxop kute'ex kummuk. 'Āpu' yānān.

'Āpu' yānān tix.

Kōmēn yōg xop te 'āxop xūygāhā'. 'Āpu' yānān, nūy nōm xūygā tix.

⁷ Kōmēn yōg xop te yāy xexka mīy, tu yāy putexop xexka mīy. 'Āpu nōm xūygā xexka', yā' kummugā xexka'.

Hamūn, kōmēn yōg xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

“'Ūgmūg, yāg ka'ok, yā' xohix xat.

'Ap hok yūm'ah 'ūgmūn.

'A 'āte hāpkummuk pēnāp-tup'ah!” Kaxīy.

⁸ Pa 'āmhok. Tute hāpkummuk mīy, yīy ta' nūn mōka'ok hāpkummuk 'āmīy puxet 'īhā. Yā' xakip-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg putup, tu putup te' kix putup,

ha kuxap te' koxyōy putup.

Yā' ka'ok Topa xexka', tu' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

Kaxīy.

⁹ Ha hām xexka yōg xexka xop te hāpkummuk mīy nūmūtik, ha kōmēn mō'hap, ha kugōy te pepi' mōg, ha xat'ax xexka xop te' pēnāp-tup, tu' potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg putup, ¹⁰ tu' xūy yīpkutuk, tu' pip hāptox tu', tu hām'āktux, hu:

—Tu texīy, tu' kummuk? Kōmēn Maminōn yā' xexka', tu' ka'ok, pa 'ot puxet nōg 'īhā' kux. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

¹¹ Ha hām xexka yōg nōmenex xop te kōmēn hā potaha', tu' kuxa hittup 'ohnāg. Yā tikmū'ūn te yōg hāpxop hāmenex kux. ¹² Yā nōmenex 'ohnāg 'ūyōg hāpxop, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' nō'ōm, xix pipkup ponnok hā' nō'ōm, xix mīkaxxap te takat, xix kupxat xap, xix topixxax te nīn hā' mīy, xix topixxax yīxux mūnnīy, xix topixxax te xet hā' mīy, xix topixxax 'āta', xix hāpxop māynāg mīm max hā' mīy, xix hāpxop xohix xoktox xox hā' mīy, xix mīm te takat hā' mīy, xix pipkup monōn hā' mīy, xix pipkup hā' mīy, xix mīkaxxap mām hā' mīy, ¹³ xix mīpxax kōnnōn kānēn hā' mīy, xix tēpet xuxpex, xix kōnnōn mō'hap ha' hax max, xix mīha' haxnāg max, xix hep haxnāg max, xix xupyāg, xi' top hep 'ayet, xix xuxnāg max kōnnōn, xix xuxnāg xe tox, xix mūnūytut, xix kahnēn, xix kāmānok, xix hāpxop yīkūy'ax, xix tikmū'ūn kāmānat xop, xix tikmū'ūn kuxa'. Yā hāpxop xohix hāmenex kux. ¹⁴ Ha nōmenex xop te kōmēn 'āktux, hu:

—Kōmēn yōg tikmū'ūn tep-tup hāpxop max xohix, pa hōnhā' nōg, 'Ūp-te xop xexka tu' kux. Hōmā kōmēn max te yāy putuk, pa' nōg, tu xep xip putup'ah. Kaxīy.

¹⁵ Ha nōmenex xop te nōmenex punethok kōmēn kopah, tu hōnhā' xūy yīpkutuk, tu' pip hāptox tu', tu potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg.

¹⁶ Tu:

—Tu texīy tu' kummuk kōmēn xexka'. Hōmā kōmēn yōg tikmū'ūn te topixxax max tat, yā nīn hā' mīy, yā topixxax 'āta', xix topixxax yīxux mūnnīy, xix kahnēn xe hā' mīy topixxax 'āta', tu xapmax taha', xi' yīm hīy'ax, xi' yīpkutok tat'ax, xi' yīpkox xap, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, xix mīkaxxap te takat hā' mīy, xix kupxat xap hā' mīy. ¹⁷ Pa 'ot puxet nōg, 'īhā yōg hāpxop xohix xexka xaxok. Kaxīy.

Ha ta mīpkox mōgā'ax xexka xop te' pēnāp-tup hāptox tu', xix nōm te mīpkox hā' mōg xop, xix mīpkox mōgā'ax xop, xix nōm te mīpkox hā' tayūmak pop, ¹⁸ Yā' xohix te hām'āktux ka'ok putup, hu:

—Hāmyāxatamuk xohix xexka hā' xip 'ohnāg kōmēn nōy te nōm putuk. Kaxīy.

¹⁹ Tu yāy putox yīmū hāpkōnnōn mō'pok, yā' kuxa hittup 'ohnāg, tu' potaha', tu' kuxa xūy, tu:

—Tu texīy tu' kummuk? Yā' kummuk kōmēn pu'. Hōmā mīpkox yōg tikmū'ūn xohix mōg kōmēn tu', tu yāyhāp-texop xexka'. Pa 'ot puxet nōg 'īhā kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpxop xohix xexka xaxok. Kaxīy.

²⁰ Ha ta pexkox kopa' pip xop te:

—'Āpu kōmēn koxyōy'ax hā 'ākuxa hittup. Yeyox kopa kuxa mām xop, 'āpu 'ākuxa hittup, xix Yeyox yōg mō'pok xop, xix Topa pupi hām'āktux xop. Hamūn, Topa te kōmēn yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kummuk yānān. Kaxīy.

²¹ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu mīkaxxap xexka paha', yā' xexka', te mīkaxxap kōnnōnā'ax putuk. Tute' paha', tu nū'yōn kōnāg xexka tu', tu hām'āktux, hu:

—Kaxīy kōmēn Maminōn xexka nū'yōn putup, yā nū'yōn mō'ka'ok putup, ha tikmū'ūn te' xe pēnāp-tup'ah. ²² Tikmū'ūn te xe 'ap kaxyā'ax xupak putup'ah kōmēn

kopah, xix kaxyā'ax xop, xix panao kaxyā'ax, xix tonōmet kaxyā'ax, yā xe' xohix xupak putup'ah. Tikmū'ūn te 'a' xupak putup'ah kāmānat hām, xix mīkaxxap kōnnōnā'ax 'āpak putup'ah 'ūxeheh, ²³ tu xe pēnāp-tup'ah kuyānām tat'ax xix yōg kuyānām kōmēn kopah. Tikmū'ūn te xe' xupak putup'ah yāyta xop yōg hām'āktux kōmēn kopah. Hōmā kōmēn yōg nōmenex xop 'ūka'ok xexka', pa hāpxexka nōy yōg nōmenex xop ka'ok kutōgnāg. Hōmā kōmēn yōg tikmū'ūn te' koit pax. Kaxīy.

²⁴ Hōmā kōmēn Maminōn yōg tikmū'ūn te' kix Topa pupi hām'āktux xop xix Yeyox kopa kuxa mām xop kōmēn kopah, tu' kixgāhā' 'ūxohix hāpxexka xohix tu'. Hā kaxīy Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

19

¹ Hāpxip 'īhā 'āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax xexka pexkox tu', yā tikmū'ūn xohix yōg hām'āktux putuk. Tu hām'āktux, hu:

—'Ūmax Topah. Topa te tikmū'ūn mōy hāpkummuk kopah. Topa 'ūmax xe'ēgnāg, tu' ka'ok xexka'.

² Yā' xe'e, tu' yok Topah, hu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax yānān. Tute xotit xexka yōg hāpkummuk mīy'ax yānān. Xotit xexka te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix mōgāhā', puyīy hāpkummuk mīy nūmūtik. Tute' kix Topa yōg kāmānat, yīy Topa te nōm xūygāhā'. Kaxīy.

³ Tu xe hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ūmax Topah. Kōmēn xexka mō'xut, ha kugōy te pepi' mōg putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā'. Kaxīy.

⁴ Ha ta' pip tik xexka te' ²⁴, xix yōnnā'ī te' ⁴, tu Topa pu nūktettex, tu Topa 'āktux max, ha Topa yūm mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū'. 'Ūxohix te:

—Hamūn. 'ūmax Topah. Kaxīy.

Kahnēn Kutok yōg yāyta yōg 'āmuk xexka'

⁵ Ha ta' xip 'ūyānmūnxupep'ax 'ūxexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', tu:

—Topa yōg kāmānat xop, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Tihik, yā' xexka xik-tōgnāg, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Topa yīpkutuk xop, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Kaxīy.

⁶ Ha 'āte' xupak, pa' xip hāmnhūn, yā tikmū'ūn xohix yōg hām'āktux putuk, pe xamoka xexka yōg hāmnhūn putuk, pe tex tinnā'ax putuk. 'Āte' xupak, ha nōm te:

—Ūmax Topah. Yūmū yōg Topa te hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. Hamūn, 'ūxexka'. ⁷ 'Āpu yūmū hittup, tu yūmūg kuxa hittup. 'Āpu yūmū Topa 'ūxexka 'āktux. Hamūn, hāpxip kutōgnāg 'īhā yāytap-tup Kahnēn Kutok hah, ha 'ūn te yāytap-tup te yāy maxnāhā, nūy yāytax, ⁸ tu' pop topixxax tup, yā nīn hā' mīy, yā' xunnuk 'ūyōg topixxax. Kaxīy.

Hamūn, nōm topixxax nīn te Topa kopa kuxa mām xop yōg hāpxopmā'ax max putuk.

⁹ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā hām'āktux, hu:

—'Āpu kax'āmi, hu: “'Ūkuxa hit-tup nō'ōm. Yā Topa te nōm xānāhā', pu nū' Kahnēn Kutok yōg yāyta yōg 'āmuk xexka hah.” Kaxīy.

Tu xe:

—Topa te hām'āktux xe'e'. Kaxīy.

¹⁰ Ha 'āte pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nū'xup, pa tute:

—'Āmhok. Kaxīy hok. 'Āte Topa pu hāpxopmā max yā 'āmūn putuk xix 'āxape putuk, yā Yeyox yōg hām'āpak xe'e 'āpak xop putuk. 'Āpu Topa pu nū'āxup. Kaxīy.

Yā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox yōg hām'āpak xe'e 'āktux.

'Ōm te kām'ānok ponnok yīmū' yūm

¹¹ 'Āte' pēnāhā', ha pexkox xōn, pa' xip kāmānok ponnok, ha nōm te' yīmū' yūm 'ūxuxet'ax Nōm Te' Nōy Tu' Xip Ka'ok xix Nōm Xe'e'. Tute 'ūxohix yōg hāpkummuk mīy'ax kopit, yā' yok, tu' nōy mūtik yāykix. ¹² 'Ūpa te kuxap putuk, tu' tat 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax punethok, tu 'ūxuxet'ax kax'āmi tat, pa' xohix te' xuxet'ax yūmmūg 'ohnāg, pa nōm puxet te' yūmmūg yāy yōg xuxet'ax. ¹³ 'Ūtat topixxax tox, yā' patok 'ūhep 'āta hā. 'Ūxuxet'ax “Topa yōg Hām'āktux.” Kaxīy. ¹⁴ Ha pexkox yōg xonat xop te' pe' mōg, tu kāmānok ponnok yīmū' mām kamah, tu ta' mōg, tu topixxax nīn ponnok tup tat, ¹⁵ ha mīkaxxexka xox max xip 'ūyīkox kopah, tu' xupep. Tute mīkax xexka hā' xut putup, ha ta hām xexka yōg xop xohix te' xut putup'ah. Tute hām xexka yōg xop xohix xat putup pipkup xexka tox hā. Tute' koxyōy putup, yā mīnta 'op hep xut'ax putuk. Yā' gāy Topah. Topa te hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. ¹⁶ Nōm te kāmānok yīmū' yūm, tu topixxax tu' kax'āmi, hu: “'Ūxat'ax xexka yōg xat'ax xexka xix xuxyā xop yōg xuxyā'”. Kaxīy. Tu' paxix yīmū nōm kax'āmi kamah.

¹⁷ Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax māyōn yānām tu', tu' xānā ka'ok putux xohix xop nōm topaha'. 'Ūxānāhā, hu:

—Mā, Topa yōg 'āmuk ha nū'. ¹⁸ Mā, nūy 'ūxat'ax xexka yīn mā', xix xonat yōg xat'ax xop yīn, xix xonat yīn, xix kāmānok yīn, xix kāmānok yīmū' mām xop yīn, xix tik xohix yīn, yā kāmānat xop yīn, xix xuxyā xop yīn, xi' xexka xik-tognāg xop yīn. Kaxīy.

¹⁹ Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip kāyā xexka 'āta, xix hām xexka yōg xat'ax xexka xop pip xix yōg xonat xop. 'Ūxohix tu yāy tu nū'nāhā', nūy yāykix nūmūtik, yā nōm te kāmānok yīmū' yūm mūtik xix yōg xonat

xop mütik. ²⁰ Ha kāyā xexka 'āta te' xut 'ohnāg, ha' nōy te' mūg, tu' hīy, tu Topa pupi hām'āktux mō'āmū'ax mūg, tu' hīy. Yā hōmā Topa pupi hām'āktux mō'āmū'ax xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg kāyā xexka 'āta pu'. Tute hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pa' koit, yīy ta' pe' mōg tikmū'ūn, yā tikmū'ūn tu' xip kāyā xexka 'āta yōg kax'āmi'ax, tu kāyā xexka 'āta yōg topa komut pu nūktettex.

Ta mō kāyā xexka 'āta yōn kuxap 'ūxop yōg kopah, yā' hi', xix Topa pupi hām'āktux mō'āmā'ax xop kamah. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk. ²¹ Ha ta nōm te kāmānok yīmū' yūm yōg mīkax xexka te' yīkox kopa' xupep, tu' xuhmīy xonat xop, tu' kix, ha' xakix, ha ta putux yāy'īgā xop nūn, tu nūktu xonat xop yīn mähā', tu' hix ka'ok.

20

Hāmāxatamuk te' 1.000

¹ 'Āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh, tu' yīm kopa' tat hāpkox tox xexka yōg pipkup hām'yīn'nīn'ax xix pipkup māgxap tat, ² tu xok xexka 'āta paha'. 'Ū'ūm xok xexka 'āta? Yā nōm kāyā hittap, yā Hāmgyāgnāg, yā Niap, yā Xatanāy. Pexkox yōg mōkutnā'ax te nōm hīy hāmāxatamuk xohix te' 1.000 hā, ³ Yā' putxok hāpkox tox xexka kopah, tu mō'yīn'nīn, tu' kīy, puyīy hāpxexka yōg tikmū'ūn xe mōgā hok, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy hok, ha mōktu' nōg putup hāmāxatamuk xohix te' 1.000, hak-nāy tu Hāmgyāgnāg xut, pu mōg hāpxip kutōgnāg hā.

⁴ Ha 'āte' pēnāhā', pa' pip nōm xop te' xexka xop yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām. Topa te' xat, ha nōm te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit. Ha 'āte' pēnāhā', pa' pip tikmū'ūn yāmīy. Hōmā nōm tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux kopa kuxa mām, tu

hōnhā Yeyox yūmmūg, tu ta' mōg, nūy Yeyox yōg hām'āpak max'āktux, yīy ta tikmū'ūn te' kix, ha' xakix. Nōm te kāyā xexka pu nūktettex 'ohnāg, xix yōg topa komut pu nūktettex 'ohnāg, tu' pop 'ohnāg kāyā xexka yōg kax'āmi'ax yāy kux tu', pe' yīm tu'. Pa hōnhā hi', tu yāyhā xexka xop Kunnix mütik hāmāxatamuk xohix te 1.000 hā. ⁵ Hamūn, 'ūputpu' hi hāmāxap, pa xakix xop nōy te putpu' hi 'ohnāg, ha mōktu' nōg hāmāxatamuk te' 1.000. ⁶ Yā' kuxa hittup nōm te putpu' hi hāmāxap. Yā xe xakix putup'ah, pa' nōy xe xakix putup, tu' pip putup Topa yōg hāptox tu', yā xakix tik putuk. Pa' nōy xe xakix putup'ah. Nōm te Topa yōg 'āmānex xop putuk xix Kunnix yōg, tu' xohi' xat putup Kunnix mütik hāmāxatamuk xohix te' 1.000 hā.

Hāmgyāgnāg nu'xok

⁷ Hāmāxatamuk te 1.000 nōg putup, ha ta 'ōm te Hāmgyāgnāg xut putup 'ūyōg kanet ka'ok kopah. ⁸ Ha ta' mōg putup, nūy koit, nūy mōgā hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn hāpxexka xohix tu', yā Goge' xix Māgoge'. Ha Hāmgyāgnāg te nōm yāy tu nū'xoh, puyīy yāy kix, yā tikmū'ūn xohix, yā xohix te 'āmot xap xohix putuk hāpkux yōg.

⁹ Yā' xohix te hām panip tu' pip, tu ta' nūn putup, tu nūktu Topa kopa kuxa mām xop xakot, xix Topa yōg kōmēn xakot, yā Topa te nōm putup pax. Pa hāpxip 'ihā kuxap te pexkox kopa' xupep, tu nūktu' nāhā', tu nūktu nōm tikmū'ūn koxyōy. ¹⁰ Yā Hāmgyāgnāg te tikmū'ūn pu' koit. Ha' nōy te' mūg Hāmgyāgnāg, tu nū'xok kuxap kopah, yā mīkaxxap 'ūxop yōg kuxap kopah. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk, ha' pip kama kāyā xexka xix Topa pupi hām'āktux mō'āmā'ax. Yā' xohix xūy hāptup 'ihā xix 'āmnyī 'ihā

hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

Tikmũ'ün yõg hãpxopmã'ax kopit

¹¹ Ha 'ãte' pēnãhã', pa' xip 'ũxat'ax xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ēgnãg xexka ponnok, ha 'õm te yĩmũ' yũm. Ha nõm keppa 'ũnõg hãm xexka xix pekkox yokoma'. Yã 'ap pip'ah. ¹² 'Ãte' pēnãhã', pa' pip xakix xop, yã' xexka xik-tõgnãg xop, ha' xat'ax xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ēgnãg keppak-nĩhã' pip, ha' xõn tappet, tu' nõy xõn. Yã hi'ax xop yõg tappet yã hi'ax xop 'ãxet'ax pip tappet tu', hu' hi mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Yã Topa yĩkak pip putup. Ha tikmũ'ün hãpxopmã'ax yõg kax'ãmi'ax pip tappet tu'. Ha 'õm te' mõkupix, nõy tikmũ'ün yõg hãpxopmã'ax kopit. ¹³ Ha ta' putpu' hi' xakix xop, nõm xakix kõnãg kopah. Ha putpu' hi xakix xop, yã nõm pip xukpot tu', tu' xohix nũn, ha' nõy te yõg hãpxopmã'ax kopit. ¹⁴ Ha' putxok kuxap kopa hãpxakix'ax xix xakix xop. Yã kuxap te kõnãg xexka putuk. Kuxap xexka yã xakix'ax tix. ¹⁵ Tikmũ'ün yõg xuxet'ax kax'ãmi 'ohnãg 'ũhi xop yõg tappet tu', puxix nõy nõm nũ'xok kuxap kopah, nõm te kõnãg xexka putuk.

21

¹ 'Ãte' pēnãhã', pa' xip pekkox yokoma' nõy tup xix hãm xexka nõy tup. Hamũn, 'ũnõg pekkox yokoma mãxap xix hãm xexka mãxap. ² 'Ãte' pēnãhã', pa' xip kõmēn xe'ēgnãg, yã kõmēn Yenoyanēn nõy tup, tu pekkox kopa' xupep, tu ta yĩxohoh. Yã' max yãy putuk. Yã 'ũn te yãytap-tup putuk, tu' xax max tat, tu' mõg, nõy yãy yĩpxox mũy. ³ 'Ãte' xupak, pa' xip yãnmũn xupep'ax 'ũxat'ax xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ēgnãg tu', tu hãm'ãktux, hu:

—Hõnhã Topa te yãy kotĩnnãhã tikmũ'ün mütik. Tute yãykotĩnnãp-tup nũmütik. Yã yõg tikmũ'ün. Topa

xip putup nũmütik, yã tikmũ'ün yõg Topah. ⁴ Topa te tikmũ'ün pa hep kutux putup. 'A xep xakix putup'ah, tu xe' kuxa hittup 'ohnãg putup'ah, tu xe' xũy putup'ah. Yã' nõg hãpxop hittap. Kaxĩy.

⁵ Ta nõm te' xat'ax xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ēgnãg yĩmũ' yũm, tu:

—Nõmhã 'ãte hãpxop xohix tup mĩy putup. Kaxĩy.

Tu xe 'ã hãm'ãktux, hu:

—'Åpu nõm kax'ãmi' yã hãm'ãktux xe'e'. 'Ûmax, pu tikmũ'ün kuxa mãm hãm'ãktux kopah. Kaxĩy.

⁶ Tu xe:

—Puxix. 'Ûkux. 'Ûgmũn yã mãxap xix ka'ax, yã 'Appa xix 'Õm. 'Ok kõnãg putup te 'ãp-tex? 'Ãte xa hok hõm putup kõnã'ãg, yã kõnãg xupep'ax yõg, ha nõm te 'ãxop hĩnnãp-tup. ⁷ 'Ãte 'ã tu' pip ka'ok xop pu nõm hõm, hak mũn yã 'üyõg Topah, yã 'ük-tok xop nõ'õm. ⁸ Pa' pip 'ükuxanõg xop, xi' kuxa mãm 'ohnãg xop, xix yãy'igã xop, xix nõm te' nõy kix xop, xi' nõy hã xupxet xop, xix mĩm mĩy xop, xix topa komut pu nũktettex xop, xi' koit xop. Yã' xohix yõg pip'ax pip, yã mĩkaxxap 'ũxop yõg kuxap kopah, yã kõnãg xexka putuk, yã xakix'ax tix. Kaxĩy.

Kõmen Yenoyanēn tup

⁹ Ha ta' xip pekkox yõg nũ'kutnã'ax, nõm te' xape te' 7 xop kopa' xip. Hõmã nõm xop te 'ãmuk xak'ax te' 7 tat, ha nõm kopa' pip hãpxũygã'ax te' 7. Yã nõm pekkox yõg nũ'kutnã'ax 'ükha' nũn, tu nũktu:

—Mã, 'ãte xa mũg putup 'ũn te yãytap-tup, yã Kahnēn xetut. Kaxĩy.

¹⁰ Ha Topa Koxuk tek xat, tuk mõgãhã yĩktix xox putox tu', tu 'ã mũg Yenoyanēn, yã kõmēn xe'ēgnãg, ha pekkox kopa' xupep, xix Topa yĩka' xupep, tu ta' yĩxohoh.

¹¹ 'Ûyõg kuyãnãm yã Topa yõg hãmmax xe'ēgnãg'ax. Kõmēn te kuyãnãm mĩy, yã mĩkaxxap te takat putuk, yã mĩkaxxap yax putuk, xix

'ütup te mīkaxxap kinixat putuk. ¹² Kōmēn yōg hāmpak'ax tox xexka', ha yōg hāmpak'ax yōg hāmyīnnīn'ax xohix te' 12, ha pexkox yōg nū'pok te' 12 te nōm pēnāhā'. Ha' pip 'ūkax'āmi'ax hāmyīnnīn'ax tu', yā 'Iyaet xop yōg hep xop te' 12 yōg xuxet'ax. ¹³ Ha' patpe tu' pip hāmyīnnīn'ax te' tikoyuk, yā patpe xohix te kāxīy, yā māyōn xupep tu' tikoyuk, ha xot tu' tikoyuk, ha nōntix tu' tikoyuk, ha māyōn mō'nā'ax tu tikoyuk. ¹⁴ Ha kōmēn yōg hāmpak'ax xip mīkaxxap te' 12 yīmū'. Mīkaxxap te' 12 tu' pip kax'āmix'a, yā Kahnēn Kutok yōg mō'pok te' 12 'āxet'ax kax'āmi'.

¹⁵ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux 'ūgmūtik, tu' tat mōhāmmūg'ax, nūy kōmēn yōg mēn mōkupix, xix hāmyīnnīn'ax yōg mēn, xix hāmpak'ax yōg mēn. ¹⁶ Kōmēn yōg hāmpak'ax yōg patpe te' 4. Patpe xohix yōg mēn te yāy putuk. Pexkox yōg nū'kutnā'ax te kōmēn yōg mēn mōkupix, 'ūtox te 2.200 kinōm, xix patpe xix patpe nōy yōg 2.200 kinōm kamah. Ha kōmēn tox pepix yōg kinōm te' 2.200 kamah, yā' yāy putuk. ¹⁷ Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hāmpak'ax yōg patpe tix yōg mēn mōkupix, yā' xohix te' 64, yā tikmū'ūn yōg mēn hā' mōkupix pexkox yōg nū'kutnā'ax te'. ¹⁸ Kōmēn yōg hāmpak'ax te mīkaxxap yax hā' mīy, ha ta kōmēn te pipkup 'āta yīxux hā' mīy, yā kuyānām mīy tu' tup, tu minino putuk. ¹⁹ Kōmēn yōg hāmpak'ax yōg kupkūnīy yīmū' pip mīkaxxap te takat punethok. Yā 'ūkupkūnīy kakak yōg mīkaxxap yax, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip tix yōg mīkaxxap xapit, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip tikoyuk yōg mīkaxxap 'ak, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 4 yōg mīkaxxap 'exmēnat, ²⁰ xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 5 yōg mīkaxxap xanōn, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 6 yōg mīkaxxap xahnix, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 7 yōg

mīkaxxap kiniyot, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 8 yōg mīkaxxap menit, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 9 yōg mīkaxxap topay, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 10 yōg mīkaxxap kiniyop, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 11 yōg mīkaxxap yaxīn, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 12 yōg mīkaxxap 'āmātix. ²¹ Ha hāmyīnnīn'ax te' 12 te kupxat xap te' 12 hā' mīy, yā yāpxet te kupxat xap puxet hā' mīy. Ha kōmēn yōg putat te pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, yā yānām mīy, tu' tup, yā minino putuk.

²² Ha 'āte' pēnā 'ohnāg Topa pet xexka kōmēn kopah. 'Ap xip'ah. Yā Topa xip kōmēn kopah xix Kahnēn Kutok xip. Puxix. Topa 'ūxexka', tu hāpxop xohix xexka yūmmūg. ²³ Ha 'ap xip'ah māyōn, xix māyōn hex, yā 'ap putup'ah māyōn yānām xix māyōn hex yānām. Hamūn, Topa max xe'ēgnāg xix Kahnēn Kutok, hu kuyānām punethok pip. Puxix. ²⁴ Ha ta' pip tikmū'ūn hām xexka tu', ha kōmēn te nōm yīmū mō kuyānām yōn, ha hām xexka yōg xat'ax xexka xop nūn putup, tu hāpxop max nūnnāp-tup, tu nūktu kōmēn hā mōxakux. ²⁵ Ha kōmēn yōg mōhāmyīnnīn'ax xōn hāptup tox hā, tu nōhāmyīnnīn putup 'ohnāg. Hāmūn, 'ap xip'ah 'āmnīy 'ōnteh. ²⁶ Ha hām xexka xohix yōg hāpxop xe'ēgnāg nūnnāp-tup kōmēn tu', xix yōg hāpxop max. ²⁷ Pa hāpxop yāy'īgā nūnnāp-tup 'ohnāg kōmēn tu', yā hāpkummuk mīy'ax nūnnāp-tup 'ohnāg xī' koit'ax nūnnāp-tup 'ohnāg. Pa mō'nāp-tup nōm tikmū'ūn, yā 'ūyōg xuxet'ax kax'ami Kahnēn Kutok yōg hi'ax xop yōg tappet tu'.

22

¹ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā' mūg kōnāg kox, ha yōg kōnā'āg te tikmū'ūn hīnnāhā', tu kuyānām mīy, tu' tup, tu kinixat putuk. Kōnāg kox te Topa yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu' xupep xix Kahnēn Kutok yōg,

2 tu ta' mōg putat kote', ha ta' pip kōnāg kox yōg hāpkux tix tu' mīm kup tix, yā hi'ax yōg, tu mey puxet 'ihā mīnta ta punethok, ha mey nōy 'ihā mīnta ta' nōy punethok. Yā hā kaxīy mey te' 12 yōg mīnta ta xohix te' 12. Ha yōg mīm xux te hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn hit-tupmāhā'. 3 Ap xip'ah hāpxop kummuk, Topa te nōm putup nōg. Ha ta' xip kōmēn kopa Topa yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg xix Kahnēn Kutok yōg, ha yōg kāmānat te Topa pu nūktettex xix Kahnēn Kutok pu nūktettex, 4 tu Topa pa pēnāp-tup xix Kahnēn Kutok pa pēnāp-tup, ha Topa 'āxet'ax pip tikmū'ūn kux tu', xix Kahnēn Kutok 'āxet'ax. 5 Ha 'ap xip putup'ah 'āmniy 'ūxeheh, yīy ta 'ap xip putup'ah kuyānām tat'ax xix māyōn yānām. Yā Topa xexka te hāptupmāp-tup, ha Topa yōg xop te' xohix xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Yeyox te putpu' nūn

6 Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā hām'āktux, hu:

—Nōm hām'āktux 'ūxe'e. 'Ūmax, pu tikmū'ūn hām'āktux kopa kuxa mām. Ha Topa xexka te Topa pupi hām'āktux xop pu Topa Koxuk hōm, ha ta nōmhā Topa te yōg pexkox yōg nū'kutnā'ax mōkutnāhā', nūy Topa yōg kāmānat pu hām'āktux hāpxopmā'ax texīy pip'ax hāpxip kutōgnāg 'ihā. Kaxīy.

7 Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūxupax. Hāpxip kutōgnāg 'ihāg mōg putup 'āxop hah. 'Ūkuxa hittup nōm te nū hām'āktux 'āpak, nūy mīy. Nū hām'āktux te 'āxop pu hāpxop xohix yūmmūgāhā'. Hāpxip 'ihā' pip putup nōm hāpxop xohix. Kaxīy.

8 'Ūgmūn Yoām. 'Āte' xupak nōm hāpxop xohix, tu nōm pēnāhā'. 'Āte' xupak kux, tu' pēnā kux, tu pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nūkxup, yā nōm te 'ā hāpxop xohix mūg. 9 Pa tute 'ā hām'āktux hu:

—'Āmhok. 'Ūgmūn pu nū'āxup hok. 'Ūgmūn yā Topa yōg kāmānat 'āmūn putuk, xix 'ātaknōy xop putuk, xix Topa pupi hām'āktux xop putuk, xix nōm te nū tappet yōg hām'āktux 'āpak xop putuk. 'Āpu Topa pu nū'āxup. Kaxīy.

10 Tu xe 'ā hām'āktux, hu:

—'Āpu tikmū'ūn pu nū hām'āktux 'āktux. Nū hām'āktux te tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax mūg nōm pip putup. Hāpxip kutōgnāg 'ihā nōm hāpxopmā'ax pip putup. 11 Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, puxix xe hāpkummuk mīy putup. Tikmū'ūn te hāpxop yāy'īgā mīy, puxix xe hāpxop yāy'īgā mīy putup. Tikmū'ūn te hāpxopmā max, puxix xe hāpxopmā max putup. Tikmū'ūn 'ūmax xe'ēgnāg, puxix xe' max xe'ēgnag. Kaxīy.

12 Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūxupax. Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āxop hak mōg putup. 'Āte 'āxop pu hāpxop popmāp-tup. 'Āte nōm te hāpxopmā max punethok pu' popmāp-tup hāpxop punethok. 'Āte nōm te hāpxopmā max kutōgnāg pu' popmāp-tup hāpxop tūgnāg. 13 'Ūgmūn yā māxap xix ka'ax, yā 'Appa xix 'Ōm.

14 'Ūkuxa hittup nōm te yāy top-ixxax tox pix, ha' tup. Topa te' xat, ha nōm te mīnta ta māp-tup 'ūhi'ax yōg mīm kup yōg. Tute kōmēn hāmyīkox hā mōxakux putup. 15 Pa kōmēn kūnāpa' pip 'ūnōy hā' xupxet xop, xix mīm mīy xop, xix yāy'īgā xop, xix nōm te topa komut pu nūktettex, xi' koit xop, tu hāpxop mō'āmū' mīy

16 Ha Yeyox te:

—'Ūgmūn Yeyox. 'Āte pexkox yōg nū'kutnā'ax mōkutnāhā', puyīy nū hāpxop 'āktux Topa kopa kuxa mām xop pu'. 'Ūgmūn yā Namix hā xupepmā'. Yōgnū kuyānām ka'ok, yā 'ūgmax xe'ēgnāg, yā māyōnnāg xexka kuyānām putuk. Kaxīy.

17 Ha Topa Koxuk te:

—Mâ'. Kaxîy.

Ha 'ûn te yâytap-tup te:

—Mâ'. Kaxîy.

Ha' xupak xop te:

—Mâ'. Kaxîy.

'Ok kônâg putup te 'âp-tex? Mâ', nûy kônâg hok pa', yâ kônâg te tikmû'ûn hînnâhâ nô'ôm.

Hâm'âktux kux'ax

18 Hak mûn Yoâm. 'Âte xa hâm'âktux, hu: Xate' xupak nû hâm'âktux, tu xa hâpxopmâ'ax 'âktux nôm pip putup. Xate tehomi kax'ami', pe hâm'âktux nôy, puxix Topa 'âxûygâp-tup, yâ' putuk nôm

hâpxûygâ'ax kax'âmi nû tappet tu'. 19 Ha xate nû' hâm'âktux yâg xut, puxix Topa te 'ôg hâpxop max xut putup, yâ nôm mînta ta xut putup 'ûhi'ax yôg mîm kup yôg, tu 'ôg hâpxop xut putup, yâ kômên xe'êgnâg yôg Yâ nû tappet te nôm 'âktux.

20 Yeyox te:

—Nû tappet 'ûmax. Hamûn, 'âxop hak mōg putup hâpxip kutognâg 'îhâ'. Kaxîy.

Hâmûn Yâyâ Yeyox, mâ' mō'ka'ok!

21 Pu yâ yûmûg xuxyâ Yeyox 'âxop xohix ha hâmmxnâ'.

Tu ta tu' kux.